Hof van cassatie - Cour de cassation

TRADCAS

2009

(Vertaalde) samenvattingen van arresten van het hof van cassatie, geordend volgens rolnummer.

Résumés (traduits) des arrêts de la Cour de cassation, classés en fonction de numéro de rôle.

Het middel is niet ontvankelijk bij gebrek aan belang, wanneer het, om de regelmatigheid van een uitvoerend beslag onder derden te bekritiseren, de schending aanvoert van een zetelakkoord dat in de Belgische rechtsorde tien dagen na de bekendmaking van de goedkeuringswet in het Belgisch Staatsblad, maar na het betwiste beslag, in werking is getreden.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Ontvankelijkheid - Zetelakkoord tussen België en de Groep van Staten in Afrika, het Caraïbisch Gebied en de Stille Zuidzee - Goedkeuringswet - Werking van de wet in de tijd - Bepaling nog niet van toepassing

BESLAG - Gedwongen tenuitvoerlegging - Uitvoerend beslag onder derden - Regelmatigheid - Toepasselijke bepaling - Werking van de wet in de tijd - Zetelakkoord tussen België en de Groep van Staten in Afrika, het Caraïbisch Gebied en de Stille Zuidzee - Goedkeuringswet - Bepaling nog niet van toepassing

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking van de wet in de tijd - Zetelakkoord tussen België en de Groep van Staten in Afrika, het Caraïbisch Gebied en de Stille Zuidzee - Goedkeuringswet - Bepaling nog niet van toepassing - Gevolg - Cassatiemiddel - Ontvankelijkheid

Est irrecevable, à défaut d'intérêt, le moyen qui, pour critiquer la régularité d'une saisie-arrêt-exécution invoque la violation d'un accord de siège qui, entré en vigueur dans l'ordre juridique interne belge dix jours après la publication au Moniteur de la loi d'assentiment, est postérieur à l'acte de saisie contesté.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Recevabilité - Accord de siège entre la Belgique et le Groupe des Etats d'Afrique, des Caraïbes et du Pacifique - Loi d'assentiment - Application de la loi dans le temps - Disposition non encore applicable

SAISIE - Saisie exécution - Saisie-arrêt-exécution - Régularité - Disposition applicable - Application de la loi dans le temps - Accord de siège entre la Belgique et le Groupe des Etats d'Afrique, des Caraïbes et du Pacifique - Loi d'assentiment - Disposition non encore applicable

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application de la loi dans le temps - Accord de siège entre la Belgique et le Groupe des Etats d'Afrique, des Caraïbes et du Pacifique - Loi d'assentiment - Disposition non encore applicable - Effet - Moyen de cassation - Recevabilité

Om te bepalen of de aantasting van de basisrechten kan worden aangenomen in het licht van artikel 6.1, moet overeenkomstig de rechtspraak van het E.H.R.M. onderzocht worden of de persoon tegen wie de immuniteit van tenuitvoerlegging wordt aangevoerd, over andere redelijke rechtsmiddelen beschikt om de hem bij het Verdrag gewaarborgde rechten op een efficiënte wijze te vrijwaren.

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Internationale organisaties - Immuniteit van tenuitvoerlegging - EVRM - Artikel 6 - Artikel 6.1 - Rechtstoegang - Beperkingen

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

IMMUNITEIT - Rechten van de Mens - EVRM - Artikel 6 - Artikel 6.1 - Rechtstoegang - Beperkingen - Internationale organisaties - Immuniteit van tenuitvoerlegging

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Rechtstoegang - Beperkingen - Internationale organisaties - Immuniteit van tenuitvoerlegging

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Pour déterminer si l'atteinte portée aux droits fondamentaux est admissible au regard de l'article 6, § 1er, il importe d'examiner conformément à la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme, si la personne contre laquelle l'immunité d'exécution est invoquée dispose d'autres voies raisonnables pour protéger efficacement les droits que lui garantit la Convention.

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: 143 UNION EUROPEENNE; 364 DROITS DE L'HOMME; 544 BENELUX - Organisations internationales - Immunité d'exécution - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6, § 1er - Droit d'accès aux tribunaux - Restrictions

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

IMMUNITE - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6, § 1er - Droit d'accès aux tribunaux - Restrictions - Organisations internationales - Immunité d'exécution

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit d'accès aux tribunaux - Restrictions - Organisations internationales - Immunité d'exécution

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

C.04.0253.F 28 september 2009 AC nr. 529

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Algemeen - Bevoegdheid van de rechter - Beschikkingsbeginsel - Ambtshalve aangevulde reden - Debat op tegenspraak

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Bevoegdheid van de rechter - Beschikkingsbeginsel - Ambtshalve aangevulde reden - Recht van verdediging - Debat op tegenspraak

De rechter moet de juridische aard van de door de partijen aangevoerde feiten onderzoeken en mag, ongeacht de juridische omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven, de door hen aangevoerde redenen ambtshalve aanvullen, op voorwaarde dat hij geen betwisting opwerpt waarvan de partijen bij conclusie het bestaan hebben uitgesloten, enkel steunt op feiten die hem regelmatig zijn voorgelegd en het voorwerp noch de oorzaak van de vordering wijzigt; daarbij moet hij het recht van verdediging van partijen eerbiedigen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Algemeen - Bevoegdheid van de rechter - Beschikkingsbeginsel - Ambtshalve aangevulde reden - Debat op tegenspraak

- Art. 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Bevoegdheid van de rechter - Beschikkingsbeginsel - Ambtshalve aangevulde reden - Recht van verdediging - Debat op tegenspraak

- Art. 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général GENICOT.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Généralités - Pouvoir du juge - Principe dispositif - Motif suppléé d'office - Débat contradictoire

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Pouvoir du juge - Principe dispositif - Motif suppléé d'office - Droits de la défense - Débat contradictoire

Le juge est tenu d'examiner la nature juridique des faits invoqués par les parties et, quelle que soit la qualification que celles-ci leur ont donnée, peut suppléer d'office aux motifs invoqués devant lui, dès lors qu'il n'élève aucune contestation dont les parties ont exclu l'existence, qu'il se fonde uniquement sur des faits régulièrement soumis à son appréciation et qu'il ne modifie, ni l'objet ni la cause de la demande; il doit, ce faisant, respecter les droits de la défense (1). (1) Voir conclusions écrites du ministère public.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Généralités - Pouvoir du juge - Principe dispositif - Motif suppléé d'office - Débat contradictoire

- Art. 1138, 2° Code judiciaire

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Pouvoir du juge - Principe dispositif - Motif suppléé d'office - Droits de la défense - Débat contradictoire

- Art. 1138, 2° Code judiciaire

C.05.0355.F 26 januari 2009 AC nr. 62

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel "Quod nullum est, nullum producit effectum" (Wat nietig is, heeft geen enkele uitwerking) (1). (1) Wat de algemene rechtsbeginselen betreft, zie m.n. "Les Principes généraux du droit dans la jurisprudence de la Cour de Cassation", A. Bossuyt, J.T., 2005, p. 275 e.v.; "Quelques réflexions sur les principes généraux du droit", J. Sace, in Mélanges Philippe Gérard, Bruylant, 2002, p. 79 e.v.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "Quod nullum est, nullum producit effectum" - "Wat nietig is, heeft geen enkele uitwerking"

Il n'existe pas de principe général du droit "Quod nullum est, nullum producit effectum". (Ce qu'est nul ne produit aucun effet) (1). (1) Sur la question des Principes généraux du droit voir notamment "Les Principes généraux du droit dans la jurisprudence de la Cour de Cassation", A. Bossuyt, J.T., 2005, pages 725 et s.; "Quelques réflexions sur les principes généraux du droit", J. Sace, in Mélanges Philippe Gérard, Bruylant, 2002, p. 79 et s.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - "Quod nullum est, nullum producit effectum" - "Ce qu'est nul ne produit aucun effet"

C.05.0531.F 11 december 2009 AC nr. 738

De verwittiging per gerechtsbrief van het vonnis dat de heropening van het debat beveelt, doet de termijn voor het hoger beroep tegen dat vonnis niet ingaan (1). (1) Zie Cass., 17 maart 1997, AR S.96.0044.F, A.C., 1997, nr 146 en noot 1 p. 357.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken

L'avertissement par pli judiciaire du jugement qui a ordonné la réouverture des débats, ne donne pas cours au délai de l'appel contre ce jugement (1). (1) Voir Cass., 17 mars 1997, RG S.96.0044.F, Pas., 1997, n° 146 et la note 1, p. 366.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et

inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Onsplitsbaar geschil - Termijn - Begin - Vonnis dat de heropening van het debat beveelt

- Art. 775 Gerechtelijk Wetboek

sociale) - Appel principal. forme. délai. litige indivisible - Délai - Point de départ - Jugement ordonnant la réouverture des débats

- Art. 775 Code judiciaire

C.05.0585.N 30 januari 2009 AC nr. 78

De partij tegen wie een uitvoerbare rechterlijke beslissing werd uitgesproken en die zelf deze beslissing kan uitvoeren, maar nalaat zulks te doen, vermag zich niet te beroepen op het recht op de behandeling van haar zaak binnen een redelijke termijn (1). (1) Cass., 6 okt. 2005, AR C.03.0146.N, AC, 2005, nr. 486.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Veroordeelde partij - Nalatigheid

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

La partie contre laquelle une décision judiciaire exécutoire a été prononcée et qui peut exécuter elle-même cette décision, mais omet de le faire, ne peut invoquer le droit à ce que sa cause soit entendue dans un délai raisonnable (1). (1) Cass., 6 octobre 2005, RG C.03.0146.N, Pas., 2005, n° 486.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Partie condamnée - Négligence

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Het recht dat eenieder, bij het vaststellen van zijn burgerlijke rechten en verplichtingen of bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvervolging, heeft op de behandeling van zijn zaak binnen een redelijke termijn, strekt zich uit tot het recht op een tijdige uitvoering van een definitief veroordelende rechterlijke beslissing, hetgeen impliceert dat dergelijke beslissing niet abnormaal lang zonder uitwerking mag blijven als gevolg van het handelen of stilzitten van enige interne overheid (1). (1) Cass., 6 okt. 2005, AR C.03.0146.N, AC, 2005, nr. 486.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Omvang - Tijdige uitvoering van een rechterlijke beslissing - Begrip - Handelen of stilzitten van de overheid

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Le droit dont dispose chacun, lors de la constatation de ses droits civils et de ses obligations ou lors de la détermination du bien-fondé de poursuites pénales intentées contre lui, à ce que sa cause soit entendue dans un délai raisonnable, s'étend au droit à une exécution en temps utile d'une décision judiciaire de condamnation définitive, ce qui implique qu'une telle décision ne peut rester sans exécution pendant une période anormalement longue en conséquence de l'action ou de l'inaction d'une quelconque autorité interne (1). (1) Cass., 6 octobre 2005, RG C.03.0146.N, Pas., 2005, n° 486.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Etendue - Exécution en temps utile d'une décision judiciaire - Notion - Action ou inaction de l'autorité publique

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

C.06.0011.N 30 januari 2009 AC nr. 81

Conclusie van advocaat-generaal DUBRULLE.

BESLAG - Gedwongen tenuitvoerlegging - Uitvoerend beslag op onroerend goed - Vordering tot indeplaatsstelling - Derdenverzet - Vonnis - Niet gesteund op verstandhouding of bedrog - Aard - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

BESLAG - Gedwongen tenuitvoerlegging - Uitvoerend beslag op onroerend goed - Overschrijving - Indeplaatsstelling

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Gedwongen tenuitvoerlegging - Uitvoerend beslag op onroerend goed - Vordering tot indeplaatsstelling - Derdenverzet - Vonnis - Niet gesteund op verstandhouding of bedrog - Aard - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

INDEPLAATSSTELLING - Gedwongen tenuitvoerlegging - Uitvoerend

Conclusions de l'avocat général DUBRULLE.

SAISIE - Saisie exécution - Saisie-exécution immobilière - Demande de subrogation - Tierce opposition - Jugement - Pas fondé sur la collusion ou la fraude - Nature - Appel - Recevabilité

SAISIE - Saisie exécution - Saisie-exécution immobilière - Transcription - Subrogation

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Décisions et parties - Saisie-exécution - Saisie-exécution immobilière - Demande de subrogation - Tierce opposition - Jugement - Pas fondé sur la collusion ou la fraude - Nature - Appel - Recevabilité

SUBROGATION - Saisie-exécution - Saisie-exécution immobilière -

beslag op onroerend goed - Overschrijving

INDEPLAATSSTELLING - Gedwongen tenuitvoerlegging - Uitvoerend beslag op onroerend goed - Vordering - Derdenverzet - Vonnis - Niet gesteund op verstandhouding of bedrog - Aard - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

VERWIJZING NA CASSATIE - Burgerlijke zaken - Arrest - Hoger beroep ontvankelijk - Vernietiging - Vonnis niet vatbaar voor hoger beroep - Gelijktijdig cassatieberoep - Verwerping

VOORRECHTEN EN HYPOTHEKEN - Hypotheken - Gedwongen tenuitvoerlegging - Uitvoerend beslag op onroerend goed - Overschrijving - Indeplaatsstelling

Transcription

SUBROGATION - Saisie-exécution - Saisie-exécution immobilière - Action - Tierce opposition - Jugement - Pas fondé sur la collusion ou la fraude - Nature - Appel - Recevabilité

RENVOI APRES CASSATION - Matière civile - Arrêt - Appel recevable - Cassation - Jugement pas susceptible d'appel - Pourvoi en cassation simultané - Rejet

PRIVILEGES ET HYPOTHEQUES - Hypothèques - Saisie-exécution - Saisie-exécution immobilière - Transcription - Subrogation

---

De indeplaatsstelling in de zin van artikel 1610 van het Gerechtelijk Wetboek kan nog worden toegestaan zolang de overschrijving van het beslag gelegd door de vervolgende schuldeiser niet is doorgehaald (1). (1) Zie de (strijdige) concl. O.M.

BESLAG - Gedwongen tenuitvoerlegging - Uitvoerend beslag op onroerend goed - Overschrijving - Indeplaatsstelling

- Artt. 1571, 1610 en 1612 Gerechtelijk Wetboek

INDEPLAATSSTELLING - Gedwongen tenuitvoerlegging - Uitvoerend beslag op onroerend goed - Overschrijving

- Artt. 1571, 1610 en 1612 Gerechtelijk Wetboek

VOORRECHTEN EN HYPOTHEKEN - Hypotheken - Gedwongen tenuitvoerlegging - Uitvoerend beslag op onroerend goed - Overschrijving - Indeplaatsstelling

- Artt. 1571, 1610 en 1612 Gerechtelijk Wetboek

La subrogation au sens de l'article 1610 du Code judiciaire peut encore être accordée tant que la transcription de la saisie pratiquée par le créancier poursuivant n'a pas été rayée (1). (1) Voir les conclusions (contraires) du M.P. publiées à leur date dans AC

SAISIE - Saisie exécution - Saisie-exécution immobilière - Transcription - Subrogation

- Art. 1571, 1610 et 1612 Code judiciaire

SUBROGATION - Saisie-exécution - Saisie-exécution immobilière - Transcription

- Art. 1571, 1610 et 1612 Code judiciaire

PRIVILEGES ET HYPOTHEQUES - Hypothèques - Saisie-exécution - Saisie-exécution immobilière - Transcription - Subrogation

- Art. 1571, 1610 et 1612 Code judiciaire

Wanneer de vordering niet gesteund is op verstandhouding of bedrog, maakt het vonnis van de beslagrechter, oordelend op het derdenverzet tegen de beslissing inzake indeplaatsstelling een vonnis uit als bedoeld in artikel 1624, eerste lid, 1° van het Gerechtelijk Wetboek, waartegen geen hoger beroep kan ingesteld worden (1). (1) Zie de (strijdige) concl. O.M.

BESLAG - Gedwongen tenuitvoerlegging - Uitvoerend beslag op onroerend goed - Vordering tot indeplaatsstelling - Derdenverzet - Vonnis - Niet gesteund op verstandhouding of bedrog - Aard - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

- Art. 1624, eerste lid, 1° Gerechtelijk Wetboek

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Gedwongen tenuitvoerlegging - Uitvoerend beslag op onroerend goed - Vordering tot indeplaatsstelling - Derdenverzet - Vonnis - Niet gesteund op verstandhouding of bedrog - Aard - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

- Art. 1624, eerste lid, 1° Gerechtelijk Wetboek

INDEPLAATSSTELLING - Gedwongen tenuitvoerlegging - Uitvoerend beslag op onroerend goed - Vordering - Derdenverzet - Vonnis - Niet gesteund op verstandhouding of bedrog - Aard - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

- Art. 1624, eerste lid, 1° Gerechtelijk Wetboek

Lorsque le jugement n'est pas fondé sur la collusion ou la fraude, le jugement du juge des saisies, statuant sur la tierce opposition contre la décision en matière de subrogation constitue un jugement au sens de l'article 1624, alinéa 1er, 1°, du Code judiciaire, qui n'est pas susceptible d'appel (1). (1) Voir les conclusions (contraires) du M.P. publiées à leur date dans AC

SAISIE - Saisie exécution - Saisie-exécution immobilière - Demande de subrogation - Tierce opposition - Jugement - Pas fondé sur la collusion ou la fraude - Nature - Appel - Recevabilité

- Art. 1624, al. 1er, 1° Code judiciaire

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Décisions et parties - Saisie-exécution - Saisie-exécution immobilière - Demande de subrogation - Tierce opposition - Jugement - Pas fondé sur la collusion ou la fraude - Nature - Appel - Recevabilité

- Art. 1624, al. 1er, 1° Code judiciaire

SUBROGATION - Saisie-exécution - Saisie-exécution immobilière - Action - Tierce opposition - Jugement - Pas fondé sur la collusion ou la fraude - Nature - Appel - Recevabilité

- Art. 1624, al. 1er, 1° Code judiciaire

Wanneer het Hof een arrest vernietigt, wegens het ontvankelijk verklaren van een hoger beroep tegen een vonnis dat niet vatbaar was voor hoger beroep, is er, gelet op de verwerping van het gelijktijdig cassatieberoep tegen dat vonnis, geen aanleiding tot verwijzing (1). (1) Zie de (strijdige) concl. O.M.

VERWIJZING NA CASSATIE - Burgerlijke zaken - Arrest - Hoger beroep ontvankelijk - Vernietiging - Vonnis niet vatbaar voor hoger beroep - Gelijktijdig cassatieberoep - Verwerping

Lorsque la Cour casse un arrêt, dès lors qu'appel contre un jugement qui n'est pas susceptible d'appel a été déclaré recevable, il n'y a pas lieu à renvoi, eu égard au rejet du pourvoi en cassation formé simultanément contre ce jugement (1). (1) Voir conclusions (contraires) du M.P. publiées à leur date dans AC

RENVOI APRES CASSATION - Matière civile - Arrêt - Appel recevable - Cassation - Jugement pas susceptible d'appel - Pourvoi en cassation simultané - Rejet

---

C.06.0139.N 29 mei 2009 AC nr. 359

Begaat in beginsel geen daad strijdig met de eerlijke handelsgebruiken, de verkoper die:het aanbod van een andere marktdeelnemer in verband met diensten of producten nabootst, tenzij de verkoper hierdoor, hetzij, een door de wetgeving op de intellectuele eigendom beschermd recht miskent, hetzij, dit aanbod doet onder begeleidende omstandigheden die indruisen tegen de eisen van de eerlijke handelsgebruiken; zonder zelf een creatieve inspanning te leveren, rechtstreeks voordeel haalt uit belangrijke inspanningen of investeringen gewijd aan een creatie met economische waarde van een andere verkoper; de rechter kan nochtans op grond van het behalen van een voordeel om een andere reden dan het louter nabootsen, oordelen dat dit handelen onrechtmatig is; die andere redenen bestaan niet alleen uit de miskenning van intellectuele eigendomsrechten of verwarringstichtende reclame maar kunnen elke vorm van onrechtmatig gedrag zijn.

HANDELSPRAKTIJK - Bevel tot staking - Daad strijdig met de eerlijke handelspraktijken
- Artt. 93 en 95 Wet 14 juli 1991

Ne commet, en principe, pas d'acte contraire aux usages honnêtes en matière commerciale, le vendeur qui:- copie l'offre d'un autre acteur du marché relative à des services ou produits, à moins que le vendeur soit méconnaisse un droit protégé par la législation sur la propriété intellectuelle, soit fasse cette offre dans des circonstances contraires aux exigences des usages honnêtes en matière commerciale ;- sans fournir lui-même un effort créatif, retire directement un avantage d'efforts ou investissements importants dans une création à valeur économique d'un autre vendeur ; toutefois, le juge peut considérer ces pratiques comme étant illicites à un motif autre que le simple fait de copier ; ces autres motifs ne consistent pas uniquement en la méconnaissance des droits de propriété intellectuelle ou de publicité créant la confusion mais peuvent consister en toute forme de comportement illicite.

PRATIQUES DU COMMERCE - Ordre de cessation - Actes contraires aux usages honnêtes en matière commericale
- Art. 93 et 95 L. du 14 juillet 1991

De keuze van de woonplaats in de akte van betekening van een gerechtelijke beslissing geldt ten aanzien van alle proceshandelingen welke met die beslissing verband houden en onder meer ten aanzien van de rechtsmiddelen die ertegen kunnen worden aangewend (1). (1) Zie Cass., 30 mei 2003, AR C.00.670.N, AC, 2003, nr. 327, met strijdige concl. adv.-gen. Dubrulle.

WOONPLAATS - Keuze van woonplaats - In akte van betekening
- Art. 40, laatste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 111 Burgerlijk Wetboek

L'élection de domicile faite dans l'acte de signification d'une décision judiciaire vaut à l'égard de tous les actes de procédure qui ont un lien avec cette décision et notamment à l'égard des recours qui peuvent être introduits contre cette décision (1). (1) Voir Cass., 30 mai 2003, R.G. C.00.0670.N, Pas., 2003, n°327, avec les conclusions contraires de l'avocat général Dubrulle.

DOMICILE - Election de domicile - Dans l'acte de signification
- Art. 40, dernier al. Code judiciaire
- Art. 111 Code civil

Wanneer de bestreden beslissing door de toekomstige verweerder in cassatie betekend is aan de toekomstige eiser in cassatie, zonder dat daarin keuze van woonplaats is gedaan, heeft de keuze van woonplaats in de vorige instantie door die toekomstige verweerder in cassatie geen gevolg meer en kan het cassatieberoep niet meer aan deze vroeger gekozen woonplaats worden betekend (1). (1) Zie Cass., 30 mei 2003, AR C.00.0670.N, AC, 2003, nr. 327, met strijdige concl. adv.-gen. Dubrulle.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Keuze van woonplaats - In vorige instantie - Cassatieberoep

- Art. 40, laatste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 111 Burgerlijk Wetboek

WOONPLAATS - Keuze van woonplaats - In vorige instantie - Cassatieberoep

- Art. 40, laatste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 111 Burgerlijk Wetboek

Lorsque la décision critiquée est signifiée par le futur défendeur en cassation au futur demandeur en cassation, sans que l'acte de signification contienne élection de domicile, l'élection de domicile faite au cours de l'instance précédente par ce futur défendeur en cassation n'a plus d'effet et le pourvoi en cassation ne peut plus être signifié au domicile antérieurement élu (1). (1) Voir Cass., 30 mai 2003, R.G. C.00.0670.N, Pas., 2003, n°327, avec les conclusions contraires de l'avocat général Dubrulle.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Election de domicile - Au cours de l'instance précédente - Pourvoi en cassation

- Art. 40, dernier al. Code judiciaire

- Art. 111 Code civil

DOMICILE - Election de domicile - Au cours de l'instance précédente - Pourvoi en cassation

- Art. 40, dernier al. Code judiciaire

- Art. 111 Code civil

C.06.0161.N — 27 februari 2009 — AC nr. 161

Artikel 74 van de Auteurswet 1994 verleent enkel bijzondere bewijswaarde aan de vaststellingen gedaan door de personen die het uitdrukkelijk vermeldt, maar sluit niet uit dat de andere in het gemeen recht bepaalde bewijsmiddelen eveneens kunnen aangewend worden.

AUTEURSRECHT - Auteurswet - Inbreuk - Bewijsmiddelen

- Art. 74 Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

L'article 74 de la loi du 30 juin 1994 ne confère qu'une valeur probante particulière aux constatations faites par les personnes qu'il énonce expressément, mais n'exclut pas que les autres moyens de preuve prévus par le droit commun peuvent aussi être utilisés.

DROITS D'AUTEUR - Loi du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins - Infraction - Moyens de preuve

- Art. 74 L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

---

C.06.0215.F — 28 september 2009 — AC nr. 530

Uit artikel 4, § 3, § 4, tweede lid, en § 5, W. 6 juli 1971 houdende oprichting van de Regie der Posterijen, kan niet worden afgeleid dat deze, tijdens een onteigeningsprocedure, eerst een aankoop- en bouwplan zou moeten opstellen.

ONTEIGENING TEN ALGEMENE NUTTE - Regie der Posterijen - Procedure - Voorafgaand plan

- Art. 4, §§ 3, 4 en 5 Wet 6 juli 1971

Il ne se déduit pas de l'article 4, § 3, § 4 alinéa 2 et § 5, de la loi du 6 juillet 1971 portant création de la Régie des Postes, que celle-ci soit tenue, lors d'une procédure d'expropriation, d'établir un programme préalable d'acquisition et de construction.

EXPROPRIATION POUR CAUSE D'UTILITE PUBLIQUE - Régie des Postes - Procédure - Programme préalable

- Art. 4, § 3, 4 et 5 L. du 6 juillet 1971

C.06.0234.N — 30 januari 2009 — AC nr. 79

Artikel 68, derde lid, van de Wet Landverzekeringsovereenkomst, dat een bijzondere toepassing is van artikel 86 van deze wet, verleent aan de derden, ingeval van brand in een gebouw, een rechtstreekse vordering tegen de verzekeraar van het verhaal van derden.

VERZEKERING - Landverzekering - Brandverzekering - Derde -

L'article 68, alinéa 3, de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre qui constitue une application particulière de l'article 86 de cette même loi, confère aux tiers, en cas d'incendie dans un immeuble, une action directe contre l'assureur couvrant le recours des tiers.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Assurances contre l'incendie -

Vordering tegen de verzekeraar - Aard

- Artt. 68, derde lid, en 86 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

Tiers - Action contre l'assureur - Nature

- Art. 68, al. 3, et 86 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

Wanneer in burgerlijke zaken, een wet voor de verjaring van de vordering een kortere termijn bepaalt dan die gesteld door de vorige wet en het betrokken recht voor de inwerkingtreding van de nieuwe wet is ontstaan en de wetgever geen bijzondere regel van inwerkingtreding heeft bepaald, begint de nieuwe verjaringstermijn ten vroegste met de inwerkingtreding van de nieuwe wet te lopen, weze het dat dit een eerder ingetreden verjaring overeenkomstig de oude regel niet zal verhinderen (1). (1) Zie Cass., 24 jan. 1997, AR C.96.0068.N, AC, 1997, nr. 47; Cass., 7 nov. 1997, AR C.96.0276.F, AC 1997, nr. 458; Cass., 12 feb. 2007, AR S.06.0041.F, AC, 2007, nr. 81.

Lorsque, en matière civile, une loi prévoit pour la prescription de l'action un délai plus court que celui qui est prévu par l'ancienne loi et que le droit en question est né avant l'entrée en vigueur de la loi nouvelle et que le législateur n'a pas prévu de règle particulière d'entrée en vigueur, le nouveau délai de prescription commence à courir au plus tôt avec l'entrée en vigueur de la loi nouvelle, sans toutefois que cela ne fasse obstacle à la prescription qui a pris cours conformément à l'ancienne loi (1). (1) Voir Cass., 24 janvier 1997, RG C.96.0068.N, Pas., 1997, n° 47; Cass., 7 novembre 1997, RG C.96.0276.F, Pas., 1997, n° 458; Cass., 12 février 2007, RG S.06.0041.F, Pas., 2007, n° 81.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Wet die een kortere verjaringstermijn invoert - Recht ontstaan vóór de inwerkingtreding van de wet - Aanvang

- Art. 2 Burgerlijk Wetboek

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Burgerlijke zaken - Verjaring - Wet die een kortere verjaringstermijn invoert - Recht ontstaan vóór de inwerkingtreding van de wet - Aanvang

- Art. 2 Burgerlijk Wetboek

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature. durée. point de départikel fin) - Loi instaurant un délai de prescription plus court - Droit né avant l'entrée en vigueur de la loi - Point de départ

- Art. 2 Code civil

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Matière civile - Prescription - Loi instaurant un délai de prescription plus court - Droit né avant l'entrée en vigueur de la loi - Point de départ

- Art. 2 Code civil

C.06.0248.F 28 mei 2009 AC nr. 355

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Door de rechter vervangen redenen - Beschikkingsbeginsel - Recht van verdediging

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Burgerlijke zaken - Door de rechter vervangen redenen - Beschikkingsbeginsel - Recht van verdediging

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Door de rechter vervangen redenen - Beschikkingsbeginsel - Recht van verdediging

Conclusions de l'avocat général HENKES.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Motifs supplées par le juge - Principe dispositif - Droits de la défense

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Matière civile - Motifs supplées par le juge - Principe dispositif - Droits de la défense

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Motifs supplées par le juge - Principe dispositif - Droits de la défense

De feitenrechter kan ambtshalve de door de partijen aangevoerde redenen aanvullen, mits hij geen enkel geschil opwerpt waarvan zij het bestaan hebben uitgesloten, zijn beslissing uitsluitend grondt op feiten die hem regelmatig ter beoordeling zijn voorgelegd en het voorwerp van de vordering niet wijzigt. Hij moet zodoende het recht van verdediging eerbiedigen (1) (2). (1) Zie concl. O.M. De door het Hof geformuleerde regel gelijkt vrij goed op de traditionele regel. Er moet echter gewezen worden op de vaststelling, enerzijds, dat er geen melding meer wordt gemaakt van het verbod, voor de feitenrechter, om de oorzaak te wijzigen, aangezien hij zijn beslissing niet mag gronden op andere feiten dan die welke hem regelmatig ter beoordeling zijn voorgelegd en deze feiten, volgens een recente rechtspraak van het Hof, de oorzaak zijn, en, anderzijds, dat er in de regel, door middel van een aparte zin, verwezen wordt naar het recht van verdediging. Om het recht op tegenspraak, in zaken die aan het Hof worden voorgelegd, te beklemtonen, heeft het O.M., uitgaande van de oude specifieke regel die van toepassing is op een "louter feitelijk" middel dat de feitenrechter afgeleid heeft uit een bijkomstig middel, dat vereiste als volgt geformuleerd: de rechter kan de door de partijen voorgestelde middelen ambtshalve aanvullen op grond van een regelmatig in het debat gebracht stuk, waarvan de eiser en zijn raadsman geen bijzonder gebruik maken, door hieruit het bestaan van een feitelijk gegeven af te leiden, ook al heeft geen van de partijen dat gedaan, op voorwaarde dat hij noch het recht op tegenspraak noch het algemeen beginsel van het recht van verdediging miskent. (2) Het Hof heeft diezelfde dag dezelfde regel geformuleerd in de zaak C.08.0066.F, nr ... De omstandigheid dat het ambtshalve middel niet louter feitelijk is, maar feiten en recht vermengt, legt uit waarom ze na onderhavig arrest is gepubliceerd.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Door de rechter vervangen redenen - Beschikkingsbeginsel - Recht van verdediging

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Door de rechter vervangen redenen - Beschikkingsbeginsel - Recht van verdediging

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Burgerlijke zaken - Door de rechter vervangen redenen - Beschikkingsbeginsel - Recht van verdediging

Le juge du fond peut suppléer d'office aux motifs invoqués par les parties, dès lors qu'il n'élève aucune contestation dont celles-ci ont exclu l'existence, qu'il se fonde uniquement sur des faits régulièrement soumis à son appréciation et qu'il ne modifie pas l'objet de la demande. Il doit, ce faisant, respecter les droits de la défense (1) (2). (1) Voir les conclusions du ministère public. La règle formulée par la Cour est fort proche de l'énoncé traditionnel. Toutefois, il importe de bien mesurer le constat, d'une part, que n'est plus mentionné l'interdit fait au juge du fond de modifier la cause, dès lors qu'il lui est interdit de se fonder sur des faits autres que ceux régulièrement soumis à son appréciation et que ceux-ci sont, suivant une récente doctrine de la Cour, la cause, et, d'autre part, du renvoi, par une phrase distincte dans la règle, au respect des droits de la défense. Pour mettre en exergue l'obligation d'une vigilance particulière relative au respect du contradictoire dans les cas de figure relevant du casus soumis à la Cour, le ministère public avait, à partir de l'ancienne règle spécifique applicable en cas de moyen de "pur fait" pris par le juge du fond à partir d'un fait adventice, formulé cette exigence comme suit: le juge peut suppléer d'office aux motifs proposés par les parties en se fondant sur une pièce régulièrement versée aux débats dont le demandeur et son conseil ne font pas spécialement usage, en en déduisant l'existence d'un élément de fait bien qu'aucune des parties n'ait opéré cette déduction, à la condition de ne pas méconnaître le principe du contradictoire ni le principe général du droit relatif aux droits de la défense. (2) La Cour a le même jour énoncé la même règle en la cause C.08.0066.F, n° ... La circonstance que le moyen pris d'office était non pas de pur fait mais mélangé de fait et de droit explique sa publication à la suite de la présente.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Motifs supplées par le juge - Principe dispositif - Droits de la défense

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Motifs supplées par le juge - Principe dispositif - Droits de la défense

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Matière civile - Motifs supplées par le juge - Principe dispositif - Droits de la défense

---

C.06.0279.N 24 december 2009 AC nr. 784

Conclusie van advocaat-generaal VANDEWAL.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Verweerders - Stedenbouw - Herstel van plaats in de vorige staat - Herstelvordering - Tenuitvoerlegging - Dwangsom -

Conclusions de l'avocat général VANDEWAL.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Défendeurs - Urbanisme - Remise en état des lieux - Demande de réparation - Exécution - Astreinte -

Stedenbouwkundig inspecteur - Handelend of optredend in naam van het Vlaams Gewest - Tegen hem gericht cassatieberoep - Ontvankelijkheid

DWANGSOM - Strafzaken - Uitspraak die de dwangsom oplegt - Verbeurte - Aanvang

GEMEENSCHAP EN GEWEST - Vlaams Gewest - Stedenbouw - Herstel van plaats in de vorige staat - Herstelvordering - Tenuitvoerlegging - Dwangsom - Stedenbouwkundig inspecteur - Hoedanigheid - Cassatieberoep - Verweerder - Ontvankelijkheid

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel van plaats in de vorige staat - Herstelvordering - Tenuitvoerlegging - Dwangsom - Vlaams Gewest - Stedenbouwkundig inspecteur - Hoedanigheid - Cassatieberoep - Verweerder - Ontvankelijkheid

De stedenbouwkundig inspecteur treedt op in naam van het Vlaamse Gewest zowel bij het vorderen van een herstelmaatregel als bij het ten uitvoer leggen van de bevolen herstelmaatregel en van de verschuldigde dwangsommen, zodat het cassatieberoep dat gericht wordt tegen hem als handelend of optredend in naam van het Vlaamse Gewest, ontvankelijk is (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Verweerders - Stedenbouw - Herstel van plaats in de vorige staat - Herstelvordering - Tenuitvoerlegging - Dwangsom - Stedenbouwkundig inspecteur - Handelend of optredend in naam van het Vlaams Gewest - Tegen hem gericht cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Artt. 149, §§ 1 en 2, en 153 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

GEMEENSCHAP EN GEWEST - Vlaams Gewest - Stedenbouw - Herstel van plaats in de vorige staat - Herstelvordering - Tenuitvoerlegging - Dwangsom - Stedenbouwkundig inspecteur - Hoedanigheid - Cassatieberoep - Verweerder - Ontvankelijkheid

- Artt. 149, §§ 1 en 2, en 153 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel van plaats in de vorige staat - Herstelvordering - Tenuitvoerlegging - Dwangsom - Vlaams Gewest - Stedenbouwkundig inspecteur - Hoedanigheid - Cassatieberoep - Verweerder - Ontvankelijkheid

- Artt. 149, §§ 1 en 2, en 153 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

Inspecteur urbaniste - Agissant ou intervenant au nom de la Région flamande - Pourvoi en cassation dirigé contre lui - Recevabilité

ASTREINTE - Matière répressive - Décision prononçant l'astreinte - Cours de l'astreinte - Point de départ

COMMUNAUTE ET REGION - Région flamande - Urbanisme - Remise en état des lieux - Demande de réparation - Exécution - Astreinte - Inspecteur urbaniste - Qualité - Pourvoi en cassation - Défendeur - Recevabilité

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Demande de réparation - Exécution - Astreinte - Région flamande - Inspecteur urbaniste - Qualité - Pourvoi en cassation - Défendeur - Recevabilité

L'inspecteur urbaniste agit au nom de la Région flamande tant lors de la demande d'une mesure de réparation que lorsque la mesure de réparation demandée et l'astreinte due sont exécutées de sorte que le pourvoi en cassation qui est dirigé contre lui en tant que personne agissant et intervenant au nom de la Région flamande, est recevable (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Défendeurs - Urbanisme - Remise en état des lieux - Demande de réparation - Exécution - Astreinte - Inspecteur urbaniste - Agissant ou intervenant au nom de la Région flamande - Pourvoi en cassation dirigé contre lui - Recevabilité

- Art. 149, § 1er et 2, et 153 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

COMMUNAUTE ET REGION - Région flamande - Urbanisme - Remise en état des lieux - Demande de réparation - Exécution - Astreinte - Inspecteur urbaniste - Qualité - Pourvoi en cassation - Défendeur - Recevabilité

- Art. 149, § 1er et 2, et 153 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Demande de réparation - Exécution - Astreinte - Région flamande - Inspecteur urbaniste - Qualité - Pourvoi en cassation - Défendeur - Recevabilité

- Art. 149, § 1er et 2, et 153 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

Indien in strafzaken een cassatieberoep is ingesteld tegen een arrest van het hof van beroep dat een dwangsom oplegt, kan de dwangsom slechts worden verbeurd vanaf de betekening aan de schuldenaar van het arrest dat het cassatieberoep verwerpt (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

DWANGSOM - Strafzaken - Uitspraak die de dwangsom oplegt - Verbeurte - Aanvang

- Art. 373 Wetboek van Strafvordering

- Art. 1385bis, derde lid Gerechtelijk Wetboek

Si, en matière répressive, un pourvoi en cassation est dirigé contre un arrêt de la cour d'appel prononçant une astreinte, celle-ci ne peut être encourue qu'à partir de la signification au débiteur de l'arrêt qui rejette le pourvoi (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

ASTREINTE - Matière répressive - Décision prononçant l'astreinte - Cours de l'astreinte - Point de départ

- Art. 373 Code d'Instruction criminelle

- Art. 1385bis, al. 3 Code judiciaire

De vennootschappen voor het beheer van de in de Auteurswet 1994 erkende rechten zijn bevoegd om in rechte te treden met het oog op de verdediging van de rechten van de bij hen aangesloten rechthebbenden voor wiens rekening en op wiens verzoek zij overeenkomstig hun statuten de rechten beheren (1), maar zijn, niettegenstaande enig andersluidend beding in de statuten, daarentegen niet bevoegd om in rechte vergoeding te vorderen voor de bij hen niet aangesloten leden (2). (1) Zie Cass., 26 april 2001, AR C.99.0116.N, AC, 2001, nr. 233. (2) Het O.M. concludeerde tot verwerping van het cassatieberoep nu het van oordeel was dat artikel 73 Auteurswet 1994 de beheersvennootschap toelaat, in zoverre dit in de statuten wordt bepaald, om in rechte op te treden niet alleen ter verdediging van de rechten van individueel aangesloten leden, maar ook voor het collectief belang voor de categorieën van rechten die ze statutair beheert; zonder nochtans de beheersvennootschap te ontslaan van haar verplichting de gegrondheid van haar aanspraak te bewijzen.

AUTEURSRECHT - Vennootschap voor het beheer van de rechten - Vordering in rechte - Bevoegdheid - Grenzen - Aangesloten en niet-aangesloten rechthebbenden

- Artt. 17 en 18 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 73 Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

- Artt. 65, eerste en tweede lid en 66, eerste en derde lid Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

Les sociétés de gestion des droits reconnues par la loi du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins sont compétentes pour ester en justice pour la défense des droits de ses ayants droit affiliés pour le compte et à la demande desquels elles gèrent les droits conformément à leurs statuts (1), mais elles ne sont par contre pas compétentes, nonobstant toute clause contraire dans les statuts, pour réclamer en justice une indemnité pour les membres qui ne sont pas affiliés (2). (1) Voir Cass., 26 avril 2001, RG C.99.0116.N, Bull., 2001, n° 233. (2) Le M.P. a conclu au rejet du pourvoi en cassation dès lors qu'il estimait que l'article 73 de la loi du 30 juin 1994 autorise la société de gestion, dans la mesure où les statuts le prévoient, d'ester en justice non seulement pour la défense des droits de membres individuels affiliés mais aussi dans l'intérêt collectif des catégories de droits dont elle a statutairement la charge; sans toutefois décharger la société de gestion de son obligation de prouver le bien-fondé de sa demande.

DROITS D'AUTEUR - Société de gestion des droits - Action en justice - Compétence - Limites - Ayants droit affiliés et pas affiliés

- Art. 17 et 18 Code judiciaire

- Art. 73 L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

- Art. 65, al. 1er et 2 et 66, al. 1er et 3 L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

De vennootschappen voor het beheer van de in de Auteurswet 1994 erkende rechten zijn bevoegd om in rechte te treden met het oog op de verdediging van de rechten van de bij hen aangesloten rechthebbenden voor wiens rekening en op wiens verzoek zij overeenkomstig hun statuten de rechten beheren (1), maar zijn, niettegenstaande enig andersluidend beding in de statuten, daarentegen niet bevoegd om in rechte vergoeding te vorderen voor de bij hen niet aangesloten leden (2). (1) Zie Cass., 26 april 2001, AR C.99.0116.N, AC, 2001, nr. 233. (2) Het O.M. concludeerde tot verwerping van het cassatieberoep nu het van oordeel was dat artikel 73 Auteurswet 1994 de beheersvennootschap toelaat, in zoverre dit in de statuten wordt bepaald, om in rechte op te treden niet alleen ter verdediging van de rechten van individueel aangesloten leden, maar ook voor het collectief belang voor de categorieën van rechten die ze statutair beheert; zonder nochtans de beheersvennootschap te ontslaan van haar verplichting de gegrondheid van haar aanspraak te bewijzen.

VORDERING IN RECHTE - Auteursrecht - Vennootschap voor het beheer van de rechten - Bevoegdheid - Grenzen - Aangesloten en niet-aangesloten rechthebbenden

- Art. 73 Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

- Artt. 65, eerste en tweede lid en 66, eerste en derde lid Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

Les sociétés de gestion des droits reconnues par la loi du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins sont compétentes pour ester en justice pour la défense des droits de ses ayants droit affiliés pour le compte et à la demande desquels elles gèrent les droits conformément à leurs statuts (1), mais elles ne sont par contre pas compétentes, nonobstant toute clause contraire dans les statuts, pour réclamer en justice une indemnité pour les membres qui ne sont pas affiliés (2). (1) Voir Cass., 26 avril 2001, RG C.99.0116.N, Bull., 2001, n° 233. (2) Le M.P. a conclu au rejet du pourvoi en cassation dès lors qu'il estimait que l'article 73 de la loi du 30 juin 1994 autorise la société de gestion, dans la mesure où les statuts le prévoient, d'ester en justice non seulement pour la défense des droits de membres individuels affiliés mais aussi dans l'intérêt collectif des catégories de droits dont elle a statutairement la charge; sans toutefois décharger la société de gestion de son obligation de prouver le bien-fondé de sa demande.

DEMANDE EN JUSTICE - Droits d'auteur - Société de gestion des droits - Compétence - Limites - Ayants droit affiliés et pas affiliés

- Art. 73 L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

- Art. 65, al. 1er et 2 et 66, al. 1er et 3 L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

---

C.06.0372.F 22 januari 2009 AC nr. 54

De omstandigheid dat een bestuurder zijn voertuig bij een rivier geparkeerd heeft en dat dit voertuig nadien door een onbekende dader erin is geduwd, verantwoordt de tussenkomst van het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds tot herstel van de schade die door dat ondergedompelde voertuig is toegebracht aan een binnenschip dat op die bevaarbare waterweg voer (1). (1) Zie Cass., 15 mei 2003, AR C.02.0297.F, AC, nr. 296, met conclusie van advocaat-generaal HENKES.

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds - Herstelverplichting - Bevaarbare waterweg - Ondergedompeld voertuig - Schade

- Art. 2, § 1 Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

La circonstance qu'après que son conducteur l'eut stationné près d'un fleuve, un véhicule y a été poussé par un auteur inconnu justifie l'intervention du Fonds commun de garantie automobile en vue de réparer le dommage causé par ce véhicule immergé à une péniche naviguant sur cette voie navigable (1). (1) Voir Cass., 15 mai 2003, RG C.02.0297.F, Pas., n° 296, avec concl. de M. HENKES, avocat général.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Fonds commun de garantie automobile - Obligation de réparer - Voie navigable - Véhicule immergé - Dommage

- Art. 2, § 1er L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

---

C.06.0377.N 29 mei 2009 AC nr. 360

Het bevel tot staking van vastgestelde inbreuken op de Wet Handelspraktijken moet op een duidelijk omschreven daad slaan, maar moet daarbij ook van aard zijn om een herhaling van een verboden prakrijk te vermijden; het bevel tot staking dat betrekking heeft op producten, moet niet noodzakelijk soort en merk waarop het bevel slaat omschrijven, wanneer die gegevens zonder determinerend belang waren voor de vaststelling van de verboden praktijk (1). (1) Zie Cass., 17 juni 2005, AR C.04.0274.N, A.C., 2005, nr. 352.

HANDELSPRAKTIJK - Bevel tot staking - Vereisten

- Art. 95 Wet 14 juli 1991

L'ordre de cessation d'infractions constatées aux dispositions de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur doit porter sur un acte clairement défini, mais doit aussi être de nature à éviter une répétition d'une pratique interdite ; l'ordre de cessation qui a trait à des produits ne doit pas nécessairement définir la sorte et la marque faisant l'objet de l'ordre, lorsque ces éléments étaient sans importance déterminante pour la constatation de la pratique interdite (1). (1) Voir Cass., 17 juin 2005, R.G. C.04.0274.N, Pas., 2005, n°352.

PRATIQUES DU COMMERCE - Ordre de cessation - Conditions

- Art. 95 L. du 14 juillet 1991

C.06.0409.N 17 september 2009 AC nr. 507

Artikel 43.1 van de Verordening van de Raad (EG) nr. 44/2001 van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (EEX-Vo) moet aldus worden uitgelegd dat een schuldeiser van een schuldenaar geen rechtsmiddel kan instellen tegen een beslissing op een verzoek om verklaring van uitvoerbaarheid, wanneer hij niet formeel als procespartij is opgetreden in het geding waarin een andere schuldeiser van die schuldenaar om die verklaring vroeg (1). (1) HvJ (EG), (deze) zaak C-167/08, 23 april 2009, http://curia.europa.eu/jurisp.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - EEX-verordening - Uitvoerbaarverklaring - Rechtsmiddel - Partij - Begrip - Uitlegging

- Art. 1166 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 36 en 43.1 EEG-Verordening nr 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

UITVOERBAARVERKLARING - Europese Unie - EEX-verordening - Tenuitvoerlegging - Rechtsmiddel - Partij - Begrip - Uitlegging

- Art. 1166 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 36 en 43.1 EEG-Verordening nr 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

L'article 43.1 du Règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale doit être interprété en ce sens qu'un créancier d'un débiteur ne peut former un recours contre une décision sur une demande de déclaration constatant l'exécution s'il n'est pas formellement intervenu en tant que partie au procès dans l'instance dans laquelle un autre créancier de ce débiteur a demandé cette déclaration (1). (1) C.J.C.E., (cette) cause C-167/08, 23 avril 2009, http://curia.europa.eu/jurisp.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Règlement 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Exequatur - Recours - Partie - Notion - Interprétation

- Art. 1166 Code civil

- Art. 36 et 43, § 1er Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

EXEQUATUR - Union européenne - Règlement 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Exécution - Recours - Partie - Notion - Interprétation

- Art. 1166 Code civil

- Art. 36 et 43, § 1er Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

Wanneer de uitlegging van artikel 43.1, van de Verordening van de Raad (EG) nr 44/2001 van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (E.E.X.-Vo) voor het Hof van Cassatie noodzakelijk is om zijn arrest te wijzen, in casu in een zaak waar de vraag rijst of de schuldeiser die in de naam en voor rekening van zijn schuldenaar een vordering uitoefent, een partij is in de zin van dat artikel, dit is een partij die een rechtsmiddel kan instellen tegen een beslissing op het verzoek om verklaring van uitvoerbaarheid, ook al is hij niet formeel als procespartij opgetreden in het geding waarin een andere schuldeiser van die schuldenaar om die verklaring vroeg, verzoekt het Hof van Cassatie het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen om bij wijze van prejudiciële beslissing uitspraak te doen (1). (1) Zie HvJ (EG) in de zaak 148/84 van 2 juli 1985 (Deutsche Genossenschaftsbank t/ S.A. Brasserie du Pêcheur), Jur., 1985, p. 01981 (betreffende een analoge bepaling, artikel 36, van het E.E.X.-Verdrag van 27 sept. 1968).

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - E.E.X.-Verordening - Beslissingen in burgerlijke en handelszaken - Tenuitvoerlegging - Rechtsmiddel - Partij - Begrip - Uitlegging - Hof van Justitie E.G. - Hof van Cassatie - Prejudiciële vraag - Verplichting

PREJUDICIEEL GESCHIL - Europese Unie - E.E.X.-Verordening - Beslissingen in burgerlijke en handelszaken - Tenuitvoerlegging - Rechtsmiddel - Partij - Begrip - Uitlegging - Hof van Justitie E.G. - Hof van Cassatie - Prejudiciële vraag - Verplichting

UITVOERBAARVERKLARING - Europese Unie - Prejudicieel geschil - E.E.X.-Verordening - Beslissingen in burgerlijke en handelszaken - Tenuitvoerlegging - Rechtsmiddel - Partij - Begrip - Uitlegging - Hof van Justitie E.G. - Hof van Cassatie - Prejudiciële vraag - Verplichting

Lorsque l'interprétation de l'article 43.1 du Règlement du Conseil (CE) n° 44/2001 du 22 décembre 2000 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale est nécessaire pour que la Cour de cassation puisse rendre son arrêt, en l'espèce dans une cause dans laquelle se pose la question de savoir si le créancier qui exerce une action au nom et pour le compte de son débiteur, est une partie au sens de cet article, c'est-à-dire une partie qui peut former un recours contre la décision relative à la demande de déclaration constatant la force exécutoire, même si elle n'est pas formellement intervenue en tant que partie au procès dans l'instance dans laquelle un autre créancier de ce débiteur a demandé cette déclaration, la Cour de cassation demande à la Cour de Justice des Communautés européennes de statuer par voie de décision préjudicielle (1). (1) Voir C.J.C.E. dans la cause 148/84 du 2 juillet 1985 (Deutsche Genossenschaftsbank c. société anonyme Brasserie du Pêcheur), Jur. 1985, p. 01981 (concernant une disposition analogue, article 36 de la Convention du 27 septembre 1968).

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Règlement (C.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Décisions en matière civile et commerciale - Exécution - Recours - Partie - Notion - Interprétation - Cour de Justice C.E. - Cour de cassation - Question préjudicielle - Obligation

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Union européenne - Règlement (C.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Décisions en matière civile et commerciale - Exécution - Recours - Partie - Notion - Interprétation - Cour de Justice C.E. - Cour de cassation - Question préjudicielle - Obligation

EXEQUATUR - Union européenne - Question préjudicielle - Règlement (C.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Décisions en matière civile et commerciale - Exécution - Recours - Partie - Notion - Interprétation - Cour de Justice C.E. - Cour de cassation - Question préjudicielle - Obligation

---

C.06.0418.F 22 januari 2009 AC nr. 55

De bewaarder van een zaak in de zin van artikel 1384, eerste lid, B.W., is degene die voor eigen rekening ervan gebruik maakt, het genot ervan heeft of ze onder zich houdt, met recht van leiding, toezicht en controle (1). (1) Cass., 22 maart 2004, AR C.03.0109.F, AC, 2004, nr. 161.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Bewaarder van de zaak

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Le gardien d'une chose au sens de l'article 1384, alinéa 1er, du Code civil, est celui qui use de cette chose pour son propre compte, en jouit ou la conserve avec pouvoir de surveillance, de direction et de contrôle (1). (1) Cass., 22 mars 2004, RG C.03.0109.F, Pas., n° 161.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Gardien de la chose

- Art. 1384, al. 1er Code civil

De rechter beslist op onaantastbare wijze in feite wie de bewaarder van de zaak is in de zin van artikel 1384, eerste lid, B.W., voor zover hij het wettelijk begrip van de bewaarder van de zaak niet miskent (1). (1) Cass., 22 maart 2004, AR C.03.0109.F, AC, 2004, nr. 161.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Bewaarder van de zaak - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Le juge décide souverainement en fait qui est le gardien de la chose au sens de l'article 1384, alinéa 1er, du Code civil pour autant qu'il ne viole pas la notion légale de gardien de la chose (1). (1) Cass., 22 mars 2004, RG C.03.0109.F, Pas., n° 161.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Gardien de la chose - Appréciation souveraine par le juge du fond

- Art. 1384, al. 1er Code civil

Het gebruik of de huur van een zaak impliceert niet dat degene die ervan gebruik heeft gemaakt of ze heeft gehuurd, in alle gevallen de leiding of het toezicht erop uitoefent, waardoor de bewaarder aansprakelijk gesteld kan worden, aangezien de eigenaar zich dat recht kan voorbehouden (1). (1) Cass., 15 mei 1959, AC, 1959, 734.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Bewaarder van de zaak - Persoon die de zaak gebruikt of gehuurd heeft

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

L'usage ou la location d'une chose n'implique pas dans tous les cas, dans le chef de celui qui en a fait l'usage ou en a obtenu la location, le pouvoir de direction ou de surveillance, qui justifie la responsabilité du gardien, le propriétaire pouvant se réserver ce droit (1). (1) Cass., 15 mai 1959 (Bull. et Pas., 1959, I, 939).

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Gardien de la chose - Personne qui en fait usage ou en a obtenu la location

- Art. 1384, al. 1er Code civil

C.06.0427.F — 22 januari 2009 — AC nr. 56

Wanneer een Palestijns vluchteling een van de zones, waaronder Libanon, verlaten heeft waarbinnen de Organisatie van de Verenigde Naties voor Hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen (UNRWA) haar opdracht vervult, en - zelfs maar tijdelijk - verbleven heeft in een land waarin de voormelde organisatie haar opdracht niet vervult, geniet die vluchteling haar bescherming of bijstand niet meer; bijgevolg kan de status van staatloze hem niet geweigerd worden.

VREEMDELINGEN - Palestijns vluchteling - Organisatie van de Verenigde Naties voor Hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen (UNRWA) - Verblijf buiten een beschermd gebied - Status van staatloze - Toepassingsgebied

- Art. 1, § 2, (i) Verdrag betreffende de status van Staatlozen, ondertekend op 28 september 1954, te New-York

Dès lors qu'il a quitté une des zones dans lesquelles l'Office de secours et de travaux pour les réfugiés de Palestine dans le Proche-Orient exerce sa mission, parmi lesquelles figure le Liban, et séjourné, fût-ce temporairement, dans un pays dans lequel l'office précité n'exerce pas sa mission, le réfugié palestinien ne bénéficie plus de la protection ou de l'assistance de celui-ci; il s'ensuit que le statut d'apatride ne peut lui être refusé.

ETRANGERS - Réfugié palestinien - Office de secours et de travaux pour les réfugiés de Palestine dans le Proche-Orient - Séjour hors d'une zone de protection - Statut d'apatride - Champ d'application

- Art. 1er, § 2, (i) Convention relative au Statut des Apatrides, signée le 28 septembre 1954, à New-York

C.06.0480.N — 16 januari 2009 — AC nr. 38

De rechter beslist ten gronde over de vordering tot opheffing van het bevel tot onmiddellijke staking van het werk, van de handelingen of van het gebruik, bedoeld in artikel 154, eerste lid, Stedenbouwdecreet 1999, toetst hierbij het bevel op zijn externe en interne wettigheid, en mag hierbij nagaan of het bevel een preventieve aard heeft dan wel berust op een machtsoverschrijding.

STEDENBOUW - Sancties - Bevel tot staking - Vordering tot opheffing - Beoordeling door de rechter

- Art. 154, eerste en zesde lid Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de

Le juge décide au fond sur la demande d'abrogation de l'ordre de cessation immédiate des travaux, des opérations ou de l'utilisation, visé à l'article 154, alinéa 1er, du Décret du 18 mai 1999; à cet égard il contrôle l'ordre quant à sa légalité externe et interne et peut examiner si l'ordre est de nature préventive ou est fondé sur un abus de pouvoir.

URBANISME - Sanctions - Ordre de cessation - Demande d'abrogation - Appréciation par le juge

- Art. 154, al. 1er et 6 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

ruimtelijke ordening

Het bevel tot onmiddellijke staking van het werk, van de handelingen of van het gebruik dat door de bevoegde ambtenaren, agenten of officieren van gerechtelijke politie mondeling ter plaatse kan worden gegeven wanneer zij vaststellen dat dit werk, deze handelingen of de wijzigingen een inbreuk vormen zoals bedoeld in artikel 146 Stedenbouwdecreet 1999, is een preventieve maatregel (1). (1) Cass., 18 mei 2007, AR C.06.0567.N, AC, 2007, nr. 260.

STEDENBOUW - Sancties - Bevel tot staking - Doel

- Art. 154, eerste lid Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

La cessation immédiate des travaux, des opérations ou de l'utilisation qui peut être ordonnée par voie orale et sur place par les fonctionnaires, agents ou officiers de police judiciaire lorsqu'ils constatent que le travail, les opérations ou les modifications constituent une infraction visée à l'article 146 du décret du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, constitue une mesure préventive (1). (1) Cass., 18 mai 2007, RG C.06.0567.N, Bull., 2007, n° 260.

URBANISME - Sanctions - Ordre de cessation - But

- Art. 154, al. 1er Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

C.06.0500.N 29 mei 2009 AC nr. 361

Een verzekeraar 'burgerlijke aansprakelijkheid' treedt op in een enkele hoedanigheid wanneer hij, naar aanleiding van een schadegeval, optreedt voor verschillende van zijn verzekerden.

VERZEKERING - Algemeen - Aansprakelijkheidsverzekering - Verzekeraar - Optreden in rechte - Voor verschillende verzekerden - Hoedanigheid

- Artt. 13 en 17 Gerechtelijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Verzekeraar B.A. - Optredend voor verschillende verzekerden - Hoedanigheid

- Artt. 13 en 17 Gerechtelijk Wetboek

Un assureur 'de la responsabilité civile' agit en une seule qualité lorsque, à l'occasion d'un sinistre, il agit pour plusieurs de ses assurés.

ASSURANCES - Généralités - Assurance de la responsabilité - Assureur - Agir en justice - Pour le compte de différents assurés - Qualité

- Art. 13 et 17 Code judiciaire

DEMANDE EN JUSTICE - Assureur de la responsabilité civile - Agissant pour le compte de différents assurés - Qualité

- Art. 13 et 17 Code judiciaire

C.06.0590.N 20 april 2009 AC nr. 258

De dierenartsen zijn geen verzorgingsverstrekkers als bedoeld in artikel 2277bis B.W.

VORDERING IN RECHTE - Geneeskundige verstrekkingen - Verzorgingsverstrekkers in de zin van artikel 2277bis B.W.

Les médecins vétérinaires ne sont pas des prestataires de soins au sens de l'article 2277bis du Code civil.

DEMANDE EN JUSTICE - Prestations médicales - Prestataires de soins au sens de l'article 2277bis du Code civil

De rechtsvordering van dierenartsen met betrekking tot door hen geleverde prestaties, valt niet onder toepassing van de verjaringstermijn van twee jaar zoals bepaald in artikel 2277bis, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, nu dierenartsen geen verzorgingsverstrekkers zijn als bedoeld in dit artikel.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Duur - Rechtsvordering - Dierenartsen

- Art. 2277bis, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Le régime de la prescription biennale prévu à l'article 2277bis, alinéa 1er, du Code civil n'est pas applicable aux demandes des vétérinaires portant sur leurs prestations, dès lors qu'ils ne sont pas des prestataires de soins au sens de l'article précité.

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature. durée. point de départikel fin) - Durée - Action - Vétérinaires

- Art. 2277bis, al. 1er Code civil

Dierenartsen zijn geen verzorgingsverstrekkers als bedoeld in artikel 2277bis, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek.

GENEESKUNDE - Uitoefening van de geneeskunde - Verzorgingsverstrekkers - Dierenartsen

Les vétérinaires ne sont pas des prestataires de soins au sens de l'article 2277bis, alinéa 1er, du Code civil.

ART DE GUERIR - Exercice de l'art de guerir - Prestataires de soins - Vétérinaires

- Art. 2277bis, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Het Grondwettelijk Hof heeft in antwoord op een prejudiciële vraag geoordeeld dat artikel 2277bis B.W., in die zin begrepen dat de erin bedoelde verzorgingsverstrekkers de zorgverleners zijn, bedoeld in artikel 2, n), van de ZIV-wet, waaronder de beoefenaars van de geneeskunst bedoeld in artikel 2, l) van dezelfde wet, en dus niet de dierenartsen, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet schendt, omdat het verschil in behandeling redelijk verantwoord is, zodat het onderdeel dat van een andere rechtsopvatting uitgaat, faalt naar recht.

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Dierenartsen - Verzorgingsverstrekkers in de zin van artikel 2277bis B.W. - Draagwijdte

- Art. 2277bis Burgerlijk Wetboek

- Art. 26, § 1 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Schending van de artikelen 10 et 11 van de Grondwet - Dierenartsen - Verzorgingsverstrekkers in de zin van artikel 2277bis B.W. - Draagwijdte

- Art. 2277bis Burgerlijk Wetboek

- Art. 26, § 1 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Art. 2277bis, al. 1er Code civil

Appelée à statuer sur une question préjudicielle, la Cour constitutionnelle a décidé que l'article 2277bis du Code civil, interprété en ce sens que les prestataires de soins visés à cette disposition sont les dispensateurs de soins visés à l'article 2, n), de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, tels que, notamment, les praticiens de l'art de guérir visés à l'article 2, l), de la loi précitée et non les médecins vétérinaires, ne viole pas les articles 10 et 11 de la Constitution dès lors que toute différence de traitement est raisonnablement justifiée, de sorte que la branche du moyen qui est fondée sur une autre conception juridique manque en droit.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Article 11 - Médecins vétérinaires - Prestataires de soins au sens de l'article 2277bis du Code civil - Portée

- Art. 2277bis Code civil

- Art. 26, § 1er Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Médecins vétérinaires - Prestataires de soins au sens de l'article 2277bis du Code civil - Portée

- Art. 2277bis Code civil

- Art. 26, § 1er Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

Krachtens artikel 26, § 2, van de Bijzondere Wet van 6 januari 1989, is het Hof van Cassatie verplicht aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen omtrent een in een middel aangevoerde schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet door artikel 2277bis van het Burgerlijk Wetboek, nu het in die zin moet worden begrepen dat de erin bedoelde verzorgingsverstrekkers de beoefenaars van de geneeskunde op menselijke wezens omvat en niet de dierenartsen, zodat op de vorderingen van de beoefenaars van de geneeskunde ten aanzien van menselijke wezens met betrekking tot de door hen geleverde prestaties de in artikel 2277bis B.W., bepaalde verjaringstermijn van 2 jaar van toepassing is, en op de vorderingen van de door dierenartsen geleverde prestaties niet.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Verplichting - Schending van de artikelen 10 en 11 Gw. - Verjaringstermijn - Verzorgingsverstrekkers

- Art. 2277bis Burgerlijk Wetboek

- Art. 26, § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Verplichting

- Art. 2277bis Burgerlijk Wetboek

Conformément à l'article 26, § 2, de la loi spéciale du 6 janvier 1989, la Cour de cassation est tenue de poser à la Cour constitutionnelle une question préjudicielle quant à la violation des articles 10 et 11 de la Constitution par l'article 2277bis du Code civil invoquée au moyen, en ce qu'il y a lieu d'interpréter cet article en ce sens que les prestataires de soins qu'il vise sont les praticiens de l'art de guérir à l'égard des êtres humains, à l'exclusion des vétérinaires, de sorte que le régime de la prescription biennale prévu à l'article 2277bis du Code civil est applicable aux demandes portant sur les prestations de services médicaux des praticiens de l'art de guérir à l'égard des êtres humains et non aux demandes portant sur les prestations des vétérinaires.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Obligation - Violation des articles 10 et 11 de la Constitution - Délai de prescription - Prestataires de soins

- Art. 2277bis Code civil

- Art. 26, § 2 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Question préjudicielle - Obligation

- Art. 2277bis Code civil

- Art. 26, § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

- Art. 26, § 2 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

C.06.0639.N 24 december 2009 AC nr. 785

Conclusie van advocaat-generaal VANDEWAL.

DWANGSOM - Stedenbouw - Herstelmaatregelen - Uitvoeringstermijn - Respijttermijn - Onderscheid - Beslissing die enkel een uitvoeringstermijn oplegt - Gevolg - Verbeurte van de dwangsom - Aanvang

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel van plaats in de vorige staat - Dwangsom - Uitvoeringstermijn - Respijttermijn - Onderscheid - Beslissing die enkel een uitvoeringstermijn oplegt - Gevolg - Verbeurte van de dwangsom - Aanvang

De wettelijke bepalingen betreffende de door de rechter bevolen herstelmaatregelen inzake stedenbouw wijken niet af van de gemeenrechtelijke bepalingen inzake de dwangsom.

DWANGSOM - Stedenbouw - Herstel van plaats in de vorige toestand - Veroordeling - Gemeenrechtelijke wetsbepalingen - Toepasselijkheid

- Art. 65, § 1, eerste lid Wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw

- Art. 1385bis, derde en vierde lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 68, § 1, eerste lid Decr. betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd op 22 okt. 1996, zoals gewijzigd bij decr. 19 dec. 1998

- Art. 149, § 1, eerste en laatste lid Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel in de vorige staat - Veroordeling - Dwangsom - Gemeenrechtelijke wetsbepalingen - Toepasselijkheid

- Art. 65, § 1, eerste lid Wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw

- Art. 1385bis, derde en vierde lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 68, § 1, eerste lid Decr. betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd op 22 okt. 1996, zoals gewijzigd bij decr. 19 dec. 1998

- Art. 149, § 1, eerste en laatste lid Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

Conclusions de l'avocat général VANDEWAL.

ASTREINTE - Urbanisme - Mesures de remise en état - Délai d'exécution - Délai de grâce - Distinction - Décision qui se borne à infliger un délai d'exécution - Conséquence - Cours de l'astreinte - Point de départ

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Astreinte - Délai d'exécution - Délai de grâce - Distinction - Décision qui se borne à infliger un délai d'exécution - Conséquence - Cours de l'astreinte - Point de départ

Les dispositions légales concernant les mesures de remise en état des lieux ordonnées par le juge en matière d'urbanisme ne dérogent pas aux dispositions de droit commun en matière d'astreinte.

ASTREINTE - Urbanisme - Remise en état des lieux - Condamnation - Dispositions légales de droit commun - Applicabilité

- Art. 65, § 1er, al. 1er L. du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme

- Art. 1385bis, al. 3 et 4 Code judiciaire

- Art. 68, § 1er, al. 1er Décret relatif à l'aménagement du territoire, coordonné le 22 octobre 1996, tel qu'il a été modifié par le décret du 19 décembre 1998

- Art. 149, § 1er, al. 1er et dernier al. Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Condamnation - Astreinte - Dispositions légales de droit commun - Applicabilité

- Art. 65, § 1er, al. 1er L. du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme

- Art. 1385bis, al. 3 et 4 Code judiciaire

- Art. 68, § 1er, al. 1er Décret relatif à l'aménagement du territoire, coordonné le 22 octobre 1996, tel qu'il a été modifié par le décret du 19 décembre 1998

- Art. 149, § 1er, al. 1er et dernier al. Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

---

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of artikel 1, lid 3 en lid 4, van de Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom aldus moet worden uitgelegd dat, wanneer de rechter een hoofdveroordeling uitspreekt en hiervoor een uitvoeringstermijn bepaalt vanaf het in kracht van gewijsde treden van de veroordeling en daarbij een dwangsom oplegt per dag vertraging in de uitvoering, de termijn die voor de uitvoering is toegestaan, ook geldt als termijn die door de rechter wordt toegestaan voor het verbeuren van de dwangsom en die, wat de dwangsom betreft, pas begint te lopen vanaf de betekening, zodat de rechter niet vermag te beslissen dat geen of slechts een kortere termijn voor het verbeuren van de dwangsom wordt toegestaan, dan die welke bepaald is voor de uitvoering van de hoofdveroordeling vanaf het in kracht van gewijsde treden van de veroordeling en die wat de dwangsom betreft pas begint te lopen vanaf de betekening, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Benelux-Gerechtshof (1). (1) Zie de grotendeels andersluidende concl. van het O.M.

Lorsque se pose devant la Cour la question de savoir si l'article 1er, alinéas 3 et 4, de la loi uniforme Benelux relative à l'astreinte, doit être interprété en ce sens que, lorsque le juge prononce une condamnation principale et fixe un délai d'exécution à compter du moment où la condamnation a acquis force de chose jugée et impose aussi une astreinte par jour de retard dans l'exécution, le délai accordé pour l'exécution vaut aussi comme délai accordé par le juge pour que l'astreinte soit encourue et qui, en ce qui concerne l'astreinte, ne commence à courir qu'à compter de la signification, de sorte que le juge ne peut décider que pour encourir l'astreinte, aucun délai ou un délai plus court que le délai fixé pour l'exécution de la condamnation principale à compter du moment où la condamnation a acquis force de chose jugée est accordé et qui, en ce qui concerne l'astreinte, ne commence à courir qu'à compter de la signification, la Cour pose une question préjudicielle à la Cour de justice Benelux (1). (1) Voir les conclusions en majeure partie contraires du M.P.

BENELUX - Prejudiciële geschillen - Dwangsom - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Gevolg - Dwangsomtermijn - Aanvang - Duur - Macht van de rechter - Grenzen - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, derde en vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

DWANGSOM - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Gevolg - Dwangsomtermijn - Aanvang - Duur - Macht van de rechter - Grenzen - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, derde en vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

PREJUDICIEEL GESCHIL - Benelux - Dwangsom - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Gevolg - Dwangsomtermijn - Aanvang - Duur - Macht van de rechter - Grenzen - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, derde en vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

---

BENELUX - Questions préjudicielles - Astreinte - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Conséquence - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Point de départ - Durée - Pouvoir du juge - Limites - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 3 et 4 L. du 26 novembre 1973

ASTREINTE - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Conséquence - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Point de départ - Durée - Pouvoir du juge - Limites - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 3 et 4 L. du 26 novembre 1973

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Benelux - Astreinte - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Conséquence - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Point de départ - Durée - Pouvoir du juge - Limites - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 3 et 4 L. du 26 novembre 1973

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of artikel 1, lid 4, van de Eenvormige Wet aldus moet worden uitgelegd dat wanneer de rechter een termijn bepaalt om de hoofdveroordeling uit te voeren vanaf het ogenblik dat de hoofdveroordeling in kracht van gewijsde is getreden, dit artikel verhindert dat de rechter een langere termijn voor het verbeuren van de dwangsom toestaat berekend vanaf de betekening van de beslissing dan de termijn toegestaan voor de uitvoering, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Benelux-Gerechtshof (1). (1) Zie de grotendeels andersluidende concl. van het O.M.

Lorsque se pose devant la Cour la question de savoir si, lorsque l'article 1er, alinéa 4, de la Loi Uniforme doit être interprété en ce sens que lorsque le juge fixe un délai pour exécuter la condamnation principale à compter du moment où la condamnation principale a acquis force de chose jugée, cet article empêche que pour que l'astreinte puisse être encourue, le juge accorde un délai plus long à compter de la signification de la décision que le délai accordé pour l'exécution, la Cour pose une question préjudicielle à la Cour de justice Benelux (1). (1) Voir les conclusions en majeure partie contraires du M.P.

BENELUX - Prejudiciële geschillen - Dwangsom - Verbeurte -

BENELUX - Questions préjudicielles - Astreinte - Cours de l'astreinte -

Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Gevolg - Dwangsomtermijn - Langer dan de uitvoeringstermijn - Mogelijkheid - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

DWANGSOM - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Gevolg - Dwangsomtermijn - Langer dan de uitvoeringstermijn - Mogelijkheid - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

PREJUDICIEEL GESCHIL - Benelux - Dwangsom - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Gevolg - Dwangsomtermijn - Langer dan de uitvoeringstermijn - Mogelijkheid - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

Condamnation principale - Délai d'exécution - Conséquence - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Plus long que le délai d'exécution - Possibilité - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 4 L. du 26 novembre 1973

ASTREINTE - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Conséquence - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Plus long que le délai d'exécution - Possibilité - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 4 L. du 26 novembre 1973

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Benelux - Astreinte - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Conséquence - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Plus long que le délai d'exécution - Possibilité - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 4 L. du 26 novembre 1973

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of, indien de rechter vermag te beslissen dat geen of slechts een kortere termijn voor het verbeuren van de dwangsom wordt toegestaan dan die welke bepaald is voor de uitvoering van de hoofdveroordeling vanaf het in kracht van gewijsde treden van de veroordeling, uit het stilzwijgen van de rechter omtrent de termijn voor het verbeuren van de dwangsom moet worden afgeleid dat de termijn die bepaald is voor de uitvoering van de hoofdveroordeling, ook geldt als termijn die wordt toegestaan voor het verbeuren van de dwangsom en die wat de dwangsom betreft pas begint te lopen vanaf de betekening, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Benelux-Gerechtshof (1). (1) Zie de grotendeels andersluidende concl. van het O.M.

Lorsque se pose devant la Cour la question de savoir si, lorsque le juge peut décider que pour que l'astreinte soit encourue aucun délai ou un délai plus court que le délai fixé pour l'exécution de la condamnation principale à compter du moment où la condamnation a acquis force de chose jugée est accordé, il doit se déduire du silence du juge quant au délai dans lequel l'astreinte est encourue, que le délai qui est fixé pour l'exécution de la condamnation principale vaut aussi comme délai qui est accordé pour que l'astreinte puisse être encourue et qui en ce qui concerne l'astreinte, ne commence à courir qu'à compter de la signification, la Cour pose une question préjudicielle à la Cour de justice Benelux (1). (1) Voir les conclusions en majeure partie contraires du M.P.

BENELUX - Prejudiciële geschillen - Dwangsom - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Dwangsomtermijn - Stilzwijgen van de rechter - Gevolg - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, derde en vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

DWANGSOM - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Dwangsomtermijn - Stilzwijgen van de rechter - Gevolg - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, derde en vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

PREJUDICIEEL GESCHIL - Benelux - Dwangsom - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Dwangsomtermijn - Stilzwijgen van de rechter - Gevolg - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, derde en vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

BENELUX - Questions préjudicielles - Astreinte - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Silence du juge - Conséquence - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 3 et 4 L. du 26 novembre 1973

ASTREINTE - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Silence du juge - Conséquence - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 3 et 4 L. du 26 novembre 1973

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Benelux - Astreinte - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Silence du juge - Conséquence - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 3 et 4 L. du 26 novembre 1973

De verzekerde dient, met alle toelaatbare bewijsmiddelen, het bewijs te leveren van de diefstal waarvan hij beweert het slachtoffer te zijn; de rechter oordeelt of het bewijs al dan niet is geleverd, zonder dat hij evenwel de bewijslast kan omkeren (1). (1) Cass., 10 april 2003, AR C.02.0213.F, nr. 239.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Beoordeling door de rechter - Landverzekering - Oorzaak van het schadegeval - Diefstal

- Art. 1315, tweede lid Burgerlijk Wetboek

VERZEKERING - Landverzekering - Oorzaak van het schadegeval - Diefstal - Bewijslast - Beoordeling door de rechter

- Art. 1315, tweede lid Burgerlijk Wetboek

Il appartient à l'assuré d'établir, par tous moyens de preuve admissibles, la réalité du vol dont il se prétend victime; le juge apprécie si la preuve est ou non rapportée, sans qu'il puisse toutefois intervertir la charge de la preuve (1). (1) Cass., 10 avril 2003, RG C.02.0213.F, Pas., n° 239.

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Charge de la preuve - Appréciation par le juge - Assurances terrestres - Cause du sinistre - Vol

- Art. 1315, al. 2 Code civil

ASSURANCES - Assurances terrestres - Cause du sinistre - Vol - Charge de la preuve - Appréciation par le juge

- Art. 1315, al. 2 Code civil

C.06.0656.F 19 februari 2009 AC nr. 137

Het verhaal van de verzekeraar tegen de verzekerde wordt niet afhankelijk gemaakt van de voorwaarde dat laatstgenoemde aansprakelijk is voor het ongeval noch van de voorwaarde dat de niet-naleving van de wet, van de verordeningen of van de overeenkomst in oorzakelijk verband staat met het ongeval.

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Modelovereenkomst - Verhaal van de verzekeraar op de verzekerde

- Artt. 24 en 25 KB 14 dec. 1992 betreffende de modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

Le recours de l'assureur contre l'assuré n'est pas subordonné à la condition que la responsabilité de l'assuré ait été engagée dans la survenance de l'accident ou à la condition que le non-respect de la loi, des règlements ou du contrat ait eu un lien causal avec l'accident.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Contrat-type - Recours de l'assureur contre l'assuré

- Art. 24 et 25 A.R. du 14 décembre 1992 relatif au contrat type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

C.07.0036.N 27 februari 2009 AC nr. 162

Als "zeeschip", waarop het specifiek stelsel van bewarend beslag van toepassing is, moet worden beschouwd, ieder vaartuig dat geschikt is om de zee te bevaren en daartoe bestemd is, ook al wordt het niet gebruikt of is het niet bestemd tot enige winstgevende verrichting van scheepvaart op de zeewateren, zoals bedoeld in artikel 1 van de Zeewet; de in dit artikel gegeven omschrijving van het begrip zeeschip is immers niet van toepassing op de bepalingen van het Ger. W. betreffende het bewarend beslag op zeeschepen en binnenschepen; het schip, dat door beschadigingen zijn bestemming voor de zeevaart definitief heeft verloren, kan niet meer worden beschouwd als een zeeschip (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

BESLAG - Bewarend beslag - Beslag op zeeschip - Zeeschip

- Artt. 1468 en 1469 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 1, 2, 3 (1), 8 (2), en 9 Internationaal Verdrag van 10 mei 1952 tot het brengen van eenheid in sommige bepalingen inzake conservatoir beslag op zeeschepen ondertekend te Brussel en goedgekeurd bij wet 24 maart 1961

SCHIP, SCHEEPVAART - Bewarend beslag op zeeschip - Zeeschip

Il y a lieu de considérer comme "navire de mer" auquel s'applique le régime spécifique de la saisie conservatoire, chaque navire qui est apte à naviguer sur la mer et qui est destiné à le faire, même s'il n'est pas utilisé ou s'il n'est pas destiné à faire une quelconque opération lucrative de navigation en mer comme prévu à l'article 1er de la Loi maritime; la qualification de la notion de navire de mer donnée par cet article n'est en effet pas applicable aux dispositions du Code judiciaire concernant la saisie conservatoire sur les navires et bateaux; le navire qui, en raison d'avaries a définitivement perdu sa destination de navigation maritime, ne peut plus être considéré comme un navire de mer (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

SAISIE - Saisie conservatoire - Saisie sur navire de mer - Navire de mer

- Art. 1468 et 1469 Code judiciaire

- Art. 1er, 2, 3 (1), 8 (2), et 9 Convention internationale du 10 mai 1952

NAVIRE. NAVIGATION - Saisie conservatoire sur navire de mer -

- Artt. 1468 en 1469 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 1, 2, 3 (1), 8 (2), en 9 Internationaal Verdrag van 10 mei 1952 tot het brengen van eenheid in sommige bepalingen inzake conservatoir beslag op zeeschepen ondertekend te Brussel en goedgekeurd bij wet 24 maart 1961

Navire de mer

- Art. 1468 et 1469 Code judiciaire

- Art. 1er, 2, 3 (1), 8 (2), et 9 Convention internationale du 10 mai 1952

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

BESLAG - Bewarend beslag - Beslag op zeeschip - Zeeschip

BESLAG - Bewarend beslag - Beslag op zeeschip - Vereisten

SCHIP, SCHEEPVAART - Bewarend beslag op zeeschip - Zeeschip

SCHIP, SCHEEPVAART - Bewarend beslag op zeeschip - Vereisten

Conclusions de l'avocat général THIJS.

SAISIE - Saisie conservatoire - Saisie sur navire de mer - Navire de mer

SAISIE - Saisie conservatoire - Saisie sur navire de mer - Conditions

NAVIRE. NAVIGATION - Saisie conservatoire sur navire de mer - Navire de mer

NAVIRE. NAVIGATION - Saisie conservatoire sur navire de mer - Conditions

Het specifiek stelsel van bewarend beslag op een zeeschip, waarbij, na verlof van de bevoegde rechterlijke autoriteit, op grond van de loutere allegatie van een zeevordering op een zeeschip bewarend beslag kan worden gelegd, impliceert dat het schip op ogenblik van het beslag als een zeeschip kan worden beschouwd; de omstandigheid dat het schip op het ogenblik van het ontstaan van een zeevordering een zeeschip was, belet niet dat het later definitief verlies van deze hoedanigheid, het leggen van een bewarend scheepsbeslag op dit schip in de weg staat (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

BESLAG - Bewarend beslag - Beslag op zeeschip - Vereisten

- Artt. 1468 en 1469 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 1, 2, 3 (1), 8 (2), en 9 Internationaal Verdrag van 10 mei 1952 tot het brengen van eenheid in sommige bepalingen inzake conservatoir beslag op zeeschepen ondertekend te Brussel en goedgekeurd bij wet 24 maart 1961

SCHIP, SCHEEPVAART - Bewarend beslag op zeeschip - Vereisten

- Artt. 1468 en 1469 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 1, 2, 3 (1), 8 (2), en 9 Internationaal Verdrag van 10 mei 1952 tot het brengen van eenheid in sommige bepalingen inzake conservatoir beslag op zeeschepen ondertekend te Brussel en goedgekeurd bij wet 24 maart 1961

Le régime spécifique de la saisie conservatoire sur un navire de mer, suivant lequel une saisie conservatoire peut être pratiquée sur un navire de mer sur la simple allégation d'une créance maritime, après autorisation de l'autorité judiciaire compétente, implique qu'au moment de la saisie le navire peut être considéré comme un navire de mer; la circonstance que le navire était un navire de mer au moment où la créance maritime est née n'empêche pas que la perte définitive ultérieure de cette qualité fasse obstacle à ce qu'une saisie conservatoire maritime soit pratiquée sur ce navire (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

SAISIE - Saisie conservatoire - Saisie sur navire de mer - Conditions

- Art. 1468 et 1469 Code judiciaire

- Art. 1er, 2, 3 (1), 8 (2), et 9 Convention internationale du 10 mai 1952

NAVIRE. NAVIGATION - Saisie conservatoire sur navire de mer - Conditions

- Art. 1468 et 1469 Code judiciaire

- Art. 1er, 2, 3 (1), 8 (2), et 9 Convention internationale du 10 mai 1952

C.07.0042.F 19 februari 2009 AC nr. 138

De verzekerde die beweert dat het ongeval beantwoordt aan het in de overeenkomst omschreven risico moet bewijzen dat de eigendom van het in de overeenkomst omschreven voertuig overgedragen is vóór het ongeval en dat genoemd ongeval gebeurd is binnen een termijn van zestien dagen te rekenen van de overdracht van de eigendom van het omschreven voertuig.

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Modelovereenkomst - Verzekerd voertuig - Eigendomsoverdracht - Bewijs - Bewijslast

L'assuré qui prétend que le sinistre répond au risque défini par le contrat doit prouver que la propriété du véhicule désigné dans le contrat a été transférée préalablement au sinistre et que ce dernier a eu lieu dans un délai de seize jours à partir du transfert de propriété du véhicule désigné.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Contrat-type - Véhicule assuré - Transfert de propriété - Preuve - Charge

- Art. 17 Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- Art. 33 KB 14 dec. 1992 betreffende de modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- Art. 17 L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

- Art. 33 A.R. du 14 décembre 1992 relatif au contrat type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

---

C.07.0071.F 16 april 2009 AC nr. 252

Een vereniging van mede-eigenaars die, overeenkomstig artikel 577-5, § 3, van het Burgerlijk Wetboek, gemachtigd is met derden te contracteren met het oog op het beheer en het behoud van het gebouw, kan de hoedanigheid en het belang hebben die vereist zijn om derdenverzet te doen tegen een beschikking die in kort geding, op eenzijdig verzoekschrift van sommige mede-eigenaars, de onderbreking van werkzaamheden betreffende de gemene delen van het gebouw beveelt.

EIGENDOM - Mede-eigendom - Kort geding - Eenzijdig verzoekschrift - Derdenverzet - Vereniging van mede-eigenaars - Hoedanigheid en belang - Ontvankelijkheid

- Artt. 577-5, § 3, en 577-9, § 1 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 17, 18 en 1122 Gerechtelijk Wetboek

DERDENVERZET - Ontvankelijkheid - Kort geding - Eenzijdig verzoekschrift - Vereniging van mede-eigenaars - Hoedanigheid en belang

- Artt. 577-5, § 3, en 577-9, § 1 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 17, 18 en 1122 Gerechtelijk Wetboek

Une association de copropriétaires habilitée, conformément à l'article 577-5, § 3, du Code civil, à contracter avec des tiers en vue de l'administration et de la conservation de l'immeuble, peut avoir la qualité et l'intérêt requis pour former tierce opposition à une ordonnance imposant en référé, sur la requête unilatérale de certains copropriétaires, l'interruption de travaux relatifs aux parties communes de l'immeuble.

PROPRIETE - Copropriété - Référé - Requête unilatérale - Tierce opposition - Association de copropriétaires - Qualité et intérêt - Recevabilité

- Art. 577-5, § 3, et 577, 9, § 1er Code civil

- Art. 17, 18 et 1122 Code judiciaire

TIERCE OPPOSITION - Recevabilité - Référé - Requête unilatérale - Association de copropriétaires - Qualité et intérêt

- Art. 577-5, § 3, et 577, 9, § 1er Code civil

- Art. 17, 18 et 1122 Code judiciaire

C.07.0080.F 9 oktober 2009 AC nr. 567

Wanneer de schade is veroorzaakt door samenlopende fouten, waaronder die van de getroffene, kan de schadeveroorzaker niet veroordeeld worden om de schade van de getroffene volledig te herstellen; de rechter dient vast te stellen in welke mate de fout van elkeen tot het ontstaan van de schade heeft bijgedragen en, op die grondslag, het aandeel van de schadevergoeding te bepalen dat de schadeveroorzaker aan de getroffene is verschuldigd (1). (1) Zie Cass., 15 feb. 1974, AC, 1974, 661.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Burgerlijke zaken - Aansprakelijkheid uit overeenkomst - Samenlopende fouten - Schade - Herstel - Beoordeling door de rechter

- Art. 1142 Burgerlijk Wetboek

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Aansprakelijkheid uit overeenkomst - Samenlopende fouten - Schade - Herstel - Beoordeling door de rechter

- Art. 1142 Burgerlijk Wetboek

Lorsque le dommage a été causé par des fautes concurrentes, dont celle de la victime, l'auteur du dommage ne peut être condamné envers la victime à la réparation intégrale; il appartient au juge d'apprécier dans quelle mesure la faute de chacun a contribué à causer le dommage et de déterminer, sur ce fondement, la part de dommages et intérêts due par l'auteur à la victime (1). (1) Voir Cass., 15 février 1974, Bull. et Pas., 1974, I, 631.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR AUSSI: 810 MOYEN DE CASSATION - Matières civiles - Responsabilité contractuelle - Fautes concurrentes - Dommage - Réparation - Appréciation par le juge

- Art. 1142 Code civil

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Responsabilité contractuelle - Fautes concurrentes - Dommage - Réparation - Appréciation par le juge

- Art. 1142 Code civil

C.07.0087.N 22 mei 2009 AC nr. 334

Conclusie van advocaat-generaal VANDEWAL.

ONTEIGENING TEN ALGEMENE NUTTE - Hoogdringende omstandigheden - Wet 17 april 1835 - Toepassingsgebied - Wederoverdracht

De wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden houdt een speciale regeling in inzake de onteigening van onroerende goederen waarvan de inbezitneming door de onteigenende instantie onmiddellijk vereist is en regelt alle fasen van de onteigeningsprocedure, zodat de bepalingen van de wet van 17 april 1835 op de onteigening ten algemenen nutte ter zake in beginsel niet toepasselijk zijn; dit sluit evenwel niet uit dat de mogelijkheid van wederoverdracht van toepassing is bij een onteigening bij hoogdringende omstandigheden (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

ONTEIGENING TEN ALGEMENE NUTTE - Hoogdringende omstandigheden - Wet 17 april 1835 - Toepassingsgebied - Wederoverdracht

- Art. 23 Wet 17 april 1835 op de onteigening ten algemene nutte

Conclusions de l'avocat général VANDEWAL.

EXPROPRIATION POUR CAUSE D'UTILITE PUBLIQUE - Extrême urgence - L. du 17 avril 1835 - Champ d'application - Remise

La loi du 26 juillet 1962 relative à la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique prévoit une réglementation spéciale en matière d'expropriation des biens immeubles dont la prise de possession par l'instance expropriante est immédiatement requise et règle toutes les phases de la procédure d'expropriation, de sorte que les dispositions de la loi du 17 avril 1835 sur l'expropriation pour cause d'utilité publique ne sont en principe pas applicables en l'espèce; cela n'exclut toutefois pas que la possibilité de remise s'applique en cas d'expropriation d'extrême urgence (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

EXPROPRIATION POUR CAUSE D'UTILITE PUBLIQUE - Extrême urgence - L. du 17 avril 1835 - Champ d'application - Remise

- Art. 23 L. du 17 avril 1835 sur l'expropriation pour cause d'utilité publique

C.07.0120.N 24 april 2009 AC nr. 275

Conclusie van advocaat-generaal VANDEWAL.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - W.A.M.-verzekering - Artikel 29bis W.A.M.-wet - Beschermde categorie - Niet-bestuurder - Bewijslast

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Begrip

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Artikel 29bis W.A.M.-wet - Beschermde categorie - Niet-bestuurder - Bewijslast

De partij die schadevergoeding vordert op grond van artikel 29bis WAM 1989 moet bewijzen dat het schadegeval beantwoordt aan het in dit artikel omschreven risico; het behoort derhalve aan deze partij om het bewijs te leveren dat zij een door dit artikel beschermd slachtoffer of rechthebbende is en dienvolgens dat zij niet de bestuurder was van het in het ongeval betrokken motorrijtuig, of zijn rechthebbende (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - W.A.M.-verzekering - Artikel 29bis W.A.M.-wet - Beschermde categorie - Niet-bestuurder - Bewijslast

- Art. 29bis Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

Conclusions de l'avocat général VANDEWAL.

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Assurance automobile obligatoire - Article 29bis de la loi sur l'assurance automobile obligatoire - Catégorie protégée - Non-conducteur - Charge de la preuve

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Notion

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Article 29bis de la loi sur l'assurance automobile obligatoire - Catégorie protégée - Non-conducteur - Charge de la preuve

La partie qui poursuit des dommages-intérêts sur la base de l'article 29bis de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire en matière de véhicules automoteurs doit prouver que le sinistre répond au risque défini par cet article; il incombe, dès lors, à cette partie d'apporter la preuve qu'elle est une victime protégée par cet article ou un ayant droit et, partant, qu'elle n'était pas le conducteur du véhicule automoteur impliqué dans l'accident ou son ayant droit (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Assurance automobile obligatoire - Article 29bis de la loi sur l'assurance automobile obligatoire - Catégorie protégée - Non-conducteur - Charge de la preuve

- Art. 29bis L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1315, eerste lid Burgerlijk Wetboek

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Artikel 29bis W.A.M.-wet - Beschermde categorie - Niet-bestuurder - Bewijslast

- Art. 29bis Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1315, eerste lid Burgerlijk Wetboek

- Art. 870 Code judiciaire

- Art. 1315, al. 1er Code civil

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Article 29bis de la loi sur l'assurance automobile obligatoire - Catégorie protégée - Non-conducteur - Charge de la preuve

- Art. 29bis L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

- Art. 870 Code judiciaire

- Art. 1315, al. 1er Code civil

Het gezag van het gewijsde in strafzaken, dat verhindert dat de feiten, die het voorwerp van de strafrechtelijke beslissing uitmaakten, opnieuw worden betwist naar aanleiding van een latere procedure voor de burgerlijke rechter, geldt alleen voor hetgeen zeker en noodzakelijk is beslist door de strafrechter met betrekking tot het bestaan van de aan de beklaagde ten laste gelegde feiten, rekening houdend met de motieven die de noodzakelijke grondslag van de beslissing in strafzaken uitmaken (1). (1) Zie Cass., 18 dec. 2003, AR C.02.0344.N, AC, 2003, nr 658; Cass., 20 dec. 2007, AR C.06.0301.N, AC, 2007, nr 650; zie ook de concl. van het O.M.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Begrip

L'autorité de chose jugée en matière répressive, qui empêche que les faits faisant l'objet de la décision pénale soient à nouveaux contestés lors d'une procédure ultérieure devant le juge civil, ne s'attache qu'à ce qui a été certainement et nécessairement décidé par le juge pénal concernant l'existence des faits mis à charge du prévenu, compte tenu des motifs qui constituent le soutien nécessaire de la décision répressive (1). (1) Voir Cass., 18 décembre 2003, RG C.02.0344.N, Pas., 2003, n° 658; Cass., 20 décembre 2007, RG C.06.0301.N, Pas., 2007, n° 650; voir aussi les conclusions du M.P.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Notion

---

C.07.0126.F 5 maart 2009 AC nr. 172

De beslissing over de rechtsvordering tot echtscheiding van de ene echtgenoot doet niet noodzakelijk het voorwerp van de vordering tot scheiding van tafel en bed van de andere echtgenoot wegvallen, aangezien laatstgenoemde een moreel en materieel belang kan behouden om aan de hand van die procedure het aandeel te doen vaststellen van zijn partner in de oorzaken van de breuk, met de daaruit voortvloeiende gevolgen, meer bepaald betreffende de onderhoudsuitkering (1). (1) Zie Cass., 9 juli 1936, Bull. en Pas. 1936, I, 346.

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Algemeen - Vordering tot echtscheiding op grond van bepaalde feiten van de ene echtgenoot - Vordering tot scheiding van tafel en bed van de andere echtgenoot - Beslissing over de rechtsvordering tot echtscheiding - Gevolg voor de vordering tot scheiding van tafel en bed van de andere echtgenoot - Belang

- Artt. 1305, eerste lid, en 1307 Gerechtelijk Wetboek

La décision sur l'action en divorce d'un époux ne prive pas nécessairement d'objet la demande de séparation de corps de l'autre époux, celui-ci pouvant conserver un intérêt moral et matériel à faire constater par cette procédure la part de son conjoint dans les causes de la rupture, avec les conséquences qui en découlent, notamment quant à la pension alimentaire (1). (1) Voir Cass., 9 juillet 1936, Bull. et Pas., 1936, I, 346.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Généralités - Demande en divorce pour cause déterminée d'un époux - Demande en séparation de corps de l'autre époux - Décision sur l'action en divorce - Effet sur la demande en séparation de corps de l'autre époux - Intérêt

- Art. 1305, al. 1er, et 1307 Code judiciaire

De rechter kan, zonder zichzelf tegen te spreken, tegelijkertijd de echtscheiding en de scheiding van tafel en bed toestaan en in dat geval krijgt de echtscheiding voorrang wat de staat van de personen betreft, zodat het huwelijk wordt ontbonden.

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Algemeen -

Le juge peut, sans contradiction, admettre à la fois le divorce et la séparation de corps, la décision de divorce l'emportant dans ce cas au point de vue de l'état des personnes, en sorte que le mariage est dissous.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Généralités - Admission de la

Toelating van de vordering tot echtscheiding op grond van bepaalde feiten van de ene echtgenoot - Toelating van de vordering tot scheiding van tafel en bed van de andere echtgenoot - Gevolg voor de staat van de personen

- Artt. 1305, eerste lid, en 1307 Gerechtelijk Wetboek

demande en divorce pour cause déterminée d'un époux - Admission de la demande en séparation de corps de l'autre époux - Effet sur l'état des personnes

- Art. 1305, al. 1er, et 1307 Code judiciaire

C.07.0127.N 20 februari 2009 AC nr. 142

De krenking van een belang kan enkel tot een rechtsvordering leiden als het om een rechtmatig belang gaat; hij die enkel het behoud nastreeft van een toestand in strijd met de openbare orde of van een onrechtmatig voordeel, heeft geen rechtmatig belang (1). (1) Cass., 2 maart 2006, AR C.05.0061.N, AC, 2006, nr 120.

VORDERING IN RECHTE - Rechtsvordering - Rechtmatig belang

- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek

La violation d'un intérêt ne peut donner lieu à une action que si l'intérêt est légitime; celui qui ne poursuit que le maintien d'une situation contraire à l'ordre public ou d'un avantage illicite, n'a pas un intérêt légitime (1). (1) Cass., 2 mars 2006, RG C.05.0061.N, n° 120.

DEMANDE EN JUSTICE - Action en justice - Intérêt licite

- Art. 17 Code judiciaire

Het staat de rechter in kort geding te oordelen of de eiser, die op grond van spoed een voorlopige maatregel vraagt, een rechtmatig belang heeft om die maatregel te verkrijgen; hij geniet bij de beoordeling van de rechtmatigheid van het belang over een grote mate van vrijheid; die beoordeling blijft overeind indien hij hierbij geen normen betrekt die zijn beoordeling naar redelijkheid niet kunnen schragen (1). (1) Zie Cass., 12 jan. 2007, AR C.05.0569.N, A.C., 2007, nr 21.

KORT GEDING - Voorlopige maatregel - Rechtmatig belang - Beoordelingsvrijheid

- Art. 584, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Il appartient au juge des référés d'apprécier si le demandeur, qui demande une mesure provisoire fondée sur l'urgence, a un intérêt légitime pour obtenir cette mesure; lors de l'appréciation du caractère légitime de l'intérêt, il dispose d'une grande liberté; cette appréciation reste entière s'il n'y implique pas de normes qui ne peuvent fonder raisonnablement son appréciation (1). (1) Voir Cass., 12 janvier 2007, RG C.05.0569.N, n° 21.

REFERE - Mesure provisoire - Intérêt licite - Liberté d'appréciation

- Art. 584, al. 1er Code judiciaire

C.07.0168.N 30 januari 2009 AC nr. 80

Door de storting van de provisionele onteigeningsvergoeding en van het bedrag van de voorlopige vergoeding dat het bedrag van de provisionele vergoeding te boven gaat in de Deposito- en Consignatiekas voldoet de onteigenaar in zoverre aan zijn betalingsverplichting (1). (1) Het O.M. concludeerde tot verwerping op grond van de overweging dat de vergoedingen die de rechter aan de onteigende toekent in het kader van de bij artikel 16 Onteigeningswet ingestelde herzieningsprocedure geacht worden de volledige schade ten gevolge van het bezitsverlies te dekken, en derhalve vergoedende intresten dienen te omvatten op de toegekende bedragen vanaf de eigendomsoverdracht tot de dag van de uitspraak van de beslissing waarop het bedrag van de onteigeningsvergoeding onherroepelijk wordt vastgesteld; wanneer de definitieve begroting van de schade de voorheen begrote schade overtreft is de onteigende gerechtigd op een hiermee overeenstemmende bijkomende schadevergoeding met inbegrip van de hierbij horende vergoedende en gerechtelijke intresten.

BETALING - Onteigening ten algemenen nutte - Provisionele onteigeningsvergoeding - Voorlopige vergoeding - Storting in de Deposito- en Consignatiekas

- Artt. 9 en 15 Wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake de onteigeningen ten algemenen nutte

- Art. 1239 Burgerlijk Wetboek

ONTEIGENING TEN ALGEMENE NUTTE - Provisionele onteigeningsvergoeding - Voorlopige vergoeding - Storting in de Deposito- en Consignatiekas

- Artt. 9 en 15 Wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake de onteigeningen ten algemenen nutte

- Art. 1239 Burgerlijk Wetboek

En versant l'indemnité d'expropriation provisionnelle et le montant de l'indemnité provisoire qui excède le montant de l'indemnité provisionnelle à la Caisse de dépôt et consignation l'expropriant satisfait, dans cette mesure, à son obligation de payement (1). (1) Le M.P. a conclu au rejet sur la base de la considération que les indemnités allouées par le juge à l'exproprié dans le cadre de la procédure de révision introduite en vertu de l'article 16 de la loi du 26 juillet 1962 sont considérées comme couvrant la totalité du dommage résultant de la perte de possession, et elles doivent, dès lors, comprendre des intérêts compensatoires sur les montants alloués à partir de la cession de propriété jusqu'au jour du prononcé de la décision fixant de manière irrévocable le montant de l'indemnité d'expropriation; lorsque l'évaluation définitive du dommage excède le dommage évalué auparavant l'exproprié a droit à une indemnité complémentaire correspondante comprenant les intérêts compensatoires et judiciaires y afférents.

PAYEMENT - Expropriation pour cause d'utilité publique - Indemnité d'expropriation provisionnelle - Indemnité provisoire - Versement à la Caisse de dépôt et consignation

- Art. 9 et 15 L. du 26 juillet 1962 relative à la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique

- Art. 1239 Code civil

EXPROPRIATION POUR CAUSE D'UTILITE PUBLIQUE - Indemnité d'expropriation provisionnelle - Indemnité provisoire - Versement à la Caisse de dépôt et consignation

- Art. 9 et 15 L. du 26 juillet 1962 relative à la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique

- Art. 1239 Code civil

C.07.0171.F 19 februari 2009 AC nr. 139

De materiële bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank van koophandel die zitting houdt als in kort geding in een rechtspleging tot terugkoop van aandelen, in aandelen converteerbare obligaties of warrants, omvat niet de toekenning van schadevergoeding.

KORT GEDING - Vordering tot terugkoop van aandelen - Voorzitter van de rechtbank van koophandel - Bevoegdheid

- Art. 642, eerste lid Wetboek van vennootschappen

La compétence matérielle du président du tribunal de commerce siégeant comme en référé dans une procédure en reprise d'actions, d'obligations ou de droits de souscription ne s'étend pas à l'allocation de dommages et intérêts.

REFERE - Action en reprise d'actions - Président du tribunal de commerce - Compétence

- Art. 642, al. 1er Code des sociétés

De rechtspleging tot terugkoop van aandelen, in aandelen converteerbare obligaties of warrants, die ertoe strekt de geschillen te regelen die de fundamentele belangen of de continuïteit van de onderneming in gevaar brengen of, meer algemeen, de gevallen van ernstige onenigheid tussen de vennoten op te lossen, impliceert niet dat de aandeelhouders waartegen de vordering is gericht een fout hebben begaan.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Naamloze vennotschappen - Aandeelhouder - Vordering tot terugkoop van aandelen - Voorwerp

- Art. 642, eerste lid Wetboek van vennootschappen

La procédure en reprise d'actions, d'obligations ou de droits de souscription qui a pour objet de résoudre les situations conflictuelles qui mettent en péril les intérêts fondamentaux ou la continuité de l'entreprise, ou, plus généralement, de résoudre les situations de mésentente grave entre les associés, n'implique pas l'existence d'une faute dans le chef des actionnaires contre lesquels l'action est dirigée.

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés anonymes - Actionnaire - Action en reprise d'actions - Objet

- Art. 642, al. 1er Code des sociétés

C.07.0188.N 9 januari 2009 AC nr. 19

Conclusie van advocaat-generaal THIJS

DOUANE EN ACCIJNZEN - Rechten bij invoer of uitvoer - Niet-geheven rechten - Procedure tot navordering

DOUANE EN ACCIJNZEN - Rechten bij invoer of uitvoer - Niet-geheven rechten - Procedure tot navordering - Termijn van drie jaar - Afwijking - Strafrechtelijk vervolgbare handeling - Toepassingsvoorwaarden

Conclusions de l'avocat général THIJS

DOUANES ET ACCISES - Droits à l'importation ou droits à l'exportation - Droits non perçus - Action en recouvrement

DOUANES ET ACCISES - Droits à l'importation ou droits à l'exportation - Droits non perçus - Action en recouvrement - Délai de trois ans - Dérogation - Acte passible de poursuites judiciaires répressives - Conditions d'application

---

De bevoegde douaneautoriteiten kunnen een procedure instellen tot navordering van de niet-geheven rechten op grond van de Verordening (EG) nr. 1697/79 van de Raad van 24 juli 1979 wanneer de betalingsverplichting volgt uit de niet-naleving van de voorwaarden van een bepaalde douaneregeling; de omstandigheid dat er geen aangifte zou zijn uitgereikt waaruit de verplichting tot betaling voortvloeit, is niet doorslaggevend voor de toepassing van die verordening (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Rechten bij invoer of uitvoer - Niet-geheven rechten - Procedure tot navordering

- Art. 2.1, eerste lid EEG-Verordening nr 1697/79 van de Raad van 24 juli 1979 inzake navordering van de rechten bij invoer of bij uitvoer

Les autorités douanières compétentes peuvent engager une action en recouvrement des droits non perçus en vertu du Règlement (CEE) n° 1697/79 du Conseil du 24 juillet 1979 lorsque l'obligation de payer suit du non-respect des conditions d'un régime douanier déterminé; la circonstance qu'aucune déclaration n'aurait été remise comportant l'obligation de payer, n'est pas déterminante pour l'application de ce règlement (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC

DOUANES ET ACCISES - Droits à l'importation ou droits à l'exportation - Droits non perçus - Action en recouvrement

- Art. 2.1, al. 1er Règlement C.E.E. n° 1697/79 du Conseil du 24 juillet 1979, concernant le recouvrement "a posteriori" des droits à l'exportation

---

Voor de toepassing van artikel 3 van de Verordening (EG), nr. 1679/79 van de Raad van 24 juli 1979, krachtens welke bepaling de in artikel 2 van die verordening gestelde termijn van drie jaar om de procedure tot navordering van niet-geheven rechten in te leiden niet van toepassing is in geval van strafrechtelijk vervolgbare handelingen, is niet vereist dat de autoriteiten niet in staat waren om binnen de termijn van drie jaar het juiste bedrag van de rechten bij invoer of bij uitvoer vast te stellen (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Rechten bij invoer of uitvoer - Niet-geheven rechten - Procedure tot navordering - Termijn van drie jaar - Afwijking - Strafrechtelijk vervolgbare handeling - Toepassingsvoorwaarden

Pour l'application de l'article 3 du Règlement (CEE) n° 1697/79 du Conseil du 24 juillet 1979, en vertu duquel le délai de trois ans prévu à l'article 2 de ce règlement pour engager l'action en recouvrement des droits non perçus n'est pas applicable en cas d'actes passibles de poursuites judiciaires répressives, il n'est pas exigé que les autorités n'aient pas été en mesure de déterminer dans le délai de trois ans le montant exact des droits à l'importation ou des droits à l'exportation (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC

DOUANES ET ACCISES - Droits à l'importation ou droits à l'exportation - Droits non perçus - Action en recouvrement - Délai de trois ans - Dérogation - Acte passible de poursuites judiciaires répressives - Conditions d'application

- Artt. 2.1, eerste lid, en 3 EEG-Verordening nr 1697/79 van de Raad van 24 juli 1979 inzake navordering van de rechten bij invoer of bij uitvoer

- Art. 2.1, al. 1er, et 3 Règlement C.E.E. n° 1697/79 du Conseil du 24 juillet 1979, concernant le recouvrement "a posteriori" des droits à l'exportation

---

C.07.0211.N 6 februari 2009 AC nr. 96

De mogelijkheid voor de rechtbank om, naar billijkheid en gelet op de uitzonderlijke omstandigheden die eigen zijn aan de zaak, in het vonnis waarbij de echtscheiding wordt uitgesproken, te beslissen dat bij de vereffening van de huwelijksgemeenschap geen rekening zal worden gehouden met bepaalde goederen of schulden, betreft enkel goederen verworven na de feitelijke scheiding dan wel schulden aangegaan na de feitelijke scheiding die volgens de normale werking van het gemeenschapsstelsel gemeenschappelijk zouden zijn; bijgevolg kan de rechtbank die mogelijkheid niet toepassen, in een stelsel van gemeenschap beperkt tot de aanwinsten, op goederen die zijn verworven of schulden die zijn aangegaan voor de feitelijke scheiding en evenmin op goederen of schulden van de partijen die volgens de normale werking van het gemeenschapsstelsel eigen zijn, eventueel mits vergoeding aan het gemeenschappelijk vermogen.

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de goederen - Huwelijksvermogensstelsels - Huwelijksgemeenschap - Vereffening - Feitelijke scheiding

- Art. 1278, tweede en vierde lid Gerechtelijk Wetboek

HUWELIJKSCONTRACT [ZIE: 413 HUWELIJKSVERMOGENSSTELSELS] - Allerlei - Huwelijksgemeenschap - Vereffening - Feitelijke scheiding - Gevolgen t.a.v. de goederen

- Art. 1278, tweede en vierde lid Gerechtelijk Wetboek

La possibilité pour le tribunal de décider, en équité et en raison des circonstances exceptionnelles propres à la cause, dans le jugement qui prononce le divorce, qu'il ne sera pas tenu compte dans la liquidation de la communauté de l'existence de certains avoirs ou dettes, ne concerne que les avoirs constitués après la séparation de fait ou les dettes contractées après la séparation de fait qui seraient communs suivant le fonctionnement normal du régime communautaire; dès lors, le tribunal ne sait pas appliquer cette possibilité, dans un régime de communauté limitée aux acquêts, aux avoirs qui sont constitués ou aux dettes qui sont contractées avant la séparation de fait ni aux avoirs ou dettes qui sont propres aux parties suivant le fonctionnement normal du régime communautaire, éventuellement au moyen d'une récompense au patrimoine commun.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux biens - Régimes matrimoniaux - Communauté - Liquidation - Séparation de fait

- Art. 1278, al. 2 et 4 Code judiciaire

CONTRAT DE MARIAGE [VOIR: 413 REGIMES MATRIMONIAUX - Divers - Communauté - Liquidation - Séparation de fait - Effets quant aux biens

- Art. 1278, al. 2 et 4 Code judiciaire

De regel dat echtgenoten voor de ontbinding van hun huwelijksvermogensstelsel geen overeenkomst mogen aangaan over de vereffening-verdeling van de huwelijksgemeenschap, sluit niet uit dat een goed dat door een echtgenoot is aangekocht met een door de andere echtgenoot bevestigde verklaring van wederbelegging van eigen gelden, buiten de vereffening en verdeling van de huwelijksgemeenschap wordt gehouden.

HUWELIJKSCONTRACT [ZIE: 413 HUWELIJKSVERMOGENSSTELSELS] - Allerlei - Huwelijksgemeenschap - Vereffening-verdeling - Eigen gelden - Wederbelegging

- Artt. 1394 en 1396 Burgerlijk Wetboek

La règle qui interdit aux époux de conclure une convention relative à la liquidation-partage de la communauté avant la dissolution de leur régime matrimonial, n'exclut pas qu'un bien qui a été acquis par un époux soit tenu en dehors de la liquidation et du partage de la communauté par une déclaration confirmée par l'autre époux du remploi des fonds propres.

CONTRAT DE MARIAGE [VOIR: 413 REGIMES MATRIMONIAUX - Divers - Communauté - Liquidation-Partage - Fonds propres - Réemploi

- Art. 1394 et 1396 Code civil

C.07.0212.F 16 oktober 2009 AC nr. 589

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Gerechtsbrief - Burgerlijke zaken - Gerechtelijke woonplaats - Wijziging - Geen melding

Conclusions de l'avocat général HENKES.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Pli judiciaire - Matière civile - Domicile judiciaire - Changement - Non signalé

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Algemeen - Termijn - Gerechtelijke woonplaats in België

WOONPLAATS - Burgerlijke zaken - Gerechtelijke woonplaats - Wijziging - Geen melding

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Généralités - Délai - Domicile judiciaire en Belgique

DOMICILE - Matière civile - Domicile judiciaire - Changement - Non signalé

De wijziging van de gerechtelijke woonplaats van een partij tijdens de rechtspleging heeft daarop geen weerslag zolang die partij nalaat de griffie en de wederpartij daarvan op de hoogte te brengen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Gerechtsbrief - Burgerlijke zaken - Gerechtelijke woonplaats - Wijziging - Geen melding

- Art. 33 Gerechtelijk Wetboek

WOONPLAATS - Burgerlijke zaken - Gerechtelijke woonplaats - Wijziging - Geen melding

- Art. 33 Gerechtelijk Wetboek

Le changement du domicile judiciaire d'une partie au cours d'une procédure est sans incidence sur celle-ci aussi longtemps que cette partie néglige d'en avertir le greffe et la partie adverse (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Pli judiciaire - Matière civile - Domicile judiciaire - Changement - Non signalé

- Art. 33 Code judiciaire

DOMICILE - Matière civile - Domicile judiciaire - Changement - Non signalé

- Art. 33 Code judiciaire

De appeltermijn kan niet worden verlengd met toepassing van artikel 55 van het Gerechtelijk Wetboek wanneer de kennisgeving van een beslissing die genoemde termijn doet ingaan rechtsgeldig is gedaan aan de woonplaats van een partij zoals zij blijkt uit de rechtsplegingsstukken en wanneer die woonplaats in België is gelegen, aangezien die partij dan geacht wordt, in het kader van die rechtspleging, een woonplaats in België te hebben (1). (1) Zie concl O.M. in Pas., 2009, nr. ...

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Algemeen - Termijn - Gerechtelijke woonplaats in België

- Art. 55 Gerechtelijk Wetboek

Le délai d'appel ne peut être augmenté par application de l'article 55 du Code judiciaire lorsque la notification d'une décision faisant courir ce délai a été faite valablement au domicile d'une partie tel qu'il apparaît des pièces de la procédure et que ce domicile est situé en Belgique, cette partie étant réputée, dans le cadre de cette procédure, avoir un domicile en Belgique (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Généralités - Délai - Domicile judiciaire en Belgique

- Art. 55 Code judiciaire

C.07.0226.F 9 maart 2009 AC nr. 180

Het middel dat de schending van een wetsbepaling aanvoert die niet van toepassing is op het geschil en die het bestreden vonnis niet toepast, is niet ontvankelijk (1). (1) Cass., 5 sept. 2005, AR S.04.0177.F, AC, 2005, nr. 407.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Toepasselijke wetsbepaling - Ontvankelijkheid

Est irrecevable le moyen qui invoque la violation d'une disposition légale qui n'est pas applicable au litige et dont le jugement attaqué ne fait pas application (1). (1) Cass., 5 septembre 2005, RG S.04.0177.F Pas., 2005, n° 407.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Disposition légale applicable - Recevabilité

Uit de bepalingen van de O.C.M.W.-wet, zoals zij op de feiten van toepassing is, na de opheffing van artikel 58 van die wet door de W. 22 feb. 1998, kan niet worden afgeleid dat het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn de onvoorwaardelijke verplichting heeft om hulp te verlenen aan eenieder die onmiddellijke geneeskundige verzorging nodig heeft (1). (1) O.C.M.W.-wet, zoals zij met ingang van 13 maart 1998 van toepassing is na de opheffing van artikel 58 door W. 22 feb. 1998.

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Opdrachten - Algemene opdracht - Onmiddellijke geneeskundige verzorging - Verplichting - Grenzen

Il ne se déduit pas des dispositions de la loi du 8 juillet 1976, telle qu'applicable aux faits, ensuite de l'abrogation de son article 58 par la loi du 22 février 1998, que le centre public d'aide sociale aurait une obligation inconditionnelle d'intervenir en faveur de toute personne dont l'état nécessite des soins de santé immédiats (1). (1) L. organique des centres publics d'aide sociale du 8 juillet 1976, telle qu'applicable après l'abrogation de l'article 58 par la loi du 22 février 1998, à partir du 13 mars 1998.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Missions - Mission générale - Soins de santé immédiats - Obligation - Limites

De aan de advocaat in zijn hoedanigheid van advocaat in het Reglement van de Orde van Vlaamse Balies opgelegde voorwaarde van toelating van zijn stafhouder om een rechtsvordering in te leiden, een strafklacht in te dienen of gerechtelijke bewarende maatregelen te nemen tegen een confrater, om de procedure verder te zetten namens een procespartij, die zonder advocaat reeds een klacht heeft ingediend of een rechtsvordering heeft ingeleid tegen een advocaat, of om een rechtsvordering in te leiden of een procedure verder te zetten tegen een advocaat in zijn hoedanigheid van gerechtelijk mandataris, waarbij diens aansprakelijkheid in het gedrang wordt gebracht, kan stuiten op een weigering van de stafhouder de procedure te laten inleiden of verder te zetten door de gekozen advocaat, beperkt de toegang tot het gerecht, is kennelijk onevenredig met de bevoegdheid van die Orde om de eer, de rechten en de gemeenschappelijke beroepsbelangen van haar leden te bewaken en derhalve niet verantwoord voor de handhaving van deze belangen (1). (1) Zie Cass., 25 sept. 2003, AR C.03.0139.N, AC, 2003, nr 456, met concl. van advocaat-generaal Bresseleers en Cass., 22 dec. 2005, AR C.04.0421.N en C.04.0434.N, AC, 2005, nrs 690 en 691; zie ook: P. Lambert, Règles et usages de la profession d'avocat du barreau de Bruxelles, Bruylant, 1994, p. 578 - 579; voor de reden van deze regeling, zie: Ph. De Jaegere, "Commentaar bij het reglement betreffende de aan procedures verbonden regels van confraterniteit", Ad Rem, 2007, p. 28.

ADVOCAAT - Orde van Vlaamse Balies - Reglement - Rechtsvordering tegen een confrater - Voortzetting van een procedure - Tegen een gerechtelijk mandataris - Aansprakelijkheid - Toelating van de stafhouder - Bevoegdheid van de Orde - Evenredigheid - Doelstelling - Verantwoording

- Artt. 495, 496 en 501, § 1 Gerechtelijk Wetboek

La condition imposée dans le règlement de l'Orde van Vlaamse Balies à l'avocat en sa qualité d'avocat d'obtenir l'autorisation de son bâtonnier pour introduire une demande en justice, pour déposer une plainte pénale ou pour prendre des mesures judiciaires conservatoires contre un confrère, pour poursuivre la procédure au nom d'une partie au procès qui a déjà déposé une plainte sans avocat ou introduit une demande en justice contre un avocat, ou pour introduire une demande en justice ou poursuivre une procédure contre un avocat en sa qualité de mandataire judiciaire, mettant en cause sa responsabilité, peut se heurter au refus du bâtonnier de faire initier ou poursuivre la procédure par l'avocat choisi, limite l'accès à la justice, est manifestement disproportionnée par rapport à la compétence de cet Ordre de veiller à l'honneur, aux droits et aux intérêts professionnels communs de ses membres et n'est, dès lors, pas justifiée pour la défense de ces intérêts (1). (1) Voir Cass., 25 septembre 2003, RG C.03.0139.N, n° 456, avec les conclusions de l'avocat général Bresseleers et Cass., 22 décembre 2005, RG C.04.0421.N et C.04.0434.N, n° 690 et 691; voir aussi: P. Lambert, Règles et usages de la profession d'avocat au barreau de Bruxelles, Bruylant, 1994, p. 578-579; pour le motif de ce règlement, voir Ph. De Jaegere, " Commentaar bij het reglement betreffende de aan procedures verbonden regels van confraterniteit ", Ad Rem 2007, p. 28.

AVOCAT - "Orde van Vlaamse Balies" - Règlement - Action contre un confrère - Poursuite d'une procédure - Contre un mandataire judiciaire - Responsabilité - Autorisation du bâtonnier - Compétence de l'Ordre - Proportionnalité - But - Justification

- Art. 495, 496 et 501, § 1er Code judiciaire

De verplichting van de advocaat die namens een cliënt een vordering tegen een ander advocaat heeft ingesteld en van de betrokken advocaat om hun respectievelijke stafhouders op de hoogte te brengen van de uitspraak en van de gedwongen uitvoering, geldt enkel voor advocaten, gebonden door het beroepsgeheim en is enkel bestemd voor de stafhouder die, eveneens gebonden door het beroepsgeheim, de gegevens die hij aldus verneemt uitsluitend mag aanwenden om zijn tuchtrechtelijke opdracht uit te voeren; deze verplichting houdt derhalve geen onaanvaardbare inmenging in het privé-leven van de betrokkene in.

L'obligation incombant à l'avocat qui a introduit une demande contre un autre avocat au nom d'un client et à l'avocat concerné de mettre leurs bâtonniers respectifs au courant de la décision et de l'exécution forcée, ne vaut que pour les avocats, liés par le secret professionnel et est uniquement destinée au bâtonnier qui, également lié par le secret professionnel, ne peut utiliser les données qu'il apprend ainsi que pour exercer sa mission disciplinaire; cette obligation n'implique, dès lors, pas une intrusion inacceptable dans la vie privée de la personne concernée.

ADVOCAAT - Orde van Vlaamse Balies - Reglement - Rechtsvordering tegen een confrater - Uitspraak - Gedwongen uitvoering - Meldingsplicht aan de stafhouders - Gelding - Doel - Privé-leven

- Artt. 495, 496 en 501, § 1 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 8, tweede lid Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Advocaat - Orde van Vlaamse Balies - Reglement - Rechtsvordering tegen een confrater - Uitspraak - Gedwongen uitvoering - Meldingsplicht aan de stafhouders - Gelding - Doel - Recht op eerbiediging van het privé-leven

- Artt. 495, 496 en 501, § 1 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 8, tweede lid Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

AVOCAT - "Orde van Vlaamse Balies" - Règlement - Action contre un confrère - Décision - Exécution forcée - Obligation de notification aux bâtonniers - Applicabilité - But - Vie privée

- Art. 495, 496 et 501, § 1er Code judiciaire

- Art. 8, al. 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Avocat - "Orde van Vlaamse Balies" - Règlement - Action contre un confrère - Décision - Exécution forcée - Obligation de notification aux bâtonniers - Applicabilité - But - Droit au respect de la vie privée

- Art. 495, 496 et 501, § 1er Code judiciaire

- Art. 8, al. 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

De verplichting van de advocaat die namens een cliënt een vordering tegen een ander advocaat heeft ingesteld en van de betrokken advocaat om hun respectievelijke stafhouders op de hoogte te brengen van de uitspraak en van de gedwongen uitvoering, laat toe dat de stafhouder op de hoogte wordt gebracht van veroordelingen van advocaten van zijn balie en van gedwongen uitvoeringen tegen hen; deze feiten kunnen een aanwijzing bevatten over of een invloed hebben op het functioneren van de advocaat en de meldingsplicht ervan laat de stafhouder toe zijn tuchtrechtelijke opdracht uit te voeren; het staat derhalve niet vast dat die verplichting niet strekt tot handhaving van de belangen die de wetgever aan de Orde van Vlaamse Balies heeft toevertrouwd.

L'obligation incombant à l'avocat qui a introduit une demande contre un autre avocat au nom d'un client et à l'avocat concerné de mettre leurs bâtonniers respectifs au courant de la décision et de l'exécution forcée, permet que le bâtonnier soit mis au courant des condamnations d'avocats de son barreau et des exécutions forcées prononcées à leur encontre; ces faits peuvent contenir une indication de ou avoir une incidence sur le fonctionnement de l'avocat et l'obligation de notification permet au bâtonnier d'exercer sa mission disciplinaire; il n'est, dès lors, pas établi que cette obligation ne tend pas à la défense des intérêts que le législateur a confiée à l'Orde van Vlaamse Balies.

ADVOCAAT - Orde van Vlaamse Balies - Reglement - Rechtsvordering tegen een confrater - Uitspraak - Gedwongen uitvoering - Meldingsplicht aan de stafhouders - Doel - Opdracht van de Orde

- Artt. 495, 496 en 501, § 1 Gerechtelijk Wetboek

AVOCAT - "Orde van Vlaamse Balies" - Règlement - Action contre un confrère - Décision - Exécution forcée - Obligation de notification aux bâtonniers - But - Mission de l'Ordre

- Art. 495, 496 et 501, § 1er Code judiciaire

Waar de tussenkomst van een advocaat bij het Hof niet verplicht is gesteld door een uitdrukkelijke bepaling legt het Hof de bijstand niet op in civiele zaken, andere dan cassatieberoepen; de vordering van een advocaat van de Orde van Vlaamse Balies tot nietigverklaring van een reglement van deze Orde, alsook de vrijwillige tussenkomst van de Orde, zonder die daarvoor niet verplichte bijstand, zijn derhalve ontvankelijk (1). (1) Het Reglement van de Orde van de Vlaamse Balies betreffende de aan procedures verbonden regels van confraterniteit werd op 31 jan. 2007 goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 21 feb. 2007. Zie Cass., 10 april 2006, AR C.05.0401.F, AC, 2006, nr 212, met verwijzing naar de vernietiging, door het toenmalig Grondwettelijk Hof, bij arrest van 1 juni 2005, van de woorden "door een advocaat bij het Hof van Cassatie", in artikel 501 Ger.W.: zie ook Cass., 6 okt. 2006, AR C.05.0394.N, ibid., nr 465.

ADVOCAAT - Orde van Vlaamse Balies - Reglement - Vordering tot nietigverklaring - Vrijwillige tussenkomst van de Orde - Bijstand van een advocaat bij het Hof van Cassatie - Vereiste - Ontvankelijkheid

- Artt. 501, §§ 1 en 3, en 611 Gerechtelijk Wetboek

CASSATIE - Vorderingen tot vernietiging - Cassatieberoep in het belang van de wet - Bijstand van een advocaat bij het Hof van Cassatie - Vereiste - Advocaat - Orde van Vlaamse Balies - Reglement - Vordering tot nietigverklaring - Vrijwillige tussenkomst van de Orde - Ontvankelijkheid

- Artt. 501, §§ 1 en 3, en 611 Gerechtelijk Wetboek

Si l'intervention d'un avocat à la Cour de cassation n'est pas rendue obligatoire par une disposition expresse, la Cour n'impose pas l'assistance dans les causes civiles autres qu'un pourvoi en cassation; sont dès lors recevables, la demande d'un avocat de l'Orde van Vlaamse Balies en annulation d'un règlement de cet Ordre, ainsi que l'intervention volontaire de l'Ordre, sans cette assistance non obligatoire (1). (1) Le Reglement betreffende de aan procedures verbonden regels van confraterniteit de l'Orde van Vlaamse Balies a été approuvé le 31 janvier 2007 par l'assemblée générale de l'Orde van Vlaamse Balies et publié au Moniteur belge du 21 février 2007. Voir Cass., 10 avril 2006, RG C.05.0401.F, n° 212, avec la référence à l'annulation, par la Cour d'arbitrage dans sa dénomination de l'époque, par arrêt du 1er juin 2005, des termes "par un avocat de cassation" de l'article 501 du Code judiciaire; voir aussi Cass., 6 octobre 2006, RG C.05.0384.N, n° 465.

AVOCAT - "Orde van Vlaamse Balies" - Règlement - Demande en annulation - Intervention volontaire de l'Ordre - Assistance d'un avocat à la Cour de cassation - Condition - Recevabilité

- Art. 501, § 1er et 3, et 611 Code judiciaire

CASSATION - Des demandes en annulation. des pourvois dans l'interet de la loi - Assistance d'un avocat à la Cour de cassation - Condition - Avocat - "Orde van Vlaamse Balies" - Règlement - Demande en annulation - Intervention volontaire de l'Ordre - Recevabilité

- Art. 501, § 1er et 3, et 611 Code judiciaire

C.07.0242.F 13 november 2009 AC nr. 661

Wanneer uit de overwegingen die de rechter vermeldt valt af te leiden dat er, volgens hem, gewichtige, bepaalde en met elkaar overeenstemmende vermoedens bestaan dat een partij de stukken die hij nader omschrijft, in bezit heeft, verantwoordt hij naar recht zijn beslissing de overlegging ervan te bevelen.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijsvoering - Beslissing om de overlegging van een stuk te bevelen - Voorwaarden - Gewichtige, bepaalde en met elkaar overeenstemmende vermoedens van het bezit ervan

- Art. 877 Gerechtelijk Wetboek

Lorsqu'il se déduit des considérations qu'il relève, qu'à ses yeux, il existe des présomptions graves, précises et concordantes de la détention par une partie des documents qu'il précise, le juge justifie légalement sa décision d'en ordonner la production.

PREUVE - Matière civile - Administration de la preuve - Décision d'ordonner la production d'un document - Conditions - Présomptions graves, précises et concordantes de sa détention

- Art. 877 Code judiciaire

Indien een persoon het stuk niet neerlegt waarvan de overlegging werd bevolen op grond van artikel 877 van het Gerechtelijk Wetboek, beoordeelt de rechter in feite of die persoon zich al dan niet heeft gedragen als een normaal zorgvuldige en omzichtige rechtzoekende die in dezelfde omstandigheden verkeert, vooraleer hij beslist die persoon tot schadevergoeding te veroordelen.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijsvoering - Beslissing om de

Si une personne ne dépose pas le document dont la production a été ordonnée sur la base de l'article 877 du Code judiciaire, le juge apprécie en fait si elle s'est ou non comportée comme l'aurait fait tout justiciable normalement prudent et diligent placé dans les mêmes circonstances avant de décider de la condamner à des dommages-intérêts.

PREUVE - Matière civile - Administration de la preuve - Décision

overlegging van een stuk te bevelen - Verzuim zonder gewettigde reden - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 882 Gerechtelijk Wetboek

d'ordonner la production d'un document - Abstention sans motif légitime - Conséquences - Pouvoir du juge

- Art. 882 Code judiciaire

C.07.0249.F 8 januari 2009 AC nr. 17

Conclusie van advocaat-generaal de KOSTER.

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds - Indeplaatsstelling

Artikel 80, § 2, eerste lid, van de wet van 9 juli 1975 sluit niet uit dat, wanneer de voorwaarden vervuld zijn waaronder het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds eventueel de schade moet vergoeden, laatstgenoemde door de aansprakelijke personen tegen de toekomstige veroordelingen gevrijwaard wordt (1). (1) Zie concl. O.M., Pas., 2008, nr C.07.0249.F.

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds - Indeplaatsstelling

- Art. 80, § 2, eerste lid Wet van 9 juli 1975 betreffende controle bij de verzekeringsondernemingen

Conclusions de l'avocat général dél. DE KOSTER.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Fonds commun de garantie automobile - Subrogation

L'article 80, § 2, alinéa 1, de la loi du 9 juillet 1975 n'exclut pas que, lorsque les conditions auxquelles le Fonds commun de garantie automobile pourrait être amené à réparer le dommage sont remplies, celui-ci obtienne la garantie des personnes responsables pour les condamnations à venir (1). (1) Voir les concl. du M.P.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Fonds commun de garantie automobile - Subrogation

- Art. 80, § 2, al. 1er L. du 9 juillet 1975 relative aux contrôle des entreprises d'assurances

---

C.07.0250.N 20 februari 2009 AC nr. 144

Het gebruik van de woorden "stand alone", tussen aanhalingstekens geplaatst in de beslissing, schendt de Taalwet Gerechtszaken niet, in zoverre de bekritiseerde overweging waarin deze woorden worden gebruikt verstaanbaar en zinnig is blijkens haar context (1). (1) Zie Cass., 19 sept. 2006, AR P.06.0298.N, AC, 2006, nr 424 ("quod non") en 16 maart 2007, AR C.06.0067.N, AC, 2007, nr 143 (Franstalige en Engelstalige benamingen van overeenkomsten).

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - Vonnissen en arresten - nietigheden - Burgerlijke zaken - Engelstalige woorden "stand alone"

- Artt. 24, 37 en 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

Ne viole pas la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, l'emploi des termes "stand alone", placés entre guillemets dans la décision, dans la mesure où la considération critiquée dans laquelle ces termes sont utilisés est compréhensible et sensée selon son contexte (1). (1) Voir Cass., 19 septembre 2006, RG P.06.0298.N, n° 424 ("quod non) et 16 mars 2007, RG C.06.0067.N, n° 143 (dénominations de conventions en français et en anglais).

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - Jugements et arrêts. nullités - Matière civile - Termes anglais "stand alone"

- Art. 24, 37 et 40 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

---

C.07.0255.N 20 februari 2009 AC nr. 145

Art. 660, eerste lid, Ger.W., is toepasselijk op het Hof van Cassatie wanneer het een vonnis van de arrondissementsrechtbank vernietigt wegens miskenning van een regel inzake bevoegdheid (1). (1) Cass., 13 juni 2003, AR C.01.0320.N, AC, 2003, nr 348; Cass., 22 sept. 2005, voltallige zitting, AR C.03.0427.N, AC, 2005, nr 456 (verbeterd door Cass., 9 dec. 2005, AR C.05.0516.N, AC, 2005, nr 658, met concl. van advocaat-generaal Timperman en J.T., 2006, 122, met kritische noot G. Closset-Marchal, Après cassation d'une décision sur la compétence: à qui renvoyer?, 117.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Geschil inzake bevoegdheid - Artikel 660, eerste lid, Ger.W. - Hof van Cassatie - Vernietiging van een vonnis van de arrondissementsrechtbank - Toepasselijkheid

La disposition du premier alinéa de l'article 660 du Code judiciaire est applicable à la Cour de cassation, lorsqu'elle casse un jugement du tribunal d'arrondissement en raison de la violation d'une règle de compétence (1). (1) Cass., 13 juin 2003, RG C.01.0320.N, n° 348; Cass., 22 septembre 2005, audience plénière, RG C.03.0427.N, n° 456 (rectifié par Cass., 9 décembre 2005, RG C.05.0516.N, n° 658, avec les conclusions de l'avocat général Timperman, publiées à leur date dans AC et J.T., 2006, 122, avec la note critique de G. Closset-Marchal, après cassation d'une décision sur la compétence: à qui renvoyer ?, 117.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Contestations relatives à la compétence; voir aussi: 376 reglement de juges - Article 660, alinéa 1er, du Code judiciaire - Cour de cassation - Annulation d'un jugement du tribunal d'arrondissement - Applicabilité

De bijzondere bevoegdheid van de vrederechter betreffende de verhuring van onroerende goederen omvat de geschillen die betrekking hebben op de toepassing van de wettelijke of contractuele bepalingen die gelden in de relatie tussen de partijen bij de huurovereenkomst (1). (1) Zie Cass., 4 dec. 1975, AC, 1976, 422; zie Verslag Van Reepinghen over de Gerechtelijke Hervorming, B.S., 1964, 244.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstrekte bevoegdheid (materiële - peroonlijke) - Vrederechter - Huurovereenkomst

- Art. 591, 1° Gerechtelijk Wetboek

La compétence spéciale du juge de paix en matière de louage d'immeubles s'étend aux contestations relatives à l'application des dispositions légales ou contractuelles qui régissent les relations entre les parties au bail (1). (1) Voir Cass., 4 décembre 1975, Pas., 1976, 417; Voir le Rapport Van Reepinghen sur la Réforme judiciaire, M.B., 1964, 244.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Juge de paix - Contrat de bail

- Art. 591, 1° Code judiciaire

De kennisneming van een buitencontractuele aansprakelijkheidsvordering wegens schending van de wettelijke regels betreffende de uithuiszetting van de huurder behoort niet tot de bevoegdheid van de vrederechter betreffende de verhuring van onroerende goederen (1). (1) Zie Cass., 12 sept. 2005, AR C.03.0532.N, AC, 2005, nr 421.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstrekte bevoegdheid (materiële - peroonlijke) - Vrederechter - Huurovereenkomst - Uitzetting - Aansprakelijkheidsvordering

- Art. 591, 1° Gerechtelijk Wetboek

L'examen d'une action en responsabilité extra-contractuelle du chef de la violation des règles légales relatives à l'expulsion du preneur ne relève pas de la compétence du juge de paix en matière de louage d'immeubles (1). (1) Voir Cass., 12 septembre 2005, RG C.03.0532.N, n° 421.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Juge de paix - Contrat de bail - Expulsion - Action en responsabilité

- Art. 591, 1° Code judiciaire

C.07.0262.N 8 oktober 2009 AC nr. 564

Conclusie van advocaat-generaal m.o. VAN INGELGEM.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Burgerlijke zaken - Rechtbank van het arrondissement Brussel - Territoriale bevoegheidsbepaling ingevolge artikel 3 of 4 van de taalwet gerechtszaken - Verzoek tot taalwijziging - Toepassingsvoorwaarden

Conclusions de l'avocat général délégué VAN INGELGEM.

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En première instance - Matière civile - Tribunal de l'arrondissement de Bruxelles - Détermination de la compétence territoriale en application de l'article 3 ou 4 de la loi du 15 juin 1935 - Demande de changement de langue - Conditions d'application

---

Wanneer een zaak aanhangig wordt gemaakt voor een rechtbank van het arrondissement Brussel,waarvan de territoriale bevoegdheid kan bepaald worden door een plaats welke zich op het grondgebied bevindt van de Vlaamse gemeenten buiten de Brusselse agglomeratie (artikel 3) of door de woonplaats van een verweerder in een gemeente van de Brusselse agglomeratie (artikel 4), is taalwijziging slechts mogelijk voor zover artikel 3 geen toepassing vindt; een uitdrukkelijke verwijzing naar dit artikel of een vermelding dat de zaak aanhangig is gemaakt op grond van een territoriale bevoegdheid bepaald door een plaats welke zich op het grondgebied bevindt van een Vlaamse gemeente van het arrondissement Brussel gelegen buiten de Brusselse agglomeratie is hiertoe niet vereist; het volstaat dat uit de inleidende akte blijkt dat het aanknopingspunt voor de bepaling van de territoriale bevoegdheid gelegen is in een Vlaamse gemeente van het arrondissement (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Burgerlijke zaken - Rechtbank van het arrondissement Brussel - Territoriale bevoegheidsbepaling ingevolge artikel 3 of 4 van de taalwet gerechtszaken - Verzoek tot taalwijziging - Toepassingsvoorwaarden

- Artt. 3, tweede lid, en 4, § 1, derde lid Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

Lorsqu'une demande est portée devant un tribunal de Bruxelles saisi en raison d'une compétence territoriale déterminée par un lieu situé sur le territoire des communes flamandes, sises en dehors de l'agglomération bruxelloise (article 3) ou par le lieu du domicile d'un défendeur dans une commune de l'agglomération bruxelloise (article 4), le changement de langue n'est possible que dans la mesure où l'article 3 ne s'applique pas; une référence expresse à cet article ou une indication que la cause a été introduite en raison d'une compétence territoriale déterminée par un lieu situé sur le territoire d'une commune flamande de l'arrondissement de Bruxelles sise en dehors de l'agglomération bruxelloise n'est pas requise; il suffit qu'il apparaisse de l'acte introductif que le point de départ de la détermination de la compétence territoriale soit situé dans une commune flamande de l'arrondissement (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En première instance - Matière civile - Tribunal de l'arrondissement de Bruxelles - Détermination de la compétence territoriale en application de l'article 3 ou 4 de la loi du 15 juin 1935 - Demande de changement de langue - Conditions d'application

- Art. 3, al. 2 et 4, § 1er, al. 3 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

---

C.07.0269.F 12 januari 2009 AC nr. 21

De verschillende wijzen waarop een arbeidsovereenkomst volgens het Congolees Arbeidswetboek beëindigd kan worden, staan er niet aan in de weg dat die overeenkomst op één van de wijzen bepaald in het burgerlijk recht beëindigd kan worden (1). (1) Zie concl. eerste adv.-gen. J.F. LECLERCQ, vóór Cass., 14 feb. 2005, AR S.03.0135.F, Pas., 2005, nr. 89.

VREEMDE WET - Congolees recht - Congolees Arbeidswetboek - Arbeidsovereenkomst - Einde - Burgerlijk recht - Toepassing

- Art. 33 Congolees decreet 30 juli 1888

L'organisation par le Code du travail congolais de divers modes de rupture du contrat de travail ne fait pas obstacle à la dissolution de ce contrat par l'un des modes prévus par le droit civil (1). (1) Voir conclusions de M. le Procureur général J.F. LECLERCQ, alors premier Avocat général, avant Cass., 14 février 2005, RG S.03.0135.F, Pas., 2005, I, n° 89.

LOI ETRANGERE - Droit congolais - Code congolais du travail - Contrat de travail - Fin - Droit civil - Application

- Art. 33 Décret congolais du 30 juillet 1888 sur les contrats ou obligations conventionnelles

---

Wanneer de feitenrechter een vreemde wet toepast, gaat het Hof na of de beslissing van de rechter overeenstemt met de uitlegging die aan deze wet in het land van oorsprong gegeven wordt.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Burgerlijke zaken - Vreemde wet - Uitlegging door de feitenrechter - Toezicht

Lorsque le juge du fond applique une loi étrangère, la Cour vérifie la conformité de la décision du juge avec l'interprétation que cette loi reçoit dans le pays dont elle émane.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Généralités - Matière civile - Loi étrangère - Interprétation par le juge du fond - Contrôle

---

Wanneer de feitenrechter de vreemde wet toepast, moet hij de draagwijdte ervan bepalen door rekening te houden met de uitlegging die eraan gegeven wordt in het land van oorsprong (1). (1) Cass., 9 okt. 1980, AR 6088, AC, 1980-81, nr. 90, met concl. adv.-gen. Krings in Bull. en Pas., 1981, p. 157; zie ook: Rigaux F., "Droit international privé", 1987, nr. 450, p. 310, en "La scission du fait du droit et la distinction entre le droit interne et le droit étranger", R.C.J.B., 1982, p. 54, nr. 27; Lucien Simont, Liber Amicorum Pierre Marchal, Larcier, 2003, p. 200.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Vreemde wet - Uitlegging - Feitenrechter - Bevoegdheid

VREEMDE WET - Uitlegging - Bevoegdheid van de rechter

Lorsqu'il applique la loi étrangère, le juge du fond doit en déterminer la portée en tenant compte de l'interprétation qu'elle reçoit dans le pays dont elle émane (1). (1) Cass., 9 octobre 1980, RG 6088, Bull. et Pas. 1981, p. 157 ainsi que les conclusions de M. le Procureur Général Krings, alors Avocat général; voir également: Rigaux F., "Droit international privé", 1987, n° 450, p 310 et "La scission du fait du droit et la distinction entre le droit interne et le droit étranger", R.C.J.B. , 1982, p. 54, n° 27; Lucien Simont, Liber amicorum Pierre Marchal, Larcier, 2003,p. 200.

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Loi étrangère - Interprétation - Juge du fond - Pouvoir

LOI ETRANGERE - Interprétation - Pouvoir du juge

C.07.0277.F 7 mei 2009 AC nr. 298

Het openbaar gebruik dat de verjaring belet van de buurtwegen, zoals ze worden erkend en gehandhaafd ingevolge de algemene rooi- en afpalingsplannen, impliceert het gebruik van de buurtweg volgens het traject bepaald in de Atlas der buurtwegen (1). (1) Zie Cass., 10 dec. 1885, Pas., 1886, I, 9, met concl. eerste adv.-gen. Mesdagh de ter Kiele.

WEGEN - Buurtwegen - Algemene rooi- en afpalingsplannen - Onmogelijkheid tot verjaren - Voorwaarde - Openbaar gebruik

- Art. 12 Wet 10 april 1841

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Duur - Wegen - Buurtwegen - Algemene rooi- en afpalingsplannen - Onmogelijkheid tot verjaren - Voorwaarde - Openbaar gebruik

- Art. 12 Wet 10 april 1841

L'usage public qui fait obstacle à la prescription des chemins vicinaux, tels qu'ils sont reconnus et maintenus par les plans généraux d'alignement et de délimitation, suppose l'usage du chemin vicinal suivant le tracé prévu par l'Atlas des chemins vicinaux (1). (1) Voir Cass., 10 décembre 1885, Pas., 1886, I, 9, avec les concl. de M. Mesdach de ter Kiele, premier avocat général.

VOIRIE - Chemins vicinaux - Plans généraux d'alignement et de délimitation - Imprescriptibilité - Condition - Usage public

- Art. 12 L. du 10 avril 1841

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature. durée. point de départikel fin) - Durée - Voirie - Chemins vicinaux - Plans généraux d'alignement et de délimitation - Imprescriptibilité - Condition - Usage public

- Art. 12 L. du 10 avril 1841

C.07.0282.F 12 maart 2009 AC nr. 195

In geval van zwarigheden bij de tenuitvoerlegging van een vonnis dat een dwangsom uitspreekt, moet de beslagrechter nagaan of de voor de dwangsom gestelde vereisten al dan niet vervuld zijn; behoudens de door de wet bepaalde gevallen kan de beslagrechter geen uitspraak doen over de zaak zelf; hij mag geen uitspraak doen over de rechten van de partijen die zijn vastgesteld door een titel waarvan de tenuitvoerlegging wordt gevorderd (1). (1) Zie Benelux Hof, 14 april 1983, A 82/8, Jur., 1983, 83, met concl. adv.-gen. Krings; Cass., 9 feb. 2007, AR C.05.0573.N, AC, 2007, nr 77.

DWANGSOM - Eisbaarheid - Tenuitvoerlegging - Moeilijkheden - Beslagrechter - Rechtsmacht

- Artt. 1385quater en 1498 Gerechtelijk Wetboek

En cas de difficultés d'exécution, d'un jugement prononçant une astreinte, il appartient au juge des saisies de déterminer si les conditions requises pour l'astreinte sont réunies; sous réserve des cas déterminés par la loi, il ne peut statuer sur la cause elle-même; il ne peut statuer sur les droits des parties qui sont fixés par un titre dont l'exécution est demandée (1). (1) Voir C.J. Benelux, 14 avril 1983, A 82/8, Jur., 1983, 83 avec concl. de M. Krings, avocat général; Cass., 9 février 2007, RG C.05.0573.N, Pas., 2007, n° 77.

ASTREINTE - Exigibilité - Exécution - Difficultés - Juge des saisies - Pouvoirs

- Art. 1385quater et 1498 Code judiciaire

Wanneer de beoordeling van de gegrondheid van een middel de interpretatie vereist van de artikelen 3 en 4, eerste lid, van de Bijlage bij de Benelux-Overeenkomst houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom, in zoverre zij de vraag doet rijzen of die artikelen in die zin moeten worden uitgelegd dat ze eraan in de weg staan dat de executierechter, bij het opduiken van een nieuwe gebeurtenis die geen overmacht vormt, kan nagaan of de titel waarbij de dwangsom werd bevolen werkzaam en uitvoerbaar blijft, is het Hof van Cassatie verplicht die vraag voor te leggen aan het Benelux-Gerechtshof (1). (1) Zie Benelux Hof, 12 feb. 1996, A 94/3, Jur., 1996, 3, met concl. adv.-gen. Janssens de Bisthoven.

BENELUX - Prejudiciële geschillen - Eenvormige wet op de dwangsom - Dwangsom - Nieuwe omstandigheid die geen overmacht vormt - Uitvoerbare titel - Werkzaamheid - Executierechter - Bevoegdheid - Verplichting voor het Hof

- Art. 6 Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-gerechtshof

- Artt. 1385quater en 1385quinquies Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 3 en 4, eerste lid Bijlage Benelux Overeenkomst 26 nov. 1973 houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom

DWANGSOM - Nieuwe omstandigheid die geen overmacht vormt - Uitvoerbare titel - Werkzaamheid - Executierechter - Bevoegdheid - Prejudiciële vraag - Verplichting voor het Hof

- Art. 6 Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-gerechtshof

- Artt. 1385quater en 1385quinquies Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 3 en 4, eerste lid Bijlage Benelux Overeenkomst 26 nov. 1973 houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom

PREJUDICIEEL GESCHIL - Benelux - Benelux-Overeenkomst - Eenvormige wet op de dwangsom - Dwangsom - Nieuwe omstandigheid die geen overmacht vormt - Uitvoerbare titel - Werkzaamheid - Executierechter - Bevoegdheid - Verplichting voor het Hof

- Art. 6 Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-gerechtshof

- Artt. 1385quater en 1385quinquies Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 3 en 4, eerste lid Bijlage Benelux Overeenkomst 26 nov. 1973 houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom

Lorsque l'appréciation du fondement d'un moyen requiert l'interprétation des articles 3 et 4, alinéa 1er, de l'Annexe de la Convention Benelux portant loi uniforme relative à l'astreinte en tant qu'elle soulève la question de savoir si ces articles doivent être interprétés en ce sens qu'ils font obstacle à ce que, compte tenu de la survenance d'un événement nouveau non constitutif de force majeure, le juge de l'exécution puisse apprécier si le titre qui a ordonné l'astreinte conserve son efficacité et son actualité exécutoire, la Cour de cassation a l'obligation de soumettre cette question à la Cour de justice Benelux (1). (1) Voir C.J. Benelux, 12 février 1996, A 94/3, Jur., 1996, 3, avec concl. de M. Janssens de Bisthoven, avocat général.

BENELUX - Questions préjudicielles - Loi uniforme relative à l'astreinte - Astreinte - Circonstance nouvelle non constitutive de force majeure - Titre exécutoire - Efficacité - Juge de l'exécution - Compétence - Obligation de la Cour

- Art. 6 Traité du 31 mars 1965 relatif à l'institution et au statut d'une Cour de Justice Benelux

- Art. 1385quater et 1385quinquies Code judiciaire

- Art. 3 et 4, al. 1er Annexe Convention Benelux du 26 novembre 1973 portant loi uniforme relative à l'astreinte

ASTREINTE - Circonstance nouvelle non constitutive de force majeure - Titre exécutoire - Efficacité - Juge de l'exécution - Compétence - Question préjudicielle - Obligation de la Cour

- Art. 6 Traité du 31 mars 1965 relatif à l'institution et au statut d'une Cour de Justice Benelux

- Art. 1385quater et 1385quinquies Code judiciaire

- Art. 3 et 4, al. 1er Annexe Convention Benelux du 26 novembre 1973 portant loi uniforme relative à l'astreinte

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Benelux - Convention Benelux - Loi uniforme relative à l'astreinte - Astreinte - Circonstance nouvelle non constitutive de force majeure - Titre exécutoire - Efficacité - Juge de l'exécution - Compétence - Obligation de la Cour

- Art. 6 Traité du 31 mars 1965 relatif à l'institution et au statut d'une Cour de Justice Benelux

- Art. 1385quater et 1385quinquies Code judiciaire

- Art. 3 et 4, al. 1er Annexe Convention Benelux du 26 novembre 1973 portant loi uniforme relative à l'astreinte

---

C.07.0289.N 19 juni 2009 AC nr. 422

Inzake internationale koopovereenkomsten betreffende roerende zaken kunnen gewijzigde omstandigheden die niet redelijkerwijze voorzienbaar waren bij de contractssluiting en die onmiskenbaar van aard zijn om de last van de uitvoering van de overeenkomst te verzwaren, onder omstandigheden, een verhindering buiten haar macht uitmaken waardoor een partij niet aansprakelijk is voor haar tekortkoming in de nakoming van een van haar verplichtingen; de contractpartij die een beroep doet op zulke gewijzigde omstandigheden waardoor het contractuele evenwicht fundamenteel wordt verstoord is ook gerechtigd om de heronderhandeling van de overeenkomst te vorderen.

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Internationale koop van roerende zaken - Contractuele tekortkoming - Aansprakelijkheid - Uitsluiting - Verhindering - Begrip - Gewijzigde omstandigheden - Gevolg - Heronderhandeling

- Art. 79, eerste lid Verdrag der Verenigde Naties inzake Internationale Koopovereenkomsten betreffende Roerende Zaken, gedaan te Wenen op 11 april 1980

KOOP - Internationale koop van roerende zaken - Contractuele tekortkoming - Aansprakelijkheid - Uitsluiting - Verhindering - Begrip - Gewijzigde omstandigheden - Gevolg - Heronderhandeling

- Art. 79, eerste lid Verdrag der Verenigde Naties inzake Internationale Koopovereenkomsten betreffende Roerende Zaken, gedaan te Wenen op 11 april 1980

OVEREENKOMST - Internationaal recht - Internationale koop van roerende zaken - Contractuele tekortkoming - Aansprakelijkheid - Uitsluiting - Verhindering - Begrip - Gewijzigde omstandigheden - Gevolg - Heronderhandeling

- Art. 79, eerste lid Verdrag der Verenigde Naties inzake Internationale Koopovereenkomsten betreffende Roerende Zaken, gedaan te Wenen op 11 april 1980

En matière de contrats de vente internationale de marchandises des circonstances modifiées qui n'étaient pas raisonnablement prévisibles lors de la conclusion du contrat et qui sont incontestablement de nature à aggraver la charge de l'exécution du contrat peuvent, dans certains cas, constituer un empêchement indépendant de sa volonté exonérant la partie de sa responsabilité en cas d'inexécution de l'une de ses obligations; la partie au contrat qui invoque de telles circonstances modifiées ébranlant fondamentalement l'équilibre contractuel a aussi le droit de réclamer une nouvelle négociation du contrat.

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: 143 UNION EUROPEENNE; 364 DROITS DE L'HOMME; 544 BENELUX - Vente internationale de marchandises - Manquement contractuel - Responsabilité - Exonération - Empêchement - Notion - Circonstances modifiées - Conséquence - Nouvelles négociations

- Art. 79, al. 1er Convention des Nations Unies sur les contrats de vente internationale de marchandises, faite à Vienne le 11 avril 1980

VENTE - Vente internationale de marchandises - Manquement contractuel - Responsabilité - Exonération - Empêchement - Notion - Circonstances modifiées - Conséquence - Nouvelles négociations

- Art. 79, al. 1er Convention des Nations Unies sur les contrats de vente internationale de marchandises, faite à Vienne le 11 avril 1980

CONVENTION - Droit international - Vente internationale de marchandises - Manquement contractuel - Responsabilité - Exonération - Empêchement - Notion - Circonstances modifiées - Conséquence - Nouvelles négociations

- Art. 79, al. 1er Convention des Nations Unies sur les contrats de vente internationale de marchandises, faite à Vienne le 11 avril 1980

C.07.0300.N 16 januari 2009 AC nr. 39

Het C.M.R.-Verdrag regelt slechts de aansprakelijkheid van de vervoerder voor het verlies of de beschadiging van de vervoerde goederen en voor de vertraging in de aflevering ervan; het regelt niet diens aansprakelijkheid voor andere schade en meer bepaald niet voor de schade toegebracht aan andere dan de vervoerde goederen, die beheerst wordt door het toepasselijke nationale recht.

VERVOER - Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Internationaal vervoer - C.M.R.-Verdrag - Vervoerder - Aansprakelijkheid - Toepassingsgebied

- Artt. 17 en 23 Verdrag van 19 mei 1956 betreffende de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg (C.M.R.)

La Convention C.M.R. ne règle la responsabilité du transporteur qu'en cas de perte des marchandises transportées ou d'avarie ou de retard à leur livraison; elle ne règle pas sa responsabilité pour d'autres dommages et plus particulièrement pas pour le dommage causé à des marchandises autres que les marchandises transportées qui est régi par le droit national applicable.

TRANSPORT - Transport de biens - Transport par terre. transport par route - Transport international - Convention C.M.R. - Transporteur - Responsabilité - Champ d'application

- Art. 17 et 23 Convention du 19 mai 1956 relative au contrat de transport international de marchandises par route (C.M.R.)

Wanneer machtiging wordt verleend om de activa te gelde te maken die onderhevig zijn aan spoedig bederf, snelle waardevermindering, of wanneer de kosten voor het bewaren van de goederen, de activa van het faillissement in acht genomen, te hoog zijn, moet de rechter-commissaris nagaan of de litigieuze overdracht de rechten van derden kan aantasten.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJK AKKOORD - Rechtspleging - Activa - Onmiddellijke verkoop - Machtiging van de rechter-commissaris - Plichten van de rechter

- Art. 49 Wet 8 aug. 1997

A l'occasion de l'autorisation donnée à la valorisation des actifs sujets à dépérissement prochain, à dépréciation imminente ou dont le coût de conservation est trop élevé compte tenu des actifs de la faillite, le juge-commissaire doit examiner si les droits des tiers sont susceptibles d'être affectés par la cession litigieuse.

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Actifs - Vente immédiate - Autorisation du juge-commissaire - Devoirs du juge

- Art. 49 L. du 8 août 1997 sur les faillites

C.07.0305.N 20 februari 2009 AC nr. 146

Conclusie van advocaat-generaal DUBRULLE.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Begrip - Hulp van een derde

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Algemeen - Integrale vergoeding

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Materiële schade - Professionnele betalende hulp

Conclusions de l'avocat général DUBRULLE.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Notion - Aide d'un tiers

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Généralités - Réparation intégrale

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Dommage matériel - Aide payante professionnelle

Diegene die door zijn fout aan een ander schade berokkent, is verplicht deze schade integraal te vergoeden, wat inhoudt dat de benadeelde teruggeplaatst wordt in de toestand waarin hij zou zijn gebleven indien de fout waarover hij zich beklaagt, niet was begaan (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Algemeen - Integrale vergoeding

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Celui qui, par sa faute, cause un dommage à autrui est obligé de réparer intégralement ce dommage, ce qui implique que le préjudicié soit replacé dans la situation dans laquelle il serait resté si la faute, dont il se plaint, n'avait pas été commise (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC, 2009.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Généralités - Réparation intégrale

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Het feit dat het slachtoffer van een ongeval genoodzaakt is beroep te doen op de hulp van een derde, levert op zich een materiële schade op, die integraal moet worden vergoed door diegene die door zijn fout deze schade heeft veroorzaakt (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Begrip - Hulp van een derde

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Le fait que la victime d'un accident se trouve dans la nécessité de faire appel à l'aide d'un tiers, constitue un dommage matériel en soi, qui doit être intégralement réparé par celui ayant causé le dommage par sa faute (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC, 2009.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Notion - Aide d'un tiers

- Art. 1382 et 1383 Code civil

In het geval het slachtoffer gerechtigd is beroep te doen op professionele betalende hulp, kan die materiële schade door de rechter geraamd worden op het bedrag voor die hulp verschuldigd, ook indien het slachtoffer op deze professionele betalende hulp geen beroep heeft gedaan of zal doen (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade -

Lorsque la victime a le droit de faire appel à une aide payante professionnelle, ce dommage matériel peut être évalué par le juge au montant dû pour cette aide, même si la victime n'a pas fait appel à cette aide payante professionnelle, ou n'y fera pas appel (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC, 2009.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir

Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Materiële schade - Professionnele betalende hulp

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Dommage matériel - Aide payante professionnelle

- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.07.0322.F 14 mei 2009 AC nr. 316

Wanneer twee partijen tegen dezelfde beslissing cassatieberoep instellen en het geschil onsplitsbaar is, hoeft de eiser verplicht de andere partijen die tegen dezelfde beslissing cassatieberoep hebben ingesteld, niet bij de zaak te betrekken binnen de gewone termijnen.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Onderscheiden cassatieberoep tegen dezelfde beslissing - Onsplitsbaar geschil - Betrekking bij de zaak - Verplichting

- Artt. 1083 en 1084 Gerechtelijk Wetboek

Lorsque deux parties forment contre la même décision un pourvoi en cassation et que le litige est indivisible, le demandeur n'est pas tenu de mettre à la cause les autres parties qui ont introduit un pourvoi contre la même décision, dans les délais ordinaires des pourvois.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Pourvois distincts contre la même décision - Litige indivisible - Mise en cause - Obligation

- Art. 1083 et 1084 Code judiciaire

C.07.0341.N 6 februari 2009 AC nr. 101

Een verkeersongeval in de zin van artikel 601bis Ger.W. is elk ongeval in het wegverkeer waarbij middelen van vervoer, voetgangers of de in het Wegverkeersreglement bedoelde dieren betrokken zijn en dat verband houdt met de risico's van het wegverkeer; de enkele omstandigheid dat er contact is tussen een op de openbare weg gestationeerd voertuig en het slachtoffer volstaat niet opdat er sprake zou zijn van een verkeersongeval (1). (1) Zie Cass., 5 dec. 2003, AR C.02.0261.F, AC, 2003, nr. 626.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstrekte bevoegdheid (materiële - peroonlijke) - Politierechtbank - Verkeersongeval - Begrip - Gestationeerd voertuig - Contact

- Art. 601bis Gerechtelijk Wetboek

Est un accident de la circulation au sens de l'article 601bis du Code judiciaire, tout accident de la circulation routière dans lequel sont impliqués des moyens de transport, des piétons ou les animaux visés dans le règlement général sur la police de la circulation routière et qui est relatif aux risques de la circulation routière; la seule circonstance qu'il y a un contact entre un véhicule stationné sur la voie publique et la victime, ne suffit pas pour qu'il soit question d'un accident de la circulation (1). (1) Voir Cass., 5 décembre 2003, RG C.02.0261.F, n° 626.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Tribunal de police - Accident de la circulation - Notion - Véhicule en stationnement - Contact

- Art. 601bis Code judiciaire

Wanneer het Hof van Cassatie een beslissing van de rechtbank van eerste aanleg, in hoger beroep, vernietigt op grond dat deze rechtbank, met miskenning van het begrip verkeersongeval, oordeelt dat de politierechtbank bevoegd was om in eerste aanleg kennis te nemen van de vordering tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval, verwijst het de zaak naar dezelfde rechtbank, anders samengesteld, om er kennis van te nemen en te oordelen in een beslissing waartegen hoger beroep openstaat.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstrekte bevoegdheid (materiële - peroonlijke) - Rechtbank van eerste aanleg in hoger beroep - Verkeersongeval - Politierechtbank bevoegd - Vernietiging - Verwijzing - Bevoegde rechtbank - Aanleg

- Artt. 601bis en 660 Gerechtelijk Wetboek

VERWIJZING NA CASSATIE - Burgerlijke zaken - Rechtbank van eerste aanleg in hoger beroep - Verkeersongeval - Politierechtbank

Lorsque la Cour de cassation casse une décision rendue en degré d'appel par le tribunal de première instance, au motif que ce tribunal considère, en violation de la notion d'accident de la circulation, que le tribunal de police était compétent pour connaître en première instance de la demande en réparation du dommage causé par un accident de la circulation, elle renvoie la cause devant le même tribunal, autrement composé, pour en prendre connaissance et pour statuer par une décision susceptible d'appel.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Tribunal de première instance en degré d'appel - Accident de la circulation - Tribunal de police compétent - Cassation - Renvoi - Tribunal compétent - Ressort

- Art. 601bis et 660 Code judiciaire

RENVOI APRES CASSATION - Matière civile - Tribunal de première instance en degré d'appel - Accident de la circulation - Tribunal de

bevoegd - Vernietiging - Bevoegde rechtbank - Aanleg
- Artt. 601bis en 660 Gerechtelijk Wetboek

police compétent - Cassation - Tribunal compétent - Ressort
- Art. 601bis et 660 Code judiciaire

Wanneer het Hof van Cassatie een beslissing vernietigt wegens schending van een regel inzake bevoegdheid, verwijst het de zaak, indien mogelijk, naar de bevoegde rechtbank (1). (1) Zie Cass., 22 sept. 2005 (voltallige zitting), AR C.03.0427.N, AC, 2005, nr. 456, met concl. van advocaat-generaal TIMPERMAN.

Lorsque la Cour de cassation casse une décision du chef de la violation d'une règle en matière de compétence, elle renvoie la cause, si possible, devant le tribunal compétent (1). (1) Voir Cass., 22 septembre 2005 (audience plénière), RG C.03.0427.N, n° 456, avec les conclusions de l'avocat général TIMPERMAN.

VERWIJZING NA CASSATIE - Burgerlijke zaken - Schending van een regel inzake bevoegdheid
- Art. 660 Gerechtelijk Wetboek

RENVOI APRES CASSATION - Matière civile - Violation d'une règle en matière de compétence
- Art. 660 Code judiciaire

C.07.0345.N 20 februari 2009 AC nr. ...

Als het cassatieberoep tegen een arrest niet is verworpen, is de valsheidsvordering tegen dit arrest zonder voorwerp (1). (1) Zie de concl. van het O.M.; zie evenwel Cass., 3 nov. 2008, AR S.08.0060.N, AC, 2008, nr ...

Si le pourvoi en cassation formé contre un arrêt n'est pas rejeté, la demande en faux civil contre cet arrêt est sans objet (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC, 2009; voir toutefois Cass., 3 novembre 2008, RG S.08.0060.N, n° ...

BETICHTING VAN VALSHEID - Cassatieberoep - Arrest - Vernietiging

- Art. 907 Gerechtelijk Wetboek

INSCRIPTION DE FAUX - Pourvoi en cassation - Arrêt - Cassation

- Art. 907 Code judiciaire

Conclusie van advocaat-generaal DUBRULLE.

BETICHTING VAN VALSHEID - Cassatieberoep - Arrest - Vernietiging

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Algemeen - Doorhaling - Beslissingen of maatregelen van inwendige aard
VERWIJZING NA CASSATIE - Algemeen - Vernietiging - Doorhaling op de algemene rol
VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Doorhaling - Beslissingen of maatregelen van inwendige aard

Conclusions de l'avocat général DUBRULLE.

INSCRIPTION DE FAUX - Pourvoi en cassation - Arrêt - Cassation

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoi - Généralités - Radiation - Décisions ou mesures d'ordre interne
RENVOI APRES CASSATION - Généralités - Cassation - Radiation du rôle général
JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Radiation - Décisions ou mesures d'ordre interne

Is ontvankelijk het cassatieberoep tegen het arrest van het hof van beroep waarbij tot de doorhaling van een zaak beslist wordt, in strijd met de vermeldingen van het zittingsblad, zodat het Hof in de onmogelijkheid verkeert de wettigheid van die beslissing na te gaan (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

Est recevable, le pourvoi en cassation formé contre l'arrêt de la cour d'appel décidant de la radiation d'une cause, en violation des mentions de la feuille d'audience, de sorte que la Cour est dans l'impossibilité de contrôler la légalité de cette décision (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC, 2009.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Algemeen - Doorhaling - Beslissingen of maatregelen van inwendige aard
- Artt. 730, § 1, eerste lid, en 1046 Gerechtelijk Wetboek
VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Doorhaling - Beslissingen of maatregelen van inwendige aard
- Artt. 730, § 1, eerste lid, en 1046 Gerechtelijk Wetboek

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoi - Généralités - Radiation - Décisions ou mesures d'ordre interne
- Art. 730, § 1er, al. 1er, et 1046 Code judiciaire
JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Radiation - Décisions ou mesures d'ordre interne
- Art. 730, § 1er, al. 1er, et 1046 Code judiciaire

Wegens de vernietiging van een arrest van doorhaling op de algemene rol moet de zaak verder behandeld worden door het hof van beroep en is er geen aanleiding tot verwijzing (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

VERWIJZING NA CASSATIE - Algemeen - Vernietiging - Doorhaling op de algemene rol

- Art. 730, § 1, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

En raison de la cassation d'un arrêt de radiation du rôle général, la cause doit être traitée par la cour d'appel et il n'y a pas lieu à renvoi (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC, 2009.

RENVOI APRES CASSATION - Généralités - Cassation - Radiation du rôle général

- Art. 730, § 1er, al. 1er Code judiciaire

C.07.0348.F 9 februari 2009 AC nr. 103

Conclusie van procureur-generaal LECLERCQ.

ARTS - Ziekenhuisgeneesheer - Ziekenhuis - Beheerder - Medische Raad - Advies - Afzetting - Dwingende wet

GENEESKUNDE - Algemeen - Ziekenhuis - Beheerder - Medische Raad - Advies - Ziekenhuisgeneesheer - Afzetting - Dwingende wet

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Dwingende wet - Ziekenhuis - Beheerder - Medische Raad - Advies - Ziekenhuisgeneesheer - Afzetting

Conclusions du procureur général LECLERCQ.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Médecin hospitalier - Hôpital - Gestionnaire - Conseil médical - Avis - Révocation - Loi impérative

ART DE GUERIR - Généralités - Hôpital - Gestionnaire - Conseil médical - Avis - Médecin hospitalier - Révocation - Loi impérative

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Loi impérative - Hôpital - Gestionnaire - Conseil médical - Avis - Médecin hospitalier - Révocation

De beheerder moet, in het kader van het door de wet beoogde doel, het advies van de medische raad inwinnen over de afzetting van ziekenhuisgeneesheren, behalve in geval van afzetting om dringende reden; die regel is een dwingende bepaling in het voordeel van de ziekenhuisgeneesheren (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Dwingende wet - Ziekenhuis - Beheerder - Medische Raad - Advies - Ziekenhuisgeneesheer - Afzetting

- Artt. 124, 125, eerste lid, 7°, en 126, § 1 Gecoördineerde wet op de ziekenhuizen 7 aug. 1987

GENEESKUNDE - Algemeen - Ziekenhuis - Beheerder - Medische Raad - Advies - Ziekenhuisgeneesheer - Afzetting - Dwingende wet

- Artt. 124, 125, eerste lid, 7°, en 126, § 1 Gecoördineerde wet op de ziekenhuizen 7 aug. 1987

ARTS - Ziekenhuisgeneesheer - Ziekenhuis - Beheerder - Medische Raad - Advies - Afzetting - Dwingende wet

- Artt. 124, 125, eerste lid, 7°, en 126, § 1 Gecoördineerde wet op de ziekenhuizen 7 aug. 1987

Dans le cadre de l'objectif légalement prévu, le gestionnaire est tenu de demander l'avis du conseil médical sur la révocation des médecins hospitaliers, sauf révocation pour motif grave; cette règle est une disposition impérative en faveur des médecins hospitaliers (1). (1) Voir les concl. du M.P.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Loi impérative - Hôpital - Gestionnaire - Conseil médical - Avis - Médecin hospitalier - Révocation

- Art. 124, 125, al. 1er, 7°, et 126, § 1er L. sur les hôpitaux coordonnée le 7 août 1987

ART DE GUERIR - Généralités - Hôpital - Gestionnaire - Conseil médical - Avis - Médecin hospitalier - Révocation - Loi impérative

- Art. 124, 125, al. 1er, 7°, et 126, § 1er L. sur les hôpitaux coordonnée le 7 août 1987

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Médecin hospitalier - Hôpital - Gestionnaire - Conseil médical - Avis - Révocation - Loi impérative

- Art. 124, 125, al. 1er, 7°, et 126, § 1er L. sur les hôpitaux coordonnée le 7 août 1987

C.07.0354.F 25 juni 2009 AC nr. 438

Conclusie van advocaat-generaal WERQUIN.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Bijzondere aansprakelijkheid - Burenhinder - Begrip - Verplichting

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Bijzondere aansprakelijkheid - Burenhinder - Rechtsvordering - Schade veroorzaakt door een derde

Conclusions de l'avocat général WERQUIN.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Responsabilités particulières - Troubles de voisinage - Notion - Obligation

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Responsabilités particulières - Troubles de voisinage - Action - Dommage causé par un tiers

De schadelijder kan tegen de buur die het evenwicht tussen de eigendommen verbroken heeft een rechtsvordering instellen op grond van artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek, zelfs als de schade door de fout van een derde is veroorzaakt (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Bijzondere aansprakelijkheid - Burenhinder - Rechtsvordering - Schade veroorzaakt door een derde

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

La victime peut intenter contre le voisin qui a rompu l'équilibre entre les propriétés une action fondée sur l'article 544 du Code civil lors même que le dommage a pour origine la faute d'un tiers (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Responsabilités particulières - Troubles de voisinage - Action - Dommage causé par un tiers

- Art. 544 Code civil

De eigenaar van een pand die door een daad, verzuim of enige gedraging het evenwicht tussen de eigendommen verbreekt door een naburige eigenaar een hinder te berokkenen die de gewone ongemakken van het nabuurschap te boven gaat, is hem een rechtmatige en passende compensatie verschuldigd die het verbroken evenwicht herstelt (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Bijzondere aansprakelijkheid - Burenhinder - Begrip - Verplichting

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

Le propriétaire d'un immeuble qui, par un fait, une omission ou un comportement quelconque, rompt l'équilibre entre les propriétés en imposant à un propriétaire voisin un trouble excédant la mesure des inconvénients ordinaires du voisinage, lui doit une juste et adéquate compensation, rétablissant l'égalité rompue (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Responsabilités particulières - Troubles de voisinage - Notion - Obligation

- Art. 544 Code civil

C.07.0361.F 2 april 2009 AC nr. 229

De afwijkingen van de algemene aannemingsvoorwaarden wegens de bijzondere eisen van de bewuste opdracht, moeten met redenen omkleed zijn, in die zin dat ze moeten berusten op juiste, relevante en aanvaardbare feiten.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Algemene aannemingsvoorwaarden - Afwijkingen - Bijzondere eisen - Motivering

- Art. 3, § 2, 1° KB 22 april 1977

Les dérogations au cahier général des charges rendues indispensables par les exigences particulières du marché considéré doivent être motivées en ce sens qu'elles doivent reposer sur des éléments exacts, pertinents et admissibles.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Cahier général des charges - Dérogations - Exigences particulières - Motivation

- Art. 3, § 2, 1° A.R. du 22 avril 1977

C.07.0368.N 24 april 2009 AC nr. 276

Het spoedeisend karakter wordt door de kortgedingrechter beoordeeld op het ogenblik van zijn uitspraak (1). (1) Cass., 11 mei 1998, AR C.95.0068.N, A.C., 1998, nr 231.

KORT GEDING - Spoedeisend karakter - Beoordeling - Tijdstip

- Art. 584, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

L'urgence de la cause est appréciée par le juge des référés au moment de sa décision (1). (1) Cass., 11 mai 1998, RG C.95.0068.N, Pas., 1998, n° 231.

REFERE - Caractère urgent - Appréciation - Moment

- Art. 584, al. 1er Code judiciaire

Het voorlopig karakter van de maatregelen die de kortgedingrechter neemt, laat hem toe die maatregelen in te trekken of te wijzigen wanneer zich nieuwe of gewijzigde omstandigheden voordoen (1), voor zover het geschil zelf nopens de voorlopige maatregelen bij hem aanhangig is. (1) Cass., 18 april 2002, AR C.99.0114.N, A.C., 2002, nr 235.

KORT GEDING - Maatregelen - Voorlopig karakter - Gevolg -

Le caractère provisoire des mesures ordonnées par le juge des référés permet le rapport ou la modification de ces mesures en cas de circonstances nouvelles ou changées (1), à la condition qu'il est saisi du litige même concernant les mesures provisoires. (1) Cass., 18 avril 2002, RG C.99.0114.N, Pas., 2002, n° 235.

REFERE - Mesures - Caractère provisoire - Effet - Rapport ou

Intrekking of wijziging

- Art. 584, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

modification

- Art. 584, al. 1er Code judiciaire

Wanneer de kortgedingrechter dient te oordelen nopens een incident bij de uitvoering van een door hem bevolen deskundigenonderzoek, is het geschil zelf nopens de gevorderde voorlopige maatregelen niet bij hem aanhangig; hij heeft in die omstandigheden niet te oordelen over het spoedeisend karakter van de gevorderde maatregelen.

Lorsque le juge des référés doit juger un litige concernant un incident lors de l'exécution d'une expertise qu'il a ordonnée, il n'est pas saisi du litige même concernant les mesures provisoires demandées; dans ces circonstances, il ne doit pas apprécier le caractère urgent des mesures demandées.

AANHANGIG GEDING - Kort geding - Deskundigenonderzoek - Incident

- Art. 973, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

DESKUNDIGENONDERZOEK - Kort geding - Incident - Beoordeling - Spoedeisend karakter

- Art. 973, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

KORT GEDING - Deskundigenonderzoek - Incident - Beoordeling - Spoedeisend karakter

- Art. 973, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

LITISPENDANCE - Référé - Expertise - Incident

- Art. 973, al. 1er Code judiciaire

EXPERTISE - Référé - Incident - Appréciation - Caractère urgent

- Art. 973, al. 1er Code judiciaire

REFERE - Expertise - Incident - Appréciation - Caractère urgent

- Art. 973, al. 1er Code judiciaire

C.07.0373.N 6 maart 2009 AC nr. 176

De buitenbezitstelling van de gefailleerde is een maatregel die tot doel heeft de schuldeisers te beschermen door hen de waarborg te bieden dat het patrimonium van de gefailleerde niet zal worden aangetast, te rekenen vanaf de dag waarop het vonnis van faillietverklaring wordt uitgesproken (1). (1) Grondwettelijk Hof nr 11/2002, 16 jan. 2002, rolnr 2065, A.A., 2002, 97.

Le dessaisissement du failli est une mesure qui vise à protéger les créanciers en leur garantissant qu'il ne sera pas porté atteinte au patrimoine du failli à compter du jour du jugement déclaratif de faillite (1). (1) Cour constitutionnelle n° 11/2002, 16 janvier 2002, n° de rôle 2065, A.A., 2002, 97.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJK AKKOORD - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Gefailleerde - Buitenbezitstelling - Doel

- Art. 444 Wet 18 april 1851

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Failli - Dessaisissement - But

- Art. 444 L. du 18 avril 1851 sur les faillites, banqueroutes et sursis

Het verlies van het beheer van de gefailleerde over al zijn goederen, te rekenen vanaf het vonnis van faillietverklaring, is absoluut en algemeen (1); voor de nietigverklaring van de betalingen, verrichtingen en handelingen van de gefailleerde en alle betalingen aan de gefailleerde, is derhalve niet vereist dat wordt vastgesteld of de bij deze handelingen betrokken partijen al dan niet te goeder trouw waren (2) en evenmin is het van belang of de curator al dan niet voldaan heeft aan de verplichting om ten name van de gezamenlijke schuldeisers inschrijving te nemen op de onroerende goederen van de gefailleerde (3). (1) Zie Cass., 26 okt. 1987, AR 7961, AC, 1987-88, nr 115. (2) A. CLOQUET, La faillite et les concordats, in Les Novelles, Droit commercial, IV, Brussel, Larcier, 1985, p. 390, nr 1310; I. VEROUGSTRAETE, Manuel du curateur de faillite, Brussel, Bruylant, 1987, p. 212-213, nr 335. (3) L. FREDERICQ, Traité de droit commercial belge, VII, Gent, Fecheyr, 1949, p. 164, nr 77.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJK AKKOORD - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Gefailleerde - Verlies van beheer - Draagwijdte

- Artt. 444 en 487, derde lid Wet 18 april 1851

Le dessaisissement du failli de l'administration de tous ses biens, à compter du jugement déclaratif de faillite, est absolu et général (1); l'annulation des paiements, opérations et actes du failli et des paiements faits au failli, n'exige dès lors pas qu'il soit constaté que les parties impliquées dans tous ces actes sont de bonne foi ou non (2) et il n'importe pas davantage que le curateur ait satisfait ou non à l'obligation de prendre inscription au nom de la masse des créanciers sur les immeubles du failli (3). (1) Voir Cass., 26 octobre 1987, RG 7961, AC, 1987-88, n° 115. (2) A. CLOCQUET, La faillite et les concordats, in Les Novelles, Droit commercial, IV, Bruxelles, Larcier, 1985, p. 390, n° 1310; I. VEROUGSTRAETE, Manuel du curateur de faillite, Bruxelles, Bruylant, 1987, p. 212-213, n° 335. (3) L. FREDERICQ, Traité de droit commercial belge, VII, Gand, Fecheyr, 1949, p. 164, n° 77.

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Failli - Dessaisissement de l'administration - Portée

- Art. 444 et 487, al. 3 L. du 18 avril 1851 sur les faillites, banqueroutes et sursis

---

C.07.0379.N 24 april 2009 AC nr. 277

Bij een bankgarantie op eerste verzoek is de garant tot betaling verplicht van zodra de garantie op een geldige wijze wordt afgeroepen; wanneer de garantieovereenkomst of garantiebrief de overlegging van bepaalde documenten vereist, heeft de garantie een documentair karakter en vindt de afroeping slechts op geldige wijze plaats indien de begunstigde de vereiste documenten overlegt.

BANKWEZEN - KREDIETWEZEN - SPAARWEZEN - Bankverrichtingen - Bankgarantie op eerste verzoek - Verplichting tot betaling van de garant - Documenten - Tijdstip

BORGTOCHT - Bankgarantie op eerste verzoek - Verplichting tot betaling van de garant - Documenten - Tijdstip

En cas de garantie bancaire à la première demande, le garant est obligé de payer dès que la garantie est appelée de manière valide; lorsque la convention ou lettre de garantie exige la production de certains documents, la garantie a un caractère documentaire et l'appel ne se fait de manière valable que si le bénéficiaire produit les documents requis.

BANQUE. CREDIT. EPARGNE - Operations bancaires - Garantie bancaire à la première demande - Obligation de paiement du garant - Documents - Moment

CAUTIONNEMENT - Garantie bancaire à la première demande - Obligation de paiement du garant - Documents - Moment

---

Het autonoom en abstract karakter van de bankgarantie houdt in dat de gehoudenheid van de garant uitsluitend wordt bepaald door de inhoud en de draagwijdte van de garantieovereenkomst of garantiebrief en dat de garant, die met miskenning van de desbetreffende bepalingen heeft betaald, zijn recht op verhaal op de opdrachtgever verliest; hieruit volgt dat een eventueel rechtsmisbruik van de opdrachtgever bij zijn verweer tegen het verhaal van de garant, dient te worden beoordeeld zonder acht te slaan op de verhouding tussen de opdrachtgever en de begunstigde van de garantie en uitsluitend dient te worden getoetst aan de wijze waarop de opdrachtgever zijn uit de garantieovereenkomst voortvloeiende rechten ten aanzien van de garant uitoefent.

BANKWEZEN - KREDIETWEZEN - SPAARWEZEN - Bankverrichtingen - Bankgarantie - Aard - Gevolg - Gehoudenheid van de garant - Grenzen - Betaling daarbuiten - Gevolg - Verhaal op de opdrachtgever - Rechtsmisbruik van de opdrachtgever - Beoordeling

BORGTOCHT - Bankgarantie - Aard - Gevolg - Gehoudenheid van de garant - Grenzen - Betaling daarbuiten - Gevolg - Verhaal op de opdrachtgever - Rechtsmisbruik van de opdrachtgever - Beoordeling

Le caractère autonome et abstrait de la garantie bancaire implique que l'obligation du garant est uniquement déterminée par le contenu et la portée de la convention ou lettre de garantie et que le garant, qui a payé en violation des dispositions en question, perd son droit de recours contre le donneur d'ordre; il s'ensuit qu'un éventuel abus de droit du donneur d'ordre lors de sa défense contre le recours exercé par le garant, doit être apprécié sans avoir égard à la relation entre le donneur d'ordre et le bénéficiaire de la garantie et doit uniquement être apprécié en fonction de la manière dont le donneur d'ordre exerce les droits découlant de la convention de garantie à l'égard du garant.

BANQUE. CREDIT. EPARGNE - Operations bancaires - Garantie bancaire - Nature - Effet - Obligation du garant - Limites - Paiement en-dehors - Effet - Recours contre le donneur d'ordre - Abus de droit du donneur d'ordre - Appréciation

CAUTIONNEMENT - Garantie bancaire - Nature - Effet - Obligation du garant - Limites - Paiement en-dehors - Effet - Recours contre le donneur d'ordre - Abus de droit du donneur d'ordre - Appréciation

---

Wanneer de garantieovereenkomst of garantiebrief is aangegaan onder opschortende voorwaarde, houdt ze op te bestaan wanneer de voorwaarde voor een geldige afroeping niet meer kan worden vervuld; de garant, die desondanks heeft betaald en deze betaling wenst te verhalen op de opdrachtgever, kan de opdrachtgever, die zich op de niet-verwezenlijking van de voorwaarde beroept, geen rechtsmisbruik verwijten gebaseerd op de houding ingenomen door de opdrachtgever ten aanzien van de begunstigde.

BANKWEZEN - KREDIETWEZEN - SPAARWEZEN - Bankverrichtingen - Garantieovereenkomst of garantiebrief - Opschortende voorwaarde - Niet-vervulling van de voorwaarde - Gevolg - Betaling door de garant - Verhaal op de opdrachtgever - Rechtsmisbruik - Houding van de opdrachtgever t.a.v. de begunstigde

BORGTOCHT - Garantieovereenkomst of garantiebrief - Opschortende voorwaarde - Niet-vervulling van de voorwaarde - Gevolg - Betaling door de garant - Verhaal op de opdrachtgever - Rechtsmisbruik - Houding van de opdrachtgever t.a.v. de begunstigde

Lorsque la convention ou lettre de garantie est conclue sous condition suspensive, elle cesse d'exister lorsque la condition pour un appel valable ne peut plus être réalisée; le garant qui a néanmoins payé et qui souhaite récupérer ce paiement auprès du donneur d'ordre, ne peut reprocher un abus de droit au donneur d'ordre, qui invoque la non-réalisation de la condition, basé sur l'attitude adoptée par le donneur d'ordre envers le bénéficiaire.

BANQUE. CREDIT. EPARGNE - Operations bancaires - Convention ou lettre de garantie - Condition suspensive - Non-réalisation de la condition - Effet - Paiement par le garant - Recours contre le donneur d'ordre - Abus de droit - Attitude du donneur d'ordre envers le bénéficiaire

CAUTIONNEMENT - Convention ou lettre de garantie - Condition suspensive - Non-réalisation de la condition - Effet - Paiement par le garant - Recours contre le donneur d'ordre - Abus de droit - Attitude du donneur d'ordre envers le bénéficiaire

---

C.07.0391.F 7 mei 2009 AC nr. 299

Noch uit de tekst noch uit de geest van de wet blijkt dat het stilzwijgen van de huurder gelijkstaat met een instemming met de voorwaarden van de verhuurder (1). (1) Zie Cass., 9 okt. 1953, A.C., 1954, 80; Cass., 24 jan. 1980, A.C., 1979-1980, nr 312; Cass., 2 mei 1980, A.C., 1979-1980, nr 558.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging,

Il ne ressort ni du texte ni de l'esprit de la loi que le silence gardé par le preneur équivaut à un acquiescement aux conditions du bailleur (1). (1) Voir Cass., 9 octobre 1953, (Bull. et Pas., 1954, I, 93; 24 janvier 1980, (Bull. et Pas., 1980, I, 588); 2 mai 1980, (Bull. et Pas., 1980, I, 1087).

LOUAGE DE CHOSES - Bail commercial - Fin (congé. renouvellement.

huurhernieuwing, enz.) - Huurhernieuwing - Aanvraag van de huurder - Verhuurder stelt andere voorwaarden voor de huurhernieuwing - Geen reactie van de huurder

- Art. 18 Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

etc) - Renouvellement - Demande du preneur - Renouvellement subordonné par le bailleur à d'autres conditions - Absence de réaction du preneur

- Art. 18 L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

---

C.07.0407.F 21 december 2009 AC nr. 769

De rechter die vaststelt dat er een conflict is ontstaan tussen twee normen van internationaal recht die ook van toepassing zijn in de interne rechtsorde en die respectievelijk worden aangevoerd door de partijen in het geschil, mag de ene norm niet op de andere laten voorgaan, maar moet onderzoeken in hoeverre de ene norm de uitwerkingen kan teweegbrengen die de partij, die deze norm aanvoert, hieruit meent te kunnen afleiden, niet t.a.v. België maar t.a.v. een rechtszoekende van een Belgisch gerecht, en dat conflict op te lossen door de rechten tegen elkaar af te wegen.

Il appartient au juge qui constate l'existence d'un conflit entre deux normes du droit international également applicables dans l'ordre interne et respectivement invoquées par les parties au litige, non de faire prévaloir l'une sur l'autre, mais d'examiner la mesure dans laquelle l'une peut produire les effets que la partie qui l'invoque prétend en déduire à l'égard, non de la Belgique, mais d'un justiciable d'une juridiction belge, et d'arbitrer ce conflit en pesant les droits en balance.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Conflict tussen twee normen van internationaal recht die ook van toepassing zijn in het interne recht - Rechtstoegang - Immuniteit van tenuitvoerlegging - Internationale organisaties - Beoordeling - Bevoegdheid van de rechter - Criterium

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Conflict tussen twee normen van internationaal recht die ook van toepassing zijn in het interne recht - Rechtstoegang - Immuniteit van tenuitvoerlegging - Bevoegdheid van de rechter - Beoordeling - Criterium

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Conflit entre deux normes du droit international également applicables dans l'ordre interne - Droit d'accès aux tribunaux - Immunité d'exécution - Organisations internationales - Appréciation - Pouvoir du juge - Critère

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Conflit entre deux normes du droit international également applicables dans l'ordre interne - Droit d'accès aux tribunaux - Immunité d'exécution - Pouvoir du juge - Appréciation - Critère

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

De regel van immuniteit van tenuitvoerlegging van de internationale organisaties streeft een gewettigd doel na; om te bepalen of de aantasting van de basisrechten aanvaardbaar is in het licht van artikel 6.1, moet worden onderzocht of de persoon tegen wie de immuniteit wordt aangevoerd, over andere redelijke rechtsmiddelen beschikt om de hem bij het Verdrag gewaarborgde rechten op een efficiënte wijze te vrijwaren.

La règle de l'immunité d'exécution des organisations internationales poursuit un but légitime. Pour déterminer si l'atteinte portée aux droits fondamentaux est admissible au regard de l'article 6, § 1er, il importe d'examiner si la personne contre laquelle l'immunité est invoquée dispose d'autres voies raisonnables pour protéger efficacement les droits que lui garantit la Convention.

IMMUNITEIT - Immuniteit van tenuitvoerlegging - Internationale organisaties - EVRM - Artikel 6 - Artikel 6.1 - Rechtstoegang - Beperkingen

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

IMMUNITE - Immunité d'exécution - Organisations internationales - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6, § 1er - Droit d'accès aux tribunaux - Restrictions

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

De bij artikel 6.1 E.V.R.M. gewaarborgde rechtstoegang is geen absoluut recht: de toegepaste beperkingen kunnen de aan een persoon toegekende rechtstoegang echter niet op een dergelijke wijze of in een dergelijke mate beperken dat het recht zelf erdoor aangetast wordt; dergelijke beperkingen zijn daarenboven slechts verenigbaar met artikel 6.1 voor zover ze een gewettigd doel nastreven en er een redelijke verhouding van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het nagestreefde doel.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Rechtstoegang - Beperkingen - Immuniteit van tenuitvoerlegging - Internationale organisaties

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Le droit d'accès aux tribunaux garanti par l'article 6, § 1er, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'est pas absolu: les limitations mises en oeuvre ne peuvent toutefois restreindre l'accès offert à l'individu d'une manière ou à un point tel que le droit s'en trouve atteint dans sa substance même. En outre, pareilles limitations ne se concilient avec l'article 6, § 1er, que si elles tendent à un but légitime et s'il existe un rapport raisonnable de proportionnalité entre les moyens employés et le but visé.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit d'accès aux tribunaux - Restrictions - Immunité d'exécution - Organisations internationales

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Het middel faalt naar recht, wanneer het betoogt dat, gesteld dat de litigieuze immuniteit strijdig is met artikel 6.1, het enige gevolg dat aan die strijdigheid kan worden verbonden, hierin bestaat dat de Belgische Staat een fout heeft begaan door het instrument goed te keuren dat die immuniteit toekent, en dat berust op de bewering dat de rechter de toepassing van dat instrument in geen enkel geval kan verwerpen.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Conflict tussen twee normen van internationaal recht die ook van toepassing zijn in het interne recht - Rechtstoegang - Immuniteit van tenuitvoerlegging - Internationale organisaties - Bevoegdheid van de rechter - Aansprakelijkheid van de Staat - Beoordeling

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Conflict tussen twee normen van internationaal recht die ook van toepassing zijn in het interne recht - Rechtstoegang - Immuniteit van tenuitvoerlegging - Internationale organisaties - Verantwoordelijkheid van de Belgische Staat

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Le moyen qui affirme que, à supposer l'immunité litigieuse contraire à l'article 6, § 1er, la seule conséquence pouvant être tirée de cette contrariété serait que l'État belge aurait commis une faute en adhérant à l'instrument qui prévoit l'immunité, et qui repose sur le soutènement que le juge ne pourrait en aucune circonstance écarter l'application de cet instrument, manque en droit.

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Conflit entre deux normes du droit international également applicables dans l'ordre interne - Droit d'accès aux tribunaux - Immunité d'exécution - Organisations internationales - Pouvoir du juge - Responsabilité de l'Etat - Appréciation

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Conflit entre deux normes du droit international également applicables dans l'ordre interne - Droit d'accès aux tribunaux - Immunité d'exécution - Organisations internationales - Responsabilité de l'Etat belge

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

C.07.0423.N 6 maart 2009 AC nr. 177

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of, indien de rechter in hoger beroep heeft te gelden als de rechter die de dwangsom heeft opgelegd, de dwangsom niet kan worden verbeurd in de periode tussen de betekening van de uitvoerbare beslissing van de rechter in eerste aanleg en de betekening van de beslissing in hoger beroep ook al heeft die dwangsom betrekking op een veroordeling die in hoger beroep wordt bevestigd, stelt het een prejudiciële vraag aan het Benelux-Gerechtshof.

Lorsque la Cour est confrontée à la question de savoir si, lorsque le juge d'appel est le juge qui a imposé l'astreinte, l'astreinte ne peut pas être encourue durant la période entre la signification de la décision exécutoire du juge de première instance et la signification de la décision d'appel, même si cette astreinte concerne une condamnation qui est confirmée en degré d'appel, elle pose une question préjudicielle à la Cour de justice Benelux.

BENELUX - Prejudiciële geschillen - Dwangsom - Verbeurte - Rechter in hoger beroep - Dwangsomrechter - Betekening - Beslissingen - In eerste aanleg - In hoger beroep - Tussenperiode - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Verplichting

- Artt. 1385bis en 1385quater Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 1 en 3 Benelux-overeenkomst houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom

DWANGSOM - Verbeurte - Rechter in hoger beroep - Dwangsomrechter - Betekening - Beslissingen - In eerste aanleg - In hoger beroep - Tussenperiode - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Verplichting

- Artt. 1385bis en 1385quater Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 1 en 3 Benelux-overeenkomst houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom

PREJUDICIEEL GESCHIL - Benelux - Dwangsom - Verbeurte - Rechter in hoger beroep - Dwangsomrechter - Betekening - Beslissingen - In eerste aanleg - In hoger beroep - Tussenperiode - Hof van Cassatie - Verplichting

- Artt. 1385bis en 1385quater Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 1 en 3 Benelux-overeenkomst houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom

BENELUX - Questions préjudicielles - Astreinte - Peine - Juge d'appel - Juge des astreintes - Signification - Décisions - En première instance - En degré d'appel - Période intérimaire - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1385bis et 1385quater Code judiciaire

- Art. 1er et 3 Convention Benelux portant loi uniforme relative à l'astreinte

ASTREINTE - Peine - Juge d'appel - Juge des astreintes - Signification - Décisions - En première instance - En degré d'appel - Période intérimaire - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1385bis et 1385quater Code judiciaire

- Art. 1er et 3 Convention Benelux portant loi uniforme relative à l'astreinte

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Benelux - Astreinte - Peine - Juge d'appel - Juge des astreintes - Signification - Décisions - En première instance - En degré d'appel - Période intérimaire - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1385bis et 1385quater Code judiciaire

- Art. 1er et 3 Convention Benelux portant loi uniforme relative à l'astreinte

---

C.07.0447.N 3 april 2009 AC nr. 235

Wanneer een vraag om uitlegging voor het Hof van Cassatie rijst, waarvoor het Benelux-Gerechtshof als enige bevoegd is om ze te beantwoorden, zoals de vraag of artikel 12 BMW, enerzijds, artikel 2.19.1 BVIE, anderzijds, in samenhang gelezen met artikel 4.8 BVIE, zo moeten worden uitgelegd dat de houder van een merk dat op grond van het eenvormige Beneluxrecht vervallen is, geen bescherming kan verlangen voor het gebruik van dat teken ten aanzien van een onderneming die verwarring sticht door datzelfde teken te gebruiken, stelt het Hof die vraag aan het Benelux-Gerechtshof (1). (1) Het O.M. concludeerde ook tot verwerping van de beide onderdelen van het eerste middel en van het eerste onderdeel van het tweede middel. Het was evenwel van mening dat het tweede onderdeel van het tweede middel nieuw en dus niet ontvankelijk was, daar de eiseres voor het hof van beroep niet had opgeworpen dat artikel 10bis, 3° van het Unieverdrag kon worden ingeroepen in België "indien het voordeliger is dan de Belgische wetgeving", noch dat "het voorrang (geniet) op de wettelijk bepaalde reflexwerking van artikel 12.A.1 BMW (waarop het arrest zich beroept)".

Lorsque une question d'interprétation se pose devant la Cour de cassation et que la Cour de justice Benelux est seule compétente pour y répondre, telle la question de savoir si l'article 12 de la Loi uniforme Benelux sur les marques, d'une part, l'article 2.19.1 de la Convention Benelux en matière de propriété intellectuelle, d'autre part, lus en combinaison avec l'article 4.8 de la Convention Benelux en matière de propriété intellectuelle doivent être interprétés en ce sens que le titulaire de la marque qui est déchu conformément au droit uniforme Benelux, ne peut espérer une protection pour l'usage de ce signe à l'égard d'une entreprise qui crée une confusion en faisant usage de ce même signe, la Cour pose cette question à la Cour de Justice Benelux (1). (1) Le M.P. a également conclu au rejet du premier moyen en ses deux branches et du second moyen en sa première branche. Il estimait toutefois que le second moyen, en sa seconde branche, était nouveau et, par conséquent irrecevable, dès lors que la demanderesse n'avait pas soulevé devant la cour d'appel que l'article 10bis, 3°, de la Convention de Paris pouvait être invoqué en Belgique "s'il présentait plus d'avantages que la législation belge", ni "qu'il prime sur l'effet reflex de l'article 12.A.1 de la Loi uniforme Benelux sur les marques prévu légalement (invoqué par l'arrêt)".

BENELUX - Prejudiciële geschillen - Benelux Merkenwet - Benelux-Verdrag intellectuele eigendom - Merk - Verval - Teken - Gebruik - Bescherming - Mogelijkheid - Vraag om uitlegging - Benelux-Gerechtshof - Hof van Cassatie - Verplichting

BENELUX - Questions préjudicielles - Loi uniforme Benelux sur les marques de produits - Convention Benelux en matière de propriété intellectuelle - Marque - Déchéance - Signe - Usage - Protection - Possibilité - Demande d'interprétation - Cour de justice Benelux - Cour de cassation - Obligation

- Art. 6 Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-gerechtshof

- Art. 12 Benelux Merkenwet

- Artt. 4.8 en 2.19.1 Wet 22 maart 2006 houdende instemming met het Benelux-Verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen), gedaan te Den Haag op 25 feb. 2005

- Art. 10bis, 3°, 1 Verdrag van Parijs van 20 maart 1883 tot bescherming van de industriële eigendom

MERKEN - Benelux-merk - Benelux-Verdrag intellectuele eigendom - Prejudicieel geschil - Merk - Verval - Teken - Gebruik - Bescherming - Mogelijkheid - Vraag om uitlegging - Benelux-Gerechtshof - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 6 Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-gerechtshof

- Art. 12 Benelux Merkenwet

- Artt. 4.8 en 2.19.1 Wet 22 maart 2006 houdende instemming met het Benelux-Verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen), gedaan te Den Haag op 25 feb. 2005

- Art. 10bis, 3°, 1 Verdrag van Parijs van 20 maart 1883 tot bescherming van de industriële eigendom

PREJUDICIEEL GESCHIL - Benelux - Benelux Merkenwet - Benelux-Verdrag intellectuele eigendom - Merk - Verval - Teken - Gebruik - Bescherming - Mogelijkheid - Vraag om uitlegging - Benelux-Gerechtshof - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 6 Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-gerechtshof

- Art. 12 Benelux Merkenwet

- Artt. 4.8 en 2.19.1 Wet 22 maart 2006 houdende instemming met het Benelux-Verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen), gedaan te Den Haag op 25 feb. 2005

- Art. 10bis, 3°, 1 Verdrag van Parijs van 20 maart 1883 tot bescherming van de industriële eigendom

- Art. 6 Traité du 31 mars 1965 relatif à l'institution et au statut d'une Cour de Justice Benelux

- Art. 12 L. uniforme Benelux

- Art. 4.8 et 2.19.1 L. du 22 mars 2006 portant assentiment à la Convention Benelux en matière de propriété intellecuelle (marques et dessins ou modèles), faite à La Haye le 25 février 2005

- Art. 10bis, 3°, 1 Convention de Paris pour la protection de la propriété industrielle du 20 mars 1883

MARQUES - Marque Benelux - Convention Benelux en matière de propriété intellectuelle - Question préjudicielle - Marque - Déchéance - Signe - Usage - Protection - Possibilité - Demande d'interprétation - Cour de justice Benelux - Cour de cassation - Obligation

- Art. 6 Traité du 31 mars 1965 relatif à l'institution et au statut d'une Cour de Justice Benelux

- Art. 12 L. uniforme Benelux

- Art. 4.8 et 2.19.1 L. du 22 mars 2006 portant assentiment à la Convention Benelux en matière de propriété intellecuelle (marques et dessins ou modèles), faite à La Haye le 25 février 2005

- Art. 10bis, 3°, 1 Convention de Paris pour la protection de la propriété industrielle du 20 mars 1883

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Benelux - Loi uniforme Benelux sur les marques de produits - Convention Benelux en matière de propriété intellectuelle - Marque - Déchéance - Signe - Usage - Protection - Possibilité - Demande d'interprétation - Cour de justice Benelux - Cour de cassation - Obligation

- Art. 6 Traité du 31 mars 1965 relatif à l'institution et au statut d'une Cour de Justice Benelux

- Art. 12 L. uniforme Benelux

- Art. 4.8 et 2.19.1 L. du 22 mars 2006 portant assentiment à la Convention Benelux en matière de propriété intellecuelle (marques et dessins ou modèles), faite à La Haye le 25 février 2005

- Art. 10bis, 3°, 1 Convention de Paris pour la protection de la propriété industrielle du 20 mars 1883

Wanneer het door de eiser in vervallenverklaring aangevoerde niet-gebruik van het merk waarschijnlijk voorkomt, kan de rechter de merkhouder belasten met het leveren van een positief bewijs van gebruik (1). (1) Zie Cass., 6 juni 2003, AR C.01.0503.N, AC, 2003, nr 340.

Lorsque le non-usage de la marque invoqué par le demandeur en déchéance semble vraisemblable, le juge peut charger le titulaire de la marque d'apporter la preuve positive de l'usage (1). (1) Voir Cass., 6 juin 2003, RG C.01.0503.N, Pas., 2003, n° 340.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Benelux Merkenwet - Merk - Niet-gebruik - Gebruik - Bewijslast

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1315 Burgerlijk Wetboek

- Art. 5, 2, a Benelux Merkenwet

MERKEN - Benelux-merk - Merk - Niet-gebruik - Gebruik - Bewijslast

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1315 Burgerlijk Wetboek

- Art. 5, 2, a Benelux Merkenwet

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Loi uniforme Benelux sur les marques de produits - Marque - Non-usage - Usage - Charge de la preuve

- Art. 870 Code judiciaire

- Art. 1315 Code civil

- Art. 5, 2, a L. uniforme Benelux

MARQUES - Marque Benelux - Marque - Non-usage - Usage - Charge de la preuve

- Art. 870 Code judiciaire

- Art. 1315 Code civil

- Art. 5, 2, a L. uniforme Benelux

De door de echtgenoten, die besloten zijn tot echtscheiding door onderlinge toestemming over te gaan, overeengekomen regeling met betrekking tot de uitoefening van de rechten bedoeld in de artikelen 745bis en 915bis B.W. voor het geval een van hen zou komen te overlijden voor het vonnis of arrest waarbij de echtscheiding definitief wordt uitgesproken, die is vastgesteld in de voorafgaande regelingsakte, kan geen uitwerking hebben indien de procedure tot echtscheiding door onderlinge toestemming op het ogenblik van het overlijden van een van de echtgenoten niet is ingeleid door de neerlegging van een verzoekschrift.

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de goederen - Echtscheiding door onderlinge toestemming - Rechten van de langstlevende echtgenoot - Regelingsakte - Overlijden voor de neerlegging van het verzoekschrift

- Artt. 745bis, 915bis en 1130 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 1287, derde lid, en 1288bis Gerechtelijk Wetboek

ERFENISSEN - Echtscheiding door onderlinge toestemming - Rechten van de langstlevende echtgenoot - Regelingsakte - Overlijden voor de neerlegging van het verzoekschrift

- Artt. 745bis, 915bis en 1130 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 1287, derde lid, en 1288bis Gerechtelijk Wetboek

La convention des époux résolus à divorcer par consentement mutuel relative à l'exercice des droits visés aux articles 745bis et 915bis du Code civil au cas où l'un d'eux viendrait à décéder avant le jugement ou arrêt prononçant le divorce de manière définitive et qui est fixé dans l'acte contenant la convention préalable, ne peut pas sortir ses effets si, au moment du décès d'un des époux, la procédure de divorce par consentement mutuel n'est pas introduite par le dépôt d'une requête.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux biens - Divorce par consentement mutuel - Droits du conjoint survivant - Convention - Décès avant le dépôt de la requête

- Art. 745bis, 915bis et 1130 Code civil

- Art. 1287, al. 3, et 1288bis Code judiciaire

SUCCESSION - Divorce par consentement mutuel - Droits du conjoint survivant - Convention - Décès avant le dépôt de la requête

- Art. 745bis, 915bis et 1130 Code civil

- Art. 1287, al. 3, et 1288bis Code judiciaire

C.07.0452.F 5 februari 2009 AC nr. 94

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Werking in de ruimte - Wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur - Waals decreet van 30 april 1990 tot instelling van een belasting op het lozen van industrieel en huishoudelijk afvalwater - Waalse intercommunales - Toepassing

Conclusions de l'avocat général HENKES.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Application dans l'espace - Loi du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'Etat - Décret wallon du 30 avril 1990 instituant une taxe sur les déversements des eaux usées industrielles et domestiques - Intercommunales wallonnes - Application

Het Waalse decreet van 30 april 1990 tot instelling van een belasting op het lozen van industrieel en huishoudelijk afvalwater is niet van toepassing op de Waalse intercommunales, aangezien artikel 26 van de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales luidens hetwelk, onverminderd de bestaande wetsbepalingen, de intercommunales vrijgesteld zijn van alle belastingen ten gunste van de Staat, evenals van alle belastingen ingevoerd door de provincies, de gemeenten of enig andere publiekrechtelijke persoon, van kracht blijft (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Werking in de ruimte - Wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur - Waals decreet van 30 april 1990 tot instelling van een belasting op het lozen van industrieel en huishoudelijk afvalwater - Waalse intercommunales - Toepassing

- Art. 26 Decr.W.Gew. 30 april 1990

Est inapplicable aux intercommunales wallonnes le décret wallon du 30 avril 1990 instituant une taxe sur les déversements des eaux usées industrielles et domestiques, dès lors que l'article 26 de la loi du 22 décembre 1986 relative aux intercommunales, lequel dispose que, sans préjudice des dispositions légales existantes, les intercommunales sont exemptes de toutes contributions au profit de l'Etat ainsi que de toutes impositions établies par les provinces, les communes ou toute autre personne de droit public, reste en vigueur (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Application dans l'espace - Loi du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'Etat - Décret wallon du 30 avril 1990 instituant une taxe sur les déversements des eaux usées industrielles et domestiques - Intercommunales wallonnes - Application

- Art. 26 Décr.Rég.w. du 30 avril 1990

C.07.0455.N 3 april 2009 AC nr. 236

De rechter die de vordering van de langstlevende echtgenoot of een van de blote eigenaars tot omzetting van het vruchtgebruik op een onroerend goed, waarvan de blote eigendom behoort aan de afstammelingen van de vooroverleden echtgenoot, zijn geadopteerde kinderen of aan de afstammelingen van deze, bij gebreke van overeenstemming, geheel of ten dele toewijst, kan de partijen naar een notaris verwijzen, om die omzetting te laten plaatshebben volgens de door de wet omschreven procedure, ongeacht of dit onroerend goed bij het openvallen van de nalatenschap het gezin tot voornaamste woning diende (1). (1) Zie H. CASMAN, "De omzetting van het vruchtgebruik", T.P.R., 1991, p. 809, voetnoot 18.

ERFENISSEN - Nalatenschap - Langstlevende echtgenoot - Onroerend goed - Vruchtgebruik - Vordering tot omzetting - Aard van het goed - Verwijzing naar een notaris

- Artt. 1207 tot 1225 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 745quater, § 1, eerste lid en § 4, en 745sexies, § 2 Burgerlijk Wetboek

VRUCHTGEBRUIK, GEBRUIK EN BEWONING - Nalatenschap - Langstlevende echtgenoot - Onroerend goed - Vordering tot omzetting van het vruchtgebruik - Aard van het goed - Verwijzing naar een notaris

- Artt. 1207 tot 1225 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 745quater, § 1, eerste lid en § 4, en 745sexies, § 2 Burgerlijk Wetboek

Lorsqu'il fait droit à la demande, en tout ou en partie, du conjoint survivant ou d'un des nus-propriétaires tendant à la conversion de l'usufruit sur un immeuble, dont la nue-propriété appartient aux descendants de l'époux prédécédé, à ses enfants adoptifs ou aux descendants de ceux-ci, le juge peut renvoyer les parties devant un notaire, pour procéder aux opérations de conversion suivant la procédure prévue par la loi, indépendamment de savoir si cet immeuble était affecté, au jour de l'ouverture de la succession, au logement principal de la famille (1). (1) Voir H. CASMAN, "De omzetting van het vruchtgebruik", T.P.R., 1991, p. 809, note 18.

SUCCESSION - Succession - Conjoint survivant - Immeuble - Usufruit - Demande de conversion - Nature du bien - Renvoi devant un notaire

- Art. 1207 à 1225 Code judiciaire

- Art. 745quater, § 1er, al. 1er et § 4, et 745sexies, § 2 Code civil

USUFRUIT. USAGE ET HABITATION - Succession - Conjoint survivant - Immeuble - Demande de conservion de l'usufruit - Nature du bien - Renvoi devant un notaire

- Art. 1207 à 1225 Code judiciaire

- Art. 745quater, § 1er, al. 1er et § 4, et 745sexies, § 2 Code civil

C.07.0465.F 12 februari 2009 AC nr. 116

Wanneer een partij de rechter vraagt om een laattijdige conclusie uit het debat te weren, mag de rechter het belang van die partij niet beoordelen (1). (1) Zie Cass., 20 april 2007, AR C.04.0393.N, AC, 2007, nr. 196.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Laattijdig neergelegde conclusie - Sanctie - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 747, § 2, zesde lid Gerechtelijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Laattijdig neergelegde conclusie - Sanctie - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 747, § 2, zesde lid Gerechtelijk Wetboek

Lorsqu'une partie demande au juge que des conclusions tardives soient écartées des débats, le juge ne peut procéder à l'appréciation de l'intérêt de cette partie (1). (1) Voir Cass., 20 avril 2007, RG C.04.0393.N, Pas., 2007, n°196.

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Conclusions déposées tardivement - Sanction - Pouvoir du juge

- Art. 747, § 2, al. 6 Code judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Conclusions déposées tardivement - Sanction - Pouvoir du juge

- Art. 747, § 2, al. 6 Code judiciaire

C.07.0471.N 24 april 2009 AC nr. 278

Een schadegeval is opzettelijk veroorzaakt, in de betekenis van artikel 8, eerste lid, wet landverzekeringsovereenkomst, wanneer de verzekerde vrijwillig en bewust schade heeft toegebracht; voor de toepassing van die bepaling is niet vereist dat de verzekerde de bedoeling had de schade te veroorzaken zoals zij zich heeft voorgedaan (1). (1) Zie Cass., 5 dec. 2000, AR P.99.0223.N, AC, 2000, nr 670, en Cass., 12 april 2002, AR C.01.0343.F, AC, 2002, nr 225. Het O.M. concludeerde tot verwerping op grond van de overweging dat een schadegeval opzettelijk is veroorzaakt wanneer de verzekerde vrijwillig en bewust zo heeft gehandeld dat een derde daardoor een redelijkerwijze voorzienbare schade lijdt, en dat daarbij niet is vereist dat de verzekerde de bedoeling had de schade te veroorzaken zoals zij zich heeft voorgedaan. Nu het middel uitging van de rechtsopvatting dat een schadegeval opzettelijk is veroorzaakt wanneer de dader het schadegeval bewust heeft veroorzaakt en de schadelijke gevolgen van zijn handelen of niet-handelen heeft gewild, en dat de dader aldus de schade als doel moet hebben gehad, faalde het volgens het O.M. naar recht.

VERZEKERING - Landverzekering - Dekking - Uitsluiting - Opzettelijke fout van de verzekerde

- Art. 8, eerste lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

Un sinistre a été causé intentionnellement au sens de l'article 8, alinéa 1er, de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre, dès lors que l'assuré a sciemment et volontairement causé un dommage; pour l'application de cette disposition, il n'est pas requis que l'assuré ait eu l'intention de causer le dommage tel qu'il s'est produit (1). (1) Voir Cass., 5 décembre 2000, RG P.99.0223.N, Pas., 2000, n° 670 et Cass., 12 avril 2002, RG C.01.0343.F, Pas., 2002, n° 225. Le M.P. concluait au rejet au motif qu'un sinistre a été causé intentionnellement lorsque l'assuré a volontairement et sciemment eu un comportement qui a causé à autrui un dommage raisonnablement prévisible et qu'il n'est pas requis que l'assuré ait eu l'intention de causer le dommage tel qu'il s'est produit. Dès lors qu'il se fondait sur la thèse juridique qu'un sinistre est causé intentionnellement lorsque l'auteur a sciemment causé le sinistre et a souhaité les effets dommageables de ses actions ou abstentions d'agir, et que l'auteur doit, ainsi, avoir eu le dommage pour but, le moyen manquait en droit selon le M.P.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Couverture - Exclusion - Faute intentionnelle de l'assuré

- Art. 8, al. 1er L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

---

C.07.0478.F 22 januari 2009 AC nr. 58

Wanneer het middel, voor het Hof, de vragen opwerpt of, enerzijds, de verplichting om geregistreerd te zijn teneinde een overheidsopdracht in België toegewezen te krijgen, niet strijdig is met het beginsel van het vrij verkeer binnen de Europese Unie en met artikel 24, tweede lid, Richtlijn 93/37/EEG van de Raad van 14 juni 1993 betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken, indien die verplichting zo uitgelegd moet worden dat ze de toewijzende overheid de mogelijkheid biedt de buitenlandse inschrijver-aannemer die niet geregistreerd is maar die gelijkwaardige attesten van zijn nationale overheden voorlegt, van de opdracht uit te sluiten, en, anderzijds, of het met dat beginsel en dat artikel niet strijdig is om aan een Belgische toewijzende overheid de bevoegdheid toe te kennen de buitenlandse inschrijvers te verplichten de attesten die hen zijn overhandigd door de fiscale en sociale overheden van hun land en waaruit blijkt dat zij de fiscale en sociale verplichtingen hebben nageleefd, door een Belgische overheid - de Registratiecommissie Aannemers - te laten onderzoeken, stelt het Hof die vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen.

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Beginsel van vrij verkeer binnen de Europese Unie - Artikel 24, tweede lid, Richtlijn 93/37/EEG van de Raad van 14 juni 1993 - Overheidsopdrachten - Registratieverplichting voor aannemers - Buitenlandse inschrijver-aannemer - Voorlegging van fiscale en sociale attesten - Beslissing van onregelmatigheid van de inschrijving - Wettelijkheid van de beslissing - Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen - Hof van Cassatie - Verplichting

- Artt. 49 en 50 Verdrag van 25 maart 1957 tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap

- Art. 24, tweede lid EEG-Richtlijn 93/37 van de Raad van 14 juni 1993

- Art. 15, § 7, vóór de wijziging ervan bij K.B. 29 jan. 1997 KB 22 april 1977

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Registratieverplichting voor aannemers - Buitenlandse inschrijver-aannemer - Voorlegging van fiscale en sociale attesten - Beslissing van onregelmatigheid van de inschrijving - Wettelijkheid van de beslissing - Beginsel van vrij verkeer binnen de Europese Unie - Artikel 24, tweede lid, Richtlijn 93/37/EEG van de Raad van 14 juni 1993 - Uitlegging - Prejudicieel geschil - Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen - Hof van Cassatie - Verplichting

- Artt. 49 en 50 Verdrag van 25 maart 1957 tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap

- Art. 24, tweede lid EEG-Richtlijn 93/37 van de Raad van 14 juni 1993

- Art. 15, § 7, vóór de wijziging ervan bij K.B. 29 jan. 1997 KB 22 april 1977

PREJUDICIEEL GESCHIL - Europese Unie - Beginsel van vrij verkeer binnen de Europese Unie - Artikel 24, tweede lid, Richtlijn 93/37/EEG van de Raad van 14 juni 1993 - Overheidsopdrachten - Registratieverplichting voor aannemers - Buitenlandse inschrijver-aannemer - Voorlegging van fiscale en sociale attesten - Beslissing van onregelmatigheid van de inschrijving - Wettelijkheid van de

Lorsque, devant la Cour, se posent les questions, soulevées par le moyen, de savoir, d'une part, si l'obligation d'être titulaire d'un enregistrement pour se voir attribuer un marché public en Belgique, n'est pas contraire au principe de la libre circulation au sein de l'Union européenne et à l'article 24, alinéa 2, de la directive 93/37/CEE du Conseil du 14 juin 1993 portant coordination des procédures de passation des marchés publics de travaux si elle devait être interprétée comme permettant au pouvoir adjudicataire d'exclure du marché le soumissionnaire entrepreneur étranger qui n'est pas titulaire d'un enregistrement mais a produit des attestations équivalentes de ses administrations nationales, et, d'autre part, s'il n'est pas contraire à ce principe et à cette disposition de reconnaître à un pouvoir adjudicataire belge le pouvoir d'imposer aux soumissionnaires étrangers de soumettre à une autorité belge -la commission d'enregistrement des entrepreneurs- l'examen de la validité des attestations qui leur ont été délivrées par les autorités fiscale et sociale de leur Etat, attestant qu'ils sont en ordre en ce qui concerne les obligations fiscales et sociales, la Cour pose ces questions à la Cour de Justice des Communautés européennes.

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Principe de libre circulation au sein de l'Union européenne - Directive 93/37/CEE du Conseil du 14 juin 1993, article 24, alinéa 2 - Marchés publics - Obligation d'enregistrement comme entrepreneur - Soumissionnaire entrepreneur étranger - Production d'attestations fiscales et sociales - Décision d'irrégularité de la soumission - Légalité de la décision - Cour de Justice des Communautés européennes - Cour de cassation - Obligation

- Art. 49 et 50 Traité du 25 mars 1957 instituant la Communauté Economique Européenne

- Art. 24, al. 2 Directive C.E.E. 93/37 du Conseil du 14 juin 1993

- Art. 15, § 7, avant sa mod. par l'A.R. du 29 janvier 1997 A.R. du 22 avril 1977

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Obligation d'enregistrement comme entrepreneur - Soumissionnaire entrepreneur étranger - Production d'attestations fiscales et sociales - Décision d'irrégularité de la soumission - Légalité de la décision - Principe de libre circulation au sein de l'Union européenne - Directive 93/37/CEE du Conseil du 14 juin 1993, article 24, alinéa 2 - Interprétation - Question préjudicielle - Cour de Justice des Communautés européennes - Cour de cassation - Obligation

- Art. 49 et 50 Traité du 25 mars 1957 instituant la Communauté Economique Européenne

- Art. 24, al. 2 Directive C.E.E. 93/37 du Conseil du 14 juin 1993

- Art. 15, § 7, avant sa mod. par l'A.R. du 29 janvier 1997 A.R. du 22 avril 1977

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Union européenne - Principe de libre circulation au sein de l'Union européenne - Directive 93/37/CEE du Conseil du 14 juin 1993, article 24, alinéa 2 - Marchés publics - Obligation d'enregistrement comme entrepreneur - Soumissionnaire entrepreneur étranger - Production

beslissing - Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen - Hof van Cassatie - Verplichting

- Artt. 49 en 50 Verdrag van 25 maart 1957 tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap

- Art. 24, tweede lid EEG-Richtlijn 93/37 van de Raad van 14 juni 1993

- Art. 15, § 7, vóór de wijziging ervan bij K.B. 29 jan. 1997 KB 22 april 1977

d'attestations fiscales et sociales - Décision d'irrégularité de la soumission - Légalité de la décision - Cour de Justice des Communautés européennes - Cour de cassation - Obligation

- Art. 49 et 50 Traité du 25 mars 1957 instituant la Communauté Economique Européenne

- Art. 24, al. 2 Directive C.E.E. 93/37 du Conseil du 14 juin 1993

- Art. 15, § 7, avant sa mod. par l'A.R. du 29 janvier 1997 A.R. du 22 avril 1977

C.07.0480.F 2 oktober 2009 AC nr. 546

Conclusie advocaat-generaal WERQUIN.

OPENBAAR DOMEIN - Grote wegen - Kleine wegen - Gemeenteweg - Kruising met een spoorweg in aanleg - Radiodistributie- en teledistributienetten - Openbare overheid - Bevel tot verplaatsing - Aard

RAADKAMER [ZIE: 300 ONDERZOEKSGERECHTEN] - Verplaatsing van de installaties en elektrische leidingen - Grote wegen - Kleine wegen - Gemeenteweg - Kruising met een spoorweg in aanleg - Radiodistributie- en teledistributienetten - Openbare overheid - Bevel tot verplaatsing - Aard

WEGEN - Grote wegen - Kleine wegen - Gemeenteweg - Kruising met een spoorweg in aanleg - Radiodistributie- en teledistributienetten - Openbare overheid - Bevel tot verplaatsing - Aard

WEGEN - Grote wegen - Kleine wegen - Gemeenteweg - Kruising met een spoorweg - Inlijving - Ogenblik

WEGEN - Grote wegen - Kleine wegen - Gemeenteweg - Kruising met een spoorweg in aanleg

Conclusions de l'avocat général WERQUIN.

DOMAINE PUBLIC - Grande voirie - Petite voirie - Voie communale - Croisement par un chemin de fer en construction - Réseaux de radiodiffusion et de télédistribution - Autorité publique - Ordre de déplacement - Nature

CHAMBRE DU CONSEIL [VOIR: 300 JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Déplacement des installations et canalisations électriques - Grande voirie - Petite voirie - Voie communale - Croisement par un chemin de fer en construction - Réseaux de radiodiffusion et de télédistribution - Autorité publique - Ordre de déplacement - Nature

VOIRIE - Grande voirie - Petite voirie - Voie communale - Croisement par un chemin de fer en construction - Réseaux de radiodiffusion et de télédistribution - Autorité publique - Ordre de déplacement - Nature

VOIRIE - Grande voirie - Petite voirie - Voie communale - Croisement par un chemin de fer - Incorporation - Moment

VOIRIE - Grande voirie - Petite voirie - Voie communale - Croisement par un chemin de fer en construction

---

Aangezien de grote wegen voorrang hebben op de gemeentewegen, op de plaats waar zij kruisen met een spoorweg in aanleg, verliest de gemeenteweg, door het feit zelf van zijn nieuwe bestemming, zijn oorspronkelijk karakter en maakt hij volledig deel uit van de spoorweg waarbij hij wordt ingelijfd (1). (1) Zie concl. O.M.

WEGEN - Grote wegen - Kleine wegen - Gemeenteweg - Kruising met een spoorweg in aanleg

- Art. 1 Wet 25 juli 1891 houdende herziening der wet van 15 april 1843, op de politie der spoorwegen

- Art. 10, § 1, zesde lid Wet 6 feb. 1987

Dès lors que la grande voirie l'emporte sur la voirie communale, à l'endroit où elle est croisée par un chemin de fer en construction, une voie communale perd, par le fait même de sa nouvelle affectation, son caractère originaire pour faire partie intégrante du chemin de fer auquel elle est incorporée (1). (1) Voir les concl. du min. publ.

VOIRIE - Grande voirie - Petite voirie - Voie communale - Croisement par un chemin de fer en construction

- Art. 1er L. du 25 juillet 1891 révisant la L. du 15 avril 1843 sur la police des chemins de fer

- Art. 10, § 1er, al. 6 L. du 6 février 1987

De inlijving van het gedeelte van de gemeenteweg bij de spoorweg op de plaats waar hij ermee kruist, vindt plaats vanaf het tijdstip waarop hij zijn nieuwe bestemming krijgt (1). (1) Zie concl. O.M.

WEGEN - Grote wegen - Kleine wegen - Gemeenteweg - Kruising met een spoorweg - Inlijving - Tijdstip

- Art. 1 Wet 25 juli 1891 houdende herziening der wet van 15 april 1843, op de politie der spoorwegen

- Art. 10, § 1, zesde lid Wet 6 feb. 1987

L'incorporation de la partie de la voie communale dans le chemin de fer, à l'endroit où elle est croisée par celui-ci, a lieu dès le moment où elle reçoit sa nouvelle affectation (1). (1) Voir les concl. du min. publ.

VOIRIE - Grande voirie - Petite voirie - Voie communale - Croisement par un chemin de fer - Incorporation - Moment

- Art. 1er L. du 25 juillet 1891 révisant la L. du 15 avril 1843 sur la police des chemins de fer

- Art. 10, § 1er, al. 6 L. du 6 février 1987

Het bevel van de openbare overheid om een installatie te verplaatsen op de plaats waar de spoorweg in aanleg kruist met de gemeenteweg behoort tot de handelingen die aan dit gedeelte van de gemeenteweg zijn nieuwe bestemming geven (1). (1) Zie concl. O.M.

OPENBAAR DOMEIN - Grote wegen - Kleine wegen - Gemeenteweg - Kruising met een spoorweg in aanleg - Radiodistributie- en teledistributienetten - Openbare overheid - Bevel tot verplaatsing - Aard

- Art. 1 Wet 25 juli 1891 houdende herziening der wet van 15 april 1843, op de politie der spoorwegen

- Art. 10, § 1, zesde lid Wet 6 feb. 1987

RAADKAMER [ZIE: 300 ONDERZOEKSGERECHTEN] - Verplaatsing van de installaties en elektrische leidingen - Grote wegen - Kleine wegen - Gemeenteweg - Kruising met een spoorweg in aanleg - Radiodistributie- en teledistributienetten - Openbare overheid - Bevel tot verplaatsing - Aard

- Art. 1 Wet 25 juli 1891 houdende herziening der wet van 15 april 1843, op de politie der spoorwegen

- Art. 10, § 1, zesde lid Wet 6 feb. 1987

WEGEN - Grote wegen - Kleine wegen - Gemeenteweg - Kruising met een spoorweg in aanleg - Radiodistributie- en teledistributienetten - Openbare overheid - Bevel tot verplaatsing - Aard

- Art. 1 Wet 25 juli 1891 houdende herziening der wet van 15 april 1843, op de politie der spoorwegen

- Art. 10, § 1, zesde lid Wet 6 feb. 1987

L'ordre de l'autorité publique de déplacer une installation à l'endroit où le chemin de fer en construction croise la voie communale relève des actes qui donnent à cette partie de la voie communale sa nouvelle affectation (1). (1) Voir les concl. du min. publ.

DOMAINE PUBLIC - Grande voirie - Petite voirie - Voie communale - Croisement par un chemin de fer en construction - Réseaux de radiodiffusion et de télédistribution - Autorité publique - Ordre de déplacement - Nature

- Art. 1er L. du 25 juillet 1891 révisant la L. du 15 avril 1843 sur la police des chemins de fer

- Art. 10, § 1er, al. 6 L. du 6 février 1987

CHAMBRE DU CONSEIL [VOIR: 300 JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Déplacement des installations et canalisations électriques - Grande voirie - Petite voirie - Voie communale - Croisement par un chemin de fer en construction - Réseaux de radiodiffusion et de télédistribution - Autorité publique - Ordre de déplacement - Nature

- Art. 1er L. du 25 juillet 1891 révisant la L. du 15 avril 1843 sur la police des chemins de fer

- Art. 10, § 1er, al. 6 L. du 6 février 1987

VOIRIE - Grande voirie - Petite voirie - Voie communale - Croisement par un chemin de fer en construction - Réseaux de radiodiffusion et de télédistribution - Autorité publique - Ordre de déplacement - Nature

- Art. 1er L. du 25 juillet 1891 révisant la L. du 15 avril 1843 sur la police des chemins de fer

- Art. 10, § 1er, al. 6 L. du 6 février 1987

C.07.0482.N 5 juni 2009 AC nr. 375

De gerechtelijke ontbinding van een duurcontract werkt in beginsel terug tot de dag waarop de rechtsvordering wordt ingesteld (1). (1) Zie Cass., 23 juni 2006, AR C.05.0215.F, AC, 2006, nr 351.

OVEREENKOMST - Einde - Gerechtelijke ontbinding - Duurcontract - Gevolg - Datum

- Art. 1184, tweede lid Burgerlijk Wetboek

La résolution judiciaire d'un contrat à prestations successives remonte en principe au jour où la demande en justice est introduite (1). (1) Voir Cass., 23 juin 2006, RG C.05.0215.F, Pas., 2006, n° 351.

CONVENTION - Fin - Résolution judiciaire - Contrat à prestations successives - Conséquence - Date

- Art. 1184, al. 2 Code civil

Vanaf de datum waarop de ontbinding uitwerking heeft kan de ontbonden overeenkomst voor de partijen geen grondslag van rechten of verplichtingen meer zijn (1). (1) Cass., 4 juni 2004, AR C.03.0408.F, AC, 2004, nr 351, met concl. van advocaat-generaal De Riemaecker in Pas.

OVEREENKOMST - Einde - Ontbinding

- Art. 1184, tweede lid Burgerlijk Wetboek

A partir de la date à laquelle la résolution sort ses effets, le contrat résolu ne peut constituer pour les parties une source de droits et d'obligations (1). (1) Cass., 4 juin 2004, RG C.03.0408.F, Pas., 2004, n° 351, avec les conclusions de Monsieur l'avocat général De Riemaecker.

CONVENTION - Fin - Résolution

- Art. 1184, al. 2 Code civil

C.07.0484.N 16 januari 2009 AC nr. 40

Artikel 90 Faill.W. 1997, dat voorziet dat voor de werknemers bedoeld in artikel 1 van de Loonbeschermingswet het loon en de in het loon begrepen vergoedingen die aan dezelfde personen verschuldigd zijn wegens beëindiging van hun dienstbetrekking, ongeacht of die beëindiging voor of na de faillietverklaring plaatsheeft, onder de bevoorrechte schuldvorderingen worden opgenomen met dezelfde rang en ten belope van dezelfde bedragen als het voorrecht dat aan dezelfde personen wordt toegekend bij artikel 19, 3° bis, Hyp.W., bevat enkel een chronologisch criterium voor wat betreft de bevoorrechte schuldvorderingen van de in de Loonbeschermingswet bedoelde werknemers en houdt niet in dat de opzeggingsvergoeding voor een arbeidsovereenkomst die gesloten werd voor de datum van het vonnis van faillietverklaring en die door de curator verder werd gezet gedurende de tijdelijke voortzetting van de handelsbedrijvigheid van de gefailleerde, integraal een schuld in de boedel vormt en niet een boedelschuld, in zoverre zij betrekking heeft op de prestaties geleverd na het faillissement.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJK AKKOORD - Bevoorrechte en hypothecaire schuldeisers - Werknemers - Loon en de erin begrepen vergoedingen - Artikel 90 Faill.W. 1997 - Draagwijdte - Arbeidsovereenkomst - Curator - Verderzetting - Opzegging - Vergoeding - Schuld - Aard

- Artt. 46 en 90 Wet 8 aug. 1997

L'article 90 de la loi du 8 août 1997 sur les faillites qui prévoit que pour les travailleurs visés à l'article premier de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs, la rémunération et les indemnités comprises dans la rémunération et qui sont dues aux mêmes personnes pour cause de rupture de leur engagement, sont, sans égard au fait que la rupture ait eu lieu avant ou après la déclaration de faillite, admises au nombre des créances privilégiées au même rang et jusqu'à concurrence des mêmes montants que le privilège établi en faveur des mêmes personnes par l'article 19, 3bis, de la loi hypothécaire du 16 décembre 1851, contient uniquement un critère chronologique en ce qui concerne les créances privilégiées des travailleurs visés par la loi du 12 avril 1965 et n'implique pas que l'indemnité de congé due pour un contrat de travail qui a été conclu avant la date du jugement déclaratif de la faillite et dont l'exécution a été poursuivie par le curateur au cours de la continuation temporaire de l'activité commerciale du failli, constitue intégralement une dette dans la masse et pas une dette de la masse, dans la mesure où elle concerne les prestations fournies après la faillite.

FAILLITE ET CONCORDATS - Creanciers privilegies et hypothecaires - Travailleurs - Rémunération et indemnités comprises dans la rémunération - Loi sur les faillites du 8 août 1997, article 90 - Portée - Contrat de travail - Curateur - Poursuite - Congé - Indemnité - Dette - Nature

- Art. 46 et 90 L. du 8 août 1997 sur les faillites

De vergoedingen die verschuldigd zijn wegens de opzegging van een arbeidsovereenkomst, die gesloten werd voor de datum van het vonnis van faillietverklaring en die door de curator verder werd gezet gedurende de tijdelijke voortzetting van de handelsbedrijvigheid, vormen boedelschulden in zoverre zij betrekking hebben op prestaties geleverd na het faillissement; het feit dat wanneer een arbeidsovereenkomst wordt beëindigd het recht op de opzeggingsvergoeding ontstaat op het ogenblik van de beëindiging van de overeenkomst, wijzigt de aard van de vordering, met name of dit een schuld is van de boedel dan wel een schuld in de boedel, niet (1). (1) Zie E. DIRIX, "Faillissement en lopende overeenkomsten", R.W. 2003-04, (201) 210; A. ZENNER en I. VEROUGSTRAETE, "Voortzetting van lopende overeenkomsten door de curators, verbrekingsvergoedingen en boedelschulden", T.B.H. 2004, 517-523.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Opzeggingsvergoeding - Faillissement - Gevolgen - Curator - Verderzetting - Opzegging - Vergoeding - Schuld - Aard

- Artt. 46 en 90 Wet 8 aug. 1997

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJK AKKOORD - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) -

Les indemnités qui sont dues du chef de rupture d'un contrat de travail qui a été conclu avant la date du jugement déclaratif de la faillite et dont l'exécution a été poursuivie au cours de la continuation temporaire de l'activité commerciale, constituent des dettes de la masse dans la mesure où elles concernent des prestations fournies après la faillite; le fait que lorsqu'il est mis fin à un contrat de travail, le droit à une indemnité de congé naît lorsque ce contrat prend fin, ne modifie pas la nature de la demande, notamment de savoir si cela constitue une dette de la masse ou une dette dans la masse (1). (1) Voir E. DIRIX, "Faillissement en lopende overeenkomsten", R.W. 2003-04, (201) 210; A. ZENNER et I. VEROUGSTRAETE, "Voortzetting van lopende overeenkomsten door de curators, verbrekingsvergoedingen en boedelschulden", T.B.H. 2004, 517-523.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Indemnité de congé - Faillite - Effets - Curateur - Poursuite - Congé - Indemnité - Dette - Nature

- Art. 46 et 90 L. du 8 août 1997 sur les faillites

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Contrat de travail - Curateur - Poursuite - Effet - Congé - Indemnité -

Arbeidsovereenkomst - Curator - Verderzetting - Gevolg - Opzegging - Vergoeding - Schuld - Aard
- Artt. 46 en 90 Wet 8 aug. 1997

Dette - Nature

- Art. 46 et 90 L. du 8 août 1997 sur les faillites

Wanneer de curator beslist een overeenkomst, die gesloten is voor de datum van het vonnis van faillietverklaring en waaraan door dit vonnis geen einde wordt gemaakt, verder uit te voeren, geven enkel de prestaties geleverd na het faillissement recht op een vordering ten laste van de boedel (1). (1) Zie E. DIRIX, "Faillissement en lopende overeenkomsten", R.W. 2003-04, (201) 210; A. ZENNER en I. VEROUGSTRAETE, "Voortzetting van lopende overeenkomsten door de curators, verbrekingsvergoedingen en boedelschulden", T.B.H. 2004, 517-523.

Lorsque le curateur décide de poursuivre l'exécution d'un contrat conclu avant la date du jugement déclaratif de la faillite et auquel ce jugement ne met pas fin, seules les prestations fournies après la faillite donnent droit à une action à charge de la masse (1). (1) Voir E. DIRIX, "Faillissement en lopende overeenkomsten", R.W. 2003-04, (201) 210; A. ZENNER et I. VEROUGSTRAETE, "Voortzetting van lopende overeenkomsten door de curators, verbrekingsvergoedingen en boedelschulden", T.B.H. 2004, 517-523.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJK AKKOORD - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Overeenkomst - Curator - Verdere uitvoering - Gevolg - Prestaties geleverd na het faillissement - Vordering - Aard
- Art. 46 Wet 8 aug. 1997

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Convention - Curateur - Poursuite de l'exécution - Effet - Prestations fournies après la faillite - Action - Nature

- Art. 46 L. du 8 août 1997 sur les faillites

C.07.0488.N 3 april 2009 AC nr. 237

Daar de vordering van de mede-eigenaar tot wijziging van de verdeling of de berekening van de lasten strekt tot wijziging van de situatie van de individuele mede-eigenaars met elk hun eigen belang, is zij niet toelaatbaar wanneer zij enkel worden ingesteld tegen de vereniging van mede-eigenaars (1). (1) PRO (voormelde oplossing): Vred. Borgerhout, 3 okt. 1996, R.W. 1998-99, 1261 en T. Not. 1997, 16, noot L. DEHOUCK; Vred. Luik (2de kanton), 6 feb. 1997, T. Vred., 2000, 361, noot G. DE PALMENAER; Vred. Ukkel, 28 juli 1998, Act. Dr. 1999, 737; Vred. Borgerhout, 12 jan. 2000, T. Vred., 2000, 370; Rb. Brussel, 16 mei 2001, T Vred., 2002, 171; Vred. Schaarbeek, 29 jan. 2003, T Vred. 2004, 375; H. BOULARBAH, "Le contentieux de la copropriété ordinaire et forcée", in N. WATTÉ (ed.), Les copropriétés, Brussel Bruylant, 1999, p. 152-153, nr 50; C. MOSTIN, "Le contentieux de la copropriété depuis l'application de la loi du 30 juin 1994", in N. VERHEYDEN-JEANMART (ed.), La copropriété forcée des immeubles et groupes d'immeubles bâtis - Cinq ans d'application de la loi du 30 juin 1994, Louvain-la-Neuve, U.C.L. - Faculté de droit, 2001, 208-212; S. SNAET en H. VANDENBERGHE, Beginselen van Belgisch Privaatrecht, V, Zakenrecht, Antwerpen, Story-Scientia, 1997, 275; C. VAN HEUVERSWYN, "Verhaalmogelijkheden en optreden in rechte van de syndicus", in K.F.B.N. (ed.), De gedwongen mede-eigendom van gebouwen of groepen van gebouwen, Gent, Mys & Breesch, 1995, 139; B. VANLERBERGHE, "De rol en de nieuwe bevoegdheden van de vrederechter", in H. VANDENBERGHE (ed.). De nieuwe wet op de appartementsmede-eigendom, Leuven, Jura Falconis Libri, 1995, p. 125, nr 22. CONTRA (voormelde oplossing): (impliciet) Vred. Antwerpen (6de kanton), 11 maart 1998, R.W., 1999-00, 1100, noot A. CARETTE en T App. 1998, 17; Vred. Ukkel, 11 juli 2001, T Vred., 2002, 172; G. BLOCKX en S. SNAET, "Kroniek van appartementsmede-eigendom (1994-I 999)", R.W., 1999-00, p. 10; S. DUFRÈNE, "Approches théorétiques et pratiques de la loi du 30 juin 1994", in Ph. DE PAGE (ed.), La pratique de la copropriété, Brussel, Bruylant, 1996, 47-48; (althans wanneer het gaat om de in artikel 577-9, § 6, 2°, van het Burgerlijk Wetboek bedoelde vordering tot wijziging van de wijze van verdeling van de lasten), J. HANSENNE, "À propos de la rectification des quotes-parts de droits et de charges en cas de copropriété forcée d'immeubles bâtis", noot onder Vred. Ukkel, 28 juli 1998, Act. Dr., 1999, 744-745; J. KOKELENBERG, Th. VAN SINAY en H. VUYE, "Overzicht van rechtspraak (1994-2000): Zakenrecht", T.P.R., 2001, p. 1022-1026, nr 106; S. SNAET, "Actuele knelpunten van appartementsmede-eigendom", in H. VANDENBERGHE (ed.), Themis-cahier zakenrecht, Brugge, die Keure, 2002-03, p. 41; S. SNAET, "Actuele knelpunten van appartementsmede-eigendom", in H. VANDENBERGHE (ed.), Themis-cahier zakenrecht, Brugge, die Keure, 2005-06, p. 99, nr 38; S. SNAET en R.

Dès lors que la demande de rectification du mode de répartition et du calcul des charges du copropriétaire tend à la modification de la situation des copropriétaires individuels ayant chacun un intérêt qui leur est propre, elle n'est pas admissible lorsqu'elle est dirigée uniquement contre l'association de copropriétaires (1). (1) PRO (solution précitée); J.P. Borgerhout, 3 octobre 1966, R.W., 1998-99, 1261 et T.Not., 1997, 16 et la note signée L. DEHOUCK; J.P. Liège (2ème canton), 6 février 1997, T. Vred., 2000, 361, et la note signée G. DE PALMENAER; J.P. Uccle, 28 juillet 1998, Act. Dr., 1999, 737; J.P. Borgerhout, 12 janvier 2000, T. Vred., 2004, 375; H. BOULARBAH, "Le contentieux de la copropriété ordinaire et forcée", in N. WATTE (ed.), Les copropriétés, Bruxelles, Bruylant, 1999, p. 152-153, n° 50; C. MOSTIN, "Le contentieux de la copropriété depuis l'application de la loi du 30 juin 1994", in N. VERHEYDEN-JEANMART (ed.), La copropriété forcée des immeubles et groupes d'immeubles bâtis - Cinq ans d'application de la loi du 30 juin 1994, Louvain-la-Neuve, U.C.L. - Faculté de droit, 2001, 208-212; S. SNAET et H. VANDENBERGHE, Beginselen van Belgisch privaatrecht, V, Zakenrecht, Anvers, Story-Scientia, 1997, 275; C. VAN HEUVERSWYN, "Verhaalmogelijkheden en optreden in rechte van de syndicus", in K.F.B.N. (ed.), De gedwongen mede-eigendom van gebouwen of groepen van gebouwen, Gand, Mys & Breesch, 1995, 139; B. VANLERBERGHE, "De rol en de nieuwe bevoegdheden van de vrederechter", in H. VANDENBERGHE (ed.), De nieuwe wet op de appartementsmede-eigendom, Louvain, Jura Falconis Libri, 1995, p. 125, n° 22. CONTRA (solution précitée): (implicite) J.P. Anvers (6ème canton), 11 mars 1998, R.W., 1999-00, 1100 et la note signée A. CARETTE et T. App., 1998, 17; J.P. Uccle, 11 juillet 2001, T. Vred., 2002, 172; G. BLOCKX et S. SNAET, "Kroniek van appartementsmede-eigendom (1994 - 1999)", R.W., 1999-00, p. 10; S. DUFRENE, "Approches théorétiques et pratiques de la loi du 30 juin 1994", in Ph. DE PAGE (ed.), La pratique de la copropriété, Bruxelles, Bruylant, 1996, 47-48; (à tout le moins lorsqu'il s'agit de la demande de rectification du mode de répartition des charges visée à l'article 577-9, § 6, 2°, du Code civil) J. HANSENNE, "A propos de la rectification des quotes-parts de droits et de charges en cas de copropriété forcée d'immeubles bâtis", note sous J.P. Uccle, 28 juillet 1998, Act. Dr., 1999, 744-745; J. KOKELENBERG, Th. VAN SINAY et H. VUYE, "Overzicht van rechtspraak (1994-2000): Zakenrecht", T.P.R., 2001, p. 1002-1026, n° 106; S. SNAET, "Actuele knelpunten van appartementsmede-eigendom", in H. VANDENBERGHE (ed.), Themis-cahier zakenrecht, Bruges, die Keure, 2002-03, p. 41; S. SNAET, "Actuele knelpunten van appartementsmede-eigendom", in H. VANDENBERGHE (ed.), Themis-cahier zakenrecht, Bruges, die Keure, 2005-06, p. 99, n° 38; S. SNAET et R. TIMMERMANS, "Kroniek van appartementsmede-

TIMMERMANS, "Kroniek van appartementsmede-eigendom (2000-2005)", R.W., 2005-06, p. 1612; R. TIMMERMANS, "De gemeenschappelijke lasten en schulden bij appartementsmede-eigendom", 0.G.P., 2007, Dossier XIV.Z, p. 215-221; R. TIMMERMANS, "De geschillenregeling in de appartementsmede-eigendom", O.G.P., 1997, Dossier XIV.G, Hoofdstuk 3, p. 73-78; R. TIMMERMANS, Handboek appartementsrecht, Kluwer, 2008, p. 1021, nr 1363.

EIGENDOM - Mede-eigendom - Vordering tot wijziging van de verdeling of berekening van de lasten - Strekking - Tegenpartij - Vereniging van mede-eigenaars - Toelaatbaarheid

- Art. 577-9, § 6, 2° Burgerlijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Medeëigendom - Vordering tot wijziging van de verdeling of berekening van de lasten - Strekking - Tegenpartij - Vereniging van mede-eigenaars - Toelaatbaarheid

- Art. 577-9, § 6, 2° Burgerlijk Wetboek

eigendom (2000-2005)", R.W., 2005-06, p. 1612; R. TIMMERMANS, "De gemeenschappelijke lasten en schulden bij appartementsmede-eigendom", O.G.P., 2007, Dossier XIV.Z, p. 215-221; R. TIMMERMANS, "De geschillenregeling in de appartementsmede-eigendom", O.G.P., 1997, Dossier XIV.G., Chapitre 3, p. 73-78; R. TIMMERMANS, Handboek appartementsrecht, Kluwer, 2008, p. 1021, n° 1363.

PROPRIETE - Copropriété - Demande de rectification du mode de répartition et du calcul des charges - Portée - Partie adverse - Association de copropriétaires - Admissibilité

- Art. 577-9, § 6, 2° Code civil

DEMANDE EN JUSTICE - Copropriété - Demande de rectification du mode de répartition et du calcul des charges - Portée - Partie adverse - Association de copropriétaires - Admissibilité

- Art. 577-9, § 6, 2° Code civil

C.07.0496.N — 3 april 2009 — AC nr. 238

Het belang om incidenteel beroep in te stellen kan worden beoordeeld op basis van het risico dat de wijziging van het beroepen vonnis ingevolge het hoofdberoep zou inhouden voor degene die dat beroep instelt (1). (1) Cass., 15 sept. 1997, AR S.96.0103.F, A.C., 1997, nr 352.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Incidenteel beroep - Belang - Beoordeling

- Art. 1054 Gerechtelijk Wetboek

L'intérêt à interjeter appel incident peut s'apprécier en fonction du risque que la réformation du jugement entrepris ensuite de l'appel principal ferait courir à celui qui interjette cet appel (1). (1) Cass., 15 septembre 1997, RG S.96.0103.F, Pas., 1997, n° 352.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Appel incident - Intérêt - Appréciation

- Art. 1054 Code judiciaire

Het staat aan de partijen door het hoofdberoep en het incidenteel beroep de grenzen te bepalen waarbinnen de rechter in hoger beroep uitspraak moet doen over aan de rechter voorgelegde betwistingen; uit de relatieve werking van het hoger beroep volgt, in de regel, dat het door een van de partijen ingestelde hoger beroep alleen haar ten goede komt (1). (1) Cass., 19 maart 2004, AR C.03.0386.F, A.C., 2004, nr 159.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Relatieve werking

- Art. 1068, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Par l'appel principal et l'appel incident, il appartient aux parties de déterminer les limites dans lesquelles le juge d'appel doit se prononcer sur les litiges dont il est saisi; il découle de l'effet relatif de l'appel que, en règle, l'appel formé par l'une des parties ne profite qu'à elle seule (1). (1) Cass., 19 mars 2004, RG C.03.0386.F, Pas., 2004, n° 159.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Effet relatif

- Art. 1068, al. 1er Code judiciaire

C.07.0507.N — 13 februari 2009 — AC nr. 121

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Administratieve sancties met repressief karakter - Wettelijkheid van de sanctie - Evenredigheid met de inbreuk - Toetsingsrecht van de rechter

Conclusions de l'avocat général THIJS.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Sanctions administratives ayant un caractère répressif - Légalité de la sanction - Proportionnalité par rapport à l'infraction - Droit de contrôle du juge

Het toetsingsrecht van de rechter aan wie gevraagd wordt een btw-boete te toetsen die een repressief karakter heeft, houdt niet in dat de rechter op grond van een subjectieve appreciatie van wat hij redelijk acht, om loutere redenen van opportuniteit en tegen wettelijke regels in, boeten kan kwijtschelden of verminderen; de rechter die in zijn beoordeling expliciet wijst op het feit dat de belastingplichtige bewust heeft meegewerkt aan een fraudesysteem, en vervolgens de opgelegde geldboete van 200 procent van de ontdoken belasting vermindert om de enkele reden dat die boete onevenredig is, geeft niet aan waarin de onevenredigheid zou bestaan, laat na te onderzoeken in welke mate het bestuur zelf gebonden was door een sanctie en preciseert niet op welke gronden het bestuur van de vaste schalen had moeten afwijken (1) (1) Zie de conclusie van het O.M.; Zie tevens Cass., 12 dec. 2008, AR nr. F.06.0111.N, www.cass.be; Cass., 13 feb. 2009, AR nr. F.06.0106.N, www.cass.be; Cass., 13 feb. 2009, AR nr. F.06.0107.N, www.cass.be; Cass., 13 feb. 2009, AR nr. F.06.0108.N, www.cass.be.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Administratieve sancties met repressief karakter - Wettelijkheid van de sanctie - Evenredigheid met de inbreuk - Toetsingsrecht van de rechter

- Artt. 70, § 1, en 84 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

- Art. 1, laatste lid KB nr. 41 van 30 jan. 1987 tot vaststelling van het bedrag van de proportionele fiscale geldboeten op het stuk van de B.T.W.

Le droit de contrôle du juge auquel il est demandé de contrôler une amende TVA qui a un caractère répressif, n'implique pas que le juge puisse liquider ou réduire des amendes sur la base d'une appréciation subjective de ce qu'il juge raisonnable, pour de simples motifs d'opportunité et à l'encontre des règles légales; le juge qui indique explicitement dans son appréciation le fait que le redevable a collaboré sciemment à un système de fraude et qui réduit ensuite l'amende infligée de 200% de la taxe éludée par le seul motif que cette amende est disproportionnée, n'indique pas en quoi consisterait la disproportion, omet d'examiner dans quelle mesure l'administration était liée par une sanction et ne précise pas pour quels motifs l'administration aurait dû déroger à des barêmes fixes (1). (1) Voir les conclusions du M.P.; voir aussi Cass., 12 décembre 2008, RG F.06.0111.N, www.cass.be; Cass., 13 février 2009, RG F.06.0106.N, www.cass.be; Cass., 13 février 2009, RG F.06.0107.N, www.cass.be; Cass., 13 février 2009, RG F.06.0108.N, www.cass.be.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Sanctions administratives ayant un caractère répressif - Légalité de la sanction - Proportionnalité par rapport à l'infraction - Droit de contrôle du juge

- Art. 70, § 1er, et 84 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

- Art. 1, dernier al. A.R. n° 41 du 30 janvier 1987

C.07.0511.F 9 maart 2009 AC nr. 181

De verplichting om het vakantiegeld te betalen aan een bediende die tijdelijk volledig arbeidsongeschikt is t.g.v. een arbeidsongeval, houdt geen verband met de in de Arbeidsongevallenwet bepaalde schadevergoeding; die verplichting rust op de werkgever.

JAARLIJKSE VAKANTIE - Vakantiegeld - Bedienden - Arbeidsongeval - Tijdelijke volledige arbeidsongeschiktheid - Forfaitaire wettelijke schadevergoeding - Onderscheiden stelsels - Verplichting van de werkgever

- Artt. 1, eerste lid, 1°, en 11 Wetten betreffende de jaarlijkse vakantie van de werknemers gecoördineerd op 28 juni 1971

- Artt. 38, 41, 43, 1°, a) KB 30 maart 1967 tot bepaling van de algemene uitvoeringsmodaliteiten van de wetten betreffende de jaarlijkse vakantie

L'obligation de payer les pécules de vacances dus à un employé qui est en incapacité temporaire totale à la suite d'un accident du travail est étrangère à la réparation du dommage organisée par la loi du 10 avril 1971 sur les accidents de travail et incombe à l'employeur.

VACANCES ANNUELLES - Pécules de vacances - Employés - Accident du travail - Incapacité temporaire totale - Réparation forfaitaire du dommage en loi - Régimes distincts - Obligation de l'employeur

- Art. 1er, al. 1er, 1°, et 11 Lois relatives aux vacances annuelles des travailleurs salariés coordonnées le 28 juin 1971

- Art. 38, 41, 43, 1°, a) A.R. du 30 mars 1967

C.07.0516.F 2 april 2009 AC nr. 230

De wet sluit niet dat ingeval, in het raam van een overheidsopdracht van werken, leveringen en diensten, de werkelijk uitgevoerde hoeveelheden van een post volgens prijslijst het drievoudige overtreffen of minder bedragen dan de helft van de vermoedelijke hoeveelheden, de herziening van de prijzen het resultaat kan zijn van een berekening conform de reële kostprijs of van de toepassing van een methode gebaseerd op de eenheidsprijzen bij de inschrijving die geraamd zijn na het opstellen van de offerte.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Algemene aannemingsvoorwaarden - Herziening - Berekeningswijze

- Art. 42, § 6 KB 22 april 1977

La loi n'exclut pas que, lorsque, dans le cadre d'un marché public de travaux, de fournitures et de services, les quantités réellement exécutées d'un poste à bordereau de prix dépassent le triple des quantités présumées ou sont inférieures à la moitié de ces quantités, la révision des prix puisse résulter d'un calcul conforme au prix de revient réel ou de l'application d'une méthode fondée sur des prix unitaires de soumission évalués postérieurement à l'offre.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Cahier général des charges - Révision - Méthode de calcul

- Art. 42, § 6 A.R. du 22 avril 1977

C.07.0517.N 18 mei 2009 AC nr. 325

Conclusie van advocaat-generaal MORTIER.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Algemeen - Vrederechter - Beslissing inzake ontvangstmachtiging - Dringende en voorlopige maatregelen betreffende de persoon en de goederen - Naderhand ingediend verzoekschrift tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de goederen - Ontbinding van het huwelijksstelsel

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de goederen - Vereffening en verdeling - Huwelijksvermogensrecht - Onderhoudsgeld - Alimentatie - Dringende en voorlopige maatregel - Genot van de gezinswoning - Uitwerking en aard

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Echtscheidingsprocedure - Voorlopige maatregelen - Genot van de gezinswoning - Beslissing van de vrederechter - Gelding

HUWELIJKSCONTRACT [ZIE: 413 HUWELIJKSVERMOGENSSTELSELS] - Algemeen - Huwelijksgemeenschap - Mede-eigenaar - Exclusief genot van een onverdeeld goed

VREDERECHTER - Dringende en voorlopige maatregelen - Toekenning van het uitsluitend genot van de gezinswoning aan één der echtgenoten - Aard van de maatregel

Conclusions de l'avocat général MORTIER

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Généralités - Juge de paix - Décision en matière d'autorisation de percevoir - Mesures urgentes et provisoires relatives à la personne et aux biens - Dépôt ultérieur d'une requête en divorce ou en séparation de corps

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux biens - Dissolution du régime matrimonial

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux biens - Liquidation et partage - Régimes matrimoniaux - Pension alimentaire - Aliments - Mesure urgente et provisoire - Jouissance du logement familial - Conséquence et nature

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Procédure en divorce - Mesures provisoires - Jouissance du logement familial - Décision du juge de paix - Validité

CONTRAT DE MARIAGE [VOIR: 413 REGIMES MATRIMONIAUX - Généralités - Communauté conjugale - Copropriétaire - Jouissance exclusive d'un bien indivis

JUGE DE PAIX - Mesures urgentes et provisoires - Octroi de la jouissance exclusive du logement familial à un des conjoints - Nature de la mesure

---

De gevolgen van de krachtens artikel 223, eerste en tweede lid, B.W. toegekende maatregel van uitsluitend genot van de gezinswoning aan een van de echtgenoten, die ook blijft gelden na het inleiden van de echtscheiding tot aan de beslissing van de rechtbank of van de voorzitter van de rechtbank in kort geding en nog niet is vervallen door het verstrijken van de door de vrederechter bepaalde duur ervan, zijn verschillend naargelang die maatregel bestaat als uitvoering van de alimentatieverplichting in natura dan wel als loutere bestuursmaatregel, waarbij de aard van de maatregel evenwel niet verandert door de enkele omstandigheid van het inleiden van de eis tot echtscheiding (1). (1) Zie de conclusie van het openbaar ministerie.

Les conséquences de la mesure octroyant la jouissance exclusive du logement familial à un des conjoints ordonnée en application de l'article 223, alinéas 1er et 2, du Code civil, qui demeure exécutoire nonobstant l'introduction d'une demande en divorce jusqu'à la décision du tribunal ou du président du tribunal statuant en référé et qui n'a pas encore pris fin en raison de l'expiration du délai fixé par le juge de paix, diffèrent selon que la mesure constitue l'exécution en nature de l'obligation alimentaire ou qu'elle est une simple mesure administrative, étant entendu que la seule introduction de la demande en divorce ne saurait modifier la nature de cette mesure (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées avant cet arrêt dans AC

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de goederen - Vereffening en verdeling - Huwelijksvermogensrecht - Onderhoudsgeld - Alimentatie - Dringende en voorlopige maatregel - Genot van de gezinswoning - Uitwerking en aard

- Art. 1278, tweede lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 223, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek
- Art. 577-2, § 3 Burgerlijk Wetboek

De krachtens artikel 223, eerste en tweede lid, B.W. opgelegde maatregel van uitsluitend genot van de gezinswoning kan, naargelang van het geval, zijn opgelegd als loutere bestuursmaatregel of als uitvoering in natura van de hulpverplichting tussen de echtgenoten tijdens het huwelijk, waarbij er in dit laatste geval, naargelang hetgeen waarmee de vrederechter rekening heeft gehouden, aanleiding is tot verrekening van dit genot van de echtgenoot op zijn aandeel in de inkomsten van de onverdeelde goederen en, ingeval het aandeel van de onderhoudsgerechtigde echtgenoot in de onverdeelde inkomsten hoger is dan het genoten voordeel, dit genot in zoverre aanzien wordt als een voorschot op dit aandeel (1). (1) Zie de conclusie van het openbaar ministerie.

VREDERECHTER - Dringende en voorlopige maatregelen - Toekenning van het uitsluitend genot van de gezinswoning aan één der echtgenoten - Aard van de maatregel
- Art. 223, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux biens - Liquidation et partage - Régimes matrimoniaux - Pension alimentaire - Aliments - Mesure urgente et provisoire - Jouissance du logement familial - Conséquence et nature

- Art. 1278, al. 2 Code judiciaire
- Art. 223, al. 1er et 2 Code civil
- Art. 577-2, § 3 Code civil

Suivant le cas, la mesure octroyant la jouissance exclusive du logement familial ordonnée en application de l'article 223, alinéa 1er et 2, du Code civil peut être prononcée à titre de simple mesure administrative ou à titre d'exécution en nature de l'obligation de secours incombant aux époux durant le mariage; dans ce dernier cas, elle peut donner lieu, suivant les éléments pris en compte par le juge de paix, à l'imputation de la jouissance dont le conjoint a bénéficié sur sa part dans les revenus des biens indivis et, au cas où la part du conjoint créancier des aliments dans les revenus indivis excède la jouissance précitée, celle-ci sera censée constituer une avance sur cette part (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées avant cet arrêt dans AC

JUGE DE PAIX - Mesures urgentes et provisoires - Octroi de la jouissance exclusive du logement familial à un des conjoints - Nature de la mesure
- Art. 223, al. 1er et 2 Code civil

Door de ontbinding van het huwelijksstelsel ontstaat tussen de partijen een postcommunautaire onverdeeldheid, die de goederen bevat die aanwezig waren op het ogenblik waarop de ontbinding van het huwelijk tussen de echtgenoten terugwerkt, evenals de vruchten die deze goederen nadien hebben opgebracht (1). (1) Zie de conclusie van het openbaar ministerie.

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de goederen - Ontbinding van het huwelijksstelsel
- Art. 1278, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

La dissolution du régime matrimonial donne naissance à une indivision post-communautaire entre les parties, qui porte tant sur les biens présents au moment auquel la dissolution du mariage rétroagit à l'égard des conjoints que sur les fruits ultérieurement produits par ces biens (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées avant cet arrêt dans AC

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux biens - Dissolution du régime matrimonial
- Art. 1278, al. 2 Code judiciaire

Een krachtens het eerste en tweede lid van artikel 223, B.W. bevolen maatregel van toekenning van het uitsluitend genot van de gezinswoning aan een van de echtgenoten blijft, wanneer naderhand een verzoekschrift tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed wordt ingediend, gelden tot aan de beslissing van de rechtbank of van de voorzitter van de rechtbank in kort geding, in zoverre de bevolen maatregel nog niet is vervallen door het verstrijken van de door de vrederechter bepaalde duur ervan (1). (1) Zie de conclusie van het openbaar ministerie.

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Echtscheidingsprocedure - Voorlopige maatregelen - Genot van de gezinswoning - Beslissing van de vrederechter - Gelding
- Artt. 221, zesde lid en 223, eerste lid Burgerlijk Wetboek

La mesure octroyant la jouissance exclusive du logement familial à un des conjoints ordonnée en application de l'article 223, alinéas 1er et 2, du Code civil demeure exécutoire nonobstant le dépôt ultérieur d'une requête en divorce ou en séparation de corps jusqu'à la décision du tribunal ou du président du tribunal statuant en référé, dans la mesure où elle n'a pas encore pris fin en raison de l'expiration du délai fixé par le juge de paix (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées avant cet arrêt dans AC

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Procédure en divorce - Mesures provisoires - Jouissance du logement familial - Décision du juge de paix - Validité
- Art. 221, al. 6 et 223, al. 1er Code civil

Uit de aard en de samenhang van artikel 221, zesde lid, B.W. en artikel 223, eerste lid, B.W. volgt dat de regel van het zesde lid van artikel 221 ook toepasselijk is op beslissingen van de vrederechter die uitspraak doet in het kader van de hem bij artikel 223 toegekende bevoegdheid, tenzij echter de door de vrederechter bevolen maatregelen een einde hebben genomen door het verstrijken van de door hem vastgestelde tijd.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Algemeen - Vrederechter - Beslissing inzake ontvangstmachtiging - Dringende en voorlopige maatregelen betreffende de persoon en de goederen - Naderhand ingediend verzoekschrift tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed

- Artt. 221, zesde lid en 223, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Il suit de la nature et de la connexité des articles 221, alinéa 6, et 223, alinéa 1er, du Code civil que la disposition de l'article 221, alinéa 6, est également applicable aux décisions rendues par le juge de paix dans l'exercice des compétences visées à l'article 223 précité, sauf si les mesures ordonnées par le juge de paix ont pris fin à l'expiration du délai qu'il avait fixé.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Généralités - Juge de paix - Décision en matière d'autorisation de percevoir - Mesures urgentes et provisoires relatives à la personne et aux biens - Dépôt ultérieur d'une requête en divorce ou en séparation de corps

- Art. 221, al. 6 et 223, al. 1er Code civil

Uit de bepaling van artikel 577-2, § 3, B.W. volgt dat de deelgenoot die alleen het genot van een onverdeeld goed heeft gehad, voor dit uitsluitend genot aan de deelgenoten een vergoeding verschuldigd is.

HUWELIJKSCONTRACT [ZIE: 413 HUWELIJKSVERMOGENSSTELSELS] - Algemeen - Huwelijksgemeenschap - Mede-eigenaar - Exclusief genot van een onverdeeld goed

- Art. 577-2, § 3 Burgerlijk Wetboek

Il suit de la disposition de l'article 577-2, § 3, du Code civil que l'indivisaire qui a bénéficié de la jouissance exclusive d'un bien indivis est tenu à compensation pour cette jouissance à l'égard des autres indivisaires.

CONTRAT DE MARIAGE [VOIR: 413 REGIMES MATRIMONIAUX - Généralités - Communauté conjugale - Copropriétaire - Jouissance exclusive d'un bien indivis

- Art. 577-2, § 3 Code civil

C.07.0518.F — 12 februari 2009 — AC nr. 117

De advocaat, die een partij heeft vertegenwoordigd, mag in dezelfde zaak het ambt van rechter niet waarnemen (1). (1) Cass., 13 okt. 1975, AC, 1975, 191.

ADVOCAAT - Rechterlijke organisatie - Samenstelling van het rechtscollege - Advocaat die een partij vertegenwoordigd heeft

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Burgerlijke zaken - Samenstelling van het rechtscollege - Advocaat die een partij vertegenwoordigd heeft

L'avocat qui a représenté une partie ne peut remplir les fonctions de juge dans la même cause (1). (1) Cass., 13 octobre 1975, Bull. et Pas.,1976, I, 181.

AVOCAT - Organisation judiciaire - Composition du siège - Avocat ayant représenté une partie

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière civile - Composition du siège - Avocat ayant représenté une partie

Het algemeen rechtsbeginsel volgens hetwelk niemand tegelijkertijd rechter en partij in een zelfde zaak mag zijn, vormt een grondregel van de rechtsbedeling (1). (1) Cass., 13 okt. 1975, AC, 1975, 191.

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Burgerlijke zaken - Samenstelling van het rechtscollege - Verbod om tegelijkertijd rechter en partij in een zelfde zaak te zijn - Algemeen rechtsbeginsel - Aard

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Samenstelling van het rechtscollege - Verbod om tegelijkertijd rechter en partij in een zelfde zaak te zijn - Aard

Le principe général du droit selon lequel nul ne peut être juge et partie dans une même cause constitue une règle essentielle de l'administration de la justice (1). (1) Cass., 13 octobre 1975, Bull. et Pas.,1976, I, 181.

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière civile - Composition du siège - Interdiction d'être à la fois juge et partie dans une même cause - Principe général du droit - Nature

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Composition du siège - Interdiction d'être à la fois juge et partie dans une même cause - Nature

C.07.0520.F — 16 april 2009 — AC nr. 253

De notaris die door de rechter wordt aangesteld om een onroerend goed te verkopen moet die verkoping organiseren met inachtneming van de belangen van de partijen bij de procedure en hen daartoe alle raad en informatie geven die het vrijwaren van dat belang ten goede komen.

NOTARIS - Beslag op onroerend goed - Door de rechter aangestelde notaris - Verkoping van onroerend goed - Verplichting voor de notaris

- Art. 9, derde lid Wet 25 ventôse jaar XI op het notarisambt

Le notaire commis par justice pour procéder à l'adjudication d'un immeuble doit réaliser celle-ci en veillant à l'intérêt des parties à la procédure et, à cette fin, leur donner tous les conseils et toutes les informations utiles à la sauvegarde de cet intérêt.

NOTAIRE - Saisie immobilière - Notaire commis par le juge - Adjudication immobilière - Obligation du notaire

- Art. 9, al. 3 L. du 25 ventôse an XI

C.07.0521.F 23 oktober 2009 AC nr. 610

De feitenrechter moet in het licht van alle omstandigheden van de zaak oordelen of een partij de exceptie van niet-uitvoering kan opwerpen (1). (1) Zie Cass., 29 feb. 2008, AR C.06.0303.F, AC, 2008, nr. 147.

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Wederkerige overeenkomst - Exceptie van niet-uitvoering - Verzuim - Beoordeling

- Art. 1184 Burgerlijk Wetboek

VERBINTENIS - Wederkerige overeenkomst - Exceptie van niet-uitvoering - Verzuim - Beoordeling

- Art. 1184 Burgerlijk Wetboek

Il appartient au juge du fond d'apprécier si une partie peut se prévaloir de l'exception d'inexécution à la lumière de toutes les circonstances de la cause (1). (1) Voir Cass., 29 février 2008, RG C.06.0303.F, Pas., 2008, n° 147.

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Contrat synallagmatique - Exception d'inexécution - Manquement - Appréciation

- Art. 1184 Code civil

OBLIGATION - Contrat synallagmatique - Exception d'inexécution - Manquement - Appréciation

- Art. 1184 Code civil

De exceptie van niet-uitvoering van een overeenkomst kan niet worden opgeworpen in omstandigheden die strijdig zijn met de goede trouw, en m.n. niet wanneer zij opgeworpen wordt door een partij die zelf verantwoordelijk is voor de niet-uitvoering van haar medecontractant; laatstgenoemde omstandigheid valt echter niet noodzakelijkerwijs af te leiden uit het feit dat zij sommige van haar eigen verplichtingen niet is nagekomen (1). (1) Zie Cass., 15 juni 2000, AR C.97.0118.F, AC, 2000, nr. 372.

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Wederkerige overeenkomst - Exceptie van niet-uitvoering

- Artt. 1102 en 1184 Burgerlijk Wetboek

VERBINTENIS - Wederkerige overeenkomst - Exceptie van niet-uitvoering

- Artt. 1102 en 1184 Burgerlijk Wetboek

L'exception d'inexécution d'une obligation ne peut être invoquée dans des conditions contraires à la bonne foi et, notamment, par une partie qui se trouve elle-même à l'origine de l'inexécution de son cocontractant; cette dernière circonstance ne se déduit toutefois pas nécessairement de ce qu'elle n'a pas exécuté certaines de ses propres obligations (1). (1) Voir Cass., 15 juin 2000, RG C.97.0118.F, Pas., 2000, n° 372.

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Contrat synallagmatique - Exception d'inexécution

- Art. 1102 et 1184 Code civil

OBLIGATION - Contrat synallagmatique - Exception d'inexécution

- Art. 1102 et 1184 Code civil

C.07.0527.N 27 februari 2009 AC nr. 163

De veroordeling om iets doen, waaraan, voor het geval aan die hoofdveroordeling niet wordt voldaan, de verbeurte van een dwangsom wordt gekoppeld, moet door de dwangsom- rechter voldoende nauwkeurig worden geformuleerd; wanneer hij de uitvoering van herstelwerken volgens bepaalde modaliteiten gelast, dient hij de hierbij in acht te nemen richtlijnen desgevallend zelf te preciseren.

DWANGSOM - Veroordeling om iets te doen - Herstelwerken -

La condamnation à faire quelque chose à laquelle est liée la confiscation d'une astreinte si la condamnation principale n'est pas respectée, doit être formulée de manière suffisamment précise par le juge des astreintes; lorsqu'il ordonne l'exécution de travaux de réparation selon certaines modalités, il doit, le cas échéant, préciser lui-même les directives à respecter.

ASTREINTE - Condamnation à faire quelque chose - travaux de

Dwangsomrechter - Rechtsmacht van de rechter - In acht te nemen verplichtingen

- Artt. 1385bis en 1385quater Gerechtelijk Wetboek

réparation - Juge des astreintes - Pouvoir du juge - Obligations à respecter

- Art. 1385bis et 1385quater Code judiciaire

Het deskundigenonderzoek mag enkel vaststellingen of een technisch advies betreffen; de rechter, die, om verdere schade aan het leefmilieu te voorkomen, beveelt dat uitgevoerde werken ongedaan worden gemaakt en de uitvoering van herstelwerken gelast, dient de desgevallend hierbij in acht te nemen richtlijnen zelf te preciseren; hij kan de door hem aangestelde deskundige niet gelasten richtlijnen uit te vaardigen die rechtstreeks bindend zijn voor de partij die tot de uitvoering van de werken gehouden is (1). (1) Zie Cass., 12 dec. 1985, AR 7373, AC, 1985-86, nr. 254; Cass., 14 sept. 1992, AR 9311, AC, 1991-92, nr. 605; Cass., 3 juni 2004, AR C.03.0111.N, AC, 2004, nr. 303.

L'expertise ne peut concerner que des constatations ou un avis technique; le juge qui, pour prévenir d'autres dommages à l'environnement, ordonne la cessation des travaux exécutés et l'exécution de travaux de réparation, est tenu de préciser lui-même les directives éventuelles à suivre; il ne peut charger l'expert qu'il a désigné d'élaborer des directives qui sont directement obligatoires pour la partie qui est tenue de l'exécution des travaux (1). (1) Voir Cass., 12 décembre 1985, RG 7373, Pas., 1986, n° 254; Cass., 14 septembre 1992, RG 9311, Pas., 1992, n° 605; Cass., 3 juin 2004, RG C.03.0111.N, Pas., 2004, n° 303.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Burgerlijke zaken - Bescherming van het leefmilieu - Vordering tot staking - Rechtsmacht van de rechter

- Art. 1, tweede lid Wet 12 jan. 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake bescherming van het leefmilieu

- Artt. 11 en 962 Gerechtelijk Wetboek

MILIEURECHT - Vordering tot staking - Deskundigenonderzoek - Rechtsmacht van de rechter

- Art. 1, tweede lid Wet 12 jan. 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake bescherming van het leefmilieu

- Artt. 11 en 962 Gerechtelijk Wetboek

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Bescherming van het leefmilieu - Vordering tot staking - Deskundigenonderzoek - Rechtsmacht van de rechter

- Art. 1, tweede lid Wet 12 jan. 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake bescherming van het leefmilieu

- Artt. 11 en 962 Gerechtelijk Wetboek

EXPERTISE - Matière civile - Protection de l'environnement - Action en cessation - Pouvoir du juge

- Art. 1er, al. 2 L. du 12 janvier 1993

- Art. 11 et 962 Code judiciaire

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABLISSEMENTS DANGEREUX ET INSALUBRES - Action en cessation - Expertise - Pouvoir du juge

- Art. 1er, al. 2 L. du 12 janvier 1993

- Art. 11 et 962 Code judiciaire

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Protection de l'environnement - Action en cessation - Expertise - Pouvoir du juge

- Art. 1er, al. 2 L. du 12 janvier 1993

- Art. 11 et 962 Code judiciaire

C.07.0543.F 25 mei 2009 AC nr. 337

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel dat de rechtsvorderingen tot terugbetaling van de bezoldigingen aan een verkorte verjaringstermijn onderwerpt.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Verjaring - Verkorte termijn - Bezoldigingen - Rechtsvordering tot terugbetaling

Il n'existe pas de principe général du droit soumettant à un délai de prescription abrégé les actions tendant au remboursement des rémunérations.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Prescription - Délai abrégé - Rémunérations - Action en remboursement

C.07.0545.F 9 oktober 2009 AC nr. 568

De rechter dient het bedrag van de schade waarvan het herstel wordt gevorderd ex æquo et bono te ramen wanneer geen van de partijen duidelijke gegevens ter beoordeling van die schade verstrekt of kan verstrekken (1). (1) Zie Cass., 20 sept. 2001, AR C.99.0057.N, AC, 2001, nr. 479.

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen

Il appartient au juge du fond d'apprécier en équité le montant du dommage dont la réparation est demandée lorsqu'aucune des parties ne produit ou n'est en mesure de produire des éléments précis d'appréciation de ce dommage (1). (1) Voir Cass., 20 septembre 2001, RG C.99.0057.N, Pas., 2001, n° 479.

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties -

Behalve in geval van hoogdringendheid, onmogelijkheid te informeren of weigering om geïnformeerd te worden, verstrekt een zorgvuldige arts de patiënt op voorafgaande en duidelijke wijze de inlichtingen vereist om met kennis van zaken te kunnen instemmen met de voorziene medische tussenkomst; deze inlichtingen hebben betrekking op het doel, de aard, de graad van urgentie, de duur, de frequentie, de voor de patiënt relevante tegenaanwijzingen, nevenwerkingen en risico's verbonden aan de tussenkomst, de nazorg, de mogelijke alternatieven en de financiële gevolgen; ze betreffen bovendien de mogelijke gevolgen in geval van weigering of intrekking van de toestemming en de andere door de patiënt of de beroepsbeoefenaar relevant geachte verduidelijkingen; de omstandigheid dat een door de modale arts gekend en belangrijk risico verbonden aan de tussenkomst zich slechts in uitzonderlijke gevallen voordoet, ontslaat de zorgvuldige arts niet van de verplichting dit risico aan de patiënt ter kennis te brengen; de belangrijkheid van de klachten van de patiënt, noch de omstandigheid dat voorheen uitgevoerde andere tussenkomsten geen resultaat opleverden, ontslaan de zorgvuldige arts niet van zijn informatieverplichting (1). (1) Zie Cass., 12 mei 2006, AR C.05.0021.F, AC, 2006, nr 270, met concl. van advocaat-generaal met opdracht de Koster in Pas. Het O.M. sloot zich in hoofdorde aan bij de eerste door de verweerders opgeworpen grond van niet-ontvankelijkheid van het middel wegens onduidelijkheid en stelde ook in vraag of de eiser wel het vereiste belang had, nu hij niet stelde dat de patiënte, zonder de tekortkoming aan de informatieverplichting, dus in het geval dat deze wel was nagekomen, niet zou toegestemd hebben, de risicovolle behandeling zou geweigerd hebben en slechts zou toegestemd hebben in de minder riskante behandeling en aldus het schadeverwekkend risico niet zou gelopen hebben. M.a.w., de eiser trok uit de beweerdelijk ten onrechte door het arrest verworpen fout geen rechtsgevolg t.a.v. de door hem beweerdelijk geleden schade (door gebrek in de toestemming van de verzekerde of door oorzakelijk verband). Het O.M. refereerde hierbij aan het voormelde arrest van het Hof. Maar, als hij dan toch een gevolg zou getrokken hebben was dat eerder slechts dat van een gemiste kans voor de patiënte om enkel toe te stemmen in een behandeling met minder risico en dus een gemiste kans om geen schade op te lopen. Het O.M. concludeerde dat, in het geval het Hof zou oordelen dat het middel wel voldoende nauwkeurig was en dat de eiser het vereiste belang had, het middel wel gegrond kon verklaard worden. Het verwees hierbij, zoals de toelichting, naar twee arresten van 7 okt. 1998 van de Franse Cour de Cassation, met concl. van advocaat-generaal J. Sainte-Rose, JCP, 1998, II, nr 10179, p. 1959.

Sauf en cas d'urgence, impossibilité d'informer ou refus d'être informé, un médecin diligent fournit au patient de manière préalable et claire les renseignements requis pour pouvoir consentir de manière éclairée à l'intervention médicale prévue; ces renseignements ont trait à l'objectif, la nature, le degré d'urgence, la durée, la fréquence, les contre-indications pertinentes pour le patient, les effets secondaires et les risques liés à l'intervention, la postcure, les possibilités de substitution et les conséquences financières; ils ont en outre trait aux conséquences potentielles en cas de refus ou de retrait du consentement et aux autres clarifications considérées comme pertinentes par le patient ou le praticien; la circonstance qu'un risque important et connu par un médecin normalement prudent et diligent lié à l'intervention ne se réalise que dans des cas exceptionnels, ne dispense pas le médecin diligent du devoir de porter ce risque à la connaissance du patient; ni l'importance des symptômes du patient, ni la circonstance que d'autres interventions effectuées antérieurement n'avaient pas engendré de résultat, ne dispensent le médecin diligent de son devoir d'information (1). (1) Voir Cass., 12 mai 2006, RG C.05.0021.F, Pas., 2006, n° 270, avec les conclusions de l'avocat général délégué de Koster. Le M.P. se ralliait en ordre principal à la première fin de non recevoir opposée par les défendeurs au moyen et déduite de son imprécision et soulevait aussi la question de savoir si le demandeur avait l'intérêt requis, dès lors qu'il ne soutenait pas que sans le manquement au devoir d'information, donc au cas où celui-ci aurait été observé, la patiente n'aurait pas consenti, aurait refusé le traitement à risque et n'aurait consenti qu'à un traitement moins risqué et n'aurait ainsi pas pris le risque générant un dommage. En d'autres termes, le demandeur a omis de déduire de la faute prétendument rejetée à tort par l'arrêt un effet juridique vis-à-vis du dommage prétendument subi (en raison du défaut de consentement de l'assuré ou par un lien causal). A cet égard, le M.P. s'est référé à l'arrêt précité de la Cour. Toutefois, s'il avait tout de même déduit une conséquence, cela n'aurait été que celle d'une occasion manquée pour la patiente de ne consentir qu'à un traitement moins risqué et donc une occasion manquée pour éviter d'encourir un dommage. Le M.P. concluait que, si la Cour considérait que le moyen était suffisamment précis et que le demandeur disposait de l'intérêt requis, le moyen pourrait être déclaré fondé. A cet égard, il se référait, comme ce commentaire, à deux arrêts du 7 octobre 1998 de la Cour de cassation française, avec les conclusions de l'avocat général J. Sainte-Rose, JCP, 1998, II, n° 10179, p. 1959.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Fout - Arts - Informatieverplichting - Begrip - Voorwaarden - Voorwerp - Belangrijk doch uitzonderlijk risico

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

ARTS - Aansprakelijkheid - Informatieverplichting - Begrip - Voorwaarden - Voorwerp - Belangrijk doch uitzonderlijk risico

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Médecin - Devoir d'information - Notion - Conditions - Objet - Risque important mais exceptionnel

- Art. 1382 et 1383 Code civil

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Responsabilité - Devoir d'information - Notion - Conditions - Objet - Risque important mais exceptionnel

- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.07.0557.N 30 maart 2009 AC nr. 221

Conclusie van advocaat-generaal MORTIER.

OVEREENKOMST - Algemeen - Beding ten behoeve van een derde - Verhouding tussen bedinger, belover en begunstigde

VERBINTENIS - Verbintenis uit overeenkomst - Gevolgen ten aanzien van derden - Beding ten behoeve van een derde - Verhouding tussen bedinger, belover en begunstigde

Conclusions de l'avocat général MORTIER.

CONVENTION - Généralités - Stipulation pour autrui - Relation entre les stipulant, promettant et bénéficiaire

OBLIGATION - Obligation contractuelle - Effets à l'égard des tiers - Stipulation pour autrui - Relation entre les stipulant, promettant et bénéficiaire

---

Het feit dat een begunstigde van een beding ten behoeve van een derde een eigen en rechtstreekse vordering tegenover de belover verkrijgt, die ontstaat uit deze afzonderlijke juridische handeling, belet niet dat dit beding er toe kan strekken een voorafbestaande schuld van de bedinger ten aanzien van de derde-begunstigde door de belover te doen vereffenen (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

OVEREENKOMST - Algemeen - Beding ten behoeve van een derde - Verhouding tussen bedinger, belover en begunstigde

- Art. 1121 Burgerlijk Wetboek

VERBINTENIS - Verbintenis uit overeenkomst - Gevolgen ten aanzien van derden - Beding ten behoeve van een derde - Verhouding tussen bedinger, belover en begunstigde

- Art. 1121 Burgerlijk Wetboek

Le fait que le bénéficiaire d'une stipulation pour autrui acquiert un droit d'action propre et direct à l'égard du promettant en raison de cet acte juridique distinct, n'empêche pas que la stipulation puisse tendre à l'acquittement par le promettant d'une dette préexistante du stipulant à l'égard du bénéficiaire (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

CONVENTION - Généralités - Stipulation pour autrui - Relation entre les stipulant, promettant et bénéficiaire

- Art. 1121 Code civil

OBLIGATION - Obligation contractuelle - Effets à l'égard des tiers - Stipulation pour autrui - Relation entre les stipulant, promettant et bénéficiaire

- Art. 1121 Code civil

C.07.0563.N 16 januari 2009 AC nr. 41

Als blijkt dat de verzoeker tot toekenning van het recht op persoonlijk contact met het kind een bijzondere affectieve band heeft met het kind maar dat een affectieve band van het kind met de verzoeker niet of niet meer bestaat, komt het aan de jeugdrechtbank toe na te gaan of de toekenning van een persoonlijk contact in het belang is van het kind.

KIND - Derde - Recht op persoonlijk contact - Bijzondere affectieve band - Belang van het kind - Beoordeling

- Art. 3.1 Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind van 20 nov. 1989

- Art. 375bis Burgerlijk Wetboek

S'il apparaît que celui qui demande que lui soit octroyé le droit d'entretenir des relations personnelles avec l'enfant justifie d'un lien d'affection particulier avec lui mais que le lien d'affection de l'enfant avec le requérant n'existe pas ou n'existe plus, il appartient au tribunal de la jeunesse d'examiner si l'octroi du droit d'entretenir des relations personnelles est dans l'intérêt de l'enfant.

ENFANT; VOIR AUSSI: 018 FILIATION; 313 ENLEVEMENT D'ENFANT - Tiers - Droit d'entretenir des relations personnelles - Lien d'affection particulier - Intérêt de l'enfant - Appréciation

- Art. 3, § 1er Convention internationale du 20 novembre 1989 relative aux droits de l'enfant

- Art. 375bis Code civil

C.07.0568.F 23 april 2009 AC nr. ...

Wie een fout begaat waardoor hij een ander schade heeft berokkend, is gehouden die schade te vergoeden, en de schadelijder heeft, in de regel, recht op volledig herstel van de schade die hij geleden heeft (1). (1) Cass., 19 nov. 2003, AR P.03.0890.F, AC, 2003, nr. 578.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Volledig herstel

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Celui qui, par sa faute, a causé un dommage à autrui est tenu de le réparer et la victime a droit, en règle, à la réparation intégrale du préjudice qu'elle a subi (1). (1) Cass., 19 novembre 2003, RG P.03.0890.F, Pas., 2003,n° 578.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Réparation intégrale

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Aangezien het arrest niet oordeelt dat de omstandigheid dat de omvang van de aan het pand toegebrachte schade te wijten is aan het te late optreden van de brandweer, andere schade heeft veroorzaakt dan die welke door de brand is ontstaan, verantwoordt het zijn beslissing naar recht om degene die een fout begaat, waardoor bij de praktische en efficiënte brandbestrijding tijd verloren is gegaan, te veroordelen tot betaling van de schade t.g.v. het schadegeval.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Verscheidene daders - Hoofdelijkheid - Geen afzonderlijke schade - Herstel

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Dès lors qu'il ne considère pas que la circonstance que l'ampleur des dégâts à un immeuble trouve son origine dans l'intervention différée des pompiers, a fait naître un dommage distinct de celui qui résulte de l'incendie, l'arrêt justifie légalement sa décision de condamnation de l'auteur de la faute à l'origine d'une perte de temps dans l'attaque pratique et efficace du feu, au paiement des dégâts dus au sinistre.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Pluralité d'auteurs. solidarité - Absence de dommage distinct - Réparation

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Er bestaat een oorzakelijk verband tussen een fout en een schade wanneer die schade, zoals die is ontstaan, zich, zonder die fout, niet op dezelfde wijze zou hebben voorgedaan (1). (1) Zie Cass., 12 okt. 2005, AR P.05.0262.F, AC, 2005, nr. 507.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Oorzakelijk verband

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Le lien de causalité entre une faute et un dommage existe si ce dommage, tel qu'il s'est réalisé, ne se serait pas produit de la même manière en l'absence de cette faute (1). (1) Voir Cass., 12 octobre 2005, RG P.05.0262.F, Pas., 2005, n° 507.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Notion. appréciation par le juge - Lien de causalité

- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.07.0571.N 2 januari 2009 AC nr. 1

De rechter moet de heropening van het debat bevelen alvorens een vordering geheel of gedeeltelijk af te wijzen op grond van een exceptie die partijen niet voor hem hadden in geroepen, zoals de miskenning van het recht van verdediging in een procedure tot het opleggen van een administratieve sanctie op grond van de Wet van 21 dec. 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden (1) (2). (1) Zie Cass., 26 dec. 1986, AR 5176, AC, 1986-87, nr. 258; Cass., 3 april 1998, AR C.97.0087.F, AC, 1998, nr. 191, en Cass., 17 mei 2002, AR C.01.0330.F, AC, 2002, nr. 303. (2) Art. 26, §§ 1 en 2, W. 21 dec. 1998, zoals van kracht voor de wijziging ervan bij W. 25 april 2007.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Miskenning - Administratieve procedure - Ambtshalve exceptie - Afwijzing van de vordering - Heropening van het debat - Taak van de rechter

- Art. 774, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Le juge doit ordonner la réouverture des débats avant de rejeter, en tout ou en partie, une demande sur la base d'une exception que les parties n'ont pas invoquée devant lui, comme la violation des droits de la défense dans une procédure visant à imposer une sanction administrative en vertu de la loi du 21 décembre 1998 relative à la sécurité lors des matches de football (1) (2). (1) Voir Cass., 26 décembre 1986, RG 5176, Pas., 1987, n° 258; Cass., 3 avril 1998, RG C.97.0087.F, Pas., 1998, n° 191 et Cass., 17 mai 2002, RG C.01.0330.F, Pas., 2002, n° 303. (2) Art. 26, §§ 1er et 2 de la loi du 21 décembre 1998, tel qu'il était en vigueur avant sa modification par la loi du 25 avril 2007.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Violation - Procédure administrative - Exception soulevée d'office - Rejet de la demande - Réouverture des débats - Mission du juge

- Art. 774, al. 2 Code judiciaire

- Artt. 26, §§ 1, 2 en 3, en 27 Wet 21 dec. 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden

- Art. 26, §§ 1er, 2 et 3, et 27 L. du 21 décembre 1998

De rechter moet de heropening van het debat bevelen alvorens een vordering geheel of gedeeltelijk af te wijzen op grond van een exceptie die partijen niet voor hem hadden ingeroepen, zoals de miskenning van het recht van verdediging in een procedure tot het opleggen van een administratieve sanctie op grond van de Wet van 21 dec. 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden (1) (2). (1) Zie Cass., 26 dec. 1986, AR 5176, AC, 1986-87, nr. 258; Cass., 3 april 1998, AR C.97.0087.F, AC, 1998, nr. 191, en Cass., 17 mei 2002, AR C.01.0330.F, AC, 2002, nr. 303. (2) Art. 26, §§ 1 en 2, W. 21 dec. 1998, zoals van kracht voor de wijziging ervan bij W. 25 april 2007.

Le juge doit ordonner la réouverture des débats avant de rejeter, en tout ou en partie, une demande sur la base d'une exception que les parties n'ont pas invoquée devant lui, comme la violation des droits de la défense dans une procédure visant à imposer une sanction administrative en vertu de la loi du 21 décembre 1998 relative à la sécurité lors des matches de football (1) (2). (1) Voir Cass., 26 décembre 1986, RG 5176, Pas., 1987, n° 258; Cass., 3 avril 1998, RG C.97.0087.F, Pas., 1998, n° 191 et Cass., 17 mai 2002, RG C.01.0330.F, Pas., 2002, n° 303. (2) Art. 26, §§ 1er et 2 de la loi du 21 décembre 1998, tel qu'il était en vigueur avant sa modification par la loi du 25 avril 2007.

SPORT - Sportwedstrijden - Voetbalwedstrijden - Veiligheid - Inbreuk - Administratieve sanctie - Beroep bij de politierechtbank - Recht van verdediging - Miskenning - Exceptie - Afwijzing van de vordering - Heropening van het debat - Taak van de rechter

- Art. 774, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 26, §§ 1, 2 en 3, en 27 Wet 21 dec. 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Recht van verdediging - Administratieve procedure - Miskenning - Exceptie - Afwijzing van de vordering - Heropening van het debat - Taak van de rechter

- Art. 774, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 26, §§ 1, 2 en 3, en 27 Wet 21 dec. 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden

SPORT - Compétitions sportives - Matches de football - Sécurité - Infraction - Sanction administrative - Recours devant le tribunal de police - Droits de la défense - Violation - Exception - Rejet de la demande - Réouverture des débats - Mission du juge

- Art. 774, al. 2 Code judiciaire

- Art. 26, §§ 1er, 2 et 3, et 27 L. du 21 décembre 1998

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Droits de la défense - Procédure administrative - Violation - Exception - Rejet de la demande - Réouverture des débats - Mission du juge

- Art. 774, al. 2 Code judiciaire

- Art. 26, §§ 1er, 2 et 3, et 27 L. du 21 décembre 1998

C.07.0575.N 19 januari 2009 AC nr. 43

Conclusie van advocaat-generaal MORTIER.

VERRIJKING ZONDER OORZAAK - Vordering de in rem verso - Verrijking zonder oorzaak - Eigen wil van de verarmde

VERRIJKING ZONDER OORZAAK - Eigen wil van de verarmde

VORDERING IN RECHTE - Actio de in rem verso - Vermogensverschuiving zonder oorzaak - Eigen wil van de verarmde

De verrijking is niet zonder oorzaak, wanneer de vermogensverschuiving haar oorsprong vindt in de eigen wil van de verarmde (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

VERRIJKING ZONDER OORZAAK - Eigen wil van de verarmde

- Art. 1236 Burgerlijk Wetboek

VERRIJKING ZONDER OORZAAK - Vordering de in rem verso - Verrijking zonder oorzaak - Eigen wil van de verarmde

- Art. 1236 Burgerlijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Actio de in rem verso - Vermogensverschuiving zonder oorzaak - Eigen wil van de verarmde

Conclusions de l'avocat général MORTIER.

ENRICHISSEMENT SANS CAUSE - Actio de in rem verso - Enrichissement sans cause - Volonté même de la personne appauvrie

ENRICHISSEMENT SANS CAUSE - Volonté même de la personne appauvrie

DEMANDE EN JUSTICE - Actio de in rem verso - Glissement de patrimoine sans cause - Volonté même de la personne appauvrie

L'enrichissement n'est pas sans cause lorsque le glissement de patrimoine trouve son origine dans la volonté même de la personne appauvrie (1). (1) Voir les conclusions du ministère publiées à leur date dans AC

ENRICHISSEMENT SANS CAUSE - Volonté même de la personne appauvrie

- Art. 1236 Code civil

ENRICHISSEMENT SANS CAUSE - Actio de in rem verso - Enrichissement sans cause - Volonté même de la personne appauvrie

- Art. 1236 Code civil

DEMANDE EN JUSTICE - Actio de in rem verso - Glissement de patrimoine sans cause - Volonté même de la personne appauvrie

- Art. 1236 Burgerlijk Wetboek

- Art. 1236 Code civil

Noch uit artikel 9, derde lid, van de Vreemdelingenwet noch uit enige andere bepaling blijkt dat een vreemdeling wiens asielaanvraag is verworpen en aan wie een bevel om het grondgebied te verlaten ter kennis gebracht is, de machtiging niet mag aanvragen om langer dan drie maanden in het Rijk te verblijven.

VREEMDELINGEN - Asielaanvraag - Verwerping - Bevel om het grondgebied te verlaten - Aanvraag van de machtiging om langer dan drie maanden in het Rijk te verblijven

- Art. 9, derde lid Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

Il ne ressort ni de l'article 9, alinéa 3, de la loi du 15 décembre 1980 ni d'aucune autre disposition qu'une demande d'autorisation de séjour au-delà de trois mois ne peut être introduite par un étranger dont la demande d'asile a été rejetée et à qui un ordre de quitter le territoire a été notifié.

ETRANGERS - Demande d'asile - Rejet - Ordre de quitter le territoire - Demande d'autorisation de séjour au-delà de trois mois

- Art. 9, al. 3 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

Wanneer de administratieve overheid een beslissing neemt op grond van haar discretionaire macht, beschikt zij over een beoordelingsvrijheid die het haar binnen de perken van de wet mogelijk maakt om zelf de wijze van uitoefening van haar bevoegdheid te bepalen en de oplossing te kiezen die haar het meest geschikt voorkomt (1). (1) Cass., 24 nov. 2005, AR C.04.0317.F, A.C., 2005, nr. 625.

MACHTEN - Uitvoerende macht - Administratieve overheid - Discretionaire macht - Begrip

- Art. 144 Grondwet 1994

- Art. 584 Gerechtelijk Wetboek

L'autorité administrative qui prend une décision en vertu de son pouvoir discrétionnaire dispose d'une liberté d'appréciation qui lui permet, dans les limites de la loi, de déterminer elle-même les modalités d'exercice de sa compétence et de choisir la solution qui lui paraît la plus adéquate (1). (1) Cass., 24 novembre 2005, RG C.04.0317.F, Pas., 2005, n° 625.

POUVOIRS - Pouvoir exécutif - Autorité administrative - Pouvoir discrétionnaire - Notion

- Art. 144 Constitution 1994

- Art. 584 Code judiciaire

De rechterlijke macht is bevoegd om elke onrechtmatige aantasting van een subjectief recht waaraan de administratieve overheid zich schuldig maakt in de uitoefening van haar discretionaire macht, te voorkomen of te herstellen; ook de rechter in kort geding is hiertoe bevoegd binnen de perken van de wet (1). (1) Cass., 24 nov. 2005, AR C.04.0317.F, A.C., 2005, nr. 625.

KORT GEDING - Bevoegdheid - Administratie - Discretionaire macht - Subjectief recht - Aantasting

- Art. 144 Grondwet 1994

- Art. 584 Gerechtelijk Wetboek

MACHTEN - Rechterlijke macht - Bevoegdheid - Administratie - Discretionaire macht - Subjectief recht - Aantasting

- Art. 144 Grondwet 1994

- Art. 584 Gerechtelijk Wetboek

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 144 - Burgerlijke rechten - Subjectief recht - Aantasting - Administratie - Rechterlijke macht - Kort geding - Bevoegdheid

- Art. 144 Grondwet 1994

- Art. 584 Gerechtelijk Wetboek

BURGERLIJKE RECHTEN - POLITIEKE RECHTEN - Subjectief recht - Aantasting - Administratie - Rechterlijke macht - Kort geding - Bevoegdheid

- Art. 144 Grondwet 1994

- Art. 584 Gerechtelijk Wetboek

Le pouvoir judiciaire est compétent pour prévenir ou réparer toute atteinte portée fautivement à un droit subjectif par l'autorité administrative dans l'exercice de son pouvoir discrétionnaire; cette compétence est aussi reconnue au juge des référés, dans les limites prévues par la loi (1). (1) Cass., 24 novembre 2005, RG C.04.0317.F, Pas., 2005, n° 625.

REFERE - Compétence - Administration - Pouvoir discrétionnaire - Droit subjectif - Atteinte

- Art. 144 Constitution 1994

- Art. 584 Code judiciaire

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Compétence - Administration - Pouvoir discrétionnaire - Droit subjectif - Atteinte

- Art. 144 Constitution 1994

- Art. 584 Code judiciaire

CONSTITUTION - Constitution 1994 (artikel 100 a fin) - Article 144 - Droits civils - Droit subjectif - Atteinte - Administration - Pouvoir judiciaire - Référé - Compétence

- Art. 144 Constitution 1994

- Art. 584 Code judiciaire

DROITS CIVILS. DROITS POLITIQUES; VOIR AUSSI: 364/03 DROITS DE L'HOMME - Droit subjectif - Atteinte - Administration - Pouvoir judiciaire - Référé - Compétence

- Art. 144 Constitution 1994

- Art. 584 Code judiciaire

De omstandigheid dat de tegenwerpelijkheid van de pachtoverdracht overeenkomstig het artikel 34 van de Pachtwet in beginsel niet afhankelijk is van enige kennisgeving aan de verpachter, houdt niet in dat, in het geval dat vaststaat dat de verpachter op het ogenblik van de opzegging geen kennis had of behoorde te hebben van een overdracht van de pacht door de pachter, de opzeggingdoor de verpachter aan de overdragende pachter en niet aan de overnemer, ongeldig kan worden verklaard.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Einde (opzegging, verlenging, terugkeer) - Pachtoverdracht - Opzegging pacht door verpachter aan overdragende pachter - Niet-kennisgeving van de pachtoverdracht aan de verpachter

- Art. 34 Wet van 4 nov. 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

La circonstance que, conformément à l'article 34 de la loi du 4 novembre 1969, l'opposabilité de la cession du bail à ferme n'est, en principe, pas subordonnée à une quelconque notification au bailleur, n'implique toutefois pas que, s'il est établi qu'au moment du congé, le bailleur n'avait pas connaissance ou ne devait pas avoir connaissance de la cession du bail par le preneur, le congé donné par le bailleur au preneur cédant et pas au cessionnaire, peut être déclaré nul.

LOUAGE DE CHOSES - Bail a ferme - Fin (congé. prolongation. réintégration. etc) - Cession du bail - Congé donné par le bailleur au preneur cédant - Défaut de notification de la cession du bail au bailleur

- Art. 34 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

---

Uit de samenhang van de artikelen 34,eerste lid, en 35,eerste lid,van de Pachtwet volgt dat voor de tegenwerpelijkheid van een pachtoverdracht aan de in die bepalingen vermelde overnemers die niet op een pachtvernieuwing wensen aanspraak te maken, niet aan artikel 1690 van het Burgerlijk Wetboek moet worden voldaan; dit houdt een uitdrukkelijke afwijking in van artikel 1165 van het Burgerlijk Wetboek dat bepaalt dat overeenkomsten alleen gevolgen teweegbrengen tussen de contracterende partijen en aan derden geen nadeel toebrengen.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Onderverhuring en overdracht van huur - Pachtoverdracht - Tegenwerpelijkheid van de overdracht aan de overnemer

- Artt. 34, eerste lid, en 35, eerste lid Wet van 4 nov. 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

- Artt. 1165 en 1690 Burgerlijk Wetboek

Il ressort de la connexité des articles 34, alinéa 1er, et 35, alinéa 1er, de la loi du 4 novembre 1969 sur le bail à ferme que l'opposabilité de la cession du bail aux cessionnaires mentionnés dans ces dispositions qui ne souhaitent pas prétendre à un renouvellement du bail, n'est pas subordonnée au respect de l'article 1690 du Code civil; cela implique une dérogation explicite à l'article 1165 du Code civil qui dispose que les conventions n'ont d'effet qu'entre les parties contractantes et qu'elles ne nuisent point au tiers.

LOUAGE DE CHOSES - Bail a ferme - Souslocation et cession du bail - Cession du bail - Opposabilité de la cession au cessionnaire

- Art. 34, al. 1er, et 35, al. 1er L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

- Art. 1165 et 1690 Code civil

C.07.0595.F 25 juni 2009 AC nr. 439

Conclusie van advocaat-generaal WERQUIN.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Bevoegdheidsoverschrijding - Aard - Ontvankelijkheid

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Hof van beroep - Eindbeslissing over een geschilpunt - Verwijzing naar de eerste rechter tot verdere behandeling van de zaak - Vonnis over hetzelfde punt in een andere betekenis - Hoger beroep - Kritiek van de eiser op dat vonnis - Niet-gegrond verklaard hoger beroep - Beslissing die de eiser benadeelt - Middel van openbare orde - Ontvankelijkheid

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Nieuw middel - Hof van beroep - Eindbeslissing over een geschilpunt - Verwijzing naar de eerste rechter tot verdere behandeling van de zaak - Vonnis over hetzelfde punt in een andere betekenis - Hoger beroep - Kritiek van de eiser op dat vonnis - Niet-gegrond verklaard hoger beroep - Beslissing die de eiser benadeelt - Middel van openbare orde -

Conclusions de l'avocat général WERQUIN.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Excès de pouvoir - Nature - Recevabilité

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Cour d'appel - Décision définitive sur le chef de la contestation - Renvoi devant le premier juge en prosécution de cause - Jugement sur le même chef dans un sens différent - Appel - Critique de ce jugement par le demandeur - Appel déclaré non fondé - Décision causant grief au demandeur - Moyen d'ordre public - Recevabilité

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Moyen nouveau - Cour d'appel - Décision définitive sur le chef de la contestation - Renvoi devant le premier juge en prosécution de cause - Jugement sur le même chef dans un sens différent - Appel - Critique de ce jugement par le demandeur - Appel déclaré non fondé - Décision causant grief au demandeur - Moyen d'ordre public - Recevabilité

Ontvankelijkheid

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Rechtscollege - Bevoegdheidsoverschrijding

De rechter die over een geschilpunt uitspraak doet, dat bij hem niet meer aanhangig is omdat hij hierover reeds in dezelfde zaak en tussen dezelfde partijen een beslissing gewezen heeft en derhalve zijn rechtsmacht daarover volledig uitgeoefend heeft, overschrijdt zijn bevoegdheid (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Rechtscollege - Bevoegdheidsoverschrijding

- Art. 19, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Het middel dat de feitenrechter verwijt dat hij zijn bevoegdheid heeft overschreden door opnieuw uitspraak te doen over een geschilpunt dat hij reeds in dezelfde zaak en tussen dezelfde partijen had beslecht, raakt de openbare orde en is dus ontvankelijk, zelfs als de eiser het niet heeft opgeworpen voor de feitenrechter (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Bevoegdheidsoverschrijding - Aard - Ontvankelijkheid

Ook al zou de eiser voor het hof van beroep hebben toegegeven dat dit hof nog bevoegd was om over een geschilpunt uitspraak te doen, aangezien hij voor dat hof heeft aangevoerd dat het beroepen vonnis op dat punt moest worden gewijzigd, toch mag hij kritiek oefenen op het bestreden arrest, in zoverre het hem benadeelt door dat vonnis te bevestigen, en mag hij, ongeacht de door hem voor de feitenrechter opgeworpen middelen, tegen dat arrest een middel aanvoeren dat, daar het de openbare orde raakt, voor de eerste maal voor het Hof mag worden opgeworpen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Hof van beroep - Eindbeslissing over een geschilpunt - Verwijzing naar de eerste rechter tot verdere behandeling van de zaak - Vonnis over hetzelfde punt in een andere betekenis - Hoger beroep - Kritiek van de eiser op dat vonnis - Niet-gegrond verklaard hoger beroep - Beslissing die de eiser benadeelt - Middel van openbare orde - Ontvankelijkheid

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Hof van beroep - Eindbeslissing over een geschilpunt - Verwijzing naar de eerste rechter tot verdere behandeling van de zaak - Vonnis over hetzelfde punt in een andere betekenis - Hoger beroep - Kritiek van de eiser op dat vonnis - Niet-gegrond verklaard hoger beroep - Beslissing die de eiser benadeelt - Middel van openbare orde - Ontvankelijkheid

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Juridiction - Excès de pouvoir

Le juge, qui statue sur un chef de la contestation dont il n'est plus saisi parce qu'il a déjà rendu une décision sur celui-ci dans une même cause entre les mêmes parties et a, dès lors, épuisé sa juridiction à ce propos, commet un excès de pouvoir (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Juridiction - Excès de pouvoir

- Art. 19, al. 1er Code judiciaire

Le moyen, qui reproche au juge du fond d'avoir commis un excès de pouvoir en statuant à nouveau sur une question litigieuse qu'il avait déjà tranchée dans la même cause et entre les mêmes parties, intéresse l'ordre public, partant, est recevable même si le demandeur ne l'a pas fait valoir devant le juge du fond (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Excès de pouvoir - Nature - Recevabilité

Lors même que le demandeur aurait admis devant la cour d'appel que celle-ci avait encore le pouvoir de statuer sur un point, dès lors qu'il a soutenu devant cette cour que le jugement entrepris devait être réformé sur ce point, il est recevable à critiquer la disposition de l'arrêt attaqué qui, confirmant ce jugement, lui inflige grief et, quels que soient les moyens qu'il ait soumis au juge du fond, à invoquer contre cet arrêt un moyen qui, intéressant l'ordre public, peut être soulevé pour la première fois devant la Cour (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Cour d'appel - Décision définitive sur le chef de la contestation - Renvoi devant le premier juge en prosécution de cause - Jugement sur le même chef dans un sens différent - Appel - Critique de ce jugement par le demandeur - Appel déclaré non fondé - Décision causant grief au demandeur - Moyen d'ordre public - Recevabilité

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Cour d'appel - Décision définitive sur le chef de la contestation - Renvoi devant le premier juge en prosécution de cause - Jugement sur le même chef dans un sens différent - Appel - Critique de ce jugement par le demandeur - Appel déclaré non fondé - Décision causant grief au demandeur - Moyen d'ordre public - Recevabilité

Geen enkele wetsbepaling verbiedt dat de aanmaning tot betaling de eisbaarheid van de schuld voorafgaat; in een dergelijk geval krijgt de aanmaning uitwerking zodra de schuld eisbaar wordt, voor zover die schuld bestond toen de aanmaning werd gegeven; die regel blijft gelden ook al wordt het bestaan van de schuld betwist (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

INTEREST - Moratoire interest - Voorwaarde - Aanmaning tot betaling - Aanmaning voorafgaand aan de opeisbaarheid - Betwisting van het bestaan van de schuld

- Art. 1153, derde lid Burgerlijk Wetboek

INGEBREKESTELLING - Moratoire interesten - Aanmaning voorafgaand aan de opeisbaarheid - Betwisting van het bestaan van de schuld

- Art. 1153, derde lid Burgerlijk Wetboek

VERBINTENIS - Verbintenis tot betaling van een bepaald bedrag - Vertraging in de uitvoering - Moratoire interesten - Voorwaarde - Aanmaning tot betaling - Aanmaning voorafgaand aan de opeisbaarheid - Betwisting van het bestaan van de schuld

- Art. 1153, derde lid Burgerlijk Wetboek

Aucune disposition légale n'interdit que la sommation de payer soit antérieure à l'exigibilité de la dette; en pareil cas, la sommation sortit ses effets dès l'exigibilité pour autant que la dette existe au moment où elle est faite; cette règle n'est pas affectée par la circonstance que l'existence de la dette est contestée (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

INTERETS - Intérêts moratoires - Condition - Sommation de payer - Sommation antérieure à l'exigibilité - Contestation de l'existence de la dette

- Art. 1153, al. 3 Code civil

MISE EN DEMEURE - Intérêts moratoires - Sommation antérieure à l'exigibilité - Contestation de l'existence de la dette

- Art. 1153, al. 3 Code civil

OBLIGATION - Obligation consistant au paiement d'une certaine somme - Retard dans l'exécution - Intérêts moratoires - Condition - Sommation de payer - Sommation antérieure à l'exigibilité - Contestation de l'existence de la dette

- Art. 1153, al. 3 Code civil

Conclusie van advocaat-generaal WERQUIN.

INGEBREKESTELLING - Moratoire interesten - Aanmaning voorafgaand aan de opeisbaarheid - Betwisting van het bestaan van de schuld

INTEREST - Moratoire interest - Voorwaarde - Aanmaning tot betaling - Aanmaning voorafgaand aan de opeisbaarheid - Betwisting van het bestaan van de schuld

VERBINTENIS - Verbintenis tot betaling van een bepaald bedrag - Vertraging in de uitvoering - Moratoire interesten - Voorwaarde - Aanmaning tot betaling - Aanmaning voorafgaand aan de opeisbaarheid - Betwisting van het bestaan van de schuld

Conclusions de l'avocat général WERQUIN.

MISE EN DEMEURE - Intérêts moratoires - Sommation antérieure à l'exigibilité - Contestation de l'existence de la dette

INTERETS - Intérêts moratoires - Condition - Sommation de payer - Sommation antérieure à l'exigibilité - Contestation de l'existence de la dette

OBLIGATION - Obligation consistant au paiement d'une certaine somme - Retard dans l'exécution - Intérêts moratoires - Condition - Sommation de payer - Sommation antérieure à l'exigibilité - Contestation de l'existence de la dette

---

C.07.0605.F 5 maart 2009 AC nr. 173

Die uitkering tot levensonderhoud die verschuldigd is aan de echtgenoot die de echtscheiding heeft verkregen, moet worden vastgesteld door zijn toestand tijdens het samenleven te vergelijken met zijn inkomsten op het ogenblik van de echtscheiding (1). (1) Cass., 9 jan. 2003, AR C.02.0407.F, AC, 2003, nr. 21.

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de goederen - Uitkering na echtscheiding - Vaststelling

- Art. 301, § 1 Burgerlijk Wetboek

La pension alimentaire due à l'époux au profit duquel le divorce a été prononcé doit être fixée en comparant la situation dont il jouissait au temps de la vie commune avec ses ressources au moment du divorce (1). (1) Cass., 9 janvier 2003, RG C.02.0407.F, Pas., 2003, n° 21.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux biens - Pension après divorce - Détermination

- Art. 301, § 1er Code civil

De rechter die de onschuldige echtgenoot een uitkering na echtscheiding toekent, mag geen levensstijl in aanmerking nemen die opgewaardeerd is volgens een consumptieprijsindex die dateert van na het tijdstip waarop hij de uitkeringsplichtige tot betaling ervan veroordeelt.

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de goederen - Uitkering na echtscheiding - Levensstijl - In aanmerking te nemen criterium

Le juge qui accorde à l'époux innocent une pension après divorce ne peut prendre en considération un niveau de vie réévalué en fonction d'un indice des prix à la consommation postérieur à la date à partir de laquelle il condamne le débiteur à la payer.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux biens - Pension après divorce - Niveau de vie - Critère à prendre en considération

- Art. 301, § 1 Burgerlijk Wetboek

- Art. 301, § 1er Code civil

C.07.0608.N 3 september 2009 AC nr. 472

Het vertrekpunt van de éénjarige vervaltermijn van vorderingen tot betaling van planschadevergoeding, is de datum waarop de betrokkene geacht wordt kennis te hebben genomen van de beslissing tot weigering van de bouw- of verkavelingsvergunning en waarop een termijn aanvangt voor het aanwenden van rechtsmiddelen tegen die weigeringsbeslissing (1). (1) Het O.M. concludeerde tot verwerping nu het van oordeel was dat de wettelijke bepaling, die voorziet dat het recht op schadevergoeding ontstaat bij de weigering van een bouw- of verkavelingsbeslissing, tot gevolg heeft dat het vertrekpunt van de termijn de weigeringsbeslissing zelf is en niet de betekening ervan.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Planschade - Schadevergoeding - Vordering - Vervaltermijn - Vertrekpunt

- Artt. 37, derde lid en 38, tweede lid Wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw

Le point de départ du délai de déchéance d'un an des demandes tendant au paiement d'une indemnisation du chef de dommage résultant du plan, est la date à laquelle l'intéressé est censé avoir eu connaissance de la décision de refus du permis de bâtir ou de lotir et à laquelle prend cours le délai pour exercer les voies de recours contre cette décision de refus (1). (1) Le M.P. a conclu au rejet dès lors qu'il a estimé qu'il résulte de la disposition légale qui prévoit que le droit à indemnisation naît lors du refus du permis de bâtir ou de lotir, que le point de départ du délai est la décision de refus même et pas sa signification.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'amenagement - Dommage résultant du plan - Indemnisation - Demande - Délai de déchéance - Point de départ

- Art. 37, al. 3, et 38, al. 2 L. du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme

C.07.0611.F 29 juni 2009 AC nr. 445

Uit het bestaan van een verhouding van ondergeschiktheid tussen aansteller en aangestelde kan niet noodzakelijkerwijs worden afgeleid dat deze met de aansteller een arbeidsovereenkomst gesloten heeft en derhalve evenmin dat die aangestelde zich kan beroepen op de regels tot beperking van de aansprakelijkheid van de werknemer, die zijn vastgelegd in artikel 18 Arbeidsovereenkomstenwet.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Meesters - Aangestelden - Schade veroorzaakt door een aangestelde - Geen arbeidsovereenkomst

- Art. 18 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

- Art. 1384, eerste en derde lid Burgerlijk Wetboek

De l'existence d'un lien de subordination entre un commettant et un préposé, il ne se déduit pas nécessairement que celui-ci a conclu un contrat de travail avec le commettant ni, partant, que ce préposé peut se prévaloir des règles limitant la responsabilité du travailleur édictées par l'article 18 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Maîtres. préposés - Dommage causé par le préposé - Absence de contrat de travail

- Art. 18 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

- Art. 1384, al. 1er et 3 Code civil

C.07.0616.F 29 januari 2009 AC nr. 74

Uit artikel 6.2 van het Wegverkeersreglement volgens hetwelk de verkeerstekens enkel boven de verkeersregels gaan wanneer het verkeer door verkeerslichten wordt geregeld, volgt dat artikel 19.3.3° en de daaruit voortvloeiende voorrang niet van toepassing is, zelfs niet wanneer er twijfel bestaat over de kleur van de lichten.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 6 - Verkeersteken - Verkeerslichten - Voorrang - Verkeersregels - Uitsluiting

Il se déduit de l'article 6.2 du Code de la route qui dispose que la signalisation routière prévaut sur les règles de circulation que, lorsque la circulation est réglée par des signaux lumineux, l'article 19.3.3° et la priorité qui en découle ne sont pas d'application, même lorsqu'il subsiste un doute quant à la phase des feux.

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 6 - Signalisation routière - Signaux

- Artt. 6 en 19.3.3° KB van 1 dec. 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer

lumineux - Prépondérance - Règles de circulation - Exclusion

- Art. 6 et 19.3.3° A.R. du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière

De bestuurder die op een kruispunt naar links afslaat, mag zijn voertuig in beweging brengen wanneer hij ziet dat de verkeerslichten voor de tegenliggers ofwel op rood ofwel op oranjegeel gesprongen zijn, mits de voertuigen die het kruispunt naderen op voldoende veilige wijze kunnen stoppen.

Le conducteur qui vire à gauche dans un carrefour peut entamer son mouvement lorsqu'il aperçoit que les feux lumineux sont passés pour les véhicules venant en sens inverse, soit à la phase rouge, soit à la phase orange pour autant que les véhicules s'en approchant puissent s'y arrêter dans des conditions de sécurité suffisantes.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 61 - Artikel 61.1.1° en 2 - Verkeerslichten - Naar links afslaande bestuurder - Tegenligger die het verkeerslicht voorbijrijdt - Voorrang

- Artt. 19.3.3° en 61.1.2° en 3° KB van 1 dec. 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 61 - Article 61.1.1° et 2 - Signaux lumineux - Conducteur tournant à gauche - Conducteur venant en sens inverse qui franchit le signal lumineux - Priorité

- Art. 19.3.3° et 61.1.2° et 3° A.R. du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière

Het middel volgens hetwelk het artikel van een wet waarvan de tekst door een latere wet is gewijzigd, geschonden is doelt op dat artikel zoals het is gewijzigd.

Le moyen qui indique comme violé l'article d'une loi dont le texte a été modifié par une loi ultérieure vise cet article tel qu'il a été modifié.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Wetsartikel - Wijziging

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Article de loi - Modification

- Art. 1080 Code judiciaire

C.07.0617.N 3 april 2009 AC nr. 239

Iemand kan slechts tot vergoeding van schade ingevolge een abnormale burenhinder gehouden zijn, indien die burenhinder is veroorzaakt door een daad, een verzuim of een gedraging die hem kan worden toegerekend (1). (1) Cass., 12 maart 1999, AR C.98.0026.N, AC, 1999, nr 149.

Une personne ne peut être obligée de compenser le dommage causé par un trouble de voisinage anormal que si ce trouble a été causé par un fait, une omission ou un comportement qui lui est imputable (1). (1) Cass., 12 mars 1999, RG C.98.0026.N, Pas., 1999, n° 149.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Bijzondere aansprakelijkheid - Burenhinder - Verplichting tot vergoeding

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Responsabilités particulières - Troubles de voisinage - Obligation de compenser

- Art. 544 Code civil

C.07.0621.F 18 juni 2009 AC nr. 417

Krachtens artikel 4, b), van het Verdrag van 's-Gravenhage van 4 mei 1971 inzake de wet welke van toepassing is op verkeersongevallen op de weg, wordt afgeweken van de regel dat, luidens artikel 3 van dat Verdrag, de van toepassing zijnde wet de interne wet is van de Staat op welks grondgebied het ongeval heeft plaatsgevonden, wanneer alle voertuigen die bij het ongeval betrokken zijn geraakt, ingeschreven zijn in dezelfde Staat die niet die is op welks grondgebied het ongeval heeft plaatsgevonden (1). (1) Cass., 19 maart 2004, AR C.03.0037.F, AC, 2004, nr. 156 en concl. adv.-gen. Werquin, inz. p. 492.

Il est dérogé, en vertu de l'article 4.b de la Convention de La Haye du 4 mai 1971 sur la loi applicable en matière d'accidents de la circulation routière, à la règle suivant laquelle, aux termes de l'article 3 de cette convention, la loi applicable est la loi interne de l'Etat sur le territoire duquel l'accident est survenu, lorsque tous les véhicules qui ont pris part à l'accident sont immatriculés dans un même Etat, autre que celui du lieu de la survenance de l'accident (1). (1) Cass., 19 mars 2004, RG C.03.0037.F, Pas., 2004, n° 156, et les conclusions de M. l'avocat général Werquin, spéc. p. 469.

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Wegverkeersongeval - Ongeval in België - Betrokkenheid van twee of meer in verschillende Staten ingeschreven voertuigen - Voertuig van de voor het ongeval

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Accident de la circulation routière - Accident survenu en Belgique - Implication de plusieurs véhicules immatriculés dans différents Etats - Véhicule du

aansprakelijke in dezelfde Staat ingeschreven als voertuig van slachtoffer - Toepasselijke wet - Verdrag van 's Gravenhage van 4 mei 1971 - Voorwaarden - Betrokken voertuig

- Artt. 3 en4b Verdrag van Den Haag 4 mei 1971

responsable de l'accident immatriculé dans le même Etat que le véhicule de la victime - Loi applicable - Convention de La Haye du 4 mai 1971 - Conditions - Véhicule impliqué

- Art. 3 et 4b Convention de La Haye du 4 mai 1971

C.07.0625.N 1 oktober 2009 AC nr. 539

Een nieuwe wet is in de regel niet enkel van toepassing op toestanden die na haar inwerkingtreding ontstaan, maar ook op de toekomstige gevolgen van de onder de vroegere wet ontstane toestanden die zich voordoen of die voortduren onder vigeur van de nieuwe wet, voor zover die toepassing geen afbreuk doet aan reeds onherroepelijk vastgestelde rechten (1). (1) Cass., 15 sept. 2005, AR C.04.0345.N, AC, 2005, nr. 437.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Nieuwe wet

- Art. 2 Burgerlijk Wetboek

Une nouvelle loi est en principe applicable non seulement aux situations qui surviennent après son entrée en vigueur, mais également aux effets futurs des situations nées sous le régime de l'ancienne loi qui se produisent ou se prolongent sous l'empire de la nouvelle loi, pour autant que cette application ne porte pas atteinte à des droits déjà irrévocablement fixés (1). (1) Cass., 15 septembre 2005, RG C.04.0345.N, Pas., 2005, n° 437.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Nouvelle loi

- Art. 2 Code civil

Het feit dat de oude Faillissementswet niet in de mogelijkheid voorziet om, in geval van faillissement van een rechtspersoon, het tijdstip van staking van betaling vast te stellen op meer dan zes maanden voor de faillietverklaring, heeft tot gevolg dat de rechter die onder vigeur van de nieuwe wet een rechtspersoon failliet verklaart, dit tijdstip overeenkomstig de nieuwe wet niet kan bepalen op een tijdstip van meer dan zes maanden voor de inwerkingtreding van de nieuwe wet; er anders over oordelen zou tot gevolg hebben dat de rechten van derden aangetast worden door een retroactieve werking van de nieuwe wet (1). (1) Zie Cass., 19 jan. 2006, AR C.04.0446.N, AC, 2006, nr. 43, met concl. O.M. Het O.M. was thans van mening dat de beperking van het tijdstip van de staking van betaling volgens de oude wet geen verkregen recht deed ontstaan en dat de memorie van antwoord terecht stelde dat het feit dat bepaalde handelingen niet tegenwerpbaar zouden kunnen worden verklaard aan de boedel slechts een secundair gevolg is van de nieuwe wet, alsook dat de eisers zich beriepen op een loutere verwachting volgens de oude wet, zonder enige concrete aanduiding van enig verworven recht. De stelling van de eisers dat onder het oude recht de ontbinding niet meer kon worden aangevochten was een loutere hypothese. Het nieuwe artikel 12, van openbare orde, beoogt de schuldeisers te beschermen tegen frauduleuze faillissementen.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJK AKKOORD - Begrip - Vereisten van het faillissement - Staking van betaling - Tijdstip - Rechtspersoon - Nieuwe wet

- Art. 12, zesde lid Wet 8 aug. 1997

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Algemeen - Faillissement - Staking van betaling - Tijdstip - Nieuwe wet

- Art. 12, zesde lid Wet 8 aug. 1997

Le fait que l'ancienne loi sur les faillites ne prévoit pas la possibilité de fixer, en cas de faillite d'une personne morale, le moment de la cessation des paiements plus de six moins avant la déclaration de faillite, a pour conséquence que le juge qui déclare en faillite une société sous le régime de la nouvelle loi ne peut, conformément à la nouvelle loi, fixer ce moment à une date antérieure de plus de six mois à l'entrée en vigueur de la nouvelle loi ; en décider autrement aurait pour conséquence qu'un effet rétroactif de la nouvelle loi affecterait les droits des tiers (1). (1) Voir Cass., 19 janvier 2006, RG C.04.0446.N, Pas., 2006, n° 43, avec les conclusions du M.P. Le M.P. estimait, en l'espèce, que la limitation du moment de la cessation des paiements conformément à l'ancienne loi ne faisait pas naître de droit fixé et que le mémoire de réponse soutenait à juste titre que le fait que certains actes pourraient être déclarés non opposables à la masse n'est qu'un effet secondaire de la nouvelle loi, ainsi que les demandeurs invoquaient une simple attente suivant l'ancienne loi, sans indication concrète d'un quelconque droit fixé. La thèse des demandeurs selon laquelle la dissolution ne pouvait plus être contestée sous le régime de l'ancienne loi était une simple hypothèse. Le nouvel article 12 de la loi sur les faillites, d'ordre public, vise à protéger les créanciers contre les faillites frauduleuses.

FAILLITE ET CONCORDATS - Notions. conditions de la faillite - Cessation de payement - Moment - Personne morale - Nouvelle loi

- Art. 12, al. 6 L. du 8 août 1997 sur les faillites

SOCIETES - Sociétés commerciales - Généralités - Faillite - Cessation de payement - Moment - Nouvelle loi

- Art. 12, al. 6 L. du 8 août 1997 sur les faillites

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Faillissement - Rechtspersoon - Staking van betaling - Tijdstip - Nieuwe wet

- Art. 12, zesde lid Wet 8 aug. 1997

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Faillite - Personne morale - Cessation de payement - Moment - Nouvelle loi

- Art. 12, al. 6 L. du 8 août 1997 sur les faillites

C.07.0626.F 12 februari 2009 AC nr. 118

Wanneer samenlopende wegen voorzien zijn van het verkeersteken B1 (omgekeerde driehoek) of B5 (Stop), bepaalt de wetgeving inzake het wegverkeer geen voorrang tussen die wegen, zodat op dat kruispunt de algemene voorrangsregels gelden (1). (1) Zie Cass., 24 mei 1994, AR P.93.0488.N, AC, 1994, nr. 257; Cass., 14 sept. 1994, AR P.94.0371.F, AC, 1994, nr. 377.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 19 - Art. 19.3 - Samenlopende wegen voorzien van het verkeersteken B1 of B5 - Toepasselijke regels

- Artt. 19.3.2°.a) en 19.3.3° KB van 1 dec. 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer

Lorsque des voies convergentes sont pourvues des signaux B1 (triangle renversé) ou B5 (Stop), la législation sur le roulage ne prévoit aucune priorité entre ces voies, de sorte que ce carrefour est régi par les règles générales de priorité (1). (1) Voir Cass., 24 mai 1994, RG P.93.0488.N, Pas., 1994, n° 257; Cass., 14 septembre 1994, RG P.94.0371.F, Pas., 1994, n° 377.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 19 - Article 19, # 3 - Voies convergentes pourvues des signaux B1 ou B5 - Règles applicables

- Art. 19.3.2°.a) et 19.3.3° A.R. du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière

---

C.07.0628.F 29 januari 2009 AC nr. 75

Het feit dat een cheque met algemene kruising door de betrokkene slechts kan worden betaald aan een bankier of aan een cliënt van de betrokkene belet niet dat de gekruiste cheque wordt overgedragen en door de geëndosseerde.

CHEQUE - Algemene kruising - Overdracht - Gevolgen - Inning

- Art. 38 Wet van 1 maart 1961 betreffende de invoering in de nationale wetgeving van de Eenvormige Wet op de cheque en de inwerkingtreding van deze wet

Le fait qu'un chèque à barrement général ne puisse être payé par le tiré qu'à un banquier ou au client du tiré ne fait pas obstacle à ce que le chèque barré soit transféré comme un chèque ordinaire et encaissé par l'endossataire.

CHEQUE; VOIR AUSSI: 180 EFFETS DE COMMERCE - Barrement général - Transfert - Conséquences - Encaissement

- Art. 38 L. du 1er mars 1961 concernant l'introduction dans la législation nationale de la loi uniforme sur le chèque et sa mise en vigueur

---

C.07.0638.F 23 oktober 2009 AC nr. 616

Conclusie van advocaat-generaal DUBRULLE.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Beoordeling door de rechter - Grieven - Wettelijke grondslag

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Peildatum - Geleden schade - Toekomstige schade - Onderscheid

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Schade - Beoordeling door de rechter - Grieven - Wettelijke grondslag

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Bestuurder - Schade - Vergoeding - Uitsluiting - Draagwijdte - Rechtverkrijgende

Conclusions de l'avocat général DUBRULLE.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Appréciation par le juge - Griefs - Base légale

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Date de l'évaluation - Dommage subi - Dommage futur - Distinction

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Dommage - Appréciation par le juge - Griefs - Base légale

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Conducteur - Dommages - Réparation - Exclusion - Etendue - Ayant droit

---

Artikel 29bis, § 2, W.A.M. 1989, sluit de bestuurder van een motorrijtuig en zijn rechtverkrijgenden alleen van de toepassing ervan uit wanneer het gaat om het herstel van de schade die het gevolg was van door de bestuurder opgelopen lichamelijke letsels of van het overlijden van die bestuurder (1). (1) Artikel 29bis, § 2, vóór de wijziging ervan bij W. 19 jan. 2001. Zie de (andersl.) concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Bestuurder - Schade - Vergoeding - Uitsluiting - Draagwijdte - Rechtverkrijgende

- Art. 29bis, § 2 Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

L'article 29bis, § 2, de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs n'exclut de son champ d'application le conducteur d'un véhicule automoteur et ses ayants droit qu'en ce qui concerne la réparation des dommages résultant de lésions corporelles subies par ce conducteur ou du décès de celui-ci (1). (1) L'article 29bis, § 2, avant sa modification par la loi du 19 janvier 2001. Voir les conclusions (contraires) du M.P.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Conducteur - Dommages - Réparation - Exclusion - Etendue - Ayant droit

- Art. 29bis, § 2 L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

---

De rechter moet, in de regel, de schade vaststellen op het tijdstip van zijn uitspraak; bij die gelegenheid moet de rechter tevens, indien een van de partijen hierom vraagt, een onderscheid maken tussen de schade die is geleden op de datum van de te wijzen beslissing, en de toekomstige schade, waarbij alleen de vergoeding van laatstgenoemde schade voor kapitalisatie vatbaar is (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Peildatum - Geleden schade - Toekomstige schade - Onderscheid

Le juge est, en règle, tenu de se placer au moment où il statue pour évaluer le dommage; à cette occasion, il est aussi tenu, si l'une des parties le demande, de distinguer le dommage subi à la date de la décision à intervenir du dommage futur, seule l'indemnisation de ce dernier étant susceptible de capitalisation (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Date de l'évaluation - Dommage subi - Dommage futur - Distinction

---

Het middel, dat het bestreden vonnis verwijt dat het de schade niet begroot op het tijdstip van de uitspraak en dat het geen onderscheid maakt tussen schade in het verleden, die zonder kapitalisatie berekend kan worden, en de toekomstige schade, die wel gekapitaliseerd kan worden, is afgeleid uit artikel 1382 B.W. (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Beoordeling door de rechter - Grieven - Wettelijke grondslag

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Schade - Beoordeling door de rechter - Grieven - Wettelijke grondslag

Le moyen, qui reproche au jugement attaqué de ne pas apprécier le dommage au moment où il statue et de ne pas distinguer le dommage passé, susceptible d'être calculé sans capitalisation, du dommage futur pouvant être capitalisé, se déduit de l'article 1382 du Code civil (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Appréciation par le juge - Griefs - Base légale

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Dommage - Appréciation par le juge - Griefs - Base légale

---

C.07.0641.N 20 februari 2009 AC nr. 148

Een vreemdeling die een dringend beroep heeft ingesteld tegen een bevel om het land te verlaten en die ingevolge de schorsing van dit bevel over een bijzonder verblijfsdocument beschikt, is het toegelaten voorlopig in het land te verblijven; zijn hoofdverblijf in België is aldus gedekt door een wettelijk verblijf.

VREEMDELINGEN - Bevel om het land te verlaten - Dringend beroep - Schorsing - Bijzonder verblijfsdocument - Gevolg - Hoofdverblijf

Un étranger qui a introduit un recours urgent contre un ordre de quitter le territoire et qui ensuite de la suspension de cet ordre dispose d'un document de séjour spécial, est admis à séjourner provisoirement sur le territoire; sa résidence principale en Belgique est ainsi couverte par un séjour légal.

ETRANGERS - Ordre de quitter le territoire - Recours urgent - Suspension - Document de séjour spécial - Effet - Résidence principale

- Art. 63/5, eerste en tweede lid Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 113, eerste en tweede lid KB 8 okt. 1981

- Art. 63/5, al. 1er et 2 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

- Art. 113, al. 1er et 2 A.R. du 8 octobre 1981

Het hoofdverblijf in België is wettelijk in de zin van artikel 12bis, § I, 3° het Wetboek van de Belgische nationaliteit indien de vreemdeling het bewijs kan leveren van een voorlopige verblijfsvergunning of van een toelating om voorlopig in het land te verblijven (1). (1) Zie de concl. O.M. voor Cass., 20 feb. 2009, AR C.08.0115.N, infra, nr ...

La résidence principale en Belgique est légale au sens de l'article 12bis, § I, 3° du Code de la nationalité belge si l'étranger peut apporter la preuve d'un permis de séjour provisoire ou d'une autorisation à séjourner provisoirement sur le territoire (1). (1) Voir les conclusions du M.P. avant Cass., 20 février 2009, C.08.0115.N, publiées à leur date dans AC, 2009.

NATIONALITEIT - Verklaring tot het verkrijgen van de Belgische nationaliteit - Hoofdverblijfplaats - Wettelijk verblijf

- Art. 12bis, § 1, 3° Wetboek van de Belgische nationaliteit

NATIONALITE - Déclaration visant à l'obtention de la nationalité belge - Résidence principale - Séjour légal

- Art. 12bis, § 1er, 3° Code de la nationalité belge

C.08.0003.F 29 juni 2009 AC nr. 446

Art. 8, tweede lid, W. 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst, dat de verzekeraar in staat stelt zich van zijn verplichtingen te bevrijden voor de gevallen van grove schuld die op uitdrukkelijke en beperkende wijze in de overeenkomst zijn bepaald, sluit uit dat hij zich van zijn verplichtingen kan bevrijden voor de gevallen van grove schuld die in algemene bewoordingen zijn bepaald (1). (1) Zie M. Fontaine, Droit des assurances, 3de uitg., Brussel, Larcier, 2007, p. 261, en noot 493, alsook de vermelde rechtspraak; Cass., 12 jan. 2007, AR C.05.0083.N, AC, 2007, nr 20; J-L Fagnart, La requalification des clauses du contrat d'assurance, in Liber Amicorum, Lucien Simont, Bruylant, Brussel, 2002, 667, nr 5.

L'article 8, alinéa 2, de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre, qui permet à l'assureur de s'exonérer de ses obligations pour les cas de faute lourde déterminés expressément et limitativement dans le contrat, exclut son exonération pour les cas de faute lourde déterminés en termes généraux (1). (1) Voir, M. Fontaine, Droit des assurances, 3° éd., Bruxelles, Larcier, 2007, p. 261 et note 493 ainsi que la jurisprudence citée; Cass., 12 janvier 2007, RG C.05.0083.N, Pas., 2007, n° 20; J-L Fagnart, La requalification des clauses du contrat d'assurance, in Liber Amicorum, Lucien Simont, Bruylant, Bruxelles, 2002, 667, n° 5.

VERZEKERING - Landverzekering - Overeenkomst - Verzekeraar - Uitsluitingsbeding

- Art. 8, tweede lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

ASSURANCES - Assurances terrestres - Convention - Assureur - Clause d'exonération

- Art. 8, al. 2 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

C.08.0010.F 23 oktober 2009 AC nr. 611

Wanneer de overeenkomst, krachtens de leasingovereenkomst, in geval van total loss of verdwijning van het voorwerp wegens diefstal of overmacht eindigt op de datum van de schade en de huurder, bijgevolg, aan de verhuurder een vergoeding moet betalen gelijk aan het bedrag van het op het ogenblik van het ongeval nog verschuldigde kapitaal, vermeerderd met het bedrag van de restwaarde, geeft de rechter, die aanneemt dat de huurder, krachtens die overeenkomst, op het ogenblik van het ongeval de eigenaar van het voertuig was, daar alle door de huurder verschuldigde bedragen waren betaald en hierdoor bijgevolg voornoemd recht is ontstaan, aan de leasingovereenkomst geen uitlegging die niet verenigbaar is met de bewoordingen ervan en miskent derhalve de bewijskracht van die overeenkomst niet.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijskracht - Leasingovereenkomst - Total loss van het voertuig - Eigendom van het voertuig - Huurder

- Artt. 1319, 1320 en 1322 Burgerlijk Wetboek

VERZEKERING - Landverzekering - Leasingovereenkomst - Total loss van het voertuig - Eigendom van het voertuig - Huurder - Bewijskracht van de akten

- Artt. 1319, 1320 en 1322 Burgerlijk Wetboek

Lorsqu'en vertu de la convention de location-financement, en cas de perte totale ou de disparition de l'objet en raison de vol ou de cas de force majeure, le contrat prend fin à la date du préjudice et le preneur est, dès lors, tenu de payer au bailleur une indemnité égale au montant du capital restant dû au moment du préjudice, majoré du montant de la valeur résiduelle, le juge qui admet que le preneur avait la qualité de propriétaire du véhicule au moment de l'accident en vertu de ladite convention, le paiement des sommes dues par le preneur qui conditionnait la naissance de ce droit ayant été effectué, ne donne pas du contrat de location-financement une interprétation inconciliable avec ses termes, partant, ne viole pas la foi qui lui est due.

PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Foi due aux actes - Convention de location-financement - Sinistre total du véhicule - Propriété du véhicule - Preneur

- Art. 1319, 1320 et 1322 Code civil

ASSURANCES - Assurances terrestres - Convention de location-financement - Sinistre total du véhicule - Propriété du véhicule - Preneur - Foi due aux actes

- Art. 1319, 1320 et 1322 Code civil

De rechter miskent de verbindende kracht van een overeenkomst niet, wanneer hij daaraan het gevolg toekent dat zij, in de uitlegging die hij eraan geeft, wettig tussen de partijen heeft (1). (1) Cass., 29 mei 2008, AR C.07.0321.N, AC, 2009, nr. 332.

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Verzekeringsovereenkomst materiële schade - Verbindende kracht

- Art. 1134 Burgerlijk Wetboek

VERZEKERING - Landverzekering - Voertuig - Verzekeringsovereenkomst materiële schade - Verbindende kracht

- Art. 1134 Burgerlijk Wetboek

Ne viole pas la force obligatoire d'une convention, le juge qui reconnaît à celle-ci l'effet que, dans l'interprétation qu'il en donne, elle a légalement entre les parties (1). (1) Cass., 29 mai 2008, RG C.07.0321.N, Pas., 2009, n° 332.

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Contrat d'assurance en dégâts matériels - Force obligatoire

- Art. 1134 Code civil

ASSURANCES - Assurances terrestres - Véhicule - Contrat d'assurance en dégâts matériels - Force obligatoire

- Art. 1134 Code civil

C.08.0015.N 6 februari 2009 AC nr. 97

Uit geen enkele wetsbepaling volgt dat de pachter, om de enkele reden dat hij de pensioenleeftijd heeft bereikt en pensioen geniet, over geen voorkooprecht beschikt bij verkoop van een in pacht gegeven landeigendom.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Voorkooprecht - Pachter - Pensioen

- Art. 8bis, eerste lid, 9, tweede lid, 47 en 48.1 Wet van 4 nov. 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

Il ne suit d'aucune disposition légale que, pour la seule raison qu'il a atteint l'âge de la retraite et bénéficie d'une pension, le preneur ne dispose pas d'un droit de préemption en cas de vente d'un bien rural donné à ferme.

LOUAGE DE CHOSES - Bail a ferme - Droit de préemption - Preneur - Pension

- Art. 8bis, al. 1er, 9, al. 2, 47 et 48.1 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

C.08.0028.F 5 maart 2009 AC nr. 174

Conclusie van advocaat-generaal WERQUIN.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Geschonden wetsbepaling - Geen vermelding - Ontvankelijkheid van het middel

Het arrest, dat de vordering tot vernietiging van de arbitrale uitspraak wegens bevoegdheidsoverschrijding, te weten het overschrijden van de uitspraaktermijn, afwijst louter op grond dat de partijen zich vóór de uitspraak niet hebben beklaagd over die overschrijding, hoewel die uitspraak is gedaan na het einde van de opdracht van de arbiters, is niet naar recht verantwoord (1). (1) Zie andersl. concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

ARBITRAGE - Arbitrale uitspraak buiten termijn gedaan - Vordering tot vernietiging wegens bevoegdheidsoverschrijding - Oorzaak van verwerping - Kennis in de loop van de arbitrageprocedure en uitblijven van reactie

- Artt. 1698.3, 1704.2, d) en 1704.4 Gerechtelijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général WERQUIN.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Disposition légale violée - Défaut d'indication - Recevabilité du moyen

N'est pas légalement justifié l'arrêt qui écarte la demande d'annulation de la sentence arbitrale fondée sur l'excès de pouvoir consistant en un dépassement du délai de prononciation, au seul motif que les parties ne se sont pas plaintes de ce dépassement avant la prononciation de la sentence, alors que celle-ci est postérieure à l'expiration de la mission arbitrale (1). (1) Voir les conclusions non conformes du M.P. tendant à l'irrecevabilité du moyen déduit de la violation de l'article 1080 du Code judiciaire.

ARBITRAGE - Sentence arbitrale rendue hors délai - Demande d'annulation pour excès de pouvoir - Cause de rejet - Connaissance au cours de la procédure arbitrale et absence de réaction

- Art. 1698.3, 1704.2, d) et 1704.4 Code judiciaire

C.08.0029.N 15 mei 2009 AC nr. 319

De rechter mag, krachtens het beschikkingsbeginsel, het voorwerp van de vordering niet ambtshalve wijzigen, hetzij, door ze uit te breiden, hetzij, door ze door een andere te vervangen (1). (1) Cass., 17 feb. 2005, AR C.03.0423.F, AC, 2005, nr 97.

RECHTBANKEN - Algemeen - Vordering in rechte - Voorwerp - Ambtshalve wijziging door de rechter

- Art. 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Voorwerp - Ambtshalve wijziging door de rechter

- Art. 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

En vertu du principe dispositif, le juge ne peut modifier d'office l'objet de la demande soit en l'amplifiant, soit en le substituant par un autre (1). (1) Cass., 17 février 2005, RG C.03.0423.F, Pas., 2005, n° 97.

TRIBUNAUX - Généralités - Demande en justice - Objet - Modification d'office par le juge

- Art. 1138, 2° Code judiciaire

DEMANDE EN JUSTICE - Objet - Modification d'office par le juge

- Art. 1138, 2° Code judiciaire

De rechter vermag de door de partijen tot staving van hun vordering voorgedragen redenen ambtshalve aan te vullen, op voorwaarde dat hij geen geschil opwerpt waarvan de partijen bij conclusie het bestaan hebben uitgesloten, dat hij zich enkel baseert op elementen die hem regelmatig zijn voorgelegd en dat hij noch het voorwerp, noch de oorzaak van de vordering wijzigt (1). (1) Cass., 16 maart 2006, AR C.04.0267.N, AC, 2006, nr 155.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Door partijen aangevoerde feiten en redenen - Opdracht van de rechter - Ambtshalve aanvullen der redenen

- Art. 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Door partijen aangevoerde feiten en redenen - Opdracht van de rechter - Ambtshalve aanvullen der redenen

- Art. 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

Le juge peut suppléer d'office aux motifs invoqués par les parties à l'appui de leur demande, à condition qu'il n'élève aucune contestation dont les parties ont exclu l'existence par conclusions, qu'il se fonde uniquement sur des faits régulièrement soumis à son appréciation et qu'il ne modifie ni l'objet ni la cause de la demande (1). (1) Cass., 16 mars 2006, RG C.04.0267.N, Pas., 2006, n° 155.

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Faits et motifs invoqués par les parties - Mission du juge - Suppléer d'office aux motifs

- Art. 1138, 2° Code judiciaire

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Faits et motifs invoqués par les parties - Mission du juge - Suppléer d'office aux motifs

- Art. 1138, 2° Code judiciaire

Het gedeelte van de verticale overeenkomst dat buiten het toepassingsgebied van de Groepsvrijstellingsverordening valt, wordt niet a priori als onwettig beschouwd, maar moet afzonderlijk worden onderzocht aan de hand van alle ter beschikking staande gegevens en rekening houdend met de economische en juridische context van de overeenkomst; in een dergelijk geval is de betrokken voorwaarde slechts nietig voor zover ze tot doel of tot gevolg heeft dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt merkbaar wordt beperkt, de handel tussen de lidstaten in merkbare mate ongunstig kan beïnvloeden en een vrijstelling krachtens artikel 81, derde lid, EG-Verdrag niet kan rechtvaardigen.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - Mededinging - Verticale overeenkomst - Wettigheid - Beoordeling - Voorwaarde - Nietigheid

- Art. 81, eerste, tweede en derde lid Verdrag van 25 maart 1957 tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap

- Art. 5 Verordening Comm. E.G. nr. 2790/1999 van 22 dec. 1999 betreffende de toepassing van artikel 81, lid 3, van het Verdrag op groepen verticale overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen

OVEREENKOMST - Internationaal recht - Europese Unie - Mededinging - Verticale overeenkomst - Wettigheid - Beoordeling - Voorwaarde - Nietigheid

- Art. 81, eerste, tweede en derde lid Verdrag van 25 maart 1957 tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap

- Art. 5 Verordening Comm. E.G. nr. 2790/1999 van 22 dec. 1999 betreffende de toepassing van artikel 81, lid 3, van het Verdrag op groepen verticale overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen

La partie de l'accord vertical qui tombe en dehors du champ d'application du Règlement d'exemption par catégorie, n'est pas considérée comme illégale a priori, mais doit être examinée séparément au moyen de tous les éléments disponibles et en tenant compte du contexte économique et juridique de l'accord; en pareil cas, la condition concernée n'est nulle que si elle a pour but ou pour effet de restreindre sensiblement la concurrence sur le marché communautaire, si elle peut de manière significative influencer défavorablement le commerce entre les États membres et si elle ne peut justifier une exemption en vertu de l'article 81, alinéa 3, du Traité CE.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Concurrence - Accord vertical - Légalité - Appréciation - Condition - Nullité

- Art. 81, al. 1er, 2 et 3 Traité du 25 mars 1957 instituant la Communauté Economique Européenne

- Art. 5 Règl. Comm. C.E. n° 2790/1999 du 22 décembre 1999 concernant l'application de l'article 81, paragraphe 3, du traité à des catégories d'accords verticaux et de pratiques concertées

CONVENTION - Droit international - Union européenne - Concurrence - Accord vertical - Légalité - Appréciation - Condition - Nullité

- Art. 81, al. 1er, 2 et 3 Traité du 25 mars 1957 instituant la Communauté Economique Européenne

- Art. 5 Règl. Comm. C.E. n° 2790/1999 du 22 décembre 1999 concernant l'application de l'article 81, paragraphe 3, du traité à des catégories d'accords verticaux et de pratiques concertées

---

C.08.0031.F 11 september 2009 AC nr. 490

De bodemrechter beoordeelt in feite het bedrag van de vergoeding voor het volledig herstel van de door een onrechtmatige daad veroorzaakte schade (1). (1) Cass., 15 sept. 1999, AR P.99.1184.F, AC, 1999, nr 463; 5 dec. 2001, AR P.01.1115.F, AC, 2001, nr 674.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Volledige vergoeding van de schade

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

La détermination du montant de l'indemnité destinée à réparer intégralement le dommage causé par un acte illicite relève de l'appréciation en fait du juge du fond (1). (1) Cass., 15 septembre 1999, RG P.99.1184.F, Pas., 1999, n° 463; Cass., 5 décembre 2001, RG P.01.1115.F, Pas., 2001, n° 674.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Réparation intégrale du dommage

- Art. 1382 et 1383 Code civil

De bodemrechter kan het bedrag van de vergoeding tot herstel van de door een onrechtmatige daad veroorzaakte schade ex æquo et bono ramen, mits hij de reden aangeeft waarom hij de door de getroffene voorgestelde berekeningswijze niet kan aannemen en tevens vaststelt dat het niet mogelijk is om de schade, zoals hij die heeft omschreven, anders te bepalen (1). (1) Cass., 15 sept. 1999, AR P.99.1184.F, AC, 1999, nr 463; 5 dec. 2001, AR P.01.1115.F, AC, 2001, nr 674.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade -

Le juge du fond peut recourir à une évaluation ex æquo et bono du montant de l'indemnité du dommage destiné à réparer le dommage causé par un acte illicite s'il indique les motifs pour lesquels il ne peut admettre le mode de calcul proposé par la victime et constate en outre l'impossibilité de déterminer autrement le dommage tel qu'il l'a caractérisé (1). (1) Cass., 15 septembre 1999, RG P.99.1184.F, Pas., 1999, n° 463; Cass., 5 décembre 2001, RG P.01.1115.F, Pas., 2001, n° 674.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir

Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Beoordelingsbevoegdheid - Raming ex aequo et bono - Wettigheid

- Art. 6 Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

d'appréciation. evaluation. date à considérer - Pouvoir d'appréciation - Evaluation ex aequo et bono - Légalité

- Art. 6 Code judiciaire
- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.08.0038.F 23 april 2009 AC nr. 273

Hoewel de feitenrechter op onaantastbare wijze de feiten vaststelt waarop hij zijn beslissing omtrent de stilzwijgende berusting van een partij in een rechterlijke beslissing grondt, dient het Hof evenwel na te gaan of de rechter uit die vaststellingen wettig een dergelijke berusting heeft kunnen afleiden (1). (1) Zie Cass., 25 april 2002, AR C.00.0373.N, AC, 2002, nr. 252, met concl. adv.-gen. met opdracht Thijs.

BERUSTING - Stilzwijgende berusting in een rechterlijke beslissing - Bevoegdheid van de rechter - Toezicht van het Hof

S'il appartient au juge du fond de constater souverainement les faits sur lesquels il fonde sa décision relative à l'acquiescement tacite d'une partie à une décision judiciaire, il incombe toutefois à la Cour de contrôler si, de ces constatations, le juge a pu légalement déduire un tel acquiescement (1). (1) Voir Cass., 25 avril 2002, RG C.00.0373.N, Pas., 2002, n° 252, avec concl. de M. THIJS, avocat général délégué.

ACQUIESCEMENT - Acquiescement tacite à une décision judiciaire - Pouvoir du juge - Contrôle de la Cour

---

C.08.0043.N 16 februari 2009 AC nr. 126

De contractspartij in een wederkerige overeenkomst die op eigen gezag en op eigen risico beslist haar verbintenissen niet uit te voeren en kennis geeft aan de wederpartij dat zij de overeenkomst als beëindigd beschouwt, begaat hierbij een fout wanneer de wanprestatie van de wederpartij op zich niet van aard was een gerechtelijke ontbinding te rechtvaardigen of wanneer de wederpartij niet in gebreke werd gesteld in zake de door haar begane wanprestatie en een ingebrekestelling nog een nuttig gevolg kon hebben.

OVEREENKOMST - Einde - Wederkerige overeenkomst - Rechten en verplichtingen van de partijen - Wanprestatie van de ene partij - Eenzijdige beëindiging door de tegenpartij - Fout
- Art. 1184, derde lid Burgerlijk Wetboek

La partie à un contrat synallagmatique qui décide de sa propre initiative et à ses propres risques de ne pas exécuter ses obligations et notifie à son cocontractant qu'elle considère que le contrat a pris fin commet une faute lorsque le manquement du cocontractant, en soi, n'est pas de nature à justifier la résolution judiciaire ou lorsqu'elle n'a pas mis le cocontractant en demeure de pallier son manquement alors que cette mise en demeure était encore utile.

CONVENTION - Fin - Contrat synallagmatique - Droits et obligations des parties - Manquement d'une des parties - Résiliation unilatérale par l'autre partie - Faute
- Art. 1184, al. 3 Code civil

De rechter die met toepassing van artikel 1184 B.W. een wederkerige overeenkomst wegens de wanprestatie van de beide partijen ontbonden verklaart, moet de schade waarop iedere partij recht heeft wegens het niet-nakomen door de andere partij van haar verbintenissen bepalen in evenredigheid met de ernst van de respectieve tekortkomingen; de omstandigheid dat beide partijen hun verbintenissen niet zijn nagekomen heft hun aansprakelijkheid niet op, noch hun gehoudenheid, in evenredigheid met hun aandeel in die aansprakelijkheid tot vergoeding aan de andere partij van de schade die het onmiddellijk en rechtstreeks gevolg is van hun tekortkomingen.

OVEREENKOMST - Einde - Wederkerige overeenkomst - Wanprestatie van de ene partij - Eenzijdige beëindiging van de overeenkomst door de andere partij - Beoordeling door de rechter -

Le juge qui prononce la résolution d'un contrat synallagmatique aux torts des deux parties en application de l'article 1184 du Code civil, est tenu de déterminer le préjudice subi par chacune des parties en raison des manquements de l'autre partie proportionnellement à la gravité des manquements respectifs; la circonstance que les deux parties ont manqué à leurs obligations ne les exonère ni de leur responsabilité ni de l'obligation de réparer proportionnellement à leur part de responsabilité le préjudice de l'autre partie qui résulte immédiatement et directement des manquements respectifs.

CONVENTION - Fin - Contrat synallagmatique - Manquement d'une des parties - Résiliation unilatérale du contrat par l'autre partie - Appréciation par le juge - Détermination du préjudice

Bepaling van de geleden schade

- Art. 1184, derde lid Burgerlijk Wetboek

- Art. 1184, al. 3 Code civil

De rechtmatigheid van de eenzijdige beslissing van een contractpartij in een wederkerige overeenkomst om op eigen gezag en eigen risico haar verbintenissen niet uit te voeren en kennis te geven aan de wederpartij dat zij de overeenkomst als beëindigd beschouwt, wordt ter beoordeling aan de rechter voorgelegd bij een latere vordering tot gerechtelijke ontbinding, waarbij de rechter, bij het beoordelen van de gevolgen van die ontbinding en de rechten die beide partijen kunnen laten gelden, dient te oordelen of in acht genomen de wanprestatie van haar wederpartij, de contractspartij een fout heeft begaan door eenzijdig de overeenkomst als beëindigd te beschouwen.

La licéité de la décision unilatérale par laquelle une partie à un contrat synallagmatique décide de sa propre initiative et à ses propres risques de ne pas exécuter ses obligations et notifie à son cocontractant qu'elle considère que le contrat a pris fin est soumise à l'appréciation du juge appelé ultérieurement à statuer sur la résolution judiciaire du contrat; lorsqu'il apprécie les conséquences de la résolution et les droits dont les deux parties peuvent se prévaloir, ce juge est tenu d'examiner si, eu égard au manquement d'un des cocontractants, l'autre contractant a commis une faute en décidant unilatéralement qu'il a été mis fin au contrat.

OVEREENKOMST - Einde - Wederkerige overeenkomst - Wanprestatie van de ene partij - Eenzijdige beëindiging van de overeenkomst door de andere partij - Beoordeling door de rechter

- Art. 1184, derde lid Burgerlijk Wetboek

CONVENTION - Fin - Contrat synallagmatique - Manquement d'une des parties - Résiliation unilatérale du contrat par l'autre partie - Appréciation par le juge

- Art. 1184, al. 3 Code civil

De regel van artikel 1184, derde lid, B.W. krachtens dewelke de ontbinding van een wederkerige overeenkomst wegens wanprestatie in rechte moet gevorderd worden, staat er niet aan in de weg dat een contractspartij in een wederkerige overeenkomst op eigen gezag en op eigen risico beslist haar verbintenissen niet uit te voeren en kennis geeft aan de wederpartij dat zij de overeenkomst als beëindigd beschouwt.

La règle de l'article 1184, alinéa 3, du Code civil, suivant laquelle la résolution d'un contrat synallagmatique pour cause de manquement doit être demandée en justice, ne fait pas obstacle à ce qu'une partie à un tel contrat décide de sa propre initiative et à ses propres risques de ne pas exécuter ses obligations et notifie à son cocontractant qu'elle considère que le contrat a pris fin.

OVEREENKOMST - Einde - Wederkerige overeenkomst - Rechten en verplichtingen van de partijen - Wanprestatie van de ene partij - Eenzijdige beëindiging door de tegenpartij

- Art. 1184, derde lid Burgerlijk Wetboek

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Wederkerige overeenkomst - Wanprestatie van de ene partij - Eenzijdige beëindiging door de tegenpartij

- Art. 1184, derde lid Burgerlijk Wetboek

CONVENTION - Fin - Contrat synallagmatique - Droits et obligations des parties - Manquement d'une des parties - Résiliation unilatérale par l'autre partie

- Art. 1184, al. 3 Code civil

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Contrat synallagmatique - Manquement d'une des parties - Résiliation unilatérale par l'autre partie

- Art. 1184, al. 3 Code civil

C.08.0046.F 29 januari 2009 AC nr. 76

Onder het begrip woonplaats in artikel 4, § 1, tweede lid, van de wet van 15 juli 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken dient de gerechtelijke woonplaats te worden verstaan, dat is de plaats waar de persoon op de bevolkingsregisters is ingeschreven als hebbende aldaar zijn hoofdverblijf.

La notion de domicile contenue dans l'article 4, § 1er, alinéa 2, de la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues en matière judiciaire s'entend au sens du domicile judiciaire, c'est-à-dire du lieu où la personne est inscrite à titre principal sur les registres de la population.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Burgerlijke zaken - Akte tot inleiding van het geding - Betekening - Woonplaats

- Art. 4, § 1, tweede lid Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En première instance - Matière civile - Acte introductif d'instance - Signification - Domicile

- Art. 4, § 1er, al. 2 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

C.08.0047.N 16 maart 2009 AC nr. 199

Conclusie van advocaat-generaal MORTIER.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid - Vordering tot overname van aandelen - Gegronde redenen

De gegronde redenen waarvan sprake in artikel 340, eerste lid van het Wetboek van Vennootschappen, moeten van die aard zijn dat van de vennoot die de overname vordert in redelijkheid niet kan verlangd worden dat hij nog langer vennoot blijft. Dit impliceert niet dat steeds een foutieve of onrechtmatige gedraging vereist is die specifiek toerekenbaar is aan de vennoot van wie de overname gevorderd wordt en waaraan de vennoot die de overname vordert vreemd is (1). (1) zie de conclusie van het O.M.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid - Vordering tot overname van aandelen - Gegronde redenen

- Art. 340, eerste lid Wetboek van vennootschappen

Conclusions de Madame l'avocat général MORTIER.

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés privées à responsabilité limitée - Action en reprise de parts - Justes motifs

Les justes motifs visés à l'article 340, alinéa 1er, du Code des sociétés doivent être d'une nature telle qu'il ne peut raisonnablement être souhaité que l'associé qui demande la reprise demeure associé. Cette condition n'implique pas nécessairement l'existence d'un comportement fautif ou illicite spécifiquement imputable à l'associé cité en reprise de parts, auquel l'associé-demandeur est étranger (1). (1) Voir les conclusions du ministère public publiées avant cet arrêt dans AC

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés privées à responsabilité limitée - Action en reprise de parts - Justes motifs

- Art. 340, al. 1er Code des sociétés

C.08.0051.F 26 maart 2009 AC nr. 219

Conclusie van advocaat-generaal WERQUIN.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissing die een wetsbepaling toepast - Geen vaststelling dat de toepassingsvoorwaarden vervuld zijn

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Beslissing die een wetsbepaling toepast - Geen vaststelling dat de toepassingsvoorwaarden vervuld zijn

Een wetsbepaling wordt niet geschonden wanneer de rechter die ze toepast, niet vaststelt dat alle voorwaarden voor de toepassing ervan vervuld zijn (1). (1) Zie concl. O.M., Pas., 2009, nr. ...

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissing die een wetsbepaling toepast - Geen vaststelling dat de toepassingsvoorwaarden vervuld zijn

- Art. 149 Grondwet 1994

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Beslissing die een wetsbepaling toepast - Geen vaststelling dat de toepassingsvoorwaarden vervuld zijn

- Art. 149 Grondwet 1994

Conclusions de l'avocat général WERQUIN.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Décision appliquant une disposition légale - Point de constatation que les conditions d'application en sont réunies

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Décision appliquant une disposition légale - Point de constatation que les conditions d'application en sont réunies

Une disposition légale n'est pas violée par le fait que le juge qui l'applique ne constate pas que toute les conditions d'application en sont réunies (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Décision appliquant une disposition légale - Point de constatation que les conditions d'application en sont réunies

- Art. 149 Constitution 1994

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Décision appliquant une disposition légale - Point de constatation que les conditions d'application en sont réunies

- Art. 149 Constitution 1994

C.08.0058.F 12 maart 2009 AC nr. 196

Een zaak is gebrekkig wanneer zij een abnormaal kenmerk vertoont waardoor zij in bepaalde omstandigheden schade kan veroorzaken (1). (1) Cass., 11 sept. 2008, AR C.07.0200.F, AC, 2008, nr 464.

Une chose est affectée d'un vice lorsqu'elle présente une caractéristique anormale qui la rend, en certaines circonstances, susceptible de causer un préjudice (1). (1) Cass., 11 septembre 2008, RG C.07.0200.F, Pas., 2008, n° 464.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Gebrek
- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Vice
- Art. 1384, al. 1er Code civil

C.08.0064.N 1 oktober 2009 AC nr. 540

De bepaling dat de beschikking van de beslagrechter, verleend overeenkomstig artikel 1481 van het Gerechtelijk Wetboek, van rechtswege ophoudt gevolg te hebben, indien binnen een maand na de verzending van het deskundig verslag, de beschrijving niet wordt gevolgd door een dagvaarding ten gronde, houdt onder meer in dat het verslag niet kan worden ingeroepen tegen een derde, geen partij in de beslagprocedure inzake namaak, aan wie, op grond van het verslag, namaak wordt verweten, in geval die derde niet binnen de maand na de verzending van het deskundig verslag voor de rechtbank betreffende de zaak zelf wordt gedagvaard (1). (1) Art. 1488 Ger. W., voor zijn opheffing bij artikel 33 W. 10 mei 2007, toen van kracht en dat het middel dus als geschonden kon aanwijzen (zie Cass., 20 dec. 2007, AR C.06.0574.F, AC, 2007, nr. 655. Zie E. DIRIX & K. BROECKX, Beslag, A.P.R., Story-Scientia, 2001, 309, nr. 491; M.-C. JANSSENS, Drie wetten inzake handhaving van intellectuele rechten openen nieuwe horizonten in de strijd tegen namaak en piraterij, R.W., 2007-08, 930 (938).

BESLAG - Allerlei - Beslag inzake namaak - Beschikking - Deskundig verslag - Geen dagvaarding ten gronde - Derde - Tegenstelbaarheid

- Art. 1488 Gerechtelijk Wetboek

La disposition suivant laquelle l'ordonnance rendue par le juge des saisies conformément à l'article 1481 du Code judiciaire, cesse de plein droit ses effets, si dans le mois de la date de l'envoi du rapport d'expertise, la description n'est pas suivie d'une citation au fond implique notamment que le rapport ne peut être invoqué à l'encontre d'un tiers, qui n'est pas partie dans la procédure de saisie, auquel la contrefaçon est reprochée sur la base du rapport, dans le cas où ce tiers n'est pas cité devant le tribunal du chef de cette affaire, dans le mois de l'envoi du rapport d'expertise (1). (1) Article 1488 du C. jud., avant son abrogation par l'article 33 de la loi du 10 mai 2007, alors en vigueur et pouvant, ainsi, être indiqué par le moyen comme étant violé (voir Cass., 20 décembre 2007, RG C.06.0574.F, Pas., 2007, n° 655. Voir E. Dirix & K. BROECKX, Beslag, A.P.R., Story-Scientia, 2001, 309, n° 491; M.-C. JANSSENS, Drie wetten inzake handhaving van intellectuele rechten openen nieuwe horizonten in de strijd tegen namaak en piraterij, R.W., 2007-08, 930 (938).

SAISIE - Divers - Saisie en matière de contrefaçon - Ordonnance - Rapport d'expertise - Pas de citation au fond - Tiers - Opposabilité

- Art. 1488 Code judiciaire

De opzettelijke kennisname van het bestaan van een e-mail, alsook het gebruik van die kennis of van de informatie die zodoende met of zonder opzet werd verkregen, is uitgesloten voor wie niet vooraf de nodige toestemmingen heeft gekregen.

BRIEVEN - E-Mail - kennisname
- Art. 124, 1° en 4° Wet 13 juni 2005

La prise de connaissance intentionnelle de l'existence d'un courriel, ainsi que l'usage de cette connaissance ou de l'information qui est ainsi obtenue intentionnellement ou non, par quiconque n'y a pas été autorisé au préalable, est exclue.

LETTRE - Courriel - Prise de connaissance
- Art. 124, 1° et 4° L. du 13 juin 2005

Kennisname en gebruik van de inhoud van een e-mail zijn gebonden aan de kennisname en gebruik van het bestaan ervan.

BRIEVEN - E-Mail - kennisname - Gebruik - Verband
- Art. 124, 1° en 4° Wet 13 juni 2005

La prise de connaissance et l'usage du contenu d'un courriel sont liés à la prise de connaissance et à l'usage de l'existence de ce courriel.

LETTRE - Courriel - Prise de connaissance - Utilisation - Lien
- Art. 124, 1° et 4° L. du 13 juin 2005

C.08.0066.F 28 mei 2009 AC nr. 356

De feitenrechter kan ambtshalve de door de partijen aangevoerde redenen vervangen, mits hij geen enkel geschil opwerpt waarvan zij het bestaan hebben uitgesloten, zijn beslissing uitsluitend grondt op feiten die hem regelmatig ter beoordeling zijn voorgelegd en het voorwerp van de vordering niet wijzigt. Hij moet zodoende het recht van verdediging eerbiedigen (1). (1) Zie Cass., 28 mei 2009, AR C.06.0248.F, met concl. O.M. in AC, 2009, nr ...

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Door de rechter vervangen redenen - Beschikkingsbeginsel - Recht van verdediging

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Door de rechter vervangen redenen - Beschikkingsbeginsel - Recht van verdediging

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Burgerlijke zaken - Door de rechter vervangen redenen - Beschikkingsbeginsel - Recht van verdediging

Le juge du fond peut suppléer d'office aux motifs invoqués par les parties, dès lors qu'il n'élève aucune contestation dont celles-ci ont exclu l'existence, qu'il se fonde uniquement sur des faits régulièrement soumis à son appréciation et qu'il ne modifie pas l'objet de la demande. Il doit, ce faisant, respecter les droits de la défense (1). (1) Voir Cass., 28 mai 2009, RG C.06.0248.F et les conclusions du ministère public, n° ...

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Motifs supplées par le juge - Principe dispositif - Droits de la défense

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Motifs supplées par le juge - Principe dispositif - Droits de la défense

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Matière civile - Motifs supplées par le juge - Principe dispositif - Droits de la défense

---

C.08.0072.F — 4 december 2009 — AC nr. 717

Algemene rechtsbeginselen mogen door de rechter in een welbepaalde zaak niet worden toegepast indien die toepassing onverenigbaar zou zijn met de wil van de wetgever.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Toepassing

Les principes généraux du droit ne peuvent être appliqués par le juge dans une cause déterminée lorsque cette application serait inconciliable avec la volonté du législateur.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Application

---

C.08.0073.N — 24 december 2009 — AC nr. 786

Conclusie van advocaat-generaal VANDEWAL.

DWANGSOM - Stedenbouw - Herstelmaatregelen - Uitvoeringstermijn - Respijttermijn - Onderscheid - Beslissing die enkel een uitvoeringstermijn oplegt - Gevolg - Verbeurte van de dwangsom - Aanvang

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel van plaats in de vorige staat - Dwangsom - Uitvoeringstermijn - Respijttermijn - Onderscheid - Beslissing die enkel een uitvoeringstermijn oplegt - Gevolg - Verbeurte van de dwangsom - Aanvang

Conclusions de l'avocat général VANDEWAL.

ASTREINTE - Urbanisme - Mesures de remise en état - Délai d'exécution - Délai de grâce - Distinction - Décision qui se borne à infliger un délai d'exécution - Conséquence - Cours de l'astreinte - Point de départ

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Astreinte - Délai d'exécution - Délai de grâce - Distinction - Décision qui se borne à infliger un délai d'exécution - Conséquence - Cours de l'astreinte - Point de départ

---

De wettelijke bepalingen betreffende de door de rechter bevolen herstelmaatregelen inzake stedenbouw wijken niet af van de gemeenrechtelijke bepalingen inzake de dwangsom.

DWANGSOM - Stedenbouw - Herstel van plaats in de vorige toestand - Veroordeling - Gemeenrechtelijke wetsbepalingen - Toepasselijkheid

- Art. 65, § 1, eerste lid Wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw

- Art. 1385bis, derde en vierde lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 68, § 1, eerste lid Decr. betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd op 22 okt. 1996, zoals gewijzigd bij decr. 19 dec. 1998

Les dispositions légales concernant les mesures de remise en état des lieux ordonnées par le juge en matière d'urbanisme ne dérogent pas aux dispositions de droit commun en matière d'astreinte.

ASTREINTE - Urbanisme - Remise en état des lieux - Condamnation - Dispositions légales de droit commun - Applicabilité

- Art. 65, § 1er, al. 1er L. du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme

- Art. 1385bis, al. 3 et 4 Code judiciaire

- Art. 68, § 1er, al. 1er Décret relatif à l'aménagement du territoire, coordonné le 22 octobre 1996, tel qu'il a été modifié par le décret du 19 décembre 1998

- Art. 149, § 1, eerste en laatste lid Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel in de vorige staat - Veroordeling - Dwangsom - Gemeenrechtelijke wetsbepalingen - Toepasselijkheid

- Art. 65, § 1, eerste lid Wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw

- Art. 1385bis, derde en vierde lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 68, § 1, eerste lid Decr. betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd op 22 okt. 1996, zoals gewijzigd bij decr. 19 dec. 1998

- Art. 149, § 1, eerste en laatste lid Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

- Art. 149, § 1er, al. 1er et dernier al. Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Condamnation - Astreinte - Dispositions légales de droit commun - Applicabilité

- Art. 65, § 1er, al. 1er L. du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme

- Art. 1385bis, al. 3 et 4 Code judiciaire

- Art. 68, § 1er, al. 1er Décret relatif à l'aménagement du territoire, coordonné le 22 octobre 1996, tel qu'il a été modifié par le décret du 19 décembre 1998

- Art. 149, § 1er, al. 1er et dernier al. Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

---

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of artikel 1, lid 3 en lid 4, van de Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom aldus moet worden uitgelegd dat, wanneer de rechter een hoofdveroordeling uitspreekt en hiervoor een uitvoeringstermijn bepaalt vanaf het in kracht van gewijsde treden van de veroordeling en daarbij een dwangsom oplegt per dag vertraging in de uitvoering, de termijn die voor de uitvoering is toegestaan, ook geldt als termijn die door de rechter wordt toegestaan voor het verbeuren van de dwangsom en die, wat de dwangsom betreft, pas begint te lopen vanaf de betekening, zodat de rechter niet vermag te beslissen dat geen of slechts een kortere termijn voor het verbeuren van de dwangsom wordt toegestaan, dan die welke bepaald is voor de uitvoering van de hoofdveroordeling vanaf het in kracht van gewijsde treden van de veroordeling en die wat de dwangsom betreft pas begint te lopen vanaf de betekening, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Benelux-Gerechtshof (1). (1) Zie de grotendeels andersluidende concl. van het O.M.

Lorsque se pose devant la Cour la question de savoir si l'article 1er, alinéas 3 et 4, de la loi uniforme Benelux relative à l'astreinte, doit être interprété en ce sens que, lorsque le juge prononce une condamnation principale et fixe un délai d'exécution à compter du moment où la condamnation a acquis force de chose jugée et impose aussi une astreinte par jour de retard dans l'exécution, le délai accordé pour l'exécution vaut aussi comme délai accordé par le juge pour que l'astreinte soit encourue et qui, en ce qui concerne l'astreinte, ne commence à courir qu'à compter de la signification, de sorte que le juge ne peut décider que pour encourir l'astreinte, aucun délai ou un délai plus court que le délai fixé pour l'exécution de la condamnation principale à compter du moment où la condamnation a acquis force de chose jugée est accordé et qui, en ce qui concerne l'astreinte, ne commence à courir qu'à compter de la signification, la Cour pose une question préjudicielle à la Cour de justice Benelux (1). (1) Voir les conclusions en majeure partie contraires du M.P.

BENELUX - Prejudiciële geschillen - Dwangsom - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Gevolg - Dwangsomtermijn - Aanvang - Duur - Macht van de rechter - Grenzen - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, derde en vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

DWANGSOM - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Gevolg - Dwangsomtermijn - Aanvang - Duur - Macht van de rechter - Grenzen - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, derde en vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

PREJUDICIEEL GESCHIL - Benelux - Dwangsom - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Gevolg - Dwangsomtermijn - Aanvang - Duur - Macht van de rechter - Grenzen - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, derde en vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

BENELUX - Questions préjudicielles - Astreinte - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Conséquence - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Point de départ - Durée - Pouvoir du juge - Limites - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 3 et 4 L. du 26 novembre 1973

ASTREINTE - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Conséquence - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Point de départ - Durée - Pouvoir du juge - Limites - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 3 et 4 L. du 26 novembre 1973

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Benelux - Astreinte - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Conséquence - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Point de départ - Durée - Pouvoir du juge - Limites - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 3 et 4 L. du 26 novembre 1973

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of artikel 1, lid 4, van de Eenvormige Wet aldus moet worden uitgelegd dat wanneer de rechter een termijn bepaalt om de hoofdveroordeling uit te voeren vanaf het ogenblik dat de hoofdveroordeling in kracht van gewijsde is getreden, dit artikel verhindert dat de rechter een langere termijn voor het verbeuren van de dwangsom toestaat berekend vanaf de betekening van de beslissing dan de termijn toegestaan voor de uitvoering, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Benelux-Gerechtshof (1). (1) Zie de grotendeels andersluidende concl. van het O.M.

BENELUX - Prejudiciële geschillen - Dwangsom - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Gevolg - Dwangsomtermijn - Langer dan de uitvoeringstermijn - Mogelijkheid - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

DWANGSOM - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Gevolg - Dwangsomtermijn - Langer dan de uitvoeringstermijn - Mogelijkheid - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

PREJUDICIEEL GESCHIL - Benelux - Dwangsom - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Gevolg - Dwangsomtermijn - Langer dan de uitvoeringstermijn - Mogelijkheid - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

Lorsque se pose devant la Cour la question de savoir si, lorsque l'article 1er, alinéa 4, de la Loi Uniforme doit être interprété en ce sens que lorsque le juge fixe un délai pour exécuter la condamnation principale à compter du moment où la condamnation principale a acquis force de chose jugée, cet article empêche que pour que l'astreinte puisse être encourue, le juge accorde un délai plus long à compter de la signification de la décision que le délai accordé pour l'exécution, la Cour pose une question préjudicielle à la Cour de justice Benelux (1). (1) Voir les conclusions en majeure partie contraires du M.P.

BENELUX - Questions préjudicielles - Astreinte - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Conséquence - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Plus long que le délai d'exécution - Possibilité - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 4 L. du 26 novembre 1973

ASTREINTE - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Conséquence - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Plus long que le délai d'exécution - Possibilité - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 4 L. du 26 novembre 1973

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Benelux - Astreinte - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Conséquence - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Plus long que le délai d'exécution - Possibilité - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 4 L. du 26 novembre 1973

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of, indien de rechter vermag te beslissen dat geen of slechts een kortere termijn voor het verbeuren van de dwangsom wordt toegestaan dan die welke bepaald is voor de uitvoering van de hoofdveroordeling vanaf het in kracht van gewijsde treden van de veroordeling, uit het stilzwijgen van de rechter omtrent de termijn voor het verbeuren van de dwangsom moet worden afgeleid dat de termijn die bepaald is voor de uitvoering van de hoofdveroordeling, ook geldt als termijn die wordt toegestaan voor het verbeuren van de dwangsom en die wat de dwangsom betreft pas begint te lopen vanaf de betekening, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Benelux-Gerechtshof (1). (1) Zie de grotendeels andersluidende concl. van het O.M.

BENELUX - Prejudiciële geschillen - Dwangsom - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Dwangsomtermijn - Stilzwijgen van de rechter - Gevolg - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, derde en vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

DWANGSOM - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Dwangsomtermijn - Stilzwijgen van de rechter - Gevolg - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Verplichting

Lorsque se pose devant la Cour la question de savoir si, lorsque le juge peut décider que pour que l'astreinte soit encourue, aucun délai ou un délai plus court que le délai fixé pour l'exécution de la condamnation principale à compter du moment où la condamnation a acquis force de chose jugée est accordé, il doit se déduire du silence du juge quant au délai dans lequel l'astreinte est encourue que le délai qui est fixé pour l'exécution de la condamnation principale vaut aussi comme délai qui est accordé pour que l'astreinte puisse être encourue et qui en ce qui concerne l'astreinte, ne commence à courir qu'à compter de la signification, la Cour pose une question préjudicielle à la Cour de justice Benelux (1). (1) Voir les conclusions en majeure partie contraires du M.P.

BENELUX - Questions préjudicielles - Astreinte - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Silence du juge - Conséquence - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 3 et 4 L. du 26 novembre 1973

ASTREINTE - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Silence du juge - Conséquence - Question préjudicielle - Cour de cassation -

- Art. 1, derde en vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

PREJUDICIEEL GESCHIL - Benelux - Dwangsom - Verbeurte - Hoofdveroordeling - Uitvoeringstermijn - Dwangsomtermijn - Stilzwijgen van de rechter - Gevolg - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 1, derde en vierde lid Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom

Obligation

- Art. 1er, al. 3 et 4 L. du 26 novembre 1973

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Benelux - Astreinte - Cours de l'astreinte - Condamnation principale - Délai d'exécution - Délai dans lequel l'astreinte doit être payée - Silence du juge - Conséquence - Cour de cassation - Obligation

- Art. 1er, al. 3 et 4 L. du 26 novembre 1973

C.08.0074.N 2 januari 2009 AC nr. 2

Een zaak is gebrekkig in de zin van artikel 1384, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, wanneer zij een abnormaal kenmerk vertoont waardoor zij in bepaalde omstandigheden schade kan veroorzaken (1). (1) Cass., 29 sept. 2006, AR C.04.0427.N, AC, 2006, nr. 449.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Gebrek van de zaak

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Une chose est affectée d'un vice au sens de l'article 1384, alinéa 1er, du Code civil, lorsqu'elle présente une caractéristique anormale qui la rend, en certaines circonstances, susceptible de causer un préjudice (1). (1) Cass., 29 septembre 2006, RG C.04.0427.N, Pas., 2006, n° 449.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Vice de la chose

- Art. 1384, al. 1er Code civil

Het abnormaal kenmerk moet geen intrinsiek kenmerk betreffen of een blijvend element zijn dat inherent is aan de zaak (1). (1) Cass., 29 sept. 2006, AR C.04.0427.N, AC, 2006, nr. 449.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Gebrek van de zaak

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

La caractéristique anormale ne doit pas concerner une caractéristique intrinsèque ou un élément permanent qui est inhérent à la chose(1). (1) Cass., 29 septembre 2006, RG C.04.0427.N, Pas., 2006, n° 449.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Vice de la chose

- Art. 1384, al. 1er Code civil

Het is niet voldoende om een zaak als gebrekkig te beschouwen dat aan de zaak iets wordt toegevoegd waardoor schade ontstaat; vereist is dat de zaak in haar geheel een abnormaal kenmerk vertoont (1). (1) Cass., 29 sept. 2006, AR C.04.0427.N, AC, 2006, nr. 449.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Gebrek van de zaak

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Il ne suffit pas pour qu'une chose soit considérée comme étant affectée d'un vice que quelque chose ait été ajoutée à la chose causant ainsi un dommage; il est requis que la chose dans son ensemble présente une caractéristique anormale (1). (1) Cass., 29 septembre 2006, RG C.04.0427.N, Pas., 2006, n° 449.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Vice de la chose

- Art. 1384, al. 1er Code civil

C.08.0078.F 5 maart 2009 AC nr. 175

In geval van gelijkmatig verdeelde huisvesting blijven de ouders verplicht, naar evenredigheid van hun mogelijkheden, te zorgen voor het levensonderhoud, het toezicht, de opvoeding en de opleiding van hun kinderen; de rechter mag niet, zonder na te gaan welke inkomsten en mogelijkheden de partijen hebben, beslissen dat de moeder de helft van de kinderbijslag die zij heeft ontvangen moet terugbetalen aan de vader, louter op grond dat de partijen vallen onder een regeling van gelijkmatig verdeelde huisvesting.

LEVENSONDERHOUD - Bijdrage in de kosten van levensonderhoud en opvoeding van de gemeenschappelijke kinderen - Stelsel van gelijkmatig verdeelde huisvesting - Bepaling - Kinderbijslag

- Artt. 203 en 203bis Burgerlijk Wetboek

En cas de garde alternée égalitaire, les père et mère restent tenus d'assumer, à proportion de leurs facultés, l'entretien, la surveillance, l'éducation et la formation de leurs enfants; le juge ne peut, sans examiner quels sont les revenus et possibilités des parties, décider que la mère doit rétrocéder au père la moitié des allocations familiales qu'elle a perçues durant une période déterminée au seul motif que les parties sont soumises à un système de garde alternée égalitaire.

ALIMENTS - Part contributive dans les frais d'entretien et d'éducation des enfants communs - Système de garde alternée égalitaire - Détermination - Allocations familiales

- Art. 203 et 203bis Code civil

C.08.0091.F 14 september 2009 AC nr. 496

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

JACHT - Jachtrecht - Eigenaar van een perceel - Wettelijk verbod op het jachtrecht - Houder van het jachtrecht

De eigenaar van een perceel waarop volgens de wet of een verordening niet gejaagd mag worden, is, ondanks dat eigendomsrecht, geen houder van een jachtrecht op dat perceel en kan, bijgevolg, krachtens de voormelde bepaling evenmin aansprakelijk gesteld worden voor de schade die berokkend wordt door het in die bepaling bedoelde wild (1). (1) Zie concl. O.M.

JACHT - Jachtrecht - Eigenaar van een perceel - Wettelijk verbod op het jachtrecht - Houder van het jachtrecht

- Art. 1, eerste lid Wet 14 juli 1961

Conclusions de l'avocat général GENICOT.

CHASSE - Droit de chasse - Propriétaire d'une parcelle - Interdiction légale du droit de chasse - Titulaire du droit de chasse

Le propriétaire d'une parcelle sur laquelle la loi ou un règlement interdit de chasser n'est pas, du seul fait de ce droit de propriété, titulaire d'un droit de chasse sur cette parcelle ni, dès lors, présumé responsable en vertu de la disposition précitée du dommage causé par le gibier qu'elle vise (1). (1) Voir conclusions écrites du ministère public.

CHASSE - Droit de chasse - Propriétaire d'une parcelle - Interdiction légale du droit de chasse - Titulaire du droit de chasse

- Art. 1er, al. 1 L. du 14 juillet 1961

C.08.0098.F 23 maart 2009 AC nr. 211

De wil van de partijen om de schuld te vernieuwen, kan worden afgeleid uit de vaststelling van een belangrijke wijziging van een essentieel bestanddeel van de overeenkomst (1). (1) Zie Cass., 26 sept. 2003, AR C.02.0292.F, AC, 2003, nr. 457.

SCHULDVERNIEUWING - Wil om de schuldvernieuwing tot stand te brengen - Voornemen om de schuld te vernieuwen - Begrip - Bewijs

- Artt. 1271 en 1273 Burgerlijk Wetboek

L'intention de nover des parties peut se déduire de la constatation d'une modification importante d'un élément essentiel du contrat (1). (1) Voir Cass., 26 septembre 2003, RG C.02.0292.F, Pas.,2003, n° 457.

NOVATION - Volonté d'opérer la novation - Intention de nover - Notion - Preuve

- Art. 1271 et 1273 Code civil

C.08.0106.F 21 december 2009 AC nr. 770

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Onderhandelingen tussen de verzekeraar en de benadeelde - Onderbreking van de

Conclusions de l'avocat général GENICOT.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Pourparlers entre assureur et personne lésée - Rupture des pourparlers - Conditions -

onderhandelingen - Voorwaarden - Vormen - Kennisgeving

De onderbreking van de onderhandelingen tussen de benadeelde en de W.A.M.-verzekeraar kan alleen worden afgeleid uit de kennisgeving, door een van de partijen aan de andere, bij deurwaardersexploot of per aangetekende brief, van zijn beslissing om de onderhandelingen te onderbreken (1). (1) Zie andersl. concl. O.M. in Pas., 2010, nr ...

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Onderhandelingen tussen de verzekeraar en de benadeelde - Onderbreking van de onderhandelingen - Voorwaarden - Vormen - Kennisgeving

- Art. 10, derde lid Wet van 1 juli l956 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen

Formes - Notification

La rupture des pourparlers entre la personne lésée et l'assureur de la responsabilité civile obligatoire en matière de véhicules automoteurs ne peut être déduite que de la notification par l'une des parties à l'autre, par exploit d'huissier ou par lettre recommandée, de sa décision de rompre les pourparlers (1). (1) Voir concl. contr. du ministère public.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Pourparlers entre assureur et personne lésée - Rupture des pourparlers - Conditions - Formes - Notification

- Art. 10, al. 3 L. du 1er juillet l956

C.08.0109.N 23 januari 2009 AC nr. 59

Voor de beoordeling of een uitzicht rechtstreeks of zijdelings is, is het niet bepalend of de uitzicht gevende opening of het venster geplaatst is in een schuin afhellend dak (1). (1) Zie Cass., 21 okt. 1909, Pas., 1909, I, 414.

ERFDIENSTBAARHEID - Rechtstreekse of zijdelingse uitzichten - Schuin afhellend dak - Uitzicht gevende opening of venster - Beoordeling

- Artt. 678 en 679 Burgerlijk Wetboek

N'est pas déterminant, pour apprécier si une vue est directe ou oblique, le fait que l'ouverture ou la fenêtre d'aspect est placée dans un toit en pente (1). (1) Voir Cass., 21 octobre 1909, Pas., 1909, I, 414.

SERVITUDE - Vues droites ou obliques - Toit en pente - Ouverture ou fenêtre d'aspect - Appréciation

- Art. 678 et 679 Code civil

C.08.0111.N 3 april 2009 AC nr. 240

De regel van openbare orde krachtens welke de burgerlijke rechtsvordering die niet tezelfdertijd voor dezelfde rechter als de strafvordering wordt vervolgd, geschorst is zolang niet definitief beslist is over de strafvordering, is hierdoor verantwoord dat het strafvonnis ten aanzien van de afzonderlijk ingestelde burgerlijke rechtsvordering in de regel gezag van gewijsde heeft aangaande de punten die aan de strafvordering en de burgerlijke vordering gemeen zijn (1). (1) Cass., 19 maart 2001, AR S.00.0129.N, AC, 2001, nr 144.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Afzonderlijk ingestelde strafvordering en burgerlijke rechtsvordering - Schorsing van de burgerlijke rechtsvordering - Grondslag van de regel

- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

La règle d'ordre public selon laquelle l'action civile qui n'est pas poursuivie en même temps devant le même juge que l'action publique est suspendue tant qu'il n'a pas été prononcé définitivement sur l'action publique, est justifiée par le fait que le jugement pénal a, en règle, autorité de chose jugée à l'égard de l'action civile intentée séparément en ce qui concerne les points communs à l'action publique et à l'action civile (1). (1) Cass., 19 mars 2001, RG S.00.0129.N, Pas., 2001, n° 144.

ACTION CIVILE - Actions civile et pénale introduites séparément - Suspension de l'action civile - Fondement de la règle

- Art. 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

Het staat aan het Hof na te gaan of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten wettig heeft kunnen afleiden dat er geen gevaar bestaat voor tegenstrijdigheid tussen de beslissingen van de strafrechter en de burgerlijke rechter.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Burgerlijke zaken - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Vaststelling en gevolgtrekking van de feitenrechter omtrent het bestaan van gevaar voor tegenstrijdigheid tussen beslissingen - Toetsing door het Hof

Il appartient à la Cour d'apprécier si le juge a pu légalement déduire des faits qu'il a constatés qu'il n'y a pas de risque de contradiction entre les décisions des juges pénal et civil.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Généralités - Matière civile - Appréciation souveraine par le juge du fond - Constatation et conséquence du juge du fond quant à l'existence d'un risque de contradiction entre décisions - Contrôle par

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Vaststelling en gevolgtrekking van de feitenrechter omtrent het bestaan van gevaar voor tegenstrijdigheid tussen beslissingen - Ontvankelijkheid

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Cassatie - Cassatiemiddelen - Burgerlijke zaken - Vaststelling en gevolgtrekking van de feitenrechter omtrent het bestaan van gevaar voor tegenstrijdigheid tussen beslissingen - Toetsing door het Hof la Cour

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Appréciation souveraine par le juge du fond - Constatation et conséquence du juge du fond quant à l'existence d'un risque de contradiction entre décisions - Recevabilité

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR AUSSI: 810 MOYEN DE CASSATION - Cassation - Moyens de cassation - Matière civile - Constatation et conséquence du juge du fond quant à l'existence d'un risque de contradiction entre décisions - Contrôle par la Cour

---

C.08.0115.N — 20 februari 2009 — AC nr. 149

Concl. van advocaat-generaal DUBRULLE.

NATIONALITEIT - Verklaring tot het verkrijgen van de Belgische nationaliteit - Vreemdeling - Regularisatie - Machtiging tot verblijf - Wettelijke verblijfsduur - Berekening

Ten aanzien van de vreemdeling, die op het tijdstip van de verklaring de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt en, ingevolge regularisatie, gemachtigd is of toegelaten werd tot een verblijf van onbeperkte duur in het Rijk of toegelaten werd om er zich te vestigen, mag, voor de berekening van de vereiste wettelijke verblijfsduur, de aan de regularisatie voorafgaande periode, gedurende dewelke de vreemdeling, zonder onderbreking, over voorlopige verblijfsvergunningen of over toelatingen om voorlopig in het land te verblijven heeft beschikt, in aanmerking worden genomen (1). (1) Zie de concl. O.M.; zie ook Cass., 20 feb. 2009, AR C.07.0641.N, supra, nr ...

NATIONALITEIT - Verklaring tot het verkrijgen van de Belgische nationaliteit - Vreemdeling - Regularisatie - Machtiging tot verblijf - Wettelijke verblijfsduur - Berekening

- Art. 12bis, § 1, 3° Wetboek van de Belgische nationaliteit

Conclusions écrites de l'avocat général DUBRULLE.

NATIONALITE - Déclaration visant à l'obtention de la nationalité belge - Etranger - Régularisation - Admission à séjourner - Durée du séjour légal - Calcul

A l'égard de l'étranger qui, au moment de la déclaration, a atteint l'âge de dix-huit ans et qui, ensuite de la régularisation, a été admis ou autorisé à séjourner pour une durée illimitée dans le Royaume, ou a été autorisé à s'y établir, la période antérieure à la régularisation durant laquelle l'étranger dispose, sans interruption, de permis de séjours provisoires ou d'autorisations de séjourner provisoirement sur le territoire peut être prise en compte pour le calcul de la durée de séjour légal requise (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC, 2009, voir aussi Cass., 20 février 2009, RG C.07.0641.N, supra, n° ...

NATIONALITE - Déclaration visant à l'obtention de la nationalité belge - Etranger - Régularisation - Admission à séjourner - Durée du séjour légal - Calcul

- Art. 12bis, § 1er, 3° Code de la nationalité belge

C.08.0116.F — 30 oktober 2009 — AC nr. 629

De zelfs occasionele exploitatie van onroerende goederen met het oog op de voortbrenging van landbouwproducten die in hoofdzaak bestemd zijn voor de verkoop, valt onder toepassing van boek III, titel VIII, hoofdstuk III, afdeling 3, van het Burgerlijk Wetboek.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Algemeen - Landbouwexploitatie - Occasionele exploitatie

- Art. 1, eerste lid, 1° Wet van 4 nov. 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

L'exploitation, fusse-ce à titre accessoire, de biens immeubles en vue de la production de produits agricoles destinés principalement à la vente tombent sous l'application de la section 3 du Chapitre II, titre VIII du livre III du Code civil.

LOUAGE DE CHOSES - Bail a ferme - Généralités - Exploitation agricole - Exploitation à titre accessoire

- Art. 1er, al. 1er, 1° L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

---

C.08.0118.F — 2 oktober 2009 — AC nr. 547

De rechtsvordering tot schadevergoeding wegens incidenteel bedrog dat een overeenkomst ongeldig maakt, is niet gegrond op artikel 1304, eerste en tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, zoals de rechtsvordering tot nietigverklaring in geval van hoofdbedrog en verjaart derhalve niet door verloop van tien jaar overeenkomstig die bepaling, maar door verloop van vijf jaar als bepaald bij artikel 2262bis, § 1, van genoemd wetboek.

OVEREENKOMST - Bestanddelen - Toestemming - Incidenteel bedrog - Rechtsvordering tot schadevergoeding - Verjaring

- Artt. 1304, eerste en tweede lid, en 2262bis, § 1 Burgerlijk Wetboek

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Duur - Overeenkomst - Toestemming - Incidenteel bedrog - Rechtsvordering tot herstel - Verjaring

- Artt. 1304, eerste en tweede lid, en 2262bis, § 1 Burgerlijk Wetboek

L'action en dommages-intérêts en réparation d'un dol incident entachant la conclusion d'une convention n'est pas fondée sur l'article 1304, alinéas 1er et 2, du Code civil, comme l'action en nullité qui serait exercée en cas de dol principal, et n'est dès lors pas soumise à la prescription décennale établie par cette disposition mais à la prescription quinquennale de l'article 2262bis, § 1er, du même code.

CONVENTION - Eléments constitutifs - Consentement - Dol incident - Action en réparation - Prescription

- Art. 1304, al. 1er et 2, et 2262bis, § 1er Code civil

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature. durée. point de départikel fin) - Durée - Convention - Consentement - Dol incident - Action en réparation - Prescription

- Art. 1304, al. 1er et 2, et 2262bis, § 1er Code civil

C.08.0123.F — 23 november 2009 — AC nr. 682

De bevoorrechte overdracht, bepaald in artikel 35, Pachtwet, is onsplitsbaar, zodat het op artikel 36 gegronde verzet tegen die overdracht, in geval van meerdere verpachters, door alle verpachters moet worden gedaan. Die regel is ook van toepassing wanneer tot staving van het verzet de onregelmatigheid van die overdracht of van de kennisgeving ervan wordt aangevoerd (1). (1) Cass., 24 feb. 1995, AR C.93.0078.N, A.C., 1995, nr. 109.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Onderverhuring en overdracht van huur - Kennisgeving - Onregelmatigheid - Verzet - Meerdere verpachters - Onsplitsbaarheid

- Artt. 35, 36 en 37 Wet van 4 nov. 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

La cession privilégiée du bail prévue par l'article 35 de la loi sur les baux à ferme revêt un caractère indivisible en sorte que, en cas de pluralité de bailleurs, l'opposition à cette cession fondée sur l'article 36 doit être faite par tous les bailleurs. Cette règle s'applique également lorsqu'à l'appui de l'opposition est invoquée l'irrégularité de ladite cession ou de sa notification (1). (1) Cass., 24 février 1995, RG C.93.0078.N, Pas., 1995, n° 109.

LOUAGE DE CHOSES - Bail a ferme - Souslocation et cession du bail - Notification - Irrégularité - Opposition - Pluralités de bailleurs - Indivisibilité

- Art. 35, 36 et 37 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

---

C.08.0124.N — 1 oktober 2009 — AC nr. 541

Wanneer de inschrijving wegens afwijking van de essentiële besteksbepalingen, zoals prijzen, termijnen en technische specificaties, nietig is, moet het bestuur die inschrijving als onregelmatig en derhalve als niet bestaande beschouwen en is het, slechts bij afwijzing van de inschrijving wegens het blijkbaar abnormaal karakter van de prijs, ertoe gehouden, vooraleer hiertoe over te gaan, de inschrijver te verzoeken een verantwoording te verstrekken en de aldus gegeven uitleg te onderzoeken.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Nietige inschrijving - Verplichting van het bestuur - Verzoek tot verantwoording

- Art. 12, § 1 Wet 14 juli 1976 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten

Lorsque la soumission est nulle, en raison de dérogations aux prescriptions essentielles du cahier des charges, telles que les prix, les délais et les conditions techniques, l'administration doit considérer cette soumission comme irrégulière et partant comme nulle et non avenue et ce n'est qu'en cas d'écartement de la soumission en raison du caractère apparemment anormal du prix que l'administration est tenue, avant d'y procéder, d'inviter le soumissionnaire à fournir une justification et d'examiner l'explication ainsi fournie.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Soumission nulle - Obligation de l'administration - Demande de justification

- Art. 12, § 1er L. du 14 juillet 1976 relative aux marchés publics de travaux, de fournitures et de services

- Artt. 14, eerste en tweede lid, en 25, §§ 1 en 2 KB 22 april 1977

- Art. 14, al. 1er et 2, et 25, § 1er et 2 A.R. du 22 avril 1977

C.08.0128.N 23 januari 2009 AC nr. 60

Uit artikel 203ter van het Burgerlijk Wetboek volgt dat de rechter alleen dan een ontvangstmachtiging zal toekennen wanneer de schuldenaar de verplichting niet nakomt of dreigt niet na te komen.

LEVENSONDERHOUD - Ouderlijke onderhoudsverplichting - Ontvangstmachtiging - Toekenning door de rechter

- Art. 203ter Burgerlijk Wetboek

Il découle de l'article 203ter du Code civil que le juge n'octroiera d'autorisation à percevoir que si le débiteur ne satisfait pas ou risque de ne pas satisfaire à l'obligation.

ALIMENTS - Obligation alimentaire parentale - Autorisation à percevoir - Octroi par le juge

- Art. 203ter Code civil

C.08.0129.N 29 mei 2009 AC nr. 362

Conclusie van advocaat-generaal THIJS,29/05/2009, C.08.0129.N

GEMEENTE - Parkeerheffingen op motorvoertuigen - Uitvoering - Concessie gegeven aan een particulier

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Parkeerheffingen op motorvoertuigen - Uitvoering - Concessie gegeven aan een particulier

Conclusion l'avocat général THIJS, 29 mai 2009, C.08.0129.N.

COMMUNE - Redevances de stationnement applicables aux véhicules à moteur - Exécution - Concession accordée à un particulier

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Redevances de stationnement applicables aux véhicules à moteur - Exécution - Concession accordée à un particulier

---

Door aan een particulier een concessie te geven voor de materiële organisatie van het betaald parkeren en hem de controle toe te vertrouwen op het naleven van het parkeerreglement, delegeert de gemeente niet haar bevoegdheid aan een derde maar beheert zij een openbare dienst op de wijze die haar het meest geschikt lijkt; de concessionaris moet de opdracht kunnen krijgen de parkeerheffingen te innen en de opbrengst hiervan te ontvangen voor rekening van de gemeente (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.; Cass., 29 mei 2009, Ar C.08.0130.N, A.C., 2009, infra, nr. ....

GEMEENTE - Parkeerheffingen op motorvoertuigen - Uitvoering - Concessie gegeven aan een particulier

- Art. 232 e.v. Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988

- Enig art. Wet 22 feb. 1965

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Parkeerheffingen op motorvoertuigen - Uitvoering - Concessie gegeven aan een particulier

- Art. 232 e.v. Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988

- Enig art. Wet 22 feb. 1965

En accordant à un particulier une concession pour l'organisation matérielle du stationnement payant et en lui confiant le contrôle du respect du règlement de stationnement, la commune ne délègue pas sa compétence à un tiers, mais gère un service public à la manière qui lui semble la plus appropriée; le concessionnaire doit pouvoir recevoir la mission de percevoir des redevances de stationnement et d'en obtenir les revenus pour le compte de la commune (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans A.C.; Cass., 29 mai 2009, R.G. C.08.0130.N, Pas., 2009, infra, n° ....

COMMUNE - Redevances de stationnement applicables aux véhicules à moteur - Exécution - Concession accordée à un particulier

- Art. 232 et s. Nouvelle L. communale du 24 juin 1988

- Art. unique L. du 22 février 1965

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Redevances de stationnement applicables aux véhicules à moteur - Exécution - Concession accordée à un particulier

- Art. 232 et s. Nouvelle L. communale du 24 juin 1988

- Art. unique L. du 22 février 1965

C.08.0130.N 29 mei 2009 AC nr. 363

Conclusie van advocaat-generaal THIJS,29 mei 2009, C.08.0130.N

GEMEENTE - Openbaarheid van bestuur - Bestuursdocumenten - Verspreiding en gebruik voor commerciële doeleinden - Verbod

Conclusion l'avocat général THIJS,29 mai 2009, C.08.0130.N

COMMUNE - Publicité de l'administration - Domcuments administratifs - Diffusion et utilisation à des fins commerciales - Interdiction

GEMEENTE - Parkeerheffingen op motorvoertuigen - Uitvoering - Concessie gegeven aan een particulier

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Parkeerheffingen op motorvoertuigen - Uitvoering - Concessie gegeven aan een particulier

COMMUNE - Redevances de stationnement applicables aux véhicules à moteur - Exécution - Concession accordée à un particulier

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Redevances de stationnement applicables aux véhicules à moteur - Exécution - Concession accordée à un particulier

---

De regel dat de in toepassing van de Wet Openbaarheid Bestuur verkregen bestuursdocumenten niet mogen worden verspreid, noch gebruikt voor commerciële doeleinden, belet niet dat een gemeente bestuursdocumenten ter beschikking stelt van een vennootschap in zoverre dat nodig is om die vennootschap toe te laten de openbare dienst te verlenen, waartoe zij zich in het kader van een concessie van openbare dienst verbonden heeft (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

La règle suivant laquelle les documents administratifs obtenus en application de la loi du 11 avril 1994 relative à la publicité de l'administration ne peuvent diffusés ni utilisés à des fins commerciales, n'empêche pas qu'une commune mette des documents administratifs à la disposition d'une société, dans la mesure où ces documents doivent permettre à cette société de prester le service public auquel elle s'est engagée dans le cadre d'une concession de service public (1). (1) Voir les conclusions de M.P., publiées à leur date dans A.C.

GEMEENTE - Openbaarheid van bestuur - Bestuursdocumenten - Verspreiding en gebruik voor commerciële doeleinden - Verbod

- Art. 10 Wet 11 april 1994

COMMUNE - Publicité de l'administration - Domcuments administratifs - Diffusion et utilisation à des fins commerciales - Interdiction

- Art. 10 L. du 11 avril 1994

C.08.0136.N 24 april 2009 AC nr. 279

De omstandigheid dat, wanneer hij die het levensonderhoud verstrekt tot zodanige staat komt dat hij het geheel of gedeeltelijk niet meer kan verschaffen, hetzij voor het geheel, hetzij voor een gedeelte, ontheffing of vermindering ervan gevorderd kan worden, sluit de toepassing niet uit van de algemene regel, volgens welke de uitkeringsplichtige zich niet vrijwillig in een situatie mag stellen die het hem mogelijk maakt aan zijn wettelijke verplichting te ontsnappen (1); die regel moet gelezen worden in samenhang met het recht van eenieder op eerbiediging van zijn privé-leven en zijn gezinsleven. (1) Zie Cass., 17 okt. 2005, AR C.04.0057.F, AC, 2005, nr 515.

La circonstance que, lorsque celui qui fournit les aliments est placé dans une situation telle qu'il ne peut plus en procurer, en tout ou en partie, la décharge ou la réduction peut en être demandée pour le tout ou en partie, n'exclut pas l'application de la règle générale suivant laquelle le débiteur d'une pension alimentaire ne peut se mettre volontairement dans une situation qui lui permettrait d'éluder son obligation légale (1); cette règle doit être lue en combinaison avec le droit de chacun au respect de sa vie privée et familiale. (1) Voir Cass., 17 octobre 2005, RG C.04.0057.F, Pas., 2005, n° 515.

BURGERLIJKE RECHTEN - POLITIEKE RECHTEN - Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten - Artikel 17 - Eerbied voor het privéleven en het gezinsleven - Levensonderhoud - Ouders t.o.v. kinderen - Ontheffing of vermindering - Voorwaarde - Verband

- Art. 8 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 203, § 1, eerste lid, 203bis, en 209 Burgerlijk Wetboek

- Art. 17 Internationaal Verdr. 19 dec. 1966 inzake burgerrechten en politieke rechten

- Art. 22 Grondwet 1994

GRONDWET - Art. 22 - Eerbied voor het privéleven en het gezinsleven - Levensonderhoud - Ouders t.o.v. kinderen - Ontheffing of vermindering - Voorwaarde - Verband

- Art. 8 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 203, § 1, eerste lid, 203bis, en 209 Burgerlijk Wetboek

DROITS CIVILS. DROITS POLITIQUES; VOIR AUSSI: 364/03 DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 17 - Respect de la vie privée et familiale - Aliments - Parents envers enfants - Décharge ou réduction - Condition - Lien

- Art. 8 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 203, § 1er, al. 1er, 203bis, et 209 Code civil

- Art. 17 Pacte international du 19 décembre 1966 relatif aux droits civils et politiques

- Art. 22 Constitution 1994

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 22 - Respect de la vie privée et familiale - Aliments - Parents envers enfants - Décharge ou réduction - Condition - Lien

- Art. 8 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 203, § 1er, al. 1er, 203bis, et 209 Code civil

- Art. 17 Internationaal Verdr. 19 dec. 1966 inzake burgerrechten en politieke rechten

- Art. 22 Grondwet 1994

LEVENSONDERHOUD - Ouders t.o.v. kinderen - Ontheffing of vermindering - Voorwaarde - Eerbied voor het privéleven en het gezinsleven - Verband

- Art. 8 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 203, § 1, eerste lid, 203bis, en 209 Burgerlijk Wetboek

- Art. 17 Internationaal Verdr. 19 dec. 1966 inzake burgerrechten en politieke rechten

- Art. 22 Grondwet 1994

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Eerbied voor het privéleven en het gezinsleven - Levensonderhoud - Ouders t.o.v. kinderen - Ontheffing of vermindering - Voorwaarde - Verband

- Art. 8 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 203, § 1, eerste lid, 203bis, en 209 Burgerlijk Wetboek

- Art. 17 Internationaal Verdr. 19 dec. 1966 inzake burgerrechten en politieke rechten

- Art. 22 Grondwet 1994

- Art. 17 Pacte international du 19 décembre 1966 relatif aux droits civils et politiques

- Art. 22 Constitution 1994

ALIMENTS - Parents envers enfants - Décharge ou réduction - Condition - Respect de la vie privée et familiale - Lien

- Art. 8 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 203, § 1er, al. 1er, 203bis, et 209 Code civil

- Art. 17 Pacte international du 19 décembre 1966 relatif aux droits civils et politiques

- Art. 22 Constitution 1994

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Respect de la vie privée et familiale - Aliments - Parents envers enfants - Décharge ou réduction - Condition - Lien

- Art. 8 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 203, § 1er, al. 1er, 203bis, et 209 Code civil

- Art. 17 Pacte international du 19 décembre 1966 relatif aux droits civils et politiques

- Art. 22 Constitution 1994

C.08.0138.N 6 maart 2009 AC nr. 179

De bepaling die voorziet dat, wanneer de derde-bezitter niet voldoet aan de in de artikelen 96 en 97 Hyp. W. bedoelde verplichtingen, iedere hypothecaire schuldeiser het recht heeft om het met hypotheek bezwaarde goed tegen hem te doen verkopen, dertig dagen na bevel te hebben gedaan aan de oorspronkelijke schuldenaar, en na aanmaning aan de derde-bezitter om de opeisbare schuld te betalen of van het erf afstand te doen, is ook van toepassing op diegene die op zijn onroerend goed een hypotheek heeft toegestaan voor andermans schuld, zodat een hypothecaire schuldeiser slechts beslag kan leggen op het onroerend goed nadat hij de zakelijke borg heeft aangemaand.

VOORRECHTEN EN HYPOTHEKEN - Algemeen - Gevolgen - Tegen derden-bezitters - Schuldeiser - Met hypotheek bezwaard goed - Verkoop - Voorwaarde - Aanmaning - Zakelijke borg

- Artt. 96, 97, en 99, eerste lid Wet 4 aug. 1992 op het hypothecair krediet

La disposition qui prévoit que, faute par le tiers détenteur de satisfaire pleinement à l'une des obligations prévues aux articles 96 et 97 de la loi hypothécaire, chaque créancier hypothécaire a le droit de faire vendre sur lui l'immeuble hypothéqué, trente jours après commandement fait au débiteur originaire, et sommation faite au tiers détenteur de payer la dette exigible ou de délaisser l'héritage, s'applique aussi à celui qui a admis une hypothèque sur son immeuble pour la dette d'autrui, de sorte qu'un créancier hypothécaire ne peut saisir un immeuble qu'après avoir sommé la caution réelle.

PRIVILEGES ET HYPOTHEQUES - Généralités - Effets - Contre les tiers détenteurs - Créancier - Bien hypothéqué - Vente - Condition - Sommation - Caution réelle

- Art. 96, 97, et 99, al. 1er L. du 4 août 1992 relative au crédit hypothécaire

---

C.08.0139.F 23 oktober 2009 AC nr. 612

Wie aantoont dat hem op Belgisch grondgebied schade is toegebracht door een voertuig dat voorzien is van een kentekenplaat die is afgegeven door een andere Lidstaat, hoeft niet daarenboven aan te tonen dat het voertuig gewoonlijk is gestald in de Lidstaat die de kentekenplaat heeft afgegeven, en evenmin dat het voertuig van die kentekenplaat was voorzien toen het de grens overschreed.

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Wegverkeersongeval op

Celui qui prouve avoir été préjudicié sur le territoire belge par un véhicule portant une plaque d'immatriculation délivrée par un autre Etat membre ne doit en outre prouver ni que le véhicule a son stationnement habituel sur le territoire de l'Etat qui a délivré la plaque d'immatriculation ni qu'il portait cette plaque lors du franchissement de la frontière.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Accident de

Belgisch grondgebied - Schade veroorzaakt door een voertuig dat in een andere Lidstaat is ingeschreven - Kentekenplaat - Bewijs door de slachtoffer

- Art. 1, a) KB 13 feb. 1991 houdende de inwerkingtreding W.A.M.-wet

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 2, § 2 Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- Artt. 1.4 en 2.2 Richtlijn van de Raad van de EEG nr 72/166 van 24 april 1972

roulage sur le territoire belge - Dommage causé par un véhicule immatriculé dans un autre Etat membre - Plaque d'immatriculation - Preuve par la victime

- Art. 1er, a) A.R. du 13 février 1991 portant mise en vigueur de la loi du 21 novembre 1989

- Art. 870 Code judiciaire

- Art. 2, § 2 L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

- Art. 1, § 4, et 2, § 2 Directive du Conseil de la C.E.E. n° 72/166 du 24 avril 1972

C.08.0140.N 15 mei 2009 AC nr. 324

De in een rechtspleging overeenkomstig artikel 1184 van het Gerechtelijk Wetboek, door de partijen die reeds de eed hebben afgelegd, gevoerde verweer of de door hen in die rechtspleging afgelegde verklaringen zijn geen verklaringen in de zin van artikel 1183/8° van het Gerechtelijk Wetboek; hun tussenkomst laat hen niet toe bijkomende verklaringen in verband met de boedelbeschrijving af te leggen.

ERFENISSEN - Onverdeeldheid - Boedelbeschrijving - Eed - Weigering - Vrederechter - Partijen - Tussenkomst - Verklaringen - Aard

- Artt. 1175, 1183, 8°, en 1184 Gerechtelijk Wetboek

ONVERDEELDHEID - Boedelbeschrijving - Eed - Weigering - Vrederechter - Partijen - Tussenkomst - Verklaringen - Aard

- Artt. 1175, 1183, 8°, en 1184 Gerechtelijk Wetboek

Les moyens de défense présentés ou les déclarations faites dans une procédure conformément à l'article 1184 du Code judiciaire, par des parties ayant déjà prêté serment, ne constituent pas des déclarations au sens de l'article 1183/8° du Code judiciaire; leur intervention ne leur permet pas de faire des déclarations supplémentaires relatives à l'inventaire.

SUCCESSION - Indivision - Inventaire - Serment - Refus - Juge de paix - Parties - Intervention - Déclarations - Nature

- Art. 1175, 1183, 8°, et 1184 Code judiciaire

INDIVISION - Inventaire - Serment - Refus - Juge de paix - Parties - Intervention - Déclarations - Nature

- Art. 1175, 1183, 8°, et 1184 Code judiciaire

In het geval dat een in het artikel 1183/11° van het Gerechtelijk Wetboek bepaalde persoon weigert de eed bij de boedelbeschrijving af te leggen, wendt de notaris zich tot de vrederechter om een beschikking te verkrijgen waarbij de eedaflegging wordt opgelegd; de notaris treedt daarbij niet op in eigen belang, maar in het belang van de partijen bij een exacte samenstelling van de onverdeelde boedel (1); de bij de onverdeeldheid betrokken partijen hebben er belang bij in de procedure tussen te komen om de vordering van de notaris te ondersteunen of te bestrijden, ook al kunnen zij zelf de eedaflegging niet vorderen; artikel 1184 van het Gerechtelijk Wetboek sluit een tussenkomst in de door de notaris voor de vrederechter ingestelde procedure niet uit. (1) Zie Th. VAN SINAY, Commentaar bij artikel 1184 Ger.W., in Gerechtelijk recht; artikelsgewijze commentaar, Kluwer, 2005, randnrs 2, 6 en 9; C. ENGELS, Artikel 1184 Ger. W.; het enig geval waarin alleen de notaris bevoegd is om zich tot de vrederechter te wenden, T. Not., 1975, 4-11; Th. VAN SINAY, noot onder Vred. Brasschaat, 11 april 2006, Afsluiting van inventaris en eedaflegging, T. Not., 2007, 90, nr I.

ERFENISSEN - Onverdeeldheid - Boedelbeschrijving - Eed - Weigering - Vrederechter - Eiser - Notaris - Belang - Partijen - Tussenkomst - Mogelijkheid

Au cas où une personne visée à l'article 1183/11° du Code judiciaire refuse de prêter le serment lors de l'inventaire, le notaire s'en réfère au juge de paix pour obtenir une ordonnance imposant la prestation de serment; à cet égard, le notaire n'agit pas dans son intérêt propre, mais dans l'intérêt des parties dans une composition exacte de la masse indivise (1); les parties concernées par l'indivision ont intérêt à intervenir dans la procédure afin de soutenir ou critiquer la demande du notaire, même si elles ne peuvent pas requérir elles-mêmes la prestation de serment; l'article 1184 du Code judiciaire n'exclut pas une intervention dans la procédure introduite par le notaire devant le juge de paix. (1) Voir Th. VAN SINAY, Commentaar bij artikel 1184 Ger. W., in Gerechtelijk recht: artikelsgewijze commentaar, Kluwer, 2005, n° 2, 6 et 9; C. ENGELS, Artikel 1184 Ger. W.: het enige geval waarin alleen de notaris bevoegd is om zich tot de vrederechter te wenden, T. not., 1975, 4-11; Th. VAN SINAY, note sous J.P. Brasschaat, 11 avril 2006, Afsluiting van inventaris en eedaflegging, T. not., 2007, 90, n° 1.

SUCCESSION - Indivision - Inventaire - Serment - Refus - Juge de paix - Demandeur - Notaire - Intérêt - Parties - Intervention - Possibilité

- Artt. 1175, 1183, aanhef, en 11°, en 1184, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

ONVERDEELDHEID - Boedelbeschrijving - Eed - Weigering - Vrederechter - Eiser - Notaris - Belang - Partijen - Tussenkomst - Mogelijkheid

- Artt. 1175, 1183, aanhef, en 11°, en 1184, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1175, 1183, début, et 11°, et 1184, al. 1er Code judiciaire

INDIVISION - Inventaire - Serment - Refus - Juge de paix - Demandeur - Notaire - Intérêt - Parties - Intervention - Possibilité

- Art. 1175, 1183, début, et 11°, et 1184, al. 1er Code judiciaire

---

C.08.0145.N 17 december 2009 AC nr. 757

De rechter kan vergoeding toekennen voor het verlies van een reële kans op het verwerven van een voordeel of het vermijden van een nadeel indien tussen de fout en het verlies van deze kans een conditio sine qua non verband bestaat (1). (1) Cass., 5 juni 2008, AR C.07.0199.N, AC, 2008, nr 350.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Begrip - Verlies van een kans - Vergoedbaarheid

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Le juge peut accorder une réparation pour la perte d'une chance réelle d'obtenir un avantage ou d'éviter un préjudice si la faute est la condition sine qua non de la perte de cette chance (1). (1) Cass., 5 juin 2008, RG C.07.0199.N, Pas., 2008, n° 350.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Notion - Perte d'une chance - Caractère réparable

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Degene die schadevergoeding vordert moet bewijzen dat er tussen de fout en de schade, zoals die zich heeft voorgedaan, een oorzakelijk verband bestaat; dit verband veronderstelt dat, zonder de fout, de schade niet had kunnen ontstaan, zoals ze zich heeft voorgedaan (1). (1) Cass., 26 juni 2008, AR C.07.0272.N, AC, 2008, nr 406.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Oorzakelijk verband - Bewijslast

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Oorzaak - Oorzakelijk verband

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Il incombe au demandeur en réparation d'établir l'existence d'un lien de causalité entre la faute et le dommage tel qu'il s'est réalisé; ce lien suppose que, sans la faute, le dommage n'eût pu se produire tel qu'il s'est réalisé (1). (1) Cass., 26 juin 2008, RG C.08.0272.N, Pas., 2008, n° 406.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Notion. appréciation par le juge - Lien de causalité - Charge de la preuve

- Art. 1382 et 1383 Code civil

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Charge de la preuve - Responsabilité hors contrat - Cause - Lien de causalité

- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.08.0151.N 3 september 2009 AC nr. 473

Het voortzetten van werken of verdere aanpassingen aan werken waarvan de strijdigheid met een bouwvergunning werd vastgesteld, weze dit met afwijzing van de gevorderde herstelmaatregel, ressorteert onder de strafsancties voorzien voor de persoon die handelingen, werken of wijzigingen voortzet in strijd met het bevel tot staking, de bekrachtigingsbeslissing of, in voorkomend geval, de beschikking in kort geding; de afwijzing van de gevorderde herstelmaatregel, die de vastgestelde strijdigheid of afwezigheid van bouwvergunning niet opheft, impliceert een gedogen van de alsdan bestaande toestand, maar dit gedogen strekt zich niet uit tot bijkomende aanpassingswerken.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel van plaats in de vorige staat -

La poursuite des travaux ou des modifications ultérieures apportées aux travaux contraires à un permis de bâtir, fût-ce par le rejet de la mesure de réparation réclamée, ressortit aux sanctions pénales prévues dans le chef ou à l'encontre de la personne qui poursuit des opérations, travaux ou modifications contraires à l'ordre de cessation, à la décision de confirmation ou, le cas échéant, à l'ordonnance de référé; le rejet de la mesure de réparation demandée, qui ne met pas fin à la contradiction constatée ou à l'absence de permis de bâtir, implique que la situation existante est tolérée mais cela ne s'étend pas aux travaux d'adaptation complémentaires.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Demande de réparation - Rejet -

Herstelvordering - Afwijzing - Gevolg - Werken - Vastgestelde strijdigheid met een bouwvergunning - Voortzetting of aanpassing

- Artt. 146, eerste lid, 1° en 7°, en 154 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

Conséquence - Travaux - Contradiction constatée avec un permis de bâtir - Poursuite ou adaptation

- Art. 146, al. 1er, 1° et 7°, et 154 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

---

C.08.0153.N 17 december 2009 AC nr. 758

Een bouw- of verkavelingsverbod dat voortvloeit uit een definitief vastgesteld plan kan recht geven op planschadevergoeding indien het goed dat erdoor getroffen wordt op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van het plan kan worden beschouwd als een te bebouwen of te verkavelen grond, ofwel op grond van de bestaande bestemming, ofwel op grond van de normale bestemming van het terrein.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Bouw- of verkavelingsverbod - Planschadevergoeding

- Art. 35, eerste lid Decr. betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd op 22 okt. 1996, zoals gewijzigd bij decr. 19 dec. 1998

Une interdiction de bâtir ou de lotir résultant d'un plan définitivement arrêté peut donner droit à une indemnité du chef de dommages résultant du plan si le bien subissant les effets du plan au jour précédant son entrée en vigueur peut être considéré comme étant un terrain à bâtir ou à lotir, soit en vertu de la destination existante, soit en vertu de la destination normale du terrain.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'amenagement - Plan d'aménagement - Interdiction de bâtir ou de lotir - Indemnité du chef de dommages résultant du plan

- Art. 35, al. 1er Décret relatif à l'aménagement du territoire, coordonné le 22 octobre 1996, tel qu'il a été modifié par le décret du 19 décembre 1998

Een perceel grond heeft de normale bestemming van respectievelijk bouwgrond of verkavelingsgrond indien het ligt aan een, gelet op de plaatselijke toestand, voldoende uitgeruste weg, gelegen is in de nabijheid van andere woningen en technisch geschikt is om bebouwd of verkaveld te worden (1). (1) Zie Cass., 19 sept. 2002, AR C.01.0302.F, AC, 2002, nr 462.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Bouw- of verkavelingsverbod - Planschadevergoeding - Normale bestemming als bouw- of verkavelingsgrond

- Art. 35, eerste lid Decr. betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd op 22 okt. 1996, zoals gewijzigd bij decr. 19 dec. 1998

Une parcelle a une destination normale de terrain à bâtir, respectivement, terrain à lotir si elle est adjacente à une voie suffisamment équipée en fonction de la situation locale, si elle est située à proximité d'autres habitations et si elle convient techniquement pour être bâtie ou lotie (1). (1) Voir Cass., 19 septembre 2002, RG C.01.0302.F, Pas., 2002, n° 462.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'amenagement - Plan d'aménagement - Interdiction de bâtir ou de lotir - Indemnité du chef de dommages résultant du plan - Destination normale de terrain à bâtir ou à lotir

- Art. 35, al. 1er Décret relatif à l'aménagement du territoire, coordonné le 22 octobre 1996, tel qu'il a été modifié par le décret du 19 décembre 1998

Het recht op planschadevergoeding wegens niet langer verkavelbare grond is niet beperkt tot het deel van het perceel grond dat zich situeert binnen de gebruikelijke bouwdiepte; de eigenaar van een verkavelbare grond heeft niet alleen recht op planschadevergoeding voor de kavels die zouden grenzen aan een bestaande en voldoende uitgeruste weg, maar er moet ook rekening worden gehouden met alle kavels die binnen de verkaveling hadden kunnen gerealiseerd worden.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Bouw- of verkavelingsverbod - Planschadevergoeding

- Art. 35, eerste en tiende lid, 5° Decr. betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd op 22 okt. 1996, zoals gewijzigd bij decr. 19 dec. 1998

Le droit à une indemnité du chef de dommages résultant du plan en raison d'un terrain qui n'est plus à lotir n'est pas limité à la partie de la parcelle se situant dans les limites de la profondeur de construction habituelle; le propriétaire d'un terrain à lotir a non seulement droit à cette indemnité pour les parcelles qui seraient adjacentes à une voie existante et suffisamment équipée, mais il faut aussi tenir compte de toutes les parcelles qui auraient pu être réalisées au sein du lotissement.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'amenagement - Plan d'aménagement - Interdiction de bâtir ou de lotir - Indemnité du chef de dommages résultant du plan

- Art. 35, al. 1er et 10, 5° Décret relatif à l'aménagement du territoire, coordonné le 22 octobre 1996, tel qu'il a été modifié par le décret du 19 décembre 1998

Indien een verkavelbaar perceel wordt getroffen door een bouw- of verkavelingsverbod, dient voor de planschadevergoeding slechts te worden onderzocht of het perceel gelegen is aan een bestaande en gelet op de plaatselijke toestand voldoende uitgeruste weg, zonder dat tevens moet worden nagegaan of de onderscheiden kavels aan een bestaande uitgeruste weg zouden grenzen.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Bouw- of verkavelingsverbod - Planschadevergoeding - Normale bestemming als bouw- of verkavelingsgrond - Ligging langs een voldoende uitgeruste weg

- Art. 35, eerste en tiende lid, 5° Decr. betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd op 22 okt. 1996, zoals gewijzigd bij decr. 19 dec. 1998

Si une parcelle à lotir fait l'objet d'une interdiction de bâtir ou de lotir, il y a lieu, en ce qui concerne l'indemnité du chef de dommages résultant du plan, de n'examiner que si la parcelle est adjacente à une voie suffisamment équipée en fonction de la situation locale, sans qu'il faille également vérifier si les lotissements distincts sont adjacents à une voie équipée existante.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'amenagement - Plan d'aménagement - Interdiction de bâtir ou de lotir - Indemnité du chef de dommages résultant du plan - Destination normale de terrain à bâtir ou à lotir - Situation adjacente à une voie suffisamment équipée

- Art. 35, al. 1er et 10, 5° Décret relatif à l'aménagement du territoire, coordonné le 22 octobre 1996, tel qu'il a été modifié par le décret du 19 décembre 1998

C.08.0157.F 2 april 2009 AC nr. 231

Wanneer de verhuurder op regelmatige wijze opzegging heeft gedaan, heeft het uitstel toegestaan voor teruggave van het goed, enkel tot gevolg dat de uitzetting van de huurder wordt opgeschort maar niet dat de huurovereenkomst op enigerlei wijze wordt verlengd zodat de huurder, tijdens die termijn, niet een huur maar wel een gebruiksvergoeding moet betalen.

HUUR VAN GOEDEREN - Huishuur - Einde (opzegging, verlenging, enz.) - Opzegging - Uitstel

- Art. 1244, tweede lid Burgerlijk Wetboek

Lorsqu'un congé a été régulièrement donné par le bailleur, le délai de grâce accordé pour la restitution des lieux a pour seul effet de faire surseoir à l'expulsion du preneur et n'entraîne aucune prorogation du bail de sorte que, pendant la durée dudit délai, le preneur n'est pas tenu au paiement d'un loyer mais d'une indemnité d'occupation.

LOUAGE DE CHOSES - Bail a loyer - Fin (congé. prolongation. etc) - Congé - Délai de grâce

- Art. 1244, al. 2 Code civil

C.08.0168.F 2 oktober 2009 AC nr. 548

Het beding uit de algemene voorwaarden van een verzekeringsovereenkomst burgerrechtelijke aansprakelijkheid bedrijf dat een inbreuk op de voorzichtigheids- of veiligheidsvereisten, de wetten, regels of gebruiken, eigen aan de verzekerde activiteiten, van dekking uitsluit wanneer die zo zwaarwichtig was dat de schade ten gevolge van die inbreuk volgens iedere met de materie normaal vertrouwde persoon haast onvermijdelijk was, biedt niet de mogelijkheid om de gedragingen die aan de basis liggen van grove schuld, met voldoende nauwkeurigheid af te bakenen en moet worden nietigverklaard.

VERZEKERING - Landverzekering - Verzekeraar - Verzekeringsovereenkomst - Gronden van vrijstelling - Grove schuld - Bepaling

- Art. 8, tweede lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

La clause des conditions générales d'un contrat d'assurance responsabilité civile professionnelle qui exclut de la garantie un manquement tel aux normes de prudence ou de sécurité, aux lois, règles ou usages propres aux activités assurées que les conséquences dommageables de ce manquement étaient, suivant l'avis de toute personne normalement compétente en la matière, presque inévitables, ne permet pas de cerner avec suffisamment de précision les comportements constitutifs de fautes lourdes et doit être déclarée nulle.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Assureur - Contrat d'assurance - Causes d'exonération - Faute lourde - Détermination

- Art. 8, al. 2 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

De rechter mag niet weigeren akte te verlenen van de afstand van rechtsvordering op grond dat geen enkel processtuk is neergelegd door of namens de partij die afstand doet (1). (1) Zie Cass., 25 maart 1994, AR F.1991.F, AC, 1994, nr. 147.

AFSTAND (RECHTSPLEGING) - Afstand van rechtsvordering - Vormvereisten

- Art. 824, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Le juge ne peut refuser de décréter le désistement d'action au motif qu'aucun acte de procédure n'a été déposé par la partie qui se désiste ou à son nom (1). (1) Voir Cass., 25 mars 1994, RG F.1991, Pas., 1994, n° 147.

DESISTEMENT (PROCEDURE) - Désistement d'action - Formalités

- Art. 824, al. 2 Code judiciaire

Wanneer schade is veroorzaakt door de samenlopende fouten van verschillende personen, staat het aan de rechter om, in de wederkerige betrekkingen tussen degenen die deze fouten hebben begaan, te oordelen in welke mate de fout van ieder van hen heeft bijgedragen tot de schade en op basis daarvan het aandeel in de schade te bepalen dat één van de daders die de schadelijder heeft vergoed, van de anderen kan terugvorderen; het doet niet ter zake dat sommige samenlopende fouten opzettelijk zijn en andere niet; bovendien mag bij de verdeling van de aansprakelijkheid tussen twee partijen in hun onderlinge betrekkingen de ernst van hun respectieve fouten niet in aanmerking genomen worden (1). (1) Zie Cass., 4 februari 2008, AR C.06.0236.F, AC, 2008, nr. 81.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Fout - Samenlopende fouten van verschillende personen - Vergoeding door een van de daders - Terugvordering van de anderen - Taak van de rechter - Beoordelingscriteria

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Lorsqu'un dommage a été causé par des fautes concurrentes de plusieurs personnes, il appartient au juge, dans les rapports mutuels entre les auteurs de ces fautes, d'apprécier dans quelle mesure la faute de chacun a contribué à causer le dommage et de déterminer, sur ce fondement, la part du dommage que l'un des auteurs qui a indemnisé la victime peut récupérer contre les autres; il est indifférent que certaines des fautes concurrentes soient intentionnelles alors que d'autres ne le sont pas; en outre, le partage des responsabilités entre deux parties dans leurs rapports mutuels ne peut s'effectuer en fonction de la gravité de leurs fautes respectives (1). (1) Voir Cass., 4 février 2008, RG C.06.0236.F, Pas., 2008, n° 81.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Fautes concurrentes de plusieurs personnes - Indemnisation par l'un des auteurs - Récupération contre les autres - Rôle du juge - Critères d'appréciation

- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.08.0171.F — 26 oktober 2009 — AC nr. 617

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

ARTS - Ziekenhuisgeneesheer - Ziekenhuiswet - Afzetting - Dringende reden

GENEESKUNDE - Allerlei - Geneesheer - Ziekenhuisgeneesheer - Ziekenhuiswet - Afzetting - Dringende reden

Conclusions de l'avocat général GENICOT.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Médecin hospitalier - Loi sur les hôpitaux - Révocation - Motif grave

ART DE GUERIR - Divers - Médecin - Médecin hospitalier - Loi sur les hôpitaux - Révocation - Motif grave

Het feit dat de onmiddellijke afzetting van een ziekenhuisgeneesheer verantwoordt, is het feit vergezeld van alle omstandigheden die van dat feit een dringende reden kunnen maken (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ... .

ARTS - Ziekenhuisgeneesheer - Ziekenhuiswet - Afzetting - Dringende reden

- Art. 125 Gecoördineerde wet op de ziekenhuizen 7 aug. 1987

GENEESKUNDE - Allerlei - Geneesheer - Ziekenhuisgeneesheer - Ziekenhuiswet - Dringende reden - Afzetting

- Art. 125 Gecoördineerde wet op de ziekenhuizen 7 aug. 1987

Le fait qui justifie la révocation immédiate d'un médecin hospitalier est le fait accompagné de toutes les circonstances qui peuvent lui attribuer le caractère d'un motif grave (1). (1) Voir conclusions écrites du ministère public.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Médecin hospitalier - Loi sur les hôpitaux - Révocation - Motif grave

- Art. 125 L. sur les hôpitaux coordonnée le 7 août 1987

ART DE GUERIR - Divers - Médecin - Médecin hospitalier - Loi sur les hôpitaux - Motif grave - Révocation

- Art. 125 L. sur les hôpitaux coordonnée le 7 août 1987

C.08.0183.N — 19 juni 2009 — AC nr. 423

De vaststelling dat het bezit van een voorwerp uiteindelijk bekend werd door het te koop aan te bieden, sluit niet uit dat dit bezit ten aanzien van de partij die het terugvordert heimelijk bleef.

BEZIT - Roerende goederen - Tekoopstelling - Heimelijk karakter - Verenigbaarheid

- Artt. 2229 en 2279 Burgerlijk Wetboek

La constatation que la possession d'un objet a finalement été connue à la suite de la mise en vente, n'exclut pas que cette possession est restée secrète à l'égard de la partie qui le réclame.

POSSESSION - Biens meubles - Mise en vente - Caractère secret - Compatibilité

- Art. 2229 et 2279 Code civil

Het bezit te goeder trouw van roerende goederen doet het eigendomsrecht enkel ontstaan wanneer het bezit deugdelijk is, dit wil zeggen een voortdurend,onafgebroken, ongestoord,openbaar en niet dubbelzinnig bezit als eigenaar (1). (1) Cass., 20 dec. 1974, AC, 1975, 478.

BEZIT - Roerende goederen - Bezit te goeder trouw - Eigendomsrecht - Deugdelijk bezit

- Artt. 2229 en 2279 Burgerlijk Wetboek

EIGENDOM - Roerende goederen - Bezit te goeder trouw - Eigendomsrecht

- Artt. 2229 en 2279 Burgerlijk Wetboek

La possession de bonne foi de biens meubles fait naître le droit de propriété uniquement si la possession est utile, c'est-à-dire une possession continue, non interrompue, paisible, publique et non équivoque et à titre de propriétaire (1). (1) Cass., 20 décembre 1974, Bull. et Pas., 1975, I, 441.

POSSESSION - Biens meubles - Possession de bonne foi - Droit de propriété - Possession utile

- Art. 2229 et 2279 Code civil

PROPRIETE - Biens meubles - Possession de bonne foi - Droit de propriété

- Art. 2229 et 2279 Code civil

Opdat er sprake is van een openbaar bezit in de zin van de artikelen 2229 en 2279 van het Burgerlijk Wetboek is vereist dat, al wie er belang bij heeft, het bezit of de bezitsdaden kan zien en vaststellen, en, desgevallend, de nodige maatregelen kan treffen om zich tegen de verjaring te verzetten; het feit dat het bezit openbaar is voor sommigen, sluit evenwel niet uit dat het bezit ten opzichte van andere personen die belang hebben het bezit of de bezitsdaden te zien en vast te stellen, een heimelijk karakter heeft; het komt de feitenrechter toe in feite te beoordelen of zulks het geval is.

BEZIT - Roerende goederen - Openbaar bezit - Voorwaarden - Heimelijk karakter - Verenigbaarheid - Beoordeling door de feitenrechter

- Artt. 2229 en 2279 Burgerlijk Wetboek

La possession utile au sens des articles 2229 et 2279 du Code civil, requiert que toute personne y ayant un intérêt puisse voir et constater la possession et, le cas échéant, puisse prendre les dispositions nécessaires afin de s'opposer à la prescription; le fait que la possession soit publique pour certains, n'exclut toutefois pas qu'à l'égard d'autres personnes qui ont un intérêt à voir ou à constater les actes de possession, elle a un caractère secret; il appartient au juge du fond de constater en fait si tel est le cas.

POSSESSION - Biens meubles - Possession publique - Conditions - Caractère secret - Compatibilité - Appréciation par le juge du fond

- Art. 2229 et 2279 Code civil

C.08.0184.N 1 oktober 2009 AC nr. 542

Het verbod om bloedverwanten in nederdalende lijn te horen in zaken waarin hun bloedverwanten in opgaande lijn tegengestelde belangen hebben steunt op de overweging dat het niet past dat bloedverwanten in nederdalende lijn stelling nemen in conflicten tussen hun ouders; dit verbod moet begrepen worden in die zin dat geen enkele verklaring van de bloedverwanten in nederdalende lijn, ongeacht de vorm waarin ze is verkregen, tijdens een geding tussen hun ouders, in rechte mag worden overgelegd, behalve de verklaringen betreffende feiten waarvan ze persoonlijk het slachtoffer zouden zijn geweest (1). (1) Cass., 27 april 1984, AR 4320, AC, 1983-84, nr. 498. Dat precedent, zoals Cass., 27 sept. 1974, AC, 1975, 127 en Cass., 11 okt. 1979, AC, 1979-80, nr. 105, waarnaar het verwijst, heeft betrekking op een echtscheidingsprocedure. Dit is thans ook het geval maar blijkt niet expliciet uit het arrest, waaraan het verzoekschrift slechts gehecht is. Het verantwoordt de publicatie ook onder het trefwoord "Echtscheiding".

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Getuigen - Echtscheidingsprocedure - Echtscheiding op grond van bepaalde feiten - Bloedverwanten in de nederdalende lijn - Verbod - Begrip

- Art. 931, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Echtscheidingsprocedure - Echtscheiding op grond van bepaalde feiten - Bewijs - Getuigen - Bloedverwanten in de nederdalende lijn - Verbod - Begrip

- Art. 931, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

L'interdiction d'entendre les descendants dans les causes où leurs ascendants ont des intérêts opposés se fonde sur la considération qu'il ne convient pas que des descendants soient forcés de prendre parti dans les conflits qui opposent leurs parents ; il y a lieu de comprendre cette interdiction en ce sens qu'aucune déclaration des descendants, quelle que soit la forme dans laquelle elle est obtenue, durant un litige entre leurs parents, ne peut être produite en justice, sous réserve des déclarations relatives à des faits dont ils auraient été personnellement les victimes (1). (1) Cass., 27 avril 1984, RG 4320, Pas., 1984, n° 498. Ce précédent, ainsi que les causes Cass., 27 septembre 1974, Pas., 1975, 127 et Cass., 11 octobre 1979, Pas., 1980, n° 105, auxquelles il se réfère, a trait à une procédure en divorce. C'est le cas en l'espèce, mais cela ne ressort pas explicitement de l'arrêt, auquel la requête n'est qu'annexée. Cela justifie également la publication sous le mot clef "Divorce".

PREUVE - Matière civile - Preuve testimoniale - Procédure en divorce - Divorce pour cause déterminée - Descendants - Interdiction - Notion

- Art. 931, al. 2 Code judiciaire

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Procédure en divorce - Divorce pour cause déterminée - Preuve - Preuve testimoniale - Descendants - Interdiction - Notion

- Art. 931, al. 2 Code judiciaire

C.08.0189.N 27 maart 2009 AC nr. 220

De niet beroepen beslissing, waarbij de vordering in zoverre gericht tegen de gefailleerde in persoon, ingevolge zijn staat van faillissement, niet toelaatbaar werd verklaard, en de door de appelrechters in het kader van het hoofdberoep en van het incidenteel beroep te wijzen beslissing, waarbij zal worden geoordeeld over dezelfde vordering in zoverre gericht tegen de curator van het faillissement en de echtgenote van de gefailleerde, zijn geen beslissingen waarvan de gezamenlijke tenuitvoerlegging materieel onmogelijk is, zodat er in dit geval geen sprake is van een onsplitsbaar geschil.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJK AKKOORD - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Onsplitsbaarheid (Geschil) - Voorwaarde - Onderscheiden beslissingen - Gezamenlijke tenuitvoerlegging - Materiële onmogelijkheid - Toepassing

- Artt. 31 en 1053 Gerechtelijk Wetboek

ONSPLITSBAARHEID (GESCHIL) - Voorwaarde - Onderscheiden beslissingen - Gezamenlijke tenuitvoerlegging - Materiële onmogelijkheid - Toepassing - Faillissement

- Artt. 31 en 1053 Gerechtelijk Wetboek

La décision qui n'a pas fait l'objet d'un appel, déclarant inadmissible la demande en tant qu'elle était dirigée contre la personne faillie en raison de son état de faillite, et la décision à rendre par les juges d'appel dans le cadre de l'appel principal et de l'appel incident, par laquelle il sera statué sur la même demande dans la mesure où elle est dirigée contre le curateur de la faillite et le conjoint du failli, ne constituent pas des décisions dont l'exécution conjointe est matériellement impossible, de sorte que dans ce cas il n'est pas question d'un litige indivisible.

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Indivisibilité (Litige) - Condition - Décisions distinctes - Exécution conjointe - Impossibilité matérielle - Application

- Art. 31 et 1053 Code judiciaire

INDIVISIBILITE (LITIGE) - Condition - Décisions distinctes - Exécution conjointe - Impossibilité matérielle - Application - Faillite

- Art. 31 et 1053 Code judiciaire

C.08.0193.F 23 oktober 2009 AC nr. 613

De huurovereenkomsten voor het leven die zijn gesloten na de inwerkingtreding van de Wet 20 feb. 1991 maar vóór de inwerkingtreding van Wet 13 april 1997, die de eerstgenoemde wet heeft gewijzigd, vallen niet onder de toepassing van de bepalingen van afdeling 2, hoofdstuk II, titel VIII, boek III, B.W.

HUUR VAN GOEDEREN - Huishuur - Einde (opzegging, verlenging, enz.) - Huurovereenkomst voor het leven - Gesloten na de inwerkingtreding van de Wet 20 februari 1991 - Gesloten vóór de inwerkingtreding van de Wet 13 april 1997 - Toepasselijke bepalingen

- Art. 1 Wet houdende wijziging van de bepalingen van het Burgerlijk wetboek inzake huishuur

- Artt. 6, 9°, en 15, eerste lid Wet 13 april 1997

Les baux à vie conclus après l'entrée en vigueur de la loi du 20 février 1991 et avant celle de la loi du 13 avril 1997 qui l'a modifiée ne sont pas soumis aux dispositions de la section 2 du chapitre II du titre VIII du livre III du Code civil.

LOUAGE DE CHOSES - Bail a loyer - Fin (congé. prolongation. etc) - Bail à vie - Conclusion après l'entrée en vigueur de la loi du 20 février 1991 - Conclusion avant l'entrée en vigueur de la loi du 13 avril 1997 - Dispositions applicables

- Art. 1er L. du 20 février 1991 modifiant et complétant les dispositions du Code civil relatives aux baux à loyer

- Art. 6, 9°, et 15, al. 1er L. du 13 avril 1997

C.08.0196.F 11 juni 2009 AC nr. 396

Wanneer de verzekeringsovereenkomst voorziet in de verplichting om zaakschade te betalen en die verplichting na de totstandkoming van het schadegeval moet worden geraamd, vormt die verplichting, vóór de raming ervan, geen sommenschuld zodat de moratoire interest niet verschuldigd is vanaf de totstandkoming van het schadegeval of vanaf de ingebrekestelling.

INTEREST - Moratoire interest - Verschuldigd karakter - Vergoeding van zaakschade - Raming na schadegeval - Schuld - Aard

- Art. 1153 Burgerlijk Wetboek

Lorsque l'obligation prévue par un contrat d'assurance de payer une indemnité constituant la réparation d'un dommage à des biens doit faire l'objet d'une évaluation après la survenance d'un sinistre, cette obligation ne constitue pas, avant son évaluation, une dette de somme en sorte que les intérêts moratoires ne sont pas dus depuis la survenance du sinistre ou depuis la mise en demeure.

INTERETS - Intérêts moratoires - Débition - Indemnité de réparation d'un dommage à des biens - Evaluation postérieure au sinistre - Dette - Nature

- Art. 1153 Code civil

C.08.0198.N 15 mei 2009 AC nr. 320

De prijs van de overheidsopdrachten wordt in de regel forfaitair bepaald, tenzij in het bestek of in de overeenkomst is voorzien in de herziening van de prijzen uit hoofde van bepaalde economische of sociale factoren.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Prijs - Bepaling - Herziening

- Art. 7, § 1, eerste en tweede lid Wet 24 dec. 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten

Le prix des marchés publics est, en règle, fixé de manière forfaitaire, à moins que la révision des prix en fonction de facteurs déterminés d'ordre économique ou social soit prévue dans le cahier spécial des charges ou dans le contrat.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Prix - Fixation - Révision

- Art. 7, § 1er, al. 1er et 2 L. du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fourniture et de services

De wettelijke bepaling krachtens welke "voor de opdrachten voor aanneming van werken de opdracht in de modaliteiten voorziet voor een prijsherziening", stelt de modaliteiten van de herziening vast, voor zover de aanbestedende overheid deze herziening toelaat; zij verleent aan de aanbestedende overheid de mogelijkheid om een herzieningsbepaling in de opdracht op te nemen, zonder echter aan de aannemer een recht op prijsherziening te verlenen, wanneer daar niet in het bestek of de overeenkomst is in voorzien.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Opdracht - Prijs - Herziening - Niet voorzien in bestek of overeenkomst

- Art. 13, § 1, bijlage bij KB 26 sept. 1996

La disposition légale en vertu de laquelle "pour les marchés de travaux, le marché prévoit les modalités de révision des prix", fixe les modalités de révision, pour autant que le pouvoir adjudicateur autorise cette révision; elle permet au pouvoir adjudicateur d'inclure une clause de révision dans le marché, sans toutefois accorder un droit à la révision du prix à l'adjudicataire, lorsque le cahier spécial des charges ou le contrat ne le prévoient pas.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Marché - Prix - Révision - Non prévue dans le cahier spécial des charges ou contrat

- Art. 13, § 1er, annexe à l' A.R. du 26 septembre 1996

C.08.0199.F — 11 juni 2009 — AC nr. 397

Conclusie van advocaat-generaal m.o. DE KOSTER.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Algemeen - Geneesheer - Gebrek aan informatie - Patiënt

ARTS - Uitoefening van de geneeskunde - Gebrek aan informatie - Patiënt - Aansprakelijkheid

De patiënt die aantoont dat een geneesheer een fout heeft begaan door op hem een ingreep uit te voeren zonder zijn voorafgaande vrije en geïnformeerde toestemming, moet, om vergoeding voor de schade ten gevolge van die ingreep te verkrijgen, het bestaan van een oorzakelijk verband tussen die fout en die schade aantonen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Algemeen - Geneesheer - Gebrek aan informatie - Patiënt

- Art. 1382 Burgerlijk Wetboek

ARTS - Uitoefening van de geneeskunde - Gebrek aan informatie - Patiënt - Aansprakelijkheid

- Art. 1382 Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général délégué DE KOSTER.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Généralités - Médecin - Défaut d'information - Patient

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Exercice de l'art de guérir - Défaut d'information - Patient - Responsabilité

Le patient qui établit qu'un médecin a commis une faute en procédant à une intervention sur sa personne sans avoir obtenu préalablement son consentement libre et éclairé doit, pour obtenir réparation de son dommage né de cette intervention, établir l'existence d'un lien de causalité entre cette faute et ce dommage (1). (1) Voir les concl. du M.P.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Généralités - Médecin - Défaut d'information - Patient

- Art. 1382 Code civil

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Exercice de l'art de guérir - Défaut d'information - Patient - Responsabilité

- Art. 1382 Code civil

C.08.0200.F — 2 oktober 2009 — AC nr. 549

Conclusie advocaat-generaal WERQUIN.

SCHULDVERGELIJKING - W.A.M.-verzekering - Zwakke weggebruiker - Schuldvordering op de verzekeraar - Verzekeraar - Schuldvordering op de zwakke weggebruiker, zijn verzekerde - Geoorloofd karakter

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Zwakke weggebruiker - Schuldvordering op de verzekeraar - Verzekeraar - Schuldvordering op de zwakke weggebruiker, zijn verzekerde - Schuldvergelijking - Rechtsgeldigheid

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Zwakke weggebruiker - Schuldvordering op de verzekeraar - Verzekeraar - Schuldvordering op de zwakke weggebruiker, zijn verzekerde - Aard

Conclusions de l'avocat général WERQUIN.

COMPENSATION - Assurance automobile obligatoire - Usager faible - Créance à l'égard de l'assureur - Assureur - Créance à l'égard de l'usager faible, son assuré - Licéïté

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Usager faible - Créance à l'égard de l'assureur - Assureur - Créance à l'égard de l'usager faible, son assuré - Compensation - Licéïté

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Usager faible - Créance à l'égard de l'assureur - Assureur - Créance à l'égard de l'usager faible, son assuré - Nature

De schuldvordering die de verzekeraar op de zwakke weggebruiker heeft op grond van het recht van verhaal dat artikel 25, 3°, b) van de modelverzekeringsovereenkomst "B.A. Auto" hem toekent wanneer die weggebruiker als verzekerde het motorrijtuig heeft toevertrouwd aan een persoon die, op het ogenblik van het schadegeval, niet voldoet aan de voorwaarden die de wetten en reglementen voorschrijven om dat rijtuig te besturen, moet worden beschouwd als een schuldvordering betreffende een vergoeding die verschuldigd is wegens het verkeersongeval (1). (1) Zie concl. O.M.

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Zwakke weggebruiker - Schuldvordering op de verzekeraar - Verzekeraar - Schuldvordering op de zwakke weggebruiker, zijn verzekerde - Aard

- Art. 29bis, § 4, tweede lid thans Wet 21 nov. 1989

La créance que détient l'assureur sur l'usager faible en vertu du droit de recours que lui ouvre l'article 25, 3°, b), du contrat-type d'assurance " R.C.Auto ", lorsque cet usager a, en tant qu'assuré, laissé le volant à une personne qui, au moment du sinistre, ne satisfaisait pas aux conditions légales et réglementaires pour pouvoir conduire, doit être considérée comme une créance d'indemnité due à raison de l'accident de la circulation (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Usager faible - Créance à l'égard de l'assureur - Assureur - Créance à l'égard de l'usager faible, son assuré - Nature

- Art. 29bis, § 4, al. 2 act. L. du 21 novembre 1989

De rechter die heeft geoordeeld dat zowel het verhaal dat de verzekeraar op de zwakke weggebruiker, zijn verzekerde, uitoefent op grond van artikel 25, 3°, b) van de modelverzekeringsovereenkomst "B.A. Auto" als het verhaal dat de verzekerde op zijn verzekeraar uitoefent op grond van artikel 29bis W.A.M.-wet gegrond zijn en vervolgens weigert schuldvergelijking toe te passen tussen de bedragen die het aan elk van de partijen toekent, verantwoordt zijn beslissing naar recht (1). (1) Zie concl. O.M.

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Zwakke weggebruiker - Schuldvordering op de verzekeraar - Verzekeraar - Schuldvordering op de zwakke weggebruiker, zijn verzekerde - Schuldvergelijking - Geoorloofd karakter

- Art. 29bis, § 4, tweede lid thans Wet 21 nov. 1989

Le juge qui, après avoir considéré que tant le recours exercé par l'assureur contre l'usager faible, son assuré, sur la base de l'article 25, 3°, b), du contrat-type d'assurance " R.C.Auto ", que celui exercé par celui-ci contre son assureur sur la base de l'article 29bis de la loi du 21 novembre 1989 sont fondés, décide légalement de refuser la compensation entre les sommes qu'il alloue à chacune des parties (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Usager faible - Créance à l'égard de l'assureur - Assureur - Créance à l'égard de l'usager faible, son assuré - Compensation - Licéïté

- Art. 29bis, § 4, al. 2 act. L. du 21 novembre 1989

De rechter die heeft geoordeeld dat zowel het verhaal dat de verzekeraar op de zwakke weggebruiker, zijn verzekerde, uitoefent op grond van artikel 25, 3°, b) van de modelverzekeringsovereenkomst "B.A. Auto" als het verhaal dat de verzekerde op zijn verzekeraar uitoefent op grond van artikel 29bis W.A.M.-wet gegrond zijn en vervolgens weigert schuldvergelijking toe te passen tussen de bedragen die het aan elk van de partijen toekent, verantwoordt zijn beslissing naar recht (1). (1) Zie concl. O.M.

SCHULDVERGELIJKING - W.A.M.-verzekering - Zwakke weggebruiker - Schuldvordering op de verzekeraar - Verzekeraar - Schuldvordering op de zwakke weggebruiker, zijn verzekerde - Geoorloofd karakter

- Art. 29bis, § 4, tweede lid thans Wet 21 nov. 1989

Le juge qui, après avoir considéré que tant le recours exercé par l'assureur contre l'usager faible, son assuré, sur la base de l'article 25, 3°, b), du contrat-type d'assurance "R.C.Auto", que celui exercé par celui-ci contre son assureur sur la base de l'article 29bis de la loi du 21 novembre 1989 sont fondés, décide légalement de refuser la compensation entre les sommes qu'il alloue à chacune des parties (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

COMPENSATION - Assurance automobile obligatoire - Usager faible - Créance à l'égard de l'assureur - Assureur - Créance à l'égard de l'usager faible, son assuré - Licéïté

- Art. 29bis, § 4, al. 2 act. L. du 21 novembre 1989

De rechter die de vordering van de eiser afwijst op grond van een verval van recht waarover de partijen zich niet hebben kunnen uitspreken, miskent het recht van verdediging van de partijen (1). (1) Zie Cass., 26 dec. 1986, AR 5176, AC, 1987, nr 258.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Door de rechter ambtshalve opgeworpen exceptie van verval van recht

- Artt. 774, tweede lid, en 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

Le juge qui rejette la demande du demandeur sur la base d'une déchéance du droit à propos de laquelle les parties n'ont pu se prononcer, méconnaît les droits de la défense des parties (1). (1) Voir Cass., 26 décembre 1986, RG 5176, Pas., 1987, n° 258.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Exception de déchéance du droit soulevée d'office par le juge

- Art. 774, al. 2, et 1138, 2° Code judiciaire

C.08.0206.N 26 november 2009 AC nr. 698

De voorwaarde dat redelijkerwijs beschikbaar bewijsmateriaal moet worden overgelegd door een rechthebbende, die de voorzitter van de rechtbank van koophandel of van de rechtbank van eerste aanleg verzoekt maatregelen te verkrijgen tot beschrijving van voorwerpen, elementen, documenten of werkwijzen die van aard zijn de beweerde namaak aan te tonen, belet een lidstaat niet die voorwaarde te preciseren en te bepalen dat, op dat verzoek, voorlopige maatregelen kunnen worden genomen als er aanwijzingen zijn dat inbreuk wordt gemaakt op het intellectueel eigendomsrecht.

BESLAG - Allerlei - Beslag inzake namaak - Intellectuele eigendomsrechten - Europees octrooi - Voorlopige beschrijvende maatregelen - Bewijsmateriaal - Voorwaarde - Europese richtlijn - Lidstaat - Verplichting

- Art. 1369bis/1, § 3 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 2 en 7 Richtlijn 2004/48/EEG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuelle-eigendomsrechten

UITVINGDSOCTROOI - Europees octrooi - Beslag inzake namaak - Voorlopige beschrijvende maatregelen - Bewijsmateriaal - Voorwaarden - Europese richtlijn - Lidstaat - Verplichting

- Art. 1369bis/1, § 3 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 2 en 7 Richtlijn 2004/48/EEG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuelle-eigendomsrechten

La condition que des éléments de preuve raisonnablement accessibles doivent être présentés par un ayant-droit qui demande au président du tribunal de commerce ou du tribunal de première instance d'obtenir des mesures de descriptions des objets, éléments, documents ou procédés de nature à établir la prétendue contrefaçon , n'empêche pas un Etat membre de préciser cette condition et de prévoir que, sur cette demande, des mesures provisoires peuvent être prises s'il existe des indices d'infraction aux droits de propriété intellectuelle.

SAISIE - Divers - Saisie en matière de contrefaçon - Droits de propriété intellectuelle - Brevet européen - Mesures de description provisoires - Eléments de preuve - Condition - Directive européenne - Etat membre - Obligation

- Art. 1369bis/1, § 3 Code judiciaire

- Art. 2 et 7 Directive 2004/48/CEE du Parlement Européen et du Conseil du 29 avril 2004

BREVET D'INVENTION - Brevet européen - Saisie en matière de contrefaçon - Mesures de description provisoires - Eléments de preuve - Conditions - Directive européenne - Etat membre - Obligation

- Art. 1369bis/1, § 3 Code judiciaire

- Art. 2 et 7 Directive 2004/48/CEE du Parlement Européen et du Conseil du 29 avril 2004

Met aanwijzingen dat de inbreuk zou zijn gemaakt op het intellectueel eigendomsrecht bedoelt de wetgever dat de verzoeker gegevens moet aanreiken die aannemelijk maken dat zulke inbreuk zou kunnen worden gepleegd; de aangedragen feiten moeten van die aard zijn dat zij, bij een beoordeling op het eerste gezicht, op zich of met elkaar in verband gebracht, een vermoeden doen rijzen van een inbreuk of een dreiging van inbreuk.

BESLAG - Allerlei - Beslag inzake namaak - Intellectuele eigendomsrechten - Aanwijzingen van inbreuk

- Art. 1369bis/1, § 3 Gerechtelijk Wetboek

Selon le législateur il y a lieu d'entendre par indices selon lesquels il a été porté atteinte au droit de propriété intellectuelle la circonstance que le requérant doit présenter des éléments qui rendent plausibles le fait qu'une telle atteinte pourrait être commise; les faits allégués doivent être de nature telle que lors d'une appréciation à première vue, ceux-ci fassent naître en soi ou en combinaison, une présomption d'une atteinte ou d'une menace d'atteinte.

SAISIE - Divers - Saisie en matière de contrefaçon - Droits de propriété intellectuelle - Indices d'infraction

- Art. 1369bis/1, § 3 Code judiciaire

C.08.0207.F 7 mei 2009 AC nr. 300

De rechter beoordeelt in feite de bewijswaarde van de vaststellingen van de deskundigen en de gegrondheid van de grieven van een van de partijen daartegen.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Vaststelling van de deskundige - Betwisting door een partij - Bewijswaarde van de vaststellingen - Beoordeling door de rechter

- Art. 962 Gerechtelijk Wetboek

Le juge apprécie en fait la valeur probante des constatations faites par les experts et le fondement des griefs formulés contre celles-ci par l'une des parties.

EXPERTISE - Constatations de l'expert - Contestation par une partie - Valeur probante des constatations - Appréciation par le juge

- Art. 962 Code judiciaire

C.08.0212.N 3 september 2009 AC nr. 474

Het rechtsgevolg dat het stilzwijgen van de aannemer na de termijn van vijftien kalenderdagen volgend op de postdatum van het toezenden van het proces-verbaal van vaststelling van niet-naleving van de bevelen van het bestuur, waarbinnen hij zijn verweermiddelen tegen de vastgestelde tekortkomingen per aangetekend schrijven aan het bestuur kan doen gelden, geldt als erkenning van de vastgestelde feiten, treedt niet in indien de aannemer alle tekortkomingen vermeld in het proces-verbaal van vaststelling heeft betwist voor de toezending van het proces-verbaal en die betwisting bekend was aan het aanbestedend bestuur (1). (1) Het O.M. concludeerde eveneens tot verwerping, doch op grond van de overweging dat naar zijn oordeel in werkelijkheid een schending van artikel 1352 BW werd aangevoerd, zonder dat dit artikel als geschonden werd aangewezen.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Algemene aannemingsvoorwaarden - Aanneming - Aannemer - Tekortkomingen - Proces-verbaal - Verweermiddelen - Stilzwijgen van de aannemer - Gevolg - Erkenning van de vastgestelde feiten - Toepassingsgebied

- Art. 47, eerste en tweede lid MB 10 aug. 1977

La conséquence juridique du fait que le silence de l'entrepreneur après le délai de quinze jours de calendrier suivant le jour déterminé par la date postale de la transmission du procès-verbal de constatation de la non-observation des ordres de l'administration, au cours duquel il peut faire valoir ses moyens de défense par lettre recommandée à l'administration, vaut comme reconnaissance des faits constatés, ne s'applique pas si l'entrepreneur conteste tous les manquements mentionnés dans le procès-verbal de constatation avant la transmission du procès-verbal et si cette contestation est connue de l'administration adjudicataire (1). (1) Le M.P. a aussi conclu au rejet, mais en considérant que c'est en réalité une violation de l'article 1325 du Code civil qui a été invoquée, sans que cet article soit désigné comme étant la disposition violée.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Cahier général des charges - Entreprise - Entrepreneur - Manquements - Procès-verbal - Moyens de défense - Silence de l'entrepreneur - Conséquence - Reconnaissance des faits constatés - Champ d'application

- Art. 47, al. 1er et 2 A.M. du 10 août 1977

C.08.0214.F 4 december 2009 AC nr. 718

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel volgens hetwelk de personele gevolgen van het huwelijk en het huwelijksvermogensstelsel, wanneer er geen huwelijkscontract is, onderworpen zijn aan de wet van de nationaliteit van de echtgenoten indien deze een gemeenschappelijke nationaliteit hebben op het ogenblik van het huwelijk, en bij ontstentenis daarvan, aan de wet van hun eerste echtelijke verblijfplaats.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Burgerlijke zaken - Personele gevolgen van het huwelijk en het huwelijksvermogensstelsel - Geen huwelijkscontract - Wet van de nationaliteit der echtgenoten - Wet van de eerste echtelijke verblijfplaats

HUWELIJK - Personele gevolgen van het huwelijk en het huwelijksvermogensstelsel - Geen huwelijkscontract - Wet van de

Il n'existe pas de principe général du droit selon lequel les effets personnels du mariage et le régime matrimonial, en l'absence de contrat de mariage, sont soumis à la loi de la nationalité des époux, si ceux-ci ont une nationalité commune au moment du mariage, et, à défaut, à la loi de leur première résidence conjugale.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Matière civile - Effets personnels du mariage et du régime matrimonial - Absence de contrat de mariage - Loi de la nationalité des époux - Loi de la première résidence conjugale

MARIAGE - Effets personnels du mariage et du régime matrimonial - Absence de contrat de mariage - Loi de la nationalité des époux - Loi

nationaliteit der echtgenoten - Wet van de eerste echtelijke verblijfplaats

de la première résidence conjugale

De voorwaarde van de gemeenschappelijke nationaliteit is vervuld van zodra de echtgenoten op de dag van hun huwelijk dezelfde nationaliteit hebben, zonder dat daarbij de eventuele andere nationaliteit van een van de echtgenoten in aanmerking moet worden genomen.

HUWELIJKSCONTRACT [ZIE: 413 HUWELIJKSVERMOGENSSTELSELS] - Wettelijk stelsel - Vreemdelingschap - Toepasselijke wet - Wet van de Staat van de gemeenschappelijke nationaliteit

La condition de nationalité commune est remplie dès que les époux partagent une même nationalité au jour de leur mariage, sans qu'il faille avoir égard à l'autre nationalité éventuelle de l'un des époux.

CONTRAT DE MARIAGE [VOIR: 413 REGIMES MATRIMONIAUX - Régime legal - Eléments d'extranéite - Loi applicable - Loi de l'Etat de la nationalité commune

Het wettelijk huwelijksvermogensstelsel dat toepasselijk is op de zonder contract gehuwde echtgenoten is zo nauw met het huwelijk en zijn gevolgen verbonden dat, wanneer de echtgenoten op de dag van hun huwelijk een gemeenschappelijke nationaliteit hebben, men ervan moet uitgaan dat dit stelsel de staat van de personen betreft en in de regel aan de wet van de gemeenschappelijke nationaliteit is onderworpen (1). (1) Zie Cass., 10 april 1980, A.C., 1979-1980, nr 506, met concl. adv.-gen. Velu in Bull. en Pas., 1980, I, 974.

HUWELIJKSCONTRACT [ZIE: 413 HUWELIJKSVERMOGENSSTELSELS] - Wettelijk stelsel - Vreemdelingschap - Toepasselijke wet

Le régime matrimonial légal auquel sont soumis les époux mariés sans contrat est si étroitement lié au mariage et à ses effets que, dans le cas où les époux ont une nationalité commune au jour de leur mariage, ce régime doit être considéré comme concernant l'état des personnes et est en principe soumis à la loi de cette nationalité commune (1). (1) Voir Cass., 10 avril 1980 (Bull.et Pas., 1980, I, 968), avec les concl. de M. Velu, avocat général.

CONTRAT DE MARIAGE [VOIR: 413 REGIMES MATRIMONIAUX - Régime legal - Eléments d'extranéite - Loi applicable

De Belgische wetten betreffende de staat en de bekwaamheid van de personen zijn van toepassing op de Belgen, ook al verblijven die in het buitenland; in beginsel zijn de vreemdelingen in België, wat de staat en de bekwaamheid van de personen betreft, onderworpen aan hun nationale wet (1). (1) Zie Cass., 10 april 1980, AC, 1979-1980, nr 506, met concl. adv.-gen. Velu in Bull. en Pas., 1980, I, 974.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de ruimte - Staat en bekwaamheid van de personen - Toepasselijke wet

- Art. 3, derde lid Burgerlijk Wetboek

Les lois belges concernant l'état et la capacité des personnes régissent les Belges, même résidant en pays étranger; en principe, les étrangers sont en Belgique, quant à l'état et la capacité des personnes, régis par leur loi nationale (1). (1) Voir Cass., 10 avril 1980 (Bull.et Pas., 1980, I, 968), avec les concl. de M. Velu, avocat général.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans l'espace - Etat et capacité des personnes - Loi applicable

- Art. 3, al. 3 Code civil

C.08.0218.F 11 september 2009 AC nr. 491

Conclusie van advocaat-generaal WERQUIN.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Proces-verbaal van de rechtszitting - Vermeldingen toegevoegd op verzoek van de procureur-generaal - Geen bevoegdheid van de procureur-generaal - Op die vermeldingen gegrond middel

OPENBAAR MINISTERIE - Zittingsbladen of processen-verbaal van de rechtszitting - Maandelijks nazicht door de procureur-generaal

OPENBAAR MINISTERIE - Zittingsbladen of processen-verbaal van de rechtszitting - Maandelijks nazicht door de procureur-generaal - Voorwerp - Doel

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Zittingsbladen

Conclusions de l'avocat général WERQUIN.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Généralités - Procès-verbal d'audience - Mentions ajoutées à la demande du procureur général - Absence de pouvoir du procureur général - Moyen fondé sur lesdites mentions

MINISTERE PUBLIC - Feuilles ou procès-verbaux d'audience - Vérification mensuelle par le procureur général

MINISTERE PUBLIC - Feuilles ou procès-verbaux d'audience - Vérification mensuelle par le procureur général - Objet - Finalité

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Feuilles

of processen-verbaal van de rechtszitting - Maandelijks nazicht door de procureur-generaal - Voorwerp - Doel

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Proces-verbaal van de rechtszitting - Vermeldingen toegevoegd op verzoek van de procureur-generaal - Geen bevoegdheid van de procureur-generaal

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Zittingsbladen of processen-verbaal van de rechtszitting - Maandelijks nazicht door de procureur-generaal - Voorwerp - Doel

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Zittingsbladen of processen-verbaal van de rechtszitting - Maandelijks nazicht door de procureur-generaal

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Zittingsbladen of processen-verbaal van de rechtszitting - Maandelijks nazicht door de procureur-generaal

ou procès-verbaux d'audience - Vérification mensuelle par le procureur général - Objet - Finalité

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Procès-verbal d'audience - Mentions ajoutées à la demande du procureur général - Absence de pouvoir du procureur général

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Feuilles ou procès-verbaux d'audience - Vérification mensuelle par le procureur général - Objet - Finalité

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Feuilles ou procès-verbaux d'audience - Vérification mensuelle par le procureur général

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Feuilles ou procès-verbaux d'audience - Vérification mensuelle par le procureur général

---

Aangezien noch artikel 788 van het Gerechtelijk Wetboek, noch enige andere wetsbepaling de procureur-generaal de mogelijkheid bieden om de magistraten van het hof van beroep te verzoeken het proces-verbaal van een zitting, dat is opgemaakt ter uitvoering van artikel 721, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek, aan te vullen, worden de handgeschreven vermeldingen die naderhand aan het proces-verbaal zijn toegevoegd naar aanleiding van dat verzoek van de procureur-generaal geacht onbestaande te zijn; het middel, dat op die vermeldingen steunt, kan niet worden aangenomen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Proces-verbaal van de rechtszitting - Vermeldingen toegevoegd op verzoek van de procureur-generaal - Geen bevoegdheid van de procureur-generaal - Op die vermeldingen gegrond middel

- Artt. 721, 3° en 788, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Proces-verbaal van de rechtszitting - Vermeldingen toegevoegd op verzoek van de procureur-generaal - Geen bevoegdheid van de procureur-generaal

- Artt. 721, 3° en 788, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Dès lors que ni l'article 788 du Code judiciaire ni aucune autre disposition légale ne permettent au procureur général de demander aux magistrats de la cour d'appel de compléter un procès-verbal d'audience dressé en exécution de l'article 721, 3°, du Code judiciaire, les mentions manuscrites ajoutées ultérieurement à ce procès-verbal à la suite de cette demande sont réputées inexistantes; le moyen, qui se fonde sur ces mentions, ne peut être accueilli (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Généralités - Procès-verbal d'audience - Mentions ajoutées à la demande du procureur général - Absence de pouvoir du procureur général - Moyen fondé sur lesdites mentions

- Art. 721, 3° et 788, al. 1er Code judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Procès-verbal d'audience - Mentions ajoutées à la demande du procureur général - Absence de pouvoir du procureur général

- Art. 721, 3° et 788, al. 1er Code judiciaire

Het nazicht van de zittingsbladen of de processen-verbaal van de zittingen door de procureur-generaal krachtens artikel 788, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek heeft, enerzijds, betrekking op de akten met een authentieke waarde, waarvan de wet vereist dat ze worden bijgehouden met het oog op de berechting van de zaak, en wil, anderzijds, nagaan of de rechter en de griffier de wettelijke vereisten om de regelmatigheid van die akten te verzekeren, hebben vervuld (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

OPENBAAR MINISTERIE - Zittingsbladen of processen-verbaal van de rechtszitting - Maandelijks nazicht door de procureur-generaal - Voorwerp - Doel

- Art. 788, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Zittingsbladen of processen-verbaal van de rechtszitting - Maandelijks nazicht door de procureur-generaal - Voorwerp - Doel

- Art. 788, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

La vérification des feuilles ou procès-verbaux d'audience effectuée en vertu de l'article 788, alinéa 1er, du Code judiciaire par le procureur général, d'une part, porte sur les actes ayant valeur authentique, dont la tenue est requise par la loi dans le cadre du jugement de la cause, et, d'autre part, tend à s'assurer de l'accomplissement par le juge et le greffier des formalités légales destinées à assurer la régularité des actes (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

MINISTERE PUBLIC - Feuilles ou procès-verbaux d'audience - Vérification mensuelle par le procureur général - Objet - Finalité

- Art. 788, al. 1er Code judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Feuilles ou procès-verbaux d'audience - Vérification mensuelle par le procureur général - Objet - Finalité

- Art. 788, al. 1er Code judiciaire

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Zittingsbladen of processen-verbaal van de rechtszitting - Maandelijks nazicht door de procureur-generaal - Voorwerp - Doel

- Art. 788, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Feuilles ou procès-verbaux d'audience - Vérification mensuelle par le procureur général - Objet - Finalité

- Art. 788, al. 1er Code judiciaire

Het nazicht door de procureur-generaal krachtens artikel 788, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, dat betrekking heeft op de authentieke akten, zijnde het in artikel 783 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde zittingsblad en het in artikel 190ter van het Wetboek van Strafvordering bedoelde proces-verbaal, strekt zich niet uit tot het proces-verbaal waarvan sprake is in artikel 721, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek, dat uitsluitend betrekking heeft op één zaak, dat in het rechtsplegingsdossier moet worden geklasseerd en louter de waarde van een inlichting heeft (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

La vérification effectuée en vertu de l'article 788, alinéa 1er, du Code judiciaire par le procureur général, qui concerne les actes authentiques que sont la feuille d'audience visée à l'article 783 du Code judiciaire et le procès-verbal visé à l'article 190ter du Code d'instruction criminelle, ne s'étend pas au procès-verbal dont il est question à l'article 721, 3°, du Code judiciaire, qui se rapporte exclusivement à une cause, qui doit être classé au dossier de la procédure et qui a valeur de simple renseignement (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

OPENBAAR MINISTERIE - Zittingsbladen of processen-verbaal van de rechtszitting - Maandelijks nazicht door de procureur-generaal

- Artt. 721, 3°, 783 en 788, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 190ter Wetboek van Strafvordering

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Zittingsbladen of processen-verbaal van de rechtszitting - Maandelijks nazicht door de procureur-generaal

- Artt. 721, 3°, 783 en 788, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 190ter Wetboek van Strafvordering

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Zittingsbladen of processen-verbaal van de rechtszitting - Maandelijks nazicht door de procureur-generaal

- Artt. 721, 3°, 783 en 788, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 190ter Wetboek van Strafvordering

MINISTERE PUBLIC - Feuilles ou procès-verbaux d'audience - Vérification mensuelle par le procureur général

- Art. 721, 3°, 783 et 788, al. 1er Code judiciaire

- Art. 190ter Code d'Instruction criminelle

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Feuilles ou procès-verbaux d'audience - Vérification mensuelle par le procureur général

- Art. 721, 3°, 783 et 788, al. 1er Code judiciaire

- Art. 190ter Code d'Instruction criminelle

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Feuilles ou procès-verbaux d'audience - Vérification mensuelle par le procureur général

- Art. 721, 3°, 783 et 788, al. 1er Code judiciaire

- Art. 190ter Code d'Instruction criminelle

C.08.0219.N 17 september 2009 AC nr. 508

De beslissing zonder enige motivering op een bepaald punt maakt de controle op de wettigheid van het bestreden arrest onmogelijk, zodat dit arrest in zoverre dient te worden vernietigd (1). (1) Zie Cass., 8 dec. 1952, Pas., en 7 dec. 2001 (voltallige zitting), AR C.99.0442.F, A.C., 2001, nr. 681, met concl. van P.G. du Jardin.

La décision qui ne contient pas de motivation sur un point déterminé rend impossible le contrôle de la légalité de l'arrêt attaqué de sorte que dans cette mesure il y a lieu de casser cet arrêt (1). (1) Voir Cass., 8 décembre 1952, Bull. et Pas., 1953, 229 et 7 décembre 2001 (audience plénière) RG C.99.0442.F, Pas., 2001, n° 681 et les conclusions de M. le procureur-général du Jardin.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Afwezigheid van redenen

- Art. 149 Grondwet 1994

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Afwezigheid van redenen

- Art. 149 Grondwet 1994

CONSTITUTION - Constitution 1994 (artikel 100 a fin) - Article 149 - Absence de motifs

- Art. 149 Constitution 1994

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Absence de motifs

- Art. 149 Constitution 1994

C.08.0221.N 7 september 2009 AC nr. 479

De Verordening 1348/2000 houdt geen expliciete sanctie in, in geval een betekening niet zou beantwoorden aan alle formele vereisten die in de verordening bepaald zijn en de verweerder niettemin verschijnt. In dit geval zijn de sancties die dergelijke onvolmaaktheden betreffen, de sancties van het nationale recht van de Staat waarvoor de zaak is gebracht. De sancties moeten beantwoorden aan de doelstellingen van de verordening, met name de verzending van stukken te verbeteren en te versnellen, zonder afbreuk te doen aan het recht van verdediging. De miskenning van een vorm van de proceshandeling voorgeschreven door Verordening 1348/2000 brengt niet noodzakelijk de onregelmatigheid van de betekening mee wanneer het doel van de betekening werd bereikt en het nationale recht belangenschade vooropstelt.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - In het buitenland - Verordening 1348/2000 - Niet conforme betekening

- Artt. 1, 14 en 15 Verordening Raad E.G. nr. 1348/2000 van 29 mei 2000

- zoals van toepassing voor de wijziging door de Verordening E.G. nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 nov. 2007

- Artt. 860, eerste lid, 861 en 867 Gerechtelijk Wetboek

- zoals van toepassing vóór de wijziging door de Wet 26 april 2007

Le Règlement (CE) n° 1348/2000 du Conseil du 29 mai 2000 relatif à la signification et à la notification dans les États membres des actes judiciaires et extrajudiciaires en matière civile et commerciale ne prévoit pas explicitement les sanctions à appliquer lorsqu'une signification ne satisfait pas aux conditions de forme requises par le règlement et que le défendeur comparaît néanmoins. En ce cas, les sanctions applicables à ces vices de forme sont les sanctions prévues par le droit national de l'Etat saisi de la cause. Ces sanctions doivent concourir à l'économie du règlement qui est d'améliorer et d'accélérer la communication des pièces sans porter atteinte aux droits de défense. La méconnaissance d'une formalité relative à un acte de procédure prescrite par le Règlement (CE) n° 1348/2000 du Conseil du 29 mai 2000 précité n'entraîne pas nécessairement l'irrégularité de la signification si le but de la signification est atteint et le droit national admet le principe de la lésion d'intérêts.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Etranger - Règlement (CE) n° 1348/2000 du Conseil du 29 mai 2000 - Signification non conforme

- Art. 1er, 14 et 15 Règlement C.E. n° 1348/2000 du 29 mai 2000

- dans la version antérieure à sa modification par le Règlement C.E. n° 1393/2007 du Parlement européen et du Conseil du 13 novembre 2007

- Art. 860, al. 1er, 861 et 867 Code judiciaire

- dans la version antérieure à leur modification par la L. du 26 avril 2007

Wanneer de Verordening niet bepaalt wat de gevolgen van bepaalde feiten zijn, dient de nationale rechter in beginsel zijn nationale recht toe te passen, zij het dat daarbij de volle werking van het gemeenschapsrecht moet zijn gewaarborgd.

EUROPESE UNIE - Algemeen - Europees gemeenschapsrecht - Stilzwijgen van de verordening - Toepassing van het nationaal recht

- Artt. 1, 14 en 15 Verordening Raad E.G. nr. 1348/2000 van 29 mei 2000

- zoals van toepassing voor de wijziging door de Verordening E.G. nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 nov. 2007

Lorsque le règlement ne prévoit pas les conséquences de certains faits, le juge national est en principe tenu d'appliquer le droit national, tout en garantissant le plein effet du droit communautaire.

UNION EUROPEENNE - Généralités - Droit communautaire européen - Silence du Règlement (CE) n° 1348/2000 du Conseil du 29 mai 2000 - Application du droit national

- Art. 1er, 14 et 15 Règlement C.E. n° 1348/2000 du 29 mai 2000

- dans la version antérieure à sa modification par le Règlement C.E. n° 1393/2007 du Parlement européen et du Conseil du 13 novembre 2007

C.08.0235.N 6 februari 2009 AC nr. 98

De rechter aan wie de verweerder op grond van artikel 7, § 1, Taalwet Gerechtszaken vraagt dat de procedure in het Frans zou worden voortgezet, vermag dit verzoek niet te verwerpen, zonder de partijen te hebben gehoord over zijn voornemen het verzoek tot taalwijziging te kwalificeren als een verzoek gebaseerd op artikel 7bis van diezelfde wet, indien die rechtsgrond niet werd aangevoerd (1). (1) Het O.M. concludeerde tot verwerping op grond van de overweging dat de rechter die moet oordelen over een eenzijdig verzoek tot taalwijziging en die van oordeel is dat dit verzoek niet ingewilligd kan worden, de verzoekers tot taalwijziging niet dient uit te nodigen verweer te voeren over de redenen die hem ertoe brengen dit verzoek af te wijzen.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Opdracht van de rechter - Rechtsgrond waarop partijen zich niet hebben beroepen - Taalgebruik in bestuurszaken - Verzoek tot taalwijziging - Verwerping

- Art. 7, § 1, en 7bis Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Recht van verdediging - Opdracht van de rechter - Rechtsgrond waarop partijen zich niet hebben beroepen - Taalgebruik in bestuurszaken - Verzoek tot taalwijziging - Verwerping

- Art. 7, § 1, en 7bis Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Recht van verdediging - Burgerlijke zaken - Opdracht van de rechter - Rechtsgrond waarop partijen zich niet hebben beroepen - Taalgebruik in bestuurszaken - Verzoek tot taalwijziging - Verwerping

- Art. 7, § 1, en 7bis Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Recht van verdediging - Opdracht van de rechter - Rechtsgrond waarop partijen zich niet hebben beroepen - Taalgebruik in bestuurszaken - Verzoek tot taalwijziging - Verwerping

- Art. 7, § 1, en 7bis Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

Le juge auquel le défendeur demande sur la base de l'article 7, § 1er, de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, que la procédure soit poursuivie en français, ne peut pas rejeter cette demande sans avoir entendu les parties sur son intention de qualifier la demande de changement de langue en demande basée sur l'article 7bis de cette même loi, si ce fondement juridique n'a pas été invoqué (1). (1) Le M.P. concluait au rejet sur la base de la considération que le juge qui doit statuer sur une demande unilatérale de changement de langue et qui considère que cette demande ne peut être accueillie, ne doit pas inviter les demandeurs du changement de langue à faire valoir ses moyens sur les motifs qui l'incitent à rejeter cette demande.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Tâche du juge - Fondement juridique non invoqué par les parties - Emploi des langues en matière administrative - Demande de changement de langue - Rejet

- Art. 7, § 1er, et 7bis L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Droits de la défense - Tâche du juge - Fondement juridique non invoqué par les parties - Emploi des langues en matière administrative - Demande de changement de langue - Rejet

- Art. 7, § 1er, et 7bis L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Droits de la défense - Matière civile - Tâche du juge - Fondement juridique non invoqué par les parties - Emploi des langues en matière administrative - Demande de changement de langue - Rejet

- Art. 7, § 1er, et 7bis L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Droits de la défense - Tâche du juge - Fondement juridique non invoqué par les parties - Emploi des langues en matière administrative - Demande de changement de langue - Rejet

- Art. 7, § 1er, et 7bis L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

---

De rechter aan wie de verweerder op grond van artikel 7, § 1, Taalwet Gerechtszaken vraagt dat de procedure in het Frans zou worden voortgezet, vermag dit verzoek niet te verwerpen, zonder de partijen te hebben gehoord over zijn voornemen het verzoek tot taalwijziging te kwalificeren als een verzoek gebaseerd op artikel 7bis van diezelfde wet, indien die rechtsgrond niet werd aangevoerd (1). (1) Het O.M. concludeerde tot verwerping op grond van de overweging dat de rechter die moet oordelen over een eenzijdig verzoek tot taalwijziging en die van oordeel is dat dit verzoek niet ingewilligd kan worden, de verzoekers tot taalwijziging niet dient uit te nodigen verweer te voeren over de redenen die hem ertoe brengen dit verzoek af te wijzen.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg -

Le juge auquel le défendeur demande sur la base de l'article 7, § 1er, de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, que la procédure soit poursuivie en français, ne peut pas rejeter cette demande sans avoir entendu les parties sur son intention de qualifier la demande de changement de langue en demande basée sur l'article 7bis de cette même loi, si ce fondement juridique n'a pas été invoqué (1). (1) Le M.P. concluait au rejet sur la base de la considération que le juge qui doit statuer sur une demande unilatérale de changement de langue et qui considère que cette demande ne peut être accueillie, ne doit pas inviter les demandeurs du changement de langue à faire valoir ses moyens sur les motifs qui l'incitent à rejeter cette demande.

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En

Burgerlijke zaken - Verzoek tot taalwijziging - Verwerping - Recht van verdediging - Opdracht van de rechter - Rechtsgrond waarop partijen zich niet hebben beroepen

- Art. 7, § 1, en 7bis Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

première instance - Matière civile - Demande de changement de langue - Rejet - Droits de la défense - Tâche du juge - Fondement juridique non invoqué par les parties

- Art. 7, § 1er, et 7bis L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

---

C.08.0240.N 3 september 2009 AC nr. 475

Wanneer de aannemer tijdig zijn verweermiddelen doet gelden na ontvangst van een proces-verbaal waarin zijn tekortkomingen worden vastgesteld, vervallen de vermoede erkenning van aansprakelijkheid door de aannemer en het hieruit volgend recht aan het bestuur toegekend om maatregelen van ambtswege te treffen, met dien verstande dat het verval van de ambtshalve maatregelen niet los staat van de beoordeling ten gronde van bedoeld verweer (1). (1) Zie Cass., 29 mei 2008, AR C.07.0260.N, AC, 2008, nr 331.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Algemene aannemingsvoorwaarden - Aanneming - Aannemer - Tekortkomingen - Proces-verbaal - Verweermiddelen - Gevolg - Ambtshalve maatregelen van het bestuur

- Artt. 47, eerste en tweede lid, en 48, § 4 MB 10 aug. 1977

Lorsqu'un entrepreneur fait valoir en temps utile ses moyens de défense après la réception d'un procès-verbal constatant ses manquements, la reconnaissance présumée de responsabilité par l'entrepreneur et le droit qui en découle octroyé à l'administration de prendre des mesures d'office cessent d'avoir effet étant entendu que la déchéance des mesures d'office n'est pas étrangère à l'appréciation sur le fond desdits moyens de défense (1). (1) Voir Cass., 29 mai 2008, RG C.07.0260.N, Pas., 2008, n° 331.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Cahier général des charges - Entreprise - Entrepreneur - Manquements - Procès-verbal - Moyens de défense - Conséquence - Mesures prise d'office par l'administration

- Art. 47, al. 1er et 2, et 48, § 4 A.M. du 10 août 1977

C.08.0245.N 21 september 2009 AC nr. 511

Uit de wettelijke subrogatie in de rechten van het slachtoffer, zoals bepaald in artikel 14, § 3, tweede en derde lid van de wet van 3 juli 1967, blijkt dat, in de mate de arbeidsongeschiktheid van het getroffen personeelslid te wijten is aan zijn eigen schuld, de financiële last van de doorbetaling van de wedde voor rekening van de tewerkstellende overheid moet blijven. De arbeidsongeschiktheid die te wijten is aan de schuld van het getroffen personeelslid zelf, is een risico dat de wetgever definitief ten laste van de werkgever heeft willen leggen. Wanneer de arbeidsongeschiktheid van het personeelslid veroorzaakt is door de samenlopende fouten van het personeelslid zelf en een derde, kan de tewerkstellende overheid derhalve slechts aanspraak maken op vergoeding van de schade die hij daardoor lijdt tot beloop van het aandeel van de derde aansprakelijke in de schade.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Medeaansprakelijkheid van getroffene - Arbeidsongeval Overheidspersoneel - Medeaansprakelijkheid van het getroffen personeelslid - Vordering van de tewerkstellende overheid

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

- Art. 14, § 3, eerste en tweede lid Wet van 3 juli 1967 betreffende de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector

Il ressort de la subrogation légale aux droits de la victime prévue à l'article 14, § 3, alinéas 2 et 3, de la loi du 3 juillet 1967 sur la prévention ou la réparation des dommages résultant des accidents du travail, des accidents survenus sur le chemin du travail et des maladies professionnelles dans le secteur public que, dans la mesure où l'incapacité de travail du membre du personnel accidenté est due à sa propre faute, la charge financière de la poursuite du paiement de son traitement demeure à charge de l'employeur du secteur public. L'incapacité de travail due à la faute du membre du personnel accidenté est un risque que le législateur a entendu mettre définitivement à charge de l'employeur. En conséquence, lorsque l'incapacité de travail du membre du personnel est causée par les fautes concurrentes du membre du personnel et d'un tiers, l'employeur du secteur public ne peut prétendre qu'à l'indemnisation du dommage qu'il subit de ce fait à concurrence de la part du tiers responsable dans le dommage.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Victime coresponsable - Accident du travail dans le secteur public - Coresponsabilité du membre du personnel accidenté - Demande de l'employeur du secteur public

- Art. 1382 et 1383 Code civil

- Art. 14, § 3, al. 1er et 2 L. du 3 juillet 1967 sur la réparation des dommages résultant des accidents du travail, des accidents survenus sur le chemin du travail et des maladies professionnelles dans le secteur public

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Medeaansprakelijkheid van het getroffen personeelslid - Vordering van de tewerkstellende overheid

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

- Art. 14, § 3, eerste en tweede lid Wet van 3 juli 1967 betreffende de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector

INDEPLAATSSTELLING - Arbeidsongeval Overheidspersoneel - Medeaansprakelijkheid van het getroffen personeelslid - Vordering van de tewerkstellende overheid

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

- Art. 14, § 3, eerste en tweede lid Wet van 3 juli 1967 betreffende de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector

VERBINTENIS - Verbintenis uit onrechtmatige daad - Causaal verband - Fout van de werknemer

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

- Art. 14, § 3, eerste en tweede lid Wet van 3 juli 1967 betreffende de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. regles particulières - Coresponsabilité du membre du personnel accidenté - Demande de l'employeur du secteur public

- Art. 1382 et 1383 Code civil

- Art. 14, § 3, al. 1er et 2 L. du 3 juillet 1967 sur la réparation des dommages résultant des accidents du travail, des accidents survenus sur le chemin du travail et des maladies professionnelles dans le secteur public

SUBROGATION - Accident du travail dans le secteur public - Coresponsabilité du membre du personnel accidenté - Demande de l'employeur du secteur public

- Art. 1382 et 1383 Code civil

- Art. 14, § 3, al. 1er et 2 L. du 3 juillet 1967 sur la réparation des dommages résultant des accidents du travail, des accidents survenus sur le chemin du travail et des maladies professionnelles dans le secteur public

OBLIGATION - Obligation résultant d'un acte illicite - Lien de causalité - Faute du travailleur

- Art. 1382 et 1383 Code civil

- Art. 14, § 3, al. 1er et 2 L. du 3 juillet 1967 sur la réparation des dommages résultant des accidents du travail, des accidents survenus sur le chemin du travail et des maladies professionnelles dans le secteur public

---

C.08.0252.N 1 oktober 2009 AC nr. 543

De regeling van artikel 21 Onteigeningswet strekt ertoe een zeer lage rentevoet te bepalen voor de bedragen die de onteigende onverschuldigd heeft ontvangen en legt hem aldus niet de bewijslast op dat de rente die hij heeft gewonnen op de opgenomen bedragen lager lag dan de wettelijke rentevoet of marktrentevoet (1); hieruit volgt dat op de terug te betalen onteigeningsvergoeding interest verschuldigd is en dat die interest voor de periode vanaf de afhaling der gelden bij de Deposito- en Consignatiekas tot de dag van de terugbetaling berekend wordt aan de rentevoet van de basisherfinancieringstransacties van de Europese Centrale Bank; in afwijking hiervan is voor de periode voorafgaand aan 1 januari 1999 op deze vergoedingen voor de periode vanaf de afhaling van de Deposito- en Consignatiekas tot de terugbetaling ervan, een interest verschuldigd van 3 pct. (1) Cass., 11 feb. 2005, AR C.04.0161.N, AC, 2005, nr. 87.

La réglementation de l'article 21 de la loi du 26 juillet 1962 relative à la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique tend à fixer un taux d'intérêt très bas pour les sommes perçues indûment par l'exproprié et ne lui impose donc pas de prouver que l'intérêt qu'il a gagné sur les sommes retirées était inférieur à l'intérêt légal ou à l'intérêt du marché (1); il s'ensuit que des intérêts sont dus sur l'indemnité d'expropriation à rembourser et que cet intérêt est calculé à partir du retrait des sommes de la Caisse des dépôts et consignations jusqu'au jour du remboursement au taux de refinancement de la Banque Centrale européenne; en dérogation à ce qui précède, un intérêt de 3 pour cent est dû pour la période antérieure au 1er janvier 1999 sur ces indemnités à partir du retrait de la Caisse des Dépôts et Consignations jusqu'à leur remboursement. (1) Cass., 11 février 2005, RG C.04.0161.N, Pas., 2005, n° 87.

ONTEIGENING TEN ALGEMENE NUTTE - Rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden - Strekking - Rentevoet - Onteigeningsvergoeding - Vermindering - Terugbetaling - Deposito- en Consignatiekas - Interest - Berekening

- Art. 21 Wet van 26 juli 1962 betreffende de onteigeningen ten algemenen nutte en de concessies voor de bouw van autosnelwegen

EXPROPRIATION POUR CAUSE D'UTILITE PUBLIQUE - Procédure d'extrême urgence - Portée - Taux d'intérêt - Indemnité d'expropriation - Réduction - Remboursement - Caisse des dépôts et consignations - Intérêt - Calcul

- Art. 21 L. du 26 juillet 1962 relative aux expropriations pour cause d'utilité publique et aux concessions en vue de la construction des autoroutes

---

C.08.0253.F 14 mei 2009 AC nr. 274

Wanneer het Hof ambtshalve wil nagaan of de door het middel bekritiseerde beslissing niet naar recht kan worden verantwoord door een rechtsgrond in de plaats te stellen van het in het middel bekritiseerde motief, beveelt het Hof de verdaging van de zaak om de eiser de mogelijkheid te bieden over die substitutie van motieven tegenspraak te voeren (1). (1) Zie Cass., 2 dec. 2002, AR S.02.0060.N, AC, 2002, nr. 649; Cass., 24 okt. 2003, AR C.02.0219.F, AC, 2003, nr. 528; Cass., 26 sept. 2008, AR C.07.0416.N, AC, 2008, nr. 52; zie ook Jaarverslag van het Hof 2006, p. 188.

CASSATIE - Arresten - vorm - Rechtspleging - Voeging - Door een middel bekritiseerde beslissing - Beraadslaging van het Hof - Ambtshalve onderzoek van een substitutie van motieven - Arrest tot verdaging van de zaak

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Door een middel bekritiseerde beslissing - Beraadslaging van het Hof - Ambtshalve onderzoek van een substitutie van motieven - Arrest tot verdaging van de zaak

Lorsque la Cour entend examiner d'office si la décision critiquée par le moyen ne pourrait pas être justifiée légalement en substituant un motif de droit au motif critiqué par le moyen, elle ordonne la remise de la cause à l'effet de permettre au demandeur de s'expliquer sur cette substitution de motif (1). (1) Voir Cass., 2 décembre 2002, RG S.02.0060.N, Pas., 2002, n° 649; Cass., 24 octobre 2003, RG C.02.0219.F, Pas., 2003, n° 528; Cass., 26 septembre 2008, RG C.07.0416.N, Pas., 2008, n° 509, et la note; voir aussi Rapport annuel de la Cour 2006, p. 188.

CASSATION - Arrêts. forme - Procédure. jonction - Décision critiquée par un moyen - Délibération de la Cour - Examen d'office d'une substitution de motifs - Arrêt de remise de la cause

CASSATION - Généralités. mission et raison d'etre de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Décision critiquée par un moyen - Délibération de la Cour - Examen d'office d'une substitution de motifs - Arrêt de remise de la cause

---

C.08.0260.F 9 oktober 2009 AC nr. 569

Artikel 882 van het Burgerlijk Wetboek dat de schuldeisers van deelgenoot toestaat, om te beletten dat de verdeling met bedrieglijke benadeling van hun rechten geschiedt, zich ertegen te verzetten dat zij buiten hun aanwezigheid gedaan wordt, geldt tevens voor de handelingen die, aangezien ze een einde maken aan een onverdeeldheid, met verdeling gelijkstaan.

VERDELING - Schuldeisers - Verzet - Met verdeling gelijkstaande handeling - Onverdeeldheid - Toepassing

- Artt. 882 en 1167 Burgerlijk Wetboek

L'article 882 du Code civil qui permet aux créanciers d'un copartageant, pour éviter que le partage ne soit fait en fraude de leurs droits, de s'opposer à ce qu'il y soit procédé hors leur présence, s'applique également aux actes qui, mettant fin à une indivision, équivalent au partage.

PARTAGE - Créanciers - Opposition - Acte équivalent à partage - Indivision - Application

- Art. 882 et 1167 Code civil

C.08.0262.N 19 juni 2009 AC nr. 424

De eigenaar van een pand en zijn gesubrogeerde verzekeraar beschikken over een rechtstreekse vordering tot vergoeding van de brandschade tegen de brandverzekeraar van de onderhuurder, zowel wanneer de brand is ontstaan door de onderhuurder zelf als door toedoen van zijn huisgenoten; de brandverzekeraar van de onderhuurder kan tegenover de eigenaar een beroep doen op alle excepties die de onderhuurder tegen de hoofdhuurder kan opwerpen ter zake van diens aansprakelijkheid als huurder; hij kan echter geen verweer putten uit het opzettelijke en dus persoonlijke karakter van de fout van de hoofdhuurder wanneer deze tevens een huisgenoot is van de onderhuurder.

VERZEKERING - Landverzekering - Brandverzekering - Gebouw - Onderverhuring - Brandschade - Rechtstreekse vordering tegen de brandverzekeraar van de onderhuurder - Begunstigden - Excepties

Le propriétaire d'un immeuble et son assureur subrogé disposent d'une action directe tendant à l'indemnisation des dégâts causés par l'incendie contre l'assureur incendie du sous-locataire tant lorsque l'incendie est né du fait du sous-locataire lui-même que du fait d'une personne de sa maison; l'assureur incendie du sous-locataire peut invoquer à l'égard du propriétaire toutes les exceptions que le sous-locataire peut invoquer à l'égard du preneur principal en ce qui concerne sa responsabilité en tant que preneur; il ne peut toutefois puiser de moyen de défense dans le caractère intentionnel et donc personnel de la faute du preneur principal lorsque celui-ci est aussi une personne de la maison du sous-locataire.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Assurance incendie - Immeuble - Sous-location - Dégâts causés par l'incendie - Action directe contre l'assureur incendie du sous-locataire - Bénéficiaires -

- Artt. 1733 en 1735 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 41, eerste lid, en 68 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

Exceptions

- Art. 1733 et 1735 Code civil

- Art. 41, al. 1er, et 68 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

---

C.08.0263.F 23 november 2009 AC nr. 683

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

HUUR VAN GOEDEREN - Algemeen - Opzegging - Eenzijdige handeling - Intrekking - Afstand in onderlinge overeenstemming

OVEREENKOMST - Einde - Huur van goederen - Opzegging - Eenzijdige handeling - Intrekking - Afstand in onderlinge overeenstemming

Overeenkomstig het beginsel van de wilsautonomie, vastgelegd in artikel 1134 B.W., kunnen de partijen in onderlinge overeenstemming beslissen om de door een van hen gedane opzegging als niet-bestaand te beschouwen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

HUUR VAN GOEDEREN - Algemeen - Opzegging - Eenzijdige handeling - Intrekking - Afstand in onderlinge overeenstemming

- Art. 1134 Burgerlijk Wetboek

OVEREENKOMST - Einde - Huur van goederen - Opzegging - Eenzijdige handeling - Intrekking - Afstand in onderlinge overeenstemming

- Art. 1134 Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général GENICOT.

LOUAGE DE CHOSES - Généralités - Congé - Acte unilatéral - Rétractation - Renonciation de commun accord

CONVENTION - Fin - Louage de choses - Congé - Acte unilatéral - Rétractation - Renonciation de commun accord

Conformément au principe de l'autonomie de la volonté consacré par l'article 1134 du Code civil, les parties peuvent décider de commun accord de tenir pour non avenu le congé donné par l'une d'elles (1). (1)Voir conclusions écrites du ministère public.

LOUAGE DE CHOSES - Généralités - Congé - Acte unilatéral - Rétractation - Renonciation de commun accord

- Art. 1134 Code civil

CONVENTION - Fin - Louage de choses - Congé - Acte unilatéral - Rétractation - Renonciation de commun accord

- Art. 1134 Code civil

C.08.0266.F 15 juni 2009 AC nr. 404

Het bedrag van de onderhoudsuitkering die tijdens een echtscheidingsprocedure door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg op grond van artikel 1280 Ger.W. wordt toegekend, moet worden vastgesteld met inachtneming van de behoeften en de inkomsten van elk der echtgenoten en moet derwijze worden geraamd dat de uitkeringsgerechtigde echtgenoot in staat is de levensstandaard aan te houden die hij zou hebben gehad indien er geen scheiding was geweest (1). (1) Cass., 9 sept. 2004, AR C.03.0397.F, AC, 2004, nr. 397.

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Echtscheidingsprocedure - Voorlopige maatregelen - Levensonderhoud - Echtgenoot - Onderhoudsuitkering - Vaststelling - Behoefte - Begrip - Raming

- Art. 213 Burgerlijk Wetboek

- Art. 1280 Gerechtelijk Wetboek

LEVENSONDERHOUD - Echtscheiding en scheiding van tafel en bed - Echtscheidingsprocedure - Voorlopige maatregelen - Echtgenoot - Onderhoudsuitkering - Vaststelling - Behoefte - Begrip - Raming

- Art. 213 Burgerlijk Wetboek

- Art. 1280 Gerechtelijk Wetboek

Le montant de la pension alimentaire allouée au cours d'une instance en divorce par le président du tribunal de première instance, sur la base de l'article 1280 du Code judiciaire, doit être fixé en tenant compte des besoins et des ressources de chacun des époux et doit être évalué de manière à permettre à l'époux bénéficiaire de mener le train de vie qui serait le sien s'il n'y avait pas eu de séparation (1). (1) Cass., 9 septembre 2004, RG C.03.0397.F, Pas., 2004, n° 397.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Procédure en divorce - Mesures provisoires - Aliments - Conjoint - Pension alimentaire - Fixation - Besoin - Notion - Evaluation

- Art. 213 Code civil

- Art. 1280 Code judiciaire

ALIMENTS - Divorce et séparation de corps - Procédure en divorce - Mesures provisoires - Conjoint - Pension alimentaire - Fixation - Besoin - Notion - Evaluation

- Art. 213 Code civil

- Art. 1280 Code judiciaire

C.08.0269.N 3 april 2009 AC nr. 242

Voor de toepassing van de bepaling van de modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen overeenkomstig welke de verzekeraar een recht van verhaal heeft op de verzekeringnemer en, indien daartoe grond bestaat, op de verzekerde die niet de verzekeringnemer is, wanneer het schadegeval zich voordoet tijdens een deelname aan een snelheids-, regelmatigheids- of behendigheidsrit of wedstrijd, waartoe van overheidswege geen verlof is verleend, speelt het al dan niet toevallige karakter van deze ritten of wedstrijden geen rol.

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Modelovereenkomst - Recht van verhaal van de verzekeraar op de verzekeringnemer - Deelname door de verzekeringnemer aan snelheidsritten of -wedstrijden zonder verlof van overheidswege - Al dan niet toevallig karakter

- Artt. 24 en 25, 3°, a KB 14 dec. 1992 betreffende de modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

Pour l'application de la disposition du contrat-type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs conformément à laquelle l'assureur a un droit de recours contre le preneur d'assurance et, s'il y a lieu, contre l'assuré autre que le preneur d'assurance lorsque le sinistre survient pendant la participation à une course ou à un concours de vitesse, de régularité ou d'adresse non autorisés, le caractère fortuit de ces courses et concours ne joue aucun rôle.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Contrat-type - Droit de recours de l'assureur contre le preneur d'assurance - Participation du preneur d'assurance à une course ou à un concours de vitesse non autorisés - Caractère fortuit ou non

- Art. 24 et 25, 3°, a A.R. du 14 décembre 1992 relatif au contrat type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

---

C.08.0270.N 12 juni 2009 AC nr. 399

Een in het Gerechtelijk wetboek gestelde regel is op een bepaalde rechtspleging niet van toepassing, wanneer die regel wordt tegengesproken of wanneer de rechtspleging anders geregeld wordt ofwel door een vroegere, niet uitdrukkelijk opgeheven wetsbepaling, ofwel door een latere wetsbepaling.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Gerechtelijk Wetboek - Regels inzake de rechtspleging - Toepasselijkheid

- Art. 2 Gerechtelijk Wetboek

Une règle énoncée dans le Code judiciaire n'est pas applicable à une procédure déterminée lorsque cette règle est contredite ou que la procédure est régie autrement, soit par une disposition légale antérieure, non expressément abrogée, soit par une disposition légale ultérieure.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Code judiciaire - Règles de procédure - Applicabilité

- Art. 2 Code judiciaire

Het cassatieberoep van een niet-verschenen partij tegen de verstekbeslissing is niet ontvankelijk wanneer tegen de beslissing nog verzet kan worden aangetekend; geen enkele bepaling belet evenwel dat een cassatieberoep zou worden ingesteld door een partij die nog over het buitengewoon rechtsmiddel van het derden verzet beschikt (1). (1) Zie Cass., 23 okt. 2006, AR C.05.0582.F, www.cass.be.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Termijnen van cassatieberoep en betekening - Voorbarig cassatieberoep - Beslissing waartegen nog verzet of derden verzet mogelijk is

- Art. 1076 Gerechtelijk Wetboek

Le pourvoi formé par une partie défaillante contre la décision rendue par défaut n'est pas recevable lorsque la décision peut encore faire l'objet d'une opposition; aucune disposition n'empêche toutefois qu'un pourvoi en cassation soit introduit par une partie qui dispose encore de la voie de droit extraordinaire de la tierce opposition (1). (1) Voir Cass., 23 octobre 2006, RG C.05.0582.F, www.cass.be.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Delais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Pourvoi prématuré - Décision encore susceptible d'opposition ou tierce opposition

- Art. 1076 Code judiciaire

Wanneer het hof van beroep te Brussel het hoger beroep ingesteld door een economische entiteit tegen de beslissing van de Raad voor de Mededinging of diens voorzitter gegrond verklaart, kan de Belgische Staat in de regel worden veroordeeld in de kosten; geen andere partij kan voor deze kosten aansprakelijk worden gesteld.

ECONOMIE - Wet economische mededinging - Raad voor de mededinging - Beslissing - Hoger beroep - Hof van beroep te Brussel - Rechtspleging - Veroordeling tot de kosten

- Art. 75 Wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 15 sept. 2006

GERECHTSKOSTEN - Burgerlijke zaken - Allerlei - Raad voor de mededinging - Beslissing - Hoger beroep - Hof van beroep te Brussel - Rechtspleging - Veroordeling tot de kosten

- Art. 75 Wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 15 sept. 2006

Lorsque la cour d'appel de Bruxelles déclare l'appel interjeté par une entité économique contre la décision du Conseil de la concurrence ou de son président fondé, l'État belge peut, en règle être condamné aux dépens; aucune autre partie ne peut être tenue responsable de ces dépens.

ECONOMIE - Loi du 15 septembre 2006 sur la protection de la concurrence économique - Conseil de la concurrence - Décision - Appel - Cour d'appel de Bruxelles - Procédure - Condamnation aux dépens

- Art. 75 L. sur la protection de la concurrence économique, coordonnée le 15 septembre 2006

FRAIS ET DEPENS - Matière civile - Divers - Conseil de la concurrence - Décision - Appel - Cour d'appel de Bruxelles - Procédure - Condamnation aux dépens

- Art. 75 L. sur la protection de la concurrence économique, coordonnée le 15 septembre 2006

C.08.0272.N 13 februari 2009 AC nr. 125

Wanneer de appelrechter beveelt dat over bepaalde feiten, op verzoek van de meest gerede partij, getuigenverhoor zal worden gehouden door de rechter die daartoe zal worden aangesteld door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, dan vermag deze laatste, ingeval bepaalde getuigen niet werden gehoord en de aangestelde rechter het getuigenverhoor heeft gesloten en geweigerd heeft een aanvullend verhoor te houden, op verzoek van de meeste gerede partij dezelfde rechter aan te stellen om over diezelfde feiten de overige getuigen te horen (1). (1) Zie Cass., 6 oktober 1986, AR 7442, AC, 1986-1987, nr 66.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Allerlei - Getuigenverhoor - Door de voorzitter van de rechtbank op bevel van de appelrechter daartoe aangestelde rechter - Bevoegdheid van de voorzitter

- Art. 945 Gerechtelijk Wetboek

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Getuigen - Getuigenverhoor - Door de voorzitter van de rechtbank op bevel van de appelrechter daartoe aangestelde rechter - Bevoegdheid van de voorzitter

- Art. 945 Gerechtelijk Wetboek

Lorsque le juge d'appel ordonne, à la requête de la partie la plus diligente, le terme d'une audition de témoins à propos de certains faits, par le juge désigné à cette fin par le président du tribunal de première instance, ce dernier peut, à la requête de la partie la plus diligente, désigner le même juge afin d'entendre les autres témoins à propos de ces mêmes faits au cas où certains témoins n'ont pas été entendus et que le juge désigné a clôturé l'audition de témoins et a refusé d'organiser une audition complémentaire (1). (1) Voir Cass., 6 octobre 1986, RG 7442, Pas., 1987, n° 66.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Divers - Audition de témoins - Juge désigné à cette fin par le président du tribunal sur l'ordre du juge d'appel - Compétence du président

- Art. 945 Code judiciaire

PREUVE - Matière civile - Preuve testimoniale - Audition de témoins - Juge désigné à cette fin par le président du tribunal sur l'ordre du juge d'appel - Compétence du président

- Art. 945 Code judiciaire

C.08.0274.F 11 september 2009 AC nr. 492

Conclusie van advocaat-generaal WERQUIN.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijskracht - Te voegen stukken - Middel afgeleid uit de miskenning van de bewijskracht van de akten - Ontvankelijkheid

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Te voegen stukken (bij cassatieberoep of memorie) - Middel afgeleid uit de miskenning van de bewijskracht van de akten

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Te voegen stukken - Middel afgeleid uit de miskenning van de bewijskracht van de akten - Ontvankelijkheid

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Te voegen stukken - Middel afgeleid uit de miskenning van de

Conclusions de l'avocat général WERQUIN.

PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Foi due aux actes - Pièces à joindre - Moyen pris de la violation de la foi due aux actes - Recevabilité

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Pièces à joindre (au pourvoi ou au mémoire) - Moyen pris de la violation de la foi due aux actes

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Pièces à joindre - Moyen pris de la violation de la foi due aux actes - Recevabilité

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Pièces à joindre - Moyen pris de la violation de la foi due aux actes -

bewijskracht van de akten - Ontvankelijkheid

In burgerlijke zaken is het middel afgeleid uit de miskenning van de bewijskracht van de akten ontvankelijk wanneer de bestreden beslissing de akte niet weergeeft, maar bij het verzoekschrift een afschrift is gevoegd van die akte dat door de advocaat bij het Hof van Cassatie die de eiser vertegenwoordigt, eensluidend is verklaard (1) (Impliciete oplossing). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijskracht - Te voegen stukken - Middel afgeleid uit de miskenning van de bewijskracht van de akten - Ontvankelijkheid

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Te voegen stukken - Middel afgeleid uit de miskenning van de bewijskracht van de akten - Ontvankelijkheid

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Te voegen stukken (bij cassatieberoep of memorie) - Middel afgeleid uit de miskenning van de bewijskracht van de akten

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Te voegen stukken - Middel afgeleid uit de miskenning van de bewijskracht van de akten - Ontvankelijkheid

Recevabilité

Est recevable, en matière civile, le moyen pris de la violation de la foi due aux actes lorsque l'acte n'est pas reproduit dans la décision attaquée mais qu'une copie de cet acte, certifiée conforme par l'avocat à la Cour de cassation qui représente le demandeur, est jointe à la requête (1) (Solution implicite). (1) Voir les conclusions contraires du M.P.

PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Foi due aux actes - Pièces à joindre - Moyen pris de la violation de la foi due aux actes - Recevabilité

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Pièces à joindre - Moyen pris de la violation de la foi due aux actes - Recevabilité

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Pièces à joindre (au pourvoi ou au mémoire) - Moyen pris de la violation de la foi due aux actes

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Pièces à joindre - Moyen pris de la violation de la foi due aux actes - Recevabilité

C.08.0277.F 11 september 2009 AC nr. 493

Het bestaan van een contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting sluit het bestaan niet uit van een schade in de zin van artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek, voor zover uit de inhoud of uit de draagwijdte van de overeenkomst, de wet of het reglement niet blijkt dat de uitgaven of prestaties die moeten worden gedaan, definitief ten laste moeten blijven van degenen die zich daartoe hebben verbonden of die daartoe door de wet of het reglement worden verplicht (1). (1) Cass., 1 okt. 2007, AR C.06.0389.N, AC, 2007, nr 443.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Schadeverhinderend karakter van een contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting - Criterium

- Art. 1382 Burgerlijk Wetboek

L'existence d'une obligation contractuelle, légale ou réglementaire, n'exclut pas l'existence d'un dommage au sens de l'article 1382 du Code civil, pour autant qu'il n'apparaisse pas du contenu ou de la portée du contrat, de la loi ou du règlement que les dépenses ou prestations supportées doivent rester définitivement à charge de ceux qui s'y sont engagés ou qui y sont obligés par la loi ou le règlement (1). (1) Cass., 1er octobre 2007, RG C.06.0389.N, Pas., 2007, n° 443.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Obligation contractuelle, légale ou réglementaire faisant obstacle au dommage - Critère

- Art. 1382 Code civil

Het arrest dat overweegt dat de Staat, die, met toepassing van artikel 42 van de wet van 5 augustus 1992 ieder politieambtenaar toestaat de hulp of bijstand te vorderen van een nuttig persoon, een voertuig heeft toevertrouwd aan een persoon met het verzoek het te depanneren, ervoor dient te zorgen dat hij een einde maakt aan de door hem geschapen toestand van stalling van het voertuig, verantwoordt naar recht zijn beslissing dat de Staat aan die persoon de stallingskosten van het voertuig moet betalen.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Allerlei - Depannage van een voertuig - Vordering door de politie - Stallingskosten van het voertuig - Schuldenaar

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Sur la base de la considération qu'il appartient à l'Etat, qui, en application de l'article 42 de la loi du 5 août 1992 autorisant tout fonctionnaire de police à requérir l'assistance d'une personne utile, a confié un véhicule à une personne en lui demandant de le dépanner, de veiller à mettre fin à la situation d'entreposage du véhicule qu'il a créée, un arrêt justifie légalement sa décision de condamner l'Etat à payer à cette personne les frais de gardiennage du véhicule.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Divers - Dépannage d'un véhicule - Réquisition par la police - Frais de gardiennage du véhicule - Débiteur

- Art. 1382 et 1383 Code civil

- Art. 42 Wet 5 aug. 1992 op het politieambt

POLITIE - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Herstelplicht - Depannage van een voertuig - Vordering door de politie - Stallingskosten van het voertuig - Schuldenaar

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

- Art. 42 Wet 5 aug. 1992 op het politieambt

- Art. 42 L. du 5 août 1992

POLICE - Responsabilité hors contrat - Obligation de réparer - Dépannage d'un véhicule - Réquisition par la police - Frais de gardiennage du véhicule - Débiteur

- Art. 1382 et 1383 Code civil

- Art. 42 L. du 5 août 1992

C.08.0288.F 11 september 2009 AC nr. 494

De verplichting voor de verzekeraar om de verzekeringnemer of, in voorkomend geval, de verzekerde die niet de verzekeringnemer is, kennis te geven van zijn voornemen om verhaal in te stellen, ontstaat op het ogenblik waarop de verzekeraar kennisneemt van de precieze omstandigheden van het ongeval op grond waarvan hij kan beoordelen of de verzekerde de schade heeft veroorzaakt en of er grond bestaat om verhaal in te stellen (1). (1) Cass., 12 sept. 2002, AR C.01.0192.N., AC, 2002, nr 446.

VERZEKERING - Landverzekering - Verhaal van de verzekeraar - Verplichting om kennis te geven van het voornemen om verhaal in te stellen - Tijdstip waarop die verplichting ontstaat

- Art. 88, tweede lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

L'obligation de l'assureur de notifier au preneur, et s'il y a lieu, à l'assuré autre que le preneur, son intention d'exercer un recours naît au moment où l'assureur prend connaissance des circonstances précises de l'accident qui lui permettent d'apprécier si l'assuré a causé le dommage et s'il y a lieu d'exercer le recours (1). (1) Cass., 12 septembre 2002, RG C.01.0192.N, Pas., 2002, n° 446.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Recours de l'assureur - Obligation de notifier l'intention d'exercer le recours - Moment auquel cette obligation naît

- Art. 88, al. 2 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

---

C.08.0292.F 9 oktober 2009 AC nr. 570

Geen enkele bepaling van de Faillissementswet van 8 augustus 1997 sluit het derdenverzet uit van de rechtsmiddelen die tegen de beschikkingen van de rechter-commissaris kunnen worden ingesteld of onderwerpt die rechtsmiddelen aan voorwaarden die van het gemeen recht afwijken.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJK AKKOORD - Rechtspleging - Rechter-commissaris - Beschikking - Rechtsmiddelen - Derdenverzet - Wettigheid

- Artt. 1033 en 1122 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 37, tweede lid, 4 Wet 8 aug. 1997

Aucune disposition de la loi du 8 août 1997 sur les faillites n'exclut la tierce opposition des voies de recours pouvant être exercées contre les ordonnances du juge-commissaire ou ne soumet cette voie de recours à des conditions dérogatoires au droit commun.

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Juge-commissaire - Ordonnance - Recours - Tierce opposition - Légalité

- Art. 1033 et 1122 Code judiciaire

- Art. 37, al. 2, 4 L. du 8 août 1997 sur les faillites

C.08.0295.N 6 februari 2009 AC nr. 102

Hoewel de bepaling dat de eigenaar wiens erf ingesloten ligt omdat dit geen voldoende toegang heeft tot de openbare weg en deze toegang niet kan inrichten zonder overdreven onkosten of ongemakken, voor het normale gebruik van zijn eigendom naar de bestemming ervan, een uitweg kan vorderen over de erven van zijn naburen, tegen betaling van een vergoeding in verhouding tot de schade die hij mocht veroorzaken, niet vereist dat het erf van degene die een uitweg vordert, volledig moet zijn ingesloten, kan geen uitweg worden toegekend als blijkt dat de moeilijkheden die de eigenaar van het beweerd ingesloten erf ondervindt om een voldoende toegang te hebben tot de openbare weg in overeenstemming met het normale gebruik van zijn eigendom en de bestemming ervan, niet voortspruiten uit de ligging van zijn erf, maar uit de bouwwerken die op dit erf zijn uitgevoerd door de eigenaar of zijn rechtsvoorganger (1). (1) Zie Cass., 14 juni 1985, AR 4639, AC, 1984-85, nr. 628.

ERFDIENSTBAARHEID - Recht van uitweg - Ingeslotenheid - Bouwwerken door de eigenaar

- Art. 682, § 1 Burgerlijk Wetboek

Même si la disposition suivant laquelle le propriétaire dont le fonds est enclavé parce qu'il n'a qu'une issue insuffisante sur la voie publique, qui ne peut être aménagée sans frais ou inconvénients excessifs, peut réclamer un passage sur le fonds de ses voisins pour l'utilisation normale de sa propriété d'après sa destination, moyennant paiement d'une indemnité proportionnée au dommage qu'il peut occasionner, ne requiert pas que le fonds de celui qui réclame un passage doit être intégralement enclavé, une issue ne peut être accordée s'il paraît que les problèmes rencontrés par le propriétaire du fonds prétendument enclavé pour avoir une issue suffisante sur la voie publique conformément à l'utilisation normale de sa propriété d'après sa destination, ne proviennent pas de la situation de son fonds, mais des constructions exécutées sur ce fonds par le propriétaire ou son auteur (1). (1) Voir Cass., 14 juin 1985, RG 4639, Pas., 1985, n° 628.

SERVITUDE - Droit de passage - Enclave - Constructions exécutées par le propriétaire

- Art. 682, § 1er Code civil

C.08.0296.N 6 februari 2009 AC nr. 99

Arresten van de Raad van State die een administratieve handeling, zoals een verkavelingsvergunning, vernietigen, hebben gezag van gewijsde erga omnes met terugwerkende kracht (1). (1) Zie Cass., 21 dec. 2001, AR C.99.0528.F, AC, 2001, nr 719, en Cass., 26 juni 2008, AR C.07.0272.N, AC, 2008, nr 406.

RAAD VAN STATE - Arresten - Administratieve handeling - Nietigverklaring - Gezag van gewijsde

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Allerlei - Raad van State - Administratieve beslissing - Verkavelingsvergunning - Nietigverklaring - Arrest

STEDENBOUW - Verkaveling - Verkavelingsvergunning - Raad van State - Nietigverklaring - Arrest - Gezag van gewijsde

Une autorité de chose jugée erga omnes avec effet rétroactif s'attache aux arrêts du Conseil d'État qui annulent un acte administratif, comme un permis de lotir (1). (1) Voir Cass., 21 décembre 2001, RG C.99.0528.F, n° 719 et Cass., 26 juin 2008, RG C.07.0272.N, n° 406.

CONSEIL D'ETAT - Arrêts - Acte administratif - Annulation - Autorité de chose jugée

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Divers - Conseil d'Etat - Décision administrative - Permis de lotir - Annulation - Arrêt

URBANISME - Permis de lotir - Permis de lotir - Conseil d'Etat - Annulation - Arrêt - Autorité de chose jugée

---

Dwaling kan erin bestaan dat de overeenkomst is aangegaan ingevolge dwaling over de essentiële eigenschappen van de zaak doordat die eigenschappen retroactief wegens de vernietiging van een administratieve beslissing niet bestonden op het ogenblik van de overeenkomst.

OVEREENKOMST - Bestanddelen - Toestemming - Dwaling - Begrip - Eigenschappen van de zaak - Vernietiging van een administratieve beslissing

- Artt. 1108, 1109 en 1110, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Une erreur peut consister dans le fait que la convention a été conclue en raison d'une erreur sur les caractéristiques essentielles de la chose ces caractéristiques n'existant pas, rétroactivement, au moment de la convention en raison de l'annulation d'une décision administrative.

CONVENTION - Eléments constitutifs - Consentement - Erreur - Notion - Caractéristiques de la chose - Annulation d'une décision administrative

- Art. 1108, 1109 et 1110, al. 1er Code civil

Het gezag van gewijsde dat verbonden is aan de beslissingen van administratieve rechtscolleges is een algemeen rechtsbeginsel van administratief recht (1). (1) Zie Cass., 21 juni 2004, AR S.03.0139.N, AC, 2004, nr 343.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Administratieve rechtscolleges - Beslissingen - Gezag van gewijsde

L'autorité de chose jugée qui est liée aux décisions des juridictions administratives constitue un principe général de droit administratif (1). (1) Voir Cass., 21 juin 2004, RG S.03.0139.N, n° 343.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Juridictions administratives - Décisions - Autorité de chose jugée

---

Uit de aard van de vernietiging van een administratieve beslissing, zoals de nietigverklaring van een verkavelingsvergunning door de Raad van State, volgt dat de vernietigde beslissing in de regel geacht wordt nooit te hebben bestaan, zodat de partijen door de vernietiging van de beslissing terug in de toestand worden geplaatst van voor de vernietigde beslissing (1). (1) Zie Cass., 4 april 2002, AR C.00.0457.N, AC, 2002, nr 209, met concl. van advocaat-generaal Thijs.

RAAD VAN STATE - Administratieve beslissing - Verkavelingsvergunning - Nietigverklaring

Il suit de la nature de l'annulation d'une décision administrative, comme l'annulation d'un permis de lotir par le Conseil d'État, qu'en règle, la décision annulée est censée n'avoir jamais existé, de sorte que par l'annulation de la décision, les parties sont replacées dans la situation antérieure à la décision annulée (1). (1) Voir Cass., 4 avril 2002, RG C.00.0457.N, n° 209, avec les conclusions de l'avocat général Thijs.

CONSEIL D'ETAT - Décision administrative - Permis de lotir - Annulation

---

Uit de aard van de vernietiging van een administratieve beslissing, zoals de nietigverklaring van een verkavelingsvergunning door de Raad van State, volgt dat de vernietigde beslissing in de regel geacht wordt nooit te hebben bestaan, zodat de partijen door de vernietiging van de beslissing terug in de toestand worden geplaatst van voor de vernietigde beslissing (1). (1) Zie Cass., 4 april 2002, AR C.00.0457.N, AC, 2002, nr 209, met concl. van advocaat-generaal Thijs.

STEDENBOUW - Verkaveling - Verkavelingsvergunning - Raad van State - Nietigverklaring

Il suit de la nature de l'annulation d'une décision administrative, comme l'annulation d'un permis de lotir par le Conseil d'État, qu'en règle, la décision annulée est censée n'avoir jamais existé, de sorte que par l'annulation de la décision, les parties sont replacées dans la situation antérieure à la décision annulée (1). (1) Voir Cass., 4 avril 2002, RG C.00.0457.N, n° 209, avec les conclusions de l'avocat général Thijs.

URBANISME - Permis de lotir - Permis de lotir - Conseil d'Etat - Annulation

---

C.08.0299.F 15 juni 2009 AC nr. 405

De appelrechter die, om vergeefs bekritiseerde redenen, beslist dat het in naam van de beschermde persoon ingestelde hoger beroep van de voorlopig bewindvoerder ontvankelijk is, hoeft niet meer te antwoorden op de conclusie waarin de niet-ontvankelijkheid van het door de beschermde persoon in persoon ingestelde hoger beroep aangevoerd wordt, daar dat verweer, dat slechts het logisch gevolg was van de aangevoerde niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep van de voorlopig bewindvoerder, zonder belang was geworden.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Hoger beroep van de voorlopig bewindvoerder - Hoger beroep van de beschermde persoon - Ontvankelijkheid - Geen antwoord - Gemis aan belang

En décidant par des motifs vainement critiqués que l'appel de l'administrateur provisoire formé au nom de la personne protégée est recevable, le juge d'appel n'a plus à répondre aux conclusions invoquant l'irrecevabilité de l'appel introduit personnellement par la personne protégée, cette défense, qui n'était que le corollaire de l'invocation de l'irrecevabilité de l'appel de l'administrateur provisoire, étant devenue sans pertinence.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Appel de l'administrateur provisoire - Appel de la personne protégée - Recevabilité - Absence de réponse - Défaut d'intérêt

---

De in artikel 488bis-F, § 3, tweede lid, a), B.W., bedoelde bijzondere machtiging van de vrederechter, die te dezen van toepassing is, en volgens welke de voorlopig bewindvoerder slechts krachtens die machtiging kan optreden om de beschermde persoon als eiser in rechte te vertegenwoordigen bij de andere rechtsplegingen en handelingen dan die bedoeld in de artikelen 1150, 1180, 1°, 1187, tweede lid, en 1206, tweede lid, Ger. W., is niet vereist om een gewoon rechtsmiddel in te stellen.

ONBEKWAAMVERKLARING EN GERECHTELIJK RAADSMAN - Voorlopig bewindvoerder - Beschermde persoon - Gewoon rechtsmiddel - Hoger beroep - Machtiging van de vrederechter - Ontvankelijkheid

- Art. 488bis-F, § 3, tweede lid, a) Burgerlijk Wetboek

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Onsplitsbaar geschil - Onbekwaamverklaring en gerechtelijk raadsman - Voorlopig bewindvoerder - Beschermde persoon - Hoger beroep - Machtiging van de vrederechter - Ontvankelijkheid

- Art. 488bis-F, § 3, tweede lid, a) Burgerlijk Wetboek

L'autorisation spéciale du juge de paix, visée à l'article 488bis-F, § 3, alinéa 2, a), du Code civil, applicable à l'espèce, et selon lequel l'administrateur provisoire ne peut agir que moyennant cette autorisation pour représenter la personne protégée en justice comme demandeur dans les procédures et actes autres que ceux prévus aux articles 1150, 1180,1°, 1187, deuxième alinéa, et 1206, deuxième alinéa, du Code judiciaire, n'est pas requise pour exercer une voie de recours ordinaire.

INTERDICTION ET CONSEIL JUDICIAIRE - Administrateur provisoire - Personne protégée - Voie de recours ordinaire - Appel - Autorisation du juge de paix - Recevabilité

- Art. 488bis-F, § 3, al. 2, a) Code civil

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Appel principal. forme. délai. litige indivisible - Interdiction et conseil judiciaire - Administrateur provisoire - Personne protégée - Appel - Autorisation du juge de paix - Recevabilité

- Art. 488bis-F, § 3, al. 2, a) Code civil

C.08.0300.N 22 mei 2009 AC nr. 335

Een akte wordt geacht in de taal van de rechtspleging te zijn gesteld wanneer alle voor de regelmatigheid ervan vereiste vermeldingen in die taal zijn gesteld (1); hieraan doet niet af het gebruik van in de rechtstaal algemeen gekende en aanvaarde uitdrukkingen of adagia; de rechtsspreuk "nul ne plaide par procureur" is een algemeen gekende en aanvaarde uitdrukking die in een groot aantal landen van de Europese Unie deel uitmaakt van de rechtstaal van die landen (2). (1) Cass., 21 sept. 2007, AR C.05.0498.F, AC, 2007, nr 424. (2) Zie Cass., 16 maart 2007, AR C.06.0067.N, AC, 2007, nr 143.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Burgerlijke zaken - Appelakte - Rechtstaal - Algemeen gekende en aanvaarde uitdrukking of adagium - Rechtsspreuk "Nul ne plaide par procureur"

- Artt. 2, 24 en 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

Un acte est réputé avoir été rédigé dans la langue de la procédure lorsque toutes les mentions requises pour sa régularité sont rédigées dans cette langue (1); l'usage d'expressions ou d'adages généralement connus et admis dans le langage juridique n'y déroge pas; l'adage "nul ne plaide par procureur" est une expression généralement connue et admise qui fait partie du langage juridique d'un grand nombre de pays de l'Union européenne (2). (1) Cass., 21 septembre 2007, RG C.05.0498.F, Pas., 2007, n° 424. (2) Voir Cass., 16 mars 2007, RG C.06.0067.N, Pas., 2007, n° 143.

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En appel - Matière civile - Acte d'appel - Langage juridique - Expression ou adage généralement connus et admis - Adage "Nul ne plaide par procureur"

- Art. 2, 24 et 40 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

---

C.08.0307.N 26 november 2009 AC nr. 699

De beslissing van de eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel waarbij, na mededeling van de procedurebundel tot herverdeling, geoordeeld wordt dat er geen reden tot herverdeling is naar een kamer van dit hof die kennis neemt van de zaken in het Frans, bindt de kamer naar wie de zaak verwezen is, waardoor ze hangend blijft voor de nederlandstalige kamer voor wie ze vastgesteld is (1). (1) In de geannoteerde zaak heeft het O.M. tot de gegrondheid van het middel geconcludeerd en tot vernietiging van het bestreden arrest(zonder verwijzing).

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Burgerlijke zaken - Hof van beroep te Brussel - Verdeling van de zaken onder de kamers - Taal van de rechtspleging - Beschikking van de eerste voorzitter tot niet-herverdeling

- Art. 88, § 2 Gerechtelijk Wetboek

Lorsque le premier président de la cour d'appel de Bruxelles décide, après soumission du dossier de la procédure en vue de modifier l'attribution de l'affaire, qu'il n'y a pas lieu de modifier l'attribution de l'affaire pour en saisir une chambre de cette cour qui connaît des affaires en français, cette décision lie la chambre à laquelle l'affaire est renvoyée, celle-ci restant pendante devant la chambre néerlandaise devant laquelle elle a été fixée (1). (1) Dans la cause annotée, le M.P. a conclu au bien-fondé du moyen et à la cassation de l'arrêt attaqué (sans renvoi).

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière civile - Cour d'appel de Bruxelles - Répartition des affaires entre les chambres - Langue de la procédure - Ordonnance du premier président décidant de ne pas modifier l'attribution de l'affaire

- Art. 88, § 2 Code judiciaire

Het hof van beroep te Brussel dat met betrekking tot het beroepen vonnis van de rechtbank van koophandel te Brussel, dat in het Nederlands werd opgesteld, oordeelt dat de eerste rechter territoriaal niet bevoegd is maar wel de rechtbank van koophandel te Nijvel, dient de zaak te verwijzen naar de bevoegde rechter in hoger beroep, dit is de appelrechter van de rechter die in eerste aanleg bevoegd is; dit is weliswaar het hof van beroep te Brussel maar dan wel een civiele kamer van dit hof die kennis kan nemen van franstalige zaken (1). (1) In de geannoteerde zaak heeft het O.M. tot de gegrondheid van het middel geconcludeerd en tot vernietiging van het bestreden arrest (zonder verwijzing).

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Algemeen - Territoriale bevoegdheid - Taal van de rechtspleging - Hoger beroep - Hof van beroep te Brussel - Kamer

- Art. 643 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 24 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Burgerlijke zaken - Territoriale bevoegdheid - Taal van de rechtspleging - Hof van beroep te Brussel - Kamer

- Art. 643 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 24 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

La cour d'appel de Bruxelles qui considère, à propos du jugement entrepris du tribunal de commerce de Bruxelles, qui est rédigé en néerlandais, que le premier juge n'était pas compétent territorialement contrairement au tribunal de commerce de Nivelles, est tenu de renvoyer la cause devant le juge compétent en degré d'appel, c'est-à-dire le juge d'appel du juge qui est compétent en première instance; c'est certes la cour d'appel de Bruxelles, mais une chambre civile de cette cour, qui peut prendre connaissance d'affaires en français (1). (1) Dans la cause annotée, le M.P. a conclu au bien-fondé du moyen et à la cassation de l'arrêt attaqué (sans renvoi).

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Généralités - Compétence territoriale - Langue de la procédure - Appel - Cour d'appel de Bruxelles - Chambre

- Art. 643 Code judiciaire

- Art. 24 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En appel - Matière civile - Compétence territoriale - Langue de la procédure - Cour d'appel de Bruxelles - Chambre

- Art. 643 Code judiciaire

- Art. 24 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

---

C.08.0311.F — 14 mei 2009 — AC nr. 317

De beslissing, die op derdenverzet een beschikking vernietigt om een schuldenaar tot de collectieve schuldenregeling toe te laten, moet die vernietiging uitspreken ten aanzien van alle partijen bij de zaak en de beslissing geldt voor alle schuldeisers van de schuldenaar.

BESLAG - Allerlei - Collectieve schuldenregeling - Toelaatbaarheid - Beslissing - Vernietiging

La décision, qui sur tierce opposition annule une décision d'admissibilité d'un débiteur au règlement collectif de ses dettes, doit prononcer cette annulation à l'égard de toutes les parties à la cause et cette décision s'impose à tous les créanciers du débiteur.

SAISIE - Divers - Règlement collectif de dettes - Admissibilité - Décision - Annulation

- Art. 1130, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1130, al. 2 Code judiciaire

Derdenverzet tegen een beschikking van toelaatbaarheid tot de procedure van de collectieve schuldregeling moet worden ingesteld met dagvaarding aan alle voor de rechter die genoemde beschikking heeft gewezen tegenwoordige partijen, namelijk de schuldenaar die als eisende partij optreedt en de eventuele eisende partijen, naast de schuldbemiddelaar die door die beschikking is aangewezen.

Une tierce opposition dirigée contre une décision d'admissibilité à la procédure en règlement collectif de dettes doit être formée par citation donnée à toutes les parties présentes devant le juge qui a rendu cette décision, à savoir le débiteur requérant et les éventuelles parties requérantes, outre le médiateur de dettes désigné par cette décision.

BESLAG - Allerlei - Collectieve schuldenregeling - Toelaatbaarheid - Beslissing - Derdenverzet - Dagvaarding - Partijen

- Artt. 1675/16 en 1125, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

SAISIE - Divers - Règlement collectif de dettes - Admissibilité - Décision - Tierce opposition - Citation - Parties

- Art. 1675/16 et 1125, al. 1er Code judiciaire

C.08.0312.N 6 februari 2009 AC nr. 100

De bepaling die voorziet dat de algemene vergadering kan bijeengeroepen worden op verzoek van een of meer mede-eigenaars die ten minste één vijfde van de aandelen in de gemeenschappelijke delen bezitten, beoogt de bescherming van de rechten van de mede-eigenaars, meer bepaald van deze die een minderheidsbelang hebben in de gemeenschappelijke delen; ze staat er niet aan in de weg dat de basisakte deze bescherming uitbreid, zodat de algemene vergadering kan worden samengeroepen op verzoek van een mede-eigenaar die niet ten minste één vijfde van de aandelen in de gemeenschappelijke delen bezit.

La disposition qui prévoit que l'assemblée générale peut être convoquée à l'initiative d'un ou de plusieurs copropriétaires possédant au moins un cinquième des quotes-parts dans les parties communes, vise à protéger les droits des copropriétaires, plus précisément de ceux qui ont un intérêt minoritaire dans les parties communes; elle n'empêche pas que l'acte de base étend cette protection, de sorte que l'assemblée générale peut être convoquée à l'initiative du copropriétaire ne possédant pas au moins un cinquième des quotes-parts dans les parties communes.

EIGENDOM - Mede-eigendom - Mede-eigenaars - Algemene vergadering - Bijeenroeping - Doel - Bevoegde personen - Uitbreiding - Basisakte - Geldigheid

- Art. 577-6, § 2 Burgerlijk Wetboek

PROPRIETE - Copropriété - Copropriétaires - Assemblée générale - Convocation - But - Personnes compétentes - Extension - Acte de base - Validité

- Art. 577-6, § 2 Code civil

Uit de wetsbepalingen inzake mede-eigendom volgt niet dat de algemene vergadering van mede-eigenaars alleen door de syndicus kan worden samengeroepen.

Il ne suit pas des dispositions légales relatives à la copropriété que l'assemblée générale des copropriétaires ne peut être convoquée que par le syndic.

EIGENDOM - Mede-eigendom - Mede-eigenaars - Algemene vergadering - Samenroeping - Bevoegde personen

- Artt. 577-8, § 4, 1°, 577-9, § 3 en 577-14 Burgerlijk Wetboek

PROPRIETE - Copropriété - Copropriétaires - Assemblée générale - Convocation - Personnes compétentes

- Art. 577-8, § 4, 1°, 577-9, § 3 et 577-14 Code civil

C.08.0316.N 8 oktober 2009 AC nr. 566

Een eenzijdige belofte is geen oneigenlijk contract in de zin van de wetsbepaling krachtens welke de regels betreffende het bewijs met geschrift uitzondering lijden.

Une promesse unilatérale n'est pas un quasi-contrat au sens de la disposition légale en vertu de laquelle les règles relatives à la preuve littérale reçoivent une exception.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijswaarde - Uitzondering op de regels betreffende het bewijs met geschrift - Verbintenis uit oneigenlijk contract - Eenzijdige belofte

- Art. 1348, eerste lid en tweede lid, 1° Burgerlijk Wetboek

VERBINTENIS - Verbintenis uit oneigenlijk contract - Uitzondering op

PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Valeur probante - Exception aux règles relatives à la preuve littérale - Obligation résultant d'un quasi-contrat - Promesse unilatérale

- Art. 1348, al. 1er et 2, 1° Code civil

OBLIGATION - Obligation résultant d'un quasi-contrat - Exception

de regels betreffende het bewijs met geschrift - Eenzijdige belofte

- Art. 1348, eerste lid en tweede lid, 1° Burgerlijk Wetboek

aux règles relatives à la preuve littérale - Promesse unilatérale

- Art. 1348, al. 1er et 2, 1° Code civil

C.08.0318.N 22 mei 2009 AC nr. 336

Een dading afgesloten door de ouder of de ouders van een minderjarig kind, zonder voorafgaande machtiging van de rechtbank, kan nietig worden verklaard; de nietigheid van dergelijke dading is evenwel relatief en de dading afgesloten zonder de vereiste machtiging kan bevestigd worden door het meerderjarig geworden kind (1). (1) Art. 378 juncto 467 B.W., artikel 378 zoals opnieuw ingevoegd bij wet van 31 maart 1987, artikel 45, en vóór vervanging bij wet van 29 april 2001, artikel 12, en artikel 467, voor zijn opheffing bij wet van 29 april 2001, artikel 13.

DADING - Minderjarigheid - Bevoegdheid om namens een minderjarige een dading aan te gaan - Ontbreken van voorafgaande machtiging van de rechtbank - Sanctie

- Artt. 378 en 467 Burgerlijk Wetboek

Une transaction conclue par le parent ou les parents d'un enfant mineur, sans autorisation préalable du tribunal peut être déclarée nulle; la nullité d'une telle transaction est toutefois relative et la transaction conclue sans l'autorisation requise peut être confirmée par l'enfant devenu majeur (1). (1) Art. 378 juncto 467 du Code civil, artikel 378 tel qu'il a été à nouveau inséré par la loi du 31 mars 1987, artikel 45, et 12 avant son remplacement par la loi du 29 avril 2001 et artikel 467, avant son abrogation par la loi du 29 avril 2001, artikel 13.

TRANSACTION - Minorité - Pouvoir de conclure une transaction au nom d'un mineur - Défaut d'autorisation préalable du tribunal - Sanction

- Art. 378 et 467 Code civil

C.08.0322.F 13 november 2009 AC nr. 662

Conclusie van advocaat-generaal WERQUIN.

BESLAG - Bewarend beslag - Bewarend beslag onder derden - Gevolg voor het vermogen van de derde-beslagene - Bevoegdheid van de rechter

Conclusions de l'avocat général WERQUIN.

SAISIE - Saisie conservatoire - Saisie-arrêt conservatoire - Conséquence sur le patrimoine du tiers saisi - Pouvoir du juge

---

Uit de artikelen 1445, eerste lid, en 1451 van het Gerechtelijk Wetboek, alsook uit de collectieve aard van het beslag, volgt dat de derde-beslagene, wegens het bewarend beslag onder derden, niet meer kan beschikken over alle bedragen die hij aan de beslagene verschuldigd is en dat de rechter, behoudens het akkoord van de partijen, wanneer de voorwaarden vervuld zijn om een dergelijk beslag te leggen, de opheffing van het bewarend beslag onder derden niet mag bevelen voor het bedrag dat de schuldvordering van de beslaglegger te boven gaat (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

BESLAG - Bewarend beslag - Bewarend beslag onder derden - Gevolg voor het vermogen van de derde-beslagene - Bevoegdheid van de rechter

- Artt. 1445, eerste lid, en 1451 Gerechtelijk Wetboek

Il découle des articles 1445, alinéa 1er, et 1451 du Code judiciaire, ainsi que du caractère collectif de la saisie, que la saisie-arrêt conservatoire rend indisponible entre les mains du tiers saisi la totalité des sommes dont il est débiteur envers le saisi et que, dès lors que les conditions pour pratiquer une telle saisie sont réunies, le juge ne peut, sauf accord des parties, ordonner la mainlevée de la saisie-arrêt conservatoire pour ce qui dépasse le montant de la créance du saisissant (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

SAISIE - Saisie conservatoire - Saisie-arrêt conservatoire - Conséquence sur le patrimoine du tiers saisi - Pouvoir du juge

- Art. 1445, al. 1er, et 1451 Code judiciaire

C.08.0328.F 9 oktober 2009 AC nr. 571

De rechtsvordering waarbij de verzekeraar van de verzekerde de teruggave eist van vergoedingen die hij hem onverschuldigd heeft uitbetaald, vloeit niet voort uit de verzekeringsovereenkomst maar wel uit de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek betreffende de teruggave van het onverschuldigd betaalde; de in artikel 34, § 1, van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst vastgelegde verjaringstermijn is bijgevolg niet van toepassing op de voornoemde rechtsvordering (1). (1) Zie Cass., 13 juni. 2002, AR C.99.0405.N, AC, 2002, nr. 355.

VERZEKERING - Landverzekering - Verzekeraar - Onverschuldigde betaling - Vordering tot teruggave - Wettelijke grondslag - Verjaring - Termijn - Toepasbaarheid

- Artt. 1235 en 2262 Burgerlijk Wetboek

- Art. 34, § 1 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

VERJARING - Algemeen - Verzekeraar - Onverschuldigde betaling - Vordering tot teruggave - Wettelijke grondslag - Termijn - Toepasbaarheid

- Artt. 1235 en 2262 Burgerlijk Wetboek

- Art. 34, § 1 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

L'action par laquelle l'assureur poursuit contre l'assuré le remboursement d'indemnités qu'il lui a payées indûment ne dérive pas du contrat d'assurance mais des dispositions du Code civil relatives à la répétition de l'indu; le délai de prescription établi par l'article 34, § 1er de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre ne lui est dès lors pas applicable (1). (1) Voir Cass., 13 juin 2002, RG C.99.0405.N, Pas., 2002, n° 355.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Assureur - Paiement indu - Action en remboursement - Base légale - Prescription - Délai - Applicabilité

- Art. 1235 et 2262 Code civil

- Art. 34, § 1er L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

PRESCRIPTION - Généralités - Assureur - Paiement indu - Action en remboursement - Base légale - Délai - Applicabilité

- Art. 1235 et 2262 Code civil

- Art. 34, § 1er L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

---

C.08.0329.N 17 april 2009 AC nr. 255

Het gebrek aan spoedeisend karakter van de zaak op het ogenblik van de uitspraak in hoger beroep kan blijken uit het feit dat de gevorderde en door de eerste rechter opgelegde dringende en voorlopige maatregel ondertussen is uitgevoerd.

KORT GEDING - Voorlopige maatregel - Spoedeisendheid - Gebrek - Beoordeling door de rechter in hoger beroep - Criteria

- Art. 584, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Le défaut de caractère urgent de la cause au moment de la prononciation de la décision en degré d'appel peut ressortir du fait que la mesure urgente et provisoire demandée et ordonnée par le premier juge a été exécutée entre-temps.

REFERE - Mesure provisoire - Urgence - Défaut - Appréciation par le juge en degré d'appel - Critères

- Art. 584, al. 2 Code judiciaire

Uit de devolutieve kracht van het hoger beroep volgt dat de rechter, die van het hoger beroep tegen een vonnis dat betreffende voorlopige maatregelen in kort geding is gewezen kennis neemt, niet oordeelt als een cassatierechter van die uitspraak en dat het voorwerp van het hoger beroep aldus niet de wettigheid van die uitspraak is maar de zaak zelf.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Kort geding - Voorlopige maatregelen - Devolutieve kracht - Taak van de rechter in hoger beroep - Voorwerp van het hoger beroep

- Artt. 584, tweede lid, en 1068, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

KORT GEDING - Voorlopige maatregelen - Hoger beroep - Devolutieve kracht - Taak van de rechter in hoger beroep - Voorwerp van het hoger beroep

- Artt. 584, tweede lid, en 1068, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Il résulte de l'effet dévolutif de l'appel que le juge qui connaît de l'appel contre un jugement qui a été rendu en matière de mesures provisoires ordonnées en référé, ne se prononce pas comme un juge de cassation de cette décision et que l'objet de l'appel n'est, dès lors, pas la légalité de cette décision mais la cause elle-même.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Référé - Mesures provisoires - Effet dévolutif - Mission du juge en degré d'appel - Objet de l'appel

- Art. 584, al. 2, et 1068, al. 1er Code judiciaire

REFERE - Mesures provisoires - Appel - Effet dévolutif - Mission du juge en degré d'appel - Objet de l'appel

- Art. 584, al. 2, et 1068, al. 1er Code judiciaire

Wanneer een verweerder in kort geding hoger beroep instelt tegen de beschikking waarbij hem een voorlopige maatregel werd opgelegd, moet de appelrechter geen uitspraak doen over de gevorderde en toegekende maatregel op grond van de ogenschijnlijke rechten van partijen, maar kan hij zich ertoe beperken te oordelen op grond van het spoedeisend karakter van de zaak, dat immers moet worden beoordeeld op het ogenblik van die uitspraak (1). (1) Cass., 19 jan. 2006, AR C.04.0544.N, A.C., 2006, nr. 44; zie Cass., 19 sept. 2002, AR C.01.0527.F, A.C., 2002, nr. 465.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Kort geding - Verweerder aan wie een voorlopige maatregel is opgelegd - Hoger beroep van de verweerder - Devolutieve kracht - Beoordeling - Omvang - Tijdstip

- Artt. 584, tweede lid, en 1068, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

KORT GEDING - Bevoegdheid van de rechter - Verweerder aan wie een voorlopige maatregel is opgelegd - Hoger beroep van de verweerder - Devolutieve kracht - Beoordeling - Omvang - Tijdstip

- Artt. 584, tweede lid, en 1068, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Lorsqu'un défendeur en référé interjette appel de l'ordonnance qui lui a imposé une mesure provisoire, le juge d'appel n'est pas tenu de statuer sur la mesure demandée et ordonnée eu égard aux droits apparents des parties, mais il peut se borner à statuer eu égard au caractère urgent de la cause, qui doit en effet être apprécié au moment de cette prononciation de la décision (1). (1) Cass., 19 janvier 2006, RG C,04.0544.N, Bull. 2006, n° 44; voir Cass., 19 septembre 2002, RG C.01.0527.N, Bull. 2002, n° 465.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Référé - Défendeur soumis à une mesure provisoire - Appel du défendeur - Effet dévolutif - Appréciation - Etendue - Moment

- Art. 584, al. 2, et 1068, al. 1er Code judiciaire

REFERE - Compétence du juge - Défendeur soumis à une mesure provisoire - Appel du défendeur - Effet dévolutif - Appréciation - Etendue - Moment

- Art. 584, al. 2, et 1068, al. 1er Code judiciaire

C.08.0331.F 9 maart 2009 AC nr. 182

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Uitvoering te goeder trouw - Rechtsmisbruik - Gevolg - Uitdrukkelijk commissoir beding - Recht van ontbinding - Toepassing

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Rechtsmisbruik - Begrip - Artikel 1134, derde lid, B.W.

RECHTSMISBRUIK - Begrip - Artikel 1134, derde lid, B.W.

Conclusions de l'avocat général GENICOT.

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Exécution de bonne foi - Abus de droit - Conséquence - Pacte commissoire exprès - Droit de résolution - Application

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Abus de droit - Notion - Code civil, article 1134, al. 3

ABUS DE DROIT - Notion - Code civil, article 1134, al. 3

Rechtsmisbruik bestaat in de uitoefening van een recht op een wijze die kennelijk de grenzen te buiten gaat van de normale uitoefening van dat recht door een voorzichtig en bedachtzaam mens; dit is inzonderheid het geval wanneer de veroorzaakte schade niet in verhouding staat tot het voordeel dat de houder van dat recht beoogt of verkregen heeft; bij de beoordeling van de voorhanden zijnde belangen, moet de rechter rekening houden met alle omstandigheden van de zaak (1). (1) Cass., 12 dec. 2005, AR S.05.0035.F, AC, 2005, nr. 664.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Rechtsmisbruik - Begrip - Artikel 1134, derde lid, B.W.

- Art. 1134, derde lid Burgerlijk Wetboek

RECHTSMISBRUIK - Begrip - Artikel 1134, derde lid, B.W.

- Art. 1134, derde lid Burgerlijk Wetboek

L'abus de droit consiste à exercer un droit d'une manière qui excède manifestement les limites de l'exercice normal de ce droit par une personne prudente et diligente. Tel est le cas spécialement lorsque le préjudice causé est sans proportion avec l'avantage recherché ou obtenu par le titulaire du droit. Dans l'appréciation des intérêts en présence, le juge doit tenir compte de toutes les circonstances de la cause (1). (1) Cass., 12 décembre 2005, RG S.05.0035.F., Pas., 2005, n° 664.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Abus de droit - Notion - Code civil, article 1134, al. 3

- Art. 1134, al. 3 Code civil

ABUS DE DROIT - Notion - Code civil, article 1134, al. 3

- Art. 1134, al. 3 Code civil

De aanwending van het recht van ontbinding voortvloeiend uit een uitdrukkelijk commissoir beding kan, op zich, rechtsmisbruik vormen (1). (1) Zie anders. concl. O.M. in Pas., 2009, I, nr. ...

L'usage même du droit de résolution résultant d'un pacte commissoire exprès est susceptible d'un abus de droit (1). (1) Voir. concl. contr. du M.P.

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Uitvoering te goeder trouw - Rechtsmisbruik - Gevolg - Uitdrukkelijk commissoir beding - Recht van ontbinding - Toepassing

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Exécution de bonne foi - Abus de droit - Conséquence - Pacte commissoire exprès - Droit de résolution - Application

---

C.08.0332.F 20 november 2009 AC nr. 680

Wanneer, bij de beoordeling van de gegrondheid van een middel, de vraag rijst of de artikelen 6 en 14, derde lid, Handelshuurwet, aldus uitgelegd dat de huur in het geval van een huurovereenkomst van onbepaalde tijd niet kan worden hernieuwd, zodat de partijen die een nieuwe huurovereenkomst gesloten hebben, niet over die mogelijkheid zouden beschikken, de artikelen 10 en 11, Gw., schenden, doordat ze de handelshuurder wiens huur stilzwijgend is verlengd, anders behandelen dan de handelshuurder wiens huur niet stilzwijgend is verlengd en die dus wel over de mogelijkheid beschikt om een herziening van de huur te vragen, stelt het Hof van Cassatie de vraag aan het Grondwettelijk Hof.

Lorsque l'appréciation du fondement d'un moyen soulève la question de savoir si les articles 6 et 14, alinéa 3, de la loi sur les baux commerciaux, interprétés en ce sens que la faculté de révision du loyer ne se conçoit pas dans le cadre d'un bail à durée indéterminée de sorte qu'elle n'appartiendrait pas aux parties se trouvant dans les liens du nouveau bail, violent les articles 10 et 11 de la Constitution en ce qu'ils créent une différence de traitement entre le preneur d'un bail commercial prorogé par tacite reconduction et le preneur d'un bail commercial qui n'est pas prorogé par une reconduction tacite et auquel la faculté de demander la révision du loyer est reconnue, la Cour de cassation soumet la question à la Cour constitutionnelle.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Handelshuur - Huur - Herziening - Overeenkomst van onbepaalde duur - Ontoepasselijkheid - Verschillende behandeling - Grondwettelijkheid

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

- Artt. 6 en 14, derde lid Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Huur - Herziening - Overeenkomst van onbepaalde duur - Ontoepasselijkheid - Verschillende behandeling - Prejudiciële vraag - Grondwettelijkheid

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

- Artt. 6 en 14, derde lid Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Handelshuur - Huur - Herziening - Overeenkomst van onbepaalde duur - Ontoepasselijkheid - Verschillende behandeling - Grondwettelijkheid

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

- Artt. 6 en 14, derde lid Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Bail commercial - Loyer - Révision - Bail à durée indéterminée - Inapplicabilité - Différence de traitement - Constitutionnalité

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

- Art. 6 et 14, al. 3 L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

LOUAGE DE CHOSES - Bail commercial - Fin (congé. renouvellement. etc) - Loyer - Révision - Bail à durée indéterminée - Inapplicabilité - Différence de traitement - Question préjudicielle - Constitutionnalité

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

- Art. 6 et 14, al. 3 L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Bail commercial - Loyer - Révision - Bail à durée indéterminée - Inapplicabilité - Différence de traitement - Constitutionnalité

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

- Art. 6 et 14, al. 3 L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

---

C.08.0333.F 18 september 2009 AC nr. 510

De stilzwijgende berusting in een rechterlijke beslissing kan alleen worden afgeleid uit bepaalde en met elkaar overeenstemmende akten of feiten waaruit blijkt dat de partij het vast en ondubbelzinnig voornemen heeft haar instemming te betuigen met de gewezen beslissing; de betekening, zelfs zonder voorbehoud, van een vonnis houdt niet in dat in dat vonnis wordt berust (1). (1) Cass., 26 okt. 1989, AR 8506, AC, 1989-90, nr 126; zie Cass., 20 dec. 2001, AR C.98.0052.N, AC, 2001, nr 714.

BERUSTING - Burgerlijke zaken - Rechterlijke beslissing - Stilzwijgende berusting - Begrip - Vonnis - Betekening zonder voorbehoud

- Artt. 1044 en 1045 Gerechtelijk Wetboek

L'acquiescement tacite à une décision judiciaire ne peut être déduit que d'actes ou de faits précis et concordants révélant l'intention certaine et non équivoque de la partie de donner son adhésion à la décision rendue; la signification, même sans réserve, d'un jugement n'emporte pas acquiescement à celui-ci (1). (1) Cass., 26 octobre 1989, RG 8506, Pas., 1990, n° 126; voir Cass., 20 décembre 2001, RG C.98.0052.N, Pas., 2001, n° 714.

ACQUIESCEMENT - Matière civile - Décision judiciaire - Acquiescement tacite - Notion - Jugement - Signification sans réserve

- Art. 1044 et 1045 Code judiciaire

De rechter die aan de echtgenoot die de echtscheiding heeft verkregen een uitkering toekent op grond van artikel 301 B.W., kan die maatregel beperken in de tijd, hetgeen de vaststelling impliceert dat die echtgenoot, gelet op zijn inkomsten en mogelijkheden, na verloop van die bepaalde tijd in staat zal zijn zelf in zijn bestaan te voorzien op een gelijkwaardige wijze als tijdens het samenleven (1). (1) Cass., 15 maart 1991, AR 7405, A.C., 1990-91, nr 370; artikel 301, inz. § 1, B.W., na de wijziging ervan bij W. 9 juli 1975 en vóór de wijziging ervan bij W. 27 april 2007.

LEVENSONDERHOUD - Uitkering na echtscheiding - Echtscheiding op grond van bepaalde feiten - Vordering - Beperking in de tijd

- Art. 301 Burgerlijk Wetboek

Le juge qui accorde une pension à l'époux qui a obtenu le divorce, sur la base de l'article 301 du Code civil, peut limiter cette mesure dans le temps, ce qui implique la constatation que cet époux, compte tenu de ses revenus et possibilités, sera capable après ce laps de temps d'assurer lui-même son existence dans des conditions équivalentes à celles dont il bénéficiait durant la vie commune (1). (1) Cass., 15 mars 1991, RG 7405, Pas., 1991, n° 370; C. civ., artikel 301, spécialement § 1er, après sa modification par la L. du 9 juillet 1975 et avant sa modification par la L. du 27 avril 2007.

ALIMENTS - Pension après divorce - Divorce pour cause déterminée - Demande - Limitation dans le temps

- Art. 301 Code civil

C.08.0334.F 18 december 2009 AC nr. 763

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

GERECHTSKOSTEN - Algemeen - Kosten - Omslag - Bevoegdheid van de rechter

MILIEURECHT - Vorderingsrecht - Kennelijke inbreuk - Vaststelling door de rechter

Conclusions de l'avocat général HENKES.

FRAIS ET DEPENS - Généralités - Dépens - Compensation - Pouvoir du juge

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABLISSEMENTS DANGEREUX ET INSALUBRES - Droit d'action - Violation manifeste - Constatation par le juge

---

Uit artikel 1017, eerste en vierde lid, Ger. W., volgt dat, wanneer de partijen onderscheidenlijk omtrent enig geschilpunt in het ongelijk worden gesteld, de rechter de kosten kan maar niet hoeft om te slaan (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

GERECHTSKOSTEN - Algemeen - Kosten - Omslag - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 1017 Gerechtelijk Wetboek

Il résulte de l'article 1017, alinéas 1er et 4, du Code judiciaire que la compensation des dépens, lorsque les parties succombent respectivement sur quelque chef, est une faculté qui est offerte au juge, et non une obligation (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

FRAIS ET DEPENS - Généralités - Dépens - Compensation - Pouvoir du juge

- Art. 1017 Code judiciaire

Om het bestaan van een kennelijke inbreuk in de zin van artikel 1, eerste lid, W. 12 jan. 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake bescherming van het leefmilieu vast te stellen, moet de rechter onderzoeken of de schending van de wettelijke bepalingen betreffende de bescherming van het leefmilieu met voldoende zekerheid is aangetoond en moet hij rekening houden met de gevolgen van die schending voor het leefmilieu (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

MILIEURECHT - Vorderingsrecht - Kennelijke inbreuk - Vaststelling door de rechter

- Art. 1, eerste lid Wet 12 jan. 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake bescherming van het leefmilieu

Pour constater l'existence d'une violation manifeste au sens de l'article 1er, alinéa 1er, de la loi du 12 janvier 1993 concernant un droit d'action en matière de protection de l'environnement, le juge doit examiner si la violation des dispositions légales relatives à la protection de l'environnement est établie de manière suffisamment certaine et tenir compte des conséquences de cette violation sur l'environnement (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABLISSEMENTS DANGEREUX ET INSALUBRES - Droit d'action - Violation manifeste - Constatation par le juge

- Art. 1er, al. 1er L. du 12 janvier 1993

C.08.0336.N 22 oktober 2009 AC nr. 602

De afstand van het recht om een rechtsmiddel in te stellen moet strikt worden uitgelegd en mag slechts worden afgeleid uit feiten die voor geen andere uitlegging vatbaar zijn (1). (1) Zie Cass., 19 juni 1989, AR 8496, AC, 1988-89, 1254.

BERUSTING - Stilzwijgende berusting in een rechterlijke beslissing - Afstand van rechtsmiddel

- Art. 1045, derde lid Gerechtelijk Wetboek

La renonciation à l'exercice d'une voie de recours est de stricte interprétation et ne peut être déduite que de faits qui ne sont susceptibles d'aucune autre interprétation (1). (1) Voir Cass., 19 juin 1989, RG 8496, Bull. et Pas., 1989, I, n° 612.

ACQUIESCEMENT - Acquiescement tacite à une décision judiciaire - Renonciation à une voie de recours

- Art. 1045, al. 3 Code judiciaire

Het verlenen van medewerking, onder voorbehoud, aan een in een arrest van herroeping van het gewijsde bevolen instaatstelling en aan de behandeling van de zaak zelf, het enkel betekenen van het arrest over de zaak zelf en het enkel richten van een eerste cassatieberoep tegen dit laatste arrest en niet tegen het herroepingsarrest volstaat niet om een stilzwijgende berusting in dat herroepingsarrest af te leiden, zodat het later cassatieberoep tegen dat herroepingsarrest ontvankelijk is.

BERUSTING - Stilzwijgende berusting in een rechterlijke beslissing - Afstand van rechtsmiddel - Cassatieberoep enkel tegen een eindarrest - Later cassatieberoep tegen een herroepingsarrest - Ontvankelijkheid

- Art. 1045, derde lid Gerechtelijk Wetboek

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Algemeen - Cassatieberoep enkel tegen een eindarrest - Later cassatieberoep tegen een herroepingsarrest - Ontvankelijkheid

- Art. 1045, derde lid Gerechtelijk Wetboek

Le fait de collaborer, sous réserve, à une mise en état ordonnée par un arrêt de révocation et à l'instruction de la cause elle-même, la seule signification de l'arrêt rendu sur la cause elle-même et le seul fait de former un premier pourvoi en cassation contre ce dernier arrêt et pas contre l'arrêt de révocation, ne suffit pas pour en déduire un acquiescement tacite à cet arrêt de révocation, de sorte que le pourvoi en cassation ultérieur contre cet arrêt de révocation est recevable.

ACQUIESCEMENT - Acquiescement tacite à une décision judiciaire - Renonciation à une voie de recours - Pourvoi en cassation dirigé uniquement contre l'arrêt définitif - Pourvoi en cassation ultérieur dirigé contre l'arrêt de révocation - Recevabilité

- Art. 1045, al. 3 Code judiciaire

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoi - Généralités - Pourvoi en cassation dirigé uniquement contre l'arrêt définitif - Pourvoi en cassation ultérieur dirigé contre l'arrêt de révocation - Recevabilité

- Art. 1045, al. 3 Code judiciaire

Nietig is het arrest dat recht doet op een vordering tot herroeping van het gewijsde, wanneer noch uit dat arrest, noch uit enig stuk waarop het Hof vermag acht te slaan blijkt dat het openbaar ministerie een schriftelijk of mondeling advies heeft uitgebracht.

Est nul l'arrêt qui statue sur une demande en requête civile lorsqu'il ne ressort ni de cet arrêt ni d'aucune autre pièce à laquelle la Cour peut avoir égard que le ministère public a donné un avis écrit ou oral.

OPENBAAR MINISTERIE - Herroeping van het gewijsde - Mededeling - Ontstentenis

- Art. 764, 6° Gerechtelijk Wetboek

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Kracht van gewijsde - Burgerlijke zaken - Herroeping - Mededeling aan het openbaar ministerie - Ontstentenis

- Art. 764, 6° Gerechtelijk Wetboek

MINISTERE PUBLIC - Requête civile - Communication - Absence

- Art. 764, 6° Code judiciaire

CHOSE JUGEE - Force de chose jugée - Matière civile - Révocation - Communication au ministère public - Absence

- Art. 764, 6° Code judiciaire

C.08.0337.N 3 september 2009 AC nr. 476

In geval van voldoende overeenstemming tussen originele elementen van twee werken, dient de auteur van het jongere werk het vermoeden van reproductie te weerleggen door aannemelijk te maken dat hij het eerdere werk niet kende of redelijkerwijze ervan geen kennis heeft kunnen krijgen.

AUTEURSRECHT - Werken - Overeenstemming - Jonger werk - Vermoeden van reproductie - Weerlegging - Bewijslast

- Artt. 1 en 87, § 1 Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Auteursrecht - Werken - Overeenstemming - Jonger werk - Vermoeden van reproductie - Weerlegging

- Artt. 1 en 87, § 1 Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

En cas de ressemblances suffisantes entre les éléments originaux des deux œuvres, l'auteur de l'œuvre la plus récente est tenu de renverser la présomption de reproduction en rendant plausible le fait qu'il ne connaissait pas l'œuvre antérieure ou qu'il ne pouvait raisonnablement en avoir connaissance.

DROITS D'AUTEUR - Oeuvres - Concordance - Oeuvre plus récente - Présomption de reproduction - Renverser la présomption - Charge de la preuve

- Art. 1er et 87, § 1er L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Charge de la preuve - Droits d'auteur - Oeuvres - Concordance - Oeuvre plus récente - Présomption de reproduction - Renverser la présomption

- Art. 1er et 87, § 1er L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

---

Indien een werk opvallende gelijkenissen vertoont met een eerder bestaand werk, behoort het aan de feitenrechter na te gaan of deze gelijkenissen met het oudere werk toevallig zijn, dan wel voorkomen uit bewuste of onbewuste ontlening aan dat werk en aldus inbreuk wordt gemaakt op het auteursrecht.

AUTEURSRECHT - Werken - Gelijkenissen - Opdracht van de rechter

- Artt. 1 en 87, § 1 Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Auteursrecht - Werken - Gelijkenissen - Opdracht van de rechter

- Artt. 1 en 87, § 1 Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

Si une œuvre présente des ressemblances importantes avec une œuvre antérieure, il appartient au juge du fond d'examiner si ces ressemblances avec l'œuvre plus ancienne sont fortuites ou résultent d'emprunts conscients ou inconscients à cette œuvre commettant ainsi une infraction aux droits d'auteur.

DROITS D'AUTEUR - Oeuvres - Ressemblances - Mission du juge

- Art. 1er et 87, § 1er L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Droits d'auteur - Oeuvres - Ressemblances - Mission du juge

- Art. 1er et 87, § 1er L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

---

C.08.0340.F 14 september 2009 AC nr. 497

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Gemeentelijk reglement - Bekendmaking - Aanplakking

De in artikel 112, Nieuwe Gemeentewet, bedoelde reglementen worden verbindend de vijfde dag volgend op de dag van bekendmaking door aanplakbrief, behalve wanneer zij het anders bepalen (1). (1) Zie concl. O.M.

Conclusion de l'avocat général GENICOT.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Légalité des arrêtes et reglements - Règlement communal - Publication - Affichage

Les règlements visés à l'article 112 de la nouvelle loi communale deviennent obligatoires le cinquième jour qui suit le jour de leur publication par la voie de l'affichage sauf s'ils en disposent autrement (1). (1) Voir conclusions écrites du ministère public.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Gemeentelijk reglement - Bekendmaking - Aanplakking

- Artt. 112 en 114 Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988

- Art. 190 Grondwet 1994

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Légalité des arrêtes et reglements - Règlement communal - Publication - Affichage

- Art. 112 et 114 Nouvelle L. communale du 24 juin 1988

- Art. 190 Constitution 1994

C.08.0343.F 2 april 2009 AC nr. 232

Conclusies van advocaat-generaal dE KOSTER,02/04/2009, C.08.0343.F

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie van toelichting - Aanvullend middel afgeleid uit een nieuwe wet - Laattijdige neerlegging

CASSATIEMIDDELEN - Algemeen - Middel afgeleid uit de schending van nog niet in werking getreden wetsbepalingen - Niet-ontvankelijkheid

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Beginsel van goed bestuur - Burgerlijke zaken - Recht op rechtszekerheid - Recht op eerbiediging van het gewettigd vertrouwen - Doelstelling - Beperkingen - Legaliteitsbeginsel - Voorrang

VERJARING - Burgerlijke zaken - Schorsing - Onrechtmatige overheidsdaad - Rechtsvordering voor een rechtbank van de rechterlijke orde - Raad van State - Beroep tot nietigverklaring van een administratieve handeling

Conclusions de l'avocat général dE KOSTER,02/04/2009, C.08.0343.F.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire ampliatif - Moyen complémentaire pris d'une loi nouvelle - Dépôt tardif

MOYEN DE CASSATION - Généralités - Moyen pris de la violation de dispositions légales qui ne sont pas entrées en vigueur - Irrecevabilité

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Principe de bonne administration - Matière civile - Droit à la sécurité juridique - Droit au respect à la confiance légitime - Objectif - Limites - Principe de légalité - Primauté

PRESCRIPTION - Matière civile - Suspension - Acte illicite des autorités - Action devant un tribunal de l'ordre judiciaire - Conseil d'Etat - Recours en annulation d'un acte administratif

---

Aangezien de nieuwe wet op grond waarvan de eiser, in een memorie van toelichting, een aanvullend cassatiemiddel formuleert, niet afwijkt van de publiekrechtelijke regels van de rechtspleging in cassatie, is die memorie die meer dan 15 dagen na de betekening van het verzoekschrift tot cassatie is neergelegd, niet ontvankelijk (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ***

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie van toelichting - Aanvullend middel afgeleid uit een nieuwe wet - Laattijdige neerlegging

- Art. 1087 Gerechtelijk Wetboek

Dès lors que la loi nouvelle, sur base de laquelle le demandeur formule, dans un mémoire ampliatif, un moyen de cassation complémentaire, ne déroge pas aux règles d'ordre public de la procédure en cassation, ledit mémoire déposé plus de quinze jours après la signification de la requête en cassation est irrecevable (1). (1) Voir les concl. du M.P.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire ampliatif - Moyen complémentaire pris d'une loi nouvelle - Dépôt tardif

- Art. 1087 Code judiciaire

Het middel dat verwijst naar een wetsontwerp is niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ....

CASSATIEMIDDELEN - Algemeen - Middel afgeleid uit de schending van nog niet in werking getreden wetsbepalingen - Niet-ontvankelijkheid

Est irrecevable le moyen qui se réfère à une loi en projet. (1). Voir les concl. du M.P.

MOYEN DE CASSATION - Généralités - Moyen pris de la violation de dispositions légales qui ne sont pas entrées en vigueur - Irrecevabilité

Uit artikel 101, eerste lid, van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 17 juli 1991, dat de toepassing van artikel 2244 van het Burgerlijk Wetboek uitsluit, volgt dat, hoewel de bij een dagvaarding bij een rechtbank van de rechterlijke orde ingestelde aansprakelijkheidsvordering tegen de Staat de verjaring stuit, het beroep voor de Raad van State tot nietigverklaring van een administratieve handeling waarvan de onwettigheid de aansprakelijkheid van de Staat in het gedrang zou brengen, die uitwerking niet heeft (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ....

VERJARING - Burgerlijke zaken - Schorsing - Onrechtmatige overheidsdaad - Rechtsvordering voor een rechtbank van de rechterlijke orde - Raad van State - Beroep tot nietigverklaring van een administratieve handeling

- Art. 101, eerste lid KB 17 juli 1991 houdende coördinatie van de wetten op de Rijkscomptabiliteit

- Art. 2244 Burgerlijk Wetboek

Il suit de l'article 101, alinéa 1er, des lois sur la comptabilité de l'Etat, coordonnées par l'arrêté royal du 17 juillet 1991, qui exclut l'application de l'article 224 du Code civil que, si l'intentement par une citation devant une juridiction de l'ordre judiciaire d'une action en responsabilité contre l'Etat interrompt la prescription, cet effet ne s'attache pas au recoursven annulation formé devant le Conseil d'Etat contre un acte administratif dont l'illégalité engagerait la responsabilité de l'Etat (1). (1) Voir les concl. du M.P.

PRESCRIPTION - Matière civile - Suspension - Acte illicite des autorités - Action devant un tribunal de l'ordre judiciaire - Conseil d'Etat - Recours en annulation d'un acte administratif

- Art. 101, al. 1er A.R. du 17 juillet 1991 portant coordination des lois sur la comptabilité de l'Etat

- Art. 2244 Code civil

De toepassing van de algemene rechtsbeginselen van het recht op rechtszekerheid en van de eerbiediging van het gewettigd vertrouwen, kan in de regel, een afwijking van de wet niet verantwoorden (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ....

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Beginsel van goed bestuur - Burgerlijke zaken - Recht op rechtszekerheid - Recht op eerbiediging van het gewettigd vertrouwen - Doelstelling - Beperkingen - Legaliteitsbeginsel - Voorrang

- Art. 2 Gerechtelijk Wetboek

L'application des principes généraux du droit à la sécurité juridique et au respect de la confiance légitime ne peut, en règle, justifier de dérogation à la loi (1). (1) Voir les concl. du M.P.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Principe de bonne administration - Matière civile - Droit à la sécurité juridique - Droit au respect à la confiance légitime - Objectif - Limites - Principe de légalité - Primauté

- Art. 2 Code judiciaire

C.08.0346.N 24 september 2009 AC nr. 524

De rechter die uitspraak moet doen over de vordering tot ontbinding van een wederkerige overeenkomst, dient de omvang en de draagwijdte te onderzoeken van de door partijen aangegane verbintenissen en, aan de hand van de feitelijke omstandigheden, te beoordelen of de aangevoerde wanprestatie voldoende ernstig is om de ontbinding uit te spreken (1). (1) Zie Cass., 31 jan. 1991, AR 8803, AC, 1990-91, nr 288.

OVEREENKOMST - Einde - Wederkerige overeenkomst - Vordering tot ontbinding - Opdracht van de rechter

- Art. 1184 Burgerlijk Wetboek

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Wederkerige overeenkomst - Vordering tot ontbinding - Opdracht van de rechter

- Art. 1184 Burgerlijk Wetboek

Le juge qui doit se prononcer sur la demande de résolution d'un contrat synallagmatique est tenu d'examiner l'étendue et la portée des engagements pris par les parties et, à la lumière des circonstances de fait, d'apprécier si le manquement invoqué est suffisamment sérieux pour prononcer la résolution (1). (1) Voir Cass., 31 janvier 1991, RG 8803, Pas., 1991, n° 288.

CONVENTION - Fin - Contrat synallagmatique - Demande de résolution - Mission du juge

- Art. 1184 Code civil

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Contrat synallagmatique - Demande de résolution - Mission du juge

- Art. 1184 Code civil

De rechter dient na te gaan of de partij die zich op de exceptie van niet-uitvoering beroept, bewijst dat haar medecontractant in gebreke is gebleven zijn wederkerige verbintenis uit te voeren, en of de exceptie niet werd ingeroepen buiten de grenzen van de onderlinge afhankelijkheid van de wederkerige verbintenissen.

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Wederkerige overeenkomst - Exceptie van niet-uitvoering - Opdracht van de rechter

VERBINTENIS - Wederkerige overeenkomst - Exceptie van niet-uitvoering - Opdracht van de rechter

Le juge est tenu d'examiner si la partie qui invoque l'exception d'inexécution prouve que son cocontractant est resté en défaut d'exécuter son engagement synallagmatique et si l'exception n'a pas été invoquée en-dehors des limites de la dépendance mutuelle entre les obligations synallagmatiques.

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Contrat synallagmatique - Exception d'inexécution - Mission du juge

OBLIGATION - Contrat synallagmatique - Exception d'inexécution - Mission du juge

---

Het algemeen rechtsbeginsel van de exceptie van niet-uitvoering laat toe dat de contractant, zonder tussenkomst van de rechter, overgaat tot het opschorten van de uitvoering van de eigen verbintenissen (1). (1) Zie Cass., 21 nov. 2003, AR C.01.0357.N, AC, 2003, nr 586.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Wederkerige overeenkomst - Exceptie van niet-uitvoering

VERBINTENIS - Wederkerige overeenkomst - Exceptie van niet-uitvoering

Le principe général du droit de l'exception d'inexécution permet que le contractant procède, sans l'intervention du juge, à la suspension de l'exécution de ses propres engagements.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Contrat synallagmatique - Exception d'inexécution

OBLIGATION - Contrat synallagmatique - Exception d'inexécution

---

In een wederkerige overeenkomst heeft iedere partij die bewijst dat haar medecontractant in gebreke is gebleven zijn verbintenissen met betrekking tot die overeenkomst uit te voeren de mogelijkheid om, gelet op de onderlinge afhankelijkheid van hun wederkerige verbintenissen, de uitvoering van haar eigen verbintenis op te schorten en het nakomen ervan uit te stellen zolang de wederpartij de hare niet uitvoert (1). (1) Zie Cass., 21 nov. 2003, AR C.01.0357.N, AC, 2003, nr 586.

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Wederkerige overeenkomst - Exceptie van niet-uitvoering

VERBINTENIS - Wederkerige overeenkomst - Exceptie van niet-uitvoering

Dans un contrat synallagmatique chaque partie qui prouve que son cocontractant est resté en défaut d'exécuter ses engagements concernant ce contrat a la possibilité, eu égard à la dépendance mutuelle entre leurs engagements réciproques, de suspendre l'exécution de son propre engagement et d'en remettre l'exécution tant que la partie adverse ne satisfait pas à ses propres engagements (1). (1) Voir Cass., 21 novembre 2003, RG C.01.0357.N, Pas., 2003, n° 586.

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Contrat synallagmatique - Exception d'inexécution

OBLIGATION - Contrat synallagmatique - Exception d'inexécution

---

Uit de enkele omstandigheid dat de niet-uitvoering van zijn verbintenissen door een contractant niet ernstig genoeg is om de wederkerige overeenkomst te zijnen laste te ontbinden, kan niet worden afgeleid dat de medecontractant, die zich op de niet-uitvoeringsexceptie beroept om tot het opschorten van de eigen verbintenissen over te gaan, hierdoor een ernstige fout begaat die de ontbinding van de overeenkomst te zijnen laste rechtvaardigt.

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Niet-uitvoering - Geen ontbinding - Gevolg - Exceptie van niet-uitvoering

VERBINTENIS - Wederkerige overeenkomst - Niet-uitvoering - Geen ontbinding - Gevolg - Exceptie van niet-uitvoering

Il ne peut se déduire de la seule circonstance que l'inexécution de ses engagements par un contractant n'est pas suffisamment grave pour prononcer la résolution du contrat synallagmatique à sa charge, que le cocontractant, qui invoque l'exception d'inexécution pour procéder à la suspension de ses propres engagements, commet ainsi une faute grave justifiant la résolution du contrat à sa charge.

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Inexécution - Pas de résolution - Conséquence - Exception d'inexécution

OBLIGATION - Contrat synallagmatique - Inexécution - Pas de résolution - Conséquence - Exception d'inexécution

---

Het gebrek van de zaak moet in concreto worden beoordeeld (1). (1) Cass., 28 jan. 2005, AR C.02.0272.N, AC, 2005, nr 55.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Gebrek van de zaak - Beoordeling

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Le vice de la chose doit être apprécié in concreto (1). (1) Cass., 28 janvier 2005, RG C.02.0272.N, Pas., 2005, n° 55.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Vice de la chose - Appréciation

- Art. 1384, al. 1er Code civil

Hoewel de feitenrechter de feiten waaruit hij het gebrek van de zaak afleidt op onaantastbare wijze beoordeelt, gaat het Hof evenwel na of de rechter die beslissing wettig uit die vaststellingen heeft kunnen afleiden.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Gebrek van de zaak - Onaantastbare beoordeling - Hof van Cassatie - Toezicht

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Si le juge du fond apprécie souverainement les faits dont il déduit le vice de la chose, la Cour contrôle cependant si, de ces constations, le juge a pu légalement déduire cette décision.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Vice de la chose - Appréciation souveraine - Cour de cassation - Contrôle

- Art. 1384, al. 1er Code civil

Een zaak is gebrekkig in de zin van artikel 1384, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek wanneer zij een abnormaal kenmerk vertoont waardoor ze in bepaalde omstandigheden schade kan veroorzaken (1). (1) Cass., 29 sept. 2006, AR C.04.0427.N-C.05.0192.N, AC, 2006, nr 449.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Gebrek van de zaak

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Une chose est affectée d'un vice au sens de l'article 1384, alinéa 1er, du Code civil, si elle présente une caractéristique anormale qui la rend, en certaines circonstances, susceptible de causer un préjudice (1). (1) Cass., 29 septembre 2006, RG C.04.0427.N - C.05.0192.N, Pas., 2006, n° 449.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Vice de la chose

- Art. 1384, al. 1er Code civil

C.08.0354.N 4 mei 2009 AC nr. 291

Conclusie van advocaat-generaal MORTIER.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Vrijspraak op strafgebied - Onbevoegdverklaring om kennis te nemen van de burgerlijke vordering

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Afwijzing van de eis

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Dagvaarding - Dagvaarding voor de strafrechter - Vrijspraak op strafgebied - Onbevoegdverklaring om kennis te nemen van de burgerlijke vordering

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Vrijspraak op strafgebied - Onbevoegdverklaring om kennis te nemen van de burgerlijke vordering

Conclusions de l'avocat général MORTIER.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Action civile (règles particulières) - Acquittement au pénal - Déclaration d'incompétence pour connaître de l'action civile

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Rejet de la demande

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Citation - Citation devant le juge pénal - Acquittement au pénal - Déclaration d'incompétence pour connaître de l'action civile

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action civile - Acquittement au pénal - Déclaration d'incompétence pour connaître de l'action civile

De bepaling van artikel 2247 B.W. overeenkomstig hetwelk de stuiting voor niet bestaande wordt gehouden indien de eis wordt afgewezen, maakt geen onderscheid naar gelang de reden van afwijzing van de eis.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Afwijzing van de eis

- Art. 2247 Burgerlijk Wetboek

La disposition de l'article 2247 du Code civil suivant laquelle l'interruption est regardée comme non avenue si la demande est rejetée, ne fait aucune distinction suivant les motifs de rejet de la demande.

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Rejet de la demande

- Art. 2247 Code civil

Wanneer de strafrechter beslist dat geen misdrijf bewezen is ten laste van de beklaagde en zich om die reden onbevoegd verklaart om kennis te nemen van de burgerlijke vorderingen ingesteld tegen de beklaagde en de burgerrechtelijk aansprakelijke partij, doet de strafrechter met deze beslissing uitspraak over de zaak zelf en houdt deze beslissing in dat de burgerlijke vordering wordt afgewezen omdat het misdrijf waarop zij steunt niet bewezen is (1). (1) Zie de conclusie van het openbaar ministerie.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Vrijspraak op strafgebied - Onbevoegdverklaring om kennis te nemen van de burgerlijke vordering

- Art. 2247 Burgerlijk Wetboek

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Dagvaarding - Dagvaarding voor de strafrechter - Vrijspraak op strafgebied - Onbevoegdverklaring om kennis te nemen van de burgerlijke vordering

- Art. 2247 Burgerlijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Vrijspraak op strafgebied - Onbevoegdverklaring om kennis te nemen van de burgerlijke vordering

- Art. 2247 Burgerlijk Wetboek

En décidant qu'aucune infraction n'est établie dans le chef du prévenu et en se déclarant par ce motif incompétent pour connaître des actions civiles exercées à l'égard de ce prévenu et de la partie civilement responsable, le juge pénal statue au fond et cette décision implique le rejet de l'action civile au motif que l'infraction sur laquelle celle-ci est fondée n'est pas établie (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Action civile (règles particulières) - Acquittement au pénal - Déclaration d'incompétence pour connaître de l'action civile

- Art. 2247 Code civil

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Citation - Citation devant le juge pénal - Acquittement au pénal - Déclaration d'incompétence pour connaître de l'action civile

- Art. 2247 Code civil

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action civile - Acquittement au pénal - Déclaration d'incompétence pour connaître de l'action civile

- Art. 2247 Code civil

C.08.0362.N 19 juni 2009 AC nr. 425

Conclusie van advocaat-generaal m.o. VAN INGELGEM.

VERZEKERING - Landverzekering - Modelovereenkomst verplichte aansprakelijkheidsverzekering motorvoertuigen - Beding - Ongeval zonder te voldoen aan de Belgische wet - Verhaal van de verzekeraar - Grondslag

Conclusions de l'avocat général délégué VAN INGELGEM.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Contrat-type d'assurance obligatoire de la responsabilité civile en matière de véhicules automoteurs - Clause - Accident survenu en Belgique alors qu'il n'est pas satisfait aux conditions de la loi belge - Recours de l'assureur - Fondement

De verzekeraar die in de polis een beding als bedoeld in artikel 25.3, b), van de Modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverekering inzake motorvoertuigen opneemt, beschikt op contractuele grondslag over een recht van verhaal wanneer de voorwaarden hiertoe vervuld zijn, zonder dat vereist is dat er een oorzakelijk verband wordt aangetoond tussen het ongeval en het verzuim om te voldoen aan de Belgische wet en reglementen om een motorrijtuig te besturen; hieraan wordt geen afbreuk gedaan door artikel 11 van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst krachtens hetwelk in de verzekeringsovereenkomst geen geheel of gedeeltelijk verval van het recht op de verzekeringstussenkomst mag bedongen worden wegens niet nakoming van een bepaalde in de overeenkomst opgelegde verplichting, nu het verhaal van artikel 25.3, b), van de Modelovereenkomst niet steunt op een door de verzekeringsovereenkomst opgelegde verplichting,maar op de miskenning van een wettelijke verplichting (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

VERZEKERING - Landverzekering - Modelovereenkomst verplichte aansprakelijkheidsverzekering motorvoertuigen - Beding - Ongeval zonder te voldoen aan de Belgische wet - Verhaal van de verzekeraar - Grondslag

- Art. 25, 3°, b KB 14 dec. 1992 betreffende de modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- Art. 88, eerste lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

L'assureur qui reprend dans la police une clause telle que visée à l'article 25.3.b) du contrat-type d'assurance obligatoire de la responsabilité civile en matière de véhicules automoteurs dispose sur base contractuelle d'un droit de recours lorsque les conditions y afférentes sont remplies, sans qu'il soit requis de prouver l'existence d'un lien de causalité entre l'accident et le défaut de satisfaire aux conditions prescrites par la loi et les règlements belges pour pouvoir conduire un véhicule; il n'y est pas dérogé par l'article 11 de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre en vertu duquel le contrat d'assurance ne peut prévoir la déchéance totale ou partielle du droit à la prestation d'assurance en raison de l'inexécution d'une obligation imposée par le contrat, dès lors que le recours de l'article 25.3.b) du contrat-type n'est pas fondé sur une obligation imposée par le contrat d'assurance mais sur la violation d'une obligation légale (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

ASSURANCES - Assurances terrestres - Contrat-type d'assurance obligatoire de la responsabilité civile en matière de véhicules automoteurs - Clause - Accident survenu en Belgique alors qu'il n'est pas satisfait aux conditions de la loi belge - Recours de l'assureur - Fondement

- Art. 25, 3°, b A.R. du 14 décembre 1992 relatif au contrat type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

- Art. 88, al. 1er L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

---

C.08.0365.N 10 september 2009 AC nr. 488

Conclusie van advocaat-generaal DUBRULLE.

AFSTAND (RECHTSPLEGING) - Afstand van geding - Cassatieberoep - Burgerlijke zaken - Partij - Advocaat bij het Hof - Vereiste

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Kamers - Verenigde kamers - Voltallige zitting - Algemene vergadering - Verenigde kamers - Raad van State - Cassatieberoep - Afstand - Bevoegdheid

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Afstand - Partij - Advocaat bij het Hof - Vereiste

RAAD VAN STATE - Cassatieberoep - Afstand - Verenigde Kamers van het Hof - Bevoegdheid

Conclusions de l'avocat général DUBRULLE.

DESISTEMENT (PROCEDURE) - Désistement d'instance - Pourvoi en cassation - Matière civile - Partie - Avocat à la Cour - Condition

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Chambres. chambres réunies. audience plénière. assemblée générale - Chambres réunies - Conseil d'Etat - Pourvoi en cassation - Désistement - Compétence

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Désistement - Partie - Avocat à la Cour - Condition

CONSEIL D'ETAT - Pourvoi en cassation - Désistement - Chambres réunies de la Cour - Compétence

---

De verenigde kamers van het Hof zijn bevoegd om afstand te verlenen van het cassatieberoep tegen een arrest van de Raad van State (1). (Impliciete beslissing) (1) Zie de concl. van het O.M.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Kamers - Verenigde kamers - Voltallige zitting - Algemene vergadering - Verenigde kamers - Raad

Les chambres réunies de la Cour sont compétentes pour décréter le désistement du pourvoi dirigé contre un arrêt du Conseil d'Etat (1). (Solution implicite) (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Chambres. chambres réunies. audience plénière. assemblée générale -

van State - Cassatieberoep - Afstand - Bevoegdheid

RAAD VAN STATE - Cassatieberoep - Afstand - Verenigde Kamers van het Hof - Bevoegdheid

Chambres réunies - Conseil d'Etat - Pourvoi en cassation - Désistement - Compétence

CONSEIL D'ETAT - Pourvoi en cassation - Désistement - Chambres réunies de la Cour - Compétence

In civiele zaken mag een partij met een door haar ondertekende akte, afstand doen van haar cassatieberoep; de bijstand van een advocaat bij het Hof is hiertoe niet vereist (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

AFSTAND (RECHTSPLEGING) - Afstand van geding - Cassatieberoep - Burgerlijke zaken - Partij - Advocaat bij het Hof - Vereiste

- Art. 1112 Gerechtelijk Wetboek

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Afstand - Partij - Advocaat bij het Hof - Vereiste

- Art. 1112 Gerechtelijk Wetboek

En matière civile une partie peut se désister de son pourvoi par un acte signé par elle; l'assistance d'un avocat à la Cour n'est pas requise (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

DESISTEMENT (PROCEDURE) - Désistement d'instance - Pourvoi en cassation - Matière civile - Partie - Avocat à la Cour - Condition

- Art. 1112 Code judiciaire

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Désistement - Partie - Avocat à la Cour - Condition

- Art. 1112 Code judiciaire

C.08.0377.N 26 november 2009 AC nr. 700

Conclusie van advocaat-generaal met opdracht VAN INGELGEM.

VERZEKERING - Landverzekering - Vordering tot het verkrijgen van schadevergoeding - Wijze van instellen van de vordering tegen de verzekerde en/of diens verzekeraar - Eerder gewezen vonnis

VERZEKERING - Landverzekering - Eigen recht van de benadeelde tegen de verzekeraar - Vordering tot het verkrijgen van schadevergoeding - Wijze van instellen van de vordering tegen de verzekerde en/of diens verzekeraar

Dat een vonnis aan de verzekeraar of aan de benadeelde in de regel slechts kan worden tegengeworpen indien zij in het geding partij zijn geweest of daarin zijn geroepen, staat er niet aan in de weg dat wanneer de benadeelde zijn vordering eerst heeft ingesteld tegen de verzekeraar en die bij afwezigheid van aansprakelijkheid wordt afgewezen, de verzekerde die nadien wordt aangesproken door de benadeelde, het in het eerste geding gewezen vonnis kan tegenwerpen aan de benadeelde (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

VERZEKERING - Landverzekering - Vordering tot het verkrijgen van schadevergoeding - Wijze van instellen van de vordering tegen de verzekerde en/of diens verzekeraar - Eerder gewezen vonnis

- Art. 89, § 1, eerste lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

Conclusions de l'avocat général délégué VAN INGELGEM.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Action tendant à l'obtention d'une indemnisation - Mode d'exercice de l'action contre l'assuré et/ou son assureur - Jugement précédent

ASSURANCES - Assurances terrestres - Droit propre de la personne lésée contre l'assureur - Action tendant à l'obtention d'une indemnisation - Mode d'exercice de l'action contre l'assuré et/ou son assureur

Le fait qu'un jugement ne peut, en principe, être opposé à l'assuré ou à la personne lésée que s'ils ont été présents ou appelés à l'instance, n'empêche pas que lorsque la personne lésée a d'abord exercé son action à l'encontre de l'assureur et que celle-ci a été rejetée à défaut de responsabilité, l'assuré qui est ensuite interpellé par la personne lésée peut lui opposer le jugement rendu en première instance (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Action tendant à l'obtention d'une indemnisation - Mode d'exercice de l'action contre l'assuré et/ou son assureur - Jugement précédent

- Art. 89, § 1er, al. 1er L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

De benadeelde, die door de verzekering over een eigen recht tegen de verzekeraar beschikt, kan aldus zijn vordering tot het verkrijgen van schadevergoeding instellen hetzij tegen de verzekerde of diens verzekeraar afzonderlijk, hetzij tegen beiden gezamenlijk; in dit laatste geval zijn de verzekerde en zijn verzekeraar bij een vastgestelde aansprakelijkheid in solidum gehouden de benadeelde te vergoeden (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

VERZEKERING - Landverzekering - Eigen recht van de benadeelde tegen de verzekeraar - Vordering tot het verkrijgen van schadevergoeding - Wijze van instellen van de vordering tegen de verzekerde en/of diens verzekeraar

- Art. 86 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

La personne lésée qui dispose, en vertu de l'assurance, d'un droit propre contre l'assureur, peut ainsi exercer son action tendant à obtenir une indemnisation, soit contre l'assuré ou son assureur séparément, soit contre les deux ensemble; dans ce dernier cas, l'assuré et son assureur déclarés responsables sont tenus in solidum à l'indemnisation de la personne lésée (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Droit propre de la personne lésée contre l'assureur - Action tendant à l'obtention d'une indemnisation - Mode d'exercice de l'action contre l'assuré et/ou son assureur

- Art. 86 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

---

C.08.0384.N 5 juni 2009 AC nr. 376

De door het stagereglement van de Orde van Vlaamse Balies opgelegde verplichting aan de kandidaat-stagiair om bij zijn verzoek tot inschrijving op de lijst van de stagiairs, een schriftelijke verklaring over te leggen aan de stafhouder in verband met de tegen hem lopende straf- of tuchtonderzoeken, kan geen onaanvaardbare inmenging in het privé-leven van de betrokkene inhouden (1). (1) Het Reglement van de Orde van de Vlaamse Balies betreffende de stage werd op 7 mei 2008 goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 28 mei 2008 (p. 27285). Zie Cass., 9 sept. 1999, AR D.98.0005.N, AC, 1999, nr 450 (architecten) en 20 maart 2009, AR C.07.0237.N, AC, 2009, nr ..., Grondwettelijk Hof, 28 jan. 2003, nr 16/2003, B.6.2.2 en B.7.1, 28 juni 2006, nr 108/2006, B.9.1 - B.9.2 en Grondwettelijk Hof, 27 nov. 2008, nr 170/2008, B.9.

ADVOCAAT - Kandidaat-stagiair - Orde van Vlaamse Balies - Stagereglement - Verklaring over straf- en tuchtonderzoeken - Privé-leven - Inmenging - Invloed

- Art. 8 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 17.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

- Art. 22 Grondwet 1994

- Artt. 495 en 496 Gerechtelijk Wetboek

GRONDWET - Art. 22 - Privé-leven - Advocaat - Kandidaat-stagiair - Orde van Vlaamse Balies - Stagereglement - Verklaring over straf- en tuchtonderzoeken - Inmenging - Invloed

- Art. 8 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 17.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

- Art. 22 Grondwet 1994

- Artt. 495 en 496 Gerechtelijk Wetboek

L'obligation imposée au candidat-stagiaire par le règlement de stage de l'Orde van Vlaamse balies de soumettre lors de sa demande d'inscription sur la liste des stagiaires, une déclaration adressée au bâtonnier à propos des instructions pénale ou disciplinaire dont il fait l'objet, ne peut impliquer une immixtion inacceptable dans la vie privée de l'intéressé (1). (1) Le règlement de l'Orde van Vlaamse balies concernant le stage a été approuvé le 7 mai 2008 par l'assemblée générale de l'Orde van Vlaamse balies et publié au Moniteur belge du 28 mai 2008 (p. 27285). Voir Cass., 9 septembre 1999, RG D.98.0005.N, Pas., 1999, n° 450 (architectes) et Cass., 20 mars 2009, RG C.07.0237.N, Pas., 2009, n° ... . C. Arb., 28 janvier 2003, n° 16/2003, B.6.2.2 et B.7.1; 28 juin 2006, n° 108/2006, B.9.1-B.9.2 C. Const., 27 novembre 2008, n° 170/2008, B.9.

AVOCAT - Candidat-stagiaire - "Orde van Vlaamse Balies" - Règlement de stage - Déclaration sur les instructions pénale et disciplinaire - Vie privée - Immixtion - Influence

- Art. 8 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 17.1 Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

- Art. 22 Constitution 1994

- Art. 495 et 496 Code judiciaire

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 22 - Vie privée - Avocat - Candidat-stagiaire - "Orde van Vlaamse Balies" - Règlement de stage - Déclaration sur les instructions pénale et disciplinaire - Immixtion - Influence

- Art. 8 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 17.1 Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

- Art. 22 Constitution 1994

- Art. 495 et 496 Code judiciaire

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Advocaat - Kandidaat-stagiair - Orde van Vlaamse Balies - Stagereglement - Verklaring over straf- en tuchtonderzoeken - Privé-leven - Inmenging - Invloed

- Art. 8 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 17.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

- Art. 22 Grondwet 1994

- Artt. 495 en 496 Gerechtelijk Wetboek

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 17.1 - Privé-leven - Advocaat - Kandidaat-stagiair - Orde van Vlaamse Balies - Stagereglement - Verklaring over straf- en tuchtonderzoeken - Inmenging - Invloed

- Art. 8 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 17.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

- Art. 22 Grondwet 1994

- Artt. 495 en 496 Gerechtelijk Wetboek

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Avocat - Candidat-stagiaire - "Orde van Vlaamse Balies" - Règlement de stage - Déclaration sur les instructions pénale et disciplinaire - Vie privée - Immixtion - Influence

- Art. 8 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 17.1 Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

- Art. 22 Constitution 1994

- Art. 495 et 496 Code judiciaire

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 17.1 - Vie privée - Avocat - Candidat-stagiaire - "Orde van Vlaamse Balies" - Règlement de stage - Déclaration sur les instructions pénale et disciplinaire - Immixtion - Influence

- Art. 8 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 17.1 Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

- Art. 22 Constitution 1994

- Art. 495 et 496 Code judiciaire

De Nederlandse Orde van Advocaten bij de balie te Brussel heeft de hoedanigheid en het belang in de zin van de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek, om een vordering in te stellen tot nietigverklaring van het stagereglement van de Orde van Vlaamse Balies dat door overschrijding van bevoegdheid zou zijn aangetast, tegen de wetten zou indruisen of op onregelmatige wijze zou zijn aangenomen (1). (1) Zie Cass., 4 april 2005, AR C.04.0336.F, AC, 2005, nr 194, met concl. van eerste advocaat-generaal Leclercq, en 6 okt. 2006, AR C.05.0394.N, AC, 2006, nr 465.

L'Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles a la qualité et l'intérêt au sens des articles 17 et 18 du Code judiciaire d'introduire une demande d'annulation du règlement de stage de l'Orde van Vlaamse balies qui serait entaché d'excès de pouvoir, qui serait contraire aux lois ou qui aurait été adopté de manière irrégulière (1). (1) Voir Cass., 4 avril 2005, RG C.04.0336.F, Pas., 2005, n° 194 et les conclusions de Monsieur le premier avocat général Leclercq et Cass., 6 octobre 2006, RG C.05.0394.N, Pas., 2006, n° 465.

ADVOCAAT - Orde van Vlaamse Balies - Stagereglement - Vordering tot nietigverklaring - Nederlandse Orde van Advocaten bij de balie te Brussel - Ontvankelijkheid

- Artt. 17, 18, 495, 496, 499, 500, 501, § 1, en 611 Gerechtelijk Wetboek

CASSATIE - Vorderingen tot vernietiging - Cassatieberoep in het belang van de wet - Orde van Vlaamse Balies - Stagereglement - Vordering tot nietigverklaring - Nederlandse Orde van Advocaten bij de balie te Brussel - Ontvankelijkheid

- Artt. 17, 18, 495, 496, 499, 500, 501, § 1, en 611 Gerechtelijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Advocaat - Orde van Vlaamse Balies - Stagereglement - Vordering tot nietigverklaring - Nederlandse Orde van Advocaten bij de balie te Brussel - Ontvankelijkheid

- Artt. 17, 18, 495, 496, 499, 500, 501, § 1, en 611 Gerechtelijk Wetboek

AVOCAT - "Orde van Vlaamse Balies" - Règlement de stage - Demande d'annulation - Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles - Recevabilité

- Art. 17, 18, 495, 496, 499, 500, 501, § 1er, et 611 Code judiciaire

CASSATION - Des demandes en annulation. des pourvois dans l'interet de la loi - "Orde van Vlaamse Balies" - Règlement de stage - Demande d'annulation - Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles - Recevabilité

- Art. 17, 18, 495, 496, 499, 500, 501, § 1er, et 611 Code judiciaire

DEMANDE EN JUSTICE - Avocat - "Orde van Vlaamse Balies" - Règlement de stage - Demande d'annulation - Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles - Recevabilité

- Art. 17, 18, 495, 496, 499, 500, 501, § 1er, et 611 Code judiciaire

---

De vordering van een op het tableau ingeschreven advocaat van de Orde van Vlaamse Balies tot nietigverklaring van een bepaling van het stagereglement van deze Orde, is niet ontvankelijk bij gebrek aan belang, indien hij niet aantoont hoe de regels betreffende de inschrijving op de lijst van de kandidaat-stagiairs hem persoonlijk en rechtstreeks kunnen raken (1). (1) Zie Cass., 6 okt. 2006, AR C.05.0394.N, AC, 2006, nr 465.

ADVOCAAT - Orde van Vlaamse Balies - Stagereglement - Vordering tot nietigverklaring - Ontvankelijkheid

- Artt. 17, 501 en 611 Gerechtelijk Wetboek

CASSATIE - Vorderingen tot vernietiging - Cassatieberoep in het belang van de wet - Advocaat - Orde van Vlaamse Balies - Stagereglement - Vordering tot nietigverklaring - Ontvankelijkheid

- Artt. 17, 501 en 611 Gerechtelijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Advocaat - Orde van Vlaamse Balies - Stagereglement - Vordering tot nietigverklaring - Ontvankelijkheid

- Artt. 17, 501 en 611 Gerechtelijk Wetboek

La demande introduite par un avocat inscrit au tableau de l'Orde van Vlaamse balies tendant à l'annulation d'une disposition du règlement de stage de cet Ordre est irrecevable à défaut d'intérêt s'il ne démontre pas en quoi les règles relatives à l'inscription sur la liste des candidats-stagiaires peuvent le concerner personnellement et directement (1). (1) Voir Cass., 6 octobre 2006, RG C.05.0394.N, Pas., 2006, n° 465.

AVOCAT - "Orde van Vlaamse Balies" - Règlement de stage - Demande d'annulation - Recevabilité

- Art. 17, 501 et 611 Code judiciaire

CASSATION - Des demandes en annulation. des pourvois dans l'interet de la loi - Avocat - "Orde van Vlaamse Balies" - Règlement de stage - Demande d'annulation - Recevabilité

- Art. 17, 501 et 611 Code judiciaire

DEMANDE EN JUSTICE - Avocat - "Orde van Vlaamse Balies" - Règlement de stage - Demande d'annulation - Recevabilité

- Art. 17, 501 et 611 Code judiciaire

C.08.0400.F 2 oktober 2009 AC nr. 550

De weddetoelagen voor periodes voor 1 september 1986 worden door de Staat niet rechtstreeks en maandelijks betaald aan de leden van het personeel van de gesubsidieerde instellingen (1). (1) Art. 36, tweede lid, W. 29 mei 1959, voor de wijziging ervan bij K.B. nr. 447 van 20 aug. 1986.

ONDERWIJS - Personeel - Weddetoelage - Betaling - Gesubsidieerde instellingen - Schuldeiser

- Art. 36, tweede lid Wet 29 mei 1959

Les subventions-traitements antérieures au 1er septembre 1986 ne sont pas payées directement et mensuellement par l'Etat aux membres du personnel des établissements subventionnés (1). (1) L. du 29 mai 1959, artikel 36, al. 2, avant sa modification par l'arrêté royal n° 447 du 20 août 1986.

ENSEIGNEMENT - Personnel - Subvention-traitement - Paiement - Etablissements subventionnés - Créancier

- Art. 36, al. 2 L. du 29 mai 1959

C.08.0404.N 16 maart 2009 AC nr. 200

Hoewel de rechter zo nodig de niet-ontvankelijkheid van de vordering wegens afwezigheid van de overeenkomstig artikel 3 van de Hypotheekwet vereiste kantmelding moet opwerpen, ontslaat dit hem er niet van toepassing te maken van artikel 774, tweede lid Ger.W. teneinde aldus het recht van verdediging van de partijen te vrijwaren.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Ambtshalve opgeworpen exceptie - Afwijzing van de vordering - Heropening van het debat

- Art. 774, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Recht van verdediging - Burgerlijke zaken - Ambtshalve opgeworpen exceptie - Afwijzing van de vordering - Heropening van het debat

- Art. 774, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

L'obligation incombant le cas échéant au juge d'opposer à la demande une fin de non-recevoir déduite du défaut de la mention marginale requise à l'article 3 de la loi hypothécaire, ne dispense pas celui-ci de l'application de l'article 774, alinéa 2, du Code judiciaire qui tend à garantir les droits de défense des parties.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Exception opposée d'office - Rejet de la demande - Réouverture des débats

- Art. 774, al. 2 Code judiciaire

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Droits de la défense - Matière civile - Exception opposée d'office - Rejet de la demande - Réouverture des débats

- Art. 774, al. 2 Code judiciaire

C.08.0410.N 12 juni 2009 AC nr. 403

De tweejarige verjaringstermijn van de rechtsvordering van verzorgingsverstrekkers ten overstaan van de patiënt, met betrekking tot de door hen geleverde geneeskundige verstrekkingen, diensten en goederen, daar inbegrepen de vordering wegens bijkomende kosten, neemt een aanvang op de eerste dag van de maand, volgend op deze waarin de geneeskundige prestaties zijn verstrekt en is verkregen na verloop van twee jaar.

GENEESKUNDE - Allerlei - Verzorgingsverstrekkers - Rechtsvordering - Tweejarige verjaring - Aanvang - Einde

- Art. 2277bis, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Aanvang - Einde - Tweejarige verjaring - Geneeskundige verzorgingsverstrekkers - Rechtsvordering

- Art. 2277bis, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek

Le délai de prescription par deux ans de l'action des prestataires de soins vis-à-vis du patient pour les prestations, biens et services médicaux qu'ils ont fournis, y compris l'action pour frais supplémentaires, prend cours le premier jour du mois suivant celui au cours duquel les prestations médicales ont été fournies et est acquis après l'expiration du délai de deux ans.

ART DE GUERIR - Divers - Prestataires de soins - Action - Prescription par deux ans - Point de départ - Fin

- Art. 2277bis, al. 1er et 2 Code civil

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature. durée. point de départikel fin) - Point de départ - Fin - Prescription par deux ans - Prestataires de soins - Action

- Art. 2277bis, al. 1er et 2 Code civil

C.08.0411.N 22 oktober 2009 AC nr. 603

De in artikel 2.11.1.b en c B.V.I.E. vermelde weigeringsgronden zijn onafhankelijk van elkaar en vereisen een afzonderlijk onderzoek, maar er bestaat een samenhang tussen hun respectieve werkingssfeer; met name om die reden mist een woordmerk dat kenmerken van waren en diensten beschrijft in de zin van artikel 2.11.1.c B.V.I.E. noodzakelijkerwijs elk onderscheidend vermogen met betrekking tot die waren of diensten in de zin van 2.11.1.b B.V.I.E. (1). (1) H.v.J., E.G., 12 feb. 2004, in de zaken C-363/99 (KPN Nederland N.V. t. Benelux-Merkenbureau, betreffende het woord "POSTKANTOOR", r.o. 67 en 85), Jur. H.v.J., 2004, p. I-1619 en C.265/00 (Campina Melkunie B.V. t. Benelux-Merkenbureau, betreffende het woord "BIOMILD", r.o.18), Jur. H.v.J., 2001, p. I-2073.

MERKEN - Benelux-merk - Benelux-Verdrag intellectuele eigendom - Weigering tot inschrijving - Weigeringsgronden - Verband - Beschrijvend woordmerk - Onderscheidend vermogen

- Art. 2.11.1.b en c Benelux Merkenwet

- Art. 3.1.b en c Richtlijn van de Raad nr 89/104/EEG van 21 dec. 1988 betreffende de aanpassing van het merkenrecht der Lid-Staten

Chacun des motifs de refus d'enregistrement mentionnés par l'article 2.11.1.b et c CBPI est indépendant des autres et exige un examen séparé, mais il existe un lien entre leurs champs d'application respectifs; c'est notamment la raison pour laquelle une marque verbale qui est descriptive des caractéristiques de produits ou de services, au sens de l'article 2.11.1.c CBPI, est nécessairement dépourvue de caractère distinctif au regard de ces mêmes produits ou services, au sens de l'article 2.11.1.b CBPI (1). (1) C.J.C.E., 12 février 2004, dans les causes C-363/99 (KPN Nederland N.V. c. Office des marques du Benelux, en ce qui concerne le terme "POSTKANTOOR", considérants 67 et 85), Rec. C.J.C.E., 2004, p. 1-1619 et C.265/00 (Campina Melkunie B.V. c. Office des marques du Benelux, en ce qui concerne le terme "BIOMILD", considérant 18), Rec. C.J.C.E., 2001, p. I-2073.

MARQUES - Marque Benelux - Convention Benelux en matière de propriété intellectuelle - Refus d'enregistrement - Motifs de refus - Lien - Marque verbale descriptive - Caractère distinctif

- Art. 2.11.1.b et c L. uniforme Benelux

- Art. 3.1.b et c Directive du Conseil n° 89/104/CEE du 21 décembre 1988 rapprochant les législations des États membres sur les marques

---

Het is niet noodzakelijk, om de inschrijving van een depot te weigeren bij gebrek aan onderscheidend vermogen, dat de tekens of benamingen waaruit het merk bestaat op het moment van de inschrijvingsaanvraag, daadwerkelijk worden gebruikt voor de beschrijving van waren of diensten als die waarvoor de aanvraag wordt ingediend of van de kenmerken van deze waren of diensten; het volstaat dat die tekens en benamingen hiertoe kunnen dienen; de inschrijving van een woordteken als merk moet dan ook geweigerd worden indien het in minstens één van de potentiële betekenissen een kenmerk van de betrokken waren of diensten aanduidt (1). (1) H.v.J., E.G., 23 okt. 2003, zaak C-191-01 P, BHIM t/ Wm. Wrigley Jr. Cy, (betreffende het woord DOUBLEMINT, r.o. 32, m.b.t. artikel 4 van verordening (EG) nr 40/94 van de Raad van 20 dec. 1993 inzake het gemeenschapsmerk) en 12 feb. 2004, in de zaken C-363/99 (KPN Nederland N.V. t. Benelux-Merkenbureau, betreffende het woord "POSTKANTOOR", r.o. 97,) Jur. H.v.J., 2004, p. I-1619 en C.265/00 (Campina Melkunie B.V. t. Benelux-Merkenbureau, betreffende het woord "BIOMILD", r.o.38), Jur. H.v.J., 2001, p. I-2073; Cass., 17 april 2008, AR C.05.0491.N, AC, 2008, nr 229 (m.b.t. het toepasselijk artikel 6bis, 1, a) van de Benelux Merkenwet).

MERKEN - Benelux-merk - Benelux-Verdrag intellectuele eigendom - Weigering tot inschrijving - Gebrek aan onderscheidend vermogen - Vereisten

- Art. 2.11.1.b en c Benelux Merkenwet

- Art. 3.1.b en c Richtlijn van de Raad nr 89/104/EEG van 21 dec. 1988 betreffende de aanpassing van het merkenrecht der Lid-Staten

Il n'est pas nécessaire, pour refuser l'enregistrement d'un dépôt pour défaut de tout caractère distinctif, que les signes ou indications composant la marque au moment de la demande d'enregistrement soient effectivement utilisés à des fins descriptives de produits ou de services tels que ceux pour lesquels la demande est présentée ou des caractéristiques de ces produits ou de ces services; il suffit que ces signes et indications puissent être utilisés à de telles fins; un signe verbal doit ainsi se voir opposer un refus d'enregistrement si, en au moins une de ses significations potentielles, il désigne une caractéristique des produits ou services concernés (1). (1) C.J.C.E., 23 octobre 2003, cause C-191-01 P, BHIM c/ Wm. Wrigley Jr. Cy (en ce qui concerne le mot DOUBLEMINT, considérant 32, concernant l'article 4 du règlement (EG) n° 40/94 du Conseil du 20 décembre 1993 sur la marque communautaire) et 12 février 2004, dans les causes C-363/99 (KPN Nederland N.V. c. Office des marques du Benelux, en ce qui concerne le terme "POSTKANTOOR", considérant 97), Rec. C.J.C.E., 2004, p. I-1619 et C.265/00 (Campina Melkunie B.V. c. Office des marques du Benelux, concernant le terme "BIOMILD", considérant 38), Rec. C.J.C.E., 2001, p. 1-2073; Cass., 17 avril 2008, RG C.05.0491.N, Pas., 2008, n° 229 (concernant l'article 6bis, 1, a) , applicable en l'espèce, de la loi uniforme Benelux).

MARQUES - Marque Benelux - Convention Benelux en matière de propriété intellectuelle - Refus d'enregistrement - Défaut de caractère distinctif - Conditions

- Art. 2.11.1.b et c L. uniforme Benelux

- Art. 3.1.b et c Directive du Conseil n° 89/104/CEE du 21 décembre 1988 rapprochant les législations des États membres sur les marques

---

C.08.0414.N 22 juni 2009 AC nr. 428

Uit artikel 3, §§ 1 en 2, 1°, van het Bosdecreet volgt dat de toepassing van de voorschriften van het Bosdecreet op een perceel niet bepaald wordt door de indeling als bosgebied in het gewestplan, maar door de feitelijke toestand van het perceel volgens de kenmerken omschreven in voormeld artikel 3; een grondoppervlak kan slechts als kaalvlakte in de zin van artikel 3, § 2, beschouwd worden mits deze voorheen met bos bezet was.

BOSSEN - Bosdecreet - Toepassing van de bepalingen van het Bosdecreet - Bestemming als bosgebied volgens het gewestplan - Kaalvlakte - Toepassing

- Art. 3, §§ 1 en 2, 1° Bosdecreet 13 juni 1990

MILIEURECHT - Bosdecreet - Toepassing van de bepalingen van het Bosdecreet - Bestemming als bosgebied volgens het gewestplan - Kaalvlakte - Toepassing

Il suit de l'article 3, § 1er et 2, 1°, du décret du Conseil flamand du 13 juin 1990, dit décret forestier, que l'application à un terrain des dispositions du décret forestier est déterminée non par le classement de ce terrain en zone forestière conformément aux dispositions d'un plan de secteur, mais par la situation de fait de ce terrain eu égard aux caractéristiques énumérées à l'article 3 précité; une surface ne peut être considérée comme une coupe à blanc au sens de l'article 3, § 2, que si elle était boisée antérieurement.

BOIS ET FORETS - Décret du Conseil flamand du 13 juin 1990, dit décret forestier - Application des dispositions du décret forestier - Classement en zone forestière conformément au plan de secteur - Coupe à blanc - Application

- Art. 3, § 1er et 2, 1° Décret forestier du 13 juin 1990

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABLISSEMENTS DANGEREUX ET INSALUBRES - Décret du Conseil flamand du 13 juin 1990, dit décret forestier - Application des dispositions du décret

- Art. 3, §§ 1 en 2, 1° Bosdecreet 13 juni 1990

forestier - Classement en zone forestière conformément au plan de secteur - Coupe à blanc - Application

- Art. 3, § 1er et 2, 1° Décret forestier du 13 juin 1990

C.08.0420.N 22 oktober 2009 AC nr. 604

De loutere aanwezigheid van een motorrijtuig op het ogenblik van een verkeersongeval volstaat niet om te besluiten dat dit motorrijtuig bij het ongeval betrokken is in de zin van artikel 29bis, § 1, W.A.M. (1); een motorrijtuig is wel betrokken in de zin van die wetsbepaling wanneer het enige rol heeft gespeeld in het verkeersongeval; hiervoor is niet vereist dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen de aanwezigheid van het motorrijtuig en het ontstaan van het verkeersongeval (2). (1) Cass., 9 jan. 2006, AR C.04.0519.N, AC, 2006, nr 21. (2) Cass., 9 jan. 2006, AR C.04.0519.N, AC, 2006, nr 21 en 3 okt. 2008, AR C.07.0130.N, AC, 2008, nr 524.

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Lichamelijke letsels - Vergoedingsplicht - Verkeersongeval - Motorrijtuig - Betrokkenheid

- Art. 29bis, § 1 Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

La simple présence d'un véhicule automoteur au moment de l'accident de la circulation ne suffit pas pour décider que ce véhicule est impliqué dans l'accident au sens de l'article 29bis, § 1er, de la loi du 21 novembre 1989 (1); un véhicule automoteur est bien impliqué au sens de cette disposition légale s'il a joué un rôle quelconque dans l'accident de la circulation; il n'est pas requis, à cet égard, qu'il existe un lien de causalité entre la présence du véhicule automoteur et la survenance de l'accident de la circulation (2). (1) Cass., 9 janvier 2006, RG C.04.0519.N, Pas., 2006, n° 21. (2) Cass., 9 janvier 2006, RG C.04.0519.N, Pas., 2006, n° 21 et 3 octobre 2008, RG C.07.0130.N, Pas., 2008, n° 524.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Lésions corporelles - Obligation de réparer - Accident de la circulation - Véhicule automoteur - Implication

- Art. 29bis, § 1er L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

---

C.08.0421.N 7 september 2009 AC nr. 480

De schending van een omzendbrief, die niet in het Belgisch Staatsblad is gepubliceerd, levert voor de overheid die hem heeft uitgevaardigd geen grond tot cassatie op.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Middel dat schending aanvoert van een omzendbrief - Ontvankelijkheid

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Omzendbrief die niet in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd - Cassatiemiddel - Burgerlijke zaken - Ontvankelijkheid

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

La violation d'une circulaire qui n'a pas été publiée au Moniteur belge ne donne pas ouverture à cassation à l'autorité qui a promulgué la circulaire.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Généralités - Moyen invoquant la violation d'une circulaire - Recevabilité

- Art. 1080 Code judiciaire

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Circulaire non publiée au Moniteur belge - Moyen de cassation - Matière civile - Recevabilité

- Art. 1080 Code judiciaire

C.08.0427.N 15 mei 2009 AC nr. 321

Voor de nietigheid van een dading over een geding dat reeds is beëindigd door een vonnis dat in kracht van gewijsde is gegaan en waarvan de partijen of een van hen geen kennis droegen, is niet vereist dat de bedoelde partij tevens partij was in het geding dat tot de rechterlijke beslissing aanleiding heeft gegeven.

DADING - Nietigheid - Door een vonnis beëindigd geding - Geen kennis door een of meerdere partijen - Voorwaarde - Partij

- Art. 2056, eerste lid Burgerlijk Wetboek

La nullité de la transaction sur un procès terminé par un jugement passé en force de chose jugée, dont les parties ou l'une d'elles n'avaient point connaissance, ne requiert pas que la partie concernée ait également été partie au procès ayant donné lieu à la décision judiciaire.

TRANSACTION - Nullité - Procès terminé par un jugement - Pas de connaissance par une ou plusieurs parties - Condition - Partie

- Art. 2056, al. 1er Code civil

C.08.0436.N 29 oktober 2009 AC nr. 626

Om billijk te zijn, moet de onteigeningsvergoeding even groot zijn als het bedrag dat moet betaald worden om zich een onroerend goed aan te schaffen van dezelfde waarde als het goed waarvan de onteigende werd ontzet (1); de veschuldigde belasting op de onteigeningsvergoeding staat in oorzakelijk verband met de onteigening (2); indien de onteigeningsvergoeding als gedwongen meerwaarde in hoofde van de onteigende wordt belast, moet die vergoeding worden verhoogd met de erop verschuldigde belasting teneinde de onteigende toe te laten een gelijkwaardig goed aan te kopen (1). (1) Cass., 24 april 1980, AC, 1979-80, nr. 541; (2) Zie Cass., 31 jan. 2008, AR C.06.0250.N, AC, 2008, nr. 76

BELASTING - Onteigeningsvergoeding - Verband

- Art. 16 Grondwet 1994

GRONDWET - Art. 16 - Onteigening - Billijke onteigeningsvergoeding

- Art. 16 Grondwet 1994

ONTEIGENING TEN ALGEMENE NUTTE - Billijke onteigeningsvergoeding - Begrip - Verschuldigde belasting - Meerwaarde

- Art. 16 Grondwet 1994

Pour être juste, l'indemnité d'expropriation doit être équivalente à la somme à débourser pour se procurer un immeuble de la même valeur que celui dont l'exproprié est dépossédé (1); l'impôt dû sur l'indemnité d'expropriation présente un lien de causalité avec l'expropriation (2); si l'indemnité d'expropriation est imposée dans le chef du contribuable en tant que plus-value forcée, cette indemnité doit être majorée de l'impôt dû sur celle-ci afin de permettre à l'exproprié de se procureur un bien de la même valeur (1) Cass., 24 avril 1980, Bull. et Pas., 1980, 1052. (2) Voir Cass., 31 janvier 2008, RG C.06.0250.N, Pas., 2008, n° 76.

IMPOT - Indemnité d'expropriation - Lien

- Art. 16 Constitution 1994

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 16 - Expropriation - Indemnité d'expropriation juste

- Art. 16 Constitution 1994

EXPROPRIATION POUR CAUSE D'UTILITE PUBLIQUE - Indemnité d'expropriation juste - Notion - Impôt dû - Plus-value

- Art. 16 Constitution 1994

C.08.0437.N 8 juni 2009 AC nr. 378

Uit de artikelen 1 en 7.1 van het Wegverkeersreglement volgt dat het bij artikel 7.1 van het Wegverkeersreglement opgelegde verbod om het verkeer te hinderen of onveilig te maken, van toepassing is op alle gebruikers van de openbare weg, en alleen op hen (1). (1) Zie Cass., 1 april 1987, AR 5576, AC, 1986-87, II, nr.457.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 7 - Verbod om het verkeer te hinderen of onveilig te maken - Toepassingsgebied

- Artt. 1 en 7.1 KB van 1 dec. 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer

- zoals van toepassing voor de wijziging bij KB 4 april 2003

Il suit des articles 1er et 7.1 du code de la route que l'interdiction de gêner la circulation ou de la rendre dangereuse prévue à l'article 7.1 du code précité s'applique à tous les usagers de la voie publique et à eux seuls (1). (1) Voir Cass., 1er avril 1987, RG 5576, Pas., 1987, n° 457.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 7 - Interdiction de gêner la circulation ou de la rendre dangereuse - Champ d'application

- Art. 1er et 7.1 A.R. du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière

- dans sa version antérieure à sa modification par l' A.R. du 4 avril 2003

C.08.0444.F 6 april 2009 AC nr. 243

Het onmiddellijk vaststellen van de identiteit van de aansprakelijke vereist niet dat zijn hoedanigheid van bewaarder van de zaak reeds op dat ogenblik is aangetoond.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Staat - Overheid - Gemeenschappen en Gewesten - Wet op de Rijkscomptabiliteit - Schuldvordering - Verjaring - Termijnen - Aanvang - Identiteit van de aansprakelijke

- Art. 100, eerste lid KB 17 juli 1991 houdende coördinatie van de wetten op de Rijkscomptabiliteit

Pour que l'identité du responsable puisse être immédiatement constatée il n'est pas requis que sa responsabilité soit dès ce moment établie.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Etat. pouvoirs publics - Communautés et Régions - Loi sur la comptabilité de l'Etat - Créance - Prescription - Délais - Point de départ - Identité du responsable

- Art. 100, al. 1er A.R. du 17 juillet 1991 portant coordination des lois sur la comptabilité de l'Etat

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Schuldvordering - Overheid - Gemeenschappen en Gewesten - Wet op de Rijkscomptabiliteit - Aanvang - Identiteit van de aansprakelijke

- Art. 100, eerste lid KB 17 juli 1991 houdende coördinatie van de wetten op de Rijkscomptabiliteit

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature. durée. point de départikel fin) - Créance - Pouvoirs publics - Communautés et Régions - Loi sur la comptabilité de l'Etat - Point de départ - Identité du responsable

- Art. 100, al. 1er A.R. du 17 juillet 1991 portant coordination des lois sur la comptabilité de l'Etat

---

C.08.0445.F 9 maart 2009 AC nr. 183

De regel volgens welke de opzegging voor persoonlijke exploitatie niet kan worden aangevoerd door de titularis van een vruchtgebruik gevestigd onder de levenden door de wil van de mens, geldt niet voor een opzegging door een blote eigenaar en door een vruchtgebruiker van het goed, nadat zij samen het goed verkregen hebben.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Einde (opzegging, verlenging, terugkeer) - Persoonlijke exploitatie - Vruchtgebruik gevestigd onder de levenden - Opzegging - Verbod

- Art. 9, derde lid Wet van 4 nov. 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

La règle selon laquelle le motif du congé en vue de l'exploitation personnelle ne peut être invoqué par le titulaire d'un usufruit constitué entre vifs par la volonté de l'homme, ne s'applique pas dans le cadre d'un congé donné par un nu-propriétaire et un usufruitier du bien après qu'ils l'ont acquis ensemble.

LOUAGE DE CHOSES - Bail a ferme - Fin (congé. prolongation. réintégration. etc) - Exploitation personnelle - Usufruit constitué entre vifs - Congé - Interdiction

- Art. 9, al. 3 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

---

C.08.0448.N 29 oktober 2009 AC nr. 627

Aan de verplichting om in het verzoekschrift tot cassatie de wettelijke bepalingen te vermelden waarvan de schending wordt aangevoerd, is voldaan wanneer de als geschonden aangewezen wetsbepalingen slaan op de aangevoerde grief (1). (1) Zie Jaarverslag van het Hof van Cassatie van België, 2008, Hoofdstuk II - Belangrijke arresten van het Hof, Afdeling 6 - Uitspraken in gerechtelijk recht, § 1. Ontvankelijkheid van het cassatiemiddel, 127, B., betreffende Cass., 19 dec. 2008, voltallige zitting, AR C.07.0281.N, AC, 2008 nr. 746, met concl. O.M.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Als geschonden aangewezen artikelen - Aangevoerde grief - Ontvankelijkheid

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Als geschonden aangewezen artikelen - Aangevoerde grief - Ontvankelijkheid

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

L'obligation d'indiquer dans la requête en cassation les dispositions légales dont la violation est invoquée est respectée lorsque les dispositions indiquées comme étant violées concernent le grief invoqué (1). (1) Voir Rapport annuel de la Cour de cassation de Belgique, 2008, chapitre II - Quelques arrêts importants, Section 6 - Arrêts en matière de droit judiciaire, § 1er, Recevabilité des moyens en cassation, 127, B, concernant Cass., 19 décembre 2008, aud. plén., RG C.07.0281.N, Pas., 2008, n° 746 et les conclusions du M.P.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme du pourvoi et indications - Articles cités comme étant violés - Grief invoqué - Recevabilité

- Art. 1080 Code judiciaire

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Articles cités comme étant violés - Grief invoqué - Recevabilité

- Art. 1080 Code judiciaire

De in de artikelen 20 en 21 van de wet betreffende de handelsagentuurovereenkomst bedoelde uitwinningsvergoeding strekt ertoe het verlies van cliënteel te compenseren en heeft derhalve een vergoedend karakter; de uitwinningsvergoeding, wettelijk verschuldigd aan de handelsagent na de beëindiging van de agentuurovereenkomst, is derhalve niet onderworpen aan de dwingende bepalingen van de wet betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties.

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Handelsagentuurovereenkomst - Uitwinningsvergoeding - Draagwijdte - Wet betalingsachterstand -

L'indemnité d'éviction visée aux articles 20 et 21 de la loi du 15 avril 1995 relative au contrat d'agence commerciale tend à compenser la perte de clientèle et a, dès lors, un caractère compensatoire; l'indemnité d'éviction, légalement due à l'agent commercial après la cessation du contrat d'agence, n'est dès lors pas soumise aux dispositions impératives de la loi du 2 août 2002 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales.

COMMERCE. COMMERCANT - Contrat d'agence - Indemnité d'éviction - Portée - Loi du 2 août 2002 concernant la lutte contre le

Toepasselijkheid

- Artt. 20, eerste lid, en 21 Wet 13 april 1995

retard de paiement dans les transactions commerciales - Applicabilité

- Art. 20, al. 1er, et 21 L. du 13 avril 1995

De wet betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties beoogt de achterstand tegen te gaan van contractuele betalingsverplichtingen die strekken tot vergoeding voor geleverde goederen en diensten; de bepalingen ervan zijn derhalve niet van toepassing op betalingsverplichtingen die strekken tot vergoeding van schade wegens de ontbinding of de beëindiging van overeenkomsten die dergelijke transacties tot voorwerp hebben.

La loi du 2 août 2002 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales vise à résorber le retard dans les obligations contractuelles de paiement qui tendent à la rémunération de la fourniture de biens et de la prestation de services; ses dispositions ne s'appliquent dès lors pas aux obligations de paiement qui tendent à l'indemnisation d'un dommage du chef de résolution ou de cessation de conventions qui ont pour objet de telles transactions.

BETALING - Vergoeding van handelstransacties - Wet betalingsachterstand - Doel - Toepassingsgebied

- Artt. 2.1 en 3 Wet 2 aug. 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties

HANDELSPRAKTIJK - Vergoeding van handelstransacties - Wet betalingsachterstand - Doel - Toepassingsgebied

- Artt. 2.1 en 3 Wet 2 aug. 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties

PAYEMENT - Rémunération de transactions commerciales - Loi du 2 août 2002 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales - But - Champ d'application

- Art. 2.1 et 3 L. du 2 août 2002

PRATIQUES DU COMMERCE - Rémunération de transactions commerciales - Loi du 2 août 2002 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales - But - Champ d'application

- Art. 2.1 et 3 L. du 2 août 2002

C.08.0458.N 5 november 2009 AC nr. 641

Wanneer bij een handelshuur de onderhuurder rechtstreekse huurder wordt van de verhuurder, indien de hoofdhuur door de schuld, op het initiatief of met de instemming van de hoofdhuurder een einde neemt voor het einde van de huurtijd, is de huurovereenkomst tussen de hoofdverhuurder en de vroegere onderhuurder geen nieuwe huurovereenkomst; het is in de regel de voortzetting van de huur die bestond tussen de hoofdverhuurder en de hoofdhuurder, onder de voorwaarden die de hoofdverhuurder en de vroegere onderhuurder in onderlinge overeenstemming hebben bepaald of die door de rechter zijn bepaald.

Lorsque dans un bail commercial le sous-locataire devient le locataire direct du bailleur, si la location principale prend fin avant l'échéance du bail par la faute, à l'initiative ou de l'accord du locataire principal, le contrat de bail entre le bailleur principal et l'ancien sous-locataire ne constitue pas un nouveau contrat de bail; cela constitue, en principe, la prorogation du bail qui existait entre le bailleur principal et le locataire principal, aux conditions déterminées de commun accord entre le bailleur principal et l'ancien sous-locataire ou déterminées par le juge.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Onderverhuring en huuroverdracht - Hoofdhuur - Beëindiging voor het einde van de huurtijd - Schuld, initiatief of instemming van de hoofdhuurder - Gevolg - Onderhuurder - Rechtstreekse huurder van de verhuurder - Huurovereenkomst - Aard

- Art. 11, II, derde lid Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

LOUAGE DE CHOSES - Bail commercial - Souslocation et cession du bail - Bail principal - Cessation avant l'échéance du bail - Faute, initiative ou accord du locataire principal - Conséquence - Sous-locataire - Locataire direct du bailleur - Contrat de bail - Nature

- Art. 11, II, al. 3 L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

C.08.0459.N 19 november 2009 AC nr. 678

De gerechtelijke ontbinding op grond artikel 1184 van het Burgerlijk Wetboek van een wederkerige overeenkomst met opeenvolgende of doorlopende prestaties, zoals een huurcontract, werkt alleen voor de toekomst wanneer de ter uitvoering van de overeenkomst volbrachte prestaties niet meer teruggegeven kunnen worden (1). (1) Zie Cass., 25 feb. 1991, AR 8971, A.C., 1990-91, nr. 345

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Gerechtelijke ontbinding

- Art. 1184 Burgerlijk Wetboek

OVEREENKOMST - Einde - Gerechtelijke ontbinding - Wederkerige overeenkomst met opeenvolgende of doorlopende prestaties

- Art. 1184 Burgerlijk Wetboek

La résolution judiciaire fondée sur l'article 1184 du Code civil, d'un contrat synallagmatique à prestations successives ou continues, comme un contrat de bail, n'a d'effet pour l'avenir que lorsque les prestations effectuées en exécution du contrat ne peuvent plus être restituées (1). (1) Voir Cass., 25 février 1991, RG 8971, Pas., 1991, n° 345.

LOUAGE DE CHOSES - Bail commercial - Fin (congé. renouvellement. etc) - Résolution judiciaire

- Art. 1184 Code civil

CONVENTION - Fin - Résolution judiciaire - Contrat synallagmatique à prestations successives ou continues

- Art. 1184 Code civil

C.08.0461.N 22 oktober 2009 AC nr. 605

Een dading kan nietig worden verklaard als de titel wordt ontdekt door degene waarvoor de kennis nuttig zou geweest zijn om een dading aan te gaan, de titel betrekking had op de rechten waarvoor een dading werd aangegaan en de titel aantoont dat één van de partijen geen rechten had en de ontdekking van latere titels niet als grond van nietigheid was uitgesloten; er is geen sprake van latere ontdekking wanneer de partij die aanvoert dat de dading nietig is, op het ogenblik van het sluiten van de dading kennis had of kon hebben van het bestaan van de titel waaruit blijkt dat de wederpartij niet het minste recht had.

DADING - Nietigheid - Naderhand ontdekte titel - Voorwaarden

- Art. 2057, tweede lid Burgerlijk Wetboek

Une transaction sera déclarée nulle si le titre est découvert par celui pour lequel la connaissance en aurait été utile pour transiger, si le titre concernait les droits sur lesquels il a été transigé, si le titre démontre qu'une des parties n'avait pas de droits et que la découverte de titres ultérieurs n'était pas exclue comme cause de nullité; il n'est pas question de découverte ultérieure lorsque la partie qui allègue que la transaction est nulle, avait connaissance ou pouvait avoir connaissance au moment où la transaction était conclue de l'existence du titre duquel il ressort que la partie adverse n'avait pas le moindre droit.

TRANSACTION - Nullité - Titre découvert ultérieurement - Conditions

- Art. 2057, al. 2 Code civil

C.08.0465.N 20 april 2009 AC nr. 259

De feitenrechter die de buitenlandse wet toepast, dient de draagwijdte ervan te bepalen door rekening te houden met de interpretatie die eraan gegeven wordt in het land van oorsprong.

VREEMDE WET - Toepassing van de buitenlandse wet - Taak van de feitenrechter

Le juge du fond qui applique une loi étrangère est tenu de déterminer la portée de cette loi en tenant compte de l'interprétation qui lui est donnée dans son pays d'origine.

LOI ETRANGERE - Application de la loi étrangère - Mission du juge du fond

---

Het Hof gaat bij toepassing van de buitenlandse wet door de feitenrechter, de overeenstemming na van de beslissing van de feitenrechter met de interpretatie die eraan gegeven wordt in het land van oorsprong, maar kan evenwel alleen kennisnemen van een schending van de buitenlandse wet door middel van een verwijzingsregel.

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Buitenlandse wet - Taak van het Hof

Si elle est tenue, lors de l'appréciation de l'application d'une loi étrangère par le juge du fond, de contrôler la concordance de cette décision avec l'interprétation donnée à cette loi dans son pays d'origine, la Cour ne peut toutefois connaître de la violation de cette loi que par la voie d'une règle de renvoi.

CASSATION - Généralités. mission et raison d'etre de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Loi étrangère - Mission de la Cour

Het middel dat enkel schending aanvoert van het vreemd recht, maar geen schending van de verwijzingsregel, is niet ontvankelijk.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Aangevoerde schending van een vreemde wet

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

VREEMDE WET - Cassatiemiddel - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Aangevoerde schending van een vreemde wet

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

Le moyen qui se borne à invoquer la violation du droit étranger sans invoquer la violation d'une règle de renvoi, est irrecevable.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Violation invoquée d'une loi étrangère

- Art. 1080 Code judiciaire

LOI ETRANGERE - Moyen de cassation - Matière civile - Indications requises - Violation invoquée d'une loi étrangère

- Art. 1080 Code judiciaire

C.08.0468.F 18 juni 2009 AC nr. 418

Wanneer een zaak in beraad is genomen door een uit drie rechters samengesteld rechtscollege, tijdens het beraad een van hen heeft ontdekt dat er te zijnen aanzien een grond tot wraking bestond waardoor hij zich diende te onthouden om van de zaak kennis te nemen en de zaak na heropening van het debat voor een anders samengesteld rechtscollege kwam dat echter uit de vroegere rechters bestond, met uitzondering van degene die zich diende te onthouden van de zaak, kan uit de omstandigheid alleen dat die rechters samen met de rechter die zich nadien van de zaak heeft onthouden, hebben beraadslaagd over de zaak, niet worden afgeleid dat zij niet over de vereiste onpartijdigheid beschikten om in de nieuwe samenstelling uitspraak te doen, dat het beginsel van wapengelijkheid of het recht van verdediging van een partij zijn miskend (1). (1) Zie Cass., 2 mei 1984, AR 3584, AC, 1983-84, nr. 504.

WRAKING - Rechter die zich onthoudt tijdens het beraad in een samenstelling met drie rechters - Hervatting van de zaak voor een andere zetel - Zelfde rechters behalve die welke zich onthoudt - Onpartijdigheid van de nieuwe zetel - Wapengelijkheid - Recht van verdediging

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een onpartijdige rechterlijke instantie - Rechter die zich tijdens het beraad onthoudt - Hervatting van de zaak voor een andere zetel - Zelfde rechters behalve die welke zich onthoudt - Onpartijdigheid van de nieuwe zetel

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Beginselen van wapengelijkheid en van het recht op tegenspraak - Algemeen beginsel van het recht van verdediging - Rechter die zich tijdens het beraad onthoudt - Hervatting van de zaak voor een andere zetel - Zelfde rechters behalve die welke zich onthoudt - Wapengelijkheid - Recht van verdediging

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Lorsqu'une cause a été prise en délibéré par un siège composé de trois juges, qu'au cours du délibéré l'un d'eux a découvert qu'il existait une cause de récusation en sa personne l'obligeant à s'abstenir et que l'affaire a été reprise après réouverture des débats devant un autre siège comprenant toutefois les juges du premier siège, autres que celui tenu de s'abstenir, il ne saurait se déduire de la seule circonstance que ces juges ont délibéré au sujet de la cause avec le juge qui s'est ensuite abstenu, qu'ils n'ont pas disposé de l'impartialité requise pour statuer dans le cadre du nouveau siège, que le principe de l'égalité des armes a été méconnu ou que les droits de la défense d'une partie ont été violés (1). (1)Voir Cass., 2 mai 1984, RG 3584, Bull. et Pas., I, 1984, n° 504.

RECUSATION - Juge s'abstenant au cours du délibéré en formation à trois juges - Reprise de l'affaire devant un autre siège - Même juges à l'exception de celui qui s'abstient - Impartialité du nouveau siège - Egalité des armes - Droits de la défense

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un tribunal impartial - Juge s'abstenant au cours du délibéré - Reprise de l'affaire devant un autre siège - Même juges à l'exception de celui qui s'abstient - Impartialité du nouveau siège

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Principes de l'égalité des armes et du contradictoire - Principe général du droit imposant le respect des droits de la défense - Juge s'abstenant au cours du délibéré - Reprise de l'affaire devant un autre siège - Même juges à l'exception de celui qui s'abstient - Egalité des armes - Droits de la défense

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

C.08.0469.N 2 maart 2009 AC nr. 164

Buiten het geval van de tussenvordering tot vrijwaring, is de tussenvordering, die een veroordeling beoogt, die niet afhangt van de veroordeling waartoe de hoofdvordering strekt, hoewel zij daarmee samenhangt, geen ondergeschikte vordering, zodat zulke tussenvordering als hoofdvordering kan blijven bestaan, als de gedinginleidende hoofdvordering niet ontvankelijk of niet gegrond wordt verklaard (1). (1) Zie Cass., 11 maart 1991, AR 9001, AC, 1990-1991, nr 361.

TUSSENKOMST - Vordering tussen reeds in het geding betrokken partijen - Tussenvordering - Tussenvordering die een veroordeling beoogt - Verband met de hoofdvordering - Onontvankelijkheid van de hoofdvordering

- Artt. 15 en 16, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Tussenvordering - Tussenvordering die een veroordeling beoogt - Verband met de hoofdvordering - Onontvankelijkheid van de hoofdvordering

- Artt. 15 en 16, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

A l'exception de la demande incidente en garantie, toute demande incidente tendant à obtenir une condamnation qui, bien que liée à la demande principale, n'est pas dépendante de la condamnation visée par la demande principale, ne constitue pas une demande subsidiaire, de sorte que cette demande incidente subsiste au titre de demande principale lorsque la demande principale introductrice d'instance est déclarée irrecevable ou non fondée (1). (1) Voir Cass., 11 mars 1991, RG 9001, Pas., 1991, n° 361.

INTERVENTION - Demande entre parties litigantes - Demande incidente - Demande incidente tendant à obtenir une condamnation - Lien avec la demande principale - Irrecevabilité de la demande principale

- Art. 15 et 16, al. 2 Code judiciaire

DEMANDE EN JUSTICE - Demande incidente - Demande incidente tendant à obtenir une condamnation - Lien avec la demande principale - Irrecevabilité de la demande principale

- Art. 15 et 16, al. 2 Code judiciaire

C.08.0472.N 22 oktober 2009 AC nr. 606

De door de optredende notaris, naar wie de partijen zijn verwezen door de rechtbank die uitspraak moet doen over een vordering tot verdeling, op te stellen boedelbeschrijving wordt slechts verricht indien minstens een van de partijen hem hiertoe verzoekt.

VERDELING - Boedelbeschrijving

- Artt. 1175 en 1212 Gerechtelijk Wetboek

Il n'est procédé à l'inventaire par le notaire instrumentant, devant lequel le tribunal qui doit statuer sur la demande de partage a renvoyé les parties, que si une des parties au moins le lui demande.

PARTAGE - Inventaire

- Art. 1175 et 1212 Code judiciaire

De partij die niet heeft verzaakt aan het recht een boedelbeschrijving door de optredende notaris te laten verrichten kan tegen de afwezigheid van inventaris opkomen zolang het proces-verbaal van beweringen en zwarigheden niet is afgesloten.

VERDELING - Boedelbeschrijving - Afwezigheid - Verhaal

- Artt. 1175 en 1212 Gerechtelijk Wetboek

La partie qui n'a pas renoncé au droit de faire procéder à un inventaire par le notaire instrumentant, peut critiquer l'absence d'inventaire tant que le procès-verbal des dires et difficultés n'est pas clôturé.

PARTAGE - Inventaire - Absence - Recours

- Art. 1175 et 1212 Code judiciaire

Krachtens het algemeen rechtsbeginsel dat de afstand van een recht door een partij strikt moet worden geïnterpreteerd en niet wordt vermoed, kan haar afstand van het recht een boedelbeschrijving door de optredende notaris te doen opstellen slechts worden afgeleid uit feiten die voor geen andere uitlegging vatbaar zijn (1). (1) Zie Cass., 20 april 1989, AR 8065, AC, 1988-89, nr 473.

AFSTAND VAN RECHT - Boedelbeschrijving

- Artt. 1175 en 1212 Gerechtelijk Wetboek

VERDELING - Boedelbeschrijving - Afstand van recht

- Artt. 1175 en 1212 Gerechtelijk Wetboek

En vertu du principe général du droit suivant lequel la renonciation à un droit est de stricte interprétation et ne se présume pas, une telle renonciation au droit de faire dresser un inventaire par le notaire instrumentant ne peut se déduire que de faits qui ne sont susceptibles d'aucune autre interprétation (1). (1) Voir Cass., 20 avril 1989, RG 8065, Pas., 1989, n° 473.

RENONCIATION - Inventaire

- Art. 1175 et 1212 Code judiciaire

PARTAGE - Inventaire - Renonciation

- Art. 1175 et 1212 Code judiciaire

Een akte van de rechtspleging wordt geacht in de taal van de rechtspleging te zijn gesteld wanneer alle vermeldingen vereist voor de regelmatigheid van de akte in die taal zijn gesteld (1) of, in het geval een aanhaling in een andere taal van de rechtspleging is opgenomen, wanneer in de akte tevens de vertaling of de zakelijke inhoud ervan in de taal van de rechtspleging is weergegeven (2). (1) Cass., 6 juni 2008, AR C.07.0144.F, AC, 2008, nr. 352; zie Cass., 22 april 2008, AR P.07.1867.N, AC, 2008, nr. 242. (2) Cass., 14 april 2000, AR C.99.0089.F, AC, 2000, nr. 255.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Burgerlijke zaken - Akte van de rechtspleging - Taal van de rechtspleging - Aanhaling in een andere taal

- Artt. 2, 24 en 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

Un acte de procédure est réputé rédigé dans la langue de la procédure lorsque toutes les mentions requises en vue de sa régularité sont rédigées en cette langue (1) ou, dans le cas d'une citation dans une langue autre que celle de la procédure, lorsque l'acte reproduit aussi la traduction ou sa teneur dans la langue de la procédure (2). (1) Cass., 6 juin 2008, RG C.07.0144.F, Pas., 2008, n° 352; voir Cass., 22 avril 2008, RG P.07.1867.N, Pas., 2008, n° 242. (2) Cass., 14 avril 2000, RG C.99.0089.F, Pas., 2000, n° 255.

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En appel - Matière civile - Acte de la procédure - Langue de la procédure - Citation dans une autre langue

- Art. 2, 24 et 40 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

---

C.08.0479.N 7 september 2009 AC nr. 481

De omstandigheid dat het antwoord waarin de verhuurder andere voorwaarden voorstelt en dat hij tijdig en bij aangetekende brief heeft toegezonden, door de fout van de postdiensten de huurder niet bereikt, heeft niet tot gevolg dat de huur wordt hernieuwd tegen de voorwaarden die de huurder heeft voorgesteld en dat de rechter met het antwoord van de verhuurder geen rekening moet houden.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Huurhernieuwing - Verplichtingen van partijen - Voorwaarden gesteld door de huurder - Antwoord van de verhuurder - Gebrek aan kennisgeving door de huurder - Fout van de postdiensten

- Artt. 14 en 18 Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

La circonstance que la réponse par laquelle le bailleur stipule des conditions différentes, envoyée en temps utile et par lettre recommandée, n'a pas été délivrée au preneur à la suite d'une faute des services de la poste, n'a pas pour effet que le bail est renouvelé aux conditions proposées par le preneur et que le juge n'est pas tenu d'avoir égard à la réponse du bailleur.

LOUAGE DE CHOSES - Bail commercial - Fin (congé. renouvellement. etc) - Renouvellement du bail - Obligations des parties - Conditions proposées par le preneur - Réponse du bailleur - Défaut de notification au preneur - Faute des services de la poste

- Art. 14 et 18 L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

---

Uit de artikelen 14, eerste en tweede lid en 18, eerste en tweede lid van de Handelshuurwet volgt dat de huur wordt hernieuwd tegen de voorwaarden voorgesteld door de huurder in de kennisgeving van zijn vraag tot huurhernieuwing, als de verhuurder nalaat tijdig en in de wettelijk bepaalde vorm te reageren. Als de verhuurder in antwoord op de vraag tot huurhernieuwing, andere voorwaarden voorstelt, wordt de huur hernieuwd volgens de voorwaarden waaromtrent de partijen akkoord gaan of bij gebreke aan een dergelijk akkoord volgens de beslissing naar billijkheid van de rechter.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Huurhernieuwing - Verplichtingen van partijen - Voorwaarden gesteld door de huurder - Antwoord van de verhuurder

Il suit des articles 14, alinéas 1er et 2, et 18, alinéas 1er et 2, de la loi sur les baux commerciaux que, si le bailleur omet de répondre en temps utile et dans les formes requises par la loi, le bail est renouvelé aux conditions proposées par le preneur lors de la notification de la demande de renouvellement. Si le bailleur stipule d'autres conditions en réponse à la demande de renouvellement, le bail est renouvelé aux conditions qui emportent l'accord des parties ou, à défaut d'accord, aux conditions décidées en équité par le juge.

LOUAGE DE CHOSES - Bail commercial - Fin (congé. renouvellement. etc) - Renouvellement du bail - Obligations des parties - Conditions proposées par le preneur - Réponse du bailleur

- Artt. 14 en 18 Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

- Art. 14 et 18 L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

---

C.08.0480.N 3 september 2009 AC nr. 477

Een maatregel die tot hoofddoel heeft de aanvrager in staat te stellen zijn proceskansen in te schatten en daarenboven bewijzen in te zamelen waarvan hij niet aanvoert dat zij dreigen verloren te gaan, is kennelijk geen voorlopige of bewarende maatregel die, in de wetgeving van een lidstaat vastgesteld, bij de gerechten van die staat kan worden aangevraagd, zelfs indien een gerecht van een andere lidstaat krachtens de EEX-Verordening bevoegd is om van het bodemgeschil kennis te nemen.

Une mesure dont le but principal est de permettre au demandeur d'évaluer ses chances au procès et de réunir en outre les preuves dont il n'invoque pas la preuve qu'elles pourraient se perdre, ne constitue manifestement pas une mesure provisoire ou conservatoire qui, prévue par la loi d'un Etat membre, peut être demandée aux autorités judiciaires de cet Etat, même si une juridiction d'un autre État membre est compétente pour connaître du fond en vertu du Règlement CE n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Allerlei - E.E.X.-Verordening - Voorlopige of bewarende maatregelen

- Art. 31 EEG-Verordening nr 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - E.E.X.-Verordening - Bevoegdheid - Voorlopige of bewarende maatregelen

- Art. 31 EEG-Verordening nr 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Divers - Règlement (C.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Mesures provisoires ou conservatoires

- Art. 31 Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Règlement (C.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Compétence - Mesures provisoires ou conservatoires

- Art. 31 Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

C.08.0487.F 11 mei 2009 AC nr. 305

Een zaak is gebrekkig wanneer zij een abnormaal kenmerk vertoont waardoor zij in bepaalde omstandigheden schade kan veroorzaken; de rechter kan uit de omstandigheid alleen dat het wegdek van de verkeersgeleider niet bestemd was voor het wegverkeer, niet wettig afleiden dat het gat in die verkeersgeleider geen gebrek van de rijbaan is (1). (1) Cass., 11 sept. 2008, AR C.07.0200.F, AC, 2008, nr 464; Cass., 28 jan. 2005, AR C.02.0272.N, AC, 2005, nr 55; Cass., 21 mei 1999, AC, 1999, AR C.96.0259.N, nr 302.

Une chose est affectée d'un vice lorsqu'elle présente une caractéristique anormale qui la rend, en certaines circonstances, susceptible de causer un préjudice; le juge ne peut légalement déduire de la seule circonstance que le revêtement d'un îlot directionnel n'était pas destiné à la circulation, que le trou dans celui-ci ne constitue pas un vice de la chaussée (1). (1) Cass., 11 septembre 2008, RG C.07.0200.F, Pas., 2008, n° 464; 28 janvier 2005, RG C.02.0272.N, Pas., 2005, n° 55; 21 mai 1999, Pas., 1999, RG C.96.0259.N, n° 302.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Gebrek van de zaak - Begrip - Gat in het wegdek - Verkeersgeleider - Weerslag

- Art. 1384 Burgerlijk Wetboek

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Vice de la chose - Notion - Trou dans la chaussée - Ilot directionnel - Incidence

- Art. 1384 Code civil

C.08.0489.N 15 mei 2009 AC nr. 322

De Dioxinewet en de uitvoeringsbesluiten moeten gekaderd worden in het door de Europese Commissie opgelegde verbod van overcompensatie en de budgettaire mogelijkheden van de Belgische Staat; het feit dat slechts bepaalde schade van de ondernemingen wordt vergoed, sluit aldus niet uit dat de vergoeding afhankelijk wordt gesteld van verzaking aan alle schade die van de Belgische Staat zou kunnen gevorderd worden.

LANDBOUW - Dioxinecrisis - Vergoeding - Bepaalde schade - Voorwaarde - Verzaking aan elke schadevordering tegen de Staat - Wettigheid

- Art. 16 Wet 3 dec. 1999

- Art. 5, vierde lid KB 25 jan. 2000 tot instelling van een vergoedingsregeling voor sommige voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong die zich op het Belgisch grondgebied bevinden

- Art. 7, eerste lid KB 25 jan. 2000 tot instelling van een vergoedingsregeling naar aanleiding van de dioxinecrisis voor sommige voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong

La loi du 3 décembre 1999 et les arrêtés royaux d'exécution se situent dans le cadre de l'interdiction de la surcompensation imposée par la Commission européenne et des possibilités budgétaires de l'État belge; le fait que seuls certains dommages des entreprises soient indemnisés n'exclut, ainsi, pas que l'indemnité soit accordée à la condition de la renonciation à toute réparation de dommage qui pourrait être réclamée de l'État belge.

AGRICULTURE - Crise de la dioxine - Indemnité - Dommage déterminé - Condition - Renonciation à toute action en dommages-intérêts contre l'Etat - Légalité

- Art. 16 L. du 3 décembre 1999

- Art. 5, al. 4 A.R. du 25 janvier 2000 organisant l'octroi d'une indemnité pour certaines denrées alimentaires d'origine animale se trouvant sur le territoire belge

- Art. 7, al. 1er A.R. du 25 janvier 2000 relatif à l'institution d'un régime d'indemnisation suite à la crise de la dioxine pour certaines denrées alimentaires d'origine animale

---

De Koning, die de bevoegdheid heeft zelf de modaliteiten van de mogelijke vergoeding te regelen, kan ook voor de van de landbouwbedrijven onderscheiden ondernemingen, rekening houdende met de budgettaire gevolgen en het vermijden van de door de Europese Commissie verboden overcompensatie, en voor het toekennen van de vergoeding aan ondernemingen wier producten van dierlijke oorsprong zijn vernietigd, in beslag genomen of uit de handel genomen ingevolge maatregelen die de Belgische overheid heeft genomen in het kader van de dioxinecrisis, de voorwaarde opleggen van een onherroepelijke verzaking zonder voorbehoud aan elk recht en aan elke vordering tegen de Staat wegens de door de dioxinecrisis geleden schade.

LANDBOUW - Dioxinecrisis - Schade - Staatssteun - Dioxinewet - Van landbouwbedrijven onderscheiden bedrijven - Voorwaarde - Verzaking aan elk recht en aan elke vordering tegen de Staat - Wettigheid - Bevoegdheid van de Koning

- Art. 16 Wet 3 dec. 1999

- Art. 5, vierde lid KB 25 jan. 2000 tot instelling van een vergoedingsregeling voor sommige voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong die zich op het Belgisch grondgebied bevinden

- Art. 7, eerste lid KB 25 jan. 2000 tot instelling van een vergoedingsregeling naar aanleiding van de dioxinecrisis voor sommige voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong

Le Roi, qui est compétent pour fixer lui-même les modalités de l'indemnité éventuelle, peut aussi imposer aux entreprises distinctes des entreprises agricoles, en tenant compte des effets budgétaires et en évitant la surcompensation interdite par la Commission européenne et pour accorder l'indemnité à des entreprises dont les produits d'origine animale ont été détruits, saisis ou retirés du commerce à la suite de mesures prises par les autorités publiques belges dans le cadre de la crise de la dioxine, la condition d'une renonciation irrévocable et sans réserve à tout droit et toute action contre l'État en raison de dommages subis à cause de la crise de la dioxine.

AGRICULTURE - Crise de la dioxine - Dommage - Aides d'Etat - Loi du 3 décembre 1999 relative à des mesures d'aide en faveur d'entreprises touchées par la crise de la dioxine - Entreprises distinctes des entreprises agricoles - Condition - Renonciation à tout droit et à toute action contre l'Etat - Légalité - Compétence du Roi

- Art. 16 L. du 3 décembre 1999

- Art. 5, al. 4 A.R. du 25 janvier 2000 organisant l'octroi d'une indemnité pour certaines denrées alimentaires d'origine animale se trouvant sur le territoire belge

- Art. 7, al. 1er A.R. du 25 janvier 2000 relatif à l'institution d'un régime d'indemnisation suite à la crise de la dioxine pour certaines denrées alimentaires d'origine animale

---

Uit het geheel van de bepalingen van artikel 52, § 1, eerste en tweede lid, artikel 54, § 1, 3 en 4 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud en artikel 2, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 oktober 1996 en inzonderheid de aard, de doelstelling en de berekeningswijze van de schadeloosstelling wegens waardevermindering ingevolge het bouwverbod, volgt dat alleen de eigenaar of de houder van een zakelijk recht op het goed aanspraak kan maken op een vergoeding voor de geleden eigendomsbeperking.

MILIEURECHT - Natuurbehoud - Aanduiding als beschermd duingebied - Bouwverbod - Schadevergoeding

- Artt. 52, § 1, eerste en tweede lid, 54, §§ 1, 3 en 4 Wet 12 juli 1973

- Art. 2, tweede lid B.Vl.Reg. 8 okt. 1996 tot uitvoering van artikel 54 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud

Il suit de l'ensemble des dispositions des articles 52, § 1er, alinéas 1er et 2, 54, §§1er, 3 et 4, de la loi du 12 juillet 1973 sur la conservation de la nature, et 2, alinéa 2, de l'arrêté du Gouvernement flamand du 8 octobre 1996 portant exécution de l'article 54 de la loi du 12 juillet 1973 sur la conservation de la nature, et plus spécialement de la nature, de l'objectif et du mode de calcul de l'indemnité pour la diminution de valeur à la suite d'une interdiction de bâtir que seuls le propriétaire ou le titulaire d'un droit réel sur le bien peuvent prétendre à une indemnisation en raison de la restriction du droit de propriété.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABLISSEMENTS DANGEREUX ET INSALUBRES - Conservation de la nature - Classement en zone de dunes protégée - Interdiction de bâtir - Indemnité

- Art. 52, § 1er, al. 1er et 2, 54, § 1er, 3 et 4 L. du 12 juillet 1973

- Art. 2, al. 2 A. Gouv. fl. du 8 octobre 1996

C.08.0498.N 30 november 2009 AC nr. 707

Nu de wet geen bijzondere bepalingen bevat inzake de verjaring van de rechtstreekse vordering gebaseerd op artikel 68 van de Wet Landverzekeringsovereenkomst is de rechtstreekse vordering gebaseerd op artikel 68 van deze wet onderworpen aan de verjaringsregels bepaald in artikel 34, § 2 (1). (1) Cass., 30 jan. 2009, AR C.06.0234.N, AC, 2009, nr 79.

VERZEKERING - Landverzekering - Verjaringsregeling - Eigen recht jegens de verzekeraar van de huurdersaansprakelijkheid - Toepassing

- Art. 34, § 2, en 68 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

La loi ne contenant aucune disposition particulière quant à sa prescription, l'action directe fondée sur l'article 68 de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre est soumise au régime de prescription de l'article 34, § 2, de la même loi (1). (1) Voir Cass., 30 janvier 2009, RG C.06.0234.N, AC, 2009, n° 79.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Régime de prescription - Droit propre à l'égard de l'assureur de la responsabilité locative - Application

- Art. 34, § 2, et 68 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

---

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de wetgever met de verwijzing in artikel 34, § 2 van de Wet Landverzekeringsovereenkomst naar artikel 86, alleen heeft willen verduidelijken dat de verjaringsregeling bepaald in artikel 34, § 2, van toepassing is op de door de wet ingestelde rechtstreekse vorderingen bij aansprakelijkheidsverzekeringen en niet de bedoeling heeft gehad om rechtstreekse vorderingen gebaseerd op een andere bepaling van die wet dan artikel 86 uit te sluiten van de toepassing van artikel 34, § 2.

VERZEKERING - Landverzekering - Verjaringsregeling - Toepassing

- Artt. 34, § 2, en 86 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

Il ressort des travaux préparatoires que, par la référence faite dans l'article 34, § 2, de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre à l'article 86 de la même loi, le législateur a uniquement précisé sa volonté de soumettre les actions directes instaurées par la loi en matière d'assurances de la responsabilité à l'application du régime de prescription prévu à l'article 34, § 2, précité et non exprimé la volonté d'exclure les actions directes fondées sur d'autres dispositions que l'article 86 précité de l'application de l'article 34, § 2, précité.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Régime de prescription - Application

- Art. 34, § 2, et 86 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

---

Wanneer in burgerlijke zaken, een wet voor de verjaring van de vordering een kortere termijn bepaalt dan die gesteld door de vorige wet, en het betrokken recht voor de inwerkingtreding van de nieuwe wet is ontstaan, begint de nieuwe verjaringstermijn ten vroegste met de inwerkingtreding van de nieuwe wet te lopen, zij het dat dit een eerder ingetreden verjaring overeenkomstig de oude regel niet zal verhinderen (1). (1) Cass., 30 jan. 2009, AR C.06.0234.N, AC, 2009, nr 79.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Nieuwe wet - Kortere verjaringstermijn dan de oude wet

- Art. 2 Burgerlijk Wetboek

Lorsqu'en matière civile, une loi prévoit pour une action un délai de prescription inférieur au délai prévu par une ancienne loi et que le droit en question est né avant l'entrée en vigueur de la loi nouvelle, le nouveau délai de prescription prend cours, au plus tôt, au moment où la loi nouvelle entre en vigueur, sans toutefois faire obstacle à la prescription acquise en application de l'ancienne loi (1). (1) Cass., 30 janvier 2009, RG C.06.0234.N, AC, 2009, n° 79.

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature. durée. point de départikel fin) - Loi nouvelle - Délai de prescription inférieur à celui de l'ancienne loi

- Art. 2 Code civil

C.08.0499.F 21 december 2009 AC nr. 771

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Handelspraktijken - Bescherming van de consument - Onrechtmatig beding - Kennelijk onevenwicht - Wettelijk begrip - Beoordeling

HANDELSPRAKTIJK - Bescherming van de consument - Onrechtmatig beding - Opschortende voorwaarde - Voorwaarde niet vervuld - Bestemming van het gestorte voorschot - Kennelijk onevenwicht - Beoordeling - Criterium

HANDELSPRAKTIJK - Bescherming van de consument - Onrechtmatig beding - Kennelijk onevenwicht - Wettelijk begrip - Hof van Cassatie - Beoordeling

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Handelspraktijken - Bescherming van de consument - Onrechtmatig beding - Opschortende voorwaarde - Voorwaarde niet vervuld - Bestemming van het gestorte voorschot - Kennelijk onevenwicht - Beoordeling - Criterium

Conclusions de l'avocat général GENICOT.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Généralités - Pratiques du commerce - Protection du consommateur - Clause abusive - Déséquilibre manifeste - Notion légale - Appréciation

PRATIQUES DU COMMERCE - Protection du consommateur - Clause abusive - Condition suspensive - Non-réalisation - Sort de l'acompte versé - Déséquilibre manifeste - Appréciation - Critère

PRATIQUES DU COMMERCE - Protection du consommateur - Clause abusive - Déséquilibre manifeste - Notion légale - Cour de cassation - Appréciation

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Pratiques du commerce - Protection du consommateur - Clause abusive - Condition suspensive - Non-réalisation - Sort de l'acompte versé - Déséquilibre manifeste - Appréciation - Critère

---

Het Hof moet nagaan of de bodemrechter, bij zijn beoordeling, het wettelijk begrip kennelijk onevenwicht niet heeft miskend (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2010, nr ...

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Handelspraktijken - Bescherming van de consument - Onrechtmatig beding - Kennelijk onevenwicht - Wettelijk begrip - Beoordeling

- Art. 31, § 1 Wet 14 juli 1991

HANDELSPRAKTIJK - Bescherming van de consument - Onrechtmatig beding - Kennelijk onevenwicht - Wettelijk begrip - Hof van Cassatie - Beoordeling

- Art. 31, § 1 Wet 14 juli 1991

Il incombe à la Cour de vérifier si, dans le cadre de son appréciation, le juge du fond n'a pas méconnu la notion légale de déséquilibre manifeste (1). (1) Voir concl. écrites du ministère public.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Généralités - Pratiques du commerce - Protection du consommateur - Clause abusive - Déséquilibre manifeste - Notion légale - Appréciation

- Art. 31, § 1er L. du 14 juillet 1991

PRATIQUES DU COMMERCE - Protection du consommateur - Clause abusive - Déséquilibre manifeste - Notion légale - Cour de cassation - Appréciation

- Art. 31, § 1er L. du 14 juillet 1991

Het arrest verantwoordt zijn beslissing naar recht wanneer het, zonder verder in te gaan op de verplichtingen van de verkoper door het invoegen van een opschortende voorwaarde, beslist dat er een onrechtmatig gebruik van het voorschot wordt gemaakt in geval van niet-vervulling van die voorwaarde, omdat het een kennelijk onevenwicht tussen de partijen schept (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2010, nr ...

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Handelspraktijken - Bescherming van de consument - Onrechtmatig beding - Opschortende voorwaarde - Voorwaarde niet vervuld - Bestemming van het gestorte voorschot - Kennelijk onevenwicht - Beoordeling - Criterium

- Art. 31, § 1 Wet 14 juli 1991

HANDELSPRAKTIJK - Bescherming van de consument - Onrechtmatig beding - Opschortende voorwaarde - Voorwaarde niet vervuld - Bestemming van het gestorte voorschot - Kennelijk onevenwicht - Beoordeling - Criterium

- Art. 31, § 1 Wet 14 juli 1991

Sans avoir à examiner plus avant les obligations qu'impose au vendeur l'insertion de la condition suspensive, l'arrêt justifie légalement sa décision de considérer comme abusive, car créant un déséquilibre manifeste entre les parties, le sort réservé à l'acompte versé en cas de non-réalisation de la dite condition (1). (1) Voir concl. écrites du ministère public.

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Pratiques du commerce - Protection du consommateur - Clause abusive - Condition suspensive - Non-réalisation - Sort de l'acompte versé - Déséquilibre manifeste - Appréciation - Critère

- Art. 31, § 1er L. du 14 juillet 1991

PRATIQUES DU COMMERCE - Protection du consommateur - Clause abusive - Condition suspensive - Non-réalisation - Sort de l'acompte versé - Déséquilibre manifeste - Appréciation - Critère

- Art. 31, § 1er L. du 14 juillet 1991

C.08.0500.F 27 april 2009 AC nr. 281

De berusting, die verondersteld wordt voorwaardelijk te zijn, kan niet beletten dat de gedaagde in hoger beroep, ingeval de tegenpartij haar hoofdberoep op een later tijdstip instelt, incidenteel beroep instelt.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Allerlei - Gedaagde in hoger beroep - Berusting - Later hoofdberoep

- Art. 1054, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

L'acquiescement, présumé conditionnel, ne pourra, en cas d'appel principal ultérieur de la partie adverse, faire obstacle à l'appel incident de la partie intimée.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Divers - Partie intimée - Acquiescement - Appel principal ultérieur

- Art. 1054, al. 1er Code judiciaire

C.08.0504.F 15 juni 2009 AC nr. 406

De omstandigheid dat de opdrachtgever, zelfs een openbaar overheid, de voor een bouwplaats verantwoordelijke aannemer de verplichting heeft opgelegd om de signalisatie ervan te verzekeren, heft de aansprakelijkheid van de opdrachtgever ten aanzien van derden niet op (1). (1) Cass., 14 jan. 1994, AR 8188, AC, 1994, nr. 19; Fagnart, "La responsabilité civile, Chronique de jurisprudence 1985-1995", Les Dossiers du J.T., p. 40, nr. 32; zie ook Cass., 7 maart 1963, volt. terechtz., Bull. et Pas., 1963, I, p. 743 met concl. adv.-gen. Ganshof van der Meersch.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Staat - Overheid - Voor het verkeer openstaande weg - Openbare werken - Bouwplaats - Opdrachtgever - Openbare overheid - Aannemer - Signalisatie - Verplichting

La circonstance que le maître de l'ouvrage, fût-il pouvoir public, a confié à l'entrepreneur chargé d'un chantier l'obligation d'assurer la signalisation de celui-ci laisse subsister la responsabilité du maître de l'ouvrage à l'égard des tiers (1). (1) Cass., 14 janvier 1994, RG 8188, Pas., 1994, n° 19; Fagnart, "La responsabilité civile, Chronique de jurisprudence 1985-1995", Les Dossiers du J.T., p. 40, n° 32; voir également Cass., 7 mars 1963, aud. plénière, Bull. et Pas., 1963, I, p. 743 avec les conclusions de l'avocat Général Ganshof van der Meersch.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Etat. pouvoirs publics - Chaussée ouverte à la circulation - Travaux publics - Chantier - Maître de l'ouvrage - Pouvoir public - Entrepreneur - Signalisation - Obligation

---

C.08.0505.F 4 december 2009 AC nr. 719

Krachtens het algemeen rechtsbeginsel dat de wetten geen terugwerkende kracht hebben, waarvan de wet van 25 juni 1992 op dat punt niet afwijkt, is een wet die een schorsingsgrond van de verjaring bepaalt die niet voorkomt in de wet die van toepassing is op het ogenblik waarop de vordering is ontstaan, vanaf haar inwerkingtreding van toepassing op die verjaring.

VERZEKERING - Landverzekering - Toepassing van de wet in de tijd - Landverzekeringsovereenkomst - Verjaring - Nieuwe schorsingsgrond

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Landverzekeringsovereenkomst - Verjaring - Nieuwe schorsingsgrond

VERJARING - Burgerlijke zaken - Schorsing - Landverzekeringsovereenkomst - Toepassing van de wet in de tijd - Nieuwe schorsingsgrond

En vertu du principe général du droit de la non-rétroactivité des lois, auquel la loi du 25 juin 1992 ne déroge pas sur ce point, une loi prévoyant une cause de suspension de la prescription inconnue de la loi applicable au moment où l'action est née s'applique à cette prescription dès son entrée en vigueur.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Application de la loi dans le temps - Contrat d'assurance terrestre - Prescription - Nouvelle cause de suspension

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Contrat d'assurance terrestre - Prescription - Nouvelle cause de suspension

PRESCRIPTION - Matière civile - Suspension - Contrat d'assurance terrestre - Application de la loi dans le temps - Nouvelle cause de suspension

Een nieuwe wet is in de regel van toepassing op toestanden die na haar inwerkingtreding ontstaan en op de toekomstige gevolgen van de onder de vroegere wet ontstane toestanden die zich voordoen of die voortduren onder vigeur van de nieuwe wet, voor zover die toepassing geen afbreuk doet aan reeds onherroepelijk vastgestelde rechten (1). (1) Cass., 1 okt. 2009, AR C.07.0625.N, AC, 2009, nr ...; 4 dec. 2009, AR C.09.0007.F, AC, 2009, nr ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd

- Art. 2 Burgerlijk Wetboek

Une loi nouvelle est en principe applicable aux situations nées postérieurement à son entrée en vigueur et aux effets futurs des situations nées sous le régime de la loi ancienne qui se produisent ou se prolongent sous l'empire de la loi nouvelle, pour autant que cette application ne porte pas atteinte à des droits déjà irrévocablement fixés (1). (1) Cass., 1er octobre 2009, RG C.07.0625.N, Pas., 2009, n° ...; Cass., 4 décembre 2009, RG C.09.0007.F, Pas. 2009, n° ...

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps

- Art. 2 Code civil

C.08.0507.F — 20 november 2009 — AC nr. 681

Uit de omstandigheid dat de rechter de overeenkomst uitlegt op grond van de letterlijke bewoordingen ervan, volgt niet dat hij de gemeenschappelijke bedoeling van de partijen niet heeft nagegaan (1). (1) Cass., 7 mei 1998, AR C.95.0325.N, AC, 1998, nr. 227.

OVEREENKOMST - Uitlegging - Letterlijke bewoordingen - Gevolg - Gemeenschappelijke bedoeling van de partijen

- Artt. 1134 en 1156 Burgerlijk Wetboek

Il ne se déduit pas de la circonstance qu'il interprète la convention de manière littérale que l'arrêt n'a pas recherché quelle était l'intention commune des parties (1). (1) Cass., 7 mai 1998, RG C.95.0325.N, Pas., 1998, n° 227.

CONVENTION - Interprétation; voir aussi: 077/03 preuve - Sens littéral - Conséquence - Intention commune des parties

- Art. 1134 et 1156 Code civil

De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze de draagwijdte van een overeenkomst onder verwijzing naar de gemeenschappelijke bedoeling van de partijen (1). (1) Cass., 7 mei 1998, AR C.95.0325.N, AC, 1998, nr. 227.

OVEREENKOMST - Uitlegging - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

- Art. 1156 Burgerlijk Wetboek

Le juge apprécie souverainement la portée d'une convention en tenant compte de l'intention commune des parties (1). (1) Cass., 7 mai 1998, RG C.95.0325.N, Pas., 1998, n° 227.

CONVENTION - Interprétation; voir aussi: 077/03 preuve - Portée - Appréciation par le juge

- Art. 1156 Code civil

C.08.0514.N — 17 december 2009 — AC nr. 762

Het beginsel van de gelijke behandeling van de inschrijvers, dat mede gegrond is op het gelijkheidsbeginsel zoals dit voortvloeit uit de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, is inherent aan de reglementering betreffende de gunning van overheidsopdrachten en staat in het kader van een gunning ingevolge openbare aanbesteding een vrije invulling van de opdracht door de inschrijvers in de weg (1). (1) Zie Cass., 19 nov. 1970, A.C., 1970, 256.

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Gunning van overheidsopdrachten - Beginsel van gelijke behandeling van de inschrijvers

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

- Art. 1, § 1, eerste lid Wet 24 dec. 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Gunning van overheidsopdrachten - Beginsel van gelijke behandeling van de inschrijvers

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

- Art. 1, § 1, eerste lid Wet 24 dec. 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten

Le principe de l'égalité de traitement des soumissionnaires, qui est notamment fondé sur le principe d'égalité tel qu'il découle des articles 10 et 11 de la Constitution, est inhérent à la réglementation relative à la passation des marchés publics et empêche, dans le cadre d'une adjudication publique, une interprétation libre du marché par les soumissionnaires (1). (1) Voir Cass., 19 novembre 1970, Bull., 1971, 242.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Article 11 - Passation de marchés publics - Principe de l'égalité de traitement des soumissionnaires

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

- Art. 1er, § 1er, al. 1er L. du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fourniture et de services

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Passation de marchés publics - Principe de l'égalité de traitement des soumissionnaires

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

- Art. 1er, § 1er, al. 1er L. du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fourniture et de services

---

C.08.0516.F 7 december 2009 AC nr. 722

Uit de vrijspraak wegens het bestaan van twijfel volgt niet noodzakelijkerwijs en met zekerheid dat de strafrechter beslist heeft dat het bewijs van een toevallig feit is geleverd.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Vrijspraak wegens het bestaan van twijfel - Draagwijdte - Toevallig feit

Il ne suit pas nécessairement et certainement de l'acquittement prononcé au bénéfice du doute que, selon le juge pénal, la preuve d'un cas fortuit a été établie.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Acquittement au bénéfice du doute - Portée - Cas fortuit

---

C.08.0520.N 5 november 2009 AC nr. 642

Bij de beoordeling van de omvang van de uitwinningsvergoeding waarop de handelsagent recht heeft na de beëindiging van de overeenkomst wanneer hij de principaal nieuwe klanten heeft aangebracht of wanneer hij de zaken met de bestaande klanten aanzienlijk heeft uitgebreid, voor zover dit de principaal nog aanzienlijke voordelen kan opleveren, mag de rechter rekening houden met alle omstandigheden waarover hij op het ogenblik van zijn uitspraak beschikt; hij mag ook rekening houden met de feiten en omstandigheden die de bestendigheid van de relatie tussen de principaal en het cliënteel beïnvloeden, voorzover die niet toerekenbaar zijn aan de principaal (1). (1) Zie Cass., 15 mei 2008, AR C.07.0320.N, A.C., 2008, nr 298; R.W., 2008-09, 1684, noot K. WAGNER.

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Handelsagentuurovereenkomst - Einde - Uitwinningsvergoeding - Beoordeling - Opdracht van de rechter - Relevante omstandigheden

- Art. 20 Wet 13 april 1995

Lors de l'appréciation du montant de l'indemnité d'éviction à laquelle l'agent a droit après la cessation de son contrat lorsqu'il a apporté de nouveaux clients au commettant ou a développé sensiblement les affaires avec la clientèle existante, pour autant que cette activité doive encore procurer des avantages substantiels au commettant, le juge peut tenir compte de toutes les circonstances dont il dispose au moment où il rend sa décision; il peut aussi tenir compte des faits et circonstances qui influencent la continuité de la relation entre le commettant et la clientèle, pour autant qu'ils ne soient pas imputables au commettant (1). (1) Voir Cass., 15 mai 2008, RG C.07.0320.N, Pas., 2008, n° 298; R.W., 2008-09, 1684 et la note signée K. WAGNER.

COMMERCE. COMMERCANT - Contrat d'agence commerciale - Fin - Indemnité d'éviction - Appréciation - Mission du juge - Circonstances pertinentes

- Art. 20 L. du 13 avril 1995

De uitwinningsvergoeding waarop de handelsagent recht heeft na de beëindiging van de overeenkomst wanneer hij de principaal nieuwe klanten heeft aangebracht of wanneer hij de zaken met de bestaande klanten aanzienlijk heeft uitgebreid, voor zover dit de principaal nog aanzienlijke voordelen kan opleveren, strekt ertoe het verlies van cliënteel te compenseren en heeft derhalve een vergoedend karakter.

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Handelsagentuurovereenkomst - Einde - Uitwinningsvergoeding - Aard

- Art. 20 Wet 13 april 1995

L'indemnité d'éviction à laquelle l'agent a droit après la fin de son contrat lorsqu'il a apporté de nouveaux clients au commettant ou a développé sensiblement les affaires avec la clientèle existante, pour autant que cette activité doive encore procurer des avantages substantiels au commettant, tend à compenser la perte de clientèle et a, dès lors, un caractère compensatoire.

COMMERCE. COMMERCANT - Contrat d'agence commerciale - Fin - Indemnité d'éviction - Nature

- Art. 20 L. du 13 avril 1995

De Wet Betalingachterstand, die beoogt de achterstand tegen te gaan van contractuele betalingsverplichtingen die strekken tot vergoeding voor geleverde goederen en diensten, is van toepassing op alle betalingen tot vergoeding van handelstransacties, doch is niet van toepassing op betalingsverplichtingen die strekken tot vergoeding van schade wegens de ontbinding of beëindiging van overeenkomsten die dergelijke transacties tot voorwerp hebben.

BETALING - Interesten - Moratoire interesten - Wet betalingsachterstand - Doel - Toepassingsgebied

- Artt. 2.1 en 3 Wet 2 aug. 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties

INTEREST - Moratoire interest - Wet betalingsachterstand - Doel - Toepassingsgebied

- Artt. 2.1 en 3 Wet 2 aug. 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties

La loi du 2 août 2002 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales qui vise à lutter contre le retard dans les obligations de paiement résultant d'un contrat qui tendent à la rémunération de la fourniture de biens ou de la prestation de services, s'applique à tous les paiements effectués en rémunération de transactions commerciales mais ne s'applique pas aux obligations de paiement tendant à l'indemnisation du dommage du chef de résolution ou de cessation de contrats qui ont de telles transactions pour objet.

PAYEMENT - Intérêts - Intérêts moratoires - Loi du 2 août 2002 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales - Objectif - Champ d'application

- Art. 2.1 et 3 L. du 2 août 2002

INTERETS - Intérêts moratoires - Loi du 2 août 2002 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales - Objectif - Champ d'application

- Art. 2.1 et 3 L. du 2 août 2002

C.08.0524.F 12 oktober 2009 AC nr. 572

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de goederen - Onderhoudsuitkering - Bedrag - Vaststelling - Staat van behoeftigheid - Terugval van economische situatie

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de goederen - Onderhoudsuitkering - Bedrag - Vaststelling - Criteria - Levensstandaard tijdens het huwelijk

LEVENSONDERHOUD - Echtscheiding en scheiding van tafel en bed - Gevolgen t.a.v. de goederen - Onderhoudsuitkering - Bedrag - Vaststelling - Criteria - Levensstandaard tijdens het huwelijk

LEVENSONDERHOUD - Echtscheiding en scheiding van tafel en bed - Gevolgen t.a.v. de goederen - Onderhoudsuitkering - Bedrag - Vaststelling - Staat van behoeftigheid - Terugval van economische situatie

Conclusions de l'avocat général GENICOT.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux biens - Pension alimentaire - Montant - Fixation - Etat de besoin - Dégradation de la situation économique

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux biens - Pension alimentaire - Montant - Fixation - Critères - Niveau de vie durant le mariage

ALIMENTS - Divorce et séparation de corps - Effets du divorce quant aux biens - Pension alimentaire - Montant - Fixation - Critères - Niveau de vie durant le mariage

ALIMENTS - Divorce et séparation de corps - Effets du divorce quant aux biens - Pension alimentaire - Montant - Fixation - Etat de besoin - Dégradation de la situation économique

Bij het vaststellen van het bedrag van de onderhoudsuitkering na echtscheiding houdt de rechter niet alleen rekening met de terugval van de economische situatie van de begunstigde t.g.v. de keuzes die de echtgenoten tijdens het samenleven hebben gemaakt, maar ook met de aanzienlijke terugval van zijn economische situatie t.g.v. de echtscheiding (1) (2). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ... (2) Art. 301, B.W., zoals vervangen bij W. 27 april 2007.

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de goederen - Onderhoudsuitkering - Bedrag - Vaststelling - Staat van behoeftigheid - Terugval van economische situatie

- Art. 301, § 3, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek

LEVENSONDERHOUD - Echtscheiding en scheiding van tafel en bed - Gevolgen t.a.v. de goederen - Onderhoudsuitkering - Bedrag - Vaststelling - Staat van behoeftigheid - Terugval van economische situatie

- Art. 301, § 3, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek

Pour fixer le montant de la pension alimentaire après divorce, le juge tient compte non seulement de la dégradation de la situation économique du bénéficiaire résultant des choix opérés par les époux durant la vie commune mais aussi de la dégradation significative de sa situation économique en raison du divorce (1) (2). (1) Voir conclusions écrites du ministère public. (2) C. civ., artikel 301, tel que remplacé par la loi du 27 avril 2007.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux biens - Pension alimentaire - Montant - Fixation - Etat de besoin - Dégradation de la situation économique

- Art. 301, § 3, al. 1er et 2 Code civil

ALIMENTS - Divorce et séparation de corps - Effets du divorce quant aux biens - Pension alimentaire - Montant - Fixation - Etat de besoin - Dégradation de la situation économique

- Art. 301, § 3, al. 1er et 2 Code civil

Bij het vaststellen van het bedrag van de onderhoudsuitkering na echtscheiding kan de rechter m.n. rekening houden met de levensstandaard van de partijen tijdens het huwelijk (1) (2). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ... (2) Art. 301, B.W., zoals vervangen bij W. 27 april 2007.

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de goederen - Onderhoudsuitkering - Bedrag - Vaststelling - Criteria - Levensstandaard tijdens het huwelijk

- Art. 301, § 3, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek

LEVENSONDERHOUD - Echtscheiding en scheiding van tafel en bed - Gevolgen t.a.v. de goederen - Onderhoudsuitkering - Bedrag - Vaststelling - Criteria - Levensstandaard tijdens het huwelijk

- Art. 301, § 3, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek

Pour fixer le montant de la pension alimentaire après divorce, le tribunal peut notamment tenir compte du niveau de vie des parties pendant le mariage (1) (2). (1) Voir conclusions écrites du ministère public. (2) C. civ., artikel 301, tel que remplacé par la loi du 27 avril 2007.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux biens - Pension alimentaire - Montant - Fixation - Critères - Niveau de vie durant le mariage

- Art. 301, § 3, al. 1er et 2 Code civil

ALIMENTS - Divorce et séparation de corps - Effets du divorce quant aux biens - Pension alimentaire - Montant - Fixation - Critères - Niveau de vie durant le mariage

- Art. 301, § 3, al. 1er et 2 Code civil

C.08.0531.N 15 mei 2009 AC nr. 323

De koper die zich op de niet-conforme levering van de verkochte zaak beroept en, ook al kan hij de betaling van de koopprijs geheel of gedeeltelijk opschorten op grond van de exceptie van niet-uitvoering, de ontbinding van de overeenkomst niet vordert, vermag niet én de verkoopprijs niet te betalen én tezelfdertijd schadevergoeding te vorderen tot herstel van de geleverde zaak.

KOOP - Leveringsplicht - Niet-conforme levering - Sanctie - Rechten van de koper

- Artt. 1184, 1604 en 1650 Burgerlijk Wetboek

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Koop - Leveringsplicht - Niet-conforme levering - Sanctie - Rechten van de koper

- Artt. 1184, 1604 en 1650 Burgerlijk Wetboek

L'acheteur qui invoque la délivrance non conforme de la chose vendue et qui, nonobstant la possibilité de suspendre en tout ou en partie le paiement du prix en vertu de l'exception d'inexécution, ne réclame pas la résolution de la convention, ne peut pas à la fois ne pas payer le prix et réclamer des dommages-intérêts compensatoires de la chose livrée.

VENTE - Obligation de délivrance - Délivrance non conforme - Sanction - Droits de l'acheteur

- Art. 1184, 1604 et 1650 Code civil

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Vente - Obligation de délivrance - Délivrance non conforme - Sanction - Droits de l'acheteur

- Art. 1184, 1604 et 1650 Code civil

C.08.0533.F 12 oktober 2009 AC nr. 573

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

HUUR VAN GOEDEREN - Huishuur - Einde (opzegging, verlenging, enz.) - Opzegging door de verpachter - Opzegging door de huurder

Wanneer de huurder de huurovereenkomst beëindigt door een opzegging te betekenen met een termijn die verstrijkt vóór het verstrijken van de termijn van de opzegging die door de verhuurder is gedaan, eindigt de huurovereenkomst niet t.g.v. de door de verhuurder gedane opzegging, maar t.g.v. de opzegging door de huurder (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

HUUR VAN GOEDEREN - Huishuur - Einde (opzegging, verlenging, enz.) - Opzegging door de verpachter - Opzegging door de huurder

- Artt. 3, § 2, eerste lid, en § 5, derde lid Wet houdende wijziging van de bepalingen van het Burgerlijk wetboek inzake huishuur

Conclusions de l'avocat général GENICOT.

LOUAGE DE CHOSES - Bail a loyer - Fin (congé. prolongation. etc) - Congé donné par le bailleur - Congé donné par le preneur

Lorsque le preneur met fin au bail en signifiant un congé dont le délai expire avant l'expiration du délai du congé donné par le bailleur, le bail prend fin, non ensuite du congé donné par le bailleur, mais ensuite du congé donné par le preneur (1). (1) Voir conclusions écrites du ministère public.

LOUAGE DE CHOSES - Bail a loyer - Fin (congé. prolongation. etc) - Congé donné par le bailleur - Congé donné par le preneur

- Art. 3, § 2, al. 1er, et § 5, al. 3 L. du 20 février 1991 modifiant et complétant les dispositions du Code civil relatives aux baux à loyer

---

C.08.0537.F 6 november 2009 AC nr. 643

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Staat - Overheid - Overheid - Gemeente - Openbare weg - Beveiligingsplicht - Grens - Aard

GEMEENTE - Openbare weg - Beveiligingsplicht - Grens - Aard

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Incidenteel beroep - Gedaagde in hoger beroep

WEGEN - Openbare weg - Gemeente - Beveiligingsplicht - Grens - Aard

De verplichting voor een gemeente om enkel voldoende veilige wegen voor het verkeer open te stellen en om ieder abnormaal gevaar, ongeacht of het verborgen dan wel zichtbaar is, door de passende maatregelen te voorkomen, houdt geen resultaatverbintenis in (1), zodat de rechter, bij de beoordeling van het bestaan van een fout van de gemeente, rekening moet houden met het feit dat de gemeentelijke overheid de bedoelde gevaarssituatie kon dan wel moest kennen (2). (1) (2) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Staat - Overheid - Overheid - Gemeente - Openbare weg - Beveiligingsplicht - Grens - Aard

- Art. 135, § 2 Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988

GEMEENTE - Openbare weg - Beveiligingsplicht - Grens - Aard

- Art. 135, § 2 Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988

WEGEN - Openbare weg - Gemeente - Beveiligingsplicht - Grens - Aard

- Art. 135, § 2 Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988

Conclusions de l'avocat général HENKES.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Etat. pouvoirs publics - Pouvoirs publics - Commune - Voie publique - Obligation de sécurité - Limite - Nature

COMMUNE - Voie publique - Obligation de sécurité - Limite - Nature

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Appel incident - Intimé

VOIRIE - Voie publique - Commune - Obligation de sécurité - Limite - Nature

N'a pas le caractère d'une obligation de résultat l'obligation de la commune de n'ouvrir à la circulation publique que des voies suffisamment sûres et d'obvier, par des mesures appropriées, à tout danger anormal, caché ou apparent (1), de sorte que le juge appelé à apprécier l'existence d'une faute dans le chef de la commune est tenu d'avoir égard au fait que les autorités communales pouvaient ou devaient avoir connaissance du danger (2). (1) (2) Voir les conclusions du ministère public.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Etat. pouvoirs publics - Pouvoirs publics - Commune - Voie publique - Obligation de sécurité - Limite - Nature

- Art. 135, § 2 Nouvelle L. communale du 24 juin 1988

COMMUNE - Voie publique - Obligation de sécurité - Limite - Nature

- Art. 135, § 2 Nouvelle L. communale du 24 juin 1988

VOIRIE - Voie publique - Commune - Obligation de sécurité - Limite - Nature

- Art. 135, § 2 Nouvelle L. communale du 24 juin 1988

Een partij is slechts gedaagde in hoger beroep in de zin van artikel 1054 van het Gerechtelijk Wetboek wanneer een principaal of incidenteel beroep tegen haar is ingesteld, wat impliceert dat een appelpartij voor de appelrechter tegen haar een vordering, die geen vordering tot bindendverklaring van het arrest is, heeft ingesteld die haar belangen kan schaden (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Incidenteel beroep - Gedaagde in hoger beroep

- Art. 1054 Gerechtelijk Wetboek

Une partie n'est intimée au sens de l'article 1054 du Code judiciaire que lorsqu'un appel principal ou incident est dirigé contre elle, ce qui implique qu'une partie appelante a formulé devant le juge d'appel une prétention, autre qu'une demande en déclaration d'arrêt commun, qui est de nature à porter atteinte à ses intérêts (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Appel incident - Intimé

- Art. 1054 Code judiciaire

C.08.0545.F 13 november 2009 AC nr. 663

De vordering tot nietigverklaring van het aanslagbiljet waarbij werd kennisgegeven van een aanslag in de onroerende voorheffing, van het uitgevaardigde dwangbevel om de invordering van die belasting te verzekeren en van het daaropvolgende bevel tot betaling, alleen op grond dat die handelingen zijn gesteld met schending van de gecoördineerde wetten op het taalgebruik in bestuurszaken, houdt geen verband met de aanslagprocedure en met de met inkohiering van de aanslag en valt bijgevolg, in haar geheel, onder de bepalingen betreffende de invordering van de belasting (1). (1) Zie Cass., 27 sept. 1961, in Bull. en Pas., 1961, I, 97.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Belastingzaken - Inkomstenbelastingen - Aanslagbiljet - Dwangbevel - Bevel - Vordering - Voorwerp - Nietigverklaring - Reden - Taalgebruik in bestuurszaken - Miskenning - Omschrijving van de vordering - Beslagrechter - Bevoegdheid

- Art. 1395 Gerechtelijk Wetboek

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagbiljet - Dwangbevel - Bevel - Vordering - Voorwerp - Nietigverklaring - Reden - Taalgebruik in bestuurszaken - Miskenning - Omschrijving van de vordering

- Art. 1395 Gerechtelijk Wetboek

La demande tendant à entendre déclarer nuls l'avertissement- extrait de rôle par lequel une cotisation au précompte immobilier a été notifié, la contrainte décernée pour assurer le recouvrement de cet impôt et le commandement consécutif de payer, au seul motif que ces actes ont été établis en violation des lois coordonnées sur l'emploi des langues en matière administrative, est étrangère à l'établissement et à l'enrôlement de la cotisation et ressortit, dès lors, tout entière au recouvrement de l'impôt (1). (1) Voir Cass., 27 septembre 1961, Bull. et Pas., 1961, I, 97.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière fiscale - Impôts sur les revenus - Avertissement-extrait de rôle - Contrainte - Commandement - Demande - Objet - Déclaration de nullité - Motif - Emploi des langues en matière administrative - Violation - Qualification de la demande - Juge des saisies - Compétence

- Art. 1395 Code judiciaire

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Avertissementextrait de rôle - Contrainte - Commandement - Demande - Objet - Déclaration de nullité - Motif - Emploi des langues en matière administrative - Violation - Qualification de la demande

- Art. 1395 Code judiciaire

C.08.0547.F 14 september 2009 AC nr. 498

Zie conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

ARTS - Ziekenhuisgeneesheer - Ziekenhuiswet - Afzetting - Dringende reden - Voortdurende tekortkoming - Beoordeling

GENEESKUNDE - Allerlei - Arts - Ziekenhuisgeneesheer - Ziekenhuiswet - Dringende reden - Afzetting - Voortdurende tekortkoming - Beoordeling

Conclusions de l'avocat général GENICOT.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Médecin hospitalier - Loi sur les hôpitaux - Révocation - Motif grave - Manquement continu - Appréciation

ART DE GUERIR - Divers - Médecin - Médecin hospitalier - Loi sur les hôpitaux - Motif grave - Révocation - Manquement continu - Appréciation

Wanneer het feit dat de afzetting zou rechtvaardigen in een voortdurende tekortkoming bestaat, bepaalt de beheerder het tijdstip vanaf wanneer die lopende tekortkoming elke professionele samenwerking onmiddellijk en definitief onmogelijk maakt (1). (1) Zie concl. O.M.

ARTS - Ziekenhuisgeneesheer - Ziekenhuiswet - Afzetting - Dringende reden - Voortdurende tekortkoming - Beoordeling

- Art. 125, vierde lid Gecoördineerde wet op de ziekenhuizen 7 aug. 1987

GENEESKUNDE - Allerlei - Arts - Ziekenhuisgeneesheer - Ziekenhuiswet - Dringende reden - Afzetting - Voortdurende tekortkoming - Beoordeling

- Art. 125, vierde lid Gecoördineerde wet op de ziekenhuizen 7 aug. 1987

Lorsque le fait qui justifierait la révocation constitue un manquement continu, le moment à partir duquel ce manquement en cours rend immédiatement et définitivement impossible toute collaboration relève de l'appréciation du gestionnaire (1). (1) Voir conclusions écrites du ministère public.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Médecin hospitalier - Loi sur les hôpitaux - Révocation - Motif grave - Manquement continu - Appréciation

- Art. 125, al. 4 L. sur les hôpitaux coordonnée le 7 août 1987

ART DE GUERIR - Divers - Médecin - Médecin hospitalier - Loi sur les hôpitaux - Motif grave - Révocation - Manquement continu - Appréciation

- Art. 125, al. 4 L. sur les hôpitaux coordonnée le 7 août 1987

C.08.0551.N 17 december 2009 AC nr. 759

Een bouw- of verkavelingsverbod dat voortvloeit uit een definitief vastgesteld plan kan recht geven op planschadevergoeding indien het goed dat erdoor getroffen wordt op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van het plan kan worden beschouwd als een te bebouwen of te verkavelen grond, ofwel op grond van de bestaande bestemming, ofwel op grond van de normale bestemming van het terrein; het recht op planschadevergoeding is niet beperkt tot het deel van het perceel grond dat zich situeert binnen de gebruikelijke bouwdiepte.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Bouw- of verkavelingsverbod - Planschadevergoeding - Voorwaarde

- Art. 37, eerste lid Wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw

Une interdiction de bâtir ou de lotir résultant d'un plan définitivement arrêté peut donner droit à une indemnité du chef de dommages résultant du plan si le bien subissant les effets du plan au jour précédant son entrée en vigueur peut être considéré comme étant un terrain à bâtir ou à lotir, soit en vertu de la destination existante, soit en vertu de la destination normale du terrain; le droit à l'indemnité du chef de dommages résultant du plan n'est pas limité à la partie de la parcelle se situant dans les limites de la profondeur de construction habituelle.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'amenagement - Plan d'aménagement - Interdiction de bâtir ou de lotir - Indemnité du chef de dommages résultant du plan - Condition

- Art. 37, al. 1er L. du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme

---

Een perceel grond heeft de normale bestemming van respectievelijk bouwgrond of verkavelingsgrond indien het ligt aan een, gelet op de plaatselijke toestand, voldoende uitgeruste weg, gelegen is in de nabijheid van andere woningen en technisch geschikt is om bebouwd of verkaveld te worden (1). (1) Zie Cass., 19 sept. 2002, AR C.01.0302.F, AC, 2002, nr 462.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Bouw- of verkavelingsverbod - Planschadevergoeding - Normale bestemming als bouw- of verkavelingsgrond

- Art. 37, eerste lid en tiende lid, 5° Wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw

Une parcelle a une destination normale de terrain à bâtir, respectivement, terrain à lotir si elle est adjacente à une voie suffisamment équipée en fonction de la situation locale, si elle est située à proximité d'autres habitations et si elle convient techniquement pour être bâtie ou lotie (1). (1) Voir Cass., 19 septembre 2002, RG C.01.0302.F, Pas., 2002, n° 462.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'amenagement - Plan d'aménagement - Interdiction de bâtir ou de lotir - Indemnité du chef de dommages résultant du plan - Destination normale de terrain à bâtir ou à lotir

- Art. 37, al. 1er et 10, 5° L. du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme

---

Het criterium van de ligging langs een voldoende uitgeruste weg houdt niet in dat het perceel als dusdanig over zijn volledige breedte rechtstreeks moet palen aan deze weg; de ligging langs een voldoende uitgeruste weg wijst op de noodzaak van een goede toegankelijkheid van het perceel vanaf die weg, zodat het daartoe volstaat dat het perceel voldoende en ontsloten toegankelijk is via een voldoende verbinding met die weg.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Plan van aanleg - Bouw- of verkavelingsverbod - Planschadevergoeding - Normale bestemming als bouw- of verkavelingsgrond - Ligging langs een voldoende uitgeruste weg

- Art. 37, eerste lid en tiende lid, 5° Wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw

Le critère de la situation adjacente à une voie suffisamment équipée n'implique pas que la parcelle doit directement jouxter cette voie dans toute sa largeur; la situation adjacente à une voie suffisamment équipée indique la nécessité d'une bonne accessibilité à la parcelle depuis cette voie, de sorte qu'il suffit à cet effet qu'à partir de cette voie la parcelle soit suffisamment et ouvertement accessible.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'amenagement - Plan d'aménagement - Interdiction de bâtir ou de lotir - Indemnité du chef de dommages résultant du plan - Destination normale de terrain à bâtir ou à lotir - Situation adjacente à une voie suffisamment équipée

- Art. 37, al. 1er et 10, 5° L. du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme

---

C.08.0559.F — 12 oktober 2009 — AC nr. 574

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Internationale bevoegdheid - Verordening (E.G.) nr. 44/2201 van de Raad van 22 december 2000 - Levering van diensten - Begrip - Huur van goederen

Conclusions de l'avocat général GENICOT.

COMPETENCE ET RESSORT - Competence internationale - Règlement (C.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Fourniture de services - Notion - Louage de choses

---

De activiteit die bestaat in de verhuur van zetels in een loge van een voetbalstadium, vormt een verstrekking van diensten in de zin van artikel 5, 1), b), verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Internationale bevoegdheid - Verordening (E.G.) nr. 44/2201 van de Raad van 22 december 2000 - Levering van diensten - Begrip - Huur van goederen

- Art. 5, 1 EEG-Verordening nr 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

Lorsque le fait qui justifierait la révocation constitue un manquement continu, le moment à partir duquel ce manquement en cours rend immédiatement et définitivement impossible toute collaboration relève de l'appréciation du gestionnaire (1). (1) Voir conclusions écrites du ministère public.

COMPETENCE ET RESSORT - Competence internationale - Règlement (C.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Fourniture de services - Notion - Louage de choses

- Art. 5, 1 Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

C.08.0563.F — 19 februari 2009 — AC nr. 141

Wanneer geen kunstgrepen of arglistigheden worden aangetoond, kunnen verkeerde beoordeling de facto of de iure geen grond vormen voor verhaal op de rechter in de zin van artikel 1140, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Cass., 11 april 2003, AR C.02.0612.N, AC, 2003, nr. 249.

VERHAAL OP DE RECHTER - Grondslag - Begrip - Verkeerde beoordeling de facto of de iure

- Art. 1140, eerste lid, 1° Gerechtelijk Wetboek

En l'absence de preuve de manœuvres ou d'artifices, des erreurs d'appréciation en fait ou en droit ne sauraient constituer le motif de prise à partie visé à l'article 1140, alinéa 1er, 1°, du Code judiciaire (1). (1) Cass., 11 avril 2003, RG C.02.0612.N, Pas., 2003, n° 249.

PRISE A PARTIE - Motif - Notion - Erreurs d'appréciation en fait ou en droit

- Art. 1140, al. 1er, 1° Code judiciaire

Bedrog of list op grond waarvan verhaal tegen een rechter kan worden ingesteld, impliceert kunstgrepen of arglistigheden die de dader ervan aanwendt, hetzij om het gerecht op een dwaalspoor te brengen, hetzij om een partij te bevoordelen of haar nadeel toe te brengen, hetzij om een persoonlijk belang te dienen (1). (1) Cass., 11 april 2003, AR C.02.0612.N, AC, 2003, nr. 249.

VERHAAL OP DE RECHTER - Bedrog of list

- Art. 1140, eerste lid, 1° Gerechtelijk Wetboek

Le dol ou la fraude justifiant la prise à partie d'un juge supposent des manœuvres ou des artifices auxquels leur auteur recourt, soit pour tromper la justice, soit pour favoriser une partie ou pour lui nuire, soit pour servir un intérêt personnel (1). (1) Cass., 11 avril 2003, RG C.02.0612.N, Pas., 2003, n° 249.

PRISE A PARTIE - Dol ou fraude

- Art. 1140, al. 1er, 1° Code judiciaire

C.08.0568.N 8 juni 2009 AC nr. 379

Artikel 18 van de Arbeidsovereenkomstenwet beperkt de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de werknemer wanneer hij bij de uitvoering van zijn arbeid schade berokkent aan zijn werkgever of aan derden, maar is niet van toepassing ingeval een werknemer zichzelf schade berokkent.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Algemeen - Burgerrechterlijke aansprakelijkheid werknemer - Schade in de uitvoering van zijn arbeid - Artikel 18 Arbeidsovereenkomstenwet - Toepassingsgebied

- Art. 18 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

L'article 18 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail restreint la responsabilité civile du travailleur qui cause des dommages à son employeur ou à des tiers dans l'exécution de son travail, mais ne s'applique pas au travailleur qui se cause des dommages.

CONTRAT DE TRAVAIL - Généralités - Responsabilité civile du travailleur - Dommages causés dans l'exécution de son travail - Loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, article 18 - Champ d'application

- Art. 18 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

---

Wanneer de schade veroorzaakt is door samenlopende fouten, waaronder deze van de getroffene, mag degene die de schade heeft veroorzaakt niet tot de volledige vergoeding van de schade ten aanzien van de getroffene veroordeeld worden, zodat bij het bepalen van de desgevallend gedeelde aansprakelijkheid van een derde voor de schade geleden door een werknemer, de fout van de werknemer in aanmerking moet genomen worden.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Medeaansprakelijkheid van getroffene - Medeaansprakelijkheid van de werknemer - Artikel 18 Arbeidsovereenkomstenwet - Toepassing

- Art. 18 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

- Art. 1382 Burgerlijk Wetboek

Lorsque les dommages résultent de fautes concurrentes, dont celle de la victime, l'auteur des dommages ne saurait être condamné à l'entière réparation des dommages causés à la victime, de sorte que, pour déterminer l'éventuelle part de responsabilité d'un tiers dans les dommages subis par un travailleur, la faute du travailleur doit être prise en considération.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Victime coresponsable - Coresponsabilité du travailleur - Loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, article 18 - Application

- Art. 18 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

- Art. 1382 Code civil

C.08.0570.N 24 december 2009 AC nr. 787

De reden van de rechters die, na een eigen redenering te hebben ontwikkeld, oordelen dat zij " in die omstandigheden de oordeelkundige redenering van de eerste rechter bijtreden " kan, gelet op de vaagheid van die formule, niet gelden als een reden van de bestreden beslissing en levert als dusdanig ook geen element van tegenstrijdigheid op.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 -

Les motifs selon lesquels des juges, après avoir développé une motivation propre, considèrent que "dans ces circonstances ils se rallient à la motivation judicieuse du premier juge" ne peuvent, eu égard au caractère vague de la formule, valoir en tant que motif de la décision attaquée et ne constituent pas en tant que tels un élément de contradiction.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (artikel 100 a fin) - Article 149 -

Tegenstrijdigheid in de redenen - Vaagheid van de formule

- Art. 149 Grondwet 1994

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Tegenstrijdigheid in de redenen - Vaagheid van de formule

- Art. 149 Grondwet 1994

Contradiction dans les motifs - Formulation vague

- Art. 149 Constitution 1994

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Contradiction dans les motifs - Formulation vague

- Art. 149 Constitution 1994

C.08.0571.F 4 december 2009 AC nr. 720

Het ondeelbaar karakter van een verbintenis dat voortvloeit uit de aard van het voorwerp ervan, verhindert elke gedeeltelijke uitvoering ervan.

ONDEELBAARHEID (VERBINTENISSEN) - Valutatermijncontract - Wettelijk onbekwaam - Curator - Bijzondere machtiging - Geen lastgeving of algemene delegatie van bevoegdheden - Geen schriftelijke bevestiging van een bepaalde transactie - Nietigheid

- Art. 1217 Burgerlijk Wetboek

VERBINTENIS - Ondeelbaarheid

- Art. 1217 Burgerlijk Wetboek

Le caractère indivisible d'une obligation qui résulte de la nature de son objet requiert qu'elle ne soit pas susceptible d'exécution partielle.

INDIVISIBILITE (OBLIGATIONS) - Opération de change à terme - Interdit - Curateur - Autorisation spéciale - Défaut de mandat ou de délégation générale de pouvoirs - Défaut de confirmation écrite concernant une transaction déterminée - Nullité

- Art. 1217 Code civil

OBLIGATION - Indivisibilité

- Art. 1217 Code civil

C.08.0579.N 26 juni 2009 AC nr. 441

De wijze van oproeping van de advocaat om voor de tuchtraad te verschijnen, de bevoegde instantie, de noodzakelijke vermeldingen en te respecteren termijn, alsook de hierop toepasselijke sanctie worden specifiek geregeld voor de tuchtzaken van de balie; de vermelding van de naam, de voornaam en het kantooradres van de ondertekenende voorzitter worden niet geregeld door de artikelen 43 en 702 van het Gerechtelijk Wetboek.

ADVOCAAT - Tuchtzaken - Tuchtraad - Rechtspleging - Oproeping - Vermeldingen - Termijn - Sanctie - Toepasselijke regeling

- Art. 459, § 1 Gerechtelijk Wetboek

Le mode de convocation de l'avocat à comparaître devant le conseil de discipline, l'instance compétente, les mentions requises et le délai à respecter, ainsi que la sanction qui y est applicable font l'objet de règles spécifiques aux affaires disciplinaires du barreau; la mention du nom, prénom et de l'adresse de bureau du président qui signe ne sont pas régis par les articles 43 et 702 du Code judiciaire.

AVOCAT - Affaires disciplinaires - Conseil de discipline - Procédure - Convocation - Mentions - Délai - Sanction - Règlement applicable

- Art. 459, § 1er Code judiciaire

C.08.0608.N 29 oktober 2009 AC nr. 628

Uit de bepalingen van de artikelen 170, § 4, en 173 van de Grondwet volgt dat een door de gemeente opgelegde heffing die niet als een retributie kan worden beschouwd, als een belasting moet worden aangemerkt en dus ook overeenkomstig de vormen bepaald voor de invorderingen van belastingen moet geïnd worden; uit die bepalingen volgt daarentegen niet dat de door de gemeente opgelegde heffing die als retributie kan worden beschouwd, moet worden geïnd overeenkomstig de vormen bepaald voor de invordering van belastingen.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Heffing die (niet) als retributie kan worden beschouwd - Aard - Invordering

- Artt. 170, § 4, en 173 Grondwet 1994

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 173 -

Il ressort des dispositions des articles 170, § 4 et 173 de la Constitution qu'une imposition établie par la commune qui ne peut être considérée comme une redevance, doit être qualifiée de taxe et être perçue dans les formes prévues pour le recouvrement des taxes; il ne ressort par contre pas de ces dispositions que l'imposition établie par la commune qui peut être considérée comme une redevance, doit être perçue dans les formes dès lors prévues pour le recouvrement des taxes.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Imposition qui (ne) peut être considérée comme une redevance - Nature - Recouvrement

- Art. 170, § 4, et 173 Constitution 1994

CONSTITUTION - Constitution 1994 (artikel 100 a fin) - Article 173 -

Gemeente - Heffing die (niet) als retributie kan worden beschouwd - Aard - Invordering

- Artt. 170, § 4, en 173 Grondwet 1994

RETRIBUTIE - Gemeente - Heffing die (niet) als retributie kan worden beschouwd - Aard - Invordering

- Artt. 170, § 4, en 173 Grondwet 1994

Commune - Imposition qui (ne) peut être considérée comme une redevance - Nature - Recouvrement

- Art. 170, § 4, et 173 Constitution 1994

REDEVANCE - Commune - Imposition qui (ne) peut être considérée comme une redevance - Nature - Recouvrement

- Art. 170, § 4, et 173 Constitution 1994

C.08.0614.F 12 januari 2009 AC nr. 22

De magistraat wiens wraking gevorderd wordt, heeft door de vraag te stellen naar de mate waarin de zaak bij hem aanhangig is en de zaak te verdagen om de appellante de gelegenheid te geven hierover een advocaat te raadplegen, geen raad over het geschil gegeven.

WRAKING - Oorzaak - Feitenrechter - Raad over het geschil

- Art. 828, 9° Gerechtelijk Wetboek

En posant la question des limites de sa saisine et en remettant la cause pour permettre à l'appelante de consulter un avocat à cet égard, le magistrat dont la récusation est demandée n'a pas donné conseil sur le différend.

RECUSATION - Cause - Juge du fond - Conseil sur le différend

- Art. 828, 9° Code judiciaire

Wanneer de magistraat de vraag stelt naar de mate waarin de zaak bij hem aanhangig is en de zaak verdaagt om een partij de gelegenheid te geven hierover een advocaat te raadplegen, neemt hij geen houding aan die bij de partij of bij derden gewettigde verdenking kan wekken omtrent zijn geschiktheid om met de vereiste onpartijdigheid en onafhankelijkheid uitspraak te doen.

WRAKING - Oorzaak - Feitenrechter - Verdaging - Gewettigde verdenking

- Art. 828, 1° Gerechtelijk Wetboek

En posant la question des limites de sa saisine et en remettant la cause pour permettre à une partie de consulter un avocat à cet égard, le magistrat n'adopte pas une attitude de nature à inspirer à la partie ou aux tiers une suspicion légitime quant à son aptitude à statuer avec l'impartialité et l'indépendance requises.

RECUSATION - Cause - Juge du fond - Remise - Suspicion légitime

- Art. 828, 1° Code judiciaire

C.08.0617.N 24 september 2009 AC nr. 525

De koopprijs, die in geval van een vernietigde koopovereenkomst het voorwerp uitmaakt van de restitutieplicht, kan deel uitmaken van de door de koper geleden schade, zolang de restitutie niet heeft plaatsgevonden.

KOOP - Vernietiging - Door de koper geleden schade - Omvang - Koopprijs

Le prix de vente, qui fait l'objet de l'obligation de restitution en cas d'annulation d'un contrat de vente, peut faire partie du dommage subi par l'acheteur, tant que la restitution n'a pas eu lieu.

VENTE - Annulation - Dommage subi par l'acheteur - Etendue - Prix de vente

---

De vernietiging van een overeenkomst die ex tunc uitwerking heeft, verplicht in de regel elk van de partijen ertoe de prestaties terug te geven die krachtens de vernietigde overeenkomst zijn ontvangen (1). (1) Cass., 21 mei 2004, AR C.03.0501.F, AC, 2004, nr 274.

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Vernietiging

L'annulation d'un contrat, qui produit ses effets ex tunc, oblige en règle chacune des parties à restituer les prestations reçues en vertu du contrat annulé (1). (1) Cass., 21 mai 2004, RG C.03.0501.F, Pas., 2004, n° 274.

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Annulation

---

Wanneer een verkoop van een andermans zaak mede tot stand is gekomen door de fout van de instrumenterende notaris, dan is deze notaris mede aansprakelijk voor de schade die de koper ten gevolge van de vernietiging van de koop heeft geleden.

KOOP - Verkoop van andermans zaak - Vernietiging - Door de koper geleden schade - Instrumenterende notaris - Aansprakelijkheid

- Art. 1599 Burgerlijk Wetboek

NOTARIS - Aansprakelijkheid - Verkoop van andermans zaak - Vernietiging - Door de koper geleden schade

- Art. 1599 Burgerlijk Wetboek

Lorsque la vente de la chose d'autrui a notamment été réalisée par la faute du notaire instrumentant, celui-ci est coresponsable du dommage subi par l'acheteur à la suite de l'annulation de la vente.

VENTE - Vente de la chose d'autrui - Annulation - Dommage subi par l'acheteur - Notaire instrumentant - Responsabilité

- Art. 1599 Code civil

NOTAIRE - Responsabilité - Vente de la chose d'autrui - Annulation - Dommage subi par l'acheteur

- Art. 1599 Code civil

C.08.0619.N 26 november 2009 AC nr. 701

De door de eiser neergelegde akte van voorwaardelijke afstand zonder berusting van het cassatieberoep is zonder voorwerp geworden wanneer het middel van niet-ontvankelijkheid van het cassatieberoep van de verweerder ongegrond wordt bevonden.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Afstand - Ongegrond bevonden middel van niet-ontvankelijkheid

L'acte de désistement conditionnel sans acquiescement du pourvoi en cassation déposé par le demandeur est devenu sans objet lorsque la fin de non-recevoir opposée par le défendeur au pourvoi est déclarée non fondée.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Désistement - Fin de non-recevoir considérée comme étant non-fondée

---

De registratiecommissie die per provincie beslist over de aanvragen tot registratie en de verzoekschriften tot schrapping van de aannemers heeft rechtspersoonlijkheid en kan alleen in rechte optreden.

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Registratiecommissie aannemers - Rechtspersoonlijkheid - Optreden in rechte

- Art. 12, § 5 KB 26 dec. 1998

- Art. 703, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

La commission d'enregistrement qui statue, par province, sur les demandes d'enregistrement et les requêtes en radiation des entrepreneurs a la personnalité juridique et peut agir seule en justice.

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Commission d'enregistrement des entrepreneurs - Personnalité juridique - Agir en justice

- Art. 12, § 5 A.R. du 26 décembre 1998

- Art. 703, al. 1er et 2 Code judiciaire

De registratiecommissies ingesteld op basis van artikel 10 van het koninklijk besluit van 26 december 1998 tot uitvoering van de artikelen 400, 401, 403, 404 en 406 van het Wetboek van inkomstenbelastingen 1992 en van artikel 30bis van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, blijven, minstens voor de afhandeling van de aanvragen tot registratie en de verzoekschriften tot schrapping, waarover op 1 januari 2008 nog niet definitief is beslist, na die datum voortbestaan en kunnen ook verder in rechte optreden.

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Registratiecommissie aannemers - Aanvragen tot registratie en verzoekschriften tot schrapping - Werking in de tijd

- Art. 36 KB 27 dec. 2007

Les commissions d'enregistrement instaurées sur la base de l'article 10 de l'arrêté royal du 26 décembre 1998 portant exécution des articles 400, 401, 403, 404 et 406 du Code des impôts sur les revenus 1992 et de l'article 30bis de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, continuent à exister après le 1er janvier 2008, pour traiter les demandes d'enregistrement et les requêtes en radiation, pour lesquelles aucune décision définitive n'est intervenue à cette date et peuvent continuer à agir en justice.

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Commission d'enregistrement des entrepreneurs - Demandes d'enregistrement et requêtes en radiation - Application dans le temps

- Art. 36 A.R. du 27 décembre 2007

Het middel, dat globaal de schending aanvoert van verschillende wettelijke bepalingen, alsmede van het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging en vervolgens verschillende grieven ontwikkelt, maar niet aangeeft welke van die wetsbepalingen of algemeen rechtsbeginsel op elk van die onderscheiden grieven betrekking hebben, is onnauwkeurig en mitsdien niet ontvankelijk (1). (1) Cass., 29 april 1994, AR F.2009.N, AC, 1994, nr. 207.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Onnauwkeurig middel - Begrip - Ontvankelijkheid

Est imprécis et, dès lors, irrecevable le moyen qui invoque globalement la violation de différentes dispositions légales ainsi que du principe général du droit relatif au respect des droits de la défense et qui développe ensuite différents griefs, sans indiquer séparément pour chacun des griefs les dispositions légales ou le principe général qui les concernent (1). (1) Cass., 29 avril 1994, RG F.2009.N, Pas., 1994, n° 207.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Moyen imprécis - Notion - Recevabilité

C.09.0007.F 4 december 2009 AC nr. 721

Een nieuwe wet is in de regel van toepassing op toestanden die na haar inwerkingtreding ontstaan en op de toekomstige gevolgen van de onder de vroegere wet ontstane toestanden die zich voordoen of die voortduren onder vigeur van de nieuwe wet, voor zover die toepassing geen afbreuk doet aan reeds onherroepelijk vastgestelde rechten (1). (1) Cass., 4 dec. 2009, AR C.08.0505.F, AC, 2009, nr ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd

- Art. 2 Burgerlijk Wetboek

En règle, une loi nouvelle s'applique immédiatement, non seulement aux situations qui naissent à partir de son entrée en vigueur, mais aussi aux effets futurs des situations nées sous le régime de la loi antérieure qui se produisent ou se prolongent sous l'empire de la loi nouvelle, pour autant que cette application ne porte pas atteinte à des droits déjà irrévocablement fixés (1). (1) Cass., 4 décembre 2009, RG C.08.0505.F, Pas. 2009, n° ...

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps

- Art. 2 Code civil

De oude artikelen 229, 231 en 232 van het Burgerlijk Wetboek blijven van toepassing op de aanvullende vordering die is ingesteld na de inwerkingtreding, op 1 september 2007, van de nieuwe wet van 27 april 2007 wanneer de oorspronkelijke vordering tot echtscheiding waarvan zij het verlengstuk is, vóór die datum is ingesteld (1). (1) De verweerder wierp tegen het middel geen grond van niet-ontvankelijkheid op maar liet wel verstaan dat het geen belang vertoonde omdat, volgens de vaststellingen van het bestreden arrest "de partijen de wet van 27 april 2007" betreffende de hervorming van de echtscheiding wil(d)en toepassen. Uit dit arrest volgt, enerzijds, dat het beroepen vonnis, dat uitspraak deed op de tegenvordering van de eiseres, op grond van het oud artikel 229 B.W., de echtscheiding ten nadele van de verweerder had uitgesproken, dat deze hoger beroep tegen dat vonnis heeft ingesteld en dat de eiseres concludeerde dat dit beroep niet gegrond was, anderzijds, dat de beide partijen weliswaar concludeerden dat de nieuwe wet zou worden toegepast, maar dat de eiseres vorderde dat de echtscheiding zou worden uitgesproken op grond van het nieuwe artikel 229, § 1, B.W. terwijl de verweerder de toepassing vroeg van het nieuwe artikel 229, § 3, van dat wetboek. De eiseres deed dus blijken van een belang om op te komen tegen de beslissing van het arrest die het beroepen vonnis wijzigde en de echtscheiding uitsprak op grond van laatstgenoemde bepaling. De bepalingen waarvan het middel de schending aanvoert raken de openbare orde, zodat er daartegen geenszins zou kunnen worden aangevoerd worden dat het middel nieuw is.

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Echtscheidingsprocedure - Echtscheiding op grond van bepaalde feiten - Nieuwe wet - Opheffing van de echtscheidingsgronden - Toepassing van de nieuwe wet - Overgangsbepaling - Procedures van echtscheiding of scheiding van tafel en bed - Aanvullende vordering

- Art. 42, § 2, tweede lid Wet 27 april 2007

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Echtscheiding op grond van bepaalde feiten - Nieuwe wet - Opheffing van de echtscheidingsgronden - Toepassing van de nieuwe wet - Overgangsbepaling - Procedures van echtscheiding of scheiding van tafel en bed - Aanvullende vordering

- Art. 42, § 2, tweede lid Wet 27 april 2007

Les anciens articles 229, 231 et 232 du Code civil restent applicables à la demande ampliative introduite après l'entrée en vigueur de la loi nouvelle du 27 avril 2007, le 1er septembre 2007, lorsque la demande originaire en divorce sur laquelle elle se greffe a été introduite avant cette date (1). (1) Sans opposer de fin de non-recevoir au moyen, le défendeur laissait entendre qu'il était dénué d'intérêt dès lors que, suivant les constatations de l'arrêt attaqué, "les deux parties entend(aient) faire application de la loi du 27 avril 2007" réformant le divorce. Il ressort de cet arrêt, d'une part, que le jugement entrepris, statuant sur la demande reconventionnelle de la demanderesse, avait, sur la base de l'article 229 ancien du Code civil, prononcé le divorce aux torts du défendeur, que celui-ci a interjeté appel de ce jugement et que la demanderesse a conclu au non-fondement de ce recours, d'autre part, que, si les deux parties concluaient à l'application de la loi nouvelle, la demanderesse sollicitait que le divorce fût prononcé sur le fondement de l'article 229, § 1er, nouveau du même code tandis que le défendeur demandait l'application de l'article 229, § 3, nouveau de celui-ci. La demanderesse justifiait dès lors d'un intérêt à critiquer la décision de l'arrêt réformant le jugement entrepris et prononçant le divorce sur la base de cette dernière disposition. Les dispositions dont le moyen invoque la violation intéressent l'ordre public, de sorte qu'aucun grief de nouveauté n'eût pour le surplus pu lui être opposé.Th.W.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Procédure en divorce - Divorce pour cause déterminée - Loi nouvelle - Abrogation des causes du divorce - Application de la loi nouvelle - Disposition transitoire - Procédures de divorce ou séparation de corps - Demande ampliative

- Art. 42, § 2, al. 2 L. du 27 avril 2007

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Divorce pour cause déterminée - Loi nouvelle - Abrogation des causes du divorce - Application de la loi nouvelle - Disposition transitoire - Procédures de divorce ou séparation de corps - Demande ampliative

- Art. 42, § 2, al. 2 L. du 27 avril 2007

De artikelen 229, 231 en 232 van het Burgerlijk Wetboek, die echtscheidingsgronden bepaalden welke opgeheven zijn bij de wet van 27 april 2007, blijven van toepassing op de procedures van echtscheiding of scheiding van tafel en bed die werden ingeleid vóór de inwerkingtreding van die wet en waarvoor nog geen eindvonnis is uitgesproken; die overgangsbepaling, waaruit blijkt dat de wetgever voor de hangende procedures wil afwijken van de onmiddellijke toepassing van de wet van 27 april 2007 verstaat onder echtscheidingsprocedure de gehele procedure en niet louter en alleen de oorspronkelijke vordering (1). (1) Cass., 11 sept. 2008, AR C.08.0088.F, AC, 2008, nr 466.

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Echtscheidingsprocedure - Echtscheiding op grond van bepaalde feiten - Nieuwe wet - Opheffing van de echtscheidingsgronden - Toepassing van de nieuwe wet - Overgangsbepaling - Procedures van echtscheiding of scheiding van tafel en bed

- Art. 42, § 2, tweede lid Wet 27 april 2007

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Echtscheiding op grond van bepaalde feiten - Nieuwe wet - Opheffing van de echtscheidingsgronden - Toepassing van de nieuwe wet - Overgangsbepaling - Procedures van echtscheiding of scheiding van tafel en bed

- Art. 42, § 2, tweede lid Wet 27 april 2007

Les articles 229, 231 et 232, du Code civil, qui prévoyaient les causes de divorce, abrogées par la loi du 27 avril 2007, restent applicables aux procédures en divorce ou en séparation de corps introduites avant l'entrée en vigueur de cette loi pour lesquelles un jugement définitif n'a pas été prononcé; cette disposition transitoire, qui traduit l'intention du législateur de déroger, s'agissant des procédures en cours, à l'application immédiate de la loi du 27 avril 2007, entend par procédure en divorce toute la procédure en divorce et non la seule demande originaire (1). (1) Cass., 11 septembre 2008, RG C.08.0088.F, Pas., 2008, n° 466.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Procédure en divorce - Divorce pour cause déterminée - Loi nouvelle - Abrogation des causes du divorce - Application de la loi nouvelle - Disposition transitoire - Procédures de divorce ou séparation de corps

- Art. 42, § 2, al. 2 L. du 27 avril 2007

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Divorce pour cause déterminée - Loi nouvelle - Abrogation des causes du divorce - Application de la loi nouvelle - Disposition transitoire - Procédures de divorce ou séparation de corps

- Art. 42, § 2, al. 2 L. du 27 avril 2007

Een wet die een echtscheidingsgrond opheft is, bij ontstentenis van een uitdrukkelijke afwijkende bepaling, vanaf de inwerkingtreding ervan toepasselijk op elke vordering tot echtscheiding die voor de hoven en rechtbanken hangende is (1). (1) Cass., 11 sept. 2008, AR C.08.0088.F, AC, 2008, nr 466.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Draagwijdte - Gevolg - Opheffing van een echtscheidingsgrond - Beginsel

- Art. 2 Burgerlijk Wetboek

Une loi qui abroge une cause de divorce est, en l'absence d'une disposition dérogatoire expresse, applicable dès son entrée en vigueur à toute demande en divorce pendante devant les cours et tribunaux (1). (1) Cass., 11 septembre 2008, RG C.08.0088.F, Pas., 2008, n° 466.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Portée - Conséquence - Abrogation d'une cause de divorce - Principe

- Art. 2 Code civil

C.09.0008.N 23 januari 2009 AC nr. 61

Een verzoek tot wraking van een magistraat dat werd ingeleid nadat partijen reeds hadden gepleit over een tussengeschil nopens de rechtspleging, terwijl de verzoeker de tegen die magistraat aangevoerde wrakingsgronden toen reeds kende, en zonder dat een nieuwe wrakingsgrond wordt aangevoerd die zou ontstaan zijn nadat de verzoeker over dit tussengeschil had gepleit, is niet ontvankelijk (1). (1) Zie Cass., 26 dec. 2001, AR P.01.1716.F, AC, 2001, nr. 722.

WRAKING - Burgerlijke zaken - Verzoek - Termijn - Pleidooien - Aanvang - Tussengeschil over de rechtspleging - Ontvankelijkheid

- Art. 833 Gerechtelijk Wetboek

Est irrecevable, une demande en récusation d'un magistrat qui a été introduite après que les parties ont plaidé relativement à un incident de la procédure, alors qu'à ce moment, le demandeur connaissait déjà les causes de récusation invoquées contre ce magistrat et sans qu'une nouvelle cause de récusation soit invoquée qui serait survenue après que le demandeur a plaidé relativement à cet incident (1). (1) Voir Cass., 26 décembre 2001, RG P.01.1716.F, Pas., 2001, n° 722.

RECUSATION - Matière civile - Demande - Délai - Plaidoiries - Commencement - Incident de la procédure - Recevabilité

- Art. 833 Code judiciaire

C.09.0010.F 29 juni 2009 AC nr. 447

Uit de artt. 119bis, §5, en 119bis, §12, derde lid, Nieuwe Gemeentewet, volgt dat de rechter die nagaat of de sanctie in verhouding staat tot het misdrijf, de geldboete niet kan verminderen op grond van omstandigheden eigen aan de persoon van de overtreder.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Nieuwe Gemeentewet - Misdrijf - Sanctie - Evenredigheid - Beoordeling - Bevoegdheid van de rechter

GEMEENTE - Nieuwe Gemeentewet - Misdrijf - Sanctie - Evenredigheid - Beoordeling - Bevoegdheid van de rechter

Il suit des articles 119bis, § 5, et 119bis, § 12, alinéa 3, de la nouvelle loi communale que le juge qui contrôle la proportionnalité de la sanction à l'infraction ne peut réduire l'amende en tenant compte de circonstances propres à la personne du contrevenant.

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Nouvelle loi communale - Infraction - Sanction - Proportionnalité - Appréciation - Pouvoir du juge

COMMUNE - Nouvelle loi communale - Infraction - Sanction - Proportionnalité - Appréciation - Pouvoir du juge

C.09.0011.F 26 februari 2009 AC nr. 160

Conclusie van advocaat-generaal m.o. DE KOSTER.

GENEESKUNDE - Beroepsorden - Orde der dierenartsen - Gewestelijke raad die het Frans als voertaal heeft - Verwijzing naar een andere gewestelijke raad - Wettelijke onmogelijkheid

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Tuchtzaken - Orde der dierenartsen - Gewestelijke raad die het Frans als voertaal heeft - Verwijzing naar een andere gewestelijke raad - Wettelijke onmogelijkheid

Conclusions de l'avocat général dél. DE KOSTER.

ART DE GUERIR - Ordres professionnels; voir aussi: 723 medecin - Ordre des médecins vétérinaires - Conseil régional d'expression française - Renvoi devant un autre conseil régional - Impossibilité légale

RENVOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière disciplinaire - Ordre des médecins vétérinaires - Conseil régional d'expression française - Renvoi devant un autre conseil régional - Impossibilité légale

Het verzoek tot onttrekking van de zaak aan de gewestelijke raad van de Orde der dierenartsen die het Frans als voertaal heeft is niet ontvankelijk, aangezien uit de wet blijkt dat er slechts één dergelijke raad bestaat en dat de verwijzing naar een andere gewestelijke raad die het Frans als voertaal heeft, dus wettelijk onmogelijk is en dat de onttrekking zonder verwijzing neerkomt op een rechtsweigering (1). (1) Zie concl. O.M., in Pas., 2009, nr ...

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Tuchtzaken - Orde der dierenartsen - Gewestelijke raad die het Frans als voertaal heeft - Verwijzing naar een andere gewestelijke raad - Wettelijke onmogelijkheid

- Art. 658 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 4 Wet 19 dec. 1950 tot instelling van de Orde der dierenartsen

GENEESKUNDE - Beroepsorden - Orde der dierenartsen - Gewestelijke raad die het Frans als voertaal heeft - Verwijzing naar een andere gewestelijke raad - Wettelijke onmogelijkheid

- Art. 658 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 4 Wet 19 dec. 1950 tot instelling van de Orde der dierenartsen

Est irrecevable la requête en dessaisissement du Conseil régional d'expression française de l'Ordre des médecins vétérinaires, puisqu'il ressort de la loi qu'il n'existe qu'un seul tel conseil et que dès lors le renvoi devant un autre conseil régional d'expression française est légalement impossible et que le dessaisissement sans renvoi équivaut à un déni de justice (1). (1) Voir les concl. du M.P.

RENVOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière disciplinaire - Ordre des médecins vétérinaires - Conseil régional d'expression française - Renvoi devant un autre conseil régional - Impossibilité légale

- Art. 658 Code judiciaire

- Art. 4 L. du 19 décembre 1950

ART DE GUERIR - Ordres professionnels; voir aussi: 723 medecin - Ordre des médecins vétérinaires - Conseil régional d'expression française - Renvoi devant un autre conseil régional - Impossibilité légale

- Art. 658 Code judiciaire

- Art. 4 L. du 19 décembre 1950

C.09.0019.N 15 oktober 2009 AC nr. 584

De overheid die een individuele overheidshandeling heeft gesteld die voor de Raad van State wordt bestreden, heeft belang te horen bepalen of de kennisneming al dan niet binnen de rechtsmacht van de rechtscolleges van de rechterlijke orde valt wanneer de Raad van State de rechtsmacht verwerpt die de overheid voorstond; de overheid heeft in dergelijk geval wel een belang om te horen zeggen welke instantie het geschil moet beoordelen en blijft dat belang behouden ook wanneer de individuele maatregel voorlopig overeind blijft doordat de Raad van State zich zonder rechtsmacht heeft verklaard om erover te oordelen (1). (1) Zie Cass., 8 juni 2009, Verenigde Kamers, AR nr. S.08.029.N, met strijdige concl. van adv.-gen. MORTIER, waarop het O.M. in zijn mondelinge conclusie had gesteund om de onontvankelijkheid van het cassatieberoep op te werpen; het Hof heeft op 15 oktober 2009 in Verenigde Kamers analoge arresten uitgesproken in de zaken C.09.0015.N, C.09.0016.N, C.09.0017.N en C.09.0020.N.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Gemis aan belang of bestaansreden - Individuele overheidshandeling - Annulatieprocedure - Raad van State - Beslissing waarbij de Raad zich zonder rechsmacht verklaart - Cassatieberoep - Overheid - Belang

- Artt. 17 en 18 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 33 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Art. 158 Grondwet 1994

RAAD VAN STATE - Annulatieprocedure - Beslissing waarbij de Raad zich zonder rechsmacht verklaart - Cassatieberoep - Overheid - Belang

- Artt. 17 en 18 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 33 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Art. 158 Grondwet 1994

L'autorité qui a posé un acte individuel attaqué devant le Conseil d'Etat a intérêt à entendre décider si les juridictions de l'ordre judiciaire peuvent en connaître lorsque le Conseil d'Etat rejette la compétence invoquée par l'autorité; dans un tel cas l'autorité a un intérêt à entendre dire quelle instance doit apprécier le litige et conserve cet intérêt aussi lorsque la mesure individuelle est provisoirement maintenue du fait que le Conseil d'Etat s'est déclaré sans compétence pour statuer à ce propos (1). (1) Voir Cass., 8 juin 2009, Ch. Réunies, RG n° S.08.029.N et les conclusions contraires de Madame l'avocat général MORTIER, sur lesquelles le ministère public avait fondé ses conclusions orales pour soulever l'irrecevabilité du pourvoi en cassation; le 15 octobre 2009 la Cour a prononcé des arrêts analogues en chambres réunies dans les causes C.09.0015.N, C.09.0016.N, C.09.0017.N et C.09.0020.N.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoi - Défaut d'intérêt ou défaut d'objet - Acte administratif individuel - Procédure en annulation - Conseil d'Etat - Décision par laquelle le Conseil se déclare incompétent - Pourvoi en cassation - Autorité - Intérêt

- Art. 17 et 18 Code judiciaire

- Art. 33 Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 158 Constitution 1994

CONSEIL D'ETAT - Procédure en annulation - Décision par laquelle le Conseil se déclare incompétent - Pourvoi en cassation - Autorité - Intérêt

- Art. 17 et 18 Code judiciaire

- Art. 33 Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 158 Constitution 1994

Het Hof van Cassatie moet als enige in de Belgische rechtsorde beslissen over conflicten van attributie; die grondwettelijke opdracht houdt in dat het een regulerende opdracht heeft in verband met de respectieve opdrachten van de rechterlijke orde en van de Raad van State; beslissingen waarin de Raad van State uitspraak doet over de grenzen van zijn bevoegdheid ten aanzien van de bevoegdheid van de rechtscolleges van de rechterlijke orde, moeten in de regel door het Hof van Cassatie op dat vlak kunnen worden getoetst.

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Opdracht van het Hof - Conflicten van attributie - Beslissingen van de Raad van State

- Art. 33 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Art. 158 Grondwet 1994

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Conflicten van attributie - Beslissingen van de Raad van State

- Art. 33 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

Dans l'ordre judiciaire belge, la Cour de cassation est seule à statuer sur les conflits d'attribution; cette tâche constitutionnelle implique qu'elle a une mission de régularisation relative aux tâches respectives de l'ordre judiciaire et du Conseil d'Etat; les décisions par lesquelles le Conseil d'Etat statue sur les limites de sa compétence vis-à-vis de la compétence des juridictions de l'ordre judiciaire doivent en principe pouvoir être contrôlée par la Cour de cassation sur ce plan.

CASSATION - Généralités. mission et raison d'etre de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Mission de la Cour - Conflits d'attribution - Décisions du Conseil d'Etat

- Art. 33 Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 158 Constitution 1994

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Généralités - Conflits d'attribution - Décisions du Conseil d'Etat

- Art. 33 Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 158 Grondwet 1994

CONFLICT VAN ATTRIBUTIE - Beslissingen van de Raad van State - Toetsing - Bevoegdheid van het Hof

- Art. 33 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Art. 158 Grondwet 1994

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 158 - Cassatie - Bevoegdheid van het Hof - Conflicten van attributie - Beslissingen van de Raad van State

- Art. 33 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Art. 158 Grondwet 1994

RAAD VAN STATE - Conflicten van attributie - Beslissingen van de Raad van State - Toetsing - Bevoegdheid van het Hof

- Art. 33 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Art. 158 Grondwet 1994

- Art. 158 Constitution 1994

CONFLIT D'ATTRIBUTION - Décisions du Conseil d'Etat - Contrôle - Compétence de la Cour

- Art. 33 Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 158 Constitution 1994

CONSTITUTION - Constitution 1994 (artikel 100 a fin) - Article 158 - Cassation - Compétence de la Cour - Conflits d'attribution - Décisions du Conseil d'Etat

- Art. 33 Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 158 Constitution 1994

CONSEIL D'ETAT - Conflits d'attribution - Décisions du Conseil d'Etat - Contrôle - Compétence de la Cour

- Art. 33 Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 158 Constitution 1994

Noch artikel 6.1 EVRM, noch enige andere verdrags- of grondwettelijke bepaling vereisen dat een administratieve geldboete die een straf uitmaakt in de zin van die bepaling, uitsluitend door een rechter van de rechterlijke orde wordt opgelegd en beoordeeld; behalve wanneer de sancties een vrijheidsstraf inhouden volstaat het dat de overtreder beschikt over een volwaardig jurisdictioneel beroep; een administratieve geldboete opgelegd aan een enkeling door een administratieve overheid in toepassing van een sanctieregeling bepaald in de wet, het decreet of de ordonnantie, kan wanneer de wetgever die bevoegdheid niet heeft toegekend aan een rechter van de rechterlijke orde, in de regel getoetst worden door de Raad van State in toepassing van zijn algemene bevoegdheid te beoordelen of een maatregel van de overheid al dan niet genomen is met machtsoverschrijding; de Raad van State kan hierbij onder meer onderzoeken, in het kader van dit objectief contentieux, of de individuele maatregel, met inachtneming van de verdragen, een wettelijke grondslag heeft en inzonderheid op haar evenredigheid kan worden getoetst door een rechter, en kan, zo de overtreder die mogelijkheid niet heeft, die individuele maatregel op grond van machtsoverschrijding vernietigen.

Ni l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ni aucune autre disposition conventionnelle ou constitutionnelle ne requièrent qu'une amende administrative, qui constitue une peine au sens de cette disposition, soit infligée et appréciée exclusivement par un juge de l'ordre judiciaire. Sauf lorsque les sanctions impliquent une peine privative de liberté, il suffit que le contrevenant dispose d'un recours juridictionnel à part entière; une amende administrative infligée à une seule personne par une autorité administrative en application d'une réglementation de la sanction prévue par la loi, le décret ou l'ordonnance peut, en principe, lorsque le législateur n'a pas accordé cette compétence à un juge de l'ordre judiciaire, être contrôlée par le Conseil d'Etat en application de sa compétence générale d'apprécier si une mesure de l'autorité est entachée ou non d'excès de pouvoir; le Conseil d'Etat peut, dans le cadre de ce contentieux objectif, examiner notamment si, compte tenu des conventions, la mesure individuelle est légalement formulée et peut notamment être contrôlée par le juge quant à sa proportionnalité, et si le contrevenant n'en a pas la possibilité, il peut annuler cette mesure individuelle sur la base d'un excès de pouvoir.

RAAD VAN STATE - Rechtsmacht - Administratieve geldboete - Straf - Toetsing - Criteria

- Art. 14 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

RECHTBANKEN - Algemeen - Rechtsmacht - Administratieve geldboete - Straf - Toetsing

- Art. 14 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Administratieve geldboete - Straf - Toetsing - Bevoegde rechter

- Art. 14 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

STRAF - Geldboete en opdeciemen - Administratieve geldboete - Toetsing - Bevoegde rechter

CONSEIL D'ETAT - Pouvoir - Amende administrative - Peine - Contrôle - Critères

- Art. 14 Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

TRIBUNAUX - Généralités - Pouvoir - Amende administrative - Peine - Contrôle

- Art. 14 Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Amende administrative - Peine - Contrôle - Juge compétent

- Art. 14 Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

PEINE - Amende et décimes additionnels - Amende administrative - Contrôle - Juge compétent

- Art. 14 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Art. 14 Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

C.09.0021.F 26 januari 2009 AC nr. 63

Het verzoek tot wraking van de magistraat van het O.M., die uitspraak moet doen over het oorspronkelijke verzoekschrift van de verzoeker tot wraking van een onderzoeksrechter, is niet ontvankelijk, aangezien die magistraat van het O.M. hierin als hoofdpartij in de uitoefening van de strafvordering optreedt (1). (1) Zie Cass., 7 nov. 2003, AR C.03.0546.F, AC, 2003, nr. 562.

OPENBAAR MINISTERIE - Hoofdpartij - Wraking - Ontvankelijkheid

- Art. 832 Gerechtelijk Wetboek

WRAKING - Openbaar ministerie - Hoofdpartij - Ontvankelijkheid

- Art. 832 Gerechtelijk Wetboek

Est irrecevable la demande en récusation du magistrat du ministère public chargé de statuer sur la demande initiale du requérant en récusation contre un juge d'instruction, dès lors que ce magistrat du ministère public y agit comme partie principale dans l'exercice de l'action publique (1). (1) Voir Cass., 7 novembre 2003, RG C.03.0546.F, Pas., 2003, n° 562.

MINISTERE PUBLIC - Partie principale - Récusation - Recevabilité

- Art. 832 Code judiciaire

RECUSATION - Ministère public - Partie principale - Recevabilité

- Art. 832 Code judiciaire

C.09.0024.N 24 december 2009 AC nr. 788

Afstand van recht is een eenzijdige rechtshandeling, die niet door de wederpartij moet worden aanvaard; afstand van recht wordt niet vermoed en kan alleen worden afgeleid uit feiten die niet voor een andere uitlegging vatbaar zijn (1). (1) Cass., 10 feb. 2005, AR C.03.0601.F, AC, 2005, nr 85.

AFSTAND VAN RECHT - Boedelbeschrijving

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Afstand van een recht

La renonciation à un droit constitue un acte unilatéral qui ne doit pas être accepté par la partie adverse; la renonciation à un droit ne se présume pas et ne peut se déduire que de faits qui ne sont susceptibles d'aucune autre interprétation (1). (1) Cass., 10 février 2005, RG C.03.0601.N, n° 85.

RENONCIATION - Inventaire

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Renonciation à un droit

---

De bepaling van artikel 88, tweede lid, van de wet op de landverzekeringsovereenkomst van 25 juni 1992 is van dwingend recht ten gunste van de verzekerde; deze kan derhalve, uitdrukkelijk of stilzwijgend, afstand doen van het recht zich te beroepen op het uit dat artikel voortvloeiende verval van het recht van verhaal van de verzekeraar.

AFSTAND VAN RECHT - Landverzekering - Recht van verhaal van de verzekeraar t.a.v. de verzekerde - Verval van recht van verhaal van de verzekeraar - Afstand van recht door de verzekerde

- Art. 88, tweede lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

VERZEKERING - Landverzekering - Recht van verhaal van de verzekeraar t.a.v. de verzekerde - Verval van recht van verhaal van de verzekeraar - Afstand van recht door de verzekerde

- Art. 88, tweede lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

La disposition de l'article 88, alinéa 2, de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre est de droit impératif au profit du preneur d'assurance; celui-ci peut, dès lors, expressément ou tacitement, renoncer au droit d'invoquer la déchéance du droit de recours de l'assureur résultant de cet article.

RENONCIATION - Assurances terrestres - Droit de recours de l'assureur envers le preneur d'assurance - Déchéance du droit de recours de l'assureur - Renonciation à un droit par l'assuré

- Art. 88, al. 2 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

ASSURANCES - Assurances terrestres - Droit de recours de l'assureur envers le preneur d'assurance - Déchéance du droit de recours de l'assureur - Renonciation à un droit par l'assuré

- Art. 88, al. 2 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

---

C.09.0026.F 29 januari 2009 AC nr. 77

Geen enkele wetsbepaling verleent het recht om met een eenzijdig verzoekschrift bij het Hof van Cassatie een vordering aanhangig te maken die ertoe strekt het debat te voorkomen dat voor het Hof eventueel zou worden gevoerd over de ontvankelijkheid van het cassatieberoep indien de verzoekster op eenzijdig verzoekschrift, in plaats van zich te schikken naar de regels van de artikelen 32 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek zoals zij van toepassing zijn bij ontstentenis van een gekozen woonplaats, het cassatieverzoekschrift zou betekenen aan de gekozen woonplaats die in het te bestrijden arrest wordt vermeld maar die niet langer de gekozen woonplaats is (1). (1) Zie andersluidende concl. O.M., in Pas., 2009, nr. ...

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Algemeen - Burgerlijke zaken - Aanhangigmaking - Eenzijdig verzoekschrift - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Gekozen woonplaats - Einde van de keuze

Aucune disposition légale ne permet de saisir la Cour de cassation, par une requête unilatérale, d'une demande tendant à prévenir le débat qui pourrait s'engager devant la Cour de cassation sur la recevabilité du pourvoi si, plutôt que de se conformer aux règles des articles 32 et suivants du Code judiciaire telles qu'elles s'appliquent en l'absence de domicile élu, la requérante sur requête unilatérale signifiait la requête en cassation au domicile élu qui est mentionné dans l'arrêt à attaquer mais dont l'élection a pris fin (1). (1) Voir les concl. contr. du M.P.

CASSATION - Généralités. mission et raison d'etre de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Généralités - Matière civile - Saisine - Requête unilatérale - Pourvoi en cassation - Recevabilité - Domicile élu - Fin de l'élection

---

Conclusie van procureur-generaal J.F. LECLERCQ.

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Algemeen - Burgerlijke zaken - Aanhangigmaking - Eenzijdig verzoekschrift - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Gekozen woonplaats - Einde van de keuze

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Vorm

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Algemeen - Ontvankelijkheid - Gerechtelijk Wetboek - Cassatierechter - Toegang - Rechten van de Mens

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Burgerlijke zaken - Cassatierechter - Toegang - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Gerechtelijk Wetboek

Conclusions du procureur général J.F. LECLERCQ.

CASSATION - Généralités. mission et raison d'etre de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Généralités - Matière civile - Saisine - Requête unilatérale - Pourvoi en cassation - Recevabilité - Domicile élu - Fin de l'élection

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Forme

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Généralités - Recevabilité - Code judiciaire - Juge de cassation - Accès - Droits de l'homme

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Matière civile - Juge de cassation - Accès - Pourvoi en cassation - Recevabilité - Code judiciaire

---

Afgezien van het geval dat er geen tegenpartij is, moet de eiser in cassatie het verzoekschrift betekenen aan de partijen tegen wie hij zijn cassatieberoep instelt; die betekening wordt geregeld door de artikelen 32 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie andersluidende concl. O.M., in Pas., 2009, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Vorm

- Art. 1079, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Hors le cas où il n'y a pas de partie adverse, le demandeur en cassation doit signifier la requête en cassation aux parties contre lesquelles il dirige son pourvoi; cette signification obéit aux règles des articles 32 et suivants du Code judiciaire (1). (1) Voir les concl. contr. du M.P.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Forme

- Art. 1079, al. 1er Code judiciaire

Het in het EVRM vastgelegde recht op toegang tot de cassatierechter kan niet verantwoorden dat over de afwijkingen van de gewone regels inzake de ontvankelijkheid van de cassatieberoepen een debat wordt gevoerd voor het instellen van het cassatieberoep zelf (1). (1) Zie andersluidende concl. O.M., in Pas., 2009, nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Burgerlijke zaken - Cassatierechter - Toegang - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Gerechtelijk Wetboek

Le droit d'accès au juge de cassation, consacré par la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, ne saurait justifier qu'il soit débattu des dérogations aux règles ordinaires de recevabilité des pourvois avant l'introduction du pourvoi même (1). (1) Voir les concl. contr. du M.P.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Matière civile - Juge de cassation - Accès - Pourvoi en cassation - Recevabilité - Code judiciaire

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Algemeen - Ontvankelijkheid - Gerechtelijk Wetboek - Cassatierechter - Toegang - Rechten van de Mens

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Généralités - Recevabilité - Code judiciaire - Juge de cassation - Accès - Droits de l'homme

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

C.09.0037.F 12 februari 2009 AC nr. 119

Uit de omstandigheid dat een raadsheer in het hof van beroep, in de zaak die thans bij het hof aanhangig is gemaakt, geweigerd heeft om in te gaan op het verzoek van de eiser om nieuwe stukken neer te leggen, kan niet worden afgeleid dat die magistraat, wegens gewettigde verdenking, niet geschikt zou zijn om te oordelen over het geschil dat thans bij het hof van beroep aanhangig is gemaakt.

WRAKING - Gewettigde verdenking - Vordering tot neerlegging van nieuwe stukken - Weigering

- Art. 828, 1° Gerechtelijk Wetboek

Il ne peut se déduire de la circonstance qu'un conseiller à la cour d'appel, dans la cause dont celle-ci est actuellement saisie, ait refusé l'autorisation sollicitée par le demandeur de déposer de nouvelles pièces, que ce magistrat ne serait pas apte, pour cause de suspicion légitime, à juger du différend dont est actuellement saisie la cour d'appel.

RECUSATION - Suspicion légitime - Demande de dépôt de nouvelles pièces - Refus

- Art. 828, 1° Code judiciaire

Het Hof verwerpt het verzoekschrift tot wraking van een raadsheer in het hof van beroep, dat gegrond is op de omstandigheid dat die magistraat voordien in het geschil tussen dezelfde partijen een beslissing genomen heeft, wanneer noch uit die omstandigheid, noch uit de redenen waarop die beslissing gegrond is, blijkt dat die magistraat, wegens gewettigde verdenking, niet geschikt zou zijn om te oordelen over het geschil waarvan hij thans moet kennisnemen.

WRAKING - Gewettigde verdenking - Rechter die voordien een beslissing heeft genomen - Toetsing door het Hof

- Art. 828, 1° Gerechtelijk Wetboek

La Cour rejette la requête tendant à la récusation d'un conseiller à la cour d'appel fondée sur la circonstance qu'une décision a été précédemment rendue entre les mêmes parties litigantes par ce magistrat lorsqu'il ne peut se déduire ni de cette circonstance, ni des motifs qui fondent cette décision, que ce magistrat ne serait pas apte, pour cause de suspicion légitime, à juger du différend dont doit actuellement connaître ce magistrat.

RECUSATION - Suspicion légitime - Juge ayant précédemment rendu une décision - Examen par la Cour

- Art. 828, 1° Code judiciaire

Het Hof verwerpt het verzoekschrift tot wraking van een raadsheer in het hof van beroep, dat gegrond is op de omstandigheid dat die magistraat voordien in het geschil tussen dezelfde partijen een beslissing genomen heeft, wanneer uit de aan het Hof voorgelegde stukken niet blijkt dat die beslissing uitspraak heeft gedaan over het geschil waarvan die magistraat thans moet kennisnemen (1). (1) Zie Cass., 5 april 2001, A. C.01.0130.F, AC, 2001, nr. 205.

WRAKING - Rechter die van het geschil heeft kennisgenomen - Toetsing door het Hof

- Art. 828, 8° Gerechtelijk Wetboek

La Cour rejette la requête tendant à la récusation d'un conseiller à la cour d'appel fondée sur la circonstance qu'une décision a été précédemment rendue entre les mêmes parties litigantes par ce magistrat lorsqu'il ne ressort pas des pièces soumises à la Cour que cette décision aurait statué sur le différend dont doit actuellement connaître ce magistrat (1). (1) Voir Cass., 5 avril 2001, RG C.01.0130.F, Pas., 2001,n° 205.

RECUSATION - Juge ayant connu du différend - Examen par la Cour

- Art. 828, 8° Code judiciaire

C.09.0038.N 20 maart 2009 AC nr. 210

De enkele omstandigheid dat twee van de vele rechters in sociale zaken in de arbeidsrechtbank te Antwerpen zitting hebben in de administratieve commissie bij het paritair subcomité voor de haven van Antwerpen, die ten aanzien van de eiser in het bodemgeschil een voor hem grievende beslissing heeft genomen, is niet van aard om bij derden een gewettigde verdenking van partijdigheid betreffende die rechtbank in het algemeen te doen rijzen (1). (1) Zie Cass., 1 juni 2007, AR C.07.0209.N, AC, 2007, nr. 290.

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Algemeen - Onttrekking - Gewettigde verdenking - Arbeidsrechtbank - Rechters in sociale zaken - Leden van een administratieve commissie - Grievende beslissing - Onpartijdigheid van de rechtbank

- Art. 648, 2° Gerechtelijk Wetboek

La seule circonstance que deux des nombreux juges siégeant en matière sociale au tribunal du travail d'Anvers font partie de la commission administrative du sous-comité paritaire pour le port d'Anvers, qui a pris une décision causant un grief au demandeur sur le fond du litige, n'est pas de nature à faire naître chez des tiers une suspicion légitime de partialité à l'égard de ce tribunal en général (1). (1) Voir Cass., 1er juin 2007, RG C.07.0209.N, AC, 2007, n° 290.

RENVOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Généralités - Dessaisissement - Suspicion légitime - Tribunal du travail - Juges sociaux - Membres d'une commission administrative - Décision faisant grief - Impartialité du tribunal

- Art. 648, 2° Code judiciaire

C.09.0055.N 24 december 2009 AC nr. 789

De rechter is gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de daarop van toepassing zijnde rechtsregels; hij moet de juridische aard van de door de partijen aangevoerde feiten en handelingen onderzoeken, en mag, ongeacht de juridische omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven, de door hen aangevoerde redenen ambtshalve aanvullen op voorwaarde dat hij geen betwisting opwerpt waarvan de partijen bij conclusie het bestaan hebben uitgesloten, dat hij enkel steunt op elementen die hem regelmatig zijn voorgelegd, dat hij het voorwerp van de vordering niet wijzigt en dat hij daarbij het recht van verdediging van de partijen niet miskent; het enkele feit dat de partijen de toepassing van een bepaalde wetsbepaling niet hebben opgeworpen, betekent niet dat zij die mogelijkheid bij conclusie hebben uitgesloten (1). (1) Cass., 6 dec. 2007, AR C.06.0092.N, AC, 2007, nr 619.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid van de rechter - Ambtshalve aanvullen der redenen

- Art. 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Bevoegdheid van de rechter - Beschikkingsbeginsel

- Art. 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

Le juge est tenu de trancher le litige conformément aux règles de droit qui lui sont applicables; il doit examiner la nature juridique des faits et actes invoqués par les parties et peut, quelle que soit la qualification juridique que les parties leur ont données, suppléer d'office aux motifs proposés par elles à condition de ne pas soulever de contestation dont les parties ont exclu l'existence dans leurs conclusions, de se fonder uniquement sur des éléments qui ont été régulièrement soumis à son appréciation, de ne pas modifier l'objet de la demande et, ce faisant, de ne pas violer les droits de la défense des parties; le seul fait que les parties n'ont pas soulevé l'application d'une disposition légale déterminée ne signifie pas qu'elles aient exclu cette possibilité dans leurs conclusions (1). (1) Cass., 6 décembre 2007, RG C.06.0092.N, Pas., 2007, n° 619.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Compétence du juge - Motifs suppléés d'office

- Art. 1138, 2° Code judiciaire

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Compétence du juge - Principe dispositif

- Art. 1138, 2° Code judiciaire

C.09.0063.N 26 november 2009 AC nr. 702

Conclusie van advocaat-generaal met opdracht VAN INGELGEM.

BANKWEZEN - KREDIETWEZEN - SPAARWEZEN - Kredietinverrichtingen - Kredietopening - Begrip - Derdenbeslag

BESLAG - Bewarend beslag - Bewarend beslag onder derden - Verklaring - Kredietopening - Begrip

Conclusions de l'avocat général délégué VAN INGELGEM.

BANQUE. CREDIT. EPARGNE - Operations de crédit - Ouverture de crédit - Notion - Saisie-arrêt

SAISIE - Saisie conservatoire - Saisie-arrêt conservatoire - Déclaration - Ouverture de crédit - Notion

---

Een kredietopening verleent aan de kredietnemer een persoonlijk recht om, op zijn verzoek, gebruik te maken van de door de kredietovereenkomst toegekende kredietruimte; een dergelijke overeenkomst doet geen voor beslag vatbare schuldvordering ontstaan waarvan de kredietgever melding moet maken in zijn verklaring als derde-beslagene (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

BANKWEZEN - KREDIETWEZEN - SPAARWEZEN - Kredietinverrichtingen - Kredietopening - Begrip - Derdenbeslag

- Artt. 1452, 1539 en 1542 Gerechtelijk Wetboek

BESLAG - Bewarend beslag - Bewarend beslag onder derden - Verklaring - Kredietopening - Begrip

- Artt. 1452, 1539 en 1542 Gerechtelijk Wetboek

Une ouverture de crédit confère au crédité un droit personnel de faire usage, à sa demande, de la ligne de crédit accordée par la convention de crédit; une telle convention ne fait pas naître une créance susceptible de saisie dont le crédité doit faire état dans sa déclaration en tant que tiers saisi (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

BANQUE. CREDIT. EPARGNE - Operations de crédit - Ouverture de crédit - Notion - Saisie-arrêt

- Art. 1452, 1539 et 1542 Code judiciaire

SAISIE - Saisie conservatoire - Saisie-arrêt conservatoire - Déclaration - Ouverture de crédit - Notion

- Art. 1452, 1539 et 1542 Code judiciaire

C.09.0082.F 21 december 2009 AC nr. 772

De rechter die krachtens het Wetboek van Internationaal Privaatrecht een vreemde wet moet toepassen, moet op de internationale situatie waarvan hij kennisgenomen heeft, de regel van dat vreemd recht toepassen die deze situatie regelt en moet daarbij rekening houden met de bepalingen van dat recht die de werking van de wet in de tijd regelen.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Vreemde wet - Werking in de tijd - Toepassing

- Artt. 2 en 16 Wet 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht

VREEMDE WET - Werking in de tijd - Toepassing

- Artt. 2 en 16 Wet 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Vreemde wet - Werking in de tijd - Toepassing

- Artt. 2 en 16 Wet 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht

Le juge appelé à appliquer un droit étranger en vertu du Code de droit international privé doit appliquer à la situation internationale dont il est saisi la règle de ce droit étranger qui régit cette situation en tenant compte des dispositions dudit droit qui règlent l'application de la loi dans le temps.

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Loi étrangère - Loi dans le temps - Application

- Art. 2 et 16 L. du 16 juillet 2004 portant le Code de droit international privé

LOI ETRANGERE - Loi dans le temps - Application

- Art. 2 et 16 L. du 16 juillet 2004 portant le Code de droit international privé

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Loi étrangère - Loi dans le temps - Application

- Art. 2 et 16 L. du 16 juillet 2004 portant le Code de droit international privé

C.09.0102.N 10 september 2009 AC nr. 489

Conclusie van advocaat-generaal DUBRULLE.

CONFLICT VAN ATTRIBUTIE - Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders - Aard - Administratieve overheid - Beroep tot nietigverklaring - Akten en reglementen van administratieve overheden - Bevoegdheid

GERECHTSDEURWAARDER - Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders - Aard - Administratieve overheid - Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Beroep tot nietigverklaring - Akten en reglementen van administratieve overheden - Bevoegdheid

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Akten en reglementen van administratieve overheden - Administratieve overheid - Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders - Aard

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Algemeen - Gerechtsdeurwaarders - Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders - Aard - Administratieve overheid - Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Beroep

Conclusions de l'avocat général DUBRULLE.

CONFLIT D'ATTRIBUTION - Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Chambre nationale des huissiers de justice - Nature - Autorité administrative - Recours en annulation - Actes et règlements d'autorités administratives - Compétence

HUISSIER DE JUSTICE - Chambre nationale des huissiers de justice - Nature - Autorité administrative - Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Recours en annulation - Actes et règlements d'autorités administratives - Compétence

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Actes et règlements d'autorités administratives - Autorité administrative - Chambre nationale des huissiers de justice - Nature

ORGANISATION JUDICIAIRE - Généralités - Huissiers de justice - Chambre nationale des huissiers de justice - Nature - Autorité administrative - Conseil d'Etat - Section du contentieux

tot nietigverklaring - Akten en reglementen van administratieve overheden - Bevoegdheid

De wetgever heeft het beroep van gerechtsdeurwaarder betrokken bij de openbare dienst van de rechtsbedeling en de organen die het korps besturen, zoals de Nationale Kamer, zijn in die hoedanigheid verbonden met de rechterlijke orde en kunnen niet louter op grond van hun aard en wijze van oprichting beschouwd worden als administratieve overheden in de zin van het artikel 14, Wet Raad van State; de omstandigheid dat de gerechtsdeurwaarders overwegend en dus niet uitsluitend betrokken zijn bij de dienst van de rechtsbedeling, belet niet dat de Nationale Kamer specifieke opdrachten zou krijgen van overheidswege die volledig los staan van haar gewone opdrachten en dat zij in die mate kan beschouwd worden als een administratieve overheid in de uitoefening van die specifieke opdrachten; de Nationale Kamer kan aldus beschouwd worden als een administratieve overheid in de voormelde zin wanneer zij bepaalde gezagsfuncties opneemt die haar door een regering zijn toevertrouwd en in zoverre die taken geen verband houden met de opdrachten die de wetgever haar heeft toevertrouwd om de goede werking van het gerecht te verzekeren; dit geldt in het bijzonder wanneer de Nationale Kamer bepaalde gezagstaken op zich neemt die tot de bevoegdheid van een regering behoren en haar door een regering zijn gedelegeerd en zij haar plaats die taken daadwerkelijk uitoefent, zoals de opdracht aan een of meer leden van de kamers heffingen in te vorderen (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

CONFLICT VAN ATTRIBUTIE - Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders - Aard - Administratieve overheid - Beroep tot nietigverklaring - Akten en reglementen van administratieve overheden - Bevoegdheid

- Artt. 144 en 145 Grondwet 1994

- Art. 14, § 1, eerste lid Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Artt. 549 e.v. Gerechtelijk Wetboek

GERECHTSDEURWAARDER - Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders - Aard - Administratieve overheid - Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Beroep tot nietigverklaring - Akten en reglementen van administratieve overheden - Bevoegdheid

- Artt. 144 en 145 Grondwet 1994

- Art. 14, § 1, eerste lid Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Artt. 549 e.v. Gerechtelijk Wetboek

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Akten en reglementen van administratieve overheden - Administratieve overheid - Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders - Aard

administratif - Recours en annulation - Actes et règlements d'autorités administratives - Compétence

Le législateur a impliqué la profession d'huissier de justice dans le service public concernant l'administration de la justice et les organes qui administrent le corps, comme la Chambre nationale, sont, en cette qualité, liés à l'ordre judiciaire et ne peuvent être considérés uniquement sur la base de leur nature et de leur mode de création comme des autorités administratives au sens de l'article 14 des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat; la circonstance que les huissiers de justice sont principalement et donc pas exclusivement impliqués dans l'administration de la justice, n'empêche pas que la Chambre nationale pourrait se voir attribuer des missions spécifiques de la part de l'administration qui sont totalement étrangères à ses missions habituelles et que, dans cette mesure, elle peut être considérée comme une autorité administrative dans l'exercice de ces tâches spécifiques; la Chambre nationale peut ainsi être considérée comme une autorité administrative au sens précité lorsqu'elle assume certaines fonctions d'autorité qui lui sont confiées par un gouvernement et dans la mesure où ces missions n'ont aucun lien avec les missions qui lui ont été confiées par le législateur afin de garantir le bon fonctionnement de la justice; cela s'applique particulièrement lorsque la Chambre nationale assume certaines fonctions d'autorité qui relèvent de la compétence d'un gouvernement et qui lui sont délégués par un Gouvernement et qu'elle les exerce effectivement en lieu et place du Gouvernement, comme la mission confiée à un ou plusieurs membres de la chambre de percevoir certaines taxes (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

CONFLIT D'ATTRIBUTION - Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Chambre nationale des huissiers de justice - Nature - Autorité administrative - Recours en annulation - Actes et règlements d'autorités administratives - Compétence

- Art. 144 et 145 Constitution 1994

- Art. 14, § 1er, al. 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 549 et svts Code judiciaire

HUISSIER DE JUSTICE - Chambre nationale des huissiers de justice - Nature - Autorité administrative - Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Recours en annulation - Actes et règlements d'autorités administratives - Compétence

- Art. 144 et 145 Constitution 1994

- Art. 14, § 1er, al. 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 549 et svts Code judiciaire

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Actes et règlements d'autorités administratives - Autorité administrative - Chambre nationale des huissiers de justice - Nature

- Artt. 144 en 145 Grondwet 1994

- Art. 14, § 1, eerste lid Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Artt. 549 e.v. Gerechtelijk Wetboek

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Algemeen - Gerechtsdeurwaarders - Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders - Aard - Administratieve overheid - Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Beroep tot nietigverklaring - Akten en reglementen van administratieve overheden - Bevoegdheid

- Art. 144 et 145 Constitution 1994

- Art. 14, § 1er, al. 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 549 et svts Code judiciaire

ORGANISATION JUDICIAIRE - Généralités - Huissiers de justice - Chambre nationale des huissiers de justice - Nature - Autorité administrative - Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Recours en annulation - Actes et règlements d'autorités administratives - Compétence

- Artt. 144 en 145 Grondwet 1994

- Art. 14, § 1, eerste lid Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Artt. 549 e.v. Gerechtelijk Wetboek

- Art. 144 et 145 Constitution 1994

- Art. 14, § 1er, al. 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 549 et svts Code judiciaire

C.09.0119.N 26 juni 2009 AC nr. 444

Uit de enkele omstandigheid dat de gewraakte rechter zich bij het formuleren van zijn antwoord op de middelen van wraking overeenkomstig artikel 836 van het Gerechtelijk Wetboek, in bewoordingen die niet wijzen op een gebrek aan objectiviteit, uitspreekt over wat volgens hem de daadwerkelijke reden is van het wrakingsverzoek, kan geen wettige verdenking worden afgeleid

WRAKING - Burgerlijke zaken - Wettige verdenking - Antwoord op de middelen van wraking door de gewraakte rechter - Bewoordingen die niet wijzen op een gebrek aan objectiviteit

- Artt. 828, 1° en 836 Gerechtelijk Wetboek

La suspicion légitime ne se déduit pas de la seule circonstance qu'en formulant sa réponse aux moyens de récusation conformément à l'article 836 du Code judiciaire, dans des termes qui ne révèlent pas de défaut d'objectivité, le juge récusé se prononce sur ce qui est, selon lui, le véritable motif de la demande en récusation.

RECUSATION - Matière civile - Suspicion légitime - Réponse aux moyens de récusation par le juge récusé - Termes ne révélant pas de défaut d'objectivité

- Art. 828, 1° et 836 Code judiciaire

C.09.0135.N 16 november 2009 AC nr. 665

Wanneer de verzekeringsinstelling van de aansprakelijke derde vergoeding vordert voor de aan het slachtoffer uitgekeerde prestaties, oefent zij krachtens de indeplaatstelling ingevolge artikel 136, § 2, vierde lid van de ZIV-wet 1994, geen andere vordering uit dan deze van het slachtoffer zelf (1). (1) Zie Cass., 3 sept. 2003, AR P.03.0256.F, A.C., 2003, nr 410.

INDEPLAATSSTELLING - Verzekeringsinstelling - Indeplaatsgestelde van de verzekerde schadelijder - Aard van de vordering

- Art. 136, § 2, vierde lid Koninklijk Besluit van 14 juli 1994 houdende coördinatie van de wet van 9 aug. 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Algemeen - Verzekeringsinstelling - Indeplaatsgestelde van de verzekerde schadelijder - Aard van de vordering

- Art. 136, § 2, vierde lid Koninklijk Besluit van 14 juli 1994 houdende coördinatie van de wet van 9 aug. 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

Lorsqu'il réclame au tiers responsable l'indemnisation des prestations octroyées à la victime en sa qualité de partie subrogée en vertu de l'article 136, § 2, alinéa 4, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, l'organisme assureur n'exerce pas d'autre action que celle de la victime même (1). (1) Voir Cass., 3 septembre 2003, RG P.03.0256.F, Pas., 2003, n° 410.

SUBROGATION - Organisme assureur - Subrogé aux droits de l'assuré préjudicié - Nature de la demande

- Art. 136, § 2, al. 4 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Généralités - Organisme assureur - Subrogé aux droits de l'assuré préjudicié - Nature de la demande

- Art. 136, § 2, al. 4 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

Wanneer het slachtoffer in eerste aanleg reeds zelf een vordering tot schadevergoeding heeft ingesteld tegen de aansprakelijke derde, verhindert artikel 812, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, de indeplaatsgestelde verzekeringsinstelling niet om voor het eerst in hoger beroep tussen te komen tot verkrijging van een veroordeling van de aansprakelijke derde.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Tussenkomst - Verzekeringsinstelling - Indeplaatsgestelde van de verzekerde schadelijder - Tussenkomst voor het eerst in graad van hoger beroep - Ontvankelijkheid

- Art. 812, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 136, § 2, vierde lid Koninklijk Besluit van 14 juli 1994 houdende coördinatie van de wet van 9 aug. 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

L'article 812, alinéa 2, du Code judiciaire ne fait pas obstacle à ce que l'organisme assureur subrogé intervienne à la cause pour la première fois en degré d'appel en vue d'obtenir la condamnation du tiers responsable pour autant que la victime ait formé en première instance une demande d'indemnisation contre le tiers responsable.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Procédure en degré d'appel - Intervention - Organisme assureur - Subrogé aux droits de l'assuré préjudicié - Intervention exercée pour la première fois en degré d'appel - Recevabilité

- Art. 812, al. 2 Code judiciaire

- Art. 136, § 2, al. 4 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

C.09.0139.F 6 april 2009 AC nr. 244

De omstandigheden dat de magistraten van de zetel, na de pleidooien, het woord aan een partij gegeven hebben, terwijl zij in persoon verscheen en door haar advocaat werd bijgestaan, en dat de andere partij door haar advocaat werd vertegenwoordigd, en dat zij het verdere debat in de zaak hebben verdaagd om laatstgenoemde partij de gelegenheid te geven haar recht van verdediging uit te oefenen, zijn niet van dien aard dat zij bij die partij en bij derden gewettigde verdenking kunnen wekken omtrent de geschiktheid van die magistraten om met de vereiste onpartijdigheid en onafhankelijkheid uitspraak te doen.

WRAKING - Burgerlijke zaken - Rechter - Gewettigde verdenking - Partij die in persoon verschijnt - Verdaging van de zaak - Voortgezet debat

- Art. 828, 1° Gerechtelijk Wetboek

Les circonstances que les magistrats du siège aient, après les plaidoiries, donné la parole à une partie alors qu'elle comparaissait en personne assistée de son avocat et que l'autre partie était représentée par le sien et qu'ils aient remis la cause en débats continués pour permettre à cette dernière d'exercer son droit de défense ne sont pas de nature à inspirer, ni à elle ni aux tiers, une suspicion légitime quant à l'aptitude de ces magistrats à statuer avec l'impartialité et l'indépendance requises.

RECUSATION - Matière civile - Juge - Suspicion légitime - Partie comparaissant personnellement - Remise de la cause - Débats continués

- Art. 828, 1° Code judiciaire

C.09.0167.N 30 november 2009 AC nr. 708

De verzekeraar die een werkgever die valt onder de wet van 3 juli 1967 verzekert, lijdt zelf geen schade als gevolg van de letsels of het overlijden van het slachtoffer en kan dan ook geen eigen recht doen gelden dat rechtstreeks gesteund is op artikel 29bis van de W.A.M. 1989 (1). (1) Zie Cass., 24 april 2002, AR P.01.1623.F, AC, 2002, nr 248.

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Verzekeraar van de publieke werkgever - Vergoeding - Aard van de

L'assureur d'un employeur relevant de l'application de la loi du 3 juillet 1967 sur la prévention ou la réparation des dommages résultant des accidents du travail, des accidents survenus sur le chemin du travail et des maladies professionnelles dans le secteur public ne subit pas de préjudice personnel à la suite des lésions ou du décès de la victime et, en conséquence, ne peut se prévaloir d'un droit propre directement fondé sur l'article 29bis de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs (1). (1) Voir Cass., 24 avril 2002, RG P.01.1623.F, Pas., 2002, n° 248.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. regles particulières - Assureur d'un organisme public - Indemnisation - Nature du

geleden schade

- Art. 29bis Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

VERZEKERING - Algemeen - Arbeidsongevallenverzekeraar - Publieke werkgever - Aard van de geleden schade - Zwakke weggebruiker - Vordering op grond van artikel 29bis W.A.M. - Toepassing

- Art. 29bis Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

préjudice

- Art. 29bis L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

ASSURANCES - Généralités - Assureur-loi - Organisme public - Nature du préjudice - Usager faible - Demande fondée sur loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire responsabilité en matière de véhicules automoteurs - Application

- Art. 29bis L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

---

C.09.0179.F — 11 juni 2009 — AC nr. 398

De omstandigheid dat het aan de verzoeker ten laste gelegde tuchtrechtelijk vergrijp betrekking heeft op zijn houding jegens de voorzitter van een raad van de Orde van geneesheren kan bij de verzoeker en derden een gewettigde verdenking doen ontstaan over de strikte onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de raad van de Orde die over de zaak uitspraak moet doen.

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Tuchtzaken - Gewettigde verdenking - Orde der geneesheren - Provinciale raad van de Orde - Grieven - Houding jegens de voorzitter van de raad

- Art. 656 Gerechtelijk Wetboek

La circonstance que le grief disciplinaire reproché au requérant concerne son attitude envers le président d'un conseil de l'ordre des médecins est de nature à inspirer au requérant et aux tiers une suspicion légitime quant à la stricte indépendance et impartialité du conseil de l'Ordre appelé à statuer.

RENVOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière disciplinaire - Suspicion légitime - Ordre des médecins - Conseil provincial de l'Ordre - Griefs - Attitude envers le président du conseil

- Art. 656 Code judiciaire

C.09.0190.N — 17 december 2009 — AC nr. 760

De rechter kan vergoeding toekennen voor het verlies van een kans op het verwerven van een voordeel of het vermijden van een nadeel indien het verlies van deze kans te wijten is aan een fout; enkel de economische waarde van de verloren gegane kans komt voor vergoeding in aanmerking, welke waarde niet kan bestaan uit het volledige bedrag van het uiteindelijk geleden nadeel of het verloren voordeel.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Verlies van een kans - Waarde

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Le juge peut accorder une réparation pour la perte d'une chance d'obtenir un gain ou d'éviter un préjudice si la perte de cette chance est due à une faute; seule la valeur économique de la chance perdue est susceptible de réparation, cette valeur ne pouvant pas consister en la somme totale de la perte finalement subie ou du gain perdu.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Perte d'une chance - Valeur

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Degene die schadevergoeding vordert moet bewijzen dat er tussen de fout en de schade, zoals die zich heeft voorgedaan, een oorzakelijk verband bestaat; dit verband veronderstelt dat, zonder de fout, de schade niet had kunnen ontstaan, zoals ze zich heeft voorgedaan (1). (1) Cass., 26 juni 2008, AR C.0272.N, AC, 2008, nr 406.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Oorzakelijk verband - Bewijslast

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid -

Il incombe au demandeur en réparation d'établir l'existence d'un lien de causalité entre la faute et le dommage tel qu'il s'est réalisé; ce lien suppose que, sans la faute, le dommage n'eût pu se produire tel qu'il s'est réalisé (1). (1) Cass., 26 juin 2008, RG C.08.0272.N, Pas., 2008, n° 406.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Notion. appréciation par le juge - Lien de causalité - Charge de la preuve

- Art. 1382 et 1383 Code civil

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté

Bewijslast - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Oorzaak - Oorzakelijk verband

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

d'appréciation - Charge de la preuve - Responsabilité hors contrat - Cause - Lien de causalité

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Het verlies van een kans komt voor vergoeding in aanmerking indien tussen de fout en het verlies van deze kans een conditio sine qua non verband bestaat (1). (1) Cass., 5 juni 2008, AR C.07.0199.N, AC, 2008, nr 350.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Begrip - Verlies van een kans - Vergoedbaarheid

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

La perte d'une chance est prise en considération pour l'indemnisation si la faute est la condition sine qua de la perte de cette chance (1). (1) Cass., 5 juin 2008, RG C.07.0199.N, Pas., 2008, n° 350.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Notion - Perte d'une chance - Caractère réparable

- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.09.0241.N 12 juni 2009 AC nr. 400

Het cassatieberoep tegen een arrest dat uitspraak doet over een verzoek tot wraking van een rechter in een strafzaak kan worden ingesteld volgens de vormen van het Wetboek van Strafvordering, ook al wordt de behandeling ervan toevertrouwd aan de eerste kamer van het Hof (1). (1) Zie Cass., 27 feb. 2002, AR P.01.1775.F, AC, 2002, nr. 141; Cass., 24 jan. 2008, AR P.08.0019.N, www.cass.be.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Wraking - Arrest - Cassatieberoep - Vorm

- Artt. 417 e.v. Wetboek van Strafvordering

WRAKING - Strafzaken - Cassatieberoep - Vorm

- Artt. 417 e.v. Wetboek van Strafvordering

Le pourvoi en cassation dirigé contre un arrêt statuant sur la demande en récusation d'un juge dans une cause pénale, peut être formé suivant les formes du Code d'instruction criminelle, même si son examen est confié à la première chambre de la Cour (1). (1) Voir Cass., 27 février 2002, RG P.01.1175.F, Pas., 2002, n° 141; Cass., 24 janvier 2008, RG P.08.0019.N, www.cass.be.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Récusation - Arrêt - Pourvoi en cassation - Forme

- Art. 417 et s. Code d'Instruction criminelle

RECUSATION - Matière répressive - Pourvoi en cassation - Forme

- Art. 417 et s. Code d'Instruction criminelle

Op het cassatieberoep van de beklaagde tegen een arrest dat afwijzend beschikt op zijn verzoek tot wraking van de magistraat van een correctionele kamer van een rechtbank die moet kennis nemen van de tegen hem ingestelde strafvordering, onderzoekt het Hof ambtshalve de wettigheid van de bestreden beslissing (1). (1) Zie Cass., 11 sept. 2008, AR C.08.0344.F, www.cass.be.

WRAKING - Strafzaken - Arrest dat een wrakingsverzoek afwijst - Cassatieberoep van de beklaagde - Opdracht van het Hof

Saisie du pourvoi du prévenu contre un arrêt qui rejette sa demande en récusation du magistrat d'une chambre correctionnelle d'un tribunal appelée à connaître de l'action publique dirigée contre lui, la Cour examine d'office la légalité de la décision attaquée (1). (1) Voir Cass., 11 septembre 2008, RG C.08.0344.F, www.cass.be.

RECUSATION - Matière répressive - Arrêt rejetant une demande en récusation - Pourvoi formé par le prévenu - Mission de la Cour

C.09.0254.N 16 november 2009 AC nr. 666

Conclusie van advocaat-generaal MORTIER.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Burgerlijke zaken - Akte van hoger beroep - Uiteenzetting van de grieven - Argumenten ter ondersteuning van een grief - Aard

Conclusions de l'avocat général MORTIER.

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En appel - Matière civile - Acte d'appel - Enonciation des griefs - Arguments invoqués à l'appui d'un grief - Nature

Een akte van rechtspleging moet worden geacht geheel in de taal van de rechtspleging te zijn gesteld wanneer alle vermeldingen vereist voor de regelmatigheid van de akte in die taal gesteld zijn.

Un acte de procédure est censé être entièrement rédigé dans la langue de la procédure lorsque toutes les indications requises pour sa régularité sont rédigées dans cette langue.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Algemeen - Akte van rechtspleging - Taal van de rechtspleging

- Art. 1057 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 24 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En appel - Généralités - Acte de procédure - Langue de la procédure

- Art. 1057 Code judiciaire

- Art. 24 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

Uit artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, volgt dat de akte van hoger beroep, bepaald in artikel 1057 van het Gerechtelijk Wetboek moet gesteld worden in de taal van de bestreden beslissing.

Il suit de l'article 24 de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire que l'acte d'appel visé à l'article 1057 du Code judiciaire doit être rédigé dans la langue de la décision attaquée.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Burgerlijke zaken - Akte van hoger beroep - Taal van de rechtspleging

- Art. 1057 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 24 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En appel - Matière civile - Acte d'appel - Langue de la procédure

- Art. 1057 Code judiciaire

- Art. 24 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

Wanneer de akte van hoger beroep naast een uiteenzetting van de grieven tevens argumenten ter ondersteuning van de grieven bevat, behoren zij tot de grieven die in het debat worden gebracht en waarvan de geïntimeerde kennis moet kunnen nemen in de taal van de rechtspleging (1). (1) Zie de conclusie van het openbaar ministerie.

Les arguments invoqués en surplus à l'appui des griefs énoncés dans l'acte d'appel font partie des griefs soumis à la contradiction des parties dont l'intimé doit pouvoir prendre connaissance dans la langue de la procédure (1). (1) Voir les conclusions du ministère public publiées à leur date dans AC

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Burgerlijke zaken - Akte van hoger beroep - Uiteenzetting van de grieven - Argumenten ter ondersteuning van een grief - Aard

- Art. 1057, 7° Gerechtelijk Wetboek

- Art. 24 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En appel - Matière civile - Acte d'appel - Enonciation des griefs - Arguments invoqués à l'appui d'un grief - Nature

- Art. 1057, 7° Code judiciaire

- Art. 24 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

C.09.0256.N 16 november 2009 AC nr. 667

Conclusie van advocaat-generaal MORTIER.

INDEPLAATSSTELLING - Ziekteverzekeraar - Verstrekkingen - Indeplaatsstelling - Terugvordering - Omvang - Cumulatieverbod - Gemeenrechtelijke verdeling van aansprakelijkheid - Omvang indeplaatsstelling

VORDERING IN RECHTE - Wederzijdse vordering - Taak van de rechter - Omvang - Beschikkingsbeginsel

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Algemeen - Ziekteverzekeraar - Verstrekkingen - Indeplaatsstelling - Terugvordering - Omvang - Cumulatieverbod - Gemeenrechtelijke verdeling van aansprakelijkheid - Omvang indeplaatsstelling

Conclusions de l'avocat général MORTIER.

SUBROGATION - Organisme assureur - Prestations - Subrogation - Remboursement - Etendue - Interdiction de cumul - Partage de responsabilité en droit commun - Etendue de la subrogation

DEMANDE EN JUSTICE - Demandes réciproques - Mission du juge - Etendue - Principe dispositif

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Généralités - Organisme assureur - Prestations - Subrogation - Remboursement - Etendue - Interdiction de cumul - Partage de responsabilité en droit commun - Etendue de la subrogation

Uit artikel 136, § 2, vierde lid Z.I.V.-wet volgt dat de verzekeringsinstelling die aan het slachtoffer van schade voortvloeiend uit ziekte, letsels, functionele stoornissen of overlijden, de bij de verplichte verzekering bepaalde prestaties heeft verleend, in de rechten van het slachtoffer treedt voor het geheel van de door haar verleende prestaties, tot beloop van het totaalbedrag van de geldsommen, die de aansprakelijke derde of zijn verzekeraar, rekening houdend met de mogelijke verdeling van de aansprakelijkheid, in gemeen recht verschuldigd zijn ter vergoeding van die schade. Die subrogatie is niet beperkt tot een breukdeel van de verleende prestaties dat evenredig is aan het aandeel van de derde in de aansprakelijkheid voor de veroorzaakte schade (1). (1) Zie de conclusie van het openbaar ministerie.

INDEPLAATSSTELLING - Ziekteverzekeraar - Verstrekkingen - Indeplaatsstelling - Terugvordering - Omvang - Cumulatieverbod - Gemeenrechtelijke verdeling van aansprakelijkheid - Omvang indeplaatsstelling

- Art. 136, § 2, vierde lid Koninklijk Besluit van 14 juli 1994 houdende coördinatie van de wet van 9 aug. 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Algemeen - Ziekteverzekeraar - Verstrekkingen - Indeplaatsstelling - Terugvordering - Omvang - Cumulatieverbod - Gemeenrechtelijke verdeling van aansprakelijkheid - Omvang indeplaatsstelling

- Art. 136, § 2, vierde lid Koninklijk Besluit van 14 juli 1994 houdende coördinatie van de wet van 9 aug. 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

Il suit de l'article 136, § 2, alinéa 4, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, que l'organisme assureur qui a octroyé les prestations prévues par l'assurance obligatoire soins de santés et indemnités à la victime d'un dommage découlant d'une maladie, de lésions, de troubles fonctionnels ou d'un décès, est subrogé aux droits de cette victime pour la totalité de ses prestations, à concurrence de la totalité des sommes qui sont dues en droit commun à titre de réparation par le tiers responsable ou son assureur, compte tenu d'un éventuel partage de responsabilité. Cette subrogation ne se limite pas à une fraction des prestations octroyées proportionnelle à la part de responsabilité du tiers dans le dommage (1). (1) Voir les conclusions du ministère public publiées à leur date dans A.C.

SUBROGATION - Organisme assureur - Prestations - Subrogation - Remboursement - Etendue - Interdiction de cumul - Partage de responsabilité en droit commun - Etendue de la subrogation

- Art. 136, § 2, al. 4 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Généralités - Organisme assureur - Prestations - Subrogation - Remboursement - Etendue - Interdiction de cumul - Partage de responsabilité en droit commun - Etendue de la subrogation

- Art. 136, § 2, al. 4 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

Wanneer bij een vordering tot schadevergoeding de eisende partij aanvoert dat de tegenpartij volledig aansprakelijk is op grond van de door die partij begane fout en de tegenpartij als repliek aanvoert dat het slachtoffer zelf volledig aansprakelijk is op grond van de door haar begane fout, vermag de rechter, zonder schending van artikel 1138, 2° van het Gerechtelijk Wetboek, miskenning van het beschikkingsbeginsel of van het recht van verdediging, de beide partijen gedeeltelijk aansprakelijk te stellen op grond van respectievelijk door hen begane fouten (1). (1) Zie de conclusie van het openbaar ministerie.

VORDERING IN RECHTE - Wederzijdse vordering - Taak van de rechter - Omvang - Beschikkingsbeginsel

- Art. 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

Le juge appelé à statuer sur une demande en dommages-intérêts à l'appui de laquelle la partie demanderesse impute l'entière responsabilité pour le dommage à la partie adverse en raison de la faute de cette partie et en réponse à laquelle la partie adverse oppose l'entière responsabilité de la victime en raison de la faute de cette victime, peut, sans violer l'article 1138, 2°, du Code judiciaire ni méconnaître le principe dispositif ou les droits de la défense, déclarer les deux parties partiellement responsables du dommage en raison de leurs fautes respectives (1). (1) Voir les conclusions du ministère public publiées à leur date dans AC

DEMANDE EN JUSTICE - Demandes réciproques - Mission du juge - Etendue - Principe dispositif

- Art. 1138, 2° Code judiciaire

C.09.0266.F 23 november 2009 AC nr. 684

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

ARTS - Aangesloten geneesheer - Ziekenhuiswet - Ziekenhuisopname - Honoraria - Maximumbedrag - Voorwaarden -

Conclusions de l'avocat général GENICOT.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Médecin conventionné - Loi sur les hôpitaux - Hospitalisation - Honoraires -

Wetsbepalingen van openbare orde - Opnameovereenkomst - Afwijking

GENEESKUNDE - Algemeen - Aangesloten geneesheer - Ziekenhuiswet - Ziekenhuisopname - Honoraria - Maximumbedrag - Voorwaarden - Wetsbepalingen van openbare orde - Opnameovereenkomst - Afwijking

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Ziektekostenverzekering - Aangesloten geneesheer - Ziekenhuiswet - Ziekenhuisopname - Honoraria - Maximumbedrag - Voorwaarden - Wetsbepalingen van openbare orde - Opnameovereenkomst - Afwijking

Limitation - Conditions - Dispositions légales d'ordre public - Convention d'admission - Dérogation

ART DE GUERIR - Généralités - Médecin conventionné - Loi sur les hôpitaux - Hospitalisation - Honoraires - Limitation - Conditions - Dispositions légales d'ordre public - Convention d'admission - Dérogation

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance soins de santé - Médecin conventionné - Loi sur les hôpitaux - Hospitalisation - Honoraires - Limitation - Conditions - Dispositions légales d'ordre public - Convention d'admission - Dérogation

---

De rechter mag het overeengekomen beding uit de opnameverklaring niet toepassen, dat betrekking heeft op de termijnen waarbinnen de patiënt zijn inkomen moet meedelen en dat afwijkt van de wetsbepalingen van openbare orde, die verbieden om honorariumsupplementen aan te rekenen wanneer het inkomen van de rechthebbende onder de daarin bepaalde maximumbedragen blijft (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

ARTS - Aangesloten geneesheer - Ziekenhuiswet - Ziekenhuisopname - Honoraria - Maximumbedrag - Voorwaarden - Wetsbepalingen van openbare orde - Opnameovereenkomst - Afwijking

- Art. 138, § 1, eerste lid Gecoördineerde wet op de ziekenhuizen 7 aug. 1987

- Art. 50, § 6, eerste en tweede lid Koninklijk Besluit van 14 juli 1994 houdende coördinatie van de wet van 9 aug. 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

GENEESKUNDE - Algemeen - Aangesloten geneesheer - Ziekenhuiswet - Ziekenhuisopname - Honoraria - Maximumbedrag - Voorwaarden - Wetsbepalingen van openbare orde - Opnameovereenkomst - Afwijking

- Art. 138, § 1, eerste lid Gecoördineerde wet op de ziekenhuizen 7 aug. 1987

- Art. 50, § 6, eerste en tweede lid Koninklijk Besluit van 14 juli 1994 houdende coördinatie van de wet van 9 aug. 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Ziektekostenverzekering - Aangesloten geneesheer - Ziekenhuiswet - Ziekenhuisopname - Honoraria - Maximumbedrag - Voorwaarden - Wetsbepalingen van openbare orde - Opnameovereenkomst - Afwijking

- Art. 138, § 1, eerste lid Gecoördineerde wet op de ziekenhuizen 7 aug. 1987

- Art. 50, § 6, eerste en tweede lid Koninklijk Besluit van 14 juli 1994 houdende coördinatie van de wet van 9 aug. 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

Le juge ne peut pas appliquer la clause conventionnelle de la déclaration d'admission relative aux délais de communication des revenus du patient, qui déroge aux dispositions légales d'ordre public, qui ne permettent la réclamation d'aucun supplément d'honoraires lorsque les revenus du bénéficiaire sont inférieurs aux limites qu'elle prévoit (1). (1) Voir conclusions écrites du ministère public.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Médecin conventionné - Loi sur les hôpitaux - Hospitalisation - Honoraires - Limitation - Conditions - Dispositions légales d'ordre public - Convention d'admission - Dérogation

- Art. 138, § 1er, al. 1er L. sur les hôpitaux coordonnée le 7 août 1987

- Art. 50, § 6, al. 1er et 2 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

ART DE GUERIR - Généralités - Médecin conventionné - Loi sur les hôpitaux - Hospitalisation - Honoraires - Limitation - Conditions - Dispositions légales d'ordre public - Convention d'admission - Dérogation

- Art. 138, § 1er, al. 1er L. sur les hôpitaux coordonnée le 7 août 1987

- Art. 50, § 6, al. 1er et 2 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance soins de santé - Médecin conventionné - Loi sur les hôpitaux - Hospitalisation - Honoraires - Limitation - Conditions - Dispositions légales d'ordre public - Convention d'admission - Dérogation

- Art. 138, § 1er, al. 1er L. sur les hôpitaux coordonnée le 7 août 1987

- Art. 50, § 6, al. 1er et 2 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

C.09.0267.F 23 oktober 2009 AC nr. 615

De prejudiciële vraag die berust op een foutieve juridische bewering, hoeft niet aan het Grondwettelijk Hof te worden gesteld.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Verplichting voor het Hof van Cassatie

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Verplichting voor het

La question préjudicielle qui repose sur une affirmation erronée en droit ne doit pas être posée à la Cour constitutionnelle.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Obligation pour la Cour de cassation

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION

Hof

EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Obligation pour la Cour

Hoewel het Hof weliswaar de opdracht en de bevoegdheid heeft om, buiten het in artikel 1113 Ger. W. bedoelde geval, de intrekking van een door hem gewezen arrest te bevelen, kan het dat alleen maar doen op voorwaarde dat die beslissing uitsluitend op een verschrijving berust die niet aan de eiser kan worden verweten en waartegen laatstgenoemde geen verweer heeft kunnen voeren; uit de wettelijke opdracht van het Hof volgt niet dat het Hof de bevoegdheid en de plicht heeft zijn beslissing in te trekken in alle gevallen waarin het een fout zou hebben begaan (1). (1) Zie Cass., 8 feb. 2000, AR P.99.1805.N, AC, 2000, nr. 99.

S'il est certes de la mission de la Cour et de sa compétence d'ordonner, hors le cas visé par l'article 1113, alinéa 2, du Code judiciaire, la rétractation d'un arrêt qu'elle a rendu, c'est à la condition que cette décision repose uniquement sur une erreur matérielle qui n'est pas imputable au demandeur et contre laquelle celui-ci n'a pu se défendre; il ne résulte pas de la mission légale de la Cour que celle-ci aurait le pouvoir et le devoir de se rétracter dans tous les cas où elle aurait commis une erreur (1). (1) Voir Cass., 8 février 2000, RG P.99.1805.N, Pas., 2000, n° 99.

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Intrekking van een arrest

- Art. 1113 Gerechtelijk Wetboek

CASSATION - Généralités. mission et raison d'etre de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Rétractation d'un arrêt

- Art. 1113 Code judiciaire

C.09.0301.F 11 december 2009 AC nr. 739

De in artikel 1384, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek bedoelde aansprakelijkheid van de vader en de moeder bestaat van zodra de schade werd veroorzaakt door de objectief onrechtmatige daad van hun minderjarig kind, ook al heeft dat geen onderscheidingsvermogen (1). (1) Cass., 28 okt. 1971, AC, 1972, 219 met concl. proc.-gen. Ganshof van der Meersch, in Bull. en Pas, 1972, I, 201; Cass., 3 mei 1978, AC, 1978, 1037.

La responsabilité des père et mère prévue par l'article 1384, alinéa 2, du Code civil existe dès que le dommage a été causé par l'acte objectivement illicite de leur enfant mineur, celui-ci fût-il dépourvu de discernement (1). (1) Cass., 28 octobre 1971 (Bull. et Pas., 1972, I, 200), avec concl. de M. Ganshof van der Meersch, procureur général; Cass., 3 mai 1978 (Bull. et Pas., 1978, I, 1012).

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Ouders - Schade veroorzaakt door hun minderjarig kind - Minderjarig kind - Objectief onrechtmatige daad - Minderjarig kind zonder onderscheidingsvermogen

- Art. 1384, tweede lid Burgerlijk Wetboek

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Parents - Dommage causé par leur enfant mineur - Enfant mineur - Acte objectivement illicite - Enfant mineur dépourvu de discernement

- Art. 1384, al. 2 Code civil

C.09.0308.N 26 juni 2009 AC nr. 442

De memorie van de eiser in cassatie van een arrest dat uitspraak doet over zijn verzoek tot wraking van een rechter in een strafzaak, die na de inkorting van de termijn geen effectief gebruik heeft kunnen maken van de mogelijkheid om deze binnen de gewone termijnen van het Wetboek van Strafvordering neer te leggen, is ontvankelijk (1) (Impliciet). (1) Cass., 24 jan. 2008, AR P.08.0019.F, AC, 2008, nr 62.

Le mémoire du demandeur en cassation dirigé contre un arrêt statuant sur sa demande en récusation d'un juge dans une cause pénale, qui après l'abrègement du délai n'a pu faire un usage effectif de la possibilité de le déposer dans les délais ordinaires prévus au Code d'instruction criminelle est recevable (1) (Solution implicite). (1) Cass., 24 janvier 2008, RG P.08.0019.F, Pas., 2008, n° 62.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Wraking - Arrest - Termijn - Inkorting - Ontvankelijkheid

- Art. 828 Gerechtelijk Wetboek

WRAKING - Arrest - Strafzaak - Cassatieberoep - Memorie - Termijn - Inkorting - Ontvankelijkheid

- Art. 828 Gerechtelijk Wetboek

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Récusation - Arrêt - Délai - Abrègement - Recevabilité

- Art. 828 Code judiciaire

RECUSATION - Arrêt - Cause pénale - Pourvoi en cassation - Mémoire - Délai - Abrègement - Recevabilité

- Art. 828 Code judiciaire

Het cassatieberoep tegen een arrest dat uitspraak doet over het verzoek tot wraking van een rechter in een strafzaak kan worden ingesteld volgens de vormen van het Wetboek van Strafvordering, ook al wordt de behandeling ervan toevertrouwd aan de eerste kamer van het Hof (1). (1) Cass., 24 jan. 2008, AR P.08.0019.F, AC, 2008, nr 62.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Wraking - Arrest

- Art. 828 Gerechtelijk Wetboek

WRAKING - Arrest - Strafzaak - Cassatieberoep - Vorm

- Art. 828 Gerechtelijk Wetboek

Le pourvoi en cassation dirigé contre un arrêt statuant sur la demande en récusation d'un juge dans une cause pénale, peut être formé suivant les formes prévues au Code d'instruction criminelle, même si son examen est confié à la première chambre de la Cour (1). (1) Cass., 24 janvier 2008, RG P.08.0019.F, Pas., 2008, n° 62.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Récusation - Arrêt

- Art. 828 Code judiciaire

RECUSATION - Arrêt - Cause pénale - Pourvoi en cassation - Forme

- Art. 828 Code judiciaire

Op een verzoek tot wraking van een onderzoeksrechter, op verdenking van gebrek aan onpartijdigheid, beoordeelt het hof van beroep in concreto de wijze waarop de onderzoeksrechter zich heeft uitgedrukt en oordeelt het of de aangevoerde gegevens in hun concrete context gezien niet wijzen op zulk gebrek (1) (Impliciet). (1) Cass., 24 jan. 2008, AR P.08.0019.F, AC, 2008, nr 62; zie Cass., 23 nov. 2006, AR P.06.1367.F, AC, 2006, nr 596.

ONDERZOEKSRECHTER - Wraking - Onpartijdigheid - Hof van beroep - Beoordeling

- Art. 828 Gerechtelijk Wetboek

WRAKING - Onderzoeksrechter - Onpartijdigheid - Hof van beroep - Beoordeling

- Art. 828 Gerechtelijk Wetboek

Sur une demande en récusation d'un juge d'instruction, soupçonné d'un défaut d'impartialité, la cour d'appel apprécie in concreto la manière dont le juge d'instruction s'est exprimé et décide si, dans leur contexte concret, les éléments allégués ne révèlent pas un tel défaut (1) (Solution implicite). (1) Cass., 24 janvier 2008, RG P.08.0019.F, Pas., 2008, n° 62; voir Cass., 23 novembre 2006, RG P.06.1367.F, Pas., 2006, n° 596.

JUGE D'INSTRUCTION - Récusation - Impartialité - Cour d'appel - Appréciation

- Art. 828 Code judiciaire

RECUSATION - Juge d'instruction - Impartialité - Cour d'appel - Appréciation

- Art. 828 Code judiciaire

C.09.0332.F — 11 december 2009 — AC nr. 740

De burgerlijke rechter dient, bij gebrek aan conclusie, niet alle gegevens te vermelden die zijn antwoord naar recht verantwoorden (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Redengeving - Vermelding - Gegevens - Verplichting

- Art. 149 Grondwet 1994

A défaut de conclusions, le juge civil n'est pas tenu d'indiquer tous les éléments justifiant légalement sa réponse (1). (1) Voir les concl. du M.P.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Motivation - Indication - Eléments - Obligation

- Art. 149 Constitution 1994

Conclusie van procureur-generaal LECLERCQ.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Redengeving - Vermelding - Gegevens - Verplichting

Conclusions du procureur général LECLERCQ.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Motivation - Indication - Eléments - Obligation

C.09.0356.F — 18 augustus 2009 — AC nr. 462

Het eigen karakter van de procedure tot onttrekking sluit het toekennen van een rechtsplegingsvergoeding uit.

GERECHTSKOSTEN - Burgerlijke zaken - Procedure in cassatie - Onttrekking - Rechtsplegingsvergoeding

Le caractère propre de la procédure en dessaisissement exclut l'attribution d'une indemnité de procédure.

FRAIS ET DEPENS - Matière civile - Procédure en cassation - Dessaisissement - Indemnité de procédure

- Art. 656 Gerechtelijk Wetboek

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Burgerlijke zaken - Cassatieprocedure - Rechtsplegingsvergoeding

- Art. 656 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 656 Code judiciaire

RENVOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière civile - Procédure en cassation - Indemnité de procédure

- Art. 656 Code judiciaire

C.09.0383.F 2 oktober 2009 AC nr. 551

Conclusie advocaat-generaal WERQUIN.

CASSATIE - Vorderingen tot vernietiging - Cassatieberoep in het belang van de wet - Cassatieberoep in het belang van de wet - Ruilverkaveling van landeigendommen - Vonnis op tegenspraak van een vrederechter - Cassatieberoep van de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie

RUILVERKAVELING VAN LANDEIGENDOMMEN - Classificatie van de kavels - Cultuur- en bedrijfswaarde - Elementen zonder verband met de cultuur- en bedrijfswaarde - Elementen niet in aanmerking genomen - Toewijziging van de kavels aan de eigenaars - Elementen zonder verband met de cultuur- en bedrijfswaarde - Elementen in aanmerking genomen - Uitsluiting - Verkoops- of vermogenswaarde

Conclusions de l'avocat général WERQUIN.

CASSATION - Des demandes en annulation. des pourvois dans l'interet de la loi - Des pourvois dans l'intérêt de la loi - Remembrement des biens ruraux - Jugement contradictoire rendu par un juge de paix - Pourvoi en cassation du procureur général près la Cour de cassation

REMEMBREMENT DES BIENS RURAUX - Classement des parcelles - Valeur culturale et d'exploitation - Eléments étrangers à la valeur culturale et d'exploitation - Absence de prise en considération - Attribution des parcelles aux propriétaires - Eléments étrangers à la valeur culturale et d'exploitation - Prise en considération - Exclusion - Valeur vénale ou patrimoniale

---

De procureur-generaal bij het Hof van Cassatie kan zich in het belang van de wet in cassatie voorzien tegen een vonnis op tegenspraak van de vrederechter inzake ruilverkaveling van landeigendommen, wanneer de wet in geen enkel rechtsmiddel heeft voorzien (1). (1) Zie concl. O.M.

CASSATIE - Vorderingen tot vernietiging - Cassatieberoep in het belang van de wet - Cassatieberoep in het belang van de wet - Ruilverkaveling van landeigendommen - Vonnis op tegenspraak van een vrederechter - Cassatieberoep van de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie

- Art. 1091 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 17,§ 3, derde lid Wet 12 juli 1976

Le procureur général près la Cour de cassation peut se pourvoir dans l'intérêt de la loi contre un jugement contradictoire rendu par un juge de paix statuant en matière de remembrement de biens ruraux contre lequel la loi n'a ouvert aucun recours (1). (1) Voir les concl. du M.P.

CASSATION - Des demandes en annulation. des pourvois dans l'interet de la loi - Des pourvois dans l'intérêt de la loi - Remembrement des biens ruraux - Jugement contradictoire rendu par un juge de paix - Pourvoi en cassation du procureur général près la Cour de cassation

- Art. 1091 Code judiciaire

- Art. 17,§ 3, al. 3 L. du 12 juillet 1976

Onder voorbehoud van de minder- of meerwaarden die het gevolg kunnen zijn van het feit dat er in of op de geruilde gronden elementen met een eigen waarde kunnen voorkomen, heeft de wetgever gewild dat bij ruilverkavelingsverrichtingen, die enkel in het belang van de landbouw geschieden, de waarde van die uitsluitend voor landbouwdoeleinden bestemde gronden zelf zou worden geraamd op grond van criteria die met deze bestemming samenhangen en uitgesloten heeft dat de verkoops- of vermogenswaarde ervan in aanmerking zou kunnen worden genomen (1). (1) Zie concl. O.M.

RUILVERKAVELING VAN LANDEIGENDOMMEN - Classificatie van de kavels - Cultuur- en bedrijfswaarde - Elementen zonder verband met de cultuur- en bedrijfswaarde - Elementen niet in aanmerking genomen - Toewijziging van de kavels aan de eigenaars - Elementen zonder verband met de cultuur- en bedrijfswaarde - Elementen in aanmerking genomen - Uitsluiting - Verkoops- of vermogenswaarde

- Artt. 28, 1°, 35, 36, 41 47 en 51, § 2 Wet 12 juli 1976

- Art. 1, eerste en tweede lid Wet 22 juli 1970

Tout en réservant les moins-values ou les plus-values qui peuvent résulter de la présence dans ou sur les terres échangées d'éléments de nature à présenter une valeur propre, le législateur a entendu que, dans le cadre d'opérations de remembrement, qui sont liées au seul intérêt de l'agriculture, la valeur de ces terres elles-mêmes, qui n'ont d'autre affectation qu'agricole, soit estimée sur la base de critères liés à cette affectation et a exclu que puisse être prise en considération leur valeur vénale ou patrimoniale (1). (1) Voir les concl. du M.P.

REMEMBREMENT DES BIENS RURAUX - Classement des parcelles - Valeur culturale et d'exploitation - Eléments étrangers à la valeur culturale et d'exploitation - Absence de prise en considération - Attribution des parcelles aux propriétaires - Eléments étrangers à la valeur culturale et d'exploitation - Prise en considération - Exclusion - Valeur vénale ou patrimoniale

- Art. 28, 1°, 35, 36, 41, 47 et 51, § 2 L. du 12 juillet 1976

- Art. 1er, al. 1er et 2 L. du 22 juillet 1970

C.09.0460.N 22 oktober 2009 AC nr. 607

Om na te gaan of een onttrekking vereist is, moeten alle gegevens in acht worden genomen, zoals de aard van de rechtspleging, de banden die structureel en feitelijk bestaan tussen de leden van de instelling van wie de onttrekking wordt gevraagd en de banden die bestaan tussen de partijen in het geding en de leden van de instelling.

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Burgerlijke zaken - Onttrekking - Criteria

- Art. 648, 2° Gerechtelijk Wetboek

Afin d'examiner si un dessaisissement est requis, il y a lieu de tenir compte de tous les éléments, comme la nature de la procédure, les liens qui existent structurellement et en fait entre les membres de l'institution dont le dessaisissement est demandé et les liens qui existent entre les parties litigantes et les membres de l'institution.

RENVOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière civile - Dessaisissement - Critères

- Art. 648, 2° Code judiciaire

C.09.0527.F 12 oktober 2009 AC nr. 575

Geen enkele wettelijke bepaling verplicht het Hof om een advocaat aan te wijzen teneinde het ontbreken van een regelmatige ondertekening van het verzoekschrift te verhelpen.

WRAKING - Vorm - Ondertekening door een advocaat die meer dan tien jaar bij de balie is ingeschreven - Ontbreken - Gevolg - Verplichting voor het Hof

- Art. 835 Gerechtelijk Wetboek

Aucune disposition légale n'impose à la Cour de désigner un avocat pour pallier l'absence de signature régulière de la requête.

RECUSATION - Forme - Signature d'un avocat inscrit depuis plus de dix ans au barreau - Absence - Effet - Obligation de la Cour

- Art. 835 Code judiciaire

De op straffe van nietigheid voorgeschreven verplichting om de vordering tot wraking in te leiden bij een ter griffie neergelegde akte die de middelen bevat en ondertekend is door een advocaat die meer dan tien jaar bij de balie is ingeschreven, hindert de toegang van de verzoeker tot wraking tot de wrakingsrechter niet.

WRAKING - Vorm - Ondertekening door een advocaat die meer dan tien jaar bij de balie is ingeschreven - Toegang tot de rechterlijke instantie

- Art. 835 Gerechtelijk Wetboek

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Eerlijk proces - Wraking - Vorm - Ondertekening door een advocaat die meer dan tien jaar bij de balie is ingeschreven - Toegang tot de rechterlijke instantie

- Art. 835 Gerechtelijk Wetboek

L'obligation prescrite, sous peine de nullité, d'introduire une demande en récusation par un acte au greffe, contenant les moyens et signé par un avocat inscrit depuis plus de 10 ans au barreau, n'entrave pas l'accès du requérant au juge de la récusation.

RECUSATION - Forme - Signature d'un avocat inscrit depuis plus de dix ans au barreau - Accès à un tribunal

- Art. 835 Code judiciaire

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Procès équitable - Récusation - Forme - Signature d'un avocat inscrit depuis plus de dix ans au barreau - Accès à un tribunal

- Art. 835 Code judiciaire

D.07.0014.N 19 juni 2009 AC nr. 427

Conclusie van advocaat-generaal DUBRULLE.

ADVOCAAT - Raad van de Orde - Ambtshalve weglating van de lijst van stagiairs of van het tableau - Niet-betaling bijdragen - Geoorloofdheid

Conclusions de l'avocat général DUBRULLE.

AVOCAT - Conseil de l'Ordre - Omission d'office de la liste des stagiaires ou du tableau - Défaut de paiement des cotisations - Licéité

De raad van een Orde van advocaten kan niet ambtshalve tot de administratieve handeling van weglating van een advocaat, van de lijst van stagiairs of van het tableau van de Orde, overgaan op grond dat deze zijn bijdragen niet betaalt (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

ADVOCAAT - Raad van de Orde - Ambtshalve weglating van de lijst

Le conseil de l'Ordre des avocats ne peut prononcer d'office la mesure administrative d'omission d'un avocat de la liste des stagiaires ou du tableau de l'ordre pour le motif que ce dernier néglige de payer ses cotisations (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

AVOCAT - Conseil de l'Ordre - Omission d'office de la liste des

van stagiairs of van het tableau - Niet-betaling bijdragen - Geoorloofdheid

- Artt. 430, 432, eerste lid, 435 en 437 Gerechtelijk Wetboek

stagiaires ou du tableau - Défaut de paiement des cotisations - Licéïté

- Art. 430, 432, al. 1er, 435 et 437 Code judiciaire

D.07.0021.N 24 april 2009 AC nr. 280

In de regel is het met een eerlijk proces strijdig dat een rechtsmiddel tegen een partij kan worden aangewend door iemand die, zelfs in een andere aanleg, betrokken was bij de zetel die van de zaak heeft kennisgenomen.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Eerlijk proces - Kennisname van de zaak - Rechtsmiddel - Zelfde persoon

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Il est en principe contraire à un procès équitable qu'un recours soit exercé contre une partie par une personne qui, fût-ce au cours d'une instance différente, faisait partie du siège qui a connu de la cause.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Procès équitable - Connaissance de la cause - Recours - Même personne

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Met het recht op een eerlijk proces is niet bestaanbaar de bevoorrechte processuele positie van diegene die als partij cassatieberoep instelt samen met de voorzitter van de Nationale Raad van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars tegen de uitspraak, van de Kamer van Beroep, wanneer diezelfde persoon in dezelfde zaak als rechtskundig assessor de uitvoerende kamer bijstond bij de rechtsprekende beslissing in eerste aanleg, ook al heeft hij aan het beraad zelf niet deelgenomen en is hij geen lid in de enge zin van dit rechtsplegend orgaan (1). (1) Het O.M. handhaafde zijn conclusie dat de voorziening niet onontvankelijk was om de reden vermeld voor het (hiervoor, onder nr ..., gepubliceerd) tussenarrest van 30 januari 2009 (zie de voetnoot 1 aldaar). Door het Hof bij dit tussenarrest uitgenodigd om hun standpunt kenbaar te maken betreffende die ontvankelijkheid, stelden de eisers in een nota dat - anders dan wat het geval was in het precedent van 22 december 2005, betreffende de Orde van architecten (AR D.04.0021.N, AC, 2005, nr 692, gewezen op strijdige conclusie van advocaat-generaal m.o. Cornelis) - de rechtskundig assessor geen (beraadslagend) lid is van de uitvoerende kamer (waarin hij slechts wordt uitgenodigd), noch van de kamer van beroep, zodat deze toestand wel degelijk bestaanbaar is met een eerlijk proces.

CASSATIEBEROEP - Tuchtzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - EVRM - Artikel 6.1 - Eerlijk proces - Dienstverlenende intellectuele beroepen - Beroepsinstituut van vastgoedmakelaars - Uitvoerende kamer - Rechtskundig assessor - Kennisname van de zaak - Kamer van beroep - Cassatieberoep - Eisers - Rechtskundig assessor samen met de voorzitter van de Nationale Raad - Ontvankelijkheid

- Art. 9, §§ 4 en 7 Kaderwet 3 aug. 2007

Est contraire au droit à un procès équitable, la position processuelle privilégiée de celui qui introduit en tant que partie un pourvoi en cassation conjointement avec le président du conseil national de l'Institut professionnel des agents immobiliers contre la décision, de la chambre d'appel, lorsque cette même personne assistait dans cette même cause la chambre exécutive en tant qu'assesseur juridique lors de la décision juridictionnelle en première instance, même s'il n'a pas participé au délibéré même et qu'il n'est pas membre de cet organe juridictionnel au sens étroit du terme (1). (1) Le M.P. a maintenu ses conclusions suivant lesquelles le pourvoi n'était pas irrecevable au motif mentionné dans l'arrêt interlocutoire du 30 janvier 2009 (publié ci-avant au n° ..., cf. la note 1). Invités par la Cour dans cet arrêt interlocutoire de faire connaître leur point de vue relatif à cette recevabilité, les demandeurs ont affirmé dans une note que - contrairement au précédent du 22 décembre 2005 relatif à l'Ordre des architectes (RG D.04.0021.N, Pas., 2005, n° 692, rendu sur les conclusions contraires de l'avocat général délégué Cornelis) - l'assesseur juridique n'est pas un membre (délibérant) de la chambre exécutive (dans laquelle il n'est qu'invité), ni de la chambre d'appel, de sorte que cette situation permet un procès équitable.

POURVOI EN CASSATION - Matière disciplinaire - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6, § 1er - Procès équitable - Professions intellectuelles prestataires de services - Institut professionnel des agents immobiliers - Chambre exécutive - Assesseur juridique - Connaissance de la cause - Chambre d'appel - Pourvoi en cassation - Demandeurs - Assesseur juridique et président du Conseil national - Recevabilité

- Art. 9, § 4 et 7 Loi-cadre du 3 août 2007

- Art. 1 KB 6 sept. 1993

MAKELAAR - Beroepsinstituut voor de dienstverlenende intellectuele beroepen - Beroepsinstituut van vastgoedmakelaars - Tuchtzaken - EVRM - Artikel 6.1 - Eerlijk proces - Uitvoerende kamer - Rechtskundig assessor - Kennisname van de zaak - Kamer van beroep - Cassatieberoep - Eisers - Rechtskundig assessor samen met de voorzitter van de Nationale Raad - Ontvankelijkheid

- Art. 9, §§ 4 en 7 Kaderwet 3 aug. 2007

- Art. 1 KB 6 sept. 1993

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Eerlijk proces - Tuchtzaken - Dienstverlenende intellectuele beroepen - Beroepsinstituut van vastgoedmakelaars - Uitvoerende kamer - Rechtskundig assessor - Kennisname van de zaak - Kamer van beroep - Cassatieberoep - Eisers - Rechtskundig assessor samen met de voorzitter van de Nationale Raad - Ontvankelijkheid

- Art. 9, §§ 4 en 7 Kaderwet 3 aug. 2007

- Art. 1 KB 6 sept. 1993

- Art. 1er A.R. du 6 septembre 1993

COURTIER - Institut professionnel des professions intellectuelles prestataires de services - Institut professionnel des agents immobiliers - Matière disciplinaire - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6, § 1er - Procès équitable - Chambre exécutive - Assesseur juridique - Connaissance de la cause - Chambre d'appel - Pourvoi en cassation - Demandeurs - Assesseur juridique et président du Conseil national - Recevabilité

- Art. 9, § 4 et 7 Loi-cadre du 3 août 2007

- Art. 1er A.R. du 6 septembre 1993

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Procès équitable - Matière disciplinaire - Professions intellectuelles prestataires de services - Institut professionnel des agents immobiliers - Chambre exécutive - Assesseur juridique - Connaissance de la cause - Chambre d'appel - Pourvoi en cassation - Demandeurs - Assesseur juridique et président du Conseil national - Recevabilité

- Art. 9, § 4 et 7 Loi-cadre du 3 août 2007

- Art. 1er A.R. du 6 septembre 1993

Wanneer de vraag rijst in welke mate het met het recht op een eerlijk proces bestaanbaar is dat degene die als partij cassatieberoep instelt samen met de voorzitter van de Nationale Raad van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars tegen de uitspraak van de kamer van beroep, in dezelfde zaak voorheen als rechtskundig assessor de uitvoerende kamer bijstond bij de rechtsprekende beslissing in eerste aanleg, stelt het Hof de zaak uit op een latere datum teneinde partijen toe te laten omtrent deze vraag standpunt in te nemen (1). (1) Het O.M. had geen middel van niet-ontvankelijkheid van de voorziening (overeenkomstig artikel 1097 van het Gerechtelijk Wetboek) opgeworpen, daar de bestreden beslissing genomen werd door de kamer van beroep, niet bijgestaan door een rechtskundig assessor, met volle rechtsmacht en de verweerster, hoewel daartoe gerechtigd, geen memorie van antwoord (houdend zodanig middel) had ingediend. Het nam wel aan dat andere standpunten ter zake konden bestaan en de partijen dan inderdaad de gelegenheid kon geboden worden deze voor het Hof in te nemen.

Lorsque se pose la question de savoir dans quelle mesure il est compatible avec le droit à un procès équitable que celui qui, en tant que partie, introduit un pourvoi en cassation avec le président du Conseil national de l'Institut professionnel des agents immobiliers contre la décision de la chambre d'appel, a assisté auparavant dans la même cause la chambre exécutive en tant qu'assesseur juridique lorsque la décision de jugement a été prononcée en première instance, la Cour remet la cause à une date ultérieure afin de permettre aux parties de prendre position à propos de cette question (1). (1) Le M.P. n'a pas soulevé de fin de non-recevoir (conformément à l'article 1097 du Code judiciaire) dès lors que la décision attaquée a été prise par la chambre d'appel, qui n'est pas assistée par un assesseur juridique, ayant pleine juridiction et que la défenderesse, alors qu'elle en avait le droit, n'avait pas déposé de mémoire en réponse (comportant une fin de non-recevoir). Il a toutefois admis que d'autres points de vue pouvaient exister en l'espèce et que les parties pouvaient alors se voir offrir la possibilité de les défendre devant la Cour.

CASSATIEBEROEP - Tuchtzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - EVRM - Artikel 6.1 - Eerlijk proces - Dienstverlenende intellectuele beroepen - Beroepsinstituut van vastgoedmakelaars - Uitvoerende kamer - Rechtskundig assessor - Kennisname van de zaak - Kamer van beroep - Cassatieberoep - Eisers - Rechtskundig assessor samen met de voorzitter van de Nationale Raad - Gevolg - Rechtspleging voor het Hof

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 9, §§ 4 en 7 Kaderwet 3 aug. 2007

MAKELAAR - Beroepsinstituut voor de dienstverlenende intellectuele beroepen - Beroepsinstituut van vastgoedmakelaars - Tuchtzaken -

POURVOI EN CASSATION - Matière disciplinaire - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6, § 1er - Procès équitable - Professions intellectuelles prestataires de services - Institut professionnel des agents immobiliers - Chambre exécutive - Assesseur juridique - Connaissance de la cause - Chambre d'appel - Pourvoi en cassation - Demandeurs - Assesseur juridique et président du Conseil national - Conséquence - Procédure devant la Cour

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 9, § 4 et 7 Loi-cadre du 3 août 2007

COURTIER - Institut professionnel des professions intellectuelles prestataires de services - Institut professionnel des agents

EVRM - Artikel 6.1 - Eerlijk proces - Uitvoerende kamer - Rechtskundig assessor - Kennisname van de zaak - Kamer van beroep - Cassatieberoep - Eisers - Rechtskundig assessor samen met de voorzitter van de Nationale Raad - Gevolg - Rechtspleging voor het Hof

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 9, §§ 4 en 7 Kaderwet 3 aug. 2007

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Eerlijk proces - Tuchtzaken - Dienstverlenende intellectuele beroepen - Beroepsinstituut van vastgoedmakelaars - Uitvoerende kamer - Rechtskundig assessor - Kennisname van de zaak - Kamer van beroep - Cassatieberoep - Eisers - Rechtskundig assessor samen met de voorzitter van de Nationale Raad - Gevolg - Rechtspleging voor het Hof

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 9, §§ 4 en 7 Kaderwet 3 aug. 2007

immobiliers - Matière disciplinaire - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6, § 1er - Procès équitable - Chambre exécutive - Assesseur juridique - Connaissance de la cause - Chambre d'appel - Pourvoi en cassation - Demandeurs - Assesseur juridique et président du Conseil national - Conséquence - Procédure devant la Cour

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 9, § 4 et 7 Loi-cadre du 3 août 2007

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Procès équitable - Matière disciplinaire - Professions intellectuelles prestataires de services - Institut professionnel des agents immobiliers - Chambre exécutive - Assesseur juridique - Connaissance de la cause - Chambre d'appel - Pourvoi en cassation - Demandeurs - Assesseur juridique et président du Conseil national - Conséquence - Procédure devant la Cour

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 9, § 4 et 7 Loi-cadre du 3 août 2007

D.07.0023.F 12 maart 2009 AC nr. 197

De wet sluit niet uit dat de persoon die bij de provinciale raad verslag uitbrengt, de apotheker-onderzoeker is.

APOTHEKER - Tuchtzaken - Orde der apothekers - Provinciale raad - Procedure - Verslaggever van de Provinciale raad - Onderzoeksopdracht - Verenigbaarheid

- Artt. 20 en 27 KB 29 mei 1970

La loi n'exclut pas que la personne qui fait rapport au conseil provincial de l'ordre des pharmaciens soit le pharmacien instructeur.

PHARMACIEN - Matière disciplinaire - Ordre des pharmaciens - Conseil provincial - Procédure - Rapporteur du Conseil provincial - Mission d'instruction - Compatibilité

- Art. 20 et 27 A.R. du 29 mai 1970

D.07.0024.N 1 oktober 2009 AC nr. 544

Het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging, artikel 6.1 EVRM en artikel 14.3.g IVBPR, houden onder meer het recht in voor de beklaagde of vervolgde niet te moeten bijdragen tot het bewijs van de ten laste gelegde feiten en mee te werken aan zijn veroordeling; die regels zijn in beginsel toepasselijk in het tuchtrecht ook al kan de concrete invulling van die rechten afhangen van de specifieke aard van de tuchtprocedures (1). (1) De bestreden beslissing bevestigt de beslissing van de provinciale raad, die de verweerster veroordeelde tot een schorsing van een maand wegens de tenlasteleggingen A-E en vernietigt de beslissing tot waarschuwing van de verweerster wegens de tenlastelegging F (d.i. het niet eerbiedigen van de principes van waardigheid, moraliteit, eer, bescheidenheid en toewijding in de beroepsuitoefening), door een leugenachtige verklaring af te leggen tegenover de onderzoekers, i.v.m. het niet naleven van de wachtdienstregeling. Het cassatiemiddel is gericht tegen deze laatste beslissing, gewezen op het hoger beroep van de Nationale Raad en de magistraat-assessor en als volgt gemotiveerd: "Art. 6 EVRM is van toepassing in tuchtzaken. Iemand die vervolgd wordt kan bijgevolg niet verplicht worden om zichzelf te beschuldigen, ook als dit inhoudt dat hij niet loyaal meewerkt aan het onderzoek. De provinciale raad legde ten onrechte een tuchtsanctie op aan (verweerster) voor haar houding tijdens het tuchtonderzoek." Het O.M. concludeerde tot gegrondheid van beide onderdelen. Wat het eerste onderdeel betreft verwees het naar het arrest Funke van 25 februari 1993 van het EHRM (Publ.Cour Eur. D.H., Série A, nr. 256 A) dat (in een strafzaak) het, m.b.t. het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht van de verdachte op een eerlijke behandeling van zijn zaak, deze het recht heeft erkend te zwijgen en te weigeren bij te dragen tot zijn inbeschuldigingstelling. De overheid beschikt inderdaad over dwangmaatregelen om, spijts deze houding van de verdachte, het bestaan van het misdrijf te bewijzen. De tuchtoverheid in de vrije beroepen beschikt daarover niet. Ze is dus aangewezen op een loyale medewerking van de vervolgde beroepsbeoefenaar aan het tuchtonderzoek om haar taak te vervullen, dit is de handhaving van de eer, de bescheidenheid, de eerlijkheid of de waardigheid van het beroep. Het afleggen van valse verklaringen leek het O.M. niet verzoenbaar met die loyale houding. Ook het zwijgrecht kan nooit zover gaan dat men het recht verkrijgt valse verklaringen af te leggen om aan een verdenking te ontsnappen. Daardoor wordt de tuchtactie lamgelegd. Het recht op een eerlijk proces dat de tuchtrechtelijk ter verantwoording geroepen beroepsbeoefenaar tegen de willekeur van zijn tuchtoverheid moet beschermen, laat hem niet toe het spel oneerlijk te spelen als die tuchtoverheid over geen andere wettelijke middelen beschikt om haar handhavingplicht te vervullen. Ten slotte komt het invullen van deze verplichting ook hem,

Le principe général du droit relatif au respect des droits de la défense, les articles 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et 14.3.g du Pacte international relatif aux droits civils et politiques, consacrent notamment le droit pour le prévenu ou la personne poursuivie de ne pas devoir collaborer à la preuve des faits mis à sa charge et de ne pas devoir participer à sa condamnation; ces règles sont, en principe, applicables en matière disciplinaire, même si l'interprétation concrète de ces droits peut dépendre de la nature spécifique des procédures disciplinaires (1). (1) La décision attaquée confirme la décision du conseil provincial, qui condamnait la défenderesse à une suspension d'un mois du chef des préventions A-E et annule la décision d'infliger un avertissement à la défenderesse du chef de la prévention F (à savoir le non-respect des principes de dignité, moralité, honneur, discrétion et dévouement dans l'exercice de la profession), en faisant une déclaration mensongère aux enquêteurs relativement au non-respect du tableau des gardes. Le moyen de cassation est dirigé contre cette dernière décision, rendue sur l'appel du Conseil national et motivée comme suit par le magistrat-assesseur: "L'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales est applicable en matière disciplinaire. Une personne poursuivie ne peut, dès lors, pas être obligée à s'accuser elle-même, même si cela implique qu'elle ne collabore pas loyalement à l'instruction. C'est à tort que le conseil provincial a infligé une sanction disciplinaire à la défenderesse en raison de son attitude durant l'instruction disciplinaire." Le M.P. a conclu au bien-fondé des deux branches du moyen. En ce qui concerne la première branche du moyen, il se réfère à l'arrêt Funke du 25 février 1993 de la Cour européenne des droits de l'homme (Publ. Cour D.H., Série A, n° 256 A) qui (dans une affaire pénale), relativement au droit à un traitement équitable de sa cause garanti au prévenu par l'article 6.1 de la CEDH, a reconnu à ce dernier le droit de se taire et de refuser de collaborer à son accusation. L'autorité publique dispose, en effet, de mesures de contrainte pour prouver, nonobstant cette attitude du prévenu, l'existence d'un délit. L'autorité disciplinaire au sein des professions libérales ne dispose pas de ces mesures. Elle dépend donc d'une collaboration loyale du titulaire de la profession poursuivi à l'instruction disciplinaire pour remplir sa tâche, à savoir la sauvegarde de l'honneur, la discrétion, l'honnêteté ou la dignité de la profession. Faire des fausses déclarations ne semblait pas conforme, selon le M.P., à cette attitude loyale. Le droit au silence ne peut pas s'étendre jusqu'à obtenir le droit de faire de fausses déclarations afin d'échapper à une suspicion. Cela mettrait à néant l'action disciplinaire. Le droit à un procès équitable qui doit protéger le titulaire de la profession appelé à se justifier disciplinairement contre

als lid van de beroepsorde, ten goede. Een orde die deze oneerlijkheid moet accepteren straalt negatief af op haar leden en op de buitenwereld. De bestreden beslissing sluit elke beperking van het zwijgrecht uit, ook als dit botst met de vereiste loyaliteit in een tuchtonderzoek. Het cassatiemiddel komt hiertegen op. Volgens het O.M. vocht het eerste onderdeel terecht deze uitsluiting aan, waardoor de beslissing o.m. de draagwijdte van artikel 6 EVRM schond. Het meende dat het tweede onderdeel dan ook, subsidiair, terecht aanvoerde dat artikel 6.1 EVRM, zelfs in een (dus niet-strafrechtelijk) tuchtonderzoek, niet het recht inhoudt om daarin valse verklaringen af te leggen tegenover de tuchtoverheid.

l'arbitraire de son autorité disciplinaire, ne lui permet pas de jouer le jeu de manière malhonnête si cette autorité disciplinaire ne dispose pas d'autres moyens légaux pour remplir sa tâche de sauvegarde. Finalement, le respect de cette obligation lui incombe également, en sa qualité de membre de l'ordre professionnel. Un ordre qui doit accepter cette malhonnêteté véhicule une image négative envers ses membres et le monde extérieur. La décision attaquée exclut toute limitation du droit au silence, même si cela est contraire à la loyauté exigée dans l'instruction disciplinaire. Le moyen de cassation s'y oppose. Selon le M.P., c'est à juste titre que la première branche du moyen critiquait cette exclusion, par laquelle la décision violait notamment la portée de l'article 6 de la CEDH. Il considérait que c'est, dès lors, à juste titre que la seconde branche du moyen invoquait, de manière subsidiaire, que, même dans une instruction disciplinaire (donc non pénale), l'article 6.1 de la CEDH n'implique pas le droit de faire des fausses déclarations à l'autorité disciplinaire.

RECHT VAN VERDEDIGING - Algemeen - EVRM - Artikel 6.1 - Verdrag burgerrechtenen politieke rechten - Artikel 14, § 3, g - Tenlastelegging - Bewijs - Gevolg - Tuchtzaken - Toepasselijkheid

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht van verdediging - Tenlastelegging - Bewijs - Gevolg - Tuchtzaken - Toepasselijkheid

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14, § 3, g - Recht van verdediging - Tenlastelegging - Bewijs - Gevolg - Tuchtzaken - Toepasselijkheid

DROITS DE LA DEFENSE - Généralités - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6, § 1er - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 3, g - Prévention - Preuve - Effet - Matière disciplinaire - Applicabilité

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droits de la défense - Prévention - Preuve - Effet - Matière disciplinaire - Applicabilité

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 3, g - Droits de la défense - Prévention - Preuve - Effet - Matière disciplinaire - Applicabilité

D.08.0002.F 7 mei 2009 AC nr. 301

Conclusie van advocaat-generaal WERQUIN.

GENEESKUNDE - Beroepsorden - Orde der geneesheren - Tuchtzaken - Raad van beroep - Samenstelling - Raadsheren in het hof van beroep

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 152 - In ruste gestelde magistraat

MACHTEN - Rechterlijke macht - In ruste gestelde magistraat

Conclusions de l'avocat général WERQUIN.

ART DE GUERIR - Ordres professionnels; voir aussi: 723 medecin - Ordre des médecins - Matière disciplinaire - Conseil d'appel - Composition - Conseillers à la cour d'appel

CONSTITUTION - Constitution 1994 (artikel 100 a fin) - Article 152 - Magistrat mis à la retraite

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Magistrat mis à la retraite

Aangezien artikel 12, § 1, 2°, van het koninklijk besluit nr 79 van 10 november 1967 de benoeming van magistraten als leden van de raden van beroep niet beperkt tot magistraten in actieve dienst of tot het emeritaat toegelaten magistraten krachtens artikel 391 van het Gerechtelijk Wetboek, kan ieder lid van het hof van beroep dat in ruste is gesteld omdat hij de leeftijdsgrens heeft bereikt, in die hoedanigheid worden benoemd (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

Dès lors que l'article 12, § 1er, 2°, de l'arrêté royal n° 79 du 10 novembre 1967 ne limite pas aux magistrats en fonction ou admis à l'éméritat en vertu de l'article 391 du Code judiciaire la nomination de magistrats en qualité de membres des conseils d'appel, tout membre de la cour d'appel, mis à la retraite parce qu'il a atteint la limite d'âge, peut être nommé en cette qualité (1). (1) Voir les concl. du M.P.

GENEESKUNDE - Beroepsorden - Orde der geneesheren -

ART DE GUERIR - Ordres professionnels; voir aussi: 723 medecin -

Tuchtzaken - Raad van beroep - Samenstelling - Raadsheren in het hof van beroep

- Art. 12, § 1, 2° KB nr 79 van 10 nov. 1967 betreffende de Orde der Geneesheren

Ordre des médecins - Matière disciplinaire - Conseil d'appel - Composition - Conseillers à la cour d'appel

- Art. 12, § 1er, 2° A.R. n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des Médecins

De magistraat van de rechterlijke orde die in ruste wordt gesteld omdat hij de daartoe bij de wet bepaalde leeftijd heeft bereikt, blijft bekleed met zijn ambt ook al oefent hij het niet langer daadwerkelijk uit (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

Le magistrat de l'ordre judiciaire, mis à la retraite parce qu'il a atteint l'âge fixé pour celle-ci par la loi, reste investi de sa fonction bien qu'il ne l'exerce plus effectivement (1). (1) Voir les concl. du M.P.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 152 - In ruste gestelde magistraat

- Art. 152 Grondwet 1994

MACHTEN - Rechterlijke macht - In ruste gestelde magistraat

- Art. 152 Grondwet 1994

CONSTITUTION - Constitution 1994 (artikel 100 a fin) - Article 152 - Magistrat mis à la retraite

- Art. 152 Constitution 1994

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Magistrat mis à la retraite

- Art. 152 Constitution 1994

D.08.0007.N 30 januari 2009 AC nr. 83

Conclusie van advocaat-generaal DUBRULLE.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Termijnen van cassatieberoep en betekening - Duur, begin en einde - Begin - Kennisgeving - Derde erop volgende werkdag - Zaterdag

Wanneer de kennisgeving van de bestreden beslissing is gebeurd bij aangetekende brief die aan de postdiensten overhandigd werd op een donderdag, is de derde werkdag die op deze gebeurtenis volgt en waarop de termijn begint te lopen om zich tegen deze beslissing in cassatie te voorzien de volgende dinsdag, doordat de zaterdag geen werkdag is (1). (Impliciete beslissing) (1) Zie de concl. van het O.M. Het Hof geeft blijkbaar meteen impliciet te kennen dat de termijnberekening van artikel 52, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek - de termijn "wordt gerekend vanaf de dag na die van de akte of van de gebeurtenis 'die' (zoals gewijzigd bij artikel 9 van de wet van 5 augustus 2006) (hem) doet ingaan, en omvat alle dagen, ook de zaterdag, de zondag en de wettelijke feestdagen" - reeds bevat is in de termijnberekening van het nieuwe artikel 53bis, dat de relevante gebeurtenis omschrijft. Dit oordeel spoort trouwens met de voorbereiding van de nieuwe wet, waarbij geen probleem van onverenigbaarheid tussen beide artikelen werd gezien (Parl. St. Kamer, 2004-2005, 51, 1309/012, 38), en met de commentaar in de rechtsleer (J. Laenens, "Over termijnen en verzoekschriften in het civiele geding", R. W., 2005-06, (1040) 1405, nr 19; A. Fry, Délais et requêtes contradictoires. La loi du 13 décembre 2005, J.T., 2006, (669), 671, nr 9).

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Termijnen van cassatieberoep en betekening - Duur, begin en einde - Begin - Kennisgeving - Derde erop volgende werkdag - Zaterdag

Conclusions de l'avocat général DUBRULLE.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Delais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Durée, point de départ et fin - Point de départ - Notification - Troisième jour ouvrable suivant - Samedi

Lorsque la notification de la décision attaquée est effectuée par pli recommandé remis aux services de la poste un jeudi, le troisième jour ouvrable qui suit cet événement et au cours duquel le délai pour introduire un pourvoi en cassation contre cette décision commence à courir est le mardi suivant dès lors que le samedi n'est pas un jour ouvrable (1) (Décision implicite). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC La Cour fait manifestement savoir de manière implicite que le calcul du délai prévu par l'article 52, alinéa 1er du Code judiciaire - le délai "est calculé depuis le lendemain du jour de l'acte ou de l'événement 'qui' (tel que modifié par l'article 9 de la loi du 5 août 1966) y donne cours et comprend tous les jours, même le samedi, le dimanche et les jours fériés légaux" - est déjà compris dans le calcul de délai de l'article 53bis nouveau, qui définit l'évènement pertinent. Cette décision est d'ailleurs conforme aux travaux préparatoires de la loi nouvelle, qui n'ont perçu aucun problème de conformité entre les deux articles (Doc. Parl. Chambre, 2004-2005 51, 1309/012,38) et aux commentaires de la doctrine (J. Laenens, "Over termijnen en verzoekschriften in het civiele geding", R.W. 2005-06, (1040) 1045, n° 19, A. Fry, Délais et requêtes contradictoires. La loi du 13 décembre 2005, J.T., 2006, (669), 671, n° 9.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Delais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Durée, point de départ et fin - Point de départ - Notification - Troisième jour ouvrable suivant - Samedi

- Artt. 53bis, 2°, 54 en 1079, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 53bis, 2°, 54 et 1079, al. 1er Code judiciaire

D.08.0008.N 30 januari 2009 AC nr. 84

Ook feiten die buiten de uitoefening van het beroep zijn gepleegd kunnen in aanmerking komen voor het onderzoek en de beoordeling door de tuchtinstantie naar hun bestaanbaarheid met de regelen van de medische plichtenleer en de handhaving van de eer, de bescheidenheid, de eerlijkheid en de waardigheid van het beroep.

ARTS - Tuchtzaken - Feiten buiten de uitoefening van het beroep gepleegd - Tuchtinstantie - Bevoegdheid

- Art. 6, enig lid, 2° en 13 KB nr 79 van 10 nov. 1967 betreffende de Orde der Geneesheren

GENEESKUNDE - Beroepsorden - Orde der geneesheren - Tuchtzaken - Feiten buiten de uitoefening van het beroep gepleegd - Tuchtinstantie - Bevoegdheid

- Art. 6, enig lid, 2° en 13 KB nr 79 van 10 nov. 1967 betreffende de Orde der Geneesheren

Les faits commis en dehors de l'activité professionnelle peuvent aussi être pris en considération pour l'instruction et l'appréciation par l'instance disciplinaire de leur compatibilité avec les règles de la déontologie médicale et le maintien de l'honneur, de la discrétion, de la probité et de la dignité de la profession.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Matière disciplinaire - Faits commis en dehors de l'activité professionnelle - Instance disciplinaire - Compétence

- Art. 6, al. unique, 2° et 13 A.R. n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des Médecins

ART DE GUERIR - Ordres professionnels; voir aussi: 723 medecin - Ordre des médecins - Matière disciplinaire - Faits commis en dehors de l'activité professionnelle - Instance disciplinaire - Compétence

- Art. 6, al. unique, 2° et 13 A.R. n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des Médecins

D.08.0009.F 14 mei 2009 AC nr. 318

Wanneer er geen conclusies zijn neergelegd, dient de tuchtraad van beroep van de Orde van advocaten de redenen niet te preciseren waarom hij beslist heeft dat de beslissing uitvoerbaar zou zijn niettegenstaande het cassatieberoep.

ADVOCAAT - Tucht - Uitvoerbare beslissing - Niet-schorsend cassatieberoep - Geen conclusie - Motivering

- Art. 468, § 3, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

En l'absence de conclusions, le conseil de discipline d'appel de l'ordre des avocats ne doit pas préciser les motifs pour lesquels il a décidé que la sentence serait exécutoire nonobstant pourvoi en cassation.

AVOCAT - Discipline - Sentence exécutoire - Pourvoi non suspensif - Absence de conclusions - Motivation

- Art. 468, § 3, al. 2 Code judiciaire

Het staat het aan de procureur-generaal, de stafhouder en de betrokken advocaat om in het hoofdberoep of het tegenberoep de grenzen te bepalen waarbinnen de tuchtraad van beroep van de Orde van advocaten uitspraak moet doen over de betwistingen die aan de tuchtraad zijn voorgelegd.

ADVOCAAT - Tucht - Tuchtraad - Beslissing - Beroep - Tuchtraad van beroep - Aanhangigmaking

- Artt. 463, vierde lid, en 1068 Gerechtelijk Wetboek

Il appartient au procureur général, au bâtonnier et à l'avocat concerné de déterminer par l'appel principal ou l'appel incident les limites dans lesquelles le conseil de discipline d'appel de l'ordre des avocats doit statuer sur les contestations qui ont été soumises au conseil de discipline.

AVOCAT - Discipline - Conseil de discipline - Décision - Appel - Conseil de discipline d'appel - Saisine

- Art. 463, al. 4, et 1068 Code judiciaire

De omstandigheid dat de tuchtrechtelijke uitspraak preciseert dat het cassatieberoep geen schorsende kracht zal hebben, ontzegt de eiser de toegang tot de rechter niet.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht van toegang tot een rechterlijk instantie - Tuchtzaken - Toepassing

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Le fait que la sentence disciplinaire précise que le pourvoi en cassation ne sera pas suspensif ne prive pas le demandeur de son droit d'accès à un tribunal.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit d'accès au tribunal - Matière disciplinaire - Application

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

De omstandigheid dat de tuchtraad van beroep van de Orde van advocaten schorsing als straf oplegt, heft de schorsende kracht van het cassatieberoep tegen die beslissing niet op.

ADVOCAAT - Tucht - Onmiddellijk uitvoerbare beslissing - Niet-schorsend cassatieberoep

- Art. 468, § 3 Gerechtelijk Wetboek

CASSATIEBEROEP - Tuchtzaken - Algemeen - Advocaat - Tuchtraad van beroep van de Orde van Advocaten - Uitvoerbare beslissing - Niet-schorsend cassatieberoep - Geen conclusie - Motivering

- Art. 468, § 3 Gerechtelijk Wetboek

Le fait que la sentence du Conseil de discipline d'appel de l'Ordre des avocats inflige une peine de suspension n'exclut pas l'application de l'effet suspensif du pourvoi en cassation dirigé contre cette sentence.

AVOCAT - Discipline - Sentence immédiatement exécutoire - Pourvoi non suspensif

- Art. 468, § 3 Code judiciaire

POURVOI EN CASSATION - Matière disciplinaire - Généralités - Avocat - Conseil de discipline d'appel de l'Ordre des avocats - Sentence exécutoire - Pourvoi non suspensif - Absence de conclusions - Motivation

- Art. 468, § 3 Code judiciaire

D.08.0011.F — 8 januari 2009 — AC nr. 18

Artikel 52 van het koninklijk besluit van 27 november 1985 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van de beroepsinstituten die voor de dienstverlenende intellectuele beroepen zijn opgericht, vereist niet dat in de beslissingen van de Kamers van beroep vermeld wordt dat zij bij meerderheid zijn gewezen.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Tuchtzaken - Beroepsinstituten voor de dienstverlenende intellectuele beroepen - Kamer van beroep - Beslissing - Meerderheid - Vermelding

- Art. 52 KB 27 nov. 1985

L'article 52, de l'arrêté royal du 27 novembre 1985 déterminant les règles d'organisation et de fonctionnement des instituts professionnels créés pour les professions intellectuelles prestataires de service n'impose pas que les décisions des chambres d'appel mentionnent qu'elles ont été prises à la majorité.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière disciplinaire - Instituts professionnels pour les professions intellectuelles prestataires de service - Chambre d'appel - Décision - Majorité - Mention

- Art. 52 A.R. du 27 novembre 1985

D.08.0014.F — 11 december 2009 — AC nr. 741

Het cassatieberoep tegen een beslissing van de raad van beroep van de Orde van apothekers dat is ingesteld tegen de voorzitter van de nationale raad van de Orde van apothekers en tegen de magistraat-bijzitter van die nationale raad is ontvankelijk (1). (1) Zie Cass., 15 jan. 1998, AR D.95.0010.N, AC, 1998, nr 28.

APOTHEKER - Tuchtzaken - Orde der apothekers - Raad van beroep - Beslissing - Cassatieberoep - Beroep ingesteld door een apotheker - Ontvankelijkheid - Persoon tegen wie cassatieberoep moet worden ingesteld

- Art. 23, eerste lid KB nr 80 van 10 nov. 1967 betreffende de Orde der apothekers

CASSATIEBEROEP - Tuchtzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Persoon tegen wie cassatieberoep moet worden ingesteld - Ontvankelijkheid - Apotheker - Orde der apothekers - Raad van beroep - Beslissing - Cassatieberoep - Beroep ingesteld door een apotheker

- Art. 23, eerste lid KB nr 80 van 10 nov. 1967 betreffende de Orde der apothekers

Est recevable le pourvoi en cassation formé contre une décision du conseil d'appel de l'Ordre des pharmaciens et dirigé contre le président du conseil national de l'Ordre des pharmaciens et le magistrat assesseur dudit conseil national (1). (1) Voir Cass., 15 janvier 1998, RG D.95.0010.N, Pas., 1998, n° 28.

PHARMACIEN - Matière disciplinaire - Ordre des pharmaciens - Conseil d'appel - Décision - Pourvoi en cassation - Pourvoi formé par un pharmacien - Recevabilité - Personne contre laquelle on doit se pourvoir

- Art. 23, al. 1er A.R. n° 80 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des pharmaciens

POURVOI EN CASSATION - Matière disciplinaire - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Personne contre laquelle on doit se pourvoir - Recevabilité - Pharmacien - Ordre des pharmaciens - Conseil d'appel - Décision - Pourvoi en cassation - Pourvoi formé par un pharmacien

- Art. 23, al. 1er A.R. n° 80 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des pharmaciens

---

De raad van beroep, als bepaald in het koninklijk besluit betreffende de Orde van apothekers verklaart zich naar recht bevoegd om bij wege van nieuwe beschikkingen uitspraak te doen, nadat zij de beroepen beslissing heeft tenietgedaan wegens het bestaan van een gewettigde verdenking nopens de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de leden van de provinciale raad die deze beslissing hebben gewezen (1). (1) Zie Cass., 21 jan. 1983, AR 3621, A.C., 1983, nr 294.

HOGER BEROEP - Tuchtzaken - Apotheker - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Raad van beroep - Omvang

- Artt. 2 en 1068 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 25, § 4 KB nr 80 van 10 nov. 1967 betreffende de Orde der apothekers

APOTHEKER - Tuchtzaken - Hoger beroep - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Raad van beroep - Omvang

- Artt. 2 en 1068 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 25, § 4 KB nr 80 van 10 nov. 1967 betreffende de Orde der apothekers

Le conseil d'appel prévu par la réglementation relative à l'Ordre des pharmaciens, se déclare légalement compétent pour statuer par voie de dispositions nouvelles, après avoir annulé la sentence entreprise en raison de l'existence d'une suspicion légitime quant à l'indépendance et à l'impartialité des membres du conseil provincial qui l'ont rendue (1). (1) Voir Cass., 21 janvier 1983, RG 3621, Pas., 1983, n° 294.

APPEL - Matière disciplinaire - Pharmacien - Effets - Compétence du juge - Conseil d'appel - Etendue

- Art. 2 et 1068 Code judiciaire

- Art. 25, § 4 A.R. n° 80 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des pharmaciens

PHARMACIEN - Matière disciplinaire - Appel - Effets - Compétence du juge - Conseil d'appel - Etendue

- Art. 2 et 1068 Code judiciaire

- Art. 25, § 4 A.R. n° 80 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des pharmaciens

---

De Orde van apothekers mag de vrije mededinging beperken; de tuchtorganen dienen op concrete wijze na te gaan of die beperking die zij aan de apothekers wil opleggen, noodzakelijk is om het algemeen belang te beschermen (1). (1) Zie Cass., 25 feb. 2000, AR D.98.0041.F, AC, 2000, nr 144 en de verwijzingen in noot 1 tot 5; Cass., 12 nov. 2004, AR D.03.0016.N, AC, 2004, nr 546; Cass, 2 feb. 2006, AR D.04.0020.N, AC, 2006, nr 71.

APOTHEKER - Tuchtzaken - Plichtenleer - Handelspraktijken - Mededinging - Vrije mededinging - Beperking

- Art. 81 Verdrag van 25 maart 1957 tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap

HANDELSPRAKTIJK - Mededinging - Vrije mededinging - Beperking - Apotheker

- Art. 81 Verdrag van 25 maart 1957 tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap

L'Ordre des pharmaciens peut limiter la libre concurrence; il appartient aux organes disciplinaires de vérifier de manière concrète si cette limitation qu'ils souhaitent imposer aux pharmaciens est nécessaire pour protéger l'intérêt général (1). (1) Voir Cass., 25 février 2000, RG D.98.0041.F, Pas., 2000, n° 144, et les références citées aux notes 1 à 5; 12 novembre 2004, RG D.03.0016.N, Pas., 2004, n° 546; 2 février 2006, RG D.04.0020.N, Pas., 2006, n° 71.

PHARMACIEN - Matière disciplinaire - Déontologie - Pratiques du commerce - Concurrence - Libre concurrence - Limitation

- Art. 81 Traité du 25 mars 1957 instituant la Communauté Economique Européenne

PRATIQUES DU COMMERCE - Concurrence - Libre concurrence - Limitation - Pharmacien

- Art. 81 Traité du 25 mars 1957 instituant la Communauté Economique Européenne

---

D.08.0019.N 17 april 2009 AC nr. 256

Er bestaat voor het Hof van Cassatie geen grond om aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen over de mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 G.W. door een koninklijk besluit (1). (1) Cass., 23 juni 2003, AR S.02.0128.N, AC, 2003, nr. 373; Cass., 25 feb. 2004, AR P.03.1430.F, ibid., 2004, nr. 104.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting - Koninklijk besluit

- Art. 26, § 1, 3° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Verplichting - Koninklijk besluit

- Art. 26, § 1, 3° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

Il n'y a pas lieu pour la Cour de cassation de poser à la Cour constitutionnelle la question préjudicielle relative à la violation éventuelle des articles 10 et 11 de la Constitution par un arrêté royal (1). (1) Cass., 23 juin 2003, RG S.02.0128.N, Bull. 2003, n° 373; Cass., 25 février 2004, RG P.03.1430.F, Bull. 2004, n° 104.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation - Arrêté royal

- Art. 26, § 1er, 3° Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Cour de cassation - Obligation - Arrêté royal

- Art. 26, § 1er, 3° Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

Niet ontvankelijk is het cassatieberoep van een arts dat wordt ingesteld zonder de tussenkomst van een advocaat bij het Hof van Cassatie tegen een beslissing van de raad van beroep van de Orde der geneesheren, die aan de arts een tuchtstraf oplegt.

CASSATIEBEROEP - Tuchtzaken - Vormen - Orde der geneesheren - Raad van beroep - Tuchtstraf - Cassatieberoep - Tussenkomst van een advocaat bij het Hof van Cassatie - Ontstentenis - Ontvankelijkheid

- Art. 26 KB nr 79 van 10 nov. 1967 betreffende de Orde der Geneesheren

- Artt. 478 en 1080 Gerechtelijk Wetboek

GENEESKUNDE - Beroepsorden - Orde der geneesheren - Raad van beroep - Tuchtstraf - Cassatieberoep - Tussenkomst van een advocaat bij het Hof van Cassatie - Ontstentenis - Ontvankelijkheid

- Art. 26 KB nr 79 van 10 nov. 1967 betreffende de Orde der Geneesheren

- Artt. 478 en 1080 Gerechtelijk Wetboek

Est irrecevable le pourvoi en cassation formé par un médecin sans l'intervention d'un avocat à la Cour de cassation contre une décision du conseil d'appel de l'Ordre des médecins infligeant une sanction disciplinaire au médecin.

POURVOI EN CASSATION - Matière disciplinaire - Formes - Ordre des médecins - Conseil d'appel - Sanction disciplinaire - Pourvoi en cassation - Intervention d'un avocat à la Cour de cassation - Absence - Recevabilité

- Art. 26 A.R. n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des Médecins

- Art. 478 et 1080 Code judiciaire

ART DE GUERIR - Ordres professionnels; voir aussi: 723 medecin - Ordre des médecins - Conseil d'appel - Sanction disciplinaire - Pourvoi en cassation - Intervention d'un avocat à la Cour de cassation - Absence - Recevabilité

- Art. 26 A.R. n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des Médecins

- Art. 478 et 1080 Code judiciaire

D.08.0020.F 2 oktober 2009 AC nr. 552

Het onderscheid in behandeling dat voortvloeit uit de aan de raad van het Instituut der bedrijfsrevisoren geboden mogelijkheid om onmiddellijk tuchtvervolgingen in te stellen zonder vooraf een verplichting te moeten opleggen vloeit niet voort uit de wet maar uit de uitoefening, door de tuchtoverheid, van de beoordelingsbevoegdheid die de wet haar opdraagt; er bestaat derhalve geen reden voor het Hof om de prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) W. 22 juli 1953, voor de coördinatie van 30 april 2007; Cass., 11 sept. 2009, AR D.08.0022.F, AC, 2009, nr.

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Verplichting - Grenzen - Premisse die berust op een onjuiste rechtsgrondslag - Bedrijfsrevisor - Beroepstucht - Gedraging die strijdig is met de wet - Verplichting, door de raad van het Instituut opgelegd om aan de omstreden toestand een einde te maken - Verplichting niet opgelegd - Onmiddellijke tuchtvervolging - Geen onderscheid

- Artt. 18ter, § 1, en 18quater Wet 22 juli 1953 houdende oprichting van een instituut der bedrijfsrevisoren

BEDRIJFSREVISOR - Beroepstucht - Gedraging die strijdig is met de wet - Verplichting, door de raad van het Instituut opgelegd om aan de omstreden toestand een einde te maken - Verplichting niet opgelegd - Onmiddellijke tuchtvervolging - Geen onderscheid

- Artt. 18ter, § 1, en 18quater Wet 22 juli 1953 houdende oprichting van een instituut der bedrijfsrevisoren

La différence de traitement résultant de la faculté donnée au conseil de l'Institut des réviseurs d'entreprises de procéder à des poursuites disciplinaires immédiates, sans être tenu de recourir à la procédure d'injonction, ne réside pas dans la loi mais dans l'exercice que l'autorité disciplinaire fait du pouvoir d'appréciation que la loi lui confie; il n'y a dès lors pas lieu pour la Cour de poser de question préjudicielle à la Cour constitutionnelle (1). (1) L. du 22 juillet 1953, avant la coordination du 30 avril 2007; Cass., 11 septembre 2009, RG D.08.0022.F, Pas., 2009, n°...

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Obligation - Limites - Prémisse reposant sur un fondement juridique inexact - Réviseur d'entreprises - Discipline professionnelle - Comportement contraire au prescrit légal - Injonction du conseil de l'Institut de s'y confirmer - Absence d'injonction - Poursuites disciplinaires immédiates - Absence de distinction

- Art. 18ter, § 1er et 18quater L. du 22 juillet 1953

REVISEUR D'ENTREPRISE - Discipline professionnelle - Comportement contraire au prescrit légal - Injonction du conseil de l'Institut de s'y confirmer - Absence d'injonction - Poursuites disciplinaires immédiates - Absence de distinction

- Art. 18ter, § 1er et 18quater L. du 22 juillet 1953

De verplichting die de raad van het Instituut der bedrijfsrevisoren aan de bedrijfsrevisor oplegt om zich binnen de door de raad vastgestelde termijn te gedragen naar het bepaalde in artikel 18ter, eerste lid, van de wet van 22 juli 1953 is geen voorafgaand vereiste om tuchtvervolgingen in te stellen (1). (1) W. 22 juli 1953, voor de coördinatie van 30 april 2007; Cass., 11 sept. 2009, AR D.08.0022.F, AC, 2009, nr.

BEDRIJFSREVISOR - Beroepstucht - Gedraging die strijdig is met de wet - Verplichting, door de raad van het Instituut der bedrijfsrevisoren opgelegd om aan de omstreden toestand een einde te maken - Aard

- Artt. 18ter, eerste lid, en 18quater, eerste lid Wet 22 juli 1953 houdende oprichting van een instituut der bedrijfsrevisoren

L'injonction adressée au réviseur d'entreprise par le conseil de l'Institut d'avoir, dans un délai qu'il détermine, un comportement conforme au prescrit de l'article 18ter, alinéa 1er, de la loi du 22 juillet 1953 ne constitue pas un préalable obligatoire à l'intentement de poursuites disciplinaires (1). (1) L. du 22 juillet 1953, avant la coordination du 30 avril 2007; Cass., 11 septembre 2009, RG D.08.0022.F, Pas., 2009, n°...

REVISEUR D'ENTREPRISE - Discipline professionnelle - Comportement contraire au prescrit légal - Injonction du conseil de l'Institut des réviseurs d'entreprise de s'y confirmer - Nature

- Art. 18ter, al. 1er et 18quater, al. 1er L. du 22 juillet 1953

Wanneer het Hof niet gehouden is de tot staving van de grief voorgestelde prejudiciële vraag te stellen omdat het aangeklaagde onderscheid in behandeling niet voortvloeit uit de wet, kan het middel dat de bestreden beslissing verwijt dat ze die prejudiciële vraag niet heeft gesteld niet tot cassatie leiden en is het derhalve niet ontvankelijk.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Prejudiciële vraag - Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Verplichting - Bestreden beslissing - Middel dat de weigering om een prejudiciële vraag te stellen bekritiseert

Lorsque la Cour n'est pas tenue de poser la question préjudicielle proposée à l'appui du grief parce que la différence de traitement dénoncée ne réside pas dans la loi, le moyen qui reproche à la décision attaquée de ne pas avoir posé cette question préjudicielle ne saurait entraîner la cassation et est, partant, irrecevable.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Question préjudicielle - Cour constitutionnelle - Cour de cassation - Obligation - Décision attaquée - Moyen critiquant le refus de poser une question préjudicielle

---

D.08.0022.F 11 september 2009 AC nr. 495

Artikel 18quater van de wet van 22 juli 1953 dat de raad van het Instituut van de bedrijfsrevisoren de mogelijkheid biedt onmiddellijk tuchtvervolging in te stellen, zonder de injunctieprocedure te moeten aanwenden, maakt aldus geen onderscheid tussen de bedrijfsrevisoren die zich in strijd met artikel 18ter, § 1, van die wet hebben gedragen; er bestaat bijgevolg geen grond om een prejudiciële vraag te stellen (1). (1) W. 22 juli 1953, vóór de coördinatie van 30 april 2007.

BEDRIJFSREVISOR - Beroepstucht - Gedrag strijdig met het wettelijk voorschrift - Injuctie van de raad van het Instituut der bedrijfsrevisoren om zich daarnaar te schikken - Geen injunctie - Onmiddellijke tuchtvervolging - Geen onderscheid

- Artt. 18ter, § 1, en 18quater Wet 22 juli 1953 houdende oprichting van een instituut der bedrijfsrevisoren

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Verplichting - Grenzen - Onderstelling die berust op een onjuiste juridische grondslag - Bedrijfsrevisor - Beroepstucht - Gedrag strijdig met het wettelijk voorschrift - Injuctie van de raad van het Instituut der bedrijfsrevisoren om zich daarnaar te schikken - Geen injunctie - Onmiddellijke tuchtvervolging - Geen onderscheid

- Artt. 18ter, § 1, en 18quater Wet 22 juli 1953 houdende oprichting van een instituut der bedrijfsrevisoren

En permettant au conseil de l'Institut des réviseurs d'entreprises de procéder à des poursuites disciplinaires immédiates, sans être tenu de recourir à la procédure d'injonction, l'article 18quater de la loi du 22 juillet 1953 ne fait pas de distinction parmi les réviseurs d'entreprises qui ont adopté un comportement contraire à l'article 18ter, § 1er, de la même loi; il n'y a dès lors pas lieu de poser de question préjudicielle (1). (1) L. du 22 juillet 1953, avant la coordination du 30 avril 2007.

REVISEUR D'ENTREPRISE - Discipline professionnelle - Comportement contraire au prescrit légal - Injonction du conseil de l'Institut des réviseurs d'entreprise de s'y conformer - Absence d'injonction - Poursuites disciplinaires immédiates - Absence de distinction

- Art. 18ter, § 1er et 18quater L. du 22 juillet 1953

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Obligation - Limites - Prémisse reposant sur un fondement juridique inexact - Réviseur d'entreprises - Discipline professionnelle - Comportement contraire au prescrit légal - Injonction du conseil de l'Institut des réviseurs d'entreprise de s'y conformer - Absence d'injonction - Poursuites disciplinaires immédiates - Absence de distinction

- Art. 18ter, § 1er et 18quater L. du 22 juillet 1953

De injunctie van de raad van het Instituut aan de bedrijfsrevisor om binnen een termijn die het bepaalt, een gedrag aan te meten dat strookt met het bepaalde in artikel 18ter, van de wet van 22 juli 1953, is geen voorafgaande vereiste om tuchtvervolgingen in te stellen (1). (1) W. 22 juli 1953, vóór de coördinatie van 30 april 2007.

BEDRIJFSREVISOR - Beroepstucht - Gedrag strijdig met het wettelijk voorschrift - Injuctie van de raad van het Instituut der bedrijfsrevisoren om zich daarnaar te schikken - Aard

- Artt. 18ter, eerste lid, en 18quater, eerste lid Wet 22 juli 1953 houdende oprichting van een instituut der bedrijfsrevisoren

L'injonction adressée au réviseur d'entreprise par le conseil de l'Institut d'avoir, dans un délai qu'il détermine, un comportement conforme au prescrit de l'article 18ter, alinéa 1er, de la loi du 22 juillet 1953 ne constitue pas un préalable obligatoire à l'intentement de poursuites disciplinaires (1). (1) L. du 22 juillet 1953, avant la coordination du 30 avril 2007.

REVISEUR D'ENTREPRISE - Discipline professionnelle - Comportement contraire au prescrit légal - Injonction du conseil de l'Institut des réviseurs d'entreprise de s'y conformer - Nature

- Art. 18ter, al. 1er et 18quater, al. 1er L. du 22 juillet 1953

D.08.0023.N 26 juni 2009 AC nr. 443

De openbare orde vereist niet dat de opgeroepen onderzoeker zou aanwezig zijn bij de behandeling van de zaak, wanneer de vervolgde advocaat niet vraagt dat de onderzoeker zou worden gehoord.

ADVOCAAT - Tuchtzaken - Rechtspleging - Tuchtraad van beroep - Onderzoeker - Aanwezigheid - Vereiste

- Artt. 459, § 2 en 467 Gerechtelijk Wetboek

L'ordre public n'exige pas que l'enquêteur convoqué soit présent lors de l'examen de la cause, lorsque l'avocat poursuivi ne demande pas que l'enquêteur soit entendu.

AVOCAT - Affaires disciplinaires - Procédure - Conseil de discipline d'appel - Enquêteur - Présence - Exigence

- Art. 459, § 2 et 467 Code judiciaire

D.08.0024.N 5 juni 2009 AC nr. 377

De tuchtrechter bepaalt, binnen de bij de wet en het E.V.R.M. gestelde perken, in feite en derhalve onaantastbaar de sanctie die hij in verhouding acht met de zwaarte van de bewezen verklaarde inbreuken; het Hof vermag evenwel na te gaan of uit de vaststellingen en overwegingen van de bestreden beslissing blijkt dat de tuchtrechter een kennelijk onevenredige sanctie heeft opgelegd en zodoende artikel 3 E.V.R.M. heeft geschonden (1). (1) Cass., 27 okt. 2006, AR D.05.0028.N, AC, 2006, nr 520 (dierenartsen); Cass., 13 maart 2008, AR D.07.0005.N, AC, 2008, nr 179.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Tuchtzaken - Tuchtrechter - Tuchtstraf - Beoordelingsbevoegdheid - Evenredigheid - Artikel 3 E.V.R.M. - Toetsing door het Hof

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Tuchtzaken - Tuchtrechter - Tuchtstraf - Beoordelingsbevoegdheid - Evenredigheid - Toetsing door het Hof van Cassatie

Dans les limites fixées par la loi et la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, le juge disciplinaire détermine souverainement en fait la sanction qu'il considère être proportionnée à la gravité des infractions déclarées établies; toutefois, la Cour a le pouvoir de contrôler s'il ne ressort pas des constatations et des considérations de la décision attaquée que le juge disciplinaire a infligé une sanction manifestement disproportionnée et a ainsi violé l'article 3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (1). (1) Cass., 27 octobre 2006, RG D.05.0028.N, Pas., 2006, n° 520 (vétérinaires); Cass., 13 mars 2008, RG D.07.0005.N, Pas., 2008, n° 179.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Généralités - Matière disciplinaire - Juge disciplinaire - Sanction disciplinaire - Pouvoir d'appréciation - Proportionnalité - Article 3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Contrôle par la Cour

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Matière disciplinaire - Juge disciplinaire - Sanction disciplinaire - Pouvoir d'appréciation - Proportionnalité - Contrôle par la Cour de cassation

---

D.08.0025.N 1 oktober 2009 AC nr. 545

De akte van de wraking van een lid van een uitvoerende kamer van een beroepsinstituut voor de dienstverlenende intellectuele beroepen, zoals het Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten, kan, bij gebrek aan specifieke griffie-organisatie, in de lokalen van het instituut worden neergelegd, weze dit op de zitting.

ACCOUNTANT - Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten - Uitvoerende kamer - Lid - Wraking - Akte - Griffie - Afwezigheid - Neerlegging ter zitting - Ontvankelijkheid

- Artt. 833 en 835 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 63, 65 en 66 KB 27 nov. 1985

BEROEPSVERENIGINGEN - Beroepsinstituut voor de dienstverlenende intellectuele beroepen - Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten - Uitvoerende kamer - Lid - Wraking - Akte - Griffie - Afwezigheid - Neerlegging ter zitting - Ontvankelijkheid

- Artt. 833 en 835 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 63, 65 en 66 KB 27 nov. 1985

WRAKING - Beroepsinstituut voor de dienstverlenende intellectuele beroepen - Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten - Uitvoerende kamer - Lid - Wraking - Akte - Griffie - Afwezigheid - Neerlegging ter zitting - Ontvankelijkheid

- Artt. 833 en 835 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 63, 65 en 66 KB 27 nov. 1985

L'acte de récusation d'un membre d'une chambre exécutive d'un institut professionnel créé pour les professions intellectuelles prestataires de services, comme l'Institut professionnel des comptables et fiscalistes agréés, peut, à défaut d'une organisation du greffe spécifique, valablement être déposé dans les locaux de l'institut, fût-ce à l'audience.

EXPERTCOMPTABLE; VOIR AUSSI: 706 COMPTABILITE - Institut professionnel des comptables et fiscalistes agrées - Chambre exécutive - Membre - Récusation - Acte - Greffe - Absence - Dépôt à l'audience - Recevabilité

- Art. 833 et 835 Code judiciaire

- Art. 63, 65 et 66 A.R. du 27 novembre 1985

UNION PROFESSIONNELLE - Institut professionnel des professions intellectuelles prestataires de services - Institut professionnel des comptables et fiscalistes agrées - Chambre exécutive - Membre - Récusation - Acte - Greffe - Absence - Dépôt à l'audience - Recevabilité

- Art. 833 et 835 Code judiciaire

- Art. 63, 65 et 66 A.R. du 27 novembre 1985

RECUSATION - Institut professionnel des professions intellectuelles prestataires de services - Institut professionnel des comptables et fiscalistes agrées - Chambre exécutive - Membre - Récusation - Acte - Greffe - Absence - Dépôt à l'audience - Recevabilité

- Art. 833 et 835 Code judiciaire

- Art. 63, 65 et 66 A.R. du 27 novembre 1985

De omstandigheid dat de klagende partij die over de rechtspleging wordt ingelicht gehoord wordt door de rechter die over de wrakingvordering moet oordelen en eveneens een conclusie neerlegt, heeft niet de nietigheid van de procedure tot gevolg.

WRAKING - Klager gehoord - Conclusie neergelegd

- Art. 838 Gerechtelijk Wetboek

La circonstance que la partie plaignante qui est informée de la procédure soit entendue par le juge amené à statuer sur la requête en récusation et dépose également des conclusions, n'entraîne pas la nullité de cette procédure.

RECUSATION - Partie plaignante entendue - Conclusions déposées

- Art. 838 Code judiciaire

In een procedure tot wraking die in het kader van een tuchtzaak volgens de regels van de artikelen 828 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek moet verlopen, kunnen niet als partij worden beschouwd de organen die over de tuchtzaak moeten oordelen of die over de zaak krachtens de wet een advies moeten uitbrengen; dit geldt onder meer voor de rechtskundig assessor die, in het wrakingincident ingesteld door de beroepsbeoefenaar, voor de kamer van beroep (zoals deze van het Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten) wordt gehoord in zijn advies; het feit dat de rechtskundig assessor hoger beroep kan instellen staat hieraan niet in de weg.

ACCOUNTANT - Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten - Wrakingsprocedure - Tuchtorganen - Hoedanigheid - Rechtskundig assessor - Advies - Hoger beroep

- Art. 828 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 59 en 66 KB 27 nov. 1985

BEROEPSVERENIGINGEN - Beroepsinstituut voor de dienstverlenende intellectuele beroepen - Beroepsinstituut van

Dans une procédure de récusation qui doit, dans le cadre d'une affaire disciplinaire, se dérouler suivant les règles des articles 828 et suivants du Code judiciaire, les organes appelés à statuer sur l'affaire disciplinaire ou à émettre un avis sur l'affaire en vertu de la loi, ne peuvent pas être considérés comme des parties; cela vaut notamment, dans le cadre de l'incident de récusation introduit par le titulaire de la profession, pour l'assesseur juridique dont l'avis est entendu devant la chambre d'appel (comme celle de l'Institut professionnel des comptables et fiscalistes agréés); le fait que l'assesseur juridique peut interjeter appel n'y porte pas atteinte.

EXPERTCOMPTABLE; VOIR AUSSI: 706 COMPTABILITE - Institut professionnel des comptables et fiscalistes agrées - Procédure en récusation - Organes disciplinaires - Qualité - Assesseur juridique - Avis - Appel

- Art. 828 Code judiciaire

- Art. 59 et 66 A.R. du 27 novembre 1985

UNION PROFESSIONNELLE - Institut professionnel des professions intellectuelles prestataires de services - Institut professionnel des

erkende boekhouders en fiscalisten - Wrakingsprocedure - Tuchtorganen - Hoedanigheid - Rechtskundig assessor - Advies - Hoger beroep

- Art. 828 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 59 en 66 KB 27 nov. 1985

WRAKING - Beroepsinstituut voor de dienstverlenende intellectuele beroepen - Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten - Wrakingsprocedure - Tuchtorganen - Hoedanigheid - Rechtskundig assessor - Advies - Hoger beroep

- Art. 828 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 59 en 66 KB 27 nov. 1985

comptables et fiscalistes agrées - Procédure en récusation - Organes disciplinaires - Qualité - Assesseur juridique - Avis - Appel

- Art. 828 Code judiciaire

- Art. 59 et 66 A.R. du 27 novembre 1985

RECUSATION - Institut professionnel des professions intellectuelles prestataires de services - Institut professionnel des comptables et fiscalistes agrées - Procédure en récusation - Organes disciplinaires - Qualité - Assesseur juridique - Avis - Appel

- Art. 828 Code judiciaire

- Art. 59 et 66 A.R. du 27 novembre 1985

D.09.0001.N 24 november 2009 AC nr. 686

Conclusie van advocaat-generaal DUBRULLE.

RECHTBANKEN - Algemeen - Onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de rechter

RECHTERLIJKE TUCHT - Tuchtoverheid - Tuchtonderzoek - Persoon van minstens gelijke rang

RECHTERLIJKE TUCHT - Tuchtonderzoek - Nationale tuchtraad - Advies - Onregelmatigheid

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de rechter

Conclusions de l'avocat général DUBRULLE.

TRIBUNAUX - Généralités - Impartialité et indépendance du juge

DISCIPLINE JUDICIAIRE - Autorité disciplinaire - Instruction disciplinaire - Personne de rang au moins égal

DISCIPLINE JUDICIAIRE - Instruction disciplinaire - Conseil national de discipline - Avis - Irrégularité

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Impartialité et indépendance du juge

---

De schorsing bij ordemaatregel, in het belang van de dienst, van diegene tegen wie een tuchtprocedure is ingesteld, is een mogelijkheid waarvan de bevoegde tuchtoverheid kan gebruik maken; zij kan oordelen dergelijke maatregel niet te nemen, omdat ze onder meer het verdere tuchtonderzoek wil afwachten of omdat zij het niet in het belang van de dienst acht of omdat zij voorkeur geeft aan andere maatregelen, zoals een andere dienstregeling voor de betrokkene.

RECHTERLIJKE TUCHT - Tuchtprocedure - Ordemaatregel - Schorsing - Tuchtoverheid - Beoordelingsbevoegdheid

- Art. 406, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Prononcée dans l'intérêt du service, la suspension par mesure d'ordre de la personne qui est poursuivie disciplinairement constitue une faculté dont l'autorité disciplinaire compétente peut faire usage; elle peut décider de ne pas prendre une telle mesure, notamment lorsqu'elle veut attendre les résultats de l'instruction disciplinaire ultérieure ou parce qu'elle estime que prendre cette mesure n'est pas dans l'intérêt du service ou parce qu'elle préfère prendre d'autres mesures telle qu'un horaire de travail différent pour la personne concernée.

DISCIPLINE JUDICIAIRE - Procédure disciplinaire - Mesure d'ordre - Suspension - Autorité disciplinaire - Pouvoir d'appréciation

- Art. 406, al. 1er et 2 Code judiciaire

Doordat er in een rechtscollege of korps nooit "een persoon van minstens gelijke rang" aan die van de korpschef bestaat, kan de bepaling dat ook zodanige persoon het door deze korpschef, bevoegde tuchtoverheid, met betrekking tot de feiten die in aanmerking komen om te worden gestraft met een lichte straf, te voeren tuchtonderzoek, kan voeren, enkel beogen dat dit tuchtonderzoek ook gevoerd kan worden door een persoon van minstens dezelfde rang als degene tegen wie de tuchtprocedure is ingesteld (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

RECHTERLIJKE TUCHT - Tuchtoverheid - Tuchtonderzoek - Persoon van minstens gelijke rang

- Art. 411 Gerechtelijk Wetboek

Dès lors qu'au sein d'une juridiction ou d'un corps il n'y a jamais "de personne de rang au moins égal" à celui de chef de corps, la disposition suivant laquelle une telle personne peut aussi mener l'instruction disciplinaire qui doit être faite par ce chef de corps qui est l'autorité disciplinaire compétente, à propos des faits qui sont pris en considération afin d'être sanctionné par une peine mineure, ne peut viser qu'à permettre que l'instruction disciplinaire soit menée par une personne d'un rang au moins égal à celui de la personne poursuivie (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

DISCIPLINE JUDICIAIRE - Autorité disciplinaire - Instruction disciplinaire - Personne de rang au moins égal

- Art. 411 Code judiciaire

Het evenredigheids- en proportionaliteitsbeginsel vereisen dat tussen de feiten en de opgelegde tuchtsanctie een redelijk verband van evenredigheid zou bestaan.

RECHTERLIJKE TUCHT - Tuchtsanctie - Evenredigheids- en proportionaliteitsbeginsel - Vereiste

- Art. 405 Gerechtelijk Wetboek

Le principe de proportionnalité requiert qu'il existe un lien raisonnable de proportionnalité entre les faits et la sanction disciplinaire infligée.

DISCIPLINE JUDICIAIRE - Sanction disciplinaire - Principe de proportionnalité - Condition

- Art. 405 Code judiciaire

Tenzij het tegendeel is bewezen, is de rechter onpartijdig en onafhankelijk; het volstaat niet dat een partij beweert dat zij een subjectieve twijfel heeft omtrent de onpartijdigheid of onafhankelijkheid van de rechter, om daaruit te besluiten dat het bewezen is dat er een schijn van partijdigheid is of dat de rechter niet onafhankelijk en niet onpartijdig is (1). (1) Zie de concl. van het O.M. en Cass., 28 juni 1979, AC, 1978-1979, 1319.

RECHTBANKEN - Algemeen - Onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de rechter

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de rechter

Sauf preuve contraire, le juge est impartial et indépendant; il ne suffit pas qu'une partie affirme qu'elle a un doute subjectif quant à l'impartialité ou l'indépendance du juge pour en déduire qu'il est établi qu'il existe une apparence de partialité ou que le juge n'est ni indépendant ni impartial (1). (1) Voir les conclusions du M.P. et Cass., 28 juin 1979, Bull. et Pas., 1979, 1288.

TRIBUNAUX - Généralités - Impartialité et indépendance du juge

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Impartialité et indépendance du juge

---

Wanneer het advies van de Nationale Tuchtraad mede is verleend door een lid dat niet aanwezig was op de zitting waarop een lid van een rechtbank van eerste aanleg, tegen wie het tuchtonderzoek werd ingesteld, werd gehoord, vernietigt het Hof, dat in verenigde kamers uitspraak doet over het hoger beroep van de betrokkene tegen de beslissing die hem een zware straf oplegt, dat advies en maakt het de zaak opnieuw aanhangig bij de Nationale Tuchtraad, anders samengesteld, om een nieuw advies te geven, dat hij aan het Hof zal overmaken (1). (1) Zie de (op dit punt strijdige) concl. van het O.M.

RECHTERLIJKE TUCHT - Tuchtonderzoek - Nationale tuchtraad - Advies - Onregelmatigheid

Lorsque l'avis du Conseil national de discipline a aussi été rendu par un membre qui n'a pas assisté à l'audience au cours de laquelle un membre du tribunal de première instance, qui fait l'objet de l'instruction disciplinaire, a été entendu, la Cour qui se prononce en chambres réunies sur l'appel de l'intéressé contre la décision qui lui inflige une peine sévère, annule cet avis et saisit à nouveau le Conseil national de discipline autrement composé, afin de rendre un nouvel avis qu'il transmettra à la Cour (1). (1) Voir les conclusions (contraires sur ce point) du M.P.

DISCIPLINE JUDICIAIRE - Instruction disciplinaire - Conseil national de discipline - Avis - Irrégularité

D.09.0003.N 22 oktober 2009 AC nr. 608

Het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een onpartijdige rechter vereist dat de appelrechter, aan wie een volledige toetsingsbevoegdheid wordt geboden en die de zaak zelf kan berechten, de rechtmatigheid van de procedure gevolgd in eerste aanleg zou onderzoeken wanneer een partij hem dit vraagt.

HOGER BEROEP - Tuchtzaken - Recht op een onpartijdige rechter - Tuchtrechtelijke vervolging - Appèlrechter - Toetsingsbevoegdheid

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een onpartijdige rechter - Tuchtrechtelijke vervolging - Appèlrechter - Toetsingsbevoegdheid

Le principe général du droit relatif à l'impartialité du juge requiert que le juge d'appel qui dispose d'un contrôle de pleine juridiction et qui peut statuer lui-même sur la cause, examine la légalité de la procédure suivie en première instance lorsqu'une des parties le lui demande.

APPEL - Matière disciplinaire - Droit à un juge impartial - Poursuite disciplinaire - Juge d'appel - Pouvoir de contrôle

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un juge impartial - Poursuite disciplinaire - Juge d'appel - Pouvoir de contrôle

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Recht op een onpartijdige rechter - Tuchtrechtelijke vervolging - Appèlrechter - Toetsingsbevoegdheid

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Droit à un juge impartial - Poursuite disciplinaire - Juge d'appel - Pouvoir de contrôle

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

D.09.0004.N 17 december 2009 AC nr. 761

De (tucht)rechter bepaalt binnen de bij de wet en het E.V.R.M. gestelde perken, in feite en derhalve onaantastbaar de sanctie die hij in verhouding acht met de zwaarte van de bewezen verklaarde inbreuken; het Hof vermag evenwel na te gaan of uit de vaststellingen en overwegingen van de bestreden beslissing blijkt dat de Nederlandstalige kamer van beroep van het beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten een kennelijk onevenredige sanctie heeft opgelegd en zodoende artikel 3 E.V.R.M. heeft geschonden (1). (1) Cass., 5 sept. 2008, AR D.07.0016.N, AC, 2008, nr 453.

Dans les limites fixées par la loi et la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, le juge (disciplinaire) détermine souverainement en fait la sanction qu'il considère être proportionnée à la gravité des infractions déclarées établies; la Cour peut toutefois examiner s'il ressort des constatations et des considérations de la décision attaquée que la chambre d'appel de l'Institut professionnel des comptables et fiscalistes agréés, d'expression néerlandaise, a infligé une sanction manifestement disproportionnée et violant ainsi l'article 3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (1). (1) Cass., 5 septembre 2008, RG D.07.0016.N, Pas., 2008, n° 453.

ACCOUNTANT - Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten - Kamer van beroep - Tuchtzaken - Sanctie - EVRM - Artikel 3 - Beoordelingsbevoegdheid - Evenredigheid - Toetsing door het Hof van Cassatie

- Art. 3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Tuchtzaken - Rechter - Sanctie - Beoordelingsbevoegdheid - Evenredigheid - EVRM - Artikel 3 - Toetsing door het Hof

- Art. 3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Tuchtzaken - Rechter - Sanctie - Beoordelingsbevoegdheid - Evenredigheid - Toetsing door het Hof van Cassatie

- Art. 3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

EXPERTCOMPTABLE; VOIR AUSSI: 706 COMPTABILITE - Institut professionnel des comptables et fiscalistes agrées - Chambre d'appel - Affaires disciplinaires - Sanction - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Pouvoir d'appréciation - Proportionnalité - Contrôle par la Cour de cassation

- Art. 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Généralités - Affaires disciplinaires - Juge - Sanction - Pouvoir d'appréciation - Proportionnalité - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Contrôle par la Cour

- Art. 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Affaires disciplinaires - Juge - Sanction - Pouvoir d'appréciation - Proportionnalité - Contrôle par la Cour de cassation

- Art. 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

D.09.0016.N 17 september 2009 AC nr. 509

Aangezien het nemen van de ordemaatregel van schorsing van een wegens misdaad of wanbedrijf of tuchtrechtelijk vervolgde rechter, voor de duur van de vervolging en tot de eindbeslissing is genomen op gespannen voet staat met het vermoeden van onschuld, kan hij enkel worden genomen wanneer het voorwerp van het strafrechterlijk of tuchtrechtelijk onderzoek ernstige feiten betreft en wanneer de goede werking van de dienst eraan in de weg staat dat de betrokkene nog verder zijn functie zou uitoefenen; dit moet worden afgewogen aan het vertrouwen dat de rechtzoekenden moeten kunnen hebben in diegenen die belast zijn met een rechtsprekende functie en die boven iedere verdenking horen te staan.

RECHTERLIJKE TUCHT - Vervolging - Ordemaatregel - Schorsing
- Art. 406, § 1, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Dès lors que la prononciation d'une mesure d'ordre de suspension d'un juge poursuivi pour un crime ou un délit ou disciplinairement pour la durée des poursuites et jusqu'à la décision finale se heurte à la présomption d'innocence, elle ne peut être prononcée que si l'objet de l'instruction pénale ou disciplinaire concerne des faits graves et que le bon fonctionnement du service s'oppose à ce que l'intéressé continue à exercer ses fonctions; cela doit être apprécié en fonction de la confiance que les justiciables doivent pouvoir avoir en ceux qui sont chargés de la fonction juridictionnelle et qui doivent être au-dessus de tout soupçon.

DISCIPLINE JUDICIAIRE - Poursuite - Mesure d'ordre - Suspension
- Art. 406, § 1er, al. 1er Code judiciaire

Het aan een ordemaatregel voorafgaand verhoor van een wegens misdaad of wanbedrijf of tuchtrechtelijk vervolgde rechter impliceert het recht om een conclusie te nemen; de beschikking, houdende de ordemaatregel, die een conclusie niet ontvankelijk verklaart is nietig.

RECHTERLIJKE TUCHT - Vervolging - Ordemaatregel - Voorafgaand verhoor - Conclusie - Ontvankelijkheid
- Art. 406, § 1 Gerechtelijk Wetboek
REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Tuchtzaken - Vervolging - Ordemaatregel - Voorafgaand verhoor - Conclusie - Ontvankelijkheid
- Art. 406, § 1 Gerechtelijk Wetboek

L'audition d'un juge poursuivi pour un crime ou un délit ou disciplinairement, préalable à une mesure d'ordre, implique le droit de déposer des conclusions; l'ordonnance contenant la mesure d'ordre déclarant les conclusions irrecevables, est nulle.

DISCIPLINE JUDICIAIRE - Poursuite - Mesure d'ordre - Audition préalable - Conclusions - Recevabilité
- Art. 406, § 1er Code judiciaire
MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière disciplinaire - Poursuite - Mesure d'ordre - Audition préalable - Conclusions - Recevabilité
- Art. 406, § 1er Code judiciaire

Ingevolge de devolutieve werking van het hoger beroep tegen de beschikking, houdende een ordemaatregel van een wegens misdaad of wanbedrijf of tuchtrechtelijk vervolgde rechter dient het Hof, nadat het deze beschikking heeft vernietigd, zelf te oordelen over de grond van de zaak.

HOGER BEROEP - Tuchtzaken - Rechterlijke tucht - Vervolging - Ordemaatregel - Beschikking - Devolutieve werking - Hof van Cassatie - Beoordeling
- Artt. 406, § 1, en 415, §§ 3 en 13 Gerechtelijk Wetboek
RECHTERLIJKE TUCHT - Vervolging - Ordemaatregel - Beschikking - Hoger beroep - Devolutieve werking - Hof van Cassatie - Beoordeling
- Artt. 406, § 1, en 415, §§ 3 en 13 Gerechtelijk Wetboek

En raison de l'effet dévolutif de l'appel dirigé contre l'ordonnance contenant une mesure d'ordre par le juge poursuivi pour un crime ou un délit ou disciplinairement, la Cour, après avoir cassé cette ordonnance, est tenue de se prononcer elle-même sur le fond de la cause.

APPEL - Matière disciplinaire - Discipline judiciaire - Poursuite - Mesure d'ordre - Ordonnance - Effet dévolutif - Cour de cassation - Appréciation
- Art. 406, § 1er, et 415, §§ 3 et 13 Code judiciaire
DISCIPLINE JUDICIAIRE - Poursuite - Mesure d'ordre - Ordonnance - Appel - Effet dévolutif - Cour de cassation - Appréciation
- Art. 406, § 1er, et 415, §§ 3 et 13 Code judiciaire

D.09.0018.N 22 oktober 2009 AC nr. 609

Omdat een in het belang van de dienst genomen ordemaatregel van schorsing van een rechter uit zijn ambt, ingeval hij wegens een misdaad of een wanbedrijf of tuchtrechtelijk wordt vervolgd, een uitzonderlijk karakter vertoont en de wetgever de bevoegde overheid heeft willen verplichten de toestand van maand tot maand opnieuw te evalueren, moet de betrokkene, tot waarborg van het recht van verdediging, worden gehoord telkens wanneer een verlenging van de schorsing wordt overwogen en dient de oproeping hiertoe de redenen te vermelden die aanleiding geven tot de maatregel tot verlenging.

RECHTERLIJKE TUCHT - Vervolging - Ordemaatregel - Schorsing - Verlenging - Voorafgaand verhoor - Oproeping - Redenen - Verplichting

- Artt. 406, § 1, en 423, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Une mesure d'ordre de suspension d'un juge, prise dans l'intérêt du service, lorsqu'il est poursuivi pour un crime ou un délit ou lorsqu'il est poursuivi disciplinairement présentant un caractère exceptionnel et le législateur ayant voulu obliger l'autorité compétente à évaluer la situation de mois en mois, la personne concernée doit être entendue chaque fois qu'une prorogation de la suspension est envisagée et la convocation à cette audition doit mentionner les éléments qui donnent lieu à la prorogation de la mesure et ce, en vue de garantir les droits de défense.

DISCIPLINE JUDICIAIRE - Poursuite - Mesure d'ordre - Suspension - Prorogation - Audition préalable - Convocation - Motifs - Obligation

- Art. 406, § 1er, et 423, al. 2 Code judiciaire

D.09.0019.N 19 november 2009 AC nr. 679

De beschikking tot bekrachtiging van een, ten aanzien van een wegens misdaad of wanbedrijf of tuchtrechtelijk vervolgde rechter, bij uiterst dringende omstandigheden of bij betrapping op heterdaad genomen voorlopige ordemaatregel, die bovendien een inhouding van de wedde oplegt, zonder dat deze facultatieve maatregel op enigerlei wijze werd gemotiveerd, zodat het recht van verdediging van de betrokkene werd miskend, is onregelmatig en dus nietig (1). (1) Zie Cass., 15 okt. 2009, AR D.09.0017.N, supra, nr. ... (naar aanleiding van de verlenging van de schorsing)

RECHTERLIJKE TUCHT - Vervolging - Voorlopige ordemaatregel - Bekrachtiging - Verzwaring - Inhouding van wedde - Redenen - Afwezigheid

- Artt. 406, § 1 en 423, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Tuchtzaken - Vervolging - Voorlopige ordemaatregel - Bekrachtiging - Verzwaring - Inhouding van wedde - Redenen - Afwezigheid

- Artt. 406, § 1 en 423, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

L'ordonnance de confirmation d'une mesure d'ordre provisoire prononcée à l'encontre d'un juge poursuivi pour un crime ou un délit ou poursuivi disciplinairement, en cas d'extrême urgence ou de flagrance, qui inflige en outre une retenue de traitement, sans motiver d'une quelconque manière cette mesure facultative de sorte que les droits de défense de la personne concernée ont été méconnus, est irrégulière et, dès lors, nulle (1). (1) Voir Cass., 15 octobre 2009, RG D.09.0017.N, supra, n° ... (lors de la prorogation de la suspension).

DISCIPLINE JUDICIAIRE - Poursuite - Mesure d'ordre provisoire - Confirmation - Aggravation - Retenue de traitement - Motifs - Absence

- Art. 406, § 1er et 423, al. 2 Code judiciaire

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière disciplinaire - Poursuite - Mesure d'ordre provisoire - Confirmation - Aggravation - Retenue de traitement - Motifs - Absence

- Art. 406, § 1er et 423, al. 2 Code judiciaire

De beschikking tot bekrachtiging van een, ten aanzien van een wegens misdaad of wanbedrijf of tuchtrechtelijk vervolgde rechter, bij uiterst dringende omstandigheden of bij betrapping op heterdaad genomen voorlopige ordemaatregel, die werd genomen op grond van feiten, die niet werden vermeld in de oproeping om na het toepassen van deze ordemaatregel onverwijld gehoord te worden, waaromtrent niet blijkt dat de rechter werd gehoord, zodat zijn recht van verdediging werd miskend, is onregelmatig en dus nietig.

RECHTERLIJKE TUCHT - Vervolging - Schorsing - Voorlopige ordemaatregel - Bekrachtiging - Oproeping - Andere feiten - Geoorloofdheid

- Artt. 406, § 1 en 423, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

L'ordonnance de confirmation d'une mesure d'ordre provisoire prononcée à l'encontre d'un juge poursuivi pour un crime ou un délit ou poursuivi disciplinairement, en cas d'extrême urgence ou de flagrance, qui a été prise sur la base de faits qui n'ont pas été mentionnés dans la convocation en vue d'être entendu immédiatement après l'application de la mesure d'ordre et d'où il ne ressort pas que le juge a été entendu, de sorte que ses droits de défense ont été violés, est irrégulière et, dès lors, nulle.

DISCIPLINE JUDICIAIRE - Poursuite - Suspension - Mesure d'ordre provisoire - Confirmation - Convocation - Autres faits - Licéité

- Art. 406, § 1er et 423, al. 2 Code judiciaire

Ingevolge de devolutieve werking van het hoger beroep tegen de beschikking, houdende een ordemaatregel van een wegens misdaad of wanbedrijf of tuchtrechtelijk vervolgde rechter dient het Hof, nadat het deze beschikking heeft vernietigd wegens een andere onregelmatigheid dan het niet voorafgaand horen van de betrokkene, hetgeen het nemen van een ordemaatregel in de weg staat, zelf te oordelen over de grond van de zaak (1). (1) Zie Cass., 17 sept. 2009, AR D.09.0016.N, supra, nr. ...

HOGER BEROEP - Tuchtzaken - Rechterlijke tucht - Vervolging - Ordemaatregel - Beschikking - Devolutieve werking - Hof van Cassatie - Beoordeling

- Artt. 406, § 1 en 415, § 3 en § 13 Gerechtelijk Wetboek

En raison de l'effet dévolutif de l'appel dirigé contre l'ordonnance contenant une mesure d'ordre par le juge poursuivi pour un crime ou un délit ou poursuivi disciplinairement, la Cour, après avoir cassé cette ordonnance en raison d'une irrégularité autre que l'absence d'audition préalable de la personne concernée, ce qui fait obstacle à la prononciation d'une mesure d'ordre, est tenue de se prononcer elle-même sur le fond de la cause (1). (1) Voir Cass., 17 septembre 2009, RG D.09.0016.N, supra, n° ...

APPEL - Matière disciplinaire - Discipline judiciaire - Poursuite - Mesure d'ordre - Ordonnance - Effet dévolutif - Cour de cassation - Appréciation

- Art. 406, § 1er et 415, § 3 et 13 Code judiciaire

Naar aanleiding van de bekrachtiging van een, ten aanzien van een wegens misdaad of wanbedrijf of tuchtrechtelijk vervolgde rechter, bij uiterst dringende omstandigheden of bij betrapping op heterdaad genomen voorlopige ordemaatregel, gaat de duur van de schorsing, die, afgezien van de mogelijkheid van verlenging van maand tot maand, maximaal een maand kan bedragen, in vanaf de uitspraak van de bekrachtigde beschikking.

RECHTERLIJKE TUCHT - Vervolging - Schorsing - Voorlopige ordemaatregel - Bekrachtiging - Schorsing - Duur

- Art. 406, § 1 Gerechtelijk Wetboek

Lors de la confirmation d'une mesure d'ordre provisoire prononcée à l'encontre d'un juge poursuivi pour un crime ou un délit ou poursuivi disciplinairement, en cas d'extrême urgence ou de flagrance, la durée de la suspension qui, indépendamment de la possibilité de prorogation de mois en mois, est de maximum un mois, prend cours à compter de la prononciation de l'ordonnance confirmée.

DISCIPLINE JUDICIAIRE - Poursuite - Suspension - Mesure d'ordre provisoire - Confirmation - Suspension - Durée

- Art. 406, § 1er Code judiciaire

Naar aanleiding van de bekrachtiging van een, ten aanzien van een wegens misdaad of wanbedrijf of tuchtrechtelijk vervolgde rechter, bij uiterst dringende omstandigheden of bij betrapping op heterdaad genomen voorlopige ordemaatregel, kan geen andere maatregel worden opgelegd dan deze van de bekrachtigde beschikking.

RECHTERLIJKE TUCHT - Vervolging - Schorsing - Voorlopige ordemaatregel - Bekrachtiging - Andere maatregel - Geoorloofdheid

- Art. 406, § 1 Gerechtelijk Wetboek

Lors de la confirmation d'une mesure d'ordre provisoire prononcée à l'encontre d'un juge poursuivi pour un crime ou un délit ou poursuivi disciplinairement, en cas d'extrême urgence ou de flagrance, aucune mesure autre que celle ordonnée par l'ordonnance confirmée ne peut être infligée.

DISCIPLINE JUDICIAIRE - Poursuite - Suspension - Mesure d'ordre provisoire - Confirmation - Autre mesure - Licéïté

- Art. 406, § 1er Code judiciaire

Wanneer het Hof, dat, ingevolge de devolutieve werking van het hoger beroep ten aanzien van een wegens misdaad of wanbedrijf of tuchtrechtelijk vervolgde rechter genomen ordemaatregel, zelf dient te oordelen over de grond van de zaak, doch in het ongewisse blijft met betrekking tot de strafvervolging en/of het tuchtonderzoek, kan het geen nieuwe ordemaatregel in het belang van de dienst nemen.

HOGER BEROEP - Tuchtzaken - Rechterlijke tucht - Vervolging - Ordemaatregel - Beschikking - Devolutieve werking - Hof van Cassatie - Beoordeling - Afwezigheid van gegevens

- Artt. 406, § 1 en 415, § 3 en § 13 Gerechtelijk Wetboek

Lorsque, en raison de l'effet dévolutif de l'appel dirigé contre la mesure d'ordre prise à l'encontre du juge poursuivi pour un crime ou un délit ou disciplinairement, la Cour est tenue de se prononcer elle-même sur le fond, mais reste dans l'incertitude quant aux poursuites pénales et/ou l'instruction disciplinaire, elle ne peut ordonner une nouvelle mesure d'ordre dans l'intérêt du service.

APPEL - Matière disciplinaire - Discipline judiciaire - Poursuite - Mesure d'ordre - Ordonnance - Effet dévolutif - Cour de cassation - Appréciation - Absence d'éléments

- Art. 406, § 1er et 415, § 3 et 13 Code judiciaire

Artikel 26, eerste lid, W.I.B. (1992) heeft betrekking op de vaststelling van de belastbare winsten van de nijverheids, handels- of landbouwondernemingen en houdt een afwijking in van de bepalingen van de belastingwet die slechts de in het vermogen van een onderneming opgenomen winsten aan de belasting onderwerpen, met uitsluiting van die welke zij had kunnen verkrijgen indien zij haar zaken anders had beheerd dan zij heeft gedaan (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Winsten - Abnormale of goedgunstige voordelen - Artikel 26, eerste lid, W.I.B. (1992)

- Art. 26, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

L'article 26, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus (1992), a trait à la constatation des bénéfices imposables des entreprises agricoles, commerciales ou industrielles et porte une exception aux dispositions de la loi fiscale qui ne soumet à l'impôt que les bénéfices repris dans le patrimoine d'une entreprise, à l'exclusion de ceux qu'elle aurait pu obtenir si elle avait géré autrement ses affaires (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans A.C.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Bénéfices - Avantages anormaux ou bénévoles - C.I.R. (1992), article 26, alinéa 1er

- Art. 26, al. 1er Côde des impôts sur les revenus 1992

Artikel 49 W.I.B. (1992) verduidelijkt de voorwaarden waaronder de kosten die de belastingplichtige in het belastbare tijdperk heeft gedaan of gedragen, als beroepskosten aftrekbaar zijn. Dit artikel is een autonome wetsbepaling ten aanzien van artikel 26 W.I.B. (1992) (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Algemeen - Beroepskosten - Artikel 49 W.I.B. (1992)

- Artt. 26 en 49 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

L'article 49 du Code des impôts sur les revenus (1992) clarifie les conditions auxquelles les frais faits par le contribuable pendant la période imposable, sont déductibles en tant que frais professionnels. Cet article est une disposition autonome à l'égard de l'article 26 du Code des impôts sur les revenus (1992) (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans A.C.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Généralités - Charges professionnelles - C.I.R. (1992), article 49

- Art. 26 et 49 Côde des impôts sur les revenus 1992

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Algemeen - Beroepskosten - Artikel 49 W.I.B. (1992)

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Algemeen - Beroepskosten - Abnormale of goedgunstige voordelen - Correlatie - Taak van de rechter

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Winsten - Abnormale of goedgunstige voordelen

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Winsten - Abnormale of goedgunstige voordelen - Artikel 26, eerste lid, W.I.B. (1992)

Conclusions de l'avocat général THIJS.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Généralités - Charges professionnelles - C.I.R. (1992), article 49

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Généralités - Charges professionnelles - Avantages anormaux ou bénévoles - Corrélation - Tâche du juge

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Bénéfices - Avantages anormaux ou bénévoles

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Bénéfices - Avantages anormaux ou bénévoles - C.I.R. (1992), article 26, alinéa 1er

---

Een uitgave moet niet als een beroepskost worden aangezien indien ze in aanmerking komt voor het bepalen van de belastbare inkomsten van diegene die de daarmee overeenstemmende betaling heeft ontvangen; uit de omstandigheid dat uitgaven niet voldoen aan de voorwaarden om als beroepskosten aftrekbaar te zijn, volgt niet dat die uitgaven abnormale of goedgunstige voordelen vormen in de zin van artikel 26, eerste lid, W.I.B. (1992), en evenmin dat ze, om te kunnen worden belast, gevoegd hadden moeten worden bij de eigen winst waarvan ze, doordat ze als beroepskosten zijn verworpen, niet mogen worden afgetrokken. De rechter die beslist dat de administratie op grond van artikel 49 W.I.B. (1992) terecht de door de belastingplichtige aangevoerde beroepskosten heeft verworpen, dient bijgevolg niet na te gaan of de voorwaarden voor de toepassing van artikel 26, eerste lid, van dat wetboek vervuld zijn (1) (2). (1) Zie de conclusie van het O.M. (2) Geoordeeld in dezelfde zin op dezelfde dag, Cass., AR F.07.0037.N, F.08.0003.N, F.08.0015.N en F.08.0076.N.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Algemeen - Beroepskosten - Abnormale of goedgunstige voordelen - Correlatie - Taak van de rechter

- Artt. 26, eerste lid, en 49 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Il n'y a pas lieu de considérer une dépense comme un frais professionnel si elle entre en ligne de compte pour la détermination des revenus imposables de celui qui a reçu le paiement concordant; il ne suit pas de la circonstance que les dépenses ne satisfont pas aux conditions de déductibilité en tant que frais professionnels que ces dépenses constituent des avantages anormaux ou bénévoles au sens de l'article 26, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus (1992), ni davantage que pour pouvoir être imposées, elles auraient dû être ajoutées aux bénéfices propres dont elles n'auraient pas pu être déduites, étant rejetées en tant que frais professionnels. Le juge qui décide qu'en vertu de l'article 49 du Code des impôts sur les revenus (1992), c'est à juste titre que l'administration a rejeté les frais professionnels allégués par le contribuable ne doit, dès lors, pas vérifier si les conditions d'application de l'article 26, alinéa 1er, de ce code, sont remplies (1) (2). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans A.C. (2) Décisions rendues dans le même sens le même jour, Cass., RG F.07.0037.N, F.08.0003.N, F.08.0015.N et F.08.0076.N.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Généralités - Charges professionnelles - Avantages anormaux ou bénévoles - Corrélation - Tâche du juge

- Art. 26, al. 1er, et 49 Côde des impôts sur les revenus 1992

Zonder dat noodzakelijkerwijs vereist is dat de verrichting is geschied met de bedoeling een belastbare winst aan de belasting te onttrekken, wordt onder 'abnormale voordelen', die voordelen verstaan die, gelet op de economische omstandigheden van het ogenblik, strijdig zijn met de gewone gang van zaken, met de regels, of met de gevestigde handelsgebruiken, en onder 'goedgunstige voordelen', de voordelen die worden verleend zonder de uitvoering van een verbintenis te vormen, of die welke worden verleend zonder enige tegenwaarde (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Winsten - Abnormale of goedgunstige voordelen

- Art. 26, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Sans qu'il soit nécessairement exigé que l'opération soit effectuée dans l'intention de soustraire un bénéfice imposable à l'impôt, sont considérés comme étant des 'avantages anormaux', les avantages qui, vu les circonstances économiques du moment, sont contraires au cours normal des affaires, aux règles ou aux pratiques commerciales établies, et comme 'avantages bénévoles', les avantages qui sont accordés sans constituer l'exécution d'une obligation, ou qui sont accordés sans aucune contrepartie (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans A.C.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Bénéfices - Avantages anormaux ou bénévoles

- Art. 26, al. 1er Côde des impôts sur les revenus 1992

Het toetsingsrecht van de rechter aan wie gevraagd wordt een btw-boete te toetsen die een repressief karakter heeft, houdt niet in dat de rechter op grond van een subjectieve appreciatie van wat hij redelijk acht, om loutere redenen van opportuniteit en tegen wettelijke regels in, boeten kan kwijtschelden of verminderen; de rechter die aanneemt dat de door de belastingplichtige gepleegde inbreuken op de btw-wetgeving zwaar zijn en dat het meewerken aan een door de leverancier opgezet fraudesysteem wijst op een bijzonder opzet, en vervolgens de opgelegde geldboete van 200 procent van de ontdoken belasting vermindert om de enkele reden dat die boete onevenredig is, zonder enige nadere motivering waaruit zou kunnen blijken dat de sanctie in strijd zou zijn met dwingende rechtsregels van het internationale recht of fundamentele algemene rechtsbeginselen, verantwoordt zijn beslissing niet naar recht (1). (1) Zie Cass., 12 dec. 2008, AR nr. F.06.0111.N, www.cass.be; Cass., 13 feb. 2009, AR nr. C.07.0507.N, www.cass.be, met conclusie van het O.M.; Cass., 13 feb. 2009, AR nr. F.06.0107.N, www.cass.be.; Cass., 13 feb. 2009, AR nr. F.06.0108.N, www.cass.be.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Administratieve sancties met repressief karakter - Wettelijkheid van de sanctie - Evenredigheid met de inbreuk - Toetsingsrecht van de rechter

- Artt. 70, § 1, en 84 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

- Art. 1, laatste lid KB nr. 41 van 30 jan. 1987 tot vaststelling van het bedrag van de proportionele fiscale geldboeten op het stuk van de B.T.W.

Le droit de contrôle du juge auquel il est demandé de contrôler une amende TVA qui a un caractère répressif, n'implique pas que le juge puisse liquider ou réduire des amendes sur la base d'une appréciation subjective de ce qu'il juge raisonnable, pour de simples motifs d'opportunité et à l'encontre des règles légales; le juge qui admet que les infractions à la législation en matière de TVA commises par le redevable sont graves et que le fait de collaborer à un système de fraude élaboré par un fournisseur indique l'existence d'un dol spécial, et qui réduit ensuite l'amende infligée de 200% de la taxe éludée par le seul motif que cette amende est disproportionnée, sans motivation plus précise de laquelle il pourrait ressortir que la sanction serait contraire aux règles de droit impératives du droit international ou aux principes généraux du droit fondamentaux, ne justifie pas légalement sa décision (1). (1) Voir Cass., 12 décembre 2008, RG F.06.0111.N, www.cass.be; Cass., 13 février 2009, RG C.07.0507.N, www.cass.be et les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC; Cass., 13 février 2009, RG F.06.0107.N, www.cass.be; Cass., 13 février 2009, RG F.06.0108.N, www.cass.be.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Sanctions administratives ayant un caractère répressif - Légalité de la sanction - Proportionnalité par rapport à l'infraction - Droit de contrôle du juge

- Art. 70, § 1er, et 84 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

- Art. 1, dernier al. A.R. n° 41 du 30 janvier 1987

F.06.0107.N 13 februari 2009 AC nr. 123

De rechter aan wie gevraagd wordt een administratieve sanctie inzake een provinciebelasting te toetsen die een repressief karakter heeft in de zin van artikel 6 EVRM, moet de wettigheid van die sanctie onderzoeken en mag in het bijzonder nagaan of die sanctie verzoenbaar is met de dwingende eisen van internationale verdragen en van het interne recht, met inbegrip van algemene rechtsbeginselen; de toetsing moet in het bijzonder aan de rechter toelaten na te gaan of de sanctie niet onevenredig is met de inbreuk, zodat de rechter mag onderzoeken of het bestuur in redelijkheid kon overgaan tot het opleggen van een sanctie van zodanige omvang, ook in gevallen waarin het bestuur terzake over geen enkele matigingsbevoegdheid beschikt (1). (1) Zie Cass., 12 dec. 2008, AR nr. F.06.0111.N, www.cass.be; Cass., 13 feb. 2009, AR nr. C.07.0507.N, met conclusie van het O.M.; Cass., 13 feb. 2009, AR nr. F.06.0106.N, www.cass.be; Cass., 13 feb. 2009, AR nr. F.06.0108.N, www.cass.be.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Provinciebelastingen - Administratieve sancties met repressief karakter - Wettelijkheid van de sanctie - Evenredigheid met de inbreuk - Toetsingsrecht van de rechter

- Art. 6, eerste en vijfde lid Wet 24 dec. 1996

- Art. 18, §§ 1 en 2 Provincieraadsbeluit Provincie Oost-Vlaanderen 23 okt. 1996

Le juge auquel il est demandé de contrôler une sanction administrative en matière de taxe provinciale qui a un caractère répressif au sens de l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, est tenu d'examiner la légalité de cette sanction et peut plus particulièrement examiner si cette sanction est conciliable avec les exigences impératives des conventions internationales et du droit interne, y compris les principes généraux du droit; le contrôle doit notamment permettre au juge d'examiner si la sanction n'est pas disproportionnée par rapport à l'infraction, de sorte que le juge peut examiner si l'administration pouvait raisonnablement infliger une sanction d'une telle importance, aussi dans les cas dans lesquels l'administration ne dispose d'aucun pouvoir de modération en la matière (1). (1) Voir Cass., 12 décembre 2008, RG F.06.0111.N, www.cass.be; Cass., 13 février 2009, RG C.07.0507.N, www.cass.be et les conclusions du M.P. publiées à leur date dans A.C.; Cass., 13 février 2009, RG F.06.0106.N, www.cass.be; Cass., 13 février 2009, RG F.06.0108.N, www.cass.be.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes provinciales - Sanctions administratives ayant un caractère répressif - Légalité de la sanction - Proportionnalité par rapport à l'infraction - Droit de contrôle du juge

- Art. 6, al. 1er et 5 L. du 24 décembre 1996

- Art. 18, § 1er et 2 Décision du Conseil provincial de Flandre Orientale du 23 octobre 1996

F.06.0108.N 13 februari 2009 AC nr. 124

Het toetsingsrecht van de rechter aan wie gevraagd wordt een btw-boete te toetsen die een repressief karakter heeft, houdt niet in dat de rechter op grond van een subjectieve appreciatie van wat hij redelijk acht, om loutere redenen van opportuniteit en tegen wettelijke regels in, boeten kan kwijtschelden of verminderen; de rechter die aanneemt dat de belastingplichtige opzettelijk heeft gehandeld bij het plegen van de vastgestelde inbreuken op de btw-wetgeving, bestaande in het uitreiken van facturen op naam van niet-bestaande klanten en op niet bestaande adressen, en vervolgens oordeelt dat de sanctie onevenredig is omdat de overtreding begaan werd onder druk van zijn concurrenten die op een vergelijkbare manier te werk gingen, omdat hij geen fiscaal voordeel genoot en omdat hij en zijn bestuurders strafrechtelijk veroordeeld waren zodat herhaling in de toekomst moeilijk lijkt, verantwoordt zijn beslissing naar recht (1). (1) Zie Cass., 12 dec. 2008, AR nr. F.06.0111.N, www.cass.be; Cass., 13 feb. 2009, AR nr. C.07.0507.N, www.cass.be, met conclusie van het O.M.; Cass., 13 feb. 2009, AR nr. F.06.0106.N, www.cass.be; Cass., 13 feb. 2009, AR nr. F.06.0107.N, www.cass.be.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Administratieve sancties met repressief karakter - Wettelijkheid van de sanctie - Evenredigheid met de inbreuk - Toetsingsrecht van de rechter

- Art. 1, laatste lid KB nr. 41 van 30 jan. 1987 tot vaststelling van het bedrag van de proportionele fiscale geldboeten op het stuk van de B.T.W.

- Artt. 70, §§ 1 en 2, eerste lid, en 84 W.B.T.W., zoals het van toepassing was vóór de wet van 28 dec. 1992

Le droit de contrôle du juge auquel il est demandé de contrôler une amende TVA qui a un caractère répressif n'implique pas que le juge puisse liquider ou réduire des amendes sur la base d'une appréciation subjective de ce qu'il juge raisonnable, pour de simples motifs d'opportunité et à l'encontre des règles légales; le juge qui admet que le redevable a agi sciemment lorsqu'il a commis les infractions constatées à la législation sur la TVA, consistant dans l'émission de factures au nom de clients inexistants et à des adresses inexistantes, et qui considère ensuite que la sanction est disproportionnée dès lors que l'infraction a été commise sous la pression de ses concurrents qui ont agi de manière identique, parce qu'il ne bénéficiait pas d'un avantage fiscal et parce que lui et ses administrateurs avaient été condamnés pénalement de sorte que la récidive dans l'avenir semble difficile, justifie légalement sa décision (1). (1) Voir Cass., 12 décembre 2008, RG F.06.0111.N, www.cass.be; Cass., 13 février 2009, RG C.07.0507.N, www.cass.be et les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC; Cass., 13 février 2009, RG F.06.0106.N, www.cass.be; Cass., 13 février 2009, RG F.06.0107.N, www.cass.be.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Sanctions administratives ayant un caractère répressif - Légalité de la sanction - Proportionnalité par rapport à l'infraction - Droit de contrôle du juge

- Art. 1, dernier al. A.R. n° 41 du 30 janvier 1987

- Art. 70, § 1er et 2, al. 1er, et 84 C.T.V.A., tel qu'il était applicable avant la loi du 28 décembre 1992

F.07.0001.F 15 januari 2009 AC nr. 34

Uit de artikelen 1, 2 en 5 van de belastingverordening van de stad Brussel van 18 december 1995 die voor de dienstjaren 1996 tot 2000 een belasting heft op de volledig of gedeeltelijk verwaarloosde gebouwen en op de niet bebouwde verwaarloosde percelen, volgt dat de staat van verwaarlozing, als bedoeld in artikel 2, de gegevens moet bevatten die de staat van verwaarlozing van het gebouw aantonen, aangezien geen belasting kan worden geheven als die voorwaarde niet is vervuld.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Stad Brussel - Belastingverordening - Verwaarloosde gebouwen en percelen - Belasting - Voorwaarde - Vaststelling van verwaarlozing - Inhoud

Il suit des articles 1er, 2 et 5 du règlement-taxe adopté par la Ville de Bruxelles le 18 décembre 1995 établissant pour les exercices 1996 à 2000 un impôt sur les immeubles bâtis laissés partiellement ou totalement à l'abandon et sur les terrains laissés à l'abandon que le constat d'abandon visé à l'article 2 doit comporter les éléments qui établissent l'état d'abandon de l'immeuble, condition sans laquelle l'impôt ne peut être établi.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Ville de Bruxelles - Règlement-taxe - Immeubles et terrains à l'abandon - Impôt - Condition - Constat d'abandon - Contenu

---

F.07.0004.F 25 september 2009 AC nr. 526

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

Conclusions de l'avocat général HENKES.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Invordering gevraagd door een Lidstaat van de EEG - Richtlijn 76/308/EEG van de EG-Raad - Wet 20 juli 1979 - Aangezochte Belgische autoriteit - Betwiste invordering - Bewarende maatregelen

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - Belasting over de toegevoegde waarde - Invordering gevraagd door een Lidstaat van de EEG - Richtlijn 76/308/EEG van de EG-Raad - Wet 20 juli 1979 - Aangezochte Belgische autoriteit - Betwiste invordering - Bewarende maatregelen

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Recouvrement demandé par une autorité d'un Etat membre de la CEE - Directive 76/308/CEE du Conseil CE - Loi du 20 juillet 1979 - Autorité belge saisie - Recouvrement contesté - Mesures conservatoires

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Taxe sur la valeur ajoutée - Recouvrement demandé par une autorité d'un Etat membre de la CEE - Directive 76/308/CEE du Conseil CE - Loi du 20 juillet 1979 - Autorité belge saisie - Recouvrement contesté - Mesures conservatoires

Uit artikel 12, eerste lid, Wet 20 juli 1979 betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen in de Europese Economische Gemeenschap, die voortvloeien uit verrichtingen die deel uitmaken van het financieringsstelsel van het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw, alsmede van landbouwheffingen en douanerechten, volgt dat de aangezochte Belgische autoriteit, in het kader van de uitvoering van een dergelijk verzoek tot invordering, net als voor schuldvorderingen die in het Rijk zijn ontstaan, bewarende maatregelen kan nemen wanneer de schuldvordering of de uitvoerbare titel die de invordering mogelijk maakt, in de loop van de procedure betwist worden, zelfs wanneer de buitenlandse verzoekende autoriteit geen enkele nieuwe aanvraag daartoe indient; artikel 17 van de wet, dat de omzetting is van artikel 13 van de richtlijn 76/308/E.E.G. van 15 maart 1976 van de Raad van de Europese Gemeenschappen betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit verrichtingen die deel uitmaken van het financieringsstelsel van het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw, alsmede van landbouwheffingen en douanerechten, is, conform de richtlijn, in dit geval niet van toepassing (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

Il suit de l'article 12, alinéa 1er, de la loi du 20 juillet 1979 concernant l'assistance mutuelle en matière de recouvrement dans la Communauté économique européenne, des créances résultant d'opérations faisant partie du système de financement du Fonds européen d'orientation et de garantie agricole, ainsi que de prélèvements agricoles et de droits de douane que, dans le cadre de l'exécution d'une telle demande de recouvrement, l'autorité belge saisie peut, comme elle pourrait le faire s'il s'agissait d'une créance née dans le Royaume, prendre des mesures conservatoires lorsque la créance ou le titre permettant l'exécution de son recouvrement sont contestés au cours de la procédure, même en l'absence de toute nouvelle demande à cette fin de l'autorité étrangère requérante; l'article 17 de la loi, qui est la transposition de l'article 13 de la directive n° 76/308/C.E.E. du Conseil des Communautés européennes du 15 mars 1976 concernant l'assistance mutuelle en matière de recouvrement des créances résultant d'opérations faisant partie du système de financement du Fonds européen d'orientation et de garantie agricole, ainsi que de prélèvements agricoles et de droits de douane, ne trouve pas, comme le prévoit la directive, à s'appliquer dans cette hypothèse.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Invordering gevraagd door een Lidstaat van de EEG - Richtlijn 76/308/EEG van de EG-Raad - Wet 20 juli 1979 - Aangezochte Belgische autoriteit - Betwiste invordering - Bewarende maatregelen

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - Belasting over de toegevoegde waarde - Invordering gevraagd door een Lidstaat van de EEG - Richtlijn 76/308/EEG van de EG-Raad - Wet 20 juli 1979 - Aangezochte Belgische autoriteit - Betwiste invordering - Bewarende maatregelen

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Recouvrement demandé par une autorité d'un Etat membre de la CEE - Directive 76/308/CEE du Conseil CE - Loi du 20 juillet 1979 - Autorité belge saisie - Recouvrement contesté - Mesures conservatoires

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Taxe sur la valeur ajoutée - Recouvrement demandé par une autorité d'un Etat membre de la CEE - Directive 76/308/CEE du Conseil CE - Loi du 20 juillet 1979 - Autorité belge saisie - Recouvrement contesté - Mesures conservatoires

F.07.0009.F 15 januari 2009 AC nr. 35

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Algemeen - Samenstelling van de zetel - Hof van beroep - Verhindering van de effectieve en plaatsvervangende raadsheren - Toegevoegde advocaat

Conclusions de l'avocat général HENKES.

ORGANISATION JUDICIAIRE - Généralités - Composition du siège - Cour d'appel - Empêchement des conseillers effectifs et suppléants - Avocat assumé

Uit het verband tussen de artt. 321 en 322 Ger. W. volgt dat een sinds ten minste vijftien jaar op het tableau van de Orde ingeschreven advocaat de zetel van het hof van beroep slechts kan aanvullen in geval van verhindering, niet alleen van alle raadsheren van dat hof, maar ook van al zijn plaatsvervangende raadsheren; die verhindering moet blijken uit een stuk waarop het Hof vermag acht te slaan (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Algemeen - Samenstelling van de zetel - Hof van beroep - Verhindering van de effectieve en plaatsvervangende raadsheren - Toegevoegde advocaat

- Artt. 321 en 322 Gerechtelijk Wetboek

Il se déduit du rapprochement des articles 321 et 322 du Code judiciaire qu'un avocat inscrit au tableau de l'Ordre depuis quinze ans au moins ne peut compléter le siège de la cour d'appel qu'en cas d'empêchement, non seulement de tous les conseillers de cette cour, mais aussi de tous ses conseillers suppléants; cet empêchement doit apparaître d'une pièce à laquelle la Cour peut avoir égard (1). (1) Voir les conclusions du Ministère public.

ORGANISATION JUDICIAIRE - Généralités - Composition du siège - Cour d'appel - Empêchement des conseillers effectifs et suppléants - Avocat assumé

- Art. 321 et 322 Code judiciaire

F.07.0043.F 26 februari 2009 AC nr. 158

Het arrest dat beslist dat, gelet op de omvang van de activiteiten van een naamloze vennootschap, het indienen van het litigieuze bezwaarschrift maar een gering belang had, maar niet nagaat of die handeling een zo snelle oplossing vereiste dat niet op een vergadering van de raad van bestuur kon worden gewacht, verantwoordt niet naar recht zijn beslissing dat het bezwaarschrift van die vennootschap rechtsgeldig is ingediend door twee personen die de afgevaardigd bestuurder daarmee belast had binnen het kader van zijn dagelijks bestuur (1) (2). (1) Zie Cass., 24 okt. 2002, AR F.01.0088.F, A.C., 2002, nr. 570; Cass., 17 sept. 1968, A.C., 1969, 60. (2) Het Hof heeft dezelfde dag in dezelfde zin beslist in de niet gepubliceerde zaken AR F.07.0044.F en F.07.0045.F.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bezwaar - Naamloze vennootschappen - Vertegenwoordiging - Bevoegd persoon

- Art. 525, eerste lid Wetboek van vennootschappen

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Naamloze vennotschappen - Aanslagprocedure - Bezwaar - Vertegenwoordiging - Bevoegd persoon

- Art. 525, eerste lid Wetboek van vennootschappen

Ne justifie pas légalement sa décision que la réclamation d'une société anonyme a été valablement introduite par deux personnes chargés par l'administrateur délégué dans le cadre de sa gestion journalière, l'arrêt qui considère qu'eu égard à l'ampleur des activités de cette société l'introduction de la réclamation litigieuse était de peu d'importance mais omet d'examiner si cet acte nécessitait une solution d'une promptitude telle qu'il ne pouvait attendre une réunion du conseil d'administration (1) (2). (1) Voir Cass., 24 octobre 2002, RG F.01.0088.F, Pas., 2002, n° 570; Cass., 17 septembre 1968, Pas., 1969, I, 61. (2) La Cour a le même jour décidé la pareille dans les causes RG F.07.0044.F et F.07.0045.F, inédites.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Réclamations - Sociétés anonymes - Représentation - Personne qualifiée

- Art. 525, al. 1er Code des sociétés

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés anonymes - Etablissement de l'impôt - Réclamation - Représentation - Personne qualifiée

- Art. 525, al. 1er Code des sociétés

F.07.0048.F 2 april 2009 AC nr. 233

De verplichting om de bedrijfsvoorheffing in te houden berust op de schuldenaar van de bezoldigingen op het ogenblik dat hij ze betaalt; die verplichting hangt niet af van de latere fiscale toestand van de werknemers die deze bezoldigingen hebben ontvangen.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Bedrijfsvoorheffing - Verplichting tot inhouding - Schuldenaar - Latere fiscale toestand van de begunstigde

- Art. 183 Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

L'obligation de retenir le précompte professionnel pèse sur le débiteur des rémunérations au moment où il paie celles-ci; cette obligation ne dépend pas de la situation fiscale ultérieure des travailleurs bénéficiaires de ces rémunérations.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte professionnel - Obligation de retenue - Débiteur - Situation fiscale ultérieure du bénéficiaire

- Art. 183 Côde des Impôts sur les Revenus 1964

Conclusie van advocaat-generaal THIJS

DOUANE EN ACCIJNZEN - Wegvervoer - Internationaal vervoer - TIR-Overeenkomst - Douanekantoor van vertrek - Verplichtingen - Controle op de juistheid van het goederenmanifest

De in het kader van de TIR-Overeenkomst op de douaneautoriteiten rustende verplichting om, alvorens een vordering tot betaling in te dienen bij de organisatie die zich garant heeft gesteld, voor zover mogelijk de betaling te eisen van hen die rechtstreeks deze bedragen verschuldigd zijn, is een zorgvuldigheidsverplichting, waarvan de niet-naleving desgevallend van aard kan zijn de aansprakelijkheid van de autoriteiten in het gedrang te brengen, maar het instellen van een vordering tot betaling tegen de organisatie die zich garant heeft gesteld, niet belet (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Wegvervoer - Internationaal vervoer - TIR-Overeenkomst - Zich garant stellende organisatie - Douaneautoriteiten - Vordering tot betaling - Voorafgaande verplichting

- Artt. 8.1 en 8.7 Douaneovereenkomst van 14 nov. 1975 inzake het internationale vervoer van goederen onder dekking van carnets TIR

De op het douanekantoor van het land van vertrek van goederen onder dekking van carnets TIR rustende verplichting zich te overtuigen van de juistheid van het goederenmanifest houdt in dat dit douanekantoor ten minste moet nagaan of de op het manifest vermelde gegevens betreffende de goederen overeenstemmen met de gegevens op de uitvoerdocumenten en de vervoerdocumenten of de andere handelsdocumenten die betrekking hebben op deze goederen, maar niet dat dit douanekantoor hierbij moet nagaan of de houder van het carnet TIR alle douaneformaliteiten respecteert en naleeft (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Wegvervoer - Internationaal vervoer - TIR-Overeenkomst - Douanekantoor van vertrek - Verplichtingen - Controle op de juistheid van het goederenmanifest

- Artt. 6.1 en 19 Douaneovereenkomst van 14 nov. 1975 inzake het internationale vervoer van goederen onder dekking van carnets TIR

Conclusions de l'avocat général THIJS

DOUANES ET ACCISES - Transport routier - Transport international - Convention TIR - Bureau de douane de départ - Obligations - Contrôle de l'exactitude du manifeste des marchandises

L'obligation incombant aux autorités douanières dans le cadre de la Convention TIR de requérir dans la mesure du possible le paiement des personnes directement redevables de ces sommes avant d'introduire une réclamation en paiement près l'association garante, constitue une obligation de diligence, dont le non-respect peut le cas échéant être de nature à impliquer la responsabilité des autorités, mais qui n'empêche pas d'engager une réclamation en paiement contre l'association garante (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC

DOUANES ET ACCISES - Transport routier - Transport international - Convention TIR - Association garante - Autorités douanières - Réclamation en paiement - Obligation préalable

- Art. 8.1 en 8.7 Convention douanière du 14 novembre 1975 relative au transport international de marchandises sous le couvert de carnets TIR

L'obligation pour le bureau de douane du pays de départ des marchandises sous le couvert de carnets TIR de s'assurer de l'exactitude du manifeste de marchandises implique que ce bureau de douane doit au moins vérifier que les indications du manifeste relatives aux marchandises correspondent à celles des documents d'exportation et des documents de transport ou autres documents commerciaux relatifs à ces marchandises, mais n'implique pas que ce bureau de douane doit vérifier si le titulaire du carnet TIR respecte et observe toutes les formalités douanières (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC

DOUANES ET ACCISES - Transport routier - Transport international - Convention TIR - Bureau de douane de départ - Obligations - Contrôle de l'exactitude du manifeste des marchandises

- Art. 6.1 et 19 Convention douanière du 14 novembre 1975 relative au transport international de marchandises sous le couvert de carnets TIR

Het komt aan de organisatie, die zich garant heeft gesteld, toe in het kader van het toekennen van de carnets TIR, van de houder van het carnet te eisen dat hij alle douaneformaliteiten, zoals bepaald in de TIR-overeenkomst, bij het kantoor van vertrek, van doorgang en van bestemming naleeft en na te gaan of dit ook geschiedt (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Wegvervoer - Internationaal vervoer - TIR-Overeenkomst - Zich garant stellende organisatie - Toekenning van carnets TIR - In acht te nemen verplichting

- Artt. 6.1 en 19 Douaneovereenkomst van 14 nov. 1975 inzake het internationale vervoer van goederen onder dekking van carnets TIR

Il incombe à l'association garante, dans le cadre des carnets TIR, d'exiger du titulaire du carnet qu'il observe toutes les formalités douanières comme déterminées dans la Convention TIR, au bureau de départ, de passage et de destination ainsi que d'en vérifier la réalité (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC

DOUANES ET ACCISES - Transport routier - Transport international - Convention TIR - Association garante - Attribution des carnets TIR - Obligation à observer

- Art. 6.1 et 19 Convention douanière du 14 novembre 1975 relative au transport international de marchandises sous le couvert de carnets TIR

F.07.0052.F 5 februari 2009 AC nr. 95

Uit artikel 15 van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Verenigde Staten van Amerika tot het vermijden van dubbele belasting en van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen volgt dat de Overeenkomstsluitende Staat op wiens grondgebied een persoon meer dan 183 dagen heeft verbleven om er een dienstbetrekking uit te oefenen de inkomsten uit de werkzaamheid mag belasten, ongeacht het jaar waarin ze zijn toegekend of ontvangen (1). (1) Op dezelfde datum heeft het Hof drie andere arresten in die zin gewezen.

INKOMSTENBELASTINGEN - Niet-verblijfhouders - Belgisch-Amerikaanse overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting - Aanslagrecht - Bevoegde Staat - Belastbaar tijdperk

Il se déduit de l'article 15 de la Convention du 9 juillet 1970 entre le royaume de Belgique et les Etats-Unis d'Amérique pour éviter la double imposition et empêcher l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu que c'est l'Etat contractant sur le territoire duquel une personne a séjourné plus de 183 jours pour y exercer une activité salariée qui est en droit d'imposer les revenus produits par cette activité, quelle que soit l'année où ceux-ci sont attribués ou perçus (1). (1) A la même date la Cour a rendu trois autres arrêts en ce sens.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des nonresidents - Convention américano-belge préventive de la double imposition - Droit d'imposition - Etat compétent - Période imposable

Onder de bewoordingen "een belastbaar tijdperk", in de zin van artikel 228, § 2, 7°, W.I.B. 1992, krachtens hetwelk de in de wet bedoelde bezoldigingen onderworpen zijn aan de belasting der niet-inwoners uit hoofde van een in België uitgeoefende werkzaamheid door een verkrijger die er in een belastbaar tijdperk gedurende meer dan 183 dagen verblijft, moet worden verstaan het jaar waarin de beroepswerkzaamheid in België is uitgeoefend en niet het jaar waarin de inkomsten zijn toegekend of ontvangen.

INKOMSTENBELASTINGEN - Niet-verblijfhouders - Belastbaar tijdperk

- Art. 228, § 2, 7° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Par les termes "une période imposable" au sens de l'article 228, § 2, 7°, du Code des impôts sur les revenus 1992, en vertu duquel les rémunérations visées par la loi sont soumises à l'impôt des non-résidents en raison de l'activité exercée en Belgique par un bénéficiaire qui y séjourne plus de 183 jours au cours d'une période imposable, il faut entendre l'année pendant laquelle l'activité professionnelle a été exercée en Belgique, et non l'année de l'attribution ou de la perception des revenus.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des nonresidents - Période imposable

- Art. 228, § 2, 7° Côde des impôts sur les revenus 1992

F.07.0059.F 26 februari 2009 AC nr. 159

Er is sprake van een vergissing van de bevoegde autoriteiten in de zin van artikel 5.2 van de (EG) verordening nr. 1697/79 van de Raad van 24 juli 1979, wanneer die autoriteiten, ondanks het aantal en de omvang van de door de belastingschuldige verrichte importen, geen bezwaar hebben gemaakt tegen de tariefindeling van de betrokken goederen, ofschoon een vergelijking van de aangegeven tariefpost met de uitdrukkelijke omschrijving van de goederen volgens de specificaties van de nomenclatuur de verkeerde tariefindeling aan het licht zou hebben gebracht (1). (1) HvJ, 1 april 1993, Hewlett Packard/Directeur-generaal van de douane, C-250/91, Verz. Arr., 1993, 1-1819, de regel van artikel 5.2 van de (EG)verordening nr. 1697/79 van de Raad van 24 juli 1979 inzake navordering van de rechten bij invoer of bij uitvoer die niet van de belastingschuldige zijn opgeëist voor goederen welke zijn aangegeven voor een douaneregeling waaruit de verplichting tot betaling van dergelijke rechten voortvloeide, is overgenomen in artikel 220.2,b, van het Communautair Douanewetboek.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Invoer - Douaneschuld - Boeking achteraf - Vergissing van de douaneautoriteiten

- Art. 220.2, b Communautair Douanewetboek

Il y a erreur des autorités compétentes au sens de l'article 5.2 du règlement (CEE) n° 1697/79 du Conseil du 24 juillet 1979 lorsque ces autorités, malgré le nombre et l'importance des importations effectuées par le redevable, n'ont soulevé aucune objection en ce qui concerne le classement tarifaire des marchandises en question, alors qu'une comparaison entre la position tarifaire déclarée et la désignation explicite des marchandises selon les spécifications de la nomenclature permettait de découvrir le classement tarifaire erroné (1). (1) CJCE, 1er avril 1993, Hewlett Packard/Directeur général des douanes, C-250/91, Rec.1993,p.I-1819; la règle de l'article 5.2 du règlement (CEE) n° 1697/79 du Conseil du 24 juillet 1979 concernant le recouvrement a posteriori des droits à l'importation ou des droits à l'exportation qui n'ont pas été exigés du redevable pour des marchandises déclarées pour un régime douanier comportant l'obligation de payer de tels droits est reprise à l'article 220.2, b, du Code des douanes communautaire.

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Importation - Dette douanière - Prise en compte a posteriori - Erreur des autorités douanières

- Art. 220.2, b Code des douanes communautaire

F.07.0063.F 12 februari 2009 AC nr. 120

Artikel 85, § 1, eerste lid, Btw-wetboek, zoals het op het geschil van toepassing is, vereist niet dat de bevoegdheid overgedragen wordt aan een ambtenaar die met naam wordt genoemd, maar biedt de mogelijkheid om de bevoegdheid over te dragen aan bepaalde categorieën van ambtenaren (1). (1) Uit de rechtspraak en uit de rechtsleer kan de volgende leer worden gehaald. Het bestuurmechanisme dat is ingevoerd bij artikel 85, § 1, eerste lid, Btw-wetboek, zoals het op het geschil van toepassing is, voorziet in een overdracht van bevoegdheid van de oorspronkelijk bepaalde titularis - de bevoegde gewestelijke directeur - aan iemand van een lager niveau - de door hem aangewezen ambtenaar. Het gaat niet om een overdracht van handtekeningbevoegdheid, waarmee de overdrager daarnaast een hiërarchische substitutiebevoegdheid behoudt. De wettigheid van een bevoegdheidsoverdracht hangt af van een akte van toestemming en een akte van overdracht, die beide moeten voldoen aan hun toepassingsvoorwaarden. De akte waarmee de overdracht toegestaan wordt (de machtiging), zal de handelingsvrijheid van de overdrager bij het overdragen van de bevoegdheid bepalen, waaronder ook de aanwijzing van de overgedragen overheid. In de regel wordt een bevoegdheid overgedragen aan een ambt of aan een categorie van ambten, en zal ze worden uitgeoefend door de persoon die het ambt bekleedt of door een persoon qualitate qua, die met naam wordt genoemd. Wanneer de machtigingsakte dit toestaat, kan de overdracht bijgevolg onpersoonlijk, algemeen en van onbepaalde duur zijn. De overdracht moet ter kennis worden gebracht van de bestemmeling van de akte die gesteld wordt door de overheid die de overdracht ontvangen heeft. Die vereiste berust op de overweging dat, aangezien de regelmatige uitoefening van de bevoegdheden gewijzigd is, de rechtsonderhorige of de administratie die de bestemmeling is van de akte die gesteld wordt door de overheid die de overdragen bevoegdheid ontvangen heeft, rechtstreeks de externe regelmatigheid van die akte moet kunnen nagaan. Die bekendmaking geschiedt door de schriftelijke vermelding dat de overdracht daadwerkelijk is geschied (Over die vragen, zie A. Henkes, "Le directeur du bureau de chômage par désignation ou délégation et la légalité externe de la décision administrative sur le droit aux allocations de chômage", Cr. D. S. - Soc. Kron., 1994, 2 en 3, p. 49 e.v. en 97 e.v.). Te dezen voorziet de akte die een overdracht van bevoegdheid toestaat, m.n. voormeld artikel 85, § 1, 1°, waarvan de geldigheid niet betwist wordt, in een mechanisme van overdracht van bevoegdheid in bewoordingen die algemeen genoeg gesteld zijn om de delegerende overheid, bij gebrek aan andere aanwijzingen in de desbetreffende parlementaire voorbereiding, in staat te stellen de bevoegdheid qualitate qua en op een onpersoonlijke wijze over te dragen. Daarenboven werd op de datum

L'article 85, § 1er, alinéa 1er, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, dans sa version applicable au litige, n'exige pas que la délégation de pouvoir soit faite au profit d'un fonctionnaire nommément désigné, mais autorise une délégation donnée à certaines catégories déterminées de fonctionnaires (1). (1) De la jurisprudence et de la doctrine se dégage l'enseignement suivant. Le mécanisme de gestion mis en place par l'article 85, § 1er, alinéa 1er, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, dans sa version applicable au litige, constitue un transfert de pouvoir d'un titulaire originaire déterminé - le directeur régional compétent - à un échelon subordonné - le fonctionnaire désigné par lui. Il ne s'agit pas d'une délégation de signature maintenant, dans le chef du délégant, un pouvoir hiérarchique de substitution concurrent. La légalité d'une délégation de pouvoir est conditionnée par un acte d'autorisation et un acte de délégation, tous deux satisfaisant à leurs conditions de licéité. L'acte autorisant la délégation - l'habilitation - déterminera la latitude du délégant dans la mise en œuvre du transfert, dont la désignation de l'autorité déléguée. En règle, un pouvoir est délégué à une fonction ou catégorie de fonction, et il sera exercé par la personne qui l'occupe ou par une personne qualitate qua nommément désignée. Par conséquent, dès lors que l'acte de l'habilitation l'autorise, la délégation de pouvoir peut être impersonnelle, générale et à durée indéterminée. La délégation doit être portée à la connaissance du destinataire de l'acte posé par l'autorité déléguée. Cette exigence repose sur la considération que l'ordonnancement régulier des compétences étant changé, l'administré ou l'administration destinataire de l'acte posé par l'autorité déléguée doit pouvoir s'assurer directement de la régularité externe de cet acte. Cette publicité est atteinte par la mention écrite que la délégation a été effectivement consentie (Sur ces questions, v. A.Henkes, "Le directeur du bureau du chômage par désignation ou délégation et la légalité externe de la décision administrative sur le droit aux allocations de chômage", Cr. D.S. - Soc. Kron., 1994, 2 et 3, pp. 49 et s. et 97 et s.). En l'espèce, l'acte autorisant la mise en œuvre d'une délégation de pouvoir, qui est l'article 85, § 1er, 1° précité, dont la validité n'a pas été contestée, prévoit un mécanisme de transfert de pouvoir en des termes suffisamment larges que pour permettre à l'autorité délégante, à défaut d'indication contraire dans les travaux parlementaires idoines, de recourir à une délégation de pouvoir qualitate qua générale et impersonnelle. En outre, à la date de la contrainte, en vertu des articles 1er, §§ 1er, 1°, et 2, 5°, et 3, § 1er, de l'arrêté royal du 6 juillet 1997 relatif à la simplification de la carrière de certains agents du ministère des Finances appartenant aux niveaux 1 et 2+, qui sont entrés en vigueur le 1er juillet 1997, les grades de contrôleur d'administration fiscale ont été rayés et

van het dwangbevel, krachtens de artikelen 1, § 1, 1°, en § 2, 5°, en 3, § 1, K.B. 6 juli 1997 betreffende de vereenvoudiging van de loopbaan van sommige ambtenaren van het Ministerie van Financiën behorende tot de niveaus 1 en 2+, die in werking getreden zijn op 1 juli 1997, de graden van controleur bij een fiscaal bestuur geschrapt en vervangen door die van inspecteur bij een fiscaal bestuur.

remplacés par ceux d'inspecteur d'administration fiscale. A.H.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Aanslagprocedure - Dwangbevel - Beslissing van de gewestelijke directeur - Gemachtigd ambtenaar - Overdracht van bevoegdheid - Op naam of per categorie - Wettigheid

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Etablissement de l'impôt - Contrainte - Décision du directeur régional - Fonctionnaire délégué - Délégation de pouvoir - Nominative ou catégorielle - Légalité

Het middel dat kritiek uitoefent op een reden die de feitenrechter aan zijn beslissing gegeven heeft, is in beginsel niet nieuw.

N'est en principe pas nouveau le moyen qui critique un motif que le juge du fond a donné à sa décision.

CASSATIEMIDDELEN - Belastingzaken - Nieuw middel - Kritiek op een reden die een feitenrechter aan zijn beslissing gegeven heeft

MOYEN DE CASSATION - Matière fiscale - Moyen nouveau - Critique d'un motif donné à sa décision par le juge du fond

---

Het arrest is niet naar recht verantwoord, wanneer het eerst vaststelt dat een op 17 november 1997 uitgevaardigd dwangbevel geviseerd en uitvoerbaar verklaard werd door een ambtenaar met de graad van hoofdinspecteur, en vervolgens beslist dat dit bevel geen uitwerking kan hebben, aangezien de bevoegdheden van gewestelijk directeur van de Administratie van de belasting over de toegevoegde waarde, registratie en domeinen, onder bepaalde voorwaarden en buiten bepaalde gevallen, zijn overgedragen aan controleurs, titularissen of plaatsvervangers, daar de graden van controleur bij een fiscaal bestuur krachtens de artikelen 1, § 1, 1°, en § 2, 5°, en 3, § 1, K.B. 6 juli 1997 betreffende de vereenvoudiging van de loopbaan van sommige ambtenaren van het Ministerie van Financiën behorende tot de niveaus 1 en 2+, die in werking getreden zijn op 1 juli 1997, geschrapt werden en vervangen werden door die van inspecteur bij een fiscaal bestuur (1). (1) Uit de rechtspraak en uit de rechtsleer kan de volgende leer worden gehaald. Het bestuurmechanisme dat is ingevoerd bij artikel 85, § 1, eerste lid, Btw-wetboek, zoals het op het geschil van toepassing is, voorziet in een overdracht van bevoegdheid van de oorspronkelijk bepaalde titularis - de bevoegde gewestelijke directeur - aan iemand van een lager niveau - de door hem aangewezen ambtenaar. Het gaat niet om een overdracht van handtekeningbevoegdheid, waarmee de overdrager daarnaast een hiërarchische substitutiebevoegdheid behoudt. De wettigheid van een bevoegdheidsoverdracht hangt af van een akte van toestemming en een akte van overdracht, die beide moeten voldoen aan hun toepassingsvoorwaarden. De akte waarmee de overdracht toegestaan wordt (de machtiging), zal de handelingsvrijheid van de overdrager bij het overdragen van de bevoegdheid bepalen, waaronder ook de aanwijzing van de overgedragen overheid. In de regel wordt een bevoegdheid overgedragen aan een ambt of aan een categorie van ambten, en zal ze worden uitgeoefend door de persoon die het ambt bekleedt of door een persoon qualitate qua, die met naam wordt genoemd. Wanneer de machtigingsakte dit toestaat, kan de overdracht bijgevolg onpersoonlijk, algemeen en van onbepaalde duur zijn. De overdracht moet ter kennis worden gebracht van de bestemmeling van de akte die gesteld wordt door de overheid die de overdracht ontvangen heeft. Die vereiste berust op de overweging dat, aangezien de regelmatige uitoefening van de bevoegdheden gewijzigd is, de rechtsonderhorige of de administratie die de bestemmeling is van de akte die gesteld wordt door de overheid die de overdragen bevoegdheid ontvangen heeft, rechtstreeks de externe regelmatigheid van die akte moet kunnen nagaan. Die bekendmaking geschiedt door de schriftelijke vermelding dat de overdracht daadwerkelijk is geschied

N'est pas légalement justifié l'arrêt, qui, après avoir constaté qu'une contrainte décernée le 17 novembre 1997 a été visée et rendue exécutoire par un fonctionnaire revêtu du grade d'inspecteur principal, décide qu'elle ne peut sortir ses effets parce que les pouvoirs du directeur régional de la taxe sur la valeur ajoutée, de l'enregistrement et des domaines ont été délégués, sous certaines conditions et hormis certains cas, aux contrôleurs, titulaires ou intérimaires, dès lors qu'en vertu des articles 1er, §§ 1er, 1°, et 2, 5°, et 3, § 1er, de l'arrêté royal du 6 juillet 1997 relatif à la simplification de la carrière de certains agents du ministère des Finances appartenant aux niveaux 1 et 2+, qui sont entrés en vigueur le 1er juillet 1997, les grades de contrôleur d'administration fiscale ont été rayés et remplacés par ceux d'inspecteur d'administration fiscale (1). (1) De la jurisprudence et de la doctrine se dégage l'enseignement suivant. Le mécanisme de gestion mis en place par l'article 85, § 1er, alinéa 1er, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, dans sa version applicable au litige, constitue un transfert de pouvoir d'un titulaire originaire déterminé - le directeur régional compétent - à un échelon subordonné - le fonctionnaire désigné par lui. Il ne s'agit pas d'une délégation de signature maintenant, dans le chef du délégant, un pouvoir hiérarchique de substitution concurrent. La légalité d'une délégation de pouvoir est conditionnée par un acte d'autorisation et un acte de délégation, tous deux satisfaisant à leurs conditions de licéité. L'acte autorisant la délégation - l'habilitation - déterminera la latitude du délégant dans la mise en œuvre du transfert, dont la désignation de l'autorité déléguée. En règle, un pouvoir est délégué à une fonction ou catégorie de fonction, et il sera exercé par la personne qui l'occupe ou par une personne qualitate qua nommément désignée. Par conséquent, dès lors que l'acte de l'habilitation l'autorise, la délégation de pouvoir peut être impersonnelle, générale et à durée indéterminée. La délégation doit être portée à la connaissance du destinataire de l'acte posé par l'autorité déléguée. Cette exigence repose sur la considération que l'ordonnancement régulier des compétences étant changé, l'administré ou l'administration destinataire de l'acte posé par l'autorité déléguée doit pouvoir s'assurer directement de la régularité externe de cet acte. Cette publicité est atteinte par la mention écrite que la délégation a été effectivement consentie (Sur ces questions, v. A.Henkes, "Le directeur du bureau du chômage par désignation ou délégation et la légalité externe de la décision administrative sur le droit aux allocations de chômage", Cr. D.S. - Soc. Kron., 1994, 2 et 3, pp. 49 et s. et 97 et s.). En l'espèce, l'acte autorisant la mise en œuvre d'une délégation de pouvoir, qui est l'article 85, § 1er, 1° précité, dont la validité n'a pas été contestée, prévoit un mécanisme de transfert de pouvoir en des termes suffisamment larges que pour permettre à

(Over die vragen, zie A. Henkes, "Le directeur du bureau de chômage par désignation ou délégation et la légalité externe de la décision administrative sur le droit aux allocations de chômage", Cr. D. S. - Soc. Kron., 1994, 2 en 3, p. 49 e.v. en 97 e.v.). Te dezen voorziet de akte die een overdracht van bevoegdheid toestaat, m.n. voormeld artikel 85, § 1, 1°, waarvan de geldigheid niet betwist wordt, in een mechanisme van overdracht van bevoegdheid in bewoordingen die algemeen genoeg gesteld zijn om de delegerende overheid, bij gebrek aan andere aanwijzingen in de desbetreffende parlementaire voorbereiding, in staat te stellen de bevoegdheid qualitate qua en op een onpersoonlijke wijze over te dragen. Daarenboven werd op de datum van het dwangbevel, krachtens de artikelen 1, § 1, 1°, en § 2, 5°, en 3, § 1, K.B. 6 juli 1997 betreffende de vereenvoudiging van de loopbaan van sommige ambtenaren van het Ministerie van Financiën behorende tot de niveaus 1 en 2+, die in werking getreden zijn op 1 juli 1997, de graden van controleur bij een fiscaal bestuur geschrapt en vervangen door die van inspecteur bij een fiscaal bestuur.

l'autorité délégante, à défaut d'indication contraire dans les travaux parlementaires idoines, de recourir à une délégation de pouvoir qualitate qua générale et impersonnelle. En outre, à la date de la contrainte, en vertu des articles 1er, §§ 1er, 1°, et 2, 5°, et 3, § 1er, de l'arrêté royal du 6 juillet 1997 relatif à la simplification de la carrière de certains agents du ministère des Finances appartenant aux niveaux 1 et 2+, qui sont entrés en vigueur le 1er juillet 1997, les grades de contrôleur d'administration fiscale ont été rayés et remplacés par ceux d'inspecteur d'administration fiscale. A.H.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Aanslagprocedure - Dwangbevel - Beslissing van de gewestelijke directeur - Gemachtigd ambtenaar - Overdracht van bevoegdheid - Graden - Wettigheid

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Etablissement de l'impôt - Contrainte - Décision du directeur régional - Fonctionnaire délégué - Délégation de pouvoir - Grades - Légalité

Het middel is in beginsel niet nieuw, wanneer het de schending aanvoert van een wettelijke bepaling die de rechter volgens de motieven van zijn beslissing heeft toegepast (1). (1) Cass., 19 dec. 1992, AR 9067, AC, 1991-92, nr. 216.

CASSATIEMIDDELEN - Belastingzaken - Nieuw middel - Schending van een wettelijke bepaling door de feitenrechter

N'est pas nouveau le moyen qui allègue la violation d'une disposition légale dont le juge du fond a fait application, suivant les motifs de sa décision (1). (1) Cass., 19 décembre 1991, RG. 9067, Bull. et Pas., I, 1992, n° 216.

MOYEN DE CASSATION - Matière fiscale - Moyen nouveau - Violation d'une disposition légale appliquée par le juge du fond

F.07.0069.F 19 maart 2009 AC nr. 207

Uit de artikelen 185, eerste lid, 189, 190, eerste lid, 191, eerste en tweede lid, 192, eerste lid, en 197, tweede lid, W. Reg., kan niet worden afgeleid dat, wanneer de ontvanger van het registratierecht verklaard heeft de in artikel 189 van dat wetboek bedoelde controleschatting te willen vorderen, die schatting het enige toelaatbare wettige bewijsmiddel is dat de verkoopwaarde van een pand kan aantonen en dat dit bewijs niet kan volgen uit een akkoord tussen de koper van het pand en de ontvanger, zodat hij kan afzien van de schatting.

REGISTRATIE (RECHT VAN) - Verkoopwaarde van een pand - Vaststelling - Bewijsmiddel - Door de ontvanger gevorderde controleschatting - Akkord tussen de koper van het pand en de ontvanger - Draagwijdte

Il ne se déduit pas des articles 185, alinéa 1er, 189, 190, alinéa 1er, 191, alinéas 1er et 2, 192, alinéa 1er, et 197, alinéa 2, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe que, dans l'hypothèse où le receveur de l'enregistrement a déclaré vouloir requérir l'expertise de contrôle visée à l'article 189 du code, celle-ci est légalement le seul moyen de preuve admissible pour établir la valeur vénale d'un immeuble et que cette preuve ne pourrait résulter d'un accord conclu entre l'acquéreur de l'immeuble et le receveur de sorte qu'il peut renoncer à la poursuivre.

ENREGISTREMENT (DROIT D') - Valeur vénale d'un immeuble - Fixation - Moyen de preuve - Expertise de contrôle requise par le receveur - Accord conclu entre l'acquéreur de l'immeuble et le receveur - Portée

Door in artikel 2, 1°, van het koninklijk besluit nr. 43 van 5 juli 1991 met betrekking tot de vrijstelling op het stuk van de belasting over de toegevoegde waarde ten aanzien van de door zelfstandige groeperingen van personen aan hun leden verleende diensten, te vermelden dat de in artikel 44, § 2, 1°bis, van voornoemd wetboek bedoelde vrijstelling geldt ingeval de werkzaamheden van de groepering uitsluitend bestaan in het verrichten van diensten rechtstreeks in het belang van de leden zelf, heeft de Koning zich ertoe beperkt, zonder zijn bevoegdheid te overschrijden, een toepassingsvoorwaarde van die vrijstelling te regelen, aangezien uit die bepaling, en inzonderheid uit de daarin vervatte voorwaarde dat de betrokken groeperingen van hun leden enkel de exacte terugbetaling vorderen van hun aandeel in de gezamenlijke uitgaven, volgt dat zij uitsluit dat de dienstverlening waarop zij doelt door die groeperingen ook wordt verstrekt aan personen die geen lid zijn.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Zelfstandige groeperingen van personen - Dienstverlening aan de leden ervan - Vrijstelling van btw - Toepassing - Lid

- Artt. 2 en 44 KB nr 43 van 5 juli 1991

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Zelfstandige groeperingen van personen - Dienstverlening aan de leden ervan - Vrijstelling van btw - Toepassing - Voorwaarde - Vaststelling door de Koning - Geen bevoegdheidsoverschrijding

- Artt. 2 en 44 KB nr 43 van 5 juli 1991

En énonçant, à l'article 2, 1°, de l'arrêté royal n° 43 du 5 juillet 1991 relatif à l'exemption de la taxe sur la valeur ajoutée concernant les prestations de services fournies à leurs membres par les groupements autonomes de personnes, que l'exemption visée à l'article 44, § 2, 1° bis, du même code, s'applique si les activités du groupement consistent exclusivement à fournir des prestations de services directement au profit de ses membres pour eux-mêmes, le Roi s'est limité, sans excéder ses pouvoirs, à régler une condition d'application de cette exemption, dès lors qu'il suit de cette disposition, et spécialement de la condition qu'elle impose que soit seul réclamé à leurs membres par les groupements concernés le remboursement exact de la part incombant à chacun d'eux dans les dépenses engagées en commun, qu'elle exclut que les prestations de services qu'elle concerne soient aussi fournies par ces groupements à des personnes qui n'en sont pas membres.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Groupements autonomes de personnes - Prestations de services fournies à leurs membres - Exemption de la taxe sur la valeur ajoutée - Application - Membre

- Art. 2 et 44 A.R. n° 43 du 5 juillet 1991

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Groupements autonomes de personnes - Prestations de services fournies à leurs membres - Exemption de la taxe sur la valeur ajoutée - Application - Condition - Fixation par le Roi - Pas d'excès de pouvoir

- Art. 2 et 44 A.R. n° 43 du 5 juillet 1991

Uit artikel 83 van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde volgt dat de stuitende werking van de afstand van de verlopen tijd der verjaring zowel ten aanzien van de voldoening als ten aanzien van de teruggaaf van de belasting, de interesten en de administratieve geldboeten door het enkele feit van die afstand verkregen is, zonder dat hij gepaard moet gaan met de erkenning van de rechten van de schuldeiser.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Invordering en teruggave - Verjaring - Afstand - Stuitende werking

- Art. 83 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Il se déduit de l'article 83 du Code de la taxe sur la valeur ajoutée que l'effet interruptif de la renonciation au temps couru de la prescription tant pour le recouvrement que pour la restitution de la taxe, des intérêts et des amendes fiscales est acquis du seul fait de cette renonciation sans qu'elle doive s'accompagner d'une reconnaissance des droits du créancier.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Recouvrement et restitution - Prescription - Renonciation - Effet interruptif

- Art. 83 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

F.07.0071.F 28 mei 2009 AC nr. 357

De beslissing om de toepassing van artikel 632, Ger. W. en van M.B. 10 juni 1985 te weigeren, het Hof van Beroep te Luik onbevoegd te verklaren en de zaak naar het Hof van Beroep te Brussel te verwijzen, is niet naar recht verantwoord, aangezien noch de artt. 13 en 156, noch de artt. 10 en 11 Gw., beletten dat bepaalde belastingplichtigen die gevestigd zijn in de provincie Waals-Brabant, onder het ontvangkantoor van de belasting over de toegevoegde waarde te Namen II vallen.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Geschil - Territoriaal bevoegd hof van beroep

- Art. 632 Gerechtelijk Wetboek

RECHTBANKEN - Belastingzaken - Belasting over de toegevoegde waarde - Geschil - Territoriaal bevoegd hof van beroep

- Art. 632 Gerechtelijk Wetboek

N'est pas légalement justifiée, la décision d'écarter l'application de l'article 632 du Code judiciaire et de l'arrêté ministériel du 10 juin 1985, de déclarer la cour d'appel de Liège incompétente et de renvoyer la cause devant la cour d'appel de Bruxelles, dès lors que ni les articles 13 et 156 ni les articles 10 et 11 de la Constitution ne font obstacle à ce que certains assujettis établis dans la province de Brabant Wallon relèvent du bureau de recette de la taxe sur la valeur ajoutée à Namur II.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Contestation - Cour d'appel territorialement compétente

- Art. 632 Code judiciaire

TRIBUNAUX - Force de chose jugée - Taxe sur la valeur ajoutée - Contestation - Cour d'appel territorialement compétente

- Art. 632 Code judiciaire

F.07.0075.F 19 maart 2009 AC nr. 208

Het arrest is naar recht verantwoord, wanneer het overweegt dat het falen van de door de ontvanger ingestelde vervolgingen geenszins aantoont dat de vennootschap geen activa had, doch dat de zaakvoerder en de enige vennoot van de vennootschap de vereffeningsprocedure misbruikt heeft voor onrechtmatige doeleinden, door alle verplichtingen van het vennootschappenrecht en van het fiscaal recht inzake vennootschapsbelastingen met de voeten te treden, en vervolgens oordeelt dat het oorzakelijk verband tussen de fouten van de zaakvoerder en de schade van de Staat is bewezen.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Vennootschap - Geen betaling van de ambtshalve ingekohierde belasingen - Schade van de Staat - Fouten van de zaakvoerder en enige vennoot - Herstel van de schade door de zaakvoerder en enige vennoot - Oorzakelijk verband

Est légalement justifié l'arrêt, qui, après avoir considéré que loin d'établir l'absence d'actifs de la société, l'échec des poursuites entreprises par le receveur démontre l'utilisation détournée de la procédure de liquidation au service de desseins frauduleux poursuivi par le gérant et associé unique de la société en contrevenant à toutes les obligations du droit des sociétés et du droit fiscal, concernant les obligations fiscales de la société, estime que le lien de causalité entre les fautes commises par le gérant et le dommage subi par l'Etat est établi.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Notion. appréciation par le juge - Société - Défaut de paiement d'impôts enrôlés d'office - Dommage causé à l'Etat - Fautes du gérant et associé unique - Réparation du dommage par le gérant et associé unique - Lien de causalité

F.07.0076.N 12 november 2009 AC nr. 654

Bij de beoordeling van de redelijke termijn bij een rechtspleging strekkende tot het opleggen of beoordelen van belastingverhoging, wordt in de regel rekening gehouden met het gedrag van de administratie en ook met het gedrag van de belastingplichtige die zelf op onredelijke wijze de behandeling van het geschil heeft vertraagd.

BELASTING - Belastingverhoging - Strafsanctie - Rechtspleging - Redelijke termijn - Overschrijding - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Beoordelingscriteria

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 -

Lors de l'appréciation du délai raisonnable d'une procédure tendant à imposer ou apprécier une augmentation d'impôt, il est en règle tenu compte du comportement de l'administration et aussi du comportement du contribuable ayant lui-même retardé déraisonnablement le traitement du litige.

IMPOT - Augmentation de l'impôt - Sanction pénale - Procédure - Délai raisonnable - Dépassement - Conv. D.H., article 6, § 1er - Critères d'appréciation

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de

Art. 6.1 - Belastingverhoging - Strafsanctie - Rechtspleging - Redelijke termijn - Overschrijding - Beoordelingscriteria

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Bij overschrijding van de redelijke termijn bij een rechtspleging strekkende tot het opleggen of beoordelen van belastingverhoging, welke een strafsanctie is in de zin van artikel 6 E.V.R.M., moet de rechter die daarvoor met volle rechtsmacht oordeelt, deze sanctie op een meetbare wijze kunnen verminderen of eventueel de belastingplichtige ervan ontslaan.

BELASTING - Belastingverhoging - Strafsanctie - Rechtspleging - Redelijke termijn - Overschrijding - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Toetsing door de rechter

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Belastingverhoging - Strafsanctie - Rechtspleging - Redelijke termijn - Overschrijding - Toetsing door de rechter

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Augmentation de l'impôt - Sanction pénale - Procédure - Délai raisonnable - Dépassement - Critères d'appréciation

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

En cas de dépassement du délai raisonnable lors d'une procédure tendant à imposer ou apprécier une augmentation de l'impôt, laquelle constitue une sanction pénale au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, le juge qui exerce à cet égard sa pleine juridiction, doit pouvoir diminuer cette sanction de manière mesurable ou éventuellement en dispenser le contribuable.

IMPOT - Augmentation de l'impôt - Sanction pénale - Procédure - Délai raisonnable - Dépassement - Conv. D.H., article 6, § 1er - Contrôle par le juge

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Augmentation de l'impôt - Sanction pénale - Procédure - Délai raisonnable - Dépassement - Contrôle par le juge

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

De controleambtenaren van het fiscaal bestuur zijn in beginsel gemachtigd tot het uitvoeren van een visitatie in de inrichting waar automatische ontspanningstoestellen staan opgesteld zonder dat de belastingplichtige of de bewoner de toegang mag verhinderen; de controleambtenaren zijn niet verplicht de voorafgaande toestemming te vragen aan de houder van de lokalen vooraleer een publieke ruimte te betreden tijdens de openingsuren.

BELASTING OP AUTOMATISCHE ONTSPANNINGSTOESTELLEN - Controlemaatregelen - Toezichtsambtenaren - Recht van toegang tot de inrichting

- Artt. 76, § 1 en 87 Wetboek van de met de Inkomstenbelastingen Gelijkgestelde Belastingen

Les fonctionnaires de la surveillance de l'administration fiscale sont en principe autorisés à effectuer une visite des locaux dans lesquels les appareils automatiques servant au divertissement sont placés sans que le contribuable ou l'occupant puisse en empêcher l'accès; les fonctionnaires de la surveillance ne sont pas obligés de demander l'autorisation préalable au tenancier des locaux avant de pénétrer un endroit accessible au public durant les heures d'ouverture.

TAXE SUR LES APPAREILS AUTOMATIQUES DE DIVERTISSEMENT - Mesures de contrôle - Fonctionnaires de la surveillance - Droit d'accès aux locaux

- Art. 76, § 1er, et 87 Code des taxes assimilées aux impôts sur les revenus

De controleambtenaren, die op grond van artikel 87 W.I.G.B. een visitatie doen in een inrichting waar automatische toestellen dienende tot ontspanning zijn opgesteld en die gemachtigd zijn tot het opsporen en het vaststellen van overtredingen in dat artikel bedoeld, kunnen tijdens die visitatie inlichtingen vragen aan de belastingplichtige en kunnen de uitleg van de belastingplichtige noteren in het proces-verbaal.

BELASTING OP AUTOMATISCHE ONTSPANNINGSTOESTELLEN - Controlemaatregelen - Toezichtsambtenaren - Recht van visitatie van de inrichting

Les fonctionnaires de la surveillance qui effectuent une visite en vertu de l'article 87 du Code des taxes assimilées aux impôts sur les revenus dans des locaux dans lesquels sont placés des appareils automatiques servant au divertissement et qui sont chargés de la recherche et de la constatation des infractions visées à cet article, peuvent demander des renseignements au contribuable et peuvent noter les explications du contribuable dans le procès-verbal.

TAXE SUR LES APPAREILS AUTOMATIQUES DE DIVERTISSEMENT - Mesures de contrôle - Fonctionnaires de la surveillance - Droit de visiter les locaux

- Art. 87 Wetboek van de met de Inkomstenbelastingen Gelijkgestelde Belastingen

- Art. 176, eerste en tweede lid Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 87 Code des taxes assimilées aux impôts sur les revenus

- Art. 176, al. 1er et 2 Arrêté Royal d'exécution du Code des Impôts sur les Revenus 1992

F.07.0080.N 13 maart 2009 AC nr. 198

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJK AKKOORD - Allerlei - Aangifte van schuldvordering

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJK AKKOORD - Rechtspleging - Aangifte van schuldvordering - Betwisting door de curator - Rechtbank van koophandel - Beslissing tot afwijzing

Conclusions de Monsieur l'avocat général THIJS.

FAILLITE ET CONCORDATS - Divers - Déclaration de créance

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Déclaration de créance - Contestation par le curateur - Tribunal de commerce - Décision de rejet

---

De beslissing van de rechtbank van koophandel die, krachtens de Faill. W. 1851, de opneming van de aangegeven schuldvordering in het passief van het faillissement afwijst, houdt in dat de aanspraak van de schuldeiser wordt verworpen en geldt niet alleen ten aanzien van de boedel maar ook ten aanzien van de gefailleerde zelf.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJK AKKOORD - Rechtspleging - Aangifte van schuldvordering - Betwisting door de curator - Rechtbank van koophandel - Beslissing tot afwijzing

- Art. 574, 2° Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 496, 498, 499, 500, 502 en 504 Wet 18 april 1851

La décision du tribunal de commerce qui, en vertu de la loi du 18 avril 1851, rejette la reprise de la créance déclarée dans le passif de la faillite, implique que la demande du créancier est rejetée et ne vaut pas uniquement à l'égard de la masse mais aussi à l'égard du failli lui-même.

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Déclaration de créance - Contestation par le curateur - Tribunal de commerce - Décision de rejet

- Art. 574, 2° Code judiciaire

- Art. 496, 498, 499, 500, 502 et 504 L. du 18 avril 1851 sur les faillites, banqueroutes et sursis

---

Indien de curator de schuldvordering betwist, is de aangifte van schuldvordering in het faillissement een rechtsvordering die niet alleen gericht is op de opneming van de schuldvordering in het passief van het faillissement, maar ook op de gerechtelijke erkenning van de aangegeven schuldvordering.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJK AKKOORD - Allerlei - Aangifte van schuldvordering

- Art. 574, 2° Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 496, 498, 499, 500, 502 en 504 Wet 18 april 1851

Si le curateur conteste la créance, la déclaration de créance dans la faillite constitue une action qui vise non seulement la reprise de la créance dans le passif de la faillite, mais aussi la reconnaissance judiciaire de la créance déclarée.

FAILLITE ET CONCORDATS - Divers - Déclaration de créance

- Art. 574, 2° Code judiciaire

- Art. 496, 498, 499, 500, 502 et 504 L. du 18 avril 1851 sur les faillites, banqueroutes et sursis

---

F.07.0082.F 18 juni 2009 AC nr. 419

Conclusie van advocaat-generaal HENKES, 18/06/2009, F.07.0082.F

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Aankoop - Valse facturen - Fictief btw-bedrag op de facturen vermeld - Vermelde belasting maakt deel uit van de belastbare grondslag - Hoofdelijkheid van de koper met de belastingschuldige leverancier

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Aankoop - Aftrek van btw - Deelname aan een frauduleuze verrichting - Belastingplichtige op de hoogte - Richtlijn van de Raad - Uitlegging door het H.v.J.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - Richtlijn van de Raad - btw - Aankoop - Aftrek van btw - Deelname aan een frauduleuze verrichting - Belastingplichtige op de hoogte

Conclusion de l'avocat général A. HENKES 18/06/2009, F.07.0082.F

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Acquisition - Fausses factures - Caractère fictif du montant de la taxe sur la valeur ajoutée mentionné sur les factures - Taxe mentionnée faisant partie de la base imposable - Solidarité de l'acquéreur avec le fournisseur redevable

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Acquisition - Déduction de la T.V.A. - Participation à une opération frauduleuse - Connaissance par l'assujetti - Directive du Conseil - Interprétation par la C.J.C.E.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Directive du Conseil - T.V.A. - Acquisition - Déduction de la T.V.A. - Participation à une opération frauduleuse - Connaissance par l'assujetti

Het hof van beroep verantwoordt naar recht zijn beslissing dat de belastingplichtige niet het recht had de litigieuze belastingen af te trekken, wanneer het op het geschil de uitlegging toepast die het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen heeft gegeven van artikel 17 van de Zesde richtlijn (77/388/EEG) van de Raad van 17 mei 1977 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen der lidstaten inzake omzetbelasting, volgens welke, wanneer op grond van objectieve gegevens bewezen is dat een levering is gebeurd aan een belastingplichtige die wist of had moeten weten dat hij door zijn aankoop deelnam aan een btw-fraude, de nationale rechter die belastingplichtige het recht op aftrek moet weigeren, en oordeelt dat uit de gegevens die het ter beoordeling voorgelegd kreeg, volgt dat de belastingplichtige wist dat hij door zijn aankopen deelnam aan een door zijn leverancier opgezette frauduleuze verrichting (1). (1) 1 H.v.J., 6 juli 2006, gevoegde zaken C-439/04 en C-440/04, Kittel t/ Belgische Staat en Belgische Staat t/ Recolta Recycling; Cass., 7 okt. 2004, AR C.03.0144.F, AC, 2004, nr. 466 met concl. O.M. in Pas., 2004, nr. 466 en 22 maart 2007, AR C.02.0185.F, nr. 150.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Aankoop - Aftrek van btw - Deelname aan een frauduleuze verrichting - Belastingplichtige op de hoogte - Richtlijn van de Raad - Uitlegging door het H.v.J.

- Art. 17 Zesde richtlijn 77/388/EEG van de Raad van 17 mei 1977

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - Richtlijn van de Raad - btw - Aankoop - Aftrek van btw - Deelname aan een frauduleuze verrichting - Belastingplichtige op de hoogte

- Art. 17 Zesde richtlijn 77/388/EEG van de Raad van 17 mei 1977

Justifie légalement sa décision que l'assujettie n'était pas en droit de déduire les taxes litigieuses, la cour d'appel qui, appliquant au litige l'interprétation donnée par la Cour de justice des Communautés européennes de l'article 17 de la sixième directive 77/388/CEE du Conseil du 17 mai 1977 en matière d'harmonisation des législations des Etats membres relatives aux taxes sur le chiffre d'affaires, suivant laquelle lorsqu'il est établi au vu des éléments objectifs qu'une livraison est effectuée à un assujetti qui savait ou aurait dû savoir que par son acquisition il participait à une opération impliquée dans une fraude à la taxe sur la valeur ajoutée, il appartient à la juridiction nationale de refuser audit assujetti le bénéfice du droit à déduction, considère que des éléments soumis à son appréciation résulte que l'assujettie devait savoir que par ces acquisitions elle participait à une opération frauduleuse engagée par son fournisseur (1). (1) C.J.C.E., 6 juillet 2006, affaires jointes C-439/04 et C-440/04, Kittel c/ Etat belge et Etat belge c/ Recolta Recycling; Cass., 7 octobre 2004, RG C.03.0144.F, Pas., 2004, n° 466 avec les conclusions du ministère public et 22 mars 2007, RG C.02.0185.F, Pas., 2007, n°150.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Acquisition - Déduction de la T.V.A. - Participation à une opération frauduleuse - Connaissance par l'assujetti - Directive du Conseil - Interprétation par la C.J.C.E.

- Art. 17 Sixième directive 77/388/CEE du Conseil du 17 mai 1977

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Directive du Conseil - T.V.A. - Acquisition - Déduction de la T.V.A. - Participation à une opération frauduleuse - Connaissance par l'assujetti

- Art. 17 Sixième directive 77/388/CEE du Conseil du 17 mai 1977

Het hof van beroep verantwoordt naar recht zijn beslissing dat, aangezien de leverancier het juiste bedrag van de verschuldigde belasting niet op de litigieuze facturen had vermeld, de koper, krachtens artikel 51, § 1, 1°, W.btw met de leverancier hoofdelijk gehouden is tot voldoening ervan wanneer het oordeelt dat de administratie heeft bewezen dat het bedrag van de btw die vermeld stond op de voor de verkoop aan koper opgemaakte valse facturen fictief was; dat bedrag maakte, in werkelijkheid, deel uit van de belastbare grondslag en in werkelijkheid werd nooit enige btw in rekening gebracht of ooit betaald.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Aankoop - Valse facturen - Fictief btw-bedrag op de facturen vermeld - Vermelde belasting maakt deel uit van de belastbare grondslag - Hoofdelijkheid van de koper met de belastingschuldige leverancier

- Artt. 51 en 51bis Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Justifie légalement sa décision que, à défaut pour le fournisseur d'avoir mentionné sur les factures litigieuses le montant exact de la taxe due, l'acquéreuse est solidairement tenue au paiement de celle-ci avec le fournisseur qui en est redevable en vertu de l'article 51, § 1er, 1°, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, la cour d'appel qui considère que l'administration a établi le caractère fictif du montant de la taxe sur la valeur ajoutée mentionné sur les fausses factures établies pour les ventes à l'acquéreuse et qui en réalité faisait partie de la base d'imposition, aucune taxe n'ayant été réellement portée en compte ni jamais payée.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Acquisition - Fausses factures - Caractère fictif du montant de la taxe sur la valeur ajoutée mentionné sur les factures - Taxe mentionnée faisant partie de la base imposable - Solidarité de l'acquéreur avec le fournisseur redevable

- Art. 51 et 51bis Code de la taxe sur la valeur ajoutée

F.07.0083.N 12 juni 2009 AC nr. 402

De financiële lasten die betrekking hebben op deelnemingen, waaronder de interest op leningen aangegaan om een deelneming aan te schaffen, zijn slechts aftrekbaar als beroepskosten indien deze uitgaven voldoen aan de voorwaarden die artikel 49 W.I.B. (1992) oplegt voor de aftrekbaarheid van beroepskosten.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Algemeen - Beroepskosten - Financiële lasten m.b.t. deelnemingen - Aftrekbaarheid

- Artt. 49, eerste lid, en 183 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Les charges financières qui ont trait à des participations, dont les intérêts sur des emprunts contractés en vue d'acquérir une participation, ne sont déductibles en tant que frais professionnels que si ces dépenses remplissent les conditions imposées par l'article 49 du Code des impôts sur les revenus (1992) pour la déductibilité des frais professionnels.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Généralités - Charges professionnelles - Charges financières relatives à des participations - Déductibilité

- Art. 49, al. 1er, et 183 Côde des impôts sur les revenus 1992

Uit de omstandigheid dat een handelsvennootschap een rechtspersoon is die opgericht is met het oog op een winstgevende bezigheid, kan niet worden afgeleid dat al haar uitgaven van de brutowinst mogen worden afgetrokken; de uitgaven van een handelsvennootschap kunnen slechts als aftrekbare beroepskosten worden beschouwd wanneer zij inherent zijn aan de uitoefening van het beroep, dit wil zeggen dat ze noodzakelijkerwijze betrekking hebben op haar maatschappelijke activiteit.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Algemeen - Beroepskosten - Aftrek

- Artt. 49, eerste lid, en 183 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Il ne peut pas être déduit de la circonstance qu'une société commerciale est une personne morale constituée en vue d'une activité bénéficiaire que toutes ses dépenses peuvent être déduites du bénéfice brut; les dépenses d'une société commerciale ne peuvent être considérées comme des frais professionnels déductibles que si elles sont inhérentes à l'exercice de la profession, ce qui veut dire qu'elles ont nécessairement trait à son activité sociale.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Généralités - Charges professionnelles - Déduction

- Art. 49, al. 1er, et 183 Côde des impôts sur les revenus 1992

F.07.0087.F 30 april 2009 AC nr. 288

Opdat een buitenlandse vennootschap in België een bijkantoor of een centrum van werkzaamheden zou hebben, dient zij er geregeld handelingen te verrichten die binnen het kader van haar werkzaamheden vallen en dient zij er vertegenwoordigd te zijn door een lasthebber die bekwaam is haar jegens derden te verbinden (1). (1) Zie Cass., 18 dec. 1941, Pas., 1941, 467.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Algemeen - Buitenlandse vennootschap - Bijkantoor of centrum van werkzaamheden in België

- Art. 140, § 2, 3° Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

Pour qu'une société étrangère ait en Belgique une succursale ou un siège d'opération, il est nécessaire qu'elle y accomplisse régulièrement des actes rentrant dans le cadre de son activité sociale et qu'elle y soit représentée par un mandataire capable de l'engager envers les tiers (1). (1) Voir Cass., 18 décembre 1941, Pas., 1941, 467.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Généralités - Société étrangère - Succursale ou siège d'opération en Belgique

- Art. 140, § 2, 3° Côde des Impôts sur les Revenus 1964

F.07.0093.F 30 april 2009 AC nr. 289

Het middel dat, inzake inkomstenbelastingen, in globo de schending van een aantal wetsbepalingen aanvoert maar niet voor elk van de onderdelen afzonderlijk aanwijst welke wetsbepalingen geschonden zijn, is vaag en derhalve niet ontvankelijk (1). (1) Cass., 20 feb. 2003, AR F.02.0008.F, AC, 2003, nr 123; Cass., 31 jan. 2000, AR F.99.0054.F, nr 80 (met toepassing van het oud artikel 388 WIB 1992, dat is opgeheven bij artikel 34 W. 15 maart 1999).

CASSATIEMIDDELEN - Belastingzaken - Onduidelijk middel - Onderscheiden grieven - Afzonderlijke vermelding - Ontvankelijkheid

Est imprécis et, partant irrecevable, le moyen qui en matière d'impôts sur les revenus invoque globalement la violation de dispositions légales sans indiquer séparément, pour chacune des branches, les dispositions légales violées (1). (1) Cass., 20 février 2003, RG F.02.0008.F, Pas., 2003, n° 123; Cass., 31 janvier 2000, RG F.99.0054.F, n° 80 (en application de l'ancien article 388 C.I.R. 1992, abrogé par la loi du 15 mars 1999, article 34).

MOYEN DE CASSATION - Matière fiscale - Moyen imprécis - Griefs distincts - Indication séparée - Recevabilité

Het arrest dat, na te hebben vastgesteld dat de echtgenoot van de belastingplichtige zich na de beëindiging van zijn arbeidsovereenkomst ertoe verbonden heeft zijn gewezen werkgever geen concurrentie aan te doen en dat hij in ruil hiervoor een forfaitaire vergoeding gekregen heeft, op grond van de niet bekritiseerde feiten die het vermeldt, oordeelt dat die vergoeding is verkregen uit hoofde of naar aanleiding van het stopzetten van de beroepswerkzaamheid die de echtgenoot als bediende verricht heeft en dat die beroepswerkzaamheid de doorslaggevende oorzaak van die vergoeding, beslist dat die vergoeding krachtens artikel 31, tweede lid, 3°, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 belastbaar is als bedrijfsinkomen en niet als diverse inkomsten, is naar recht verantwoord.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Stopzettingsvergoedingen - Forfaitaire vergoeding wegens concurrentiebeding - Bedrijfsinkomen

Est légalement justifié l'arrêt, qui après avoir constaté que l'époux de la contribuable s'est engagé, après la cessation de son contrat de travail, à s'abstenir de toute concurrence à l'égard de son ex-employeur et a reçu, en contrepartie, une indemnité forfaitaire, considère, sur la base des éléments de fait non critiqués qu'il relève, que cette indemnité a été obtenue en raison ou à l'occasion de la cessation de l'activité professionnelle d'employé dudit époux et trouve sa cause déterminante dans ce qui fut l'exercice de cette activité professionnelle, et décide que cette indemnité est taxable, en vertu de l'article 31, alinéa 2, 3°, du Code des impôts sur les revenus 1992, au titre de revenus professionnels et non de revenus divers.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Indemnités du chef de cessation d'activité professionnelle - Indemnité forfaitaire de non-concurrence - Revenu professionnel

---

F.07.0096.F 19 maart 2009 AC nr. 209

Het arrest is naar recht verantwoord, wanneer het beslist dat de voorziening voor levensverzekering die samengesteld wordt, enerzijds, om het specifieke risico van de levensverzekeringen het hoofd te bieden, m.n. het vaste rendement dat op zeer lange termijn aan de verzekerden beloofd wordt als tegenprestatie voor nog te storten premies en, anderzijds, om te voldoen aan de onherroepelijke verbintenis om het beheer van de polissen en van de representatieve activa te verzekeren, zelfs zonder daadwerkelijk betaalde tegenwaarde, vrijgesteld is van belasting, aangezien het arrest, na analyse van de bijzondere risico's van de levensverzekeringen, beslist dat de verliezen of lasten die gedekt worden door de aanvullende provisie, scherp omschreven zijn en volgens de aan de gang zijnde gebeurtenissen waarschijnlijk zijn.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling

Est légalement justifié l'arrêt qui décide que la provision d'assurance-vie constituée pour couvrir, d'une part, le risque spécifique des assurances-vie du rendement invariable promis et garanti aux assurés à très long terme et pour des primes non encore versées et, d'autre part, l'engagement irrévocable de poursuivre la gestion des polices et des avoirs représentatifs, même sans contrepartie effectivement payée est exonérée d'impôt, dès lors qu'après avoir analysé les risques particuliers propres à l'assurance-vie, il considère que les pertes ou charges couvertes par la provision supplémentaire sont nettement précisées et que les événements en cours les rendent probables.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du

van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Voorzieningen voor risico's en kosten - Voorziening voor levensverzekering - Vrijstelling

- Art. 48 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 13 KB 8 okt. 1976

- Art. 13 KB 17 nov. 1994

revenu global net imposable - Charges professionnelles - Provisions pour risques et charges - Provision d'assurance-vie - Exonération

- Art. 48 Côde des impôts sur les revenus 1992

- Art. 13 A.R. du 8 octobre 1976

- Art. 13 A.R. du 17 novembre 1994

F.07.0098.N 12 november 2009 AC nr. 655

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Invoer van goederen in een land van de Europese Gemeenschappen - Controle van oorsprong - Recht van niet-navordering - Vergissing van de bevoegde autoriteiten - Actieve gedraging - Door de bevoegde autoriteiten zelf gewekt rechtmatig vertrouwen

Van "een vergissing van de douaneautoriteiten zelf" welke recht geeft op niet-navordering in de zin van artikel 5, tweede lid, van de E.G.-verordening nr. 1697/79 van de Raad van 24 juli 1979 en van artikel 220.2, b), van het Communautair Douanewetboek, is geen sprake wanneer die autoriteiten zijn misleid met betrekking tot de oorsprong van de goederen door onjuiste verklaringen waarvan zij de geldigheid niet moeten controleren of beoordelen; enkel de vergissingen die aan een actieve gedraging van de bevoegde autoriteiten zijn toe te schrijven, kunnen recht geven op niet-navordering omdat zij in dit geval zelf een rechtmatig vertrouwen hebben gewekt; het feit dat een exporteur een onjuiste aangifte voorlegt aan de bevoegde overheid sluit weliswaar niet noodzakelijk uit dat de overheid een actieve vergissing heeft begaan, maar deze voorwaarde kan niet vervuld worden geacht en er ontstaat derhalve geen recht op niet-navordering, wanneer de bevoegde autoriteiten klaarblijkelijk niet wisten noch moesten weten dat de door de exporteur gegeven informatie onjuist was (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.; in deze zaak heeft het Hof reeds een arrest uitgesproken op 8 november 2002, AR nr. C.OO.O356.N, met concl. O.M., AC, 2002, nr. 593.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Invoer van goederen in een land van de Europese Gemeenschappen - Controle van oorsprong - Recht van niet-navordering - Vergissing van de bevoegde autoriteiten - Actieve gedraging - Door de bevoegde autoriteiten zelf gewekt rechtmatig vertrouwen

- Art. 220.2, b Communautair Douanewetboek

Conclusions de l'avocat général THIJS.

DOUANES ET ACCISES - Importation de biens dans un Etat membre des Communautés européennes - Contrôle d'origine - Droit au non-recouvrement - Erreur commise par les autorités compétentes - Démarche active - Confiance légitime suscitée par les autorités compétentes elles-mêmes

Il n'est pas question d'une "erreur des autorités compétentes elles-mêmes", laquelle donne droit à un non-recouvrement au sens de l'article 5, alinéa 2, du règlement C.E. n° 1697/79 du Conseil du 24 juillet 1979 et de l'article 220.2, b), du Code des douanes communautaire, lorsque ces autorités ont été induites en erreur relativement à l'origine des biens par des fausses déclarations dont elles ne doivent pas contrôler ou apprécier la validité; seules les erreurs imputables à une démarche active des autorités compétentes peuvent donner lieu à un droit au non-recouvrement, ces démarches ayant alors suscitées elles-mêmes une confiance légitime; le fait qu'un exportateur présente une fausse déclaration à l'autorité compétente n'exclut, il est vrai, pas nécessairement que l'autorité a commis une erreur active, mais cette condition ne peut pas être considérée comme étant remplie et il ne naît, dès lors, pas de droit au non-recouvrement, lorsque les autorités compétentes ne savaient ni ne devaient manifestement savoir que les données fournies par l'exportateur étaient incorrectes (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

DOUANES ET ACCISES - Importation de biens dans un Etat membre des Communautés européennes - Contrôle d'origine - Droit au non-recouvrement - Erreur commise par les autorités compétentes - Démarche active - Confiance légitime suscitée par les autorités compétentes elles-mêmes

- Art. 220.2, b Code des douanes communautaire

F.07.0100.F 30 april 2009 AC nr. 290

De Staat kan enkel optreden door tussenkomst van de minister tot wiens bevoegdheden het voorwerp van het geschil behoort; voor de eis tot het verkrijgen van een uitvoerbare titel tegen een belastingschuldige wordt de Staat enkel rechtsgeldig vertegenwoordigd door de minister van Financiën (1); noch artikel 298 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, noch de artikelen 147 en 148 van het koninklijk besluit van 27 augustus 1993 tot uitvoering van dat wetboek, noch artikel 66 van het koninklijk besluit van 17 juli 1991 houdende coördinatie van de wetten op de Rijkscomptabiliteit kennen aan de ontvanger van de directe belastingen de bevoegdheid toe om te dien einde in rechte op te treden (2). (1) Zie Cass., 21 april 1989, AR 6123, A.C., 1988-89, nr 399; D. LINDEMANS, De schatkist als procespartij, A.F.T., 1981, p. 255, inz. 259 tot 262. (2) Zie Cass., 30 mei 1997, AR C.95.0066.N, A.C., 1997, nr 248.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Algemeen - Invordering - Verkrijgen van een uitvoerbare titel tegen een belastingschuldige - Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Financiën - Ontvanger der directe belastingen - Bevoegdheid

L'Etat ne peut agir qu'à l'intervention du ministre dans les attributions duquel est compris l'objet du litige; s'agissant d'une demande ayant pour objet l'obtention d'un titre exécutoire contre un redevable de l'impôt, l'Etat n'est valablement représenté que par le ministre des Finances (1); ni l'article 298 du Code des impôts sur les revenus 1992, ni les articles 147 et 148 de l'arrêté royal du 27 août 1993 d'exécution de ce code, ni l'article 66 de l'arrêté royal du 17 juillet 1991 portant coordination des lois sur la comptabilité de l'Etat ne confèrent au receveur des contributions directes la compétence d'agir en justice à cette fin (2). (1) Voir Cass., 21 avril 1989, RG 6123, Pas., 1989, n° 399; D. LINDEMANS, De schatkist als procespartij, A.F.T., 1981, p 255, spéc. 259 à 262. (2) Voir Cass., 30 mai 1997, RG C.95.0066.N, Pas., 1997, n° 248.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Généralités - Recouvrement - Obtention d'un titre exécutoire contre un redevable de l'impôt - Etat représenté par le Ministre des Finances - Receveur des contributions directes - Compétence

---

De dagvaarding waarbij een door de rechter afgewezen rechtsvordering wordt ingesteld, stuit de vijfjarige verjaring van de belastingen niet, aangezien krachtens artikel 145, derde lid, van het koninklijk besluit van 27 augustus 1993 tot uitvoering van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, artikel 2247 van het Burgerlijk Wetboek, krachtens hetwelk de stuiting van de verjaring voor niet bestaande wordt beschouwd indien de bij die dagvaarding ingestelde eis wordt afgewezen, van toepassing is inzake inkomstenbelastingen.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Invordering - Verjaring van de belasting - Stuiting - Dagvaarding in rechte - Afgewezen eis

- Art. 145 Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 2247 Burgerlijk Wetboek

N'a pas d'effet interruptif de la prescription quinquennale des impôts, la citation qui introduit une action en justice rejetée par le juge, dès lors qu'en vertu de l'article 145, alinéa 3, de l'arrêté royal du 27 août 1993 d'exécution du Code des impôts sur les revenus 1992, la disposition de l'article 2247 du Code civil, en vertu de laquelle l'interruption d'une prescription est regardée comme non avenue lorsque la demande introduite par ladite citation est rejetée, s'applique en matière d'impôt sur les revenus.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Recouvrement - Prescription de l'impôt - Interruption - Citation en justice - Demande rejetée

- Art. 145 Arrêté Royal d'exécution du Code des Impôts sur les Revenus 1992

- Art. 2247 Code civil

F.07.0103.F 15 januari 2009 AC nr. 36

De werkgeversbijdragen voor aanvullende verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood voor het vestigen van een rente of van een kapitaal bij leven of overlijden kunnen maar als aftrekbare beroepskosten worden aangemerkt op voorwaarde dat zij in het belastbare tijdperk zijn gedaan of gedragen om de belastbare inkomsten te verkrijgen of te behouden.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten -

Les cotisations patronales d'assurance complémentaire contre la vieillesse et le décès prématuré en vue de la constitution d'une rente ou d'un capital, en cas de vie ou en cas de décès ne peuvent être considérés comme des frais professionnels déductibles qu'à la condition qu'ils aient aussi été faits ou supportés pendant la période imposable en vue d'acquérir ou de conserver les revenus imposables.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques -

Bedrijfslasten - Aanvullende verzekering - Werkgeversbijdrage - Aftrekbare beroepskosten

- Artt. 49 en 59 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Revenus professionnels - Charges professionnelles - Assurance complémentaire - Cotisation patronale - Frais professionnels déductibles

- Art. 49 et 59 Côde des impôts sur les revenus 1992

F.07.0111.N 8 mei 2009 AC nr. 302

Een aangifte in de personenbelasting waarin de belastingplichtige in de daartoe bestemde rubriek niet de vermelding "nihil" heeft aangebracht indien hij en/of zijn gezinsleden geen titularis is geweest van een buitenlandse rekening, is hierdoor niet onregelmatig.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Belastingaangifte - Regelmatige aangifte - Begrip - Verplichting buitenlandse rekeningen te vermelden - Niet vermelding van het woord "nihil"

- Art. 307, § 1 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Une déclaration à l'impôt des personnes physiques dans laquelle le contribuable n'a pas mentionné "nihil" dans la rubrique prévue à cet effet si lui et/ou des membres de la famille n'ont pas été titulaires d'un compte à l'étranger, n'est de ce fait pas irrégulière.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Déclaration - Déclaration régulière - Notion - Obligation de mentionner les comptes étrangers - Absence d'indication du terme "nihil"

- Art. 307, § 1er Côde des impôts sur les revenus 1992

F.07.0113.N 8 mei 2009 AC nr. 303

De verplichting om de belastingplichtige vooraf en op nauwkeurige wijze kennis te geven van de aanwijzingen inzake belastingontduiking die te zijnen aanzien bestaan alvorens onderzoeksdaden te stellen tijdens de aanvullende termijn van twee jaar, houdt niet in dat de fiscus over bekende feiten of vaststellingen zou moeten beschikken die tot het bewijs van fraude aanleiding kunnen geven en dat hij die indicaties aan de belastingplichtige zou moeten meedelen in de voorafgaande kennisgeving.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Allerlei - Onderzoekstermijnen - Aanvullende termijn van twee jaar - Aanwijzingen van belastingontduiking - Voorafgaande kennisgeving

- Art. 240, derde lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

- Art. 333, derde lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

L'obligation de notifier préalablement et de manière précise au contribuable les indices de fraude fiscale qui existent à son égard avant de poser des actes d'instruction au cours du délai supplémentaire de deux ans, n'implique pas que le fisc devrait disposer de faits connus ou de constatations qui peuvent entraîner la preuve de la fraude et qu'il devrait communiquer ces indications au contribuable dans une notification préalable.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Divers - Délais d'instruction - Délai supplémentaire de deux ans - Indices de fraude fiscale - Notification préalable

- Art. 240, al. 3 Côde des Impôts sur les Revenus 1964

- Art. 333, al. 3 Côde des impôts sur les revenus 1992

F.08.0001.N 15 oktober 2009 AC nr. 585

Artikel 14.5, I.V.B.P.R. kan van toepassing zijn op geschillen over rechten en verplichtingen in belastingzaken op voorwaarde dat de rechtspleging in belastingzaken leidt of kan leiden tot een naar aanleiding van een strafvordering uitgesproken straf in de zin van die verdragsbepaling (1). (1) Zie Cass., 23 jan. 1992, AR F.1125.F, AC, 1991-92, nr 269; Cass., 20 april 1990, AR F.1163.N, AC, 1989-90, nr 490.

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.5 - Toepassingsgebied - Rechtspleging in belastingzaken

- Art. 14.5 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

L'article 14, § 5 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques est applicable aux contestations sur des droits et obligations en matière fiscale à la condition que la procédure fiscale aboutit ou peut aboutir à une sanction procédant d'une accusation en matière pénale au sens de cette disposition (1). (1) Voir Cass., 23 janvier 1992, RG F.1125.F, Pas., 1992, n° 269; Cass., 20 avril 1990, RG F.1163.N, Pas., 1990, n° 490.

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 5 - Champ d'application - Procédure en matière fiscale

- Art. 14, § 5 Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

Artikel 92 van het Btw-wetboek, dat het recht van hoger beroep tegen de rechterlijke beslissing waarbij het verzet tegen het dwangbevel is afgewezen, onderwerpt aan de verplichting het bedrag van de verschuldigde sommen in consignatie te geven, beperkt het recht hoger beroep in te stellen maar niet op een wijze die onevenredig het recht van de belastingplichtige zich tot de rechter te wenden bemoeilijkt (1). (1) Zie Cass., 3 jan. 2OO3, AR C.00.0318.N, AC, 2003, nr 6, met concl. O.M.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Verzet tegen dwangbevel - Afwijzing - Recht op hoger beroep - Beperkingen - Verplichting tot consignatie

- Art. 92, eerste, tweede en derde lid Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

L'article 92 du Code de la taxe sur la valeur ajoutée qui subordonne le droit d'interjeter appel de la décision judiciaire rejetant l'opposition à contrainte à l'obligation de consigner le montant des sommes dues, limite le droit d'interjeter appel, mais pas en entravant de manière disproportionnée le droit du contribuable d'avoir recours au juge (1). (1) Voir Cass., 3 janvier 2003, RG C.00.0318.N, Pas., 2003, n° 6 et les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Opposition à la contrainte - Rejet - Droit d'interjeter appel - Limites - Obligation de consigner

- Art. 92, al. 1er, 2 et 3 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

---

F.08.0005.F 16 oktober 2009 AC nr. 590

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Berekening van de aanslag - Allerlei - Indiciaire afrekening - Gezinsuitgaven - Gegevens

Conclusions de l'avocat général HENKES.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Calcul de l'impôt - Divers - Situation indiciaire - Dépenses de ménage - Données

Het arrest verantwoordt zijn beslissing niet naar recht, wanneer het oordeelt dat de administratie, om het vermoede bedrag van de gezinsuitgaven vast te stellen teneinde de indiciaire afrekening van de eisers te bepalen, mag steunen op "de tussendrempel van de inkomsten" bepaald in artikel 14 van het koninklijk besluit van 9 mei 1984, terwijl de tekenen of indiciën moeten voortvloeien uit de persoonlijke toestand van de belastingplichtigen en niet uit gegevens die daarmee geen verband houden (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Berekening van de aanslag - Allerlei - Indiciaire afrekening - Gezinsuitgaven - Gegevens

- Artt. 340 en 341 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

N'est pas légalement justifié, l'arrêt qui considère que, pour fixer le montant présumé des dépenses de ménage en vue d'établir la situation indiciaire des demandeurs, l'administration peut se fonder sur le "seuil intermédiaire des ressources" déterminé par l'article 14 de l'arrêté royal du 9 mai 1984 alors que les signes ou indices doivent résulter de la situation personnelle des contribuables et non de données qui lui sont étrangères (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Calcul de l'impôt - Divers - Situation indiciaire - Dépenses de ménage - Données

- Art. 340 et 341 Côde des impôts sur les revenus 1992

F.08.0007.N 10 december 2009 AC nr. 734

Als een aanslag is vernietigd wegens schending van een wettelijke regel, met uitzondering van een regel betreffende de prescriptie, kan een nieuwe aanslag worden gevestigd op grond van dezelfde belastingelementen of een gedeelte ervan; dit impliceert dat de administratie slechts tot hertaxatie kan overgaan wanneer de aanslag vernietigd of ontheven wordt wegens de schending van een wettelijke regel, maar dat de administratie zulks niet kan indien de aanslag is vernietigd of ontheven omdat de directeur of de fiscale rechter oordeelt dat de door de fiscus belaste inkomsten niet belastbaar zijn of dat de door de belastingschuldige aangegeven bedrijfslasten, die door de belastingadministratie werden verworpen, wel degelijk fiscaal aftrekbaar zijn (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Ontheffing - Nietig verklaarde aanslag - Nieuwe aanslag

- Art. 355 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Lorsqu'une imposition est annulée pour n'avoir pas été établie conformément à une règle légale autre qu'une règle relative à la prescription, une nouvelle cotisation peut être établie en raison de tout ou partie des mêmes éléments d'imposition; cela implique que l'administration ne peut procéder à nouvelle taxation que lorsque l'imposition est annulée ou levée en raison de la violation d'une règle légale, mais que l'administration ne peut le faire si l'imposition est annulée ou levée parce que le directeur ou le juge fiscal considère que les revenus imposés par le fisc ne sont pas imposables ou que les charges professionnelles déclarées par le contribuable, qui ont été rejetées par l'administration fiscale, sont bien déductibles fiscalement (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Dégrèvement - Imposition déclarée nulle - Nouvelle imposition

- Art. 355 Côde des impôts sur les revenus 1992

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Ontheffing - Nietig verklaarde aanslag - Nieuwe aanslag

Conclusions de l'avocat général THIJS.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Dégrèvement - Imposition déclarée nulle - Nouvelle imposition

F.08.0009.F 25 september 2009 AC nr. 527

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Vrijstelling - Weigering - Controle - Geen bewijskrachtige stukken - Latere overlegging

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - Zesde richtlijn 77/388/EEG van 17 mei 1977 van de Europese Raad - Belasting over de toegevoegde waarde - Vrijstelling - Weigering - Controle - Geen bewijskrachtige stukken - Latere overlegging

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen - Reeds opgeloste rechtsvraag - Overeenstemming - Hof van Cassatie - Verplichting om de vraag te stellen

Conclusions de l'avocat général HENKES.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Exemption - Refus - Contrôle - Absence de documents probants - Présentation ultérieure

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Sixième directive 77/388/CEE du Conseil européen du 17 mai 1977 - Taxe sur la valeur ajoutée - Exemption - Refus - Contrôle - Absence de documents probants - Présentation ultérieure

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Cour de Justice des Communautés européennes - Point de droit tranché précédemment - Analogie - Cour de cassation - Obligation de poser la question

Wanneer de prejudiciële vraag die aan het Hof opgeworpen wordt reeds richting werd gegeven in een arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen is het Hof niet gehouden deze vraag te stellen (aan laatst- genoemd Hof).

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen - Reeds opgeloste rechtsvraag - Overeenstemming - Hof van Cassatie - Verplichting om de vraag te stellen

En raison de l'analogie entre une question résolue par un arrêt de la Cour de justice des Communautés européennes et celle qui est soulevée devant la Cour, cette dernière n'est pas tenue de lui poser une question préjudicielle (1). (1) Voir C.J.C.E., 4 novembre 1997 (Parfums Christian Dior SA), C-337/95 et la jurisprudence y citée.

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Cour de Justice des Communautés européennes - Point de droit tranché précédemment - Analogie - Cour de cassation - Obligation de poser la question

Het bestreden arrest is niet naar recht verantwoord, wanneer het weigert om een belastingplichtige vrij te stellen van de belasting over de toegevoegde waarde, op grond dat de administratie, op het tijdstip van de controle die aanleiding gaf tot het proces-verbaal en tot de litigieuze dwangsom, niet in het bezit was van een geheel van stukken waaruit bleek dat de belastingplichtige kon worden vrijgesteld van belasting op de litigieuze verkopen, aangezien hij pas heel wat later het initiatief heeft genomen om die bewijzen te verzamelen en deze aan de administratie te overhandigen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Vrijstelling - Weigering - Controle - Geen bewijskrachtige stukken - Latere overlegging

- Artt. 22, § 8, en 28quater, A, b) Zesde richtlijn 77/388/EEG van de Raad van 17 mei 1977

- vóór de wijziging ervan bij de Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 nov. 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

- Artt. 1 tot 3 KB nr. 52 van 29 dec. 1992

- Art. 39bis, eerste en tweede lid Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - Zesde richtlijn 77/388/EEG van 17 mei 1977 van de Europese Raad - Belasting over de toegevoegde waarde - Vrijstelling - Weigering - Controle - Geen bewijskrachtige stukken - Latere overlegging

- Artt. 22, § 8, en 28quater, A, b) Zesde richtlijn 77/388/EEG van de Raad van 17 mei 1977

- vóór de wijziging ervan bij de Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 nov. 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

- Artt. 1 tot 3 KB nr. 52 van 29 dec. 1992

- Art. 39bis, eerste en tweede lid Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

N'est pas légalement justifié, l'arrêt qui refuse d'accorder à un assujetti l'exemption de la taxe sur la valeur ajoutée au motif qu'au moment du contrôle ayant donné lieu au procès-verbal et à la contrainte litigieuse, l'administration fiscale n'était pas en possession d'un ensemble de documents démontrant que l'assujetti pouvait bénéficier de l'exemption de la taxe sur les ventes litigieuses, puisque ce n'est que bien plus tard qu'il a entrepris de rassembler ces preuves et de les fournir à l'administration (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Exemption - Refus - Contrôle - Absence de documents probants - Présentation ultérieure

- Art. 22, § 8, et 28quater, A, b) Sixième directive 77/388/CEE du Conseil du 17 mai 1977

- avant leur modification par la Directive 2006/112/EG du conseil du 28 novembre 2006 relative au Système commun de taxe sur la valeur ajoutée

- Art. 1er à 3 A.R. n° 52 du 29 décembre 1992

- Art. 39bis, al. 1er et 2 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Sixième directive 77/388/CEE du Conseil européen du 17 mai 1977 - Taxe sur la valeur ajoutée - Exemption - Refus - Contrôle - Absence de documents probants - Présentation ultérieure

- Art. 22, § 8, et 28quater, A, b) Sixième directive 77/388/CEE du Conseil du 17 mai 1977

- avant leur modification par la Directive 2006/112/EG du conseil du 28 novembre 2006 relative au Système commun de taxe sur la valeur ajoutée

- Art. 1er à 3 A.R. n° 52 du 29 décembre 1992

- Art. 39bis, al. 1er et 2 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

---

F.08.0012.N 8 mei 2009 AC nr. 304

Als schadevergoeding wegens het laattijdig doorstorten van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting, kan slechts wettelijke interest worden toegekend vanaf de betekening van de dagvaarding indien voordien geen aanmaning tot betaling is gebeurd (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting - Verplichting tot doorstorting - Vertraging in de uitvoering - Schadevergoeding - Wettelijke interest - Berekening

- Artt. 1153, eerste lid Burgerlijk Wetboek

- Artt. 464, 469 en 470 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

VERBINTENIS - Betalen van een geldsom - Doorstorting van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting - Vertraging in de uitvoering - Schadevergoeding - Wettelijke interest - Berekening

- Artt. 1153, eerste lid Burgerlijk Wetboek

- Artt. 464, 469 en 470 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Les dommages et intérêts résultant du paiement tardif de la taxe communale additionnelle à l'impôt des personnes physiques ne consistent jamais que dans les intérêts légaux accordés à compter de la signification de la citation si aucune sommation de payer n'a été faite avant la citation (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans A.C.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Taxe communale additionnelle à l'impôt des personnes physiques - Obligation de versement - Retard dans l'exécution - Dommages-intérêts - Intérêts légaux - Calcul

- Art. 1153, al. 1er Code civil

- Art. 464, 469 et 470 Côde des impôts sur les revenus 1992

OBLIGATION - Paiement d'une somme d'argent - Versement de la taxe communale additionnelle à l'impôt des personnes physiques - Retard dans l'exécution - Dommages-intérêts - Intérêts légaux - Calcul

- Art. 1153, al. 1er Code civil

- Art. 464, 469 et 470 Côde des impôts sur les revenus 1992

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting - Verplichting tot doorstorting - Vertraging in de uitvoering - Schadevergoeding - Wettelijke interest - Berekening

VERBINTENIS - Betalen van een geldsom - Doorstorting van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting - Vertraging in de uitvoering - Schadevergoeding - Wettelijke interest - Berekening

Conclusions de l'avocat général THIJS.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Taxe communale additionnelle à l'impôt des personnes physiques - Obligation de versement - Retard dans l'exécution - Dommages-intérêts - Intérêts légaux - Calcul

OBLIGATION - Paiement d'une somme d'argent - Versement de la taxe communale additionnelle à l'impôt des personnes physiques - Retard dans l'exécution - Dommages-intérêts - Intérêts légaux - Calcul

F.08.0013.F 18 juni 2009 AC nr. 420

Aangezien een vraag wordt opgeworpen naar de uitlegging van artikel 13, A, 1, d), van de Zesde Richtlijn 77/388/EEG van de Raad van 17 mei 1977 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen der Lidstaten inzake omzetbelasting - Gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde: uniforme grondslag, dient aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen de prejudiciële vraag te worden gesteld of een activiteit van vervoer van organen en monsters van menselijke oorsprong, als zelfstandige verricht voor ziekenhuizen en laboratoria, een levering van menselijke organen, menselijk bloed en moedermelk is, die door voornoemd artikel 13, A, 1, d), wordt vrijgesteld van btw.

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Europese Richtlijn 77/388/EEG - Vervoer van organen en van monsters van menselijke oorsprong voor ziekenhuizen en laboratoria - Hoedanigheid van zelfstandige - Levering van menselijke organen, menselijk bloed en moedermelk vrijgesteld van btw - Begrip - Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 44, § 2, 1° ter Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

- Art. 13, A, 1, d Richtlijn 77/388/EEG van de Raad van 17 mei 1977

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Europese Richtlijn 77/388/EEG - Vervoer van organen en van monsters van menselijke oorsprong voor ziekenhuizen en laboratoria - Hoedanigheid van zelfstandige - Levering van menselijke organen, menselijk bloed en moedermelk vrijgesteld van btw - Begrip - Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 44, § 2, 1° ter Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

- Art. 13, A, 1, d Richtlijn 77/388/EEG van de Raad van 17 mei 1977

PREJUDICIEEL GESCHIL - Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen - Europese Richtlijn 77/388/EEG - Vervoer van organen en van monsters van menselijke oorsprong voor ziekenhuizen en laboratoria - Hoedanigheid van zelfstandige - Levering van menselijke organen, menselijk bloed en moedermelk vrijgesteld van btw - Begrip - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 44, § 2, 1° ter Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Il y a lieu de poser à la Cour de justice des Communautés européennes une question préjudicielle dès lors qu'est soulevée la question d'interprétation de l'article 13, A, 1, d), de la sixième directive 77/388/CEE du Conseil du 17 mai 1977 en matière d'harmonisation des législations des Etats membres relatives aux taxes sur le chiffre d'affaires - système commun de taxe sur la valeur ajoutée : assiette uniforme, consistant à savoir si une activité de transport d'organes et de prélèvements humains, effectuée en qualité d'indépendant, pour des hôpitaux et des laboratoires constitue une livraison d'organes, de sang et de lait humains, exemptée de la taxe sur la valeur ajoutée par l'article 13, A, 1, d), précité.

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Directive européenne 77/388/CEE - Transport d'organes et de prélèvements humains pour des hôpitaux et des laboratoires - Qualité d'indépendant - Livraison d'organes, de sang et de lait humains, exemptée de la taxe sur la valeur ajoutée - Notion - Cour de Justice des Communautés européennes - Cour de cassation - Obligation

- Art. 44, § 2, 1° ter Code de la taxe sur la valeur ajoutée

- Art. 13, A, 1, d Directive 77/388/CEE du Conseil du 17 mai 1977

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Directive européenne 77/388/CEE - Transport d'organes et de prélèvements humains pour des hôpitaux et des laboratoires - Qualité d'indépendant - Livraison d'organes, de sang et de lait humains, exemptée de la taxe sur la valeur ajoutée - Notion - Cour de Justice des Communautés européennes - Cour de cassation - Obligation

- Art. 44, § 2, 1° ter Code de la taxe sur la valeur ajoutée

- Art. 13, A, 1, d Directive 77/388/CEE du Conseil du 17 mai 1977

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour de Justice des Communautés européennes - Directive européenne 77/388/CEE - Transport d'organes et de prélèvements humains pour des hôpitaux et des laboratoires - Qualité d'indépendant - Livraison d'organes, de sang et de lait humains, exemptée de la taxe sur la valeur ajoutée - Notion - Cour de cassation - Obligation

- Art. 44, § 2, 1° ter Code de la taxe sur la valeur ajoutée

- Art. 13, A, 1, d Richtlijn 77/388/EEG van de Raad van 17 mei 1977

- Art. 13, A, 1, d Directive 77/388/CEE du Conseil du 17 mai 1977

F.08.0018.F 16 oktober 2009 AC nr. 591

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

BEWIJS - Belastingzaken - Vermoedens - Wettelijke vermoedens - Inkomstenbelastingen - Aanslagprocedure - Tekenen en indiciën van gegoedheid - Afkomst en aard van de bezittingen - Wettelijk vermoeden - Draagwijdte

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Sancties - verhogingen - administratieve boeten - straffen - Belastingverhoging - Wijzigingsbericht - Motivering

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Tekenen of indiciën van gegoedheid - Afkomst en aard van de bezittingen - Wettelijk vermoeden - Draagwijdte

Conclusions de l'avocat général HENKES.

PREUVE - Matière fiscale - Présomptions - Présomptions légales - Impôts sur les revenus - Etablissement de l'impôt - Signes et indices d'aisance - Provenance et nature des avoirs - Présomption légale - Portée

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Sanctions. accroissement d'impôt. amendes administratives. peines - Accroissement d'impôt - Avis de rectification - Motivation

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Preuve - Signes et indices d'aisance - Provenance et nature des avoirs - Présomption légale - Portée

Het wettelijk vermoeden van artikel 247 W.I.B. 1964 houdt in dat de administratie bij de bepaling van de belastbare grondslag noch de afkomst noch de aard van de bezittingen op grond waarvan een indiciaire taxatie is verantwoord, niet dient aan te tonen en bijgevolg die bezittingen niet dient onder te brengen in een van de in artikel 6 W.I.B. 1964 bedoelde bijzondere categorieën van inkomsten (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

BEWIJS - Belastingzaken - Vermoedens - Wettelijke vermoedens - Inkomstenbelastingen - Aanslagprocedure - Tekenen en indiciën van gegoedheid - Afkomst en aard van de bezittingen - Wettelijk vermoeden - Draagwijdte

- Art. 247 Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Tekenen of indiciën van gegoedheid - Afkomst en aard van de bezittingen - Wettelijk vermoeden - Draagwijdte

- Art. 247 Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

La présomption légale prévue par l'article 247 du Code des impôts sur les revenus (1964), implique que pour déterminer la base imposable l'administration ne doit établir ni la provenance ni la nature des avoirs qui justifient la taxation d'après des signes ou indices et, partant, ne doit pas rattacher ces avoirs à l'une des catégories particulières des revenus visés à l'article 6 du code précité (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

PREUVE - Matière fiscale - Présomptions - Présomptions légales - Impôts sur les revenus - Etablissement de l'impôt - Signes et indices d'aisance - Provenance et nature des avoirs - Présomption légale - Portée

- Art. 247 Côde des Impôts sur les Revenus 1964

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Preuve - Signes et indices d'aisance - Provenance et nature des avoirs - Présomption légale - Portée

- Art. 247 Côde des Impôts sur les Revenus 1964

Het wijzigingsbericht waarmee een belastingverhoging wordt gemeld, moet, overeenkomstig artikel 109 van de wet van 4 augustus 1986 houdende fiscale bepalingen, met redenen omkleed zijn (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Sancties - verhogingen - administratieve boeten - straffen - Belastingverhoging - Wijzigingsbericht - Motivering

L'avis de rectification qui annonce un accroissement d'impôt doit être motivé conformément à l'article 109 de la loi du 4 août 1986 portant des dispositions fiscales (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Sanctions. accroissement d'impôt. amendes administratives. peines - Accroissement d'impôt - Avis de rectification - Motivation

F.08.0019.N 12 november 2009 AC nr. 656

Als een individueel en definitief verworven pensioenopbouw in uitvoering van een levensverzekeringscontract wordt onder meer bedoeld dat de werkgeversbijdragen die de werkgever stort aan een stichting pensioenfonds onherroepelijk uit het vermogen van de werkgever zijn verdwenen en in hoofde van de werknemer vaste pensioenaanspraken doen ontstaan die definitief verworven zijn op het moment van de betaling van de bijdragen; de omstandigheid dat in principe het opgebouwde pensioen betaalbaar is vanaf het bereiken van de pensioenleeftijd, is slechts een modaliteit van de verplichting een pensioen te betalen maar is op zichzelf geen doorslaggevend element voor de beoordeling of de pensioenopbouw definitief en individueel verworven is (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Levensverzekeringscontract - Werkgeversbijdragen - Stortingen tijdens de pensioenopbouw - Beschikkingsrecht van de werknemer - Individueel en definitief verworven pensioenopbouw

- Art. 34, § 1, 2° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

La constitution d'une pension individuelle et définitivement acquise en exécution d'un contrat d'assurance-vie, signifie notamment que les cotisations patronales versées par l'employeur à un fonds de pension sont irrévocablement sorties du patrimoine de l'employeur et qu'elles font naître dans le chef de l'employé des droits à la retraite fixes irrévocablement acquis au moment du paiement des cotisations; la circonstance que la pension constituée est en principe payable à partir du moment où est atteint l'âge de la retraite, n'est qu'une modalité de l'obligation de payer une pension, mais ne constitue pas, en soi, un élément déterminant pour l'appréciation de la question de savoir si la constitution de la pension est définitivement et individuellement acquise (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Contrat d'assurance-vie - Cotisations patronales - Versements au cours de la constitution de la pension - Droit de disposition de l'employé - Constitution de la pension individuelle et définitivement acquise

- Art. 34, § 1er, 2° Côde des impôts sur les revenus 1992

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Levensverzekeringscontract - Werkgeversbijdragen - Stortingen tijdens de pensioenopbouw - Beschikkingsrecht van de werknemer - Individueel en definitief verworven pensioenopbouw

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Levensverzekeringscontract - Uitkeringen - Belastingvrijstelling - Vereisten

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Levensverzekeringscontract - Werkgeversbijdragen - Stortingen tijdens de pensioenopbouw - Beschikkingsrecht van de werknemer - Belastbaarheid van het pensioen

Conclusions de l'avocat général THIJS.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Contrat d'assurance-vie - Cotisations patronales - Versements au cours de la constitution de la pension - Droit de disposition de l'employé - Constitution de la pension individuelle et définitivement acquise

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Contrat d'assurance-vie - Allocations - Exonération d'impôt - Conditions

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Contrat d'assurance-vie - Cotisations patronales - Versements au cours de la constitution de la pension - Droit de disposition de l'employé - Caractère imposable de la pension

---

Om overeenkomstig artikel 39, § 2, 2°, W.I.B. (1992) belastingvrijstelling van het in uitvoering van een individueel gesloten levensverzekeringscontract uitgekeerde pensioen te genieten, vereist de wet alleen dat aan de voorwaarden van dit artikel is voldaan, maar niet dat de premiebetalingen overeenkomstig artikel 145/1, 2°, van dit wetboek voor belastingvermindering in aanmerking kwamen (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Levensverzekeringscontract - Uitkeringen - Belastingvrijstelling - Vereisten

- Art. 39, § 2, 2° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Pour bénéficier conformément à l'article 39, § 2, 2°, du Code des impôts sur les revenus (1992) d'une exonération d'impôt pour la pension résultant d'un contrat d'assurance-vie conclu individuellement, la loi exige seulement qu'il soit satisfait aux conditions de cet article, mais pas que les paiements des primes étaient susceptibles d'une réduction d'impôt conformément à l'article 145/1, 2° de ce code (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Contrat d'assurance-vie - Allocations - Exonération d'impôt - Conditions

- Art. 39, § 2, 2° Côde des impôts sur les revenus 1992

Wanneer de werkgeversbijdragen voor een levensverzekeringscontract op het ogenblik dat zij worden gestort, moeten beschouwd worden als bezoldigingen in hoofde van de werknemer omdat de pensioenopbouw wordt verricht in het definitief en uitsluitend voordeel van laatstgenoemde, worden de latere uitkeringen niet als een uitgesteld beroepsinkomen belast op grond van artikel 34, § 1, 2°, W.I.B. (1992); het oordeel dat de stortingen van de werkgeversbijdragen voor een levensverzekeringscontract niet in het uitsluitend en definitief voordeel van de werknemer werden gedaan, kan mede berusten op de vaststelling dat de werknemer tijdens de opbouw van het pensioen niet kon beschikken, krachtens de wet of de overeenkomst, over de pensioenreserves (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Levensverzekeringscontract - Werkgeversbijdragen - Stortingen tijdens de pensioenopbouw - Beschikkingsrecht van de werknemer - Belastbaarheid van het pensioen

- Art. 34, § 1, 2° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Lorsque, au moment de leur versement, les cotisations patronales d'une assurance-vie doivent être considérées comme des rémunérations dans le chef du travailleur, la constitution de la pension étant effectuée de manière définitive et à son seul bénéfice, les allocations ultérieures ne font pas l'objet d'une imposition en tant que revenu professionnel différé en application de l'article 34, § 1er, 2°, du Code des impôts sur les revenus; la décision suivant laquelle les versements des cotisations patronales d'une assurance-vie n'ont pas été effectuées au seul bénéfice définitif du travailleur peut notamment être fondée sur la constatation qu'en vertu de la loi ou du contrat, le travailleur ne pouvait disposer des réserves de pensions au cours de la constitution de la pension (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Contrat d'assurance-vie - Cotisations patronales - Versements au cours de la constitution de la pension - Droit de disposition de l'employé - Caractère imposable de la pension

- Art. 34, § 1er, 2° Côde des impôts sur les revenus 1992

F.08.0020.N 10 december 2009 AC nr. 735

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

BELASTING - Gelijkheid inzake belastingen - Onderscheid volgens verschillende categorieën van belastingplichtigen - Belastingreglement dat voorziet in een minimumbelasting - Vereiste verantwoording

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Provinciebelastingen - Reglement dat voorziet in een minimumbelasting - Verenigbaarheid met de gelijkheid inzake belastingen - Vereisten

GRONDWET - Art. 11 - Niet-discriminatie in het genot van de aan de Belgen toegekende rechten en vrijheden

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 172 - Gelijkheid inzake belastingen

GRONDWET - Art. 10 - Gelijkheid van de Belgen voor de wet

Conclusions de l'avocat général THIJS.

IMPOT - Egalité en matière d'impôts - Distinction selon diverses catégories de contribuables - Règlement-taxe qui prévoit une taxe minimum - Justification requise

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes provinciales - Règlement qui prévoit une taxe minimum - Comptabilité avec l'égalité en matière d'impôts - Conditions

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 11 - Non-discrimination dans la jouissance des droits et libertés reconnus aux Belges

CONSTITUTION - Constitution 1994 (artikel 100 a fin) - Article 172 - Egalité en matière d'impôts

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Egalité des Belges devant la loi

Een belastingreglement dat bepaalt dat de belasting berekend wordt in de mate waarin een bepaalde variabele voorhanden is, zonder dat de verschuldigde belasting minder mag bedragen dan een bepaald minimumbedrag, schendt op zichzelf het gelijkheidsbeginsel niet; wanneer de belastingschuldigen die de minimumbelasting verschuldigd zijn, voldoende vergelijkbaar zijn in het licht van de aard en het doel van het belastingreglement, is er geen sprake van ongelijke behandeling; indien de toepassing van de minimumbelasting leidt tot de gelijke behandeling van belastingschuldigen die zich niet in een vergelijkbare toestand bevinden, is het gelijkheidsbeginsel niet geschonden indien de gelijke behandeling berust op een objectief criterium en redelijk verantwoord is (1). (1) Zie de verwijzingen in de conclusie van het O.M.

Un règlement-taxe qui prévoit que la taxe est calculée dans la mesure où il existe une certaine variable, sans que la taxe due puisse être inférieure à un certain montant minimum, ne viole pas, en soi, le principe d'égalité; lorsque les contribuables qui sont redevables d'un impôt minimum sont suffisamment comparables à la lumière de la nature et de l'objectif du règlement-taxe, il n'y a pas d'inégalité de traitement; si l'application d'une taxe minimum entraîne l'égalité de traitement entre les contribuables qui ne se trouvent pas dans une situation comparable, il n'y a pas de violation du principe d'égalité si l'égalité de traitement est fondée sur un critère objectif et qu'il est raisonnablement justifié (1). (1) Voir les références dans les conclusions du M.P.

BELASTING - Gelijkheid inzake belastingen - Onderscheid volgens verschillende categorieën van belastingplichtigen - Belastingreglement dat voorziet in een minimumbelasting - Vereiste verantwoording

- Artt. 10, 11 en 172 Grondwet 1994

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Provinciebelastingen - Reglement dat voorziet in een minimumbelasting - Verenigbaarheid met de gelijkheid inzake belastingen - Vereisten

- Artt. 10, 11 en 172 Grondwet 1994

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 172 - Gelijkheid inzake belastingen

- Artt. 10, 11 en 172 Grondwet 1994

GRONDWET - Art. 11 - Niet-discriminatie in het genot van de aan de Belgen toegekende rechten en vrijheden

- Artt. 10, 11 en 172 Grondwet 1994

GRONDWET - Art. 10 - Gelijkheid van de Belgen voor de wet

- Artt. 10, 11 en 172 Grondwet 1994

IMPOT - Egalité en matière d'impôts - Distinction selon diverses catégories de contribuables - Règlement-taxe qui prévoit une taxe minimum - Justification requise

- Art. 10, 11 et 172 Constitution 1994

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes provinciales - Règlement qui prévoit une taxe minimum - Comptabilité avec l'égalité en matière d'impôts - Conditions

- Art. 10, 11 et 172 Constitution 1994

CONSTITUTION - Constitution 1994 (artikel 100 a fin) - Article 172 - Egalité en matière d'impôts

- Art. 10, 11 et 172 Constitution 1994

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 11 - Non-discrimination dans la jouissance des droits et libertés reconnus aux Belges

- Art. 10, 11 et 172 Constitution 1994

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Egalité des Belges devant la loi

- Art. 10, 11 et 172 Constitution 1994

F.08.0021.F 16 oktober 2009 AC nr. 592

De administratie kan vorderen dat een rechtshandeling haar niet wordt tegengesteld, wanneer die rechtshandeling, ter ontwijking van belastingen, een rechtsregel van openbare orde schendt (1). (1) Cass., 5 maart 1999, AR F.95.0104.N, A.C., 1999, nr. 134. Er dient opgemerkt dat het Hof in de oorspronkelijk Nederlandstalige versie de bewoordingen "ter ontwijking" gebruikt, die in het Frans werden vertaald door "en vue d'éluder".

L'administration peut demander qu'un acte juridique ne lui soit pas opposé lorsqu'il viole une règle de droit d'ordre public en vue d'éluder l'impôt (1). (1) Cass., 5 mars 1999, RG. F.95.0104.N, Pas., 1999, I, n° 134. Il y a lieu d'observer que dans la version originale en langue néerlandaise, la Cour utilise les termes 'ter ontwijking', traduit en version française par 'en vue d'éluder'.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfsverliezen - Extralegale pensioenreserve - Miskenning van een regel van openbare orde - Tegenwerpelijkheid aan de belastingadministratie

- Artt. 1165 en 1321 Burgerlijk Wetboek

OPENBARE ORDE - Inkomstenbelastingen - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Pertes professionnelles - Réserve de pension extra-légale - Violation d'une règle d'ordre public - Opposabilité à l'administration fiscale

- Art. 1165 et 1321 Code civil

ORDRE PUBLIC - Impôts sur les revenus - Impôts des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Pertes

inkomen - Bedrijfsverliezen - Extralegale pensioenreserve - Miskenning van een regel van openbare orde - Tegenwerpelijkheid aan de belastingadministratie

- Artt. 1165 en 1321 Burgerlijk Wetboek

De uitgaven van een handelsvennootschap kunnen worden aangemerkt als aftrekbare beroepskosten als ze inherent zijn aan de uitoefening van het beroep, d.w.z. dat ze noodzakelijkerwijs moeten betrekking hebben op de maatschappelijke activiteit (1). (1) Cass., 19 juni 2003, AR F.01.0066.F en F.01.0079, A.C., 2003, nrs. 367 en 369.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfsverliezen - Extralegale pensioenreserve - Maatschappelijke activiteit - Aftrekbaarheid

- Artt. 49, 53 en 183 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

professionnelles - Réserve de pension extra-légale - Violation d'une règle d'ordre public - Opposabilité à l'administration fiscale

- Art. 1165 et 1321 Code civil

Les dépenses d'une société commerciale peuvent être considérées comme des frais professionnels déductibles lorsqu'elles sont inhérentes à l'exercice de la profession, c'est-à-dire qu'elles se rattachent nécessairement à l'activité sociale (1). (1) Cass., 19 juin 2003, RG F.01.0066.F et F.01.0079.F, Pas., 2003, nos 367 et 369.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Pertes professionnelles - Réserve de pension extra-légale - Activité sociale - Déductibilité

- Art. 49, 53 et 183 Côde des impôts sur les revenus 1992

F.08.0022.N 12 november 2009 AC nr. 657

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Verzekering "gewaarborgd inkomen" - Vergoeding wegens blijvende ongeschiktheid - Belastbaarheid

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Uitkeringen tot herstel van een bestendige derving van beroepsinkomsten - Belastbaarheid

De pensioenen en lijfrenten of tijdelijke renten, alsmede als zodanig geldende toelagen die rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking hebben op een beroepswerkzaamheid, zijn in de regel belastbaar ongeacht of zij het gehele of gedeeltelijke herstel van een bestendige derving van winst, bezoldigingen of baten beogen; van deze principiële belastbaarheid wordt slechts afgeweken als de pensioenen, lijfrenten of tijdelijke renten en als zodanig geldende toelagen, waarvan sprake in artikel 34, § 1, 1°, W.I.B. 1992 zijn toegekend ingeval van blijvende ongeschiktheid met toepassing van de wetgeving op de arbeidsongevallen of beroepsziekten en geen herstel uitmaken van een bestendige derving van winst, bezoldigingen of baten (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Uitkeringen tot herstel van een bestendige derving van beroepsinkomsten - Belastbaarheid

- Artt. 23, 34, § 1 en 39, § 1 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusions de l'avocat général THIJS.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Assurance "revenu garanti" - Indemnité pour incapacité de travail permanente - Caractère imposable

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Allocations constituant la réparation d'une perte permanente de revenus professionnels - Caractère imposable

Les pensions et les rentes viagères ou temporaires, ainsi que les allocations en tenant lieu, qui se rattachent directement ou indirectement à une activité professionnelle sont, en règle, imposables, qu'elles visent ou non la réparation totale ou partielle d'une perte permanente de bénéfices, de rémunérations ou de profits; il n'est dérogé à ce caractère imposable de principe que si les pensions, rentes viagères ou temporaires et les allocations en tenant lieu visées à l'article 34, § 1er, 1° du Code des impôts sur les revenus 1992 sont attribuées en cas d'incapacité permanente en application de la législation sur les accidents du travail ou les maladies professionnelles et ne constituent pas la réparation d'une perte permanente de bénéfices, de rémunérations ou de profits (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Allocations constituant la réparation d'une perte permanente de revenus professionnels - Caractère imposable

- Art. 23, 34, § 1er et 39, § 1er Côde des impôts sur les revenus 1992

Een vergoeding wegens blijvende ongeschiktheid uitgekeerd in het kader van een verzekering "gewaarborgd inkomen" waarvan de premies door de begunstigde als beroepskosten werden afgetrokken, zodat die vergoeding noodzakelijk op de beroepswerkzaamheid betrekking heeft, moet als een op grond van artikel 34, § 1, 1°, van het W.I.B. 1992 belastbaar pensioen worden aangemerkt (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Verzekering "gewaarborgd inkomen" - Vergoeding wegens blijvende ongeschiktheid - Belastbaarheid

- Artt. 23, 34, § 1, 39, § 1 en 52, 10° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Une indemnité pour incapacité de travail permanente allouée dans le cadre d'une assurance "revenu garanti" dont les primes ont été déduites en tant que frais professionnels par le bénéficiaire, de sorte que cette indemnité se rattache nécessairement à l'activité professionnelle, doit être qualifiée de pension imposable en vertu de l'article 34, § 1er, 1° du Code des impôts sur les revenus 1992 (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Assurance "revenu garanti" - Indemnité pour incapacité de travail permanente - Caractère imposable

- Art. 23, 34, § 1er, 39, § 1er et 52, 10° Côde des impôts sur les revenus 1992

F.08.0023.F 25 september 2009 AC nr. 528

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Toepassingsgebied - Intracommunautaire verwerving van goederen - Gelijkstelling

Conclusions de l'avocat général HENKES.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Champ d'application - Acquisition intracommunautaire de biens - Assimilation

---

Uit de artikelen 25quater, § 1 en 12bis, eerste en tweede lid, 6° en 7°, W.btw, volgt dat de gelijkstelling met een intracommunautaire verwerving, van een goed onder bezwarende titel, veronderstelt dat een belastingplichtige een goed, dat hij zelf of voor eigen rekening voor bedrijfsdoeleinden heeft verzonden of vervoerd, bestemt voor zijn bedrijfsdoeleinden (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Toepassingsgebied - Intracommunautaire verwerving van goederen - Gelijkstelling

Il suit des articles 25quater, § 1er et 12bis alinéas 1er et 2, 6° et 7°, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, que l'assimilation à une acquisition intracommunautaire d'un bien à titre onéreux suppose l'affectation par un assujetti à son activité économique d'un bien expédié ou transporté, par l'assujetti ou pour son compte, pour les besoins de son entreprise (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Champ d'application - Acquisition intracommunautaire de biens - Assimilation

---

F.08.0025.N 15 oktober 2009 AC nr. 586

Artikel 442bis, W.I.B.(1992) en artikel 11, W.btw zijn op dezelfde overdrachten van toepassing, met name op de overdracht van een algemeenheid van goederen of op de overdracht van een bedrijfsafdeling of tak van werkzaamheid en deze begrippen hebben in beide wetsbepalingen dezelfde inhoud; de overdracht van een handelszaak is een overdracht van een algemeenheid van goederen of een overdracht van een bedrijfsafdeling in de zin van de voornoemde wettelijke bepalingen indien alle elementen die nodig zijn voor de exploitatie van de handelszaak worden overgedragen zonder dat noodzakelijk vereist is dat alle handelsvorderingen en schulden en het recht op de huurceel in de overdracht begrepen zijn (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Werkingssfeer -

L'article 442bis du Code des impôts sur les revenus 1992 et l'article 11 du Code de la taxe sur la valeur ajoutée s'appliquent aux mêmes transmission, à savoir la transmission d'une universalité de biens ou d'une branche d'activité et ces notions ont une signification identique dans les deux dispositions légales; la transmission d'un fonds de commerce constitue une transmission d'une universalité de biens ou une transmission d'une branche d'une activité au sens des dispositions légales précitées si tous les éléments nécessaires à l'exploitation du fonds de commerce sont transmis sans qu'il soit nécessairement requis que l'ensemble des créances et dettes commerciales et le droit au bail soient compris dans la transmission (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Champ d'application - Livraison de

Levering van goederen - Niet als levering beschouwde overdrachten - Overdracht van een algemeenheid van goederen of van een bedrijfsafdeling - Begrip - Overdracht van een handelszaak

- Art. 442bis Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 11 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

INKOMSTENBELASTINGEN - Rechten - Tenuitvoerlegging en voorrechten van de schatkist - Belastingschulden van de overlater - Hoofdelijke aansprakelijkheid van de overnemer - Overdracht van een algemeenheid van goederen of een tak van werkzaamheid - Begrip - Overdracht van een handelszaak

- Art. 442bis Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 11 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

biens - Transmissions n'étant pas considérées comme des livraisons - Transmission d'une universalité de biens ou d'une branche d'activité - Notion - Transmission d'un fonds de commerce

- Art. 442bis Côde des impôts sur les revenus 1992

- Art. 11 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

IMPOTS SUR LES REVENUS - Droits, exécution et privileges du tresor public - Dettes fiscales du cédant - Responsabilité solidaire du cessionnaire - Transmission d'une universalité de biens ou d'une branche d'activité - Notion - Transmission d'un fonds de commerce

- Art. 442bis Côde des impôts sur les revenus 1992

- Art. 11 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

Artikel 442bis, W.I.B.(1992) heeft betrekking op de overdrachten van een algemeenheid van goederen of van een tak van werkzaamheid die aan de verplichting tot registratie onderworpen zijn op grond van artikel 19, eerste lid, 1° en 7° Wetboek Registratierechten of op grond van artikel 31, eerste lid, 1°ter van dat wetboek (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

INKOMSTENBELASTINGEN - Rechten - Tenuitvoerlegging en voorrechten van de schatkist - Overdracht van een algemeenheid van goederen of een tak van werkzaamheid - Tegenstelbaarheid - Verplichting tot registratie - Toepasselijke overdrachten

- Art. 442bis Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Artt. 19, eerste lid, 1° en 7°, en 31, eerste lid, 1°ter Wetboek registratierechten

L'article 442bis du Code des impôts sur les revenus 1992 concerne les transmissions d'une universalité de biens ou d'une branche d'activité qui sont soumises à une obligation d'enregistrement sur la base de l'article 19, alinéa 1er, 1° et 7° du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe ou sur la base de l'article 31, alinéa 1er, 1°ter de ce même code (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans A.C.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Droits, exécution et privileges du tresor public - Transmission d'une universalité de biens ou d'une branche d'activité - Opposabilité - Obligation d'enregistrement - Transmissions applicables

- Art. 442bis Côde des impôts sur les revenus 1992

- Art. 19, al. 1er, 1° et 7°, et 31, al. 1er, 1°ter Code des droits d'enregistrement

---

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Werkingssfeer - Levering van goederen - Niet als levering beschouwde overdrachten - Overdracht van een algemeenheid van goederen of van een bedrijfsafdeling - Begrip - Overdracht van een handelszaak

INKOMSTENBELASTINGEN - Rechten - Tenuitvoerlegging en voorrechten van de schatkist - Belastingschulden van de overlater - Hoofdelijke aansprakelijkheid van de overnemer - Overdracht van een algemeenheid van goederen of een tak van werkzaamheid - Begrip - Overdracht van een handelszaak

INKOMSTENBELASTINGEN - Rechten - Tenuitvoerlegging en voorrechten van de schatkist - Overdracht van een algemeenheid van goederen of een tak van werkzaamheid - Tegenstelbaarheid - Verplichting tot registratie - Toepasselijke overdrachten

Conclusions de l'avocat général THIJS.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Champ d'application - Livraison de biens - Transmissions n'étant pas considérées comme des livraisons - Transmission d'une universalité de biens ou d'une branche d'activité - Notion - Transmission d'un fonds de commerce

IMPOTS SUR LES REVENUS - Droits, exécution et privileges du tresor public - Dettes fiscales du cédant - Responsabilité solidaire du cessionnaire - Transmission d'une universalité de biens ou d'une branche d'activité - Notion - Transmission d'un fonds de commerce

IMPOTS SUR LES REVENUS - Droits, exécution et privileges du tresor public - Transmission d'une universalité de biens ou d'une branche d'activité - Opposabilité - Obligation d'enregistrement - Transmissions applicables

---

F.08.0026.N 12 november 2009 AC nr. 658

De ambtshalve vestiging van aanslagen in de belasting op de automatische ontspanningstoestellen, na de vaststelling dat de toestellen werden geëxploiteerd buiten de aan de belastingdiensten aangegeven openingsdagen, heeft niet tot gevolg dat de belasting die de belastingplichtige spontaan op aangifte heeft betaald wegens de exploitatie van automatische ontspanningstoestellen in het kader van een seizoenonderneming, onverschuldigd betaald werd.

BELASTING OP AUTOMATISCHE ONTSPANNINGSTOESTELLEN - Onverschuldigde betaling

- Artt. 1289 en 1290 Burgerlijk Wetboek

- Art. 85 Wetboek van de met de Inkomstenbelastingen Gelijkgestelde Belastingen

La taxation d'office dans le cadre de la taxe sur les appareils automatiques de divertissement, après la constatation que les appareils ont été exploités en dehors des jours d'ouverture communiqués aux services des contributions, n'a pas pour effet que la taxe payée spontanément par le contribuable d'après sa déclaration du chef de l'exploitation des appareils automatiques de divertissement dans le cadre d'une entreprise saisonnière, constitue un paiement de l'indu.

TAXE SUR LES APPAREILS AUTOMATIQUES DE DIVERTISSEMENT - Paiement de l'indu

- Art. 1289 et 1290 Code civil

- Art. 85 Code des taxes assimilées aux impôts sur les revenus

De terugbetaling van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen die niet verschuldigd zijn, moet worden gevorderd binnen de in de artikelen 272, 274 en 277 van het W.I.B. (1964) vermelde korte termijnen.

BELASTINGEN (MET DE INKOMSTENBELASTINGEN GELIJKGESTELDE) - Onverschuldigde betaling - Vordering tot terugbetaling

- Art. 2 Wetboek van de met de Inkomstenbelastingen Gelijkgestelde Belastingen

- Artt. 272, 274 en 277 Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

Le remboursement des taxes assimilées aux impôts sur les revenus qui ne sont pas dues doit être demandé dans les brefs délais mentionnés aux articles 272, 274 et 277 du Code des impôts sur les revenus (1964).

TAXES ASSIMILEES AUX IMPOTS SUR LES REVENUS - Paiement de l'indu - Action en répétition

- Art. 2 Code des taxes assimilées aux impôts sur les revenus

- Art. 272, 274 et 277 Côde des Impôts sur les Revenus 1964

F.08.0029.F 18 december 2009 AC nr. 764

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Aangifte - Vermelding die op het aangifteformulier moet worden aangebracht - Wezenlijk bestanddeel

Conclusions de l'avocat général HENKES.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Déclaration - Mention à apposer dans la formule de déclaration - Elément essentiel

De vermelding "nihil", die de belastingplichtige volgens K.B. 6 maart 2002 tot vastlegging van het model van deel 1 van het aangifteformulier inzake personenbelasting voor het aanslagjaar 2002, bij gebrek aan een rekening in het buitenland moet aanbrengen in de rubriek die bestemd is voor de aangifte van het bestaan van dergelijke rekeningen, vormt geen essentieel bestanddeel van de aangifte, waarvan de niet-vermelding de toepassing van artikel 354, eerste lid, W.I.B. 1992, zou verantwoorden (1). (1)Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Aangifte - Vermelding die op het aangifteformulier moet worden aangebracht - Wezenlijk bestanddeel

- Art. 354 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Ne constitue pas un élément essentiel de la déclaration dont l'omission justifierait l'application de l'article 354, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992, la mention "néant", que l'arrêté royal du 6 mars 2002 fixant le modèle de la partie 1 de la formule de déclaration en matière d'impôt des personnes physiques pour l'exercice d'imposition 2002 impose au contribuable d'apposer sous la rubrique destinée à la déclaration de l'existence de comptes à l'étranger, en l'absence de pareil compte (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Délais - Déclaration - Mention à apposer dans la formule de déclaration - Elément essentiel

- Art. 354 Côde des impôts sur les revenus 1992

F.08.0034.F 18 juni 2009 AC nr. 421

De beslissing van het arrest dat een aanslag nietig is wegens de inkohiering ten name van een onbestaande persoon, is naar recht verantwoord wanneer het arrest op grond van zijn vaststellingen oordeelt dat de aanslag werd ingekohierd ten name van een vennootschap die, ook al wordt zij in het aanslagbiljet voorgesteld als zijnde "in vereffening", van rechtswege had opgehouden te bestaan op de dag van de overneming, zonder vereffening, door een andere vennootschap, aangezien uit artikel 306 W.I.B. 1992, niet volgt dat als de voor een aanslagjaar verschuldigde belasting gevestigd wordt op de inkomsten die de belastingplichtige in het belastbare tijdperk heeft verkregen, zij kan worden ingekohierd ten name van een persoon die niet bestaat op het ogenblik van de inkohiering , en aangezien, krachtens artikel 671 van het Wetboek van Vennootschappen, fusie door overneming de rechtshandeling is waarbij het gehele vermogen van één of meer vennootschappen, zowel de rechten als de verplichtingen, als gevolg van ontbinding zonder vereffening op een andere vennootschap overgaat (1) (2). (1) Zie Cass., 22 maart 1962, Bull. en Pas., I, 1962, 807 met concl. adv.-gen. Ganshof van der Meersch. (2) In deze zaak vond de overneming plaats op 20 december 1993 onder vigueur van de wet van 29 juni 1933 die in de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen nieuwe bepalingen heeft ingevoegd m.b.t. de fusies van vennootschappen. Krachtens artikel 174/1 van de gecoördineerde wetten, thans artikel 671 van het Wetboek van vennootschappen, is fusie door overneming de rechtshandeling waarbij het gehele vermogen van één of meer vennootschappen, zowel de rechten als de verplichtingen, als gevolg van ontbinding zonder vereffening op een andere vennootschap overgaat. Krachtens artikel 174/10, § 2, 1°, van de gecoördineerde wetten, thans artikel 682 van het Wetboek van Vennootschappen, houdt de ontbonden vennootschap, ten gevolge van de overneming, van rechtswege op te bestaan. Wanneer belasting verschuldigd is op inkomsten van de verkrijgende vennootschap, moet die belasting bijgevolg worden ingekohierd ten name van de verkrijgende vennootschap waarnaar, ten gevolge van de overneming, het gehele vermogen, zowel de rechten als de verplichtingen, van de opgeslorpte vennootschap is overgegaan. Onder vigueur van de regeling vóór de wet van 29 juni 1993 was dit niet het geval.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Naamloze vennotschappen - Inkomstenbelastingen - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Aanslagbiljet - Vennootschap in vereffening - Overneming

- Art. 360 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 133, eerste lid Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

Justifie légalement sa décision qu'une cotisation est nulle pour avoir été enrôlée au nom d'une personne inexistante, l'arrêt qui sur la base de ses constatations considère que la cotisation a été enrôlée au nom d'une société qui, bien qu'elle soit présentée dans l'avertissement-extrait de rôle comme " en liquidation ", avait cessé de plein droit d'exister au jour de l'absorption, sans liquidation, par une autre société, dès lors qu'il ne suit pas de l'article 360 du Code des impôts sur les revenus 1992, que si l'impôt dû pour un exercice d'imposition est établi sur les revenus que le contribuable a recueillis pendant la période imposable, il puisse être enrôlé à charge d'une personne inexistante au moment de l'enrôlement et qu'en vertu de l'article 671 du Code des sociétés, la fusion par absorption est l'opération par laquelle une ou plusieurs sociétés transfèrent à une autre société, par suite d'une dissolution sans liquidation, l'intégralité de leur patrimoine, activement et passivement (1) (2). (1) Voir Cass., 22 mars 1962, Bull. et Pas., I, 1962, 807 avec les conclusions de l'avocat général Ganshof van der Meersch. (2) Dans cette espèce, l'absorption du 20 décembre 1993 a été réalisée sous l'empire de la loi du 29 juin 1993, qui a introduit dans les lois coordonnées sur les sociétés commerciales de nouvelles dispositions relatives aux fusions de sociétés. En vertu de l'article 174/1 des lois coordonnées, devenu l'article 671 du Code des sociétés, la fusion par absorption est l'opération par laquelle une ou plusieurs sociétés transfèrent à une autre société, par suite d'une dissolution sans liquidation, l'intégralité de leur patrimoine, activement et passivement. En vertu de l'article 174/10, §2, 1° des lois coordonnées, devenu l'article 682 du Code des sociétés, par l'effet de l'absorption, la société absorbée cesse d'exister. Par conséquent, lorsqu'un impôt est dû sur des revenus réalisés par la société absorbante, cet impôt doit être enrôlé au nom de la société absorbante à laquelle, par l'effet de l'absorption, l'ensemble du patrimoine actif et passif de la société absorbée est transféré. Sous l'empire de la législation antérieure à la loi du 29 juin 1993, il en était autrement.

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés anonymes - Impôts sur les revenus - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Avertissement-extrait de rôle - Société en liquidation - Absorption

- Art. 360 Côde des impôts sur les revenus 1992

- Art. 133, al 1er Arrêté Royal d'exécution du Code des Impôts sur les Revenus 1992

- Art. 671 Wetboek van vennootschappen

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Aanslagbiljet - Vennootschap in vereffening - Overneming

- Art. 360 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 133, eerste lid Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 671 Wetboek van vennootschappen

- Art. 671 Code des sociétés

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Avertissement-extrait de rôle - Société en liquidation - Absorption

- Art. 360 Côde des impôts sur les revenus 1992

- Art. 133, al 1er Arrêté Royal d'exécution du Code des Impôts sur les Revenus 1992

- Art. 671 Code des sociétés

F.08.0038.N 10 december 2009 AC nr. 736

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Inkomstenbelastingen - Vertrouwensbeginsel of rechtszekerheidsbeginsel - Miskenning - Voorwaarde - Rechtmatig vertrouwen

Het rechtszekerheidsbeginsel, dat bindend is voor de belastingadministratie, houdt in dat de burger moet kunnen vertrouwen op wat hij niet anders kan opvatten dan als een vaste gedrags- of beleidsregel van de overheid zodat de door de overheid opgewekte gerechtvaardigde verwachtingen van de burger in de regel moeten worden gehonoreerd; de burger kan evenwel niet verwachten dat het bestuur tegen de wettelijke regels in, over de jaren heen een onregelmatige boekhouding als bewijskrachtig zou blijven beschouwen (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Inkomstenbelastingen - Vertrouwensbeginsel of rechtszekerheidsbeginsel - Miskenning - Voorwaarde - Rechtmatig vertrouwen

Conclusions de l'avocat général THIJS.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Impôts sur les revenus - Principe de confiance ou de sécurité juridique - Violation - Condition - Confiance légitime

Le principe de sécurité juridique qui s'impose à l'administration fiscale, implique que le citoyen doit pouvoir se fier à ce qu'il ne peut considérer que comme une règle de comportement ou de politique établie de l'autorité, de sorte que les prévisions justifiées que l'autorité fait naître dans le chef du citoyen doivent, en principe, être honorées; le citoyen ne peut toutefois pas s'attendre à ce que l'administration considère qu'une comptabilité irrégulière conserve tout au long des années son caractère probant à l'encontre des règles légales (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Impôts sur les revenus - Principe de confiance ou de sécurité juridique - Violation - Condition - Confiance légitime

---

F.08.0040.N 12 november 2009 AC nr. 659

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Verband met de beroepswerkzaamheid - Nederlandse A.O.W.-uitkering

Uitkeringen op grond van de Nederlandse algemene Ouderdomswet kunnen niet gekwalificeerd worden als een sociale maatregel die geen verband houdt met een beroepswerkzaamheid in de zin van artikel 34, § 1, 1°, van het W.I.B. (1992), nu niet iedere Nederlandse onderdaan gerechtigd is op uitkeringen op grond van die wet, ongeacht of hij ooit een beroepsactiviteit heeft uitgeoefend (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Pensioenen - Verband met de beroepswerkzaamheid - Nederlandse A.O.W.-uitkering

- Art. 34, § 1, 1° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Artt. 2 en 6 Nederlandse wet 31 mei 1956 inzake een algemene ouderdomsverzekering (AOW)

Conclusions de l'avocat général THIJS.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Rattachement à l'activité professionnelle - Allocation de vieillesse (A.O.W.) néerlandaise

Des allocations accordées en vertu de la loi générale sur la vieillesse néerlandaise ne peuvent pas être qualifiées de mesure sociale qui ne se rattache pas à une activité professionnelle au sens de l'article 34, § 1er, 1° du Code des impôts sur les revenus (1992), dès lors que tout citoyen néerlandais n'a pas droit à des allocations en vertu de cette loi, qu'il ait exercé une activité professionnelle ou non (1). (1) Voir les conclusions du M.P

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Pensions - Rattachement à l'activité professionnelle - Allocation de vieillesse (A.O.W.) néerlandaise

- Art. 34, § 1er, 1° Côde des impôts sur les revenus 1992

- Art. 2 et 6 L. générale néerlandaise du 31 mai 1956 sur la vieillesse

F.08.0041.N 10 december 2009 AC nr. 737

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Algemeen - Lokale overheden - Recht tot belastingheffing - Inkomstenbelastingen - Verboden gelijkaardige belasting

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Algemeen - Lokale overheden - Recht tot belastingheffing - Inkomstenbelastingen - Verboden gelijkaardige belasting - Gemeentebelasting op vertoningen en vermakelijkheden

Een gemeentebelasting op vertoningen en vermakelijkheden die wordt berekend op de verwezenlijkte omzet, verminderd met de daarop toegepaste belasting op de toegevoegde waarde, is een verboden gelijkaardige belasting in zoverre de omzet een essentieel element uitmaakt dat in aanmerking wordt genomen voor de vaststelling van de grondslag van de inkomstenbelasting die wordt geheven ten laste van de schuldenaar van die Belasting (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Algemeen - Lokale overheden - Recht tot belastingheffing - Inkomstenbelastingen - Verboden gelijkaardige belasting - Gemeentebelasting op vertoningen en vermakelijkheden

- Art. 464, 1° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Een lokale belasting die is gestoeld op één van de wezenlijke componenten die rechtstreeks de grondslag van de inkomstenbelastingen bepalen, is een verboden "gelijkaardige belasting" in de zin van artikel 464, 1°, van het W.I.B. (1992) (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Algemeen - Lokale overheden - Recht tot belastingheffing - Inkomstenbelastingen - Verboden gelijkaardige belasting

- Art. 464, 1° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusions de l'avocat général THIJS.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Généralités - Autorités locales - Droit de lever l'impôt - Impôts sur les revenus - Interdiction de taxes similiaires

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Généralités - Autorités locales - Droit de lever l'impôt - Impôts sur les revenus - Interdiction de taxes similiaires - Taxe communale sur les spectacles et les divertissements

Une taxe communale sur les spectacles et divertissements qui est calculée sur le chiffre d'affaire réalisé, diminué de la taxe sur la valeur ajoutée appliquée sur celui-ci, constitue une taxe similaire interdite dans la mesure où le chiffre d'affaire constitue un élément essentiel qui est pris en considération pour fixer la base de l'impôt sur les revenus qui est levé à charge du débiteur de cette taxe (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans A.C.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Généralités - Autorités locales - Droit de lever l'impôt - Impôts sur les revenus - Interdiction de taxes similiaires - Taxe communale sur les spectacles et les divertissements

- Art. 464, 1° Côde des impôts sur les revenus 1992

Une taxe locale qui est fondée sur un des composants essentiels qui déterminent directement la base des impôts sur les revenus, constitue une "taxe similaire" interdite au sens de l'article 464, 1°, du Code des impôts sur les revenus 1992 (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans A.C.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Généralités - Autorités locales - Droit de lever l'impôt - Impôts sur les revenus - Interdiction de taxes similiaires

- Art. 464, 1° Côde des impôts sur les revenus 1992

F.08.0044.F 6 november 2009 AC nr. 644

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Belastingzaken - Inkomstenbelastingen - Invordering van de belasting - Beslag - Appèlrechter - Beslissing tot opheffing - Voorlopige tenuitvoerlegging - Bevoegdheid

HOGER BEROEP - Belastingzaken - Inkomstenbelastingen - Invordering van de belasting - Beslag - Appèlrechter - Beslissing tot opheffing - Voorlopige tenuitvoerlegging - Bevoegdheid

INKOMSTENBELASTINGEN - Rechten - Tenuitvoerlegging en voorrechten van de schatkist - Invordering van de belasting - Overdracht van een handelszaak - Kennisgeving van de overdracht - Ontstentenis - Ontvanger der directe belastingen - Invordering - Bevoegdheid

Conclusions de l'avocat général HENKES.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière fiscale - Impôts sur les revenus - Recouvrement de l'impôt - Saisie - Juge d'appel - Décision de levée - Exécution provisoire - Pouvoir

APPEL - Matière fiscale - Impôts sur les revenus - Recouvrement de l'impôt - Saisie - Juge d'appel - Décision de levée - Exécution provisoire - Pouvoir

IMPOTS SUR LES REVENUS - Droits, exécution et privileges du tresor public - Recouvrement de l'impôt - Cession d'un fonds de commerce - Notification de la cession - Défaut - Receveur des contributions directes - Recouvrement - Pouvoir

Artikel 300, § 2, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 staat eraan in de weg dat de appelrechter de voorlopige tenuitvoerlegging beveelt van zijn beslissing om een met het oog op de invordering van de belasting gedaan beslag op te heffen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Belastingzaken - Inkomstenbelastingen - Invordering van de belasting - Beslag - Appèlrechter - Beslissing tot opheffing - Voorlopige tenuitvoerlegging - Bevoegdheid

- Art. 300, § 2 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

HOGER BEROEP - Belastingzaken - Inkomstenbelastingen - Invordering van de belasting - Beslag - Appèlrechter - Beslissing tot opheffing - Voorlopige tenuitvoerlegging - Bevoegdheid

- Art. 300, § 2 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

L'article 300, § 2, du Code des impôts sur les revenus 1992 fait obstacle à ce que le juge d'appel ordonne l'exécution provisoire de sa décision de lever une saisie effectuée en recouvrement de l'impôt (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière fiscale - Impôts sur les revenus - Recouvrement de l'impôt - Saisie - Juge d'appel - Décision de levée - Exécution provisoire - Pouvoir

- Art. 300, § 2 Côde des impôts sur les revenus 1992

APPEL - Matière fiscale - Impôts sur les revenus - Recouvrement de l'impôt - Saisie - Juge d'appel - Décision de levée - Exécution provisoire - Pouvoir

- Art. 300, § 2 Côde des impôts sur les revenus 1992

Artikel 442bis, § 1, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 staat de ontvanger der directe belastingen niet toe, om bij ontstentenis van kennisgeving van de overdracht, de invordering te vervolgen van de belastingen die de cedent verschuldigd is op de schuldvordering van de cessionaris tegen een derde die ontstaan is uit de exploitatie, na de overdracht, door de cessionaris, van aan hem overgedragen bestanddelen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

INKOMSTENBELASTINGEN - Rechten - Tenuitvoerlegging en voorrechten van de schatkist - Invordering van de belasting - Overdracht van een handelszaak - Kennisgeving van de overdracht - Ontstentenis - Ontvanger der directe belastingen - Invordering - Bevoegdheid

- Art. 442bis, § 1 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

L'article 442bis, § 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992 n'autorise pas le receveur des contributions directes, en l'absence de notification de la cession, à poursuivre le recouvrement des impôts dus par le cédant sur la créance détenue par le cessionnaire contre un tiers et trouvant sa source dans l'exploitation postérieure à la cession, par le cessionnaire, des éléments qui lui ont été cédés (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Droits, exécution et privileges du tresor public - Recouvrement de l'impôt - Cession d'un fonds de commerce - Notification de la cession - Défaut - Receveur des contributions directes - Recouvrement - Pouvoir

- Art. 442bis, § 1er Côde des impôts sur les revenus 1992

F.08.0048.F — 30 oktober 2009 — AC nr. 631

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Wijziging door de administratie van een aangifte - Vermeldingen - Vereisten

Conclusions de l'avocat général HENKES.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Rectification de la déclaration par l'administration - Mentions - Exigences

---

De beslissing is niet naar recht verantwoord wanneer zij de nietigheid van een aanslag enkel hieruit afleidt dat het wijzigingsbericht de omstandigheid niet vermeldt die aanleiding geeft tot de toepassing van artikel 358 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, aangezien het voor de toepassing van artikel 346 van dat wetboek volstaat dat de belastingplichtige in staat gesteld wordt de gegevens en redenen na te gaan en te betwisten die de administratie aanvoert en die naar haar oordeel de wijzigingen die zij zinnens is aan te brengen, verantwoorden, en noch voormeld artikel 346 noch voormeld artikel 358 vereisen dat dit wijzigingsbericht noodzakelijk de hoger aangegeven vermelding moet bevatten (1). (1) Zie concl. O.M., Pas., 2009, nr ...

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Wijziging door de

N'est pas légalement justifiée la décision qui déduit la nullité d'une cotisation de la seule omission dans l'avis de rectification de la mention de la circonstance qui donne lieu à l'application de l'article 358 du Code des impôts sur les revenus 1992, dès lors que pour satisfaire à l'article 346 dudit code il suffit que le contribuable soit mis à même d'examiner et de discuter les éléments et les motifs invoqués par l'administration qui paraissent justifier les modifications qu'elle se propose d'apporter et qu'il n'est requis ni par l'article 346 ni par l'article 358 précités que cet avis de rectification doive nécessairement faire la mention précitée (1). (1) Voir les conclusions contraires du ministère public.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Rectification

administratie van een aangifte - Vermeldingen - Vereisten - Artt. 346 en 358 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

de la déclaration par l'administration - Mentions - Exigences - Art. 346 et 358 Côde des impôts sur les revenus 1992

F.08.0049.N 12 november 2009 AC nr. 660

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bezwaar - Bezwaartermijn - Aanvang

Conclusions de l'avocat général THIJS.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Réclamations - Délai pour introduire la réclamation - Point de départ

---

De termijn om een bezwaarschrift in te dienen, wanneer de inning van de belastingen niet op een andere wijze dan per kohier geschiedt, loopt vanaf de datum waarop de brief, waarbij het aanslagbiljet of de aanslag aan de geadresseerde per gewone brief wordt ter kennis gebracht, moet vermoed worden aan deze geadresseerde te zijn aangeboden geweest en loopt niet vanaf de datum waarop de brief aan de postdiensten wordt toevertrouwd (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bezwaar - Bezwaartermijn - Aanvang

- Art. 371 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Le délai pour introduire une réclamation, en cas de perception des impôts non perçus autrement que par rôle, court à partir de la date à laquelle la lettre, portant l'avertissement-extrait de rôle ou l'avis de cotisation à la connaissance du destinataire par simple lettre, doit être présumée avoir été présentée à ce destinataire et ne court pas à partir de la date à laquelle la lettre a été confiée aux services de la poste (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Réclamations - Délai pour introduire la réclamation - Point de départ

- Art. 371 Côde des impôts sur les revenus 1992

F.08.0055.F 4 september 2009 AC nr. 478

In de zin van artikel 18, tweede lid, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 kan een geldlening worden vastgesteld door een boeking op de rekening-courant van de aandeelhouder of van de persoon die een opdracht of functies als vermeld in artikel 32, eerste lid, 1°, uitoefent, maar een dergelijke boeking impliceert niet noodzakelijk het bestaan van een leningcontract in de zin van die bepaling (1). (1) Het Hof heeft dezelfde dag een tweede arrest in die zin gewezen: AR F.08.0054 (niet gepubliceerd); zie ook Cass., 16 nov. 2006, AR F.05.0068.F, A.C., 2006, nr 569.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Inkomsten uit roerende goederen - Vennoot - Geldlening aan zijn vennootschap - Inschrijving op rekening-courant

Au sens de l'article 18, alinéa 2, du Code des impôts sur les revenus 1992, un prêt d'argent peut être constaté par une inscription au compte courant de l'actionnaire ou de la personne qui exerce un mandat ou des fonctions qui sont visés à l'article 32, alinéa 1er, 1°, mais une telle inscription n'implique pas nécessairement l'existence d'un contrat de prêt au sens de cette disposition (1). (1) La Cour a rendu le même jour un second arrêt en ce sens: RG F.08.0054.F (inédit); voir également Cass., 16 novembre 2006, RG F.05.0068.F, Pas., 2006, n° 569.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus de biens meubles - Associé - Prêt d'argent à sa société - Inscription au compte courant

---

F.08.0056.F 18 december 2009 AC nr. 765

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Recht op rechtszekerheid - Door aanschrijvingen van de administratie gewekte schijn - Overtuiging van de belastingsplichtige - Toepassing van de wet

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Beginsel van goed bestuur - Recht op rechtszekerheid - Wettelijkheidsbeginsel - Belastingadministratie - Verplichting

Conclusions de l'avocat général HENKES.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Droit à la sécurité juridique - Apparence créée par des circulaires de l'administration - Conviction du contribuable - Application de la loi

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Principe de bonne administration - Droit à la sécurité juridique - Principe de légalité - Administration fiscale - Obligation

---

Het recht op rechtszekerheid impliceert niet dat de belastingplichtige de toepassing van een met de wet strijdige regeling kan eisen door zich te beroepen op de door de aanschrijvingen van de administratie gewekte schijn, daar die schijn bij hem niet de gewettigde overtuiging heeft kunnen wekken dat de administratie afzag van de strikte toepassing van de wet (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Recht op rechtszekerheid - Door aanschrijvingen van de administratie gewekte schijn - Overtuiging van de belastingsplichtige - Toepassing van de wet

Le droit à la sécurité juridique n'implique pas que le contribuable puisse se prévaloir, pour exiger l'application d'un régime contraire à la loi, de l'apparence créée par des circulaires de l'administration, cette apparence n'ayant pu faire naître dans son chef la conviction justifiée que l'administration renonçait à l'application stricte de la loi (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Droit à la sécurité juridique - Apparence créée par des circulaires de l'administration - Conviction du contribuable - Application de la loi

De beginselen van goed bestuur, die het recht op rechtszekerheid omvatten, zijn bindend voor de belastingadministratie; zij moet de wet toepassen en het staat haar niet vrij om afstand te doen van de verplichting om de wettelijk verschuldigde belasting vast te stellen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Beginsel van goed bestuur - Recht op rechtszekerheid - Wettelijkheidsbeginsel - Belastingadministratie - Verplichting

Les principes de bonne administration, qui comprennent le droit à la sécurité juridique, s'imposent à l'administration fiscale; celle-ci doit appliquer la loi et n'est pas libre de renoncer à établir l'impôt légalement dû (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Principe de bonne administration - Droit à la sécurité juridique - Principe de légalité - Administration fiscale - Obligation

F.08.0062.F 18 december 2009 AC nr. 766

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

GERECHTSKOSTEN - Belastingzaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 Ger.W. - Eiser belastingplichtige - Staat als verweerder - Beroep ongegrond - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding

Conclusions de l'avocat général HENKES.

FRAIS ET DEPENS - Matière fiscale - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure visée à l'article 1022 du Code judiciaire - Contribuable demandeur - Etat défendeur - Recours non fondé - Condamnation au paiement de l'indemnité de procédure

Uit artikel 392, §2, W.I.B. 1992, en artikel 162bis Sv., volgt dat, wanneer het hof van beroep, dat kennisneemt van een beroep van de belastingplichtige tegen een beslissing van de directeur der belastingen op grond van artikel 377 W.I.B. 1992, zoals het van toepassing was vóór de wijziging ervan bij W. 15 maart 1999 betreffende de beslechting van fiscale geschillen, dat beroep niet-gegrond verklaart, die belastingplichtige moet veroordelen om aan de Staat, verweerder, de in artikel 1022, Ger. W., bedoelde rechtsplegingsvergoeding te betalen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

GERECHTSKOSTEN - Belastingzaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 Ger.W. - Eiser belastingplichtige - Staat als verweerder - Beroep ongegrond - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding

- Art. 392, § 2 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Il suit de l'article 392, § 2, du Code des impôts sur les revenus 1992 et de l'article 162bis du Code d'instruction criminelle que la cour d'appel qui, saisie d'un recours formé par un contribuable contre une décision du directeur des contributions sur la base de l'article 377 du Code des impôts sur les revenus 1992, tel qu'il était applicable avant sa modification par la loi du 15 mars 1999 relative au contentieux en matière fiscale, déclare ce recours non fondé, doit condamner ce contribuable à payer à l'Etat défendeur l'indemnité de procédure visée à l'article 1022 du Code judiciaire (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

FRAIS ET DEPENS - Matière fiscale - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure visée à l'article 1022 du Code judiciaire - Contribuable demandeur - Etat défendeur - Recours non fondé - Condamnation au paiement de l'indemnité de procédure

- Art. 392, § 2 Côde des impôts sur les revenus 1992

F.08.0066.F 30 oktober 2009 AC nr. 632

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten - Hof van Cassatie - Verplichting

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Prejudicieel geschil - Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten - Verplichting

REGISTRATIE (RECHT VAN) - Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten - Grondwettelijk Hof - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Verplichting

Conclusions de l'avocat général HENKES.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe - Cour de cassation - Obligation

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Question préjudicielle - Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe - Obligation

ENREGISTREMENT (DROIT D') - Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe - Cour constitutionnelle - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation

Krachtens artikel 26, § 2, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 is het Hof ertoe verplicht het Grondwettelijk Hof de vraag te stellen of artikel 62, eerste lid, van het Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten, in samenhang met artikel 44 van dat wetboek, indien het aldus wordt uitgelegd dat het uitsluitend van toepassing is op de bij authentieke akte gedane verkopen, de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet schendt door een onderscheid in behandeling te maken tussen de personen die beroepshalve onroerende goederen kopen om ze te verkopen, naargelang de onderhandse akte waarbij zij een onroerend goed kopen al dan niet ter registratie wordt aangeboden voor het verlijden van de authentieke koopakte (1). (1) Concl. adv.-gen., Pas., 2009, nr ...

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten - Hof van Cassatie - Verplichting

- Artt. 10, 11 en 172 Grondwet 1994

- Artt. 44 en 62 Wetboek registratierechten

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Prejudicieel geschil - Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten - Verplichting

- Artt. 10, 11 en 172 Grondwet 1994

- Artt. 44 en 62 Wetboek registratierechten

REGISTRATIE (RECHT VAN) - Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten - Grondwettelijk Hof - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Verplichting

- Artt. 10, 11 en 172 Grondwet 1994

- Artt. 44 en 62 Wetboek registratierechten

En vertu de l'article 26, § 2, de la loi spéciale du 6 janvier 1989, la Cour est tenue de poser à la Cour constitutionnelle la question de savoir si, interprété en ce sens qu'il s'applique exclusivement aux ventes faites par acte authentique, l'article 62, alinéa 1er, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, combiné avec l'article 44 de ce code, viole les articles 10, 11 et 172 de la Constitution en établissant une différence de traitement entre les personnes qui exercent la profession d'acheter des immeubles en vue de la revente selon que la convention sous seing privé par laquelle elles achètent un bien immeuble est présentée ou non à l'enregistrement avant la passation de l'acte authentique de vente (1). (1) Voir les conclusions contraires du ministère public.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe - Cour de cassation - Obligation

- Art. 10, 11 et 172 Constitution 1994

- Art. 44 et 62 Code des droits d'enregistrement

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Question préjudicielle - Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe - Obligation

- Art. 10, 11 et 172 Constitution 1994

- Art. 44 et 62 Code des droits d'enregistrement

ENREGISTREMENT (DROIT D') - Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe - Cour constitutionnelle - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation

- Art. 10, 11 et 172 Constitution 1994

- Art. 44 et 62 Code des droits d'enregistrement

F.08.0070.N 15 oktober 2009 AC nr. 587

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Allerlei - Onderzoek en controle - Verplichtingen van de belastingplichtige - Fiscaal bankgeheim - Leasingsmaatschappijen - Bankgeheim

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Allerlei - Onderzoek en controle - Verplichtingen van de belastingplichtige - Fiscaal bankgeheim - Onderworpen instellingen

Conclusions de l'avocat général THIJS.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Divers - Investigations et contrôle - Obligations du contribuable - Secret bancaire fiscal - Sociétés de leasing - Secret bancaire

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Divers - Investigations et contrôle - Obligations du contribuable - Secret bancaire fiscal - Etablissements soumis

Het bankgeheim geldt niet ten aanzien van de verkoop door een leasingmaatschappij van een voertuig dat voordien het voorwerp heeft uitgemaakt van een leasingsovereenkomst, aan een andere persoon dan de leasingnemer, ook niet ingeval de aankoopoptie door de leasingnemer, met instemming van de leasinggever aan deze persoon werd overgedragen (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Allerlei - Onderzoek en controle - Verplichtingen van de belastingplichtige - Fiscaal bankgeheim - Leasingsmaatschappijen - Bankgeheim

- Art. 318, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Le secret bancaire ne vaut pas à l'égard de la vente par une société de leasing d'un véhicule qui a été l'objet auparavant d'un contrat de leasing, à une personne autre que le preneur en leasing, même si l'option d'achat est cédée à cette personne par le preneur en leasing avec l'accord du donneur en leasing (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans A.C.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Divers - Investigations et contrôle - Obligations du contribuable - Secret bancaire fiscal - Sociétés de leasing - Secret bancaire

- Art. 318, al. 1er Côde des impôts sur les revenus 1992

Met de bank-, wissel-, krediet- en spaarinstellingen die aan het fiscaal bankgeheim onderworpen zijn, worden de financiële instellingen in het algemeen bedoeld en niet alleen de instellingen waarvan de werkzaamheden bestaan in het in ontvangst nemen van gelddeposito's of het verlenen van krediet voor eigen rekening; financiële instellingen omvatten ook de ondernemingen die een werkzaamheid van financiële leasing uitoefenen (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Allerlei - Onderzoek en controle - Verplichtingen van de belastingplichtige - Fiscaal bankgeheim - Onderworpen instellingen

Il y a lieu d'entendre par établissements de banque, de change, de crédit et d'épargne qui sont soumis au secret bancaire fiscal, les établissements financiers en général et pas uniquement les établissements dont les activités consistent à recevoir des sommes en dépôt ou à accorder un crédit pour leur propre compte; les établissements financiers comprennent aussi les entreprises qui exercent une activité de leasing financier (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans A.C.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Divers - Investigations et contrôle - Obligations du contribuable - Secret bancaire fiscal - Etablissements soumis

F.08.0072.F 18 december 2009 AC nr. 767

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Algemeen - Uitoefening van de geneeskunde - Verhuur van cliënteel - Dokterspraktijk in de vorm van een B.V.B.A. - Veinzing

Conclusions de l'avocat général HENKES.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Généralités - Exercice de la médecine - Location de la clientèle - Cabinet médical en S.P.R.L. - Simulation

Het arrest is naar recht verantwoord, wanneer het, op grond van zijn overwegingen waaruit blijkt dat de medische activiteit uitsluitend door de arts is voortgezet nadat deze een overeenkomst tot verhuur van zijn cliënteel had gesloten met een B.V.B.A., die belast werd met het beheer en de administratie van de medische activiteit en waarvan hij een van de bestuurders is, beslist dat de partijen bij die overeenkomst niet alle gevolgen daarvan hebben aanvaard en dat die akte bijgevolg geveinsd is (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Algemeen - Uitoefening van de geneeskunde - Verhuur van cliënteel - Dokterspraktijk in de vorm van een B.V.B.A. - Veinzing

Est légalement justifié l'arrêt, qui sur la base de ses considérations d'où il ressort que l'activité médicale a continué à être exercée par le seul médecin après la convention de location de sa clientèle conclu par lui avec une S.P.R.L. chargée de la gestion et de l'administration de l'activité médicale, dont il est un des administrateurs, décide que les parties à cette convention n'en ont pas accepté toutes les conséquences et que, dès lors, cet acte est simulé (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Généralités - Exercice de la médecine - Location de la clientèle - Cabinet médical en S.P.R.L. - Simulation

F.08.0073.N 15 oktober 2009 AC nr. 588

Conclusie van advocaat-generaal THIJS.

REGISTRATIE (RECHT VAN) - Vermindering wegens bescheiden woning - Uitsluiting - Bezit van een tot woning bestemd onroerend goed

Onder een onroerend goed dat tot bewoning is bestemd in de zin van artikel 54, derde lid, W. Reg., wordt in het algemeen spraakgebruik een onroerend goed verstaan dat dient tot bewoning zonder dat vereist is dat het reeds effectief kan bewoond worden (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

REGISTRATIE (RECHT VAN) - Vermindering wegens bescheiden woning - Uitsluiting - Bezit van een tot woning bestemd onroerend goed

- Art. 53, eerste lid, 2°, en derde lid Wetboek registratierechten

Conclusions de l'avocat général THIJS.

ENREGISTREMENT (DROIT D') - Réduction pour une habitation modeste - Exclusion - Possession d'un immeuble affecté à l'habitation

En langage courant, on entend par immeuble affecté à l'habitation au sens de l'article 54, alinéa 3, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe un immeuble qui sert à l'habitation sans qu'il soit requis qu'il puisse déjà être effectivement habité (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

ENREGISTREMENT (DROIT D') - Réduction pour une habitation modeste - Exclusion - Possession d'un immeuble affecté à l'habitation

- Art. 53, al. 1er, 2°, et al. 3 Code des droits d'enregistrement

F.08.0077.F 6 november 2009 AC nr. 645

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Algemeen - Vereffening - Vereffenaar - Plicht

Uit artikel 185 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen volgt dat de vereffenaars de activa slechts na de betaling van de schulden of na de consignatie van de bedragen die voor die betaling noodzakelijk zijn, onder de vennoten mogen verdelen en dat zij derhalve niet mogen nalaten de schuldvorderingen van de vennootschap op die vennoten te innen indien er onbetaalde schulden zijn, ook al worden deze betwist (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Algemeen - Vereffening - Vereffenaar - Plicht

- Art. 185 Wet van 30 nov. 1935 houdende samengeschakelde wetten op de handelsvennootschappen

Conclusions de l'avocat général HENKES.

SOCIETES - Sociétés commerciales - Généralités - Liquidation - Liquidateur - Devoir

Il suit de l'article 185 des lois coordonnées sur les sociétés commerciales que les liquidateurs ne peuvent distribuer l'actif aux associés qu'après le paiement des dettes ou la consignation des sommes nécessaires à ce paiement et qu'ils ne peuvent dès lors s'abstenir de recouvrer les créances de la société sur ses associés lorsqu'il existe des dettes impayées, fussent-elles contestées (1). (1) Voir les conclusions du MP

SOCIETES - Sociétés commerciales - Généralités - Liquidation - Liquidateur - Devoir

- Art. 185 Lois sur les sociétés commerciales coordonnées par arrêté royal du 30 novembre 1935

F.08.0079.F 27 november 2009 AC nr. 703

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Beslissing van de directeur - Vonnis van de rechtbank van eerste aanleg - Hoger beroep - Subsidiaire aanslag - Wettigheid

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorziening voor het hof van beroep - Beslissing van de directeur - Vonnis van de rechtbank van eerste aanleg - Hoger beroep - Subsidiaire aanslag - Wettigheid

Conclusions de l'avocat général HENKES.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Décision directoriale - Jugement du tribunal de première instance - Appel - Cotisation subsidiaire - Légalité

IMPOTS SUR LES REVENUS - Recours devant la cour d'appel - Décision directoriale - Jugement du tribunal de première instance - Appel - Cotisation subsidiaire - Légalité

De beslissing volgens welke artikel 356 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, dat van toepassing is op het aanslagjaar 1996, vereist dat de voorziening tegen de met redenen omklede beslissing van de directeur van de belastingen of van de door hem gedelegeerde ambtenaar rechtstreeks bij het hof van beroep aanhangig gemaakt wordt en volgens welke de belastingadministratie aan dat hof geen subsidiaire aanslag mag voorleggen in geval van hoger beroep tegen het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg dat over een dergelijke beslissing uitspraak doet, is niet naar recht verantwoord (1). (1) Zie concl. O.M., Pas., 2009, nr. ...

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorziening voor het hof van beroep - Beslissing van de directeur - Vonnis van de rechtbank van eerste aanleg - Hoger beroep - Subsidiaire aanslag - Wettigheid

- Art. 356 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Beslissing van de directeur - Vonnis van de rechtbank van eerste aanleg - Hoger beroep - Subsidiaire aanslag - Wettigheid

- Art. 356 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

N'est pas légalement justifiée la décision que l'article 356 du Code des impôts sur les revenus 1992, applicable à l'exercice 1996, exige que la cour d'appel soit saisie directement du recours formé contre la décision motivée du directeur des contributions ou du fonctionnaire délégué par lui, et qui refuse que l'administration fiscale puisse soumettre à cette cour une cotisation subsidiaire en cas d'appel contre un jugement du tribunal de première instance statuant ensuite d'une telle décision (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Recours devant la cour d'appel - Décision directoriale - Jugement du tribunal de première instance - Appel - Cotisation subsidiaire - Légalité

- Art. 356 Côde des impôts sur les revenus 1992

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Décision directoriale - Jugement du tribunal de première instance - Appel - Cotisation subsidiaire - Légalité

- Art. 356 Côde des impôts sur les revenus 1992

F.08.0083.F 27 november 2009 AC nr. 704

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

CASSATIEBEROEP - Belastingzaken - Vormen - Algemeen - Verzoekschrift - Belastingadministratie - Ondertekening en neerlegging - Ambtenaar - Discriminatie tussen de administratie en de belastingschuldige - Middel van niet-ontvankelijkheid - Invloed

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Oud artikel 335 WIB 92 - Aanslagjaar 1998 - Aanslag, bij vonnis nietig verklaard door de rechtbank van eerste aanleg - Nieuwe aanslag - Wettigheid

Conclusions de l'avocat général HENKES.

POURVOI EN CASSATION - Matière fiscale - Formes - Généralités - Requête - Administration fiscale - Signature et dépôt - Fonctionnaire - Discrimination entre l'administration et le contribuable - Fin de non-recevoir - Incidence

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - CIR 92, article 355 ancien - Exercice d'imposition 1998 - Cotisation annulée par jugement du tribunal de première instance - Cotisation nouvelle - Légalité

De zogezegde discriminatie tussen de belastingadministratie en de belastingschuldigen die in strijd is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en die voortvloeit uit de artikelen 378 en 379 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 indien artikel 378 aldus wordt geïnterpreteerd dat het geen afbreuk doet aan het recht van de bevoegde ambtenaar om zelf een cassatieverzoekschrift te ondertekenen en neer te leggen en dat alleen de belastingschuldigen zich door een advocaat moeten laten bijstaan, heeft geen invloed op de uitspraak over het middel van niet-ontvankelijkheid dat tegen het cassatieberoep is aangevoerd en hieruit is afgeleid dat het door de belastingadministratie ingediende cassatieverzoekschrift niet door een advocaat is ondertekend, aangezien die discriminatie, gesteld al dat ze werkelijk zou bestaan, de ontvankelijkheid van het cassatieberoep van de administratie niet in het gedrang kan brengen (1). (1) Zie andersluidende concl. O.M., Pas., 2009, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Belastingzaken - Vormen - Algemeen - Verzoekschrift - Belastingadministratie - Ondertekening en neerlegging - Ambtenaar - Discriminatie tussen de administratie en de belastingschuldige - Middel van niet-ontvankelijkheid - Invloed

- Art. 378 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Est sans incidence sur la solution de la fin de non-recevoir opposée à un pourvoi et déduite de ce que la requête en cassation remise par l'administration fiscale n'est pas signée par un avocat, une prétendue discrimination entre l'administration fiscale et les contribuables contraire aux articles 10 et 11 de la Constitution, créée par les articles 378 et 379 du Code des impôts sur les revenus 1992 si l'article 378 est interprété en ce sens qu'il laisse intact le droit du fonctionnaire compétent de signer et de déposer lui-même une requête en cassation et que seuls les contribuables sont astreints à l'obligation d'être assistés par un avocat, dès lors que, à la supposer vérifiée, cette discrimination n'est pas de nature à affecter la recevabilité du pourvoi de l'administration (1). (1) Voir les conclusions contraires du ministère public.

POURVOI EN CASSATION - Matière fiscale - Formes - Généralités - Requête - Administration fiscale - Signature et dépôt - Fonctionnaire - Discrimination entre l'administration et le contribuable - Fin de non-recevoir - Incidence

- Art. 378 Côde des impôts sur les revenus 1992

De beslissing dat het op grond van het oud artikel 355 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 niet is toegestaan een nieuwe aanslag in te kohieren als de rechtbank van eerste aanleg een aanslag voor het aanslagjaar 1998 nietig verklaard heeft, is niet naar recht verantwoord (1). (1) Zie andersluidende concl. O.M., Pas., 2009, nr. ...

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Oud artikel 335 WIB 92 - Aanslagjaar 1998 - Aanslag, bij vonnis nietig verklaard door de rechtbank van eerste aanleg - Nieuwe aanslag - Wettigheid

- Art. 355 Oud Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

N'est pas légalement justifiée la décision que l'article 355 ancien du Code des impôts sur les revenus 1992 n'autorise pas l'enrôlement d'une cotisation nouvelle en cas d'annulation, par le tribunal de première instance, d'une cotisation rattachée à l'exercice d'imposition 1998 (1). (1) Voir les conclusions contraires du ministère public.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - CIR 92, article 355 ancien - Exercice d'imposition 1998 - Cotisation annulée par jugement du tribunal de première instance - Cotisation nouvelle - Légalité

- Art. 355 Ancien Côde des impôts sur les revenus 1992

F.08.0084.F 27 november 2009 AC nr. 705

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Invordering - Rechtsvordering - Verjaring - Bewijskrachtige gegevens waarvan de administratie kennis gekregen heeft - Oorsprong

Conclusions de l'avocat général HENKES.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Recouvrement - Action - Prescription - Eléments probants venus à la connaissance de l'administration - Origine

Uit artikel 81bis, § 1, derde lid, 3°, van het Wetboek van de belastingen over de toegevoegde waarde, meer bepaald uit de woorden "waarvan de administratie kennis gekregen heeft" kan niet worden afgeleid dat de bewijskrachtige gegevens waarop de btw-administratie zich kan beroepen om de belasting in te vorderen, afkomstig moeten zijn van een andere administratie of van derden (1). (1) Zie concl. adv.-gen., Pas., 2009, nr. ...

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Invordering - Rechtsvordering - Verjaring - Bewijskrachtige gegevens waarvan de administratie kennis gekregen heeft - Oorsprong

- Art. 81bis, § 1, derde lid, 3° Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Il ne se déduit pas de l'article 81bis, § 1er, alinéa 3, 3°, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, et en particulier des termes "venus à la connaissance de l'administration", que les éléments probants dont l'administration de la taxe sur la valeur ajoutée peut se prévaloir pour recouvrer la taxe doivent provenir d'une autre administration ou de tiers (1). (1) Voir les conclusions contraires du ministère public.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Recouvrement - Action - Prescription - Eléments probants venus à la connaissance de l'administration - Origine

- Art. 81bis, § 1er, al. 3, 3° Code de la taxe sur la valeur ajoutée

F.08.0088.F 4 juni 2009 AC nr. 374

Het arrest dat beslist dat de verweerster de eiser terecht verwijt dat hij niet op loyale wijze heeft meegewerkt aan de bewijsvoering en dat hij voor het hof van beroep volhardt in een houding die reeds door de eerste rechter was gelaakt, verantwoordt naar recht de beslissing waarbij de eiser tot de maximale rechtsplegingsvergoeding wordt veroordeeld.

GERECHTSKOSTEN - Belastingzaken - Procedure voor de feitenrechter - Belasting over de toegevoegde waarde - Vrijstellingen - Intracommunautaire uitvoer, invoer, leveringen en verwervingen, alsook internationaal vervoer - Goederen, verzonden of vervoerd buiten België maar binnen de Gemeenschap - Bewijs - Samenwerking - Gebrek - Rechtsplegingsvergoeding - Maximumbedragen

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

Justifie légalement sa décision de condamner le demandeur à l'indemnité de procédure maximale, l'arrêt qui considère que la défenderesse dénonce à juste titre dans le chef du demandeur, un manque de collaboration déloyal à la charge de la preuve et la persistance devant la cour d'appel dans une attitude déjà décriée par le premier juge.

FRAIS ET DEPENS - Matière fiscale - Procédure devant le juge du fond - Taxe sur la valeur ajoutée - Exemptions - Exportations, importations, livraisons et acquisitions intracommunautaires et transports internationaux - Biens expédiés ou transportés en dehors de la Belgique mais à l'intérieur de la Communauté - Preuve - Collaboration - Défaut - Indemnité de procédure - Montants maxima

- Art. 1022 Code judiciaire

Het arrest dat beslist dat het inschrijvingsbewijs dat de verkoopfactuur en de stukken betreffende de identiteit van de koper van het voertuig vervolledigt, samen met die stukken een geheel van met elkaar overeenstemmende documenten vormt waaruit ontegensprekelijk blijkt dat het litigieuze voertuig buiten België is vervoerd naar een land van de Gemeenschap, verantwoordt naar recht zijn beslissing dat de belastingplichtige het bewijs levert dat bij artikel 3, eerste lid, van het koninklijk besluit nr 52 van 29 december 1992 vereist is opdat hij in aanmerking zou kunnen komen voor de vrijstelling, bedoeld in artikel 39bis, eerste lid, 1°, btw.-wetboek

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Vrijstellingen - Intracommunautaire uitvoer, invoer, leveringen en verwervingen, alsook internationaal vervoer - Goederen, verzonden of vervoerd buiten België maar binnen de Gemeenschap - Bewijs

- Art. 39bis, eerste lid, 1° Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

- Art. 3, eerste lid KB nr. 52 van 29 dec. 1992

Justifie légalement sa décision que l'assujetti apporte la preuve requise par l'article 3, alinéa 1er, de l'arrêté royal n° 52 du 29 décembre 1992 pour pouvoir bénéficier de l'exemption prévue à l'article 39bis, alinéa 1er, 1°, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, l'arrêt qui considère que le certificat d'immatriculation, qui complète la facture de vente et les pièces concernant l'identification de l'acquéreur du véhicule, forme avec ceux-ci un ensemble de documents concordants qui établit, sans conteste, le transport du véhicule litigieux hors de la Belgique à destination d'un pays de la Communauté.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Exemptions - Exportations, importations, livraisons et acquisitions intracommunautaires et transports internationaux - Biens expédiés ou transportés en dehors de la Belgique mais à l'intérieur de la Communauté - Preuve

- Art. 39bis, al. 1er, 1° Code de la taxe sur la valeur ajoutée

- Art. 3, al. 1er A.R. n° 52 du 29 décembre 1992

F.08.0092.F 28 mei 2009 AC nr. 358

Het middel dat is afgeleid uit de miskenning van de bewijskracht van een akte, is niet ontvankelijk wanneer de bestreden beslissing de bewoordingen van die akte niet overneemt en de eiser de akte niet regelmatig tot staving van zijn cassatieberoep overlegt (1). (1) Zie Cass., 6 nov. 2008, AR F.07.0026.F, AC, 2008, nr 617.

CASSATIEMIDDELEN - Algemeen - Bewijskracht van de akten - Miskenning - Te voegen stuk - Overname van de bewoordingen van de akte - Ontvankelijkheid

- Artt. 1319, 1320 en 1322 Gerechtelijk Wetboek

Est irrecevable le moyen pris de la violation de la foi due à un acte lorsque la décision attaquée ne reproduit pas les termes de cet acte et que le demandeur ne le produit pas en forme régulière à l'appui de son pourvoi (1). (1) Voir Cass., 6 novembre 2008, RG F.07.0026.F, Pas., 2008, n° 617.

MOYEN DE CASSATION - Généralités - Foi due aux actes - Violation - Pièce à joindre - Reproduction des termes de l'acte - Recevabilité

- Art. 1319, 1320 et 1322 Code judiciaire

F.09.0013.F 27 november 2009 AC nr. 706

Conclusie van advocaat-generaal HENKES.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Wijziging door de administratie van een aangifte - Voorwaarde - Juridische gevolgen, getrokken uit de aangifte

Conclusions de l'avocat général HENKES.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Rectification de la déclaration par l'administration - Condition - Déduction des conséquences juridiques de la déclaration

Het arrest van het hof van beroep schendt artikel 346, eerste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, wanneer het een aanslag nietig verklaart op grond dat de bevoegde belastingdienst, om een aanslag in de personenbelasting wettig op naam van beide feitelijk gescheiden echtgenoten te kunnen vaststellen, reeds bij de aanvang een procedure tot wijziging van de aangifte dient in te stellen en daarbij de reden dient op te geven waarom de echtgenoot niet als alleenstaande maar als echtgenoot dient te worden aangemerkt, daar het hier een wijziging betreft van een gegeven dat in zijn aangifte vermeld staat, terwijl de administratie, door een aanslag vast te stellen op naam van beide echtgenoten, zich ertoe beperkt heeft de juridische gevolgen te trekken uit de in hun aangifte vermelde feitelijke scheiding zonder dat gegeven te wijzigen (1). (1) Zie concl. O.M., Pas., 2009, nr ....

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Wijziging door de administratie van een aangifte - Voorwaarde - Juridische gevolgen, getrokken uit de aangifte

- Art. 346, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Viole l'article 346, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992, l'arrêt de la cour d'appel qui annule une cotisation pour le motif, que pour établir légalement une cotisation à l'impôt des personnes physiques à charge de deux conjoints séparés de faits, le service de taxation compétent doit initier dès l'origine une procédure de rectification de la déclaration en indiquant le motif pour lequel le conjoint doit être considéré comme conjoint et non comme isolé puisqu'il s'agit de rectifier un élément mentionné dans sa déclaration, alors que, en établissant une imposition commune au nom desdits conjoints, l'administration s'est limitée à déduire les conséquences juridiques de la séparation de fait mentionnée dans leur déclaration sans rectifier cet élément (1). (1) Voir les conclusions du ministère public.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Rectification de la déclaration par l'administration - Condition - Déduction des conséquences juridiques de la déclaration

- Art. 346, al. 1er Côde des impôts sur les revenus 1992

G.09.0137.N 22 juli 2009 AC nr. 458

Vermits inzake de vestiging en invordering van de provincie- en gemeentebelastingen het verzoekschrift houdende voorziening in cassatie en het antwoord op de voorziening door een advocaat mogen worden ondertekend en dienvolgens voor het instellen van het cassatieberoep in dit geschil de tussenkomst van een advocaat bij het Hof van Cassatie niet vereist is (1), verwerpt het Bureau voor rechtsbijstand van het Hof het verzoek tot rechtsbijstand, in zoverre het strekt tot de aanwijzing van een advocaat bij het Hof van Cassatie (1). (1) Zie Cass., 12 dec. 2008, AR F.07.0035.N, AC, 2008, nr. 727, met concl. van advocaat-generaal Thijs.

CASSATIEBEROEP - Belastingzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Provincie- en gemeentebelastingen - Tussenkomst van advocaat - Gevolg - Rechtsbijstand

- Art. 378 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Artt. 667, 675, 676, 677 en 682 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 10, 11 en 12 Wet 24 dec. 1996

RECHTSBIJSTAND - Cassatieberoep - Belastingzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Provincie- en gemeentebelastingen - Tussenkomst van advocaat

- Art. 378 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Artt. 667, 675, 676, 677 en 682 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 10, 11 en 12 Wet 24 dec. 1996

Dès lors qu'en matière de l'établissement et recouvrement de taxes provinciales et communales, la requête relative au pourvoi en cassation et la réponse au pourvoi peuvent être signées par un avocat et que, dès lors, l'introduction d'un pourvoi, dans ce litige, ne requiert pas l'intervention d'un avocat à la Cour de cassation (1), le Bureau d'assistance judiciaire de la Cour rejette la requête en assistance judiciaire, dans la mesure où celle-ci tend à la désignation d'un avocat à la Cour de cassation. (1) Voir Cass., 12 décembre 2008, RG F.07.0035.N, n° 797, avec les concl. de l'avocat général Thijs.

POURVOI EN CASSATION - Matière fiscale - Formes - Formes du pourvoi et indications - Taxes provinciales et communales - Intervention d'un avocat - Conséquence - Assistance judiciaire

- Art. 378 Côde des impôts sur les revenus 1992

- Art. 667, 675, 676, 677 et 682 Code judiciaire

- Art. 10, 11 et 12 L. du 24 décembre 1996

ASSISTANCE JUDICIAIRE - Pourvoi en cassation - Matière fiscale - Formes - Forme du pourvoi et indications - Taxes provinciales et communales - Intervention d'un avocat

- Art. 378 Côde des impôts sur les revenus 1992

- Art. 667, 675, 676, 677 et 682 Code judiciaire

- Art. 10, 11 et 12 L. du 24 décembre 1996

P.06.0898.N 9 juni 2009 AC nr. 534

De rechtspleging van artikel 235ter, Wetboek van Strafvordering doet geen afbreuk aan de eventuele toepassing van de rechtspleging van de artikelen 235 en 235bis, Wetboek van Strafvordering, maar wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling, ter gelegenheid van de controle van het vertrouwelijk dossier, wil overgaan tot een onderzoek van de regelmatigheid van de haar voorgelegde procedure met inbegrip van het onderzoek van de wettigheid en de regelmatigheid van de observatie en infiltratie aan de hand van het strafdossier, dan moet zij een debat openen overeenkomstig artikel 235bis, § 3, Wetboek van Strafvordering.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Artikel 235ter Sv. - Controle van de regelmatigheid van de gehele procedure - Artikel 235bis Sv. - Bevoegdheid op grond van artikel 235, Sv. - Samenloop van de bevoegdheden ex 235, 235bis en 235ter, Sv.

La procédure prévue à l'article 235ter du Code d'instruction criminelle ne porte pas atteinte à l'application éventuelle des procédures prévues aux articles 235 et 235bis du même code, toutefois, la chambre des mises en accusation qui, à l'occasion du contrôle du dossier confidentiel, décide de procéder à l'examen de la régularité de la procédure qui lui est soumis, y compris l'examen de la légalité et de la régularité de l'observation et de l'infiltration à la lumière du dossier répressif, est obligée d'ordonner la réouverture des débats comme il est prescrit à l'article 235bis, § 3, du Code d'instruction criminelle.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la mise en oeuvre des méthodes particulires de recherche d'observation et d'infiltration - Code d'instruction criminelle, article 235ter - Contrôle de la régularité de l'ensemble de la procédure - C.I.cr., article 235bis - Compétence fondée sur l'article 235 du Code d'instruction criminelle - Concours des compétences fondées sur les articles 235, 235bis et 235ter du Code d'instruction criminelle

Het artikel 235ter, Wetboek van Strafvordering voert een afzonderlijke, inquisitoire en niet-tegensprekelijke rechtspleging in, waarbij de kamer van inbeschuldigingstelling enkel de regelmatigheid beoordeelt van de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie, voor zover zij daartoe het vertrouwelijk dossier, bedoeld in de artikelen 47septies en 47novies, Wetboek van Strafvordering, moet controleren (1). (1) Cass., 31 okt. 2006, AR P.06.1016.N, nr ...; 31 okt. 2006, AR P.06.0841.N, nr ...

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Beoordeling van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Artikel 235ter Sv.

L'article 235ter du Code d'instruction criminelle instaure une procédure distincte inquisitoire et non-contradictoire en vertu de laquelle la chambre des mises en accusation examine seulement la régularité de la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration dans la mesure où elle est appelée à cet effet à contrôler le dossier confidentiel visé aux articles 47septies et 47novies du Code d'instruction criminelle (1). (1) Cass., 31 octobre 2006, RG P.06.1016.N, n° ...; Cass., 31 octobre 2006, RG P.06.0841.N, n° ...

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Examen de la régularité de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Code d'instruction criminelle, article 235ter

---

Wanneer het Hof van Cassatie vaststelt, enerzijds, dat, anders dan in het geval van de controle van de bijzondere opsporingsmethode observatie en infiltratie bij toepassing van de artikelen 189ter en 235ter, Wetboek van Strafvordering, artikel 416, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, een onmiddellijk cassatieberoep toelaat tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling gewezen bij toepassing van artikel 235bis, Wetboek van Strafvordering, en, anderzijds, dat de procedure van de artikelen 189ter en 235ter, Wetboek van Strafvordering, aan de ene kant en de procedure van artikel 235bis, aan de andere kant dermate vergelijkbaar zijn dat de vraag rijst of dit onderscheid wel verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel neergelegd in de artikelen 10 en 11, Grondwet, stelt het hierover ambtshalve een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Cass., 2 okt. 2007, AR P.07.0988.N, AC, 2007, nr ...; 30 okt. 2007, AR P.07.1150.N, AC, 2007, nr ..., met conclusie eerste advocaat-generaal De Swaef.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Onderscheid mogelijkheid onmiddellijk cassatieberoep bij toepassing artikel 235bis of de artikelen 189ter en 235ter Sv. - Vergelijkbare procedures - Verenigbaarheid van dit onderscheid met de artikelen 10 en 11 GW - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

- Art. 26, § 1, 3° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Onderscheid mogelijkheid onmiddellijk cassatieberoep bij toepassing artikel 235bis of de artikelen 189ter en 235ter Sv. - Vergelijkbare procedures - Verenigbaarheid van dit onderscheid met de artikelen 10 en 11 GW - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

- Art. 26, § 1, 3° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

Lorsque la Cour de cassation constate, d'une part, que, contrairement au cas du contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration en application des articles 189ter et 235ter du Code d'instruction criminelle, l'article 416, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle donne ouverture à un pourvoi en cassation immédiat contre l'arrêt rendu par la chambre des mises en accusation en application de l'article 235bis du Code d'instruction criminelle et, d'autre part, que, d'un côté la procédure des articles 189ter et 235ter du Code d'instruction criminelle et de l'autre la procédure de l'article 235bis sont à tel point comparables que se pose la question de savoir si cette distinction est conciliable avec le principe d'égalité consacré aux articles 10 et 11 de la Constitution, elle pose d'office à cet égard une question préjudicielle à la Cour constitutionnelle (1). (1) Cass., 2 octobre 2007, RG P.07.0988.N, Pas., 2007, n° ...; 30 octobre 2007, RG P.07.1150.N, Pas., 2007, n° ... avec conclusions du premier avocat général De Swaef, AC, 2007, n° ...

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Distinction possibilité pourvoi en cassation immédiat en application de l'article 235bis ou 189ter et 235ter du C.I.cr. - Procédures comparables - Compatibilité de cette distinction avec les articles 10 et 11 de la Constitution - Obligation de la Cour de cassation - Question préjudicielle d'office

- Art. 26, § 1er, 3° Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Distinction possibilité pourvoi en cassation immédiat en application de l'article 235bis ou 189ter et 235ter du C.I.cr. - Procédures comparables - Compatibilité de cette distinction avec les articles 10 et 11 de la Constitution - Obligation de la Cour de cassation - Question préjudicielle d'office

- Art. 26, § 1er, 3° Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

Wanneer in een cassatiemiddel, bij wijze van prejudiciële vraag, wordt aangevoerd dat artikel 235ter, § 6, Wetboek van Strafvordering, dat bepaalt dat tegen de controle van het vertrouwelijk dossier door de kamer van inbeschuldigingstelling, in het kader van het onderzoek van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie, geen rechtsmiddel openstaat, de artikelen 10 en 11, Grondwet schendt, moet het Hof van cassatie deze prejudiciële vraag, die betrekking heeft op de ontvankelijkheid van het cassatieberoep, stellen aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie Cass., 18 juni 1992, AR 9235-9316, nr 547; Cass., 16 dec. 1997, AR P.97.0510.N, nr 559.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Vraag betreffende de ontvankelijkheid van het cassatieberoep - Verplichting voor het Hof

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Vraag betreffende de ontvankelijkheid van het cassatieberoep - Verplichting voor het Hof

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

Lorsqu'un moyen de cassation soulève la question préjudicielle de savoir si l'article 235ter, § 6, du Code d'instruction criminelle, en vertu duquel le contrôle du dossier confidentiel par la chambre des mises en accusation au cours d'un examen de la régularité de la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration n'est susceptible d'aucun recours, viole les articles 10 et 11 de la Constitution, la Cour de cassation est obligée de poser cette question préjudicielle, qui concerne la recevabilité du pourvoi, à la Cour d'arbitrage (1). (1) Voir Cass., 18 juin 1992, RG 9235-9316, n° 547; Cass., 16 décembre 1997, RG P.97.0510.N, n° 559.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Question concernant la recevabilité du pourvoi en cassation - Obligation de la Cour

- Art. 26 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour d'arbitrage - Cour de cassation - Question concernant la recevabilité du pourvoi en cassation - Obligation de la Cour

- Art. 26 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

Wanneer in een middel wordt aangevoerd dat artikel 235ter § 2, derde lid, Wetboek van Strafvordering, de artikelen 10 en 11, van de Grondwet, in samenhang met het artikel 6, E.V.R.M., en artikel 14, I.V.B.P.R., schendt, voor zover dat personen die het voorwerp zijn van observatie voor de controle van de regelmatigheid van die observatie niet toegelaten worden om een kopie te verkrijgen van het strafdossier en slechts over een periode van 48 uren beschikken om inzage te doen in het strafdossier, terwijl andere personen, die zich in een vergelijkbare situatie bevinden omdat zij het voorwerp uitmaken van een even ingrijpende schending van hun privé-leven, zoals die zich voordoet bij een beschikking tot huiszoeking of een beschikking tot telefoontap, de regelmatigheid daarvan wél aan de hand van een kopie van het strafdossier kunnen toetsen en eveneens over een langere periode dan 48 uren beschikken om die regelmatigheid te controleren, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Controle van de regelmatigheid van een observatie of infiltratie - Controle van de regelmatigheid van een huiszoeking of telefoontap - Vergelijkbare opsporingsmethodes wat de schending van het privéleven betreft - Onderscheid inzake de mogelijkheid tot verkrijgen van kopie van strafdossier en inzake de termijn van inzage in het strafdossier - Cassatiemiddel dat de onverenigbaarheid van dit onderscheid met de artikelen 10 en 11 GW aanvoert - Verplichting voor het Hof van Cassatie

Lorsque un moyen fait valoir que l'article 235ter, § 2, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle viole les articles 10 et 11 de la Constitution lu en combinaison avec l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et l'article 14 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques dans la mesure où des personnes faisant l'objet d'une observation ne sont pas autorisées en vue du contrôle de la régularité de cette observation à obtenir une copie du dossier répressif et ne peuvent disposer que d'une période de 48 heures pour consulter le dossier répressif, alors que d'autres personnes se trouvant dans une situation comparable parce qu'elles font l'objet d'une même violation radicale de leur vie privée, comme c'est le cas lors d'une ordonnance de perquisition ou d'une ordonnance d'écoute téléphonique, peuvent en contrôler la régularité au moyen d'une copie du dossier répressif et disposent d'une période de plus de 48 heures pour contrôler cette régularité, la Cour pose une question préjudicielle à la Cour constitutionnelle.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Contrôle de la régularité d'une observation ou d'une infiltration - Contrôle de la régularité d'une perquisition ou d'une écoute téléphonique - Méthodes de recherche comparables du point de vue de la violation de la vie privée - Distinction en matière de la possibilité d'obtenir une copie du dossier répressif et du délai pour consulter le dossier répressif - Moyen de cassation invoquant l'incompatibilité de cette distinction avec les articles 10 et 11 de la Constitution - Obligation de la Cour de

- Art. 26, § 1, 3° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Controle van de regelmatigheid van een observatie of infiltratie - Controle van de regelmatigheid van een huiszoeking of telefoontap - Vergelijkbare opsporingsmethodes wat de schending van het privéleven betreft - Onderscheid inzake de mogelijkheid tot verkrijgen van kopie van strafdossier en inzake de termijn van inzage in het strafdossier - Cassatiemiddel dat de onverenigbaarheid van dit onderscheid met de artikelen 10 en 11 GW aanvoert - Verplichting voor het Hof van Cassatie

- Art. 26, § 1, 3° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

Wanneer in een middel wordt aangevoerd dat de artikelen 47sexies, § 3, 1°, 2°, 3°, en 5°, en 47septies, § 2, in samenhang met het artikel 235ter, § 2, Wetboek van Strafvordering, de artikelen 10 en 11, van de Grondwet, in samenhang met het artikel 6, E.V.R.M., schenden, voor zover dat de personen die het voorwerp zijn van de bijzondere opsporingsmethode observatie, niet toegelaten worden om in een contradictoir debat, in aanwezigheid van alle procespartijen aan de hand van alle stukken van het strafdossier met de nodige tijd en faciliteiten en met het tegensprekelijk horen van getuigen, de regelmatigheid te betwisten van de bijzondere opsporingsmethode observatie, terwijl andere personen die zich in een vergelijkbare situatie bevinden omdat zij het voorwerp uitmaken van een beschikking tot huiszoeking of een beschikking tot telefoontap, wel worden toegelaten om in een contradictoir debat, in aanwezigheid van alle procespartijen aan de hand van alle stukken van het strafdossier met de nodige tijd en faciliteiten en met het tegensprekelijk horen van getuigen, de regelmatigheid te betwisten van de beschikking tot huiszoeking of de beschikking tot telefoontap, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Controle van de regelmatigheid van een observatie of infiltratie - Controle van de regelmatigheid van een huiszoeking of telefoontap - Vergelijkbare opsporingsmethodes wat de schending van het privéleven betreft - Onderscheid inzake de mogelijkheid tot het voeren van een contradictoir debat in aanwezigheid van alle procespartijen - Cassatiemiddel dat de onverenigbaarheid van dit onderscheid met de artikelen 10 en 11 GW aanvoert - Verplichting voor het Hof van Cassatie

- Art. 26, § 1, 3° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

cassation

- Art. 26, § 1er, 3° Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Contrôle de la régularité d'une observation ou d'une infiltration - Contrôle de la régularité d'une perquisition ou d'une écoute téléphonique - Méthodes de recherche comparables du point de vue de la violation de la vie privée - Distinction en matière de la possibilité d'obtenir une copie du dossier répressif et du délai pour consulter le dossier répressif - Moyen de cassation invoquant l'incompatibilité de cette distinction avec les articles 10 et 11 de la Constitution - Obligation de la Cour de cassation

- Art. 26, § 1er, 3° Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

Lorsque un moyen fait valoir que les articles 47sexies, § 3, 1°, 2°, 3° et 5°, et 47septies, § 2, lus en combinaison avec l'article 235ter, § 2, du Code d'instruction criminelle violent les articles 10 et 11 de la Constitution lus en combinaison avec l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales dans la mesure où les personnes faisant l'objet d'une méthode particulière de recherche d'observation, ne sont pas autorisées à contester la régularité de la méthode particulière de recherche d'observation, dans des débats contradictoires en présence de toutes les parties au procès au moyen de tous les éléments du dossier répressif et en disposant du temps et des facilités nécessaires et en pouvant procéder à l'audition contradictoire des témoins, alors que d'autres personnes se trouvant dans une situation comparable dans la mesure où elles font l'objet d'une ordonnance de perquisition ou d'une ordonnance d'écoute téléphonique, peuvent contester la régularité de l'ordonnance de perquisition ou de l'ordonnance d'écoute téléphonique dans des débats contradictoires en présence de toutes les parties au procès au moyen de tous les éléments du dossier répressif en disposant du temps et des facilités nécessaires et en pouvant procéder à l'audition contradictoire des témoins, la Cour pose une question préjudicielle à la Cour constitutionnelle.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Contrôle de la régularité d'une observation ou d'une infiltration - Contrôle de la régularité d'une perquisition ou d'une écoute téléphonique - Méthodes de recherche comparables du point de vue de la violation de la vie privée - Distinction en matière de la possibilité de mener des débats contradictoires en présence de toutes les parties au procès - Moyen de cassation invoquant l'incompatibilité de cette distinction avec les articles 10 et 11 de la Constitution - Obligation de la Cour de cassation

- Art. 26, § 1er, 3° Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Controle van de regelmatigheid van een observatie of infiltratie - Controle van de regelmatigheid van een huiszoeking of telefoontap - Vergelijkbare opsporingsmethodes wat de schending van het privéleven betreft - Onderscheid inzake de mogelijkheid tot het voeren van een contradictoir debat in aanwezigheid van alle procespartijen - Cassatiemiddel dat de onverenigbaarheid van dit onderscheid met de artikelen 10 en 11 GW aanvoert - Verplichting voor het Hof van Cassatie

- Art. 26, § 1, 3° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Contrôle de la régularité d'une observation ou d'une infiltration - Contrôle de la régularité d'une perquisition ou d'une écoute téléphonique - Méthodes de recherche comparables du point de vue de la violation de la vie privée - Distinction en matière de la possibilité de mener des débats contradictoires en présence de toutes les parties au procès - Moyen de cassation invoquant l'incompatibilité de cette distinction avec les articles 10 et 11 de la Constitution - Obligation de la Cour de cassation

- Art. 26, § 1er, 3° Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

---

P.06.1518.N 15 december 2009 AC nr. 743

Artikel 217 van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek, moet aldus worden uitgelegd dat de lidstaten kunnen bepalen dat het uit een douaneschuld voortvloeiende bedrag aan rechten wordt geboekt door de opneming van dit bedrag in het door de bevoegde douaneautoriteiten opgemaakte proces-verbaal van bevinding van een inbreuk op de toepasselijke douanewetgeving (1). (1) H.v.J., 16 juli 2009, C-126/08, Jur. H.V.J. 2009, I, ...; Zie: Cass., 5 juni 2007, AR P.06.1404.N, AC, 2007, nr. 304; Cass., 26 feb. 2008, AR P.07.1543.N, AC, 2008, nr. 130; Cass., 8 dec. 2009, AR P.07.0747.N, AC, 2009, nr. ...

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Artikel 217 - Douaneschuld - Boeking

L'article 217 du règlement (C.E.E.) n° 2913/92 du Conseil du 12 octobre 1992 établissant le Code des douanes communautaire, doit être interprété en ce sens que les États membres peuvent prévoir que l'enregistrement du montant des droits résultant d'une dette douanière est réalisé par l'inscription dudit montant dans le procès-verbal établi par les autorités douanières compétentes et constatant une infraction à la législation douanière applicable (1). (1) C.J.C.E., 16 juillet 2009, C-126/08, Rec.C.J.C.E., 2009, I, ...; voir Cass., 5 juin 2007, RG P.06.1404.N, Pas., 2007, n° 304; Cass., 26 février 2008, RG P.07.1543.N, Pas., 2008, n° 130; Cass., 8 décembre 2009, RG P.07.0747.N, Pas., 2009, n° ...

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Article 217 - Dette douanière - Prise en compte

---

Artikel 221, lid 1, van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek, moet aldus worden uitgelegd dat de douaneautoriteiten het te betalen bedrag aan in- of uitvoerrechten enkel rechtsgeldig op een daartoe geëigende wijze aan de schuldenaar kunnen meedelen wanneer zij het bedrag van die rechten tevoren hebben geboekt (1). (1) H.v.J., 16 juli 2009, C-124/08 en C-125/08, Jur. H.V.J. 2009, I, ...; Cass., 26 feb. 2008, AR P.06.1518.N, AC, 2008, nr. 129; Cass., 8 dec. 2009, AR P.07.0747.N, AC, 2009, nr. ...

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Artikel 221.1 - Douaneschuld - Mededeling - Rechtsgeldigheid

L'article 221, paragraphe 1er, du règlement (C.E.E.) n° 2913/92 du Conseil du 12 octobre 1992 établissant le Code des douanes communautaire, doit être interprété en ce sens que la communication par les autorités douanières au débiteur, selon les modalités appropriées, du montant des droits à l'importation ou à l'exportation à payer ne peut être valablement effectuée que si le montant de ces droits a été préalablement porté en compte par lesdites autorités (1). (1) C.J.C.E., 16 juillet 2009, C-124/08 et C-125/08, Rec.C.J.C.E., 2009, I, ...; Cass., 26 février 2008, RG P.06.1518.N, Pas., 2008, n° 129; Cass., 8 décembre 2009, RG P.07.0747.N, Pas., 2009, n° ...

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Article 221.1 - Dette douanière - Communication - Validité

Artikel 221, lid 3, van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek, moet aldus worden uitgelegd dat de douaneautoriteiten na het verstrijken van de termijn van drie jaar te rekenen vanaf de datum waarop de douaneschuld is ontstaan, rechtsgeldig tot mededeling van het bedrag van de wettelijk verschuldigde rechten aan de schuldenaar kunnen overgaan wanneer zij ingevolge een strafrechtelijk vervolgbare handeling niet in staat waren het juiste bedrag van die rechten vast te stellen, ook wanneer die schuldenaar de betrokken handeling niet heeft gepleegd (1). (1) H.v.J., 16 juli 2009, C-124/08 en C-125/08, Jur. H.V.J. 2009, I, ...; Cass., 26 feb. 2008, AR P.06.1518.N, AC, 2008, nr. 129.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Artikel 221.3 - Douaneschuld - Boeking - Mededeling - Termijn - Mededeling na het verstrijken van de termijn - Voorwaarde

L'article 221, paragraphe 3, du règlement n° 2913/92 du Conseil du 12 octobre 1992 établissant le Code des douanes communautaire, doit être interprété en ce sens que les autorités douanières peuvent procéder valablement à la communication au débiteur du montant des droits légalement dus après l'expiration du délai de trois ans à compter de la naissance de la dette douanière lorsque le montant exact desdits droits n'a pas pu être déterminé par lesdites autorités par suite d'un acte passible de poursuites judiciaires répressives, même si ledit débiteur n'est pas l'auteur de cet acte (1). (1) C.J.C.E., 16 juillet 2009, C-124/08 et C-125/08, Rec.C.J.C.E., 2009, I, ...; Cass., 26 février 2008, RG P.06.1518.N, Pas., 2008, n° 129.

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Article 221.3 - Dette douanière - Prise en compte - Communication - Délai - Communication après l'expiration du délai - Condition

---

Artikel 257, § 1, Algemene Wet Douane en Accijnzen legt de titularis of de cessionaris van een douane- of accijnsdocument, waarvan de aanzuivering of de wederoverlegging ten kantore van uitreiking is voorgeschreven, de wettelijke verplichting op erop toe te zien en ervoor in te staan dat de aanzuivering of de wederoverlegging wordt verricht, zodat het feit zelf van de niet-aanzuivering of de niet-overlegging inhoudt dat de titularis of de cessionaris van het document wetens en willens aan de hem opgelegde wettelijke verplichting is tekort gekomen; hij is alleen dan niet strafbaar, wanneer hij geloofwaardig maakt dat zijn nalaten het gevolg was van overmacht of onoverwinnelijke dwaling (1). (1) Zie Cass., 19 nov. 1997, AR P.97.1077.F, AC 1997, nr. 490; Cass., 29 april 2003, AR P.02.1461.N, AC 2003, nr. 269; Cass., 7 dec. 2004, AR P.04.1154.N, AC 2004, nr. 595.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Algemene Wet douane en accijnzen - Niet-aanzuivering of niet-wederoverlegging van douane- of accijnsdocumenten - Artikel 257, § 1 - Wetens en willens tekort komen aan de opgelegde wettelijke verplichting - Strafbaarheid

- Art. 257, § 1 Douane en accijnzenwet 18 juli 1977

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Moreel bestanddeel - Douane en accijnzen - Algemene Wet douane en accijnzen - Niet-aanzuivering of niet-wederoverlegging van douane- of accijnsdocumenten - Artikel 257, § 1 - Strafbaarheid

- Art. 257, § 1 Douane en accijnzenwet 18 juli 1977

L'article 257, §1, de la loi générale sur les douanes et accises impose au titulaire ou au cessionnaire d'un document de douane ou d'accise, dont l'apurement ou la représentation au bureau de délivrance est prescrite, l'obligation légale de garantir et de veiller à l'accomplissement de l'apurement ou de la représentation, de sorte que le fait même du non-apurement ou de la non-représentation implique que le titulaire ou le concessionnaire du document a sciemment et volontairement manqué à l'obligation légale qui lui est impartie ; il n'est pas punissable que lorsqu'il peut rendre crédible que son défaut était la conséquence d'un cas de force majeure ou d'erreur invincible (1). (1) Voir: Cass., 19 novembre 1997, RG P.97.1077.F, Pas., 1997, n° 490; Cass., 29 avril 2003, RG P.02.1461.N, Pas., 2003, n° 269; Cass., 7 décembre 2004, RG P.04.1154.N, Pas., 2004, n° 595.

DOUANES ET ACCISES - Loi générale sur les douanes et accises - Non-apurement ou non-représentation de document de douanes ou d'accises - Article 257, § 1er - Manquer sciemment et volontairement à l'obligation légale impartie - Caractère punissable

- Art. 257, § 1 L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Elément moral - Douanes et accises - Loi générale sur les douanes et accises - Non-apurement ou non-représentation de document de douanes ou d'accises - Article 257, § 1er - Caractère punissable

- Art. 257, § 1 L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises

---

Mededaderschap door rechtstreekse uitlokking in de zin van artikel 66, derde lid, Strafwetboek kan plaatsgrijpen door een onthouding wanneer er een rechtsplicht tot handelen bestaat, de onthouding opzettelijk is en zij een positieve aanmoediging uitmaakt tot het plegen van het misdrijf (1). (1) Zie Cass., 29 april 2003, AR P.02.1461.N, AC 2003, nr. 269.

MISDRIJF - Deelneming - Onthouding - Strafbare deelneming

- Art. 66, derde lid Strafwetboek

La corréité par provocation directe au sens de l'article 66, alinéa 3, du Code pénal peut avoir lieu en s'abstenant lorsqu'il y a un devoir juridique d'agir, que l'omission est intentionnelle et qu'elle constitue une incitation positive à commettre le délit (1). (1) Voir: Cass., 29 avril 2003, RG P.02.1461.N, Pas., 2003, n° 269.

INFRACTION - Participation - Abstention - Participation punissable

- Art. 66, al. 3 Code pénal

Mededaderschap in de zin van artikel 66 Strafwetboek vereist niet dat de mededader zelf het opzet heeft dat vereist is voor het misdrijf waaraan hij zijn medewerking verleent; het is vereist maar volstaat dat hij wetens en willens zijn medewerking verleent aan het door de dader gewilde misdrijf (1). (1) Zie: Cass., 9 okt. 1990, AR 3453, AC 1990-1991, nr. 69; Cass., 13 mei 1998, AR P.98.0149.F, AC 1999, nr. 248; Cass., 22 juni 2004, AR P.03.1620.N, AC 2004, nr. 344.

MISDRIJF - Deelneming - Opzet - Moreel bestanddeel

- Art. 66 Strafwetboek

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Deelneming - Opzet

- Art. 66 Strafwetboek

La corréité au sens de l'article 66 du Code pénal ne requiert pas que l'intention, requise pour commettre le délit auquel un co-auteur coopère, émane du co-auteur même ; il est nécessaire mais il suffit qu'il ait sciemment et volontairement prêté son aide à l'exécution du délit voulu par l'auteur (1). (1) Voir: Cass., 9 octobre 1990, RG 3453, Pas., 1990, n° 69; Cass., 13 mai 1998, RG P.98.0149.F, Pas., 1990, n° 248; Cass., 22 juin 2004, RG P.03.1620.N, Pas., 2004, n° 344.

INFRACTION - Participation - Intention - Elément moral

- Art. 66 Code pénal

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Participation - Intention

- Art. 66 Code pénal

Op de navorderingen wegens overtredingen, fraudes en misdrijven inzake douane en accijnzen is de verjaringstermijn voor rechtsvorderingen van het burgerlijk recht toepasselijk, dit is de verjaringstermijn ingesteld door artikel 2262bis, §1, Burgerlijk Wetboek. (1). (1) R.P.D.B., dl. IV, Bruylant-Librairie générale de droit, Bruxelles-Paris, 1950, trefwoord 'Douanes et accises', nr. 632.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Verjaring - Algemene Wet douane en accijnzen - Navorderingen wegens overtredingen, fraudes en misdrijven

- Art. 2262bis, § 1 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 279 tot 285 Douane en accijnzenwet 18 juli 1977

DOUANE EN ACCIJNZEN - Algemene Wet douane en accijnzen - Navorderingen wegens overtredingen, fraudes en misdrijven - Verjaringstermijn

- Art. 2262bis, § 1 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 279 tot 285 Douane en accijnzenwet 18 juli 1977

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Burgerlijke vordering voor de strafrechter - Algemene Wet douane en accijnzen - Navorderingen wegens overtredingen, fraudes en misdrijven - Verjaringstermijn

- Art. 2262bis, § 1 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 279 tot 285 Douane en accijnzenwet 18 juli 1977

Le délai de prescription prévu pour les actions en droit civil est applicable aux recouvrements du chef de contraventions, fraudes et délits en matière de douanes et accises, en l'occurrence le délai de prescription établi par l'article 2262bis, § 1, du Code civil (1). (1) R.P.D.B., tome IV, Bruylant-Librairie générale de droit, Bruxelles-Paris, 1950, mot clef 'Douanes et accices', n° 632.

ACTION CIVILE - Prescription - Loi générale sur les douanes et accises - Recouvrements du chef de contraventions, fraudes et délits

- Art. 2262bis, § 1 Code civil

- Art. 279 à 285 L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises

DOUANES ET ACCISES - Loi générale sur les douanes et accises - Recouvrements du chef de contraventions, fraudes et délits - Délai de prescription

- Art. 2262bis, § 1 Code civil

- Art. 279 à 285 L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Action civile intentée devant le juge répressif - Loi générale sur les douanes et accises - Recouvrements du chef de contraventions, fraudes et délits - Délai de prescription

- Art. 2262bis, § 1 Code civil

- Art. 279 à 285 L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises

---

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of artikel 221.1 van het Communautair Douanewetboek alzo dient begrepen te worden dat de voorgeschreven mededeling van een douaneschuld aan de belastingplichtige slechts rechtsgeldig kan geschieden na de boeking ervan, met andere woorden, of de in artikel 221.1 van het Communautair Douanewetboek voorgeschreven mededeling van een douaneschuld aan de belastingplichtige steeds door de boeking ervan dient te zijn voorafgegaan teneinde rechtsgeldig te zijn, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen. (1). (1) Cass., 26 feb. 2008, AR P.07.0747.N; zie: Cass., 5 juni 2007, AR P.06.1404.N, AC, 2007, nr. ...

Lorsque, devant la Cour, la question se pose de savoir si l'article 221.1 du Code des douanes communautaire doit être interprété en ce sens que la communication prescrite d'une dette douanière à l'assujetti ne peut être faite valablement qu'après sa prise en compte, soit, en d'autres termes, que la communication valable au sens de l'article 221.1 du Code des douanes communautaire, d'une dette douanière à l'assujetti, prévue à l'article 221.1 du Code des douanes communautaire, requiert qu'elle soit toujours précédée de sa prise en compte, la Cour pose une question préjudicielle à la Cour de Justice des Communautés européennes (1). (1) Cass., 26 février 2008, RG P.07.0747.N, (non publié); voir: Cass., 5 juin 2007, RG P.06.1404.N, Pas., 2007, n°....

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Artikel 221.1 - Douaneschuld - Boeking - Mededeling - Rechtsgeldigheid van de mededeling - Prejudicieel geschil - Vraag om uitlegging

- Art. 35 Verdrag 7 feb. 1992 betreffende de Europese Unie

- Art. 221.1 Communautair Douanewetboek

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Douane en accijnzen - Communautair Douanewetboek - Artikel 221.1 - Douaneschuld - Boeking - Mededeling - Rechtsgeldigheid van de mededeling - Vraag om uitlegging

- Art. 35 Verdrag 7 feb. 1992 betreffende de Europese Unie

- Art. 221.1 Communautair Douanewetboek

PREJUDICIEEL GESCHIL - Europese Unie - Douane en accijnzen - Communautair Douanewetboek - Artikel 221.1 - Douaneschuld - Boeking - Mededeling - Rechtsgeldigheid van de mededeling - Vraag om uitlegging

- Art. 35 Verdrag 7 feb. 1992 betreffende de Europese Unie

- Art. 221.1 Communautair Douanewetboek

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Article 221.1 - Dette douanière - Prise en compte - Communication - Validité de la communication - Question préjudicielle - Demande d'interprétation

- Art. 35 Tr. du 7 février 1992 sur l'Union européenne

- Art. 221.1 Code des douanes communautaire

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Douanes et accises - Code des douanes communautaire - Article 221.1 - Dette douanière - Prise en compte - Communication - Validité de la communication - Demande d'interprétation

- Art. 35 Tr. du 7 février 1992 sur l'Union européenne

- Art. 221.1 Code des douanes communautaire

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Union européenne - Douanes et accises - Code des douanes communautaire - Article 221.1 - Dette douanière - Prise en compte - Communication - Validité de la communication - Demande d'interprétation

- Art. 35 Tr. du 7 février 1992 sur l'Union européenne

- Art. 221.1 Code des douanes communautaire

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of artikel 221.3 van het Communautair Douanewetboek, zoals van toepassing vóór de wijziging door artikel 1 van de Verordening (EEG) nr. 2700/2000, alzo dient te worden begrepen dat de mogelijkheid van de douaneautoriteiten om buiten de termijn van drie jaren te rekenen vanaf het ontstaan van de douaneschuld tot een rechtsgeldige mededeling van het geboekte bedrag te kunnen overgaan wanneer deze schuld ingevolge een strafrechtelijk vervolgbare handeling is ontstaan, slechts geldt ten aanzien van de persoon die aan deze strafrechtelijk vervolgbare handeling ten grondslag ligt, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen.

Lorsque, devant la Cour, la question se pose de savoir si l'article 221.3 du Code des douanes communautaire, dans sa version antérieure à sa modification par l'article 1 du Règlement (CE) nº 2700/2000, doit être interprété en ce sens qu'après l'expiration du délai de trois ans à compter de la date de la naissance de la dette douanière, la possibilité des autorités douanières de procéder à une communication valable du montant pris en compte lorsque cette dette est née ensuite d'un acte passible de poursuites judiciaires répressives, ne vaut qu'à l'égard de la personne qui est à la base de cet acte passible de poursuites judiciaires répressives, la Cour pose une question préjudicielle à la Cour de Justice des Communautés européennes.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Artikel 221.3 - Douaneschuld - Boeking - Mededeling - Termijn - Mededeling na het verstrijken van de termijn - Voorwaarde - Draagwijdte - Prejudicieel geschil - Vraag om uitlegging

- Art. 35 Verdrag 7 feb. 1992 betreffende de Europese Unie

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Article 221.3 - Dette douanière - Prise en compte - Communication - Délai - Communication après l'expiration du délai - Condition - Portée - Question préjudicielle - Demande d'interprétation

- Art. 35 Tr. du 7 février 1992 sur l'Union européenne

- Art. 221.3 Communautair Douanewetboek

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Douane en accijnzen - Communautair Douanewetboek - Artikel 221.3 - Douaneschuld - Boeking - Mededeling - Termijn - Mededeling na het verstrijken van de termijn - Voorwaarde - Draagwijdte - Prejudicieel geschil - Vraag om uitlegging

- Art. 35 Verdrag 7 feb. 1992 betreffende de Europese Unie

- Art. 221.3 Communautair Douanewetboek

PREJUDICIEEL GESCHIL - Europese Unie - Douane en accijnzen - Communautair Douanewetboek - Artikel 221.3 - Douaneschuld - Boeking - Mededeling - Termijn - Mededeling na het verstrijken van de termijn - Voorwaarde - Draagwijdte - Prejudicieel geschil - Vraag om uitlegging

- Art. 35 Verdrag 7 feb. 1992 betreffende de Europese Unie

- Art. 221.3 Communautair Douanewetboek

- Art. 221.3 Code des douanes communautaire

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Douanes et accises - Code des douanes communautaire - Article 221.3 - Dette douanière - Prise en compte - Communication - Délai - Communication après l'expiration du délai - Condition - Portée - Question préjudicielle - Demande d'interprétation

- Art. 35 Tr. du 7 février 1992 sur l'Union européenne

- Art. 221.3 Code des douanes communautaire

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Union européenne - Douanes et accises - Code des douanes communautaire - Article 221.3 - Dette douanière - Prise en compte - Communication - Délai - Communication après l'expiration du délai - Condition - Portée - Question préjudicielle - Demande d'interprétation

- Art. 35 Tr. du 7 février 1992 sur l'Union européenne

- Art. 221.3 Code des douanes communautaire

P.07.0747.N 8 december 2009 AC nr. 723

Artikel 217 van verordening (E.E.G.) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek, moet aldus worden uitgelegd dat de lidstaten kunnen bepalen dat het uit een douaneschuld voortvloeiende bedrag aan rechten wordt geboekt door de opneming van dit bedrag in het door de bevoegde douaneautoriteiten opgemaakte proces-verbaal van bevinding van een inbreuk op de toepasselijke douanewetgeving (1). (1) H.V.J., 16 juli 2009, C-126/08, Jur. H.V.J. 2009, I, ...; Zie: Cass., 5 juni 2007, AR P.06.1404, AC, 2007, nr. 304; Cass., 26 feb. 2008, AR P.07.1543.N, AC, 2008, nr. 130.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Artikel 217 - Douaneschuld - Boeking

L'article 217 du règlement (C.E.E.) n° 2913/92 du Conseil du 12 octobre 1992, établissant le Code des douanes communautaire, doit être interprété en ce sens que les États membres peuvent prévoir que l'enregistrement du montant des droits résultant d'une dette douanière est réalisé par l'inscription dudit montant dans le procès-verbal établi par les autorités douanières compétentes et constatant une infraction à la législation douanière applicable (1). (1) C.J.C.E., 16 juillet 2009, C-126/08, Rec.C.J.C.E., 2009, I, ...; voir Cass., 5 juin 2007, RG P.06.1404.N, Pas., 2007, n° 304; Cass., 26 février 2008, RG P.07.1543.N, Pas., 2008, n° 130.

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Article 217 - Dette douanière - Prise en compte

---

Artikel 221, lid 1, van verordening (E.E.G.) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek, moet aldus worden uitgelegd dat de douaneautoriteiten het te betalen bedrag aan in- of uitvoerrechten enkel rechtsgeldig op een daartoe geëigende wijze aan de schuldenaar kunnen meedelen wanneer zij het bedrag van die rechten tevoren hebben geboekt (1). (1) H.V.J., 16 juli 2009, C-124/08 en C-125/08, Jur. H.V.J. 2009, I, ...; Cass., 26 feb. 2008, AR P.06.1518.N, AC, 2008, nr. 129.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Artikel 221.1 - Douaneschuld - Mededeling - Rechtsgeldigheid

L'article 221, paragraphe 1er, du règlement (C.E.E.) n° 2913/92 du Conseil du 12 octobre 1992, établissant le Code des douanes communautaire, doit être interprété en ce sens que la communication par les autorités douanières au débiteur, selon les modalités appropriées, du montant des droits à l'importation ou à l'exportation à payer ne peut être valablement effectuée que si le montant de ces droits a été préalablement porté en compte par lesdites autorités (1). (1) C.J.C.E., 16 juillet 2009, C-124/08 et C-125/08, Rec.C.J.C.E., 2009, I, ...; Cass., 26 février 2008, RG P.06.1518.N, Pas., 2008, n° 129.

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Article 221.1 - Dette douanière - Communication - Validité

P.07.0778.N 27 januari 2009 AC nr. ...

De Drugwet en het Dopingdecreet hebben elk een verschillend toepassingsgebied: de Drugwet regelt in het belang van de openbare gezondheid, eensdeels, het vervoer, de invoer, de uitvoer, het bezit, de verkoop, het te koop stellen, het afleveren en het aanschaffen van giftstoffen, slaapmiddelen, verdovende stoffen, ontsmettingsmiddelen en antiseptica, anderdeels de uitoefening van de geneeskunde met betrekking tot die stoffen terwijl het Dopingdecreet enkel het persoonlijk belang van de sportbeoefenaars betreft, namelijk de bescherming van hun fysieke en psychische welzijn in het kader van de sportbeoefening, dit is ter gelegenheid van de voorbereiding op of hun deelname aan een sportmanifestatie (1). (1) Cass., 26 juni 2007, AR P.07.0521.N, nr ...

GENEESKUNDE - Geneesmiddelen (verdovende middelen inbegrepen) - Drugwet - Dopingdecreet - Toepassingsgebied

SPORT - Dopingdecreet - Drugwet - Toepassingsgebied

La loi du 24 février 1921 et le Décret du Conseil flamand du 27 mars 1991 ont chacun un champ d'application différent: la loi du 24 février 1921 règle dans l'intérêt de la santé publique, d'une part, le transport, l'importation, l'exportation, la possession, la vente, la mise en vente, la délivrance et l'acquisition de substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, désinfectantes et antiseptiques, d'autre part, la pratique de l'art de guérir par rapport à ces substances, tandis que le Décret du Conseil flamand concerne uniquement l'intérêt personnel des sportifs, notamment la protection de leur bien-être physique et mental dans le cadre de la pratique du sport, plus spécifiquement à l'occasion de la préparation ou de leur participation à une manifestation sportive.

ART DE GUERIR - Medicaments (y compris stupefiants) - L. du 24 février 1921 - Décret du Conseil flamand du 27 mars 1991 - Champ d'application

SPORT - Décret du Conseil flamand du 27 mars 1991 - L. du 24 février 1921 - Champ d'application

---

Wanneer een sportbeoefenaar, dit is een persoon die zich voorbereidt op of deelneemt aan een sportmanifestatie, zich schuldig maakt aan dopingpraktijken of daarmee gelijkgestelde praktijken, kan hij voor die feiten niet strafrechtelijk vervolgd worden, maar enkel disciplinair worden gestraft (1). (1) Cass., 26 juni 2007, AR P.07.0521.N, nr ...

GENEESKUNDE - Geneesmiddelen (verdovende middelen inbegrepen) - Doping - Sportbeoefenaar - Dopingpraktijk - Strafrechtelijke vervolging - Disciplinaire bestraffing

- Artt. 2, 3° en 6°, 21, § 2, 2°, 43, 3° en 44, eerste lid Decr. Vl. R. 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs

SPORT - Sportbeoefenaar - Dopingpraktijk - Strafrechtelijke vervolging - Disciplinaire bestraffing

- Artt. 2, 3° en 6°, 21, § 2, 2°, 43, 3° en 44, eerste lid Decr. Vl. R. 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs

Lorsqu'un sportif, notamment une personne qui se prépare ou qui participe à une manifestation sportive, se rend coupable de pratiques du dopage ou de pratiques assimilées, il ne peut être poursuivi pénalement pour ces faits, mais uniquement être sanctionné disciplinairement (1). (1) Cass., 26 juin 2007, RG P.07.0521.N, n° ...

ART DE GUERIR - Medicaments (y compris stupefiants) - Dopage - Sportif - Pratique du dopage - Poursuite pénale - Sanction disciplinaire

- Art. 2, 3° et 6°, 21, § 2, 2°, 43, 3° et 44, al. 1er Décr. C. fl. du 27 mars 1991

SPORT - Sportif - Pratique du dopage - Poursuite pénale - Sanction disciplinaire

- Art. 2, 3° et 6°, 21, § 2, 2°, 43, 3° et 44, al. 1er Décr. C. fl. du 27 mars 1991

Wanneer voor het Hof van Cassatie de vraag rijst of artikel 44 van het decreet van de Vlaamse Raad van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening, geïnterpreteerd in die zin dat door dat artikel een strafuitsluitende verschoningsgrond wordt gecreëerd die niet enkel geldt met betrekking tot feiten die alleen strafbaar zijn op grond van artikel 43 Dopingdecreet, maar dat deze ook geldt voor wat betreft het louter bezit van verboden substanties, strafbaar gesteld door de Drugwet, de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheden van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten schendt, in zoverre de toepassing ervan de residuaire bevoegdheid van de federale wetgever in het gedrang brengt, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Cass., 26 juni 2007, AR P.07.0521.N, nr ...

GENEESKUNDE - Geneesmiddelen (verdovende middelen inbegrepen) - Dopingdecreet - Sportbeoefenaar - Dopingpraktijk - Strafuitsluitende verschoningsgrond - Drugwet - Bezit van verboden substanties - Toepassing van de bij decreet bepaalde verschoningsgrond op het door de drugwet strafbaar gestelde feit - Bestaanbaarheid met de onderscheiden bevoegdheden van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten

- Art. 26, § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Artt. 43 en 44, eerste lid Decr. Vl. R. 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs

- Artt. 1, en 2, 2° Wet 24 feb. 1921

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Dopingdecreet - Sportbeoefenaar - Dopingpraktijk - Strafuitsluitende verschoningsgrond - Drugwet - Bezit van verboden substanties - Toepassing van de bij decreet bepaalde verschoningsgrond op het door de drugwet strafbaar gestelde feit - Bestaanbaarheid met de onderscheiden bevoegdheden van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten

- Art. 26, § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Artt. 43 en 44, eerste lid Decr. Vl. R. 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs

- Artt. 1, en 2, 2° Wet 24 feb. 1921

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning - Dopingdecreet - Sportbeoefenaar - Dopingpraktijk - Strafuitsluitende verschoningsgrond - Drugwet - Bezit van verboden substanties - Toepassing van de bij decreet bepaalde verschoningsgrond op het door de drugwet strafbaar gestelde feit - Bestaanbaarheid met de onderscheiden bevoegdheden van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten

- Art. 26, § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Artt. 43 en 44, eerste lid Decr. Vl. R. 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs

- Artt. 1, en 2, 2° Wet 24 feb. 1921

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Dopingdecreet - Sportbeoefenaar - Dopingpraktijk - Strafuitsluitende verschoningsgrond - Drugwet - Bezit van verboden substanties - Toepassing van de bij decreet bepaalde verschoningsgrond op het door de drugwet strafbaar gestelde feit - Bestaanbaarheid met de

Lorsque devant la Cour de cassation la question se pose de savoir si l'article 44 du Décret du Conseil flamand du 27 mars 1991 relatif à la pratique du sport dans le respect des impératifs de santé, interprété en ce sens que cet article instaure une cause d'excuse absolutoire ne portant pas uniquement sur des faits exclusivement punissables en vertu de l'article 43 du Décret du 27 mars 1991, mais également sur la possession simple de substances défendues, punissable en vertu de la loi du 24 février 1921, viole les règles, établies par ou en vertu de la Constitution en vue de déterminer les compétences respectives de l'Etat, des Communautés et des Régions, en tant que l'application de celles-ci compromet la compétence résiduaire du législateur fédéral, la Cour pose une question préjudicielle à la Cour constitutionnelle (1). (1) Cass., 26 juin 2007, RG P.07.0521.N, n° ...

ART DE GUERIR - Medicaments (y compris stupefiants) - Décret du Conseil flamand du 27 mars 1991 - Sportif - Pratique du dopage - Cause d'excuse absolutoire - L. du 24 février 1921 - Possession de substances illicites - Application de la cause d'excuse prévue par décret au fait punissable en vertu de la loi du 24 février 1921 - Conformité aux compétences distinctes de l'Etat, des Communautés et des Régions

- Art. 26, § 2 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 43 et 44, al. 1er Décr. C. fl. du 27 mars 1991

- Art. 1, et 2, 2° L. du 24 février 1921

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Décret du Conseil flamand du 27 mars 1991 - Sportif - Pratique du dopage - Cause d'excuse absolutoire - L. du 24 février 1921 - Possession de substances illicites - Application de la cause d'excuse prévue par décret au fait punissable en vertu de la loi du 24 février 1921 - Conformité aux compétences distinctes de l'Etat, des Communautés et des Régions

- Art. 26, § 2 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 43 et 44, al. 1er Décr. C. fl. du 27 mars 1991

- Art. 1, et 2, 2° L. du 24 février 1921

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08 peine - Décret du Conseil flamand du 27 mars 1991 - Sportif - Pratique du dopage - Cause d'excuse absolutoire - L. du 24 février 1921 - Possession de substances illicites - Application de la cause d'excuse prévue par décret au fait punissable en vertu de la loi du 24 février 1921 - Conformité aux compétences distinctes de l'Etat, des Communautés et des Régions

- Art. 26, § 2 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 43 et 44, al. 1er Décr. C. fl. du 27 mars 1991

- Art. 1, et 2, 2° L. du 24 février 1921

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Question préjudicielle - Décret du Conseil flamand du 27 mars 1991 - Sportif - Pratique du dopage - Cause d'excuse absolutoire - L. du 24 février 1921 - Possession de substances

onderscheiden bevoegdheden van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten

illicites - Application de la cause d'excuse prévue par décret au fait punissable en vertu de la loi du 24 février 1921 - Conformité aux compétences distinctes de l'Etat, des Communautés et des Régions

- Art. 26, § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Art. 26, § 2 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Artt. 43 en 44, eerste lid Decr. Vl. R. 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs

- Art. 43 et 44, al. 1er Décr. C. fl. du 27 mars 1991

- Artt. 1, en 2, 2° Wet 24 feb. 1921

- Art. 1, et 2, 2° L. du 24 février 1921

SPORT - Dopingdecreet - Sportbeoefenaar - Dopingpraktijk - Strafuitsluitende verschoningsgrond - Drugwet - Bezit van verboden substanties - Toepassing van de bij decreet bepaalde verschoningsgrond op het door de drugwet strafbaar gestelde feit - Bestaanbaarheid met de onderscheiden bevoegdheden van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten

SPORT - Décret du Conseil flamand du 27 mars 1991 - Sportif - Pratique du dopage - Cause d'excuse absolutoire - L. du 24 février 1921 - Possession de substances illicites - Application de la cause d'excuse prévue par décret au fait punissable en vertu de la loi du 24 février 1921 - Conformité aux compétences distinctes de l'Etat, des Communautés et des Régions

- Art. 26, § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Art. 26, § 2 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Artt. 43 en 44, eerste lid Decr. Vl. R. 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs

- Art. 43 et 44, al. 1er Décr. C. fl. du 27 mars 1991

- Artt. 1, en 2, 2° Wet 24 feb. 1921

- Art. 1, et 2, 2° L. du 24 février 1921

STRAF - Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Dopingdecreet - Sportbeoefenaar - Dopingpraktijk - Strafuitsluitende verschoningsgrond - Drugwet - Bezit van verboden substanties - Toepassing van de bij decreet bepaalde verschoningsgrond op het door de drugwet strafbaar gestelde feit - Bestaanbaarheid met de onderscheiden bevoegdheden van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten

PEINE - Circonstances attenuantes. causes d'excuse; voir aussi: 276/05 infraction - Décret du Conseil flamand du 27 mars 1991 - Sportif - Pratique du dopage - Cause d'excuse absolutoire - L. du 24 février 1921 - Possession de substances illicites - Application de la cause d'excuse prévue par décret au fait punissable en vertu de la loi du 24 février 1921 - Conformité aux compétences distinctes de l'Etat, des Communautés et des Régions

- Art. 26, § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Art. 26, § 2 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Artt. 43 en 44, eerste lid Decr. Vl. R. 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs

- Art. 43 et 44, al. 1er Décr. C. fl. du 27 mars 1991

- Artt. 1, en 2, 2° Wet 24 feb. 1921

- Art. 1, et 2, 2° L. du 24 février 1921

P.07.0988.N 3 februari 2009 AC nr. 87

Artikel 235ter Wetboek van Strafvordering vereist niet dat de kamer van inbeschuldigingstelling de inverdenkinggestelde hoort buiten de aanwezigheid van het openbaar ministerie en van de andere partijen (1) (2) (3). (1) Cass., 28 okt. 2008, AR P.08.0706.N, AC, 2008, nr. ... met concl. O.M. (2) Het artikel 235ter, § 2, derde lid, Wetboek van Strafvordering werd gewijzigd door artikel 3 van de Wet van 16 jan. 2009 (B.S., 16 jan. 2009, tweede editie, p. 2764), in werking getreden op 16 jan. 2009 (artikel 7). Het gewijzigde artikel bepaalt dat de burgerlijke partijen en de inverdenkinggestelden afzonderlijk, maar in aanwezigheid van de procureur-generaal, worden gehoord door de kamer van inbeschuldigingstelling. (3) In zijn conclusie voor het arrest bedoeld in voetnoot (1) verdedigde het openbaar ministerie het standpunt dat de omstandigheid dat de kamer van inbeschuldigingstelling de burgerlijke partij(en) en de inverdenkinggestelde(n) samen en in elkaars aanwezigheid zou horen, na eerst het openbaar ministerie afzonderlijk te hebben gehoord, niet moet leiden tot de sanctie van de nietigheid van de rechtspleging, hoewel dergelijke werkwijze in strijd is met het formele voorschrift van artikel 235ter, § 2, derde lid, Wetboek van Strafvordering.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Rechtspleging - Artikel 235ter, § 2, tweede en derde lid, Sv. - Afzonderlijk horen van de inverdenkinggestelde

L'article 235ter du Code d'instruction criminelle ne requiert pas l'audition de l'inculpé par la chambre des mises en accusation en l'absence du ministère public et des autres parties (1) (2) (3). (1) Cass., 28 octobre 2008, RG P.08.0706.N, Pas., 2008, n°... avec les concl. du M.P. (2) L'article 235ter, § 2, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle a été modifié par l'article 3 de la loi du 16 janvier 2009 modifiant les articles 189ter, 235ter, 335bis et 416 du Code d'instruction criminelle (M.B., 16 janvier 2009, seconde édition, p. 02764), entrée en vigueur le 16 janvier 2009 (artikel 7). L'article modifié dispose que la chambre des mises en accusation entend séparément les parties civiles et les inculpés, en présence du procureur général. (3) Dans ses conclusions avant l'arrêt annoté (1), le ministère public a soutenu que la circonstance que la chambre des mises en accusation entendrait la (les) partie(s) civile(s) et l' (les) inculpé(s) (1) conjointement et en la présence de l'un et de l'autre, après avoir entendu d'abord et séparément le ministère public, ne doit pas entraîner la sanction de la nullité de la procédure, même si un tel procédé est contraire à la prescription formelle de l'article 235ter, § 2, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherce d'observation et d'infiltration - Procédure - Code d'instruction criminelle, article 235ter, § 2, alinéas 2 et 3 - Audition distincte de l'inculpé

Ook al wordt er geen cassatiemiddel over aangevoerd, toch moet het Hof van Cassatie wanneer er een vraag als bedoeld in artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof rijst, een prejudiciële vraag stellen aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie Cass., 9 sept. 1992, AR 9850, AC, 1992, nr 601 en noot; Cass., 14 juni 1994, AR 6736, AC, 1994, nr 303; DECLERCQ R., Beginselen van Strafrechtspleging, 3de ed., 2003, nr 103, p. 59.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Verplichting

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Verplichting

Lorsqu'une question visée à l'article 26, § 1er, 3°, de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage est soulevée, même en l'absence de moyen de cassation y afférent, la Cour de cassation est néanmoins tenue de poser à la Cour constitutionnelle une question préjudicielle (1). (1) Voir Cass., 9 septembre 1992, RG 9850, n° 601 et la note; 14 juin 1994, RG 6736, n° 303; DECLERCQ R., Beginselen van Strafrechtspleging, 3ème éd., 2003, n° 103, p. 59.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Obligation

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Obligation

---

Wanneer het Hof van Cassatie vaststelt, enerzijds, dat, anders dan in het geval van een controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie bij toepassing van de artikelen 189ter en 235ter, Wetboek van Strafvordering, artikel 416, tweede lid, Wetboek van Strafvordering een onmiddellijk cassatieberoep toelaat tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling gewezen bij toepassing van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering en, anderzijds, dat de procedure van de artikelen 189ter en 235ter Wetboek van Strafvordering aan de ene kant en de procedure van artikel 235bis aan de andere kant dermate vergelijkbaar zijn dat de vraag rijst of dit onderscheid wel verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel neergelegd in de artikelen 10 en 11 Grondwet, stelt het hierover ambtshalve een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Onderscheid mogelijkheid onmiddellijk cassatieberoep bij toepassing artikel 235bis of de artikelen 189ter en 235ter Sv. - Vergelijkbare procedures - Verenigbaarheid van dit onderscheid met de artikelen 10 en 11 GW - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Onderscheid mogelijkheid onmiddellijk cassatieberoep bij toepassing artikel 235bis of de artikelen 189ter en 235ter Sv. - Vergelijkbare procedures - Verenigbaarheid van dit onderscheid met de artikelen 10 en 11 GW - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

Lorsque la Cour de cassation constate, d'une part, que, contrairement au cas d'un contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration, en application des articles 189ter et 235ter, du Code d'instruction criminelle, l'article 416, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle donne ouverture à un pourvoi en cassation immédiat contre l'arrêt rendu par la chambre des mises en accusation en application de l'article 235bis, du Code d'instruction criminelle et, d'autre part, que, d'un côté la procédure des articles 189ter et 235ter, du Code d'instruction criminelle et de l'autre la procédure de l'article 235bis, sont à tel point comparables que se pose la question de savoir si cette distinction est conciliable avec le principe d'égalité consacré aux articles 10 et 11, de la Constitution, elle pose d'office à cet égard une question préjudicielle à la Cour constitutionnelle.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Distinction possibilité pourvoi en cassation immédiat en application de l'article 235bis ou 189ter et 235ter du C.I.cr. - Procédures comparables - Compatibilité de cette distinction avec les articles 10 et 11 de la Constitution - Obligation de la Cour de cassation - Question préjudicielle d'office

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Distinction possibilité pourvoi en cassation immédiat en application de l'article 235bis ou 189ter et 235ter du C.I.cr. - Procédures comparables - Compatibilité de cette distinction avec les articles 10 et 11 de la Constitution - Obligation de la Cour de cassation - Question préjudicielle d'office

---

P.07.1150.N 10 februari 2009 AC nr. 519

Concl. eerste adv.-gen. De Swaef, Cass., 30 okt. 2007, AR P.07.1150.N, AC, 2007, nr ...

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Verplichting

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Onderscheid mogelijkheid onmiddellijk cassatieberoep bij toepassing artikel 235bis of de artikelen 189ter en 235ter Sv. - Vergelijkbare procedures - Verenigbaarheid van dit onderscheid met de artikelen 10 en 11 GW - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Verplichting

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Onderscheid mogelijkheid onmiddellijk cassatieberoep bij toepassing artikel 235bis of de artikelen 189ter en 235ter Sv. - Vergelijkbare

Conclusions de M. le premier avocat général DE SWAEF, publiées avant Cass., 30 octobre 2007, RG P.07.1150.N, AC, 2007, n° ...

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Obligation

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Distinction possibilité pourvoi en cassation immédiat en application de l'article 235bis ou 189ter et 235ter du C.I.cr. - Procédures comparables - Compatibilité de cette distinction avec les articles 10 et 11 de la Constitution - Obligation de la Cour de cassation - Question préjudicielle d'office

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Obligation

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Distinction possibilité

procedures - Verenigbaarheid van dit onderscheid met de artikelen 10 en 11 GW - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

pourvoi en cassation immédiat en application de l'article 235bis ou 189ter et 235ter du C.I.cr. - Procédures comparables - Compatibilité de cette distinction avec les articles 10 et 11 de la Constitution - Obligation de la Cour de cassation - Question préjudicielle d'office

---

Ook al wordt er geen cassatiemiddel over aangevoerd, toch moet het Hof van Cassatie wanneer er een vraag als bedoeld in artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof rijst, een prejudiciële vraag stellen aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Verplichting

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Verplichting

Même si aucun moyen de cassation n'est invoqué à ce propos, la Cour de cassation est tenue de poser une question préjudicielle à la Cour constitutionnelle lorsque se pose une question visée l'article 26, § 1er, 3°, de la loi spéciale sur la Cour d'arbitrage du 6 janvier 1989 (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Obligation

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Obligation

---

Wanneer het Hof van Cassatie vaststelt, enerzijds dat, anders dan in het geval van een controle van de bijzondere opsporingsmethode observatie en infiltratie bij toepassing van de artikelen 189ter en 235ter, Wetboek van Strafvordering, artikel 416, tweede lid, Wetboek van Strafvordering een onmiddellijk cassatieberoep toelaat tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling gewezen bij toepassing van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering en, anderzijds, dat de procedure van de artikelen 189ter en 235ter Wetboek van Strafvordering aan de ene kant en de procedure van artikel 235bis aan de andere kant dermate vergelijkbaar zijn dat de vraag rijst of dit onderscheid wel verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel neergelegd in de artikelen 10 en 11 Grondwet, stelt het hierover ambtshalve een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Onderscheid mogelijkheid onmiddellijk cassatieberoep bij toepassing artikel 235bis of de artikelen 189ter en 235ter Sv. - Vergelijkbare procedures - Verenigbaarheid van dit onderscheid met de artikelen 10 en 11 GW - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Onderscheid mogelijkheid onmiddellijk cassatieberoep bij toepassing artikel 235bis of de artikelen 189ter en 235ter Sv. - Vergelijkbare procedures - Verenigbaarheid van dit onderscheid met de artikelen 10 en 11 GW - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

Lorsque la Cour de cassation constate, d'une part, que contrairement au cas du contrôle des méthodes particulières de recherche, d'observation et d'infiltration en application des articles 189ter et 235ter, du Code d'instruction criminelle, l'article 416, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle autorise un pourvoi en cassation immédiat contre l'arrêt de la chambre des mises en accusation rendu en application de l'article 235bis du Code d'instruction criminelle et, d'autre part, que la procédure des articles 189ter et 235ter du Code d'instruction criminelle d'un côté et la procédure de l'article 235bis de l'autre côté, sont si comparables que la question se pose de savoir si cette distinction est bien conciliable avec le principe d'égalité prévu par les articles 10 et 11 de la Constitution, elle pose d'office une question préjudicielle à la Cour constitutionnelle à ce propos (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Distinction possibilité pourvoi en cassation immédiat en application de l'article 235bis ou 189ter et 235ter du C.I.cr. - Procédures comparables - Compatibilité de cette distinction avec les articles 10 et 11 de la Constitution - Obligation de la Cour de cassation - Question préjudicielle d'office

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'Arbitrage, article 26, § 1er, 3° - Distinction possibilité pourvoi en cassation immédiat en application de l'article 235bis ou 189ter et 235ter du C.I.cr. - Procédures comparables - Compatibilité de cette distinction avec les articles 10 et 11 de la Constitution - Obligation de la Cour de cassation - Question préjudicielle d'office

---

Artikel 217 van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek, moet aldus worden uitgelegd dat de lidstaten kunnen bepalen dat het uit een douaneschuld voortvloeiende bedrag aan rechten wordt geboekt door de opneming van dit bedrag in het door de bevoegde douaneautoriteiten opgemaakte proces-verbaal van bevinding van een inbreuk op de toepasselijke douanewetgeving (1). (1) H.v.J., 16 juli 2009, C-126/08, Jur. H.V.J. 2009, I, ...; Zie: Cass., 5 juni 2007, AR P.06.1404.N, AC, 2007, nr. 304; Cass., 26 feb. 2008, AR P.07.1543.N, AC, 2008, nr. 130; Cass., 8 dec. 2009, AR P.07.0747.N, AC, 2009, nr. ...

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Artikel 217 - Douaneschuld - Boeking

L'article 217 du règlement (C.E.E.) n° 2913/92 du Conseil du 12 octobre 1992 établissant le Code des douanes communautaire, doit être interprété en ce sens que les États membres peuvent prévoir que l'enregistrement du montant des droits résultant d'une dette douanière est réalisé par l'inscription dudit montant dans le procès-verbal établi par les autorités douanières compétentes et constatant une infraction à la législation douanière applicable (1). (1) C.J.C.E., 16 juillet 2009, C-126/08, Rec.C.J.C.E., 2009, I, ...; voir Cass., 5 juin 2007, RG P.06.1404.N, Pas., 2007, n° 304; Cass., 26 février 2008, RG P.07.1543.N, Pas., 2008, n° 130; Cass., 8 décembre 2009, RG P.07.0747.N, Pas., 2009, n° ...

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Article 217 - Dette douanière - Prise en compte

---

Artikel 257, § 1, AWDA legt de titularis of de cessionaris van een douane- of accijnsdocument, waarvan de aanzuivering of de wederoverlegging ten kantore van uitreiking is voorgeschreven, de wettelijke verplichting op erop toe te zien en ervoor in te staan dat de aanzuivering of de wederoverlegging daarvan regelmatig wordt verricht; de wijze van naleving van deze wettelijke verplichting is mede afhankelijk van de verplichtingen voortvloeiende uit het concrete douane- of accijnsdocument.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Algemene wet op de douane en accijnzen - Artikel 257, § 1 - Draagwijdte - Wijze van naleving

L'article 257, § 1er, de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises impose au titulaire ou au cessionnaire du document de douane ou d'accise dont l'apurement ou la représentation au bureau de délivrance est prescrit, de surveiller et garantir la régularité de cet apurement ou de cette représentation; la manière de s'acquitter de cette obligation légale dépend notamment des obligations résultant du document de douane ou d'accise.

DOUANES ET ACCISES - Loi Générale sur les Douanes et Accises - Article 257, § 1er - Portée - Mode d'observation

---

De artikelen 267 en 268 A.W.D.A. houden in dat wanneer de misdrijven, fraudes of overtredingen van de wet worden geconstateerd bij processen-verbaal van daartoe bevoegde personen, deze processen-verbaal onder meer ook het bedrag van de ontdoken rechten vaststellen (1). (1) H.v.J., 16 juli 2009, C-126/08, Jur. H.V.J. 2009, I, ...; Zie: Cass., 5 juni 2007, AR P.06.1404.N, AC, 2007, nr. 304; Cass., 26 feb. 2008, AR P.07.1543.N, AC, 2008, nr. 130; Cass., 8 dec. 2009, AR P.07.0747.N, AC, 2009, nr. ...

DOUANE EN ACCIJNZEN - Algemene wet op de douane en accijnzen - Misdrijven - Fraudes - Overtredingen - Vaststelling - Boeking van de douaneschuld

Les articles 267 et 268 de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises impliquent que, lorsque les délits, fraudes ou contraventions à la loi sont constatés au moyen de procès-verbaux dressés par des personnes qualifiées à cet effet, ces procès-verbaux constatent notamment aussi le montant des droits éludés (1). (1) C.J.C.E., 16 juillet 2009, C-126/08, Rec.C.J.C.E., 2009, I, ...; voir Cass., 5 juin 2007, RG P.06.1404.N, Pas., 2007, n° 304; Cass., 26 février 2008, RG P.07.1543.N, Pas., 2008, n° 130; Cass., 8 décembre 2009, RG P.07.0747.N, Pas., 2009, n° ...

DOUANES ET ACCISES - Loi Générale sur les Douanes et Accises - Infractions - Fraudes - Contraventions - Constatation - Prise en compte de la dette douanière

---

Een onthouding kan strafbare deelneming zoals bepaald bij artikel 66 Strafwetboek uitmaken onder meer wanneer op de betrokkene een positieve rechtsplicht rust om een bepaalde handeling te doen verrichten of te voorkomen en diens onthouding opzettelijk is en hierdoor het plegen van het strafbare feit bevorderd wordt (1). (1) Zie: Cass., 17 dec. 2008, AR P.08.1233.F, AC, 2008, nr. 737.

MISDRIJF - Deelneming - Strafbare deelneming - Onthouding - Toepassing

L'abstention peut constituer une participation punissable au sens de l'article 66 du Code pénal, notamment lorsque la personne concernée a l'obligation légale positive de faire exécuter ou prévenir un certain agissement et que son abstention est volontaire et qu'elle favorise ainsi la commission du fait punissable (1). (1) Voir Cass., 17 décembre 2008, RG P.08.1233.F, Pas., 2008, n° 737.

INFRACTION - Participation - Participation punissable - Abstention - Application

---

Op de navorderingen wegens overtredingen, fraudes en misdrijven inzake douane en accijnzen is de verjaringstermijn voor rechtsvorderingen van het burgerlijk recht toepasselijk, dit is de verjaringstermijn ingesteld door artikel 2262bis, §1, Burgerlijk Wetboek (1). (1) R.P.D.B., dl. IV, Bruylant-Librairie générale de droit, Bruxelles-Paris, 1950, trefwoord 'Douanes et accises', nr. 632.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Verjaring - Algemene Wet douane en accijnzen - Navorderingen wegens overtredingen, fraudes en misdrijven

- Art. 2262bis, § 1 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 279 tot 285 Douane en accijnzenwet 18 juli 1977

DOUANE EN ACCIJNZEN - Algemene Wet douane en accijnzen - Navorderingen wegens overtredingen, fraudes en misdrijven - Verjaringstermijn

- Art. 2262bis, § 1 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 279 tot 285 Douane en accijnzenwet 18 juli 1977

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Burgerlijke vordering voor de strafrechter - Algemene Wet douane en accijnzen - Navorderingen wegens overtredingen, fraudes en misdrijven - Verjaringstermijn

- Art. 2262bis, § 1 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 279 tot 285 Douane en accijnzenwet 18 juli 1977

Le délai de prescription pour les actions en droit civil est applicable aux recouvrements du chef de contraventions, fraudes et délits en matière de douanes et accises, en l'occurrence le délai de prescription établi par l'article 2262bis, § 1, du Code civil (1). (1) R.P.D.B., tome IV, Bruylant-Librairie générale de droit, Bruxelles-Paris, 1950, mot clef 'douanes et accises', n° 632.

ACTION CIVILE - Prescription - Loi générale sur les douanes et accises - Recouvrements du chef de contraventions, fraudes et délits

- Art. 2262bis, § 1 Code civil

- Art. 279 à 285 L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises

DOUANES ET ACCISES - Loi générale sur les douanes et accises - Recouvrements du chef de contraventions, fraudes et délits - Délai de prescription

- Art. 2262bis, § 1 Code civil

- Art. 279 à 285 L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Action civile intentée devant le juge répressif - Loi générale sur les douanes et accises - Recouvrements du chef de contraventions, fraudes et délits - Délai de prescription

- Art. 2262bis, § 1 Code civil

- Art. 279 à 285 L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises

---

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of de artikelen 217.1 en 221.1 van het Communautair Douanewetboek alzo dienen te worden begrepen dat de voorgeschreven boeking van een douaneschuld ook rechtsgeldig kan geschieden door het bedrag op te nemen in een proces-verbaal, overeenkomstig de Algemene Wet Douane en Accijnzen opgesteld door verbalisanten en niet door personen die bevoegd zijn dergelijk bedrag op te nemen in de boekhouding, en of dergelijk proces-verbaal beschouwd kan worden als een boekhouding of iedere andere drager die als zodanig dienst doet in de zin van artikel 217.1 van het Communautair Douanewetboek, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen (1). (1) Zie: Cass., 5 juni 2007, AR P.06.1404.N, AC, 2007, nr. ...

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Artikel 217.1 - Artikel 221.1 - Douaneschuld - Boeking - Wijze - Algemene

Lorsque, devant la Cour, la question se pose de savoir si les articles 217.1 et 221.1 du Code des douanes communautaire doivent être interprétés en ce sens que la prise en compte prescrite d'une dette douanière peut également être valablement faite conformément à la loi générale sur les douanes et accises, en reprenant le montant dans un procès-verbal dressé par des verbalisateurs et non par des personnes ayant la compétence de reprendre un tel montant dans les registres comptables et si un tel procès-verbal peut être considéré comme étant un registre comptable ou tout autre support qui en tient lieu au sens de l'article 217.1 du Code des douanes communautaire, la Cour pose une question préjudicielle à la Cour de Justice des communautés européennes (1). (1) Voir: Cass., 5 juin 2007, RG P.06.1404.N, Pas., 2007, n°....

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Article 217.1 - Article 221.1 - Dette douanière - Prise en compte - Mode - Loi

Wet douane en accijnzen - Proces-verbaal - Prejudicieel geschil - Vraag om uitlegging

- Art. 35 Verdrag 7 feb. 1992 betreffende de Europese Unie

- Artt. 217.1 en 221.1 Communautair Douanewetboek

- Artt. 267 tot 272 Douane en accijnzenwet 18 juli 1977

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Douane en accijnzen - Communautair Douanewetboek - Artikel 217.1 - Artikel 221.1 - Douaneschuld - Boeking - Wijze - Algemene Wet douane en accijnzen - Proces-verbaal - Prejudicieel geschil - Vraag om uitlegging

- Art. 35 Verdrag 7 feb. 1992 betreffende de Europese Unie

- Artt. 217.1 en 221.1 Communautair Douanewetboek

- Artt. 267 tot 272 Douane en accijnzenwet 18 juli 1977

PREJUDICIEEL GESCHIL - Europese Unie - Douane en accijnzen - Communautair Douanewetboek - Artikel 217.1 - Artikel 221.1 - Douaneschuld - Boeking - Wijze - Algemene Wet douane en accijnzen - Proces-verbaal - Prejudicieel geschil - Vraag om uitlegging

- Art. 35 Verdrag 7 feb. 1992 betreffende de Europese Unie

- Artt. 217.1 en 221.1 Communautair Douanewetboek

- Artt. 267 tot 272 Douane en accijnzenwet 18 juli 1977

générale sur les douanes et accises - Procès-verbal - Question préjudicielle - Demande d'interprétation

- Art. 35 Tr. du 7 février 1992 sur l'Union européenne

- Art. 217.1 et 221.1 Code des douanes communautaire

- Art. 267 à 272 L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Douanes et accises - Code des douanes communautaire - Article 217.1 - Article 221.1 - Dette douanière - Prise en compte - Mode - Loi générale sur les douanes et accises - Procès-verbal - Question préjudicielle - Demande d'interprétation

- Art. 35 Tr. du 7 février 1992 sur l'Union européenne

- Art. 217.1 et 221.1 Code des douanes communautaire

- Art. 267 à 272 L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Union européenne - Douanes et accises - Code des douanes communautaire - Article 217.1 - Article 221.1 - Dette douanière - Prise en compte - Mode - Loi générale sur les douanes et accises - Procès-verbal - Question préjudicielle - Demande d'interprétation

- Art. 35 Tr. du 7 février 1992 sur l'Union européenne

- Art. 217.1 et 221.1 Code des douanes communautaire

- Art. 267 à 272 L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises

---

P.07.1673.N 9 juni 2009 AC nr. 382

Conclusie van advocaat-generaal DUINSLAEGER.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Strafvordering - Gemis aan belang of bestaansreden - Controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest waarbij de kamer van inbeschuldigingstelling zich bevoegd verklaart om die controle uit te oefenen - Doel van deze controle

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de regelmatigheid aan de hand van het vertrouwelijk dossier - Doel

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Controle van de regelmatigheid aan de hand van het vertrouwelijk dossier - Doel

Conclusions de l'avocat général DUINSLAEGER.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Défaut d'intérêt. défaut d'objet - Contrôle de la régularité des méthodes particulières de recherche, d'observation et d'infiltration - Chambre des mises en accusation - Arrêt par lequel la chambre des mises en accusation se déclare compétente pour procéder à ce contrôle - Objectif de ce contrôle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité à la lumière du dossier confidentiel - Objectif

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Contrôle de la régularité à la lumière du dossier confidentiel - Objectif

---

De bij artikel 235ter Wetboek van Strafvordering voorgeschreven controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie aan de hand van het vertrouwelijk dossier heeft tot doel het recht op een eerlijk proces, gewaarborgd door artikel 6 EVRM, te verzekeren en strekt de verdachte dus tot voordeel, zodat de verdachte, die geen grieven aanvoert tegen de beslissing dat de bijzondere opsporingsmethoden regelmatig zijn, geen belang heeft op te komen tegen de beslissing waarbij de kamer van inbeschuldigingstelling zich bevoegd verklaart om de gevraagde controle over de bijzondere opsporingsmethode observatie uit te oefenen en zijn cassatieberoep bijgevolg niet ontvankelijk is bij gebrek aan belang (1) (2). (1) Zie de concl. van het O.M. (2) Het O.M. concludeerde eveneens tot de verwerping van de cassatieberoepen, maar was van oordeel dat de niet-ontvankelijkheid bij gebrek aan belang enkel betrekking kon hebben op de aangevoerde cassatiemiddelen en niet op de cassatieberoepen zelf. Het Hof, dat eerder meermaals, in navolging van de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, oordeelde dat het onmiddellijk cassatieberoep tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling, dat, in toepassing van artikel 235ter Wetboek van Strafvordering de controle over de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie uitoefent, in abstracto ontvankelijk is, oordeelt hier dat de cassatieberoepen in concreto niet ontvankelijk zijn bij gebrek aan belang.

L'objectif du contrôle de la régularité des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration à la lumière du dossier confidentiel que prescrit l'article 235ter du Code d'instruction criminelle est de garantir le droit à un procès équitable consacré par l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et profite dès lors à l'inculpé, de sorte que l'inculpé qui n'invoque pas de griefs contre la décision selon laquelle les méthodes particulières de recherche sont régulières n'a pas intérêt à s'opposer à la décision par laquelle la chambre des mises en accusation se déclare compétente pour effectuer le contrôle demandé de la méthode particulière de recherche d'observation et son pourvoi en cassation est dès lors irrecevable à défaut d'intérêt (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC (2) Le M.P. a également conclu au rejet des pourvois, mais était d'avis que l'irrecevabilité à défaut d'intérêt ne pouvait concerner que les moyens de cassation invoqués et non les pourvois en cassation mêmes. Ayant déjà par le passé décidé à plusieurs reprises, conformément à la jurisprudence de la Cour constitutionnelle, à la recevabilité in abstracto du pourvoi en cassation immédiat formé contre un arrêt de la chambre des mises en accusation qui contrôle la régularité des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration en application de l'article 235ter du Code d'instruction criminelle, la Cour décide en l'espèce que les pourvois en cassation sont irrecevables in concreto à défaut d'intérêt.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Strafvordering - Gemis aan belang of bestaansreden - Controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest waarbij de kamer van inbeschuldigingstelling zich bevoegd verklaart om die controle uit te oefenen - Doel van deze controle

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 189ter en 235ter Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de regelmatigheid aan de hand van het vertrouwelijk dossier - Doel

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 189ter en 235ter Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Controle van de regelmatigheid aan de hand van het vertrouwelijk dossier - Doel

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 189ter en 235ter Wetboek van Strafvordering

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Défaut d'intérêt. défaut d'objet - Contrôle de la régularité des méthodes particulières de recherche, d'observation et d'infiltration - Chambre des mises en accusation - Arrêt par lequel la chambre des mises en accusation se déclare compétente pour procéder à ce contrôle - Objectif de ce contrôle

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 189ter et 235ter Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité à la lumière du dossier confidentiel - Objectif

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 189ter et 235ter Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Contrôle de la régularité à la lumière du dossier confidentiel - Objectif

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 189ter et 235ter Code d'Instruction criminelle

Het vonnis dat vermeldt dat de bedragen die het van de grondslag van de subrogatoire rechtsvordering van de verzekeringsinstelling uitsluit, een andere schade dekken dan die welke door de fout van de beklaagde is veroorzaakt en, bijgevolg, geen bedragen zijn die krachtens het gemeen recht zijn verschuldigd, verantwoordt zijn beslissing naar recht.

INDEPLAATSSTELLING - Ziekte- en invaliditeitsverzekering - Ziektekostenverzekering - Indeplaatsstelling

- Art. 136, § 2, vierde lid Koninklijk Besluit van 14 juli 1994 houdende coördinatie van de wet van 9 aug. 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Arbeidsongeschiktheid - Indeplaatsstelling

- Art. 136, § 2, vierde lid Koninklijk Besluit van 14 juli 1994 houdende coördinatie van de wet van 9 aug. 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

Justifie légalement sa décision le jugement qui énonce que les sommes qu'il exclut de l'assiette du recours subrogatoire de l'organisme assureur couvrent un dommage autre que celui causé par la faute du prévenu et, partant, ne constituent pas des sommes dues en application du droit commun.

SUBROGATION - Assurance maladie-invalidité - Assurance indemnités - Subrogation

- Art. 136, § 2, al. 4 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance indemnités - Subrogation

- Art. 136, § 2, al. 4 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

P.07.1823.N 2 juni 2009 AC nr. 250

Artikel 479, van het Wetboek van Strafvordering beoogt de raadsheer in sociale zaken niet.

VOORRANG VAN RECHTSMACHT - Toepassingsgebied - Ratione personae - Artikel 479, Wetboek van Strafvordering - Raadsheer in sociale zaken

- Art. 479 Wetboek van Strafvordering

L'article 479 du Code d'instruction criminelle ne vise pas le conseiller social.

PRIVILEGE DE JURIDICTION - Champ d'application - Ratione personae - Code d'instruction criminelle, article 479 - Conseiller social

- Art. 479 Code d'Instruction criminelle

Artikel 479, van het Wetboek van Strafvordering schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet, in zoverre het de raadsheer in sociale zaken niet beoogt (1). (1) Gw. H., nr 44/2009, 11 maart 2009, B.S., 27.04.2009, kolom 33148; Zie: Cass., 18 maart 2008, AR P.07.1823.N, AC, 2008, nr 188.

VOORRANG VAN RECHTSMACHT - Toepassingsgebied - Ratione personae - Raadsheer in sociale zaken - Artikel 479, Wetboek van Strafvordering - Bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet

- Art. 479 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

L'article 479 du Code d'instruction criminelle ne viole pas les articles 10 et 11 de la Constitution en ce qu'il ne vise pas le conseiller social (1). (1) C. const., n° 44/2009, M.B., 27.04.2009, colonne, 33148; Voir Cass., 18 mars 2008, RG P.07.1823.N, Pas., 2008, n° 188.

PRIVILEGE DE JURIDICTION - Champ d'application - Ratione personae - Conseiller social - Code d'instruction criminelle, article 479 - Compatibilité avec les articles 10 et 11 de la Constitution

- Art. 479 Code d'Instruction criminelle

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of artikel 479 Wetboek van Strafvordering de artikelen 10 en 11 Grondwet schendt, in zoverre het de raadsheer in sociale zaken niet begrijpt onder de magistraten en ambtsdragers welke, voor de misdaden en wanbedrijven door hen gepleegd buiten hun ambt, slechts op vordering van de procureur-generaal bij het hof van beroep kunnen worden gedagvaard voor het hof van beroep, terwijl de raadsheer in sociale zaken toch overeenkomstig artikel 103 Gerechtelijk Wetboek deel uitmaakt van het arbeidshof en overeenkomstig artikel 104 Gerechtelijk Wetboek samen met een raadsheer in het arbeidshof mede kennisneemt van zaken die tot de bevoegdheid van dit hof behoren, en voor hem dezelfde waarborgen als voor de raadsheer in het arbeidshof verantwoord kunnen lijken, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie Cass., 14 okt. 1975, AC, 1976, nr. 203; DE CODT, J., "De vervolging van magistraten" in X.(ed.), Statuut en deontologie van de magistraat, Brugge, Die Keure, 2000, p. 154, nr. 5.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Voorrecht van rechtsmacht - Toepassingsgebied - Ratione personae - Raadsheer in sociale zaken - Artikel 479, Wetboek van Strafvordering - Bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet

- Art. 479 Wetboek van Strafvordering

- Art. 26, § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Voorrecht van rechtsmacht - Toepassingsgebied - Ratione personae - Raadsheer in sociale zaken - Artikel 479, Wetboek van Strafvordering - Bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet

- Art. 479 Wetboek van Strafvordering

- Art. 26, § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

VOORRANG VAN RECHTSMACHT - Toepassingsgebied - Ratione personae - Raadsheer in sociale zaken - Artikel 479, Wetboek van Strafvordering - Bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet

- Art. 479 Wetboek van Strafvordering

- Art. 26, § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

Lorsqu'est soulevée devant la Cour la question de savoir si l'article 479 du Code d'instruction criminelle viole les articles 10 et 11 de la Constitution, dans la mesure où le conseiller social n'y figure pas parmi les magistrats et officiers ne pouvant être cités devant la cour d'appel que sur les réquisitions du procureur général près la cour d'appel du chef de crimes et délits commis hors de leurs fonctions, alors que, conformément à l'article 103 du Code judiciaire, le conseiller social fait néanmoins partie de la cour du travail, que, conformément à l'article 104 du Code judiciaire, il connaît, associé à un conseiller à la cour du travail, des causes qui sont de la compétence de cette cour, et que peut sembler justifié d'appliquer à lui les mêmes garanties que celles du conseiller à la cour du travail, la Cour pose une question préjudicielle à la Cour constitutionnelle (1). (1) Voir Cass., 14 octobre 1975 (Bull. et Pas., 1976, I, 192); DE CODT, J., "De vervolging van magistraten" dans X. (éd.), Statuut en deontologie van de magistraat, Bruges, Die Keure, 2000, p. 154, n° 5.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Privilège de juridiction - Champ d'application - Ratione personae - Conseiller social - Code d'instruction criminelle, article 479 - Compatibilité avec les articles 10 et 11 de la Constitution

- Art. 479 Code d'Instruction criminelle

- Art. 26, § 2 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Question préjudicielle - Privilège de juridiction - Champ d'application - Ratione personae - Conseiller social - Code d'instruction criminelle, article 479 - Compatibilité avec les articles 10 et 11 de la Constitution

- Art. 479 Code d'Instruction criminelle

- Art. 26, § 2 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

PRIVILEGE DE JURIDICTION - Champ d'application - Ratione personae - Conseiller social - Code d'instruction criminelle, article 479 - Compatibilité avec les articles 10 et 11 de la Constitution

- Art. 479 Code d'Instruction criminelle

- Art. 26, § 2 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

De appelrechters die oordelen dat het voordeel van de tussenkomst van het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds niet enkel toekomt aan de niet verzekerde automobilist die het slachtoffer is van een fout van een andere weggebruiker, omdat het vergoedingstelsel van het Fonds gebaseerd is op de solidariteit onder degenen die deelnemen aan de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen en dat het slachtoffer, ook als het zich niet verzekert, niettemin verhaal heeft tegen degene die zijn schade veroorzaakt, beslissen naar recht dat artikel 21, 2°, K.B. 11 juli 2003, niet tot discriminatie leidt in de zin van de artt. 10 en 11 G.W.

GRONDWET - Art. 10 - W.A.M.-verzekering - Niet-verzekering - Tussenkomst van het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds - Uitsluiting van het voordeel van de tussenkomst - Automobilist-slachtoffer is niet verzekerd - Gelijkheid en non-discriminatie

GRONDWET - Art. 11 - W.A.M.-verzekering - Niet-verzekering - Tussenkomst van het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds - Uitsluiting van het voordeel van de tussenkomst - Automobilist-slachtoffer is niet verzekerd - Gelijkheid en non-discriminatie

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Niet-verzekering - Tussenkomst van het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds - Uitsluiting van het voordeel van de tussenkomst - Automobilist-slachtoffer is niet verzekerd - Gelijkheid en non-discriminatie

En considérant que le bénéfice de l'intervention du Fonds commun de garantie automobile n'est pas réservé à l'automobiliste non assuré victime de la faute d'un autre usager parce que le système d'indemnisation par le Fonds est basé sur la solidarité de ceux qui participent à l'assurance en responsabilité automobile obligatoire et que, si cette victime renonce à s'assurer, elle n'en conserve pas moins un droit de recours contre l'auteur de son dommage, les juges d'appel décident légalement que l'article 21, 2°, de l'arrêté royal du 11 juillet 2003 n'entraîne pas de discrimination au sens des articles 10 et 11 de la Constitution.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Assurance automobile obligatoire - Non-assurance - Intervention du Fonds Commun de garantie automobile - Exclusion du bénéfice de l'intervention - Automobiliste victime non-assuré - Egalité et non-discrimination

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 11 - Assurance automobile obligatoire - Non-assurance - Intervention du Fonds Commun de garantie automobile - Exclusion du bénéfice de l'intervention - Automobiliste victime non-assuré - Egalité et non-discrimination

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Non-assurance - Intervention du Fonds Commun de garantie automobile - Exclusion du bénéfice de l'intervention - Automobiliste victime non-assuré - Egalité et non-discrimination

---

Het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds dient de eigenaar, de bestuurder, de houder of de verzekeringnemer van het motorrijtuig dat de schade heeft veroorzaakt of in een verkeersongeval was betrokken, niet te vergoeden als de verzekeringsplicht niet werd nagekomen; een motorrijtuig is in een verkeersongeval betrokken wanneer er hoe dan ook een band bestaat tussen het voertuig en het ongeval, zonder dat daarnaast vereist is dat de bestuurder ervan een fout heeft begaan die in oorzakelijk verband staat met het ongeval (1). (1) Zie Cass., 9 jan. 2006, AR C.04.0519.N., AC, 2006, nr 21.

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Niet-verzekering - Tussenkomst van het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds - Uitsluiting van het voordeel van de tussenkomst - Niet nakomen van de verzekeringsplicht - Motorrijtuig betrokken in een verkeersongeval

Lorsque l'obligation d'assurance n'a pas été respectée, le Fonds commun de garantie automobile n'est pas tenu d'indemniser le propriétaire, le conducteur, le détenteur ou le preneur d'assurance du véhicule automoteur ayant, soit causé le dommage, soit été impliqué dans un accident de circulation; un véhicule automoteur est impliqué dans un accident de la circulation lorsqu'il existe un lien quelconque entre le véhicule et l'accident sans qu'il ne soit requis en outre que son conducteur ait commis une faute en relation causale avec l'accident (1). (1) Voir Cass., 9 janvier 2006, RG C.04.0519.N, Pas., 2006, n° 21.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Non-assurance - Intervention du Fonds Commun de garantie automobile - Exclusion du bénéfice de l'intervention - Non-respect de l'obligation d'assurance - Véhicule automoteur impliqué dans un accident de circulation

---

P.07.1903.N 16 juni 2009 AC nr. 209

De bepaling van artikel 13 EVRM houdt in dat hij die klaagt over een schending van artikel 6.1 EVRM daar zijn recht op de behandeling van zijn zaak binnen een redelijke termijn is miskend, zich moet kunnen richten tot zijn nationale rechter teneinde dit te laten vaststellen en een adequaat rechtsmiddel te bekomen; dit onderzoek kan gebeuren in elk stadium van de strafprocedure, ook in het stadium van het gerechtelijk onderzoek.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Rechtshulp voor een nationale instantie - Onderzoek overschrijding van de redelijke termijn - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bevoegdheid

La disposition de l'article 13 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales implique que toute personne qui se plaint de la violation de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales dès lors que son droit à ce que sa cause soit entendue dans un délai raisonnable a été violé, doit pouvoir appeler son instance nationale à le constater et à obtenir la voie de recours adéquate; cet examen peut avoir lieu à chaque stade de la procédure pénale, même celui de l'instruction.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Aide judiciaire devant une instance nationale - Examen du dépassement du délai raisonnable - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Compétence

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling met toepassing van artikel 235ter van het Wetboek van Strafvordering kennis neemt van de zaak en bij die gelegenheid door de inverdenkinggestelde geroepen wordt uitspraak te doen over de overschrijding van de redelijke termijn en de gevolgen daarvan op het verdere verloop van de procedure, moet zij toepassing maken van artikel 235bis, § 1, § 2 en § 3 van hetzelfde Wetboek en dient zij, als nationale instantie zoals bedoeld in artikel 13 EVRM, overeenkomstig voormeld artikel 235 bis Sv. over dit geschilpunt dat de regelmatigheid van de procedure betreft, een debat op tegenspraak te houden en uitspraak te doen.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Controle - Regelmatigheid van de procedure - Onderzoek overschrijding van de redelijke termijn - Bevoegdheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Rechten van de Mens - EVRM - xxx - Regeling van de rechtspleging - Regelmatigheid van de procedure - Onderzoek overschrijding van de redelijke termijn - Bevoegdheid

Lorsqu'en application de l'article 235ter du Code d'instruction criminelle, la chambre des mises en accusation prend connaissance de la cause et, à cette occasion, est appelée par l'inculpé à se prononcer sur le dépassement du délai raisonnable et ses conséquences sur le déroulement ultérieur de la procédure, elle est tenue, d'une part, d'appliquer l'article 235bis, §§ 1er, 2 et 3, dudit code et, d'autre part, en tant qu'instance nationale visée à l'article 13 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, de tenir des débats contradictoires et de statuer sur ce litige qui concerne la régularité de la procédure, conformément à l'article 235bis précité du Code d'instruction criminelle.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Application des méthodes particulières de recherche - Contrôle - Régularité de la procédure - Examen du dépassement du délai raisonnable - Compétence

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - xxx - Règlement de la procédure - Régularité de la procédure - Examen du dépassement du délai raisonnable - Compétence

---

P.08.0314.F 11 februari 2009 AC nr. 112

Hij die, ofschoon hij geen erkend bandagist is, de naam van een andere apotheker heeft opgegeven, diens bandagistennummer heeft vermeld en zelf de leveringsattesten voor bandagemateriaal heeft ondertekend, verdraait de waarheid.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Materieel bestanddeel - Valsheid - Ziektekostenverzekering - Geneeskundige verstrekkingen - Bandages - Leveringsattest voor materiaal - Verdraaiing van de waarheid

- Artt. 193 en 196 Strafwetboek

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Ziektekostenverzekering - Geneeskundige verstrekkingen - Bandages - Leveringsattest voor

Altère la vérité celui qui, n'étant pas titulaire de l'agrément de bandagiste, a indiqué le nom d'un autre pharmacien, a renseigné le numéro de bandagiste de ce dernier et a signé lui-même les attestations de fourniture de matériel de bandagisterie.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Elément matériel - Faux - Assurance soins de santé - Prestations de santé - Bandages - Attestation de fourniture de matériel - Altération de la vérité

- Art. 193 et 196 Code pénal

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance soins de santé - Prestations de santé - Bandages - Attestation de fourniture de

materiaal - Verdraaiing van de waarheid

- Artt. 193 en 196 Strafwetboek

Het bedrieglijk opzet, dat vereist is opdat valsheid strafbaar zou zijn, bestaat zodra de dader, door het vertrouwen van het publiek in een geschrift te beschamen, enig voordeel of enige winst beoogt, dat hij niet zou hebben behaald indien hij de waarheidsgetrouwheid en de authenticiteit van het geschrift had geëerbiedigd, zodat het door de vervalser beoogde voordeel bijgevolg niet ophoudt onrechtmatig te zijn alleen omdat het valse stuk de terugbetaling tot doel heeft van iets wat rechtmatig verschuldigd is (1). (1) Cass., 3 sept. 2008, AR P.08.0524.F, AC, nr ...

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Moreel bestanddeel

- Artt. 193 en 196 Strafwetboek

matériel - Altération de la vérité

- Art. 193 et 196 Code pénal

L'intention frauduleuse requise pour que le faux soit punissable est réalisée lorsque l'auteur, trahissant la confiance commune dans l'écrit, cherche à obtenir un avantage ou un profit, de quelque manière qu'il soit, qu'il n'aurait pas obtenu si la vérité et la sincérité de l'écrit avaient été respectées, en telle sorte que l'avantage poursuivi par le faussaire ne cesse pas d'être illicite du seul fait que le faux a pour but l'obtention d'un remboursement légalement dû (1). (1) Cass., 3 septembre 2008, RG P.08.0524.F, Pas., 2008, n° ...

FAUX ET USAGE DE FAUX - Elément moral

- Art. 193 et 196 Code pénal

Alleen de verstrekkingen door een erkend bandagist om de rechthebbenden van de verzekering de bandages te leveren die, in de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen, tot de bevoegdheid van de bandagisten behoren, worden terugbetaald.

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Ziektekostenverzekering - Geneeskundige verstrekkingen die worden terugbetaald - Voorwaarde - Bandages - Erkend bandagist

- Art. 35, tweede lid KB 14 juli 1994 houdende coördinatie van de Wet van 9 aug. 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

- Artt. 27, §§ 1 en 16 KB 14 sept. 1984 tot vaststelling van de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen inzake ziekte- en invaliditeitsverzekering

- Art. 94 KB 3 juli 1996

Seules donnent lieu à remboursement les prestations effectuées par un bandagiste agréé pour fournir aux bénéficiaires de l'assurance les bandages qui, dans la nomenclature des prestations de santé, relèvent de la compétence des bandagistes.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance soins de santé - Prestations de santé donnant lieu à remboursement - Condition - Bandages - Bandagiste agréé

- Art. 35, al. 2 A.R. du 14 juillet 1994 portant coordination de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire soins de santé et indemnités

- Art. 27, § 1er et 16 A.R. du 14 septembre 1984 établissant la nomenclature des prestations de santé en matière d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité

- Art. 94 A.R. du 3 juillet 1996

P.08.0403.F 28 januari 2009 AC nr. 71

Aangezien de vervanging bij beschikking van de in artikel 782bis, tweede lid, Ger.W. bedoelde voorzitter van het rechtscollege, alleen geldt voor de kamervoorzitter die verhinderd is het vonnis uit te spreken en niet voor de magistraten die verhinderd zijn de door hen gewezen beslissing te ondertekenen, is het arrest nietig dat niet is ondertekend door twee van de magistraten die het hebben gewezen en wier afwezigheid bij de ondertekening niet verantwoord is volgens de modaliteiten die bij artikel 785, eerste lid, van het voormelde wetboek zijn voorgeschreven.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Ondertekening van het vonnis door de rechters die het hebben gewezen - Onmogelijkheid van ondertekening - Vervanging van de verhinderde rechters bij beschikking van de voorzitter van het rechtscollege - Niet-eerbiediging van de bij artikel 785, eerste lid, Ger.W. voorgeschreven modaliteit - Geldigheid van de beslissing

Comme le remplacement par ordonnance du président de la juridiction, visé à l'article 782bis, alinéa 2, du Code judiciaire ne vise que le président de la chambre empêché de prononcer le jugement, et non les magistrats empêchés de signer la décision qu'ils ont rendue, est nul l'arrêt qui n'est pas signé par deux des magistrats qui l'ont rendu et dont l'absence de ceux-ci n'est pas justifiée selon les modalités prescrites par l'article 785, al. 1er dudit code.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Signature du jugement par les juges qui ont rendu la décision - Impossibilité de signer - Remplacement des juges empêchés par ordonnance du président de la juridiction - Non-respect de la modalité prescrite par l'article 785, alinéa 1er du Code judiciaire - Validité de la décision

Krachtens de artt. 779 en 782, eerste lid, Ger.W., wordt het vonnis, vóór de uitspraak, ondertekend door de rechters die het hebben gewezen, nadat zij alle zittingen over de zaak hebben bijgewoond, alsook door de griffier; indien de voorzitter of een van de rechters in de onmogelijkheid verkeert om het vonnis te ondertekenen, maakt de griffier daarvan melding onderaan op de akte en de beslissing is dan geldig met de handtekening van de overige rechters van de zetel die ze hebben uitgesproken.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Ondertekening van het vonnis door de rechters die het hebben gewezen - Onmogelijkheid van ondertekening - Vermelding door de griffier onderaan op de akte - Geldigheid van de beslissing

- Art. 785, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

En vertu des articles 779 et 782, alinéa 1er, du Code judiciaire, le jugement est signé, avant sa prononciation, par les juges qui l'ont rendu après avoir assisté à toutes les audiences de la cause, ainsi que par le greffier; si le président ou l'un des juges se trouve dans l'impossibilité de signer le jugement, le greffier en fait mention au bas de l'acte et la décision est alors valable sous la signature des autres membres du siège qui l'ont rendue.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Signature du jugement par les juges qui ont rendu la décision - Impossibilité de signer - Mention faite par le greffier au bas de l'acte - Validité de la décision

- Art. 785, al. 1er Code judiciaire

P.08.0650.N 20 januari 2009 AC nr. 46

Alleen de in artikel 35, § 1, 1°, R.S.Z.-Wet vermelde personen en derden aan de onderneming, kunnen worden veroordeeld als mededader van of medeplichtige aan het in dit artikel bedoelde misdrijf (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

MISDRIJF - Deelneming - Sociale zekerheid - Inbreuk op artikel 35 R.S.Z.-Wet

SOCIALE ZEKERHEID - Allerlei - Inbreuk op artikel 35 R.S.Z.-Wet - Strafbare deelneming

Seules les personnes et les tiers à l'entreprise énoncés à l'article 35, § 1er, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs peuvent être condamnés du chef de corréité ou complicité dans l'infraction visée audit article (1). (1) Voir les conclusions du M.P. parues à leur date dans AC

INFRACTION - Participation - Sécurité sociale - Infraction à l'artikel 35 loi 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

SECURITE SOCIALE - Divers - Infraction à l'artikel 35 loi 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs - Participation punissable

---

Conclusie van eerste advocaat-generaal DE SWAEF.

MISDRIJF - Deelneming - Sociale zekerheid - Inbreuk op artikel 35 R.S.Z.-Wet

SOCIALE ZEKERHEID - Allerlei - Inbreuk op artikel 35 R.S.Z.-Wet - Strafbare deelneming

Conclusions du 1er avocat général DE SWAEF.

INFRACTION - Participation - Sécurité sociale - Infraction à l'artikel 35 loi 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

SECURITE SOCIALE - Divers - Infraction à l'artikel 35 loi 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs - Participation punissable

---

P.08.0674.N 6 januari 2009 AC nr. 7

Artikel 13 E.V.R.M. houdt niet in dat wanneer de rechter vaststelt dat de in artikel 6.1 E.V.R.M. bedoelde redelijke termijn is overschreden, het herstel waarop de strafrechtelijk vervolgde beklaagde recht heeft, noodzakelijk bestaat in het verval van de vordering tot herstel in de oorspronkelijke staat.

L'article 13 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'implique pas que, lorsque le juge constate le dépassement du délai raisonnable prévu à l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, la compensation à laquelle le prévenu pénalement poursuivi peut prétendre, consiste obligatoirement en l'extinction de l'action tendant à la remise en état des lieux.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Stedenbouw - Vaststelling van de overschrijding van de redelijke termijn

- Artt. 6.1 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 149 en 150 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Urbanisme - Constatation du dépassement du délai raisonnable

- Art. 6, § 1er, et 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 149 et 150 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Stedenbouw - Vaststelling van de overschrijding van de redelijke termijn

- Artt. 6.1 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 149 en 150 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Urbanisme - Constatation du dépassement du délai raisonnable

- Art. 6, § 1er, et 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 149 et 150 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Vordering tot herstel in de oorsponkelijke staat - Vaststelling van de overschrijding van de redelijke termijn

- Artt. 6.1 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 149 en 150 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Demande de remise en état des lieux - Constatation du dépassement du délai raisonnable

- Art. 6, § 1er, et 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 149 et 150 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

---

De vaststelling dat inzake stedenbouw een herstel in de oorspronkelijke staat een straf is in de zin van artikel 6.1 E.V.R.M, brengt enkel met zich mee dat de waarborgen van die bepaling moeten worden in acht genomen; het blijft voor de strafrechter mogelijk, ook wanneer hij vaststelt dat de redelijke termijn is overschreden, dit herstel te bevelen teneinde de gevolgen van het stedenbouwmisdrijf te doen ophouden en te voorkomen dat de beklaagde het voordeel uit het door hem gepleegde misdrijf behoudt (1). (1) Zie Cass., 28 okt. 2008, AR P.08.0880.N, AC, 2008, nr 509; Cass., 4 nov. 2008, AR P.08.0081.N, AC, 2008, nr 608 met conclusie eerste advocaat-generaal DE SWAEF.

La constatation qu'en matière d'urbanisme, une remise en état des lieux constitue une peine au sens des articles 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, a seulement pour effet que les garanties offertes par cette disposition doivent être observées; même s'il constate le dépassement du délai raisonnable, le juge pénal peut ordonner cette remise en état dans le but de mettre fin aux conséquences de l'infraction en matière d'urbanisme et d'éviter que le prévenu continue à bénéficier de l'avantage de l'infraction commise par lui (1). (1) Voir: Cass., 28 octobre 2008, RG P.08.0880.N, Pas., 2008, n° 590, et Cass., 4 novembre 2008, RG P.08.0081.N, Pas., 2008, n° 608 avec conclusions du premier avocat général DE SWAEF publiées à leur date dans AC

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Stedenbouw - Herstel van de plaats in de oorspronkelijke staat - Straf - Gevolg - Toepassing bij overschrijding van de redelijke termijn

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 149 en 150 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel in de oorspronkelijke staat - Kwalificatie als straf in de zin van artikel 6.1 E.V.R.M. - Gevolg - Toepassing bij overschrijding van de redelijke termijn

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Urbanisme - Remise en état des lieux - Peine - Conséquence - Application en cas de dépassement du délai raisonnable

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 149 et 150 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Qualification de peine au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Conséquence - Application en cas de dépassement du délai raisonnable

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Artt. 149 en 150 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

- Art. 149 et 150 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

---

P.08.0717.F 22 april 2009 AC nr. 268

De bodemrechter beoordeelt in feite het bestaan van de door een onrechtmatige daad veroorzaakte schade en het bedrag van de vergoeding voor het volledig herstel ervan; hij kan de schade ex aequo et bono ramen, mits hij de reden aangeeft waarom hij de door de getroffene voorgestelde berekeningswijze niet kan aannemen en tevens vaststelt dat de schade, zoals hij die heeft omschreven, onmogelijk anders kan worden bepaald (1). (1) Cass., 20 feb. 2004, AR C.02.0527.F, AC, 2004, nr 93.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Forfaitaire raming - Verwerping van de voorgestelde berekeningswijze - Verantwoording

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Le juge du fond apprécie en fait l'existence d'un dommage causé par un acte illicite et le montant destiné à le réparer intégralement; il peut recourir à une évaluation ex æquo et bono s'il indique la raison pour laquelle le mode de calcul proposé par la victime ne peut être admis, et constate en outre l'impossibilité de déterminer autrement le dommage tel qu'il l'a caractérisé (1). (1) Cass., 20 février 2004, RG C.02.0527.F, Pas., 2004, n° 93.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Evaluation forfaitaire - Rejet du mode de calcul proposé - Justification

- Art. 1382 et 1383 Code civil

P.08.0772.N 20 januari 2009 AC nr. 47

Niet ontvankelijk is de memorie in cassatie die niet is ondertekend (1). (1) Cass., 3 okt. 2000, AR P.00.1174.N, AC, 2000, nr 513.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Niet ondertekende memorie

- Art. 420bis Wetboek van Strafvordering

Est irrecevable le mémoire en cassation qui ne porte pas de signature (1). (1) Cass., 3 octobre 2000, RG P.00.1174.N, Pas., 2000, n° 513.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire non signé

- Art. 420bis Code d'Instruction criminelle

P.08.0874.F 7 januari 2009 AC nr. 13

Naar luid van artikel 2 K.B. 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek, wordt het bedrag van de rechtsplegingsvergoeding vastgesteld op basis van het bedrag van de vordering, dat overeenkomstig de artt. 557 tot 562 van het voormelde wetboek wordt vastgesteld, en stemt de vordering overeen met de vordering die in de gedinginleidende akte is geformuleerd of met het bedrag dat in de laatste conclusie is gevorderd (1). (1) S. VOET, "Enkele praktische knelpunten bij de toepassing van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van kosten en erelonen van advocaten", R.W., 2007-2008, p. 1129; J.-F. VAN DROOGENBROECK en B. DE CONINCK, "La loi du 21 avril 2007 sur la répétibilité des frais et honoraires d'avocat", J.T., 2008, p. 40-41.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - Vaststelling van het bedrag - Bedrag

Aux termes de l'article 2 de l'arrêté royal du 26 octobre 2007 fixant le tarif des indemnités de procédure visées à l'article 1022 du Code judiciaire, le montant de l'indemnité de procédure est déterminé en fonction du montant de la demande tel que fixé conformément aux articles 557 à 562 dudit code, la demande s'entendant comme étant la demande formulée dans l'acte introductif d'instance ou de la somme demandée dans les dernières conclusions (1). (1) S. VOET, "Enkele praktische knelpunten bij de toepassing van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van kosten en erelonen van advocaten", R.W., 2007-2008, p. 1129; J.-F. VAN DROOGENBROECK et B. DE CONINCK, "La loi du 21 avril 2007 sur la répétibilité des frais et honoraires d'avocat", J.T., 2008, pp. 40-41.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Fixation du montant - Critère du

van de vordering als maatstaf

montant de la demande

Wanneer een beklaagde wordt veroordeeld op de tegen hem ingestelde burgerlijke rechtsvordering, veroordeelt het vonnis hem eveneens tot betaling aan de burgerlijke partij van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 Ger.W., niettegenstaande het feit dat het incidenteel beroep van de voormelde burgerlijke partij niet gegrond was verklaard.

Lorsqu'un prévenu est condamné dans le cadre de l'action civile exercée contre lui, le jugement le condamne également au paiement à la partie civile de l'indemnité de procédure visée à l'article 1022 du Code judiciaire, nonobstant la circonstance que l'appel incident de ladite partie civile a été déclaré non fondé.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - Beklaagde veroordeeld op de burgerlijke rechtsvordering - Incidenteel beroep van de burgerlijke partij niet gegrond verklaard

- Artt. 162bis en 194 Wetboek van Strafvordering

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Beklaagde veroordeeld op de burgerlijke rechtsvordering - Veroordeling tot de rechtsplegingsvergoeding - Incidenteel beroep van de burgerlijke partij niet gegrond verklaard

- Artt. 162bis en 194 Wetboek van Strafvordering

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Prévenu condamné dans le cadre de l'action civile - Appel incident de la partie civile déclaré non fondé

- Art. 162bis et 194 Code d'Instruction criminelle

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Action civile (règles particulières) - Prévenu condamné dans le cadre de l'action civile - Condamnation à l'indemnité de procédure - Appel incident de la partie civile déclaré non fondé

- Art. 162bis et 194 Code d'Instruction criminelle

P.08.0882.N 13 januari 2009 AC nr. 23

De verjaring van het misdrijf "gebruik van valse stukken" vangt aan vanaf de laatste aanwending van het vals stuk om aan de waarheidsvermomming uitwerking te verlenen, in zoverre tussen de verscheidene aanwendingen van het valse stuk geen periode is verstreken, langer dan de op het misdrijf toepasselijke verjaringstermijn (1). (1) VAN DYCK, S., Valsheid in geschriften en gebruik van valse geschriften, Intersentia, Antwerpen, 2007, 574.

La prescription de l'infraction d'"usage de faux" commence à courir à compter de la dernière fois où le faux a servi à masquer la vérité, dans la mesure où ne s'est pas écoulée entre les différents usages du faux une période excédant le délai de prescription applicable à l'infraction (1). (1) VAN DYCK, S., Valsheid in geschriften en gebruik van valse geschriften, Intersentia, Anvers, 2007, 574.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken - Verjaring - Tijdstip waarop de verjaring aanvangt

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Termijnen - Gebruik van valse stukken - Tijdstip waarop de verjaring aanvangt

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux - Prescription - Moment où la prescription commence à courir

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Délais - Usage de faux - Moment où la prescription commence à courir

Het gebruik van een vals stuk is de materiële gedraging van het aanwenden van de akte of het stuk om er een bepaald doel mee te bereiken; deze aanwending moet van dien aard zijn dat ze een middel kan zijn om uitwerking te geven aan de valsheid (1). (1) Cass., 13 mei 2008, AR P.08.0167.N, AC, 2008, nr 287; VAN DYCK, S., Valsheid in geschriften en gebruik van valse geschriften, Intersentia, Antwerpen, 2007, 573-607 (inz. 602); VANDROMME, S., "De verjaring van de strafvordering bij collectieve misdrijven en bij valsheid in geschriften en gebruik van valse stukken", N.C., 2006, 120-121.

L'usage de faux est le comportement matériel de se servir d'un acte ou d'une pièce fausse en vue de réaliser un but spécifique; cet usage doit être de nature telle qu'il peut constituer un moyen de donner effet au faux (1). (1) Cass., 13 mai 2008, RG P.08.0167.N, Pas., 2008, n° 287; VAN DYCK, S., Valsheid in geschriften en gebruik van valse geschriften, Intersentia, Anvers, 2007, 573-607 (spéc. 602); VANDROMME, S., "De verjaring van de strafvordering bij collectieve misdrijven en bij valsheid in geschriften en gebruik van valse stukken", N.C., 2006, 120-121.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Materieel en moreel bestanddeel - Gebruik van valse stukken

- Artt. 193, 196, 197, 213 en 214 Strafwetboek

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Elément matériel et moral - Usage de faux

- Art. 193, 196, 197, 213 et 214 Code pénal

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux

- Artt. 193, 196, 197, 213 en 214 Strafwetboek

Wanneer de appelrechters één enkele straf hebben opgelegd voor verschillende misdrijven en hun oordeel over de verjaring van de strafvordering voor al die misdrijven gesteund hebben op de onwettigheid van de beslissing betreffende de verjaring van de strafvordering voor één van die misdrijven, heeft zulks de vernietiging van de volledige veroordeling op strafgebied tot gevolg (1). (1) Zie Cass., 16 feb. 1994, AR P.93.1238.F, AC, 1994, nr 81.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Veroordeling wegens verschillende misdrijven - Eenheid van opzet - Veroordeling tot één enkele straf voor alle misdrijven - Onwettige beslissing betreffende de verjaring van de strafvordering voor één van die misdrijven - Beslissing betreffende de verjaring voor de andere misdrijven gesteund op de onwettige beslissing

- Art. 193, 196, 197, 213 et 214 Code pénal

La circonstance que les juges d'appel n'ont infligé qu'une peine unique du chef de plusieurs infractions et ont fondé leur décision rendue sur la prescription de l'action publique exercée pour toutes ces infractions sur l'illégalité de la décision relative à la prescription de l'action publique pour une seule de ces infractions, entraîne la cassation de l'ensemble de la condamnation au pénal (1). (1) Voir Cass., 16 février 1994, RG P.93.1238.F, Pas., 1994, n° 81.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculpé - Condamnation du chef de plusieurs infractions - Unité d'intention - Condamnation à une peine unique du chef de toutes les infractions - Décision illégale rendue sur la prescription pour une seule de ces infractions - Décision rendue sur la prescription pour les autres infractions fondée sur la décision illégale

---

P.08.0980.N 6 januari 2009 AC nr. 8

De wettige reden, als bedoeld in artikel 95, § 10, derde lid, Kieswetboek, dat strafbaar stelt de bijzitter of plaatsvervangende bijzitter die binnen de bepaalde tijd de reden van zijn verhindering niet opgeeft of die zonder wettige reden nalaat het hem opgedragen ambt te vervullen, is iedere door de wet of het recht erkende grond van rechtvaardiging, zoals noodtoestand, overmacht, dwang of onoverwinnelijke dwaling, die het betrokkene absoluut onmogelijk maakt het ambt van bijzitter of plaatsvervangende bijzitter van een stembureau uit te oefenen; een loutere inschatting van de betrokkene over het al dan niet ongrondwettig karakter van de verkiezingen kan, zelfs indien hij meent dat er redenen zijn om aan de grondwettigheid van de verkiezingen te twijfelen, geen wettige reden zijn als bedoeld in artikel 95, § 10, derde lid, Kieswetboek omdat in dat geval het bestaan van een rechtvaardigingsgrond immers niet aannemelijk wordt gemaakt.

MISDRIJF - Allerlei - Kieswetboek - Als bijzitter of plaatsvervangend bijzitter zonder wettige reden nagelaten te hebben zijn ambt te vervullen - Wettige reden - Begrip - Toepassing

- Artt. 70 en 71 Strafwetboek

- Art. 95, § 10, derde lid Kieswetboek

VERKIEZINGEN - Kieswetboek - Misdrijf - Als bijzitter of plaatsvervangend bijzitter zonder wettige reden nagelaten te hebben zijn ambt te vervullen - Wettige reden - Begrip - Toepassing

- Artt. 70 en 71 Strafwetboek

- Art. 95, § 10, derde lid Kieswetboek

La cause légitime, visée à l'article 95, § 10, alinéa 3, du Code électoral punissant l'assesseur ou l'assesseur suppléant qui n'aura pas fait connaître ses motifs d'empêchement dans le délai fixé ou qui, sans cause légitime, se sera abstenu de remplir les fonctions conférées, constitue toute cause de justification reconnue par la loi ou par le droit, tel que l'état de nécessité, la force majeure, la contrainte ou l'erreur invincible, empêchant absolument l'intéressé d'exercer les fonctions d'assesseur ou d'assesseur suppléant d'un bureau électoral; même s'il estime qu'il y a des raisons de mettre en doute le caractère constitutionnel des élections, la simple évaluation de l'intéressé quant à l'éventuel caractère inconstitutionnel des élections ne peut pas constituer une cause légitime visée à l'article 95, § 10, alinéa 3, du Code électoral, dès lors que l'existence d'une cause de justification n'est pas rendue plausible en ce cas.

INFRACTION - Divers - Code électoral - Assesseur ou assesseur suppléant qui sans cause légitime, s'est abstenu de remplir ses fonctions - Cause légitime - Notion - Application

- Art. 70 et 71 Code pénal

- Art. 95, § 10, al. 3 Code électoral

ELECTIONS - Code électoral - Infraction - Assesseur ou assesseur suppléant qui sans cause légitime, s'est abstenu de remplir ses fonctions - Cause légitime - Notion - Application

- Art. 70 et 71 Code pénal

- Art. 95, § 10, al. 3 Code électoral

P.08.1011.F 22 april 2009 AC nr. 269

De verplichting voor elke producent of houder van afvalstoffen, deze te beheren of te laten beheren op een wijze die de schadelijke invloed ervan op water, lucht, bodem, flora en fauna beperkt, geluids- en reukhinder voorkomt en, meer algemeen, geen schade aan het milieu noch aan de gezondheid van de mens berokkent, is zowel toepasselijk op bedrijven en vaklui die met de afvalverwerking zijn belast, als op particulieren.

MILIEURECHT - Afvalstoffen - Waals Gewest - Verplichting tot beheer op de geëigende wijze - Toepassingsgebied

- Art. 7, § 2 Decr. Waalse Gewestraad 27 juni 1996 betreffende de afvalstoffen

L'obligation imposée à toute personne qui produit ou détient des déchets d'en assurer ou d'en faire assurer la gestion dans des conditions propres à limiter les effets négatifs sur les eaux, l'air, le sol, la flore, la faune, à éviter les incommodités par le bruit et les odeurs et, d'une façon générale, sans porter atteinte ni à l'environnement ni à la santé de l'homme, s'applique tant aux sociétés et aux professionnels chargés de la gestion des déchets qu'aux particuliers.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABLISSEMENTS DANGEREUX ET INSALUBRES - Déchets - Région wallonne - Obligation de gestion dans des conditions propres - Champ d'application

- Art. 7, § 2 Décr. de la Région wallonne du 27 juin 1996 relatif aux déchets

---

P.08.1021.N 3 februari 2009 AC nr. 88

Het arrest dat oordeelt dat de bestraffing die het oplegt een juiste en afdoende bestraffing vormt gelet op de ernst en de omvang van de feiten en rekening houdend met het strafrechtelijk verleden van de beklaagde, antwoordt aldus op de conclusie van de beklaagde die op grond van allerlei omstandigheden een mildere straf vroeg (1). (1) Zie Cass., 30 juni 1993, AR P.93.0262.F, AC, 1993, nr. 314.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Aanvraag om uitstel - Verwerping

- Art. 195 Wetboek van Strafvordering

L'arrêt qui considère que la peine prononcée est légale et proportionnée au degré de gravité des faits ainsi qu'aux antécédents judiciaires du prévenu, répond ainsi aux conclusions du prévenu qui réclamait une peine moins lourde en invoquant diverses circonstances (1). (1) Voir Cass., 30 juin 1993, RG P.93.0262.F, Pas., 1993, n° 314.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Demande de sursis - Rejet

- Art. 195 Code d'Instruction criminelle

Niet ontvankelijk, bij gebrek aan belang, is het cassatiemiddel dat de miskenning van de bewijskracht van een akte aanvoert, indien de rechter uitspraak doet zoals hij had moeten doen ongeacht of hij de aangevoerde miskenning van bewijskracht van de akte al dan niet had begaan (1). (1) Cass., 28 april 1995, AR C.93.0250.N, AC, 1995, nr 213; Cass., 8 jan. 2004, AR C.01.0461.N, AC, 2004, nr. 7.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Belang - Middel afgeleid uit de miskenning van de bewijskracht van een akte - Rechter die uitspraak doet zoals hij ook zonder die miskenning had moeten doen - Ontvankelijkheid

Est irrecevable, à défaut d'intérêt, le moyen de cassation invoquant la violation de la foi due à un acte, si le juge a statué comme il devait le faire, qu'il ait commis la violation invoquée de la foi due aux actes ou pas (1). (1) Cass., 28 avril 1995, RG C.93.0250.N, Pas., 1995, n° 213: Cass., 8 janvier 2004, RG C.01.0461.N, Pas., 2004, n° 7.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Intérêt - Moyen déduit de la violation de la foi due à un acte - Juge statuant comme il aurait dû le faire sans cette violation - Recevabilité

P.08.1022.F 21 januari 2009 AC nr. 53

In de fase van de burgerlijke partijstelling voor de onderzoeksrechter, stelt degene die zich burgerlijke partij stelt geen vordering tot veroordeling tot schadevergoeding in; de rechtsvordering die hij instelt heeft geen betrekking op een in geld waardeerbare vordering in de zin van artikel 2, K.B. 26 oktober 2007, zelfs niet als de klacht het bedrag van de aangevoerde schade vermeldt.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Onderzoeksgerechten - Onderzoeksrechter - Burgerlijke partijstelling - Rechtsplegingsvergoeding - Berekening

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 128, tweede lid Wetboek van Strafvordering

Au stade de la constitution de partie civile entre les mains du juge d'instruction, la personne qui se constitue partie civile ne forme aucune demande de condamnation à des dommages et intérêts; l'action qu'elle exerce ne porte pas sur une demande évaluable en argent au sens de l'article 2 de l'arrêté royal du 26 octobre 2007, même si la plainte indique le montant du préjudice allégué.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Juridictions d'instruction - Juge d'instruction - Constitution de partie civile - Indemnité de procédure - Calcul

- Art. 1022 Code judiciaire

- Art. 128, al. 2 Code d'Instruction criminelle

De burgerlijke partij die cassatieberoep instelt moet de wettelijke bepalingen niet vermelden die volgens haar zijn geschonden; het volstaat dat zij de aangevoerde onwettigheid duidelijk aangeeft (1). (1) Cass., 13 okt. 1981, AR 6489, AC, 1981-1982, nr. 109.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Vereiste vermeldingen - Burgerlijke partij - Cassatieberoep - Geschonden wettelijke bepalingen

La partie civile qui se pourvoit en cassation ne doit pas indiquer les dispositions légales qui, suivant elle, auraient été violées; il lui suffit d'indiquer clairement l'illégalité invoquée (1). (1) Cass., 13 octobre 1981, RG 6489 (Bull. et Pas., 1982, I, 221).

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Indications requises - Partie civile - Pourvoi - Dispositions légales violées

P.08.1023.N 6 januari 2009 AC nr. 9

De onderzoeksgerechten die de opschorting van de uitspraak gelasten en vervolgens oordelen over de burgerlijke rechtsvordering, doen uitspraak als vonnisgerechten en spreken aldus een vonnis of arrest uit als bedoeld in artikel 149 Grondwet, wat moet plaatsvinden in openbare rechtszitting (1). (1) Wat het principe betreft dat het onderzoeksgerecht dat de opschorting gelast uitspraak moet doen over de burgerlijke vordering: Cass., 18 sept. 1990, AR 3385, AC, 1990-1991, nr 30.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Onderzoeksgerechten - Opschorting van de uitspraak - Beslissing op de burgerlijke rechtsvordering - Aard

- Art. 149 Grondwet 1994

- Artt. 3, tweede lid, en 6 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Onderzoeksgerechten - Opschorting van de uitspraak - Beslissing op de burgerlijke rechtsvordering - Aard

- Art. 149 Grondwet 1994

- Artt. 3, tweede lid, en 6 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

ONDERZOEKSGERECHTEN - Opschorting van de uitspraak - Beslissing op de burgerlijke rechtsvordering - Aard

- Art. 149 Grondwet 1994

- Artt. 3, tweede lid, en 6 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VEROORDELING - Gewone opschorting - Onderzoeksgerechten - Beslissing op de burgerlijke rechtsvordering - Aard

Les juridictions d'instruction ordonnant la suspension du prononcé de la condamnation et statuant ensuite sur l'action civile, statuent en qualité de juridictions de jugement et prononcent ainsi un jugement ou un arrêt visé à l'article 149 de la Constitution qui doit être prononcé en audience publique (1). (1) En ce qui concerne le principe suivant lequel la juridiction d'instruction ordonnant la suspension est tenue de statuer sur l'action civile: Cass., 18 septembre 1990, RG 3385, Pas., 1991, n° 30.

ACTION CIVILE - Juridictions d'instruction - Suspension du prononcé - Décision sur l'action civile - Nature

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 3, al. 2, et 6 L. du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation

CONSTITUTION - Constitution 1994 (artikel 100 a fin) - Article 149 - Juridictions d'instruction - Suspension du prononcé - Décision sur l'action civile - Nature

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 3, al. 2, et 6 L. du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Suspension du prononcé - Décision sur l'action civile - Nature

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 3, al. 2, et 6 L. du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE DE LA CONDAMNATION - Suspension simple - Juridictions d'instruction - Décision sur l'action civile - Nature

- Art. 149 Grondwet 1994

- Artt. 3, tweede lid, en 6 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 3, al. 2, et 6 L. du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation

---

P.08.1092.N 20 januari 2009 AC nr. 48

Bij ontstentenis van conclusies is een strafvonnis wettig gemotiveerd wanneer het de beklaagde schuldig verklaart aan het in de bewoordingen van de strafwet omschreven en voldoende gepreciseerd strafbare feit (1). (1) Zie Cass., 16 maart 2005, AR P.04.1592.F, AC, 2005, nr 162.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Schuldigverklaring aan misdrijf

En l'absence de conclusions, le jugement pénal est motivé régulièrement lorsqu'il déclare le prévenu coupable du chef du fait punissable qualifié et suffisamment précisé dans les termes de la loi pénale (1). (1) Voir Cass., 16 mars 2005, RG P.04.1592.F, Pas., 2005, n° 162.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Déclaration de culpabilité du chef de l'infraction

---

Het bedrag van de ontdoken belasting waartoe de schuldigen hoofdelijk gehouden zijn, wordt vastgesteld overeenkomstig de eigenheid van elke belasting: zo zal inzake btw, waar de belasting verschuldigd is van zodra de door de wet daartoe gestelde voorwaarden vervuld zijn, de veroordeling door de strafrechter de vaststelling van het bedrag van de ontdoken belasting inhouden en zal de beklaagde ter zake bij de strafrechter verweer kunnen voeren, terwijl inzake directe belastingen het bedrag van de ontdoken belasting daarentegen slechts na de in kracht van gewijsde gegane strafrechtelijke veroordeling zal worden vastgesteld; de vraag of diegene die door de strafrechter veroordeeld werd voor een misdrijf inzake directe belastingen zonder zelf de belastingplichtige te zijn, zal kunnen tussenkomen in de procedure tot vestiging van de belasting, doet dan ook geen afbreuk aan het beginsel van de hoofdelijke gehoudenheid zelf waartegen hij bij de strafrechter verweer kan voeren (1). (1) Cass., 21 okt. 2008, AR P.08.0535.N, niet gepubliceerd.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Veroordeling als dader of medeplichtige van een misdrijf bedoeld in de artikelen 73 en 73bis Btw-wetboek - Valsheid in zake btw - Hoofdelijke gehoudenheid tot betaling van de ontdoken belasting - Artikel 73sexies, eerste lid, Btw-wetboek - Veroordeling door de strafrechter - Gevolg - Vaststelling van het bedrag van de ontdoken belasting - Mogelijkheid van verweer tegen de vaststelling van het bedrag van de ontdoken belasting

HOOFDELIJKHEID - Strafzaken - Inkomstenbelasting - Valsheid inzake inkomstenbelasting - Veroordeling als dader of medeplichtige van een misdrijf bedoeld in de artikelen 449 tot 452 W.I.B. 1992 - Hoofdelijke gehoudenheid tot betaling van de ontdoken belasting - Artikel 458, eerste lid, W.I.B. 1992 - Mogelijkheid van verweer

HOOFDELIJKHEID - Strafzaken - Belasting over de toegevoegde waarde - Valsheid in zake btw - Veroordeling als dader of medeplichtige van een misdrijf bedoeld in de artikelen 73 en 73bis Btw-wetboek - Hoofdelijke gehoudenheid tot betaling van de ontdoken belasting - Artikel 73sexies, eerste lid, Btw-wetboek -

Le montant de l'impôt éludé dont les coupables doivent s'acquitter solidairement est fixé conformément aux caractéristiques de chaque impôt: ainsi, en matière de taxe sur la valeur ajoutée pour laquelle l'impôt est dû dès que les conditions légalement fixées sont remplies, la condamnation par le juge pénal impliquera la fixation du montant de la taxe due et le prévenu pourra y opposer sa défense, alors qu'en matière de contributions directes, par contre, le montant de l'impôt dû sera seulement fixé lorsque la condamnation pénale aura acquis force de chose jugée; la question de savoir si celui que le juge pénal condamne du chef d'une infraction en matière de contributions directes sans être le contribuable en personne, pourra intervenir dans la procédure de l'établissement de l'impôt, ne fait ainsi pas obstacle au principe même de sa condamnation solidaire contre laquelle il peut opposer sa défense devant le juge pénal (1). (1) Cass., 21 octobre 2008, RG P.08.0535.N, non publié.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Condamnation comme auteur ou complice d'une infraction visée aux articles 73 et 73bis du Code de la Taxe sur la valeur ajoutée - Faux en matière de taxe sur la valeur ajoutée - Solidairement tenu au paiement de l'impôt éludé - Article 73sexies, alinéa 1er, du Code de la Taxe sur la valeur ajoutée - Condamnation par le juge pénal - Conséquence - Fixation du montant de l'impôt éludé - Possibilité de défense contre la fixation du montant de l'impot éludé

SOLIDARITE - Matière répressive - Impôt sur les revenus - Faux en matière d'impôts sur les revenus - Condamnation comme auteur ou complice d'une infraction visée aux articles 449 à 452 du Code des impôts sur les revenus (1992) - Solidairement tenu au paiement de l'impôt éludé - Article 458, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus (1992) - Possibilité d'opposer sa défense

SOLIDARITE - Matière répressive - Taxe sur la valeur ajoutée - Faux en matière de taxe sur la valeur ajoutée - Condamnation comme auteur ou complice d'une infraction visée aux articles 73 et 73bis du Code de la Taxe sur la valeur ajoutée - Solidairement tenu au paiement de l'impôt éludé - Article 73sexies, alinéa 1er, du Code de

Mogelijkheid van verweer

INKOMSTENBELASTINGEN - Allerlei - Veroordeling als dader of medeplichtige van een misdrijf bedoeld in de artikelen 449 tot 452 W.I.B. 1992 - Valsheid inzake inkomstenbelasting - Hoofdelijke gehoudenheid tot betaling van de ontdoken belasting - Artikel 458, eerste lid, W.I.B. 1992 - Procedure tot vaststelling van het bedrag van de ontdoken belasting - Vaststelling na de in kracht van gewijsde gegane strafrechtelijke veroordeling

la Taxe sur la valeur ajoutée - Possibilité d'opposer sa défense

IMPOTS SUR LES REVENUS - Divers - Condamnation comme auteur ou complice d'une infraction visée aux articles 449 à 452 du Code des impôts sur les revenus (1992) - Faux en matière d'impôts sur les revenus - Solidairement tenu au paiement de l'impôt éludé - Article 458, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus (1992) - Procédure en fixation du montant de l'impôt éludé - Fixation après que la condamnation en droit pénal aura acquis force de chose jugée

---

Met de hoofdelijke gehoudenheid tot betaling van de ontdoken belasting ten laste van daders of medeplichtigen van de fiscale misdrijven bepaald in artikel 458, eerste lid, W.I.B. 1992 en artikel 73sexies, eerste lid, Btw-wetboek heeft de wetgever aan een strafrechtelijke veroordeling een herstelmaatregel gehecht die van rechtswege werkt; deze hoofdelijke gehoudenheid tot betaling van de ontdoken belasting is vergelijkbaar met de hoofdelijke gehoudenheid tot teruggave en schadevergoeding waartoe overeenkomstig artikel 50, Strafwetboek alle wegens eenzelfde misdrijf veroordeelde personen gehouden zijn en heeft dus geen bestraffend maar enkel een herstellend karakter (1). (1) Cass., 21 okt. 2008, AR P.08.0535.N, niet gepubliceerd.

Prévoir que sont solidairement tenus au paiement de l'impôt éludé les auteurs ou complices des infractions fiscales prévues aux articles 458, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus (1992) et 73sexies, alinéa 1er, du Code de la Taxe sur la valeur ajoutée, s'inscrit dans l'économie de la loi d'assortir de plein droit la condamnation en droit pénal à une mesure de réparation; cette mesure est comparable à celle prévue à l'article 50 du Code pénal consistant à prévoir que sont tenus solidairement des restitutions et des dommages-intérêts tous les individus condamnés pour une même infraction, mesure qui revêt une forme non de répression mais uniquement de réparation (1). (1) Cass., 21 octobre 2008, RG P.08.0535.N, non publié.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Veroordeling als dader of medeplichtige van een misdrijf bedoeld in de artikelen 73 en 73bis Btw-wetboek - Valsheid in zake btw - Hoofdelijke gehoudenheid tot betaling van de ontdoken belasting - Artikel 73sexies, eerste lid, Btw-wetboek - Aard van de maatregel

HOOFDELIJKHEID - Strafzaken - Belasting over de toegevoegde waarde - Valsheid in zake btw - Veroordeling als dader of medeplichtige van een misdrijf bedoeld in de artikelen 73 en 73bis Btw-wetboek - Hoofdelijke gehoudenheid tot betaling van de ontdoken belasting - Artikel 73sexies, eerste lid, Btw-wetboek - Aard van de maatregel

HOOFDELIJKHEID - Strafzaken - Inkomstenbelasting - Valsheid inzake inkomstenbelasting - Veroordeling als dader of medeplichtige van een misdrijf bedoeld in de artikelen 449 tot 452 W.I.B. 1992 - Hoofdelijke gehoudenheid tot betaling van de ontdoken belasting - Artikel 458, eerste lid, W.I.B. 1992 - Aard van de maatregel

INKOMSTENBELASTINGEN - Allerlei - Veroordeling als dader of medeplichtige van een misdrijf bedoeld in de artikelen 449 tot 452 W.I.B. 1992 - Valsheid inzake inkomstenbelasting - Hoofdelijke gehoudenheid tot betaling van de ontdoken belasting - Artikel 458, eerste lid, W.I.B. 1992 - Aard van de maatregel

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Condamnation comme auteur ou complice d'une infraction visée aux articles 73 et 73bis du Code de la Taxe sur la valeur ajoutée - Faux en matière de taxe sur la valeur ajoutée - Solidairement tenu au paiement de l'impôt éludé - Article 73sexies, alinéa 1er, du Code de la Taxe sur la valeur ajoutée - Nature de la mesure

SOLIDARITE - Matière répressive - Taxe sur la valeur ajoutée - Faux en matière de taxe sur la valeur ajoutée - Condamnation comme auteur ou complice d'une infraction visée aux articles 73 et 73bis du Code de la Taxe sur la valeur ajoutée - Solidairement tenu au paiement de l'impôt éludé - Article 73sexies, alinéa 1er, du Code de la Taxe sur la valeur ajoutée - Nature de la mesure

SOLIDARITE - Matière répressive - Impôt sur les revenus - Faux en matière d'impôts sur les revenus - Condamnation comme auteur ou complice d'une infraction visée aux articles 449 à 452 du Code des impôts sur les revenus (1992) - Solidairement tenu au paiement de l'impôt éludé - Article 458, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus (1992) - Nature de la mesure

IMPOTS SUR LES REVENUS - Divers - Condamnation comme auteur ou complice d'une infraction visée aux articles 449 à 452 du Code des impôts sur les revenus (1992) - Faux en matière d'impôts sur les revenus - Solidairement tenu au paiement de l'impôt éludé - Article 458, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus (1992) - Nature de la mesure

---

P.08.1095.F 14 oktober 2009 AC nr. 580

In de zin van artikel 42, 1°, Sw., wordt met de zaak die het voorwerp is van het misdrijf, bedoeld, het voorwerp ten aanzien waarvan het misdrijf materieel is gepleegd en niet datgene dat de dader bedrieglijk heeft weggenomen, verkregen of verduisterd, aangezien de gestolen, afgetroggelde of verduisterde zaak, op het ogenblik van het misdrijf niet de eigendom is van de veroordeelde en de dader door dat misdrijf niet de wettige eigenaar ervan wordt (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2008, nr ...

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring van het voorwerp van het misdrijf - Zaken die het voorwerp zijn van het misdrijf

Au sens de l'article 42, 1°, du Code pénal, la chose formant l'objet de l'infraction vise l'objet à l'égard duquel l'infraction est matériellement commise et non celui que l'auteur a frauduleusement soustrait, acquis ou détourné dès lors que la chose volée, escroquée ou détournée n'appartient pas au condamné au moment de l'infraction et que celle-ci ne rend pas son auteur propriétaire légitime (1). (1) Voir les concl. du M.P.

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Confiscation de l'objet de l'infraction - Choses formant l'objet de l'infraction

---

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Misdrijf van witwassen - Nieuwe strafbaarstelling - Feiten niet strafbaar op het ogenblik dat zij werden gepleegd - Vernietiging van de schuldigverklaring en van de straf van bijzondere verbeurdverklaring - Vernietiging zonder verwijzing

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Nieuwe strafbaarstelling - Werking in de tijd - Misdrijf van witwassen - Feiten niet strafbaar op het ogenblik dat zij werden gepleegd

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Misdrijf van witwassen - Nieuwe strafbaarstelling - Feiten niet strafbaar op het ogenblik dat zij werden gepleegd - Verbeurdverklaring van het voorwerp van het witwassen - Wettigheid

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring van het voorwerp van het misdrijf - Zaken die het voorwerp zijn van het misdrijf

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Strafzaken - Nieuwe strafbaarstelling - Misdrijf van witwassen - Feiten niet strafbaar op het ogenblik dat zij werden gepleegd - Gevolg

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculpé - Infraction de blanchiment - Nouvelle incrimination - Faits non punissables au moment de leur commission - Cassation de la déclaration de culpabilité et de la peine de confiscation spéciale - Cassation sans renvoi

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Nouvelle incrimination - Application dans le temps - Infraction de blanchiment - Faits non punissables au moment de leur commission

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Infraction de blanchiment - Nouvelle incrimination - Faits non punissables au moment de leur commission - Confiscation de l'objet du blanchiment - Légalité

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Confiscation de l'objet de l'infraction - Choses formant l'objet de l'infraction

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Matière répressive - Nouvelle incrimination - Infraction de blanchiment - Faits non punissables au moment de leur commission - Conséquence

---

Wanneer het Hof vaststelt dat de aan de beklaagde tenlastegelegde feiten van witwassen niet strafbaar waren op het ogenblik dat zij werden gepleegd, vernietigt het Hof het bestreden arrest zonder verwijzing, in zoverre dit deze telastleggingen bewezen verklaart, op grond daarvan een schuldigverklaring uitspreekt en de verbeurdverklaring van de desbetreffende bedragen beveelt (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2008, nr ...

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Nieuwe strafbaarstelling - Werking in de tijd - Misdrijf van witwassen - Feiten niet strafbaar op het ogenblik dat zij werden gepleegd

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Strafzaken - Nieuwe strafbaarstelling - Misdrijf van witwassen - Feiten niet strafbaar op het ogenblik dat zij werden gepleegd

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Misdrijf van witwassen - Nieuwe strafbaarstelling - Feiten niet strafbaar op het ogenblik dat zij werden gepleegd - Verbeurdverklaring van het voorwerp van het witwassen - Wettigheid

Lorsqu'elle constate que les faits formant l'objet des préventions de blanchiment reprochées au prévenu n'étaient pas punissables au moment de leur commission, la Cour casse sans renvoi l'arrêt attaqué en tant qu'il dit ces préventions établies, prononce une déclaration de culpabilité sur ce fondement et ordonne la confiscation des montants qui s'y rapportent (1). (1) Voir les concl. du M.P.

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Nouvelle incrimination - Application dans le temps - Infraction de blanchiment - Faits non punissables au moment de leur commission

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Matière répressive - Nouvelle incrimination - Infraction de blanchiment - Faits non punissables au moment de leur commission

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Infraction de blanchiment - Nouvelle incrimination - Faits non punissables au moment de leur commission - Confiscation de l'objet du blanchiment - Légalité

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Misdrijf van witwassen - Nieuwe strafbaarstelling - Feiten niet strafbaar op het ogenblik dat zij werden gepleegd - Vernietiging van de schuldigverklaring en van de straf van bijzondere verbeurdverklaring - Vernietiging zonder verwijzing

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculpé - Infraction de blanchiment - Nouvelle incrimination - Faits non punissables au moment de leur commission - Cassation de la déclaration de culpabilité et de la peine de confiscation spéciale - Cassation sans renvoi

---

P.08.1102.F 30 september 2009 AC nr. 535

Geen enkele wettelijke bepaling verplicht de rechter om compensatoire interesten tegen de wettelijke rentevoet toe te kennen, wanneer hij het verschuldigde hoofdbedrag niet aanpast.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Interest - Compensatoire interesten - Bepaling van de rentevoet - Verschuldigd hoofdbedrag niet aangepast - Verplichting van de rechter

INTEREST - Compensatoire interest - Bepaling van de rentevoet - Verschuldigd hoofdbedrag niet aangepast - Verplichting van de rechter

Aucune disposition légale n'impose au juge d'octroyer des intérêts compensatoires au taux légal lorsqu'il n'actualise pas le montant dû en principal.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Intérêts - Intérêts compensatoires - Détermination du taux - Montant dû en principal non actualisé - Obligation du juge

INTERETS - Intérêts compensatoires - Détermination du taux - Montant dû en principal non actualisé - Obligation du juge

---

Conclusie van advocaat-generaal WERQUIN.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Eiser in cassatie - Grief die een tegenstrijdigheid aanvoert tussen twee beschikkingen van de bestreden beslissing - Nieuwe wet van kracht tijdens het cassatiegeding - Gevolg - Lot van de vordering voor de rechter op verwijzing na cassatie - Ontvankelijkheid van het middel

Conclusions de l'avocat général WERQUIN.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Demandeur en cassation - Grief déduit d'une contradiction entre deux dispositifs de la décision attaquée - Loi nouvelle en vigueur pendant l'instance en cassation - Effet - Sort de la demande devant le juge de renvoi en cas de cassation - Recevabilité du moyen

---

In geval van veroordeling tot betaling van een op de dag van de uitspraak niet aangepast bedrag, raamt de rechter, die compensatoire interesten moet toekennen voor zowel het herstel van de schade voortvloeiend uit de vertraging bij de toekenning van de vergoeding, als voor de schade die door muntontwaarding is veroorzaakt, op onaantastbare wijze de rentevoet die de voormelde vergoeding moet verzekeren (1) (2). (1) Zie andersluidende concl. O.M. in AC, 2009, nr ... (2) Deze beslissing wijkt af van de beslissing van het Hof in een arrest van 8 mei 2003 (AC, nr 285). Het Hof heeft immers, in antwoord op het tweede onderdeel van het tweede middel, erop gewezen dat de appelrechters, door de eiser voor de materiële schade voortvloeiend uit diens volledige tijdelijke arbeidsongeschiktheid, een vergoeding van 659.065 frank toe te kennen, wat overeenkomt met de loonderving die van 14 augustus 1988 tot 30 april 1989 is geleden, die vergoeding op de dag van de uitspraak van het arrest niet hebben aangepast, en vervolgens beslist dat de rechters, door de compensatoire interesten op de voormelde vergoeding vast te stellen op de verlaagde rentevoet van 5 pct. en door te oordelen dat die vergoeding was aangepast, de schade van de eiser niet volledig hebben vergoed. Het Hof beslist aldus dat de rechter, aangezien de wettelijke rentevoet wordt vastgesteld, rekening houdend met de vermindering van de koopkracht van de munt en de vertraging bij de toekenning van de vergoeding (Cass., 16 mei 2001, AC, nr 286), wanneer hij de verschuldigde bedragen niet aanpast, geen rentevoet mag toekennen die lager is dan de wettelijke rentevoet, zonder de reden op te geven waarom hij daarvan afwijkt.

En cas de condamnation au payement d'un montant non actualisé au jour du prononcé, le juge, qui doit allouer des intérêts compensatoires réparant tant le préjudice résultant du retard dans l'indemnisation que celui provoqué par l'érosion monétaire, évalue souverainement le taux de ces intérêts apte à assurer ladite réparation (1). (1) Voir les conclusions contraires du M.P. Cette décision s'écarte de la décision prise par la Cour dans un arrêt du 8 mai 2003 (Pas., n° 285). En effet, en réponse à la deuxième branche du second moyen, après avoir relevé qu'en allouant au demandeur pour le préjudice matériel résultant de son incapacité temporaire totale une indemnité de 659.065 francs correspondant à la perte de rémunération subie du 14 août 1988 au 30 avril 1989, les juges d'appel n'ont pas actualisé cette indemnité au jour du prononcé de l'arrêt, la Cour a décidé qu'en fixant les intérêts compensatoires sur ladite indemnité au taux réduit à cinq pour cent et en considérant que cette indemnité avait été actualisée, les juges n'ont pas accordé au demandeur la réparation intégrale de son dommage. La Cour décide ainsi que, dès lors que le taux légal est fixé en intégrant la diminution du pouvoir d'achat de la monnaie et le retard d'indemnisation (Cass., 16 mai 2001, Pas., n° 286), le juge ne peut, en cas de non-actualisation des montants dus, accorder un taux inférieur au taux légal sans donner de motif qui justifie de s'en écarter.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Interest - Compensatoire interesten - Bepaling van de rentevoet - Verschuldigd hoofdbedrag niet aangepast - Bevoegdheid van de rechter

INTEREST - Compensatoire interest - Bepaling van de rentevoet - Verschuldigd hoofdbedrag niet aangepast - Bevoegdheid van de rechter

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Intérêts - Intérêts compensatoires - Détermination du taux - Montant dû en principal non actualisé - Pouvoir du juge

INTERETS - Intérêts compensatoires - Détermination du taux - Montant dû en principal non actualisé - Pouvoir du juge

---

Is ontvankelijk het middel dat een tegenstrijdigheid aanvoert tussen twee beschikkingen van de bestreden beslissing, terwijl de verweerder aanvoert dat krachtens een nieuwe, tijdens het cassatiegeding in werking getreden wet, in geval van vernietiging, de rechter op verwijzing de vordering van de eiser niet kan inwilligen; het belang van een middel wordt immers objectief, afhankelijk van de mogelijkheid tot vernietiging beoordeeld en niet op grond van de slaagkansen van de bij de rechter op verwijzing in te stellen vordering (1). (1) Zie andersluidende concl. O.M. in AC, 2009, nr ...

Est recevable le moyen qui invoque une contradiction entre deux dispositifs de la décision attaquée alors que le défendeur soutient qu'en vertu d'une loi nouvelle entrée en vigueur pendant l'instance en cassation, en cas de cassation, le juge de renvoi ne peut faire droit à la demande du demandeur; en effet, l'intérêt d'un moyen s'apprécie objectivement en fonction de la possibilité d'une cassation, et non d'après les mérites de la demande à soumettre au juge de renvoi (1). (1) Voir les conclusions contraires du M.P.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Eiser in cassatie - Grief die een tegenstrijdigheid aanvoert tussen twee beschikkingen van de bestreden beslissing - Nieuwe wet van kracht tijdens het cassatiegeding - Gevolg - Lot van de vordering voor de rechter op verwijzing na cassatie - Ontvankelijkheid van het middel

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Demandeur en cassation - Grief déduit d'une contradiction entre deux dispositifs de la décision attaquée - Loi nouvelle en vigueur pendant l'instance en cassation - Effet - Sort de la demande devant le juge de renvoi en cas de cassation - Recevabilité du moyen

---

P.08.1163.N 10 februari 2009 AC nr. 108

De rechter gaat na of de beslissing van de stedenbouwkundige inspecteur om een bepaalde herstelmaatregel te vorderen, uitsluitend met het oog op de goede ruimtelijke ordening is genomen; hij moet de vordering die steunt op motieven die vreemd zijn aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van een goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is, zonder gevolg laten (1). (1) Zie Cass., 15 juni 2004, AR P.04.0237.N, AC, 2004, nr. 323 met conclusie advocaat-generaal De Swaef; Cass., 12 okt. 2004, AR P.04.0476.N, AC, 2004, nr. 473; Cass., 3 nov. 2004, AR P.04.0730.F, AC, 2004, nr. 526; Cass., 3 juni 2005, AR C.04.0029.N, AC, 2005, nr. 313; Cass., 18 maart 2008, AR P.07.1509.N, AC, 2008, nr. 187.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Beoordeling door de rechter

- Art. 159 Grondwet 1994

- Artt. 4 en 149 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

Le juge examine si la décision de l'inspecteur urbaniste de demander une mesure de remise en état déterminée a été prise dans le but exclusif d'un bon aménagement du territoire; il doit laisser sans suite la demande fondée sur des motifs étrangers à l'aménagement du territoire ou sur une conception d'un bon aménagement du territoire manifestement déraisonnable (1). (1) Voir Cass., 15 juin 2004, RG P.04.0237.N, Pas., 2004, n° 323 avec les conclusions de Monsieur l'avocat général De Swaef publiées à leur date dans AC; Cass., 12 octobre 2004, RG P.04.0476.N, Pas., 2004, n° 473; Cass., 3 novembre 2004, RG P.04.0730.F, Pas., 2004, n° 526; Cass., 3 juin 2005, RG C.04.0029.N, Pas., 2005, n° 313; Cass., 18 mars 2008, RG P.07.1509.N, Pas., 2008, n° 187.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Demande de remise en état - Appréciation par le juge

- Art. 159 Constitution 1994

- Art. 4 et 149 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

---

Ook wanneer wederrechtelijke constructies in strijd zijn met de planologische bestemming van het gebied kan de rechter, afhankelijk van de concrete omstandigheden van de zaak, oordelen dat een herstelvordering die alleen op grond van de planologische bestemming is gesteund, kennelijk onredelijk is en niet noodzakelijk is om de ruimtelijke ordening te vrijwaren.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Wederrechtelijke constructies in strijd met de planologische bestemming van het gebied - Herstelvordering enkel gesteund op de planologische bestemming - Beoordeling door de rechter - Criterium

- Art. 159 Grondwet 1994

- Artt. 4 en 149 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

Même lorsque des constructions illégales sont contraires à l'affectation urbanistique du territoire, le juge peut décider, selon les circonstances concrètes de la cause, qu'une demande de remise en état uniquement fondée sur l'affectation urbanistique est manifestement déraisonnable et n'est pas nécessaire pour préserver l'aménagement du territoire.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Demande de remise en état - Constructions illégales contraires à l'affectation urbanistique du territoire - Demande de remise en état uniquement fondée sur l'affectation urbanistique - Appréciation par le juge - Critère

- Art. 159 Constitution 1994

- Art. 4 et 149 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

---

Wanneer de wettigheid van de vordering tot herstel van de plaats in de vorige staat wordt aangevochten, gaat de rechter in het bijzonder na of deze vordering niet kennelijk onredelijk is: hij moet afwegen of geen andere herstelmaatregel noodzakelijk is, dit onder meer op grond van de aard van de overtreding, de omvang en de aantasting van de goede ruimtelijke ordening en het voordeel dat voor de ruimtelijke ordening ontstaat door het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand tegenover de last die daaruit voor de overtreder voortvloeit (1). (1) Zie Cass., 15 juni 2004, AR P.04.0237.N, AC, 2004, nr. 323 met conclusie advocaat-generaal De Swaef; Cass, 12 okt. 2004, AR P.04.0476.N, AC, 2004, nr. 473; Cass., 3 nov. 2004, AR P.04.0730.F, AC, 2004, nr. 526; Cass., 3 juni 2005, AR C.04.0029.N, AC, 2005, nr. 313; Cass., 18 maart 2008, AR P.07.1509.N, AC, 2008, nr. 187.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Beoordeling door de rechter

- Art. 159 Grondwet 1994

- Artt. 4 en 149 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

Lorsque la légalité de la demande de remise des lieux dans leur état initial est critiquée, le juge examine plus particulièrement si cette demande n'est pas manifestement déraisonnable et si aucune autre mesure de remise en état n'est nécessaire, ce notamment en fonction de la nature de l'infraction, de l'étendue et de l'atteinte portée au bon aménagement du territoire et de l'avantage résultant pour l'aménagement du territoire de la remise des lieux dans leur état initial par rapport à la charge qui en résulte pour le contrevenant (1). (1) Voir Cass., 15 juin 2004, RG P.04.0237.N, Pas., 2004, n° 323 avec les conclusions de Monsieur l'avocat général De Swaef publiées à leur date dans AC; Cass., 12 octobre 2004, RG P.04.0476.N, Pas., 2004, n° 473; Cass., 3 novembre 2004, RG P.04.0730.F, Pas., 2004, n° 526; Cass., 3 juin 2005, RG C.04.0029.N, Pas., 2005, n° 313; Cass., 18 mars 2008, RG P.07.1509.N, Pas., 2008, n° 187.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Demande de remise en état - Appréciation par le juge

- Art. 159 Constitution 1994

- Art. 4 et 149 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

---

P.08.1164.N 19 mei 2009 AC nr. 327

Artikel 2, Strafwetboek verbiedt aan de strafwet terugwerkende kracht te verlenen ten nadele van de beklaagde, maar legt integendeel de toepassing op van de wet die na het plegen van het misdrijf in werking is getreden en dat misdrijf minder zwaar bestraft (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Strafzaken - In de tijd opeenvolgende wetten - Artikel 2, Sw.

L'article 2 du Code pénal empêche toute rétroactivité de la loi pénale en la défaveur du prévenu, mais impose par contre l'application de la loi entrée en vigueur après la commission de l'infraction dont la peine est la moins forte (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Matière répressive - Lois successives dans le temps - Code pénal, article 2

Artikel 433decies, Strafwetboek, dat de voor het misdrijf "huisjesmelkerij" bepaalde hoofdgevangenisstraf vermindert, is minder streng dan het vroegere artikel 77bis, § 1, Vreemdelingenwet, zonder dat rekening moet worden gehouden met de door artikel 433decies, Strafwetboek ingevoerde verplichte vermenigvuldiging van de geldboete met het aantal slachtoffers en met de door artikel 433terdecies, Strafwetboek ingevoerde mogelijkheid van bijzondere verbeurdverklaring van de tegenwaarde van het goed (1) (2). (1) Zie de concl. van het O.M. (2) Gedeeltelijk andersluidende conclusie. Het Hof beslist tot de ambtshalve gedeeltelijke vernietiging van het bestreden arrest wegens de schending van artikel 433terdecies, derde lid, Strafwetboek, omdat de appelrechters er, door hun oordeel dat "overeenkomstig artikel 433terdecies van het Strafwetboek (...) de verplichte verbeurdverklaring van de tegenwaarde van de delen van het onroerend goed (...) (zich opdringt)", ten onrechte lijken van uit te gaan dat de verbeurdverklaring van de tegenwaarde bij de vervreemding van het onroerend goed tussen het tijdstip waarop het misdrijf werd gepleegd en de definitieve uitspraak, steeds verplicht is. In zijn schriftelijke conclusie concludeerde het O.M. tot de verwerping van het cassatieberoep. In zijn mondelinge toelichting van deze conclusie achtte het O.M., vertrekkende van een meer welwillende lezing van de verschillende overwegingen van het bestreden arrest, het ambtshalve aanvoeren van de schending van artikel 433terdecies, derde lid, Strafwetboek weliswaar mogelijk, maar desalniettemin toch niet absoluut noodzakelijk. Toch blijft de door de appelrechters gebruikte woordkeuze voor kritiek vatbaar en het standpunt van het Hof kan bijgevolg worden onderschreven. Nu het Hof enkel beslist tot een gedeeltelijke vernietiging op het ambtshalve aangevoerde middel van schending van artikel 433terdecies, derde lid, Strafwetboek, diende het Hof ook de door de eiser aangevoerde middelen te beantwoorden om aan te tonen dat deze middelen niet tot een ruimere cassatie of een cassatie zonder verwijzing hadden kunnen leiden. Het gegrond bevinden van het eerste middel had immers moeten leiden tot een cassatie zonder verwijzing. Het antwoord op het eerste middel sluit aan bij het standpunt dat het O.M. ontwikkelde in de schriftelijke conclusie, maar het O.M. oordeelde dat het middel, dat uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalde naar recht.

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Mensenhandel - Huisjesmelkerij - Zaken welke gediend hebben tot het plegen van het misdrijf - Zaken die werden vervreemd tussen het plegen van de feiten en de veroordeling - Feiten gepleegd onder vigeur van artikel 77bis, § 1, Vreemdelingenwet - Feiten op het ogenblik van de uitspraak strafbaar gesteld door artikel 433decies

L'article 433decies du Code pénal, qui diminue la peine d'emprisonnement principal infligée aux "marchands de sommeil", est moins sévère que le précédent article 77bis, § 1er, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, sans qu'il faille tenir compte de la multiplication de l'amende par le nombre des victimes introduite par l'article 433decies du Code pénal et de la possibilité de confiscation spéciale applicable à la contre-valeur du bien insérée par l'article 433terdecies (1) (2). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC (2) La Cour prononce la cassation partielle d'office de l'arrêt attaqué en raison de la violation de l'article 433terdecies, alinéa 3, du Code pénal, dès lors qu'en décidant que "conformément à l'article 433terdecies du Code pénal (...) la confiscation obligatoire de la contre-valeur des éléments du bien immeuble (...) (s'impose)", les juges d'appel semblent en avoir déduit, à tort, que la confiscation de la contre-valeur en cas d'aliénation du bien immeuble entre le moment de la commission de l'infraction et la décision définitive est toujours obligatoire. Dans ses conclusions écrites, le M.P. a conclu au rejet du pourvoi en cassation. A l'exposé oral de ces conclusions, le M.P., plus indulgent à l'égard des différentes considérations de l'arrêt attaqué, a concédé la possibilité d'invoquer d'office la violation de l'article 433terdecies, alinéa 3, du Code pénal, sans pour autant consentir à son absolue nécessité. Néanmoins, la formulation des juges d'appel est critiquable et le point de vue de la Cour peut, par conséquent, être partagé. Ayant prononcé uniquement la cassation partielle sur le moyen invoqué d'office de la violation de l'article 433terdecies, alinéa 3, du Code pénal, la Cour était également tenue de répondre aux moyens invoqués par le demandeur pour démontrer que ces moyens n'auraient pu entraîner une cassation plus étendue ou une cassation sans renvoi. Si le premier moyen avait été déclaré fondé, une cassation sans renvoi aurait en effet dû être prononcée. La réponse au premier moyen adopte le point de vue développé par le M.P. dans ses conclusions écrites, mais le M.P. avait considéré que, déduit d'une conception juridique différente, le moyen manquait en droit.

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Traite des êtres humains - Marchand de sommeil - Choses ayant servi à commettre l'infraction - Choses aliénés entre la commission de l'infraction et la condamnation - Faits commis sous l'empire de l'article 77bis, § 1er, de la loi du 15 décembre 1980 - Faits punissables au moment du prononcé par l'article 433decies et 433terdecies du Code pénal - Loi

en 433terdecies, Sw. - Wet die de hoofdgevangenisstraf vermindert, de boete verhoogt en een nieuwe bijkomende straf voorziet - Nieuwe mogelijkheid tot bijzondere verbeurdverklaring van de tegenwaarde - Toepasselijkheid

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Huisjesmelkerij - Feiten gepleegd onder vigeur van artikel 77bis, § 1, Vreemdelingenwet - Feiten op het ogenblik van de uitspraak strafbaar gesteld door artikel 433decies en 433terdecies, Sw. - Wet die de hoofdgevangenisstraf vermindert, de boete verhoogt en een nieuwe bijkomende straf voorziet

qui diminue la peine d'emprisonnement principal, majore l'amende et prévoit une nouvelle peine accessoire - Nouvelle possibilité de confiscation spéciale applicable à la contre-valeur - Applicabilité

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Marchand de sommeil - Faits commis sous l'empire de l'article 77bis, § 1er, de la loi du 15 décembre 1980 - Faits punissables au moment du prononcé par l'article 433decies et 433terdecies du Code pénal - Loi qui diminue la peine d'emprisonnement principal, majore l'amende et prévoit une nouvelle peine accessoire

---

Conclusie van advocaat-generaal DUINSLAEGER.

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Mensenhandel - Huisjesmelkerij - Zaken welke gediend hebben tot het plegen van het misdrijf - Zaken die werden vervreemd tussen het plegen van de feiten en de veroordeling - Feiten gepleegd onder vigeur van artikel 77bis, § 1, Vreemdelingenwet - Feiten op het ogenblik van de uitspraak strafbaar gesteld door artikel 433decies en 433terdecies, Sw. - Wet die de hoofdgevangenisstraf vermindert, de boete verhoogt en een nieuwe bijkomende straf voorziet - Nieuwe mogelijkheid tot bijzondere verbeurdverklaring van de tegenwaarde - Toepasselijkheid

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Strafzaken - In de tijd opeenvolgende wetten - Artikel 2, Sw.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Strafzaken - In de tijd opeenvolgende wetten - Artikel 2, Sw. - Opdracht van de rechter

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Strafzaken - In de tijd opeenvolgende wetten - Gewijzigde straf - Nieuwe wet die de hoofdgevangenisstraf vermindert, de geldboete verhoogt en een nieuwe bijkomende straf voorziet - Integrale toepassing van de strafbepalingen van de nieuwe wet

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Strafzaken - In de tijd opeenvolgende wetten - Gewijzigde straf - Toepassing van de meest gunstige straf - Bepaling van de respectieve zwaarte van de straffen - Criterium

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Huisjesmelkerij - Feiten gepleegd onder vigeur van artikel 77bis, § 1, Vreemdelingenwet - Feiten op het ogenblik van de uitspraak strafbaar gesteld door artikel 433decies en 433terdecies, Sw. - Wet die de hoofdgevangenisstraf vermindert, de boete verhoogt en een nieuwe bijkomende straf voorziet

Conclusions de l'avocat général DUINSLAEGER.

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Traite des êtres humains - Marchand de sommeil - Choses ayant servi à commettre l'infraction - Choses aliénés entre la commission de l'infraction et la condamnation - Faits commis sous l'empire de l'article 77bis, § 1er, de la loi du 15 décembre 1980 - Faits punissables au moment du prononcé par l'article 433decies et 433terdecies du Code pénal - Loi qui diminue la peine d'emprisonnement principal, majore l'amende et prévoit une nouvelle peine accessoire - Nouvelle possibilité de confiscation spéciale applicable à la contre-valeur - Applicabilité

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Matière répressive - Lois successives dans le temps - Code pénal, article 2

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Matière répressive - Lois successives dans le temps - Code pénal, article 2 - Mission du juge

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Matière répressive - Lois successives dans le temps - Peine modifiée - Nouvelle loi qui diminue la peine d'emprisonnement principal, majore l'amende et prévoit une nouvelle peine accessoire - Application intégrale des dispositions pénales de la nouvelle loi

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Matière répressive - Lois successives dans le temps - Peine modifiée - Application de la peine la plus favorable - Déterminer la gravité respective des peines - Critère

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Marchand de sommeil - Faits commis sous l'empire de l'article 77bis, § 1er, de la loi du 15 décembre 1980 - Faits punissables au moment du prononcé par l'article 433decies et 433terdecies du Code pénal - Loi qui diminue la peine d'emprisonnement principal, majore l'amende et prévoit une nouvelle peine accessoire

---

Eens op basis van de relatieve zwaarte van de hoofdgevangenisstraffen bepaald is welk van beide wettelijke stelsels, wat de strafmaat betreft, het meest gunstig is voor de beklaagde, dienen de strafbepalingen van dit laatste stelsel integraal en in al hun onderdelen te worden toegepast, ongeacht de omstandigheid dat bepaalde van die onderdelen, afzonderlijk beschouwd, minder gunstig zijn voor de beklaagde of nog niet bij de wet bepaald waren voordat het misdrijf werd gepleegd (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Strafzaken - In de tijd opeenvolgende wetten - Gewijzigde straf - Nieuwe wet die de hoofdgevangenisstraf

Le choix le plus favorable au prévenu entre deux systèmes légaux concernant le taux de la peine ayant été opéré sur la base de la gravité relative des peines d'emprisonnement principal, il y a lieu d'appliquer les dispositions pénales de ce dernier système dans leur intégralité et dans ses subdivisions, nonobstant le fait que certaines de ces subdivisions s'avèrent distinctement moins favorables au prévenu ou qu'elles n'aient pas été prévues par la loi avant la commission de l'infraction (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Matière répressive - Lois successives dans le temps - Peine modifiée - Nouvelle loi qui diminue la peine

vermindert, de geldboete verhoogt en een nieuwe bijkomende straf voorziet - Integrale toepassing van de strafbepalingen van de nieuwe wet

d'emprisonnement principal, majore l'amende et prévoit une nouvelle peine accessoire - Application intégrale des dispositions pénales de la nouvelle loi

Op grond van artikel 2, tweede lid, Strafwetboek dient de rechter die vaststelt dat de feiten volgens de oude wet een misdrijf vormen, vooreerst te onderzoeken of de nieuwe wet aan de onder de oude wet als misdrijf omschreven gedraging niet haar strafbaar karakter ontneemt of de strafbaarstelling ervan niet beperkt door de bestanddelen ervan te wijzigen, om vervolgens de wet die de meest gunstige straf inhoudt, toe te passen (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Strafzaken - In de tijd opeenvolgende wetten - Artikel 2, Sw. - Opdracht van de rechter

En vertu de l'article 2, alinéa 2, du Code pénal, le juge qui constate que, selon l'ancienne loi, les faits constituent une infraction, est tenu d'examiner de prime abord si la nouvelle loi n'ôte pas à l'agissement qualifié infraction sous l'ancienne loi son caractère punissable ou n'en limite pas le caractère punissable par la modification de ses éléments, pour appliquer ensuite la loi dont la peine est la plus favorable (1). (1) Voir les conclusions du M.P. oubliées à leur date dans AC

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Matière répressive - Lois successives dans le temps - Code pénal, article 2 - Mission du juge

Wanneer twee wetten zowel hoofdgevangenisstraffen, als geldboeten en bijkomende straffen bepalen en de maat van de hoofdgevangenisstraffen verschilt, worden voor de bepaling van de respectieve zwaarte van de straffen enkel de hoofdgevangenisstraffen in aanmerking genomen (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Strafzaken - In de tijd opeenvolgende wetten - Gewijzigde straf - Toepassing van de meest gunstige straf - Bepaling van de respectieve zwaarte van de straffen - Criterium

Lorsque deux lois fixent tant des peines d'emprisonnement principal, que des amendes et des peines accessoires, et que le taux des peines d'emprisonnement principal diffère, seules les peines d'emprisonnement principal sont prises en considération pour déterminer la gravité respective des peines (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Matière répressive - Lois successives dans le temps - Peine modifiée - Application de la peine la plus favorable - Déterminer la gravité respective des peines - Critère

P.08.1177.N 6 januari 2009 AC nr. 10

Wanneer een beklaagde tweemaal verzet doet tegen een veroordelend vonnis bij verstek en de rechter op verzet het eerste verzet ongedaan verklaart, oefent die rechter met zijn beslissing zijn rechtsmacht volledig uit en kan hij het tweede verzet niet ontvankelijk verklaren ook al is het ingesteld vooraleer over het eerste verzet uitspraak is gedaan; het feit dat die rechter op verzet geen akte verleent van de afstand van dit verzet, die de beklaagde in de tweede akte van verzet heeft gedaan, doet hieraan geen afbreuk (1). (1) Cass., 24 juli 1986, AR 5257, AC, 1985-1986, nr 686; Zie: Cass., 7 april 1987, AR 1283, AC, 1986-1987, nr 475. Zie ook: R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, Mechelen, 2007, nr 3059 (Verschillende manieren van toepassing van het beginsel 'Opposition sur opposition ne vaut').

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Veroordelend verstekvonnis - Tweemaal verzet van de beklaagde - Beslissing op het eerste verzet - Verzet ongedaan verklaard

VERZET - Strafzaken - Veroordelend verstekvonnis - Tweemaal verzet van de beklaagde - Beslissing op het eerste verzet - Verzet

Lorsqu'un prévenu a formé deux fois opposition au jugement de condamnation par défaut et que le juge sur opposition déclare non avenue la première opposition, ce juge, par cette dernière décision, a épuisé sa juridiction et ne peut déclarer la seconde opposition recevable même si celle-ci a été formée préalablement à la décision rendue sur la première opposition; le fait que ce juge sur opposition n'a pas décrété le désistement de cette opposition, fait par le prévenu dans le second acte d'opposition, n'y déroge pas (1). (1) Cass., 24 juillet 1986, RG 5267, Pas., 1986, n° 686; Voir: Cass., 7 avril 1987, RG 1283, Pas., 1987, n° 475; Voir aussi: R.DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, Malines, 2007, n° 3059 (Différentes manières d'appliquer le principe 'Opposition sur opposition ne vaut').

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Jugement de condamnation rendu par défaut - Double opposition du prévenu - Décision rendue sur la première opposition - Opposition déclarée non avenue

OPPOSITION - Matière répressive - Jugement de condamnation rendu par défaut - Double opposition du prévenu - Décision rendue

ongedaan verklaard

sur la première opposition - Opposition déclarée non avenue

P.08.1190.F 11 februari 2009 AC nr. 113

Bij ontstentenis van hoger beroep van het openbaar ministerie, brengt het hoger beroep van de burgerlijke partij, ook al is zij rechtstreeks dagende partij, tegen een beslissing waarbij de beklaagde wordt vrijgesproken, de strafvordering niet voor de appelrechter (1). (1) Cass., 27 jan. 1988, AR 6373, A.C., 1987-1988, nr 321.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Vrijsprekend vonnis - Hoger beroep van de burgerlijke partij

En l'absence d'appel du ministère public, l'appel de la partie civile, fût-elle partie citant directement, contre une décision d'acquittement du prévenu, ne saisit pas le juge d'appel de l'action publique (1). (1) Cass., 27 janvier 1988, RG 6373, Pas., 1988, n° 321.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Action civile (règles particulières) - Jugement d'acquittement - Appel de la partie civile

P.08.1192.F 1 april 2009 AC nr. 226

Het recht op een eerlijke behandeling van de zaak, waartoe het recht op gelijke wapens behoort, betekent alleen dat iedere partij in het proces dezelfde processuele middelen kan aanwenden en op gelijke wijze kennis kan nemen van de aan de beoordeling van de rechter voorgelegde stukken en gegevens (1). (1) Cass., 25 okt. 2006, AR P.06.1082.F, AC, 2006, nr. 515; zie Cass., 29 juni 1993, AR P.93.0351.N, AC, 1993, nr. 312.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Gelijkheid van wapens - Processuele gelijkheid tussen partijen

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Le droit à un procès équitable, dont relève le droit à l'égalité des armes, implique uniquement que chaque partie au procès puisse utiliser les mêmes moyens procéduraux et prendre connaissance dans les mêmes conditions de pièces et éléments soumis à l'appréciation du juge qui connaît de la cause (1). (1) Cass., 25 octobre 2006, RG P.06.1082.F, Pas., 2006, n° 515; voir Cass., 29 juin 1993, RG P.93.0351.N, Pas., 1993, n° 312.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Egalité des armes - Egalité des parties au procès

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Miskenning van het recht van verdediging kan niet worden afgeleid uit de omstandigheid alleen dat de rechter, op grond van een feitelijke beoordeling en om de redenen die hij nauwkeurig aangeeft, heeft beslist dat er geen grond was om bij het rechtsplegingsdossier ten laste van de beklaagde, stukken te voegen die volgens hem op een andere procedure betrekking hebben of niet noodzakelijk zijn om tot zijn overtuiging te komen (1). (1) Cass., 26 jan. 1983, AR 2711, AC, 1982-1983, nr. 304; zie Cass., 4 okt. 2005, AR P.05.0537.N, AC, 2005, nr. 476.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Andere procedure - Dossier - Rechter - Weigering om stukken te voegen

Une violation des droits de la défense ne saurait être déduite de la seule circonstance que le juge a, par une appréciation en fait et pour les raisons qu'il précise, décidé qu'il n'y avait pas lieu de joindre au dossier de la procédure à charge du prévenu des pièces qu'il considérait comme ne concernant qu'une autre procédure et qu'il n'estimait pas nécessaires pour former sa conviction (1). (1) Cass., 26 janvier 1983, RG 2711, Pas., 1983, n° 304; voir Cass., 4 octobre 2005, RG P.05.0537.N, Pas., 2005, n° 476.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Autre procédure - Dossier - Juge - Refus de joindre

P.08.1288.N 26 mei 2009 AC nr. 343

Conclusie van eerste advocaat-generaal DE SWAEF.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Betaling van vervroegd invaliditeitspensioen door werkgever ingevolge zijn reglement

Conclusions du premier avocat général DE SWAEF.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Paiement de la pension d'invalidité prématurée par l'employeur en application de son règlement

Wanneer de werkgever een werknemer die ingevolge de fout van een derde een bestendige arbeidsongeschiktheid heeft opgelopen, vervroegd op pensioen stelt, is het invaliditeitspensioen dat hij zijn werknemer uitkeert, voor de pensioenschuldenaar geen schade (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Betaling van vervroegd invaliditeitspensioen door werkgever ingevolge zijn reglement

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Lorsqu'un employeur met prématurément à la pension un employé en incapacité de travail permanente par la faute d'un tiers, la pension d'invalidité qu'il verse à son employé ne constitue pas un dommage pour le débiteur de la pension (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Paiement de la pension d'invalidité prématurée par l'employeur en application de son règlement

- Art. 1382 et 1383 Code civil

P.08.1289.N 6 januari 2009 AC nr. 11

Wanneer een of meerdere geschriften, zoals contractuele documenten, briefwisseling met deelnemende firma's en besluiten van de gemeenteraad en van het college van burgemeester en schepenen, waarvan het opstellen en het gebruik vereist is bij de gunning van een concessie of van een aanneming door de gemeentelijke overheid, op bedrieglijke wijze onjuistheden bevatten om anderen over de ware draagwijdte ervan te misleiden, leveren die geschriften valsheid in geschrifte op; dit kan ook het geval zijn voor andere geschriften die essentiële gegevens, zoals het bestaan van een samenwerking, verzwijgen.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Geschriften waarvan opstellen en gebruik vereist is bij gunning van een concessie of aanneming door de gemeentelijke overheid - Geschriften die op bedrieglijke wijze onjuistheden bevatten om anderen over de ware draagwijdte ervan te misleiden - Geschriften die essentiële gegevens verzwijgen

- Artt. 196, 197, 213 en 214 Strafwetboek

Lorsqu'une ou plusieurs écritures, telles que des documents contractuels, le courrier échangé avec des sociétés participantes et des décisions du conseil communal et du collège des bourgmestre et échevins, dont la rédaction et l'usage sont requis pour l'adjudication d'une concession ou d'un marché par les autorités communales, contiennent des inexactitudes dans une intention frauduleuse à dessein d'induire en erreur d'autres personnes quant à leur portée réelle, ces écritures constituent un faux en écritures; ceci peut également valoir pour d'autres écritures dissimulant des éléments essentiels, tels que l'existence d'une collaboration.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Ecritures dont la rédaction et l'usage sont requis pour l'adjudication d'une concession ou marché par autorités communales - Ecritures contenant inexactitudes dans intention frauduleuse à dessein d'induire en erreur d'autres personnes quant à portée réell - Ecritures dissimulant des éléments essentiels

- Art. 196, 197, 213 et 214 Code pénal

Wanneer een telastlegging waarvoor een beklaagde is vervolgd, als een welbepaald misdrijf is gekwalificeerd waarvan één der bestanddelen in werkelijkheid een valsheid in geschrifte of het gebruik van dergelijk geschrift oplevert, dan moet de rechter aan die feiten de juiste juridische kwalificatie geven door eveneens de valsheid in geschrifte of het gebruik ervan in de bewoordingen van de wet te omschrijven; de rechter zal van de aldus gekwalificeerde feiten en van diegene die ermee samenhangend zijn slechts kennis kunnen nemen op voorwaarde dat de verwijzingsbeschikking de feiten van valsheid in geschrifte of het gebruik ervan, die strafbaar zijn met een criminele straf, regelmatig heeft gecorrectionaliseerd of dat het openbaar ministerie in zijn rechtstreekse dagvaarding met toepassing van artikel 2, tweede lid, Wet Verzachtende Omstandigheden, vermeldt dat er wegens verzachtende omstandigheden of gronden van verschoning geen grond is een hogere straf dan een correctionele straf te vorderen. (1). (1) Zie: Cass., 6 maart 2002, AR P.02.0186.F, AC, 2002, nr 161; Cass., 7 mei 2003, AR P.03.0476.F, AC, 2003, nr 278; Cass., 5 april 2006, AR P.06.0317.F, AC, 2006, nr 204.

Lorsqu'une prévention du chef de laquelle un prévenu est poursuivi, reçoit la qualification d'une infraction déterminée dont un des éléments constitue en fait un faux en écritures ou un usage de faux, le juge est tenu d'attribuer à ces faits la qualification juridique exacte en définissant également le faux en écritures ou l'usage de faux dans les termes de la loi; le juge ne pourra être saisi des faits qualifiés ainsi et des faits connexes qu'à la condition que l'ordonnance de renvoi ait régulièrement correctionnalisé les faits de faux en écritures ou d'usage de faux, punissables d'une peine criminelle, ou que le ministère public énonce dans sa citation directe en application de l'article 2, alinéa 2, de la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes qu'en raison de circonstances atténuantes ou de causes d'excuse, il n'y a pas lieu de requérir une peine plus lourde qu'une peine correctionnelle (1). (1) Voir: Cass., 6 mars 2002, RG P.02.0186.F, Pas., 2002, n° 161; Cass., 7 mai 2003, RG P.03.0476.F, Pas., 2003, n° 278; Cass., 5 avril 2006, RG P.06.0317.F, Pas., 2006, n° 204.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Telastlegging gekwalificeerd als een welbepaald misdrijf - Bestanddeel van dat misdrijf dat een valsheid in geschrifte oplevert - Opdracht van de rechter - Kennisname door de rechter

- Art. 2, tweede lid Wet 4 okt. 1867

- Artt. 196, 197, 213 en 214 Strafwetboek

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Bevoegdheid - Telastlegging gekwalificeerd als een welbepaald misdrijf - Bestanddeel van dat misdrijf dat een valsheid in geschrifte oplevert - Opdracht van de rechter - Kennisname door de rechter

- Art. 2, tweede lid Wet 4 okt. 1867

- Artt. 196, 197, 213 en 214 Strafwetboek

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Prévention qualifiée comme une infraction déterminée - Elément de cette infraction constituant un faux en écritures - Mission du juge - Saisine du juge

- Art. 2, al. 2 L. du 4 octobre 1867

- Art. 196, 197, 213 et 214 Code pénal

FAUX ET USAGE DE FAUX - Compétence - Prévention qualifiée comme une infraction déterminée - Elément de cette infraction constituant un faux en écritures - Mission du juge - Saisine du juge

- Art. 2, al. 2 L. du 4 octobre 1867

- Art. 196, 197, 213 et 214 Code pénal

P.08.1299.N 27 januari 2009 AC nr. 66

Artikel 65 van het Strafwetboek is niet van toepassing op de bijzondere verbeurdverklaring (1). (1) Cass., 25 okt. 2006, AR P.06.0751.F, AC, 2006, nr. 514.

L'article 65 du Code pénal ne s'applique pas à la confiscation spéciale (1). (1) Cass., 25 octobre 2006, RG P.06.0751.F, Pas., 2006, n° 514.

STRAF - Samenloop - Eendaadse - Verschillende misdrijven - Eenheid van opzet - Bijzondere verbeurdverklaring - Toepassing

- Artt. 64 en 65 Strafwetboek

PEINE - Concours - Concours idéal - Plusieurs infractions - Unité d'intention - Confiscation spéciale - Application

- Art. 64 et 65 Code pénal

P.08.1311.F 23 september 2009 AC nr. 519

De handelingen waarbij het openbaar ministerie een burgerrechtelijk aansprakelijke partij, met het oog op haar gezamenlijke en bijkomende veroordeling samen met de partij aan wie de feiten worden tenlastegelegd, in de zaak voor de strafrechter betrekt, maken deel uit van de strafvordering (1). (1) Zie Bergen, 25 jan. 1990, J.T., 1990, p. 421; H.-D. BOSLY, D. VANDERMEERSCH en M.-A. BEERNAERT, Droit de la procédure pénale, Brussel, Die Keure, 2008, p. 185.

BURGERRECHTELIJK AANSPRAKELIJKE PARTIJ - In de zaak betrokken voor de strafrechter - Veroordeling in de kosten van de strafvordering

STRAFVORDERING - Burgerrechtelijk aansprakelijke partij - Veroordeling in de kosten

La mise en cause devant la juridiction répressive par le ministère public d'une partie civilement responsable en vue de sa condamnation conjointe et accessoire avec la partie à laquelle les faits sont reprochés relève de l'exercice de l'action publique (1). (1) Voir Mons, 25 janvier 1990, J.T., 1990, p. 421; H.-D. BOSLY, D. VANDERMEERSCH et M.-A. BEERNAERT, Droit de la procédure pénale, Bruxelles, La Charte, 2008, p. 185.

PARTIE CIVILEMENT RESPONSABLE - Mise en cause devant la juridiction répressive - Condamnation aux frais de l'action publique

ACTION PUBLIQUE - Partie civilement responsable - Condamnation aux frais

---

P.08.1312.N 10 februari 2009 AC nr. 109

Conclusie van eerste advocaat-generaal DE SWAEF.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Fiscaal misdrijf - Betaling van de ontdoken belasting - Vordering van de Belgische Staat

BELASTING - Betaling van de ontdoken belasting - Vordering van de Belgische Staat

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke partijstelling door benadeelde van misdrijf - Voorwaarde - Beoordeling door de rechter - Toetsing door het Hof

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Burgerlijke rechtsvordering - Eindvonnis - Rechtsplegingsvergoeding

HELING - Witwasmisdrijf - Artikel 505, eerste lid, 2°, Strafwetboek (oud) - Misdrijf dat vermogensvoordelen vermeld in artikel 42, 3°, Strafwetboek heeft voortgebracht - Dader, mededader of medeplichtige van dat hoofdmisdrijf - Gevolg - Bijzondere verbeurdverklaring van de vermogensvoordelen

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Burgerlijke partijstelling door benadeelde van misdrijf - Ontvankelijkheidsvoorwaarde - Vaststellingen van de feitenrechter - Toetsing door het Hof

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring van de vermogensvoordelen - Witwasmisdrijf - Artikel 505, eerste lid, 2°, Strafwetboek (oud) - Misdrijf dat vermogensvoordelen vermeld in artikel 42, 3°, Strafwetboek heeft voortgebracht - Dader, mededader of medeplichtige van dat hoofdmisdrijf

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Toekenning van voorlopige schadevergoeding - Eindvonnis - Rechtsplegingsvergoeding

Conclusions du premier avocat général DE SWAEF.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Infraction fiscale - Paiement de l'impôt éludé - Action de l'Etat belge

IMPOT - Paiement de l'impôt éludé - Action de l'Etat belge

ACTION CIVILE - Constitution de partie civile de la personne lésée par l'infraction - Condition - Appréciation par le juge - Contrôle par la Cour

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Action civile - Jugement définitif - Indemnité de procédure

RECEL - Infraction de blanchiment - Article 505, alinéa 1er, 2°, du Code pénal (ancien) - Infraction dont sont tirés les avantages patrimoniaux énoncés à l'article 42, 3°, du Code pénal - Auteur, coauteur ou complice de cette infraction principale - Conséquence - Confiscation spéciale des avantages patrimoniaux

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR AUSSI: 810 MOYEN DE CASSATION - Constitution de partie civile de la personne lésée par l'infraction - Condition de recevabilité - Constatations du juge du fond - Contrôle par la Cour

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale des avantages patrimoniaux - Infraction de blanchiment - Article 505, alinéa 1er, 2°, du Code pénal (ancien) - Infraction dont sont tirés les avantages patrimoniaux énoncés à l'article 42, 3°, du Code pénal - Auteur, coauteur ou complice de cette infraction principale

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action civile - Dommages et intérêts provisoirement accordés - Jugement définitif - Indemnité de procédure

De schade die het gevolg is van het feit dat de Belgische Staat op grond van de belastingwetgeving tegen anderen dan de vennootschapsbelastingplichtige of tegen de personen die als daders of medeplichtigen aan een fiscaal misdrijf hoofdelijk gehouden zijn tot betaling van de ontdoken belasting, geen niet-betaalde en ontdoken belasting kan vorderen, is niet het gevolg van het gemeenrechtelijk misdrijf, maar van een vreemde oorzaak namelijk die belastingwetgeving zelf (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Fiscaal misdrijf - Betaling van de ontdoken belasting - Vordering van de Belgische Staat

BELASTING - Betaling van de ontdoken belasting - Vordering van de Belgische Staat

Le dommage né du fait que l'Etat belge ne peut réclamer l'impôt dû et éludé sur la base de la législation fiscale à des personnes autres que les contribuables d'impôts sur les sociétés ou à des personnes tenues principalement en tant qu'auteurs ou complices d'une infraction fiscale au paiement de l'impôt éludé, ne constitue pas la conséquence d'une infraction de droit commun, mais d'une cause étrangère, à savoir la législation en matière fiscale, elle-même (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Infraction fiscale - Paiement de l'impôt éludé - Action de l'Etat belge

IMPOT - Paiement de l'impôt éludé - Action de l'Etat belge

Het vonnis dat een voorlopige schadevergoeding toekent, zonder iets aan te houden waarover de rechter zelf nog uitspraak moet doen, is een eindvonnis in de zin van artikel 1017, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, zodat de rechter een rechtsplegingsvergoeding kan toekennen (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Burgerlijke rechtsvordering - Eindvonnis - Rechtsplegingsvergoeding

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Toekenning van voorlopige schadevergoeding - Eindvonnis - Rechtsplegingsvergoeding

Le jugement qui accorde provisoirement des dommages et intérêts, sans rien réserver à une décision ultérieure du juge même, constitue un jugement définitif au sens de l'article 1017, alinéa 1er, du Code judiciaire, de sorte que le juge peut accorder une indemnité de procédure (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans A.C.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Action civile - Jugement définitif - Indemnité de procédure

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action civile - Dommages et intérêts provisoirement accordés - Jugement définitif - Indemnité de procédure

---

Het witwasmisdrijf van artikel 505, eerste lid, 2° Strafwetboek vóór de wijziging ervan door de wet van 10 mei 2007 kan niet worden gepleegd door de dader, mededader of medeplichtige van het misdrijf dat de vermogensvoordelen vermeld in artikel 42, 3°, Strafwetboek heeft voortgebracht; tegen de dader, mededader of medeplichtige aan dit hoofdmisdrijf kan dus ook geen bijzondere verbeurdverklaring als bedoeld in artikel 42, 3°, Strafwetboek worden uitgesproken (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

HELING - Witwasmisdrijf - Artikel 505, eerste lid, 2°, Strafwetboek (oud) - Misdrijf dat vermogensvoordelen vermeld in artikel 42, 3°, Strafwetboek heeft voortgebracht - Dader, mededader of medeplichtige van dat hoofdmisdrijf - Gevolg - Bijzondere verbeurdverklaring van de vermogensvoordelen

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring van de vermogensvoordelen - Witwasmisdrijf - Artikel 505, eerste lid, 2°, Strafwetboek (oud) - Misdrijf dat vermogensvoordelen vermeld in artikel 42, 3°, Strafwetboek heeft voortgebracht - Dader, mededader of medeplichtige van dat hoofdmisdrijf

L'infraction de blanchiment prévue à l'article 505, alinéa 1er, 2°, du Code pénal avant sa modification par la loi du 10 mai 2007, ne peut être commise par l'auteur, le coauteur ou le complice de l'infraction dont sont tirés les avantages patrimoniaux énoncés à l'article 42, 3°, du Code pénal; la confiscation spéciale visée à l'article 42, 3°, du Code pénal ne peut ainsi être prononcée à l'encontre de l'auteur, coauteur ou complice de cette infraction principale (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans A.C.

RECEL - Infraction de blanchiment - Article 505, alinéa 1er, 2°, du Code pénal (ancien) - Infraction dont sont tirés les avantages patrimoniaux énoncés à l'article 42, 3°, du Code pénal - Auteur, coauteur ou complice de cette infraction principale - Conséquence - Confiscation spéciale des avantages patrimoniaux

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale des avantages patrimoniaux - Infraction de blanchiment - Article 505, alinéa 1er, 2°, du Code pénal (ancien) - Infraction dont sont tirés les avantages patrimoniaux énoncés à l'article 42, 3°, du Code pénal - Auteur, coauteur ou complice de cette infraction principale

---

Opdat een benadeelde zich ontvankelijk burgerlijke partij kan stellen, is vereist dat tussen de fout van het misdrijf en de schade een noodzakelijk verband van oorzaak tot gevolg bestaat; de rechter oordeelt daarover in beginsel wel onaantastbaar, maar het Hof toetst of de rechter zijn beslissing wettig heeft kunnen afleiden uit zijn vaststellingen (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke partijstelling door benadeelde van misdrijf - Voorwaarde - Beoordeling door de rechter - Toetsing door het Hof

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Burgerlijke partijstelling door benadeelde van misdrijf - Ontvankelijkheidsvoorwaarde - Vaststellingen van de feitenrechter - Toetsing door het Hof

La recevabilité de la constitution de partie civile d'une personne lésée requiert nécessairement l'existence d'un lien de causalité entre la faute née de l'infraction et le dommage; en principe, ce lien de causalité est soumis à l'appréciation souveraine du juge, mais la Cour contrôle si, de ses constatations, le juge a pu déduire légalement sa décision (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC

ACTION CIVILE - Constitution de partie civile de la personne lésée par l'infraction - Condition - Appréciation par le juge - Contrôle par la Cour

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR AUSSI: 810 MOYEN DE CASSATION - Constitution de partie civile de la personne lésée par l'infraction - Condition de recevabilité - Constatations du juge du fond - Contrôle par la Cour

---

P.08.1324.F 28 januari 2009 AC nr. 72

Wanneer het rechtscollege in hoger beroep, dat kennisneemt van het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen het vonnis dat het verzet van de beklaagde ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond verklaart, het verzet van de beklaagde niet ontvankelijk verklaart wegens laattijdigheid, houdt deze beslissing in dat het vonnis waartegen verzet is aangetekend volle uitwerking heeft en dat het rechtscollege in hoger beroep geen kennis kan nemen van de grondslag van het verzet en dus evenmin van het verstekvonnis (1). (1) Zie Cass., 7 okt. 1992, AR 9938, AC, 1991-1992, nr 652.

VERZET - Strafzaken - Verzet door de eerste rechter ontvankelijk verklaard - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzet in hoger beroep niet ontvankelijk verklaard - Gevolg - Kennisneming van de grondslag van het verzet en van het verstekvonnis

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Verzet door de eerste rechter ontvankelijk verklaard - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzet in hoger beroep niet ontvankelijk verklaard - Gevolg - Kennisneming van de grondslag van het verzet en van het verstekvonnis

Lorsque la juridiction d'appel, saisie de l'appel du ministère public contre le jugement déclarant l'opposition du prévenu recevable et partiellement fondée, déclare l'opposition du prévenu irrecevable en raison de sa tardiveté, cette décision implique que le jugement dont opposition produit ses pleins et entiers effets et que la juridiction d'appel ne peut connaître du fondement de l'opposition ni, dès lors, du jugement rendu par défaut (1). (1) Voir Cass., 7 octobre 1992, RG 9938, Pas., 1992, n° 652.

OPPOSITION - Matière répressive - Opposition déclarée recevable par le premier juge - Appel du ministère public - Opposition déclarée irrecevable en degré d'appel - Conséquence - Connaissance du fondement de l'opposition et du jugement rendu par défaut

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Opposition déclarée recevable par le premier juge - Appel du ministère public - Opposition déclarée irrecevable en degré d'appel - Conséquence - Connaissance du fondement de l'opposition et du jugement rendu par défaut

---

P.08.1334.F 21 oktober 2009 AC nr. 597

In geval van actieve of passieve omkoping kan de voorafgaande overeenkomst stilzwijgend zijn; ze kan worden afgeleid uit feiten of gedragingen waaruit de voorafgaande afspraak en het noodzakelijk oorzakelijk verband tussen de aanbiedingen, beloften of giften en de verbintenis van de met een openbare dienst belast persoon blijken (1). (1) De oude artt. 246, 247 en 252, Sw.; zie Cass., 23 dec. 1998, Ver.K., AR A.94.0001.F, AC, 1998, nr 534.

OMKOPING VAN AMBTENAREN - Actieve omkoping - Passieve omkoping - Bestanddelen - Voorafgaande overeenkomst - Bewijs

En cas de corruption active ou passive, le pacte préalable peut être tacite; il peut se déduire de faits ou de comportements d'où résultent l'entente préalable et le rapport nécessaire de cause à effet entre les offres, les promesses ou les dons et l'engagement de la personne chargée du service public (1). (1) C. pén., artikel 246, 247 et 252 anciens; Voir Cass., 23 décembre 1998, ch. réun., RG A.94.0001.F, Pas., 1998, n° 534.

CORRUPTION DE FONCTIONNAIRES - Corruption active - Corruption passive - Eléments constitutifs - Pacte préalable - Preuve

- Artt. 246, 247 en 252 Strafwetboek

De handeling van het ambt, bedoeld in het oude artikel 252 Sw., is de handeling die tot de werkzaamheden van de ambtenaar behoort; het is niet vereist dat hij beslissingsbevoegdheid heeft (1). (1) Zie Cass., 19 april 1983, AR 7666, AC, 1983, nr 451; Cass., 11 feb. 2003, AR P.02.0734.N, AC, 2003, nr 96.

OMKOPING VAN AMBTENAREN - Handeling van het ambt
- Art. 252 Strafwetboek

- Art. 246, 247 et 252 Code pénal

L'acte de la fonction, visé à l'article 252 ancien du Code pénal, est l'acte qui entre dans le cadre de l'activité du fonctionnaire, sans qu'il soit requis que celui-ci dispose d'un pouvoir de décision (1). (1) Voir Cass., 19 avril 1983, RG 7666, Pas., 1983, n° 451; Cass., 11 février 2003, RG P.02.0734.N, Pas., 2003, n° 96.

CORRUPTION DE FONCTIONNAIRES - Acte de la fonction
- Art. 252 Code pénal

Art. 507, eerste lid, Sw., straft de beslagene en allen die voorwerpen waarop tegen hem beslag is gedaan, in zijn belang bedrieglijk vernietigen of wegmaken; de omstandigheid dat een schuldvordering van een aandeelhouder op een vennootschap, waarop door een derde beslag is gelegd, in kapitaal van deze vennootschap wordt omgezet, sluit niet uit dat die aandeelhouder in zijn eigen belang heeft gehandeld (1). (1) Zie Cass., 1 maart 1983, AR 7684, AC, 1982-1983, nr 363. Het openbaar ministerie besloot eveneens tot verwerping maar was van mening dat het tweede middel niet ontvankelijk was bij gebrek aan belang, omdat volgens hem de straf, door de overige bewezen verklaarde misdrijven, verantwoord werd.

BESLAG - Allerlei - Wegmaken van in beslag genomen voorwerpen - Misdrijf - Bestanddelen - Belang
- Art. 507, eerste lid Strafwetboek

L'article 507, alinéa 1er, du Code pénal punit le saisi et tous ceux qui auront frauduleusement détruit ou détourné, dans son intérêt, des objets saisis sur lui; la circonstance qu'une créance détenue contre une société par un actionnaire de celle-ci et saisie par un tiers est transformée en capital de cette société n'exclut pas que cet actionnaire ait agi dans son propre intérêt (1). (1) Voir Cass., 1er mars 1983, RG 7684, Pas., 1983, n° 363. Le ministère public concluait aussi au rejet mais il estimait que le deuxième moyen était irrecevable à défaut d'intérêt parce que la peine lui paraissait légalement justifiée par les autres infractions déclarées établies.

SAISIE - Divers - Détournement d'objets saisis - Infraction - Eléments constitutifs - Intérêt
- Art. 507, al. 1er Code pénal

Art. 507, eerste lid, Sw., straft de beslagene en allen die voorwerpen waarop tegen hem beslag is gedaan, in zijn belang bedrieglijk vernietigen of wegmaken; de hoedanigheid waarin een beklaagde wegens de voormelde telastlegging wordt vervolgd, maakt geen deel uit van de bestanddelen van het misdrijf (1). (1) Zie Cass., 1 maart 1983, AR 7684, AC, 1982-1983, nr 363. Het openbaar ministerie besloot eveneens tot verwerping maar was van mening dat het tweede middel niet ontvankelijk was bij gebrek aan belang, omdat volgens hem de straf, door de overige bewezen verklaarde misdrijven, verantwoord werd.

BESLAG - Allerlei - Wegmaken van in beslag genomen voorwerpen - Misdrijf - Bestanddelen - Beklaagde - Hoedanigheid

- Art. 507, eerste lid Strafwetboek

L'article 507, alinéa 1er, du Code pénal punit le saisi et tous ceux qui auront frauduleusement détruit ou détourné, dans son intérêt, des objets saisis sur lui; la qualité en laquelle un prévenu est poursuivi du chef de cette prévention ne ressortit pas aux éléments constitutifs de l'infraction (1). (1) Voir Cass., 1er mars 1983, RG 7684, Pas., 1983, n° 363. Le ministère public concluait aussi au rejet mais il estimait que le deuxième moyen était irrecevable à défaut d'intérêt parce que la peine lui paraissait légalement justifiée par les autres infractions déclarées établies.

SAISIE - Divers - Détournement d'objets saisis - Infraction - Eléments constitutifs - Prévenu - Qualité

- Art. 507, al. 1er Code pénal

Wanneer het vonnis wordt uitgesproken door een magistraat als waarnemend voorzitter die, net zoals de verhinderde rechter die waarnemend voorzitter was op de rechtszitting waar de zaak werd behandeld, deel uitmaakte van de kamer die de beslissing, aan het beraad waarvan hij had deelgenomen, heeft gewezen, is het niet noodzakelijk om bij beschikking van de voorzitter in de vervanging te voorzien van de op de uitspraak van het voormelde vonnis verhinderde rechter. Vert HG 2e Kamer - 14 januari 2009 - A.R. P.08.1346.F 1.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Uitspraak van het vonnis - Verhinderde kamervoorzitter - Vervanging bij beschikking van de voorzitter

- Art. 782bis, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Dès lors que le jugement est prononcé par un magistrat faisant fonction de président qui, au même titre que le juge empêché qui faisait fonction de président à l'audience où la cause fut instruite, faisait partie de la chambre ayant rendu la décision au délibéré de laquelle il a pris part, il n'est pas nécessaire de pourvoir, par ordonnance présidentielle, au remplacement du juge empêché pour la prononciation dudit jugement.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Prononciation du jugement - Président de la chambre empêché - Remplacement par ordonnance présidentielle

- Art. 782bis, al. 1er Code judiciaire

Aangezien de assessoren niet moeten aanwezig zijn op de uitspraak van het vonnis door de voorzitter van de kamer die het heeft gewezen, kan noch de vermelding van hun aanwezigheid in het rechtscollege, noch de omstandigheid dat een andere magistraat aanwezig is die niet alle zittingen over de zaak heeft bijgewoond, tot de nietigheid van het vonnis leiden (1). (1) Zie Cass., 7 mei 2008, AR P.08.0429.F, AC, 2008, nr 278, met concl. O.M., Rev.dr.pén., 2008, p. 929, en J.T., 2008, p. 457, en noot.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Uitspraak van het vonnis - Aanwezige magistraten - Andere assessoren dan de magistraten die het vonnis hebben gewezen

- Art. 782bis, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Dès lors que les assesseurs ne doivent pas assister à la prononciation du jugement par le président de la chambre qui l'a rendu, ni la mention de leur présence au siège ni la circonstance qu'un autre magistrat s'y trouve sans avoir assisté aux audiences de la cause ne sauraient entraîner la nullité du jugement (1). (1) Voir Cass., 7 mai 2008, P.08.0429.F, Pas., 2008, I, n° 278, avec concl. du M.P., Rev.dr.pén., 2008, p. 929, et J.T., 2008, p. 457, et note.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Prononciation du jugement - Magistrats présents - Assesseurs différents des magistrats qui ont rendu le jugement

- Art. 782bis, al. 1er Code judiciaire

P.08.1350.F 14 januari 2009 AC nr. 28

De anonieme getuige is de persoon die onder ede een getuigenverklaring aflegt voor een rechter, terwijl zijn identiteitsgegevens geheel of gedeeltelijk geheim worden gehouden.

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Anonieme getuige

- Artt. 75bis, 86bis, 86ter, 189bis en 315bis Wetboek van Strafvordering

Le témoin anonyme est la personne qui dépose sous serment devant un juge alors que ses données d'identité sont tenues, en tout ou en partie, secrètes.

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Témoin anonyme

- Art. 75bis, 86bis, 86ter, 189bis et 315bis Code d'Instruction criminelle

---

Het verzuim van de voorzitter en van de griffier om een proces-verbaal van de rechtszitting van het hof van assisen te ondertekenen, kan worden hersteld; dergelijk herstel heeft terugwerkende kracht, ook al geschiedt het nà een rechtsmiddel dat tegen het veroordelend arrest is ingesteld (1). (1) Zie Cass., 16 okt. 2002, AR P.02.0683.F, AC, 2002, nr 543, met concl. O.M. in Pas., en 8 feb. 2005, AR P.04.1606.N, AC, 2005, nr 79.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Hof van assisen - Procedure ter zitting - Proces-verbaal niet ondertekend

L'omission de la signature du président et du greffier dans un procès-verbal d'audience de la cour d'assises peut être réparée; pareille réparation opère rétroactivement, même si elle est postérieure à un recours exercé contre l'arrêt de condamnation (1). (1) Voir Cass., 16 octobre 2002, RG P.02.0683.F, Pas., 2002, I, n° 543, avec concl. du M.P., et 8 février 2005, RG P.04.1606.N, Pas., 2005, I, n° 79.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Cour d'assises - Procédure à l'audience - Procès-verbal non signé par le

door de voorzitter en/of de griffier - Veroordelend arrest - Herstel van het verzuim - Terugwerkende kracht

- Art. 788 Gerechtelijk Wetboek

HOF VAN ASSISEN - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Behandeling ter zitting - Proces-verbaal niet ondertekend door de voorzitter en/of de griffier - Veroordelend arrest - Herstel van het verzuim - Terugwerkende kracht

- Art. 788 Gerechtelijk Wetboek

président et/ou le greffier - Arrêt de condamnation - Réparation de l'omission - Effet rétroactif

- Art. 788 Code judiciaire

COUR D'ASSISES - Procédure a l'audience. arrêts interlocutoires. declaration du jury - Procédure à l'audience - Procès-verbal non signé par le président et/ou le greffier - Arrêt de condamnation - Réparation de l'omission - Effet rétroactif

- Art. 788 Code judiciaire

Mits de rechter daaraan geen wettelijke bewijswaarde toekent, mogen de inlichtingen die door de politie onder dekking van de anonimiteit zijn verkregen deel uitmaken van het strafdossier, zonder dat de procedure en de beschermingsmaatregelen voorzien voor de anonieme getuige, op de informant zijn toegepast.

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Informatie verkregen onder dekking van de anonimiteit - Wettelijke bewijswaarde

Pour autant que le juge ne leur accorde pas de force probante, les informations recueillies par la police sous le couvert de l'anonymat peuvent figurer au dossier répressif sans que l'informateur ait été soumis à la procédure et aux mesures de protection instituées pour le témoin anonyme.

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Informations recueillies sous le couvert de l'anonymat - Force probante

---

P.08.1364.F 28 januari 2009 AC nr. 73

Wanneer de verzekeraar het strafgerecht verzoekt de voor de schade aansprakelijke derde te veroordelen om hem het bedrag terug te betalen van de vergoeding die hij tot herstel van die schade heeft uitgekeerd, stelt hij geen rechtsvordering in die onderscheiden is van deze van de getroffene maar oefent hij bij wege van een afzonderlijke vordering, de rechtsvordering uit van de getroffene zelf, in wiens rechten hij krachtens de wet is getreden; wanneer de indeplaatssteller zich burgerlijke partij heeft gesteld vóór het verval van de strafvordering, verantwoordt de strafrechter bijgevolg niet naar recht zijn beslissing om de vordering van de indeplaatsgestelde niet ontvankelijk te verklaren, op grond dat deze na het overlijden van de beklaagde werd ingesteld (1). (1) Cass., 29 jan. 1992, AR 9330, AC, 1991-1992, nr 279; zie ook Cass., 3 sept. 2003, AR P.03.0256.F, AC, 2003, nr 410.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Schade ten gevolge van een misdrijf - Herstelvordering - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Rechtsvordering ingesteld door de getroffene voor het verval van de strafvordering - Vordering van de in de plaats van het slachtoffer getreden verzekeraar - Burgerlijke partijstelling na het verval van de strafvordering - Ontvankelijkheid

INDEPLAATSSTELLING - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Schade ten gevolge van een misdrijf - Herstelvordering - Rechtsvordering ingesteld door de getroffene voor het verval van de strafvordering - Vordering van de in de plaats van het slachtoffer getreden verzekeraar - Burgerlijke partijstelling na het verval van de strafvordering - Ontvankelijkheid

VERZEKERING - Landverzekering - Schade ten gevolge van een misdrijf - Indeplaatsstelling van de getroffene - Herstelvordering - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Rechtsvordering ingesteld door de getroffene voor het verval van de strafvordering -

Lorsque l'assureur demande à la juridiction répressive de condamner le tiers responsable du dommage à lui rembourser le montant de l'indemnité qu'il a versée en réparation de celui-ci, il n'exerce pas une action distincte de celle de la victime mais, par une demande distincte, il exerce l'action même de la victime à laquelle il est subrogé en vertu de la loi; partant, lorsque le subrogeant s'est constitué partie civile avant l'extinction de l'action publique, le juge répressif ne justifie pas légalement sa décision de déclarer irrecevable la demande du subrogé au motif que celle-ci a été formée après le décès du prévenu (1). (1) Cass., 29 janvier 1992, RG 9330, Pas., 1992, n° 279; voir aussi Cass., 3 septembre 2003, RG P.03.0256.F, Pas., 2003, n° 410.

ACTION CIVILE - Dommage causé par une infraction - Action en réparation - Action civile portée devant le juge répressif - Action intentée par la victime avant l'extinction de l'action publique - Demande de l'assureur subrogé à la victime - Constitution de partie civile après l'extinction de l'action publique - Recevabilité

SUBROGATION - Matière répressive - Action civile portée devant le juge répressif - Dommage causé par une infraction - Action en réparation - Action intentée par la victime avant l'extinction de l'action publique - Demande de l'assureur subrogé à la victime - Constitution de partie civile après l'extinction de l'action publique - Recevabilité

ASSURANCES - Assurances terrestres - Dommage causé par une infraction - Subrogation à la victime - Action en réparation - Action civile portée devant le juge répressif - Action intentée par la victime avant l'extinction de l'action publique - Demande de l'assureur

Vordering van de in de plaats van het slachtoffer getreden verzekeraar - Burgerlijke partijstelling na het verval van de strafvordering - Ontvankelijkheid

subrogé à la victime - Constitution de partie civile après l'extinction de l'action publique - Recevabilité

P.08.1398.F 14 januari 2009 AC nr. 29

Om regelmatig met redenen te zijn omkleed, moet het vonnis dat de bestuurder van een voertuig veroordeelt wegens rijden op de openbare weg niettegenstaande vervallenverklaring van het recht tot sturen, het bestaan vaststellen van een in kracht van gewijsde gegane gerechtelijke beslissing tot vervallenverklaring en moet het de duur ervan vermelden, alsook de dag van de kennisgeving die bij artikel 40 Wegverkeerswet is bepaald (1); wanneer het vonnis die datum niet vermeldt, vermag het Hof van Cassatie acht te slaan op het uittreksel van de veroordeling waarnaar dat vonnis verwijst en dat bij het dossier is gevoegd dat aan de correctionele rechtbank is voorgelegd, om de wettigheid van de uitgesproken veroordeling te toetsen (2). (1) Cass., 25 jan. 1984, AR 3302, AC, 1983-1984, nr 278. (2) Zie Cass., 12 juni 1973, AC, 1973, p. 985.

Pour être régulièrement motivé, le jugement qui condamne le conducteur d'un véhicule du chef d'avoir circulé sur la voie publique en dépit d'une déchéance du droit de conduire doit constater l'existence d'une décision judiciaire passée en force de chose jugée prononçant la déchéance et indiquer la durée de celle-ci, ainsi que la date à laquelle l'avertissement prévu à l'article 40 de la loi relative à la police de la circulation routière a été donné (1); si le jugement n'indique pas cette date, la Cour de cassation peut avoir égard à l'extrait de la condamnation à laquelle celui-ci se réfère, joint au dossier soumis au tribunal correctionnel, pour contrôler la légalité de la décision de condamnation (2). (1) Cass., 25 janvier 1984, RG 3302, Pas., 1984, I, n° 278. (2) Voir Cass., 12 juin 1973, (Bull. et Pas., 1973, I, 940).

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 48 - Besturen van een voertuig op de openbare weg niettegenstaande vervallenverklaring van het recht tot sturen - Veroordeling - Redengeving - Niet-vermelding van de datum van de kennisgeving door het openbaar ministerie aan de veroordeelde - Hof van Cassatie - Toetsing van de wettigheid van de veroordeling - Stukken waarop het Hof vermag acht te slaan

- Art. 149 Grondwet 1994

- Art. 48 Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikel 48 - Besturen van een voertuig op de openbare weg niettegenstaande vervallenverklaring van het recht tot sturen - Veroordeling - Redengeving - Niet-vermelding van de datum van de kennisgeving door het openbaar ministerie aan de veroordeelde - Toetsing van de wettigheid van de veroordeling - Stukken waarop het Hof vermag acht te slaan

- Art. 149 Grondwet 1994

- Art. 48 Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 48 - Conduite d'un véhicule sur la voie publique en dépit d'une déchéance du droit de conduire - Décision de condamnation - Motivation - Défaut d'indication de la date de l'avertissement donné au condamné par le ministère public - Cour de cassation - Contrôle de légalité de la condamnation - Pièces auxquelles la Cour peut avoir égard

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 48 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Roulage - Loi relative à la police de la circulation routière - Article 48 - Conduite d'un véhicule sur la voie publique en dépit d'une déchéance du droit de conduire - Décision de condamnation - Motivation - Défaut d'indication de la date de l'avertissement donné au condamné par le ministère public - Contrôle de légalité de la condamnation - Pièces auxquelles la Cour peut avoir égard

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 48 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

P.08.1434.N 20 januari 2009 AC nr. 49

De opheffing van de immobilisering van het voertuig als beveiligingsmaatregel bij toepassing van artikel 58bis, Wegverkeerswet is een specifieke rechtspleging die afwijkt van en niet verenigbaar is met de rechtspleging op verzoekschrift tot opheffing van een opsporingshandeling met betrekking op goederen geregeld door artikel 28sexies, Wetboek van Strafvordering; tegen een beslissing op grond van artikel 58bis, Wegverkeerswet staat geen hoger beroep open en bijaldien ook geen cassatieberoep tegen een in hoger beroep genomen beslissing.

WEGVERKEER - Rechtspleging - Immobilisering van een voertuig als beveiligingsmaatregel - Opheffing van de maatregel - Rechtsmiddelen

La levée de l'immobilisation du véhicule comme mesure de sûreté en application de l'article 58bis de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière est une procédure spécifique qui est incompatible avec la procédure sur requête en levée d'un acte d'instruction relatif aux biens régie par l'article 28sexies du Code d'instruction criminelle et qui lui déroge; la décision rendue sur la base de l'article 58bis de la loi du 16 mars 1968 n'est pas susceptible d'appel ni davantage, s'il y échet, d'un pourvoi en cassation contre une décision rendue en appel.

ROULAGE - Procédure - Immobilisation du véhicule comme mesure de sûreté - Levée de la mesure - Recours

---

P.08.1451.N 3 maart 2009 AC nr. 166

Bij sluikinvoer van goederen die niet onder een schorsingregeling werden geplaatst is accijns verschuldigd op het ogenblik zelf van die sluikinvoer; de omstandigheid dat de sluikinvoer slechts achteraf wordt vastgesteld, doet daaraan geen afbreuk (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Sluikinvoer - Niet onder schorsingregeling geplaatste goederen - Verschuldigdheid van de accijns

- Art. 6 Wet 10 juni 1997 betreffende de algemene regeling voor accijnsproducten, het voorhanden hebben en het verkeer daarvan en de controles daarop

Lors de l'importation irrégulière de produits qui ne se trouvent pas sous un régime suspensif, l'accise devient exigible au moment même de cette importation irrégulière; la circonstance que l'importation irrégulière n'est constatée que rétrospectivement, n'y déroge pas (1). (1) Voir les conclusions du ministère public, publiées à leur date dans AC

DOUANES ET ACCISES - Importation irrégulière - Produits ne se trouvant pas sous un régime suspensif - Exigibilité de l'accise

- Art. 6 L. du 10 juin 1997 relative au régime général, à la détention, à la circulation et aux contrôles des produits soumis à accise

---

Conclusie van eerste advocaat-generaal DE SWAEF.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Sluikinvoer - Niet onder schorsingregeling geplaatste goederen - Verschuldigdheid van de accijns

MACHTEN - Rechterlijke macht - Beoordeling van administratieve sanctie - Beoordeling van misdrijf - Beoordelingsbevoegdheid

MISDRIJF - Deelneming - Materieel mogelijk maken van voorgenomen misdrijf

Conclusions du premier avocat général DE SWAEF.

DOUANES ET ACCISES - Importation irrégulière - Produits ne se trouvant pas sous un régime suspensif - Exigibilité de l'accise

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Appréciation de la sanction administrative - Appréciation de l'infraction - Pouvoir d'appréciation

INFRACTION - Participation - Rendre matériellement possible la réalisation de l'infraction projetée

---

De rechter die de oplegging van een administratieve sanctie beoordeelt, heeft volle rechtsmacht om deze in feite en in rechte te toetsen; bovendien heeft hij dezelfde bevoegdheid als deze die de administratieve overheid ten aanzien van die sanctie heeft, om deze kwijt te schelden of te verminderen; de rechter die een misdrijf beoordeelt moet in beginsel de bij de wet bepaalde straffen opleggen, zulks binnen de grenzen die de wet bepaalt (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

MACHTEN - Rechterlijke macht - Beoordeling van administratieve sanctie - Beoordeling van misdrijf - Beoordelingsbevoegdheid

En appréciant l'application d'une sanction administrative, le juge dispose de la pleine juridiction pour la contrôler en fait et en droit; par rapport à cette sanction, il dispose en outre, pour la remettre ou diminuer, de la même compétence que l'autorité administrative; le juge appréciant une infraction est en principe tenu d'infliger ces sanctions prévues par la loi, dans les limites prévues par celle-ci (1). (1) Voir les conclusions du ministère public, publiées à leur date dans A.C.

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Appréciation de la sanction administrative - Appréciation de l'infraction - Pouvoir d'appréciation

---

Het materieel mogelijk maken van een voorgenomen misdaad of een wanbedrijf zodat het wordt uitgevoerd, ook al wordt het uiteindelijk niet zo uitgevoerd, kan een daad van strafbare deelneming zijn zoals omschreven in artikel 66 Strafwetboek (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

MISDRIJF - Deelneming - Materieel mogelijk maken van voorgenomen misdrijf

Le fait de rendre matériellement possible la réalisation d'une infraction ou d'un délit projetés, de sorte qu'ils se réalisent, même dans le cas où ceux-ci n'ont finalement pas été commis de cette manière, peut constituer un acte de participation punissable visé à l'article 66 du Code pénal (1). (1) Voir les conclusions du ministère public, publiées à leur date dans AC

INFRACTION - Participation - Rendre matériellement possible la réalisation de l'infraction projetée

P.08.1453.N 13 januari 2009 AC nr. 24

Alhoewel in strafzaken hiervoor geen bijzondere vormvoorschriften gelden, moeten de grieven in de memorie of in het verzoekschrift derwijze geformuleerd zijn, dat het Hof daaruit kan opmaken welke miskenning van een rechtsvorm of welke wetschending de eiser aangeeft; een memorie die bestaat uit een doorlopende tekst die, afwisselend, feiten en daarmee vermengde opmerkingen en grieven vermeldt die geen van alle betrekking hebben op de bestreden beslissing, bevat geen kritiek die als een middel in de zin van artikel 420bis en 422 Wetboek van Strafvordering kan gelden en is niet ontvankelijk.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Onduidelijk middel - Doorlopende tekst met opsomming van feiten en opmerkingen zonder band met de bestreden beslissing - Ontvankelijkheid

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Algemeen - Formulering - Voorwaarden waaraan moet zijn voldaan

Bien que ne soit applicable aucune formalité particulière en matière répressive, la formulation des griefs dans le mémoire ou la requête doit permettre à la Cour d'établir de quelle loi ou formalité le demandeur dénonce la violation; un mémoire développé en texte continu alternant faits et remarques ou griefs confondus sans lien aucun avec la décision attaquée, ne constitue pas une critique qui aurait valeur de moyen au sens des articles 420bis et 422 du Code d'instruction criminelle et n'est pas recevable.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Moyen imprécis - Texte continu de faits et remarques sans lien avec la décision attaquée - Recevabilité

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Généralités - Formulation - Conditions à observer

P.08.1456.N 13 januari 2009 AC nr. 25

Wanneer de onderzoekers bij de uitvoering van een huiszoekingsbevel de perken ervan overschrijden, zijn enkel de vaststellingen en inbeslagnames welke niet beoogd zijn door het huiszoekingsbevel onregelmatig; die onregelmatigheid strekt zich niet uit tot de vaststellingen en inbeslagnames die het huiszoekingsbevel wel beoogt.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Huiszoeking - Uitvoering die de perken van het huiszoekingsbevel overschrijdt - Gevolg voor de regelmatigheid van de vaststellingen en inbeslagnames

- Art. 89bis Wetboek van Strafvordering

STRAFVORDERING - Gerechtelijk onderzoek - Huiszoeking - Uitvoering die de perken van het huiszoekingsbevel overschrijdt - Gevolg voor de regelmatigheid van de vaststellingen en inbeslagnames

- Art. 89bis Wetboek van Strafvordering

Lorsque, lors de l'exécution, les enquêteurs franchissent les limites d'un mandat de perquisition, seules les constatations et saisies non visées par le mandat de perquisition sont irrégulières, et non les constatations et saisies visées par le mandat de perquisition.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Perquisition - Exécution dépassant les limites du mandat de perquisition - Conséquence pour la régularité des constatations et saisies

- Art. 89bis Code d'Instruction criminelle

ACTION PUBLIQUE - Instruction judiciaire - Perquisition - Exécution dépassant les limites du mandat de perquisition - Conséquence pour la régularité des constatations et saisies

- Art. 89bis Code d'Instruction criminelle

P.08.1462.F 18 februari 2009 AC nr. 133

De vernietiging, op het cassatieberoep van een burgerlijke partij, van de beslissing op haar rechtsvordering, brengt de vernietiging mee van de beslissing op de rechtsvordering van een andere burgerlijke partij, wanneer die beslissing om dezelfde reden onwettig is en met een ontvankelijk cassatieberoep wordt bestreden (1). (1) Cass., 4 sept. 1990, AR 3103, AC, 1990-1991, nr. 1.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Burgerlijke partij - Cassatieberoep van een burgerlijke partij - Cassatie van de beslissing op haar rechtsvordering - Vernietiging van de beslissing op de rechtsvordering van een andere burgerlijke partij

La cassation, sur le pourvoi d'une partie civile, de la décision rendue sur son action entraîne l'annulation de la décision rendue sur l'action d'une autre partie civile, lorsque cette décision est entachée de la même illégalité et fait l'objet d'un pourvoi recevable (1). (1) Cass., 4 septembre 1990, RG 3103, Pas., 1991, n° 1.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action civile - Partie civile - Pourvoi d'une partie civile - Cassation de la décision rendue sur son action - Annulation de la décision rendue sur l'action d'une autre partie civile

De beslissing waarbij de dader die een fout heeft begaan, buiten het geding wordt gesteld, is niet naar recht verantwoord wanneer zij berust op gronden die niet impliceren dat ook zonder de fout, de schade zich op dezelfde wijze zou hebben voorgedaan.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - (On)middellijke oorzaak - Beslissing waarbij de dader die een fout heeft begaan, buiten het geding wordt gesteld

La mise hors cause de l'agent fautif n'est pas légalement justifiée lorsqu'elle repose sur des motifs n'impliquant pas que, sans la faute, le dommage se serait également produit.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Cause (directe ou indirecte) - Mise hors cause de l'agent fautif

P.08.1466.F 4 februari 2009 AC nr. 91

Krachtens artikel 38, § 1, 2°, Wegverkeerswet, kan de rechter iemand vervallen verklaren van het recht tot sturen, wanneer hij die persoon veroordeelt wegens een aan diens persoonlijk toedoen te wijten verkeersongeval en de veroordeling wordt uitgesproken wegens doding of verwonding; om het ongeval toe te schrijven aan het persoonlijk toedoen van de dader is niet vereist dat die zelf het betrokken voertuig zou hebben bestuurd, noch dat zijn fout de enige oorzaak van de schade zou zijn (1). (1) Zie Cass., 20 dec. 1965 (Bull. en Pas., 1966, I, p. 531)

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 38 - Vervallenverklaring van het recht tot sturen - Vervallenverklaring als straf - Veroordeling wegens een verkeersongeval te wijten aan het personnlijk toedoen van de dader - Veroordeling uitgesproken wegens doding of verwonding - Te wijten aan het persoonlijk toedoen van de dader

- Art. 38, § 1, 2° Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

En vertu de l'article 38, § 1er, 2°, de la loi du 16 mars 1968, le juge peut déchoir, du droit de conduire, la personne qu'il condamne du chef d'accident de roulage imputable à son fait personnel, lorsque la condamnation est infligée pour cause d'homicide ou de blessures; l'imputation au fait personnel de l'auteur ne requiert pas que celui-ci ait piloté lui-même le véhicule impliqué ni que sa faute soit la seule cause du dommage (1). (1) Voir Cass., 20 décembre 1965 (Bull. et Pas., 1966, I, p. 531).

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 38 - Déchéance du droit de conduire - Déchéance à titre de peine - Condamnation du chef d'accident de roulage imputable au fait personnel de son auteur - Condamnation infligée pour cause d'homicide ou de blessures - Imputation au fait personnel de l'auteur

- Art. 38, § 1er, 2° Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

De terbeschikkingstelling van het motorvoertuig aan een persoon die niet voorzien is van het rijbewijs of het als zodanig geldend bewijs, vereist voor het besturen van dit voertuig, die in artikel 32 Wegverkeerswet strafbaar wordt gesteld, vereist niet dat de eigenaar of de houder ervan, zelf de sleutels aan deze persoon overhandigt of deze uitdrukkelijk verzoekt te rijden; wordt eveneens geacht toevertrouwd te zijn aan die persoon, het voertuig dat deze gebruikt met de onmiskenbare, zelfs stilzwijgende, toestemming die wetens door de eigenaar of de houder ervan is verleend.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 32 - Wetens een motorvoertuig toevertrouwen aan een persoon zonder rijbewijs

- Art. 32 Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

La mise à disposition du véhicule à moteur à une personne non munie du permis de conduire ou du titre qui en tient lieu exigé pour la conduite de ce véhicule, incriminée par l'article 32 de la loi du 16 mars 1968, ne requiert pas que son propriétaire ou son détenteur en remette lui-même les clefs à ce tiers ou qu'il l'incite formellement à conduire; est également confié à cette personne le véhicule que celle-ci utilise avec l'accord manifeste, fût-il tacite, donné sciemment par son propriétaire ou son détenteur.

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 32 - Véhicule à moteur sciemment confié à une personne non munie du permis de conduire

- Art. 32 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

De artikelen 418 tot 420 Sw. zijn van toepassing zodra de dader, zonder het oogmerk om de persoon van een ander aan te randen, een fout heeft begaan waaruit voor iemand lichamelijk letsel is voortgevloeid (1); het oorzakelijk verband tussen de fout en de schade veronderstelt dat zonder het eerste, het tweede zich niet op dezelfde wijze zou hebben voorgedaan. (1) BELTJENS, Encyclopédie du droit criminel belge, dl. I, Brussel & Parijs, 1901, p. 510, nr. 39.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Materieel bestanddeel - Onopzettelijke slagen of verwondingen en doding

- Artt. 418 tot 420 Strafwetboek

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Onopzettelijk toebrengen van verwondingen en onopzettelijk doden - Bestanddelen van het misdrijf

- Artt. 418 tot 420 Strafwetboek

Les articles 418 à 420 du Code pénal sont applicables dès que l'auteur, sans intention d'attenter à la personne d'autrui, a commis une faute d'où est résultée pour quelqu'un une lésion corporelle (1); le lien de causalité entre la faute et le dommage suppose que sans le première, le second ne se serait pas produit tel qu'il s'est réalisé. (1) BELTJENS, Encyclopédie du droit criminel belge, T. I, Bruxelles & Paris, 1901, p. 510, n° 39.

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Elément matériel - Coups ou blessures et homicides involontaires

- Art. 418 à 420 Code pénal

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Involontaires - Eléments constitutifs de l'infraction

- Art. 418 à 420 Code pénal

Wanneer een beklaagde wordt vervolgd wegens onopzettelijke doding of verwondingen veroorzaakt door een verkeersovertreding, verbiedt de verjaring van de desbetreffende strafvordering niet dat de rechter, die vaststelt dat het in de artikelen 418 e.v. Sw. bedoelde wanbedrijf op zichzelf niet is verjaard, de feiten die het verjaarde misdrijf opleveren, in aanmerking neemt als de in de voormelde bepalingen strafbaar gestelde fout.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 68 - Onopzettelijke doding of verwondingen veroorzaakt door een verkeersovertreding - Verkeersovertreding - Verjaring van de strafvordering - Onopzettelijke doding of verwondingen - Fout

- Artt. 418 tot 420 Strafwetboek

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Termijnen - Wegverkeer - Onopzettelijke doding of verwondingen veroorzaakt door een verkeersovertreding - Verkeersovertreding - Verjaring van de strafvordering - Onopzettelijke doding of verwondingen - Fout

- Artt. 418 tot 420 Strafwetboek

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Onopzettelijk toebrengen

Lorsqu'un prévenu est poursuivi du chef d'homicide ou de blessures involontaires causés par une infraction de roulage, la prescription de l'action publique relative à celle-ci n'interdit pas au juge, qui constate que le délit visé aux articles 418 et suivants du Code pénal n'est lui-même pas prescrit, de retenir les faits constitutifs de l'infraction prescrite au titre de la faute que les dispositions susdites incriminent.

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 68 - Homicide ou blessures involontaires causés par une infraction de roulage - Infraction de roulage - Action publique prescrite - Homicide ou blessures involontaires - Faute

- Art. 418 à 420 Code pénal

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Délais - Roulage - Homicide ou blessures involontaires causés par une infraction de roulage - Infraction de roulage - Action publique prescrite - Homicide ou blessures involontaires - Faute

- Art. 418 à 420 Code pénal

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Involontaires - Homicide ou

van verwondingen en onopzettelijk doden - Onopzettelijke doding of verwondingen veroorzaakt door een verkeersovertreding - Verkeersovertreding - Verjaring van de strafvordering - Onopzettelijke doding of verwondingen - Fout

- Artt. 418 tot 420 Strafwetboek

blessures involontaires causés par une infraction de roulage - Infraction de roulage - Action publique prescrite - Homicide ou blessures involontaires - Faute

- Art. 418 à 420 Code pénal

P.08.1472.F 11 februari 2009 AC nr. 114

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Heropening van de rechtspleging - Intrekking van het arrest van het Hof - Onderzoek van het oorspronkelijk cassatieberoep - Hof van assisen - Tussenarrest betreffende de formulering van de vragen - Cassatie

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Cassatie - Hof van assisen - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Intrekking van het voorgaand arrest - Onderzoek van het oorspronkelijk cassatieberoep - Tussenarrest betreffende de formulering van de vragen - Hof van Cassatie - Schending van het Verdrag

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Heropening van de rechtspleging betreffende de strafvordering - Schending van het Verdrag

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Heropening van de rechtspleging betreffende de strafvordering - Schending van het Verdrag

HOF VAN ASSISEN - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Deelneming aan een diefstal met verzwarende omstandigheden - Geïndividualiseerde vragen aan de jury

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Hof van assisen - Aan de jury gestelde vragen - Deelneming aan een diefstal met verzwarende omstandigheden - Geïndividualiseerde vragen aan de jury

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculpé - Réouverture de la procédure - Retrait de l'arrêt de la Cour - Examen du pourvoi initial - Cour d'assises - Arrêt interlocutoire relatif à la formulation des questions - Cassation

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Cassation - Cour d'assises - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Retrait à l'arrêt antérieur - Examen du pourvoi initial - Arrêt interlocutoire relatif à la formulation des questions - Cour de cassation - Violation de la Convention

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique - Violation de la Convention

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique - Violation de la Convention

COUR D'ASSISES - Procédure a l'audience. arrêts interlocutoires. declaration du jury - Participation à un vol avec circonstances aggravantes - Questions individualisées au jury

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Arrêt de la Cour européenne - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Arrêt de la Cour européenne - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Cour d'assises - Questions posées au jury - Participation à un vol avec circonstances aggravantes - Questions individualisées au jury

---

Krachtens de artt. 442bis en 442ter, 1°, Sv., kan de veroordeelde, wanneer bij een definitief arrest van het Hof Mensenrechten is vastgesteld dat het E.V.R.M. is geschonden, de heropening vragen, doch enkel wat de strafvordering betreft, van de rechtspleging die geleid heeft tot zijn veroordeling in de zaak die aan het voormelde Hof is voorgelegd (1). (1) Cass., 9 april 2008, AR P.08.0051.F, AC, 2008, nr 214.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging

En vertu des articles 442bis et 442ter, 1°, du Code d'instruction criminelle, s'il a été établi par un arrêt définitif de la Cour européenne des droits de l'homme que la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales a été violée, le condamné peut demander la réouverture, uniquement quant à l'action publique, de la procédure qui a conduit à sa condamnation dans l'affaire soumise à la Cour précitée (1). (1) Cass., 9 avril 2008, RG P.08.0051.F, Pas., 2008, n° 214.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Arrêt de la Cour européenne - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Heropening van de rechtspleging betreffende de strafvordering - Schending van het Verdrag

Wanneer verschillende personen ervan worden beschuldigd om te hebben deelgenomen aan een diefstal met geweld of bedreiging met de verzwarende omstandigheden dat een moord werd gepleegd om de diefstal te vergemakkelijken of de straffeloosheid ervan te verzekeren en de diefstal 's nachts werd gepleegd, in bende, met behulp van een wapen en een voertuig, dient het hof van assisen de jury, voor iedere beschuldigde afzonderlijk, de vraag te stellen over deze verzwarende omstandigheden (1). (1) Cass., 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, AC, 2008, nr 379.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Hof van assisen - Aan de jury gestelde vragen - Deelneming aan een diefstal met verzwarende omstandigheden - Geïndividualiseerde vragen aan de jury

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

HOF VAN ASSISEN - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Deelneming aan een diefstal met verzwarende omstandigheden - Geïndividualiseerde vragen aan de jury

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique - Violation de la Convention

Lorsque plusieurs personnes sont accusées d'avoir participé à un vol à l'aide de violence ou de menace avec les circonstances aggravantes qu'un meurtre a été commis pour faciliter le vol ou en assurer l'impunité et que le vol a été perpétré la nuit, en bande, avec arme et véhicule, la cour d'assises doit poser au jury, séparément pour chacun des accusés, la question relative à ces circonstances aggravantes (1). (1) Cass., 17 juin 2008, RG P.08.0070.N, Pas., 2008, n° 379.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Cour d'assises - Questions posées au jury - Participation à un vol avec circonstances aggravantes - Questions individualisées au jury

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

COUR D'ASSISES - Procédure a l'audience. arrêts interlocutoires. declaration du jury - Participation à un vol avec circonstances aggravantes - Questions individualisées au jury

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Wanneer het Hof van Cassatie, na de heropening van de rechtspleging, het tussenarrest vernietigt van het hof van assisen waarbij uitspraak wordt gedaan over de formulering van de vragen betreffende de verzwarende omstandigheden van een diefstal, brengt de vernietiging van dat arrest de vernietiging met zich mee van het daaruit voortvloeiende veroordelend arrest dat uitspraak doet op de strafvordering (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas. 2008, nr ...

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Cassatie - Hof van assisen - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Intrekking van het voorgaand arrest - Onderzoek van het oorspronkelijk cassatieberoep - Tussenarrest betreffende de formulering van de vragen - Hof van Cassatie - Schending van het Verdrag

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Heropening van de rechtspleging - Intrekking van het arrest van het Hof - Onderzoek van het oorspronkelijk cassatieberoep - Hof van assisen - Tussenarrest betreffende de formulering van de vragen - Cassatie

Lorsque, après la réouverture de la procédure, la Cour casse l'arrêt interlocutoire de la cour d'assises statuant sur la formulation des questions relative aux circonstances aggravantes d'un vol, la cassation de cet arrêt entraîne l'annulation de l'arrêt de condamnation statuant sur l'action publique qui en est la suite (1). (1) Voir concl. du M.P.

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Cassation - Cour d'assises - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Retrait à l'arrêt antérieur - Examen du pourvoi initial - Arrêt interlocutoire relatif à la formulation des questions - Cour de cassation - Violation de la Convention

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculpé - Réouverture de la procédure - Retrait de l'arrêt de la Cour - Examen du pourvoi initial - Cour d'assises - Arrêt interlocutoire relatif à la formulation des questions - Cassation

Wanneer de vastgestelde schending het gevolg is van procedurefouten of -tekortkomingen die zo ernstig zijn dat ernstige twijfel bestaat over de uitkomst van de bestreden rechtspleging, beveelt het Hof van Cassatie de heropening van de rechtspleging, voor zover de veroordeelde partij zeer ernstige nadelige gevolgen blijft ondervinden die slechts door een heropening kunnen worden hersteld (1). (1) Cass., 9 april 2008, AR P.08.0051.F, AC, 2008, nr 214.

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Heropening van de rechtspleging betreffende de strafvordering - Schending van het Verdrag

- Art. 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging

- Art. 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

Si la violation constatée est la conséquence d'erreurs ou de défaillances dans la procédure d'une gravité telle qu'un doute sérieux existe quant au résultat de la procédure attaquée, la Cour de cassation ordonne la réouverture de la procédure, pour autant que la partie condamnée continue à souffrir des conséquences négatives très graves que seule une réouverture peut réparer (1). (1) Cass., 9 avril 2008, RG P.08.0051.F, Pas., 2008, n° 214.

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique - Violation de la Convention

- Art. 442quinquies, al. 1er Code d'Instruction criminelle

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Arrêt de la Cour européenne - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure

- Art. 442quinquies, al. 1er Code d'Instruction criminelle

P.08.1477.N 3 februari 2009 AC nr. 89

Het mandaat, dat de wetgever in artikel 1, eerste lid, van de wet van 18 februari 1969 betreffende de maatregelen ter uitvoering van de internationale verdragen en akten inzake vervoer over zee, over de weg, de spoorweg of de waterweg aan de Koning heeft gegeven, is duidelijk omschreven in dit artikel; de Koning moet onder meer maatregelen treffen ter uitvoering van de op België rustende verplichtingen inzake vervoer over zee, over de weg, de spoorweg of de waterweg, waartoe onder meer de Europese verordeningen inzake rij- en rusttijden behoren, waarin verplichtingen zijn opgenomen die duidelijk zijn en aan de personen toelaten te weten of het gedrag dat zij op een bepaald ogenblik aannemen, al dan niet strafbaar is.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - Verordeningen inzake rij- en rusttijden - In de verorderingen opgenomen verplichtingen - Aard van deze verplichtingen

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - Verordeningen inzake rij- en rusttijden - Maatregelen ter uitvoering van de op België rustende internationale verplichtingen - Mandaat aan de Koning vanwege de wetgever - Maatregelen genomen bij in ministerraad overlegd koninklijk besluit - Strafbaarstelling - Wettigheidsbeginsel - Voorwaarde waaraan het mandaat aan de Koning dient te voldoen

GRONDWET - Art. 14 - Wettigheidsbeginsel - Vervoer - Artikel 1, eerste lid, wet van 18 februari 1969 - Maatregelen ter uitvoering van de op België rustende internationale verplichtingen - Mandaat aan de Koning vanwege de wetgever - Maatregelen genomen bij in ministerraad overlegd koninklijk besluit - Strafbaarstelling - Voorwaarde waaraan het mandaat aan de Koning dient te voldoen

Le mandat, donné au Roi par le législateur en vertu de l'article 1er, alinéa 1er, de la loi du 18 février 1969 relative aux mesures d'exécution des traités et actes internationaux en matière de transport par mer, par route, par chemin de fer ou par voie navigable, est explicitement décrit dans cet article; il appartient notamment au Roi de prendre des mesures en exécution des obligations internationales qui incombent à la Belgique en matière de transport par mer, par route, par chemin de fer ou par voie navigable, auxquelles appartiennent notamment les règlements européens concernant les temps de conduite et de repos et dans lesquelles sont prévues des obligations explicites permettant aux personnes de savoir si le comportement adopté à un moment précis est punissable ou pas.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Règlements concernant les temps de conduite et de repos - Obligations prévues dans les règlements - Nature de ces obligations

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Règlements concernant les temps de conduite et de repos - Mesures en exécution des obligations internationales qui incombent à la Belgique - Mandat donné au Roi par le législateur - Mesures prises par arrêté royal délibéré en conseil des ministres - Incrimination - Principe de légalité - Condition à laquelle doit satisfaire le mandat donné au Roi

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 14 - Principe de légalité - Transport - Article 1er, alinéa 1er, de la loi du 18 février 1969 - Mesures en exécution des obligations internationales qui incombent à la Belgique - Mandat donné au Roi par le législateur - Mesures prises par arrêté royal délibéré en conseil des ministres - Incrimination - Condition à laquelle doit satisfaire le mandat donné au Roi

VERVOER - Algemeen - Artikel 1, eerste lid, wet van 18 februari 1969 - Maatregelen ter uitvoering van de op België rustende internationale verplichtingen - Mandaat aan de Koning vanwege de wetgever - Maatregelen genomen bij in ministerraad overlegd koninklijk besluit - Strafbaarstelling - Wettigheidsbeginsel - Voorwaarde waaraan het mandaat aan de Koning dient te voldoen

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Artikel 1, eerste lid, wet van 18 februari 1969 - Vervoer - Maatregelen ter uitvoering van de op België rustende internationale verplichtingen - Mandaat aan de Koning vanwege de wetgever - Maatregelen genomen bij in ministerraad overlegd koninklijk besluit - Strafbaarstelling - Wettigheidsbeginsel - Voorwaarde waaraan het mandaat aan de Koning dient te voldoen

TRANSPORT - Généralités - Article 1er, alinéa 1er, de la loi du 18 février 1969 - Mesures en exécution des obligations internationales qui incombent à la Belgique - Mandat donné au Roi par le législateur - Mesures prises par arrêté royal délibéré en conseil des ministres - Incrimination - Principe de légalité - Condition à laquelle doit satisfaire le mandat donné au Roi

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Légalité des arrêtes et reglements - Article 1er, alinéa 1er, de la loi du 18 février 1969 - Transport - Mesures en exécution des obligations internationales qui incombent à la Belgique - Mandat donné au Roi par le législateur - Mesures prises par arrêté royal délibéré en conseil des ministres - Incrimination - Principe de légalité - Condition à laquelle doit satisfaire le mandat donné au Roi

---

P.08.1478.N 3 maart 2009 AC nr. 167

Wanneer het Hof vaststelt dat wegens afwezigheid van eenparigheid de schuldigverklaring in hoger beroep van de beklaagde aan één telastlegging waarvoor hij in eerste aanleg werd vrijgesproken alsmede de uitgesproken straf voor de andere vermengde feiten niet naar recht verantwoord zijn, terwijl de wettigheid van de schuldigverklaring aan die overige telastleggingen niet aangetast is, vernietigt het de bestreden beslissing in zoverre zij de beklaagde ook schuldig verklaart aan die ene telastlegging en hem voor de vermengde feiten tot straf veroordeelt; het zal de rechter op verwijzing behoren om eventueel, bij schuldigverklaring met eenparigheid van die telastlegging, te oordelen of de eenheid van opzet die reeds werd aanvaard voor de bewezen verklaarde andere telastleggingen, ook daarvoor geldt (1). (1) Zie Cass., 30 mei 2000, AR P.98.0405.N, AC, 2000, nr 329; Cass., 25 nov. 2003, AR P.03.0482.N, AC, 2003, nr 594.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Verschillende misdrijven - Vrijspraak voor een misdrijf - Veroordeling tot één straf voor de andere misdrijven - Hoger beroep - Veroordeling voor alle misdrijven - Geen eenparigheid - Behoud van één straf - Vernietiging - Gedeeltelijke vernietiging van de schuldigverklaring - Vernietiging van de straf - Rechter op verwijzing - Beoordeling van de eenheid van opzet

Lorsque la Cour constate qu'à défaut d'unanimité des voix, la déclaration de culpabilité du prévenu en degré d'appel du chef d'une prévention pour laquelle il a été acquitté en première instance, et la peine prononcée du chef des faits confondus ne sont pas légalement justifiées, alors qu'il n'est pas porté atteinte à la légalité de la déclaration de culpabilité du chef des autres préventions, elle casse la décision attaquée en tant que celle-ci déclare le prévenu également coupable du chef de la première prévention et le condamne à une peine pour les faits confondus; en cas de déclaration de culpabilité à l'unanimité du chef de cette prévention, il appartiendra au juge de renvoi de décider si l'unité d'intention déjà admise pour les autres préventions déclarées établies, vaut également pour celle-ci (1). (1) Voir Cass., 30 mai 2000, RG P.98.0405.N, Pas., 2000, n° 329; 25 novembre 2003, RG P.03.0482.N, Pas., 2003, n° 594.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculpé - Différentes infractions - Acquittement pour une infraction - Condamnation à une seule peine du chef d'autres infractions - Appel - Condamnation du chef de toutes les infractions - Défaut d'unanimité - Maintien d'une seule peine - Cassation - Cassation partielle de la déclaration de culpabilité - Annulation de la peine - Juge de renvoi - Appréciation de l'unité d'intention

---

P.08.1505.F 18 februari 2009 AC nr. 134

De kamer van inbeschuldigingstelling beoordeelt voorlopig, in feite, de dag waarop de verjaring begint te lopen; aangezien de beoordeling van de datum van de feiten van de telastlegging, de beoordeling van het bestaan van voldoende bezwaren inhoudt, antwoordt het onderzoeksgerecht op de conclusie van de inverdenkinggestelde die de termijn van het tijdvak betwist waarbinnen het misdrijf is gepleegd, door het bestaan op die datum vast te stellen van schuldaanwijzingen (1). (1) Zie Cass., 20 okt. 2004, AR P.04.0742.F, AC, 2004, nr. 492.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Datum van de feiten van de telastlegging - Voorlopige feitelijke beoordeling - Vaststelling van het bestaan van voldoende bezwaren

La chambre des mises en accusation apprécie provisoirement en fait la date à laquelle la prescription commence à courir; dès lors que l'appréciation de la date des faits de la prévention implique celle de l'existence de charges suffisantes, la juridiction d'instruction répond aux conclusions de l'inculpé contestant le terme de la période infractionnelle par la constatation de l'existence, à cette date, de charges de culpabilité (1). (1) Voir Cass., 20 octobre 2004, RG P.04.0742.F, Pas., 2004, n° 492.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Date des faits de la prévention - Appréciation provisoire en fait - Constat de l'existence de charges suffisantes

---

Artikel 6.3, a en b, E.V.R.M., is alleen toepasselijk op de vonnisgerechten en niet op de onderzoeksgerechten (1). (1) Zie Cass., 13 feb. 2002, AR P.01.0150.F, AC, 2002, nr. 102.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Regeling van de rechtspleging - Onderzoeksgerechten - Artikel 6.3, a en b E.V.R.M. - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3, a en b E.V.R.M. - Toepassing - Onderzoek in strafzaken - Regeling van de rechtspleging - Onderzoeksgerechten

L'article 6.3, a et b, de la Convention européenne des droits de l'homme et des libertés fondamentales ne s'applique qu'aux juridictions de jugement et non aux juridictions d'instruction (1). (1) Voir Cass., 13 février 2002, RG P.01.150.F, Pas., 2002, n° 102.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Règlement de la procédure - Juridictions d'instruction - Conv. D.H., article 6.3, a et b - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Conv. D.H., article 6.3, a et b - Application - Instruction en matière répressive - Règlement de la procédure - Juridictions d'instruction

---

Het bericht aan de raadsman van de inverdenkinggestelde betreffende de herkwalificering, eerbiedigt het recht van verdediging, zonder dat daarnaast vereist is dat de inverdenkinggestelde zijn advocaat machtiging verleende om hem eveneens op dàt punt te verdedigen.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Omschrijving van de feiten - Herkwalificering - Eerbiediging van het recht van verdediging - Bericht aan de raadsman van de inverdenkinggestelde

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Regeling van de rechtspleging - Onderzoeksgerechten - Omschrijving van de feiten - Herkwalificering - Bericht aan de raadsman van de inverdenkinggestelde

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Termijnen - Aanvang - Beoordeling - Regeling van de rechtspleging - Kamer van inbeschuldigingstelling - Datum van de feiten van de telastlegging - Voorlopige feitelijke beoordeling - Vaststelling van het bestaan van voldoende bezwaren

L'avertissement donné au conseil de l'inculpé quant aux changements de qualification satisfait aux droits de la défense sans qu'il soit nécessaire, en outre, que l'inculpé mandate son avocat pour le défendre également sur ce point.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Qualification des faits - Changement de qualification - Respect des droits de la défense - Avertissement donné au conseil de l'inculpé

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Règlement de la procédure - Juridictions d'instruction - Qualification des faits - Changement de qualification - Avertissement donné au conseil de l'inculpé

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Délais - Point de départ - Appréciation - Règlement de la procédure - Chambre des mises en accusation - Date des faits de la prévention - Appréciation provisoire en fait - Constat de l'existence de charges suffisantes

---

Bij de regeling van de rechtspleging is de kamer van inbeschuldigingstelling verplicht om voorlopig aan de feiten waarvan de onderzoeksrechter kennis nam, hun werkelijke strafrechtelijke omschrijving te geven, met eerbiediging van het recht van verdediging.

Lors du règlement de la procédure, la chambre des mises en accusation a le devoir de donner provisoirement aux faits dont le juge d'instruction était saisi leur véritable qualification pénale dans le respect des droits de la défense.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Regeling van de rechtspleging - Voorlopige omschrijving van de feiten - Verplichting - Eerbiediging van het recht van verdediging

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Voorlopige omschrijving van de feiten - Verplichting - Eerbiediging van het recht van verdediging

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Regeling van de rechtspleging - Onderzoeksgerechten - Voorlopige omschrijving van de feiten - Verplichting - Eerbiediging van het recht van verdediging

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Règlement de la procédure - Qualification provisoire des faits - Obligation - Respect des droits de la défense

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Qualification provisoire des faits - Obligation - Respect des droits de la défense

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Règlement de la procédure - Juridictions d'instruction - Qualification provisoire des faits - Obligation - Respect des droits de la défense

Wanneer de vervalser het valse stuk met hetzelfde bedrieglijk opzet of met hetzelfde oogmerk om te schaden gebruikt als de vervalsing zelf, is het gebruik van het valse stuk, ten aanzien van die vervalser, alleen de voorzetting van de valsheid in geschriften en vormt het daarmee derhalve één enkel misdrijf.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van het valse stuk door de vervalser - Voortzetting van de valsheid

Lorsqu'il a été accompli par le faussaire avec la même intention frauduleuse ou le même dessein de nuire que la falsification elle-même, l'usage de la pièce fausse n'est, dans le chef du faussaire, que la continuation du faux en écritures et constitue dès lors avec lui une seule infraction.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de la pièce fausse par le faussaire - Continuation du faux

P.08.1518.N 10 maart 2009 AC nr. 184

Eenstemmigheid van de leden van het hof van beroep is vereist voor het arrest dat de opschorting van de uitspraak van de veroordeling beveelt voor het ten laste gelegde feit dat het bewezen verklaart, terwijl de eerste rechter dat feit niet bewezen had verklaard (1). (1) Cass., 4 okt. 1995, AR P.95.0166.F, A.C., 1995, nr. 413.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Strafvordering - Opschorting van de uitspraak van veroordeling door appelrechters nadat de eerste rechter het feit niet bewezen verklaarde

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

Doit être rendu à l'unanimité des membres de la cour d'appel l'arrêt ordonnant la suspension du prononcé de la condamnation du chef du fait qu'il déclare établi, contrairement au premier juge qui l'avait déclaré non établi (1). (1) Cass., 4 octobre 1995, RG P.95.0166.F, Pas., 1995, n°413.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Action publique - Suspension du prononcé de la condamnation par les juges d'appel pour un fait déclaré non établi par le premier juge

- Art. 211bis Code d'Instruction criminelle

P.08.1519.N 24 november 2009 AC nr. 687

Uit het verband tussen de artikelen 19.1 van de verordening (E.E.G.) nr. 3821/85 van 20 december 1985 betreffende het controleapparaat in het wegvervoer, 1, eerste lid, en 2, § 1, eerste en tweede lid, van de wet van 18 februari 1969 betreffende de maatregelen ter uitvoering van de internationale verdragen en akten inzake vervoer over de zee, over de weg, de spoorweg of de waterweg, en 18, §§ 1, 2 en 19 van het koninklijk besluit van 14 juli 2005 houdende uitvoering van de verordening (E.E.G.) nr. 3821/85 van 20 december 1985 betreffende het controleapparaat in het wegvervoer, volgt dat artikel 18, § 1 van voornoemd koninklijk besluit van 14 juli 2005, in de versie van toepassing vóór 11 april 2007, zowel van toepassing is op overtredingen van de verordening (E.E.G.) nr. 3821/85 in België begaan als op overtredingen in het buitenland begaan (1). (1) Zie Cass., 20 jan. 2009, AR P.08.1785.N, AC, 2009, nr. 50.

VERVOER - Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Verordening (E.E.G.) nr. 3821/85 - Controleapparaat in het wegvervoer - Overtreding - Artikel 18, § 1 van het koninklijk besluit van 14 juli 2005 in de versie vóór 11 april 2007 - Werking in de ruimte

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de ruimte - Artikel 18, § 1 van het koninklijk besluit van 14 juli 2005 in de versie vóór 11 april 2007 - Verordening (E.E.G.) nr. 3821/85 - Controleapparaat in het wegvervoer - Overtredingen in België en in het buitenland - Toepasselijkheid

Il ressort de la combinaison des articles 19.1 du Règlement (C.E.E.) n° 3821/85 du 20 décembre 1985 concernant l'appareil de contrôle dans le domaine des transports par route, 1er, alinéa 1er, et 2, § 1er, alinéas 1er et 2, de la loi du 18 février 1969 relative aux mesures d'exécution des traités et actes internationaux en matière de transport par mer, par route, par chemin de fer ou par voie navigable, 18, § 1er et 2, et 19, de l'arrêté royal du 14 juillet 2005 portant exécution du règlement (C.E.E.) n° 3821/85 du 20 décembre 1985 concernant l'appareil de contrôle dans le domaine des transports par route que l'article 18, § 1er, dudit arrêté royal du 14 juillet 2005, dans la version antérieure au 11 avril 2007, est applicable tant aux infractions commises au Règlement (C.E.E.) n° 3821/85 en Belgique qu'aux infractions commises à l'étranger (1). (1) Voir Cass., 20 janvier 2009, RG P.08.1785.N, Pas., 2009, n° 50.

TRANSPORT - Transport de biens - Transport par terre. transport par route - Règlement (C.E.E.) n° 3821/85 du 20 décembre 1985 - Appareil de contrôle dans le domaine des transports par route - Infraction - Article 18, § 1er, de l'arrêté royal du 14 juillet 2005, dans la version antérieure au 11 avril 2007 - Application dans l'espace

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans l'espace - Article 18, § 1er, de l'arrêté royal du 14 juillet 2005, dans la version antérieure au 11 avril 2007 - Règlement (C.E.E.) n° 3821/85 du 20 décembre 1985 - Appareil de contrôle dans le domaine des transports par route - Infractions en Belgique et à l'étranger - Applicabilité

P.08.1520.F 11 maart 2009 AC nr. 189

De bestuurder die naar links wil afslaan, die zijn voornemen duidelijk en tijdig genoeg kenbaar heeft gemaakt en zich naar links heeft begeven, moet niet meer, alvorens de beweging met matige snelheid uit te voeren, zich ervan vergewissen of een bestuurder hem links poogt in te halen (1). (1) Zie Cass., 14 okt. 1997, AR P.96.1266.N, AC, 1997, nr. 403.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 19 - Art. 19.1 - Draagwijdte - Verandering van richting

- Art. 19.1 KB van 1 dec. 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer

Le conducteur qui, voulant tourner à gauche, a indiqué son intention clairement et suffisamment à temps, et s'est porté vers la gauche, n'est plus tenu, avant d'exécuter le mouvement à allure modérée, de s'assurer qu'aucun conducteur ne tente de le dépasser par la gauche (1). (1) Voir Cass., 14 octobre 1997, RG P.96.1266.N, Pas., 1996, n° 403.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 19 - Article 19, # 1er - Portée - Changement de direction

- Art. 19, § 1er A.R. du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière

---

P.08.1526.F 4 november 2009 AC nr. 636

De rechtsplegingsvergoeding is een forfaitaire tegemoetkoming in de kosten en erelonen van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij; krachtens artikel 1022 Ger.W. valt zij ten laste van de partij die in het ongelijk is gesteld; aangezien het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds voor het strafgerecht onder dezelfde voorwaarden als voor de burgerlijke rechter in de zaak mag worden betrokken, kan artikel 162bis, eerste lid, Sv., niet gelezen worden als een verbod op de veroordeling van de vrijwillig tussengekomen partij die in het ongelijk is gesteld (1). (1) Zie Cass., 9 sept. 2009, AR P.09.0360.F, A.C., 2009, nr ...

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding - Vrijwillig tussengekomen partij die in het ongelijk is gesteld - Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds

VERZEKERING - W.a.m.- verzekering - Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds - Burgerlijke rechtsvordering voor het strafgerecht - Veroordeling in de kosten - Vrijwillig tussengekomen partij die in het ongelijk is gesteld - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor het strafgerecht - Veroordeling in de kosten - Vrijwillig tussengekomen partij die in het ongelijk is gesteld - Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding

L'indemnité de procédure, qui est une indemnité forfaitaire dans les frais et honoraires d'avocat de la partie ayant obtenu gain de cause, est mise, en vertu de l'article 1022 du Code judiciaire, à charge de la partie qui succombe; dès lors que la mise en cause du Fonds commun de garantie automobile devant la juridiction répressive est autorisée dans les mêmes conditions que devant la juridiction civile, l'article 162bis, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle ne peut être lu comme interdisant la condamnation de la partie intervenue volontairement et qui succombe (1). (1) Voir Cass., 9 septembre 2009, RG P.09.0360.F, Pas., 2009, n° ...

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Condamnation au paiement de l'indemnité de procédure - Partie intervenante volontaire qui succombe - Fonds commun de garantie automobile

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Fonds commun de garantie automobile - Action civile portée devant la juridiction répressive - Condamnation aux frais et aux dépens - Partie intervenante volontaire qui succombe - Condamnation au paiement de l'indemnité de procédure

ACTION CIVILE - Action civile portée devant la juridiction répressive - Condamnation aux frais et aux dépens - Partie intervenante volontaire qui succombe - Fonds commun de garantie automobile - Condamnation au paiement de l'indemnité de procédure

---

P.08.1527.F 11 februari 2009 AC nr. 115

De artt. 418 tot 420 Sw. zijn toepasselijk zodra de dader, zonder het oogmerk om de persoon van een ander aan te randen, een fout heeft begaan waardoor iemand lichamelijk letsel heeft opgelopen; de samenlopende fout van de getroffene wist de strafrechtelijke verantwoordelijkheid niet uit van de dader, zonder wiens fout de schade zich niet zou hebben voorgedaan.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Onopzettelijk doden - Onopzettelijke slagen en verwondingen - Bestanddelen van het misdrijf - Fout die lichamelijk letsel heeft veroorzaakt - Samenlopende fout van de getroffene

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Onopzettelijk toebrengen van verwondingen en onopzettelijk doden - Bestanddelen van het misdrijf - Fout die lichamelijk letsel heeft veroorzaakt - Samenlopende fout van de getroffene

Les articles 418 à 420 du Code pénal sont applicables dès que l'auteur, sans intention d'attenter à la personne d'autrui, a commis une faute d'où est résultée pour quelqu'un une lésion corporelle; la faute concurrente de la victime ne fait pas disparaître la responsabilité pénale de l'auteur sans la faute duquel le dommage ne se serait pas produit.

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Homicide involontaire - Coups et blessures involontaires - Eléments constitutifs de l'infraction - Faute ayant causé une lésion corporelle - Faute concurrente de la victime

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Involontaires - Eléments constitutifs de l'infraction - Faute ayant causé une lésion corporelle - Faute concurrente de la victime

---

P.08.1528.N 19 mei 2009 AC nr. ...

Alleen de in de artikelen 12, 1°, a) en 2°, a) Buitenlandse Arbeidskrachtenwet 1999, 12bis, § 1, 1° Dimona-aangiftebesluit, 35, § 1, eerste lid, 1°, R.S.Z.-Wet en 91quater, 1°, Arbeidsongevallenwet vermelde personen en derden aan de onderneming, kunnen worden veroordeeld als mededader van of medeplichtige aan de in deze artikelen bedoelde misdrijven (1). (1) Cass., 20 jan. 2009, AR P.08.0650.N, AC, 2009, nr ... met concl. eerste adv.-gen. DE SWAEF; BOSLY, H.-D., "Dix années de droit pénal social 1971-1981", JTT 1983, 140, nr 44; KEFER, F., Le droit pénal du travail, Brussel, La Charte, 1997, 342, nr 305; LEGROS, R., "La responsabilité pénale des dirigeants des sociétés et le droit pénal général", Rev.dr.pén.crim. 1963-64, (3) 22-23; RUELENS, F. en CARLIER, K., "Materieel sociaal strafrecht", in VAN STEENWINCKEL, J. en WAETERINCKX, P., (eds.), Strafrecht in de onderneming, praktische gids voor bestuurders en zaakvoerders, 228-229.

MISDRIJF - Deelneming - Inbreuk op artikel 12bis, § 1, 1°, Dimona-aangiftebesluit - Sociale zekerheid

MISDRIJF - Deelneming - Inbreuk op artikel 35, § 1, eerste lid, 1°, R.S.Z.-Wet - Sociale zekerheid

MISDRIJF - Deelneming - Inbreuk op artikel 12, 1° a) en 2°, a) Buitenlandse Arbeidskrachtenwet 1999 - Sociale zekerheid

MISDRIJF - Deelneming - Inbreuk op artikel 91quater, 1°, Arbeidsongevallenwet - Sociale zekerheid

SOCIALE ZEKERHEID - Allerlei - Inbreuk op artikel 12, 1° a) en 2°, a) Buitenlandse Arbeidskrachtenwet 1999 - Strafbare deelneming

SOCIALE ZEKERHEID - Allerlei - Inbreuk op artikel 12bis, § 1, 1°, Dimona-aangiftebesluit - Strafbare deelneming

SOCIALE ZEKERHEID - Allerlei - Inbreuk op artikel 35, § 1, eerste lid, 1°, R.S.Z.-Wet - Strafbare deelneming

SOCIALE ZEKERHEID - Allerlei - Inbreuk op artikel 91quater, 1°, Arbeidsongevallenwet - Strafbare deelneming

Seules les personnes et les tiers à l'entreprise énoncés aux articles 12, 1°, a), et 2°, a), de la loi du 30 avril 1999 relative à l'occupation des travailleurs étrangers, 12bis, § 1er, 1°, de l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi, en application de l'article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions, 35, § 1er, alinéa 1er, 1°, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs et 91quater, 1°, de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail peuvent être condamnés du chef de corréité ou complicité dans les infractions visées auxdits articles (1). (1) Cass., 20 janvier 2009, RG P.08.0650.N, Pas., 2009, n° ... avec les conclusions de M. le premier avocat général De Swaef; BOSLY, H.-D., "Dix années de droit pénal social 1971-1981", JTT, 1983, 140, n° 44; KEFER, F., Le droit pénal du travail, Bruxelles, La Charte, 1997, 342, n° 305; LEGROS, R., "La responsabilité pénale des dirigeants des sociétés et le droit pénal général", Rev.dr.pén.crim., 1963-1964, (3) 22-23; RUELENS, F. et CARLIER, K., "Materieel sociaal strafrecht", dans VAN STEENWINCKEL, J. et WAETERINCKX, P., (éd.), Strafrecht in de onderneming, praktische gids voor bestuurders en zaakvoerders, 228-229.

INFRACTION - Participation - Infraction à l'article 12bis, § 1er, 1°, de l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi - Sécurité sociale

INFRACTION - Participation - Infraction à l'article 35, § 1er, alinéa 1er, 1°, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 - Sécurité sociale

INFRACTION - Participation - Infraction à l'article 12, 1°, a), et 2°, a), de la loi du 30 avril 1999 relative à l'occupation des travailleurs étrangers - Sécurité sociale

INFRACTION - Participation - Infraction à l'article 91quater, 1°, de la loi du 10 avril 1971 sur les accidens du travail - Sécurité sociale

SECURITE SOCIALE - Divers - Infraction à l'article 12, 1°, a), et 2°, a), de la loi du 30 avril 1999 relative à l'occupation des travailleurs étrangers - Participation punissable

SECURITE SOCIALE - Divers - Infraction à l'article 12bis, § 1er, 1°, de l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi - Participation punissable

SECURITE SOCIALE - Divers - Infraction à l'article 35, § 1er, alinéa 1er, 1°, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 - Participation punissable

SECURITE SOCIALE - Divers - Infraction à l'article 91quater, 1°, de la loi du 10 avril 1971 sur les accidens du travail - Participation punissable

P.08.1541.N 17 februari 2009 AC nr. 129

De omstandigheid dat de bestemming van de voordien bestaande constructie strijdig is met de daaropvolgende gewestplanbestemming staat niet eraan in de weg dat de rechter bij de beoordeling van het redelijk karakter van de vordering tot afbraak van de na het in voege treden van dit gewestplan opgerichte, illegale constructies, rekening houdt met de voordien vermoede vergunde toestand van de vorige constructie, zelfs wanneer zij in de wederrechtelijke constructie is geïntegreerd en aldus één geheel uitmaakt.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Stedenbouw - Herstelvordering - Vroegere constructie - Vermoed vergunde toestand - Latere gewestplanbestemming - Strijdigheid - Vroegere constructie geïntegreerd in nieuwe illegale constructie - Redelijk karakter van de herstelvordering - Beoordeling door de rechter

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Vroegere constructie - Vermoed vergunde toestand - Latere gewestplanbestemming - Strijdigheid - Vroegere constructie geïntegreerd in nieuwe illegale constructie - Redelijk karakter van de herstelvordering - Beoordeling door de rechter

La circonstance que l'affectation de la construction préexistante est contraire au plan de secteur subséquent n'empêche pas le juge, pour apprécier le caractère raisonnable de la demande de démolition des constructions illégales érigées postérieurement à l'entrée en vigueur de ce plan de secteur, de tenir compte du fait que la construction antérieure est supposée bénéficier d'un permis antérieur, même si celle-ci est intégrée dans la construction illégale et constitue ainsi un ensemble.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR AUSSI: 810 MOYEN DE CASSATION - Urbanisme - Demande de remise en état - Construction antérieure - Permis supposé - Affectation du plan de secteur subséquent - Contradiction - Construction antérieure intégrée dans la nouvelle construction illégale - Caractère raisonnable de la demande de remise en état - Appréciation par le juge

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Construction antérieure - Permis supposé - Affectation du plan de secteur subséquent - Contradiction - Construction antérieure intégrée dans la nouvelle construction illégale - Caractère raisonnable de la demande de remise en état - Appréciation par le juge

P.08.1549.N 27 januari 2009 AC nr. 67

Krachtens de artikelen 187, 373 en 413, derde lid, Wetboek van Strafvordering, neemt de termijn waarover de beklaagde beschikt om cassatieberoep in te stellen tegen een bij verstek gewezen vonnis, een aanvang bij het verstrijken van de vijftiende dag na die van de betekening, indien hij niet in verzet is gekomen (1). (1) Zie Cass., 20 okt. 1978, AC, 1978-1979, 165; Cass., 21 maart 1979, AC, 1978-1979, 847; Cass., 13 jan. 1987, AR 665, AC, 1986-1987, nr. 277.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Duur, begin en einde - Cassatieberoep van de beklaagde tegen een verstekvonnis - Aanvang

- Artt. 187, 373 en 413, derde lid Wetboek van Strafvordering

En vertu des articles 187, 373 et 413, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle, le délai dont le prévenu dispose pour se pourvoir en cassation contre un jugement prononcé par défaut, prend cours à l'expiration du quinzième jour qui suit celui de la signification, s'il n'est pas intervenu d'opposition de sa part (1). (1) Voir Cass., 20 octobre 1978 (Bull et Pas., 1979, I, 182); Cass., 21 mars 1979 (Bull. et Pas., 1979, I, 851); Cass., 13 janvier 1987, Pas., RG 665, n° 277.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Durée, point de départ et fin - Pourvoi en cassation du prévenu contre un jugement prononcé par défaut - Début

- Art. 187, 373 et 413, al. 3 Code d'Instruction criminelle

P.08.1569.N 10 maart 2009 AC nr. 185

Beslissingen van onderzoeksgerechten hebben slechts gezag van gewijsde in geval de wet ze het recht verleent om over de grond van de zaak uitspraak te doen zoals een vonnisgerecht (1). (1) Cass., 18 juli 1995, AR P.95.0889.N, AC, 1995, nr. 350.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Beslissing ten gronde - Gezag van gewijsde

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Onderzoeksgerechten - Beslissing ten gronde

Les décisions des juridictions d'instruction n'ont l'autorité de la chose jugée que lorsque la loi leur confère le droit de statuer quant au fond de la cause comme les juridictions de jugement (1). (1) Cass., 18 juillet 1995, RG P.95.0889.N, Pas., 1995, n°350.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Décision quant au fond - Autorité de chose jugée

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Juridictions d'instruction - Décision quant au fond

De rechter, die, op de gegronde redenen van goede plaatselijke ruimtelijke ordening die hij vermeldt, de voorkeur geeft aan de maatregel van herstel in de oorspronkelijke staat zoals gevorderd door de burgerlijke partij, eerder dan aan de meer indringende maatregel van aanpassingswerken zoals gevorderd door het bevoegde bestuur, miskent niet het opportuniteitsoordeel van deze overheid, maar verzoent haar wil tot het doen verdwijnen van de gevolgen van het stedenbouwmisdrijf met het rechtmatig belang van de burgerlijke partij tot een herstel in natura van een door haar geleden schade.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Burgerlijke partij en bevoegd bestuur - Niet-overeenstemmende herstelvordering - Rechter die oordeelt dat de herstelvordering van de burgerlijke partij het meest passend is

- Art. 150 Decr. Vl. Parlement 18 mei 1999

Le juge qui, pour des motifs fondés d'un bon aménagement du territoire local qu'il énonce, privilégie la mesure de remise des lieux en leur état initial telle qu'elle est demandée par la partie civile, plutôt que la mesure plus radicale d'exécution de travaux d'adaptation requise par l'administration compétente, ne méconnaît pas la décision d'opportunité de cette autorité, mais allie sa volonté de faire disparaître les conséquences de l'infraction en matière d'urbanisme avec l'intérêt légitime de la partie civile à voir réparé en nature un dommage qu'elle subit.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Partie civile et administration compétente - Action en réparation qui ne correspond pas - Juge qui détermine que l'action en réparation de la partie civile est la plus appropriée

- Art. 150 Décr. du Parlement flamand du 18 mai 1999

Uit artikel 153, eerste lid, Stedenbouwdecreet 1999, volgt dat de rechter verplicht is de machtiging tot ambtshalve uitvoering zowel aan de stedenbouwkundige inspecteur als aan het college van burgemeester en schepenen te verlenen, ook wanneer de rechter de voorkeur geeft aan de herstelmaatregel die de burgerlijke partij vordert (1). (1) Zie Cass., 28 okt. 2008, AR P.08.0851.N, AC, 2008, nr ...

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Burgerlijke partij en bevoegd bestuur - Niet-overeenstemmende herstelvordering - Rechter die oordeelt dat de herstelvordering van de burgerlijke partij het meest passend is - Machtiging tot ambtshalve uitvoering - Verplichting voor de rechter

Il résulte de l'article 153, alinéa 1er, du Décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, que le juge est tenu d'habiliter tant l'inspecteur urbaniste que le Collège des bourgmestre et échevins, à poursuivre d'office l'exécution, même si le juge privilégie la mesure de remise en état demandée par la partie civile (1). (1) Voir Cass., 28 octobre 2008, RG P.08.0851.N, Pas., 2008, n° ...

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Partie civile et administration compétente - Action en réparation qui ne correspond pas - Juge qui détermine que l'action en réparation de la partie civile est la plus appropriée - Exécution d'office habilitée - Obligation du juge

De vaststelling dat het herstel in de oorspronkelijke toestand een "straf" is in de zin van artikel 6.1 EVRM, brengt enkel mee dat de waarborgen van die bepaling moeten worden in acht genomen, waaronder de behandeling van de vordering binnen een redelijke termijn; noch de artikelen 6 of 13 EVRM, noch artikel 14 IVBPR, noch enige andere bepaling van die verdragen duiden de gevolgen aan die de rechter aan een door hem vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn moet verbinden, zodat het aan de rechter staat om, wanneer hij beslist een strafvermindering toe te kennen omdat de redelijke termijn is overschreden, in feite en op grond van de concrete gegevens van de zaak te oordelen in welke mate en onder welke voorwaarden die vermindering kan worden toegekend, op voorwaarde dat die vermindering reëel en meetbaar is (1). (1) Zie Cass., 14 juni 2006, AR P.05.1632.F, AC, 2006, nr 329; 28 okt. 2008, AR P.08.0880.N, AC, 2008, nr ...; 4 nov. 2008, AR P.08.0081.N, AC, 2008, nr ... Zie ook Grondwettelijk Hof, 2 maart 1995, nr 18/95, overweging B.3.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Stedenbouw - Herstelvordering - Herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand - Straf in de zin van artikel 6.1 E.V.R.M.

- Art. 149, § 1, eerste lid Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand - Straf in de zin van artikel 6.1 E.V.R.M.

- Art. 149, § 1, eerste lid Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

Qualifier de "peine" au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales la remise des lieux en leur état initial implique seulement le respect des garanties de cette disposition, notamment le traitement de la cause dans un délai raisonnable; ni les articles 6 ou 13 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, ni l'article 14 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques, ni aucune autre disposition de ces conventions n'indiquent les suites que le juge doit donner au dépassement du délai raisonnable qu'il constate, de sorte qu'il appartient au juge qui accorde une diminution de peine au vu du dépassement du délai raisonnable de décider en fait et sur la base des éléments concrets de la cause dans quelle mesure et sous quelles conditions cette diminution peut être accordée, pour autant que cette diminution soit réelle et quantifiable (1). (1) Voir Cass., 14 juin 2006, RG P.05.1632.F, Pas., 2006, n° 329; 28 octobre 2008, RG P.08.0880.N, Pas., 2008, n° ...; 4 novembre 2008, RG P.08.0081.N, Pas., 2008, n° ... . Voir également C.A., 2 mars 1995, n° 18/95, considération B.3.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Dépassement - Urbanisme - Demande de remise en état - Remise des lieux en leur état initial - Peine au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales

- Art. 149, § 1er, al. 1er Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Demande de remise en état - Remise des lieux en leur état initial - Peine au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales

- Art. 149, § 1er, al. 1er Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

Krachtens artikel 159 Grondwet en 149, § 1, Stedenbouwdecreet 1999 heeft de rechter de bevoegdheid om de gevorderde herstelmaatregel op zijn externe en interne wettigheid te toetsen; de rechter gaat hierbij na of de herstelvordering steunt op motieven die de ruimtelijke ordening betreffen en op een opvatting van de ruimtelijke ordening die niet onredelijk is en hij moet bovendien ook nagaan of de last die voor de overtreder uit het gevorderde herstel zou voortvloeien, opweegt tegen het voordeel dat hieruit voor de ruimtelijke ordening zou ontstaan (1). (1) Zie Cass., 15 juni 2004, AR P.04.0237.N, AC, 2004, nr 323 met concl. adv.-gen. DE SWAEF; 3 nov. 2004, AR P.04.0730.F, AC, 2004, nr 526; 18 maart 2008, AR P.07.1509.N, AC, 2008, nr 187.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand - Controle van de wettigheid - Beoordeling door de rechter - Criteria

Conformément aux articles 159 de la Constitution et 149, § 1er, du Décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, il relève de la compétence du juge de contrôler la légalité externe et interne d'une demande de remise en état; à cet égard, le juge examine si la demande de remise en état se fonde sur des motifs qui concernent l'aménagement du territoire et sur une conception de l'aménagement du territoire qui n'est pas déraisonnable et vérifie, de surcroît, si la charge qui résulterait pour le contrevenant de la réparation requise équivaut à l'avantage dont pourrait bénéficier l'aménagement du territoire (1). (1) Voir Cass., 15 juin 2004, P.04.0237.N, Pas., 2004, n° 323, avec les conclusions de M. l'avocat général De Swaef, publiées à leur date dans AC; 3 novembre 2004, RG P.04.0730.F, Pas., 2004, n° 526; 18 mars 2008, RG P.07.1509.N, Pas., 2008, n° 187.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Demande de remise en état - Remise des lieux en leur état initial - Contrôle de la légalité - Appréciation par le juge - Critères

---

P.08.1592.F 11 maart 2009 AC nr. 190

Door de partij die beweert benadeeld te zijn toe te staan rechtstreeks bij het Hof van Cassatie een aangifte te doen die verband houdt met een voor dat Hof aanhangige zaak, heeft de wetgever gewild dat de aangifte een weerslag zou hebben op de uitspraak over het cassatieberoep (1). (1) Cass., 4 okt. 2000, AR P.00.1057.F, AC, 2000, nr. 517.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Strafzaken - Aangifte van misdaden - Aangifte die verband houdt met een voor het Hof aanhangige zaak - Ontvankelijkheid

- Artt. 485, 486 en 493 Wetboek van Strafvordering

En autorisant la partie qui se prétend lésée à saisir directement la Cour de cassation d'une dénonciation incidente à une affaire pendante devant elle, le législateur a entendu que la dénonciation puisse avoir une incidence sur la solution du pourvoi (1). (1) Cass., 4 octobre 2000, RG P.00.1057.F, Pas., 2000, n° 517.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Matière répressive - Dénonciation de crimes - Dénonciation incidente à une affaire pendante devant la Cour - Recevabilité

- Art. 485, 486 et 493 Code d'Instruction criminelle

De incidentele aangifte van vorderingen tot nietigverklaring van een arrest van buitenvervolgingstelling en heropening van het door dat arrest afgesloten onderzoek, is niet ontvankelijk wanneer de voormelde vorderingen zelf niet ontvankelijk zijn (1). (1) Zie Cass., 26 maart 1997, AR P.97.0249.F, AC, 1997, nr. 164.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Vordering tot nietigverklaring arrest buitenvervolgingstelling en heropening van door dat arrest afgesloten onderzoek - Incidentele aangifte - Ontvankelijkheid

- Art. 486 Wetboek van Strafvordering

Est irrecevable la dénonciation incidente à des demandes en annulation d'un arrêt de non-lieu et en réouverture de l'instruction clôturée par cet arrêt, lorsque lesdites demandes sont elles-mêmes irrecevables (1). (1) Voir Cass., 26 mars 1997, RG P.97.0249.F, Pas., 1997, n° 164.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Demandes en annulation d'un arrêt de non-lieu et en réouverture de l'instruction clôturée par cet arrêt - Dénonciation incidente - Recevabilité

- Art. 486 Code d'Instruction criminelle

Het beroep tot nietigverklaring is niet ontvankelijk wanneer het is ingesteld tegen een arrest van buitenvervolgingstelling van de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep, waartegen de eiser cassatieberoep had ingesteld dat bij een voorgaand arrest werd verworpen.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Onderzoek in strafzaken - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest van buitenvervolgingstelling - Cassatieberoep - Verwerping van het cassatieberoep - Beroep tot nietigverklaring van het arrest van buitenvervolgingstelling - Ontvankelijkheid

- Artt. 373, 417 en 438 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest van buitenvervolgingstelling - Cassatieberoep - Verwerping van het cassatieberoep - Beroep tot nietigverklaring van het arrest van buitenvervolgingstelling - Ontvankelijkheid

- Artt. 373, 417 en 438 Wetboek van Strafvordering

Est irrecevable, le recours en annulation d'un arrêt de non-lieu rendu par la cour d'appel, chambre des mises en accusation, contre lequel le demandeur avait formé un pourvoi rejeté par un précédent arrêt.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Instruction en matière répressive - Chambre des mises en accusation - Arrêt de non-lieu - Pourvoi en cassation - Rejet du pourvoi - Recours en annulation de l'arrêt de non-lieu - Recevabilité

- Art. 373, 417 et 438 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Arrêt de non-lieu - Pourvoi en cassation - Rejet du pourvoi - Recours en annulation de l'arrêt de non-lieu - Recevabilité

- Art. 373, 417 et 438 Code d'Instruction criminelle

Een onderzoek dat met een beslissing tot buitenvervolgingstelling is afgesloten, kan alleen heropend worden in geval van nieuwe bezwaren en uitsluitend op vordering van het openbaar ministerie (1). (1) Zie M. Franchimont, A. Jacobs & A. Masset, Manuel de procédure pénale, 2de uitg., Larcier 2006, p. 531, en de verwijzingen daarin.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Rechtspleging - Onderzoeksgerechten - Beslissing tot buitenvervolgingstelling - Heropening van het onderzoek

- Artt. 246 tot 248 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Onderzoek - Rechtspleging - Beslissing tot buitenvervolgingstelling - Heropening van het onderzoek

- Artt. 246 tot 248 Wetboek van Strafvordering

Une instruction close par une décision de non-lieu ne peut être rouverte qu'en raison de la survenance de nouvelles charges et seulement sur la réquisition du ministère public (1). (1) Voir M. Franchimont, A. Jacobs & A. Masset, Manuel de procédure pénale, 2ème éd., Larcier, 2006, p. 531, et les références citées.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Procédure - Juridictions d'instruction - Décision de non-lieu - Réouverture de l'instruction

- Art. 246 à 248 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Instruction - Procédure - Décision de non-lieu - Réouverture de l'instruction

- Art. 246 à 248 Code d'Instruction criminelle

P.08.1594.F 25 februari 2009 AC nr. 154

Schuld aan het niet afgeven van een kind vereist geen voorafgaand overleg tussen de rechthebbende en de verschuldigde van het opvangrecht, wat de wijze van uitoefening van dat recht betreft; het volstaat dat die wijze werd vastgelegd door of krachtens de gerechtelijke beslissing waarbij het werd toegekend en ter kennis is gebracht van de ouder die zich ernaar moet schikken.

ONTVOERING VAN EEN KIND - Niet afgeven van een kind door de vader of de moeder - Constitutieve bestanddelen

- Art. 432 Strafwetboek

La culpabilité du chef de non-représentation d'enfant ne requiert pas l'existence d'une concertation préalable entre le créancier et le débiteur du droit d'hébergement, quant aux modalités d'exercice de ce droit; il suffit que celles-ci aient été arrêtées par ou en vertu de la décision judiciaire d'octroi et portées à la connaissance du parent qui doit s'y conformer.

ENLEVEMENT D'ENFANT - Non-représentation d'enfant par le père ou la mère - Eléments constitutifs

- Art. 432 Code pénal

Art. 432 Sw. stelt iedere daad strafbaar die de uitvoering kan belemmeren van een ten aanzien van de minderjarige genomen gerechtelijke maatregel en bestraft onder meer de onttrekking van een kind aan het regelmatig toegekende opvangrecht (1). (1) Zie Cass., 20 jan. 1998, AR P.96.1292.N, AC, 1998, nr 36.

ONTVOERING VAN EEN KIND - Niet afgeven van een kind door de

L'article 432, du Code pénal réprime tout acte de nature à empêcher l'exécution d'une mesure judiciaire prise à l'égard du mineur et punit, notamment, la soustraction d'un enfant au droit d'hébergement régulièrement octroyé (1). (1) Voir Cass., 20 janvier 1998, RG P.96.1292.N, Pas., 1998, n° 36.

ENLEVEMENT D'ENFANT - Non-représentation d'enfant par le père

vader of de moeder
- Art. 432 Strafwetboek

ou la mère
- Art. 432 Code pénal

Het misdrijf niet afgeven van een kind vereist alleen, wat het morele bestanddeel betreft, dat degene die het materiële feit pleegt, beseft dat hij de uitvoering van een beslissing van de overheid belemmert (1). (1) Zie Cass., 6 feb. 1987, AR 800, AC, 1986-1987, nr 336.

L'infraction de non-représentation d'enfant exige uniquement, en ce qui concerne l'élément moral, que l'auteur du fait matériel sache qu'il fait obstacle à l'exécution d'une décision de l'autorité (1). (1) Voir Cass., 6 février 1987, RG 800, Pas., 1987, n° 336.

ONTVOERING VAN EEN KIND - Niet afgeven van een kind door de vader of de moeder - Opzet
- Art. 432 Strafwetboek

ENLEVEMENT D'ENFANT - Non-représentation d'enfant par le père ou la mère - Intention
- Art. 432 Code pénal

Uit de omstandigheid alleen dat de bodemrechter uitspraak heeft gedaan over de regelmatigheid van het bewijs, zonder de uitkomst van een daaromtrent geopend gerechtelijk onderzoek af te wachten, kan niet worden afgeleid dat het recht van verdediging is miskend; hij beoordeelt immers in feite, in hoeverre dat onderzoek noodzakelijk is om tot zijn overtuiging te komen met betrekking tot de bij hem aanhangig gemaakte feiten (1). (1) Cass., 7 jan. 2004, AR P.03.1092.F, AC, 2004, nr 4.

Une violation des droits de la défense ne saurait se déduire de la seule circonstance que le juge du fond a statué sur la régularité de la preuve sans attendre l'issue d'une instruction ouverte à ce sujet; il apprécie, en effet, en fait, dans quelle mesure cette instruction est nécessaire pour former sa conviction quant aux faits dont il est saisi (1). (1) Cass., 7 janvier 2004, RG P.03.1092.F, Pas., 2004, n° 4.

BEWIJS - Strafzaken - Algemeen - Regelmatigheid - Opening van een gerechtelijk onderzoek - Verdaging van de uitspraak - Feitelijke beoordeling - Recht van verdediging

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Bewijs - Regelmatigheid - Opening van een gerechtelijk onderzoek - Verdaging van de uitspraak - Feitelijke beoordeling - Recht van verdediging

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Bewijs - Regelmatigheid - Opening van een gerechtelijk onderzoek - Verdaging van de uitspraak - Feitelijke beoordeling

PREUVE - Matière répressive - Généralités - Régularité - Ouverture d'une instruction - Surséance à statuer - Appréciation en fait - Droits de la défense

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR AUSSI: 810 MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Preuve - Régularité - Ouverture d'une instruction - Surséance à statuer - Appréciation en fait - Droits de la défense

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Preuve - Régularité - Ouverture d'une instruction - Surséance à statuer - Appréciation en fait

P.08.1595.F 11 maart 2009 AC nr. 191

De bijzondere wettelijke bewijswaarde die geldt zolang het tegendeel niet is bewezen, welke bij wet is toegekend aan de vaststellingen die, met betrekking tot overtredingen van de Wegverkeerswet en haar uitvoeringsbesluiten, steunen op materiële bewijzen die door automatisch werkende toestellen, in aanwezigheid van een bevoegde persoon, zijn opgeleverd, is niet onderworpen aan de voorwaarde dat de voormelde bevoegde persoon een theoretische en praktische opleiding heeft gekregen bij de fabrikant van het gebruikte radartoestel, met een getuigschrift van die fabrikant als bewijs (1). (1) Zie Cass., 24 jan. 2007, AR P.06.1195.N, AC, 2007, nr. 43.

La force probante spéciale, jusqu'à preuve du contraire, conférée par la loi aux constatations qui, relatives aux infractions à la loi relative à la police de la circulation routière et aux arrêtés pris en exécution de celle-ci, sont fondées sur des preuves matérielles fournies par des appareils fonctionnant automatiquement en présence d'un agent qualifié n'est pas subordonnée à la condition que ledit agent qualifié ait reçu une formation théorique et pratique dispensée par le fabricant de l'appareil radar utilisé et établie au moyen d'un certificat de ce fabricant (1). (1) Voir Cass., 24 janvier 2007, RG P.06.1195.F, Pas., 2007, n° 43.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 62 - Materiële bewijsmiddelen opgeleverd door automatisch werkende toestellen, in aanwezigheid van een bevoegde persoon - Vaststellingen - Bijzondere wettelijke bewijswaarde - Voorwaarde - Voorafgaande opleiding

- Art. 62, eerste, tweede en vierde lid Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 62 - Preuves matérielles fournies par des appareils fonctionnant automatiquement en présence d'un agent qualifié - Constatations - Force probante spéciale - Condition - Formation préalable

- Art. 62, al. 1er, 2 et 4 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

BEWIJS - Strafzaken - Allerlei - Wegverkeer - Materiële bewijsmiddelen opgeleverd door automatisch werkende toestellen, in aanwezigheid van een bevoegde persoon - Vaststellingen - Bijzondere wettelijke bewijswaarde - Voorwaarde - Voorafgaande opleiding

- Art. 62, eerste, tweede en vierde lid Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

PREUVE - Matière répressive - Divers - Roulage - Preuves matérielles fournies par des appareils fonctionnant automatiquement en présence d'un agent qualifié - Constatations - Force probante spéciale - Condition - Formation préalable

- Art. 62, al. 1er, 2 et 4 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

De processen-verbaal die in artikel 62, eerste en tweede lid, Wegverkeerswet, zijn bedoeld, kunnen met tegenbewijzen worden bestreden, hetzij door geschrift hetzij door getuigen, indien de rechtbank het geraden oordeelt ze toe te laten; het recht om het bewijs van het tegendeel te leveren wordt niet miskend door het feit alleen dat het dossier dat de bodemrechter wordt voorgelegd, inzake de overtredingen die met behulp van een automatisch werkend toestel in aanwezigheid van een bevoegd persoon zijn vastgesteld, geen beschrijving bevat van de door die persoon gevolgde opleiding en evenmin het volledige technische dossier van het gebruikte toestel (1). (1) Zie Cass., 24 jan. 2007, AR P.06.1195.N, AC, 2007, nr. 43.

Les procès-verbaux visés à l'article 62, alinéas 1er et 2, de la loi relative à la police de la circulation routière peuvent être débattus par les preuves contraires, soit écrites, soit testimoniales, si le tribunal juge à propos de les admettre; le droit d'administrer la preuve contraire n'est pas méconnu du seul fait que le dossier soumis au juge du fond ne contient pas, en matière d'infractions constatées à l'aide d'un appareil fonctionnant automatiquement en présence d'un agent qualifié, la description de la formation suivie par cet agent et le dossier technique complet relatif à l'appareil utilisé (1). (1) Voir Cass., 24 janvier 2007, RG P.06.1195.F, Pas., 2007, n° 43.

BEWIJS - Strafzaken - Allerlei - Wegverkeer - Processen-verbaal van de bevoegde personen - Bijzondere wettelijke bewijswaarde - Recht van verdediging - Tegenbewijs

- Art. 62, eerste en tweede lid Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 154, tweede lid Wetboek van Strafvordering

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Wegverkeer - Processen-verbaal van de bevoegde personen - Bijzondere wettelijke bewijswaarde - Tegenbewijs

- Art. 62, eerste en tweede lid Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 154, tweede lid Wetboek van Strafvordering

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 62 - Processen-verbaal van de bevoegde personen - Bijzondere wettelijke bewijswaarde - Recht van verdediging - Tegenbewijs

- Art. 62, eerste en tweede lid Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 154, tweede lid Wetboek van Strafvordering

PREUVE - Matière répressive - Divers - Roulage - Procès-verbaux des agents qualifiés - Force probante spéciale - Droits de la défense - Preuve contraire

- Art. 62, al. 1er et 2 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

- Art. 154, al. 2 Code d'Instruction criminelle

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Roulage - Procès-verbaux des agents qualifiés - Force probante spéciale - Preuve contraire

- Art. 62, al. 1er et 2 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

- Art. 154, al. 2 Code d'Instruction criminelle

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 62 - Procès-verbaux des agents qualifiés - Force probante spéciale - Droits de la défense - Preuve contraire

- Art. 62, al. 1er et 2 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

- Art. 154, al. 2 Code d'Instruction criminelle

P.08.1596.F 7 januari 2009 AC nr. 14

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Beklaagde in hechtenis - Verklaring van cassatieberoep aan de directeur van de gevangenis of zijn gemachtigde - Proces-verbaal van de verklaring

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Beklaagde in hechtenis - Verklaring van cassatieberoep aan de directeur van de gevangenis of zijn gemachtigde - Proces-verbaal van de verklaring - Taal van de rechtspleging

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In cassatie -

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Prévenu détenu - Déclaration de pourvoi au directeur de la prison ou à son délégué - Procès-verbal de la déclaration

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Prévenu détenu - Déclaration de pourvoi au directeur de la prison ou à son délégué - Procès-verbal de la déclaration - Langue de la procédure

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En

Strafzaken - Cassatieberoep - Beklaagde in hechtenis - Verklaring van cassatieberoep aan de directeur van de gevangenis of zijn gemachtigde - Proces-verbaal van de verklaring - Taal van de rechtspleging

cassation - Matière répressive - Pourvoi en cassation - Prévenu détenu - Déclaration de pourvoi au directeur de la prison ou à son délégué - Procès-verbal de la déclaration - Langue de la procédure

Wanneer een gedetineerde, met toepassing van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van beroep of van voorziening in cassatie van gevangenzittende of geïnterneerde personen, zijn verklaring van cassatieberoep doet aan de bestuurder van de inrichting of zijn gemachtigde, die daarvan proces-verbaal opmaakt, maakt dat proces-verbaal, en niet het register van de griffie van het rechtscollege dat de bestreden beslissing heeft gewezen en waarin het voormelde proces-verbaal wordt overgeschreven, de akte van cassatieberoep uit (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2008, nr ...

Lorsque, en application de la loi du 25 juillet 1893 relative aux déclarations d'appel ou de recours en cassation des personnes détenues ou internées, un détenu fait sa déclaration de pourvoi au directeur de l'établissement ou à son délégué, qui en dresse procès-verbal, c'est celui-ci, et non le registre du greffe de la juridiction qui a rendu la décision attaquée et dans lequel ledit procès-verbal est transcrit, qui constitue l'acte de recours (1). (1) Voir les concl. du M.P.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Beklaagde in hechtenis - Verklaring van cassatieberoep aan de directeur van de gevangenis of zijn gemachtigde - Proces-verbaal van de verklaring

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Prévenu détenu - Déclaration de pourvoi au directeur de la prison ou à son délégué - Procès-verbal de la déclaration

Hoewel artikel 30 G.W. de eiser in cassatie toestaat de verklaring van cassatieberoep in de landstaal van zijn keuze te doen, moet de ambtenaar aan wie die verklaring wordt gedaan daarvan niettemin de akte opmaken in de taal van de rechtspleging, weliswaar met overname van de verklaring van cassatieberoep in de taal waarin zij was gesteld (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2008, nr ...

Si l'article 30 de la Constitution permet au demandeur en cassation de faire la déclaration de pourvoi dans la langue nationale de son choix, le fonctionnaire à qui cette déclaration est faite reste tenu d'en dresser acte dans la langue de la procédure tout en y reprenant la déclaration de pourvoi dans la langue dans laquelle elle a été faite (1). (1) Voir les concl. du M.P.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Beklaagde in hechtenis - Verklaring van cassatieberoep aan de directeur van de gevangenis of zijn gemachtigde - Proces-verbaal van de verklaring - Taal van de rechtspleging

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In cassatie - Strafzaken - Cassatieberoep - Beklaagde in hechtenis - Verklaring van cassatieberoep aan de directeur van de gevangenis of zijn gemachtigde - Proces-verbaal van de verklaring - Taal van de rechtspleging

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Prévenu détenu - Déclaration de pourvoi au directeur de la prison ou à son délégué - Procès-verbal de la déclaration - Langue de la procédure

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En cassation - Matière répressive - Pourvoi en cassation - Prévenu détenu - Déclaration de pourvoi au directeur de la prison ou à son délégué - Procès-verbal de la déclaration - Langue de la procédure

P.08.1604.N 10 maart 2009 AC nr. 186

De herstelvordering, die toekomt aan het bevoegde bestuur en zonder wiens initiatief de gerechtelijke overheid noch ambtshalve het herstel kan vorderen noch ambtshalve tot herstel kan veroordelen, ligt niet virtueel besloten in de strafvordering en kan niet voor het eerst in hoger beroep worden gesteld: het devolutief principe dat bepalend is voor de aanleg in hoger beroep, sluit uit dat de rechter in hoger beroep meer zou kunnen dan de eerste rechter.

L'action en réparation dont l'initiative appartient à l'administration compétente et sans laquelle les instances judiciaires ne peuvent requérir ou prononcer d'office la condamnation à la réparation, ne fait pas virtuellement partie de l'action publique et ne peut être introduite pour la première fois en degré d'appel : le principe dévolutif caractérisant pour l'instance en appel, exclut que le juge d'appel ait plus de pouvoir que le premier juge.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Allerlei - Stedenbouw - Herstel van de plaats in de vorige staat - Herstelvordering - Vordering voor het eerst gesteld in hoger beroep

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Divers - Urbanisme - Remise des lieux en leur état initial - Action en réparation - Action introduite pour la première fois en appel

- Art. 149, § 1, eerste lid Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

- Artt. 199 en 202 Strafwetboek

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Vordering voor het eerst gesteld in hoger beroep

- Art. 149, § 1, eerste lid Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

- Artt. 199 en 202 Strafwetboek

- Art. 149, § 1er, al. 1er Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

- Art. 199 et 202 Code pénal

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Action introduite pour la première fois en appel

- Art. 149, § 1er, al. 1er Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

- Art. 199 et 202 Code pénal

P.08.1617.N 24 februari 2009 AC nr. 151

De kamer van inbeschuldigingstelling dient bij de regeling van de rechtspleging te oordelen over het in conclusie aangevoerde verweer van het verval van de strafvordering door verjaring; in zoverre de beoordeling van het bedoelde verval echter voorafgaandelijk een andere misdrijfomschrijving van de feiten door de appelrechters vereist dan deze waarvoor de raadkamer het bestaan van voldoende bezwaren onaantastbaar heeft vastgesteld, is dat verweer niet ontvankelijk (1). (1) Zie: Cass., 31 mei 2005, AR P.05.0536.N, AC, 2005, nr 305.

Lors du règlement de la procédure, la chambre des mises en accusation est tenue de se prononcer sur les conclusions de la défense invoquant l'extinction de l'action publique par la prescription; toutefois, dans la mesure où l'appréciation de l'extinction visée requiert préalablement une qualification de l'infraction par les juges d'appel autre que celle pour laquelle la chambre du conseil a reconnu souverainement l'existence de charges suffisantes, cette défense est irrecevable (1). (1) Voir: Cass., 31 mai 2005, RG P.05.0536.N, Pas., 2005, n° 305.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Regeling van de rechtspleging - Conclusie - Middel waarbij de verjaring van de strafvordering wordt aangevoerd - Beoordeling die voorafgaandelijk een andere misdrijfomschrijving vereist

- Artt. 135, § 2 en 235bis, §§ 3, 5 en 6 Wetboek van Strafvordering

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Algemeen - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Regeling van de rechtspleging - Conclusie - Middel waarbij de verjaring van de strafvordering wordt aangevoerd - Beoordeling die voorafgaandelijk een andere misdrijfomschrijving vereist

- Artt. 135, § 2 en 235bis, §§ 3, 5 en 6 Wetboek van Strafvordering

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Règlement de la procédure - Conclusions - Moyen invoquant la prescription de l'action publique - Appréciation requérant une autre qualification préalable

- Art. 135, § 2, et 235bis, § 3, 5 et 6 Code d'Instruction criminelle

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Généralités - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Règlement de la procédure - Conclusions - Moyen invoquant la prescription de l'action publique - Appréciation requérant une autre qualification préalable

- Art. 135, § 2, et 235bis, § 3, 5 et 6 Code d'Instruction criminelle

---

P.08.1619.F 25 februari 2009 AC nr. 155

De voorafbetaling van de successierechten levert al evenmin als de successierechten zelf, schade op in de zin van de artt. 1382 en 1383 B.W.; die rechten zijn immers slechts de fiscale tegenhanger van de activa van de nalatenschap welke eveneens vooraf worden ontvangen (1). (1) Zie Noël SIMAR, L'évaluation judiciaire des indemnités: préjudice corporel (décès), in "Responsabilités - Traité théorique et pratique", titel V/boek 55, Kluwer, 2002, p. 13.

Pas plus que les droits de succession eux-mêmes, l'anticipation de leur payement ne saurait constituer un dommage au sens des articles 1382 et 1383 du Code civil; ces droits ne sont en effet que la contrepartie fiscale de l'actif successoral recueilli lui aussi par anticipation (1). (1) Voir Noël SIMAR, L'évaluation judiciaire des indemnités: préjudice corporel (décès), in "Responsabilités - Traité théorique et pratique", titre V/livre 55, Kluwer, 2002, p. 13.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Voorafbetaling van de successierechten

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Dommage matériel. eléments et étendue - Anticipation du payement des droits de succession

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Indien een zaak volledig wordt hernomen voor andere rechters dan deze die eerst van de zaak kennis hebben genomen, moeten in de regel de partijen hun conclusies ook hernemen voor de nieuw samengestelde zetel, maar de enige sanctie op de niet-herneming van de conclusies, is dat de nieuwe rechter die niet expliciet moet beantwoorden; de niet-herneming van conclusies is evenwel vreemd aan de bewijslevering, die niet geschiedt op grond van een conclusie maar onder meer op basis van stukken die aan de tegenspraak van de partijen zijn onderworpen (1)(2). Cass., 16 okt. 1985, AR 4221, AC, 1985-1986, nr 102; Cass., 11 feb. 1998, AR P.97.1339.F, AC, 1998, nr 83; Cass., 10 nov. 1999, AR P.99.0689.F, AC, 1999, nr 599; Cass., 8 nov. 2005, AR P.05.0976.N, AC, 2005, nr 574. (2) De eiser voerde schending aan van de artikelen 3 en 4 V.T.Sv., 1315 B.W. en 870 Ger.W. en hield voor dat het bestreden arrest van 26 september 2008 geen schadevergoeding kon toekennen aan de verweerders omdat zij hun conclusie niet hadden hernomen na de integrale herneming van de zaak in een andere zetelsamenstelling. Het Hof stelt evenwel vast dat de als geschonden aangevoerde artikelen 1315 B.W en 870 Ger. W. handelen over het bewijs en dat een onderscheid dient gemaakt te worden tussen de bewijslevering (die gesteund kan zijn op andere stavingstukken die aan de tegenspraak van de partijen werden onderworpen) en het probleem van het niet-hernemen van de conclusies bij de volledige herneming van de zaak voor een nieuwe zetel. In de bestreden beslissing oordeelden de appelrechters dat uit het feit dat de verweerders verstek lieten gaan (na het neerleggen van conclusies voor de zetel in zijn eerste samenstelling) niet kon worden afgeleid dat zij hun oorspronkelijke vordering niet langer handhaafden en dat uit het dossier kon worden opgemaakt dat zij minstens morele schade leden, die geraamd werd op 1 euro.

En principe, lorsqu'une cause est reprise ab initio devant des juges autres que ceux premièrement saisis, les parties doivent également reprendre leurs conclusions devant le siège nouvellement composé, au risque, pour toute sanction, que le nouveau juge n'y réponde explicitement; cependant, la non reprise des conclusions ne concerne pas l'administration de la preuve qui se fonde non sur des conclusions, mais plutôt sur les pièces soumises à la contradiction des parties (1) (2). (1) Cass., 16 octobre 1985, RG 4221, Pas., 1986, n° 102; 11 février 1998, RG P.97.1339.F, Pas., 1998, n° 83; 10 novembre 1999, RG P.99.0689.F, Pas., 1999, n° 599; 8 novembre 2005, RG P.05.0976.N, Pas., 2005, n° 574. (2) Le demandeur a invoqué la violation des articles 3, 4 de la loi du 17 avril 1878 contenant le Titre préliminaire du Code de procédure pénale, 1315 du Code civil et 870 du Code judiciaire et a allégué que l'arrêt attaqué du 26 septembre 2008 ne pouvait accorder de dommages et intérêts aux défendeurs qui n'avaient pas repris leurs conclusions ensuite de la reprise ab initio de la cause devant un siège autrement composé. Cependant, la Cour constate que les articles 1315 du Code civil et 870 du Code judiciaire prétendument violés portent sur la preuve et qu'il y a lieu de distinguer l'administration de la preuve (pouvant se fonder sur des pièces autres soumises à la contradiction des parties) et le problème de la non reprise des conclusions lors de la reprise ab initio de la cause devant un nouveau siège. Dans la décision attaquée, les juges d'appel ont décidé que la non-comparution des défendeurs (ensuite du dépôt de conclusions devant le siège initialement composé) n'implique pas qu'ils ne poursuivaient plus leur demande initiale et que le dossier permettait d'établir à tout le moins leur dommage moral évalué à 1 euro.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Neerlegging van conclusies - Volledige herneming van de zaak voor een andere zetel - Niet-herneming van de conclusies - Bewijslevering - Andere stukken die aan de tegenspraak van de partijen zijn onderworpen - Onderscheid

- Art. 149 Gerechtelijk Wetboek

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Neerlegging van conclusies door partijen - Volledige herneming van de zaak voor een andere zetel - Niet-herneming van de conclusies

- Art. 149 Grondwet 1994

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Neerlegging van conclusies door partijen - Volledige herneming van de zaak voor een andere zetel - Niet-herneming van de conclusies -

---

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Dépôt de conclusions - Reprise ab initio de la cause devant un autre siège - Non reprise des conclusions - Administration de la preuve - Autres pièces soumises à la contradiction des parties - Distinction

- Art. 149 Code judiciaire

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Dépôt de conclusions par les parties - Reprise ab initio de la cause devant un autre siège - Non reprise des conclusions

- Art. 149 Constitution 1994

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Dépôt de conclusions par les parties - Reprise ab initio de la cause devant un autre siège - Non reprise des

Bewijslevering - Andere stukken die aan de tegenspraak van de partijen zijn onderworpen - Onderscheid

- Art. 149 Grondwet 1994

conclusions - Administration de la preuve - Autres pièces soumises à la contradiction des parties - Distinction

- Art. 149 Constitution 1994

P.08.1626.N 13 januari 2009 AC nr. 26

Wanneer, na een vroegere veroordeling wegens een wanbedrijf tot een gevangenisstraf van ten minste één jaar, de veroordeelde een wanbedrijf pleegt, omschreven in een bijzondere wet, dewelke bepalingen bevat die de herhaling van de daarin omschreven misdrijven regelt, zonder de toepasselijkheid van de bepalingen van hoofdstuk V van boek I Strafwetboek geheel uit te sluiten, is de toepassing van deze laatste bepalingen wettig als de voorwaarden voor de bijzondere herhaling niet zijn vervuld (1). (1) Cass., 4 juni 1974, A.C., 1974, 1096; 23 juni 1975, A.C., 1975, 1133; 22 dec. 1998, AR P.98.1571.F, A.C., 1998, nr 533; VANDROMME, S., Comm. Strafr., "Herhaling: bijzondere strafwetten", p.5, nr 7.

HERHALING - Vroegere veroordeling tot één jaar gevangenisstraf wegens een wanbedrijf - Nieuw wanbedrijf omschreven in een bijzondere wet - Bijzondere wet die de herhaling regelt van de misdrijven die erin omschreven worden - Bijzondere wet die de bepalingen inzake de wettelijke herhaling niet uitsluit - Voorwaarden van de bijzondere herhaling niet vervuld - Toepassing van de regels inzake de wettelijke herhaling - Wettigheid

- Art. 56 Strafwetboek

- Artt. 5 en 6 Wet 24 feb. 1921

Lorsqu'après une condamnation antérieure à une peine d'emprisonnement d'au minimum un an du chef d'un délit, le condamné commet un délit qualifié dans une loi particulière, contenant des dispositions qui organisent la récidive des infractions qu'elles qualifient, sans exclure totalement l'application des dispositions du chapitre V du livre Ier du Code pénal, l'application desdites dispositions est légale lorsque les conditions pour la récidive spéciale ne sont pas remplies (1). (1) Cass., 4 juin 1974, (Bull. et Pas., 1974, I, 1021); 23 juin 1975, (Bull. et Pas., 1975, I, 1025); 22 décembre 1998, RG P.98.1571.F, Pas., 1998, n° 533; VANDROMME, S., Comm. Strafr., "Herhaling: bijzondere strafwetten", p. 5, n° 7.

RECIDIVE - Condamnation antérieure à une peine d'emprisonnement d'un an du chef d'un délit - Nouveau délit qualifié dans une loi particulière - Loi particulière organisant la récidive des infractions qu'elle qualifie - Loi spéciale qui n'exclut pas les dispositions relatives à la récidive spéciale - Conditions pour la récidive spéciale non remplies - Application des règles relatives à la récidive légale - Légalité

- Art. 56 Code pénal

- Art. 5 et 6 L. du 24 février 1921

P.08.1639.N 27 januari 2009 AC nr. 68

De door artikel 3 van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen, bedoelde teruggave van de ten onrechte betaalde sommen is een bijzondere civielrechtelijke herstelmaatregel.

MISDRIJF - Allerlei - Subsidiefraude - KB van 31 mei 1933 - Ten onrechte betaalde sommen - Ambtshalve door de rechtbank gelaste teruggave - Aard

- Artt. 2 en 3 KB 31 mei 1933

La restitution des sommes indûment payées visée à l'article 3 de l'arrêté royal du 31 mai 1933 concernant les déclarations à faire en matière de subventions et allocations est une mesure de réparation particulière à caractère civil.

INFRACTION - Divers - Fraude au subside - Arrêté royal du 31 mai 1933 - Sommes indûment payées - Restitution ordonnée d'office par le tribunal - Nature

- Art. 2 et 3 A.R. du 31 mai 1933

De door artikel 50 Strafwetboek bepaalde hoofdelijke gehoudenheid treft alleen zij die wegens een misdrijf werden veroordeeld; deze hoofdelijke gehoudenheid is niet toepasselijk op beklaagden die van rechtsvervolging worden ontslagen wegens verjaring van de strafvordering.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Wegens een zelfde misdrijf veroordeelde personen - Hoofdelijke gehoudenheid tot teruggave en schadevergoeding - Ontslag van rechtsvervolging wegens verjaring

- Art. 50 Strafwetboek

Seules les personnes condamnées du chef d'une infraction sont tenues solidairement en vertu de l'article 50 du Code pénal, et non les prévenus absous en raison de la prescription de l'action publique.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Personnes condamnées du chef d'une même infraction - Solidaremenet tenu des restitutions et des dommages-intérêts - Absolution en raison de la prescription

- Art. 50 Code pénal

De strafrechter die, vooraleer de verjaring ervan was ingetreden, regelmatig gevat werd van de strafvordering wegens een inbreuk op het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen, en daarbij vaststelt dat ten onrechte een subsidie, vergoeding of toelage, werd verkregen, behouden of aangewend voor andere doeleinden dan waarvoor ze werd verkregen, moet ambtshalve de teruggave ervan uitspreken, zonder dat deze in natura, versta als dusdanig, in het vermogen van de ontvanger ervan worden teruggevonden (1). (1) Anders dan het Hof oordeelde was het Openbaar Ministerie op grond van deze regel juist van oordeel dat het middel van eiser op dit punt gegrond was: de door artikel 3 van het KB van 31 mei 1933 bedoelde teruggave is een civielrechtelijke herstelmaatregel; aldus zal de strafrechter die gevat werd van een strafvordering wegens inbreuk op dit KB, vooraleer deze strafvordering was verjaard, ingevolge die dwingende bepaling ambtshalve de teruggave moeten uitspreken tegen diegene die de subsidie heef genoten, of die nu in zake is of niet, als hij vaststelt dat ten onrechte een subsidie, toelage of vergoeding werd verkregen, behouden of aangewend voor andere doeleinden.

MISDRIJF - Allerlei - Subsidiefraude - KB van 31 mei 1933 - Strafrechter regelmatig gevat vooraleer de verjaring van de strafvordering is ingetreden - Vaststelling dat subsidies ten onrechte werden verkregen, behouden of van hun doel werden afgewend - Teruggave

- Art. 3 KB 31 mei 1933

RECHTBANKEN - Strafzaken - Allerlei - Subsidiefraude - KB van 31 mei 1933 - Strafrechter regelmatig gevat vooraleer de verjaring van de strafvordering is ingetreden - Vaststelling dat subsidies ten onrechte werden verkregen, behouden of van hun doel werden afgewend - Taak van de rechter

- Art. 3 KB 31 mei 1933

Le juge pénal régulièrement saisi de l'action publique avant sa prescription, exercée du chef d'infraction à l'arrêté royal du 31 mai 1933 concernant les déclarations à faire en matière de subventions et allocations, qui constate que le subside, l'allocation ou l'indemnité a été indûment obtenu(e), conservé(e) ou utilisé(e) à des fins autres qu'à celles justifiant son obtention, sera tenu d'en prononcer d'office la restitution, sans que celles-ci ne doivent se retrouver en nature, à savoir en l'état, dans le patrimoine du bénéficiaire (1). (1) Contrairement à la décision de la Cour, le ministère public était d'avis, précisément sur la base de cette règle, que le moyen du demandeur était fondé sur ce point: la restitution visée à l'article 3 de l'A.R. du 31 mai 1933 est une mesure de réparation de droit civil; ainsi, le juge pénal saisi d'une action publique du chef d'infraction à cet A.R., avant la prescription de cette action publique, sera tenu par cette disposition impérative de prononcer d'office, la restitution à l'encontre de celui qui aura bénéficié du subside, qu'il soit ou non impliqué en la cause, s'il constate que le subside, l'allocation ou l'indemnité a été indûment obtenu(e), conservé(e) ou utilisé(e) à d'autres fins.

INFRACTION - Divers - Fraude au subside - Arrêté royal du 31 mai 1933 - Juge pénal régulièrement saisi avant la prescription de l'action publique - Constatations que des subsides ont été indûment obtenus, conservés ou détournés de leur but - Restitution

- Art. 3 A.R. du 31 mai 1933

TRIBUNAUX - Matière répressive - Divers - Fraude au subside - Arrêté royal du 31 mai 1933 - Juge pénal régulièrement saisi avant la prescription de l'action publique - Constatations que des subsides ont été indûment obtenus, conservés ou détournés de leur but - Mission du juge

- Art. 3 A.R. du 31 mai 1933

Het gebruik van een vals stuk duurt voort, zelfs zonder nieuw feit van de dader en zonder zijn herhaalde tussenkomst, zolang het doel dat hij beoogde niet werd verwezenlijkt en zolang de oorspronkelijke handeling die hem wordt verweten, zonder dat hij zich ertegen verzet, de gunstige uitwerking blijft hebben die hij ervan verwachtte (1). (1) Cass., 23 dec. 1998, Verenigde kamers, AR A.94.0001.F, AC, 1998, nr. 534; Cass., 23 april 2008, AR P.08.0163.F, AC, 2008, nr. 246.

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Voortgezet misdrijf - Gebruik van valse stukken - Duur van het misdrijf

- Artt. 196, 197 en 213 Strafwetboek

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken - Duur van het misdrijf

- Artt. 196, 197 en 213 Strafwetboek

L'usage de faux se perpétue, même sans fait nouveau de son auteur, et sans intervention itérative de sa part, tant que le but qu'il visait n'est pas réalisé et tant que cet acte initial qui lui est imputé continue d'engendrer, sans qu'il ne s'y oppose, l'effet favorable qu'il en attendait (1). (1) Cass., 23 décembre 1998, Chambres réunies, RG A.94.0001.F, Pas., 1998, n° 534; Cass., 23 avril 2008, RG P.08.0163.F, Pas., 2008, n° 246.

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée. infraction continuée. infraction continue - Infraction continue - Usage de faux - Durée de l'infraction

- Art. 196, 197 et 213 Code pénal

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux - Durée de l'infraction

- Art. 196, 197 et 213 Code pénal

P.08.1648.F 29 april 2009 AC nr. 284

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

HERZIENING - Verzoek en verwijzing om advies - Ontvankelijkheid - Voorwaarden - Veroordeling - Schuldigverklaring - Opschorting van de uitspraak van de veroordeling

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VEROORDELING - Probatieopschorting - Herziening - Verzoekschrift - Ontvankelijkheid

Aangezien de rechter een beklaagde met een eenvoudige schuldigverklaring kan veroordelen, is de ontvankelijkheid van een verzoekschrift tot herziening niet gebonden aan de uitspraak van een straf of van een interneringsmaatregel; bijgevolg behoren de beslissingen die zich ertoe beperken de beklaagde schuldig te verklaren aan de hem ten laste gelegde misdaden of wanbedrijven eveneens tot de veroordelingen die in aanmerking komen voor het rechtsmiddel dat in artikel 443 Sv. is bedoeld (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas. 2009, nr ...

HERZIENING - Verzoek en verwijzing om advies - Ontvankelijkheid - Voorwaarden - Veroordeling - Schuldigverklaring - Opschorting van de uitspraak van de veroordeling

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VEROORDELING - Probatieopschorting - Herziening - Verzoekschrift - Ontvankelijkheid

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

REVISION - Requete et renvoi pour avis - Recevabilité - Conditions - Condamnation - Déclaration de culpabilité - Suspension du prononcé de la condamnation

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE DE LA CONDAMNATION - Suspension probatoire - Révision - Requête - Recevabilité

Dès lors que le juge peut condamner un prévenu par simple déclaration de culpabilité, la recevabilité d'une requête en révision n'est pas liée à la prononciation d'une peine ou d'une mesure d'internement; partant, les condamnations passibles du recours visé à l'article 443 du Code d'instruction criminelle doivent s'entendre également des décisions se bornant à dire le prévenu coupable des crimes ou délits mis à sa charge (1). (1) Voir les concl. du M.P.

REVISION - Requete et renvoi pour avis - Recevabilité - Conditions - Condamnation - Déclaration de culpabilité - Suspension du prononcé de la condamnation

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE DE LA CONDAMNATION - Suspension probatoire - Révision - Requête - Recevabilité

P.08.1671.F 25 februari 2009 AC nr. 156

De vrijstelling van de verplichting tot het verkrijgen van een arbeidsvergunning, toegekend aan de bloedverwanten in de opgaande lijn, ten laste van een Belgisch onderdaan of van zijn echtgenoot en mits zij zich met hem vestigen, slaat op de vreemdeling die bloedverwant is in de opgaande lijn, ten laste van een Belgisch onderdaan, en niet op de vreemdeling die, omgekeerd, in België kinderen ten laste heeft die op het grondgebied van het Rijk zijn geboren en waarvan zij de nationaliteit hebben verworven opdat zij niet staatloos zouden zijn.

VREEMDELINGEN - Tewerkstelling van buitenlandse werknemers - Arbeidsvergunning - Vrijstelling - Bloedverwant in de opgaande lijn, ten laste van een Belg of van zijn echtgenoot en mits hij zich met hem vestigt

- Art. 2, 2°, b Wet 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers

ARBEID - Sociale documenten - Tewerkstelling van buitenlandse werknemers - Arbeidsvergunning - Vrijstelling - Bloedverwant in de opgaande lijn, ten laste van een Belg of van zijn echtgenoot en mits hij zich met hem vestigt

- Art. 2, 2°, b Wet 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers

La dispense de l'obligation d'obtenir un permis de travail accordée aux ascendants, à charge d'un ressortissant belge ou de son conjoint, installés avec lui, concerne l'ascendant étranger qui se trouve à charge d'un ressortissant belge et non l'étranger qui, à l'inverse, a la charge en Belgique d'enfants nés sur le territoire du Royaume dont ils ont acquis la nationalité pour éviter l'apatridie.

ETRANGERS - Occupation de travailleurs étrangers - Permis de travail - Dispense - Ascendant, à charge, d'un Belge ou de son conjoint, installé avec lui

- Art. 2, 2°, b L. du 30 avril 1999

TRAVAIL - Documents sociaux - Occupation de travailleurs étrangers - Permis de travail - Dispense - Ascendant, à charge, d'un Belge ou de son conjoint, installé avec lui

- Art. 2, 2°, b L. du 30 avril 1999

Alle door de partijen overhandigde stukken, daarin begrepen de akte van verdediging opgesteld door de beschuldigde of diens raadsman, maken deel uit van de stukken van het proces en worden dus ook aan de gezworenen overhandigd (1). (1) Cass., 20 jan. 2004, AR P.03.1478.N, A.C., 2004, nr. 32.

HOF VAN ASSISEN - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Overhandiging van de processtukken aan de jury - Akte van verdediging - Toepassing

- Art. 341, eerste lid Wetboek van Strafvordering

Toutes les pièces remises par les parties, y compris l'acte de défense rédigé par l'accusé ou son conseil, font partie des pièces du procès et sont donc remises aux jurés (1). (1) Cass., 20 janvier 2004, RG P.03.1478.N, Pas., 2004, n° 32.

COUR D'ASSISES - Procédure a l'audience. arrêts interlocutoires. declaration du jury - Remise des pièces du procès au jury - Acte de défense - Application

- Art. 341, al. 1er Code d'Instruction criminelle

Bij ontstentenis van daartoe strekkende conclusies, is het veroordelend arrest van het hof van assisen, ook wat de schuld betreft, regelmatig met redenen omkleed wanneer het, zoals hier, de vaststelling bevat dat de jury bevestigend heeft geantwoord op de vragen over de ten laste gelegde misdrijven die in de bewoordingen van de wet zijn omschreven en waarvan alle bestanddelen zijn aangegeven (1) (2). (1) Zie Cass., 31 mei 1995, AR P.95.0345.F, A.C., 1995, nr. 268. (2) Cass., 30 jan. 2007, AR P.06.1390.N, A.C., 2007, nr. 55.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Veroordeling - Motivering

- Art. 149 Gerechtelijk Wetboek

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Eindarrest - Veroordeling - Motivering

- Art. 149 Gerechtelijk Wetboek

Egalement en ce qui concerne la culpabilité, à défaut de conclusions dans ce sens, l'arrêt de condamnation de la cour d'assises, a motivé régulièrement sa décision relative à la culpabilité par la constatation que le jury a répondu affirmativement aux questions relatives aux infractions mises à charge et qualifiées dans les termes de la loi et dont tous les éléments constitutifs ont été précisés (1) (2). (1) Voir Cass., 31 mai 1995, RG P.95.0345.F, Pas., 1995, n° 268. (2) Cass., 30 janvier 2007, RG P.06.1390.N, Pas., 2007,n° 55.

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Condamnation - Motivation

- Art. 149 Code judiciaire

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Arrêt définitif - Condamnation - Motivation

- Art. 149 Code judiciaire

De eerbiediging van het recht op een eerlijk proces dat is vastgelegd in de artikelen 6.1 EVRM en 14.1 BUPO-Verdrag, wordt beoordeeld met inachtneming van de rechtspleging in haar geheel, rekening houdend met de specifieke omstandigheden eigen aan de concrete zaak (1)(2). (1) Zie Cass., 1 feb. 1995, AR P.94.1545.F, AC, 1995, nr. 62. (2) Zie Cass., 31 mei 1995, AR P.95.0345.F, AC, 1995, nr. 268.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Beoordeling - Criteria

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.1 - Recht op een eerlijk proces - Beoordeling - Criteria

Pour apprécier le respect du droit à un procès équitable consacré aux articles 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et 14.1 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques, il convient de considérer la procédure dans son ensemble, compte tenu des spécificités propres à la cause concrète (1) (2). (1) Voir Cass., 1er février 1995, RG P.94.1545.F, Pas., 1995, n° 62. (2) Voir Cass., 31 mai 1995, RG P.95.0345.F, Pas., 1995, n° 268.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Appréciation - Critères

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 1er - Droit à un procès équitable - Appréciation - Critères

---

De enkele omstandigheid dat de gezworenen voor het hof van assisen de gestelde vragen over de ten laste gelegde misdrijven slechts bevestigend of ontkennend dienen te beantwoorden zonder bijkomende motivering, levert nog geen schending op van de artikelen 6.1 EVRM en 14.1 BUPO-Verdrag (1) (2) (3). (1) Zie Cass., 1 feb. 1995, AR P.94.1545.F, A.C., 1995, nr. 62. (2) Zie Cass., 31 mei 1995, AR P.95.0345.F, A.C., 1995, nr. 268. (3) Cass., 30 jan. 2007, AR P.06.1390.N, A.C., 2007, nr. 55.

HOF VAN ASSISEN - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Verklaring van de jury - Antwoord op de vragen - Recht op een eerlijk proces

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.1 - Recht op een eerlijk proces - Hof van assisen - Verklaring van de jury - Antwoord op de vragen

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Hof van assisen - Verklaring van de jury - Antwoord op de vragen

La seule circonstance que les jurés devant la cour d'assises sont tenus de répondre uniquement par oui ou par non aux questions posées sur les infractions mises à charge, sans motiver plus avant leur décision, ne donne pas lieu à la violation des articles 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et 14.1 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques (1) (2) (3). (1) Voir Cass., 1er février 1995, RG P.94.1545.F, Pas., 1995, n° 62. (2) Voir Cass., 31 mai 1995, RG P.95.0345.F, Pas., 1995, n° 268. (3) Cass., 30 janvier 2007, RG P.06.1390.N, Pas., 2007,n° 55.

COUR D'ASSISES - Procédure a l'audience. arrêts interlocutoires. declaration du jury - Déclaration du jury - Réponse aux questions - Droit à un procès équitable

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 1er - Droit à un procès équitable - Cour d'assises - Déclaration du jury - Réponse aux questions

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Cour d'assises - Déclaration du jury - Réponse aux questions

---

De loutere omstandigheid dat artikel 341, eerste lid, Wetboek van Strafvordering melding maakt van de akte van beschuldiging, welk stuk essentieel is voor de regelmatigheid van de rechtspleging voor het hof van assisen, en niet van de akte van verdediging, heeft niet voor gevolg dat aan het openbaar ministerie meer rechten worden verleend dan aan de beschuldigde of dat de beschuldigde in een minder gunstige positie wordt geplaatst dan het openbaar ministerie (1). (1) Cass., 20 jan. 2004, AR P.03.1478.N, A.C., 2004, nr. 32.

HOF VAN ASSISEN - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Overhandiging van de processtukken aan de jury - Artikel 341 Sv. - Niet-vermelding van de akte van verdediging

- Art. 341, eerste lid Wetboek van Strafvordering

Il ne résulte pas de la seule circonstance que l'article 341, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle fait mention de l'acte d'accusation, cette pièce étant essentielle pour la régularité de la procédure devant la cour d'assises, et non de l'acte de défense, que le ministère public se voit accorder plus de droits que l'accusé ou que l'accusé est mis dans une position moins favorable que le ministère public (1). (1) Cass., 20 janvier 2004, RG P.03.1478.N, Pas., 2004, n° 32.

COUR D'ASSISES - Procédure a l'audience. arrêts interlocutoires. declaration du jury - Remise des pièces du procès au jury - C.I.cr., article 341 - Absence de mention de l'acte de défense

- Art. 341, al. 1er Code d'Instruction criminelle

De procedure voor het hof van assisen houdt in dat de beschuldigde een gemotiveerde uitspraak kan krijgen over de wettigheid en de regelmatigheid van het bewijs en voldoende kan weten welke bewijzen of verweer de jury tot zijn beslissing heeft gebracht en welke niet (1). (1) Cass., 30 jan. 2007, AR P.06.1390.N, A.C., 2007, nr. 55.

HOF VAN ASSISEN - Algemeen - Wijze waarop de procedure is geregeld

- Artt. 241, 294, 312bis, 313 en 377 Wetboek van Strafvordering

La procédure devant la cour d'assises implique que l'accusé peut obtenir une décision motivée sur la légalité et la régularité de la preuve et qu'il a suffisamment de possibilités d'apprendre quelles sont les preuves ou les moyens qui fondent ou non la décision du jury (1). (1) Cass., 30 janvier 2007, RG P.06.1390.N, Pas., 2007,n° 55.

COUR D'ASSISES - Généralités - Manière dont est réglée la procédure

- Art. 241, 294, 312bis, 313 et 377 Code d'Instruction criminelle

---

De samenstelling van de jury en de procedure voor het hof van assisen, die niet vergelijkbaar is met deze voor de correctionele of de politierechtbank, bieden de nodige waarborgen tegen willekeur.

La composition du jury et la procédure devant la cour d'assises, qui n'est pas comparable à celle devant le tribunal correctionnel ou le tribunal de police, offrent toutes les garanties nécessaires afin d'éviter l'arbitraire.

HOF VAN ASSISEN - Algemeen - Samenstelling van de jury - Procedure voor het hof - Aard

COUR D'ASSISES - Généralités - Composition du jury - Procédure devant la cour - Nature

Het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging zijn gewaarborgd wanneer de beschuldigde tijdens de procedure voor het hof van assisen de mogelijkheid heeft gehad al zijn verweermiddelen te laten gelden (1). (1) Cass., 30 jan. 2007, AR P.06.1390.N, AC, 2007, nr. 55.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Procedure voor het hof van assisen

- Art. 14.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Procedure voor het hof van assisen

- Art. 14.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.1 - Recht op een eerlijk proces - Procedure voor het hof van assisen

- Art. 14.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Le droit à un procès équitable et le respect des droits de la défense sont garantis lorsqu'au cours de la procédure devant la cour d'assises, l'accusé a pu faire valoir tous ses moyens de défense (1). (1) Cass., 30 janvier 2007, RG P.06.1390.N, Pas., 2007,n° 55.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Procédure devant la cour d'assises

- Art. 14, § 1er Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Procédure devant la cour d'assises

- Art. 14, § 1er Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 1er - Droit à un procès équitable - Procédure devant la cour d'assises

- Art. 14, § 1er Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Uit het enkele feit dat het arrest van het hof van assisen niet vermeldt dat het hof kennis heeft genomen van de akte van verdediging, kan niet afgeleid worden dat het hof van assisen geen acht geslagen heeft op deze akte van verdediging.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Geen vermelding van de kennisname van de akte van verdediging

Du simple fait que la cour d'assises n'énonce pas dans son arrêt avoir pris connaissance de l'acte de défense, il ne peut être déduit que ladite cour d'assises n'y a pas eu égard.

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Prise de connaissance de l'acte de défense non mentionnée

Voor het hof van assisen verkeert de beschuldigde in de mogelijkheid om schriftelijk verweer over de schuldvraag te voeren.

HOF VAN ASSISEN - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Beschuldigde - Schriftelijk verweer over de schuldvraag

- Artt. 235bis, 312bis, 313, 335bis en 339 Wetboek van Strafvordering

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Procedure voor het hof van assisen - Beschuldigde - Schriftelijk verweer over de schuldvraag

- Artt. 235bis, 312bis, 313, 335bis en 339 Wetboek van Strafvordering

L'accusé a la possibilité devant la cour d'assises d'opposer sa défense par écrit quant à la question de la culpabilité.

COUR D'ASSISES - Procédure a l'audience. arrêts interlocutoires. declaration du jury - Accusé - Défense par écrit quant à la question de la culpabilité

- Art. 235bis, 312bis, 313, 335bis et 339 Code d'Instruction criminelle

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Procédure devant la cour d'assises - Accusé - Défense par écrit quant à la question de la culpabilité

- Art. 235bis, 312bis, 313, 335bis et 339 Code d'Instruction criminelle

De vordering tot het verkrijgen van een rechtsplegingsvergoeding, die op een nietigverklaarde veroordeling is gegrond, verliest de wettelijke grondslag die bij artikel 162bis, Sv., is vereist.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - Nietigverklaarde veroordeling

- Art. 162bis Wetboek van Strafvordering

Adossée à une condamnation mise à néant, la demande d'indemnité de procédure perd le fondement légal requis par l'article 162bis du Code d'instruction criminelle.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Condamnation mise à néant

- Art. 162bis Code d'Instruction criminelle

Wanneer de verstekbeslissing op het verzet van de niet-verschenen partij niet kan worden bestreden, kan de partij die door deze beslissing wordt benadeeld, cassatieberoep instellen vanaf de uitspraak ervan (1). (1) Zie R. DECLERCQ, "Pourvoi en cassation en matière répressive", R.P.D.B., Aanvulling, dl. IX, Brussel, Bruylant, 2004, nr. 518.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Afstand - Algemeen - Vergissing - Verstekbeslissing - Beslissing die niet op verzet kan worden bestreden

- Art. 416 Wetboek van Strafvordering

Lorsque la décision rendue par défaut ne peut être attaquée sur l'opposition de la partie défaillante, la partie à qui cette décision fait grief peut se pourvoir dès que cette décision est prononcée (1). (1) Voir R. DECLERCQ, "Pourvoi en cassation en matière répressive", R.P.D.B., Complément, tome IX, Bruxelles, Bruylant, 2004, n° 518.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Désistement - Généralités - Erreur - Décision par défaut - Décision qui ne peut être attaquée sur opposition

- Art. 416 Code d'Instruction criminelle

P.08.1732.F 3 juni 2009 AC nr. 370

Terwijl artikel 196 Sw. ertoe strekt het vertrouwen van het publiek in geschriften te beschermen, beoogt artikel 73bis Btw-wetboek geen bescherming van de openbare trouw maar de specifieke bestraffing van het valse stuk dat tot doel heeft de belastingadministratie te misleiden met het oog op de berekening van de voormelde belasting, de betaling ervan te vermijden of de verplichting daartoe uit te stellen; daaruit volgt dat het gebruik van dat valse belastingstuk voortduurt tijdens het fiscale geschil, wanneer het geen louter verweermiddel is maar ertoe strekt het oogmerk zelf van de valsheid te verwezenlijken (1). (1) Zie Cass., 13 juni 2006, AR P.06.0306.N, AC, 2006, nr 327; Cass., 21 mei 2008, AR P.07.1710.F, Pas., 2008, nr 307, met concl. adv.-gen. VANDERMEERSCH.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Fiscaal strafrecht - Valsheid en gebruik van valse stukken - Begrip - Fiscale valsheid en gebruik van fiscale valsheid

- Artt. 196 en 197 Strafwetboek

- Art. 73bis Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Begrip - Belasting over de toegevoegde waarde - Fiscale valsheid en gebruik van fiscale valsheid

- Artt. 196 en 197 Strafwetboek

- Art. 73bis Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Alors que l'article 196 du Code pénal tend à protéger la confiance commune dans les écrits, l'article 73bis du Code de la taxe sur la valeur ajoutée ne vise pas à protéger la foi publique mais à punir de manière spécifique le faux qui a pour but de tromper l'administration fiscale en vue du calcul de ladite taxe, d'éviter de la payer ou d'en retarder l'obligation de paiement; il s'ensuit que l'usage de ce faux fiscal perdure pendant le contentieux fiscal, lorsqu'il ne constitue pas un simple moyen de défense mais tend à réaliser l'objet même du faux (1). (1) Voir Cass., 13 juin 2006, RG P.06.0306.N, Pas., 2006, n° 327; Cass., 21 mai 2008, RG P.07.1710.F, Pas., 2008, n° 307, avec concl. de M. VANDERMEERSCH, avocat général.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Droit fiscal répressif - Faux et usage de faux - Notion - Faux fiscal et usage de faux fiscal

- Art. 196 et 197 Code pénal

- Art. 73bis Code de la taxe sur la valeur ajoutée

FAUX ET USAGE DE FAUX - Notion - Taxe sur la valeur ajoutée - Faux fiscal et usage de faux fiscal

- Art. 196 et 197 Code pénal

- Art. 73bis Code de la taxe sur la valeur ajoutée

De gemeenrechtelijke valsheid is algemeen een misdrijf tegen de openbare trouw en impliceert de mogelijkheid van schade en het hanteren van ruimere technieken dan de fiscale valsheid.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Valsheid - Gemeenrechtelijke valsheid - Begrip - Fiscale valsheid

- Art. 196 Strafwetboek

- Art. 73bis Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

D'une manière générale, le faux de droit commun constitue une infraction contre la foi publique et implique une possibilité de préjudice et des procédés plus étendus que ceux du faux fiscal.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux - Faux de droit commun - Notion - Faux fiscal

- Art. 196 Code pénal

- Art. 73bis Code de la taxe sur la valeur ajoutée

De verbeurdverklaring bij equivalent slaat alleen op een geldbedrag en niet op aandelen van een vennootschap.

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring bij equivalent - Toepassing

- Artt. 42, 3°, en 43bis, tweede lid Strafwetboek

La confiscation ordonnée par équivalent ne peut porter que sur une somme d'argent et non sur des actions d'une société.

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Confiscation spéciale par équivalent - Application

- Art. 42, 3° et 43bis, al. 2 Code pénal

Het gezag van gewijsde in strafzaken gaat ervan uit dat het gewijsde uit een onherroepelijke beslissing blijkt (1). (1) Zie Cass., 16 juni 2004, AR P.04.0281.F, AC, 2004, nr 333.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Voorwaarden - Onherroepelijke beslissing

L'autorité de la chose jugée en matière répressive suppose que la chose jugée ressorte d'une décision irrévocable (1). (1) Voir Cass., 16 juin 2004, RG P.04.0281.F, Pas., 2004, n° 333.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Conditions - Décision irrévocable

---

De gelden verkregen met in aftrek gebrachte fictieve facturen, zijn vermogensvoordelen die bij equivalent kunnen worden verbeurd verklaard.

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Fictieve facturen - Aftrekposten - Gelden - Vermogensvoordelen - Bijzondere verbeurdverklaring bij equivalent

- Artt. 42, 3° en 43bis Strafwetboek

Les fonds obtenus par des déductions opérées grâce à des factures fictives, constituent des avantages patrimoniaux qui peuvent être confisqués par équivalent.

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Factures fictives - Déductions - Fonds - Avantages patrimoniaux - Confiscation spéciale par équivalent

- Art. 42, 3° et 43bis Code pénal

Wanneer de wetgever, in een bijzondere bepaling, afwijkt van de bestraffing van valsheid in geschriften, die in algemene bewoordingen in het Sw. is bepaald, is doorgaans die bijzondere bepaling van toepassing, met uitsluiting van alle overige bepalingen.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Valsheid - Bestraffing - Algemene bepaling - Bijzondere bepaling - Toepassing

- Art. 196 Strafwetboek

- Art. 73bis Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Lorsque le législateur a, par une disposition spéciale, institué une dérogation à la répression du faux en écritures prévue en termes généraux par le Code pénal, c'est cette disposition spéciale qui s'applique, en règle, à l'exclusion de toute autre.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux - Répression - Disposition générale - Disposition spéciale - Application

- Art. 196 Code pénal

- Art. 73bis Code de la taxe sur la valeur ajoutée

Wanneer een beklaagde wordt vervolgd wegens valsheid en gebruik van het valse stuk, begint de verjaring van de strafvordering ten aanzien van beide misdrijven eerst te lopen vanaf het laatste gebruik, dat voortduurt, zelfs zonder nieuw feit van de dader en zonder dat hij opnieuw handelt, zolang het door hem beoogde doel niet volledig is bereikt en de beginhandeling zonder verzet van zijn kant, het nuttig gevolg blijft hebben dat hij ervan verwachtte; de rechter moet in feite beoordelen waarin een dergelijk gebruik bestaat en wat de duur ervan is, maar het Hof gaat na of de bestreden beslissing het begrip gebruik van valse stukken niet miskent, door te onderzoeken of de rechter uit de aldus op onaantastbare wijze vastgestelde gegevens, naar recht heeft kunnen afleiden dat het gebruik de door de vervalser gewenste uitwerking bleef hebben (1). (1) Zie Cass., 21 mei 2008, AR P.07.1710.F, Pas., 2008, nr 307, met concl. adv.-gen. VANDERMEERSCH, inz. p. 1249 en 1250.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Grenzen - Valsheid en gebruik van valse stukken - Gebruik van valse stukken - Duur van het misdrijf

- Artt. 196 en 197 Strafwetboek

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Valsheid - Duur van het misdrijf - Gebruik van valse stukken - Duur van het misdrijf - Voorwaarden - Verjaring - Strafvordering - Onaantastbare beoordeling door de bodemrechter

- Artt. 196 en 197 Strafwetboek

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Termijnen - Aanvang - Valsheid en gebruik van valse stukken

- Artt. 196 en 197 Strafwetboek

Lorsqu'un prévenu est poursuivi du chef d'un faux et de son usage, la prescription de l'action publique à l'égard des deux infractions ne commence à courir qu'à partir du dernier fait d'usage, lequel se continue, même sans fait nouveau de l'auteur et sans intervention itérative de sa part, tant que le but qu'il visait n'est pas entièrement atteint et que l'acte initial ne cesse pas d'engendrer, sans qu'il s'y oppose, l'effet utile qu'il en attendait; il appartient au juge d'apprécier en fait ce qui constitue cet usage et quelle en est la durée, mais la Cour vérifie si la décision attaquée n'a pas méconnu la notion d'usage de faux, en examinant si, des éléments ainsi souverainement constatés, le juge a pu légalement déduire que l'usage continuait à produire l'effet recherché par le faussaire (1). (1) Voir Cass., 21 mai 2008, RG P.07.1710.F, Pas., 2008, n° 307, avec concl. de M. VANDERMEERSCH, avocat général, spécialement pp. 1249 et 1250.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR AUSSI: 810 MOYEN DE CASSATION - Limites - Faux et usage de faux - Usage de faux - Durée de l'infraction

- Art. 196 et 197 Code pénal

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux - Durée de l'infraction - Usage de faux - Durée de l'infraction - Conditions - Prescription - Action publique - Appréciation souveraine par le juge du fond

- Art. 196 et 197 Code pénal

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Délais - Point de départ - Faux et usage de faux

- Art. 196 et 197 Code pénal

Ofschoon het tegenstrijdig is om tegelijkertijd dezelfde feiten bewezen te verklaren onder de ene strafrechtelijke omschrijving en niet bewezen onder een andere, kan de grief inzake tegenstrijdigheid worden afgewezen wanneer de redengeving van de beslissing geen enkele twijfel laat bestaan over de wil van de rechter om de vervolgde persoon uitsluitend voor één kwalificatie te veroordelen, zodat de anders omschreven feiten op kennelijk overtollige wijze niet bewezen worden verklaard.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Strafzaken - Tegenstrijdigheid in de redenen - Begrip - Bewezen feiten - Verklaring - Strafrechtelijke omschrijving - Zelfde, niet bewezen verklaarde feiten - Gelijktijdige beslissing - Andere strafrechtelijke omschrijving - Wil van de rechter

- Art. 149 Grondwet 1994

S'il est contradictoire de déclarer simultanément les mêmes faits établis sous une qualification pénale et non établis sous une autre, le grief de contradiction peut être écarté lorsque la motivation de la décision ne laisse aucun doute sur la volonté du juge de condamner exclusivement la personne poursuivie sous une qualification, de sorte que les faits autrement qualifiés sont déclarés non établis de manière manifestement surabondante.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Matière répressive - Contradiction dans les motifs - Notion - Faits établis - Déclaration - Qualification pénale - Mêmes faits non établis - Déclaration simultanée - Autre qualification pénale - Volonté du juge

- Art. 149 Constitution 1994

P.08.1738.N 28 april 2009 AC nr. 283

De rechtstreekse dagvaarding uitgaande van de administratie van douane en accijnzen, na een door haar uitgevoerd onderzoek waarin de bijzondere opsporingsmethode observatie werd toegepast, zonder dat die toepassing door de kamer van inbeschuldigingstelling werd gecontroleerd, maakt de zaak niet regelmatig aanhangig bij de correctionele rechtbank.

DAGVAARDING - Strafzaken - Douane en accijnzen - Onderzoek waarin bijzondere opsporingsmethoden werden toegepast - Rechtstreekse dagvaarding - Afwezigheid van voorafgaande controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden

- Artt. 47octies,§ 1, 182,eerste lid en 235ter, § 1,tweede lid Wetboek van Strafvordering

- Artt. 47ter, § 1, eerste lid, et 47sexies, § 1 Wetboek van Strafvordering

DOUANE EN ACCIJNZEN - Onderzoek waarin bijzondere opsporingsmethoden werden toegepast - Rechtstreekse dagvaarding - Afwezigheid van voorafgaande controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden

- Artt. 47octies,§ 1, 182,eerste lid en 235ter, § 1,tweede lid Wetboek van Strafvordering

- Artt. 47ter, § 1, eerste lid, et 47sexies, § 1 Wetboek van Strafvordering

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Douane en accijnzen - Onderzoek waarin bijzondere opsporingsmethoden werden toegepast - Rechtstreekse dagvaarding - Afwezigheid van voorafgaande controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden

- Artt. 47octies,§ 1, 182,eerste lid en 235ter, § 1,tweede lid Wetboek van Strafvordering

- Artt. 47ter, § 1, eerste lid, et 47sexies, § 1 Wetboek van Strafvordering

La citation donnée directement par l'administration des douanes et accises ensuite de l'enquête qu'elle a menée en appliquant la méthode particulière de recherche d'observation sans contrôle de cette mise en œuvre par la chambre des mises en accusation, entache d'irrégularité la saisine du tribunal correctionnel.

CITATION - Matière répressive - Douanes et accises - Enquête au cours de laquelle des méthodes particulières de recherche ont été appliquées - Citation directe - Défaut de contrôle préalable de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche

- Art. 47octies, § 1er, 182, al. 1er et 235ter, § 1er, al. 2 Code d'Instruction criminelle

- Art. 47ter, § 1er, al. 1er, et 47sexies, § 1er Code d'Instruction criminelle

DOUANES ET ACCISES - Enquête au cours de laquelle des méthodes particulières de recherche ont été appliquées - Citation directe - Défaut de contrôle préalable de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche

- Art. 47octies, § 1er, 182, al. 1er et 235ter, § 1er, al. 2 Code d'Instruction criminelle

- Art. 47ter, § 1er, al. 1er, et 47sexies, § 1er Code d'Instruction criminelle

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Douanes et accises - Enquête au cours de laquelle des méthodes particulières de recherche ont été appliquées - Citation directe - Défaut de contrôle préalable de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche

- Art. 47octies, § 1er, 182, al. 1er et 235ter, § 1er, al. 2 Code d'Instruction criminelle

- Art. 47ter, § 1er, al. 1er, et 47sexies, § 1er Code d'Instruction criminelle

---

De ter beschikking van de federale politie gestelde ambtenaren van de fiscale administraties die belast zijn met het opsporen en vaststellen van strafbare feiten, hebben gedurende de periode van terbeschikkingstelling de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings en van de arbeidsauditeur, en kunnen belast worden met de aanwending van bijzondere opsporingsmethoden, ook voor onderzoeken inzake douane- en accijnsmisdrijven.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Ambtenaren van de fiscale administraties ter beschikking gesteld van de federale politie - Opsporen en vaststellen van strafbare feiten - Hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie - Toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden

- Art. 31, eerste lid Wet 30 maart 1994

- Artt. 47ter, § 1, eerste en tweede lid, 47sexies, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Art. 47decies, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 3 en 4.1 Wet 22 april 2003

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Douane en accijnzen - Ambtenaren van de fiscale administraties ter beschikking gesteld van de federale politie - Opsporen en vaststellen van strafbare feiten - Hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie - Toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden

- Art. 31, eerste lid Wet 30 maart 1994

Les fonctionnaires des administrations fiscales mis à la disposition de la police fédérale qui sont chargés de la recherche et de la constatation des infractions ont la qualité d'officier de police judiciaire auxiliaire du procureur du Roi et de l'auditeur du travail durant la période de la mise à disposition et peuvent être chargés d'appliquer des méthodes particulières de recherche, même pour les recherches relatives aux infractions en matière de douanes et accises.

DOUANES ET ACCISES - Fonctionnaires des administrations fiscales mis à la disposition de la police fédérale - Recherche et constatation des infractions - Qualité d'officier de police judiciaire - Application des méthodes particulières de recherche

- Art. 31, al. 1er L. du 30 mars 1994

- Art. 47ter, § 1er, al. 1er et 2, 47sexies, § 1er Code d'Instruction criminelle

- Art. 47decies, § 1er Code d'Instruction criminelle

- Art. 3 et 4.1 L. du 22 avril 2003

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Douanes et accises - Fonctionnaires des administrations fiscales mis à la disposition de la police fédérale - Recherche et constatation des infractions - Qualité d'officier de police judiciaire - Application des méthodes particulières de recherche

- Art. 31, al. 1er L. du 30 mars 1994

- Artt. 47ter, § 1, eerste en tweede lid, 47sexies, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Art. 47decies, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 3 en 4.1 Wet 22 april 2003

POLITIE - Onderzoek in strafzaken - Douane en accijnzen - Ambtenaren van de fiscale administraties ter beschikking gesteld van de federale politie - Opsporen en vaststellen van strafbare feiten - Hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie - Toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden

- Art. 31, eerste lid Wet 30 maart 1994

- Artt. 47ter, § 1, eerste en tweede lid, 47sexies, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Art. 47decies, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 3 en 4.1 Wet 22 april 2003

- Art. 47ter, § 1er, al. 1er et 2, 47sexies, § 1er Code d'Instruction criminelle

- Art. 47decies, § 1er Code d'Instruction criminelle

- Art. 3 et 4.1 L. du 22 avril 2003

POLICE - Instruction en matière répressive - Douanes et accises - Fonctionnaires des administrations fiscales mis à la disposition de la police fédérale - Recherche et constatation des infractions - Qualité d'officier de police judiciaire - Application des méthodes particulières de recherche

- Art. 31, al. 1er L. du 30 mars 1994

- Art. 47ter, § 1er, al. 1er et 2, 47sexies, § 1er Code d'Instruction criminelle

- Art. 47decies, § 1er Code d'Instruction criminelle

- Art. 3 et 4.1 L. du 22 avril 2003

Vooraleer de administratie van douane en accijnzen na een door haar uitgevoerd onderzoek waarin de bijzondere opsporingsmethode observatie werd toegepast, tot rechtstreekse dagvaarding overgaat, moet de kamer van inbeschuldigingstelling op vordering van het openbaar ministerie de regelmatigheid van de toepassing van die bijzondere opsporingsmethoden controleren.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Onderzoek uitgevoerd door de administratie van douane en accijnzen - Toepassing van de bijzondere opsporingsmethode observatie - Rechtstreekse dagvaarding - Voorafgaande controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden

- Artt. 47ter, § 1, eerste en tweede lid, 47sexies, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 47octies, § 1, en 235ter, § 1, tweede lid Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Douane en accijnzen - Onderzoek uitgevoerd door de administratie van douane en accijnzen - Toepassing van de bijzondere opsporingsmethode observatie - Rechtstreekse dagvaarding - Voorafgaande controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden

- Artt. 47ter, § 1, eerste en tweede lid, 47sexies, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 47octies, § 1, en 235ter, § 1, tweede lid Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Douane en accijnzen - Onderzoek uitgevoerd door de administratie van douane en accijnzen - Toepassing van de bijzondere opsporingsmethode observatie - Rechtstreekse dagvaarding - Controleopdracht van de kamer van inbeschuldigingstelling

- Artt. 47ter, § 1, eerste en tweede lid, 47sexies, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 47octies, § 1, en 235ter, § 1, tweede lid Wetboek van Strafvordering

Avant que l'administration des douanes et accises ne procède à la citation directe ensuite de l'enquête qu'elle a menée en appliquant la méthode particulière de recherche d'observation, la chambre des mises en accusation est tenue de contrôler, sur la réquisition du ministère public, la régularité de la mise en œuvre de ces méthodes particulières de recherche.

DOUANES ET ACCISES - Instruction menée par l'administration des douanes et accises - Application de méthode particulière de recherche d'observation - Citation directe - Contrôle préalable de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche

- Art. 47ter, § 1er, al. 1er et 2, 47sexies, § 1er Code d'Instruction criminelle

- Art. 47octies, § 1er, et 235ter, § 1er, al. 2 Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Douanes et accises - Instruction menée par l'administration des douanes et accises - Application de méthode particulière de recherche d'observation - Citation directe - Contrôle préalable de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche

- Art. 47ter, § 1er, al. 1er et 2, 47sexies, § 1er Code d'Instruction criminelle

- Art. 47octies, § 1er, et 235ter, § 1er, al. 2 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Douanes et accises - Instruction menée par l'administration des douanes et accises - Application de méthode particulière de recherche d'observation - Citation directe - Mission de contrôle de la chambre des mises en accusation

- Art. 47ter, § 1er, al. 1er et 2, 47sexies, § 1er Code d'Instruction criminelle

- Art. 47octies, § 1er, et 235ter, § 1er, al. 2 Code d'Instruction criminelle

---

Wanneer het Hof een bestreden arrest, dat uitspraak doet over de strafvordering, vernietigt, na te hebben vastgesteld dat er zich in de zaak een wettigheidsincident voordoet met betrekking tot de controle op de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie, zendt het de zaak aan het openbaar ministerie over teneinde deze bij de bevoegde kamer van inbeschuldigingstelling aan te brengen voor de in artikel 235ter Wetboek van Strafvordering bepaalde controle, en zegt het dat de zaak na die controle wordt verwezen naar het hof van beroep dat het bestreden arrest wees, anders samengesteld.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Openbaar ministerie en vervolgende partij - Arrest dat uitspraak doet over de strafvordering - Zaak waarin zich een wettigheidsincident voordoet met betrekking tot de controle op de bijzondere opsporingsmethoden - Gevolg - Overzenden van de zaak aan het openbaar ministerie - Doel - Verwijzing

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

VERWIJZING NA CASSATIE - Strafzaken - Strafvordering - Zaak waarin zich een wettigheidsincident voordoet met betrekking tot de controle op de bijzondere opsporingsmethoden - Vernietiging van het arrest dat uitspraak doet over de strafvordering - Overzenden van de zaak aan het openbaar ministerie - Doel - Verwijzing

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

Lorsque la Cour casse l'arrêt attaqué statuant sur l'action publique après avoir constaté la survenance en la cause d'un incident de légalité relatif au contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration, elle transmet la cause au ministère public aux fins de saisir la chambre des mises en accusation compétente pour procéder au contrôle prévu à l'article 235ter du Code d'instruction criminelle et, dit qu'après ce contrôle, la cause est renvoyée à la cour d'appel ayant rendu l'arrêt attaqué, autrement composée.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Ministère public et partie poursuivante - Arrêt statuant sur l'action publique - Cause en laquelle survient un incident de légalité relatif au contrôle des méthodes particulières de recherche - Conséquence - Transmission de la cause au ministère public - But - Renvoi

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

RENVOI APRES CASSATION - Matière répressive - Action publique - Cause en laquelle survient un incident de légalité relatif au contrôle des méthodes particulières de recherche - Cassation de l'arrêt statuant sur l'action publique - Transmission de la cause au ministère public - But - Renvoi

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

P.08.1742.N 3 februari 2009 AC nr. 90

Het komt de rechter toe in feite te oordelen of een beklaagde wordt vervolgd voor een strafbaar feit waarvoor hij vroeger reeds bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis is veroordeeld of vrijgesproken; zijn oordeel daaromtrent is, in beginsel, onaantastbaar en het Hof toetst alleen of de maatstaven die de rechter bij zijn beoordeling in aanmerking neemt, zijn beslissing wettig kunnen verantwoorden.

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Opdracht van het Hof - Strafzaken - "Non bis in idem" - Identiteit van de feiten - Onaantastbare beoordeling door de rechter - Toezicht van het Hof - Grenzen - Marginale toetsing

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - "Non bis in idem" - Identiteit van de feiten

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.7 - "Non bis in idem" - Identiteit van de feiten - Onaantastbare beoordeling door de rechter

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

Il appartient au juge d'apprécier en fait si un prévenu est poursuivi en raison d'un fait punissable pour lequel il a déjà été condamné ou acquitté antérieurement par un jugement ayant acquis force de chose jugée; son appréciation à cet égard est en principe souveraine et la Cour ne vérifie que si les critères pris en considération par le juge dans son appréciation, peuvent légalement justifier sa décision.

CASSATION - Généralités. mission et raison d'etre de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Mission de la Cour - Matière répressive - "Non bis in idem" - Identité des faits - Appréciation souveraine par le juge - Contrôle de la Cour - Limites - Contrôle marginal

- Art. 14, § 7 Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR AUSSI: 810 MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - "Non bis in idem" - Identité des faits

- Art. 14, § 7 Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 7 - "Non bis in idem" - Identité des faits - Appréciation souveraine par le juge

- Art. 14, § 7 Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafzaken - "Non bis in idem" - Identiteit van de feiten - Onaantastbare beoordeling door de rechter

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Matière répressive - "Non bis in idem" - Identité des faits - Appréciation souveraine par le juge

- Art. 14, § 7 Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

Het mandaat, dat de wetgever in artikel 1, eerste lid, van de wet van 18 februari 1969 betreffende de maatregelen ter uitvoering van de internationale verdragen en akten inzake vervoer over zee, over de weg, de spoorweg of de waterweg aan de Koning heeft gegeven, is duidelijk omschreven in dit artikel; de Koning moet onder meer maatregelen treffen ter uitvoering van de op België rustende verplichtingen inzake vervoer over zee, over de weg, de spoorweg of de waterweg, waartoe onder meer de Europese verordeningen inzake rij- en rusttijden behoren, waarin verplichtingen zijn opgenomen die duidelijk zijn en aan de personen toelaten te weten of het gedrag dat zij op een bepaald ogenblik aannemen, al dan niet strafbaar is (1). (1) Cass., 10 april 2007, AR P.07.0438.F, AC, 2007, nr. 179.

En matière répressive, les parties déposent leurs conclusions à l'audience; aucune disposition légale n'impose à l'inculpé de communiquer ses conclusions au ministère public au préalable (1). (1) Cass., 10 avril 2007, RG P.07.0438.N, Pas., 2007, n° 179.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Allerlei - Partij - Neerlegging van conclusie - Pleegvormen - Mededeling aan het openbaar ministerie vóór de neerlegging - Verplichting

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Divers - Partie - Dépôt de conclusions - Formalités - Communication au ministère public avant le dépôt - Obligation

---

In strafzaken leggen de partijen hun conclusie neer ter rechtszitting; geen enkele bepaling verplicht de beklaagde zijn conclusie vooraf aan het openbaar ministerie mede te delen (1). (1) Cass., 10 april 2007, AR P.07.0438.F, AC, 2007, nr. 179.

En matière répressive, les parties déposent leurs conclusions à l'audience; aucune disposition légale n'impose à l'inculpé de communiquer ses conclusions au ministère public au préalable (1). (1) Cass., 10 avril 2007, RG P.07.0438.N, Pas., 2007, n° 179.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Partij - Neerlegging van conclusie - Pleegvormen - Mededeling aan het openbaar ministerie vóór de neerlegging - Verplichting

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Partie - Dépôt de conclusions - Formalités - Communication au ministère public avant le dépôt - Obligation

---

Met hetzelfde strafbaar feit wordt niet enkel de wettelijke telastlegging maar ook de erdoor beoogde werkelijke feitelijke gedraging en zijn omstandigheden bedoeld (1). (1) DECLERCQ R., Beginselen van Strafrechtspleging, 4de ed. 2007, p. 159, nr. 264.

Par le même fait punissable il faut non seulement entendre la prévention légale, mais également le comportement de fait réellement visé et ses circonstances (1). (1) DECLERCQ, R., Beginselen van Strafrechtspleging, 4ème éd. 2007, p. 159, n° 264.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafzaken - "Non bis in idem" - Identiteit van de feiten

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Matière répressive - "Non bis in idem" - Identité des faits

- Art. 14, § 7 Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

Naar een binnen de interne Belgische rechtsorde bestaand algemeen rechtsbeginsel en krachtens artikel 14.7 IVBPR mag niemand door de strafrechter worden berecht of bestraft voor een strafbaar feit waarvoor hij vroeger reeds bij een kracht van gewijsde gegaan vonnis is veroordeeld of vrijgesproken; aangezien overeenkomstig artikel 20 Gerechtelijk Wetboek middelen van nietigheid niet kunnen worden aangewend tegen vonnissen en deze alleen kunnen worden vernietigd door de rechtsmiddelen bij de wet bepaald, kan de omstandigheid dat het vroeger vonnis in zijn beoordeling van het strafbare feit een onwettigheid zou hebben begaan, geen afbreuk doen aan de vaststelling dat het een bepaalde feitelijke gedraging en zijn omstandigheden heeft beoordeeld.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafzaken - "Non bis in idem" - Identiteit van de feiten - Onwettigheid in het vroegere vonnis - Vonnis dat in kracht van gewijsde is gegaan

En vertu d'un principe général du droit existant au sein de l'ordre juridique interne belge et de l'article 14.7 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques, nul ne peut être jugé ni puni par le juge pénal pour un fait punissable en raison duquel il a déjà été condamné ou acquitté antérieurement par un jugement ayant acquis force de chose jugée; dès lors que, conformément à l'article 20 du Code judiciaire, les voies de nullité n'ont pas lieu contre les jugements et que ceux-ci ne peuvent être anéantis que sur les recours prévus par la loi, la circonstance que le jugement antérieur contiendrait une illégalité dans son appréciation du fait punissable, ne peut porter atteinte à la constatation qu'il a apprécié un comportement de fait spécifique et ses circonstances.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Matière répressive - "Non bis in idem" - Identité des faits - Illégalité du jugement antérieur - Jugement ayant acquis force de chose jugée

---

P.08.1748.N 21 april 2009 AC nr. 261

De rechter dient bij de begroting van de vermogensvoordelen die uit het misdrijf zijn verkregen, geen aftrek te doen van de kosten die verbonden zijn aan de realisatie van het misdrijf, ook al wordt de beklaagde veroordeeld tot betaling van die kosten als schadevergoeding aan de burgerlijke partij (1). (1) Zie: Cass., 29 mei 2001, AR P.00.1434.N, AC, 2001, nr 316.

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Vermogensvoordeel uit het misdrijf - Kosten verbonden aan het misdrijf - Veroordeling van de beklaagde tot betaling van die kosten als schadevergoeding aan de burgerlijke partij - Begroting der vermogensvoordelen

- Art. 42, 3° Strafwetboek

Pour évaluer les avantages patrimoniaux tirés de l'infraction, le juge n'est pas tenu de déduire les frais causés par la réalisation de l'infraction, même si le prévenu est condamné à payer ces frais à titre de dommages-intérêts à la partie civile (1). (1) Voir: Cass., 29 mai 2001, RG P.00.1434.N, Pas., 2001, n° 316.

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Avantage patrimonial tiré de l'infraction - Frais liés à l'infraction - Condamnation du prévenu au paiement de ces frais à titre de dommages-intérêts à la partie civile - Evaluation des avantages patrimoniaux

- Art. 42, 3° Code pénal

P.08.1749.N 17 maart 2009 AC nr. 202

Het Hof van Cassatie is niet gehouden aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen, wanneer die vraag berust op een juridisch onjuiste onderstelling (1). (1) Cass., 8 juni 1999, AR P.97.1105.N, AC, 1999, nr 336; Cass., 19 mei 2004, AR P.04.0352.F, AC, 2004, nr 270; Cass., 27 okt. 2004, AR P.04.0695.F, AC, 2004, nr 511; Cass., 22 feb. 2005, AR P.04.1345.N, AC, 2005, nr 108 met concl. proc.-gen. DE SWAEF; Cass., 10 mei 2006, AR P.06.0281.F, AC, 2006, nr 266; Cass., 28 nov. 2006, AR P.06.1129.N, AC, 2006, nr 606; Cass., 28 maart 2007, AR P.07.0031.F, AC, 2007, nr 157; Cass., 15 mei 2007, AR P.07.0268.N, AC, nr 251; Cass., 19 dec. 2008, AR C.07.0281.N, AC, 2008, nr ...

GRONDWETTELIJK HOF - Hof van Cassatie - Prejudiciële vraag - Vraag die berust op een onjuiste juridische onderstelling - Verplichting voor het Hof

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Vraag die berust op een onjuiste juridische onderstelling - Verplichting voor het Hof

La Cour de cassation n'est pas tenue de poser à la Cour constitutionnelle une question préjudicielle fondée sur une hypothèse juridique erronée (1). (1) Cass., 8 juin 1999, RG P.97.1105.N, Pas., 1999, n° 336; 19 mai 2004, RG P.04.0352.F, Pas., 2004, n° 270; 27 octobre 2004, RG P.04.0695.F, Pas., 2004, n° 511; Cass., 22 février 2005, RG P.04.1345.N, Pas., 2005, n° 108 avec les conclusions de M. le procureur général De Swaef, publiées à leur date dans AC; Cass., 10 mai 2006, RG P.06.0281.F, Pas., 2006, n° 266; Cass., 28 novembre 2006, RG P.06.1129.N, Pas., 2006, n° 606; 28 mars 2007, RG P.07.0031.F, Pas., 2007, n° 157; 15 mai 2007, RG P.07.0268.N, Pas., 2007, n° 251; 19 décembre 2008, RG C.07.0271.N, Pas., 2008, n° ...

COUR CONSTITUTIONELLE - Cour de cassation - Question préjudicielle - Question fondée sur une hypothèse juridique erronée - Obligation de la Cour

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour constitutionnelle - Cour de cassation - Question fondée sur une hypothèse juridique erronée - Obligation pour la Cour

---

Het Hof van Cassatie is niet gehouden aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen, wanneer die vraag geheel vreemd is aan het aangevoerde middel (1). (1) Zie Cass., 17 okt. 2001, AR P.01.1056.F, AC, 2001, nr 554 met concl. eerste adv.-gen. Leclercq; Cass., 8 mei 2008, AR C.07.0232.N, AC, 2008, nr 281.

GRONDWETTELIJK HOF - Hof van Cassatie - Prejudiciële vraag - Vraag die geheel vreemd is aan het middel - Verplichting voor het Hof

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Vraag die geheel vreemd is aan het middel - Verplichting voor het Hof

La Cour de cassation n'est pas tenue de poser à la Cour constitutionnelle une question préjudicielle sans lien aucun avec le moyen soulevé (1). (1) Voir Cass., 17 octobre 2001, RG P.01.1056.F, Pas., 2001, n° 554 avec les conclusions de M. le premier avocat général Leclercq; 8 mai 2008, RG C.07.0232.N, Pas., 2008, n° 281.

COUR CONSTITUTIONELLE - Cour de cassation - Question préjudicielle - Question totalement sans aucun lien avec le moyen - Obligation pour la Cour

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour constitutionnelle - Cour de cassation - Question totalement sans aucun lien avec le moyen - Obligation pour la Cour

---

Wanneer, rekening gehouden met de in artikel 235bis, § 5 Wetboek van Strafvordering bedoelde beperking van een onregelmatigheid die al definitief getoetst is door het onderzoeksgerecht, de strafrechter een onregelmatigheid, verzuim of nietigheid als bedoeld in artikel 131, §1, Wetboek van Strafvordering, of een grond van niet-ontvankelijkheid vaststelt, stelt hij evenzeer als het onderzoeksgerecht, de nietigheid vast van de handeling die erdoor is aangetast en van een deel of het geheel van de erop volgende rechtspleging (1). (1) Cass., 5 feb. 1985, AR 8223, AC, 1984-85, nr 329; Cass., 2 feb. 1993, AR 5909, AC, 1993, nr 71; Cass., 10 dec. 1996, AR P.96.0925.N, AC, 1996, nr 496.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Onregelmatigheid, verzuim, nietigheid of grond van niet-ontvankelijkheid vastgesteld door de strafrechter

STRAFVORDERING - Behandeling voor het vonnisgerecht - Vaststelling van het bestaan van een onregelmatigheid, verzuim,

Lorsque, compte tenu de la limitation d'une irrégularité prévue à l'article 235bis, § 5, du Code d'instruction criminelle déjà contrôlée souverainement par la juridiction d'instruction, le juge pénal relève une irrégularité, omission ou nullité visées à l'article 131, § 1er, du Code d'instruction criminelle, ou une fin de non-recevoir, il constate, au même titre que la juridiction d'instruction, la nullité de l'acte qui en est entaché ou de tout ou partie de la procédure y subséquente (1). (1) Cass., 5 février 1985, RG 8223, Pas., 1985, n° 329; 2 février 1993, RG 5909, Pas., 1993, n° 71; 10 décembre 1996, RG P.96.0925.N, Pas., 1996, n° 496.

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Irrégularité, omission, nullité ou fin de non-recevoir constatées par le juge pénal

ACTION PUBLIQUE - Examen devant la juridiction de jugement - Constatation de l'existence d'une irrégularité, omission, nullité ou fin

P.08.1755.N 24 februari 2009 AC nr. 152

De onderzoeksrechter mag zijn gerechtelijk onderzoek niet uitbreiden naar andere feiten dan deze die zijn aangegeven in de akte van aanhangigmaking: hij moet de aanhangig gemaakte feiten volledig onderzoeken, daarvoor de nodige en aangewezen opsporingen doen en inlichtingen inwinnen en bij zijn verschillende onderzoeksverrichtingen rekening houden met alle feitelijke gegevens en gedragingen die van aard kunnen zijn het bewijs te leveren van de constitutieve elementen van het misdrijf dat het voorwerp van het onderzoek is; de omstandigheid dat aldus in de loop van een gerechtelijk onderzoek aan het licht kan komen dat de feiten, voorwerp van dat onderzoek, gepleegd zijn door middel van feitelijke gedragingen of handelingen die, op zichzelf beschouwd, ook een misdrijf kunnen opleveren, houdt als dusdanig niet in dat het onderzoek ambtshalve zou zijn uitgebreid tot andere feiten dan deze waarvoor de saisine bestaat (1). (1) Zie: A, DE NAUW, 'Het adiëren van de onderzoeksrechter', in Actuele problemen van strafrecht, Kluwer rechtswetenschappen, Antwerpen, 1988, blz. 1 tot 27.

Le juge d'instruction ne peut étendre son instruction judiciaire à des faits autres que ceux énoncés dans l'acte de saisine: il doit examiner de manière approfondie les faits portés à sa connaissance et procéder aux recherches nécessaires et indiquées ainsi qu'au recueil d'informations à leur propos, et tenir compte, lors de ses différents actes d'instruction, de tous les éléments et agissements de fait qui seraient de nature à démontrer les éléments constitutifs de l'infraction qui fait l'objet de l'instruction; la circonstance qu'au cours de l'instruction judiciaire, il peut être mis en lumière que les faits qui font l'objet de cette instruction ont été commis au moyen d'actes ou agissements de fait pouvant également, par leur propre nature, constituer une infraction, n'implique pas que l'instruction a été d'office étendue à des faits autres que ceux à l'origine de la saisine (1). (1) Voir: A. DE NAUW, "Het adiëren van de onderzoeksrechter", in Actuele problemen van strafrecht, Kluwer rechtswetenschappen, Anvers, 1988, p. 1ère à 27.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Onderzoeksrechter - Gerechtelijk onderzoek - Omvang - Grens - Opdracht van de onderzoeksrechter - Feiten voorwerp van het onderzoek - Feiten gepleegd door middel van gedragingen of handelingen die op zich een misdrijf kunnen opleveren

- Art. 61, eerste lid Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSRECHTER - Gerechtelijk onderzoek - Saisine - Omvang - Opdracht van de onderzoeksrechter - Feiten voorwerp van het onderzoek - Feiten gepleegd door middel van gedragingen of handelingen die op zich een misdrijf kunnen opleveren

- Art. 61, eerste lid Wetboek van Strafvordering

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Juge d'instruction - Instruction judiciaire - Etendue - Limite - Mission du juge d'instruction - Faits qui font l'objet de l'instruction - Faits commis au moyen d'actes ou agissements pouvant, par leur nature, constituer une infraction

- Art. 61, al. 1er Code d'Instruction criminelle

JUGE D'INSTRUCTION - Instruction judiciaire - Saisine - Etendue - Mission du juge d'instruction - Faits qui font l'objet de l'instruction - Faits commis au moyen d'actes ou agissements pouvant, par leur nature, constituer une infraction

- Art. 61, al. 1er Code d'Instruction criminelle

P.08.1773.N 30 juni 2009 AC nr. 450

Wanneer de overheid als werkgever wettelijk of reglementair verplicht is om zijn personeelslid een rente uit te keren wegens een blijvende arbeidsongeschiktheid te wijten aan de fout van een derde, dan is de betaling van die rente of het kapitaal dat daartoe is gevestigd, voor de schuldenaar van de rente geen schade in de zin van de artikelen 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek (1). (1) Zie Cass., 9 jan. 2006, AR C.05.0007.N, AC, 2006, nr. 22; Cass., 12 nov. 2008, AR P.07.1531.F, AC, 2008, nr. 627.

Lorsque, conformément à la loi ou au règlement, le pouvoir public, en sa qualité d'employeur, est tenue de verser à son agent une rente d'incapacité permanente imputable à un tiers, alors le paiement de cette rente ou du capital constitué pour la servir ne constitue pas pour le débiteur de la rente un dommage au sens des articles 1382 et 1383 du Code civil (1). (1) Voir Cass., 9 janvier 2006, RG C.05.0007.N, Pas., 2006, n° 22; 12 novembre 2008, RG P.07.1531.F, Pas., 2008, n° 627.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Materiële schade -

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Dommage matériel. eléments et étendue - Dommage matériel - Employeur public -

Overheidswerkgever - Personeelslid slachtoffer van een arbeidsongeval - Blijvende arbeidsongeschiktheid - Wettelijke of reglementaire verplichting tot uitbetaling van een rente - Vergoedbare schade

Agent victime d'un accident du travail - Incapacité de travail permanente - Obligation légale ou réglementaire de verser une rente - Dommage donnant lieu à indemnisation

---

P.08.1776.F 4 februari 2009 AC nr. 92

De tenlastelegging foltering hangt niet af van de veelheid van de feiten, noch van het voortduren ervan in de tijd; de wet straft autonoom gewelddaden die gekenmerkt worden door de ernst van de handeling, in zoverre deze getuigt van volledig misprijzen voor het individu en de hevigheid van het opzettelijk aan het slachtoffer toegebrachte leed (1). (1) Zie Gedr.St., Kamer, 2001-2002, DOC 50 1387/001, Memorie van toelichting, nr. 23, p. 9 en 10, en Gedr.St., Kamer, 2001-2002, DOC 50 1387/006, p. 12.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Begrip - Foltering

- Art. 417bis, 1° Strafwetboek

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Foltering

- Art. 417bis, 1° Strafwetboek

L'incrimination de torture n'est subordonnée ni à la multiplicité des faits ni à leur prolongation dans le temps; la loi sanctionne de manière autonome des faits de violence caractérisés par la gravité de l'acte en tant qu'il traduit un mépris tout particulier de l'individu et par l'intensité des souffrances intentionnellement infligées à la victime (1). (1) Voir Doc. Parl., Ch. des Repr., sess. 2001-2002, DOC 50 1387/001, Exposé des motifs, n° 23, p. 9 et 10, et Doc. Parl., Ch. des Repr., sess. 2001-2002, DOC 50 1387/006, p. 12.

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Notion - Torture

- Art. 417bis, 1° Code pénal

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Torture

- Art. 417bis, 1° Code pénal

P.08.1778.F 11 maart 2009 AC nr. 192

Wanneer de strafvordering enkel is ingeleid door rechtstreekse dagvaarding vanwege de in het ongelijk gestelde burgerlijke partij, veroordeelt de rechter haar tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding aan de vrijgesproken beklaagde, doch niet aan de verzekeraar van laatstgenoemde.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtstreekse dagvaarding door de burgerlijke partij - Vrijgesproken beklaagde - Verzekeraar van de beklaagde - Rechtsplegingsvergoeding - Veroordeling van de burgerlijke partij

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 162bis en 194 Wetboek van Strafvordering

Lorsque la mise en mouvement de l'action publique ne procède que de la citation directe lancée par la partie civile qui succombe, le juge condamne celle-ci à payer une indemnité de procédure au prévenu acquitté, mais pas envers l'assureur de ce dernier.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Citation directe par la partie civile - Prévenu acquitté - Assureur du prévenu - Indemnité de procédure - Condamnation de la partie civile

- Art. 1022 Code judiciaire

- Art. 162bis et 194 Code d'Instruction criminelle

Wanneer de burgerlijke partij zich bij de door het openbaar ministerie ingestelde vervolgingen heeft aangesloten of optreedt tegen een beklaagde die ten gevolge van een beschikking tot verwijzing of een verwijzingsarrest naar het vonnisgerecht is verwezen, kan de rechter haar niet veroordelen tot een rechtsplegingsvergoeding aan de vrijgesproken beklaagde (1). (1) Zie Grondwettelijk Hof, 18 dec. 2008, J.T., 2009, p. 101.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Burgerlijke partij die zich bij de vervolgingen heeft aangesloten - Vrijgesproken beklaagde - Rechtsplegingsvergoeding - Veroordeling van de burgerlijke partij - Wettigheid

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

Lorsque la partie civile est jointe aux poursuites mues par le ministère public ou agit contre un prévenu déféré à la juridiction de jugement à la suite d'une ordonnance ou d'un arrêt de renvoi, le juge ne peut pas la condamner à une indemnité de procédure envers le prévenu acquitté (1). (1) Voir Cour const., 18 décembre 2008, J.T., 2009, p. 101.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Partie civile jointe aux poursuites - Prévenu acquitté - Indemnité de procédure - Condamnation de la partie civile - Légalité

- Art. 1022 Code judiciaire

- Artt. 162bis en 194 Wetboek van Strafvordering

- Art. 162bis et 194 Code d'Instruction criminelle

P.08.1785.N 20 januari 2009 AC nr. 50

Artikel 18, § 1, van het koninklijk besluit van 14 juli 2005 houdende uitvoering van de vordering (EEG) nr 3821/85 van 20 december 1985 betreffende het controleapparaat in het wegvervoer sluit niet uit dat deze bepaling ook van toepassing is op overtredingen, op 23 november 2005 in België begaan (1). (1) Art. 18, § 1, K.B. 14 juli 2005 vóór de vervanging bij artikel 7, 4°, K.B. 9 april 2007, B.S. 11 april 2007, inwerkingtreding 11 april 2007 (artikel 10).

VERVOER - Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Controleapparaat in het wegvervoer - Overtredingen - Vaststelling en bestraffing

L'article 18, § 1er, de l'arrêté royal du 14 juillet 2005 portant exécution du règlement (CEE) n° 3821/85 du 20 décembre 1985 concernant l'appareil de contrôle dans le domaine des transports par route n'exclut pas son application aux infractions commises en Belgique le 23 novembre 2005 (1). (1) Art. 18, § 1er, A.R. 14 juillet 2005 avant d'être remplacé par l'artikel 7, 4°, A.R. 9 avril 2007, M.B. 11 avril 2007, entrée en vigueur le 11 avril 2007 (artikel 10).

TRANSPORT - Transport de biens - Transport par terre. transport par route - Appareil de contrôle dans le domaine des transports - Infractions - Constatation et répression

Het staat slechts de procureur-generaal de magistraat aan te wijzen die bij toepassing van artikel 155, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek de strafvordering uitoefent; deze aanwijzing blijkt uit het optreden zelf van de magistraat van het openbaar ministerie en het komt de rechter niet toe deze aanwijzing te onderzoeken (1). (1) Cass., 26 mei 1999, AR P.99.0597.F, AC, 1999, nr 313.

OPENBAAR MINISTERIE - Strafvordering - Uitoefening - Gemeenrechtelijke misdrijven - Misdrijven over aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheid van de arbeidsgerechten - Aanwijzing van het openbaar ministerie door de procureur-generaal

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Uitoefening - Gemeenrechtelijke misdrijven - Misdrijven over aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheid van de arbeidsgerechten - Aanwijzing van het openbaar ministerie door de procureur-generaal - Beoordeling door de rechter

STRAFVORDERING - Uitoefening - Gemeenrechtelijke misdrijven - Misdrijven over aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheid van de arbeidsgerechten - Aanwijzing van het openbaar ministerie door de procureur-generaal

Il n'appartient qu'au procureur général de désigner le magistrat qui, en application de l'article 155, alinéa 2, du Code judiciaire, exerce l'action publique; cette désignation ressort de l'intervention même du magistrat du ministère public et n'est pas subordonnée à l'appréciation du juge (1). (1) Cass., 26 mai 1999, RG P.99.0597.F, Pas., 1999, n° 313.

MINISTERE PUBLIC - Action publique - Exercice - Délits de droit commun - Infractions en matière de compétences relevant des juridictions du travail - Désignation du ministère public par le procureur général

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Exercice - Délits de droit commun - Infractions en matière de compétences relevant des juridictions du travail - Désignation du ministère public par le procureur général - Appréciation par le juge

ACTION PUBLIQUE - Exercice - Délits de droit commun - Infractions en matière de compétences relevant des juridictions du travail - Désignation du ministère public par le procureur général

Wanneer het Hof bij de behandeling van een cassatieberoep geen kennis had van het neerleggen van een verzoekschrift door de eiser in cassatie en alzo heeft nagelaten de middelen ingeroepen in dat verzoekschrift te beantwoorden zodat de eiser, door omstandigheden onafhankelijk van zijn wil, verstoken werd van het recht op een arrest dat op die middelen antwoordt, trekt het Hof zijn vorig arrest in en doet het opnieuw uitspraak over de zaak (1). (1) Zie Cass., 7 juni 1995, AR P.95.0521.F, AC, 1995, nr 282.

CASSATIE - Arresten - vorm - Rechtspleging - Voeging - Strafzaken - Intrekking van een arrest

- Artt. 1113 en 1114 Gerechtelijk Wetboek

Lorsqu'à l'examen d'un pourvoi en cassation, la Cour n'avait pas connaissance du dépôt d'une requête par le demandeur en cassation et a ainsi omis de répondre aux moyens invoqués dans ladite requête, privant ainsi le demandeur, par des circonstances indépendantes de sa volonté, du droit à un arrêt répondant à ces moyens, la Cour rétracte son précédent arrêt et se prononce une nouvelle fois en la cause (1). (1) Voir Cass., 7 juin 1995, RG P.95.0521.F, Pas., 1995, n° 282.

CASSATION - Arrêts. forme - Procédure. jonction - Matière répressive - Rétractation d'un arrêt

- Art. 1113 et 1114 Code judiciaire

P.08.1787.F 14 januari 2009 AC nr. 30

De opdracht van de onderzoeksgerechten die met toepassing van artikel 72, Vreemdelingenwet uitspraak doen, is alleen om na te gaan of de tegen een vreemdeling genomen maatregelen van vrijheidsberoving of tot verwijdering van het grondgebied, in overeenstemming zijn met de wet; daaruit volgt dat geen onwettigheid kan worden afgeleid uit het feit alleen dat de administratieve overheid de vreemdeling een hechtenismaatregel oplegt die bij wet is bepaald, ook al konden er andere minder dwingende maatregelen worden genomen.

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Maatregel tot verwijdering - Onderzoeksgerechten - Opdracht - Overeenstemming met de wet

ONDERZOEKSGERECHTEN - Opdracht - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Maatregel tot verwijdering - Overeenstemming met de wet

La mission dévolue aux juridictions d'instruction qui statuent en application de l'article 72, alinéa 2, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers est de vérifier seulement si les mesures privatives de liberté ou d'éloignement du territoire frappant un étranger sont conformes à la loi; il s'ensuit qu'aucune illégalité ne saurait se déduire du seul fait que l'autorité administrative impose à l'étranger une mesure de détention prévue par la loi, alors même que d'autres mesures moins contraignantes pourraient être prises.

ETRANGERS - Privation de liberté - Mesure d'éloignement - Juridictions d'instruction - Mission - Conformité à la loi

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Mission - Etrangers - Privation de liberté - Mesure d'éloignement - Conformité à la loi

De rechtmatige detentie van een vreemdeling waartegen een uitwijzingsprocedure loopt, is op zichzelf geen onmenselijke of onterende behandeling; zij is het evenmin wanneer de lopende uitwijzingsprocedure voorlopig is opgeschort in afwachting van een beslissing over de aanvraag van die vreemdeling tot toekenning van het statuut van vluchteling (1). (1) Zie Cass., 31 juli 2001, AR P.01.1011.F, AC, 2001, nr 427.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.1 - Vreemdelingen - Terbeschikkingstelling van de regering met het oog op uitwijzing - Hechtenis om met dwang naar de grens terug te geleiden - Aanvraag van het statuut van vluchteling - Voorlopige opschorting van de uitwijzingsprocedure - Handhaving van de hechtenis - Onmenselijke en onterende behandeling

VREEMDELINGEN - Terbeschikkingstelling van de regering met het oog op uitwijzing - Hechtenis om met dwang naar de grens terug te geleiden - Aanvraag van het statuut van vluchteling - Voorlopige opschorting van de uitwijzingsprocedure - Handhaving van de hechtenis - EVRM - Onmenselijke en onterende behandeling

Ne constitue pas, en soi, un traitement inhumain ou dégradant, la détention régulière d'un étranger contre lequel une procédure d'expulsion est en cours; elle ne l'est pas davantage lorsque la procédure d'expulsion en cours est provisoirement tenue en suspens dans l'attente d'une décision sur la demande de cet étranger tendant à se voir reconnaître le statut de réfugié (1). (1) Voir Cass., 31 juillet 2001, RG P.01.1011.F, Pas., 2001, I, n° 427.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.1 - Etrangers - Mise à la disposition du gouvernement en vue d'expulsion - Détention pour ramener par la contrainte à la frontière - Demande du statut de réfugié - Suspension provisoire de la procédure d'expulsion - Maintien de la détention - Traitement inhumain et dégradant

ETRANGERS - Mise à la disposition du gouvernement en vue d'expulsion - Détention pour ramener par la contrainte à la frontière - Demande du statut de réfugié - Suspension provisoire de la procédure d'expulsion - Maintien de la détention - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Traitement inhumain et dégradant

P.08.1789.N 21 april 2009 AC nr. 262

Bij gebreke aan precisering van de aanvangsdatum in de vordering tot betaling van vergoedende intrest en bij ontstentenis van verweer daaromtrent, bepaalt de rechter vrij de aanvangsdatum van de vergoedende intrest, die echter niet voor het ontstaan van de schade mag liggen (1). (1) Zie: Cass., 22 dec. 2006, AR C.05.0210.N, A.C., 2006, nr 670.

INTEREST - Compensatoire interest - Aanvangsdatum - Bepaling door de feitenrechter

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Si la demande en paiement d'intérêts compensatoires ne précise pas de point de départ et que la défense n'y a pas égard, le juge détermine librement la date à compter de laquelle les intérêts compensatoires sont accordés, sans qu'elle puisse cependant être antérieure à la naissance du dommage (1). (1) Voir Cass., 22 décembre 2006, RG C.05.0210.N, Pas., 2006, n° 670.

INTERETS - Intérêts compensatoires - Date de départ - Fixation par le juge du fond

- Art. 1382 et 1383 Code civil

De enkele veroordeling tot een gevangenisstraf is nog geen maatregel die de individuele vrijheid beperkt als bedoeld in artikel 37, § 2, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Overlevering - Aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische rechterlijke autoriteit - Specialiteitsbeginsel - Vervolging en berechting voor een ander feit dan dat welke de reden tot overlevering was - Strafprocedure die geen aanleiding geeft tot de toepassing van een maatregel die de individuele vrijheid beperkt - Toepassing

- Art. 37, § 2, 3° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

La seule condamnation à une peine d'emprisonnement ne constitue pas en soi une mesure restreignant la liberté individuelle ainsi que le prévoit l'article 37, § 2, 3°, de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Remise - Mandat d'arrêt délivré par l'autorité judiciaire belge - Règle de la spécialité - Poursuite et jugement pour un fait autre que celui motivant la remise - Procédure pénale donnant lieu à l'application d'une mesure restreignant la liberté individuelle - Application

- Art. 37, § 2, 3° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

De rechter stelt onaantastbaar vast of er stilzwijgende afstand is van het specialiteitsbeginsel; het Hof toetst slechts of de feiten die de rechter vaststelt, zijn juridische gevolgtrekking kunnen verantwoorden.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Uitlevering - Benelux-uitleveringsverdrag - Specialiteitsbeginsel - Stilzwijgende afstand

- Art. 13.1, eerste lid, c Benelux-Verdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken

UITLEVERING - Benelux-uitleveringsverdrag - Specialiteitsbeginsel - Stilzwijgende afstand - Vaststelling door de rechter - Opdracht van het Hof

- Art. 13.1, eerste lid, c Benelux-Verdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken

Le juge constate souverainement s'il y a renonciation tacite à la règle de la spécialité; la Cour contrôle uniquement si les faits que le juge constate peuvent justifier les conséquences juridiques qu'il en a tirées.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR AUSSI: 810 MOYEN DE CASSATION - Extradition - Traité d'extradition Benelux du 27 juin 1962 - Règle de la spécialité - Renonciation tacite

- Art. 13.1, al. 1er, c Traité Benelux d'extradition et d'entraide judiciaire en matière pénale

EXTRADITION - Traité d'extradition Benelux du 27 juin 1962 - Règle de la spécialité - Renonciation tacite - Constatation par le juge - Mission de la Cour

- Art. 13.1, al. 1er, c Traité Benelux d'extradition et d'entraide judiciaire en matière pénale

---

Een persoon die overgeleverd is op grond van een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische rechterlijke autoriteit en die geen afstand deed van het specialiteitsbeginsel, kan toch worden vervolgd en berecht voor "enig ander feit" dan dat welk de reden tot zijn overlevering is geweest en dat strafbaar is gesteld met een vrijheidsstraf of met een tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel, zonder dat de toestemmingsprocedure hoeft te worden gevolgd, op voorwaarde dat tijdens de strafvervolging geen vrijheidsbeperkende maatregel wordt opgelegd; indien de persoon echter wordt veroordeeld tot een vrijheidsbeperkende straf of maatregel, kan die straf pas worden uitgevoerd indien toestemming is verleend (1). (1) HvJ C-388/08, Leymann en Pustovarov, (1 dec. 2008), voorlopig enkel te consulteren op www.curia.eu; Cass., 24 maart 2009, AR P.08.1881.N, AC, 2009, nr ...

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Overlevering - Geen afstand van het specialiteitsbeginsel - Ander feit dan dat welke de reden tot overlevering was - Ander feit strafbaar gesteld met een vrijheidsstraf of met een tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel - Veroordeling tot een vrijheidsbeperkende straf of maatregel - Aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische rechterlijke autoriteit - Vervolging en berechting zonder toestemming van de uitvoerende autoriteit - Uitvoering -

Une personne remise sur la base d'un mandat d'arrêt européen délivré par l'autorité judiciaire belge qui ne renonce pas à la règle de la spécialité, peut néanmoins être poursuivie et jugée pour "tout autre fait" que celui motivant sa remise et puni d'une peine d'emprisonnement ou d'une mesure privative de liberté sans qu'il faille suivre la procédure de consentement, pour autant que la procédure pénale n'ait pas donné lieu à l'application d'une mesure restreignant la liberté; si, cependant, la personne a été condamnée à une peine ou mesure restreignant sa liberté, cette peine ne peut être exécutée que si le consentement est donné (1). (1) C.J.C.E. C-388/08, Leymann et Pustovarov, (1er décembre 2008), provisoirement uniquement consultable sur www.curia.eu; Cass., 24 mars 2009, RG P.08.1881.N, Pas., 2009, n° ...

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Remise - Pas de renonciation à la règle de la spécialité - Fait autre que celui motivant la remise - Fait puni d'une peine d'emprisonnement ou d'une mesure privative de liberté - Condamnation à une peine ou mesure restrictive de liberté - Mandat d'arrêt délivré par l'autorité judiciaire belge - Poursuite et jugement sans le consentement de l'autorité d'exécution - Exécution - Condition

Voorwaarde

- Artt. 27, 2 en 3, c Kaderbesluit van de Raad van de E.U. van 13 juni 2002

- Artt. 37, § 1, en 37, § 2, 3e en 6e, laatste lid Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 27, 2 et 3, c Décision-cadre du Conseil de l'U.E. du 13 juin 2002

- Art. 37, §§ 1er et 2, 3° et 6°, dernier al. L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

Het specialiteitsbeginsel, krachtens hetwelk de persoon die aan België is uitgeleverd hier niet mag worden vervolgd voor feiten die werden gepleegd vóór zijn uitlevering en waarvoor de uitlevering niet werd verzocht, geldt evenwel onder meer niet langer wanneer de betrokken persoon vrijwillig afstand doet van het voordeel van de specialiteitsvoorwaarde; deze afstand die de rechter onaantastbaar vaststelt, kan ook stilzwijgend geschieden, voor zover hij duidelijk en vrij is.

UITLEVERING - Benelux-uitleveringsverdrag - Specialiteitsbeginsel - Afstand - Vaststelling door de rechter - Stilzwijgende afstand

- Art. 13.1, eerste lid, c Benelux-Verdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken

La règle de la spécialité, en vertu de laquelle la personne remise à la Belgique ne peut y être poursuivie pour des faits commis avant sa remise et pour lesquels cette remise n'a pas été demandée, ne s'applique cependant plus notamment lorsque la personne concernée a volontairement renoncé à bénéficier de cette clause de spécialité; cette renonciation qui est constatée souverainement par le juge peut également être tacite pour autant qu'elle soit manifeste et volontaire.

EXTRADITION - Traité d'extradition Benelux du 27 juin 1962 - Règle de la spécialité - Renonciation - Constatation par le juge - Renonciation tacite

- Art. 13.1, al. 1er, c Traité Benelux d'extradition et d'entraide judiciaire en matière pénale

P.08.1797.N 24 februari 2009 AC nr. 153

De appelrechters die voor een geheel van te last gelegde feiten deze op één na verjaard verklaren en voor het enige overblijvende feit dezelfde straf opleggen als de eerste rechter voor het geheel van de feiten samen opgelegde, verzwaren de door het beroepen vonnis opgelegde straf niet; eenparige stemmen zijn in dat geval dan ook niet vereist (1). (1) Cass., 30 maart 1982, A.C., 1981-1982, nr 457; Cass., 2 okt. 1979, A.C., 1979-1980, nr 74.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Eerste rechter die voor een geheel van te last gelegde feiten één enkele straf heeft uitgesproken - Rechters in hoger beroep die de feiten op één na verjaard verklaren - Veroordeling voor het overblijvende feit tot dezelfde straf als deze door de eerste rechter uitgesproken - Eenstemmigheid

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

Les juges d'appel qui déclarent prescrits l'ensemble des faits mis à charge à une exception près et infligent du chef du seul fait subsistant la même peine que celle infligée par le premier juge du chef de l'ensemble des faits, n'aggravent pas la peine infligée par le jugement entrepris; l'unanimité n'est donc pas requise en l'espèce (1). (1) Cass., 2 octobre 1979 (Bull. et Pas., 1979, I, 148); Cass., 30 mars 1982, RG 7252 (Bull. et Pas., 1982, I, 896).

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Peine unique prononcée par le premier juge du chef de l'ensemble des faits mis à charge - Juges d'appel qui déclarent les faits prescrits, à une exception près - Condamnation du chef du fait subsistant à la même peine que celle prononcée par le premier juge - Unanimité

- Art. 211bis Code d'Instruction criminelle

Geen wettelijke bepaling vereist dat, in geval van verhindering van een rechter, uit de stukken van de rechtspleging moet blijken wie de verhinderde rechter is, noch of die wettelijk verhinderd is.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Algemeen - Samenstelling van de zetel - Correctionele rechtbank - Rechter - Verhindering - Identiteit van de verhinderde rechter en redenen van verhindering - Vermelding in de stukken der rechtspleging

- Artt. 319 en 322 Gerechtelijk Wetboek

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Samenstelling van de zetel - Correctionele rechtbank - Rechter - Verhindering - Identiteit van de verhinderde rechter en redenen van verhindering - Vermelding in de stukken der rechtspleging

- Artt. 319 en 322 Gerechtelijk Wetboek

Aucune disposition légale ne requiert qu'en cas d'empêchement d'un juge, les pièces de la procédure doivent indiquer l'identité du juge empêché ou s'il a été légalement empêché.

TRIBUNAUX - Matière répressive - Généralités - Composition du siège - Tribunal correctionnel - Juge - Empêchement - Identité du juge empêché et motifs de l'empêchement - Indication dans les pièces de la procédure

- Art. 319 et 322 Code judiciaire

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Composition du siège - Tribunal correctionnel - Juge - Empêchement - Identité du juge empêché et motifs de l'empêchement - Indication dans les pièces de la procédure

- Art. 319 et 322 Code judiciaire

De rechtsplegingsvergoeding beoogd in artikel 162bis Wetboek van Strafvordering, maakt geen deel uit van de in artikel 162 van dat wetboek bedoelde kosten.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Algemeen - Kosten bedoeld in artikel 162 Sv. - Rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 162bis Sv. - Onderscheid

L'indemnité de procédure visée à l'article 162bis du Code d'instruction criminelle ne fait pas partie des frais visés à l'article 162 dudit code.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Généralités - Frais visés à l'article 162 du Code d'instruction criminelle - Indemnité de procédure visée à l'article 162bis du Code d'instruction criminelle - Distinction

---

Krachtens artikel 2, tweede lid, van het koninklijk besluit van 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van de advocaat, wordt voor de toepassing van dit artikel het bedrag van de vordering vastgesteld overeenkomstig de artikelen 557 tot 562 en 618 van het Gerechtelijk Wetboek; onder het bedrag van de vordering wordt aldus verstaan de som die in de inleidende akte wordt geëist of, indien de vordering in de loop van het geding is gewijzigd, de som die in de laatste conclusie wordt gevorderd (1). (1) Cass., 7 jan. 2009, AR P.08.0874.F, A.C., 2009, nr. 13.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - Bedrag van de vordering

Pour appliquer l'article 2, alinéa 2, de l'arrêté royal du 26 octobre 2007 fixant le tarif des indemnités de procédure visées à l'article 1022 du Code judiciaire et fixant la date d'entrée en vigueur des articles 1er à 13 de la loi du 21 avril 2007 relative à la répétibilité des honoraires et des frais, le montant de la demande est fixé conformément aux articles 557 à 562 et 618 du Code judiciaire, la demande s'entendant ainsi comme étant la somme demandée dans l'acte introductif ou, si la demande a été modifiée en cours d'instance, la somme demandée dans les dernières conclusions (1). (1) Cass., 7 janvier 2009, RG P.08.0874.F, Pas., 2009, n° 13.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Montant de la demande

---

Uit artikel 162bis, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, dat bepaalt dat de burgerlijke partij die rechtstreeks heeft gedagvaard en die in het ongelijk wordt gesteld, veroordeeld zal worden tot het aan de beklaagde betalen van de vergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek, waarbij de vergoeding wordt bepaald door het vonnis, volgt dat de burgerlijke partij niet kan veroordeeld worden tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding wanneer de beklaagde naar de correctionele rechtbank werd verwezen bij beschikking van de raadkamer, ook al wordt zij geheel of gedeeltelijk in het ongelijk gesteld (1). (1) Cass., 11 maart 2009, AR P.08.1778.F, A.C., 2009, nr. 192.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - Burgerlijke partij die in het ongelijk wordt gesteld - Beklaagde verwezen door de raadkamer - Veroordeling van de burgerlijke partij tot het betalen van de rechtsplegingsvergoeding - Wettigheid

Il résulte de l'article 162bis du Code d'instruction criminelle, en vertu duquel la partie civile qui aura lancé une citation directe et qui succombera sera condamnée envers le prévenu à l'indemnité visée à l'article 1022 du Code judiciaire, l'indemnité étant liquidée par le jugement, que la partie civile ne peut être condamnée au paiement de l'indemnité de procédure lorsque le prévenu est déféré au tribunal correctionnel à la suite de l'ordonnance de la chambre du conseil, même si elle a partiellement ou intégralement succombé (1). (1) Cass., 11 mars 2009, RG P.08.1778.F, Pas., 2009, n° 192.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Partie civile succombante - Prévenu déféré par la chambre du conseil - Condamnation de la partie civile au paiement de l'indemnité de procédure - Légalité

P.08.1816.N 27 januari 2009 AC nr. 70

De Hoge Commissie tot Bescherming van de Maatschappij beoordeelt op onaantastbare wijze, in feite, of de geestestoestand van de geïnterneerde voldoende verbeterd is en of de voorwaarden van reclassering vervuld zijn; de omstandigheid dat in een andere zaak wordt geoordeeld dat de betrokkene op het ogenblik van de uitspraak niet meer in een ernstige staat van geestesstoornis of van zwakzinnigheid verkeert, die hem ongeschikt maakt tot het controleren van zijn daden, staat niet eraan in de weg dat de voormelde commissie nadien anders oordeelt over de geestestoestand van de geïnterneerde (1). (1) Zie Cass., 15 jan. 1980, AC, 1979-1980, nr. 291; Cass., 19 jan. 1993, AR 7255, AC, 1993, nr. 37; Cass., 8 aug. 1990, AR 4720, AC, 1989-1990, nr. 644.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Hoge commissie - Beoordeling van de geestestoestand van een geïnterneerde - Beoordeling of de voorwaarden van reclassering vervuld zijn - Nieuwe vervolgingen na een eerdere internering - Oordeel van de feitenrechter dat betrokkene op het ogenblik van de uitspraak niet in ernstige staat van geestesstoornis verkeert

- Art. 18 Wet Bescherming Maatschappij

La Commission supérieure de défense sociale apprécie souverainement en fait si l'état mental de l'interné s'améliore suffisamment et si les conditions de sa réadaptation sont réunies; la décision en une autre cause selon laquelle l'intéressé ne se trouve plus au moment de la décision dans un état sérieux de trouble mental ou de débilité mentale qui le rend incapable de contrôler ses actes, n'empêche pas que la commission susmentionnée puisse ultérieurement se prononcer différemment sur l'état mental de l'interné (1). (1) Voir Cass., 15 janvier 1980 (Bull. et Pas., 1980, I, 556); Cass., 8 août 1990, RG 4720, Pas., 1990, n° 644; Cass., 19 janvier 1993, RG 7255, Pas., 1993, n° 37.

DEFENSE SOCIALE - Commission superieure - Appréciation de l'état mental d'un interné - Appréciation de l'observation des conditions de réadaptation - Nouvelles poursuites après un internement antérieur - Décision du juge du fond selon laquelle l'intéressé ne se trouve pas au moment du prononcé dans un état sérieux de trouble mental

- Art. 18 L. du 9 avril 1930

P.08.1817.N 21 april 2009 AC nr. 263

Het herstel in de oorspronkelijke toestand houdt niet in dat de plaats noodzakelijk moet worden hersteld in de materiële toestand die identiek is aan de toestand die vóór de bouwovertreding bestond; dit herstel kan ook inhouden dat de illegale constructie volledig of gedeeltelijk wordt afgebroken ook al stond er voor de bouwovertreding op die plaats een andere constructie (1). (1) Cass., 5 juni 2001, AR P.99.1455.N, AC, 2001, nr 331; Zie: Cass., 18 dec. 2001, AR P.99.1548.N, AC, 2001, nr 709.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Bevel om de plaats in de vorige staat te herstellen - Vorige staat

- Art. 149 Decr. Vl. Parlement 18 mei 1999

La remise en état des lieux en leur état antérieur n'implique pas que les lieux doivent nécessairement être remis dans un état matériel identique à la situation existant avant l'infraction en matière d'urbanisme; cette remise en état peut également impliquer que la construction illégale soit complètement ou partiellement démolie, même si une autre construction se trouvait à cet endroit avant l'infraction (1). (1) Cass., 5 juin 2001, RG P.99.1455.N, Pas., 2001, n° 331; voir: Cass., 18 décembre 2001, RG P.99.1548.N, Pas., 2001, n° 709.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Ordre de remettre les lieux en état - Etat antérieur

- Art. 149 Décr. du Parlement flamand du 18 mai 1999

Wanneer de herstelvordering door het bevoegde bestuur werd ingediend vooraleer de Hoge Raad voor het Herstelbeleid, bij gebrek aan oprichting ervan en goedkeuring van zijn huishoudelijk reglement, advies kon verlenen, is het op vrijwillig verzoek van de rechter door de Hoge Raad voor het Herstelbeleid verleende advies niet bindend, noch voor het bestuur, noch voor de rechter, zodat het niet eensluidend dient te zijn zo het bestuur in zijn vordering wil volharden en de rechter deze vordering wil toekennen (1). (1) Cass., 17 juni 2008, AR P.08.0256.N, AC, 2008, nr 376.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling

Lorsque l'action en réparation a été intentée par l'administration compétente avant que le Conseil supérieur de la politique de réparation n'ait pu rendre un avis, celui-ci n'ayant pas été créé et son règlement d'ordre intérieur n'ayant pas été approuvé, l'avis rendu à la libre demande du juge par le Conseil supérieur de la politique de réparation n'est contraignant ni pour l'administration, ni pour le juge, de sorte qu'il ne doit pas être conforme si l'administration veut persister dans son action et que le juge veut accueillir cette action (1). (1) Cass., 17 juin 2008, RG P.08.0256.N, Pas., 2008, n° 376.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue -

van een meerwaarde - Herstelvordering - Vordering ingediend vooraleer de Hoge Raad voor het Herstelbeleid advies kon verlenen - Advies verleend op vrijwillig verzoek van de rechter - Draagwijdte

- Artt. 149, § 1, 153, en 198bis Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

Action en réparation - Action intentée avant l'avis du Conseil supérieur de la politique de réparation - Avis rendu à la libre demande du juge - Portée

- Art. 149, § 1er, 153, et 198bis Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

---

P.08.1818.F 25 februari 2009 AC nr. 157

Het geheim van het gerechtelijk onderzoek, dat is vastgelegd in artikel 57, § 1, eerste lid, Sv., kan rechtvaardigen dat toezicht wordt uitgeoefend op de regelmatigheid van de telefoontap zonder dat de beklaagde inzage heeft gekregen van het onderzoek, zonder verband met de tegen hem ingestelde vervolgingen, in het kader waarvan die telefoontap was bevolen (1). (1) Zie Cass., 14 mei 2008, P.08.0188.F, AC, 2008, nr 294, met concl. adv.-gen. Vandermeersch in Pas.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Telefoontap - Onderzoek van de regelmatigheid - Inzage van het onderzoeksdossier van een andere zaak

- Artt. 57, § 1, 90ter, en 90quater, § 1, 1° Wetboek van Strafvordering

Consacré par l'article 57, § 1er, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, le secret de l'instruction peut justifier qu'il soit procédé au contrôle de la régularité des écoutes téléphoniques sans que le prévenu ait eu accès à l'instruction, étrangère aux poursuites mues à sa charge, dans le cadre de laquelle ces écoutes avaient été ordonnées (1). (1) Voir Cass., 14 mai 2008, RG P.08.0188.F, Pas., 2008, 294, avec concl. de M. Vandermeersch, avocat général.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Ecoutes téléphoniques - Contrôle de la régularité - Accès au dossier d'instruction dans une autre cause

- Art. 57, § 1er, 90ter, et 90quater, § 1er, 1° Code d'Instruction criminelle

---

De omstandigheid dat door het afluisteren van telefoongesprekken andere feiten zijn ontdekt dan die waarvoor de maatregel was bevolen, is geen grond van nietigheid van de aldus verkregen aanwijzingen; dergelijke telefoontap heeft niet het bij wet verboden verkennende karakter door het louter feit dat die maatregel, die regelmatig werd bevolen in het kader van een gerechtelijk onderzoek, inlichtingen heeft opgeleverd die de procureur des Konings ertoe gebracht hebben een tweede onderzoek te openen (1). (1) Zie Cass., 1 juni 2005, AR P.05.0725.F, AC, 2005, nr 308.

BEWIJS - Strafzaken - Allerlei - Onderzoek in strafzaken - Telefoontap - Ontdekking van andere feiten

- Artt. 90ter tot 90decies Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Telefoontap - Ontdekking van andere feiten

- Artt. 90ter tot 90decies Wetboek van Strafvordering

La circonstance que des écoutes téléphoniques ont permis de découvrir d'autres faits que ceux pour lesquels elles avaient été ordonnées ne constitue pas une cause de nullité affectant l'obtention des indices ainsi recueillis; de telles écoutes ne revêtent pas le caractère exploratoire prohibé par la loi du seul fait que, régulièrement ordonnées dans le cadre d'une instruction, elles ont livré des renseignements ayant amené le procureur du Roi à en ouvrir une autre (1). (1) Voir Cass., 1er juin 2005, RG P.05.0725.F, Pas., 2005, n° 308.

PREUVE - Matière répressive - Divers - Instruction en matière répressive - Ecoutes téléphoniques - Découverte d'autres faits

- Art. 90ter à 90decies Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Ecoutes téléphoniques - Découverte d'autres faits

- Art. 90ter à 90decies Code d'Instruction criminelle

Het arrest van een buitenlands opperste gerechtshof is geen wet in de zin van artikel 608 Ger.W.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Allerlei - Wet - Begrip - Arrest van een buitenlands opperste gerechtshof

- Art. 608 Gerechtelijk Wetboek

L'arrêt d'une cour suprême étrangère ne constitue pas une loi au sens de l'article 608 du Code judiciaire.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Divers - Loi - Notion - Arrêt d'une cour suprême étrangère

- Art. 608 Code judiciaire

Het Europees aanhoudingsbevel dat met het oog op het instellen van strafvervolging is uitgevaardigd, vermeldt de strafmaat die de wet voor het misdrijf bepaalt; het moet daarnaast niet nog de zwaarste straf vermelden die de dader van het misdrijf eventueel kan oplopen indien hij het in staat van herhaling heeft gepleegd.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Vormvereisten - Strafmaat die de wet voor het misdrijf bepaalt

Le mandat d'arrêt européen émis pour l'exercice de poursuites pénales indique l'échelle de peines prévue par la loi pour l'infraction; il ne doit pas indiquer, en outre, la peine plus élevée encourue le cas échéant par l'auteur de l'infraction ayant commis celle-ci en état de récidive.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exigences de forme - Echelle des peines prévue par la loi pour l'infraction

---

Wanneer de bewijzen die voor de bodemrechter worden aangevoerd afkomstig zijn van een telefoontap in een dossier dat hem niet is voorgelegd, oefent het vonnisgerecht toezicht uit op de wettigheid van de maatregel, op grond van de beschikking en de regelmatig in afschrift in het debat overgelegde stukken van uitvoering; de rechter moet in dat geval niet daarenboven nog onderzoeken of het gerechtelijk onderzoek waarmee hij niet is belast, de gegrondheid van de aanwijzingen, feiten en gronden uit de beschikking bevestigt.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Telefoontap - Bodemrechter - Bewijzen afkomstig van een telefoontap aangewend in een dossier dat niet is voorgelegd - Toezicht op de wettigheid van de maatregel

- Artt. 90ter, en 90quater, § 1, 1° Wetboek van Strafvordering

BEWIJS - Strafzaken - Allerlei - Bodemrechter - Bewijzen afkomstig van een telefoontap aangewend in een dossier dat niet is voorgelegd - Toezicht op de wettigheid van de maatregel

- Artt. 90ter, en 90quater, § 1, 1° Wetboek van Strafvordering

Lorsque les preuves invoquées devant le juge du fond proviennent d'écoutes téléphoniques réalisées dans le cadre d'un dossier qui ne lui est pas soumis, la juridiction de jugement contrôle la légalité de la mesure sur la base de l'ordonnance et des pièces d'exécution produites régulièrement en copie aux débats; le juge ne saurait être tenu, en pareil cas, d'examiner en outre si l'instruction dont il n'est pas saisi confirme le bien-fondé des indices, faits et motifs repris à l'ordonnance.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Ecoutes téléphoniques - Juge du fond - Preuves provenant d'écoutes téléphoniques réalisées dans un dossier non soumis - Contrôle de la légalité de la mesure

- Art. 90ter, et 90quater, § 1er, 1° Code d'Instruction criminelle

PREUVE - Matière répressive - Divers - Juge du fond - Preuves provenant d'écoutes téléphoniques réalisées dans un dossier non soumis - Contrôle de la légalité de la mesure

- Art. 90ter, et 90quater, § 1er, 1° Code d'Instruction criminelle

---

Noch de wet van 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel, noch enige andere wettelijke bepaling, doen de ontvankelijkheid van de strafvordering tegen de persoon die met het oog op het instellen van een vervolging wordt overgeleverd, afhangen van diens terugzending naar de uitvoerende Staat, nog vóór daarover in de uitvaardigende Staat uitspraak werd gedaan.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Ontvankelijkheid - Voorwaarden - Verwijzing van de persoon naar de uitvoerende Staat - Persoon die aan België wordt overgeleverd met het oop op de instelling van een vervolging - Strafvordering

STRAFVORDERING - Strafvordering tegen persoon die met oog op tenuitvoerlegging van Europees aanhoudingsbevel aan België wordt overgeleverd - Ontvankelijkheid - Voorwaarden - Verwijzing van de persoon naar de uitvoerende Staat

Ni la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen ni aucune autre disposition légale ne subordonnent la recevabilité de l'action publique exercée à charge de la personne remise pour l'exercice d'une poursuite, à son renvoi dans l'Etat d'exécution avant même qu'il ait été statué sur celle-ci dans l'Etat d'émission.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Recevabilité - Conditions - Renvoi de la personne dans l'Etat d'exécution - Personne remise à la Belgique pour l'exercice d'une poursuite - Action publique

ACTION PUBLIQUE - Action publique exercée à charge d'une personne remise à la Belgique en exécution d'un mandat d'arrêt européen - Recevabilité - Conditions - Renvoi de la personne dans l'Etat d'exécution

---

P.08.1821.N 13 oktober 2009 AC nr. 576

Uit het verslag aan de Koning bij het K.B. van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen blijkt dat artikel 85 Strafwetboek toepassing kan vinden op de inbreuken beoogd in dit besluit (1). (1) Verslag aan de Koning bij het K.B. van 31 mei 1933, Pasin., 1933, 141; zie Cass., 24 februari 1981, AC, 1980-81, nr. 375.

STRAF - Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Bijzondere wetten en verordeningen - K.B. van 31 mei 1933 - Bepalingen van boek I van het Strafwetboek - Toepassing - Artikel 85 Strafwetboek

- Art. 4 KB 31 mei 1933

Il ressort du rapport au Roi de l'arrêté royal du 31 mai 1933 concernant les déclarations à faire en matière de subventions, indemnités et allocations, que l'article 85 du Code pénal peut être applicable aux infractions prévues audit arrêté royal (1). (1) Rapport au Roi de l'arrêté royal du 31 mai 1933, Pasin., 1933, 141 ; voir Cass., 24 février 1981, Pas., 1980-81, n° 375.

PEINE - Circonstances attenuantes. causes d'excuse; voir aussi: 276/05 infraction - Lois et règlements particuliers - Arrêté royal du 31 mai 1933 - Dispositions du livre Ier du Code pénal - Application - Article 85 du Code pénal

- Art. 4 A.R. du 31 mai 1933

P.08.1823.N 21 april 2009 AC nr. 264

De schriftelijke vordering van de procureur des Konings aan de daartoe bevoegde personen om iemand rechtstreeks voor de strafrechtbank te dagvaarden, houdt diens beslissing in om strafvervolging in te stellen en is dus een daad van vervolging die de verjaring van de strafvordering stuit; de stuitende werking van die vordering hangt niet af van de feitelijke overmaking ervan aan een persoon bevoegd om de beklaagde te dagvaarden (1). (1) Zie: Cass., 26 april 1978, AC, 1978, 995.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Stuiting - Schriftelijke vordering van de procureur des Konings tot rechtstreekse dagvaarding voor de strafrechtbank - Draagwijdte

- Art. 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Le réquisitoire écrit du procureur du Roi adressé aux personnes compétentes aux fins de citation directe d'une personne devant la juridiction pénale, implique qu'il engage des poursuites pénales et représente donc un acte de poursuite interruptif de la prescription de l'action publique; l'effet interruptif de ce réquisitoire n'est pas subordonné à sa transmission de fait à une personne ayant qualité pour citer le prévenu (1). (1) Voir: Cass., 26 avril 1978 (Bull. et Pas., 1978, I, 985).

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Interruption - Réquisitoire écrit du procureur du Roi aux fins de citation directe devant la juridiction pénale - Portée

- Art. 22 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

---

P.08.1827.F 14 januari 2009 AC nr. 31

Het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat, om te beoordelen of er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat het verzoek van de buitenlandse overheid werd ingediend om een persoon te vervolgen of te straffen op grond van ras, religie, nationaliteit of politieke overtuiging, of dat de toestand van die persoon gevaar loopt te verergeren om één van die redenen, oordeelt dat het verslag van de wetsdokter niet uitsluit dat de door deze deskundige vastgestelde verwondingen door een ongeval kunnen zijn veroorzaakt, schendt de bewijskracht van dit verslag dat besluit dat "de medico-legale vaststellingen sporen met folterpraktijken zoals die zijn beschreven" door de persoon bedoeld in het verzoek tot uitlevering, "zowel wat de wijze van toebrengen van de verwondingen betreft als qua datering van de verwondingen".

BEWIJS - Strafzaken - Geschriften - Bewijskracht - Schending - Begrip - Passieve uitlevering - Buitenlands bevel tot aanhouding - Exequatur - Onderzoeksgerechten - Opdracht - Waarborg voor de eerbiediging van de grondrechten en non-discriminatie clausule -

Viole la foi due au rapport du médecin légiste concluant que "les constatations médico-légales sont compatibles avec les faits de torture tels qu'ils sont rapportés" par la personne faisant l'objet de la demande d'extradition, "et ce, tant en termes de mécanisme lésionnel que de datation des lésions", l'arrêt de la chambre des mises en accusation qui, pour apprécier s'il existe des raisons sérieuses de croire que la demande de l'autorité étrangère a été présentée aux fins de poursuivre ou de punir cette personne pour des considérations de race, de religion, de nationalité ou d'opinions politiques, ou que la situation de cette personne risque d'être aggravée pour l'une ou l'autre de ces raisons, considère que ce rapport n'exclut pas le caractère accidentel des lésions constatées par l'expert.

PREUVE - Matière répressive - Preuve littérale - Foi due aux actes - Violation - Notion - Extradition passive - Mandat d'arrêt étranger - Exequatur - Juridictions d'instruction - Mission - Garantie du respect des droits fondamentaux et clause de non-discrimination - Risque de

Risico op marteling - Geneeskundig onderzoek van de persoon bedoeld in het verzoek tot uitlevering - Verslag van de wetsdokter

- Artt. 1319, 1320 en 1322 Burgerlijk Wetboek

- Art. 2bis, eerste lid Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Buitenlands bevel tot aanhouding - Exequatur - Onderzoeksgerechten - Opdracht - Waarborg voor de eerbiediging van de grondrechten en non-discriminatie clausule - Risico op marteling - Geneeskundig onderzoek van de persoon bedoeld in het verzoek tot uitlevering - Verslag van de wetsdokter - Schriftelijk bewijs - Bewijskracht - Miskenning

- Artt. 1319, 1320 en 1322 Burgerlijk Wetboek

- Art. 2bis, eerste lid Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

tortures - Examen médical de la personne faisant l'objet de la demande d'extradition - Rapport du médecin légiste

- Art. 1319, 1320 et 1322 Code civil

- Art. 2bis, al. 1er L. du 15 mars 1874 sur les extraditions

EXTRADITION - Extradition passive - Mandat d'arrêt étranger - Exequatur - Juridictions d'instruction - Mission - Garantie du respect des droits fondamentaux et clause de non-discrimination - Risque de tortures - Examen médical de la personne faisant l'objet de la demande d'extradition - Rapport du médecin légiste - Preuve littérale - Foi due aux actes - Violation

- Art. 1319, 1320 et 1322 Code civil

- Art. 2bis, al. 1er L. du 15 mars 1874 sur les extraditions

P.08.1836.F 25 maart 2009 AC nr. 216

Wanneer de raadkamer de beklaagde naar de correctionele rechtbank heeft verwezen wegens onopzettelijke doodslag naar aanleiding van een verkeersongeval, alcoholintoxicatie, rijden in staat van dronkenschap en vluchtmisdrijf, en de correctionele rechtbank zich onbevoegd heeft verklaard om van het geheel van de feiten kennis te nemen op grond dat deze tot de bevoegdheid van de politierechtbank behoren, vernietigt het Hof, op een verzoek tot regeling van rechtsgebied en op grond van de vaststelling dat tegen de beschikking van de raadkamer alsnog geen rechtsmiddel openstaat, dat het vonnis van de correctionele rechtbank kracht van gewijsde heeft en dat de politierechtbank kennisneemt van de misdrijven omschreven in de wetten en verordeningen op het wegverkeer alsook van de wanbedrijven omschreven in de artt. 418 tot 420 Sw., wanneer de doding, de slagen en verwondingen het gevolg zijn van een verkeersongeval, de beschikking van de raadkamer, in zoverre deze de beklaagde naar de correctionele rechtbank verwijst, en verwijst het de zaak naar de raadkamer van dezelfde rechtbank, anders samengesteld (1). (1) Zie Cass., 20 nov. 1996, AR P.96.1307.F, AC, 1996, nr 445. Dit arrest heeft de zaak naar het hof van beroep, kamer van inbeschuldigingstelling, verwezen. De verwijzing naar de kamer van inbeschuldigingstelling is verantwoord om, ingeval de correctionele rechtbank onbevoegd is, de mogelijkheid tot verwijzing naar het hof van assisen te behouden. Aangezien de zaak hier uitsluitend tot de bevoegdheid van de politierechtbank behoort, is de omweg langs de kamer van inbeschuldigingstelling niet verantwoord.

Lorsque la chambre du conseil a renvoyé le prévenu devant le tribunal correctionnel du chef d'homicide involontaire dans le cadre d'un accident de la circulation, d'imprégnation alcoolique, de conduite en état d'ivresse et de délit de fuite et que le tribunal correctionnel s'est déclaré incompétent pour connaître de l'ensemble des faits au motif qu'ils relèvent de la compétence du tribunal de police, la Cour, saisie d'une requête en règlement de juges, constatant qu'aucun recours ne peut à ce moment être exercé contre l'ordonnance de renvoi, que le jugement du tribunal correctionnel est passé en force de chose jugée et que le tribunal de police connaît des infractions aux lois et règlements sur le roulage ainsi que des délits prévus aux articles 418 à 420 du Code pénal, lorsque l'homicide, les coups ou blessures résultent d'un accident de la circulation, annule l'ordonnance de la chambre du conseil en tant qu'elle renvoie le prévenu devant le tribunal correctionnel et renvoie la cause à la chambre du conseil du même tribunal, autrement composée (1). (1) Voir Cass., 20 novembre 1996, RG P.96.1307.F, Pas., 1996, n° 445. Cet arrêt a renvoyé la cause à la cour d'appel, chambre des mises en accusation. Le renvoi à la chambre des mises en accusation se justifie, en cas d'incompétence du tribunal correctionnel, pour réserver la possibilité d'un renvoi aux assises. S'agissant d'une affaire de la compétence exclusive du tribunal de police, le détour par la chambre des mises en accusation ne se justifie pas.

REGELING VAN RECHTSGEBIED - Strafzaken - Tussen onderzoeksgerecht en vonnisgerecht - Aard van het misdrijf - Slagen en verwondingen - Onopzettelijk doden - Wegverkeer

- Artt. 418 tot 420 Strafwetboek

- Artt. 525 en 526 Wetboek van Strafvordering

REGLEMENT DE JUGES - Matière répressive - Entre juridictions d'instruction et juridictions de jugement - Nature de l'infraction - Coups ou blessures - Homicide involontaire - Roulage

- Art. 418 à 420 Code pénal

- Art. 525 et 526 Code d'Instruction criminelle

- Art. 138, 6° en 6°bis Wetboek van Strafvordering

- Art. 138, 6° et 6°bis Code d'Instruction criminelle

Wanneer de doding en/of de onopzettelijke slagen en verwondingen die de beklaagde worden tenlastegelegd, het gevolg lijken te zijn van een verkeersongeval, is de correctionele rechtbank niet bevoegd om kennis ervan te nemen (1). (1) Zie Cass., 20 nov. 1996, AR P.96.1307.F, AC, 1996, nr 445. Dit arrest heeft de zaak naar het hof van beroep, kamer van inbeschuldigingstelling, verwezen. De verwijzing naar de kamer van inbeschuldigingstelling is verantwoord om, ingeval de correctionele rechtbank onbevoegd is, de mogelijkheid tot verwijzing naar het hof van assisen te behouden. Aangezien de zaak hier uitsluitend tot de bevoegdheid van de politierechtbank behoort, is de omweg langs de kamer van inbeschuldigingstelling niet verantwoord.

Lorsque l'homicide et/ou les coups ou blessures involontaires reprochés au prévenu paraissent résulter d'un accident de la circulation, le tribunal correctionnel est incompétent pour en connaître (1). (1) Voir Cass., 20 novembre 1996, RG P.96.1307.F, Pas., 1996, n° 445. Cet arrêt a renvoyé la cause à la cour d'appel, chambre des mises en accusation. Le renvoi à la chambre des mises en accusation se justifie, en cas d'incompétence du tribunal correctionnel, pour réserver la possibilité d'un renvoi aux assises. S'agissant d'une affaire de la compétence exclusive du tribunal de police, le détour par la chambre des mises en accusation ne se justifie pas.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Slagen en verwondingen - Doden - Onopzettelijk toebrengen van verwondingen en onopzettelijk doden - Wegverkeer

- Artt. 418 tot 420 Strafwetboek

- Art. 138, 6° en 6°bis Wetboek van Strafvordering

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Onopzettelijk toebrengen van verwondingen en onopzettelijk doden - Wegverkeer - Bevoegdheid

- Artt. 418 tot 420 Strafwetboek

- Art. 138, 6° en 6°bis Wetboek van Strafvordering

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Coups et blessures - Homicide - Involontaires - Roulage

- Art. 418 à 420 Code pénal

- Art. 138, 6° et 6°bis Code d'Instruction criminelle

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Involontaires - Roulage - Compétence

- Art. 418 à 420 Code pénal

- Art. 138, 6° et 6°bis Code d'Instruction criminelle

P.08.1842.N 3 maart 2009 AC nr. 168

Op het enkel hoger beroep van de beklaagde kan zijn toestand niet worden verergerd; hij kan o.a. niet worden veroordeeld wegens misdrijven die de eerste rechter ter zijde heeft gelaten (1). (1) Cass., 20 dec. 1976, A.C., 1977, 440.

Sur le seul appel du prévenu, la situation de celui-ci ne peut pas être aggravée; il ne peut notamment être condamné du chef d'infractions écartées par le premier juge (1). (1) Cass., 20 déc. 1976, Pas., 1977, 441.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Strafvordering - Hoger beroep alleen van de beklaagde - Verzwaring van de toestand - Wettigheid

- Artt. 199 en 202 Wetboek van Strafvordering

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Action publique - Appel uniquement du prévenu - Aggravation de la situation - Légalité

- Art. 199 et 202 Code d'Instruction criminelle

Op het enkel hoger beroep van de beklaagde kan zijn toestand niet worden verergerd; hij kan o.a. niet worden veroordeeld wegens misdrijven die de eerste rechter ter zijde heeft gelaten (1). (1) Cass., 20 dec. 1976, AC, 1977, 440.

Sur le seul appel du prévenu, la situation de celui-ci ne peut pas être aggravée; il ne peut notamment être condamné du chef d'infractions écartées par le premier juge (1). (1) Cass., 20 déc. 1976, Pas., 1977, 441.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Hoger beroep alleen van de beklaagde - Verzwaring van de toestand - Wettigheid

- Artt. 199 en 202 Wetboek van Strafvordering

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Appel uniquement du prévenu - Aggravation de la situation - Légalité

- Art. 199 et 202 Code d'Instruction criminelle

P.08.1853.N 5 mei 2009 AC nr. 293

De beslissing van de strafrechter die de beklaagde op vordering van de stedenbouwkundige inspecteur beveelt de plaats in de vorige toestand te herstellen of het strijdige gebruik te staken, is geen straf naar Belgisch recht maar een maatregel van burgerlijke aard; het voorschrift van artikel 211bis Wetboek van Strafvordering is op deze beslissing noch op de dwangsom die de appelrechter eraan toevoegt, toepasselijk (1). (1) Cass., 28 okt. 2008, AR P.08.0880.N, A.C., 2008, nr ...

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Stedenbouw - Herstelvordering - Aard van de maatregel - Gevolg - Eenparigheid

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Aard van de maatregel - Gevolg - Eenparigheid

La décision du juge pénal ordonnant, à la demande de l'inspecteur urbaniste, au prévenu la remise des lieux en leur état antérieur ou la suspension de l'usage contraire, ne constitue pas une peine au sens du droit belge mais une mesure de caractère civil; la prescription de l'article 211bis du Code d'instruction criminelle n'est pas applicable à cette décision, ni à l'astreinte imposée par le juge d'appel (1). (1) Cass., 28 octobre 2008, RG P.08.0880.N, Pas., 2008, n° ...

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Urbanisme - Demande de remise en état des lieux - Nature de la mesure - Conséquence - Unanimité

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Demande de remise en état des lieux - Nature de la mesure - Conséquence - Unanimité

Voor zover het bestuur bij het parket een herstelvordering inzake stedenbouw formuleert, neemt het openbaar ministerie bij het uitoefenen van de strafvervolging deze herstelvordering waar voor de strafrechter, zodat, indien het openbaar ministerie hoger beroep instelt "tegen alle schikkingen op strafgebied", ook de herstelvordering aanhangig is in hoger beroep (1). (1) Cass., 11 sept. 2001, AR P.99.0324.N, A.C., 2001, nr 455 met concl. O.M.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Stedenbouw - Herstelvordering - Hoger beroep van het openbaar ministerie

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Hoger beroep van het openbaar ministerie

Pour autant que l'administration formule une demande de remise en état des lieux en matière d'urbanisme près le parquet, le ministère public, en exerçant l'action publique, exerce cette demande de remise en état devant le juge pénal, de sorte que l'appel formé par le ministère public "contre toutes les décisions rendues sur l'action publique" saisit également le juge d'appel de la décision rendue sur la demande de remise en état des lieux (1). (1) Cass., 11 septembre 2001, RG P.99.0324.N, Pas., 2001, n° 455 avec concl. M.P.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Urbanisme - Demande de remise en état des lieux - Appel du ministère public

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Demande de remise en état des lieux - Appel du ministère public

---

P.08.1860.F 14 januari 2009 AC nr. 32

In strafzaken bestaat geen algemeen rechtsbeginsel "van evenredigheid" (1). (1) Cass., 1 feb. 1995, AR P.95.1545.F, AC, 1995, nr 62.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Evenredigheidsbeginsel - Strafzaken

Il n'existe, en matière répressive, aucun principe général du droit dit "de proportionnalité" (1). (1) Cass., 1er février 1995, RG P.95.1545.F, Pas., 1995, I, n° 62.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Principe de proportionnalité - Matière répressive

---

Indien nà het vonnis waarbij een beperkte detentie wordt toegekend, maar vóór de uitvoering ervan, zich een situatie voordoet die onverenigbaar is met de voorwaarden die in deze beslissing zijn bepaald, kan de strafuitvoeringsrechtbank op vordering van het openbaar ministerie een nieuwe beslissing nemen, inclusief de intrekking van de toegekende maatregel; die intrekking kan gegrond zijn op een onverenigbaarheid die afgeleid wordt uit de miskenning van de vastgestelde voorwaarden.

STRAFUITVOERING - Vrijheidsstraf - Strafuitvoeringsrechtbank - Strafuitvoeringsmodaliteiten - Beslissing tot toekenning van een

S'il se produit, après le jugement d'octroi d'une détention limitée, mais avant son exécution, une situation incompatible avec les conditions fixées dans cette décision, le tribunal de l'application des peines peut, sur réquisitoire du ministère public, prendre une nouvelle décision, en ce compris le retrait de la mesure octroyée; ce retrait peut être fondé sur une incompatibilité déduite de la méconnaissance des conditions fixées.

APPLICATION DES PEINES - Peine privative de liberté - Tribunal de l'application des peines - Modalités d'exécution de la peine -

beperkte detentie - Toestand onverenigbaar met de vastgestelde voorwaarden - Intrekking van de maatregel - Miskenning van de vastgestelde voorwaarden - Nieuwe beslissing - Redenen

- Art. 61, § 1 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Décision d'octroi d'une détention limitée - Situation incompatible avec les conditions fixées - Retrait de la mesure - Méconnaissance des conditions fixées - Nouvelle décision - Motifs

- Art. 61, § 1er L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

---

P.08.1881.N 24 maart 2009 AC nr. 214

De enkele veroordeling tot een gevangenisstraf is nog geen maatregel die de individuele vrijheid beperkt als bedoeld in artikel 37, § 2, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Overlevering - Aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische rechterlijke autoriteit - Specialiteitsbeginsel - Vervolging en berechting voor een ander feit dan dat welke de reden tot overlevering was - Strafprocedure die geen aanleiding geeft tot de toepassing van een maatregel die de individuele vrijheid beperkt - Toepassing

- Art. 37, § 2, 3° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

La seule condamnation à une peine d'emprisonnement ne constitue pas en soi une mesure restreignant la liberté individuelle du demandeur ainsi que le prévoit l'article 37, § 2, 3° de la loi du 19 décembre 2003.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Remise - Mandat d'arrêt délivré par l'autorité judiciaire belge - Règle de la spécialité - Poursuite et jugement pour un fait autre que celui motivant la remise - Procédure pénale donnant lieu à l'application d'une mesure restreignant la liberté individuelle - Application

- Art. 37, § 2, 3° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

De rechter stelt onaantastbaar vast of er stilzwijgende afstand is van het specialiteitsbeginsel; het Hof toetst slechts of de feiten die de rechter vaststelt, zijn juridische gevolgtrekking kunnen verantwoorden.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Vaststelling door de rechter - Overlevering - Stilzwijgende afstand - Aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische rechterlijke autoriteit - Specialiteitsbeginsel - Opdracht van het Hof

- Art. 37, § 1 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Europees aanhoudingsbevel - Aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische rechterlijke autoriteit - Overlevering - Specialiteitsbeginsel - Stilzwijgende afstand

- Art. 37, § 1 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

Le juge apprécie souverainement s'il y a renonciation tacite à la règle de la spécialité; la Cour contrôle uniquement si les faits que le juge constate peuvent justifier les conséquences juridiques qu'il en a tirées.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Constatation par le juge - Remise - Renonciation tacite - Mandat d'arrêt délivré par l'autorité judiciaire belge - Règle de la spécialité - Mission de la Cour

- Art. 37, § 1er L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR AUSSI: 810 MOYEN DE CASSATION - Mandat d'arrêt européen - Mandat d'arrêt délivré par l'autorité judiciaire belge - Remise - Règle de la spécialité - Renonciation tacite

- Art. 37, § 1er L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

Een persoon die overgeleverd is op grond van een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische rechterlijke autoriteit en die geen afstand deed van het specialiteitsbeginsel, kan toch worden vervolgd en berecht voor "enig ander feit" dan dat welk de reden tot zijn overlevering is geweest en dat strafbaar is gesteld met een vrijheidsstraf of met een tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel, zonder dat de toestemmingsprocedure hoeft te worden gevolgd, op voorwaarde dat tijdens de strafvervolging geen vrijheidsbeperkende maatregel wordt opgelegd; indien de persoon echter wordt veroordeeld tot een vrijheidsbeperkende straf of maatregel, kan die straf pas worden uitgevoerd indien toestemming is verleend (1). (1) HvJ C-388/08, Leymann en Pustovarov, (1 dec. 2008), voorlopig enkel te consulteren op www.curia.eu

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Overlevering - Aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische rechterlijke autoriteit - Geen afstand van het specialiteitsbeginsel - Ander feit dan dat welke de reden tot overlevering was - Ander feit strafbaar gesteld met een vrijheidsstraf of met een tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel - Vervolging en berechting zonder toestemming van de uitvoerende autoriteit - Veroordeling tot een vrijheidsbeperkende straf of maatregel - Uitvoering - Voorwaarde

- Artt. 27, 2 en 3, c Kaderbesluit van de Raad van de E.U. van 13 juni 2002

- Artt. 37, § 1, en 37, § 2, 3e en 6e, laatste lid Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

Une personne remise sur la base d'un mandat d'arrêt européen délivré par l'autorité judiciaire belge qui ne renonce pas à la règle de la spécialité, peut néanmoins être poursuivie et jugée pour "tout autre fait" que celui motivant sa remise et puni d'une peine d'emprisonnement ou d'une mesure privative de liberté sans qu'il faille suivre la procédure de consentement, pour autant que la procédure pénale n'ait pas donné lieu à l'application d'une mesure restrictive de liberté; si, cependant, la personne a été condamnée à une peine ou mesure restreignant sa liberté, l'exécution de cette peine est conditionnée à la délivrance d'un consentement (1). (1) C.J.C.E. C-388/08, Leymann et Pustovarov, (1er décembre 2008), provisoirement uniquement consultable sur www.curia.eu.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Remise - Mandat d'arrêt délivré par l'autorité judiciaire belge - Pas de renonciation à la règle de la spécialité - Fait autre que celui motivant la remise - Fait puni d'une peine d'emprisonnement ou d'une mesure privative de liberté - Poursuivre et trancher sans consentement de l'autorité d'exécution - Condamnation à une peine ou mesure restrictive de liberté - Exécution - Condition

- Art. 27, 2 et 3, c Décision-cadre du Conseil de l'U.E. du 13 juin 2002

- Art. 37, §§ 1er et 2, 3° et 6°, dernier al. L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

Het specialiteitsbeginsel, krachtens hetwelk de persoon die aan België is uitgeleverd hier niet mag worden vervolgd voor feiten die werden gepleegd vóór zijn uitlevering en waarvoor de uitlevering niet werd verzocht, geldt evenwel onder meer niet langer wanneer de betrokken persoon vrijwillig afstand doet van het voordeel van de specialiteitsvoorwaarde; deze afstand die de rechter onaantastbaar vaststelt, kan ook stilzwijgend geschieden, voor zover hij duidelijk en vrij is.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Vaststelling door de rechter - Overlevering - Stilzwijgende afstand - Aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische rechterlijke autoriteit - Specialiteitsbeginsel - Afstand

- Art. 37, § 1 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

La règle de la spécialité, en vertu de laquelle la personne remise à la Belgique ne peut y être poursuivie pour des faits commis avant sa remise et pour lesquels cette remise n'a pas été demandée, ne s'applique cependant plus notamment lorsque la personne concernée a volontairement renoncé à bénéficier de cette clause de spécialité; cette renonciation qui est constatée souverainement par le juge peut également être tacite pour autant qu'elle soit manifeste et volontaire.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Constatation par le juge - Remise - Renonciation tacite - Mandat d'arrêt délivré par l'autorité judiciaire belge - Règle de la spécialité - Renonciation

- Art. 37, § 1er L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

P.08.1893.F 7 oktober 2009 AC nr. 560

Het recht van de beklaagde om in bijzonderheden op de hoogte te worden gesteld van de aard en de reden van de tegen hem ingebrachte telastlegging en het algemeen beginsel van het recht van verdediging vereisen niet dat de feitelijke gegevens waarop de vervolging is gegrond uitdrukkelijk in de telastlegging worden geformuleerd; het volstaat dat de beklaagde van deze feitelijke gegevens kennis kan nemen om zijn recht van verdediging ten volle te kunnen uitoefenen (1). (1) Zie Cass., 19 jan. 1999, AR P.97.0599.N, AC, 1999, nr. 30; Cass., 23 mei 2001, AR P.01.0218.F, AC, 2001, nr. 306; Cass., 12 nov. 2002, AR P.01.0962.N, AC, 2002, nr. 597

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Beklaagde op de hoogte gesteld van de hem ten laste gelegde feiten

- Art. 6.3, a Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Strafzaken - Beklaagde op de hoogte gesteld van de hem ten laste gelegde feiten

- Art. 6.3, a Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Le droit du prévenu à être informé, d'une manière détaillée, de la nature et de la cause de la prévention qui lui est reprochée et le principe général du droit relatif aux droits de la défense ne requièrent pas que les éléments de fait qui fondent la poursuite soient explicités dans la prévention; il suffit que le prévenu puisse prendre connaissance de ces éléments de fait afin d'assurer le plein exercice de ses droits de défense (1). (1) Voir Cass., 19 janvier 1999, RG P.97.0599.N, Pas., 1999, n° 30; Cass., 23 mai 2001, RG P.01.0218.F, Pas., 2001, n° 306; Cass., 12 novembre 2002, RG P.01.0962.N, Pas., 2002, n° 597.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Prévenu informé des faits mis à sa charge

- Art. 6, § 3, a Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Matière répressive - Prévenu informé des faits mis à sa charge

- Art. 6, § 3, a Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

De verwerping van een verweermiddel als ongeloofwaardig, miskent als dusdanig het vermoeden van onschuld niet dat door artikel 6.2 E.V.R.M. wordt gewaarborgd (1). (1) Zie Cass., 15 jan. 1991, AR 2153, AC, 1990-1991, nr. 249. Het openbaar ministerie van zijn kant concludeerde tot verwerping maar was van mening dat het tweede middel kritiek uitoefende op de redenen van het bestreden arrest betreffende de burgerlijke rechtsvordering (bestreden arrest, bladzijde 7, subtitel "Au civil"), inzonderheid de redenen over de omvang van de schade. Het tweede middel voerde de schending aan van artikel 6.2. van het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden en de miskenning van het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld. Volgens het openbaar ministerie faalde het middel bijgevolg naar recht. Artikel 6.2 van het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden en het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld regelen immers de bewijslast niet inzake de raming van de schade (zie Cass., 6 dec. 2000, AR P.00.1250.F, AC, 2000, nr. 673). (Art. 6.2 E.V.R.M.; Algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld).

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Strafzaken - Vermoeden van onschuld - Verweermiddel - Verwerping

- Art. 6.2 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafzaken - Vermoeden van onschuld - Verweermiddel - Verwerping

Le rejet d'une défense comme étant dénuée de tout élément de nature à lui donner crédit ne méconnaît pas, en soi, la présomption d'innocence garantie par l'article 6.2. de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (1). (1) Voir Cass., 15 janvier 1991, RG 2153, Pas. 1991, n° 249. Le ministère public, quant à lui, concluait au rejet mais il était d'avis que le second moyen critiquait les motifs de l'arrêt attaqué concernant l'action civile (arrêt attaqué, page 7, sous-titre "Au civil"), spécialement ceux portant sur l'étendue du dommage. Le second moyen invoquait la violation de l'article 6.2. de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et du principe général du droit relatif à la présomption d'innocence. Le moyen semblait donc manquer en droit au ministère public. En effet, l'article 6.2. de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et le principe général du droit relatif à la présomption d'innocence ne régissent pas la charge de la preuve en matière d'évaluation du préjudice (voir Cass., 6 décembre 2000, RG P.00.1250.F, Pas. 2000, n° 673).

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 - Matière répressive - Présomption d'innocence - Défense - Rejet

- Art. 6, § 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Matière répressive - Présomption d'innocence - Défense - Rejet

- Art. 6.2 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 6, § 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Hoewel het recht van de beklaagde om nauwkeurig op de hoogte te worden gesteld van de aard en de reden van de tegen hem ingebrachte telastlegging en het algemeen beginsel van het recht van verdediging vereisen dat een beklaagde voldoende op de hoogte wordt gesteld van de hem ten laste gelegde feiten, schrijft geen enkele bepaling voor dat die inlichting alleen kan voortvloeien uit een beschikking van verwijzing of een dagvaarding; die inlichting kan met name ook verleend worden aan de hand van stukken uit het strafdossier of van een conclusie van de benadeelde partij, waarvan de beklaagde kennis heeft kunnen nemen en waarover hij voor de bodemrechters zijn recht van verdediging vrij heeft kunnen uitoefenen (1). (1) Zie Cass., 23 mei 2001, AR P.01.0218.F, AC, 2001, nr. 306.

Si le droit du prévenu à être informé, d'une manière détaillée, de la nature et de la cause de la prévention qui lui est reprochée et si le principe général du droit relatif aux droits de la défense requièrent qu'un prévenu soit suffisamment informé des faits mis à sa charge, aucune disposition ne prévoit que cette information puisse uniquement résulter d'une ordonnance de renvoi ou d'une citation; une telle information peut également être donnée au moyen, notamment, des pièces du dossier répressif ou des conclusions de la partie préjudiciée, dont le prévenu a pu prendre connaissance et au sujet desquelles il a pu librement exercer ses droits de défense devant les juges du fond (1). (1) Voir Cass., 23 mai 2001, RG P.01.0218.F, Pas., 2001, n° 306.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Strafzaken - Beklaagde op de hoogte gesteld van de hem ten laste gelegde feiten - Wijze

- Art. 6.3, a Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Beklaagde op de hoogte gesteld van de hem ten laste gelegde feiten - Wijze

- Art. 6.3, a Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Matière répressive - Prévenu informé des faits mis à sa charge - Modalités

- Art. 6, § 3, a Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Prévenu informé des faits mis à sa charge - Modalités

- Art. 6, § 3, a Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

P.08.1898.F 2 december 2009 AC nr. 713

In geval van gedeelde aansprakelijkheid tussen de getroffene en de veroorzaker van het ongeval moet de rechter, bij de berekening van de vergoeding die de dader aan de getroffene wegens diens arbeidsongeschiktheid verschuldigd is, eerst de door hem in aanmerking genomen aansprakelijkheidscoëfficiënt toepassen op het gederfde loon en pas achteraf mag hij daarvan de bedragen aftrekken die de Z.I.V.-instelling uit dien hoofde aan de getroffene heeft betaald (1). (1) Cass., 6 jan. 1993, AR 9980, AC, 1993, nr 7.

En cas de partage de responsabilité entre la victime et l'auteur d'un accident, le juge doit, pour calculer l'indemnité due par l'auteur à la victime en raison de l'incapacité de travail de celle-ci, affecter d'abord les salaires perdus du coefficient de responsabilité qu'il retient et n'en déduire qu'ensuite les sommes payées de ce chef à la victime par l'organisme assureur de la maladie et de l'invalidité (1). (1) Cass., 6 janvier 1993, RG. 9980, Bull. et Pas., 1993, n° 7.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Ongeval - Samenlopende fouten - Gedeelde aansprakelijkheid - Arbeidsongeschiktheid - Vergoeding - Berekening

- Art. 1382 Burgerlijk Wetboek

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Dommage matériel. eléments et étendue - Accident - Fautes concurrentes - Partage de responsabilité - Incapacité de travail - Indemnité - Calcul

- Art. 1382 Code civil

P.08.1906.F 7 januari 2009 AC nr. 15

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

VERZET - Strafzaken - Veroordeling bij verstek - Verzet binnen de buitengewone termijn - Verzetdoende partij aangehouden in

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

OPPOSITION - Matière répressive - Condamnation par défaut - Opposition formée dans le délai extraordinaire - Opposant privé de

uitvoering van de veroordeling bij verstek - Verzoekschrift tot invrijheidstelling - Ontvankelijkheid

VOORLOPIGE HECHTENIS - Vonnisgerecht - Veroordeling bij verstek - Verzet binnen de buitengewone termijn - Verzetdoende partij aangehouden in uitvoering van de veroordeling bij verstek - Verzoekschrift tot invrijheidstelling - Ontvankelijkheid

De verzetdoende partij die aangehouden is op grond van een veroordeling bij verstek waartegen verzet binnen de buitengewone termijn is aangetekend, kan haar invrijheidstelling aanvragen, zelfs wanneer tegen haar geen bevel tot onmiddellijke aanhouding werd uitgevaardigd (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas. 2008, nr ...

VERZET - Strafzaken - Veroordeling bij verstek - Verzet binnen de buitengewone termijn - Verzetdoende partij aangehouden in uitvoering van de veroordeling bij verstek - Verzoekschrift tot invrijheidstelling - Ontvankelijkheid

- Art. 27, § 2, in fine Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Vonnisgerecht - Veroordeling bij verstek - Verzet binnen de buitengewone termijn - Verzetdoende partij aangehouden in uitvoering van de veroordeling bij verstek - Verzoekschrift tot invrijheidstelling - Ontvankelijkheid

- Art. 27, § 2, in fine Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

liberté en exécution de la condamnation par défaut - Requête de mise en liberté - Recevabilité

DETENTION PREVENTIVE - Juridiction de jugement - Condamnation par défaut - Opposition formée dans le délai extraordinaire - Opposant privé de liberté en exécution de la condamnation par défaut - Requête de mise en liberté - Recevabilité

La mise en liberté peut être demandée par l'opposant qui est privé de sa liberté sur le fondement d'une condamnation par défaut contre laquelle opposition est formée dans le délai extraordinaire, même s'il n'a pas fait l'objet d'un ordre d'arrestation immédiate (1). (1) Voir les concl. du M.P.

OPPOSITION - Matière répressive - Condamnation par défaut - Opposition formée dans le délai extraordinaire - Opposant privé de liberté en exécution de la condamnation par défaut - Requête de mise en liberté - Recevabilité

- Art. 27, § 2, in fine L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Juridiction de jugement - Condamnation par défaut - Opposition formée dans le délai extraordinaire - Opposant privé de liberté en exécution de la condamnation par défaut - Requête de mise en liberté - Recevabilité

- Art. 27, § 2, in fine L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

---

P.08.1907.F 8 april 2009 AC nr. 248

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Ontvankelijkheid - Verstrijken van de wettelijke termijn - Overmacht - Feitelijke beoordeling - Toetsing door het Hof

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Ontvankelijkheid - Verstrijken van de wettelijke termijn - Overmacht

Overmacht waardoor het hoger beroep dat na het verstrijken van de wettelijke termijn is ingesteld, ontvankelijk is, kan alleen voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de eiser, die deze omstandigheid niet heeft kunnen voorzien noch voorkomen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Ontvankelijkheid - Verstrijken van de wettelijke termijn - Overmacht

De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze of de aangevoerde omstandigheden overmacht uitmaken, waarbij het Hof onderzoekt of hij uit de door hem in aanmerking genomen omstandigheden, wettig heeft kunnen afleiden of er al dan niet overmacht was (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Ontvankelijkheid - Verstrijken

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Recevabilité - Expiration du délai légal - Force majeure - Appréciation en fait - Contrôle par la Cour

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Recevabilité - Expiration du délai légal - Force majeure

La force majeure justifiant la recevabilité d'un appel formé après l'expiration du délai légal ne peut résulter que d'une circonstance indépendante de la volonté du demandeur et que cette volonté n'a pu ni prévoir ni conjurer (1). (1) Voir les concl. du M.P.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Recevabilité - Expiration du délai légal - Force majeure

Le juge apprécie souverainement si les circonstances alléguées constituent un cas de force majeure, la Cour contrôlant si, des circonstances retenues par lui, il a pu légalement déduire ou non l'existence de la force majeure (1). (1) Voir les concl. du M.P.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Recevabilité - Expiration du délai légal -

van de wettelijke termijn - Overmacht - Feitelijke beoordeling - Toetsing door het Hof

Force majeure - Appréciation en fait - Contrôle par la Cour

P.08.1921.F 7 januari 2009 AC nr. 16

Geen enkele wettelijke bepaling verbiedt een onderzoeksrechter om, bij afwezigheid of verhindering, een andere onderzoeksrechter van hetzelfde arrondissement te vervangen om een onderzoekshandeling te verrichten.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Onderzoekshandeling - Onderzoeksrechter - Afwezigheid of verhindering - Vervanging

ONDERZOEKSRECHTER - Onderzoekshandeling - Afwezigheid of verhindering - Vervanging

Aucune disposition légale n'interdit à un juge d'instruction de remplacer, en cas d'absence ou d'empêchement, un autre juge d'instruction du même arrondissement pour accomplir un acte d'instruction.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Acte d'instruction - Juge d'instruction - Absence ou empêchement - Remplacement

JUGE D'INSTRUCTION - Acte d'instruction - Absence ou empêchement - Remplacement

---

P.08.1925.F 1 april 2009 AC nr. 227

Conclusie van procureur-generaal LECLERCQ.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Aan zich trekken van de zaak - Verplichting van de rechter in hoger beroep

Conclusions du procureur général LECLERCQ.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Evocation - Obligation du juge d'appel

---

De correctionele rechtbank waarbij het hoger beroep van een burgerlijke partij aanhangig is gemaakt, dient, indien zij het beroepen vonnis overeenkomstig artikel 780 Ger.W. nietigverklaart, zich over de grond van de zaak uit te spreken, door deze aan zich te trekken (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Aan zich trekken van de zaak - Verplichting van de rechter in hoger beroep

- Art. 215 Wetboek van Strafvordering

Saisi par l'appel d'une partie civile, le tribunal correctionnel doit, s'il annule le jugement entrepris conformément à l'article 780 du Code judiciaire, statuer sur le fond, par voie d'évocation (1). (1) Voir les concl. du M.P.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Evocation - Obligation du juge d'appel

- Art. 215 Code d'Instruction criminelle

P.08.1929.N 31 maart 2009 AC nr. 223

Artikel 182 Wetboek van Strafvordering bepaalt niet in welke bewoordingen de dagvaarding de ten laste gelegde feiten moet omschrijven; deze bepaling vereist enkel dat de dagvaarding het feit dat de telastlegging uitmaakt en kenmerkt, op die wijze omschrijft dat het voorwerp ervan voldoende duidelijk blijkt voor de beklaagde en diens recht van verdediging verzekerd wordt (1). (1) Cass., 23 dec. 1998, AR A.94.0001.F, AC, 1998, nr 534; Cass., 29 maart 2000, AR P.99.1857.F, AC, 2000, nr 211; Cass., 12 nov. 2002, AR P.01.0962.N, AC, 2002, nr 597; Cass., 4 feb. 2003, AR P.02.0615.N, AC, 2003, nr 83.

DAGVAARDING - Strafzaken - Bewoordingen - Inhoud - Vereiste

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Beklaagde - Dagvaarding - Inhoud - Vereiste

L'article 182 du Code d'instruction criminelle ne prescrit pas en quels termes la citation doit qualifier les faits mis à charge, mais requiert uniquement que la citation qualifie le fait qui constitue et caractérise la prévention de manière à en faire connaître suffisamment l'objet au prévenu et à assurer ses droits de défense (1). (1) Cass., 23 décembre 1998, RG A.94.0001.F, Pas., 1998, n° 534; 29 mars 2000, RG P.99.1857.F, Pas., 2000, n° 211; 12 novembre 2002, RG P.01.0962.N, Pas., 2002, n° 597; 4 février 2003, RG P.02.0615.N, Pas., 2003, n° 83.

CITATION - Matière répressive - Termes - Contenu - Condition

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Prévenu - Citation - Contenu - Condition

---

In strafzaken is de dagvaarding alleen nietig wanneer een wezenlijk bestanddeel van die akte ontbreekt of wanneer vaststaat dat het recht van verdediging, zoals onder meer gewaarborgd door de artikelen 6.1 en 6.3.a EVRM en 14.1 en 14.3.a IVBPR, door een onregelmatigheid van de dagvaarding wordt miskend (1). (1) Cass., 14 dec. 1976, AC, 1977, 426; Cass., 27 mei 1981, AC, 1980-81, 1121; Cass., 4 feb. 1986, AR 9714, AC, 1985-86, nr 354; Cass., 26 mei 1987, AR 703, AC, 1986-87, nr 580; Cass., 21 okt. 1987, AR 6032, AC, 1987-88, nr 106; Cass., 7 dec. 1988, AR 6990, AC, 1988-89, nr 206; Cass., 19 juni 1990, AR 4595, AC, 1989-90, nr 609; Cass., 8 juni 1994, AR P.94.0165.F, AC, 1994, nr 294; Cass., 13 okt. 1998, AR P.98.1066.F, AC, 1998, nr 443; Cass., 23 mei 2001, AR P.01.0218.F, AC, 2001, nr 306; Cass., 12 nov. 2002, AR P.01.0962.N, AC, 2002, nr 597; Cass., 14 feb. 2007, AR P.06.1580.F, AC, 2007, nr 90.

DAGVAARDING - Strafzaken - Nietigheid

En matière répressive, la citation est frappée de nullité uniquement si un élément essentiel de cet acte fait défaut ou s'il est établi que l'irrégularité de la citation a porté atteinte aux droits de la défense, tels qu'ils sont notamment garantis par les articles 6.1, 6.3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, 14.1 et 14.3.a du Pacte international relatif aux droits civils et politiques (1). (1) Cass., 14 décembre 1976 (Bull. et Pas., 1977, I, 430); 27 mai 1981, RG n° 1613 (Bull. et Pas., 1981, I, 1116); 4 février 1986, RG 9714, Pas., 1986, n° 354; 26 mai 1987, RG 703, Pas., 1987, n° 580; 21 octobre 1987, RG 6032, Pas., 1988, n°106; 7 décembre 1988, RG 6990, Pas., 1989, n° 206; 19 juin 1990, RG 4595, Pas., 1990, n° 609; 8 juin 1994, RG P.94.0165.F, Pas., 1994, n° 294; 13 octobre 1998, RG P.98.1066.F, Pas., 1998, n° 443; 23 mai 2001, RG P.01.0218.F, Pas., 2001, n° 306; 12 novembre 2002, RG P.01.0962.N, Pas., 2002, n° 597; 14 février 2007, RG P.06.1580.F, Pas., 2007, n° 90.

CITATION - Matière répressive - Nullité

P.08.1930.N 20 januari 2009 AC nr. 51

Geen enkele bepaling van de Wet Strafuitvoering stelt dat een ononderbroken wettig verblijf in België een voorwaarde is voor de ontvankelijkheid van een verzoek tot beperkte detentie.

STRAFUITVOERING - Voorwaarden - Verzoek tot beperkte detentie - Ononderbroken wettig verblijf in België

Aucune disposition de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine ne prévoit qu'un séjour légal ininterrompu en Belgique constitue une condition à la recevabilité d'une demande de détention limitée.

APPLICATION DES PEINES - Conditions - Demande de détention limitée - Séjour légal ininterrompu en Belgique

---

P.09.0006.N 10 maart 2009 AC nr. 187

Artikel 149 Grondwet vereist niet dat de verklaring van de rechtsprekende jury in het veroordelend arrest wordt opgenomen (1). (1) Zoals verbeterd arrest P.09.0419.N van 24 maart 2009.

HOF VAN ASSISEN - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Verklaring van de rechtsprekende jury - Opname in het veroordelend arrest - Vereiste

- Art. 149 Grondwet 1994

L'article 149 de la Constitution ne requiert pas que la déclaration du jury de jugement soit reprise dans l'arrêt de condamnation (1). (1) Tel que corrigé par l'arrêt P.09.0419.N du 24 mars 2009.

COUR D'ASSISES - Procédure a l'audience. arrêts interlocutoires. declaration du jury - Déclaration du jury de jugement - Reprise dans l'arrêt de condamnation - Condition

- Art. 149 Constitution 1994

Artikel 149 Grondwet vereist niet dat de verklaring van de rechtsprekende jury in het veroordelend arrest wordt opgenomen (1). (1) Zoals verbeterd bij arrest P.09.0419.N van 24 maart 2009.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Hof van assisen - Verklaring van de rechtsprekende jury - Opname in het veroordelend arrest

- Art. 149 Gerechtelijk Wetboek

L'article 149 de la Constitution ne requiert pas que la déclaration du jury de jugement soit reprise dans l'arrêt de condamnation (1). (1) Tel que corrigé par l'arrêt P.09.0419.N du 24 mars 2009.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (artikel 100 a fin) - Article 149 - Cour d'assises - Déclaration du jury de jugement - Reprise dans l'arrêt de condamnation

- Art. 149 Code judiciaire

Bij ontstentenis van daartoe strekkende conclusies, is het veroordelend arrest van het hof van assisen, ook wat de schuld betreft, regelmatig met redenen omkleed wanneer het, zoals hier, de vaststelling bevat dat de jury bevestigend heeft geantwoord op de vragen over de ten laste gelegde misdrijven die in de bewoordingen van de wet zijn omschreven en waarvan alle bestanddelen zijn aangegeven (1)(2)(3). (1) Cass., 27 jan. 2009, AR P.08.1677.N, A.C., 2009, nr. ... (2) Zie: Cass., 31 mei 1995, AR P.95.0345.F, A.C., 1995, nr. 268 (3) Cass., 30 jan. 2007, AR P.06.1390.N, A.C., 2007, nr. 55.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Veroordeling - Motivering - Art. 149 Gerechtelijk Wetboek

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Eindarrest - Veroordeling - Motivering - Art. 149 Gerechtelijk Wetboek

Egalement en ce qui concerne la culpabilité, à défaut de conclusions dans ce sens, l'arrêt de condamnation de la cour d'assises a motivé régulièrement sa décision en constatant, tel qu'en l'espèce, que le jury a répondu affirmativement aux questions relatives aux infractions mises à charge et qualifiées dans les termes de la loi et dont tous les éléments constitutifs ont été précisés (1) (2) (3). (1) Cass., 27 janvier 2009, RG P.08.1677.N, Pas., 2009, n° 69. (2) Voir : Cass., 31 mai 1995, RG P.95.0345.F, Pas., 1995, n° 268. (3) Cass., 30 janvier 2007, RG P.06.1390.N, Pas., 2007, n° 55.

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Condamnation - Motivation - Art. 149 Code judiciaire

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Arrêt définitif - Condamnation - Motivation - Art. 149 Code judiciaire

---

De eerbiediging van het recht op een eerlijk proces dat is vastgelegd in de artikelen 6.1 EVRM en 14.1 BUPO-Verdrag, wordt beoordeeld met inachtneming van de rechtspleging in haar geheel, rekening houdend met de specifieke omstandigheden eigen aan de concrete zaak (1)(2)(3). (1) Cass., 27 jan. 2009, AR P.08.1677.N, AC, 2009, nr. ... (2) Zie: Cass., 1 feb. 1995, AR P.94.1545.F, AC, 1995, nr. 62. (3) Zie: Cass., 31 mei 1995, AR P.95.0345.F, AC, 1995, nr. 268.

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.1 - Recht op een eerlijk proces - Beoordeling - Criteria

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Beoordeling - Criteria

Pour apprécier le respect du droit à un procès équitable consacré aux articles 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et 14.1 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques, il convient de considérer la procédure dans son ensemble, compte tenu des spécificités propres à la cause concrète (1) (2) (3). (1) Cass., 27 janvier 2009, RG P.08.1677.N, Pas., 2009, n° 69 (2) Voir : Cass., 1er février 1995, RG P.94.1545.F, Pas., 1995, n° 62. (3) Voir : Cass., 31 mai 1995, RG P.95.0345.F, Pas., 1995, n° 268.

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 1er - Droit à un procès équitable - Appréciation - Critères

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Appréciation - Critères

---

De enkele omstandigheid dat de gezworenen voor het hof van assisen de gestelde vragen over de ten laste gelegde misdrijven slechts bevestigend of ontkennend dienen te beantwoorden zonder bijkomende motivering, levert nog geen schending op van de artikelen 6.1 EVRM en 14.1 BUPO-Verdrag (1)(2)(3)(4). (1) Cass., 27 jan. 2009, AR P.08.1677.N, A.C., 2009, nr. ... (2) Zie: Cass., 1 feb. 1995, AR P.94.1545.F, A.C., 1995, nr. 62. (3) Zie: Cass., 31 mei 1995, AR P.95.0345.F, A.C., 1995, nr. 268. (4) Cass., 30 jan. 2007, AR P.06.1390.N, A.C., 2007, nr. 55.

HOF VAN ASSISEN - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Verklaring van de jury - Antwoord op de vragen - Recht op een eerlijk proces

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.1 - Recht op een eerlijk proces - Hof van assisen - Verklaring van de jury - Antwoord op de vragen

La seule circonstance que les jurés devant la cour d'assises sont tenus de répondre uniquement par oui ou par non aux questions posées sur les infractions mises à charge, sans motiver plus avant leur décision, ne donne pas pour autant lieu à la violation des articles 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et 14.1 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques (1) (2) (3) (4). (1) Cass., 27 janvier 2009, RG P.08.1677.N, Pas., 2009, n° 69 (2) Voir : Cass., 1er février 1995, RG P.94.1545.F, Pas., 1995, n° 62. (3) Voir : Cass., 31 mai 1995, RG P.95.0345.F, Pas., 1995, n° 268. (4) Cass., 30 janvier 2007, RG P.06.1390.N, Pas., 2007, n° 55.

COUR D'ASSISES - Procédure a l'audience. arrêts interlocutoires. declaration du jury - Déclaration du jury - Réponse aux questions - Droit à un procès équitable

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 1er - Droit à un procès équitable - Cour d'assises - Déclaration du jury - Réponse aux questions

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Hof van assisen - Verklaring van de jury - Antwoord op de vragen

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Cour d'assises - Déclaration du jury - Réponse aux questions

---

De procedure voor het hof van assisen houdt in dat de beschuldigde een gemotiveerde uitspraak kan krijgen over de wettigheid en de regelmatigheid van het bewijs en voldoende kan weten welke bewijzen of verweer de jury tot zijn beslissing heeft gebracht en welke niet (1) (2). (1) Cass., 27 jan. 2009, AR P.08.1677.N, A.C., 2009, nr. ... (2) Cass., 30 jan. 2007, AR P.06.1390.N, A.C., 2007, nr. 55.

La procédure devant la cour d'assises implique que l'accusé peut obtenir une décision motivée sur la légalité et la régularité de la preuve et qu'il a suffisamment de possibilités d'apprendre quelles sont les éléments de preuve ou de défense qui fondent la décision du jury et lesquels pas (1) (2). (1) Cass., 27 janvier 2009, RG P.08.1677.N, Pas., 2009, n° 69.(2) Cass., 30 janvier 2007, RG P.06.1390.N, Pas., 2007, n° 55.

HOF VAN ASSISEN - Algemeen - Wijze waarop de procedure is geregeld

- Artt. 241, 294, 312bis, 313 en 377 Wetboek van Strafvordering

COUR D'ASSISES - Généralités - Manière dont est réglée la procédure

- Art. 241, 294, 312bis, 313 et 377 Code d'Instruction criminelle

---

De samenstelling van de jury en de procedure voor het hof van assisen, die niet vergelijkbaar is met deze voor de correctionele of de politierechtbank, bieden de nodige waarborgen tegen willekeur (1). (1) Cass., 27 jan. 2009, AR P.08.1677.N, A.C., 2009, nr. ...

La composition du jury et la procédure devant la cour d'assises, qui n'est pas comparable à celle devant le tribunal correctionnel ou le tribunal de police, offrent toutes les garanties nécessaires afin d'éviter l'arbitraire (1). (1) Cass., 27 janvier 2009, RG P.08.1677.N, Pas., 2009, n° 69.

HOF VAN ASSISEN - Algemeen - Samenstelling van de jury - Procedure voor het hof - Aard

COUR D'ASSISES - Généralités - Composition du jury - Procédure devant la cour - Nature

---

Het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging zijn gewaarborgd wanneer de beschuldigde tijdens de procedure voor het hof van assisen de mogelijkheid heeft gehad al zijn verweermiddelen te laten gelden (1)(2). (1) Cass., 27 jan. 2009, AR P.08.1677.N, AC, 2009, nr. ... (2) Cass., 30 jan. 2007, AR P.06.1390.N, AC, 2007, nr. 55.

Le droit à un procès équitable et le respect des droits de la défense sont garantis lorsqu'au cours de la procédure devant la cour d'assises, l'accusé a pu faire valoir tous ses moyens de défense (1) (2). (1) Cass., 27 janvier 2009, RG P.08.1677.N, Pas., 2009, n° 69 (2) Cass., 30 janvier 2007, RG P.06.1390.N, Pas., 2007, n° 55.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Procedure voor het hof van assisen

- Art. 14.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Procédure devant la cour d'assises

- Art. 14, § 1er Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Procedure voor het hof van assisen

- Art. 14.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Procédure devant la cour d'assises

- Art. 14, § 1er Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.1 - Recht op een eerlijk proces - Procedure voor het hof van assisen

- Art. 14.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 1er - Droit à un procès équitable - Procédure devant la cour d'assises

- Art. 14, § 1er Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

P.09.0015.N 17 februari 2009 AC nr. 132

Uit de artikelen 688 en 690 Gerechtelijk Wetboek betreffende de rechtsmiddelen die kunnen worden aangewend tegen de beslissingen inzake rechtsbijstand, blijkt dat alleen de procureur-generaal bij het hof van beroep cassatieberoep kan instellen en zulks uitsluitend wegens overtreding van de wet (1). (1) Cass., 10 jan. 1990, AR 7927, AC, 1990, nr 289; 13 okt. 1992, AR 7065, AC, 1992, nr 664; 22 juli 2003, AR P.03.0921.F, AC, 2003, nr 393; 29 mei 2007, AR P.07.0661.N, AC, 2007, nr 280.

CASSATIEBEROEP - Allerlei - Rechtsbijstand - Personen bevoegd om cassatieberoep in te stellen - Allerlei

RECHTSBIJSTAND - Cassatieberoep - Personen bevoegd om cassatieberoep in te stellen

Il ressort des articles 688 et 690 du Code judiciaire relatifs aux voies de recours contre les décisions rendues en matière d'assistance judiciaire que le procureur général près la cour d'appel a seul qualité pour se pourvoir, et ce, uniquement pour contravention à la loi (1). (1) Cass., 10 janvier 1990, RG 7927, Pas., 1990, n° 289; 13 octobre 1992, RG 7065, Pas., 1992, n° 664; 22 juillet 2003, RG P.03.0921.F, Pas., 2003, n° 393; 29 mai 2007, RG P.07.0661.N, Pas., 2007, n° 280.

POURVOI EN CASSATION - Divers - Assistance judiciaire - Personnes ayant qualité pour se pourvoir - Divers

ASSISTANCE JUDICIAIRE - Pourvoi en cassation - Personnes ayant qualité pour se pourvoir

P.09.0016.F 27 mei 2009 AC nr. 350

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Verzoek tot opschorting van de uitspraak van de veroordeling - Weigering - Motiveringsplicht

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VEROORDELING - Gewone opschorting - Verzoek tot opschorting van de uitspraak van de veroordeling - Weigering - Motiveringsplicht

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Demande de suspension du prononcé de la condamnation - Refus - Obligation de motivation

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE DE LA CONDAMNATION - Suspension simple - Demande de suspension du prononcé de la condamnation - Refus - Obligation de motivation

Door in concreto naar de ernst van de feiten te verwijzen en te vermelden dat de beklaagde de dood van twee personen heeft veroorzaakt door zijn onaangepaste snelheid, namelijk door te rijden tegen de maximumsnelheid die voor een vrachtwagen toegestaan is op de autosnelweg, ofschoon wegens algemene ijzel een dergelijke snelheid geenszins verantwoord was, en door daaraan toe te voegen dat een verval van het recht tot sturen de eiser het besef kan bijbrengen hoe onverantwoord een dergelijk rijgedrag wel is, beantwoorden de appelrechters de conclusie van de eiser door de redenen te vermelden waarom zij hem het voordeel van de opschorting van de uitspraak niet hebben willen toekennen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Verzoek tot opschorting van de uitspraak van de veroordeling - Weigering - Motiveringsplicht

- Art. 3, vierde lid Probatiewet, gewijzigd bij Wet 10 feb. 1994

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VEROORDELING - Gewone opschorting - Verzoek tot opschorting van de uitspraak van de veroordeling - Weigering - Motiveringsplicht

En se référant, de manière concrète, à la gravité des faits en relevant que le prévenu a provoqué la mort de deux personnes par son allure inadaptée, soit le maximum de la vitesse autorisée pour un poids lourd sur autoroute alors qu'un verglas généralisé ne permettait nullement une telle vitesse et en ajoutant qu'une déchéance du droit de conduire est de nature à lui faire prendre conscience du caractère irresponsable d'une telle conduite, les juges d'appel ont répondu aux conclusions du prévenu en indiquant les motifs pour lesquels ils n'ont pas entendu lui accorder le bénéfice de la suspension du prononcé (1). (1) Voir les concl. du M.P.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Demande de suspension du prononcé de la condamnation - Refus - Obligation de motivation

- Art. 3, al. 4 L. du 29 juin 1964 modifiée par la L. du 10 février 1994

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE DE LA CONDAMNATION - Suspension simple - Demande de suspension du prononcé de la condamnation - Refus - Obligation de motivation

- Art. 3, vierde lid Probatiewet, gewijzigd bij Wet 10 feb. 1994

- Art. 3, al. 4 L. du 29 juin 1964 modifiée par la L. du 10 février 1994

Wanneer een beklaagde en zijn vrijwillig tussengekomen verzekeraar regelmatig cassatieberoep hebben ingesteld tegen een beslissing die hen in solidum veroordeelt om alle schade van een burgerlijke partij te vergoeden, betreft de vernietiging uitgesproken op het cassatieberoep van de verzekeraar wegens de onwettigheid van de beslissing waarbij de voormelde burgerlijke partij alle aansprakelijkheid wordt kwijtgescholden, een gemeenschappelijk geschil van beide eisers en strekt zij zich dus uit tot de definitieve en niet definitieve beslissingen waarbij de beklaagde wordt veroordeeld om de volledige schade van de burgerlijke partij te vergoeden (1). (1) Cass., 1 dec. 1987, AR 1265, AC, 1988, nr 198.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Beklaagde - Vrijwillig tussengekomen verzekeraar - Regelmatige cassatieberoepen van de beklaagde en van de verzekeraar - Vernietiging op het cassatieberoep van de verzekeraar - Daaruit voortvloeiende vernietiging van de ten aanzien van de beklaagde gewezen beslissing

Lorsqu'un prévenu et son assureur, intervenu volontairement, se sont pourvus régulièrement contre une décision qui les condamne in solidum à réparer tout le dommage subi par une partie civile, la cassation prononcée sur le pourvoi de l'assureur en raison de l'illégalité dont est entachée la décision exonérant ladite partie civile de toute responsabilité, concerne une contestation commune aux deux demandeurs et s'étend dès lors aux décisions définitive et non définitive condamnant le prévenu à réparer l'intégralité du dommage de la partie civile (1). (1) Cass., 1er décembre 1987, RG 1265, Pas., 1988, n° 198.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action civile - Prévenu - Assureur intervenu volontairement - Pourvois réguliers du prévenu et de l'assureur - Cassation sur le pourvoi de l'assureur - Annulation, par voie de conséquence, de la décision rendue à l'égard du prévenu

De verplichting van de overheid om te strooien tijdens de winterperiode is geen resultaatsverbintenis; dat betekent evenwel niet dat zij ontslagen is van de verplichting om met gepaste maatregelen ieder verborgen of zichtbaar gevaar te voorkomen dat zij kon voorzien.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Staat - Overheid - Waals Gewest - Ijzel - Tussenkomst van de gewestelijke strooidiensten - Verplichting

Si l'obligation incombant aux pouvoirs publics en matière d'épandage en période hivernale n'est pas une obligation de résultat, ceux-ci ne sont pas pour autant dispensés d'obvier, par des mesures appropriées, à tout danger caché ou apparent qu'ils étaient en mesure de prévenir.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Etat. pouvoirs publics - Région wallonne - Verglas - Intervention des services régionaux d'épandage - Obligation

P.09.0019.N 2 juni 2009 AC nr. 365

Het misdrijf van de uitgifte van cheque zonder dekking is voltrokken vanaf het ogenblik dat de cheque aan de rechthebbende is overhandigd of in omloop is gebracht, ook al is hij niet gedateerd en al wordt hij niet of pas later ter betaling aangeboden (1)(2). (1) Zie: Cass., 5 mei 1982, AC, 1981-1982, nr. 523. (2) Zie: Cass., 15 maart 1988, AR 1678, AC, 1987-1988, nr 441.

CHEQUE - Artikel 61, Chequewet 1 maart 1961 - Uitgifte - Voltrekking van het misdrijf

- Art. 61, 1° Wet van 1 maart 1961 betreffende de invoering in de nationale wetgeving van de Eenvormige Wet op de cheque en de inwerkingtreding van deze wet

L'infraction de l'émission de chèque sans provision est consommée au moment où le chèque est remis au bénéficiaire ou mis en circulation, même s'il est non daté et même s'il n'est pas ou n'est qu'ultérieurement présenté en payement (1) (2). (1) Voir Cass., 5 mai 1982, Bull. et Pas., 1981-1982, n° 523. (2) Voir Cass., 15 mars 1988, RG 1678, Pas., 1988, n° 441.

CHEQUE; VOIR AUSSI: 180 EFFETS DE COMMERCE - Article 61 de la loi du 1er mars 1961 concernant l'introduction dans la législation nationale de la loi uniforme sur le chèque - Emission - Consommation de l'infraction

- Art. 61, 1° L. du 1er mars 1961 concernant l'introduction dans la législation nationale de la loi uniforme sur le chèque et sa mise en vigueur

Ook al vermeldt de cheque de te betalen som in een munteenheid die vervangen is door een andere, naar dewelke die som evenwel kan worden omgerekend, en ook al is de cheque niet gedateerd, toch valt de uitgifte ervan, zonder voorafgaand, toereikend en beschikbaar fonds onder de strafbepaling van artikel 61 Chequewet (1). (1) Zie: Cass., 5 mei 1982, AC, 1981-1982, nr 523.

CHEQUE - Cheque zonder dagtekening - Cheque uitgeschreven in een vervangen munteenheid - Uitgifte zonder voorafgaand, toereikend en beschikbaar fonds - Chequewet 1 maart 1961 - Toepassing

Même si le chèque mentionne la somme à payer dans une unité monétaire remplacée par une autre, dans laquelle elle peut toutefois être convertie, et même si le chèque est non daté, son émission, sans provision préalable, suffisante et disponible tombe sous l'application de la disposition pénale de l'article 61 de la loi du 1er mars 1961 précitée (1). (1) Voir Cass., 5 mai 1982, Bull. et Pas., 1981-1982, n° 523.

CHEQUE; VOIR AUSSI: 180 EFFETS DE COMMERCE - Chèque non daté - Chèque établi dans une unité monétaire substituée - Emission sans provision préalable, suffisante et disponible - Loi du 1er mars 1961 concernant l'introduction dans la législation nationale de la loi uniforme sur le chèque - Application

P.09.0021.F 11 maart 2009 AC nr. 193

Wanneer, enerzijds, een beschikking van de raadkamer een inverdenkinggestelde wegens verschillende misdrijven, die niet in artikel 36bis Jeugdbeschermingswet zijn opgesomd, naar de correctionele rechtbank heeft verwezen, en gezegd heeft dat er geen grond is om hem wegens een ander misdrijf te vervolgen, zonder voorafgaande toepassing van artikel 57bis van deze wet, terwijl de inverdenkinggestelde op het ogenblik van de feiten de volle leeftijd van achttien jaar niet had bereikt en, anderzijds, de correctionele rechtbank zich onbevoegd heeft verklaard om van de strafvordering tegen die inverdenkinggestelde kennis te nemen, gaat het Hof na of tegen de beschikking van de raadkamer alsnog een rechtsmiddel openstaat, of het vonnis kracht van gewijsde heeft en of de vaststelling van de correctionele rechtbank juist lijkt; in bevestigend geval, vernietigt het de beschikking van de raadkamer in zoverre zij uitspraak doet inzake die inverdenkinggestelde en verwijst het de aldus beperkte zaak naar de bevoegde procureur des Konings (1). (1) Zie Cass., 13 sept. 2000, AR P.00.1122.F, AC, 2000, nr. 467; Cass., 21 mei 2003, AR P.03.0493.F, AC, 2003, nr. 311; Cass., 2 aug. 2005, AR P.05.0932.N, AC, 2005, nr. 392. Er dient op gewezen dat het Hof, door de beschikking van de raadkamer te vernietigen "in zoverre zij uitspraak doet in zake van de minderjarige ", tevens de beslissing tot buitenvervolgingstelling heeft vernietigd die nochtans in zijn voordeel was.

REGELING VAN RECHTSGEBIED - Strafzaken - Tussen onderzoeksgerecht en vonnisgerecht - Minderjarige - Raadkamer - Beschikking tot verwijzing en buitenvervolgingstelling - Minderjarige inverdenkinggestelde op het ogenblik van de feiten - Correctionele rechtbank - Vonnis van onbevoegdverklaring

- Art. 526 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 36, 4°, 36bis en 57bis Wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

Lorsque, d'une part, une ordonnance de la chambre du conseil a renvoyé un inculpé au tribunal correctionnel du chef de plusieurs infractions, autres que celles énumérées à l'article 36bis de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, et a dit n'y avoir lieu à poursuivre du chef d'une autre infraction, sans qu'il ait été fait application préalable de l'article 57bis de cette loi, alors qu'au moment des faits l'inculpé n'avait pas atteint l'âge de dix-huit ans accomplis et que, d'autre part, le tribunal correctionnel s'est déclaré incompétent pour connaître de l'action publique exercée à charge de cet inculpé, la Cour vérifie si aucun recours ne peut actuellement être exercé contre l'ordonnance de la chambre du conseil, si le jugement est passé en force de chose jugée et si la constatation du tribunal correctionnel paraît exacte; dans l'affirmative, elle annule l'ordonnance de la chambre du conseil en tant qu'elle statue en cause de cet inculpé et renvoie la cause ainsi limitée au procureur du Roi compétent (1). (1) Voir Cass., 13 septembre 2000, RG P.00.1122.F, Pas., 2000, n° 467; Cass., 21 mai 2003, RG P.03.0493.F, Pas., 2003, n° 311; Cass., 2 août 2005, RG P.05.0932.N, Pas., 2005, n° 392. Il convient de relever qu'en annulant l'ordonnance de la chambre du conseil "en tant qu'elle statue en cause du mineur", la Cour a annulé aussi la décision de non-lieu qui lui était pourtant favorable.

REGLEMENT DE JUGES - Matière répressive - Entre juridictions d'instruction et juridictions de jugement - Mineur - Chambre du conseil - Ordonnance de renvoi et de non-lieu - Inculpé mineur au moment des faits - Tribunal correctionnel - Jugement d'incompétence

- Art. 526 Code d'Instruction criminelle

- Art. 36, 4°, 36bis et 57bis L. du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse

De herstelvordering, zoals de teruggave bedoeld in artikel 44 Strafwetboek, beoogt de beëindiging van een met de strafwet strijdige toestand, meer bepaald van de aantasting van de goede ruimtelijke ordening die door het stedenbouwmisdrijf is ontstaan; dit vereist niet dat de rechter daarenboven vaststelt dat door dit misdrijf eveneens schade in de zin van de artikelen 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek werd veroorzaakt.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Doel

La demande de réparation telle que la restitution visée à l'article 44 du Code pénal tend à mettre un terme à la situation contraire à la loi pénale, plus précisément à l'atteinte portée au bon aménagement du territoire née de l'infraction en matière d'urbanisme, sans qu'il soit requis que, de surcroît, le juge constate également que cette infraction a causé un dommage au sens des articles 1382 et 1383 du Code civil.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Objectif

De vaststelling dat het herstel in de oorspronkelijk toestand een "straf" is in de zin van artikel 6.1 E.V.R.M., brengt enkel mee dat de waarborgen van die bepaling moeten worden in acht genomen, waaronder de behandeling van de vordering binnen een redelijke termijn; deze vaststelling heeft niet tot gevolg dat die maatregel in de Belgische wetgeving van strafrechtelijke aard is zodat de algemene bepalingen van het Belgisch strafrecht en strafprocesrecht, inzonderheid wat betreft het milderen van de straf of zelfs de eenvoudige schuldigverklaring, erop toepassing moeten vinden (1). (1) Zie Cass., 14 juni 2006, AR P.05.1632.F, AC, 2006, nr. 329; Cass., 28 okt. 2008, AR P.08.0880.N, AC, 2008, nr. 590; Cass., 4 nov. 2008, AR P.08.0081.N, AC, 2008, nr. 608; Cass., 17 feb. 2009, AR P.08.1587.N, AC, 2009, nr. ...; Zie ook Grondwettelijk Hof, 2 maart 1995, nr. 18/95, overweging B.3, AA 1995, 299.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Stedenbouw - Herstelvordering - Herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand - Straf in de zin van artikel 6.1 E.V.R.M.

La constatation que la remise des lieux en leur état initial constitue une "peine" au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales a pour seule conséquence qu'il y a lieu d'observer les garanties prévues par cette disposition, dont l'examen de la cause dans un délai raisonnable, et non que cette mesure est de nature pénale dans la législation belge entraînant l'application des dispositions générales du droit pénal et du droit de procédure pénale belges, particulièrement en ce qui concerne la diminution de la peine et même la simple déclaration de culpabilité (1). (1) Voir Cass., 14 juin 2006, RG P.05.1632.F, Pas., 2006, n° 329; Cass., 28 octobre 2008, RG P.08.0880.N, Pas., 2008, n° 590; Cass., 4 novembre 2008, RG P.08.0081.N, Pas., 2008, n° 608; Cass., 17 février 2009, RG P.08.1587.N, Pas., 2009, n° ...; Voir également C. Const., 2 mars 1995, n° 18/95, considération B.3, A.A. 1995, 299.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Dépassement - Urbanisme - Action en réparation - Remise des lieux en leur état initial - Peine au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales

De vaststelling dat het herstel in de oorspronkelijk toestand een "straf" is in de zin van artikel 6.1 E.V.R.M., brengt enkel mee dat de waarborgen van die bepaling moeten worden in acht genomen, waaronder de behandeling van de vordering binnen een redelijke termijn; deze vaststelling heeft niet tot gevolg dat die maatregel in de Belgische wetgeving van strafrechtelijke aard is zodat de algemene bepalingen van het Belgisch strafrecht en strafprocesrecht, inzonderheid wat betreft het milderen van de straf of zelfs de eenvoudige schuldigverklaring, erop toepassing moeten vinden (1). (1) Zie Cass., 14 juni 2006, AR P.05.1632.F, AC, 2006, nr. 329; Cass., 28 okt. 2008, AR P.08.0880.N, AC, 2008, nr. 590; Cass., 4 nov. 2008, AR P.08.0081.N, AC, 2008, nr. 608; Cass., 17 feb. 2009, AR P.08.1587.N, AC, 2009, nr. ...; Zie ook Grondwettelijk Hof, 2 maart 1995, nr. 18/95, overweging B.3, AA 1995, 299.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand - Straf in de zin van artikel 6.1 E.V.R.M.

La constatation que la remise des lieux en leur état initial constitue une "peine" au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales a pour seule conséquence qu'il y a lieu d'observer les garanties prévues par cette disposition, dont l'examen de la cause dans un délai raisonnable, et non que cette mesure est de nature pénale dans la législation belge entraînant l'application des dispositions générales du droit pénal et du droit de procédure pénale belges, particulièrement en ce qui concerne la diminution de la peine et même la simple déclaration de culpabilité (1). (1) Voir Cass., 14 juin 2006, RG P.05.1632.F, Pas., 2006, n° 329; Cass., 28 octobre 2008, RG P.08.0880.N, Pas., 2008, n° 590; Cass., 4 novembre 2008, RG P.08.0081.N, Pas., 2008, n° 608; Cass., 17 février 2009, RG P.08.1587.N, Pas., 2009, n° ...; Voir également C. Const., 2 mars 1995, n° 18/95, considération B.3, A.A. 1995, 299.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Remise des lieux en leur état initial - Peine au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales

---

Geen wettelijke bepaling vereist dat bij ontstentenis van elk verweer over de rechtsgeldigheid van de door het bestuur gevorderde dwangsom in stedenbouwzaken, de rechter zijn beslissing op dit punt in het bijzonder zou motiveren.

DWANGSOM - Stedenbouw - Herstelvordering van het bevoegde bestuur - Geen verweer omtrent de rechtsgeldigheid van de dwangsom - Motiveringsplicht van de rechter

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Stedenbouw - Herstelvordering van het bevoegde bestuur - Geen verweer omtrent de rechtsgeldigheid van de dwangsom - Motiveringsplicht van de rechter

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Dwangsom - Geen verweer omtrent de rechtsgeldigheid van de dwangsom - Motiveringsplicht van de rechter

Aucune disposition légale ne requiert qu'à défaut de toute défense sur la validité de l'astreinte demandée par l'administration en matière d'urbanisme, le juge doive motiver sa décision sur ce point en particulier.

ASTREINTE - Urbanisme - Action en réparation de l'administration compétente - Pas de défense sur la validité de l'astreinte - Devoir de motivation du juge

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Urbanisme - Action en réparation de l'administration compétente - Pas de défense sur la validité de l'astreinte - Devoir de motivation du juge

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Astreinte - Pas de défense sur la validité de l'astreinte - Devoir de motivation du juge

---

Krachtens artikel 21ter, tweede lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering moet de strafrechter ook bij de vaststelling van de overschrijding van de redelijke termijn van de strafvordering, zo daartoe aanleiding bestaat, de verdachte veroordelen tot teruggave; dit geldt evenzeer voor de maatregel van het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand in de zin van artikel 149, § 1, Stedenbouwdecreet, die, zoals de teruggave, strekt tot het herstel van de toestand van vóór het misdrijf.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Overschrijding van de redelijke termijn van de strafvordering - Artikel 21ter V.T.Sv. - Veroordeling tot herstel van de plaats in de oorspronkelijke

En vertu de l'article 21ter, alinéa 2, de la loi du 17 avril 1878 contenant le Titre préliminaire du Code de procédure pénale, le juge pénal qui constate le dépassement du délai raisonnable de l'action publique, est tenu, s'il y a lieu, de condamner l'inculpé aux restitutions; cela vaut également pour la mesure de la remise des lieux en leur état initial au sens de l'article 149, § 1er, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire qui tend, ainsi que la restitution, à la remise des lieux dans l'état antérieur à l'infraction.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Dépassement du délai raisonnable de l'action publique - Article 21ter du Titre préliminaire du Code de procédure pénale - Condamnation à la remise des lieux en leur état initial -

toestand - Verplichting voor de rechter

Met gezag van (rechterlijk) gewijsde wordt bedoeld de eigenschap van een rechterlijke eindbeslissing die verhindert dat dezelfde vordering tussen dezelfde partijen opnieuw ingesteld wordt en waardoor die beslissing met een vermoeden van juistheid is bekleed; een gewoon rechterlijk uitstel van de behandeling van de zaak is geen dergelijke eindbeslissing, zodat de rechter op de voor het uitstel aangehaalde redenen steeds kan terugkomen (1). (1) DIRIX E., TILLEMAN B., VAN ORSHOVEN P., De Valk Juridisch Woordenboek, Intersentia, Antwerpen, 2001, p. 141.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Uitstel van de behandeling van de zaak

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Algemeen - Rechterlijke beslissing - Uitlegging door de rechter

Obligation du juge

L'autorité de la chose jugée caractérise une décision judiciaire définitive qui empêche que la même action puisse être à nouveau introduite entre les mêmes parties et confère à cette décision la valeur présumée de décision exacte; la simple remise judiciaire de l'examen de la cause ne constitue pas une telle décision définitive, de sorte que le juge peut toujours revenir sur les motifs justifiant la remise (1). (1) DIRIX E., TILLEMAN B., VAN ORSHOVEN P., De Valk Juridisch Woordenboek, Intersentia, Anvers, 2001, p. 141.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Remise de l'examen de la cause

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Généralités - Décision judiciaire - Interprétation par le juge

---

Met kracht van gewijsde wordt bedoeld de toestand waarin een rechterlijke beslissing niet meer ongedaan kan worden gemaakt door het aanwenden van verzet of hoger beroep, en bij analogie door een cassatieberoep (1). (1) DIRIX E., TILLEMAN B., VAN ORSHOVEN P., De Valk Juridisch Woordenboek, Intersentia, Antwerpen, 2001, p. 185.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Kracht van gewijsde - Algemeen - Raad van State - Nietigverklaring van een administratieve beslissing

La force de la chose jugée est l'état d'une décision judiciaire qui ne peut plus être infirmée par la voie de l'opposition ou de l'appel, et par analogie par un pourvoi en cassation (1). (1) DIRIX E., TILLEMAN B., VAN ORSHOVEN P., De Valk Juridisch Woordenboek, Intersentia, Anvers, 2001, p. 185.

CHOSE JUGEE - Force de chose jugée - Généralités - Conseil d'Etat - Annulation d'une décision administrative

---

Uit artikel 153, eerste lid, Stedenbouwdecreet 1999, volgt dat de rechter verplicht is de machtiging tot ambtshalve uitvoering zowel aan de stedenbouwkundige inspecteur als aan het college van burgemeester en schepenen te verlenen (1). (1) Cass., 28 okt. 2008, AR P.08.0851.N, AC, 2008, nr. 588; Cass., 17 feb. 2009, AR P.08.1585.N, AC, 2009, nr. ...

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Stedenbouwkundig inspecteur - College van burgemeester en schepenen - Machtiging tot ambtshalve uitvoering - Verplichting voor de rechter

Il résulte de l'article 153, alinéa 1er, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire que le juge est tenu d'habiliter tant l'inspecteur urbaniste que le Collège des bourgmestre et échevins, à poursuivre d'office l'exécution (1). (1) Cass., 28 octobre 2008, RG P.08.0851.N, Pas., 2008, n° 588; Cass., 17 février 2009, RG P.08.1585.N, Pas., 2009, n° ...

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Inspecteur urbaniste - Collège des bourgmestre et échevins - Autoriser l'exécution d'office - Obligation du juge

---

P.09.0024.F 14 januari 2009 AC nr. 33

Het enkele feit van een derde de opdracht te geven tot het plegen van een misdaad of een wanbedrijf, door hem met het oog daarop een geldbedrag te overhandigen, zonder dat die derde heeft gehandeld, is geen begin van uitvoering van die misdaad of van dat wanbedrijf, maar een voorbereidende handeling van het misdrijf (1). (1) Zie Cass., 3 nov. 2004, AR P.04.1191.F, AC, 2004, nr 529; M. van de KERCHOVE en F. TULKENS, Introduction au droit pénal, Kluwer, 2005, p. 358-359; D. KIGANAHÉ, "Réflexions autour de la notion de 'commencement' de la tentative punissable en droit pénal", Liber amicorum Jean du Jardin, Kluwer, 2001, p. 236. Hoewel in voorliggend geval de feiten waarvan de eiser werd verdacht geen moordpoging konden uitmaken, hadden ze toch kunnen worden omschreven als een overtreding van de wet van 7 juli 1875 tot bestraffing van het aanbod of het voorstel om bepaalde misdaden te plegen.

MISDRIJF - Poging - Begin van uitvoering

- Art. 51 Strafwetboek

Le seul fait de commanditer un crime ou un délit à un tiers en lui versant une somme d'argent pour le commettre, sans que ce tiers n'ait agi, ne constitue pas un commencement d'exécution de ce crime ou de ce délit, mais un acte préparatoire de l'infraction (1). (1) Voir Cass., 3 novembre 2004, RG P.04.1191.F, Pas., 2004, I, n° 529; M. van de KERCHOVE et F. TULKENS, Introduction au droit pénal, Kluwer, 2005, p. 358-359; D. KIGANAHE, "Réflexions autour de la notion de 'commencement' de la tentative punissable en droit pénal", Liber amicorum Jean du Jardin, Kluwer, 2001, p. 236. Dans le cas d'espèce, si les faits dont le demandeur était soupçonné n'étaient pas susceptibles de constituer une tentative d'assassinat, ils auraient pu être qualifiés d'infraction à la loi du 7 juillet 1875 contenant des dispositions pénales contre les offres ou propositions de commettre certains crimes.

INFRACTION - Tentative - Commencement d'exécution

- Art. 51 Code pénal

P.09.0032.N 26 mei 2009 AC nr. 344

Artikel 50, eerste lid, Strafwetboek verhindert niet dat de appelrechters de partij die alleen in hoger beroep is gekomen, op het incidenteel beroep van de burgerlijke partijen veroordelen tot een hogere schadevergoeding dan deze waartoe zij in eerste aanleg solidair met medebeklaagden was veroordeeld (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Verscheidene daders - Hoofdelijkheid - Incidenteel hoger beroep van de burgerlijke partijen

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Incidenteel beroep - Schadevergoeding - Verscheidene daders - Hoofdelijkheid - Hoger beroep van een beklaagde - Incidenteel hoger beroep van de burgerlijke partijen

L'article 50, alinéa 1er, du Code pénal n'exclut pas que la partie seulement constituée sur l'appel incidemment formé par les parties civiles puisse être condamnée par les juges d'appel à des dommages et intérêts plus élevés que ceux auxquels elle avait été condamnée solidairement avec les coprévenus en degré de première instance (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Pluralité d'auteurs. solidarité - Appel incidemment formé par les parties civiles

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel incident - Dommages et intérêts - Pluralité d'auteurs - Solidarité - Appel d'un prévenu - Appel incidemment formé par les parties civiles

---

Conclusie van eerste advocaat-generaal DE SWAEF.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Verscheidene daders - Hoofdelijkheid - Incidenteel hoger beroep van de burgerlijke partijen

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Fout - Artikel 18 Arbeidsovereenkomstenwet - Zware fout - Opzettelijke fout

GENEESKUNDE - Allerlei - Schuldig verzuim - Palliatieve zorg

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Incidenteel beroep - Schadevergoeding - Verscheidene daders - Hoofdelijkheid - Hoger beroep van een beklaagde - Incidenteel hoger beroep van de burgerlijke partijen

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Schuldig verzuim - Palliatieve zorg

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van

Conclusions du premier avocat général DE SWAEF.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Pluralité d'auteurs. solidarité - Appel incidemment formé par les parties civiles

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, article 18 - Faute grave - Faute volontaire

ART DE GUERIR - Divers - Abstention coupable - Soins palliatifs

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel incident - Dommages et intérêts - Pluralité d'auteurs - Solidarité - Appel d'un prévenu - Appel incidemment formé par les parties civiles

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Abstention coupable - Soins palliatifs

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Abstention

verwondingen en opzettelijk doden - Schuldig verzuim - Wet Gezondsheidsberoepen

coupable - Loi du 20 décembre 1974 relative à l'art de soigner

De begrippen "zware fout" en "opzettelijke fout" sluiten elkaar niet uit (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Fout - Artikel 18 Arbeidsovereenkomstenwet - Zware fout - Opzettelijke fout

- Art. 18 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

Les notions de "faute grave" et de "faute volontaire" ne sont pas incompatibles (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, article 18 - Faute grave - Faute volontaire

- Art. 18 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

Het in artikel 422bis, Strafwetboek beoogde schuldig verzuim is algemeen en houdt geen verband met de reglementering van bepaalde beroepscategorieën zoals onder meer bepaald in de Wet Gezondheidsberoepen; de rechter mag bij de beoordeling van het schuldig verzuim wel rekening houden met de opleiding van diegene die schuldig verzuim wordt ten laste gelegd (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Schuldig verzuim - Wet Gezondsheidsberoepen

L'abstention coupable visée à l'article 422bis du Code pénal est générale et ne concerne pas la réglementation de certaines catégories professionnelles telles que, notamment, celles prévues dans la loi du 20 décembre 1974 relative à l'exercice de l'art de soigner; pour apprécier l'abstention coupable, le juge peut toutefois tenir compte de la formation de celui qui s'en serait rendu coupable (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Abstention coupable - Loi du 20 décembre 1974 relative à l'art de soigner

Palliatieve zorg sluit niet uit dat bij onverwachte en onvoorziene gebeurtenissen die geen verband houden met de gediagnosticeerde kwalen, toch nog hulp moet geboden worden (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

GENEESKUNDE - Allerlei - Schuldig verzuim - Palliatieve zorg

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Schuldig verzuim - Palliatieve zorg

Les soins palliatifs n'empêchent pas que, face à des circonstances inattendues et imprévues sans lien avec les maux diagnostiqués, une aide doive néanmoins être apportée (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans A.C.

ART DE GUERIR - Divers - Abstention coupable - Soins palliatifs

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Abstention coupable - Soins palliatifs

P.09.0037.F 22 april 2009 AC nr. 270

Geen enkele wettelijke bepaling vereist dat de uitspraak van het vonnis of arrest door de voorzitter in het vonnis wordt vermeld; de naleving van die vormvereiste kan ook uit het proces-verbaal van de zitting blijken.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Uitspraak door de voorzitter - Vaststelling

- Artt. 780, eerste lid, 1°, en 782, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Aucune disposition légale n'impose que la prononciation du jugement ou de l'arrêt par le président soit mentionnée dans le jugement; l'accomplissement de cette formalité peut également résulter du procès-verbal d'audience.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Prononciation par le président - Constatation

- Art. 780, al. 1er, 1°, et 782, al. 1er Code judiciaire

P.09.0038.N 16 juni 2009 AC nr. 409

De omstandigheid dat het openbaar ministerie het beroepsverbod, bepaald bij artikel 1 koninklijk besluit nr. 22 van 24 oktober 1934 niet zou hebben gevorderd en dat die bijkomende straf slechts facultatief is, neemt niet weg dat die straf een wettelijke mogelijkheid is waarmede de beklaagde rekening moet houden om een passend en volledig verweer te voeren (1). (1) Zie Cass., 30 mei 2006, AR P.06.0185.N, AC, 2006, nr. 296.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Beroepsverbod K.B. nr. 22 van 24 oktober 1934 - Veroordeling - Verweer

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Beroepsverbod K.B. nr. 22 van 24 oktober 1934 - Veroordeling - Verweer

STRAF - Andere straffen - Beroepsverbod K.B. nr. 22 van 24 oktober 1934 - Toepassing

La circonstance que le ministère public n'a pas requis l'interdiction professionnelle prévue à l'article 1er de l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934 relatif à l'interdiction judiciaire faite à certains condamnés et aux faillis d'exercer certaines fonctions, professions ou activités, et que cette peine accessoire n'est que facultative, n'empêche pas que cette peine constitue une possibilité légale dont le prévenu doit tenir compte pour se défendre pleinement et adéquatement (1). (1) Voir Cass., 30 mai 2006, RG P.06.0185.N, Pas., 2006, n° 296.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Interdiction professionnelle prévue par l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934 - Condamnation - Défense

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Interdiction professionnelle prévue par l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934 - Condamnation - Défense

PEINE - Autres peines - Interdiction professionnelle prévue par l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934 - Application

P.09.0046.F 6 mei 2009 AC nr. 296

Uit de omstandigheid alleen dat het onderzoeksgerecht de gegevens op grond waarvan het een beklaagde naar de correctionele rechtbank verwijst als aanwijzingen omschrijft, kan niet worden afgeleid dat die verwijzing gegrond is op verdenkingen die niet ernstig genoeg zijn om een zaak bij een vonnisgerecht aanhangig te maken.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Verwijzing naar het vonnisgerecht - Gegevens die de verwijzing verantwoorden

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Regeling van de rechtspleging - Verwijzing naar het vonnisgerecht - Gegevens die de verwijzing verantwoorden

De la seule circonstance que la juridiction d'instruction a qualifié d'indices les éléments sur la base desquels elle renvoie un prévenu devant le tribunal correctionnel ne se déduit pas que ce renvoi est fondé sur des soupçons dénués du caractère de gravité requis pour justifier la saisine de la juridiction de jugement.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Renvoi à la juridiction de jugement - Eléments justifiant le renvoi

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Règlement de la procédure - Renvoi à la juridiction de jugement - Eléments justifiant le renvoi

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling uitspraak doet over de regeling van de rechtspleging kan zij een gebrek herstellen dat voortvloeit uit de miskenning van het vermoeden van onschuld in een vorig arrest, dat een verzoek tot het stellen van aanvullende onderzoeksopdrachten verwerpt.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Gebrek in een vorig arrest - Miskenning van het vermoeden van onschuld

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Vermoeden van onschuld - Regeling van de rechtspleging - Verwijzing naar het vonnisgerecht - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Gebrek in een vorig arrest - Miskenning van het vermoeden van onschuld

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Regeling van de rechtspleging - Verwijzing naar het vonnisgerecht - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Gebrek in een vorig arrest - Miskenning van het vermoeden van onschuld

Lorsqu'elle statue dans le cadre du règlement de la procédure, la chambre des mises en accusation peut remédier à un vice résultant de la violation de la présomption d'innocence qui entache un arrêt antérieur rejetant une demande de devoirs complémentaires.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Appel - Chambre des mises en accusation - Vice affectant un arrêt antérieur - Violation de la présomption d'innocence

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Présomption d'innocence - Règlement de la procédure - Renvoi à la juridiction de jugement - Appel - Chambre des mises en accusation - Vice affectant un arrêt antérieur - Violation de la présomption d'innocence

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Règlement de la procédure - Renvoi à la juridiction de jugement - Appel - Chambre des mises en accusation - Vice affectant un arrêt antérieur - Violation de la présomption d'innocence

P.09.0054.N 9 juni 2009 AC nr. 384

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Grondwettelijk Hof - Verplichting voor het Hof van Cassatie

Conclusions de l'avocat général Duinslaeger.

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour constitutionnelle - Obligation pour la Cour de cassation

---

Conclusie van advocaat-generaal DUINSLAEGER.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Geen eindbeslissing, toch onmiddellijk vatbaar voor cassatieberoep - Controle op de bijzondere opsporingsmethoden door de kamer van inbeschuldigingstelling - Arresten nr. 105/2007 van 19 juli 2007 en nr. 111/2008 van 31 juli 2008 van het Grondwettelijk Hof - Declaratief karakter van deze arresten

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Verplichting voor het Hof

GRONDWETTELIJK HOF - Beslissing die vaststeld dat een wet ongrondwettig is - Aard

GRONDWETTELIJK HOF - Arrest nr. 105/2007 van 19 juli 2007 - Vernietiging van artikel 235ter, § 6, Sv. - Arrest nr. 111/2008 van 31 juli 2008 - Niet-ontvankelijkheid van het onmiddellijk cassatieberoep tegen de controle op de bijzondere opsporingsmethoden - Ongrondwettigheid - Declaratief karakter

Conclusions de l'avocat général DUINSLAEGER.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Décision non définitive, mais contre laquelle on peut se pourvoir immédiatement - Contrôle des méthodes particulières de recherche par la chambre des mises en accusation - Arrêts n° 105/2007 du 19 juillet 2007 et n° 111/2008 du 31 juillet 2008 de la Cour constitutionnelle - Caractère déclaratif de ces arrêts

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Obligation de la Cour

COUR CONSTITUTIONELLE - Décision qui constate l'inconstitutionnalité d'une loi - Nature

COUR CONSTITUTIONELLE - Arrêt n° 105/2007 du 19 juillet 2007 - Annulation de l'article 235ter, § 6, du Code d'instruction criminelle - Arrêt n° 111/2008 du 31 juillet 2008 - Irrecevabilité du pourvoi immédiat formé contre le contrôle des méthodes particulières de recherche - Inconstitutionnalité - Caractère déclaratif

---

Het Hof is niet gehouden een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen, wanneer die vraag geen betrekking heeft op een aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 26, § 1, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, maar enkel op de gevolgen in de tijd van de arresten van het Grondwettelijk Hof.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Verplichting voor het Hof van Cassatie

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Grondwettelijk Hof - Verplichting voor het Hof van Cassatie

La Cour n'est pas tenue de poser à la Cour constitutionnelle une question préjudicielle lorsque celle-ci ne concerne pas un des points visés à l'article 26, § 1er, de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, mais uniquement les conséquences dans le temps des arrêts de la Cour constitutionnelle.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Obligation de la Cour de cassation

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour constitutionnelle - Obligation de la Cour de cassation

---

Wanneer het Grondwettelijk Hof vaststelt dat een wet ongrondwettig is, heeft die beslissing in de regel een declaratief karakter en werkt dus retroactief; hieruit volgt dat ingevolge de vernietiging van artikel 235ter, § 6, Wetboek van Strafvordering en de beslissing dat de eventuele niet-ontvankelijkheid van een onmiddellijk cassatieberoep tegen een arrest dat de controle op de bijzondere opsporingsmethoden heeft gedaan, ongrondwettig is, geacht moet worden dat tegen dergelijke arresten steeds een onmiddellijk cassatieberoep mogelijk is geweest; het cassatieberoep tegen het arrest dat de controle op de bijzondere opsporingsmethoden uitoefende, dat na het eindarrest wordt ingesteld, is bijgevolg niet ontvankelijk (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Geen eindbeslissing, toch onmiddellijk vatbaar voor cassatieberoep - Controle op de

Lorsque la Cour constitutionnelle constate l'inconstitutionnalité d'une loi, cette décision revêt en principe un caractère déclaratif et s'applique donc rétroactivement; il en résulte qu'ensuite de l'annulation de l'article 235ter, § 6, du Code d'instruction criminelle et de la décision de déclarer inconstitutionnelle l'irrecevabilité éventuelle du pourvoi en cassation immédiat formé contre un arrêt ayant exercé le contrôle des méthodes particulières de recherche, il y a lieu de considérer que de tels arrêts ont toujours pu faire l'objet d'un pourvoi en cassation immédiat; le pourvoi en cassation contre l'arrêt ayant exercé le contrôle des méthodes particulières de recherche formé postérieurement à l'arrêt définitif est, par conséquent, irrecevable (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Décision non définitive, mais contre laquelle on peut se pourvoir

bijzondere opsporingsmethoden door de kamer van inbeschuldigingstelling - Arresten nr. 105/2007 van 19 juli 2007 en nr. 111/2008 van 31 juli 2008 van het Grondwettelijk Hof - Declaratief karakter van deze arresten

GRONDWETTELIJK HOF - Arrest nr. 105/2007 van 19 juli 2007 - Vernietiging van artikel 235ter, § 6, Sv. - Arrest nr. 111/2008 van 31 juli 2008 - Niet-ontvankelijkheid van het onmiddellijk cassatieberoep tegen de controle op de bijzondere opsporingsmethoden - Ongrondwettigheid - Declaratief karakter

GRONDWETTELIJK HOF - Beslissing die vaststeld dat een wet ongrondwettig is - Aard

immédiatement - Contrôle des méthodes particulières de recherche par la chambre des mises en accusation - Arrêts n° 105/2007 du 19 juillet 2007 et n° 111/2008 du 31 juillet 2008 de la Cour constitutionnelle - Caractère déclaratif de ces arrêts

COUR CONSTITUTIONELLE - Arrêt n° 105/2007 du 19 juillet 2007 - Annulation de l'article 235ter, § 6, du Code d'instruction criminelle - Arrêt n° 111/2008 du 31 juillet 2008 - Irrecevabilité du pourvoi immédiat formé contre le contrôle des méthodes particulières de recherche - Inconstitutionnalité - Caractère déclaratif

COUR CONSTITUTIONELLE - Décision qui constate l'inconstitutionnalité d'une loi - Nature

---

P.09.0060.N 15 september 2009 AC nr. 499

De bepaling van artikel 22 Milieuvergunningsdecreet is voor al degenen op wie de wet toepasselijk kan zijn, voldoende nauwkeurig om willekeurige vervolgingen en veroordelingen te vermijden; de omvang van voormelde zorgvuldigheidsplicht blijft niet beperkt tot het naleven van de algemene of de bijzondere voorwaarden van de vergunning noch moet zij vooraf bij ministerieel besluit worden gepreciseerd; deze zorgvuldigheidsplicht is algemeen en omvat elke maatregel van voorzichtigheid of voorzorg (1). (1) Cass., 4 feb. 2003, AR P.02.0615.N, AC, 2003, nr 83; Cass., 17 juni 2008, AR P.06.1348.N, AC, 2008, nr 375.

MILIEURECHT - Milieuvergunningsdecreet - Artikel 22 - Maatregelen ter voorkoming van schade, hinder en zware ongevallen - Omvang van de zorgvuldigheidsplicht

MILIEURECHT - Milieuvergunningsdecreet - Artikel 22 - Zorgvuldigheidsplicht - Legaliteitsbeginsel

La disposition de l'article 22 du décret du Conseil flamand du 28 juin 1985 relatif à l'autorisation anti pollution est suffisamment précise pour tous ceux auxquels la loi peut s'appliquer pour éviter des poursuites et des condamnations arbitraires; l'étendue du devoir de diligence ne se borne pas au respect des conditions générales ou particulières de l'autorisation, et ne doit pas être précisée préalablement par arrêté ministériel; ce devoir de diligence est général et comprend toute mesure de prudence ou de prévoyance (1). (1) Cass., 4 février 2003, RG P.02.0615.N, Pas., 2003, n° 83; Cass., 17 juin 2008, RG P.06.1348.N, Pas., 2008, n° 375.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABLISSEMENTS DANGEREUX ET INSALUBRES - Décret du Conseil flamand du 28 juin 1985 relatif à l'autorisation antipollution - Article 22 - Mesures pour éviter dégâts, incommodités et accidents graves - Etendue du devoir de diligence

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABLISSEMENTS DANGEREUX ET INSALUBRES - Décret du Conseil flamand du 28 juin 1985 relatif à l'autorisation antipollution - Article 22 - Devoir de diligence - Principe de légalité

Het gegeven dat derden, met name huurders van een feestzaal, hinder veroorzaken belet niet dat ingevolge artikel 22 Milieuvergunningsdecreet, de exploitant van de feestzaal verplicht is de nodige maatregelen te treffen om schade, hinder en zware ongevallen te voorkomen.

MILIEURECHT - Milieuvergunningsdecreet - Artikel 22 - Voorkoming van schade, hinder en zware ongevallen - Geluidshinder - Omvang van de zorgvuldigheidsplicht

Le fait que des tiers, à savoir les locataires d'une salle des fêtes, causent des nuisances n'empêche pas qu'en application de l'article 22 du décret du Conseil flamand du 28 juin 1985 relatif à l'autorisation anti pollution, l'exploitant de la salle des fêtes doive prendre les mesures nécessaires pour éviter dégâts, incommodités et accidents graves.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABLISSEMENTS DANGEREUX ET INSALUBRES - Décret du Conseil flamand du 28 juin 1985 relatif à l'autorisation antipollution - Article 22 - Prévention de dégâts, incommodités et accidents graves - Nuisances sonores - Etendue du devoir de diligence

---

P.09.0061.N 10 maart 2009 AC nr. 188

De toetsing door de kamer van inbeschuldigingstelling van vóór de wet van 6 januari 2003 toegepaste bijzondere opsporingsmethodes kan niet geschieden overeenkomstig de artikelen 47ter, 47quinquies, 47sexies, 47octies, 47novies, 235bis, § 5 en § 6, en 235ter Wetboek van Strafvordering: ze geschiedt overeenkomstig die regels en beginselen die inhouden dat de bijzondere opsporingsmethode slechts mag uitgevoerd worden met voorafgaande machtiging van de gerechtelijke overheid en onder haar toezicht, en dat daarbij wordt voldaan aan de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit (1) (1) Luidens de vaststellingen van het bestreden arrest werd in voorliggende zaak de bijzondere opsporingsmethode van observatie toegepast op verschillende data die zich situeren vóór de inwerkingtreding van de wet van 6 januari 2003. De controle van de uitgevoerde bijzondere opsporingsmethode door de kamer van inbeschuldigingstelling gebeurde op 18 december 2008, en dus ruim na de inwerkingtreding van de wet van 27 december 2005 waarbij artikel 235ter Wetboek van Strafvordering werd ingevoerd. Bijgevolg put de kamer van inbeschuldigingstelling haar controlebevoegdheid uit artikel 235ter Wetboek van Strafvordering; zij kan die controle echter niet verrichten op basis van criteria die nog niet van toepassing waren op het ogenblik dat de bijzondere opsporingsmethode werd uitgevoerd.

Le contrôle par la chambre des mises en accusation des méthodes particulières de recherche mises en œuvre avant la loi du 6 janvier 2003 ne peut être exercé conformément aux articles 47ter, 47quinquies, 47sexies, 47octies, 47novies, 235bis, §§ 5 et 6, et 235ter, du Code d'instruction criminelle : il est exercé conformément aux règles et principes qui impliquent la mise en œuvre de la méthode particulière de recherche sous réserve de l'autorisation préalable et du contrôle de l'autorité judiciaire et le respect des principes de proportionnalité et de subsidiarité (1). (1) Selon les constatations de l'arrêt attaqué, la méthode particulière de recherche d'observation a été mise en œuvre en l'espèce à plusieurs dates antérieures à l'entrée en vigueur de la loi du 6 janvier 2003. Le contrôle de la méthode particulière de recherche mise en œuvre a été exercé par la chambre des mises en accusation le 18 décembre 2008, et donc largement après l'entrée en vigueur de la loi du 27 décembre 2005 insérant l'article 235ter du Code d'instruction criminelle. Par conséquent, la chambre des mises en accusation a puisé son pouvoir de contrôle de la légalité dans l'article 235ter du Code d'instruction criminelle ; cependant, elle ne peut exercer ce contrôle sur la base de critères qui n'étaient pas encore applicables au moment de la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Bijzondere opsporingsmethoden toegepast vóór de wet van 6 januari 2003 - Controle - Criteria

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Voorwaarde - Toepassing in de tijd

- Artt. 189ter en 235ter Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Bijzondere opsporingsmethoden toegepast vóór de wet van 6 januari 2003 - Controle - Criteria

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Méthodes particulières de recherche mises en oeuvre avant la loi du 6 janvier 2003 - Contrôle - Critères

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Condition - Application dans le temps

- Art. 189ter et 235ter Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Méthodes particulières de recherche mises en oeuvre avant la loi du 6 janvier 2003 - Contrôle - Critères

---

Voor alle geschillen die nog niet definitief zijn beslecht kan de kamer van inbeschuldigingstelling de aanwending van de bijzondere opsporingsmethoden controleren, ongeacht of die aanwending vóór of na de inwerkingtreding van de wet van 6 januari 2003 heeft plaatsgehad (1). (1) Gw. H., nr. 22/2008, 21 feb. 2008, B.S. 17 april 2008 (tweede uitgave) 20777; Zie: Cass., 28 okt. 2008, AR P.08.0706.N, AC, 2008, nr. 587 met conclusie A.G. Duinslaeger.

La chambre des mises en accusation est habilitée à contrôler la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche pour tous les litiges n'ayant pas encore été tranchés définitivement, que cette mise en œuvre soit antérieure ou postérieure à l'entrée en vigueur de la loi du 6 janvier 2003 (1). (1) C. const., n° 22/2008, 21 février 2008, M.B. 17 avril 2008 (deuxième édition) 20777 ; Voir : Cass., 28 octobre 2008, RG P.08.0706.N, Pas., 2008, n° ... avec les conclusions de M. l'avocat général Duinslaeger, publiées à leur date dans AC

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Voorwaarde - Toepassing in de tijd

- Artt. 189ter en 235ter Wetboek van Strafvordering

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Condition - Application dans le temps

- Art. 189ter et 235ter Code d'Instruction criminelle

P.09.0064.N 19 mei 2009 AC nr. 329

De bewoordingen "zodanig dat de betrokken persoon in feite geen andere echte en aanvaardbare keuze heeft dan zich te laten misbruiken" zijn bij wet van 10 augustus 2005 in artikel 433decies, Strafwetboek ingevoegd teneinde het misbruik van de kwetsbaarheid nader te omschrijven, zonder dat de invoeging van deze precisering ertoe strekte het toepassingsgebied dat het misdrijf voordien had, in te perken.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Materieel bestanddeel - Huisjesmelkerij - Artikel 433decies, Strafwetboek - Vereiste dat het slachtoffer geen andere keuze heeft dan zich te laten misbruiken

Les termes "de manière telle que la personne n'a en fait pas d'autre choix véritable et acceptable que de se soumettre à cet abus" ont été insérés par la loi du 10 août 2005 à l'article 433decies du Code pénal afin de qualifier plus précisément l'abus de vulnérabilité, sans que l'insertion de cette précision tende à limiter le champ d'application de l'infraction défini antérieurement.

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Elément matériel - Marchand de sommeil - Code pénal, article 433decies - Condition que la victime n'a pas d'autre choix que de se soumettre à l'abus

---

Wanneer het Hof vaststelt dat de bestreden beslissing bij de begroting van het totaal van de bijzondere verbeurdverklaring, ten onrechte een bepaald bedrag als vermogensvoordeel dat rechtstreeks uit een misdrijf is verkregen, mede verbeurd verklaart, alhoewel het de beklaagde voor dat misdrijf vrijspreekt, vernietigt het Hof de bestreden beslissing enkel in zoverre dat bedrag werd verbeurd verklaard en zegt het dat er geen grond is tot verwijzing (1). (1) Zie Cass, 9 mei 2007, AR P.06.1673.F, AC, 2007, nr 239; 12 feb. 2008, AR P.07.1546.N, AC, 2008, nr 104.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Bijzondere verbeurdverklaring - Begroting van de totale verbeurd te verklaren som - Verbeurdverklaring van een vermogensvoordeel uit een misdrijf ondanks de vrijspraak voor dat misdrijf - Vernietiging met inkorting

Lorsque la Cour constate que, dans son évaluation du total de la confiscation spéciale, la décision attaquée ordonne, à tort, la confiscation d'un montant déterminé en tant qu'avantage patrimonial tiré directement de l'infraction, alors qu'elle acquitte le prévenu du chef de cette infraction, la Cour casse la décision attaquée uniquement en tant que ce montant est confisqué et déclare n'y avoir lieu à renvoi (1). (1) Voir Cass., 9 mai 2007, RG P.06.1673.F, Pas., 2007, n° 239; 12 février 2008, RG P.07.1546.N, Pas., 2008, n° 104.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculpé - Confiscation spéciale - Evaluation de la somme totale à confisquer - Confiscation d'un avantage patrimonial tiré d'une infraction malgré l'acquittement du chef de cette infraction - Cassation avec réduction

---

P.09.0066.N 26 mei 2009 AC nr. 345

Het onderzoeksgerecht moet de ontvankelijkheid van de burgerlijke partijstelling slechts onderzoeken wanneer de strafvordering uitsluitend door die stelling is ingesteld of wanneer alleen de burgerlijke partij die zelf de strafvordering niet op gang heeft gebracht, hoger beroep instelt tegen een beschikking van buitenvervolgingstelling; in dat laatste geval is de ontvankelijkheid van het hoger beroep van de burgerlijke partij, waardoor de strafvordering voor de kamer van inbeschuldigingstelling aanhangig gemaakt wordt, afhankelijk van de ontvankelijkheid van de burgerlijke partijstelling; wanneer het hoger beroep is ingesteld door de inverdenkinggestelde en de strafvordering op gang gebracht is door een vordering van het openbaar ministerie terwijl de burgerlijke partij zich slechts nadien bij de procedure heeft gevoegd, vertoont de ontvankelijkheid van de burgerlijke partijstelling geen belang voor de beoordeling van de ontvankelijkheid van de strafvordering die onafhankelijk van die stelling bestaat en in dat geval moet de kamer van inbeschuldigingstelling de ontvankelijkheid van de stelling als burgerlijke partij niet onderzoeken (1). (1) Zie Cass., 21 dec. 1993, AR P.93.1353.N, AC, 1993, nr 539; Cass., 8 okt. 2002, AR P.02.0419.N, AC, 2002, nr 516.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke partijstelling - Onderzoeksgerecht - Onderzoek van de ontvankelijkheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Burgerlijke partijstelling - Onderzoek van de ontvankelijkheid

La juridiction d'instruction doit examiner la recevabilité de la constitution de partie civile uniquement lorsque l'action publique est exclusivement exercée en raison de cette constitution ou lorsque seule la partie civile n'ayant pas elle-même engagé l'action publique interjette appel d'une ordonnance de non-lieu; dans ce dernier cas, la recevabilité de l'appel de la partie civile par lequel la chambre des mises en accusation est saisie de l'action publique, est subordonnée à la recevabilité de la constitution de partie civile; lorsque l'appel est formé par l'inculpé et que l'action publique est engagée par voie de requête du ministère public alors que la partie civile ne s'est jointe à la procédure que postérieurement, la recevabilité de la constitution de partie civile ne présente pas d'intérêt pour apprécier la recevabilité de l'action publique qui est indépendante de cette constitution et, en pareil cas, la chambre des mises en accusation n'est pas tenue d'examiner la recevabilité de la constitution de partie civile (1). (1) Voir Cass., 21 décembre 1993, RG P.93.1353.N, Pas., 1993, n° 539; Cass., 8 octobre 2002, RG P.02.0419.N, Pas., 2002, n° 516.

ACTION CIVILE - Constitution de partie civile - Juridiction d'instruction - Examen de la recevabilité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Constitution de partie civile - Examen de la recevabilité

P.09.0067.N 10 februari 2009 AC nr. 110

Artikel 64, 1°, Wet Strafuitvoering voorziet enkel in de herroeping van de toegekende strafuitvoeringsmodaliteiten wanneer bij een in kracht van gewijsde gegane veroordeling wordt vastgesteld dat de veroordeelde tijdens de proeftermijn een wanbedrijf of een misdaad heeft gepleegd; die wetsbepaling voorziet niet in een herroeping wanneer de betrokkene tijdens de proeftermijn nog veroordeeld wordt voor een wanbedrijf of misdaad gepleegd vóór de beslissing die hem elektronisch toezicht toekende, maar dit doet eraan niet af dat een strafuitvoeringsmodaliteit niet meer kan worden nageleefd als de wettelijke tijdsvoorwaarden niet meer voorhanden zijn (1). (1) Zie Cass., 2 jan. 2008, AR P.07.1812.F, AC, 2008, nr 1 met concl. advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH.

STRAFUITVOERING - Elektronisch toezicht - Herroeping

L'article 64, 1°, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, ne prévoit la révocation des modalités d'exécution de la peine accordées que s'il est constaté, dans une décision de condamnation passée en force de chose jugée, que le condamné a commis un délit ou un crime pendant le délai d'épreuve; cette disposition légale ne prévoit pas la révocation si la personne concernée a encore été condamnée, pendant le délai d'épreuve, du chef d'un délit ou d'un crime commis avant la décision lui accordant la surveillance électronique, mais il n'empêche qu'une modalité d'exécution de la peine ne peut plus être respectée si les conditions de temps légalement prévues ne sont plus réunies (1). (1) Voir Cass., 2 janvier 2008, RG P.07.1812.F, Pas., 2008, n° 1er, avec les conclusions de M. l'avocat général D. Vandermeersch.

APPLICATION DES PEINES - Surveillance électronique - Révocation

Daar overeenkomstig artikel 62, § 1, Wet Strafuitvoering het openbaar ministerie belast is met de controle op de veroordeelde, heeft het de bevoegdheid de zaak bij de strafuitvoeringsrechtbank aanhangig te maken indien wettelijk de toegekende strafuitvoeringsmodaliteit niet meer kan worden nageleefd en de strafuitvoeringsrechtbank moet desgevallend deze onmogelijkheid vaststellen.

STRAFUITVOERING - Elektronisch toezicht - Misdrijven gepleegd voor de beslissing van toekenning - Veroordeling tijdens de proeftermijn - Wettelijke tijdsvoorwaarden voor de strafuitvoeringsmodaliteit - Gevolg

Le ministère public étant chargé du contrôle du condamné en vertu de l'article 62, § 1er, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, il a la compétence de saisir le tribunal de l'application des peines si la modalité d'exécution de la peine accordée légalement ne peut plus être respectée, ce que, le cas échéant, le tribunal de l'application des peines est tenu de constater.

APPLICATION DES PEINES - Surveillance électronique - Infractions commises avant la décision d'octroi - Condamnation pendant le délai d'épreuve - Modalités légalement prévues dans le temps pour l'exécution de la peine - Conséquence

P.09.0071.N 2 juni 2009 AC nr. 366

Het wettigheidbeginsel in strafzaken, dat vereist dat de strafwet wordt geformuleerd in bewoordingen op grond waarvan eenieder, op het ogenblik waarop hij een gedrag aanneemt, kan uitmaken of dat gedrag al dan niet strafbaar is, wordt niet miskend enkel doordat op het ogenblik van de uitspraak een latere wet de strafwet onnauwkeurig heeft geherformuleerd (1). (1) Zie: Cass., 25 nov. 1997, AR P.96.1187.N, A.C., 1997, nr 504; Cass., 15 juni 2004, AR P.04.0358.N, A.C., 2004, nr 324; Cass., 9 nov. 2004, AR P.04.0849.N, A.C., 2004, nr 539.

GRONDWET - Art. 14 - Wettigheidsbeginsel - Strafzaken - Strafwet - Vereiste - Latere strafwet die de op een geval van toepassing zijnde strafwet onnauwkeurig herformuleert

- Art. 7.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 14 Grondwet 1994

- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Wettigheidsbeginsel - Vereiste - Latere strafwet die de op een geval van toepassing zijnde strafwet onnauwkeurig herformuleert

- Art. 7.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 14 Grondwet 1994

- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 7 - Wettigheidsbeginsel - Strafzaken - Strafwet - Vereiste - Latere strafwet die de op een geval van toepassing zijnde strafwet onnauwkeurig herformuleert

- Art. 7.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Le principe de légalité en matière répressive, requérant de formuler la loi pénale de manière à ce que chaque personne, au moment où elle adopte un comportement, peut déterminer si ce comportement est punissable ou pas, n'est pas violé par le seul fait qu'au moment du prononcé, une loi ultérieure a requalifié la loi pénale de manière imprécise (1). (1) Voir Cass., 25 novembre 1997, RG P.96.1187.N, Pas., 1997, n° 504; Cass., 15 juin 2004, RG P.04.0358.N, Pas., 2004, n° 324; Cass., 9 novembre 2004, RG P.04.0849.N, Pas., 2004, n° 539.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 14 - Principe de légalité - Matière répressive - Loi pénale - Condition - Loi pénale ultérieure requalifiant de manière insuffisamment précise la loi pénale applicable

- Art. 7, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 14 Constitution 1994

- Art. 15, § 1er Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Principe de légalité - Condition - Loi pénale ultérieure requalifiant de manière insuffisamment précise la loi pénale applicable

- Art. 7, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 14 Constitution 1994

- Art. 15, § 1er Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 7 - Principe de légalité - Matière répressive - Loi pénale - Condition - Loi pénale ultérieure requalifiant de manière insuffisamment précise la loi pénale applicable

- Art. 7, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 14 Grondwet 1994

- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 15 - Wettigheidsbeginsel - Strafzaken - Strafwet - Vereiste - Latere strafwet die de op een geval van toepassing zijnde strafwet onnauwkeurig herformuleert

- Art. 7.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 14 Constitution 1994

- Art. 15, § 1er Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 15 - Principe de légalité - Matière répressive - Loi pénale - Condition - Loi pénale ultérieure requalifiant de manière insuffisamment précise la loi pénale applicable

- Art. 7, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 14 Grondwet 1994

- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Legaliteitsbeginsel - Wettigheidsbeginsel - Strafzaken - Strafwet - Vereiste - Latere strafwet die de op een geval van toepassing zijnde strafwet onnauwkeurig herformuleert

- Art. 7.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 14 Constitution 1994

- Art. 15, § 1er Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Principe de légalité - Principe de légalité - Matière répressive - Loi pénale - Condition - Loi pénale ultérieure requalifiant de manière insuffisamment précise la loi pénale applicable

- Art. 7, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 14 Grondwet 1994

- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Strafzaken - Strafwet - Wettigheidsbeginsel - Vereiste - Latere strafwet die de op een geval van toepassing zijnde strafwet onnauwkeurig herformuleert

- Art. 7.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 14 Constitution 1994

- Art. 15, § 1er Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Matière répressive - Loi pénale - Principe de légalité - Condition - Loi pénale ultérieure requalifiant de manière insuffisamment précise la loi pénale applicable

- Art. 7, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 14 Grondwet 1994

- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 16 dec. 1966, goegekeurd bij de wet van 15 mei 1981

- Art. 14 Constitution 1994

- Art. 15, § 1er Pacte international relatif aux droits écomomiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966, approuvé par la loi du 15 mai 1981

P.09.0079.N 3 maart 2009 AC nr. 169

Een vonnisgerecht heeft niet de rechtsmacht om de regelmatigheid van de beslissingen van het onderzoeksgerecht rechtstreeks of onrechtstreeks te onderzoeken of te beoordelen (1); eens de kamer van inbeschuldigingstelling de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie heeft gecontroleerd, bindt haar beslissing het vonnisgerecht; dit houdt in dat, ook al is de beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling aangetast door een onregelmatigheid omdat er geen tegenspraak zou geweest zijn, het vonnisgerecht die onregelmatigheid niet mag betrekken in zijn oordeel. (1) Cass., 18 okt. 1989, AR 7556, AC, 1989-90, nr 98; Cass., 4 maart 2008, AR P.07.1782.N, AC, 2008, nr 154; M. FAUSTIN-HÉLIE, Traité de l'instruction criminelle, II, Brussel, Bruylant-Christophe et compagnie, 1865, nrs 3305 e.v.; BRAAS, Précis de procédure pénale, I, 3e druk 1950, nrs 442 e.v.; M. FRANCHIMONT, A. JACOBS en A. MASSET, Manuel de procédure pénale, 2e druk, 515 e.v.; R. DECLERCQ, Onderzoeksgerechten, APR, 1993, nrs 192 e.v.; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, 4e druk, nr 1522.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden - Feitenrechter - Rechtsmacht - Beoordeling van een onregelmatigheid van het onderzoeksgerecht

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling - Feitenrechter - Rechtsmacht ten aanzien van die beslissing

Une juridiction de jugement n'a pas le pouvoir de juridiction d'examiner ni d'apprécier directement ou indirectement la régularité des décisions de la juridiction d'instruction (1); dès que la chambre des mises en accusation a contrôlé la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration, sa décision lie la juridiction de jugement; cela implique que, même si la décision de la chambre des mises en accusation est entachée d'une irrégularité à défaut de caractère contradictoire, la juridiction de jugement ne peut pas s'appuyer sur cette irrégularité dans sa décision. (1) Cass., 18 octobre 1989, RG 7556, Pas., 1990, n° 98; 4 mars 2008, RG P.07.1782.N, n° 154; M. FAUSTIN-HELIE, Traité de l'instruction criminelle, II, Bruxelles, Bruylant-Christophe et compagnie, 1865, n°s 3305 et suivants; BRAAS, Précis de procédure pénale, I, 3ème édition 1950, n°s 442 et suivants; M. FRANCHIMONT, A. JACOBS et A. MASSET, Manuel de procédure pénale, 2ème édition, 515 et suivants; R. DECLERCQ, Onderzoeksgerechten, APR, 1993, n°s 192 et suivants; R. VERSTRAETEN, Handboek Strafvordering, 4ème édition, n° 1522.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche - Juge du fond - Pouvoir de juridiction - Appréciation d'une irrégularité de la juridiction d'instruction

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Contrôle des méthodes particulières de recherche - Décision de la chambre des mises en accusation - Juge du fond - Pouvoir de juridiction au regard de cette décision

---

Geen enkele wettelijke bepaling noch algemeen rechtsbeginsel vereist dat in strafzaken de eisende partij haar cassatiemiddelen aan de verweerder meedeelt.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Eiser in cassatie - Mededeling van de cassatiemiddelen aan de verweerder in cassatie

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Algemeen - Eiser in cassatie - Mededeling van de cassatiemiddelen aan de verweerder in cassatie

En matière répressive aucune disposition légale ni aucun principe général du droit n'oblige la partie requérante à communiquer ses moyens de cassation au défendeur.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Demandeur en cassation - Communication des moyens de cassation au défendeur en cassation

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Généralités - Demandeur en cassation - Communication des moyens de cassation au défendeur en cassation

---

Het openbaar ministerie bij het Hof is niet verplicht een schriftelijke conclusie te nemen (1). (1) Cass., 8 nov. 2000, AR P.00.0898.F, AC, 2000, nr 607.

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Openbaar ministerie bij het Hof - Allerlei - Conclusies van het openbaar ministerie - Schriftelijke conclusies - Verplichting

- Artt. 1105 en 1107 Gerechtelijk Wetboek

OPENBAAR MINISTERIE - Openbaar ministerie bij het Hof van Cassatie - Conclusies - Schriftelijke conclusies - Verplichting

- Artt. 1105 en 1107 Gerechtelijk Wetboek

Le ministère public près la Cour n'est pas tenu de prendre des conclusions écrites (1). (1) Cass., 8 novembre 2000, RG P.00.0898.F, Pas., 2000, n° 607.

CASSATION - Généralités. mission et raison d'etre de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Ministère public près la Cour - Divers - Conclusions du ministère public - Conclusions écrites - Obligation

- Art. 1105 et 1107 Code judiciaire

MINISTERE PUBLIC - Ministère public près la Cour de cassation - Conclusions - Conclusions écrites - Obligation

- Art. 1105 et 1107 Code judiciaire

Uit artikel 235ter, § 1, Wetboek van Strafvordering volgt dat enkel de kamer van inbeschuldigingstelling kan oordelen of de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie regelmatig zijn toegepast.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Bijzondere opsporingsmethoden - Kamer van inbeschuldigingstelling - Oordeel over de regelmatige toepassing ervan

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Oordeel over de regelmatige toepassing ervan

Il résulte de l'article 235ter, § 1, du Code d'instruction criminelle que seule la chambre des mises en accusation est chargée de contrôler la régularité de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Méthodes particulières de recherche - Chambre des mises en accusation - Appréciation de leur application régulière

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche - Appréciation de leur application régulière

---

P.09.0091.N 24 maart 2009 AC nr. 215

Artikel 1107, alinea 3, Gerechtelijk Wetboek, dat bepaalt dat elke partij ter zitting kan verzoeken dat de zaak wordt verdaagd om mondeling, dan wel met een noot, te antwoorden op de schriftelijke of mondelinge conclusie van het openbaar ministerie, voorziet niet in de mogelijkheid om uitstel te vragen met als doel andere middelen aan te voeren dan deze aangevoerd in de memorie (1). (1) Zie: Cass., 15 dec. 2004, AR P.04.1189.F, AC, 2004, nr 612.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Conclusie van het openbaar ministerie - Antwoord op de conclusie door een partij - Middelen

- Art. 420ter Wetboek van Strafvordering

- Art. 1107 Gerechtelijk Wetboek

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Algemeen - Artikel 1107, alinea 3, Gerechtelijk Wetboek

- Art. 420ter Wetboek van Strafvordering

- Art. 1107 Gerechtelijk Wetboek

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Allerlei - Conclusie van het openbaar ministerie - Antwoord op de conclusie door een partij - Middelen

- Art. 420ter Wetboek van Strafvordering

- Art. 1107 Gerechtelijk Wetboek

L'article 1107, alinéa 3, du Code judiciaire, qui prévoit que chaque partie peut demander à l'audience que l'affaire soit remise pour répondre verbalement ou par une note aux conclusions écrites ou verbales du ministère public, ne permet pas de demander la remise dans le but d'invoquer des moyens autres que ceux soulevés dans le mémoire (1). (1) Voir: Cass., 15 décembre 2004, RG P.04.1189.F, Pas., 2004, n° 612.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Conclusions du ministère public - Réponse aux conclusions par une partie - Moyens

- Art. 420ter Code d'Instruction criminelle

- Art. 1107 Code judiciaire

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Généralités - Article 1107, alinéa 3, du Code judiciaire

- Art. 420ter Code d'Instruction criminelle

- Art. 1107 Code judiciaire

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Divers - Conclusions du ministère public - Réponse aux conclusions par une partie - Moyens

- Art. 420ter Code d'Instruction criminelle

- Art. 1107 Code judiciaire

Een vraag tot uitstel door de eiser in cassatie die enkel beoogt andere middelen aan te voeren dan deze aangevoerd in de memorie is niet ontvankelijk.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Allerlei - Behandeling van de zaak - Vraag tot uitstel met als doel nieuwe middelen aan te voeren - Ontvankelijkheid

Est irrecevable la demande de remise émanant du demandeur en cassation visant uniquement à invoquer des moyens autres que ceux soulevés dans le mémoire.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Divers - Examen de la cause - Demande de remise dans le but d'invoquer des moyens nouveaux - Recevabilité

P.09.0107.F 29 april 2009 AC nr. 285

De betekening aan de procureur des Konings is onbestaande wanneer de partij op wier verzoek zij werd verricht de woon- of verblijfplaats kende of had moeten kennen van degene aan wie betekend wordt; uit de omstandigheid dat de beklaagde op het ogenblik van de betekening van het vonnis aan de procureur des Konings, sedert meer dan vier maanden voorlopig in diens arrondissement was aangehouden om andere redenen, kan de rechter afleiden dat de procureur des Konings van die opsluiting weet had of had moeten hebben en dat de akte bijgevolg aan de beklaagde in persoon had moeten worden betekend in de strafinrichting waar hij verbleef (1). (1) Zie Cass., 15 sept. 1993, AR P.93.0234.F, AC, 1993, nr 349.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Algemeen - Betekening aan de procureur des Konings - Geldigheid - De persoon aan wie betekend wordt is op het ogenblik van de betekening aangehouden om andere redenen

VERZET - Strafzaken - Verzet van de bij verstek veroordeelde beklaagde - Termijn - Aanvang - Regelmatige betekening van het vonnis - Betekening aan de procureur des Konings - Geldigheid - De persoon aan wie betekend wordt is op het ogenblik van de betekening aangehouden om andere redenen

La signification au procureur du Roi est non avenue lorsque la partie à la requête de laquelle elle a été accomplie connaissait ou devait connaître le domicile ou la résidence du signifié; de la circonstance qu'au moment de la signification du jugement au procureur du Roi, le prévenu était, pour autre cause, détenu préventivement dans son arrondissement depuis plus de quatre mois, le juge peut déduire que le procureur du Roi connaissait ou devait connaître cette détention et que l'acte aurait dû être signifié au prévenu en personne dans l'établissement pénitentiaire où il séjournait (1). (1) Voir Cass., 15 septembre 1993, RG P.93.0234.F, Pas., 1993, n° 349.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Généralités - Signification au procureur du Roi - Validité - Signifié détenu pour autre cause au moment de la signification

OPPOSITION - Matière répressive - Opposition du prévenu condamné par défaut - Délai - Point de départ - Signification régulière du jugement - Signification au procureur du Roi - Validité - Signifié détenu pour autre cause au moment de la signification

De betekening in strafzaken wordt geregeld in de artt. 33 tot 37 en 40 Ger.W. en gebeurt aan de geadresseerde, op iedere plaats waar de gerechtsdeurwaarder hem aantreft; alleen wanneer zij niet aan de persoon kan worden gedaan, gebeurt zij aan de woonplaats, aan de verblijfplaats of aan de gekozen woonplaats van de geadresseerde of, bij gebrek daaraan, aan het parket.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Algemeen - Strafzaken - Betekening aan de persoon - Betekening aan de woonplaats of aan de procureur des Konings - Subsidiair karakter

Régie par les articles 33 à 37 et 40 du Code judiciaire, la signification en matière pénale est faite au destinataire en tout lieu où l'huissier de justice le trouve; ce n'est que lorsqu'elle ne peut être faite à sa personne qu'elle a lieu au domicile, à la résidence ou au domicile élu du destinataire ou, à défaut, au parquet (1). (1) Voir Cass., 15 septembre 1993, RG P.93.0234.F, Pas., 1993, n° 349.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Généralités - Matière répressive - Signification à personne - Signification au domicile ou au procureur du Roi - Caractère subsidiaire

P.09.0115.F 8 april 2009 AC nr. 249

Geen enkele wettelijke bepaling vereist dat een strafrechtelijke beslissing de woonplaats van de partijen moet vermelden; het volstaat dat de partijen worden aangewezen op een wijze die volstaat om de personen te bepalen waarop de beslissing van toepassing is (1). (1) Cass., 28 sept. 1988, AR 6682, AC, 1988-1989, nr. 56.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Aanwijzing van de partijen - Vermelding van de woonplaats - Verplichting

Aucune disposition légale n'impose qu'une décision pénale mentionne le domicile des parties; il suffit qu'elle désigne celles-ci de manière à déterminer les personnes auxquelles elle s'applique (1). (1) Cass., 28 septembre 1988, RG 6682, Pas., 1989, n° 56.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Désignation des parties - Indication du domicile - Obligation

Ofschoon artikel 28 Wet Bescherming Maatschappij bepaalt dat de rechter alleen over een verzoek tot internering kan beslissen ten aanzien van personen die bijgestaan worden door een advocaat, bepalen noch artikel 488bis-a tot k B.W., noch de artikelen 29 en 30 van de voormelde wet, noch enige andere wettelijke bepaling, dat over een dergelijke vordering alleen in aanwezigheid van de voorlopige bewindvoerder van de inverdenkinggestelde kan worden beslist, wanneer die vooraf aan laatstgenoemde is toegewezen.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Onderzoeksgerecht - Regeling van de rechtspleging - Vorderingen tot internering - Verschijning op de rechtszitting - Bijstand van een advocaat - Verplichting - Aanwezigheid van de voorlopige bewindvoerder van de inverdenkinggestelde - Verplichting

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Onderzoeksgerecht - Regeling van de rechtspleging - Vorderingen tot internering - Verschijning op de rechtszitting - Bijstand van een advocaat - Verplichting - Aanwezigheid van de voorlopige bewindvoerder van de inverdenkinggestelde - Verplichting

Si l'article 28 de la loi de défense sociale exige qu'une demande d'internement ne puisse être examinée par une juridiction qu'à l'égard de personnes assistées d'un avocat, ni les articles 488bis-A à K du Code civil, ni les articles 29 et 30 de la loi précitée, ni aucune autre disposition légale ne prévoient qu'il ne peut être statué sur une telle demande qu'en présence de l'administrateur provisoire de l'inculpé, lorsque celui-ci en est préalablement pourvu.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Juridiction d'instruction - Règlement de la procédure - Réquisitions tendant à l'internement - Comparution à l'audience - Assistance d'un avocat - Obligation - Présence de l'administrateur provisoire de l'inculpé - Obligation

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Juridiction d'instruction - Règlement de la procédure - Réquisitions tendant à l'internement - Comparution à l'audience - Assistance d'un avocat - Obligation - Présence de l'administrateur provisoire de l'inculpé - Obligation

---

P.09.0121.F 13 mei 2009 AC nr. 314

Art. 1382, B.W. verplicht degene door wiens fout de schade is ontstaan, deze volledig te vergoeden, zodat de benadeelde in de toestand wordt teruggeplaatst waarin hij zich zou hebben bevonden indien de fout waarover hij zich beklaagt niet was begaan (1). (1) Cass., 3 dec. 2003, AR P.03.0367.F, AC, 2003, nr 614.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Volledige vergoeding van de schade

L'article 1382 du Code civil oblige l'auteur de la faute à réparer intégralement le dommage causé par celle-ci, en manière telle que la personne lésée se retrouve dans la situation qui aurait été la sienne si la faute dont elle se plaint n'avait pas été commise (1). (1) Cass., 3 décembre 2003, RG P.03.0367.F, Pas., 2003, n° 614.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Réparation intégrale du dommage

---

Noch de noodzaak om de universele strijd tegen de schending van de intellectuele eigendom te financieren, noch het ontradend karakter van een forfaitair bedrag bovenop de ontdoken rechten, verantwoorden de beslissing naar recht, volgens welke een forfaitaire verhoging met vijfentwintig percent van het bedrag van de ontdoken rechten, de schade is die SABAM werkelijk heeft geleden ten gevolge van de fout die voortvloeit uit het misdrijf namaking dat de beklaagde heeft gepleegd (1). (1) Zie Cass., 2 april 2008, AR P.07.1685.F, AC, 2008, nr 201.

AUTEURSRECHT - Het misdrijf namaking - Namaak van platen - Veroordeling - Vergoeding van schade - SABAM - Schade - Forfaitaire verhoging

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Het misdrijf namaking - Namaak van platen - Veroordeling - SABAM - Schade - Forfaitaire verhoging

Ni la nécessité de pourvoir au financement de la lutte générale contre les atteintes à la propriété intellectuelle ni l'effet dissuasif attaché à l'imposition d'un forfait en plus des droits éludés, ne justifient légalement la décision suivant laquelle une majoration forfaire égale à vingt-cinq pour cent du montant des redevances éludées ressortit à la perte effectivement subie par la Sabam en raison la faute résultant du délit de contrefaçon commis par le prévenu (1). (1) Voir Cass., 2 avril 2008, RG P.07.1685.F, Pas., 2008, n° 201.

DROITS D'AUTEUR - Délit de contrefaçon - Contrefaçon de disques - Condamnation - Réparation du dommage - SABAM - Préjudice - Majoration forfaitaire

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Dommage matériel. eléments et étendue - Délit de contrefaçon - Contrefaçon de disques - Condamnation - SABAM - Préjudice - Majoration forfaitaire

---

De omstandigheid dat de veroordeelde van het vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank dat het toegekende elektronisch toezicht heeft geschorst niet regelmatig kennis werd gegeven, tast de regelmatigheid van dit vonnis zelf niet aan, evenmin als de regelmatigheid van het vonnis dat die strafuitvoeringsmodaliteit herroept (1). (1) Zie Cass., 29 jan. 2008, AR P.08.0057.N, AC, 2008, nr 71.

STRAFUITVOERING - Elektronisch toezicht - Vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank - Kennisgeving aan de veroordeelde - Schorsing

La circonstance que le jugement par lequel le tribunal de l'application des peines suspend la surveillance électronique accordée n'a pas été porté régulièrement à la connaissance du condamné n'entache pas la régularité du jugement en soi, ni davantage la régularité du jugement qui révoque cette modalité d'exécution de la peine (1). (1) Voir Cass., 29 janvier 2008, RG P.08.0057.N, Pas., 2008, n° 71.

APPLICATION DES PEINES - Surveillance électronique - Jugement du tribunal de l'application des peines - Notification au condamné - Suspension

De omstandigheid dat de veroordeelde van het vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank dat het toegekende elektronisch toezicht heeft geschorst niet regelmatig kennis werd gegeven, tast de regelmatigheid van het vonnis zelf niet aan, zodat vanaf de datum van dit vonnis de termijn van ten hoogste één maand bepaald in artikel 66, § 3, Wet Strafuitvoering is beginnen te lopen.

STRAFUITVOERING - Elektronisch toezicht - Vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank - Niet regelmatige kennisgeving aan de veroordeelde - Schorsing

La circonstance que le jugement par lequel le tribunal de l'application des peines suspend la surveillance électronique accordée n'a pas été porté régulièrement à la connaissance du condamné, n'entache pas la régularité du jugement en soi, de sorte que commence à courir à compter de la date de ce jugement le délai d'un mois maximum fixé à l'article 66, § 3, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine.

APPLICATION DES PEINES - Surveillance électronique - Jugement du tribunal de l'application des peines - Notification irrégulière au condamné - Suspension

P.09.0127.N 17 maart 2009 AC nr. 203

Wanneer het hof van beroep, dat tijdens de rechtspleging in hoger beroep tegen het vonnis van de correctionele rechtbank, ingevolge een beschikking van de raadkamer kennis neemt van misdrijven, die behoren tot de bevoegdheid van de politierechtbank, op grond van hun samenhang met misdrijven die behoren tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank, de samenhang verwerpt en zich bijgevolg onbevoegd verklaart voor de misdrijven die omwille van de samenhang naar dit vonnisgerecht verwezen werden, vernietigt het Hof, dat kennisneemt van een verzoek tot regeling van rechtsgebied, de beschikking van de raadkamer in zoverre de beklaagde wegens deze laatste misdrijven naar de correctionele rechtbank wordt verwezen, waarna het de aldus beperkte zaak naar de bevoegde procureur des Konings verwijst (1). (1) Cass., 11 dec. 1973, AC, 1974, p. 411; Cass., 5 sept. 2000, AR P.00.1048.N, AC, 2000, nr 442.

REGELING VAN RECHTSGEBIED - Strafzaken - Tussen onderzoeksgerecht en vonnisgerecht - Verschillende misdrijven - samenhang - Raadkamer - Verwijzing naar de correctionele rechtbank - Verwijzing voor misdrijven waarvoor de politierechtbank

Lorsque, saisi durant la procédure en appel d'un jugement du tribunal correctionnel à la suite d'une ordonnance rendue par la chambre du conseil, de délits qui relèvent de la compétence du tribunal de police, en raison de leur connexité avec des délits qui relèvent de la compétence du tribunal correctionnel, la cour d'appel rejette la connexité et se déclare dès lors incompétente pour les délits qui, en raison de leur connexité, ont été renvoyés à cette juridiction de jugement, la Cour, réglant de juges, annule l'ordonnance de la chambre du conseil dans la mesure où le prévenu est renvoyé en raison de ces derniers délits au tribunal correctionnel, et renvoie l'affaire ainsi limitée au procureur du Roi compétent (1). (1) Cass., 11 décembre 1973 (Bull. et Pas., 1974, I, 386); 5 septembre 2000, RG P.00.1048, Pas., 2000, n° 442.

REGLEMENT DE JUGES - Matière répressive - Entre juridictions d'instruction et juridictions de jugement - Différentes infractions. connexité - Chambre du conseil - Renvoi au tribunal correctionnel - Renvoi du chef d'infractions relevant du tribunal de police et du

en de correctionele rechtbank bevoegd zijn - Verwerping van de samenhang door het vonnisgerecht - Vernietiging van de verwijzingsbeschikking wat de misdrijven betreft waarvoor de samenhang is verworpen - Verwijzing naar de bevoegde procureur des Konings

- Art. 525 Wetboek van Strafvordering

tribunal correctionnel - Rejet de la connexité par la juridiction de jugement - Cassation de l'ordonnance de renvoi quant aux infractions pour lesquelles la connexité a été rejetée - Renvoi au procureur du Roi compétent

- Art. 525 Code d'Instruction criminelle

P.09.0132.N 26 mei 2009 AC nr. 346

De rechter beoordeelt onaantastbaar wanneer de verzoeker tot herroeping van het gewijsde de ingeroepen grond heeft ontdekt of kon ontdekken; het Hof gaat evenwel na of de rechter uit de vaststellingen die hij heeft gedaan, wettig heeft kunnen afleiden dat de verzoeker op een bepaald ogenblik kennis had of kon hebben van de ingeroepen grond; de enkele omstandigheid dat er tussen de partijen een geschil ontstaat wegens het door een van hen ingenomen standpunt, houdt niet in dat de andere partij reeds kennis heeft of kan hebben van enig bedrog waaraan de eerstgenoemde zich schuldig zou hebben gemaakt (1). (1) Het O.M. had geconcludeerd in de zin dat de bestreden beslissing, om de redenen erin vermeld, vermocht te oordelen dat het verzoek tot herroeping van het gewijsde laattijdig en dus niet ontvankelijk was.

HERROEPING VAN HET GEWIJSDE - Termijn - Ontdekken van de ingeroepen grond - Beoordeling

- Art. 1136 Gerechtelijk Wetboek

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Herroeping van het gewijsde - Termijn - Ontdekken van de ingeroepen grond - Beoordeling

- Art. 1136 Gerechtelijk Wetboek

Le juge apprécie souverainement le moment où le demandeur qui forme la requête civile a découvert ou pu découvrir la cause invoquée; cependant, la Cour vérifie si le juge a pu légalement déduire des constatations qu'il a faites que le demandeur avait ou a pu avoir connaissance à un certain moment de la cause invoquée; la seule naissance d'un litige entre les parties en raison du point de vue adopté par l'une d'elles n'implique pas que l'autre partie a déjà ou a déjà pu avoir connaissance d'un quelconque dol dont la première se serait rendue coupable (1). (1) Le M.P. avait conclu que, par les motifs qu'elle énonce, la décision attaquée pouvait décider que la requête civile était tardive et donc irrecevable.

REQUETE CIVILE - Délai - Découverte de la cause invoquée - Appréciation

- Art. 1136 Code judiciaire

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR AUSSI: 810 MOYEN DE CASSATION - Requête civile - Délai - Découverte de la cause invoquée - Appréciation

- Art. 1136 Code judiciaire

Wanneer het Hof de beslissing die het verzoek tot herroeping van het gewijsde afwijst, vernietigt, verwijst het de zaak naar hetzelfde gerecht, anders samengesteld.

HERROEPING VAN HET GEWIJSDE - Vernietiging door het Hof van de beslissing die de herroeping van het gewijsde afwijst - Verwijzing naar hetzelfde gerecht, anders samengesteld

- Art. 1134 Gerechtelijk Wetboek

VERWIJZING NA CASSATIE - Allerlei - Herroeping van het gewijsde - Vernietiging door het Hof van de beslissing die de herroeping van het gewijsde afwijst - Verwijzing naar hetzelfde gerecht, anders samengesteld

- Art. 1134 Gerechtelijk Wetboek

Lorsque la Cour casse la décision de rejet de la requête civile, elle renvoie la cause à la même juridiction, autrement composée.

REQUETE CIVILE - Cassation par la Cour de la décision de rejet de la requête civile - Renvoi à la même juridiction, autrement composée

- Art. 1134 Code judiciaire

RENVOI APRES CASSATION - Divers - Requête civile - Cassation par la Cour de la décision de rejet de la requête civile - Renvoi à la même juridiction, autrement composée

- Art. 1134 Code judiciaire

P.09.0138.N 9 juni 2009 AC nr. 385

Artikel 149, § 1, eerste lid, Stedenbouwdecreet 1999, dat overeenkomstig artikel 189bis, eerste lid van datzelfde decreet, in werking treedt nadat de Hoge Raad voor het Herstelbeleid is opgericht en het huishoudelijk reglement ervan is goedgekeurd, laat niet toe het verplicht voorafgaand eensluidend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid uit te stellen tot na het instellen van de herstelvordering bij brief aan het parket en vóór de inleiding bij dagvaarding voor de rechter, aangezien de beleidsbeslissing van het bestuur, na advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid, nog vóór het instellen van de vordering bij het parket moet worden genomen; niet de datum van de dagvaarding, maar de datum van de brief waarbij de herstelvordering aan het parket is meegedeeld, is aldus de toepasselijke tijdslimiet voor het verplicht inwinnen van het advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Artikel 149, § 1, eerste lid, Stedenbouwdecreet - Verplicht voorafgaand eensluitend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid - Toepasselijk tijdscriterium voor het verplicht inwinnen van het advies

L'article 149, § 1er, alinéa 1er, du décret de la Région flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire entré en vigueur conformément à l'article 189bis, alinéa 1er, dudit décret après que le Conseil supérieur de la Politique de Réparation a été créé et que son règlement d'ordre intérieur a été approuvé, ne permet pas de différer l'avis unanime préalable obligatoire du Conseil supérieur de la Politique de Réparation jusqu'à l'introduction de l'action en réparation par pli déposé au parquet et avant la saisine du juge par voie de citation, dès lors que la décision administrative doit être prise après l'avis rendu par le Conseil supérieur de la Politique de Réparation mais encore avant l'introduction de l'action au parquet; la date de la lettre par laquelle l'action en réparation a été communiquée au parquet et non la date de la citation fixe ainsi la limite temporelle applicable pour prendre obligatoirement l'avis du Conseil supérieur de la Politique de Réparation.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Décret de la Région flamande du 18 mai 1999, article 149, § 1er, alinéa 1er - Avis unanime préalable obligatoire du Conseil supérieur de la Politique de Réparation - Critère temporel applicable pour prendre obligatoirement l'avis

---

Artikel 198bis, tweede lid, Stedenbouwdecreet 1999 bepaalt niet dat herstelmaatregelen waarvoor nog niet werd gedagvaard, van de mogelijkheid tot het inwinnen van een niet-bindend advies worden uitgesloten; de coherentie van het herstelbeleid vereist dit evenmin (1). (1) Grondwettelijk Hof, arrest nr. 71/2007 van 26 april 2007, B.7.4., B.S. 13 juni 2007, 32006.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Artikel 198bis, tweede lid, Stedenbouwdecreet 1999 - Overgangsregeling - Mogelijkheid om het eensluidend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid alsnog in te winnen - Toepassingsgebied

L'article 198bis, alinéa 2, du Décret de la Région flamande du 18 mai 1999 portant organisation du territoire n'écarte pas la possibilité d'obtenir un avis non obligatoire pour les mesures de réparation n'ayant pas fait l'objet d'une citation; la cohérence de la politique de réparation ne l'exige pas davantage (1). (1) C.A., arrêt n° 71/2007 du 26 avril 2007, B.7.4, M.B. 13/06/2007, 32006.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Décret de la Région flamande du 18 mai 1999, article 198bis, alinéa 2 - Régime transitoire - Possibilité d'encore prendre l'avis unanime du Conseil supérieur de la Politique de Réparation - Champ d'application

---

Artikel 198bis, tweede lid, Stedenbouwdecreet 1999, betreft de herstelvorderingen die reeds waren ingediend op het ogenblik dat artikel 149, § 1, eerste lid, van datzelfde decreet in werking is getreden en die bijgevolg nog niet voor advies werden voorgelegd aan de Hoge Raad voor het Herstelbeleid; dit betreft niet alleen de vorderingen die reeds bij de strafrechter aanhangig werden gemaakt, maar ook die vorderingen die enkel bij brief aan het parket waren medegedeeld op een ogenblik dat, bij ontstentenis van een functionerende Hoge Raad voor het Herstelbeleid, onmogelijk vooraf het bindend advies, opgelegd door deze wetsbepalingen, kon worden ingewonnen.

L'article 198bis, alinéa 2 du décret de la Région flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire concerne les actions en réparation déjà introduites au moment de l'entrée en vigueur de l'article 149, § 1er, alinéa 1er, dudit décret et, par conséquent, non encore soumises à l'avis du Conseil supérieur de la Politique de Réparation; ceci ne concerne pas uniquement les actions dont le juge pénal a déjà été saisi, mais également les actions ayant seulement été communiquées par pli déposé au parquet à un moment où, en l'absence d'un Conseil supérieur de la Politique de Réparation fonctionnel, il était impossible d'obtenir préalablement l'avis obligatoire requis par ces dispositions légales.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Artikel 198bis, tweede lid, Stedenbouwdecreet 1999 - Overgangsregeling - Toepassingsgebied

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Décret de la Région flamande du 18 mai 1999, article 198bis, alinéa 2 - Régime transitoire - Champ d'application

---

P.09.0140.N 9 juni 2009 AC nr. 386

Niet-ontvankelijk is het cassatieberoep van de rechtstreeks dagende partij die - na als beklaagde veroordeeld te zijn op de herstelvordering tot het betalen van een dwangsom voor iedere dag vertraging in de uitvoering van de hoofdveroordeling en na de vroegere burgerlijke partij rechtstreeks te hebben gedagvaard voor de strafrechter tot opheffing van de veroordeling tot het betalen van een dwangsom, wegens de onmogelijkheid om de hoofdveroordeling na te leven - dit cassatieberoep tegen de beslissing van de appelrechters, die het beroepen vonnis, waarbij de rechtstreekse dagvaarding ongegrond wordt verklaard, bevestigen, niet heeft doen betekenen aan de rechtstreeks gedaagde partij (1). (1) Cass., 6 maart 1990, AR 3597, AC, 1989-90, nr. 410.

Est irrecevable le pourvoi formé par la partie citant directement qui - après sa condamnation en tant que prévenu dans le cadre de l'action en réparation au paiement d'une astreinte pour chaque jour de retard dans l'exécution de la condamnation principale et après avoir cité directement devant le juge pénal l'ancienne partie civile en levée de la condamnation au paiement d'une astreinte en raison de son incapacité à exécuter la condamnation principale - n'a pas fait signifier à la partie citée directement ce pourvoi formé contre la décision des juges d'appel confirmant le jugement dont appel qui déclare non fondée la citation directe (1). (1) Cass., 6 mars 1990, RG 3597, Pas., 1990, n° 410.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Stedenbouw - Herstelvordering - Beklaagde veroordeeld tot dwangsom - Rechtstreekse dagvaarding van de vroegere burgerlijke partij in opheffing van de dwangsom - Vordering tot opheffing van de dwangsom ongegrond verklaard - Hoger beroep van de rechtstreeks dagende partij - Bevestiging van het beroepen vonnis - Cassatieberoep van de rechtstreeks dagende partij - Cassatieberoep niet betekend aan de rechtstreeks gedaagde partij - Ontvankelijkheid

- Art. 418 Wetboek van Strafvordering

DWANGSOM - Strafzaken - Stedenbouw - Herstelvordering - Beklaagde veroordeeld tot dwangsom - Rechtstreekse dagvaarding van de vroegere burgerlijke partij in opheffing van de dwangsom - Vordering tot opheffing van de dwangsom ongegrond verklaard - Hoger beroep van de rechtstreeks dagende partij - Bevestiging van het beroepen vonnis - Cassatieberoep van de rechtstreeks dagende partij - Cassatieberoep niet betekend aan de rechtstreeks gedaagde partij - Ontvankelijkheid

- Art. 418 Wetboek van Strafvordering

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Urbanisme - Action en réparation - Prévenu condamné à une astreinte - Citation directe en levée de l'astreinte de l'ancienne partie civile - Action en levée de l'astreinte déclarée non fondée - Appel de la partie ayant introduit la citation directe - Confirmation du jugement dont appel - Pourvoi en cassation formé par la partie ayant introduit la citation directe - Pourvoi non signifié à la partie visée par la citation directe - Recevabilité

- Art. 418 Code d'Instruction criminelle

ASTREINTE - Matière répressive - Urbanisme - Action en réparation - Prévenu condamné à une astreinte - Citation directe en levée de l'astreinte de l'ancienne partie civile - Action en levée de l'astreinte déclarée non fondée - Appel de la partie ayant introduit la citation directe - Confirmation du jugement dont appel - Pourvoi en cassation formé par la partie ayant introduit la citation directe - Pourvoi non signifié à la partie visée par la citation directe - Recevabilité

- Art. 418 Code d'Instruction criminelle

P.09.0155.F 4 februari 2009 AC nr. 93

De nieuwe en ernstige omstandigheden die het noodzakelijk maken dat de onderzoeksrechter een bevel tot aanhouding uitvaardigt tegen de inverdenkinggestelde die eerder in vrijheid is gelaten of gesteld, kunnen met name bestaan in het feit dat nieuwe schuldaanwijzingen aan het licht zijn gekomen (1). (1) Zie Cass., 12 jan. 2005, AR P.05.0007.F, AC, 2005, nr. 19.

Des circonstances nouvelles et graves rendant nécessaire que le juge d'instruction décerne un mandat d'arrêt contre l'inculpé antérieurement laissé ou remis en liberté peuvent consister notamment dans la survenance de nouveaux indices de culpabilité (1). (1) Voir Cass., 12 janvier 2005, RG P.05.0007.F, Pas., 2005, I, n° 19.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Eerder in vrijheid gelaten of gestelde inverdenkinggestelde - Redenen van het bevel tot aanhouding - Nieuwe en ernstige omstandigheden

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Inculpé antérieurement laissé ou remis en liberté - Motifs du mandat d'arrêt - Circonstances nouvelles et graves

- Artt. 16 en 28 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 16 et 28 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Het onderzoeksgerecht dat de wettigheid moet onderzoeken van een bevel tot aanhouding dat met toepassing van artikel 16, Wet Voorlopige Hechtenis is uitgevaardigd, is bevoegd om de redenen van dat bevel te verbeteren en aan te vullen door naar artikel 28 van die wet te verwijzen en erop te wijzen dat sommige daarin vermelde gegevens, die het opgeeft, nieuwe en ernstige omstandigheden zijn die, met toepassing van het voormelde artikel 28, die maatregel noodzakelijk maken (1). (1) Cass., 22 jan. 2003, AR P.03.0047.F, AC, 2003, nr. 48.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Eerder in vrijheid gelaten of gestelde inverdenkinggestelde - Redenen van het bevel tot aanhouding - Toezicht op de regelmatigheid - Bevoegdheid van het onderzoeksgerecht

- Artt. 16, 21 en 28 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

ONDERZOEKSGERECHTEN - Voorlopige hechtenis - Eerder in vrijheid gelaten of gestelde inverdenkinggestelde - Bevel tot aanhouding - Redenen van het bevel tot aanhouding - Toezicht op de regelmatigheid - Bevoegdheid van het onderzoeksgerecht

- Artt. 16, 21 en 28 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Il est au pouvoir de la juridiction d'instruction appelée à contrôler la légalité d'un mandat d'arrêt décerné en application de l'article 16 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive de corriger et de compléter les motifs de ce mandat en visant l'article 28 de cette loi et en précisant que certains des éléments y mentionnés, qu'elle désigne, constituent les circonstances nouvelles et graves de nature à rendre cette mesure nécessaire par application dudit article 28 (1). (1) Cass., 22 janvier 2003, RG P.03.0047.F, Pas., 2003, I, n° 48.

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Inculpé antérieurement laissé ou remis en liberté - Motifs du mandat d'arrêt - Contrôle de la régularité - Pouvoir de la juridiction d'instruction

- Art. 16, 21 et 28 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Détention préventive - Inculpé antérieurement laissé ou remis en liberté - Mandat d'arrêt - Motifs du mandat d'arrêt - Contrôle de la régularité - Pouvoir de la juridiction d'instruction

- Art. 16, 21 et 28 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

---

P.09.0162.N 31 maart 2009 AC nr. 224

Conclusie van advocaat-generaal DUINSLAEGER.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Openbaar ministerie en vervolgende partij - Passieve uitlevering - Uitleveringsdetentie na exequatur - Verzoek tot invrijheidstelling - Invrijheidstelling door de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Toepasselijke wetsbepalingen

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Openbaar ministerie en vervolgende partij - Passieve uitlevering - Uitleveringsdetentie na exequatur - Verzoek tot invrijheidstelling - Invrijheidstelling door de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Ontvankelijkheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Passieve uitlevering - Exequatur door de raadkamer - Afwezigheid van hoger beroep - Navolgend verzoek tot invrijheidstelling - Afwijzing door de raadkamer - Hoger beroep van de vreemdeling - Bevoegdheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Passieve uitlevering - Exequatur - Opdracht

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Recht op vrijheid en veiligheid - Arrestatie of gevangenhouding - Recht om voorziening te vragen bij de rechter - Passieve uitlevering - Uitleveringsdetentie na exequatur - Toepasselijkheid

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Uitleveringsdetentie na exequatur - Verzoek tot invrijheidstelling - Invrijheidstelling door de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Ontvankelijkheid

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Uitleveringsdetentie na exequatur - Verzoek tot invrijheidstelling - Invrijheidstelling door de

Conclusions de l'avocat général DUINSLAEGER.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Ministère public et partie poursuivante - Extradition passive - Détention en vue de l'extradition après l'exequatur - Demande de mise en liberté - Mise en liberté par la chambre des mises en accusation - Pourvoi du ministère public - Dispositions légales applicables

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Ministère public et partie poursuivante - Extradition passive - Détention en vue de l'extradition après l'exequatur - Demande de mise en liberté - Mise en liberté par la chambre des mises en accusation - Pourvoi du ministère public - Recevabilité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Extradition passive - Exequatur de la chambre du conseil - Pas d'appel - Demande subséquente de mise en liberté - Rejet par la chambre du conseil - Appel de l'étranger - Compétence

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Extradition passive - Exequatur - Mission

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.4 - Droit à la liberté et à la sûreté - Arrestation ou détention - Droit d'accès au juge - Extradition passive - Détention en vue de l'extradition après l'exequatur - Applicabilité

EXTRADITION - Extradition passive - Détention en vue de l'extradition après l'exequatur - Demande de mise en liberté - Mise en liberté par la chambre des mises en accusation - Pourvoi du ministère public - Recevabilité

EXTRADITION - Extradition passive - Détention en vue de l'extradition après l'exequatur - Demande de mise en liberté - Mise

kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Toepasselijke wetsbepalingen

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Uitleveringsdetentie na exequatur - Verzoek tot invrijheidstelling - Ontvankelijkheid

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Exequatur door de raadkamer - Afwezigheid van hoger beroep - Navolgend verzoek tot invrijheidstelling - Afwijzing door de raadkamer - Hoger beroep van de vreemdeling - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bevoegdheid

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Exequatur - Onderzoeksgerechten - Opdracht

en liberté par la chambre des mises en accusation - Pourvoi du ministère public - Dispositions légales applicables

EXTRADITION - Extradition passive - Détention en vue de l'extradition après l'exequatur - Demande de mise en liberté - Recevabilité

EXTRADITION - Extradition passive - Exequatur de la chambre du conseil - Pas d'appel - Demande subséquente de mise en liberté - Rejet par la chambre du conseil - Appel de l'étranger - Chambre des mises en accusation - Compétence

EXTRADITION - Extradition passive - Exequatur - Juridictions d'instruction - Mission

---

Krachtens artikel 3, tweede lid, Uitleveringswet 1874 moeten de onderzoeksgerechten nagaan of de door de bevoegde vreemde overheid overgelegde akte, op het ogenblik van hun beslissing, aan de vereisten van de wet en van het uitleveringsverdrag voldoet en of de algemene en bijzondere uitleveringsvoorwaarden zijn vervuld (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Passieve uitlevering - Exequatur - Opdracht

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Exequatur - Onderzoeksgerechten - Opdracht

En vertu de l'article 3, alinéa 2, de la loi du 15 mars 1874 sur les extraditions, les juridictions d'instruction sont tenues de vérifier si l'acte produit par l'autorité étrangère compétente satisfait, au moment de leur décision, aux conditions de la loi et du traité d'extradition et si les conditions générales et particulières d'extradition sont remplies (1). (1) Voir les conclusions du ministère public, publiées à leur dates dans AC

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Extradition passive - Exequatur - Mission

EXTRADITION - Extradition passive - Exequatur - Juridictions d'instruction - Mission

---

Uit de artikelen 5.4 E.V.R.M. en 3 en 5 Uitleveringswet 1874 volgt dat de uitvoerende macht als enige bevoegd is om, op advies van de kamer van inbeschuldigingstelling, te beslissen over de uitlevering; de persoon die is opgesloten om te worden uitgeleverd en die dus ter beschikking staat van de uitvoerende macht, heeft wel het recht de rechter te vragen op korte termijn te beslissen over de wettigheid van zijn gevangenhouding (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Recht op vrijheid en veiligheid - Arrestatie of gevangenhouding - Recht om voorziening te vragen bij de rechter - Passieve uitlevering - Uitleveringsdetentie na exequatur - Toepasselijkheid

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Uitleveringsdetentie na exequatur - Verzoek tot invrijheidstelling - Ontvankelijkheid

Il résulte des articles 5.4 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, 3 et 5 de la loi du 15 mars 1874 sur les extraditions que le pouvoir exécutif est seul compétent, sur l'avis de la chambre des mises en accusation, pour statuer sur l'extradition; la personne écrouée en vue de son extradition et donc mise à la disposition du pouvoir exécutif a toutefois le droit de demander au juge de se prononcer à court terme sur la légalité de sa détention (1). (1) Voir les conclusions du ministère public, publiées à leur dates dans AC

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.4 - Droit à la liberté et à la sûreté - Arrestation ou détention - Droit d'accès au juge - Extradition passive - Détention en vue de l'extradition après l'exequatur - Applicabilité

EXTRADITION - Extradition passive - Détention en vue de l'extradition après l'exequatur - Demande de mise en liberté - Recevabilité

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling de vreemdeling, die met toepassing van artikel 3, vierde lid, Uitleveringswet 1874 is opgesloten, in vrijheid stelt, geldt voor de ontvankelijkheid van het cassatieberoep niet artikel 31, § 2 Voorlopige Hechteniswet, maar de gemeenrechtelijke bepalingen van het Wetboek van Strafvordering (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie

Lorsque la chambre des mises en accusation accorde la mise en liberté à l'étranger qui aura été écroué en application de l'article 3, alinéa 4, de la loi du 15 mars 1874 sur les extraditions, la recevabilité du pourvoi n'est pas régie par l'article 31, § 2, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, mais par les dispositions de droit commun du Code d'instruction criminelle (1). (1) Voir les conclusions du ministère public, publiées à leur dates dans AC

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant

cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Openbaar ministerie en vervolgende partij - Passieve uitlevering - Uitleveringsdetentie na exequatur - Verzoek tot invrijheidstelling - Invrijheidstelling door de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Ontvankelijkheid

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Openbaar ministerie en vervolgende partij - Passieve uitlevering - Uitleveringsdetentie na exequatur - Verzoek tot invrijheidstelling - Invrijheidstelling door de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Toepasselijke wetsbepalingen

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Uitleveringsdetentie na exequatur - Verzoek tot invrijheidstelling - Invrijheidstelling door de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Toepasselijke wetsbepalingen

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Uitleveringsdetentie na exequatur - Verzoek tot invrijheidstelling - Invrijheidstelling door de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Ontvankelijkheid

qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Ministère public et partie poursuivante - Extradition passive - Détention en vue de l'extradition après l'exequatur - Demande de mise en liberté - Mise en liberté par la chambre des mises en accusation - Pourvoi du ministère public - Recevabilité

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Ministère public et partie poursuivante - Extradition passive - Détention en vue de l'extradition après l'exequatur - Demande de mise en liberté - Mise en liberté par la chambre des mises en accusation - Pourvoi du ministère public - Dispositions légales applicables

EXTRADITION - Extradition passive - Détention en vue de l'extradition après l'exequatur - Demande de mise en liberté - Mise en liberté par la chambre des mises en accusation - Pourvoi du ministère public - Dispositions légales applicables

EXTRADITION - Extradition passive - Détention en vue de l'extradition après l'exequatur - Demande de mise en liberté - Mise en liberté par la chambre des mises en accusation - Pourvoi du ministère public - Recevabilité

Wanneer de persoon, die is opgesloten om te worden uitgeleverd en die ter beschikking staat van de uitvoerende macht, de rechter vraagt de wettigheid van zijn gevangenhouding te onderzoeken, kan dit onderzoek door de rechter niet inhouden dat deze de eerder gedane uitvoerbaarverklaring van de door de verzoekende staat overgelegde akten in vraag kan stellen; de rechter kan derhalve niet opnieuw de regelmatigheid van het verzoek tot uitlevering of van het door de verzoekende staat afgeleverde bevel tot aanhouding onderzoeken, wanneer daarover door de bevoegde rechter reeds definitief uitspraak is gedaan (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

Lorsque la personne écrouée en vue de son extradition et mise à la disposition du pouvoir exécutif demande au juge d'examiner la légalité de sa détention, cet examen par le juge n'implique pas que ce dernier puisse remettre en question la déclaration d'exequatur préalable des actes produits par l'Etat requérant; par conséquent, le juge ne peut examiner une nouvelle fois la régularité de la demande d'extradition ou du mandat d'arrêt délivré par l'Etat requérant, lorsque le juge compétent s'est déjà prononcé définitivement à cet égard (1). (1) Voir les conclusions du ministère public, publiées à leur dates dans AC

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Passieve uitlevering - Exequatur door de raadkamer - Afwezigheid van hoger beroep - Navolgend verzoek tot invrijheidstelling - Afwijzing door de raadkamer - Hoger beroep van de vreemdeling - Bevoegdheid

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Exequatur door de raadkamer - Afwezigheid van hoger beroep - Navolgend verzoek tot invrijheidstelling - Afwijzing door de raadkamer - Hoger beroep van de vreemdeling - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bevoegdheid

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Extradition passive - Exequatur de la chambre du conseil - Pas d'appel - Demande subséquente de mise en liberté - Rejet par la chambre du conseil - Appel de l'étranger - Compétence

EXTRADITION - Extradition passive - Exequatur de la chambre du conseil - Pas d'appel - Demande subséquente de mise en liberté - Rejet par la chambre du conseil - Appel de l'étranger - Chambre des mises en accusation - Compétence

---

P.09.0163.F 29 april 2009 AC nr. 286

Aangezien uit de artt. 47quater en quinquies Sv., alsook uit de vergelijking van de artt. 47sexies en septies, betreffende de observatie, met de artt. 47octies en novies, betreffende de infiltratie, volgt dat deze bepalingen op identieke wijze, enerzijds, de samenstelling van het vertrouwelijk dossier regelen waarover de kamer van inbeschuldigingstelling toezicht uitoefent en, anderzijds, het opstellen van de processen-verbaal die bij het strafdossier worden gevoegd nadat zij van de elementen werden gezuiverd die de aangewende onderzoekstechniek of de veiligheid van de politieambtenaren die deze hebben uitgevoerd in het gedrang kunnen brengen, hoeft de prejudiciële vraag die uitgaat van een verschil in behandeling dat geen steun vindt in de wettelijke bepalingen, niet aan het Grondwettelijk Hof te worden gesteld.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Verplichting tot het stellen van de vraag - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden - Observatie en infiltratie - Verschil in behandeling

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Verplichting tot het stellen van de vraag - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden - Observatie en infiltratie - Verschil in behandeling

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle door de kamer van inbeschuldigingstelling - Prejudiciële vraag - Verplichting tot het stellen van de vraag - Observatie en infiltratie - Verschil in behandeling

Dès lors qu'il résulte des articles 47quater et quinquies du Code d'instruction criminelle ainsi que de la comparaison des articles 47sexies et septies, relatifs à l'observation, avec les articles 47octies et novies relatifs à l'infiltration, que ces dispositions règlent de manière identique, d'une part, la composition du dossier confidentiel soumis au contrôle de la chambre des mises en accusation et, d'autre part, la rédaction des procès-verbaux joints au dossier répressif après avoir été expurgés des éléments susceptibles de compromettre la technique d'enquête utilisée ou la sécurité des fonctionnaires de police qui l'ont mise en œuvre, la question préjudicielle, qui repose sur l'affirmation d'une différence de traitement qui ne trouve pas appui dans les dispositions légales, ne doit pas être posée à la Cour constitutionnelle.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Obligation de poser la question - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche - Observation et infiltration - Différence de traitement

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Obligation de poser la question - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche - Observation et infiltration - Différence de traitement

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Méthodes particulières de recherche - Contrôle par la chambre des mises en accusation - Question préjudicielle - Obligation de poser la question - Observation et infiltration - Différence de traitement

---

P.09.0166.F 6 mei 2009 AC nr. 297

Het hof van assisen dat vaststelt dat uit de houding van de eiseres een gemis aan verantwoordelijkheidsbesef blijkt, dat zij kan verhelpen door tijdens het uitzitten van haar straf aan zichzelf te werken, geeft aldus de redenen aan waarom de toepassingsvoorwaarden Wet Bescherming Maatschappij niet verenigd zijn.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Hof van assisen - Geestesstoornis op het ogenblik van het vonnis - Redengeving

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Toepassing van de Wet Bescherming Maatschappij - Geestesstoornis op het ogenblik van het vonnis - Redengeving

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Toepassing van de Wet Bescherming Maatschappij - Geestesstoornis op het ogenblik van het vonnis - Redengeving

En constatant que l'attitude de la demanderesse manifeste un manque de prise de conscience de sa responsabilité, auquel il lui sera possible de remédier par un travail sur elle-même dans le cadre de l'exécution de sa peine, la cour d'assises donne les raisons pour lesquelles les conditions d'application de la loi de défense sociale ne sont pas réunies.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Cour d'assises - Déséquilibre mental au moment du jugement - Motivation

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Application de la loi de défense sociale - Déséquilibre mental au moment du jugement - Motivation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Application de la loi de défense sociale - Déséquilibre mental au moment du jugement - Motivation

---

Het hof van assisen dat op de koelbloedigheid en de vastberadenheid wijst waarvan de beschuldigde in de tenuitvoerlegging van haar misdaden blijk heeft gegeven, geeft aldus de reden aan waarom het geen geestesstoornis in aanmerking heeft genomen die de dader ongeschikt maakte tot het controleren van zijn daden op het ogenblik van de feiten.

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Geestesstoornis op het ogenblik van de feiten - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Redengeving

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Geestesstoornis op het ogenblik van de feiten - Redengeving

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Geestesstoornis op het ogenblik van de feiten - Redengeving

En relevant le sang-froid et la détermination mis par l'accusée à l'exécution de ses crimes, la cour d'assises donne le motif pour lequel celle-ci n'a pas retenu l'existence d'un déséquilibre mental propre à rendre l'auteur incapable du contrôle de ses actes au moment des faits.

INFRACTION - Imputabilité - Personnes physiques - Déséquilibre mental au moment des faits - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Déséquilibre mental au moment des faits - Motivation

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Déséquilibre mental au moment des faits - Motivation

---

De verplichting om de straf met redenen te omkleden is niet toepasselijk op de straf die de wet oplegt zonder de rechter vrijheid van keuze te laten; het hof van assisen dat de beschuldigde tot levenslange opsluiting veroordeelt dient de bijkomende straffen die automatisch met deze veroordeling samengaan, niet met redenen te omkleden (1). (1) Cass., 19 okt. 2005, AR P.05.0900.F, A.C., 2005, nr 521.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Straf - Verplichte bijkomende straf - Motiveringsplicht

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Straf - Verplichte bijkomende straf - Motiveringsplicht

STRAF - Andere straffen - Verplichte bijkomende straf - Motiveringsplicht

L'obligation de motiver la peine n'est pas applicable à celle dont la loi impose l'infliction en ne laissant au juge aucun choix; la cour d'assises qui condamne l'accusé à la réclusion à perpétuité ne doit pas motiver les peines accessoires accompagnant obligatoirement cette condamnation (1). (1) Cass., 19 octobre 2005, RG P.05.0900.F, Pas., 2005, n° 521.

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Peine - Peine accessoire obligatoire - Obligation de motivation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Peine - Peine accessoire obligatoire - Obligation de motivation

PEINE - Autres peines - Peine accessoire obligatoire - Obligation de motivation

---

Ofschoon een strafrechtelijke veroordeling vernederend kan zijn, overschrijdt de openbaarmaking ervan op de wijze die in artikel 18 Sw. is bepaald, niet de minimale graad van ernst, vereist om de veroordeling te kunnen vernietigen op grond van artikel 3 E.V.R.M. (1). (1) Zie Cass., 18 mei 1999, AR P.98.0883.N, AC, 1999, nr 288.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Foltering en onmenselijke behandeling - Onterende behandeling - Strafrechtelijke veroordeling - Aanplakking van de rechterlijke beslissing - Arrest dat tot levenslange opsluiting veroordeelt - Onmenselijk en onterend karakter

STRAF - Andere straffen - Aanplakking van de rechterlijke beslissing - Arrest dat tot levenslange opsluiting veroordeelt - Onmenselijk en onterend karakter

Si une condamnation pénale peut être dégradante, la publicité qui en est faite selon les modalités prévues à l'article 18 du Code pénal ne revêt pas le caractère de gravité minimale susceptible d'encourir la censure au titre de l'article 3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (1). (1) Voir Cass., 18 mai 1999, RG P.98.0883.N, Pas., 1999, n° 288.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Torture et traitement inhumain - Traitement dégradant - Condamnation pénale - Affichage de la décision judiciaire - Arrêt portant condamnation à la réclusion à perpétuité - Caractère inhumain et dégradant

PEINE - Autres peines - Affichage de la décision judiciaire - Arrêt portant condamnation à la réclusion à perpétuité - Caractère inhumain et dégradant

---

Een rechterlijke instantie in de zin van artikel 6 E.V.R.M. moet niet noodzakelijk zijn samengesteld uit beroepsmagistraten, juristen of deskundigen.

HOF VAN ASSISEN - Samenstelling van de jury en van het hof -

Un tribunal au sens de l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ne doit pas être composé nécessairement de magistrats professionnels, de juristes ou d'experts.

COUR D'ASSISES - Composition de la cour et du jury - Conv. D.H.,

Artikel 6.1 E.V.R.M. - Rechtbank

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Rechtbank

article 6, § 1er - Tribunal

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Tribunal

---

P.09.0170.F 10 juni 2009 AC nr. 389

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Specialiteitsbeginsel - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische overheid - Tenuitvoerlegging in het buitenland - Overlevering van de betrokkene

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische overheid - Tenuitvoerlegging in het buitenland - Overlevering van de vervolgde persoon - Vernietiging van de beslissing tot overlevering door de uitvoerende Staat

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Kaderbesluit - Overlevering onder dwang van de vervolgde persoon met het oog op berechting - Voorwerp

UITLEVERING - Actieve uitlevering - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische overheid - Tenuitvoerlegging in het buitenland - Overlevering van de betrokkene - Specialiteitsbeginsel

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Règle de la spécialité - Mandat d'arrêt européen délivré par une autorité belge - Exécution à l'étranger - Remise de la personne concernée

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Mandat d'arrêt européen délivré par une autorité belge - Exécution à l'étranger - Remise de la personne poursuivie - Annulation de la décision de remise par l'Etat d'exécution

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Décision-cadre - Remise par la contrainte de la personne poursuivie en vue de son jugement - Objet

EXTRADITION - Extradition active - Mandat d'arrêt européen délivré par une autorité belge - Exécution à l'étranger - Remise de la personne concernée - Règle de la spécialité

De beslissing van de uitvoerende Staat zelf, dat de overlevering van de persoon aan de verzoekende Staat nietig is, ontneemt laatstgenoemde alleen het recht zich van een gedwongen verschijning van de verdachte te verzekeren door hem van zijn vrijheid te beroven; deze beslissing ontneemt daarentegen de verzoekende Staat, op het grondgebied waarvan het misdrijf werd gepleegd, het recht niet om vervolgingen in te stellen, welk recht hij op grond van zijn principale bevoegdheid had kunnen uitoefenen, zonder een Europees aanhoudingsbevel uit te vaardigen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische overheid - Tenuitvoerlegging in het buitenland - Overlevering van de vervolgde persoon - Vernietiging van de beslissing tot overlevering door de uitvoerende Staat

La décision, par l'Etat d'exécution lui-même, que la remise qu'il a faite de la personne poursuivie à l'Etat requérant est entachée de nullité, ne prive ce dernier que du droit d'assurer une comparution forcée du suspect, à la faveur de la privation de liberté; en revanche, cette décision n'ôte pas à l'Etat requérant, sur le territoire duquel l'infraction a été commise, l'exercice d'un droit de poursuite qu'il aurait pu mettre en œuvre sur le fondement de sa compétence principale, sans délivrer de mandat d'arrêt européen (1). (1) Voir les concl. du M.P.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Mandat d'arrêt européen délivré par une autorité belge - Exécution à l'étranger - Remise de la personne poursuivie - Annulation de la décision de remise par l'Etat d'exécution

---

De wet tot implementatie van het kaderbesluit betreffende het Europees aanhoudingsbevel strekt ertoe om met name de berechting van de vervolgde persoon te verzekeren, door zijn overlevering onder dwang te regelen volgens een andere procedure dan die van het uitleveringsrecht (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Kaderbesluit - Overlevering onder dwang van de vervolgde persoon met het oog op berechting - Voorwerp

La loi de transposition de la décision-cadre relative au mandat d'arrêt européen tend notamment à assurer le jugement de la personne poursuivie en organisant sa remise par la contrainte selon une procédure distincte du droit de l'extradition (1). (1) Voir les concl. du M.P.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Décision-cadre - Remise par la contrainte de la personne poursuivie en vue de son jugement - Objet

---

Het in artikel 34, § 1, Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel, bedoelde specialiteitsbeginsel heeft alleen tot doel de vervolging in België wegens andere feiten dan die welke aan de overlevering ten grondslag liggen te verhinderen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Specialiteitsbeginsel - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische overheid - Tenuitvoerlegging in het buitenland - Overlevering van de betrokkene

UITLEVERING - Actieve uitlevering - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische overheid - Tenuitvoerlegging in het buitenland - Overlevering van de betrokkene - Specialiteitsbeginsel

La règle de la spécialité visée par l'article 34, § 1er, de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen n'a pour objet que d'empêcher la poursuite en Belgique de faits autres que ceux ayant motivé la remise (1). (1) Voir les concl. du M.P.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Règle de la spécialité - Mandat d'arrêt européen délivré par une autorité belge - Exécution à l'étranger - Remise de la personne concernée

EXTRADITION - Extradition active - Mandat d'arrêt européen délivré par une autorité belge - Exécution à l'étranger - Remise de la personne concernée - Règle de la spécialité

P.09.0176.F 27 mei 2009 AC nr. 351

De verwijzing alleen, naar middelen die eventueel door een andere eiser in dezelfde zaak kunnen worden aangevoerd maar die op de dag van de indiening van het verzoekschrift niet waren geformuleerd, is nog geen cassatiemiddel (1). (1) Cass., 11 dec. 1990, AR 4823, AC, 1990-1991, nr 190.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Onduidelijk middel - Begrip - Verwijzing naar middelen die eventueel door een andere eiser kunnen worden aangevoerd

La seule référence à des moyens pouvant le cas échéant être invoqués par un autre demandeur dans la même cause mais qui n'étaient pas formulés à la date du dépôt de la requête ne constitue pas un moyen de cassation (1). (1) Cass., 11 décembre 1990, RG 4823, Pas., 1991, n° 190.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Moyen imprécis - Notion - Référence à des moyens éventuels pouvant être invoqués par un autre demandeur

---

P.09.0182.N 15 september 2009 AC nr. 501

De in artikel 149, § 1, Stedenbouwdecreet 1999 bedoelde herstelmaatregelen, die een civielrechtelijk karakter hebben, strekken ertoe, als bijzondere vorm van vergoeding of teruggave, een einde te maken aan de met de wet strijdige toestand die uit het misdrijf is ontstaan en waardoor het algemeen belang wordt geschaad (1). (1) Zie: Cass., 3 april 2007, AR P.06.1610.N, AC, 2007, nr 166; Cass., 22 mei 2007, AR P.06.1692.N, AC, 2007, nr 265.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelmaatregelen - Aard - Doel

- Art. 149, § 1 Decr. Vl. Parlement 18 mei 1999

Les mesures de réparation visées à l'article 149, § 1er, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, ayant un caractère civil, visent à mettre fin, comme modalité particulière de réparation ou de restitution, à la situation contraire à la loi née de l'infraction et portant préjudice à l'intérêt général (1). (1) Voir Cass., 3 avril 2007, RG P.06.1610.N, Pas., 2007, n° 166; Cass., 22 mai 2007, RG P.06.1692.N, Pas., 2007, n° 265.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Mesures de réparation - Nature - Objectif

- Art. 149, § 1er Décr. du Parlement flamand du 18 mai 1999

De omstandigheid dat handelingen, werken of wijzigingen in ruimtelijk kwetsbaar gebied in de zin van artikel 146, vierde lid, Stedenbouwdecreet 1999 overeenkomstig artikel 145bis vergunbaar zijn, belet niet dat zolang er geen vergunning is, de instandhouding van deze handelingen, werken of wijzigingen strafbaar is; de inzichten van de overheid over het verlenen van een vergunning zijn derhalve irrelevant en wijzigen niets aan de voorspelbaarheid van het strafbare karakter van niet-vergunde handelingen, werken of wijzigingen.

MISDRIJF - Allerlei - Stedenbouwmisdrijf - Instandhouding van niet-vergunde handelingen, werken of wijzigingen in ruimtelijk kwetsbaar gebied - Inzichten van de overheid over het verlenen van een vergunning

- Artt. 145bis en 146 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

STEDENBOUW - Allerlei - Handelingen, werken of wijzigingen in ruimtelijk kwetsbaar gebied - Vergunbaarheid - Strafbaarheid van de instandhouding van deze handelingen, werken of wijzigingen - Inzichten van de overheid over het verlenen van een vergunning

- Artt. 145bis en 146 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

La circonstance que les opérations, travaux ou modifications en zone vulnérable du point vue spatial au sens de l'article 146, alinéa 4, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire sont susceptibles d'être autorisés en vertu de l'article 145bis n'ôte pas le caractère punissable du maintien de ces opérations, travaux ou modifications tant que l'autorisation n'est pas délivrée; par conséquent, les intentions des autorités quant à la délivrance d'une autorisation sont sans pertinence et ne changent rien à la prévisibilité du caractère punissable d'opérations, travaux ou modifications non autorisés.

INFRACTION - Divers - Infraction en matière d'urbanisme - Maintien d'opérations, travaux ou modifications non autorisés en zone vulnérable du point de vue spatial - Intentions des autorités quant à la délivrance d'une autorisation

- Art. 145bis et 146 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

URBANISME - Divers - Opérations, travaux ou modifications en zone vulnérable du point de vue spatial - Possibilité d'autorisation - Caractère punissable du maintien de ces opérations, travaux ou modifications - Intentions des autorités quant à la délivrance d'une autorisation

- Art. 145bis et 146 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

---

De veroordeling tot betaling van een geldsom gelijk aan de meerwaarde die het goed door het stedenbouwmisdrijf heeft verkregen, strekt tot herstel door het tenietdoen van de gevolgen van de wetsovertreding, met name de onrechtmatige verrijking; deze geldsom is niet gelijk te stellen met een geleden nadeel, maar met het geheel of een deel van de verrijking.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Veroordeling tot betaling van een meerwaarde - Doel - Geldsom

- Art. 149, §§ 1 en 5 Decr. Vl. Parlement 18 mei 1999

La condamnation au paiement d'une amende égale à la plus-value acquise par le bien suite à l'infraction en matière d'urbanisme vise la réparation par l'annulation des conséquence de l'infraction légale, à savoir l'enrichissement illégitime; cette amende n'équivaut pas à un préjudice subi, mais à l'intégralité ou partie de l'enrichissement.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Condamnation au paiement d'une plus-value - Objectif - Amende

- Art. 149, § 1er et 5 Décr. du Parlement flamand du 18 mai 1999

Enkel diegene die als gevolg van het stedenbouwmisdrijf een onrechtmatige verrijking heeft verkregen, kan veroordeeld worden tot betaling van een geldsom gelijk aan de meerwaarde die het goed door het misdrijf heeft verkregen.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Veroordeling tot betaling van een geldsom gelijk aan de meerwaarde - Toerekening

- Art. 149, §§ 1 en 5 Decr. Vl. Parlement 18 mei 1999

Seul celui qui aura bénéficié d'un enrichissement illégitime à la suite d'une infraction en matière d'urbanisme peut être condamné au paiement d'une amende égale à la plus-value acquise par le bien suite à l'infraction.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Condamnation au paiement d'une amende égale à la plus-value - Imputation

- Art. 149, § 1er et 5 Décr. du Parlement flamand du 18 mai 1999

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling, noch op het ogenblik dat zij kennis nam van de zaak ter gelegenheid van de controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden, noch op het ogenblik van de regeling van de rechtspleging, de regelmatigheid van de procedure en van de bewijsverkrijging heeft onderzocht aan de hand van het open dossier, kan de feitenrechter niet weigeren het onderzoek te doen naar de opgeworpen niet-ontvankelijkheid van de strafvordering op grond van de aangevoerde politionele provocatie.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Regeling van de rechtspleging - Geen onderzoek van de regelmatigheid van de procedure en van de bewijsverkrijging - Feitenrechter - Exceptie van niet-ontvankelijkheid van de strafvordering op grond van politionele provocatie

- Artt. 127, 235bis en 235ter Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Regeling van de rechtspleging - Geen onderzoek van de regelmatigheid van de procedure en van de bewijsverkrijging - Feitenrechter - Exceptie van niet-ontvankelijkheid van de strafvordering op grond van politionele provocatie

- Artt. 127, 235bis en 235ter Wetboek van Strafvordering

Lorsque la chambre des mises en accusation n'a examiné la régularité de la procédure et de l'obtention de la preuve à la lumière du dossier ouvert ni au moment où elle a pris connaissance de la cause à l'occasion du contrôle de la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche ni au moment du règlement de la procédure, le juge du fond ne peut refuser d'examiner la cause d'irrecevabilité de l'action publique soulevée et provocation policière invoquée.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Règlement de la procédure - Pas d'examen de la régularité de la procédure et de l'obtention de la preuve - Juge du fond - Cause d'irrecevabilité de l'action publique fondée sur une provocation policière

- Art. 127, 235bis et 235ter Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Règlement de la procédure - Pas d'examen de la régularité de la procédure et de l'obtention de la preuve - Juge du fond - Cause d'irrecevabilité de l'action publique fondée sur une provocation policière

- Art. 127, 235bis et 235ter Code d'Instruction criminelle

P.09.0201.N 9 juni 2009 AC nr. 387

Daar de sanctie voor de niet-vermelding van de kadastrale omschrijving van het onroerend goed dat het voorwerp is van het stedenbouwmisdrijf of van de identificatie van de eigenaar ervan, alleen de mogelijkheid is voor de hypotheekbewaarder om de overschrijving te weigeren, zijn er geen redenen de strafvordering niet ontvankelijk te verklaren, als de overschrijving eenmaal heeft plaatsgehad; hetzelfde geldt wanneer de vermelding in de dagvaarding van de kadastrale omschrijving of van de eigenaar verkeerd zou zijn (1). (1) Zie Cass., 13 mei 1986, AR 18, AC, 1985-86, 1236 en R.W., 1987-88, p. 673, met noot VANDEPLAS A., "Bouwovertredingen en overschrijving van de dagvaarding"; Cass., 5 okt. 1999, AR P.97.0897.N, AC, 1999, nr. 503.

DAGVAARDING - Stedenbouwmisdrijf - Overschrijving op het hypotheekkantoor - Onjuiste omschrijving van het kadastraal perceel waarop het onroerend goed gelegen is - Sanctie

- Artt. 84, 141 en 143 Hypotheekwet van 16 dec. 1851

- Artt. 146, 149, § 1, 150, 151 en 160 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

STEDENBOUW - Algemeen - Dagvaarding - Overschrijving op het hypotheekkantoor - Onjuiste omschrijving van het kadastraal perceel waarop het onroerend goed gelegen is - Sanctie

- Artt. 84, 141 en 143 Hypotheekwet van 16 dec. 1851

La non mention de la désignation cadastrale de l'immeuble faisant l'objet de l'infraction en matière d'urbanisme, ou de l'identité de son propriétaire ne pouvant être sanctionné par le conservateur des hypothèques que par le refus de la transcription, il n'y a aucune raison de déclarer l'action publique irrecevable si la transcription a bien été opérée; il en va de même en cas d'indication erronée dans la citation de la désignation cadastrale ou du propriétaire (1). (1) Voir Cass., 13 mai 1986, RG 18, Pas., 1986, n° 560 et R.W., 1987-88, p. 673, avec la note VANDEPLAS A., "Bouwovertredingen en overschrijving van de dagvaarding"; Cass., 5 octobre 1999, RG P.97.0897.N, Pas., 1999, n° 503.

CITATION - Infraction en matière d'urbanisme - Transcription au bureau des hypothèques - Désignation erronée de la parcelle cadastrale où l'immeuble est sis - Sanction

- Art. 84, 141 et 143 L. du 16 décembre 1851 sur les hypothèques

- Art. 146, 149, § 1er, 150, 151 et 160 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

URBANISME - Généralités - Citation - Transcription au bureau des hypothèques - Désignation erronée de la parcelle cadastrale où l'immeuble est sis - Sanction

- Art. 84, 141 et 143 L. du 16 décembre 1851 sur les hypothèques

- Artt. 146, 149, § 1, 150, 151 en 160 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

- Art. 146, 149, § 1er, 150, 151 et 160 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

In correctionele of politiezaken maakt de door een onderzoeksgerecht gewezen beschikking van verwijzing of de dagvaarding om voor het vonnisgerecht te verschijnen, niet de daarin vermelde kwalificatie en omschrijving bij de vonnisgerechten aanhangig, maar de feiten zoals zij blijken uit de stukken van het gerechtelijk onderzoek of het opsporingsonderzoek en die aan de verwijzingsbeschikking of de dagvaarding ten grondslag liggen; de strafrechter moet aan het strafbare feit de juiste kwalificatie en omschrijving geven en mag daartoe de vermeldingen van de telastlegging aanpassen, verbeteren of vervangen, mits hij daarbij bij het gepleegde feit blijft, zoals het bepaald of bedoeld is in de akte die de zaak bij hem aanhangig maakt (1). (1) Cass., 23 sept. 1987, AR 6005, nr. 51; Cass., 8 dec. 1992, AR 5908, nr. 774; Cass., 7 sept. 1994, AR P.94.1051.F, nr. 364; Cass., 28 jan. 1997, AR P.96.0039.N, nr. 51; Cass., 25 nov. 1997, AR P.95.1350.N, nr. 500; Cass., 21 juni 2000, AR P.00.0446.F, nr. 389; Cass., 23 okt. 2002, AR P.02.0958.F, nr. 561; Cass., 13 sept. 2005, AR P.05.0657.N, AC, 2005, nr. 430; Cass., 5 sept. 2006, AR P.06.0649.N, AC, 2006, nr. 389; VAN OVERBEKE S., "De interpretatie van de telastlegging", R.W., 1999-2000, p. 1177.

En matière correctionnelle ou de police, l'ordonnance de renvoi rendue par une juridiction d'instruction ou la citation à comparaître devant la juridiction de jugement ne saisit pas les juridictions de jugement de la qualification et du libellé y figurant, mais des faits tels qu'ils ressortent des pièces de l'instruction ou de l'information judiciaire et fondent l'ordonnance de renvoi ou la citation; il incombe au juge pénal de donner au fait punissable sa qualification et son libellé exacts; à cet effet, il peut adapter, rectifier ou remplacer l'énoncé de la prévention, à condition, ce faisant, de s'en tenir au fait commis, tel qu'il a été déterminé ou visé dans l'acte qui est à l'origine de sa saisine (1). (1) Cass., 23 septembre 1987, RG 6005, Pas., 1988, n° 51; Cass., 8 décembre 1992, RG 5908, Pas., 1992, n° 774; Cass., 7 septembre 1994, RG P.94.1051.F, Pas., 1994, n° 364; Cass., 28 janvier 1997, RG P.96.0039.N, Pas., 1997, n° 51; Cass., 25 novembre 1997, RG P.95.1350.N, Pas., 1997, n° 500; Cass., 21 juin 2000, RG P.00.0446.F, Pas., 2000, n° 389; Cass., 23 octobre 2002, RG P.02.0958.F, Pas., 2002, n° 561; Cass., 13 septembre 2005, RG P.05.0657.N, Pas., 2005, n° 430; Cass., 5 septembre 2006, RG P.06.0649.N, Pas., 2006, n° 389; VAN OVERBEKE S., "De interpretatie van de telastlegging", R.W., 1999-2000, p. 1177.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Correctionele of politierechtbank - Aanhangigmaking van de zaak bij de rechter - Dagvaarding of verwijzingsbeschikking - Kwalificatie van de feiten - Verplichting van de rechter

- Artt. 129, eerste lid, 130, 160, en 182 Wetboek van Strafvordering

STRAFVORDERING - Correctionele of politierechtbank - Aanhangigmaking van de zaak bij de rechter - Dagvaarding of verwijzingsbeschikking - Kwalificatie van de feiten - Verplichting van de rechter

- Artt. 129, eerste lid, 130, 160, en 182 Wetboek van Strafvordering

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Tribunal correctionnel ou de police - Saisine du juge - Citation ou ordonnance de renvoi - Qualification des faits - Obligation du juge

- Art. 129, al. 1er, 130, 160, et 182 Code d'Instruction criminelle

ACTION PUBLIQUE - Tribunal correctionnel ou de police - Saisine du juge - Citation ou ordonnance de renvoi - Qualification des faits - Obligation du juge

- Art. 129, al. 1er, 130, 160, et 182 Code d'Instruction criminelle

P.09.0205.F 22 april 2009 AC nr. 271

Het stuk dat als een origineel wordt voorgesteld, terwijl het een opnieuw samengesteld stuk van een latere datum betreft, zonder dat daarop de vermeldingen zijn aangebracht die aantonen dat het een akte betrof die verschillend is van het originele stuk, verdraait de waarheid.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Materieel bestanddeel - Verdraaiing van de waarheid - Begrip - Opnieuw samengesteld stuk

Est entaché d'une altération de la vérité quant à sa datation le document présenté comme étant un original alors qu'il s'agit d'une reconstitution opérée à une date ultérieure sans y apposer les mentions indiquant qu'il s'agissait d'un acte distinct du document original.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Elément matériel - Altération de la vérité - Notion - Reconstitution d'un document

Het tussengeschil over de toewijzing van een zaak binnen een hof van beroep, moet vóór ieder ander middel worden opgeworpen; het kan niet voor het eerst voor het Hof worden opgeworpen (1). (1) Cass., 23 feb. 1990, AR 6308, AC, 1990, n° 382.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Nieuw middel - Tussengeschil over de toewijzing van een zaak binnen een hof van beroep

- Artt. 88, § 2, en 109 Gerechtelijk Wetboek

RECHTBANKEN - Algemeen - Tussengeschil over de toewijzing van een zaak binnen een hof van beroep - Cassatiemiddel - Ontvankelijkheid - Nieuw middel

- Artt. 88, § 2, en 109 Gerechtelijk Wetboek

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Tussengeschil over de toewijzing van een zaak binnen een hof van beroep - Cassatiemiddel - Ontvankelijkheid - Nieuw middel

- Artt. 88, § 2, en 109 Gerechtelijk Wetboek

L'incident relatif à la distribution d'une cause au sein d'une cour d'appel doit être soulevé avant tout autre moyen; il ne peut être soulevé pour la première fois devant la Cour (1). (1) Cass., 23 février 1990, RG 6308, Pas., 1990, n° 382.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Moyen nouveau - Incident relatif à la distribution d'une cause au sein d'une cour d'appel

- Art. 88, § 2, et 109 Code judiciaire

TRIBUNAUX - Généralités - Incident relatif à la distribution d'une cause au sein d'une cour d'appel - Moyen de cassation - Recevabilité - Moyen nouveau

- Art. 88, § 2, et 109 Code judiciaire

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Incident relatif à la distribution d'une cause au sein d'une cour d'appel - Moyen de cassation - Recevabilité - Moyen nouveau

- Art. 88, § 2, et 109 Code judiciaire

Het bedrieglijk opzet, dat vereist is opdat valsheid strafbaar zou zijn, bestaat zodra de dader, door het vertrouwen van het publiek in een geschrift te beschamen, enig voordeel of enige winst beoogt, dat hij niet zou hebben behaald indien hij de waarheidsgetrouwheid en de authenticiteit van het geschrift had geëerbiedigd (1). (1) Cass., 3 sept. 2008, AR P.08.0524.F, AC, 2008, nr 445.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Moreel bestanddeel

L'intention frauduleuse requise pour que le faux soit punissable est réalisée lorsque l'auteur, trahissant la confiance commune dans l'écrit, cherche à obtenir un avantage ou un profit de quelque nature qu'il soit, qu'il n'aurait pas obtenu si la vérité et la sincérité de l'écrit avaient été respectées (1). (1) Cass., 3 septembre 2008, P.08.0524.F, Pas., 2008, n° 445.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Elément moral

Aangezien de openbare orde er belang bij heeft dat de rechterlijke beslissingen worden gewezen op stukken die de waarheid weergeven, is het valselijk verlenen van authenticiteit door een magistraat aan een akte die voor de rechtbank wordt aangewend met het, zelfs vergeefse, oogmerk om als bewijs te dienen, een procédé dat het wettig vertrouwen schaadt dat dergelijke geschriften nodig hebben; de verdraaiing van de waarheid is hier op zichzelf reeds voldoende om schade op te leveren.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Materieel bestanddeel - Schade - Begrip - Valsheid in een openbaar geschrift

L'ordre public étant intéressé à ce que les décisions judiciaires soient rendues sur des pièces reflétant la vérité, l'authenticité faussement donnée par un magistrat à un acte produit en justice dans l'intention, même vaine, de faire preuve, est un procédé qui blesse la confiance légitime qu'appellent pareils écrits; l'altération de la vérité dans ceux-ci suffit par elle-même à établir le préjudice.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Elément matériel - Préjudice - Notion - Faux dans un écrit public

---

P.09.0212.F — 3 juni 2009 — AC nr. 371

Om de kwalificatie van het misdrijf te wijzigen moet de rechter de kennisgeving niet herhalen die dienaangaande reeds aan de beklaagde is gedaan via de conclusie van een burgerlijke partij waarin dergelijke wijziging wordt voorgesteld.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Misdrijf - Kwalificatie - Wijziging - Burgerlijke partij - Conclusie

Le juge n'est pas tenu, pour changer la qualification de l'infraction, de réitérer l'avertissement déjà donné à cet égard au prévenu par les conclusions d'une partie civile ayant suggéré pareille modification.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Infraction - Qualification - Changement - Partie civile - Conclusions

---

Wanneer de strafrechter alleen nog over de burgerlijke rechtsvordering uitspraak moet doen, beslist hij regelmatig over de aansprakelijkheid van de beklaagde, wanneer hij artikel 1382 B.W. vermeldt en de bestanddelen van het misdrijf waaruit hij voor de beklaagde de fout afleidt die de schade, waarvan het herstel wordt gevorderd, heeft veroorzaakt (1). (1) Zie Cass., 21 okt. 1992, AR 9783, AC, 1991-1992, nr 677; Zie Cass., 17 okt. 2001, AR P.01.0807.F, AC, 2001, nr 550; Zie Cass., 23 mei 2007, AR P.07.0405.F, AC, 2007, nr 268.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Motivering in rechte - Burgerlijke rechtsvordering - Schade - Herstel

- Artt. 195 en 211 Wetboek van Strafvordering

- Art. 149 Grondwet 1994

Lorsqu'il n'est plus saisi que de l'action civile, le juge répressif statue régulièrement sur la responsabilité du prévenu en visant l'article 1382 du Code civil et en indiquant les éléments constitutifs de l'infraction d'où il déduit une faute dans le chef du prévenu, ayant causé le dommage dont il est demandé réparation (1). (1) Voir Cass., 21 octobre 1992, RG 9783, Pas., 1992, n° 677; Cass., 17 octobre 2001, RG P.01.0807.F, Pas., 2001, n° 550; Cass., 23 mai 2007, RG P.07.0405.F, Pas., 2007, n° 268.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Motivation en droit - Action civile - Dommage - Réparation

- Art. 195 et 211 Code d'Instruction criminelle

- Art. 149 Constitution 1994

P.09.0213.F 18 februari 2009 AC nr. 135

Uit artikel 30, § 3, eerste lid, Wet Voorlopige Hechtenis, naar luid waarvan de kamer van inbeschuldigingstelling met voorrang boven alle andere zaken uitspraak doet, nadat zij het openbaar ministerie, de inverdenkinggestelde en zijn raadsman heeft gehoord, volgt dat de vordering van het openbaar ministerie niet vóór de rechtszitting aan de inverdenkinggestelde of diens raadsman moet worden meegedeeld (1). Cass., 5 jan. 2005, AR P.04.1725.F, AC, 2005, nr. 6.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Vordering van het openbaar ministerie - Voorafgaande mededeling aan de inverdenkinggestelde en zijn raadsman - Verplichting

Il résulte de l'article 30, § 3, alinéa 1er, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, aux termes duquel la chambre des mises en accusation statue toutes affaires cessantes, le ministère public, l'inculpé et son conseil entendus, que le réquisitoire du ministère public ne doit être communiqué ni à l'inculpé ni à son conseil avant l'audience (1). (1) Cass. 5 janvier 2005, RG P.04.1725.F, Pas., 2005, n° 6.

DETENTION PREVENTIVE - Appel - Chambre des mises en accusation - Réquisitoire du ministère public - Communication préalable à l'inculpé et à son conseil - Obligation

---

Het recht van verdediging wordt niet miskend wanneer de inverdenkinggestelde een verdaging van de zaak kon vragen, aangeboden door de kamer van inbeschuldigingstelling, teneinde te antwoorden op de vordering van het openbaar ministerie die op de rechtszitting is meegedeeld.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Vordering van het openbaar ministerie - Geen voorafgaande mededeling aan de inverdenkinggestelde en zijn raadsman - Recht van verdediging - Mogelijkheid om op de vordering te antwoorden

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Vordering van het openbaar ministerie - Geen voorafgaande mededeling aan de inverdenkinggestelde en zijn raadsman - Mogelijkheid om op de vordering te antwoorden

Les droits de la défense ne sont pas violés lorsqu'il était loisible à l'inculpé de solliciter une remise de la cause qui lui avait été proposée par la chambre des mises en accusation pour répliquer au réquisitoire du ministère public communiqué à l'audience.

DETENTION PREVENTIVE - Appel - Chambre des mises en accusation - Réquisitoire du ministère public - Absence de communication préalable à l'inculpé et à son conseil - Droits de la défense - Possibilité de répliquer au réquisitoire

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Détention préventive - Maintien - Appel - Chambre des mises en accusation - Réquisitoire du ministère public - Absence de communication préalable à l'inculpé et à son conseil - Possibilité de répliquer au réquisitoire

---

P.09.0214.F 20 mei 2009 AC nr. 331

Het cassatieberoep van de persoon die is benadeeld door een onderzoeksdaad met betrekking tot zijn goederen, in casu een beslag, dat gericht is tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat zijn verzoekschrift verwerpt, is niet ontvankelijk wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling zich niet heeft uitgesproken over de regelmatigheid van het beslag maar heeft geoordeeld dat de persoon met onvoldoende zekerheid aantoonde dat het inbeslaggenomen en opgeëiste geld hem toebehoorde (1). (1) Zie Cass., 1 dec. 1998, AR P.98.1394.F, AC, 1998, nr 499.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Voorbarig cassatieberoep (geen eindbeslissing) - Benadeelde - Beslag - Verzoek tot opheffing - Kamer van inbeschuldigingstelling - Verwerping

- Artt. 61quater en 416 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Benadeelde - Beslag - Verzoek tot opheffing - Verwerping - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Artt. 61quater en 416 Wetboek van Strafvordering

Est irrecevable le pourvoi en cassation formé par la personne lésée par un acte d'instruction relatif à ses biens, en l'occurrence une saisie, contre un arrêt de la chambre des mises en accusation qui rejette la requête de cette personne, lorsque la chambre des mises en accusation n'a pas statué sur la régularité de la saisie mais a considéré que la personne ne démontrait pas avec suffisamment de certitude que l'argent saisi et revendiqué lui appartiendrait (1). (1) Voir Cass., 1 décembre 1998, RG P.98.1394.F, Pas., 1998, n° 499.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Pourvoi prématuré (pas de décision définitive) - Personne lésée - Saisie - Requête en levée - Chambre des mises en accusation - Rejet

- Art. 61quater et 416 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Personne lésée - Saisie - Requête en levée - Rejet - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 61quater et 416 Code d'Instruction criminelle

P.09.0233.F 18 februari 2009 AC nr. 136

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging in België - Voorwaarden - Buitenlands bevel tot aanhouding - Feiten die verschillende misdrijven uitmaken - Voorwaarden vervuld voor één van de omschrijvingen van het feit

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging in België - Voorwaarden - Buitenlands bevel tot aanhouding - Toezicht op de dubbele strafbaarstelling - Vrijstelling van toezicht - Lijst van misdrijven - Toepassing op de poging tot dat misdrijf - Doodslag

UITLEVERING - Europees aanhoudingsbevel - Buitenlands bevel tot aanhouding - Tenuitvoerlegging in België - Voorwaarden - Feiten die verschillende misdrijven uitmaken - Voorwaarden vervuld voor één van de omschrijvingen van het feit

UITLEVERING - Europees aanhoudingsbevel - Buitenlands bevel tot aanhouding - Tenuitvoerlegging in België - Voorwaarden - Toezicht op de dubbele strafbaarstelling - Vrijstelling van toezicht - Lijst van misdrijven - Doodslag - Toepassing op de poging tot dat misdrijf

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution en Belgique - Conditions - Mandat d'arrêt étranger - Faits constituant plusieurs infractions - Conditions remplies pour le fait sous une de ses qualifications

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution en Belgique - Conditions - Mandat d'arrêt étranger - Contrôle de la double incrimination - Dispense du contrôle - Liste d'infractions - Application à la tentative de l'infraction - Homicide

EXTRADITION - Mandat d'arrêt européen - Mandat d'arrêt étranger - Exécution en Belgique - Conditions - Faits constituant plusieurs infractions - Conditions remplies pour le fait sous une de ses qualifications

EXTRADITION - Mandat d'arrêt européen - Mandat d'arrêt étranger - Exécution en Belgique - Conditions - Contrôle de la double incrimination - Dispense du contrôle - Liste d'infractions - Homicide - Application à la tentative de l'infraction

---

De soortnaam doodslag in artikel 5, § 2, 14°, Wet 19 dec. 2003, houdt tevens de poging tot dat misdrijf in, zodat noch die poging, noch het voltooide misdrijf, enig onderzoek vereist naar de dubbele strafbaarstelling, voor zover de maximale gevangenisstraf in de uitvaardigende lidstaat op zijn minst drie jaar bedraagt (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

UITLEVERING - Europees aanhoudingsbevel - Buitenlands bevel tot aanhouding - Tenuitvoerlegging in België - Voorwaarden - Toezicht op de dubbele strafbaarstelling - Vrijstelling van toezicht - Lijst van misdrijven - Doodslag - Toepassing op de poging tot dat misdrijf

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging in België -

La mention générique de l'homicide à l'article 5, § 2, 14°, de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen, inclut la tentative de l'infraction en manière telle que celle-ci échappe, au même titre que l'infraction consommée, au contrôle de la double incrimination pour autant que la peine d'emprisonnement dans l'Etat d'émission soit d'un maximum d'au moins trois ans (1). (1) Voir les concl. du M.P.

EXTRADITION - Mandat d'arrêt européen - Mandat d'arrêt étranger - Exécution en Belgique - Conditions - Contrôle de la double incrimination - Dispense du contrôle - Liste d'infractions - Homicide - Application à la tentative de l'infraction

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution en Belgique - Conditions -

Voorwaarden - Buitenlands bevel tot aanhouding - Toezicht op de dubbele strafbaarstelling - Vrijstelling van toezicht - Lijst van misdrijven - Toepassing op de poging tot dat misdrijf - Doodslag

Mandat d'arrêt étranger - Contrôle de la double incrimination - Dispense du contrôle - Liste d'infractions - Application à la tentative de l'infraction - Homicide

Het begrip overtuigingsstukken omvat alle voorwerpen, stukken en zaken die moeten bijdragen tot het achterhalen van de waarheid en die worden bewaard om ze als bewijs te kunnen overleggen aan het rechtscollege dat van de zaak kennis moet nemen, onverschillig of deze goederen daarnaast ook gediend hebben om het misdrijf te plegen (1). (1) H.-D. Bosly, D. Vandermeersch en M.-A. Beernaert, Droit de la procédure pénale, Brussel, La Charte, 2008, p. 522.

UITLEVERING - Europees aanhoudingsbevel - Buitenlands bevel tot aanhouding - Tenuitvoerlegging in België - Onderzoeksgerecht - Inbeslagneming en overhandiging van voorwerpen - Overtuigingsstukken

- Art. 26, § 1, 1° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Onderzoeksgerecht - Tenuitvoerlegging in België - Buitenlands bevel tot aanhouding - Inbeslagneming en overhandiging van voorwerpen - Overtuigingsstukken

- Art. 26, § 1, 1° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Inbeslagneming - Overtuigingsstukken

La notion de pièces à conviction comprend tous les objets, documents, biens qui sont destinés à contribuer à la manifestation de la vérité et dont la conservation vise à permettre leur production à titre de preuve devant la juridiction appelée à connaître de la cause, indépendamment du point de savoir si ces biens ont en outre servi à commettre l'infraction (1). (1) H.-D. Bosly, D. Vandermeersch et M.-A. Beernaert, Droit de la procédure pénale, Bruxelles, La Charte, 2008, p. 522.

EXTRADITION - Mandat d'arrêt européen - Mandat d'arrêt étranger - Exécution en Belgique - Juridiction d'instruction - Saisie et remise d'objets - Pièces à conviction

- Art. 26, § 1er, 1° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Juridiction d'instruction - Exécution en Belgique - Mandat d'arrêt étranger - Saisie et remise d'objets - Pièces à conviction

- Art. 26, § 1er, 1° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Saisie - Pièces à conviction

Wanneer het feit waarvoor het Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, uit verschillende misdrijven bestaat, moet het rechtscollege dat belast is met de uitspraak over de tenuitvoerlegging van dat bevel, nagaan of één van de omschrijvingen van het feit beantwoordt aan de voorwaarden voor tenuitvoerlegging zoals zij in de Wet 19 dec. 2003 zijn bepaald (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

UITLEVERING - Europees aanhoudingsbevel - Buitenlands bevel tot aanhouding - Tenuitvoerlegging in België - Voorwaarden - Feiten die verschillende misdrijven uitmaken - Voorwaarden vervuld voor één van de omschrijvingen van het feit

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging in België - Voorwaarden - Buitenlands bevel tot aanhouding - Feiten die verschillende misdrijven uitmaken - Voorwaarden vervuld voor één van de omschrijvingen van het feit

Lorsque le fait pour lequel le mandat d'arrêt européen est délivré constitue plusieurs infractions, la juridiction chargée de statuer sur l'exécution de ce mandat doit vérifier si le fait sous une de ses qualifications répond aux conditions d'exécution telles que fixées par la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen (1). (1) Voir les concl. du M.P.

EXTRADITION - Mandat d'arrêt européen - Mandat d'arrêt étranger - Exécution en Belgique - Conditions - Faits constituant plusieurs infractions - Conditions remplies pour le fait sous une de ses qualifications

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution en Belgique - Conditions - Mandat d'arrêt étranger - Faits constituant plusieurs infractions - Conditions remplies pour le fait sous une de ses qualifications

P.09.0240.F 27 mei 2009 AC nr. 352

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

ONTUCHT EN PROSTITUTIE - Bijzondere verbeurdverklaring - Zaken welke gediend hebben tot het plegen van het misdrijf - Gebouw dat verhuurd wordt met het oog op prostitutie - Verbeurdverklaring - Wettigheid

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen - Verschillende veroordeelden - Facultatieve verbeurdverklaring

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen - Verschillende veroordeelden - Hoofdelijke veroordeling - Wettigheid

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

DEBAUCHE ET PROSTITUTION - Confiscation spéciale - Choses ayant servi à commettre l'infraction - Immeuble loué aux fins de prostitution - Confiscation - Légalité

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Avantages patrimoniaux tirés de l'infraction - Pluralité de condamnés - Confiscation facultative

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Avantages patrimoniaux tirés de l'infraction - Pluralité de condamnés - Condamnation solidaire - Légalité

STRAF - Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Verschillende veroordeelden - Hoofdelijke veroordeling tot eenzelfde straf

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Pluralité de condamnés - Condamnation solidaire à une même peine

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Zaken welke gediend hebben tot het plegen van het misdrijf - Gebouw dat verhuurd wordt met het oog op prostitutie - Verbeurdverklaring - Wettigheid

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Choses ayant servi à commettre l'infraction - Immeuble loué aux fins de prostitution - Confiscation - Légalité

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Zaken welke gediend hebben tot het plegen van het misdrijf - Gebouw - Wettigheid

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Choses ayant servi à commettre l'infraction - Immeuble - Légalité

Wegens het facultatief karakter van de straf van bijzondere verbeurdverklaring van de vermogensvoordelen die uit het misdrijf zijn verkregen, van de goederen en waarden die in de plaats ervan zijn gesteld en van de inkomsten uit de belegde voordelen, belet niets de rechter om de aldus verbeurdverklaarde bedragen onder de veroordeelden te verdelen, waarbij hij erop moet toezien dat het totaal bedrag van de verbeurdverklaringen het bedrag van de rechtstreeks uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen niet overschrijdt (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas, 2009, nr ...

En raison du caractère facultatif de la peine de confiscation spéciale des avantages patrimoniaux tirés de l'infraction, des biens et valeurs qui leur ont été substitués et des revenus de ces avantages investis, rien n'empêche le juge de répartir les montants ainsi confisqués entre les condamnés, tout en veillant à ce que la somme totale des confiscations n'excède pas le montant des avantages patrimoniaux tirés directement de l'infraction (1). (1) Voir les concl. du M.P.

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen - Verschillende veroordeelden - Facultatieve verbeurdverklaring

- Artt. 42, 3° en 43bis Strafwetboek

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Avantages patrimoniaux tirés de l'infraction - Pluralité de condamnés - Confiscation facultative

- Art. 42, 3° et 43bis Code pénal

De artt. 42, 1°, en 43 Sw., staan de verbeurdverklaring niet toe van een gebouw dat gediend heeft tot het plegen van het misdrijf; wanneer de wetgever de bedoeling heeft om een dergelijke straf op te leggen, geeft hij dit te kennen in een specifieke bepaling (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas, 2009, nr ...

Les articles 42, 1°, et 43, du Code pénal n'autorisent pas la confiscation d'un immeuble ayant servi à commettre l'infraction; lorsque le législateur entend comminer une telle peine, il l'indique par une disposition spécifique (1). (1) Voir les concl. du M.P.

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Zaken welke gediend hebben tot het plegen van het misdrijf - Gebouw - Wettigheid

- Artt. 42, 3° en 43bis Strafwetboek

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Choses ayant servi à commettre l'infraction - Immeuble - Légalité

- Art. 42, 3° et 43bis Code pénal

Noch artikel 380, § 1, 3°, Sw., noch enige andere bepaling voorzien in de verbeurdverklaring van het gebouw wanneer het verhuurd wordt met het oog op prostitutie met de bedoeling een abnormaal voordeel te verkrijgen.

Ni l'article 380, § 1er, 3°, du Code pénal ni aucune autre disposition ne prévoient la confiscation de l'immeuble loué aux fins de la prostitution dans le but de réaliser un profit anormal.

ONTUCHT EN PROSTITUTIE - Bijzondere verbeurdverklaring - Zaken welke gediend hebben tot het plegen van het misdrijf - Gebouw dat verhuurd wordt met het oog op prostitutie - Verbeurdverklaring - Wettigheid

- Artt. 42, 1° en 43 Strafwetboek

DEBAUCHE ET PROSTITUTION - Confiscation spéciale - Choses ayant servi à commettre l'infraction - Immeuble loué aux fins de prostitution - Confiscation - Légalité

- Art. 42, 1° et 43 Code pénal

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Zaken welke gediend hebben tot het plegen van het misdrijf - Gebouw dat verhuurd wordt met het oog op prostitutie - Verbeurdverklaring - Wettigheid

- Artt. 42, 1° en 43 Strafwetboek

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Choses ayant servi à commettre l'infraction - Immeuble loué aux fins de prostitution - Confiscation - Légalité

- Art. 42, 1° et 43 Code pénal

Noch artikel 50, Sw., noch enige andere wettelijke bepaling, staan de rechter toe om verschillende personen hoofdelijk tot eenzelfde straf te veroordelen, ook als het een bijkomende straf betreft (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen - Verschillende veroordeelden - Hoofdelijke veroordeling - Wettigheid

STRAF - Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Verschillende veroordeelden - Hoofdelijke veroordeling tot eenzelfde straf

Ni l'article 50 du Code pénal ni aucune autre disposition légale n'autorisent le juge à condamner solidairement plusieurs personnes à une même peine, fût-elle accessoire (1). (1) Voir les concl. du M.P.

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Avantages patrimoniaux tirés de l'infraction - Pluralité de condamnés - Condamnation solidaire - Légalité

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Pluralité de condamnés - Condamnation solidaire à une même peine

---

P.09.0250.N 19 mei 2009 AC nr. 330

Het arrest van het hof van assisen dat de beschuldigde tot straf wegens doodslag veroordeelt "gezien de verklaring van de rechtsprekende jury op de haar gestelde vragen", motiveert aldus niet waarom de beschuldigde schuldig wordt verklaard aan doodslag en waarom de door hem aangevoerde verschoningsgrond van de uitlokking niet werd aangenomen; dergelijke schuldigverklaring beantwoordt niet aan de vereisten van artikel 6.1, E.V.R.M. (1). (1) E.H.R.M., 13 jan. 2009, Taxquet v. Belgium, 2009.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Uitspraak op de strafvordering - Motivering - Loutere verwijzing naar de verklaring van de jury - Afwezigheid van motivering van de afwijzing van de aangevoerde verschoningsgrond van uitlokking

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Hof van assisen - Eindarrest - Uitspraak op de strafvordering - Motivering - Loutere verwijzing naar de verklaring van de jury - Afwezigheid van motivering van de afwijzing van de aangevoerde verschoningsgrond van uitlokking

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Eindarrest - Uitspraak op de strafvordering - Motivering - Loutere verwijzing naar de verklaring van de jury - Afwezigheid van motivering van de afwijzing van de aangevoerde verschoningsgrond van uitlokking

L'arrêt de la cour d'assises condamnant l'accusé à une peine du chef d'homicide "vu la déclaration du jury de jugement sur les questions lui ayant été soumises", ne motive pas de cette manière pourquoi l'accusé a été déclaré coupable d'homicide et pourquoi la cause d'excuse de la provocation qu'il invoque n'a pas été retenue; une telle déclaration de culpabilité ne satisfait pas au prescrit de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (1). (1) C.J.C.E., 13 janvier 2009, Taxquet v. Belgium, 2009.

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Décision sur l'action publique - Motivation - Renvoi simple à la déclaration du jury - Défaut de motivation du rejet de la cause d'excuse de la provocation invoquée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Cour d'assises - Arrêt définitif - Décision sur l'action publique - Motivation - Renvoi simple à la déclaration du jury - Défaut de motivation du rejet de la cause d'excuse de la provocation invoquée

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Arrêt définitif - Décision sur l'action publique - Motivation - Renvoi simple à la déclaration du jury - Défaut de motivation du rejet de la cause d'excuse de la provocation invoquée

---

P.09.0257.F 18 maart 2009 AC nr. 204

De verplichte raadpleging van de afdeling wetgeving van de Raad van State geldt alleen voor de ontwerpen van besluiten die een normatieve maatregel met algemene draagwijdte opleveren; het ministerieel besluit van 17 mei 1995 houdende delegatie van bevoegdheid van de minister, inzake de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, dat zich ertoe beperkt aan een welbepaald aantal ambtenaren een opdracht van bevoegdheid toe te kennen waarvan het principe en de grenzen bij wet zijn bepaald, houdt geen formulering van een rechtsregel in en is dus niet onderworpen aan het vormvoorschrift van de voorafgaande raadpleging bij de afdeling wetgeving van de Raad van State (1). (1) Zie R.v.St., 14 juni 1974, Arr. R.v.St., 1974, p. 665; R.v.St., 20 jan. 1983, Arr. R.v.St., 1983, p. 150.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Ministerieel besluit - Advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State - Verplichting tot raadpleging - Voorwaarde - Normatieve maatregel met algemene draagwijdte - Vreemdelingen - Toegang tot het grondgebied, verblijf, vestiging, verwijdering - Beslissing tot verwijdering met vrijheidsberoving - Delegatie van de bevoegdheid van de minister aan de ambtenaren van de Dienst Vreemdelingenzaken - Ministerieel besluit tot delegatie - Wettigheid

- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

VREEMDELINGEN - Toegang tot het grondgebied, verblijf, vestiging, verwijdering - Beslissing tot verwijdering met vrijheidsberoving - Delegatie van de bevoegdheid van de minister aan de ambtenaren van de Dienst Vreemdelingenzaken - Ministerieel besluit tot delegatie - Wettigheid - Advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State - Verplichting tot raadpleging - Voorwaarde - Normatieve maatregel met algemene draagwijdte

- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

La consultation obligatoire de la section de législation du Conseil d'Etat ne concerne que les projets d'arrêtés constitutifs d'un acte normatif à portée générale; l'arrêté ministériel du 17 mai 1995 portant délégation des pouvoirs du ministre en matière d'accès au territoire, de séjour, d'établissement et d'éloignement des étrangers, qui se borne à individualiser à l'égard d'un nombre déterminé d'agents une délégation dont le principe et les limites sont définis par la loi, n'implique pas la formulation d'une règle de droit et n'est donc pas soumis à la formalité de la consultation préalable de la section de législation du Conseil d'Etat (1). (1) Voy. C.E. 14 juin 1974, R.ACE., 1974, p. 622; C.E. 20 janvier 1983, R.ACE., 1983, p. 142.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Légalité des arrêtes et reglements - Arrêté ministériel - Avis de la section de législation du Conseil d'Etat - Obligation de consultation - Condition - Acte normatif à portée générale - Etrangers - Accès au territoire, séjour, établissement, éloignement - Décision d'éloignement avec privation de liberté - Délégation des pouvoirs du ministre à des agents de l'Office des étrangers - Arrêté ministériel de délégation - Légalité

- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

ETRANGERS - Accès au territoire, séjour, établissement, éloignement - Décision d'éloignement avec privation de liberté - Délégation des pouvoirs du ministre à des agents de l'Office des étrangers - Arrêté ministériel de délégation - Légalité - Avis de la section de législation du Conseil d'Etat - Obligation de consultation - Condition - Acte normatif à portée générale

- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

P.09.0261.F 27 mei 2009 AC nr. 353

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Geen eindbeslissing, toch onmiddellijk vatbaar voor cassatieberoep - Regeling van de rechtspleging - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Kamer van inbeschuldigingstelling - Niet-ontvankelijk hoger beroep - Cassatieberoep van de inverdenkinggestelde - Ontvankelijkheid

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking van de raadkamer - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Ontvankelijkheid

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking van de raadkamer - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Ontvankelijkheid

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking van de raadkamer - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Kamer van inbeschuldigingstelling - Niet-ontvankelijk hoger beroep - Cassatieberoep van de

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Décision non définitive, mais contre laquelle on peut se pourvoir immédiatement - Règlement de la procédure - Appel de l'inculpé - Chambre des mises en accusation - Appel déclaré irrecevable - Pourvoi de l'inculpé - Recevabilité

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi de la chambre du conseil - Appel de l'inculpé - Recevabilité

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi de la chambre du conseil - Appel de l'inculpé - Recevabilité

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi de la chambre du conseil - Appel de l'inculpé - Chambre des mises en accusation - Appel déclaré irrecevable - Pourvoi en cassation de l'inculpé - Pourvoi immédiat -

inverdenkinggestelde - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking van de raadkamer - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Ontvankelijkheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking van de raadkamer - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Kamer van inbeschuldigingstelling - Niet-ontvankelijk hoger beroep - Cassatieberoep van de inverdenkinggestelde - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

De kamer van inbeschuldigingstelling verantwoordt de niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep naar recht, wanneer zij vaststelt dat de inverdenkinggestelde voor de raadkamer geen exceptie van onbevoegdheid heeft opgeworpen en daar geen grond van niet-ontvankelijkheid of van verval van de strafvordering, noch enige onregelmatigheid, verzuim of grond van nietigheid van een onderzoekshandeling of van de bewijsvergaring heeft aangevoerd en, zonder uitspraak te doen met toepassing van artikel 235bis Sv., beslist dat, enerzijds, de strafvordering niet was verjaard toen de zaak door haar werd onderzocht en, anderzijds, dat de inverdenkinggestelde die aangifte doet van een gebrek aan motivering van de beschikking tot verwijzing, het bestaan niet kan betwisten van voldoende aanwijzingen van schuld (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking van de raadkamer - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Ontvankelijkheid

- Artt. 135, § 2, en 235bis, § 1 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking van de raadkamer - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Ontvankelijkheid

- Artt. 135, § 2, en 235bis, § 1 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking van de raadkamer - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Ontvankelijkheid

- Artt. 135, § 2, en 235bis, § 1 Wetboek van Strafvordering

Recevabilité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi de la chambre du conseil - Appel de l'inculpé - Recevabilité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi de la chambre du conseil - Appel de l'inculpé - Chambre des mises en accusation - Appel déclaré irrecevable - Pourvoi en cassation de l'inculpé - Pourvoi immédiat - Recevabilité

Justifie légalement l'irrecevabilité de l'appel la chambre des mises en accusation qui constate que l'inculpé n'a soulevé en chambre du conseil aucune exception d'incompétence et qu'il n'y a invoqué aucun motif d'irrecevabilité ou d'extinction de l'action publique, ni aucune irrégularité, omission ou cause de nullité affectant un acte d'instruction ou l'obtention de la preuve et qui, sans statuer en application de l'article 235bis du Code d'instruction criminelle, considère, d'une part, que la prescription de l'action publique n'était pas acquise lors de l'examen de la cause par elle et, d'autre part, que, dénonçant une insuffisance de motivation de l'ordonnance de renvoi, l'inculpé ne peut contester l'existence des charges suffisantes de culpabilité devant elle (1). (1) Voir les concl. du M.P.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi de la chambre du conseil - Appel de l'inculpé - Recevabilité

- Art. 135, § 2, et 235bis, § 1er Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi de la chambre du conseil - Appel de l'inculpé - Recevabilité

- Art. 135, § 2, et 235bis, § 1er Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi de la chambre du conseil - Appel de l'inculpé - Recevabilité

- Art. 135, § 2, et 235bis, § 1er Code d'Instruction criminelle

De inverdenkinggestelde kan alleen onmiddellijk cassatieberoep instellen tegen het arrest dat uitspraak doet over het hoger beroep tegen de beschikking tot verwijzing, in zoverre de kamer van inbeschuldigingstelling zijn hoger beroep ontvankelijk heeft verklaard of wanneer zij het verkeerdelijk niet-ontvankelijk heeft verklaard (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking van de raadkamer - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Kamer van inbeschuldigingstelling - Niet-ontvankelijk hoger beroep - Cassatieberoep van de inverdenkinggestelde - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Artt. 129, 130, 131, § 1, 135, § 2 en 416, tweede lid Wetboek van Strafvordering

L'inculpé ne peut former un pourvoi immédiat contre l'arrêt statuant sur l'appel de l'ordonnance de renvoi que dans la mesure où la chambre des mises en accusation a déclaré son appel recevable ou lorsqu'elle l'a erronément déclaré irrecevable (1). (1) Voir les concl. du M.P.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi de la chambre du conseil - Appel de l'inculpé - Chambre des mises en accusation - Appel déclaré irrecevable - Pourvoi en cassation de l'inculpé - Pourvoi immédiat - Recevabilité

- Art. 129, 130, 131, § 1er, 135, § 2 et 416, al. 2 Code d'Instruction criminelle

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Geen eindbeslissing, toch onmiddellijk vatbaar voor cassatieberoep - Regeling van de rechtspleging - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Kamer van inbeschuldigingstelling - Niet-ontvankelijk hoger beroep - Cassatieberoep van de inverdenkinggestelde - Ontvankelijkheid

- Artt. 129, 130, 131, § 1, 135, § 2 en 416, tweede lid Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking van de raadkamer - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Kamer van inbeschuldigingstelling - Niet-ontvankelijk hoger beroep - Cassatieberoep van de inverdenkinggestelde - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Artt. 129, 130, 131, § 1, 135, § 2 en 416, tweede lid Wetboek van Strafvordering

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Décision non définitive, mais contre laquelle on peut se pourvoir immédiatement - Règlement de la procédure - Appel de l'inculpé - Chambre des mises en accusation - Appel déclaré irrecevable - Pourvoi de l'inculpé - Recevabilité

- Art. 129, 130, 131, § 1er, 135, § 2 et 416, al. 2 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi de la chambre du conseil - Appel de l'inculpé - Chambre des mises en accusation - Appel déclaré irrecevable - Pourvoi en cassation de l'inculpé - Pourvoi immédiat - Recevabilité

- Art. 129, 130, 131, § 1er, 135, § 2 et 416, al. 2 Code d'Instruction criminelle

---

P.09.0272.F 20 mei 2009 AC nr. 332

Art. 391bis Sw. is toepasselijk op de onderhoudsplichtige die meer dan twee maanden in gebreke blijft de burgerrechtelijke beslissing uit te voeren, waartegen geen verzet of hoger beroep openstaat en waarbij hij is veroordeeld om een uitkering tot levensonderhoud te betalen, zolang hij daarvan geen intrekking heeft verkregen op grond van een nieuwe beslissing van de burgerlijke rechter (1). (1) Cass., 18 aug. 1970, AC, 1970, p. 1044, redenen.

VERLATING VAN FAMILIE - Uitkering tot levensonderhoud - Burgerrechtelijke beslissing - Kracht van gewijsde - Niet-uitvoering - Niet-intrekking van het onderhoudsgeld - Gevolg - Misdrijf

- Art. 391bis Strafwetboek

- Artt. 203 en 209 Burgerlijk Wetboek

L'article 391bis du Code pénal atteint le débiteur alimentaire qui reste en défaut d'exécuter pendant plus de deux mois la décision civile, non susceptible d'opposition ou d'appel, le condamnant à payer une pension alimentaire, aussi longtemps qu'il n'en a pas obtenu le retrait par une décision nouvelle du juge civil (1). (1) Cass., 18 août 1970 (Bull. et Pas., 1970, I, 979), motifs.

ABANDON DE FAMILLE - Pension alimentaire - Décision civile - Force de chose jugée - Inexécution - Non-retrait de la pension alimentaire - Conséquence - Infraction

- Art. 391bis Code pénal

- Art. 203 et 209 Code civil

P.09.0276.N 23 juni 2009 AC nr. 432

Als schuld van burgerlijke aard ontstaan uit de persoonlijke aansprakelijkheid van de misdrijfpleger, behoort de verplichting tot herstel tot het passief van diens nalatenschap dat overgaat op zijn erfopvolgers, ook al zijn zij geen eigenaar van het onroerend goed waarop het stedenbouwmisdrijf betrekking heeft.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel van de plaats in de vorige staat - Verplichting tot herstel - Aard - Gevolg - Erfopvolgers van de misdrijfpleger die geen eigenaar zijn van het onroerend goed waarop het misdrijf betrekking heeft - Toepassing

- Art. 149, § 1 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

En tant que dette de nature civile née de la responsabilité personnelle du contrevenant, l'obligation de réparer relève du passif de sa succession transmise à ses héritiers, même s'ils ne sont pas propriétaires de l'immeuble concerné par l'infraction.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise des lieux en leur état initial - Obligation de réparer - Nature - Conséquence - Héritiers du contrevenant non propriétaires de l'immeuble concerné par l'infraction - Application

- Art. 149, § 1er Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

---

De herstelvordering bepaald in artikel 149, § 1, Stedenbouwdecreet 1999, beoogt het doen verdwijnen van een met de strafwet strijdige toestand, meer bepaald het doen verdwijnen van de aantasting van de goede ruimtelijke ordening die door het stedenbouwmisdrijf is ontstaan. (1) (1) Zie conclusie van advocaat-generaal De Swaef: Cass., 24 feb. 2004, AR P.03.1143.N, AC, 2004, nr. 96; Cass., 3 april 2007, AR P.06.1610.N, AC, 2007, nr. 166.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Doel

- Art. 149, § 1 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

L'action en réparation prévue à l'article 149, § 1er, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire tend à faire disparaître la situation contraire à la loi pénale, plus précisément l'atteinte née de l'infraction en matière d'urbanisme et portée au bon aménagement du territoire (1). (1) Voir les conclusions de M. le premier avocat général De Swaef, alors avocat général, publiées avant Cass., 24 février 2004, RG P.03.1143.N, AC, 2004, n° 96; Cass., 3 avril 2007, RG P.06.1610.N, Pas., 2007, n° 166.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Objectif

- Art. 149, § 1er Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

---

De vaststelling dat het herstel in de oorspronkelijke toestand een straf is in de zin van artikel 6.1 E.V.R.M., brengt enkel mee dat de waarborgen van die bepaling moeten worden in acht genomen, waaronder de behandeling van de vordering binnen een redelijke termijn; voormelde vaststelling heeft niet tot gevolg dat die maatregel in de Belgische wetgeving van strafrechtelijke aard is zodat de algemene bepalingen van het Belgisch strafrecht en strafprocesrecht, inzonderheid wat betreft het persoonlijk karakter van de straf erop toepassing moeten vinden (1). (1) Zie Cass., 4 nov. 2008, AR P.08.0081.N, AC, 2008, nr. 608 met conclusie van eerste advocaat-generaal De Swaef; Cass., 6 jan. 2009, AR P.08.0674.N, AC, 2009, nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Stedenbouw - Herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand - Straf - Gevolg - Persoonlijk karakter van de straf - Toepassing

- Art. 149, § 1 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel in de oorspronkelijke toestand - Kwalificatie als straf in de zin van artikel 6.1 E.V.R.M. - Gevolg - Persoonlijk karakter van de straf - Toepassing

- Art. 149, § 1 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

La constatation que la remise des lieux en leur état initial constitue une "peine" au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales a pour seule conséquence qu'il y a lieu d'observer les garanties prévues par cette disposition, dont l'examen de la cause dans un délai raisonnable, et non que cette mesure est de nature pénale dans la législation belge entraînant l'application des dispositions générales du droit pénal et du droit de procédure pénale belges, particulièrement en ce qui concerne la personnalité de la peine (1). (1) Voir Cass., 4 novembre 2008, RG P.08.0081.N, Pas., 2008, n° 608 avec les conclusions de M. le premier avocat général De Swaef, publiées à leur date dans AC; Cass., 6 janvier 2009, RG P.08.0674.N, Pas., 2009, n° ...

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Urbanisme - Remise des lieux en leur état initial - Peine - Conséquence - Personnalité de la peine - Application

- Art. 149, § 1er Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise des lieux en leur état initial - Qualification de peine au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Conséquence - Personnalité de la peine - Application

- Art. 149, § 1er Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Artikel 149 Stedenbouwdecreet 1999 geeft het bestuur de bevoegdheid een herstelbeleid te voeren: het bestuur beslist of het al dan niet een herstelmaatregel zal vorderen en indien het beslist een herstelmaatregel te vorderen, beschikt het over de keuze tussen drie mogelijke herstelmaatregelen binnen de grenzen en de modaliteiten die nader bij voornoemd artikel 149 zijn bepaald; deze wettelijk bepaalde keuzemogelijkheid houdt een appreciatie- en beleidsbevoegdheid in voor het bestuur en de rechter moet die krachtens het beginsel der scheiding der machten, zoals vervat in de artikelen 36, 37 en 40 Grondwet, eerbiedigen (1). (1) Zie Cass., 23 sept. 2008, AR P.08.0280.N, A.C., 2008, nr. 195; 4 nov. 2008, AR P.08.0081.N, A.C., 2008, nr. 608 met concl. eerste adv.-gen. De Swaef.

MACHTEN - Rechterlijke macht - Strafzaken - Stedenbouw - Herstelvordering - Herstelbeleid - Keuzemogelijkheid - Appreciatie- en beleidsbevoegdheid van het bestuur - Gevolg voor de rechter

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelbeleid - Keuzemogelijkheid - Appreciatie- en beleidsbevoegdheid van het bestuur - Gevolg voor de rechter

L'article 149 du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire habilite l'administration à mener une politique de réparation: l'administration décide de requérir ou non une mesure de remise en état et, en décidant de requérir une remise en état, elle a le choix entre trois mesures de remise en état endéans les limites et selon les modalités prévues de manière plus détaillée à l'article 149 du décret de la Région flamande du 18 mai 1999; cette possibilité de choix prévue par la loi confère à l'administration une compétence d'appréciation ainsi qu'une compétence politique dont le juge ne dispose pas en vertu du principe de la séparation des pouvoirs, consacré aux articles 36, 37 et 40 de la Constitution (1). (1) Voir Cass., 23 septembre 2008, RG P.08.0280.N, Pas., 2008, n° 195; 4 novembre 2008, RG P.08.0081.N, Pas., 2008, n° 608 avec les conclusions de M. le premier avocat général De Swaef, publiées à leur date dans A.C.

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Matière répressive - Urbanisme - Demande de réparation - Politique de réparation - Possibilité de choix - Pouvoir d'appréciation et de politique de l'administration - Conséquence pour le juge

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Politique de réparation - Possibilité de choix - Pouvoir d'appréciation et de politique de l'administration - Conséquence pour le juge

---

Artikel 149, § 1 Stedenbouwdecreet 1999, dat bepaalt dat de rechtbank, benevens de straf, op vordering van de stedenbouwkundig inspecteur of van het college van burgemeester en schepenen kan bevelen de plaats in de oorspronkelijke toestand te herstellen of het strijdige gebruik te staken, houdt niet in dat de plaats moet worden hersteld in een materiële toestand die identiek is aan de toestand die vóór de bouwovertreding bestond; het herstel van de plaats in de vorige toestand kan ook inhouden dat de illegale constructie volledig of gedeeltelijk wordt afgebroken zonder dat de constructie die er vóór de bouwovertreding op die plaats stond, behouden blijft (1). (1) Cass., 4 april 2000, AR P.98.0697.N, AC, 2000, nr. 221; 5 juni 2001, AR P.99.1455.N, AC, 2001, nr. 331; 13 sept. 2005, AR P.05.0479.N, AC, 2005, nr. 428.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Bevel om de plaats in de vorige staat te herstellen - Vorige staat

L'article 149, § 1er, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, qui prévoit que, outre la peine, le tribunal peut ordonner, sur requête de l'inspecteur urbaniste ou du Collège des bourgmestre et échevins, de remettre les lieux en leur état initial ou de cesser l'utilisation contraire, n'implique pas que les lieux doivent être remis dans un état matériel identique à la situation existant avant l'infraction en matière d'urbanisme; la remise en état des lieux peut aussi impliquer la démolition complète ou partielle de la construction illégale sans conserver la construction existant déjà à cet endroit avant ladite infraction (1). (1) Cass., 4 avril 2000, RG P.98.0697.N, Pas., 2000, n° 221; 5 juin 2001, RG P.99.1455.N, Pas., 2001, n° 331; 13 septembre 2005, RG P.05.0479.N, Pas., 2005, n° 428.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Ordre de remettre les lieux en état - Etat préexistant

---

De rechter die overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel van artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol E.V.R.M. vaststelt dat het door de overheid gevorderde herstel beantwoordt aan het vereiste rechtmatig evenwicht tussen een goede ruimtelijke ordening en het recht op ongestoord genot van de eigendom door de overtreder, vermag niet op grond van artikel 6 E.V.R.M. zich in te laten met het beleid van het bestuur door niettemin diens redelijk verantwoorde herstelvordering te verwerpen om de enkele reden dat een andere maatregel hem persoonlijk beter aangepast lijkt (1). (1) Zie Cass., 24 nov. 2009, AR P.09.0944.N, AC, 2009, nr. ...

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Bepaling van de herstelmaatregel - Beleids- en appreciatiebevoegdheid van het bestuur - Bevoegdheid van de rechter

Le juge qui constate conformément au principe de proportionnalité de l'article 1er du Protocole additionnel n° 1 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, que la réparation demandée par les autorités répond à la condition d'équilibre légitime entre un bon aménagement du territoire et le droit du contrevenant à une jouissance paisible de la propriété, ne peut, sur la base de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, s'immiscer dans la politique de l'administration en rejetant néanmoins sa demande de réparation raisonnablement motivée au seul motif qu'une autre mesure lui semble personnellement plus appropriée (1). (1) Voir Cass., 24 novembre 2009, RG P.09.0944.N, Pas., 2009, n° ...

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Détermination de la mesure de réparation - Compétence d'appréciation et de politique de l'administration - Compétence du juge

---

De vaststelling dat het herstel in de oorspronkelijk toestand een "straf" is in de zin van artikel 6.1 E.V.R.M., brengt enkel mee dat de waarborgen van die bepaling moeten worden in acht genomen; zij heeft niet tot gevolg dat die maatregel in de Belgische wetgeving van strafrechtelijke aard is zodat de algemene bepalingen van het Belgisch strafrecht en strafprocesrecht erop toepassing moeten vinden (1). (1) Zie Cass., 14 juni 2006, AR P.05.1632.F, AC, 2006, nr. 329; 28 okt. 2008, AR P.08.0880.N, AC, 2008, nr. 590; 4 nov. 2008, AR P.08.0081.N, AC, 2008, nr. 608 met concl. eerste adv.-gen. De Swaef; 17 feb. 2009, AR P.08.1587.N, AC, 2009, nr. 131; 9 juni 2009, AR P.09.0023.N, AC, 2009, nr. ...; Zie ook Grondwettelijk Hof, 2 maart 1995, nr. 18/95, overweging B.3, AA 1995, 299.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Stedenbouw - Herstelvordering - Herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand - Straf in de zin van artikel 6.1 E.V.R.M.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand - Straf in de zin van artikel 6.1 E.V.R.M.

La constatation que la remise des lieux en leur état initial constitue une "peine" au sens des articles 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales a pour seul effet que ces garanties doivent être observées; elle n'implique pas la nature pénale de cette mesure dans la législation belge, qui aurait entraîné l'application des dispositions générales du droit pénal et du droit de la procédure pénale belges (1). (1) Voir Cass., 14 juin 2006, RG P.05.1632.F, Pas., 2006, n° 329; 28 octobre 2008, RG P.08.0880.N, Pas., 2008, n° 590; 4 novembre 2008, RG P.08.0081.N, Pas., 2008, n° 608 avec les conclusions de M. le premier avocat général De Swaef, publiées à leur date dans A.C; 17 février 2009, RG P.08.1587.N, Pas., 2009, n° 131; 9 juin 2009, RG P.09.0023.N, Pas., 2009, n° ...: Voir également C.A., 2 mars 1995, n° 18/95, considération B.3, AA 1995, 299.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Dépassement - Urbanisme - Demande de réparation - Remise des lieux en leur état initial - Peine au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Demande de réparation - Remise des lieux en leur état initial - Peine au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales

---

De wettigheid van de herstelvordering wordt mede bepaald door artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol E.V.R.M., waarvan het tweede lid bepaalt dat het recht op ongestoord genot van een eigendom op geen enkele wijze het recht aantast dat een Staat heeft om die wetten toe te passen welke hij noodzakelijk oordeelt om toezicht uit te oefenen op het gebruik van eigendom in overeenstemming met het algemeen belang, zodat de Staat een ruime appreciatiebevoegdheid geniet bij het treffen van maatregelen met betrekking tot de ruimtelijke ordening en de milieubescherming en het aan de overheden toekomt in te grijpen om te voorkomen dat de maatregelen die ze getroffen hebben ter bescherming van de ruimtelijke ordening en het milieu, hun nut verliezen; daartoe is het mogelijk dat het eigendomsrecht beperkt wordt, maar het gunstig gevolg van de maatregel voor de goede ruimtelijke ordening dient evenredig te zijn tot de last die eruit voorvloeit voor de overtreder (1). (1) E.H.R.M., 27 nov. 2007, Hamer t/ België, nr. 21861/03, inzonderheid r.o. 78, 80 en 82.

STAAT - Bevoegdheid - Maatregelen betreffende de ruimtelijke ordening en de milieubescherming - Appreciatiebevoegdheid - Draagwijdte

STEDENBOUW - Algemeen - Maatregelen betreffende de ruimtelijke ordening en de milieubescherming - Appreciatiebevoegdheid van de Staat - Draagwijdte

La légalité de la demande de réparation est également déterminée par l'article 1er du Protocole additionnel n° 1 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, dont le second alinéa prévoit que la protection de la propriété ne porte nullement atteinte au droit que possèdent les Etats de mettre en vigueur les lois qu'ils jugent nécessaires pour réglementer l'usage des biens conformément à l'intérêt général, de sorte que les Etats jouissent d'un large pouvoir d'appréciation lorsqu'ils adoptent des mesures relatives à l'aménagement du territoire et la protection de l'environnement et qu'il incombe aux autorités d'intervenir afin que les mesures qu'elles ont prises en faveur de l'aménagement du territoire et de l'environnement ne perdent pas leur utilité; pour ce faire, il est possible que le droit à la propriété soit limité, mais l'effet favorable apporté par la mesure à un bon aménagement du territoire doit être proportionnel à la charge qu'il en résulte pour le contrevenant (1). (1) Cour eur. D.H., 27 novembre 2007, Hamer c/Belgique, n° 21861/03, particulièrement 78, 80 et 82.

ETAT - Compétence - Mesures relatives à l'aménagement du territoire et à la protection de l'environnement - Pouvoir d'appréciation - Portée

URBANISME - Généralités - Mesures relatives à l'aménagement du territoire et à la protection de l'environnement - Pouvoir d'appréciation de l'Etat - Portée

---

Inzake stedenbouw kan de rechter niet zelf de redelijke herstelmaatregel bepalen, maar enkel oordelen of het bestuur in redelijkheid is kunnen komen tot de beslissing een bepaalde wijze van herstel te vorderen; rekening houdend met de appreciatie- en beleidsbevoegdheid van het bestuur kan de rechter die beslissing slechts marginaal toetsen (1). (1) E.H.R.M., 27 nov. 2007, Hamer t/ België, nr. 21861/03, inzonderheid r.o. 78, 80 en 82.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Beoordeling door de rechter

En matière d'urbanisme, le juge ne peut déterminer lui-même la mesure de réparation raisonnable, mais uniquement décider si l'administration a pu raisonnablement décider de demander un certain mode de réparation; compte tenu du pouvoir d'appréciation et de politique de l'administration, le juge ne peut contrôler cette décision qu'à titre marginal (1). (1) Cour eur. D.H., 27 novembre 2007, Hamer c/Belgique, n° 21861/03, particulièrement 78, 80 et 82.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Demande de réparation - Appréciation par le juge

---

Krachtens artikel 159 Grondwet moet de rechter nagaan of de beslissing van de stedenbouwkundige inspecteur om een bepaalde herstelmaatregel te vorderen, uitsluitend met het oog op de goede ruimtelijke ordening is genomen; wanneer de wettigheid van de herstelvordering wordt aangevochten, moet de rechter in het bijzonder nagaan of die vordering niet kennelijk onredelijk is, meer bepaald of het voordeel van de gevorderde herstelmaatregel ter behoud van een goede ruimtelijke ordening opweegt tegen de last die daaruit voor de overtreder voortvloeit (1). (1) E.H.R.M., 27 nov. 2007, Hamer t/ België, nr. 21861/03, inzonderheid r.o. 78, 80 en 82.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Redelijkheid van de gevorderde herstelmaatregel - Beoordeling door de rechter - Criteria

En vertu de l'article 159 de la Constitution, le juge doit contrôler si la décision de l'inspecteur urbaniste de demander une certaine mesure de réparation a été prise exclusivement en vue d'un bon aménagement du territoire; lorsque la légalité de la demande de réparation est contestée, le juge doit particulièrement contrôler si cette demande n'est pas manifestement déraisonnable, plus précisément si l'avantage de la mesure de réparation demandée en faveur d'un bon aménagement du territoire est proportionnel à la charge qui en résulte pour le contrevenant (1). (1) Cour eur. D.H., 27 novembre 2007, Hamer c/Belgique, n° 21861/03, particulièrement 78, 80 et 82.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Demande de réparation - Caractère raisonnable de la mesure de réparation demandée - Appréciation par le juge - Critères

---

Wanneer de beklaagde de gevolgen van het stedenbouwmisdrijf op zijn eigendom betwist, meer bepaald wat de evenredigheid van de aan dat misdrijf te verbinden herstelmaatregel betreft, moet deze maatregel in ieder geval worden beoordeeld in het licht van artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol E.V.R.M. (1). (1) E.H.R.M., 29 april 2008, Brosset-Triboulet e.a. t/ Frankrijk, nr. 34078/02, www.echr.coe.int; E.H.R.M., 29 april 2008 Depalle t/ Frankrijk, nr. 34044/02, www.echr.coe.int; Cass., 24 nov. 2009, AR P.09.0944.N, AC, 2009, nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Artikel 1, Eerste Aanvullend Protocol E.V.R.M. - Stedenbouw - Herstelmaatregel - Betwisting omtrent het evenredig karakter van de sanctie - Beoordeling

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Betwisting omtrent het evenredig karakter van de sanctie - Beoordeling - Artikel 1, Eerste Aanvullend Protocol E.V.R.M.

Lorsque le prévenu conteste les conséquences de l'infraction en matière d'urbanisme sur sa propriété, plus précisément en ce qui concerne le caractère proportionnel de la mesure de réparation qu'il y a lieu d'associer à cette infraction, cette mesure doit, quoi qu'il en soit, être appréciée à la lumière de l'article 1er du Protocole additionnel n° 1 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (1). (1) Cour eur. D.H., 29 avril 2008, Brosset-Triboulet et crts c/France, n° 34078/02, www.echr.coe.int; Cour eur. D.H., 29 avril 2008, Depalle c/France, n° 34044/02, www.echr.coe.int; Cass., 24 novembre 2009, RG P.09.0944.N, Pas., 2009, n° ...

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Article 1er du Protocole additionnel n° 1 de la Convention D.H. - Urbanisme - Mesure de réparation - Contestation concernant le caractère proportionnel de la sanction - Appréciation

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Contestation concernant le caractère proportionnel de la sanction - Appréciation - Article 1er du Protocole additionnel n° 1 de la Convention D.H.

P.09.0280.F 18 maart 2009 AC nr. 205

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Territoriale bevoegdheid - Begrip - Strafuitvoeringsrechtbank - Fout bij de verdeling van de zaken binnen eenzelfde rechtbank

STRAFUITVOERING - Strafuitvoeringsrechtbank - Fout bij de verdeling van de zaken binnen eenzelfde rechtbank - Begrip - Territoriale bevoegdheid

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Compétence territoriale - Notion - Tribunal de l'application des peines - Erreur dans la répartition des affaires au sein d'un même tribunal

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Erreur dans la répartition des affaires au sein d'un même tribunal - Notion - Compétence territoriale

---

De fout bij de verdeling van de zaken binnen de strafuitvoeringsrechtbank, heeft niet tot gevolg dat deze onbevoegd is, maar heeft alleen betrekking op de toewijzing van de zaak aan deze veeleer dan aan gene kamer van hetzelfde rechtscollege (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Territoriale bevoegdheid - Begrip - Strafuitvoeringsrechtbank - Fout bij de verdeling van de zaken binnen eenzelfde rechtbank

STRAFUITVOERING - Strafuitvoeringsrechtbank - Fout bij de verdeling van de zaken binnen eenzelfde rechtbank - Begrip - Territoriale bevoegdheid

L'erreur dans la répartition des affaires au sein du tribunal de l'application des peines n'entraîne pas son incompétence mais concerne uniquement l'attribution de la cause à une chambre plutôt qu'à une autre de la même juridiction (1). (1) Voir concl. M.P.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Compétence territoriale - Notion - Tribunal de l'application des peines - Erreur dans la répartition des affaires au sein d'un même tribunal

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Erreur dans la répartition des affaires au sein d'un même tribunal - Notion - Compétence territoriale

---

P.09.0281.F 4 maart 2009 AC nr. 171

De omstandigheid alleen dat de wetgeving van de Staat die een Europees aanhoudingsbevel uitvaardigt, geen bepaling als artikel 65, tweede lid, van het Belgische Strafwetboek bevat, betekent niet dat de tenuitvoerlegging van het voormelde Europees aanhoudingsbevel een risico op miskenning van de fundamentele rechten inhoudt (1). (1) Zie Cass., 1 maart 2006, AR P.06.0280.F, AC, 2006, nr. 116.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Miskenning - Fundamentele rechten - Risico

- Art. 4, 5° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

La seule circonstance que la législation de l'Etat d'émission d'un mandat d'arrêt européen ne prévoit pas de disposition analogue à celle de l'article 65, alinéa 2, du Code pénal belge, n'implique pas que l'exécution dudit mandat d'arrêt européen comporte un risque de violation des droits fondamentaux (1). (1) Voir Cass., 1er mars 2006, RG P.06.0280.F, Pas., 2006, n° 116.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Violation - Droits fondamentaux - Risque

- Art. 4, 5° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

P.09.0295.F 10 juni 2009 AC nr. 390

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Burgerlijke rechtsvordering - Allerlei - Nationaliteit - Vordering tot vervallenverklaring - Arrest van het hof van beroep - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Verplichting tot het stellen van de vraag - Niet ontvankelijk cassatieberoep - Vraag waarop het antwoord niet kan leiden tot de ontvankelijkheid van het cassatieberoep

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Verplichting tot het stellen van de vraag - Niet ontvankelijk cassatieberoep - Vraag zonder gevolg voor de ontvankelijkheid van het cassatieberoep

NATIONALITEIT - EVRM - Gewaarborgde rechten en vrijheden - Recht op de dubbele nationaliteit

NATIONALITEIT - Vordering tot vervallenverklaring - Arrest van het hof van beroep - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Verplichting tot het stellen van de vraag - Niet ontvankelijk cassatieberoep - Vraag waarop het antwoord niet kan leiden tot de ontvankelijkheid van het cassatieberoep

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Verplichting tot het stellen van de vraag - Niet ontvankelijk cassatieberoep - Vraag zonder gevolg voor de ontvankelijkheid van het cassatieberoep

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action civile - Divers - Nationalité - Action en déchéance - Arrêt de la cour d'appel - Pourvoi - Recevabilité

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation de poser la question - Pourvoi irrecevable - Question dont la réponse ne saurait entraîner la recevabilité du pourvoi

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation de poser la question - Pourvoi irrecevable - Question sans incidence sur la recevabilité du pourvoi

NATIONALITE - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Droits et libertés garantis - Droit à la double nationalité

NATIONALITE - Action en déchéance - Arrêt de la cour d'appel - Pourvoi en cassation - Recevabilité

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Cour de cassation - Obligation de poser la question - Pourvoi irrecevable - Question dont la réponse ne saurait entraîner la recevabilité du pourvoi

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Cour de cassation - Obligation de poser la question - Pourvoi irrecevable - Question sans incidence sur la

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel - Voorwerp - Vordering tot vervallenverklaring van de nationaliteit - Beslissing die de Belgische nationaliteit ontneemt aan iemand met een andere nationaliteit

recevabilité du pourvoi

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Droit à un recours effectif - Objet - Action en déchéance de la nationalité - Décision retirant la nationalité belge à une personne qui possède une autre nationalité

Aangezien het EVRM niet het recht op de dubbele nationaliteit waarborgt, is het arrest dat iemand de Belgische nationaliteit ontneemt en dat vaststelt dat betrokkene Tunesiër blijft, geen beslissing die onderworpen is aan het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel dat bij artikel 13 van dat Verdrag is gewaarborgd.

NATIONALITEIT - EVRM - Gewaarborgde rechten en vrijheden - Recht op de dubbele nationaliteit

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel - Voorwerp - Vordering tot vervallenverklaring van de nationaliteit - Beslissing die de Belgische nationaliteit ontneemt aan iemand met een andere nationaliteit

Dès lors que la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ne garantit pas le droit à la double nationalité, l'arrêt qui retire la nationalité belge tout en constatant que l'intéressé demeure tunisien ne constitue pas une décision soumise au droit à un recours effectif garanti par l'article 13 de ladite Convention.

NATIONALITE - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Droits et libertés garantis - Droit à la double nationalité

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Droit à un recours effectif - Objet - Action en déchéance de la nationalité - Décision retirant la nationalité belge à une personne qui possède une autre nationalité

Het Hof moet het Grondwettelijk Hof geen prejudiciële vraag stellen wanneer het cassatieberoep tegen het arrest dat uitspraak doet over de vordering tot vervallenverklaring van de nationaliteit niet ontvankelijk is en de aangevoerde ongrondwettigheid alleen gevolgen kan hebben voor de gegrondheid van de vordering tot vervallenverklaring en niet voor de ontvankelijkheid van het cassatieberoep (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Verplichting tot het stellen van de vraag - Niet ontvankelijk cassatieberoep - Vraag zonder gevolg voor de ontvankelijkheid van het cassatieberoep

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Verplichting tot het stellen van de vraag - Niet ontvankelijk cassatieberoep - Vraag zonder gevolg voor de ontvankelijkheid van het cassatieberoep

La Cour n'est pas tenue de poser une question préjudicielle à la Cour constitutionnelle lorsque le pourvoi dirigé contre l'arrêt statuant sur l'action en déchéance de nationalité est irrecevable et que l'inconstitutionnalité invoquée ne peut avoir une incidence que sur le fondement de l'action en déchéance, et non sur la recevabilité du pourvoi (1). (1) Voir les concl. du M.P.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation de poser la question - Pourvoi irrecevable - Question sans incidence sur la recevabilité du pourvoi

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Cour de cassation - Obligation de poser la question - Pourvoi irrecevable - Question sans incidence sur la recevabilité du pourvoi

---

Het Hof moet het Grondwettelijk Hof geen prejudiciële vraag stellen wanneer het cassatieberoep niet ontvankelijk is en het antwoord op de vraag, hoe dan ook, niet tot de ontvankelijkheid van het cassatieberoep kan leiden (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Verplichting tot het stellen van de vraag - Niet ontvankelijk cassatieberoep - Vraag waarop het antwoord niet kan leiden tot de ontvankelijkheid van het cassatieberoep

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Verplichting tot het stellen van de vraag - Niet ontvankelijk cassatieberoep - Vraag waarop het antwoord niet kan leiden tot de ontvankelijkheid van het cassatieberoep

La Cour n'est pas tenue de poser une question préjudicielle à la Cour constitutionnelle lorsque le pourvoi est irrecevable et que la réponse à la question, quelle qu'elle soit, ne saurait entraîner la recevabilité du pourvoi (1). (1) Voir les concl. du M.P.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation de poser la question - Pourvoi irrecevable - Question dont la réponse ne saurait entraîner la recevabilité du pourvoi

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Cour de cassation - Obligation de poser la question - Pourvoi irrecevable - Question dont la réponse ne saurait entraîner la recevabilité du pourvoi

---

Het cassatieberoep tegen het arrest van het hof van beroep dat in eerste en laatste aanleg uitspraak doet over de vordering tot vervallenverklaring is alleen ontvankelijk voor zover de verweerder in deze vordering zich voor het hof van beroep er zich tevergeefs heeft op beroepen dat hij de Belgische nationaliteit verkregen had wegens de nationaliteit van de vader of de moeder of wegens de omstandigheid dat hij in België is geboren uit een ouder die zelf in België is geboren; het cassatieberoep is daarenboven enkel ontvankelijk wanneer het gemotiveerd wordt door de onwettigheid of de onregelmatigheid van de verwerping van deze rechtmatig opgeworpen exceptie (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Burgerlijke rechtsvordering - Allerlei - Nationaliteit - Vordering tot vervallenverklaring - Arrest van het hof van beroep - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

NATIONALITEIT - Vordering tot vervallenverklaring - Arrest van het hof van beroep - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

Le pourvoi en cassation contre l'arrêt de la cour d'appel statuant en premier et dernier ressort sur l'action en déchéance de la nationalité belge n'est recevable que si le défendeur à cette action s'est prévalu vainement devant la cour d'appel, d'une attribution de la nationalité belge en raison de la nationalité du père ou de la mère ou en raison du fait d'être né en Belgique d'un auteur né lui-même en Belgique; la recevabilité du pourvoi suppose en outre qu'il soit motivé par l'illégalité ou l'irrégularité du rejet de cette exception dûment soulevée (1). (1) Voir les concl. du M.P.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action civile - Divers - Nationalité - Action en déchéance - Arrêt de la cour d'appel - Pourvoi - Recevabilité

NATIONALITE - Action en déchéance - Arrêt de la cour d'appel - Pourvoi en cassation - Recevabilité

P.09.0304.F 11 maart 2009 AC nr. 194

Een onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de eventuele handhaving van de voorlopige hechtenis, kan oordelen dat onthouding van het recht op bijstand van een advocaat vanaf de eerste ondervraging door de politie niet aan een eerlijke behandeling van de zaak voor de bodemrechter in de weg staat (1). (1) Zie Hof Mensenrechten, 27 nov. 2008, Salduz t. Turkije.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Aanhouding - Ondervraging door de politie - Recht op bijstand van een advocaat - Miskenning - Eerlijk proces

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 1, 2 en 20, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Aangehouden persoon - Ondervraging door de politie - Recht op bijstand van een advocaat - Miskenning - Eerlijk proces

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 1, 2 en 20, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

ADVOCAAT - Aangehouden persoon - Ondervraging door de politie - Recht op bijstand van een advocaat - Miskenning - Eerlijk proces

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 1, 2 en 20, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Aangehouden persoon - Ondervraging door de politie - Recht op bijstand van een advocaat - Miskenning - Eerlijk proces

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Une juridiction d'instruction appelée à statuer sur le maintien éventuel de la détention préventive peut considérer que la privation du droit à l'assistance d'un avocat dès le premier interrogatoire de police n'est pas de nature à empêcher le déroulement d'un procès équitable devant le juge du fond (1). (1) Voir C.E.D.H., 27 novembre 2008, Salduz c. Turquie.

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation - Interrogatoire de police - Droit à l'assistance d'un avocat - Méconnaissance - Procès équitable

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 1er, 2 et 20, § 1er L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Personne arrêtée - Interrogatoire de police - Droit à l'assistance d'un avocat - Méconnaissance - Procès équitable

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 1er, 2 et 20, § 1er L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

AVOCAT - Personne arrêtée - Interrogatoire de police - Droit à l'assistance d'un avocat - Méconnaissance - Procès équitable

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 1er, 2 et 20, § 1er L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Personne arrêtée - Interrogatoire de police - Droit à l'assistance d'un avocat - Méconnaissance - Procès équitable

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Artt. 1, 2 en 20, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 1er, 2 et 20, § 1er L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P.09.0308.N 30 juni 2009 AC nr. 451

Artikel 55, derde lid, Jeugdbeschermingswet bepaalt dat de stukken die betrekking hebben op de persoonlijkheid van de minderjarige en op het milieu waarin hij leeft, niet aan hem noch aan de burgerlijke partij mogen worden medegedeeld; de algemene opzet van die bepaling houdt in dat die onderzoeken uitsluitend kunnen gebruikt worden voor het doel waarvoor ze zijn uitgevoerd, zodat het uitgesloten is dat een ouder van de minderjarige die stukken als verweer kan aanwenden tijdens een strafvervolging tegen hem of haar (1). (1) Cass., 12 mei 1999, AR P.99.0036.F, A.C., 1999, nr. 280; Cass., 19 okt. 2005, AR P.05.0807.F, A.C., 2005, nr. 519, met concl. adv.-gen. VANDERMEERSCH; Cass., 19 okt. 2005, AR P.05.1287.F, A.C., 2005, nr. 526, met concl. adv.-gen. VANDERMEERSCH; Cass., 4 maart 2008, AR P.07.1541.N, A.C., 2008, nr. 151.

L'article 55, alinéa 3, de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, à la prise en charge des mineurs ayant commis un fait qualifié infraction et à la réparation du dommage causé par ce fait, prévoit que les pièces concernant la personnalité du mineur et le milieu où il vit ne peuvent être communiquées ni à l'intéressé ni à la partie civile; l'économie générale de cette disposition implique que cette expertise ou enquête ne puisse avoir d'autre objectif que celui qu'elle poursuivait à l'origine, de sorte qu'il est exclu qu'un parent d'un mineur puisse utiliser ces pièces à l'appui de sa défense dans le cadre de poursuites pénales exercées à sa charge (1). (1) Cass., 12 mai 1999, RG P.99.0036.F, Pas., 1999, n° 280; 19 octobre 2005, RG P.05.0807.F, Pas., 2005, n° 519, avec les conclusions de M. l'avocat général VANDERMEERSCH; 19 octobre 2005, RG P.05.1287.F, Pas., 2005, n° 526, avec les conclusions de M. l'avocat général VANDERMEERSCH; 4 mars 2008, RG P.07.1541.N, Pas., 2008, n° 151.

JEUGDBESCHERMING - Maatschappelijk en medisch-psychologisch onderzoek - Vervolging van een ouder wegens onttrekking van het kind aan de persoon aan wie het is toevertrouwd - Aanwending van gegevens uit de maatschappelijke en medisch-psychologische onderzoeken - Wettigheid

JEUGDBESCHERMING - Maatschappelijk en medisch-psychologisch onderzoek - Artikel 55, derde lid, Jeugdbeschermingswet - Draagwijdte

ONTVOERING VAN EEN KIND - Onttrekking van het kind aan de persoon aan wie het is toevertrouwd - Maatschappelijk en medisch-psychologisch onderzoek - Onderzoek bevolen door de jeugdrechter in een dossier betreffende de minderjarige - Gebruik van gegevens van dit onderzoek in een strafvervolging tegen een ouder van de minderjarige - Wettigheid

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Enquête sociale et expertise médico-psychologique - Poursuite d'un parent du chef de soustraction d'enfant à la personne à laquelle il a été confié - Utilisation d'éléments révélés par l'enquête sociale et l'expertise médico-psychologique - Légalité

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Enquête sociale et expertise médico-psychologique - Loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, article 55, alinéa 3 - Portée

ENLEVEMENT D'ENFANT - Soustraction d'enfant à la personne à laquelle il a été confié - Enquête sociale et expertise médico-psychologique - Expertise ordonnée par le juge de la jeunesse dans un dossier concernant un mineur - Utilisation d'éléments révélés par cette enquête dans le cadre de poursuites pénales dirigées contre un parent du mineur - Légalité

P.09.0315.F 18 maart 2009 AC nr. 206

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Duur, begin en einde - Passieve uitlevering - Voorlopige aanhouding - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Hoger beroep - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Toepasselijke bepalingen

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Voorlopige aanhouding - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Hoger beroep - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Toepasselijke bepalingen

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Durée, point de départ et fin - Extradition passive - Arrestation provisoire - Demande de mise en liberté provisoire - Appel - Arrêt de la chambre des mises en accusation - Recours en cassation - Dispositions applicables

EXTRADITION - Extradition passive - Arrestation provisoire - Demande de mise en liberté provisoire - Appel - Arrêt de la chambre des mises en accusation - Pourvoi en cassation - Dispositions applicables

Wanneer een vreemdeling, die met toepassing van artikel 5 Uitleveringswet, voorlopig is aangehouden, cassatieberoep instelt tegen het arrest dat uitspraak doet op zijn hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer waarbij zijn voorlopige invrijheidstelling wordt verworpen, blijven de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering op dat cassatieberoep van toepassing (1). (1) Zie concl. O.M., in Pas., 2009, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Duur, begin en einde - Passieve uitlevering - Voorlopige aanhouding - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Hoger beroep - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Toepasselijke bepalingen

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Voorlopige aanhouding - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Hoger beroep - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Toepasselijke bepalingen

Lorsqu'un étranger, arrêté provisoirement en application de l'article 5 de la loi sur les extraditions du 15 mars 1874, forme un pourvoi contre l'arrêt qui statue sur son appel de l'ordonnance de la chambre du conseil rejetant sa demande de mise en liberté provisoire, les dispositions du Code d'instruction criminelle demeurent applicables au pourvoi (1). (1) Voir concl. M.P.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Durée, point de départ et fin - Extradition passive - Arrestation provisoire - Demande de mise en liberté provisoire - Appel - Arrêt de la chambre des mises en accusation - Recours en cassation - Dispositions applicables

EXTRADITION - Extradition passive - Arrestation provisoire - Demande de mise en liberté provisoire - Appel - Arrêt de la chambre des mises en accusation - Pourvoi en cassation - Dispositions applicables

---

P.09.0338.F 2 september 2009 AC nr. 466

Om een beklaagde te veroordelen omdat hij op 11 december 2006 zonder geldig vervoerbewijs met de trein heeft gereisd, moet het vonnis niet alleen de artikelen 3 en 10, K.B. 4 april 1895 vermelden, opgeheven bij K.B. 13 juni 2008, in werking getreden op 14 augustus 2008, maar ook de bepalingen van K.B. 20 december 2007, in werking getreden op dezelfde datum, dat voor een dergelijk misdrijf naar de correctionele straffen verwijst die in artikel 3, wet 12 april 1835, en artikel 1, wet 6 maart 1818, zijn bepaald.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Strafzaken - Spoorvervoer - Misdrijf - Reis zonder geldig vervoerbewijs - Toepasselijke bepalingen - Wijziging - Vermelding in het vonnis

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Spoorvervoer - Misdrijf - Reis zonder geldig vervoerbewijs - Werking van de wet in de tijd - Toepasselijke bepalingen - Wijziging - Vermelding in het vonnis

VERVOER - Personenvervoer - Spoorvervoer - Misdrijf - Reis zonder geldig vervoerbewijs - Werking van de wet in de tijd - Toepasselijke bepalingen - Wijziging - Vermelding in het vonnis

Pour condamner un prévenu du chef d'avoir, le 11 décembre 2006, voyagé dans un train sans être porteur d'un billet régulier, le jugement doit mentionner non seulement les articles 3 et 10 de l'arrêté royal du 4 avril 1895 abrogés par l'arrêté royal du 13 juin 2008, entrant en vigueur le 14 août 2008, mais également les dispositions de l'arrêté royal du 20 décembre 2007, entrant en vigueur à la même date, qui, pour une telle infraction renvoie aux peines correctionnelles prévues par l'article 3 de la loi du 12 avril 1835 et l'article 1er de la loi du 6 mars 1818.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Matière répressive - Transport par chemin de fer - Infraction - Voyage sans billet régulier - Dispositions applicables - Modification - Mention dans le jugement

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Transport par chemin de fer - Infraction - Voyage sans billet régulier - Application de la loi dans le temps - Dispositions applicables - Modification - Mention dans le jugement

TRANSPORT - Transport de personnes - Transport par chemin de fer - Infraction - Voyage sans billet régulier - Application de la loi dans le temps - Dispositions applicables - Modification - Mention dans le jugement

---

P.09.0341.N 8 september 2009 AC nr. 483

Conclusie van eerste advocaat-generaal DE SWAEF.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Allerlei - Stedenbouw - Strafrechter - Geen herstelvordering aanhangig - Cassatieberoep van de stedenbouwkundig inspecteur - Ontvankelijkheid

Conclusions du premier avocat général DE SWAEF.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Divers - Urbanisme - Juge pénal - Défaut d'action de remise en état des lieux - Pourvoi en cassation de l'inspecteur urbaniste - Recevabilité

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Strafrechter - Geen herstelvordering aanhangig - Cassatieberoep van de stedenbouwkundig inspecteur - Ontvankelijkheid

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Juge pénal - Défaut d'action de remise en état des lieux - Pourvoi en cassation de l'inspecteur urbaniste - Recevabilité

Wanneer de strafrechter vaststelt dat inzake stedenbouw het bestuur voor hem geen herstelmaatregel heeft gevorderd, heeft de stedenbouwkundig inspecteur geen belang tegen die vaststelling cassatieberoep aan te tekenen, ook al houdt de rechter de beslissing over het herstel van de gevolgen van het stedenbouwmisdrijf niet aan, zodat het cassatieberoep niet ontvankelijk is (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Allerlei - Stedenbouw - Strafrechter - Geen herstelvordering aanhangig - Cassatieberoep van de stedenbouwkundig inspecteur - Ontvankelijkheid

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Strafrechter - Geen herstelvordering aanhangig - Cassatieberoep van de stedenbouwkundig inspecteur - Ontvankelijkheid

Lorsque le juge pénal constate qu'en matière d'urbanisme, l'administration ne lui a pas demandé de mesure de remise en état, l'inspecteur urbaniste n'a pas d'intérêt à former un pourvoi en cassation contre cette constatation, même si le juge ne réserve pas sa décision concernant la remise en état, de sorte que le pourvoi en cassation est irrecevable (1). (1) Voir les conclusions du ministère public, publiées à leur date dans AC

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Divers - Urbanisme - Juge pénal - Défaut d'action de remise en état des lieux - Pourvoi en cassation de l'inspecteur urbaniste - Recevabilité

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Juge pénal - Défaut d'action de remise en état des lieux - Pourvoi en cassation de l'inspecteur urbaniste - Recevabilité

P.09.0352.N 31 maart 2009 AC nr. 225

Artikel 149 Grondwet is niet van toepassing voor de onderzoeksgerechten die geen uitspraak doen over de gegrondheid van de strafvordering, maar dit doet geen afbreuk aan de verplichting van het onderzoeksgerecht te antwoorden op de conclusie van de inverdenkinggestelde (1). (1) Cass., 20 sept. 2000, AR P.00.1185.F, A.C., 2000, nr 484; Cass., 21 mei 2002, AR P.01.0353.N, A.C., 2002, nr 309 met concl. proc.-gen. du Jardin; Cass., 23 okt. 2002, AR P.02.1088.F, A.C., 2002, nr 562; Cass., 14 dec. 2005, AR P.05.0185.F, A.C., 2005, nr 674; Cass., 24 jan. 2006, AR P.05.1125.N, A.C., 2006, nr 50; Cass., 11 maart 2008, AR P.07.1717.N, A.C., 2008, nr 168.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Onderzoeksgerechten - Toepasselijkheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Redengeving - Artikel 149, Grondwet 1994 - Toepasselijkheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Redengeving - Conclusie - Verplichting tot antwoord

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Onderzoeksgerechten - Verplichting tot antwoord

L'article 149 de la Constitution n'est pas applicable aux juridictions d'instruction qui ne se prononcent pas sur le bien-fondé de l'action publique, sans que cela fasse obstacle à l'obligation de la juridiction d'instruction de répondre aux conclusions de l'inculpé (1). (1) Cass., 20 septembre 2000, RG P.00.1185.F, Pas., 2000, n° 484; 21 mai 2002, RG P.01.0353.N, Pas., 2002, n° 309 avec les conclusions de M. le procureur général du Jardin; 23 octobre 2002, RG P.02.1088.F, Pas., 2002, n° 562; 14 décembre 2005, RG P.05.0185.F, Pas., 2005, n° 674; 24 janvier 2006, RG P.05.1125.N, Pas., 2006, n° 50; 11 mars 2008, RG P.07.1717.N, Pas., 2008, n° 168.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (artikel 100 a fin) - Article 149 - Juridictions d'instruction - Applicabilité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Motivation - Constitution 1994, article 149 - Applicabilité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Motivation - Conclusions - Obligation de répondre

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Juridictions d'instruction - Obligation de répondre

---

Wanneer de voorgestelde prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof geen belang vertoont voor de oplossing van het geschil moet zij niet worden gesteld (1). (1) Cass., 9 nov. 2004, AR P.04.0849.N, AC, 2004, nr 539.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Vraag zonder belang voor de oplossing van het geschil - Verplichting

Il n'y a pas lieu de poser à la Cour constitutionnelle la question préjudicielle qui ne présente aucun intérêt pour trancher le litige (1). (1) Cass., 9 novembre 2004, RG P.04.0849.N, Pas., 2004, n° 539.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Question sans intérêt pour trancher le litige - Obligation

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Vraag zonder belang voor de oplossing van het geschil - Verplichting

- Art. 26 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour constitutionnelle - Cour de cassation - Question sans intérêt pour trancher le litige - Obligation

---

P.09.0353.N 21 april 2009 AC nr. 265

De kamer van inbeschuldigingstelling die overeenkomstig artikel 235ter, Wetboek van Strafvordering de toepassing van de bijzondere opsporingsmethode observatie controleert, moet, wat de door de procureur des Konings verleende machtiging betreft, enkel nagaan of deze machtiging redenen vermeldt waarom de observatie onontbeerlijk is om de waarheid aan de dag te brengen: het Hof toetst enkel of de kamer van inbeschuldigingstelling zijn controleopdracht heeft uitgeoefend.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethode van observatie - Subsidiariteit - Controle door de kamer van inbeschuldigingstelling - Draagwijdte - Opdracht van het Hof

- Artt. 47sexies, § 2, tweede lid, 47sexies, § 3, en 235ter Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethode van observatie - Subsidiariteit - Controle door de kamer van inbeschuldigingstelling - Draagwijdte - Opdracht van het Hof

- Artt. 47sexies, § 2, tweede lid, 47sexies, § 3, en 235ter Wetboek van Strafvordering

La chambre des mises en accusation qui, en vertu de l'article 235ter du Code d'instruction criminelle, contrôle la mise en œuvre de la méthode particulière de recherche d'observation est tenue, quant à l'autorisation délivrée par le procureur du Roi, de vérifier uniquement si cette autorisation énonce les motifs par lesquels l'observation est indispensable à la découverte de la vérité; la Cour contrôle uniquement si la chambre des mises en accusation a exercé sa mission de contrôle.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Méthode particulière de recherche d'observation - Subsidiarité - Contrôle par la chambre des mises en accusation - Portée - Mission de la Cour

- Art. 47sexies, § 2, al. 2, 47sexies, § 3, et 235ter Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Méthode particulière de recherche d'observation - Subsidiarité - Contrôle par la chambre des mises en accusation - Portée - Mission de la Cour

- Art. 47sexies, § 2, al. 2, 47sexies, § 3, et 235ter Code d'Instruction criminelle

---

P.09.0355.F 24 juni 2009 AC nr. 436

Het bepaalde in artikel 5.1 Overeenkomst inzake uitlevering tussen het Koninkrijk België en de Verenigde Staten van Amerika, dat de uitlevering wordt geweigerd wanneer het verzoek een misdrijf betreft waarvoor de opgeëiste persoon reeds in de aangezochte Staat werd berecht, vereist dat het feit identiek is, niet de kwalificatie ervan.

UITLEVERING - Uitlevering gevraagd aan België - Overeenkomst inzake uitlevering tussen het Koninkrijk België en de Verenigde Staten van Amerika - Regel "non bis in idem" - Draagwijdte - Identiek feit

En disposant que l'extradition est refusée lorsque la demande vise une infraction pour laquelle l'individu réclamé a déjà été jugé dans l'Etat requis, l'article 5.1 de la Convention d'extradition entre le Royaume de Belgique et les Etats-Unis d'Amérique vise l'identité de fait et non l'identité de la qualification.

EXTRADITION - Extradition demandée à la Belgique - Convention d'extradition entre le Royaume de belgique et les Etats-Unis d'Amérique - Règle "non bis in idem" - Portée - Identité de fait

---

Artikel 2bis Uitleveringswet, ingevoegd door artikel 4 wet 15 mei 2007, krachtens welk de uitlevering niet kan worden toegestaan wanneer er ernstige risico's bestaan dat de persoon, indien hij wordt uitgeleverd, in de verzoekende Staat wordt onderworpen aan een flagrante rechtsweigering, aan foltering of onmenselijke of onterende behandeling, legt een algemene uitleveringsvoorwaarde op, waarvan het toezicht door de onderzoeksgerechten gebeurt; het staat niet aan het Hof om zijn eigen beoordeling in de plaats te stellen van die van de appelrechters, m.b.t. het al dan niet ernstige karakter van de aangevoerde risico's, maar wèl om te onderzoeken of de kamer van inbeschuldigingstelling zich ervan heeft vergewist of er geen ernstige en duidelijke reden is waaruit blijkt dat de voormelde voorwaarde onmogelijk kan worden vervuld en of zij uit haar vaststellingen de gevolgen heeft kunnen afleiden die zij daaruit trekt (1). (1) Cass., 28 mei 2008, AR P.08.0680.F, Pas., 2008, van die datum, met concl. O.M.; Cass., 3 juni 2009, AR P.09.0691.F, AC, 2009, van die datum.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Uitlevering gevraagd aan België - Voorwaarden - Ernstige risico's op flagrante rechtsweigering, foltering of onmenselijke en onterende behandeling - Buitenlands bevel tot aanhouding - Exequatur - Onderzoeksgerechten - Toezicht op de voorwaarden - Cassatieberoep - Toezicht door het Hof

ONDERZOEKSGERECHTEN - Uitlevering gevraagd aan België - Buitenlands bevel tot aanhouding - Exequatur - Toezicht op de voorwaarden - Ernstige risico's op flagrante rechtsweigering, foltering of onmenselijke en onterende behandeling - Draagwijdte van het toezicht

UITLEVERING - Uitlevering gevraagd aan België - Voorwaarden - Ernstige risico's op flagrante rechtsweigering, foltering of onmenselijke en onterende behandeling - Buitenlands bevel tot aanhouding - Exequatur - Onderzoeksgerechten - Toezicht op de voorwaarden - Draagwijdte - Cassatieberoep - Toezicht door het Hof

L'article 2bis de la loi sur les extraditions du 15 mars 1874, inséré par l'article 4 de la loi du 15 mai 2007, en vertu duquel l'extradition ne peut être accordée s'il existe des risques sérieux que la personne, si elle est extradée, soit soumise dans l'Etat requérant, à un déni flagrant de justice, à des faits de torture ou à des traitements inhumains et dégradants, institue une condition générale de l'extradition, dont la vérification ressortit au contrôle des juridictions d'instruction; s'il n'appartient pas à la Cour de substituer sa propre appréciation à celle des juges d'appel quant au caractère sérieux ou non des risques invoqués, il lui revient par contre d'examiner si la chambre des mises en accusation s'est assurée de l'absence de motif grave et évident établissent l'impossibilité de satisfaire à la condition précitée et si, de ses constatations, elle a pu déduire les conséquences qu'elle en tire (1). (1) Cass., 28 mai 2008, RG P.08.0680.F, Pas., 2008, à sa date avec les concl. M.P.; Cass., 3 juin 2009, RG P.09.0691.F, Pas., 2009, à sa date.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Appréciation souveraine par le juge du fond - Extradition demandée à la Belgique - Conditions - Risques sérieux de déni flagrant de justice, de torture ou de traitements inhumains et dégradants - Mandat d'arrêt étranger - Exequatur - Juridictions d'instruction - Contrôle des conditions - Pourvoi en cassation - Contrôle par la Cour

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Extradition demandée à la Belgique - Mandat d'arrêt étranger - Exequatur - Contrôle des conditions - Risques sérieux de déni flagrant de justice, de torture ou de traitements inhumains et dégradants - Portée du contrôle

EXTRADITION - Extradition demandée à la Belgique - Conditions - Risques sérieux de déni flagrant de justice, de torture ou de traitements inhumains et dégradants - Mandat d'arrêt étranger - Exequatur - Juridictions d'instruction - Contrôle des conditions - Portée - Pourvoi en cassation - Contrôle par la Cour

---

Artikel 7.2 richtlijn 2005/85 van de Raad van 1 december 2005 betreffende minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus, beoogt geen algemeen verbod op uitlevering van iedere kandidaat-vluchteling waarvan alleen met een specifieke bepaling mag worden afgeweken; door limitatief de dwingende redenen op te sommen waarom uitlevering niet kan worden toegestaan en daarbij niet het indienen van een asielverzoek te vermelden, voert de Uitleveringswet van 15 maart 1874, gewijzigd door die van 15 mei 2007, de uitzondering in die bij artikel 7.2 van de richtlijn is toegestaan.

VREEMDELINGEN - Indienen van een asielaanvraag in België - Verzoek aan België om uitlevering van de kandidaat-vluchteling - Richtlijn 2005/85 van de Raad van 1 december 2005 - Artikel 7

L'article 7.2 de la directive 2005/85 du Conseil du 1er décembre 2005 relative à des normes minimales concernant la procédure d'octroi et de retrait du statut de réfugié dans les Etats membres n'a pas pour objet d'instituer une interdiction générale d'extradition de tout candidat réfugié, à laquelle il ne pourrait être dérogé que par une disposition spécifique; en énumérant limitativement les motifs péremptoires de refus de l'extradition et en s'abstenant d'y mentionner le dépôt d'une demande d'asile, la loi du 15 mars 1874 sur les extraditions, modifiée par celle du 15 mai 2007, réalise l'exception autorisée par l'article 7.2 de la directive.

ETRANGERS - Dépôt d'une demande d'asile en Belgique - Extradition du candidat réfugié demandée à la Belgique - Directive 2005/85 du Conseil du 1er décembre 2005 - Article 7

UITLEVERING - Uitlevering gevraagd aan België - Reden tot weigering van de uitlevering - Indienen van een asielaanvraag - Richtlijn 2005/85 van de Raad van 1 december 2005 - Artikel 7

EXTRADITION - Extradition demandée à la Belgique - Motif de refus d'extradition - Dépôt d'une demande d'asile - Directive 2005/85 du Conseil du 1er décembre 2005 - Article 7

P.09.0360.F 9 september 2009 AC nr. 485

Wanneer het debat ab initio is hervat, wat is opgelegd bij wijziging in de samenstelling van het rechtscollege, sluit de omstandigheid dat dit niet letterlijk in het proces-verbaal van de rechtszitting of in de bestreden beslissing wordt vermeld, niet uit dat het debat volledig is hervat.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Voortzetting van de debatten - Samenstelling van het rechtscollege - Wijziging

La circonstance que la mention littérale d'une reprise des débats ab initio, imposée par un changement de siège, ne figure pas comme telle dans le procès-verbal de l'audience ou dans la décision attaquée n'exclut pas que les débats aient été repris entièrement.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Continuation des débats - Composition du siège - Modification

Art. 162bis, eerste lid, Sv., staat er niet aan in de weg dat de verzekeraar [van de burgerrechtelijk aansprakelijke persoon], die voor het strafgerecht onder dezelfde voorwaarden als voor de burgerlijke rechter in de zaak mag worden betrokken, wordt veroordeeld om aan de burgerlijke partij de rechtsplegingsvergoeding te betalen die in artikel 1022, Ger.W. is bedoeld (1). (1) Contra, Cass., 4 maart 2009, J.T., 2009, p. 344., Vgl., in dezelfde zin als dit arrest, Grondwettelijk Hof, arresten nrs 70/2009 en 74/2009 van 23 april en 5 mei 2009.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - Toepassing op de tussenkomende partij

- Art. 162bis, eerste lid Wetboek van Strafvordering

L'article 162bis, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle ne fait pas obstacle à ce que l'assureur [de la personne civilement responsable], qui peut être mis en cause devant la juridiction répressive dans les mêmes conditions que devant le juge civil, soit condamné envers la partie civile à l'indemnité de procédure visée à l'article 1022 du Code judiciaire (1). (1) Contra, Cass., 4 mars 2009, J.T., 2009, p. 344. Cf., dans le sens de l'arrêt annoté, C. const., arrêts nos 70/2009 et 74/2009 des 23 avril et 5 mai 2009.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Application à la partie intervenante

- Art. 162bis, al. 1er Code d'Instruction criminelle

De rechter kan de schade ex aequo et bono ramen, mits hij de reden aangeeft waarom de door de getroffene voorgestelde berekeningswijze niet kan worden gevolgd en tevens vaststelt dat het onmogelijk is om de schade anders te bepalen (1). (1) Cass., 22 april 2009, AR P.08.0717.F, AC, 2009, nr ...; Cass., 20 feb. 2004, AR C.02.0527.F, AC, 2004, nr 93.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Forfaitaire raming - Verwerping van de voorgestelde berekeningswijze - Verantwoording

Le juge peut recourir à une évaluation ex æquo et bono s'il indique la raison pour laquelle le mode de calcul proposé par la victime ne peut être admis, et constate en outre l'impossibilité de déterminer autrement le dommage (1). (1) Cass., 22 avril 2009, RG P.08.0717.F, Pas., 2009, n° ...; Cass., 20 février 2004, RG C.02.0527.F, Pas., 2004, n° 93.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation forfaitaire - Rejet du mode de calcul proposé - Justification

De rechter die ambtshalve een geschil opwerpt dat de openbare orde niet raakt en waarvan de partijen het bestaan hadden uitgesloten, miskent het beschikkingsbeginsel en het algemeen beginsel van het recht van verdediging (1). (1) Cass., 30 nov. 2000, AC, 2000, nr 657.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Algemeen - Recht van verdediging - Beschikkingsbeginsel - Miskenning - Artikel 1138, 2°, Ger.W.

Méconnaît le principe dispositif et le principe général du droit imposant le respect des droits de la défense, le juge qui élève d'office une contestation, étrangère à l'ordre public, dont les parties avaient exclu l'existence (1). (1) Cass., 30 novembre 2000, Pas., 2000, n° 657.

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action civile - Généralités - Droits de la défense - Principe dispositif - Violation - Code judiciaire, article 1138, 2°

P.09.0361.N 7 april 2009 AC nr. 246

Het cassatieberoep tegen de beslissingen van de feitenrechter die vaststelt dat een wettigheidsincident wordt opgeworpen dat betrekking heeft op de controle op de bijzondere opsporingsmethode van observatie, het overzenden van de zaak aan het openbaar ministerie gelast teneinde deze bij de kamer van inbeschuldigingstelling aan te brengen voor de in artikel 235ter Wetboek van Strafvordering bepaalde controle, de zaak in voortzetting stelt en de beslissing nopens de kosten aanhoudt, is niet ontvankelijk, nu die beslissingen geen eindbeslissingen zijn zoals bedoeld in artikel 416, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en niet onder de uitzonderingsbepalingen van het tweede lid van dat artikel vallen.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Voorbarig cassatieberoep (geen eindbeslissing) - Bijzondere opsporingsmethoden - Opgeworpen wettigheidsincident voor de feitenrechter - Overzending van de zaak aan het openbaar ministerie teneinde controle door de kamer van inbeschuldigingstelling - Geen eindbeslissingen - Ontvankelijkheid van het cassatieberoep

- Art. 189ter Wetboek van Strafvordering

Le pourvoi dirigé contre les décisions du juge du fond lequel constate qu'un incident portant sur la légalité du contrôle de la méthode particulière de recherche d'observation est soulevé, ordonne la transmission de l'affaire au ministère public en vue de la porter devant la chambre des mises en accusation en vue du contrôle prévu par l'article 235ter du Code d'instruction criminelle, met la cause en prosécution et réserve la décision quant aux frais, est irrecevable, dès lors que ces décisions ne constituent pas des décisions définitives au sens de l'article 416ter, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle et sont étrangères aux exceptions de l'alinéa 2 de cet article.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Pourvoi prématuré (pas de décision définitive) - Méthodes particulières de recherche - Incident portant sur la légalité soulevé devant le juge du fond - Transmission de l'affaire au ministère public en vue du contrôle par la chambre des mises en accusation - Pas de décision définitive - Recevabilité du pourvoi

- Art. 189ter Code d'Instruction criminelle

P.09.0391.F 2 september 2009 AC nr. 467

Het passieve bijwonen van de uitvoering van een misdrijf kan strafbare deelneming opleveren wanneer het zich onthouden van enige reactie de uiting is van het opzet om rechtstreeks aan de uitvoering mee te werken door bij te dragen tot het mogelijk maken of vergemakkelijken van dat misdrijf (1). (1) Cass., 17 dec. 2008, AR P.08.1233.F, AC, 2008, nr 737, met concl. O.M. in Pas.

MISDRIJF - Deelneming - Strafbare deelneming - Voorwaarde - Passief bijwonen van de uitvoering van het misdrijf

- Artt. 66 en 67 Strafwetboek

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Strafbare deelneming - Voorwaarde - Passief bijwonen van de uitvoering van het misdrijf

- Artt. 66 en 67 Strafwetboek

Le fait d'assister passivement à l'exécution d'une infraction peut constituer une participation punissable lorsque l'abstention de toute réaction traduit l'intention de coopérer directement à cette exécution en contribuant à la permettre ou à la faciliter (1). (1) Cass., 17 décembre 2008, RG P.08.1233.F, Pas., 2008, n° 737 avec les concl. du M.P.

INFRACTION - Participation - Participation punissable - Condition - Assistance passive à l'exécution de l'infraction

- Art. 66 et 67 Code pénal

FAUX ET USAGE DE FAUX - Participation punissable - Condition - Assistance passive à l'exécution de l'infraction

- Art. 66 et 67 Code pénal

Wanneer de bodemrechter in feite vaststelt dat meerdere misdrijven de uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet, en krachtens artikel 65 Sw. slechts één straf oplegt, namelijk de zwaarste, is hij verplicht de voor de minder zware telastleggingen voorgeschreven straffen buiten beschouwing te laten, zelfs als die straffen voorzien in een bijkomende sanctie die strenger is dan die welke samen met de opslorpende straf kan worden opgelegd (1). (1) Cass., 13 jan. 1999, AR P.09.1521.F, AC, 1999, nr 21.

STRAF - Samenloop - Eendaadse - Collectief misdrijf - Artikel 65, Sw. - Veroordeling - Toepassing van de zwaarste straf - Draagwijdte - Strengere bijkomende sanctie voor een minder zware telastlegging - Toepassing

Lorsqu'en vertu de l'article 65 du Code pénal, le juge du fond qui a constaté, en fait, que plusieurs infractions sont l'exécution d'une seule intention délictueuse, prononce une seule peine, la plus forte, il est tenu d'écarter le régime répressif prévu par les incriminations moins sévères, quand bien même ce régime comprendrait une sanction accessoire plus rigoureuse que celle pouvant accompagner la peine absorbante (1). (1) Cass., 13 janvier 1999, RG P.98.1521.F, Pas., 1999, n° 21.

PEINE - Concours - Concours idéal - Infraction collective - Code pénal, article 65 - Condamnation - Application de la peine la plus forte - Portée - Sanction accessoire plus rigoureuse prévue pour une incrimination moins sévère - Application

Alleen een positieve daad die aan de uitvoering van het misdrijf voorafgaat of ermee samengaat kan deelneming aan een misdaad of wanbedrijf opleveren; het verzuim om te handelen kan evenwel een dergelijke positieve daad van deelneming zijn wanneer, wegens de ermee gepaard gaande omstandigheden, het bewuste en opzettelijke verzuim om te handelen, ondubbelzinnig een aansporing betekent tot het plegen van het misdrijf op één van de wijzen die in de artikelen 66 en 67 Sw. zijn bepaald (1). (1) Cass., 17 dec. 2008, AR P.08.1233.F, AC, 2008, nr 737, met concl. O.M. in Pas.

MISDRIJF - Deelneming - Strafbare deelneming - Voorwaarde - Verzuim om te handelen

Seul un acte positif, préalable à l'exécution de l'infraction ou concomitant, peut fonder la participation à un crime ou à un délit; toutefois, l'omission d'agir peut constituer un tel acte positif de participation lorsque, en raison des circonstances qui l'accompagnent, l'inaction consciente et volontaire constitue sans équivoque un encouragement à la perpétration de l'infraction suivant l'un des modes prévus aux articles 66 et 67 du Code pénal (1). (1) Cass., 17 décembre 2008, RG P.08.1233.F, Pas., 2008, n° 737 avec les concl. du M.P.

INFRACTION - Participation - Participation punissable - Condition - Omission d'agir

P.09.0393.F 1 april 2009 AC nr. 228

Wat de strafuitvoeringsmodaliteiten betreft moet de strafuitvoeringsrechtbank het openbaar ministerie en de directeur horen (1). (1) Zie Cass. 7 nov. 2007, AR P.07.1440.F, AC, 2007, nr. 533; Cass., 28 nov. 2007, AR P.07.1558.F, AC, 2007, nr. 590.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Algemeen - Strafuitvoeringsrechtbank - Rechtszitting - Openbaar ministerie - Directeur - Verhoor - Verplichting

- Art. 53, eerste lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

STRAFUITVOERING - Verplichting - Strafuitvoeringsrechtbank - Rechtszitting - Verhoor - Directeur - Openbaar ministerie

- Art. 53, eerste lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

En ce qui concerne les modalités d'exécution de la peine, le tribunal de l'application des peines doit entendre le ministère public et le directeur (1). (1) Voir Cass., 7 novembre 2007, RG P.07.1440.F, Pas., 2007, n° 533; Cass., 28 novembre 2007, RG P.07.1558.F, Pas., 2007, n° 590.

TRIBUNAUX - Matière répressive - Généralités - Tribunal de l'application des peines - Audience - Ministère public - Directeur - Audition - Obligation

- Art. 53, al. 1er L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

APPLICATION DES PEINES - Obligation - Tribunal de l'application des peines - Audience - Audition - Directeur - Ministère public

- Art. 53, al. 1er L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

P.09.0396.N 21 april 2009 AC nr. 266

Wanneer cassatieberoep wordt ingesteld tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling die de toepassing van de uitgevoerde bijzondere opsporingsmethoden controleert en er in de zaak inverdenkinggestelden van hun vrijheid zijn beroofd, is de zaak spoedeisend omdat de aangehoudenen overeenkomstig artikel 5.3 E.V.R.M. recht hebben op een spoedige behandeling van hun zaak, zodat er dan ook geen reden is dat het Hof een prejudiciële vraag zou stellen aan het Grondwettelijk Hof.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toegepaste bijzondere opsporingsmethoden - Arrest - Cassatieberoep - Zaak waarin inverdenkinggestelden van hun vrijheid zijn beroofd

- Art. 26, § 3 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

- Art. 5.3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toegepaste bijzondere opsporingsmethoden - Arrest - Cassatieberoep - Zaak waarin inverdenkinggestelden van hun vrijheid zijn beroofd - Prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof

- Art. 26, § 3 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

- Art. 5.3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toegepaste bijzondere opsporingsmethoden - Arrest - Cassatieberoep - Zaak waarin inverdenkinggestelden van hun vrijheid zijn beroofd - Prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof

- Art. 26, § 3 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

- Art. 5.3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Grondwettelijk Hof - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toegepaste bijzondere opsporingsmethoden - Arrest - Cassatieberoep - Zaak waarin inverdenkinggestelden van hun vrijheid zijn beroofd

- Art. 26, § 3 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

- Art. 5.3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Lorsqu'un arrêt de la chambre des mises en accusation qui contrôle la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche fait l'objet d'un pourvoi en cassation et qu'en cette cause, des inculpés sont privés de liberté, la cause est réputée urgente dès lors qu'en vertu de l'article 5.3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, les personnes détenues ont droit à l'examen urgent de leur cause, de sorte qu'il n'y a pas lieu pour la Cour de poser une question préjudicielle à la Cour constitutionnelle.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche mises en oeuvre - Arrêt - Pourvoi en cassation - Cause en laquelle des inculpés sont privés de liberté

- Art. 26, § 3 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

- Art. 5, § 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche mises en oeuvre - Arrêt - Pourvoi en cassation - Cause en laquelle des inculpés sont privés de liberté - Question préjudicielle à la Cour constitutionnelle

- Art. 26, § 3 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

- Art. 5, § 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche mises en oeuvre - Arrêt - Pourvoi en cassation - Cause en laquelle des inculpés sont privés de liberté - Question préjudicielle à la Cour constitutionnelle

- Art. 26, § 3 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

- Art. 5, § 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour constitutionnelle - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche mises en oeuvre - Arrêt - Pourvoi en cassation - Cause en laquelle des inculpés sont privés de liberté

- Art. 26, § 3 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

- Art. 5, § 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Wanneer één van de inverdenkinggestelden van zijn vrijheid is beroofd, moet het cassatieberoep tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat de toepassing van de uitgevoerde bijzondere opsporingsmethoden controleert, worden ingesteld binnen een termijn van vierentwintig uren, die ten aanzien van het openbaar ministerie en elk van de partijen, begint te lopen vanaf de dag waarop het arrest is uitgesproken.

Lorsqu'un des inculpés est privé de liberté, le pourvoi en cassation formé contre un arrêt de la chambre des mises en accusation qui contrôle la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche doit être introduit dans un délai de vingt-quatre heures qui prend cours, à l'égard du ministère public et de chacune des parties, à la date du prononcé de l'arrêt.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Geen eindbeslissing, toch onmiddellijk vatbaar voor cassatieberoep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toegepaste bijzondere opsporingsmethoden - Zaak waarin één van de inverdenkinggestelden van zijn vrijheid is beroofd

- Art. 235ter, § 6, tweede lid Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toegepaste bijzondere opsporingsmethoden - Zaak waarin één van de inverdenkinggestelden van zijn vrijheid is beroofd - Arrest - Cassatieberoep - Termijn

- Art. 235ter, § 6, tweede lid Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toegepaste bijzondere opsporingsmethoden - Zaak waarin één van de inverdenkinggestelden van zijn vrijheid is beroofd - Arrest - Cassatieberoep - Termijn

- Art. 235ter, § 6, tweede lid Wetboek van Strafvordering

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Décision non définitive, mais contre laquelle on peut se pourvoir immédiatement - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche mises en oeuvre - Cause en laquelle un des inculpés est privé de liberté

- Art. 235ter, § 6, al. 2 Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche mises en oeuvre - Cause en laquelle un des inculpés est privé de liberté - Arrêt - Pourvoi en cassation - Délai

- Art. 235ter, § 6, al. 2 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche mises en oeuvre - Cause en laquelle un des inculpés est privé de liberté - Arrêt - Pourvoi en cassation - Délai

- Art. 235ter, § 6, al. 2 Code d'Instruction criminelle

P.09.0399.N 7 april 2009 AC nr. 247

Behoudens andersluidende bepaling is een nieuwe wet tot verlenging van de cassatietermijnen onmiddellijk toepasselijk op de uitspraken van vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet, op voorwaarde dat de cassatietermijn, volgens de oude wet, niet verstreken was; die wet vindt echter geen onmiddellijke toepassing indien ze niet louter de cassatietermijn verlengt doch ook de vormvoorwaarden voor het instellen van het cassatieberoep wijzigt (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Wet Strafuitvoering - Termijn cassatieberoep - Vormvoorwaarden cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Artikel 97, Wet Strafuitvoering - Wet 6 februari 2009 - Toepassing

Sauf disposition contraire, une nouvelle loi prolongeant les délais de cassation est immédiatement applicable aux décisions rendues avant l'entrée en vigueur de la nouvelle loi, à condition que le délai de cassation, en application de l'ancienne loi, ne soit pas expiré; cette loi n'est toutefois pas immédiatement applicable si non seulement elle prolonge le délai de cassation mais qu'en plus elle modifie les formalités pour former le pourvoi (1). (1) Voir conclusions du ministère public publiées dans AC

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté - Délai du pourvoi - Formalités du pourvoi - Recevabilité - L. du 17 mai 2006, article 97 - Loi du 6 février 2009 - Application

---

Conclusie van eerste advocaat-generaal M. DE SWAEF.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Algemeen - Strafuitvoeringsrechtbank - Wijziging termijn en vormvoorwaarden cassatieberoep - Overgangsrecht - Ontvankelijkheid

STRAFUITVOERING - Cassatieberoep - Overgangsrecht - Vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank - Wet die termijn om cassatieberoep in te stellen wijzigt - Wet die de vormvoorwaarden voor het cassatieberoep wijzigt

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Wet Strafuitvoering - Termijn cassatieberoep - Vormvoorwaarden cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Artikel 97, Wet Strafuitvoering - Wet 6 februari 2009 - Toepassing

Conclusions du premier avocat général M. DE SWAEF.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Généralités - Tribunal de l'application des peines - Modification du délai et des formalités du pourvoi - Droit transitoire - Recevabilité

APPLICATION DES PEINES - Pourvoi en cassation - Droit transitoire - Jugement du tribunal de l'application des peines - Loi modifiant le délai du pourvoi - Loi modifiant les formalités du pourvoi

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté - Délai du pourvoi - Formalités du pourvoi - Recevabilité - L. du 17 mai 2006, article 97 - Loi du 6 février 2009 - Application

---

Niettegenstaande de inwerkingtreding op 8 maart 2009 van de wet van 6 februari 2009 tot wijziging van artikel 97 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten waardoor enerzijds de termijn voor de veroordeelde om cassatieberoep in te stellen tegen een vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank van vierentwintig uur te rekenen van de dag van de kennisgeving van het vonnis bij gerechtsbrief, werd gebracht op vijftien dagen te rekenen van de uitspraak van het vonnis en anderzijds het cassatieberoep dient te worden ingesteld door een advocaat, is het cassatieberoep dat door de veroordeelde werd ingesteld op 10 maart 2009 tegen het vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank van 2 maart 2009, ontvankelijk wanneer niet blijkt op welk ogenblik van het vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank aan de veroordeelde kennis werd gegeven (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Algemeen - Strafuitvoeringsrechtbank - Wijziging termijn en vormvoorwaarden cassatieberoep - Overgangsrecht - Ontvankelijkheid

STRAFUITVOERING - Cassatieberoep - Overgangsrecht - Vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank - Wet die termijn om cassatieberoep in te stellen wijzigt - Wet die de vormvoorwaarden voor het cassatieberoep wijzigt

Nonobstant l'entrée en vigueur le 8 mars 2009 de la loi du 6 février 2009 modifiant l'article 97 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine reportant, d'une part, le délai accordé au condamné pour former un pourvoi contre un jugement rendu par le tribunal de l'application des peines de vingt-quatre heures à compter du jour de la notification du jugement par pli judiciaire à quinze jours à compter du prononcé du jugement, et prévoyant, d'autre part, que le pourvoi doit être formé par un avocat, le pourvoi formé par le condamné le 10 mars 2009 contre le jugement rendu le 2 mars 2009 par le tribunal de l'application des peines est recevable lorsqu'il ne ressort pas à quel moment le jugement du tribunal de l'application des peines a été notifié au condamné (1). (1) Voir conclusions du ministère public publiées dans AC

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Généralités - Tribunal de l'application des peines - Modification du délai et des formalités du pourvoi - Droit transitoire - Recevabilité

APPLICATION DES PEINES - Pourvoi en cassation - Droit transitoire - Jugement du tribunal de l'application des peines - Loi modifiant le délai du pourvoi - Loi modifiant les formalités du pourvoi

---

P.09.0400.F 8 april 2009 AC nr. 250

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Algemeen - Gevolgen - Strafuitvoeringsrechtbank - Elektronisch toezicht - Beslissing tot toekenning - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Opschortende werking

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Belang - Strafuitvoeringsrechtbank - Elektronisch toezicht - Beslissing tot toekenning - Vaststelling van de datum waarop de beslissing uitvoerbaar wordt - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Middel dat aanvoert dat het vonnis uitvoerbaar is verklaard voordat het kracht van gewijsde heeft gekregen

STRAFUITVOERING - Strafuitvoeringsrechtbank - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Elektronisch toezicht - Beslissing tot toekenning - Vaststelling van de datum waarop de beslissing uitvoerbaar wordt - Middel dat aanvoert dat het vonnis uitvoerbaar is verklaard voordat het kracht van gewijsde heeft gekregen - Belang

STRAFUITVOERING - Opschortende werking - Strafuitvoeringsrechtbank - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Elektronisch toezicht - Beslissing tot toekenning - Vaststelling van de datum waarop de beslissing uitvoerbaar wordt

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Généralités - Effets - Tribunal de l'application des peines - Surveillance électronique - Décision d'octroi - Pourvoi du ministère public - Effet suspensif

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Intérêt - Tribunal de l'application des peines - Surveillance électronique - Décision d'octroi - Fixation de la date à laquelle la décision est exécutoire - Pourvoi du ministère public - Moyen invoquant que le jugement est rendu exécutoire avant qu'il ne soit passé en force de chose jugée

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Pourvoi du ministère public - Surveillance électronique - Décision d'octroi - Fixation de la date à laquelle la décision est exécutoire - Moyen invoquant que le jugement est rendu exécutoire avant qu'il ne soit passé en force de chose jugée - Intérêt

APPLICATION DES PEINES - Effet suspensif - Tribunal de l'application des peines - Pourvoi du ministère public - Surveillance électronique - Décision d'octroi - Fixation de la date à laquelle la décision est exécutoire

Het cassatieberoep dat het openbaar ministerie binnen de wettelijke termijn tegen de beslissing van de strafuitvoeringsrechtbank heeft ingesteld waarbij elektronisch toezicht wordt toegekend, heeft opschortende werking tot het ogenblik waarop het Hof op het voormelde cassatieberoep uitspraak heeft gedaan, hoewel het vonnis waarbij de maatregel is toegekend beslist dat het vonnis op een eerdere datum uitvoerbaar wordt (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

STRAFUITVOERING - Opschortende werking - Strafuitvoeringsrechtbank - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Elektronisch toezicht - Beslissing tot toekenning - Vaststelling van de datum waarop de beslissing uitvoerbaar wordt

- Artt. 60 en 97, § 3, eerste lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Algemeen - Gevolgen - Strafuitvoeringsrechtbank - Elektronisch toezicht - Beslissing tot toekenning - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Opschortende werking

- Artt. 60 en 97, § 3, eerste lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Le pourvoi introduit dans le délai légal par le ministère public à l'encontre de la décision du tribunal de l'application des peines octroyant une surveillance électronique a un effet suspensif jusqu'au moment où la Cour a statué sur ledit pourvoi alors même que le jugement d'octroi a déclaré que le jugement sera exécutoire à une date antérieure (1). (1) Voir les concl. du M.P.

APPLICATION DES PEINES - Effet suspensif - Tribunal de l'application des peines - Pourvoi du ministère public - Surveillance électronique - Décision d'octroi - Fixation de la date à laquelle la décision est exécutoire

- Art. 60 et 97, § 3, al. 1er L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Généralités - Effets - Tribunal de l'application des peines - Surveillance électronique - Décision d'octroi - Pourvoi du ministère public - Effet suspensif

- Art. 60 et 97, § 3, al. 1er L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

---

Wanneer het openbaar ministerie de zaak bij het Hof aanhangig heeft gemaakt met een cassatieberoep dat binnen de wettelijke termijn is ingesteld, is het middel dat aanvoert dat het bestreden vonnis, met schending van de wet, uitvoerbaar is geworden voor het kracht van gewijsde heeft gekregen, zonder belang, aangezien het cassatieberoep van het openbaar ministerie krachtens de wet opschortende werking heeft (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

STRAFUITVOERING - Strafuitvoeringsrechtbank - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Elektronisch toezicht - Beslissing tot toekenning - Vaststelling van de datum waarop de beslissing uitvoerbaar wordt - Middel dat aanvoert dat het vonnis uitvoerbaar is verklaard voordat het kracht van gewijsde heeft gekregen - Belang

- Artt. 60 en 97, § 3, eerste lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Belang - Strafuitvoeringsrechtbank - Elektronisch toezicht - Beslissing tot toekenning - Vaststelling van de datum waarop de beslissing uitvoerbaar wordt - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Middel dat aanvoert dat het vonnis uitvoerbaar is verklaard voordat het kracht van gewijsde heeft gekregen

- Artt. 60 en 97, § 3, eerste lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Lorsque le ministère public a saisi la Cour par un pourvoi formé dans le délai légal, le moyen invoquant qu'en violation de la loi, le jugement attaqué est rendu exécutoire avant qu'il ne soit passé en force de chose jugée, est dénué d'intérêt dès lors que le pourvoi du ministère public a, en vertu de la loi, un effet suspensif (1). (1) Voir les concl. du M.P.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Pourvoi du ministère public - Surveillance électronique - Décision d'octroi - Fixation de la date à laquelle la décision est exécutoire - Moyen invoquant que le jugement est rendu exécutoire avant qu'il ne soit passé en force de chose jugée - Intérêt

- Art. 60 et 97, § 3, al. 1er L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Intérêt - Tribunal de l'application des peines - Surveillance électronique - Décision d'octroi - Fixation de la date à laquelle la décision est exécutoire - Pourvoi du ministère public - Moyen invoquant que le jugement est rendu exécutoire avant qu'il ne soit passé en force de chose jugée

- Art. 60 et 97, § 3, al. 1er L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

---

Artikel 87, vijfde lid, Bosdecreet dat als uitzondering op de vergunningsplicht van artikel 99 Stedenbouwdecreet 1999, een enkele meldingsplicht oplegt voor de rooiing binnen een termijn van 12 jaar na de aanplanting of de laatste exploitatie van houtachtige gewassen of van spontane bebossing, is niet toepasselijk in geval van ontbossing.

BOSSEN - Ontbossen - Rooiing - Vergunningsplicht - Toepassing

- Art. 99, § 1, 2° Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

- Artt. 4, 15°, 4, 20° en 87, vijfde lid Bosdecreet 13 juni 1990

L'article 87, alinéa 5, du décret sur les bois du 13 juin 1990, n'imposant, comme exception à l'obligation de permis prévue à l'article 99 du décret du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, qu'une simple obligation de notification pour le défrichement dans un délai de 12 ans de la plantation ou de la dernière exploitation des essences ligneuses ou le boisement spontané, n'est pas applicable en cas de déboisement.

BOIS ET FORETS - Déboisement - Défrichement - Obligation de permis - Application

- Art. 99, § 1er, 2° Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

- Art. 4, 15°, 4, 20° et 87, al. 5 Décret forestier du 13 juin 1990

De maatregelen tot herstel bedoeld in artikel 95 Bosdecreet houden niet in dat de plaats noodzakelijk moet worden hersteld in de materiële toestand die identiek is aan de toestand die vóór het bosmisdrijf bestond; dit herstel kan ook inhouden dat aan de illegale ontbossing een einde wordt gesteld door aanplanting van andere boomsoorten dan diegenen die onrechtmatig werden verwijderd (1). (1) Zie Cass., 13 sept. 2005, AR P.05.0522.N, AC, 2005, nr 429.

BOSSEN - Ontbossing - Herstelmaatregel

Les mesures de remise en état des lieux visées à l'article 95 du décret du 13 juin 1990, n'impliquent pas la remise en état dans un état identique à l'état existant avant le délit forestier; cette remise en état peut impliquer également la fin du déboisement illégal par la plantation d'autres espèces d'arbres que celles éliminées de manière illicite (1). (1) Voir Cass., 13 sept. 2005, RG P.05.0522.N, Pas., 2005, n° 429.

BOIS ET FORETS - Déboisement - Mesure de remise en état des lieux

P.09.0404.F 25 maart 2009 AC nr. 217

De beslissing van het onderzoeksgerecht dat uitspraak doet over de handhaving van de voorlopige hechtenis, is geen zuiver voorbereidende beslissing in de zin van artikel 40, tweede lid, Taalwet Gerechtszaken; in zoverre zij op de schending steunt van de artt. 31 en 32 van de voormelde wet, is de aangevoerde nietigheid van een proces-verbaal van verhoor door de politie, mocht dit bewaarheid worden, door een dergelijke beslissing gedekt, wanneer niet blijkt dat de eiser die grief heeft opgeworpen voor het onderzoeksgerecht dat de voormelde beslissing heeft gewezen (1). (1) Zie Cass., 27 nov. 2002, AR P.02.1404.F, AC, 2002, nr 636.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Onderzoeksgerechten - Beslissing - Aard - Gevolg voor de regels inzake het gebruik der talen

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - Vonnissen en arresten - nietigheden - Strafzaken - Onderzoeksgerechten - Voorlopige hechtenis - Beslissing tot handhaving - Aard - Gevolg voor de regels inzake het gebruik der talen

ONDERZOEKSGERECHTEN - Voorlopige hechtenis - Beslissing tot handhaving - Aard - Gevolg voor de regels inzake het gebruik der talen

La décision rendue par la juridiction d'instruction statuant sur le maintien en détention préventive d'un inculpé n'est pas une décision purement préparatoire au sens de l'article 40, alinéa 2, de la loi concernant l'emploi des langues en matière judiciaire; en tant qu'elle prend appui sur la violation des articles 31 et 32 de ladite loi, la nullité alléguée d'un procès-verbal d'audition par la police, si elle était avérée, est couverte par une telle décision, dès lors qu'il n'apparaît pas que l'inculpé ait fait valoir ce grief devant la juridiction d'instruction qui l'a rendue (1). (1) Voir Cass., 27 novembre 2002, RG P.02.1404.F, Pas., 2002, n° 636.

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Juridictions d'instruction - Décision - Nature - Effet sur les règles prescrites en matière d'emploi des langues

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - Jugements et arrêts. nullités - Matière répressive - Juridictions d'instruction - Détention préventive - Décision de maintien - Nature - Effet sur les règles prescrites en matière d'emploi des langues

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Détention préventive - Décision de maintien - Nature - Effet sur les règles prescrites en matière d'emploi des langues

Ofschoon de wet verbiedt een tolk aan te duiden onder de getuigen, verbiedt geen enkele wettelijke bepaling de getuigenis van een tolk nadat die zijn opdracht heeft vervuld.

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Tolk - Verbod een tolk aan te duiden onder de getuigen - Getuigenis van een tolk na zijn opdracht - Wettigheid

- Art. 332, vierde lid Wetboek van Strafvordering

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - Vonnissen en arresten - nietigheden - Strafzaken - Tolk - Verbod een tolk aan te duiden onder de getuigen - Getuigenis van een tolk na zijn opdracht - Wettigheid

- Art. 332, vierde lid Wetboek van Strafvordering

Si la loi prohibe la désignation d'un interprète parmi les témoins, aucune disposition légale n'interdit le témoignage d'un interprète après que celui-ci a rempli sa mission.

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Interprète - Prohibition de sa désignation parmi les témoins - Témoignage d'un interprête après sa mission - Légalité

- Art. 332, al. 4 Code d'Instruction criminelle

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - Jugements et arrêts. nullités - Matière répressive - Interprète - Prohibition de sa désignation parmi les témoins - Témoignage d'un interprête après sa mission - Légalité

- Art. 332, al. 4 Code d'Instruction criminelle

P.09.0425.F 10 juni 2009 AC nr. 391

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Opzettelijke doodslag - Verzwarende omstandigheid van voorbedachte rade - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Artikel 6, E.V.R.M.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Opzettelijke doodslag - Verzwarende omstandigheid van voorbedachte rade - Motivering

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Opzettelijke doodslag - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Door de beschuldigde toegegeven feiten

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Hof van assisen - Eindarrest - Schuldigverklaring - Opzettelijke doodslag - Verzwarende omstandigheid van voorbedachte rade - Motivering - Verplichting

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Opzettelijke doodslag - Verzwarende omstandigheid van voorbedachte rade - Motivering

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Opzettelijke doodslag - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Door de beschuldigde toegegeven feiten

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Opzettelijke doodslag - Verzwarende omstandigheid van voorbedachte rade - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Artikel 6, E.V.R.M.

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Opzettelijke doodslag - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Door de beschuldigde toegegeven feiten

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Opzettelijke doodslag - Verzwarende omstandigheid van voorbedachte rade - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Artikel 6, E.V.R.M.

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Opzettelijke doodslag - Verzwarende omstandigheid van voorbedachte rade - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Homicide volontaire - Circonstance aggravante de préméditation - Motivation - Obligation - Portée - Conv. D.H., article 6

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Homicide volontaire - Circonstance aggravante de préméditation - Motivation

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Homicide volontaire - Motivation - Obligation - Portée - Faits reconnus par l'accusé

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Cour d'assises - Arrêt définitif - Verdict de culpabilité - Homicide volontaire - Circonstance aggravante de préméditation - Motivation - Obligation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Homicide volontaire - Circonstance aggravante de préméditation - Motivation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Homicide volontaire - Motivation - Obligation - Portée - Faits reconnus par l'accusé

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Homicide volontaire - Circonstance aggravante de préméditation - Motivation - Obligation - Portée - Conv. D.H., article 6

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Homicide volontaire - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Portée - Faits reconnus par l'accusé

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Homicide volontaire - Circonstance aggravante de préméditation - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Portée - Conv. D.H., article 6

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Homicide volontaire - Circonstance aggravante de préméditation - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation

Aangezien het hof van assisen, door te oordelen dat het slachtoffer negen messteken werden toegebracht volgens een beredeneerd plan, vermeldt dat de tijdspanne tussen de beslissing om te doden en de handeling, zoals blijkt uit de materiële feiten waarvan niet wordt betwist dat zij hebben plaatsgevonden, de eiser in staat heeft gesteld zijn plan te doen rijpen, was laatstgenoemde aldus in staat om de concrete reden te begrijpen waarom bevestigend op de vraag betreffende de verzwarende omstandigheid van voorbedachte raad werd geantwoord (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Opzettelijke doodslag - Verzwarende omstandigheid van voorbedachte rade - Motivering

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Opzettelijke doodslag - Verzwarende omstandigheid van voorbedachte rade - Motivering

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Opzettelijke doodslag - Verzwarende omstandigheid van voorbedachte rade - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering

Dès lors qu'en considérant que neuf coups de couteau ont été portés à la victime à la suite d'un dessein réfléchi, la cour d'assises indique que le temps écoulé entre la décision de tuer et le passage à l'acte, tels qu'ils apparaissent des faits matériels non contestés quant à leur déroulement, a permis à l'accusé de mûrir son projet, ce dernier a été mis à même de comprendre la raison concrète pour laquelle il a été répondu affirmativement à la question relative à la circonstance aggravante de préméditation (1). (1) Voir les concl. du M.P.

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Homicide volontaire - Circonstance aggravante de préméditation - Motivation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Homicide volontaire - Circonstance aggravante de préméditation - Motivation

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Homicide volontaire - Circonstance aggravante de préméditation - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation

De motiveringsvereiste van het verdict, die samengaat met het recht op een eerlijke behandeling van de zaak dat door artikel 6.1 E.V.R.M. is gewaarborgd, verplicht het hof van assisen dat de voorbedachte raad in aanmerking neemt, niet om de redenen uiteen te zetten waarom de duur van de niet betwiste tijdspanne tussen het misdadig opzet en de handeling volgens het hof volstaat om de conclusie te rechtvaardigen die het eruit haalt (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Opzettelijke doodslag - Verzwarende omstandigheid van voorbedachte rade - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Artikel 6, E.V.R.M.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Opzettelijke doodslag - Verzwarende omstandigheid van voorbedachte rade - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Artikel 6, E.V.R.M.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Hof van assisen - Eindarrest - Schuldigverklaring - Opzettelijke doodslag - Verzwarende omstandigheid van voorbedachte rade - Motivering - Verplichting

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Opzettelijke doodslag - Verzwarende omstandigheid van voorbedachte rade - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Artikel 6, E.V.R.M.

L'exigence de motivation du verdict, associée au droit à un procès équitable garanti par l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'emporte pas l'obligation pour la cour d'assises, qui retient la préméditation, d'exposer les raisons pour lesquelles la durée de l'intervalle non contesté séparant la résolution criminelle de l'action, suffit à ses yeux pour justifier la conclusion qu'elle en tire (1). (1) Voir les concl. du M.P.

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Homicide volontaire - Circonstance aggravante de préméditation - Motivation - Obligation - Portée - Conv. D.H., article 6

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Homicide volontaire - Circonstance aggravante de préméditation - Motivation - Obligation - Portée - Conv. D.H., article 6

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Cour d'assises - Arrêt définitif - Verdict de culpabilité - Homicide volontaire - Circonstance aggravante de préméditation - Motivation - Obligation

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Homicide volontaire - Circonstance aggravante de préméditation - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Portée - Conv. D.H., article 6

Wanneer uit de akte van verweer die in het debat is overgelegd blijkt dat de eiser heeft toegegeven dat hij zijn partner heeft vermoord en heeft aanvaard zich voor die daad te verantwoorden, terwijl hij blijft beweren dat hij het niet had gepland en uit de stukken van de rechtspleging niet blijkt dat hij om een wijziging van de kwalificatie heeft verzocht via een aanvullende vraag aan de jury, kan hij zich niet erover beklagen dat hij onwetend werd gelaten van de redenen waarom hij schuldig werd bevonden aan een door hem toegegeven doodslag (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Opzettelijke doodslag - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Door de beschuldigde toegegeven feiten

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Opzettelijke doodslag - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Door de beschuldigde toegegeven feiten

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Opzettelijke doodslag - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Door de beschuldigde toegegeven feiten

Lorsqu'il ressort de l'acte de défense produit aux débats que le demandeur a admis avoir tué sa compagne et accepté de répondre de cet acte tout en affirmant qu'il ne l'avait pas prémédité et qu'il n'apparaît pas des pièces de la procédure qu'il ait sollicité un changement de la qualification par le biais d'une question subsidiaire à poser au jury, il ne saurait se plaindre d'avoir été laissé dans l'ignorance des motifs pour lesquels il a été jugé coupable d'un homicide qu'il a reconnu avoir commis (1). (1) Voir les concl. du M.P.

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Homicide volontaire - Motivation - Obligation - Portée - Faits reconnus par l'accusé

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Homicide volontaire - Motivation - Obligation - Portée - Faits reconnus par l'accusé

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Homicide volontaire - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Portée - Faits reconnus par l'accusé

P.09.0428.N 21 april 2009 AC nr. 267

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling heeft geoordeeld dat de bijzondere opsporingsmethode observatie regelmatig is verlopen en tegen dat arrest geen cassatieberoep is ingesteld, blijft die beslissing onverkort bestaan en is nadien het cassatieberoep van de inverdenkinggestelde tegen een beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling die, buiten het geval bedoeld in artikel 189ter, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, een tweede controle heeft uitgevoerd, ingevolge toepassing van artikel 189ter, vierde lid, Wetboek van Strafvordering, bij gebrek aan belang niet ontvankelijk (1). (1) In deze zaak had de kamer van inbeschuldigingstelling de controle gedaan van de uitgevoerde bijzondere opsporingsmethode van observatie en bij arrest van 6 nov. 2008 geoordeeld dat deze regelmatig was verlopen. Tegen dat arrest werd geen cassatieberoep aangetekend. De correctionele rechtbank naar dewelke de zaak nadien werd verwezen stelde vast dat, tijdens de procedure die aanleiding gaf tot het arrest van 6 nov. 2008, de partijen afzonderlijk werden gehoord buiten aanwezigheid van de procureur-generaal. Het Hof oordeelde meermaals dat dergelijke werkwijze inhoudt dat de rechtspleging voor de kamer van inbeschuldigingstelling door nietigheid is aangetast (o.m. Cass., 28 okt. 2008, AR P.08.0706, AC, 2008, nr 587). In casu maakte de correctionele rechtbank bij vonnis van 2 feb. 2009 toepassing van artikel 189ter, vierde lid, Wetboek van Strafvordering en zond het de zaak over aan het openbaar ministerie teneinde de kamer van inbeschuldigingstellingstelling een nieuwe controle te laten uitvoeren. Het thans bestreden arrest van 5 maart 2009 oordeelde opnieuw, maar op overbodige wijze, dat de bijzondere opsporingsmethode observatie regelmatig was verlopen.

En l'absence d'un pourvoi en cassation contre l'arrêt par lequel la chambre des mises en accusation juge régulière la mise en œuvre de la méthode particulière de recherche d'observation, cette décision reste inchangée et le pourvoi en cassation formé ultérieurement par l'inculpé contre une décision de la chambre des mises en accusation qui exerce un second contrôle, outre le cas visé à l'article 189ter, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, ensuite de l'application de l'article 189ter, alinéa 4, du Code d'instruction criminelle, est irrecevable à défaut d'intérêt (1). (1) En cette cause, la chambre des mises en accusation avait exercé le contrôle de la méthode particulière de recherche d'observation utilisée et avait jugé son exécution régulière par arrêt du 6 novembre 2008, lequel n'a pas fait l'objet d'un pourvoi en cassation. Le tribunal correctionnel saisie postérieurement de la cause a constaté qu'au cours de la procédure ayant donné lieu à l'arrêt du 6 novembre 2008, les parties ont été entendues séparément en l'absence du procureur général. La Cour a décidé à maintes reprises qu'un tel procédé frappe de nullité la procédure devant la chambre des mises en accusation (e.a. Cass., 28 octobre 2008, RG P.08.0706.N, Pas., 2008, n° 587. En l'espèce, le tribunal correctionnel a appliqué, dans son jugement du 2 février 2009, l'article 189ter, alinéa 4, du Code d'instruction criminelle et a transmis la cause au ministère public aux fins d'un nouveau contrôle par la chambre des mises en accusation. Le présent arrêt attaqué du 5 mars 2009 a décidé une nouvelle fois, mais de manière surabondante, que l'exécution de la méthode particulière de recherche d'observation était régulière.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Algemeen - Gemis aan belang of bestaansreden - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de bijzondere opsporingsmethode observatie - Arrest - Geen cassatieberoep - Gevolg - Toepassing

- Artt. 189ter, vierde lid, en 235ter Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de bijzondere opsporingsmethode observatie - Arrest - Geen cassatieberoep - Gevolg - Toepassing

- Artt. 189ter, vierde lid, en 235ter Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de bijzondere opsporingsmethode observatie - Arrest - Geen cassatieberoep - Gevolg - Toepassing

- Artt. 189ter, vierde lid, en 235ter Wetboek van Strafvordering

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Généralités - Défaut d'intérêt. Défaut d'objet - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la méthode particulière de recherche d'observation - Arrêt - Pas de pourvoi en cassation - Conséquence - Application

- Art. 189ter, al. 4, et 235ter Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la méthode particulière de recherche d'observation - Arrêt - Pas de pourvoi en cassation - Conséquence - Application

- Art. 189ter, al. 4, et 235ter Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la méthode particulière de recherche d'observation - Arrêt - Pas de pourvoi en cassation - Conséquence - Application

- Art. 189ter, al. 4, et 235ter Code d'Instruction criminelle

P.09.0438.N 26 mei 2009 AC nr. 347

In zake het misdrijf van misbruik van vertrouwen bepaalt onder meer de plaats waar de verduistering of verspilling plaatsgrijpt, in de regel de lokalisatie van het misdrijf en bijgevolg de bevoegdheid van de Belgische strafrechter (1). (1) A. DE NAUW, Inleiding tot het bijzonder strafrecht, Kluwer, 5de herwerkte uitgave, nr 400.

MISBRUIK VAN VERTROUWEN - Lokalisatie van het misdrijf

En matière d'infraction d'abus de confiance, le lieu du détournement ou de la dissipation notamment détermine, en principe, la localisation de l'infraction et, par conséquent, la compétence du juge pénal belge (1). (1) A. DE NAUW, Inleiding tot het bijzonder strafrecht, Kluwer, 5ème éd. remaniée, n° 400.

ABUS DE CONFIANCE - Localisation de l'infraction

P.09.0446.N 9 juni 2009 AC nr. 388

Wanneer, ingeval tegen een rechtspersoon en tegen degene die bevoegd is om hem te vertegenwoordigen een strafvordering wordt ingesteld wegens dezelfde of samenhangende feiten, door de rechtbank een lasthebber ad hoc is aangewezen om de rechtspersoon te vertegenwoordigen, is uitsluitend deze laatste bevoegd om namens de rechtspersoon als beklaagde rechtsmiddelen, met inbegrip van cassatieberoep, aan te wenden tegen de beslissingen over de tegen deze rechtspersoon ingestelde strafvordering (1). (1) Cass., 26 sept. 2006, AR P.05.1663.N, AC, 2006, nr. 435 met conclusie van advocaat-generaal VANDEWAL.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Rechtspersoon - Vertegenwoordiging - Lasthebber ad hoc - Bevoegdheid

- Art. 2bis Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

STRAFVORDERING - Aanwending van rechtsmiddelen - Rechtspersoon - Vertegenwoordiging - Lasthebber ad hoc - Bevoegdheid

- Art. 2bis Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Si, lorsque les poursuites contre une personne morale et contre la personne habilitée à la représenter sont engagées pour des mêmes faits ou des faits connexes, un mandataire ad hoc a été désigné par le tribunal pour représenter la personne morale, seul ce dernier est compétent pour exercer au nom de cette personne morale, en sa qualité de prévenu, des voies de recours, en ce compris un pourvoi en cassation, contre les décisions rendues sur l'action publique dirigée contre cette personne morale (1). (1). Cass., 26 septembre 2006, RG P.05.1663.N, Pas., 2006, n° 435 avec les conclusions de M. l'avocat général VANDEWAL.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Prévenu et inculpé - Personne morale - Représentation - Mandataire ad hoc - Compétence

- Art. 2bis L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

ACTION PUBLIQUE - Exercice des voies de recours - Personne morale - Représentation - Mandataire ad hoc - Compétence

- Art. 2bis L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

---

P.09.0458.F 2 september 2009 AC nr. 468

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Accijnzen - Accijnsproducten - Wet van 10 juni 1997 - Artikel 39, eerste lid - Geldboete van tienmaal de ontdoken accijns - Onmogelijkheid voor de strafrechter om de geldboete te matigen - Grondwettelijkheid

DOUANE EN ACCIJNZEN - Accijnzen - Accijnsproducten - Wet van 10 juni 1997 - Artikel 39, eerste lid - Geldboete van tienmaal de ontdoken accijns - Onmogelijkheid voor de strafrechter om de geldboete te matigen - Ongrondwettelijkheid - Vernietiging van de bepaling - Leemte in de wetgeving

GRONDWETTELIJK HOF - Vernietiging van een strafwet - Leemte in de wetgeving

GRONDWETTELIJK HOF - Vernietiging van een strafwet - Wet van 10 juni 1997 - Artikel 39, eerste lid - Geldboete van tienmaal de ontdoken accijns - Onmogelijkheid voor de strafrechter om de

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

DOUANES ET ACCISES - Accises - Produits soumis à accise - Loi du 10 juin 1997 - Article 39, al. 1er - Amende fixée au décuple des droits éludés - Impossibilité pour le juge pénal de modérer l'amende - Constitutionnalité

DOUANES ET ACCISES - Accises - Produits soumis à accise - Loi du 10 juin 1997 - Article 39, al. 1er - Amende fixée au décuple des droits éludés - Impossibilité pour le juge pénal de modérer l'amende - Inconstitutionnalité - Annulation de la disposition - Lacune législative

COUR CONSTITUTIONELLE - Annulation d'une loi pénale - Lacune législative

COUR CONSTITUTIONELLE - Annulation d'une loi pénale - Loi du 10 juin 1997 - Article 39, al. 1er - Amende fixée au décuple des droits éludés - Impossibilité pour le juge pénal de modérer l'amende -

geldboete te matigen - Ongrondwettelijkheid - Vernietiging van de bepaling - Leemte in de wetgeving

Inconstitutionnalité - Annulation de la disposition - Lacune législative

Artikel 39, eerste lid, wet 10 juni 1997 betreffende de algemene regel voor accijnsproducten, het voorhanden hebben en het verkeer daarvan en de controles daarop, dat bepaalt dat iedere overtreding van de bepalingen van deze wet tot gevolg heeft dat de accijns opeisbaar wordt en dat gestraft wordt met een boete van tienmaal de ontdoken accijns met een minimum van 250 euro, schendt de artikelen 10 en 11 G.W., in samenhang gelezen met artikel 6.1 E.V.R.M., in zoverre het de strafrechter niet het recht geeft om, wanneer er verzachtende omstandigheden bestaan, de bepaalde geldboete te matigen, en in zoverre het, door niet te voorzien in een maximum- en minimumgeldboete, onevenredige gevolgen kan hebben ten aanzien van het ermee nagestreefde wettige doel (1). (1) Grondwettelijk Hof, 8 nov. 2006, arrest nr 165/2006; Grondwettelijk Hof, 30 okt. 2008, arrest nr 140/2008.

L'article 39, alinéa 1er, de la loi du 10 juin 1997 relative au régime général, à la détention, à la circulation et aux contrôles des produits soumis à accises, qui prévoit que toute infraction aux dispositions de la loi ayant pour conséquence de rendre l'accise exigible, est punie d'une amende égale au décuple de l'accise en jeu avec un minimum de 250 euros, viole les articles 10 et 11 de la Constitution, lus en combinaison avec l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales en ce qu'il ne permet pas au juge pénal de modérer l'amende prévue par cette disposition lorsqu'il existe des circonstances atténuantes et en ce que, ne prévoyant pas une amende maximale et une amende minimale, il peut avoir des effets disproportionnés par rapport au but légitime qu'il poursuit (1). (1) C.A., 8 novembre 2006, arrêt n° 165/2006; C. const., 30 octobre 2008, arrêt n° 140/2008.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Accijnzen - Accijnsproducten - Wet van 10 juni 1997 - Artikel 39, eerste lid - Geldboete van tienmaal de ontdoken accijns - Onmogelijkheid voor de strafrechter om de geldboete te matigen - Grondwettelijkheid

DOUANES ET ACCISES - Accises - Produits soumis à accise - Loi du 10 juin 1997 - Article 39, al. 1er - Amende fixée au décuple des droits éludés - Impossibilité pour le juge pénal de modérer l'amende - Constitutionnalité

Wanneer het Grondwettelijk Hof een strafwet vernietigt, kunnen de strafgerechten alleen in de leemte voorzien die haar vernietiging rechtvaardigde, indien de wet en de uitlegging waardoor zij rechtsgeldig wordt, zonder schending van een andere grondwettelijke, verdragsrechtelijke of wettelijke bepaling kunnen worden toegepast en de rechter bovendien, wanneer hij in die leemte probeert te voorzien, niet voor keuzes wordt geplaatst die alleen de wetgever vermag te maken (1). (1) Zie concl. O.M., Pas., 2009, nr ...

Lorsque la Cour constitutionnelle annule une loi pénale, il n'appartient aux juridictions répressives de combler la lacune ayant justifié sa censure que si la loi et l'interprétation qui la rend valide peuvent être appliquées sans violation d'une autre disposition constitutionnelle, conventionnelle ou légale et qu'en outre, le juge ne se trouve pas confronté, en cherchant à combler la lacune, à des choix qu'il appartiendrait au seul législateur d'opérer (1). (1) Voir les concl. du M.P.

GRONDWETTELIJK HOF - Vernietiging van een strafwet - Leemte in de wetgeving

COUR CONSTITUTIONELLE - Annulation d'une loi pénale - Lacune législative

Ofschoon de strafrechter, als er verzachtende omstandigheden zijn, de leemte in de wetgeving kan invullen die voortvloeit uit de onmogelijkheid om de geldboete te verlagen die in de vernietigde wettelijke bepaling is bepaald, door zich de bevoegdheid toe te eigenen om dergelijke omstandigheden aan te nemen, kan hij niet, in de plaats van de wetgever, de minimumgeldboete vaststellen en dus de omvang van zijn eigen beoordelingsbevoegdheid bepalen, wanneer de vernietigde wettelijke bepaling, door niet in een minimum- of maximumgeldboete te voorzien, de rechter niet de mogelijkheid biedt om de strafmaat aan te passen aan het ontbreken van verzachtende omstandigheden (1). (1) Zie concl. O.M., Pas., 2009, nr ...

DOUANE EN ACCIJNZEN - Accijnzen - Accijnsproducten - Wet van 10 juni 1997 - Artikel 39, eerste lid - Geldboete van tienmaal de ontdoken accijns - Onmogelijkheid voor de strafrechter om de geldboete te matigen - Ongrondwettelijkheid - Leemte in de wetgeving

GRONDWETTELIJK HOF - Vernietiging van een strafwet - Wet van 10 juni 1997 - Artikel 39, eerste lid - Geldboete van tienmaal de ontdoken accijns - Onmogelijkheid voor de strafrechter om de geldboete te matigen - Ongrondwettelijkheid - Vernietiging van de bepaling - Leemte in de wetgeving

Si le juge pénal peut combler la lacune législative résultant de l'impossibilité de modérer, s'il existe des circonstances atténuantes, l'amende prévue par la disposition légale annulée en s'attribuant le pouvoir d'admettre de telles circonstances, il ne lui appartient pas de fixer par lui-même, à la place du législateur le minimum de l'amende et donc l'étendue de son pouvoir d'appréciation lorsque la disposition légale annulée, en ne prévoyant pas une amende maximale et une amende minimale, ne permet pas au juge d'individualiser la sanction en l'absence de circonstances atténuantes (1). (1) Voir les concl. du M.P.

DOUANES ET ACCISES - Accises - Produits soumis à accise - Loi du 10 juin 1997 - Article 39, al. 1er - Amende fixée au décuple des droits éludés - Impossibilité pour le juge pénal de modérer l'amende - Inconstitutionnalité - Lacune législative

COUR CONSTITUTIONELLE - Annulation d'une loi pénale - Loi du 10 juin 1997 - Article 39, al. 1er - Amende fixée au décuple des droits éludés - Impossibilité pour le juge pénal de modérer l'amende - Inconstitutionnalité - Annulation de la disposition - Lacune législative

---

P.09.0459.F 16 september 2009 AC nr. 503

Door de vernietiging van een beslissing die de blijvende materiële schade van de getroffene vergoedt, dient de rechter op verwijzing uitspraak te doen over de rechtsvorderingen betreffende het geheel van de voormelde schade; op voorwaarde dat de beschikkingen van het eerste vonnis waartegen geen hoger beroep is ingesteld en de beschikkingen van de vernietigde beslissing die niet werden vernietigd, in acht worden genomen, kunnen de partijen, die vrij zijn om het geschil opnieuw volledig te bepleiten, binnen de perken waarin de zaak bij de rechter op verwijzing aanhangig is gemaakt, nieuwe middelen, nieuwe feiten of nieuwe vorderingen aan zijn beoordeling voorleggen.

VERWIJZING NA CASSATIE - Strafzaken - Rechter op verwijzing - Aanhangigmaking - Materiële schade - Vordering tot vergoeding

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

La cassation d'une décision indemnisant le dommage matériel permanent subi par la victime défère au juge de renvoi les actions relatives à l'ensemble dudit dommage; sous réserve du respect dû aux dispositions non frappées d'appel du premier jugement et aux dispositions de la décision cassée qui n'ont pas été atteintes par la cassation, les parties qui sont libres de plaider à nouveau complètement le litige dans les limites de la saisine du juge de renvoi, peuvent invoquer de nouveaux moyens, soumettre de nouveaux faits ou présenter de nouvelles demandes à l'appréciation de celui-ci.

RENVOI APRES CASSATION - Matière répressive - Juge de renvoi - Saisine - Dommage matériel - Action en indemnisation

- Art. 427 Code d'Instruction criminelle

P.09.0466.N 6 oktober 2009 AC nr. 556

Artikel 107, 1°, van de wet van 1 maart 2007 houdende diverse bepalingen (III), dat het artikel 5 van de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten wijzigt, ontneemt niet de bevoegdheid van de technici, deskundigen en ingenieurs van de dienst Zeevisserij, bedoeld in het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 november 2003 tot aanwijzing van de Vlaamse ambtenaren die belast worden met de controle op de naleving van wetgeving en reglementering inzake zeevisserij, om overtredingen op de wet van 28 maart 1975 op te sporen en vast te stellen.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Zeevisserij - Inbreuk op de wet van 28 maart 1975 - Opsporing en vaststelling - Bevoegde ambtenaar - Technici, deskundigen en ingenieurs van de dienst Zeevisserij

VISSERIJ - Zeevisserij - Visserijmisdrijf - Inbreuk op de wet van 28 maart 1975 - Opsporing en vaststelling - Bevoegde ambtenaar - Technici, deskundigen en ingenieurs van de dienst Zeevisserij

L'article 107, 1°, de la loi du 1er mars 2007 portant des dispositions diverses (III), modifiant l'article 5 de la loi du 28 mars 1975 relative au commerce des produits de l'agriculture, de l'horticulture et de la pêche maritime, ne prive aucunement les techniciens, experts et ingénieurs du Service de la Pêche maritime visés à l'arrêté du Gouvernement flamand du 14 novembre 2003 désignant les fonctionnaires flamands chargés du contrôle du respect de la législation et de la réglementation concernant la pêche maritime, de leur compétence, pour rechercher et constater les infractions à la loi du 28 mars 1975.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Pêche maritime - Infraction à la loi du 28 mars 1975 - Recherche et constatation - Fonctionnaire compétent - Techniciens, experts et ingénieurs du Service de la Pêche maritime

PECHE - Peche maritime - Délit de pêche - Infraction à la loi du 28 mars 1975 - Recherche et constatation - Fonctionnaire compétent - Techniciens, experts et ingénieurs du Service de la Pêche maritime

---

Artikel 5, vijfde en zesde lid, van de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten regelt de voorwaarden tot betreding van de plaatsen waar vaststellingen kunnen gebeuren; overeenkomstig artikel 1, tweede lid van de wet van 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize of huiszoeking mag worden verricht, vindt het verbod van artikel 1 van voormelde wet derhalve geen toepassing.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Zeevisserij - Inbreuk op de wet van 28 maart 1975 - Opsporing en vaststelling - Voorwaarden tot het betreden van plaatsen waar vaststellingen kunnen gebeuren - Verbod van nachtelijke huiszoeking - Toepasselijkheid

VISSERIJ - Zeevisserij - Visserijmisdrijf - Inbreuk op de wet van 28 maart 1975 - Opsporing en vaststelling - Voorwaarden tot het betreden van plaatsen waar vaststellingen kunnen gebeuren - Verbod van nachtelijke huiszoeking - Toepasselijkheid

L'article 5, alinéas 5 et 6, de la loi du 28 mars 1975 relative au commerce des produits de l'agriculture, de l'horticulture et de la pêche maritime règle les conditions d'accès aux lieux où les constatations peuvent avoir lieu; conformément à l'article 1er, alinéa 2, de la loi du 7 juin 1969 fixant le temps pendant lequel il ne peut être procédé à des perquisitions ou visites domiciliaires, l'interdiction prévue à l'article 1er, de ladite loi n'est, dès lors, pas d'application.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Pêche maritime - Infraction à la loi du 28 mars 1975 - Recherche et constatation - Conditions permettant d'accéder aux lieux où les constatations peuvent être faites - Interdiction de perquisition nocturne - Applicabilité

PECHE - Peche maritime - Délit de pêche - Infraction à la loi du 28 mars 1975 - Recherche et constatation - Conditions permettant d'accéder aux lieux où les constatations peuvent être faites - Interdiction de perquisition nocturne - Applicabilité

Artikel 5, vijfde lid, van de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten en artikel 1 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 november 2003 tot aanwijzing van de Vlaamse ambtenaren die belast worden met de controle op de naleving van wetgeving en reglementering inzake zeevisserij vormen de wettelijke grondslag waardoor de technici, deskundigen en ingenieurs van de dienst Zeevisserij beschikken over de machtiging om in de uitoefening van hun opdracht fabrieken, magazijnen, bergplaatsen, kantoren, vervoermiddelen, bedrijfsgebouwen, stellen, veilingen, markten, vismijnen, vissersvaartuigen, slachthuizen, versnijdingslokalen, diepvriesinstallaties, trieerinstellingen, koelhuizen, stapelhuizen, stations en de in open lucht gelegen bedrijven te betreden.

L'article 5, alinéa 5, de la loi du 28 mars 1975 relative au commerce des produits de l'agriculture, de l'horticulture et de la pêche maritime et l'article 1er de l'arrêté du Gouvernement flamand du 14 novembre 2003 désignant les fonctionnaires flamands chargés du contrôle du respect de la législation et de la réglementation concernant la pêche maritime constituent la base légale permettant aux techniciens, experts et ingénieurs du Service de la Pêche maritime, dans le cadre de l'exercice de leur mission, d'accéder aux usines, magasins, dépôts, bureaux, moyens de transport, bâtiments d'entreprise et d'élevage, criées, marchés, minques, bateaux de pêche, abattoirs, locaux de découpe, installations de congélation, entreprises de triage, installations frigorifiques, entrepôts, gares et aux exploitations situées en plein air.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Zeevisserij - Inbreuk op de wet van 28 maart 1975 - Opsporing en vaststelling - Technici, deskundigen en ingenieurs van de dienst Zeevisserij - Machtiging tot het betreden van plaatsen waar vaststellingen kunnen gebeuren - Wettelijke grondslag

VISSERIJ - Zeevisserij - Visserijmisdrijf - Inbreuk op de wet van 28 maart 1975 - Opsporing en vaststelling - Technici, deskundigen en ingenieurs van de dienst Zeevisserij - Machtiging tot het betreden van plaatsen waar vaststellingen kunnen gebeuren - Wettelijke grondslag

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Pêche maritime - Infraction à la loi du 28 mars 1975 - Recherche et constatation - Techniciens, experts et ingénieurs du Service de la Pêche maritime - Autorisation permettant d'accéder aux lieux où les constatations peuvent être faites - Base légale

PECHE - Peche maritime - Délit de pêche - Infraction à la loi du 28 mars 1975 - Recherche et constatation - Techniciens, experts et ingénieurs du Service de la Pêche maritime - Autorisation permettant d'accéder aux lieux où les constatations peuvent être faites - Base légale

---

P.09.0467.N 29 september 2009 AC nr. 533

Het verval van het recht tot het besturen van een voertuig, opgelegd aan diegene die op een openbare plaats een voertuig of een rijdier bestuurt of een bestuurder begeleidt met het oog op scholing, terwijl hij in staat van dronkenschap verkeert of in een soortgelijke staat met name ten gevolge van drugs of van geneesmiddelen, is geen hoofdstraf maar enkel een bijkomende straf, ook al voorziet artikel 35 Wegverkeerswet in een verplichte vervallenverklaring.

La déchéance du droit de conduire un véhicule infligée à quiconque dans un lieu public, conduit un véhicule ou une monture ou accompagne un conducteur en vue de l'apprentissage, alors qu'il se trouve en état d'ivresse ou dans un état analogue résultant notamment de l'emploi de drogues ou de médicaments, ne constitue pas une peine principale mais seulement une peine accessoire, même si l'article 35 de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière impose cette déchéance.

STRAF - Andere straffen - Wegverkeerswet - Artikel 35 - Sturen in staat van dronkenschap of soortgelijke staat - Vervallenverklaring van het recht tot sturen - Aard

- Art. 35 Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 35 - Sturen in staat van dronkenschap of soortgelijke staat - Straf - Vervallenverklaring van het recht tot sturen - Aard

- Art. 35 Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

PEINE - Autres peines - Loi relative à la police de la circulation routière - Article 35 - Conduite en état d'ivresse ou dans dans un état analogue - Déchéance du droit de conduire - Nature

- Art. 35 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 35 - Conduite en état d'ivresse ou dans dans un état analogue - Peine - Déchéance du droit de conduire - Nature

- Art. 35 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

P.09.0488.N 16 juni 2009 AC nr. 410

Met aanwezige belanghebbenden die moeten worden uitgenodigd om tegenwoordig te zijn bij alle visitaties, verificaties, opnemingen en peilingen bedoelt de wet de personen die de verdachte goederen vervoeren of anders onder zich hebben, maar niet elke persoon waarvan achteraf zou kunnen blijken dat hij aan de eventuele fraude op enigerlei wijze zijn medewerking zou hebben verleend (1). (1) E. VAN DOOREN, Douane en accijnzen: visitatie, in Comm. Straf, Antwerpen, Kluwer, los bl.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Visitaties, verificaties, opnemingen en peilingen - Aanwezige belanghebbenden

- Art. 186, § 2 Douane en accijnzenwet 18 juli 1977

Par partie intéressée présente devant toujours être invitée à assister aux visites, vérifications, enregistrements ou recensements, la loi vise la personne qui transporte les biens suspects ou les a en sa possession mais pas celle dont il pourrait s'avérer par la suite qu'elle aurait collaboré d'une manière ou d'une autre à la fraude éventuelle (1). (1) E. VAN DOOREN, Douane et accijnzen: visitatie, dans Comm. Straf, Anvers, Kluwer, feuillets mobiles.

DOUANES ET ACCISES - Visites, vérifications, enregistrements et recensements - Partie intéressée présente

- Art. 186, § 2 L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises

---

P.09.0498.N 23 juni 2009 AC nr. 433

Waar in toepassing van artikel 351 Wetboek van Strafvordering, indien de beschuldigde slechts bij eenvoudige meerderheid aan het hoofdfeit schuldig wordt verklaard, de rechters onder elkaar beraadslagen over hetzelfde punt en de beschuldigde wordt vrijgesproken indien de meerderheid van het hof zich niet met de meerderheid van de jury verenigt, voldoet de schuldigverklaring die in toepassing van voormelde wetsbepaling tot stand komt, aan de vereisten van artikel 6 E.V.R.M. en aan de verplichting voor de rechter zijn beslissing te motiveren, indien het voor de beschuldigde duidelijk is op grond van welke motieven en redenen deze met toepassing van artikel 351 Wetboek van Strafvordering tot stand gekomen schuldigverklaring, is gesteund.

HOF VAN ASSISEN - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Verklaring van de jury - Hoofdfeit - Bevestigende verklaring bij eenvoudige meerderheid - Meerderheid van het hof die zich met de meerderheid van de jury verenigt - Bestaanbaarheid van die schuldigverklaring met artikel 6 E.V.R.M.

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 149 Grondwet 1994

- Artt. 346, tweede lid, 347 en 351 Wetboek van Strafvordering

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Motivering van de schuldigverklaring - Verklaring van de jury - Hoofdfeit - Bevestigende verklaring bij eenvoudige meerderheid - Meerderheid van het hof die zich met de meerderheid van de jury verenigt - Bestaanbaarheid van die schuldigverklaring met artikel 6 E.V.R.M.

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 149 Grondwet 1994

- Artt. 346, tweede lid, 347 en 351 Wetboek van Strafvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Hof van assisen - Verklaring van de jury - Hoofdfeit - Bevestigende verklaring bij eenvoudige meerderheid - Meerderheid van het hof die zich met de meerderheid van de jury verenigt - Bestaanbaarheid van die schuldigverklaring met artikel 6 E.V.R.M.

Lorsque, conformément à l'article 351 du Code d'instruction criminelle, l'accusé n'étant déclaré coupable du fait principal qu'à la simple majorité, les juges délibèrent entre eux sur le même point et que l'acquittement est prononcé si la majorité de la cour ne se réunit à la majorité du jury, la déclaration de culpabilité formée en application de la disposition légale précitée observe les garanties de l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et l'obligation du juge de motiver sa décision, pour autant que les motifs sur lesquels se fonde cette déclaration de culpabilité formée en application de l'article 351 du Code d'instruction criminelle apparaissent clairement à l'accusé.

COUR D'ASSISES - Procédure a l'audience. arrêts interlocutoires. declaration du jury - Déclaration du jury - Fait principal - Déclaration affirmative à la simple majorité - Majorité de la cour qui se réunit à la majorité du jury - Conformité de cette déclaration de culpabilité avec l'article 6 de la Conv. D.H.

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 346, al. 2, 347 et 351 Code d'Instruction criminelle

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Motivation de la déclaration de culpabilité - Déclaration du jury - Fait principal - Déclaration affirmative à la simple majorité - Majorité de la cour qui se réunit à la majorité du jury - Conformité de cette déclaration de culpabilité avec l'article 6 de la Conv. D.H.

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 346, al. 2, 347 et 351 Code d'Instruction criminelle

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 - Cour d'assises - Déclaration du jury - Fait principal - Déclaration affirmative à la simple majorité - Majorité de la cour qui se réunit à la majorité du jury - Conformité de cette déclaration de culpabilité

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 149 Grondwet 1994

- Artt. 346, tweede lid, 347 en 351 Wetboek van Strafvordering

avec l'article 6 de la Conv. D.H.

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 346, al. 2, 347 et 351 Code d'Instruction criminelle

P.09.0510.F 23 september 2009 AC nr. 520

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toetsing van de regelmatigheid van de rechtspleging - Toetsing op verzoek van een partij - Verplichting tot toetsing

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Gerechtelijk onderzoek na een jaar niet afgesloten - Verzoekschrift gegrond op artikel 136, tweede lid, Sv. - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toetsing van de regelmatigheid van de rechtspleging

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toetsing van de regelmatigheid van de rechtspleging - Toetsing op verzoek van een partij - Verplichting tot toetsing

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Gerechtelijk onderzoek na een jaar niet afgesloten - Verzoekschrift gegrond op artikel 136, tweede lid, Sv. - Toetsing van de regelmatigheid van de rechtspleging

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la procédure - Contrôle sollicité par une partie - Obligation de procéder au contrôle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction non clôturée après une année - Requête fondée sur l'article 136, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la procédure

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la procédure - Contrôle sollicité par une partie - Obligation de procéder au contrôle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Instruction non clôturée après une année - Requête fondée sur l'article 136, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle - Contrôle de la régularité de la procédure

---

De verjaring van de strafvordering en de beoordeling van de eventuele overschrijding van de redelijke termijn waarbinnen een zaak moet worden gehoord, behoren tot de toetsing van de regelmatigheid van de rechtspleging in de zin van artikel 235bis Sv. (1). (1) Cass., 8 april 2008, AR P.07.1903.N, AC, 2008, nr. 209.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toetsing van de regelmatigheid van de rechtspleging - Grond van nietigheid, niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering - Begrip - Verjaring van de strafvordering - Redelijke termijn overschreden

- Artt. 6.1 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toetsing van de regelmatigheid van de rechtspleging - Grond van nietigheid, niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering - Begrip - Verjaring van de strafvordering - Redelijke termijn overschreden

- Artt. 6.1 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht - Redelijke termijn - Onderzoek overschrijding van de redelijke termijn - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bevoegdheid

- Artt. 6.1 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel - Onderzoek overschrijding van de redelijke termijn - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bevoegdheid

- Artt. 6.1 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de

La prescription de l'action publique et l'appréciation du dépassement éventuel du délai raisonnable dans lequel une cause doit être entendue, ressortissent au contrôle de la régularité de la procédure au sens de l'article 235bis du Code d'instruction criminelle (1). (1) Cass., 8 avril 2008, RG P.07.1903.N, Pas., 2008, n° 209.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la procédure - Cause de nullité, d'irrecevabilité ou d'extinction de l'action publique - Notion - Prescription de l'action publique - Dépassement du délai raisonnable

- Art. 6, § 1er, et 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la procédure - Cause de nullité, d'irrecevabilité ou d'extinction de l'action publique - Notion - Prescription de l'action publique - Dépassement du délai raisonnable

- Art. 6, § 1er, et 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit - Délai raisonnable - Examen du dépassement du délai raisonnable - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Compétence

- Art. 6, § 1er, et 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Droit à un recours effectif - Examen du dépassement du délai raisonnable - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Compétence

- Art. 6, § 1er, et 13 Convention de sauvegarde des droits de

rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Allerlei - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toetsing van de regelmatigheid van de rechtspleging - Grond van nietigheid, niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering

- Artt. 6.1 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Divers - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la procédure - Cause de nullité, d'irrecevabilité ou d'extinction de l'action publique

- Art. 6, § 1er, et 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Artikel 136, tweede lid, Sv., staat de inverdenkinggestelde of de burgerlijke partij toe om, als het gerechtelijk onderzoek na een jaar niet is afgesloten, bij de griffie van het hof van beroep een verzoekschrift in te dienen om de regelmatigheid van de rechtspleging te toetsen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Gerechtelijk onderzoek na een jaar niet afgesloten - Verzoekschrift gegrond op artikel 136, tweede lid, Sv. - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toetsing van de regelmatigheid van de rechtspleging

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Gerechtelijk onderzoek na een jaar niet afgesloten - Verzoekschrift gegrond op artikel 136, tweede lid, Sv. - Toetsing van de regelmatigheid van de rechtspleging

L'article 136, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle permet à l'inculpé ou à la partie civile, lorsqu'une instruction n'est pas clôturée après une année, de déposer une requête au greffe de la cour d'appel aux fins de contrôler la régularité de la procédure (1). (1) Voir les concl. du M.P.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction non clôturée après une année - Requête fondée sur l'article 136, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la procédure

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Instruction non clôturée après une année - Requête fondée sur l'article 136, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle - Contrôle de la régularité de la procédure

---

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling regelmatig door een partij wordt aangezocht om de bevoegdheden uit te oefenen die artikel 235bis Sv. haar toekent, dient zij de gevraagde toetsing te verrichten; zij kan zich daaraan niet onttrekken op grond dat die toetsing bij de regeling van de rechtspleging kan gebeuren (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toetsing van de regelmatigheid van de rechtspleging - Toetsing op verzoek van een partij - Verplichting tot toetsing

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toetsing van de regelmatigheid van de rechtspleging - Toetsing op verzoek van een partij - Verplichting tot toetsing

Lorsqu'elle est régulièrement invitée par une partie à exercer les pouvoirs que l'article 235bis du Code d'instruction criminelle lui confère, la chambre des mises en accusation est tenue de procéder au contrôle sollicité; il ne lui appartient pas de s'y dérober au motif que celui-ci pourra avoir lieu lors du règlement de la procédure (1). (1) Voir les concl. du M.P.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la procédure - Contrôle sollicité par une partie - Obligation de procéder au contrôle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la procédure - Contrôle sollicité par une partie - Obligation de procéder au contrôle

---

P.09.0512.N 13 oktober 2009 AC nr. 577

Overeenkomstig artikel 4, tweede lid, Wetboek van Strafvordering is het ambtshalve aanhouden van de burgerlijke belangen afhankelijk van de vaststelling door de rechter dat die burgerlijke belangen niet in staat van wijzen zijn; een aanhouding van burgerlijke belangen is zonder voorwerp indien de zaak in staat van wijzen is en indien deze belangen, i.c., de herstelvordering inzake stedenbouw, integraal en definitief zijn beoordeeld (1). (1) Zie Cass., 15 juni 2004, AR P.04.0237.N, AC, 2004, nr. 323 en de concl. van het O.M., i.z. nr. 9; Cass., 8 sept. 2009, AR P.09.0341.N, AC, 2009, nr ... met concl O.M.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Strafzaken - Ambtshalve aanhouden van de burgerlijke belangen door de rechter

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Strafrechter - Herstelvordering - Ambtshalve aanhouden van de burgerlijke belangen

Conformément à l'article 4, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle, la décision de réserver d'office les intérêts civils est subordonnée à la constatation par le juge que ces intérêts civils ne sont pas en état d'être jugés; la décision de réserver les intérêts civils est sans objet lorsque la cause est en état d'être jugée et que ces intérêts, en l'occurrence l'action en réparation en matière d'urbanisme, ont été intégralement et définitivement jugés (1). (1) Voir Cass., 15 juin 2004, RG P.04.0237.N, Pas., 2004, n° 323 et les conclusions du M.P., spécialement n° 9; Cass., 8 septembre 2009, RG P.09.0341.N, Pas., 2009, n° ... avec les conclusions du M.P.

ACTION CIVILE - Matière répressive - Décision du juge de réserver d'office les intérêts civils

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Juge pénal - Action en réparation - Décision de réserver d'office les intérêts civils

---

P.09.0517.F 9 september 2009 AC nr. 486

De uitgaven van een bestuurder om zijn levensstandaard te bekostigen en zijn onderhoudsgelden te betalen, kunnen misbruik van vennootschapsgoederen uitmaken, zoals dat bij artikel 492bis Sw. strafbaar is gesteld.

MISBRUIK VAN VERTROUWEN - Misbruik van vennootschapsgoederen - Begrip - Persoonlijke uitgaven van een bestuurder van een vennootschap

L'abus de biens sociaux incriminé par l'article 492bis du Code pénal peut consister en dépenses faites par un dirigeant pour assurer son train de vie et payer les pensions alimentaires auxquelles il est tenu.

ABUS DE CONFIANCE - Abus de biens sociaux - Notion - Dépenses personnelles d'un dirigeant de société

Art. 489bis, 2°, Sw., bestraft degene die verdichte uitgaven of verliezen heeft opgegeven of geen verantwoording heeft verschaft van het bestaan of van de aanwending van activa of een deel ervan, zoals zij uit de boekhoudkundige stukken blijken op de datum van staking van betaling, en van alle goederen van welke aard ook, die hij naderhand zou hebben verkregen, en veronderstelt dat er fraude is wanneer de gefailleerde de aanwending van de activa niet kan verantwoorden in de inventaris die hij jaarlijks moet opmaken (1). (1) J. SPREUTELS, Fr. ROGGEN en E. ROGER FRANCE, Droit pénal des affaires, Brussel, 2005, p. 1143.

BANKBREUK EN BEDRIEGLIJK ONVERMOGEN - Bedrieglijk onvermogen

L'article 489bis, 2°, du Code pénal, qui sanctionne le fait d'avoir supposé des dépenses ou des pertes ou de ne pas pouvoir justifier de l'existence ou de l'emploi de tout ou partie de l'actif tel qu'il apparaît des documents et livres comptables à la date de cessation de paiement et de tout bien de quelque nature que ce soit, obtenu postérieurement, présume qu'il y a fraude lorsque le failli ne peut justifier l'emploi des actifs dans l'inventaire qu'il est tenu d'établir annuellement (1). (1) J. SPREUTELS, Fr. ROGGEN et E. ROGER FRANCE, Droit pénal des affaires, Bruxelles, 2005, p. 1143.

BANQUEROUTE ET INSOLVABILITE FRAUDULEUSE - Insolvabilité frauduleuse

---

P.09.0532.F 14 april 2009 AC nr. 251

Artikel 184bis Sv. betreft de rechtspleging voor de correctionele rechtbank en houdt bijgevolg geen verband met de voorlopige hechtenis.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Bijstand van een advocaat - Rechtshulp - Voorlopige hechtenis - Artikel 184bis, Sv. - Toepassing

L'article 184bis du Code d'instruction criminelle concerne la procédure devant le tribunal correctionnel et est, partant, étranger à la matière de la détention préventive.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Assistance d'un avocat - Aide juridique - Détention préventive - C.I.cr., article 184

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Onderzoeksgerechten - Bijstand van een advocaat - Rechtshulp - Artikel 184bis, Sv. - Toepassing

bis - Application

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Juridictions d'instruction - Assistance d'un avocat - Aide juridique - C.I.cr., article 184 bis - Application

De onregelmatigheid van de voor de raadkamer gevoerde rechtspleging, wegens het niet-naleven van artikel 16, § 4, Wet Voorlopige Hechtenis, is geen onherstelbare tekortkoming van de rechtspleging; zij maakt de handhaving van die hechtenis niet onwettig, vermits de inverdenkinggestelde, zonder om uitstel van de behandeling van zijn zaak te verzoeken, op de rechtszitting van de raadkamer aanvaard heeft zichzelf te verdedigen en vervolgens, op de rechtszitting van de kamer van inbeschuldigingstelling, door een advocaat werd bijgestaan (1). (1) Zie Cass., 3 jan. 2006, AR P.05.1662.N, AC, 2006, nr 5; Cass., 28 mei 2008, AR P.08.0751.F, AC, 2008, nr 328.

L'irrégularité de la procédure devant la chambre du conseil, résultant de l'inobservation de l'article 16, § 4, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, ne constitue pas un vice irrémédiable de la procédure; elle n'entraîne pas l'illégalité du maintien, dès lors que, sans demander une remise de l'examen de la cause, l'inculpé a accepté de se défendre seul à l'audience de la chambre du conseil et a ensuite été assisté d'un avocat à l'audience de la chambre des mises en accusation (1). (1) Voir Cass., 3 janvier 2006, RG P.05.1662.N, Pas., 2006, n° 5; Cass., 28 mai 2008, RG P.08.0751.F, Pas., 2008, n° 328.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Bijstand van een advocaat - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Inverdenkinggestelde die geen advocaat heeft gekozen - Verwittiging van de stafhouder van de Orde door de onderzoeksrechter - Verzuim

ONDERZOEKSGERECHTEN - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Eerste verschijning - Inverdenkinggestelde die geen advocaat heeft gekozen - Verwittiging van de stafhouder van de Orde door de onderzoeksrechter - Verzuim

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Onderzoeksgerechten - Eerste verschijning - Inverdenkinggestelde die geen advocaat heeft gekozen - Verwittiging van de stafhouder van de Orde door de onderzoeksrechter - Verzuim

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Inverdenkinggestelde die geen advocaat heeft gekozen - Verwittiging van de stafhouder van de Orde door de onderzoeksrechter - Verzuim

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Assistance d'un avocat - Détention préventive - Mandat d'arrêt - Inculpé n'ayant pas fait le choix d'un avocat - Information du bâtonnier de l'Ordre par le juge d'instruction - Omission

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Détention préventive - Maintien - Première comparution - Inculpé n'ayant pas fait le choix d'un avocat - Information du bâtonnier de l'Ordre par le juge d'instruction - Omission

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Juridictions d'instruction - Première comparution - Inculpé n'ayant pas fait le choix d'un avocat - Information du bâtonnier de l'Ordre par le juge d'instruction - Omission

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Inculpé n'ayant pas fait le choix d'un avocat - Information du bâtonnier de l'Ordre par le juge d'instruction - Omission

---

Een onderzoeksgerecht dat uitspraak dient te doen over de eventuele handhaving van de voorlopige hechtenis kan, zonder artikel 6.3.c E.V.R.M. te schenden, oordelen dat de laattijdige aanwijzing van een advocaat om de inverdenkinggestelde bij te staan, de verdere rechtspleging niet gebrekkig kan maken, ingeval het recht van verdediging werd hersteld (1). (1) Zie Cass., 3 jan. 2006, AR P.05.1662.N, AC, 2006, nr 5; Cass., 28 mei 2008, AR P.08.0751.F, AC, 2008, nr 328.

Une juridiction d'instruction appelée à statuer sur le maintien éventuel de la détention préventive peut, sans violer l'article 6.3.c, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, considérer que la désignation tardive d'un avocat chargé d'assister l'inculpé, n'est pas de nature à vicier les suites de la procédure lorsque les droits de la défense ont été restaurés (1). (1) Voir Cass., 3 janvier 2006, RG P.05.1662.N, Pas., 2006, n° 5; Cass., 28 mai 2008, RG P.08.0751.F, Pas., 2008, n° 328.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Eerste verschijning - Laattijdige aanwijzing van een advocaat - Herstel in hoger beroep van het recht van verdediging - Artikel 6.3.c, E.V.R.M. - Schending

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Bijstand van een advocaat - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Eerste verschijning - Laattijdige aanwijzing van een advocaat - Herstel in hoger beroep van het recht van verdediging - Artikel 6.3.c, E.V.R.M. - Schending

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6, § 3.c - Recht van verdediging - Voorlopige

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Détention préventive - Maintien - Première comparution - Désignation tardive d'un avocat - Restauration en appel des droits de la défense - Conv. D.H., article 6, § 3.c - Violation

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Assistance d'un avocat - Détention préventive - Maintien - Première comparution - Désignation tardive d'un avocat - Restauration en appel des droits de la défense - Conv. D.H., article 6, § 3.c - Violation

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 -

hechtenis - Handhaving - Eerste verschijning - Laattijdige aanwijzing van een advocaat - Herstel in hoger beroep van het recht van verdediging

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Onderzoeksgerechten - Eerste verschijning - Laattijdige aanwijzing van een advocaat - Herstel in hoger beroep van het recht van verdediging - Artikel 6.3.c, E.V.R.M. - Schending

Article 6, § 3.c - Droits de la défense - Détention préventive - Maintien - Première comparution - Désignation tardive d'un avocat - Restauration en appel des droits de la défense

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Juridictions d'instruction - Première comparution - Désignation tardive d'un avocat - Restauration en appel des droits de la défense - Conv. D.H., article 6, § 3.c - Violation

---

P.09.0545.N 28 april 2009 AC nr. 282

De wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, die een bijzonder hoofdstuk wijdt aan het cassatieberoep, heeft artikel 72 Vreemdelingenwet niet gewijzigd; derhalve is, zelfs na de inwerkingtreding van de nieuwe bepalingen van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, artikel 72, vierde lid, Vreemdelingenwet, dat bepaalt dat er wordt gehandeld overeenkomstig de wettelijke bepalingen op de voorlopige hechtenis, behoudens deze betreffende het bevel tot aanhouding, de onderzoeksrechter, het verbod van vrij verkeer, de beschikking tot gevangenneming, de voorlopige invrijheidstelling of de invrijheidstelling onder borgtocht en het inzagerecht in het administratief dossier, niet van toepassing op het cassatieberoep, dat onderworpen blijft aan de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering (1). (1) Cass., 9 dec. 1992, AR 361, AC, 1991-1992, nr 782; Cass., 14 maart 2001, AR P.01.0179.F, AC, 2001, nr 133 met concl. adv.-gen. Spreutels; Cass., 21 maart 2001, AR P.01.0163.F, AC, 2001, nr 152.

La loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive qui consacre un chapitre particulier au pourvoi en cassation, ne modifie pas l'article 72 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers; par conséquent, même après l'entrée en vigueur des nouvelles dispositions de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, l'article 72, alinéa 4, de la loi du 15 décembre 1980, en vertu duquel il est procédé conformément aux dispositions légales relatives à la détention préventive, sauf celles relatives au mandat d'arrêt, au juge d'instruction, à l'interdiction de communiquer, à l'ordonnance de prise de corps, à la mise en liberté provisoire ou sous caution et au droit de prendre communication du dossier administratif, n'est pas applicable au pourvoi en cassation qui demeure régi par les dispositions du Code d'instruction criminelle (1). (1) Cass., 9 décembre 1992, RG 361, Pas., 1992, n° 782; 14 mars 2001, RG P.01.0179.F, Pas., 2001, n° 133 avec les conclusions de M. l'avocat général Spreutels; 21 mars 2001, RG P.01.0163.F, Pas., 2001, n° 152.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Allerlei - Vreemdeling - Vrijheidsberoving - Termijn voor uitspraak door het Hof - Toepasselijke wetsbepalingen

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Rechtsmiddelen - Cassatieberoep - Toepasselijke wetsbepalingen

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Divers - Etranger - Privation de liberté - Délai dans lequel la Cour se prononce - Dispositions légales applicables

ETRANGERS - Privation de liberté - Voies de recours - Pourvoi en cassation - Dispositions légales applicables

---

P.09.0547.F 10 juni 2009 AC nr. 392

Naar luid van een arrest Hof Mensenrechten van 13 jan. 2009, in zake Richard Taxquet tegen het Koninkrijk België, houdt het recht op een eerlijke behandeling van de zaak dat bij artikel 6.1 E.V.R.M. is gewaarborgd, voor het hof van assisen de verplichting in om in zijn uitspraak over de beschuldiging melding te maken van de overwegingen die de jury overtuigd hebben van de schuld of onschuld van de beschuldigde alsook de concrete redenen te vermelden waarom op alle vragen ja of neen werd geantwoord (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

Aux termes d'un arrêt du 13 janvier 2009 de la Cour européenne des droits de l'homme en cause de Richard Taxquet contre le Royaume de Belgique, le droit à un procès équitable garanti par l'article 6.1 de la Convention européenne des droits de l'homme et des libertés fondamentales implique, en ce qui concerne la cour d'assises, que la décision rendue sur l'accusation mette en avant les considérations qui ont convaincu le jury de la culpabilité ou de l'innocence de l'accusé et indique les raisons concrètes pour lesquelles il a été répondu positivement ou négativement à chacune des questions (1). (1) Voir les concl. du M.P.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) -

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et

Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Artikel 6, E.V.R.M.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Hof van assisen - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Artikel 6, E.V.R.M.

accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Conv. D.H., article 6

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Cour d'assises - Arrêt définitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Conv. D.H., article 6

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Anonieme getuigenis - Bewijswaarde - Bewijs tot staving - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Artikel 6, E.V.R.M.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Artikel 6, E.V.R.M.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Artikel 6, E.V.R.M. - Artikelen 342 en 348, Sv. - Toepassing

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Artikel 6, E.V.R.M. - Draagwijdte - Anonieme getuigenis

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Hof van assisen - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Anonieme getuigenis

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Hof van assisen - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Artikelen 342 en 348, Sv. - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Hof van assisen - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Artikel 6, E.V.R.M. - Draagwijdte - Anonieme getuigenis

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Artikel 6, E.V.R.M. - Artikelen 342 en 348, Sv. - Toepassing

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Artikel 6, E.V.R.M.

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Témoignage anonyme - Valeur probante - Preuve corroborante - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Conv. D.H., article 6

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Conv. D.H., article 6

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Conv. D.H., article 6 - Code d'instruction criminelle, articles 342 et 348 - Application

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Conv. D.H., article 6 - Portée - Témoignage anonyme

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Cour d'assises - Arrêt définitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Portée - Témoignage anonyme

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Cour d'assises - Arrêt définitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Code d'instruction criminelle, articles 342 et 348 - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Cour d'assises - Arrêt définitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Conv. D.H., article 6 - Portée - Témoignage anonyme

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Conv. D.H., article 6 - Code d'instruction criminelle, articles 342 et 348 - Application

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Conv. D.H., article 6

Wegens het gezag van gewijsde dat het interpreterend arrest van het Hof Mensenrechten van 13 jan. 2009 thans heeft en de voorrang, op het intern recht, van de internationale rechtsregel die vervat is in een door België geratificeerd verdrag, is het Hof verplicht de artt. 342 en 348 Sv. buiten toepassing te laten, in zoverre deze de regel vastleggen die het Europees Hof thans heeft veroordeeld en volgens welke de verklaring van de jury niet met redenen moet worden omkleed.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Hof van

En raison de l'autorité de la chose interprétée qui s'attache actuellement à l'arrêt du 13 janvier 2009 de la Cour européenne des droits de l'homme et de la primauté, sur le droit interne, de la règle de droit international issue d'un traité ratifié par la Belgique, la Cour de cassation doit rejeter l'application des articles 342 et 348 du Code d'instruction criminelle en tant qu'ils consacrent la règle, aujourd'hui condamnée par la Cour européenne, suivant laquelle la déclaration du jury n'est pas motivée.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit

assisen - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Artikelen 342 en 348, Sv. - Toepassing

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Artikel 6, E.V.R.M. - Artikelen 342 en 348, Sv. - Toepassing

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Artikel 6, E.V.R.M. - Artikelen 342 en 348, Sv. - Toepassing

à un procès équitable - Cour d'assises - Arrêt définitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Code d'instruction criminelle, articles 342 et 348 - Application

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Conv. D.H., article 6 - Code d'instruction criminelle, articles 342 et 348 - Application

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Conv. D.H., article 6 - Code d'instruction criminelle, articles 342 et 348 - Application

De bevestiging alleen door het hof van assisen, dat de eiser schuldig is aan doodslag en dat er geen grond is om hem daarvan te verschonen, drukt de concrete redenen niet uit waarom de door de eiser betwiste kwalificatie bewezen werd verklaard en stelt het Hof niet in staat na te gaan of met name de veroordeling op doorslaggevende wijze gegrond is op de anonieme getuigenis tegen de beschuldigde, dan wel of zij steun vindt in andere bewijsmiddelen die de voormelde getuigenverklaring overeenkomstig artikel 341, derde lid, Sv., staven.

La seule affirmation par la cour d'assises que le demandeur est coupable de meurtre et qu'il n'y a pas lieu de l'en excuser ne révèle pas les raisons concrètes pour lesquelles la qualification contestée par le demandeur a été jugée établie, et ne permet pas à la Cour de vérifier notamment si la condamnation est fondée dans une mesure déterminante sur le témoignage anonyme recueilli à charge de l'accusé ou si elle prend appui sur d'autres modes de preuve qui le corroborent conformément à l'article 341, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Artikel 6, E.V.R.M. - Draagwijdte - Anonieme getuigenis

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Hof van assisen - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Anonieme getuigenis

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Anonieme getuigenis - Bewijswaarde - Bewijs tot staving - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Artikel 6, E.V.R.M.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Artikel 6, E.V.R.M. - Draagwijdte - Anonieme getuigenis

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Conv. D.H., article 6 - Portée - Témoignage anonyme

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Cour d'assises - Arrêt définitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Portée - Témoignage anonyme

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Témoignage anonyme - Valeur probante - Preuve corroborante - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Conv. D.H., article 6

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Conv. D.H., article 6 - Portée - Témoignage anonyme

P.09.0568.N 12 mei 2009 AC nr. 313

De wet van 16 januari 2009 tot wijziging van de artikelen 189ter, 235ter, 335bis en 416 van het Wetboek van Strafvordering, regelt de controle op de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie, door de bevoegdheid ter zake van de kamer van inbeschuldigingstelling uit te breiden en is als dusdanig een wet betreffende de bevoegdheid en de rechtspleging die, bij ontstentenis van andersluidende bepaling, vanaf haar inwerkingtreding onmiddellijk van toepassing is op de hangende rechtsplegingen waarin nog geen beslissing over de zaak zelf is genomen. (1). (1) Zie: Cass., 16 okt. 1985, AR 4380, AC, 1985-1986, nr 100, met noot E.L.

La loi du 16 janvier 2009 modifiant les articles 189ter, 235ter, 335bis et 416 du Code d'instruction criminelle régit le contrôle des méthodes particulières de recherche, d'observation et d'infiltration en étendant la compétence de la chambre des mises en accusation en la matière et constitue en tant que telle une loi relative à la compétence et à la procédure qui, à défaut de disposition dérogatoire, est immédiatement applicable à partir de son entrée en vigueur aux procédures en cours dans lesquelles n'est pas déjà intervenue une décision sur le fond (1). (1) Voir Cass., 16 octobre 1985, RG 4380, Pas., 1986, n° 100 et la note signée E.L.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Kamer van inbeschuldigingstelling -

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Chambre des mises en

Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Wet van 16 januari 2009 - Aard - Gevolg

- Artt. 189ter, 235ter, 335bis en 416 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Wet van 16 januari 2009 die de bevoegdheid van de kamer van inbeschuldigingstelling uitbreidt - Aard - Gevolg

- Artt. 189ter, 235ter, 335bis en 416 Wetboek van Strafvordering

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Onderzoek in strafzaken - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Wet van 16 januari 2009 - Aard - Gevolg

- Artt. 189ter, 235ter, 335bis en 416 Wetboek van Strafvordering

accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Loi du 16 janvier 2009 - Nature - Conséquence

- Art. 189ter, 235ter, 335bis et 416 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Loi du 16 janvier 2009 étendant la compétence de la chambre des mises en accusation - Nature - Conséquence

- Art. 189ter, 235ter, 335bis et 416 Code d'Instruction criminelle

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Instruction en matière répressive - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Loi du 16 janvier 2009 - Nature - Conséquence

- Art. 189ter, 235ter, 335bis et 416 Code d'Instruction criminelle

---

P.09.0576.F — 21 oktober 2009 — AC nr. 598

De betekening die met toepassing van artikel 40, eerste lid, Ger.W., is gebeurd, wordt niet geacht aan de persoon te zijn geschied in de zin van artikel 33, tweede lid, van hetzelfde wetboek en kan bijgevolg de gewone verzettermijn niet doen ingaan; wanneer de betekening in het buitenland van het veroordelend vonnis bij verstek niet aan de beklaagde in persoon is gedaan, kan deze, wat de veroordeling tot straf betreft, in verzet komen binnen een termijn van vijftien dagen na de dag waarop hij van de betekening kennis heeft genomen, waarbij de termijn moet worden verlengd zoals bepaald in de artt. 55 Ger.W. en 3 K.B. nr 301 van 30 maart 1936 (1). (1) Zie Cass., 18 okt. 1994, AR P.92.6402.N - P.92.6784.N, AC, 1994, nr 436; Cass., 28 mei 2002, AR P.02.0364.N, AC, 2002, nr 322.

VERZET - Strafzaken - Termijn van verzet - Beklaagde - Niet aan de persoon betekend vonnis bij verstek - Beklaagde met woon- of verblijfplaats in het buitenland

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

- Art. 3 KB nr. 301 van 30 maart 1936

- Artt. 33, tweede lid, 40, eerste lid, en 55 Gerechtelijk Wetboek

La signification réalisée en application de l'article 40, alinéa 1er, du Code judiciaire n'est pas censée être faite à personne au sens de l'article 33, alinéa 2, du même code et elle ne peut donc faire courir le délai ordinaire d'opposition; lorsque le jugement de condamnation rendu par défaut n'est pas signifié à l'étranger au prévenu en personne, ce dernier peut, en ce qui concerne la condamnation à une peine, former opposition dans un délai de quinze jours à compter du jour où il a eu connaissance de la signification, délai à augmenter comme prévu aux articles 55 du Code judiciaire et 3 de l'arrêté royal n° 301 du 30 mars 1936 (1). (1) Voir Cass., 18 octobre 1994, RG P.92.6402.N - P.92.6784.N, Pas., 1994, n° 436; Cass., 28 mai 2002, RG P.02.0364.N, Pas., 2002, n° 322.

OPPOSITION - Matière répressive - Délai d'opposition - Prévenu - Jugement rendu par défaut non signifié à personne - Domicile ou résidence du prévenu sis(e) à l'étranger

- Art. 187 Code d'Instruction criminelle

- Art. 3 A.R. n° 301 du 30 mars 1936

- Art. 33, al. 2, 40, al. 1er, et 55 Code judiciaire

P.09.0578.F — 29 april 2009 — AC nr. 287

De vermeldingen in de beschikking tot huiszoeking moeten de in de huiszoeking bedoelde persoon voldoende informatie verstrekken over de vervolgingen die aan de grond van de actie liggen, zodat hij de wettigheid ervan kan controleren (1). (1) Cass., 11 jan. 2006, AR P.05.1371.F, AC, 2006, nr 29.

ONDERZOEKSRECHTER - Huiszoeking - Bevel tot huiszoeking - Opdracht - Beschikking - Motiveringsplicht - Informatie verstrekt aan de in de huiszoeking bedoelde persoon

Les indications que contient l'ordonnance de perquisition doivent permettre à la personne visée par la perquisition de disposer d'une information suffisante sur les poursuites se trouvant à l'origine de l'opération, pour lui permettre d'en contrôler la légalité (1). (1) Cass., 11 janvier 2006, RG P.05.1371.F, Pas., 2006, n° 29.

JUGE D'INSTRUCTION - Perquisition - Mandat de perquisition - Délégation - Ordonnance - Obligation de motivation - Informations données à la personne visée par la perquisition

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Huiszoeking - Bevel tot huiszoeking - Opdracht - Beschikking - Motiveringsplicht - Informatie verstrekt aan de in de huiszoeking bedoelde persoon

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Perquisition - Mandat de perquisition - Délégation - Ordonnance - Obligation de motivation - Informations données à la personne visée par la perquisition

De beschikking tot huiszoeking is met redenen omkleed als het misdrijf dat men op het oog heeft alsook de plaats en het voorwerp van de huiszoeking zijn vermeld, zodat de officier van gerechtelijke politie die belast is met de uitvoering van de opdracht over de nodige gegevens beschikt om uit te maken op welk misdrijf het onderzoek betrekking heeft en welke de nuttige opsporingen en inbeslagnemingen zijn die hij dienaangaande kan verrichten, zonder de grenzen van het gerechtelijk onderzoek en van zijn opdracht te overschrijden (1). (1) Cass., 11 jan. 2006, AR P.05.1371.F, AC, 2006, nr 29.

L'exigence de motivation d'une ordonnance de perquisition est remplie par l'indication du délit visé ainsi que du lieu et de l'objet de la perquisition, de manière à ce que l'officier de police judiciaire chargé d'effectuer le devoir dispose des éléments nécessaires pour lui permettre de savoir sur quelle infraction porte l'instruction et quelles sont les recherches et saisies utiles auxquelles il peut procéder à cet égard sans sortir des limites de l'instruction judiciaire et de sa délégation (1). (1) Cass., 11 janvier 2006, RG P.05.1371.F, Pas., 2006, n° 29.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Huiszoeking - Bevel tot huiszoeking - Opdracht - Beschikking - Motiveringsplicht - Vermelding van het misdrijf, de plaats en het voorwerp van de huiszoeking

ONDERZOEKSRECHTER - Huiszoeking - Bevel tot huiszoeking - Opdracht - Beschikking - Motiveringsplicht - Vermelding van het misdrijf, de plaats en het voorwerp van de huiszoeking

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Perquisition - Mandat de perquisition - Délégation - Ordonnance - Obligation de motivation - Indication du délit, du lieu et de l'objet de la perquisition

JUGE D'INSTRUCTION - Perquisition - Mandat de perquisition - Délégation - Ordonnance - Obligation de motivation - Indication du délit, du lieu et de l'objet de la perquisition

Wanneer een huiszoeking regelmatig wordt bevolen en uitgevoerd voor het onderzoek van een bepaald misdrijf, zijn de vaststellingen en inbeslagnemingen wettig, ook als zij andere misdrijven betreffen waarvoor geen onderzoek is geopend (1). (1) H.-D. BOSLY, D. VANDERMEERSCH en M.-A. BEERNAERT, Droit de la procédure pénale, Brussel, Die Keure, 2008, p. 751.

Lorsqu'une perquisition est régulièrement ordonnée et exécutée pour la recherche d'une infraction déterminée, les constatations et saisies sont légales même si elles concernent d'autres infractions pour lesquelles aucune instruction n'est ouverte (1). (1) H.-D. BOSLY, D. VANDERMEERSCH et M.-A. BEERNAERT, Droit de la procédure pénale, Bruxelles, La Charte, 2008, p. 751.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Huiszoeking - Bevel tot huiszoeking - Regelmatige uitvoering - Vaststellingen en inbeslagnemingen betreffende een ander misdrijf - Regelmatigheid

ONDERZOEKSRECHTER - Huiszoeking - Bevel tot huiszoeking - Regelmatige uitvoering - Vaststellingen en inbeslagnemingen betreffende een ander misdrijf - Regelmatigheid

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Perquisition - Mandat de perquisition - Exécution régulière - Constatations et saisies relatives à une autre infraction - Régularité

JUGE D'INSTRUCTION - Perquisition - Mandat de perquisition - Exécution régulière - Constatations et saisies relatives à une autre infraction - Régularité

P.09.0583.N 5 mei 2009 AC nr. 294

De verklaring van cassatieberoep van de veroordeelde tegen een beslissing van de strafuitvoeringsrechtbank moet door een advocaat worden ondertekend.

La déclaration de recours en cassation formé par le condamné contre une décision rendue par le tribunal de l'application des peines, doit être signée par un avocat.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Strafuitvoeringsrechtbank - Cassatieberoep door veroordeelde - Vorm

- Art. 97, § 1, tweede lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

STRAFUITVOERING - Strafuitvoeringsrechtbank - Cassatieberoep door veroordeelde - Vorm

- Art. 97, § 1, tweede lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Tribunal de l'application des peines - Pourvoi en cassation par le condamné - Forme

- Art. 97, § 1er, al. 2 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Pourvoi en cassation par le condamné - Forme

- Art. 97, § 1er, al. 2 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté

het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

P.09.0586.N 2 juni 2009 AC nr. 367

Het door artikel 18, eerste lid, Wet Bescherming Maatschappij bedoelde plaatsbezoek beoogt de mogelijkheid voor de commissie om zich te gaan vergewissen van de toestand van de geïnterneerde, zulks met het oog op een eventuele invrijheidstelling; dit heeft niets uitstaande met een controle op de opsluitingomstandigheden van de geïnterneerde.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Commissie tot bescherming van de maatschappij - Bevoegdheid - Bezoek van de plaats van de internering - Doel

- Art. 18, eerste lid Wet Bescherming Maatschappij

La visite du lieu visée à l'article 18, alinéa 1er, de la loi du 1er juillet 1964 de défense sociale à l'égard des anormaux, des délinquants d'habitude et des auteurs de certains délits sexuels, tend à permettre à la Commission de se tenir informée de l'état de l'interné, et ce en vue d'une éventuelle mise en liberté; cette disposition ne vise point le contrôle quant aux conditions d'enfermement de l'interné.

DEFENSE SOCIALE - Commission de défense sociale - Compétence - Visite du lieu de l'internement - Objectif

- Art. 18, al. 1er L. du 1er juillet 1964

Tegen de beslissingen van de commissie en de Hoge Commissie tot bescherming van de maatschappij betreffende de tenuitvoerleggingen van de beschikkingen tot internering staat geen hoger beroep of cassatieberoep open (1). (1) Zie: Cass., 6 sept. 1983, AR 8217, AC, 1983-1984, nr 7; Cass., 13 sept. 1983, AR 8241, AC, 1983-1984, nr 23 met noot B.J.B.; Cass., 2 okt. 1984, AR 9113, AC, 1984-1985, nr 84; Cass., 2 juni 2009, AR P.09.0735.N, AC, 2009, nr ...

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Commissie tot bescherming van de maatschappij - Allerlei - Beslissing betreffende de tenuitvoerlegging van de beschikking tot internering - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

- Artt. 14 tot 17 Wet Bescherming Maatschappij

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Hoge commissie - Beslissing betreffende de tenuitvoerlegging van de beschikking tot internering - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Artt. 14 tot 17 Wet Bescherming Maatschappij

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Strafvordering - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Hoge Commissie tot Bescherming van de Maatschappij - Beslissing betreffende de tenuitvoerlegging van de beschikking tot internering - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Artt. 14 tot 17 Wet Bescherming Maatschappij

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Commissie tot Bescherming van de Maatschappij - Beslissing betreffende de tenuitvoerlegging van de beschikking tot internering - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

- Artt. 14 tot 17 Wet Bescherming Maatschappij

Les décisions de la Commission et de la Commission Supérieure de Défense Sociale concernant l'exécution des ordonnances d'internement ne sont pas susceptibles d'un pourvoi en cassation, ni d'un appel (1). (1) Voir Cass., 6 septembre 1983, RG 8217, Pas., 1984, n° 7; Cass., 13 septembre 1983, RG 8241, Pas., 1984, n° 23 avec note B.J.B.; Cass., 2 octobre 1984, RG 9113, Pas., 1985, n° 84; Cass., 2 juin 2009, RG P.09.0735.N, Pas., 2009, n° ...

DEFENSE SOCIALE - Commission de défense sociale - Divers - Décision concernant l'exécution de l'ordonnance d'internement - Appel - Recevabilité

- Art. 14 à 17 L. du 1er juillet 1964

DEFENSE SOCIALE - Commission superieure - Décision concernant l'exécution de l'ordonnance d'internement - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 14 à 17 L. du 1er juillet 1964

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Décisions contre lesquelles on ne peut pas se pourvoir en raison de leur nature - Commission Supérieure de Défense Sociale - Décision concernant l'exécution de l'ordonnance d'internement - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 14 à 17 L. du 1er juillet 1964

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Commission de Défense Sociale - Décision concernant l'exécution de l'ordonnance d'internement - Appel - Recevabilité

- Art. 14 à 17 L. du 1er juillet 1964

P.09.0597.F 30 september 2009 AC nr. 536

Wanneer tussen twee partijen geen geding is aangegaan voor de eerste rechter, kan één van hen, voor de eerste maal in hoger beroep, tegen de andere geen vordering tot vrijwaring of tot veroordeling instellen (1). (1) Zie Cass., 11 jan. 2001, AR C.99.0388.F, AC, 2001, nr 18; Cass., 29 okt. 2004, AR C.02.0406.N, AC, 2004, nr 517; Cass., 16 dec. 2004, AR C.02.0212.N-C.02.0251.N, AC, 2004, nr 614.

TUSSENKOMST - Strafgerecht - Verzekeraar - Vrijwillige tussenkomst in hoger beroep - Vordering tot veroordeling van de benadeelde persoon - Vordering tot vrijwaring van de verzekerde - Ontvankelijkheid

- Art. 89, § 5 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

- Art. 812, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Strafgerecht - Verzekeraar - Vrijwillige tussenkomst in hoger beroep - Vordering tot veroordeling van de benadeelde persoon - Vordering tot vrijwaring van de verzekerde - Ontvankelijkheid

- Art. 89, § 5 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

- Art. 812, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

L'absence d'instance liée entre deux parties devant le premier juge exclut que l'une d'elles introduise contre l'autre, pour la première fois en degré d'appel, une demande en garantie ou de condamnation (1). (1) Voir Cass., 11 janvier 2001, RG C.99.0388.F, Pas., 2001, n° 18; 29 octobre 2004, RG C.02.0406.N, Pas., 2004, n° 517; 16 décembre 2004, RG C.02.0212.N - C.02.0251.N, Pas., 2004, n° 614.

INTERVENTION - Juridiction répressive - Assureur - Intervention volontaire en degré d'appel - Demande de condamnation de la personne lésée - Demande en garantie de l'assuré - Recevabilité

- Art. 89, § 5 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

- Art. 812, al. 2 Code judiciaire

DEMANDE EN JUSTICE - Juridiction répressive - Assureur - Intervention volontaire en degré d'appel - Demande de condamnation de la personne lésée - Demande en garantie de l'assuré - Recevabilité

- Art. 89, § 5 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

- Art. 812, al. 2 Code judiciaire

P.09.0605.F 20 mei 2009 AC nr. 333

Aan de rechtszitting over de door het parket gevorderde beschermende maatregelen moet niet noodzakelijk een voorbereidende fase voorafgaan; het maatschappelijk onderzoek verliest dus zijn facultatief karakter niet omdat de door het parket gevorderde beschermingsmaatregel een ontzetting uit de ouderlijke macht is.

JEUGDBESCHERMING - Gerechtelijke bescherming - Ouders - Maatregelen - Ouderlijk gezag - Ontzetting - Maatschappelijk onderzoek - Facultatief karakter

- Artt. 32 en 50, tweede lid Wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

L'audience portant sur les mesures protectionnelles demandées par le parquet en matière de protection de la jeunesse ne doit pas être précédée obligatoirement d'une phase préparatoire; l'étude sociale ne perd dès lors pas son caractère facultatif du fait que la mesure protectionnelle demandée par le parquet est une déchéance de l'autorité parentale.

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Protection judiciaire - Parents - Mesures - Autorité parentale - Déchéance - Etude sociale - Caractère facultatif

- Art. 32 et 50, al. 2 L. du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse

---

P.09.0607.N 26 mei 2009 AC nr. 348

Wanneer onderzoekers verdenkingen hebben van misdrijven en in dat verband bij een telefoonoperator vernomen hebben dat telefoonnummers waarvan zij de titularissen kenden, steeds actief zijn, zonder evenwel inlichtingen op te vragen betreffende het telefoonverkeer of oproepgegevens houdt dergelijke informatie geen verband met het privé-leven en levert geen schending op van de artikelen 8, E.V.R.M. en 22, Grondwet.

GRONDWET - Art. 22 - Eerbiediging van het privé-leven - Onderzoek in strafzaken - Inlichtingen bij telefoonoperator - Draagwijdte

Lorsque les enquêteurs suspectent des infractions et apprennent à cet égard d'un opérateur téléphonique que des numéros de téléphone dont ils connaissaient les titulaires sont toujours actifs, sans cependant demander des informations quant aux échanges téléphoniques ou aux éléments d'appel, de telles informations ne concernent pas la vie privée et ne donnent pas lieu à la violation des articles 8 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et 22 de la Constitution.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 22 - Respect de la vie privée - Instruction en matière répressive - Informations recueillies auprès de l'opérateur téléphonique - Portée

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Eerbiediging van het privé-leven - Inlichtingen bij telefoonoperator - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Eerbiediging van het privé-leven - Onderzoek in strafzaken - Inlichtingen bij telefoonoperator - Draagwijdte

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Respect de la vie privée - Informations recueillies auprès de l'opérateur téléphonique - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Respect de la vie privée - Instruction en matière répressive - Informations recueillies auprès de l'opérateur téléphonique - Portée

---

P.09.0608.F 16 september 2009 AC nr. 504

De onherroepelijke beslissingen die op de strafvordering over de grond van de zaak zijn gewezen, hebben gezag van gewijsde ten aanzien van degenen die partij waren in het strafproces; dat gezag strekt zich uit tot alle bestanddelen waartegen die partijen hun verweermiddelen hebben kunnen aanvoeren en waarover noodzakelijk en zeker door het strafgerecht uitspraak is gedaan betreffende de aan de beklaagde tenlastegelegde feiten.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Strafvordering - Onherroepelijke beslissing

- Art. 2 Gerechtelijk Wetboek

Les décisions irrévocables rendues au fond sur l'action publique sont revêtues de l'autorité de la chose jugée à l'égard de ceux qui ont été parties au procès; cette autorité s'attache à tous les éléments à l'égard desquels ces parties ont pu faire valoir leurs moyens de défense et qui ont été certainement et nécessairement jugés par la juridiction répressive, concernant les faits mis à charge du prévenu.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Action publique - Décision irrévocable

- Art. 2 Code judiciaire

De strafrechter, die alleen kennisneemt van de burgerlijke belangen en in afwezigheid van het openbaar ministerie zitting houdt, hoeft het vonnis niet in aanwezigheid van laatstgenoemde uit te spreken.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Vonnis - Uitspraak - Openbaar ministerie - Aanwezigheid

- Art. 782bis Gerechtelijk Wetboek

Lorsque le juge pénal, saisi uniquement des intérêts civils, siège hors la présence du ministère public, il n'est pas requis que le jugement soit prononcé en présence de ce dernier.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action civile - Jugement - Prononciation - Ministère public - Présence

- Art. 782bis Code judiciaire

P.09.0615.N 5 mei 2009 AC nr. 295

Het onderzoeksgerecht dat beslist over de voorlopige hechtenis, moet onder meer nagaan of op het ogenblik van zijn uitspraak er ten laste van de aangehoudene nog steeds aanwijzingen van schuld bestaan; wanneer die aanwijzingen van schuld worden afgeleid uit een bewijsverkrijging waarvan de regelmatigheid wordt betwist, is het onderzoeksgerecht slechts gehouden tot een prima facie onderzoek van de regelmatigheid van de bewijsverkrijging (1). (1) Cass., 20 feb. 2001, AR P.01.0235.N, AC, 2001, nr 106 en de noot 3; Cass., 11 feb. 2004, AR P.04.0203.F, AC, 2004, nr 74.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Handhaving voorlopige hechtenis - Aanwijzingen van schuld - Regelmatigheid van bewijsverkrijging - Betwisting - Prima facie onderzoek

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Aanwijzingen van schuld - Regelmatigheid van bewijsverkrijging - Betwisting - Onderzoeksgerecht - Prima facie onderzoek

La juridiction d'instruction décidant de la détention préventive, est notamment tenue d'examiner si, au moment de sa décision, il existe toujours des indices de culpabilité à charge du détenu; lorsque ces indices de culpabilité sont déduits d'une obtention de la preuve dont la régularité est contestée, la juridiction d'instruction n'est tenue qu'à un examen prima facie de la régularité de l'obtention de la preuve (1). (1) Cass., 20 février 2001, RG P.01.0235.N, Pas., 2001, n° 106 et la note 3; Cass., 11 février 2004, RG P.04.0203.N, Pas., 2004, n° 74.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Maintien de la détention préventive - Indices de culpabilité - Régularité de l'obtention de la preuve - Contestation - Examen prima facie

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Indices de culpabilité - Régularité de l'obtention de la preuve - Contestation - Juridiction d'instruction - Examen prima facie

---

Krachtens artikel 23ter, Taalwet Gerechtszaken, kan de veroordeelde, ingeval hij gedetineerd is in een gevangenis in een ander taalgebied dan dat van het strafgerecht dat hem had veroordeeld, de strafuitvoeringsrechtbank aanwijzen die zijn dossier zal behandelen; deze bepaling, die erop gericht is om de zaak te doen behandelen door een rechtbank waarvan de veroordeelde de taal kent, bepaalt geen termijn of bijzondere regel voor de te zijnen gunste ingestelde keuze.

STRAFUITVOERING - Ontvankelijkheid - Taalgebruik - Strafuitvoeringsrechtbank - Verzoek tot taalwijziging - Termijn om het verzoek in te dienen

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Strafuitvoering - Strafuitvoeringsrechtbank - Verzoek tot taalwijziging - Ontvankelijkheid - Termijn om het verzoek in te dienen

En vertu de l'article 23ter de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, si le condamné est détenu dans une prison d'une région linguistique autre que celle de la juridiction pénale qui l'avait condamné, il peut désigner le tribunal de l'application des peines qui traitera son dossier; cette disposition, qui tend à faire juger la cause par un tribunal dont le condamné connaît la langue, ne prévoit aucun délai ni aucune modalité particulière pour le choix qu'il instaure en sa faveur.

APPLICATION DES PEINES - Recevabilité - Emploi des langues - Tribunal de l'application des peines - Demande de changement de langue - Délai pour l'introduction de la demande

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En première instance - Matière répressive - Application des peines - Tribunal de l'application des peines - Demande de changement de langue - Recevabilité - Délai pour l'introduction de la demande

---

P.09.0622.N 6 oktober 2009 AC nr. 557

De appelrechter moet op het enkele hoger beroep van de tot betaling veroordeelde vrijwillig tussengekomen partij over die veroordeling oordelen en hij moet onderzoeken of het feit dat ten laste van de beklaagde werd gelegd al dan niet bewezen is, ook wanneer de eerste rechter hem heeft veroordeeld en tegen die veroordeling geen hoger beroep is ingesteld, en of dat misdrijf oorzaak is van de schade waarvoor van de vrijwillig tussengekomen partij vergoeding wordt gevorderd; de appelrechter die aldus oordeelt dat, niettegenstaande zijn strafrechtelijke veroordeling, de oorspronkelijke beklaagde geen fout heeft begaan, schendt artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering niet, noch miskent hij het gezag van het strafrechtelijk gewijsde (1). (1) Zie Cass., 19 sept. 2001, AR P.01.0535.F, A.C., 2001, nr. 472; Cass., 11 dec. 2001, AR P.00.0666.N, A.C., 2001, nr. 691; Cass., 24 jan. 2006, AR P.05.1438.N, A.C., 2006, nr. 51; DECLERCQ R., Beginselen van Strafrechtspleging, 4de Ed. 2007, p. 1262, nr. 2932.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Veroordeling van de beklaagde in eerste aanleg - Veroordeling van de verzekeraar van de beklaagde als vrijwillig tussengekomen partij - Enkel hoger beroep vanwege de vrijwillig tussengekomen partij - Opdracht van de rechter

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Veroordeling van de beklaagde in eerste aanleg - Veroordeling van de verzekeraar van de beklaagde als vrijwillig tussengekomen partij - Enkel hoger beroep vanwege de vrijwillig tussengekomen partij - Opdracht van de rechter

Le juge d'appel est tenu de statuer sur la condamnation au paiement de la partie intervenue volontairement sur l'appel interjeté par cette seule partie et il doit examiner si le fait mis à charge du prévenu a été prouvé ou pas, même si le premier juge l'a condamné et que cette condamnation n'a pas été frappée d'appel et il doit également examiner si cette infraction est la cause du dommage pour lequel des dommages-intérêts sont réclamés à la partie intervenue volontairement; en décidant ainsi que, nonobstant sa condamnation pénale, le prévenu originaire n'a pas commis de faute, le juge d'appel n'a pas violé l'article 4 de la loi du 17 avril 1878 contenant le Titre préliminaire du Code de procédure pénale, ni l'autorité de la chose jugée en matière pénale (1). (1) Voir Cass., 19 septembre 2001, RG P.01.0535.F, Pas., 2001, n° 472; Cass., 11 décembre 2001, RG P.00.0666.N, Pas., 2001, n° 691; Cass., 24 janvier 2006, RG P.05.1438.N, Pas., 2006, n° 51; DECLERCQ R., Beginselen van Strafrechtspleging, 4ème éd. 2007, p. 1262, n° 2932.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Condamnation du prévenu en première instance - Condamnation de l'assureur du prévenu en tant que partie intervenue volontairement - Appel interjeté par la seule partie intervenue volontairement - Mission du juge

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Condamnation du prévenu en première instance - Condamnation de l'assureur du prévenu en tant que partie intervenue volontairement - Appel interjeté par la seule partie intervenue volontairement - Mission du juge

---

Wanneer alleen de verzekeraar, als vrijwillig tussengekomen partij, in hoger beroep komt van een beslissing waarbij hij samen met de verzekerde ten aanzien van de burgerlijke partij is veroordeeld, moet de appelrechter de aansprakelijkheid van de verzekerde beoordelen.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Veroordeling van de beklaagde in eerste aanleg - Veroordeling van de verzekeraar van de beklaagde als vrijwillig tussengekomen partij - Enkel hoger beroep vanwege de vrijwillig tussengekomen partij - Opdracht van de rechter

Lorsque seul l'assureur, en tant que partie intervenue volontairement, interjette appel d'une décision le condamnant avec l'assuré à l'égard de la partie civile, le juge d'appel est tenu d'apprécier la responsabilité de l'assuré.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Condamnation du prévenu en première instance - Condamnation de l'assureur du prévenu en tant que partie intervenue volontairement - Appel interjeté par la seule partie intervenue volontairement - Mission du juge

---

P.09.0624.N 6 oktober 2009 AC nr. 558

Uit de context van artikel 369, 11°, 11°bis en 12° van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur in de versie van vóór de wet van 27 april 2007, blijkt dat kleinhandelaar in de zin van artikel 369, 11°bis, van deze wet, elke natuurlijke persoon of rechtspersoon is die handelsmatig goederen levert aan andere natuurlijke of rechtspersonen die deze zelf verbruiken of ze doorleveren aan een klant die ze zal verbruiken; dat de klant aan wie die goederen werden doorgeleverd deze als reclameartikelen kosteloos onder zijn klanten verdeelt, doet daaraan niet af (1). (1) Zie Cass., 4 april 2006, AR P.05.1607.N, AC, 2006, nr. 193; Cass., 24 okt. 2007, AR P.07.0535.F, AC, 2007, nr. 500.

MILIEURECHT - Milieutaks - Wet van 16 juli 1993 in de versie van vóór de wet van 27 april 2007 - Artikel 369, 11°bis - Aan milieutaks onderworpen geoderen - Doorlevering aan een klant die de goederen kosteloos als reclameartikel verdeelt - Toepasselijkheid

MILIEURECHT - Milieutaks - Wet van 16 juli 1993 in de versie van vóór de wet van 27 april 2007 - Artikel 369, 11°bis - Kleinhandelaar

Il ressort du contexte de l'article 369, 11°, 11°bis et 12°, de la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'Etat, dans sa version antérieure à la Loi-programme du 27 avril 2007, qu'au sens de l'article 369, 11°bis, de cette loi, le détaillant est toute personne physique ou morale qui livre des produits de manière commerciale à d'autres personnes physiques ou morales qui les consomment ou qui les transmettent à un client qui va les consommer; le fait que le client auquel les produits ont été remis les distribue gratuitement parmi ses clients en tant qu'articles promotionnels, n'y change rien (1). (1) Voir Cass., 4 avril 2006, RG P.05.1607.N, Pas., 2006, n° 193; Cass., 24 octobre 2007, RG P.07.0535.F, Pas., 2007, n° 500.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABLISSEMENTS DANGEREUX ET INSALUBRES - Ecotaxe - Loi du 16 juillet 1993 dans sa version avant la loi du 27 avril 2007 - Article 369, 11°bis - Produits soumis à écotaxe - Remise à un client distribuant les produits gratuitement en tant qu'articles promotionnels - Applicabilité

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABLISSEMENTS DANGEREUX ET INSALUBRES - Ecotaxe - Loi du 16 juillet 1993 dans sa version avant la loi du 27 avril 2007 - Article 369, 11°bis - Détaillant

---

P.09.0627.F 16 december 2009 AC nr. 752

Naar luid van artikel 2, 21°, decreet Waalse Gewest van 27 juni 1996 betreffende de afvalstoffen, moet iedereen die afvalstoffen in bezit heeft of er een wettelijke controle op uitoefent, beschouwd worden als iemand die houder ervan is; hij die daadwerkelijk de controle over de afvalstoffen heeft, eventueel louter omdat hij houder is van een recht op de site waar deze zijn opgeslagen, dient als houder te worden beschouwd.

MILIEURECHT - Afvalstoffen - Waals Gewest - Houder van afvalstoffen

Au terme de l'article 2, 21°, du décret de la Région wallonne du 27 juin 1996 relatif aux déchets, toute personne en possession des déchets ou les contrôlant légalement, doit être considérée comme une personne qui les détient; il y a lieu de considérer comme détenteur celui qui a la maîtrise effective des déchets, éventuellement par le simple fait qu'il est titulaire d'un droit sur le site où ils sont entreposés.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABLISSEMENTS DANGEREUX ET INSALUBRES - Déchets - Région wallonne - Personne détentrice des déchets

---

Het gezag van gewijsde in strafzaken strekt zich uit tot wat de rechter ten gronde over het voorwerp van de strafvordering heeft beslist; de vervolgingen die tegen een beklaagde zijn ingesteld kunnen niet onontvankelijk worden verklaard op grond van het door hem aangevoerde vroegere vonnis dat geen uitspraak doet over een hem ten laste gelegd misdrijf (1). (1) H.-D. Bosly, D. Vandermeersch en M.-A. Beernaert, Droit de la procédure pénale, Brussel, Die Keure, 2008, p. 284-285.

STRAFVORDERING - Ontvankelijkheid - Gezag van gewijsde - Vroegere beslissing die geen uitspraak doet over een aan de beklaagde ten laste gelegd misdrijf

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Ontvankelijkheid van de strafvordering - Vroegere beslissing die geen uitspraak doet over een aan de beklaagde ten laste gelegd misdrijf

L'autorité de la chose jugée en matière pénale s'attache à ce que le juge a décidé au fond sur l'objet de l'action publique; les poursuites mues contre un prévenu ne peuvent pas être déclarées irrecevables sur la base d'un jugement antérieur qui ne statue pas sur une infraction mise à sa charge (1). (1) H.-D. Bosly, D. Vandermeersch et M.-A. Beernaert, Droit de la procédure pénale, Bruxelles, La Charte, 2008, p. 284-285.

ACTION PUBLIQUE - Recevabilité - Autorité de chose jugée - Décision antérieure ne statuant pas sur une infraction mise à charge du prévenu

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Recevabilité de l'action publique - Décision antérieure ne statuant pas sur une infraction mise à charge du prévenu

---

P.09.0641.F 10 juni 2009 AC nr. 393

Uit artikel 1, 4°, wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize of huiszoeking mag worden verricht, alsook uit artikel 27 wet 5 aug. 1992 op het politieambt, blijkt dat de politie zonder bevel tot huiszoeking en zonder toestemming van de bewoner, in een niet voor het publiek toegankelijke plaats mag binnengaan, wanneer een oproep vanuit die plaats een gevaar meldt dat op geen andere wijze kan worden afgewend dan met een onmiddellijke tussenkomst van de agenten ter plaatse; de rechtstreekse toegang van de politie tot een privé-woning van waaruit een noodoproep uitgaat, is niet onderworpen aan de identificatie en de instemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats en evenmin aan opzoekingen om vast te stellen of de oproeper dat genot heeft.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Opsporingen ten huize en huiszoekingen - Privé-woning - Oproep vanuit de woning - Toegang van de politie tot de woning

WOONPLAATS - Opsporingsonderzoek en gerechtelijk onderzoek in strafzaken - Opsporingen ten huize en huiszoekingen - Privé-woning - Oproep vanuit de woning - Toegang van de politie tot de woning

Il résulte de l'article 1er, 4°, de la loi du 7 juin 1969 fixant le temps pendant lequel il ne peut être procédé à des perquisitions ou visites domiciliaires, ainsi que de l'article 27 de la loi du 5 août 1962 sur la fonction de police, que la police peut pénétrer sans mandat de perquisition et sans le consentement de l'habitant dans un lieu non ouvert au public lorsqu'un appel émanant de ce lieu signale un danger ne pouvant être écarté que par une intervention immédiate des agents sur place; l'accès immédiat de la police dans un lieu privé d'où émane un appel au secours n'est subordonné ni à l'identification et au consentement de la personne ayant la jouissance effective du lieu ni à la mise en œuvre de recherches pour déterminer si l'appelant dispose de cette jouissance.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Visites domiciliaires et perquisitions - Lieu privé - Appel venant des lieux - Accès de la police aux lieux

DOMICILE - Information et instruction en matière répressive - Visites domiciliaires et perquisitions - Lieu privé - Appel venant des lieux - Accès de la police aux lieux

---

P.09.0655.N 10 november 2009 AC nr. 650

Voor de toepassing van artikel 35, § 4, vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet, dat bepaalt dat de borgsom toegewezen wordt aan de Staat zodra gebleken is dat de verdachte of de veroordeelde zonder wettige reden van verschoning niet verschenen is bij enige proceshandeling of ter tenuitvoerlegging van het vonnis, is het noodzakelijk maar voldoende dat, in toepassing van artikel 35, § 4, laatste lid, van deze wet, op vordering van het openbaar ministerie de niet-verschijning van de veroordeelde ter tenuitvoerlegging van het vonnis wordt vastgesteld door de rechtbank die de veroordeling heeft uitgesproken; het feit dat de vordering van het openbaar ministerie werd ingesteld na een eerdere dagvaarding tot teruggave van de borgsom door derden die deze borgsom betaalden, doet hieraan geen afbreuk.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Borgsom - Veroordeelde die zonder wettige reden van verschoning niet verschenen is ter tenuitvoerlegging van het vonnis - Toewijzing van de borgsom aan de Staat

L'application de l'article 35, § 4, alinéa 5, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, qui prévoit que le cautionnement est attribué à l'Etat dès que l'inculpé, sans motif légitime d'excuse, est resté en défaut de se présenter à un acte quelconque de la procédure ou pour l'exécution du jugement, requiert à titre nécessaire mais suffisant l'application de l'article 35, § 4, dernier alinéa, de ladite loi, selon lequel le défaut, par le condamné, de se présenter pour l'exécution du jugement est constaté, sur les réquisitions du ministère public, par le tribunal qui a prononcé la condamnation; le fait que les réquisitions du ministère public soient postérieures à la citation en restitution du cautionnement par des tiers qui l'ont versé n'y fait pas obstacle.

DETENTION PREVENTIVE - (Mise en) liberté sous conditions - Cautionnement - Condamné en défaut de se présenter pour l'exécution du jugement sans motif légitime d'excuse - Attribution du cautionnement à l'Etat

---

P.09.0659.N 15 september 2009 AC nr. 502

Onder de in de artikelen 1017, eerste lid, en 1018, Gerechtelijk Wetboek vermelde kosten zijn de kosten vermeld in artikel 222, § 4 AWDA niet begrepen.

DOUANE EN ACCIJNZEN - In beslag genomen vervoermiddelen - Geen verbeurdverklaring - Kosten verbonden aan de inbeslagneming, bewaring en behoud van in beslag genomen vervoermiddelen - Artikelen 1017, eerste lid en 1018, Gerechtelijk Wetboek - Toepasselijkheid

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Allerlei - Artikelen 1017, eerste lid en 1018, Gerechtelijk Wetboek

Les dépens mentionnés aux articles 1017, alinéa 1er et 1018 du Code judiciaire ne comprennent pas les coûts prévus à l'article 222, § 4, de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises.

DOUANES ET ACCISES - Moyens de transport saisis - Pas de confiscation - Coûts associés à la saisie, à la conservation et au maintien en état des moyens de transport saisis - Articles 1017, al. 1er et 1018 du Code judiciaire - Applicabilité

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Divers - Articles 1017, al. 1er et 1018 du Code judiciaire

---

Onder de in de artikelen 1017, eerste lid, en 1018, Gerechtelijk Wetboek vermelde kosten zijn de kosten vermeld in artikel 222, § 4 AWDA niet begrepen..

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Allerlei - Douane en accijnzen - Kosten verbonden aan de inbeslagneming, bewaring en behoud van in beslag genomen vervoermiddelen - Artikelen 1017, eerste lid en 1018, Gerechtelijk Wetboek - Toepasselijkheid

Les dépens mentionnés aux articles 1017, alinéa 1er et 1018 du Code judiciaire ne comprennent pas les coûts prévus à l'article 222, § 4, de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Divers - Douanes et accises - Coûts associés à la saisie, à la conservation et au maintien en état des moyens de transport saisis - Articles 1017, al. 1er et 1018 du Code judiciaire - Applicabilité

P.09.0663.N 17 november 2009 AC nr. 669

De valse verklaring, afgelegd door een particulier, op schrift gesteld door de rechter en zijn griffier en vervolgens door de particulier ondertekend, kan een valsheid in een authentiek geschrift opleveren in de zin van artikel 196 Strafwetboek; het feit dat het genoteerde overeenstemt met het verklaarde, doet hieraan geen afbreuk, net zo min als het feit dat het loutere afleggen van een valse verklaring strafbaar wordt gesteld door een specifiek wetsartikel.

VALSE NAAM - Vals getuigenis in burgerlijke zaken - Valsheid in een authentiek geschrift

- Artt. 915, 934, 935, 939, 948, 949 en 950 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 196 en 220 Strafwetboek

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Vals getuigenis in burgerlijke zaken - Valsheid in een authentiek geschrift

- Artt. 915, 934, 935, 939, 948, 949 en 950 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 196 en 220 Strafwetboek

La fausse déclaration déposée par un particulier, consignée par écrit par le juge et son greffier et signée par la suite par le particulier, peut constituer un faux en écritures authentiques au sens de l'article 196 du Code pénal; le fait que l'annotation corresponde à la déclaration n'y change rien, ni davantage le fait que le simple dépôt d'une fausse déclaration soit puni par un article de loi spécifique.

FAUX TEMOIGNAGE - Faux témoignage en matière civile - Faux en écritures authentiques

- Art. 915, 934, 935, 939, 948, 949 et 950 Code judiciaire

- Art. 196 et 220 Code pénal

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux témoignage en matière civile - Faux en écritures authentiques

- Art. 915, 934, 935, 939, 948, 949 et 950 Code judiciaire

- Art. 196 et 220 Code pénal

Het valselijk opmaken van overeenkomsten, beschikkingen, verbintenissen of schuldbevrijdingen, als bedoeld in artikel 196 Strafwetboek, viseert niet alleen het onwaarachtig noteren maar ook het noteren van een onwaarheid.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Valselijk opmaken van overeenkomsten, beschikkingen, verbintenissen of schuldbevrijdingen

- Art. 196 Strafwetboek

La rédaction de fausses conventions, dispositions, obligations ou décharges visées à l'article 196 du Code pénal, vise non seulement la fausse notation que la notation d'un faux.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux par fabrication de conventions, dispositions, obligations ou décharges

- Art. 196 Code pénal

P.09.0665.N 26 mei 2009 AC nr. 349

Overeenkomstig artikel 235ter, § 6, Wetboek van Strafvordering moet beroep in cassatie tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat controle uitoefent over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie, worden ingesteld binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag waarop het arrest is uitgesproken; wanneer echter een van de inverdenkinggestelden van zijn vrijheid is beroofd, moet het beroep in cassatie worden ingesteld binnen een termijn van vierentwintig uren, die ten aanzien van het openbaar ministerie en elk van de partijen, begint te lopen vanaf de dag waarop het arrest is uitgesproken (1). (1) Art. 235ter, § 6, Wetboek van Strafvordering, zoals hersteld door artikel 4, Wet 16 jan. 2009 tot wijziging van de artikelen 189ter, 235ter, 335bis en 416 van het Wetboek van Strafvordering (B.S. 16 jan. 2009, Ed. 2, 2764).

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Duur, begin en einde - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Cassatieberoep

Conformément à l'article 235ter, § 6, du Code d'instruction criminelle, le pourvoi en cassation contre un arrêt de la chambre des mises en accusation qui exerce le contrôle de la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration doit être introduit dans un délai de quinze jours qui prend cours à la date du prononcé de l'arrêt; toutefois, lorsqu'un des inculpés est privé de liberté, le pourvoi en cassation doit être introduit dans un délai de vingt-quatre heures qui prend cours, à l'égard du ministère public et de chacune des parties, à la date du prononcé de l'arrêt (1). (1) L'article 235ter, § 6, du Code d'instruction criminelle, tel que rétabli par l'article 4 de la loi du 16 janvier 2009 modifiant les articles 189ter, 235ter, 335bis et 416 du Code d'instruction criminelle (M.B. 16 janvier 2009, éd. 2, 2764).

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Durée, point de départ et fin - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Pourvoi en cassation

P.09.0669.F 23 september 2009 AC nr. 521

Uit geen enkele wetsbepaling volgt dat in geval van een collectief misdrijf, bestaande uit verschillende inbreuken als bedoeld in artikel 21bis, eerste lid, V.T.Sv., de verjaringstermijn van de strafvordering eerst zou beginnen te lopen vanaf de dag waarop het jongste slachtoffer de leeftijd van achttien jaar bereikt; zo, in de regel, de verjaringstermijn van een collectief misdrijf, ten aanzien van de gezamenlijke feiten, begint te lopen vanaf het laatste feit dat uit hetzelfde misdadig opzet voortvloeit, vereist het toezicht op de verjaring bijgevolg, in het geval van de voormelde inbreuken, dat de termijn wordt berekend met inachtneming van de leeftijd van ieder slachtoffer (1). (1) Zie Cass., 25 okt. 2006, AR P.06.0518.F, AC, 2006, nr. 511.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Termijnen - Aanvang - Collectief misdrijf - Misdrijven bedoeld in artikel 21bis, eerste lid, V.T.Sv. - Verschillende inbreuken en slachtoffers - Verschillende leeftijden

- Art. 21bis Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Il ne résulte d'aucune disposition légale qu'en cas de délit collectif composé de plusieurs infractions visées par l'article 21bis, alinéa 1er, du titre préliminaire du Code de procédure pénale, le délai de prescription de l'action publique ne commencerait à courir qu'à partir du jour où la plus jeune des victimes aurait atteint l'âge de dix-huit ans; si, en règle, le délai de prescription d'une infraction collective prend cours, à l'égard de l'ensemble des faits, à partir du dernier de ceux-ci qui procède de la même intention délictueuse, le contrôle de la prescription nécessite donc un calcul distinct en fonction de l'âge de chacune des victimes, lorsqu'il s'agit des infractions précitées (1). (1) Voir Cass., 25 octobre 2006, RG P.06.0518.F, Pas., 2006, n° 511.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Délais - Point de départ - Délit collectif - Infractions visées par l'article 21bis, alinéa 1er, du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Pluralité d'infractions et de victimes - Ages différents

- Art. 21bis L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

P.09.0691.F 3 juni 2009 AC nr. 372

Uitlevering kan niet worden toegestaan wanneer er ernstige redenen bestaan om aan te nemen dat het verzoek gedaan is met de bedoeling een persoon te vervolgen of te straffen op grond van zijn ras, godsdienst, nationaliteit of politieke gezindheid, dan wel dat de positie van de betrokkene om één van deze redenen ongunstig dreigt te worden beïnvloed; het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat weigert om de door het buitenlands rechtscollege tegen een dergelijke persoon uitgevaardigde bevelen tot aanhouding met het oog op uitlevering uitvoerbaar te verklaren, verantwoordt zijn beslissing naar recht wanneer het op grond van concrete gegevens oordeelt dat er ernstige redenen bestaan om aan te nemen dat de toestand van de persoon om wiens uitlevering wordt verzocht, ongunstig dreigt te worden beïnvloed door zijn politieke overtuiging (1). (1) Zie Cass., 29 juli 2008, AR P.08.0985.F, AC, 2008, nr 427.

UITLEVERING - Uitlevering gevraagd aan België - Voorwaarden - Non-discriminatieclausule - Buitenlands bevel tot aanhouding - Exequatur - Onderzoeksgerechten - Toezicht op de voorwaarden - Gegevens in concreto

- Art. 2bis, eerste lid Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

L'extradition ne peut être accordée s'il existe des raisons sérieuses de croire que la demande d'extradition a été présentée aux fins de poursuivre ou de punir une personne pour des considérations de race, de religion, de nationalité ou d'opinions politiques, ou que la situation de cette personne risque d'être aggravée pour l'une ou l'autre de ces raisons; justifie légalement sa décision de refuser de rendre exécutoires aux fins d'extradition les mandats d'arrêt décernés à charge de cette personne par la juridiction étrangère, l'arrêt de la chambre des mises en accusation qui, sur la base d'éléments in concreto, considère qu'il existe de sérieuses raisons d'admettre l'existence d'un risque que la situation de la personne dont l'extradition est réclamée, soit aggravée en raison de ses opinions politiques (1). (1) Voir Cass., 29 juillet 2008, RG P.08.0985.F, Pas., 2008, n° 427.

EXTRADITION - Extradition demandée à la Belgique - Conditions - Clause de non-discrimination - Mandat d'arrêt étranger - Exequatur - Juridictions d'instruction - Contrôle des conditions - Eléments in concreto

- Art. 2bis, al. 1er L. du 15 mars 1874 sur les extraditions

P.09.0701.N 22 december 2009 AC nr. 775

Conclusie van eerste advocaat-generaal DE SWAEF.

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring van artikel 433terdecies Strafwetboek - Bestraffing verschillend ten tijde van de feiten en ten tijde van het vonnis - Toepassing

STRAF - Samenloop - Meerdaadse - Zwaarste straf - Bepaling

STRAF - Zwaarste straf - Bepaling - Bestraffing verschillend ten tijde van de feiten en ten tijde van het vonnis - Toepassing

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Straf - Zwaarste straf - Bepaling - Bestraffing verschillend ten tijde van de feiten en ten tijde van het vonnis - Toepassing

Wanneer de feitenrechter de feiten bewezen verklaart op grond van de wettelijke bepalingen van toepassing ten tijde van het arrest, inzonderheid de artikelen 433decies, 433undecies en 433terdecies Strafwetboek, ingevoegd bij artikel 16 van de wet van 10 augustus 2005, waarbij de bij artikel 433undecies, 1°, Strafwetboek bepaalde hoofdgevangenisstraf minder zwaar is dan de ten tijde van het misdrijf in artikel 77bis, § 2, (oud) Vreemdelingenwet bepaalde hoofdgevangenisstraf in geval van de betrokken activiteit een gewoonte wordt gemaakt, dient de bestraffing in al zijn onderdelen te gebeuren met toepassing van de nieuwe wet, daarin begrepen de bijkomende straf van bijzondere verbeurdverklaring zoals bepaald in het nieuwe artikel 433terdecies Strafwetboek, thans verplicht gesteld zelfs in geval de zaken waarop zij betrekking heeft, niet het eigendom van de veroordeelde zijn (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring van artikel 433terdecies Strafwetboek - Bestraffing verschillend ten tijde van de feiten en ten tijde van het vonnis - Toepassing

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Straf - Zwaarste straf - Bepaling - Bestraffing verschillend ten tijde van de feiten en ten tijde van het vonnis - Toepassing

Conclusions du premier avocat général DE SWAEF.

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale prévue à l'article 433terdecies du Code pénal - Répression différente au temps des faits et au temps du jugement - Application

PEINE - Concours - Concours matériel - Peine la plus forte - Fixation

PEINE - Peine la plus forte - Fixation - Répression différente au temps des faits et au temps du jugement - Application

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Peine - Peine la plus forte - Fixation - Répression différente au temps des faits et au temps du jugement - Application

Lorsque le juge du fond déclare les faits établis sur la base des dispositions légales applicables au temps de l'arrêt, notamment les articles 433decies, 433undecies et 433terdecies du Code pénal, inséré par l'article 16 de la loi du 10 août 2005, la peine d'emprisonnement principale fixée à l'article 433undecies, 1°, du Code pénal, étant moins forte que la peine d'emprisonnement principale fixée au temps de l'infraction par l'article 77bis, § 2, (ancien) de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers lorsque l'activité concernée constitue une activité habituelle, la peine en toutes ses ramifications doit être appliquée selon la nouvelle loi, en ce compris la peine accessoire de la confiscation spéciale prévue au nouvel article 433terdecies du Code pénal, actuellement imposée même lorsque la propriété des choses sur lesquelles elle porte n'appartient pas au condamné (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale prévue à l'article 433terdecies du Code pénal - Répression différente au temps des faits et au temps du jugement - Application

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Peine - Peine la plus forte - Fixation - Répression différente au temps des faits et au temps du jugement - Application

Wanneer een beklaagde bij eenzelfde akte gelijktijdig vervolgd wordt wegens verschillende strafbare feiten waarvoor de bestraffing ten tijde van die feiten verschilt van deze ten tijde van het vonnis, moet de feitenrechter eerst voor elk feit afzonderlijk nagaan welke de minst zware straf is zoals bedoeld in artikel 2, tweede lid, Strafwetboek en nadien indien hij samenloop tussen die feiten vaststelt, welke van die straffen de zwaarste straf is, zoals bedoeld in artikel 65 Strafwetboek; voor het bepalen van de minst zware straf, zoals bedoeld in artikel 2, tweede lid, Strafwetboek met betrekking tot de toepassing van de strafwet in de tijd, worden in eerste instantie de hoofdgevangenisstraffen in aanmerking genomen en niet de bijkomende straffen (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

STRAF - Samenloop - Meerdaadse - Zwaarste straf - Bepaling

STRAF - Zwaarste straf - Bepaling - Bestraffing verschillend ten tijde van de feiten en ten tijde van het vonnis - Toepassing

Lorsqu'un prévenu est poursuivi concomitamment par un même acte du chef de plusieurs faits punissables dont la peine établie au temps de ces faits diffère de celle au temps du jugement, le juge du fond doit tout d'abord vérifier distinctement pour chaque fait quelle est la peine la moins forte, ainsi que le prévoit l'article 2, alinéa 2, du Code pénal et ensuite, s'il constate la connexité entre ces faits, quelle est la plus forte de ces peines, ainsi que le prévoit l'article 65 du Code pénal; pour déterminer la peine la moins forte, comme le prévoit l'article 2, alinéa 2, du Code pénal, concernant l'application de la loi pénale dans le temps, les peines d'emprisonnement principales sont prises en considération en premier lieu et non les peines accessoires (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

PEINE - Concours - Concours matériel - Peine la plus forte - Fixation

PEINE - Peine la plus forte - Fixation - Répression différente au temps des faits et au temps du jugement - Application

---

P.09.0709.F 30 september 2009 AC nr. 537

Aanranding van de eerbaarheid is een opzettelijk misdrijf; het veronderstelt dat de pleger de bij wet verboden handeling wil stellen, in de objectieve wetenschap dat deze immoreel of obsceen is; er wordt niet vereist dat de dader daarnaast gedreven werd door het verlangen om aan de eigen driften te voldoen.

AANRANDING VAN DE EERBAARHEID EN VERKRACHTING - Aanranding van de eerbaarheid - Bestanddelen - Moreel bestanddeel - Definitie

- Artt. 373, 374 en 377 Strafwetboek

L'attentat à la pudeur est une infraction intentionnelle; elle suppose que son auteur veut commettre l'acte prohibé par la loi et le sait objectivement immoral ou obscène; il n'est pas nécessaire que l'auteur ait été, en outre, mû par le désir de satisfaire ses propres passions (1). (1) Voir Cass., 22 novembre 1988, RG 2163, Bull. et Pas., 1989, I, n° 173.

ATTENTAT A LA PUDEUR ET VIOL - Attentat à la pudeur - Eléments constitutifs - Elément moral - Définition

- Art. 373, 374 et 377 Code pénal

Het niet vermelden van het artikel waarop de veroordeling tot de bijkomende straf van ontzetting van rechten is gegrond, levert op zich geen schending van artikel 195, eerste lid, Sv. op, aangezien de straf in deze bepaling niet dezelfde is als die welke op het tenlastegelegde feit staat (1). (1) Zie Cass., 22 nov. 1988, AR 2163, AC, 1988-89, nr 499.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Bijkomende straf van ontzetting van rechten - Geen vermelding van het desbetreffende artikel

- Art. 195, eerste lid Wetboek van Strafvordering

STRAF - Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Uitspraak van een bijkomende straf van ontzetting van rechten - Geen vermelding van het desbetreffende artikel

- Art. 195, eerste lid Wetboek van Strafvordering

L'omission de l'article sur lequel se fonde la condamnation à la peine accessoire d'interdiction ne saurait constituer à elle seule une violation de l'article 195, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle dès lors que la peine que cette disposition établit n'est pas celle qui érige le fait reproché en infraction (1). (1) Voir Cass., 22 novembre 1988, RG 2163, Bull. et Pas., 1989, I, n° 173.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Peine accessoire d'interdiction - Omission de l'article qui la prévoit

- Art. 195, al. 1er Code d'Instruction criminelle

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Prononcé d'une peine accessoire d'interdiction - Omission de l'article qui la prévoit

- Art. 195, al. 1er Code d'Instruction criminelle

P.09.0723.F 7 oktober 2009 AC nr. 561

Om een beklaagde te veroordelen wegens slagen, moet de rechter niet noodzakelijk een bewezen letsel vaststellen; het volstaat dat dit letsel een mogelijk gevolg lijkt van het gebruikte geweld.

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Opzettelijke slagen en verwondingen

- Artt. 392, 398 en 399 Strafwetboek

Pour condamner un prévenu du chef de coups, le juge ne doit pas nécessairement constater l'existence d'une lésion avérée; il suffit que celle-ci apparaisse comme un effet possible de la violence exercée.

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Coups et blessures volontaires

- Art. 392, 398 et 399 Code pénal

P.09.0725.F 9 december 2009 AC nr. 728

Overeenkomstig de artikelen 808 en 1042 Gerechtelijk Wetboek, kan de burgerlijke partij, zelfs in hoger beroep, de verhogingen of schadevergoedingen vorderen die bewezen zijn sedert de vordering, die met toepassing van de artikelen 3 en 4 van de Voorlopige Titel van het Wetboek van Strafvordering bij het strafgerecht aanhangig is gemaakt, mits die uitbreiding blijft berusten op het strafbaar feit dat de beklaagde wordt ten laste gelegd (1). (1) Cass., 23 dec. 1992, AR 44, AC, 1991-1992, nr. 813.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor het strafgerecht - Burgerlijke partij - Hoger beroep - Uitbreiding van de vordering in hoger beroep

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Burgerlijke partij - Uitbreiding van de vordering in hoger beroep

NIEUWE VORDERING - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering voor het strafgerecht - Burgerlijke partij - Hoger beroep - Uitbreiding van de vordering in hoger beroep

Conformément aux articles 808 et 1042 du Code judiciaire, la partie civile peut, même en degré d'appel, réclamer les augmentations ou dommages-intérêts justifiés depuis l'introduction de la demande dont la juridiction répressive est saisie en application des articles 3 et 4 du Titre préliminaire du Code de procédure pénale, pourvu que cette extension demeure fondée sur l'infraction imputée au prévenu (1). (1) Cass., 23 décembre 1992, RG 44, Pas., 1992, n° 813.

ACTION CIVILE - Action civile portée devant la juridiction répressive - Partie civile - Appel - Extension de la demande en degré d'appel

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Action civile (règles particulières) - Partie civile - Extension de la demande en degré d'appel

DEMANDE NOUVELLE; VOIR AUSSI: 191 APPEL - Matière répressive - Action civile portée devant la juridiction répressive - Partie civile - Appel - Extension de la demande en degré d'appel

---

P.09.0728.N 20 oktober 2009 AC nr. 595

Een quad moet voorzien zijn van richtingsaanwijzers.

WEGVERKEER - Allerlei - Technische eisen voertuigen - Quad - Richtingaanwijzers

- Art. 2, § 3bis, tweede lid KB 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto's, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen

- Artt. 1, 2, en 13.6, § 2 KB 10 okt. 1974 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de bromfietsen, de motorfietsen en hun aanhangwagens moeten voldoen

Un quad doit être muni d'indicateurs de direction.

ROULAGE - Divers - Conditions techniques des véhicules - Quad - indicateurs de direction

- Art. 2, § 3bis, al. 2 A.R. du 15 mars 1968 portant règlement général sur les conditions techniques auxquelles doivent répondre les véhicules automobiles, leurs remorques, leurs élements ainsi que les accessoires de sécurité

- Art. 1er, 2, et 13.6, § 2 A.R. du 10 octobre 1974

P.09.0735.N 2 juni 2009 AC nr. 368

De beslissingen van de commissie en de Hoge Commissie tot Bescherming van de Maatschappij waarbij de plaatsing van de geïnterneerde in een privé-inrichting wordt gelast of geweigerd, maken slechts een uitvoeringsmodaliteit van de internering uit en zijn derhalve niet vatbaar voor hoger beroep of cassatieberoep. (1). (1) Zie: Cass., 6 sept. 1983, AR 8217, AC, 1983-1984, nr 7; Cass., 13 sept. 1983, AR 8241, AC, 1983-1984, nr 23 met noot B.J.B.; Cass., 2 okt. 1984, AR 9113, AC, 1984-1985, nr 84; Cass., 2 juni 2009, AR P.09.0586.N, AC, 2009, nr ...

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Hoge commissie - Beslissing waarbij de plaatsing van de geïnterneerde in een privé-inrichting wordt gelast of geweigerd - Aard

- Artt. 14, eerste en tweede lid Wet Bescherming Maatschappij

- Artt. 19bis, eerste en tweede lid, en 19ter Wet Bescherming Maatschappij

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Commissie tot bescherming van de maatschappij - Allerlei - Beslissing waarbij de plaatsing van de geïnterneerde in een privé-inrichting wordt gelast of geweigerd - Aard

- Artt. 14, eerste en tweede lid Wet Bescherming Maatschappij

- Artt. 19bis, eerste en tweede lid, en 19ter Wet Bescherming Maatschappij

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Strafvordering - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Hoge Commissie tot Bescherming van de Maatschappij - Beslissing waarbij de plaatsing van de geïnterneerde in een privé-inrichting wordt gelast of geweigerd - Aard

- Artt. 14, eerste en tweede lid Wet Bescherming Maatschappij

- Artt. 19bis, eerste en tweede lid, en 19ter Wet Bescherming Maatschappij

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Commissie tot Bescherming van de Maatschappij - Beslissing waarbij de plaatsing van de geïnterneerde in een privé-inrichting wordt gelast of geweigerd - Aard

- Artt. 14, eerste en tweede lid Wet Bescherming Maatschappij

- Artt. 19bis, eerste en tweede lid, en 19ter Wet Bescherming Maatschappij

Les décisions de la Commission et de la Commission Supérieure de Défense Sociale ordonnant ou refusant le placement de l'interné dans un établissement privé, ne constituent qu'une modalité d'exécution de l'internement et ne sont, dès lors, pas susceptibles d'un appel, ni d'un pourvoi en cassation (1). (1) Voir Cass., 6 septembre 1983, RG 8217, Pas., 1984, n° 7; Cass., 13 septembre 1983, RG 8241, Pas., 1984, n° 23 avec note B.J.B.; Cass., 2 octobre 1984, RG 9113, Pas., 1985, n° 84; Cass., 2 juin 2009, RG P.09.0586.N, Pas., 2009, n° ...

DEFENSE SOCIALE - Commission superieure - Décision ordonnant ou refusant le placement de l'interné dans un établissement privé - Nature

- Art. 14, al. 1er et 2 L. du 1er juillet 1964

- Art. 19bis, al. 1er et 2, et 19ter L. du 1er juillet 1964

DEFENSE SOCIALE - Commission de défense sociale - Divers - Décision ordonnant ou refusant le placement de l'interné dans un établissement privé - Nature

- Art. 14, al. 1er et 2 L. du 1er juillet 1964

- Art. 19bis, al. 1er et 2, et 19ter L. du 1er juillet 1964

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Décisions contre lesquelles on ne peut pas se pourvoir en raison de leur nature - Commission Supérieure de Défense Sociale - Décision ordonnant ou refusant le placement de l'interné dans un établissement privé - Nature

- Art. 14, al. 1er et 2 L. du 1er juillet 1964

- Art. 19bis, al. 1er et 2, et 19ter L. du 1er juillet 1964

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Commission de Défense Sociale - Décision ordonnant ou refusant le placement de l'interné dans un établissement privé - Nature

- Art. 14, al. 1er et 2 L. du 1er juillet 1964

- Art. 19bis, al. 1er et 2, et 19ter L. du 1er juillet 1964

P.09.0737.F 27 mei 2009 AC nr. 354

Het openbaar ministerie kan niet vóór het verstrijken van de termijnen afzien van een rechtsmiddel waarvan de uitoefening hem bij wet is toevertrouwd.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Openbaar ministerie en vervolgende partij - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Invrijheidstelling - Openbaar ministerie - Afzien van cassatieberoep

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Invrijheidstelling - Openbaar ministerie - Afzien van cassatieberoep

Le ministère public ne peut renoncer avant l'expiration des délais à un recours dont l'exercice lui est confié par la loi.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Ministère public et partie poursuivante - Etrangers - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Chambre des mises en accusation - Remise en liberté - Ministère public - Renonciation à se pourvoir

ETRANGERS - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Chambre des mises en accusation - Remise en liberté - Ministère public - Renonciation à se pourvoir en cassation

Het cassatieberoep van de procureur-generaal bij het hof van beroep tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat, krachtens de Vreemdelingenwet, de invrijheidstelling van een aangehouden vreemdeling beveelt, wordt geregeld door de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering; deze bepalingen beperken het recht van het openbaar ministerie om cassatieberoep in te stellen niet tot het geval waarin het hoger beroep heeft ingesteld (1). (1) Cass., 9 dec. 1992, AR 361, AC, 1992, nr 782; 31 aug. 1999, AR P.99.1294.N, AC, 1999, nr 428 met concl. adv.-gen. De Swaef.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Allerlei - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep van de procureur-generaal bij het hof van beroep - Toepasselijke bepalingen

- Art. 72 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Openbaar ministerie en vervolgende partij - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep van de procureur-generaal bij het hof van beroep

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep van de procureur-generaal bij het hof van beroep - Toepasselijke bepalingen

- Art. 72 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

Le pourvoi du procureur général près la cour d'appel contre un arrêt de la chambre des mises en accusation ordonnant la remise en liberté d'un étranger détenu en vertu de la loi du 15 décembre 1980 est régi par les dispositions du Code d'instruction criminelle; ces dispositions ne limitent pas le droit du ministère public de se pourvoir en cassation au cas où il aurait interjeté appel (1). (1) Cass., 9 décembre 1992, RG 361, Pas., 1992, n° 782; 31 août 1999, RG P.99.1294.N, Pas., 1998, n° 428 avec concl. de M. De Swaef, avocat général.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Divers - Etrangers - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Chambre des mises en accusation - Pourvoi en cassation du procureur général près la cour d'appel - Dispositions applicables

- Art. 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Ministère public et partie poursuivante - Etrangers - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Chambre des mises en accusation - Pourvoi en cassation du procureur général près la cour d'appel

ETRANGERS - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Chambre des mises en accusation - Pourvoi en cassation du procureur général près la cour d'appel - Dispositions applicables

- Art. 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

---

Wanneer de vreemdeling met toepassing van artikel 71 Vreemdelingenwet, beroep instelt tegen een maatregel van vrijheidsberoving, is de minister partij in de rechtspleging voor de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling en, ingeval van cassatieberoep, in de rechtspleging voor het Hof; de omstandigheid dat de minister geen gebruik maakt van de mogelijkheid om zijn middelen uiteen te zetten, ontneemt hem die hoedanigheid niet (1). (1) Cass., 29 april 2008, AR P.08.0583.N, AC, 2008, nr 261.

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Raadkamer - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Minister of zijn gemachtigde - Partij in de rechtspleging

- Art. 72 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Openbaar ministerie en vervolgende partij - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoepen van het openbaar ministerie en van de minister - Minister of zijn gemachtigde - Partij in de rechtspleging

Lorsque, en application de l'article 71 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, l'étranger introduit un recours contre une mesure privative de liberté, le ministre est partie à la procédure devant la chambre du conseil et la chambre des mises en accusation et, en cas de pourvoi, dans la procédure devant la Cour; la circonstance que le ministre ne fait pas usage de la possibilité d'exposer ses moyens, ne le prive pas de cette qualité (1). (1) Cass., 29 avril 2008, RG P.08.0583.N, Pas., 2008, n° 261.

ETRANGERS - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Chambre du conseil - Appel - Chambre des mises en accusation - Pourvoi en cassation - Ministre ou son délégué - Partie à la procédure

- Art. 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Ministère public et partie poursuivante - Etrangers - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Chambre des mises en accusation - Pourvois du ministère public et du ministre - Ministre ou son délégué - Partie à la procédure

- Art. 72 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Raadkamer - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Minister of zijn gemachtigde - Partij in de rechtspleging

- Art. 72 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Chambre du conseil - Appel - Chambre des mises en accusation - Ministre ou son délégué - Partie à la procédure

- Art. 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

---

P.09.0748.N 27 oktober 2009 AC nr. 619

Bij de regeling van de rechtspleging overeenkomstig artikel 130 Wetboek van Strafvordering staat het de raadkamer te oordelen betreffende welk concreet gebruik er voldoende bezwaar bestaat en of de strafvordering daarvoor niet verjaard is; bovendien houdt artikel 135, § 2, Wetboek van Strafvordering in, dat wanneer de inverdenkinggestelde daaromtrent een verweermiddel aanvoert, de raadkamer daarop moet antwoorden en, in voorkomend geval, dient te preciseren waaruit het vermeende gebruik bestaat, welk het doel ervan was en welk gevolg het beoogde.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Gebruik van valse stukken - Opdracht van de raadkamer

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken - Regeling van de rechtspleging - Opdracht van de raadkamer

Lors du règlement de la procédure conformément à l'article 130 du Code d'instruction criminelle, il appartient à la chambre du conseil de décider à l'égard de quel usage concret il existe des charges suffisantes et si l'action publique exercée de ce chef n'est pas prescrite; de plus, l'article 135, § 2, du Code d'instruction criminelle implique que, lorsque l'inculpé invoque à cet égard un moyen de défense, la chambre du conseil est tenue d'y répondre et, en l'espèce, de préciser en quoi consiste le prétendu usage, quel en était l'objectif et quel effet il poursuivait.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Usage de faux - Mission de la chambre du conseil

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux - Règlement de la procédure - Mission de la chambre du conseil

---

Het door de artikelen 196, 197 en 213 Strafwetboek, artikel 450 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992 en artikel 206bis Wetboek Registratierechten bedoelde strafbare gebruik van een vals stuk is de aanwending ervan om uitwerking te geven aan zijn specifieke valsheid; het gebruik van een vals stuk duurt voort, zelfs zonder nieuw feit van de dader en zonder zijn herhaalde tussenkomst, zolang het doel dat hij beoogde niet werd verwezenlijkt en zolang de oorspronkelijke handeling die hem wordt verweten, zonder dat hij zich ertegen verzet, de gunstige uitwerking blijft hebben die hij ervan verwachtte, maar eens het doel van die valsheid volledig is bereikt, neemt het strafbare gebruik een einde (1). (1) Cass., 23 dec. 1998, AR A.94.0001.F, AC, 1998, nr. 534; Cass., 7 feb. 2007, AR P.06.1491.F, AC, 2007, nr. 72; Cass., 23 april 2008, AR P.08.0163.F, AC, 2008, nr. 246; Cass., 27 jan. 2009, AR P.08.1639.N, AC, 2009, nr. 68.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken - Duur van het misdrijf

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken - Tijdstip waarop het strafbaar gebruik eindigt

Puni aux articles 196, 197, 213 du Code pénal, 450 du Code des Impôts sur les revenus (1992) et 206bis du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, l'usage de faux est l'usage qui est fait en vue de donner effet spécifiquement au faux; l'usage de faux se perpétue, même sans fait nouveau de son auteur et sans intervention itérative de sa part, tant que le but qu'il visait n'est pas entièrement atteint et tant que cet acte initial qui lui est imputé continue d'engendrer, sans qu'il s'y oppose, l'effet utile qu'il en attendait; il est mis un terme à l'usage punissable lorsque l'objectif de ce faux est parfaitement atteint (1). (1) Cass., 23 décembre 1998, RG A.94.0001.F, Pas., 1998, n° 534 ; Cass., 7 février 2007, RG P.06.1491.F, Pas., 2007, n° 72; Cass., 23 avril 2008, RG P.08.0163.F, Pas., 2008, n° 246; Cass., 27 janvier 2009, RG P.08.1639.N, Pas., 2009, n° 68.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux - Durée de l'infraction

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux - Terme de l'usage de faux

Wanneer de inverdenkinggestelde voor de raadkamer een verweermiddel aanvoert omtrent de verjaring van de strafvordering voor een telastlegging van gebruik van valse stukken, moet de raadkamer daarop antwoorden en, in voorkomend geval, dient zij te preciseren waaruit het vermeende gebruik bestaat, welk het doel ervan was en welk gevolg het beoogde; dit antwoord moet de kamer van inbeschuldigingstelling, die overeenkomstig artikel 235bis, §§ 1 en 2, Wetboek van Strafvordering de regelmatigheid van de procedure controleert, toelaten na te gaan of de door de raadkamer als gebruik van valse stukken aangewezen concrete handeling wel een strafbaar gebruik van valsheid kan uitmaken en, indien dit het geval is, of op grond van het aangegeven concrete gebruik de gevolgtrekking door de raadkamer betreffende de verjaring ervan wettig verantwoord is (1). (1) Zie Cass., 31 mei 2005, AR P.05.0536.N, AC, 2005, nr. 305.

Lorsque l'inculpé invoque devant la chambre du conseil un moyen de défense concernant la prescription de l'action publique du chef d'une prévention d'usage de faux, la chambre du conseil est tenue d'y répondre et, en l'occurrence, de préciser en quoi consiste le prétendu usage, son but et l'effet poursuivi; cette réponse doit permettre à la chambre des mises en accusation qui contrôle la régularité de la procédure en vertu de l'article 235bis, § 1er et 2, du Code d'instruction criminelle, de vérifier si l'agissement concrètement défini par la chambre du conseil comme usage de faux punissable répond bien à cette qualification et, dans ce cas, sur la base de l'usage concrètement défini, si la conclusion qu'a tirée la chambre du conseil quant à sa prescription était légalement justifiée (1). (1) Voir Cass., 31 mai 2005, RG P.05.0536.N, Pas., 2005, n° 305.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Hoger beroep tegen de verwijzingsbeschikking van de raadkamer - Gebruik van valse stukken - Verweermiddel waarbij voor de raadkamer de verjaring van de strafvordering werd aangevoerd - Opdracht van de kamer van inbeschuldigingstelling

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Appel contre l'ordonnance de renvoi de la chambre du conseil - Usage de faux - Moyen de défense invoquant la prescription de l'action publique - Mission de la chambre des mises en accusation

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Gebruik van valse stukken - Verweermiddel waarbij de verjaring van de strafvordering wordt aangevoerd - Opdracht van de raadkamer - Verplichting om op het verweer te antwoorden - Draagwijdte van deze verplichting

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Usage de faux - Moyen de défense invoquant la prescription de l'action publique - Mission de la chambre du conseil - Obligation de répondre à la défense - Portée de cette obligation

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken - Regeling van de rechtspleging - Verweermiddel waarbij de verjaring van de strafvordering wordt aangevoerd - Opdracht van de raadkamer - Verplichting om op het verweer te antwoorden - Draagwijdte van deze verplichting

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux - Règlement de la procédure - Moyen de défense invoquant la prescription de l'action publique - Mission de la chambre du conseil - Obligation de répondre à la défense - Portée de cette obligation

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken - Regeling van de rechtspleging - Verweermiddel waarbij voor de raadkamer de verjaring van de strafvordering werd aangevoerd - Verwijzingsbeschikking - Hoger beroep - Opdracht van de kamer van inbeschuldigingstelling

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux - Règlement de la procédure - Moyen de défense invoquant la prescription de l'action publique - Ordonnance de renvoi - Appel - Mission de la chambre des mises en accusation

Wanneer verschillende valsheden, zowel gemeenrechtelijke als fiscale, de uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet, dit is een constructie van valsheden uitmaken, kan het zijn dat, ondanks dat elk soort valsheid een specifiek strafbaar opzet vereist, het doel van het geheel van de valsheden slechts volledig is bereikt wanneer elk van die valsheden zijn doel volledig heeft bereikt.

Lorsque différents faux, tant en droit commun qu'en matière fiscale, constituent l'exécution d'une même intention délictueuse, à savoir une construction de faux, il est possible, même si l'intention de chaque sorte de faux doit être spécifiquement punissable, que l'objectif de l'ensemble des faux ne soit parfaitement atteint que lorsque chaque faux a parfaitement atteint son objectif.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Constructie van gemeenrechterlijke en fiscale valsheden - Eenzelfde misdadig opzet - Ogenblik waarop het doel van de valsheid is bereikt - Toepassing

FAUX ET USAGE DE FAUX - Construction de faux en droit commun et en matière fiscale - Une même intention délictueuse - Moment où l'objectif du faux est atteint - Application

Artikel 146, vierde lid, Stedenbouwdecreet 1999, zoals ingevoegd bij artikel 50, 7°, van het Aanpassings- en aanvullingsdecreet, houdt in dat de door het bestuur ingestelde herstelvorderingen op grond van instandhouding vanaf de inwerkingtreding van dit aanpassingsdecreet niet langer worden ingewilligd indien deze instandhouding op het ogenblik van de uitspraak niet meer strafbaar is gesteld; deze bepaling geldt niet voor de herstelvordering waarover vóór 1 september 2009, datum van inwerkingtreding van die bepaling, reeds uitspraak werd gedaan, ook al is er op voormelde datum nog geen uitspraak over het daartegen ingestelde cassatieberoep.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Aanpassings- en aanvullingsdecreet - Herstel - Vordering op grond van instandhouding - Opheffing van strafbaarheid

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Stedenbouw - Aanpassings- en aanvullingsdecreet - Herstelvordering op grond van instandhouding - Opheffing van strafbaarheid

L'article 146, alinéa 4, du décret du 18 mai 1999 de la Région flamande portant organisation de l'aménagement du territoire, tel qu'il a été inséré par l'article 50, 7°, du Décret adaptant et complétant la politique d'aménagement du territoire, des autorisations et du maintien du 27 mars 2009, implique que les actions en réparation engagées par l'administration en vertu du maintien ne sont plus autorisées à partir de l'entrée en vigueur du Décret complémentaire et modificatif, si ce maintien n'est plus considéré comme punissable au moment du jugement; cette disposition n'est pas applicable à l'action en réparation sur laquelle il a été statué dès ores avant le 1er septembre 2009, date de l'entrée en vigueur de cette disposition, même si à ladite date il n'a pas encore été statué sur le pourvoi en cassation formé contre cette décision.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Décret adaptant et complétant la politique d'aménagement du territoire, des autorisation et du maintien du 27 mars 2009 - Réparation - Action en vertu du maintien - Suppression du caractère punissable

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Urbanisme - Décret adaptant et complétant la politique d'aménagement du territoire, des autorisation et du maintien du 27 mars 2009 - Action en réparation en vertu du maintien - Suppression du caractère punissable

---

P.09.0766.F 21 oktober 2009 AC nr. 599

De Grondwet waarborgt alleen het geheim van de aan de post toevertrouwde brieven; het gebruik van de brief, na ontvangst door de geadresseerde, valt niet onder deze grondwettelijke regel.

BRIEVEN - Briefgeheim
- Art. 29 Grondwet 1994
GRONDWET - Art. 29 - Briefgeheim

- Art. 29 Grondwet 1994

La Constitution ne garantit que le secret des lettres confiées à la poste; l'utilisation de la lettre après réception par son destinataire n'est pas soumise à cette règle constitutionnelle.

LETTRE - Secret des lettres
- Art. 29 Constitution 1994
CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 29 - Secret des lettres
- Art. 29 Constitution 1994

P.09.0777.F 7 oktober 2009 AC nr. 562

Conclusie van procureur-generaal J.F. LECLERCQ.

HERZIENING - Algemeen - Zaak - Nieuw feit - Intrekking

Conclusions du procureur général J.F. LECLERCQ.

REVISION - Généralités - Cause - Fait nouveau - Rétractation

De intrekking van de beschuldigingen tegen de verzoeker tot herziening kan alleen aanleiding geven tot herziening, in zoverre een nieuw gegeven de oprechtheid daarvan waarschijnlijk maakt (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

HERZIENING - Algemeen - Zaak - Nieuw feit - Intrekking
- Art. 443, eerste lid, 3° Wetboek van Strafvordering

La rétractation des accusations dirigées contre le demandeur en revision ne peut donner ouverture à revision que dans la mesure où quelque élément nouveau en rend la sincérité vraisemblable (1). (1) Voir les concl. du M.P.

REVISION - Généralités - Cause - Fait nouveau - Rétractation
- Art. 443, al. 1er, 3° Code d'Instruction criminelle

P.09.0778.N 27 oktober 2009 AC nr. 620

De overtreding van de meldingsplicht bedoeld in artikel 67terWegverkeerswet is niet afhankelijk van het voorafgaande bewijs dat er een overtreding op deze wet of haar uitvoeringsbesluiten is begaan (1). (1) Zie Cass., 14 nov. 2007, AR P.07.1064.F, AC, 2007, nr. 553.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 67ter - Overtreding van de verplichting de identiteit van de bestuurder mee te delen

L'inobservation de l'obligation de communiquer visée à l'article 67ter de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière n'est pas qualifiée infraction sous réserve qu'il a été préalablement démontré qu'il y a eu infraction à cette loi ou à ses arrêtés d'exécution (1). (1) Voir Cass., 14 novembre 2007, RG P.07.1064.F, Pas., 2007, n° 553.

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 67ter - Infraction à l'obligation de communiquer l'identité du conducteur

---

P.09.0780.F 10 juni 2009 AC nr. 394

Door, als tegenaanwijzing voor de invrijheidstelling van een veroordeelde, het risico te vermelden op het plegen van nieuwe ernstige strafbare feiten, verplicht artikel 47, § 1, 2°, Wet Strafuitvoering, de rechter niet om die strafbare feiten te preciseren noch om de ernst ervan te vermelden (1). (1) Zie Cass., 13 juni 2007, AR P.07.0704.F, AC, 2007, nr 325.

STRAFUITVOERING - Voorwaarden - Tegenaanwijzing voor het risico op het plegen van nieuwe ernstige strafbare feiten - Voorwaardelijke invrijheidstelling

VOORWAARDELIJKE INVRIJHEIDSTELLING - Voorwaarden - Tegenaanwijzing voor het risico op het plegen van nieuwe ernstige strafbare feiten

En prévoyant, au titre de contre-indication à la remise en liberté d'un condamné, le risque de commission de nouvelles infractions graves, l'article 47, § 1er, 2°, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut externe des personnes condamnées n'impose au juge ni de préciser ces infractions ni d'indiquer ce qui fait leur gravité (1). (1) Voir Cass., 13 juin 2007, RG P.07.0704.F, Pas., 2007, n° 325.

APPLICATION DES PEINES - Conditions - Contre-indication portant sur le risque de commission de nouvelles infractions graves - Libération conditionnelle

LIBERATION CONDITIONNELLE - Conditions - Contre-indication portant sur le risque de commission de nouvelles infractions graves

---

P.09.0785.N 16 juni 2009 AC nr. 411

Niet ontvankelijk is het cassatieberoep gericht tegen een voorbereidend arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling die, rechtsgeldig gevat van het verzoek tot het uitvoeren van een controle overeenkomstig artikel 235ter Wetboek van Strafvordering, de heropening van het debat beveelt met het oog op een onderzoek overeenkomstig artikel 235bis, § 3, Wetboek van Strafvordering.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Voorbarig cassatieberoep (geen eindbeslissing) - Kamer van inbeschuldigingstelling - Adiering voor het uitvoeren van de controle van de bijzondere opsporingsmethoden - Onderzoek van de regelmatigheid van de rechtspleging - Heropening van het debat

- Art. 416 Wetboek van Strafvordering

Est irrecevable le pourvoi en cassation formé contre un arrêt préparatoire de la chambre des mises en accusation qui, saisie valablement de la requête en exercice du contrôle visé à l'article 235ter du Code d'instruction criminelle, ordonne la réouverture des débats en vue d'un examen conformément à l'article 235bis, § 3, du Code d'instruction criminelle.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Pourvoi prématuré (pas de décision définitive) - Chambre des mises en accusation - Saisine en vue de l'exercice du contrôle des méthodes particulières de recherche - Examen de la régularité de la procédure - Réouverture des débats

- Art. 416 Code d'Instruction criminelle

P.09.0787.N 2 juni 2009 AC nr. 369

Het verzoek tot onttrekking van een zaak aan een rechtscollege dat de zaak reeds heeft beslecht is kennelijk niet ontvankelijk.

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Strafzaken - Verzoek tot onttrekking van een zaak aan een rechtscollege dat de zaak reeds heeft beslecht - Ontvankelijkheid

- Artt. 542 en 545 Wetboek van Strafvordering

La demande de dessaisissement d'une juridiction ayant déjà statué sur l'affaire est manifestement irrecevable.

RENVOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière répressive - Demande de dessaisissement d'une juridiction déjà statué sur l'affaire - Recevabilité

- Art. 542 et 545 Code d'Instruction criminelle

P.09.0798.F 17 juni 2009 AC nr. 412

Uit het feit dat de beslissing tot verwijdering van het grondgebied en vrijheidsberoving van een vreemdeling, geen melding maakt van een beslissing tot weigering van de machtiging tot verblijf om buitengewone redenen, waarvan nà de vrijheidsberoving kennis is gegeven, kan geen miskenning van de regels betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen worden afgeleid.

VREEMDELINGEN - Aanvraag van machtiging tot verblijf wegens buitengewone omstandigheden - Weigering - Kennisgeving achteraf - Beslissing tot verwijdering - Redengeving

- Artt. 9bis, § 1, en 62 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

Il ne se déduit pas une violation des règles relatives à la motivation formelle des actes administratifs du fait que la décision d'éloignement du territoire et de privation de liberté d'un étranger ne fait pas mention d'une décision de refus d'autorisation de séjour pour raisons exceptionnelles notifiée après la privation de liberté.

ETRANGERS - Demande de séjour pour circonstances exceptionnelles - Refus - Notification ultérieure - Décision d'éloignement - Motivation

- Art. 9bis, § 1er, et 62 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

---

P.09.0812.F 7 oktober 2009 AC nr. 563

Wanneer het vonnis de verzekeraar op tegenspraak veroordeelt om hoofdelijk met de versteklatende verzekerde, beklaagde, de schade te vergoeden waarvoor laatstgenoemde aansprakelijk was gesteld, volgt daaruit dat de verzekeraar, indien een later vonnis, op het verzet dat de beklaagde op de dag van het cassatieberoep nog steeds kon aantekenen, de beklaagde gedeeltelijk van deze veroordeling zou hebben ontslagen, de verzekeraar in dezelfde mate van zijn hoofdelijke veroordeling ontslagen wordt; bijgevolg was de beslissing op de door de burgerlijke partij tegen de verzekeraar ingestelde burgerlijke rechtsvordering, waarvan het lot aldus met dat van de beklaagde is verbonden, op de dag van het cassatieberoep geen in laatste aanleg gewezen beslissing (1). (1) Zie Cass., 25 juni 1997, AR P.96.1687.F, AC, 1997, nr. 300; Cass., 19 mei 2004, AR P.03.1743.F, AC, 2004, nr. 269.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Burgerlijke rechtsvordering - Burgerlijke partij - Beslissing in laatste aanleg - Begrip - Beslissing die geen beslissing in laatste aanleg is - Verstek

- Art. 416 Wetboek van Strafvordering

Lorsque le jugement condamne l'assureur, par une décision rendue contradictoirement, à indemniser, solidairement avec l'assuré, prévenu, qui a fait défaut, le dommage dont ce prévenu a été reconnu responsable, il s'ensuit que, si un jugement subséquent, rendu sur l'opposition du prévenu qui pouvait encore être formée à la date du pourvoi, avait déchargé le prévenu d'une partie de la condamnation, l'assureur aurait été déchargé de sa condamnation solidaire à due concurrence; partant, la décision rendue sur l'action civile exercée par la partie civile contre l'assureur, dont le sort est ainsi lié à celui du prévenu, ne constituait pas, à la date du pourvoi, une décision en dernier ressort (1). (1) Voir Cass., 25 juin 1997, RG P.96.1687.F, Pas., 1997, n° 300; Cass., 19 mai 2004, RG P.03.1743.F, Pas., 2004, n° 269.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action civile - Partie civile - Décision en dernier ressort - Notion - Décision ne constituant pas une décision en dernier ressort - Défaut

- Art. 416 Code d'Instruction criminelle

P.09.0814.N 6 oktober 2009 AC nr. 559

Een tolk die de politiediensten naar aanleiding van een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek bijstand verleent, verleent zijn medewerking aan zulk onderzoek en is aldus zelf wegens schending van het beroepsgeheim strafbaar wanneer hij het geheim dat hij in de uitoefening van zijn opdracht verneemt, schendt door dit ter kennis te brengen van derden; hij kan evenwel de door hem aldus verkregen vertrouwelijke informatie delen met andere personen die aan dezelfde geheimhoudingsplicht zijn onderworpen en die optreden met dezelfde doelstelling, te weten met het oog op de waarheidsvinding, en ten aanzien van een zelfde opdrachtgever, met name het openbaar ministerie of een onderzoeksrechter in wiens belang de informatie wordt verstrekt.

BEROEPSGEHEIM - Onderzoek in strafzaken - Tolk die de politiediensten bijstaat - Draagwijdte

- Art. 458 Strafwetboek

- Artt. 28quinquies, § 1, en 57, § 1 Wetboek van Strafvordering

Un interprète prêtant un concours professionnel aux services de police à l'occasion d'une information ou d'une instruction judiciaire, prête son concours à cette instruction et il est ainsi lui-même punissable du chef de violation du secret professionnel lorsqu'il viole le secret qu'il apprend lors de l'exercice de sa mission en le faisant connaître à des tiers; il peut, toutefois, partager l'information confidentielle ainsi obtenue avec d'autres personnes tenues au même secret et agissant dans le même but, à savoir en vue de trouver la vérité, et à l'égard d'un même commettant, notamment le ministère public ou un juge d'instruction dans l'intérêt duquel l'information est communiquée.

SECRET PROFESSIONNEL - Instruction en matière répressive - Interprète prêtant concours aux services de police - Portée

- Art. 458 Code pénal

- Art. 28quinquies, § 1er, et 57, § 1er Code d'Instruction criminelle

---

P.09.0821.F 3 juni 2009 AC nr. 373

De onderzoeksrechter moet de inverdenkinggestelde meedelen dat tegen hem een bevel tot aanhouding kan worden uitgevaardigd; indien dat vormvereiste bij de aanvang van het verhoor is vervuld, blijft het de procedure volgen en dient het niet na de inverdenkingstelling te worden herhaald (1). (1) Zie Cass., 3 maart 2004, AR P.04.0268.F, AC, 2004, nr 120.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Proces-verbaal van verhoor - Gegevens - Inverdenkinggestelde ingelicht over de mogelijkheid dat tegen hem een bevel tot aanhouding kan worden uitgevaardigd - Tijdstip

- Art. 16, § 2, tweede lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Le juge d'instruction doit informer l'inculpé de la possibilité qu'un mandat d'arrêt soit décerné à son encontre; si cette formalité est accomplie au début de l'interrogatoire par le juge d'instruction, elle reste acquise à la procédure et ne doit pas être répétée après l'inculpation (1). (1) Voir Cass., 3 mars 2004, RG P.04.0268.F, Pas., 2004, n° 120.

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Procès-verbal d'audition - Eléments - Inculpé informé de la possibilité qu'un mandat d'arrêt soit décerné à son encontre - Moment

- Art. 16, § 2, al. 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

---

Uit de omstandigheid dat het bevel tot aanhouding onmiddellijk na het afsluiten van het verhoor werd getekend, terwijl de inverdenkinggestelde overeenkomstig de wet werd ingelicht en gehoord, kan geen miskenning van het recht van verdediging worden afgeleid.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Inverdenkinggestelde - Ondervraging - Afsluiting - Onmiddellijk getekend bevel tot aanhouding

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Inverdenkinggestelde - Ondervraging - Afsluiting - Onmiddellijk getekend bevel tot aanhouding - Recht van verdediging

Une violation des droits de la défense ne saurait se déduire de la circonstance que le mandat d'arrêt a été signé immédiatement après la clôture de l'interrogatoire, alors que l'inculpé a été informé et entendu conformément à la loi.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Détention préventive - Mandat d'arrêt - Inculpé - Interrogatoire - Clôture - Mandat d'arrêt signé immédiatement

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Inculpé - Interrogatoire - Clôture - Mandat d'arrêt signé immédiatement - Droits de la défense

---

P.09.0837.F 28 oktober 2009 AC nr. 624

Een veroordeling wegens een overtreding op basis van artikel 39 van de wet van 10 juni 1997 betreffende de algemene regeling voor accijnsproducten, maakt een einde aan de opeisbaarheid van de accijns, voor zover wordt vastgesteld dat de goederen effectief in beslag werden genomen of aan de Schatkist werden afgestaan (1). (1) Zie Cass., 5 juni 2007, AR P.06.0155.N, AC, 2007, nr 306.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Wet betreffende de algemene regeling voor accijnsproducten - Overtreding - Ontdoken accijnsrechten - Opeisbaarheid - Beslag - Verbeurdverklaring ten gunste van de Schatkist

- Artt. 39 en 42 Wet 10 juni 1997 betreffende de algemene regeling voor accijnsproducten, het voorhanden hebben en het verkeer daarvan en de controles daarop

Une condamnation pour une infraction sur la base de l'article 39 de la loi du 10 juin 1997 met fin à l'exigibilité de l'accise pour autant qu'il soit constaté que les marchandises ont été effectivement saisies ou abandonnées au Trésor (1). (1) Voir Cass., 5 juin 2007, RG P.06.0155.N, Pas., 2007, n° 306.

DOUANES ET ACCISES - Loi sur les produits soumis à accises - Infraction - Droits d'accises éludés - Exigibilité - Saisie - Confiscation au profit du Trésor

- Art. 39 et 42 L. du 10 juin 1997 relative au régime général, à la détention, à la circulation et aux contrôles des produits soumis à accise

---

P.09.0841.F 17 juni 2009 AC nr. 413

Het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling is niet naar recht verantwoord wanneer het beslist dat het huwelijk van een Turks onderdaan met een Pools onderdaan, eerstgenoemde het recht verleent om in België te verblijven, zonder dat het vaststelt dat hij als echtgenoot van een burger van de Unie, aanspraak kon maken op één van de titels die vereist zijn om het recht op verblijf van het familielid van die burger te rechtvaardigen.

VREEMDELINGEN - Turks onderdaan - Huwelijk - Onderdaan van de Europese Unie - Recht op verblijf - Vereiste titels - Vaststelling

- Artt. 40bis en 41 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

N'est pas légalement justifié l'arrêt de la chambre des mises en accusation qui décide que le mariage d'un ressortissant turc avec une ressortissante polonaise confère au premier le droit de séjourner en Belgique sans constater qu'il pouvait se prévaloir, en qualité de conjoint d'un citoyen de l'union d'un des titres requis pour fonder le droit au séjour du membre de la famille de ce citoyen.

ETRANGERS - Ressortissant turc - Mariage - Ressortissant de l'Union européenne - Droit au séjour - Titre requis - Constatation

- Art. 40bis et 41 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

---

P.09.0842.N 13 oktober 2009 AC nr. 578

Volgens een algemeen aanvaard gebruik mogen advocaten, die door het beroepsgeheim zijn gehouden, het debat van een zaak waarvoor de behandeling met gesloten deuren is bevolen, bijwonen; de voorzitter die de politie van de rechtszitting uitoefent, kan evenwel steeds alle personen die de orde verstoren, uit de zittingszaal laten verwijderen (1). (1) M. MAHIEU en J. BAUDREZ, De Belgische advocatuur, Kuurne, Leieland 1980, nrs. 2660 e.v.; P. LAMBERT, Règles et usages de la profession d'avocat du barreau de Bruxelles, Nemesis, Bruylant, 1991 (3e édition), 375; R.P.D.B., dl. 1, Ve Avocat, nrs. 171 en 172 en Compl., VI, nrs. 229 en 230; Pand., dl. 11, Ve Avocat près les cours d'appel, nr. 88.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 148 - Rechtbanken - Openbaarheid van de rechtszittingen - Behandeling met gesloten deuren - Aanwezigheid van advocaten

Il est d'usage que les avocats, tenus par le secret professionnel, peuvent assister aux débats d'une cause examinée à huis clos; cependant, le président en charge de la police de l'audience, peut toujours faire évacuer de la salle d'audience toutes les personnes qui y perturbent l'ordre (1). (1) M. MAHIEU et J. BAUDREZ, De Belgische advocatuur, Kuurne, Leieland 1980, nos 2660 s.; P. LAMBERT, Règles et usages de la profession d'avocat du barreau de Bruxelles, Nemesis, Bruylant, 1991 (3ème édition), 375; R.P.D.B., partikel 1, V° Avocat, nos 171 et 172 et Compl. VI, nos 229 et 230; Pand., partikel 11, V° Avocat près les cours d'appel, n° 88.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (artikel 100 a fin) - Article 148 - Tribunaux - Publicité des audiences - Examen à huis clos - Présence des avocats

- Art. 190 Wetboek van Strafvordering

- Art. 148 Grondwet 1994

RECHTBANKEN - Strafzaken - Algemeen - Behandeling met gesloten deuren - Aanwezigheid van advocaten

- Art. 190 Wetboek van Strafvordering

- Art. 148 Grondwet 1994

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Behandeling met gesloten deuren - Aanwezigheid van advocaten

- Art. 190 Wetboek van Strafvordering

- Art. 148 Grondwet 1994

- Art. 190 Code d'Instruction criminelle

- Art. 148 Constitution 1994

TRIBUNAUX - Matière répressive - Généralités - Examen à huis clos - Présence des avocats

- Art. 190 Code d'Instruction criminelle

- Art. 148 Constitution 1994

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Examen à huis clos - Présence des avocats

- Art. 190 Code d'Instruction criminelle

- Art. 148 Constitution 1994

P.09.0844.N 23 juni 2009 AC nr. 434

De beslissingen betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van een vreemdeling, hebben geen betrekking op het vaststellen van diens burgerlijke rechten en verplichtingen en bepalen niet de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvervolging, zodat artikel 6 E.V.R.M. er niet op van toepassing is (1). (1) EHRM, Maaouia v. Frankrijk, ECHR 2000-X.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Vreemdelingen - Toegang tot het grondgebied - Verblijf, vestiging en verwijdering van een vreemdeling - Beslissingen - Toepasselijkheid

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

VREEMDELINGEN - Toegang tot het grondgebied - Verblijf, vestiging en verwijdering van een vreemdeling - Beslissingen - Artikel 6, E.V.R.M. - Toepasselijkheid

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Les décisions relatives à l'accès au territoire, au séjour, à l'établissement et à l'éloignement d'un étranger ne déterminent ni ses droits et obligations civils, ni le bien-fondé des poursuites pénales exercées contre lui, de sorte que l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ne leur est pas applicable (1). (1) Cour eur. D.H., Maaouia v. France, ECHR 2000-X.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Etrangers - Accès au territoire - Séjour, établissement et éloignement d'un étranger - Décisions - Applicabilité

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

ETRANGERS - Accès au territoire - Séjour, établissement et éloignement d'un étranger - Décisions - Conv. D.H., article 6 - Applicabilité

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

De ontvankelijkheid van het cassatieberoep van het openbaar ministerie tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat, met toepassing van de artikelen 71 en 72 Vreemdelingenwet, de invrijheidstelling beveelt van de vreemdeling tegen wie een maatregel van vrijheidsberoving is genomen, wordt geregeld door de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering en niet door de Voorlopige Hechteniswet (1). (1) Zie Cass., 14 maart 2001, AR P.01.0179.F, AC, 2001, nr. 133 met conclusie van advocaat-generaal Spreutels; Cass., 21 maart 2001, AR P.01.0163.F, AC, 2001, nr. 152.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Algemeen - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Rechtsmiddelen - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest dat de invrijheidstelling beveelt - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Ontvankelijkheid - Toepasselijke wetsbepalingen

- Art. 373 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Rechtsmiddelen - Kamer van

La recevabilité du pourvoi en cassation formé par le ministère public contre l'arrêt de la chambre des mises en accusation ordonnant la remise en liberté d'un étranger qui fait l'objet d'une mesure privative de liberté, en application des articles 71 et 72 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers est réglée par les dispositions du Code d'instruction criminelle et non par la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive (1). (1) Voir Cass., 14 mars 2001, RG P.01.0179.F, Pas., 2001, n° 133 avec les conclusions de M. l'avocat général Spreutels; Cass., 21 mars 2001, RG P.01.0163.F, Pas., 2001, n° 152.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Généralités - Etrangers - Privation de liberté - Voies de recours - Chambre des mises en accusation - Arrêt ordonnant la remise en liberté - Pourvoi en cassation du ministère public - Recevabilité - Dispositions légales applicables

- Art. 373 Code d'Instruction criminelle

- Art. 71 et 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

ETRANGERS - Privation de liberté - Voies de recours - Chambre des

inbeschuldigingstelling - Arrest dat de invrijheidstelling beveelt - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Ontvankelijkheid - Toepasselijke wetsbepalingen

- Art. 373 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

mises en accusation - Arrêt ordonnant la remise en liberté - Pourvoi en cassation du ministère public - Recevabilité - Dispositions légales applicables

- Art. 373 Code d'Instruction criminelle

- Art. 71 et 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

Het onderzoeksgerecht moet krachtens artikel 72, tweede lid, Vreemdelingenwet, alleen nagaan of de tegen de vreemdeling genomen maatregel tot vrijheidsberoving met het oog op terugleiding naar de grens en uitwijzing, overeenkomstig de wet is gewezen, zonder uitspraak te mogen doen over de opportuniteit ervan, ook niet door te verwijzen naar een andere beslissing in een andere rechtspleging (1). (1) Zie Cass., 30 maart 1999, AR P.99.0288.N, AC, 1999, nr. 192; Cass., 31 juli 2001, AR P.01.1011.F, AC, 2001, nr. 427.

En vertu de l'article 72, alinéa 2, de la loi 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, la juridiction d'instruction doit uniquement vérifier si la mesure privative de liberté en vue de la reconduite à la frontière et de l'expulsion de l'étranger est conforme à la loi, sans pouvoir se prononcer sur son opportunité, ni se référer à une autre décision prise dans une autre procédure (1). (1) Voir Cass., 30 mars 1999, RG P.99.0288.N, Pas.,1999, n° 192; Cass., 31 juillet 2001, RG P.01.1011.F, Pas., 2001, n° 427.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Verwijderingsmaatregel - Beoordeling - Rechtsmacht

- Art. 72, tweede lid Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Verwijderingsmaatregel - Onderzoeksgerecht - Opdracht - Overeenstemming met de wet - Opportuniteit

- Art. 72, tweede lid Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Privation de liberté - Mesure d'éloignement - Appréciation - Compétence

- Art. 72, al. 2 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

ETRANGERS - Privation de liberté - Mesure d'éloignement - Juridiction d'instruction - Mission - Conformité à la loi - Opportunité

- Art. 72, al. 2 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

P.09.0845.F 16 september 2009 AC nr. 505

Wanneer de zaken die verbeurd kunnen worden verklaard toebehoren aan meerdere eigenaars tezamen, waarvan er één wordt vervolgd, dient de verbeurdverklaring te worden uitgesproken van de zaken die tot het plegen van het misdrijf hebben gediend, daar de wetgever niet vereist dat de veroordeelde de enige eigenaar van de voorwerpen of de werktuigen van het misdrijf is.

Lorsque les choses susceptibles d'être confisquées appartiennent en commun à plusieurs propriétaires dont un seul est poursuivi, la confiscation des choses ayant servi à commettre l'infraction doit être prononcée, le législateur n'ayant pas exigé que le condamné soit l'unique propriétaire des objets ou des instruments de l'infraction.

STRAF - Andere straffen - Bijzondere verbeurdverklaring - Voorwerp of werktuig van het misdrijf - Meerdere eigenaars - Vervolging tegen één enkele eigenaar

- Art. 42, 1° Strafwetboek

PEINE - Autres peines - Confiscation spéciale - Objet ou instrument de l'infraction - Pluralité de propriétaires - Poursuite contre un seul propriétaire

- Art. 42, 1° Code pénal

P.09.0846.N 20 oktober 2009 AC nr. 596

Artikel 337, derde lid, WIB 1992 dat bepaalt dat de ambtenaren van de administratie der directe belastingen hun ambt eveneens uitoefenen wanneer zij met betrekking tot de fiscale toestand van een belastingplichtige een vraag om raadpleging, uitleg of mededeling inwilligen van de echtgenoot op wiens goederen de aanslag wordt ingevorderd, betreft enkel de erin vermelde raadpleging, uitleg of mededeling aan de echtgenoot van de belastingplichtige en stelt voor het overige geen bijkomende voorwaarde aan de uitvoering van de opdracht van de fiscale ambtenaar zoals bepaald in artikel 337, eerste lid, WIB 1992 (1). (1) Zie conclusie O.M.

BEROEPSGEHEIM - Inkomstenbelastingen - Beroepsgeheim van hij die optreedt bij de toepassing van de belastingswetten - Fiscale ambtenaar die binnen de uitoefening van zijn ambt blijft - Artikel 337, derde lid, Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 337, eerste en derde lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

INKOMSTENBELASTINGEN - Allerlei - Beroepsgeheim - Beroepsgeheim van hij die optreedt bij de toepassing van de belastingswetten - Fiscale ambtenaar die binnen de uitoefening van zijn ambt blijft - Artikel 337, derde lid, Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 337, eerste en derde lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

L'article 337, alinéa 3, du Code des Impôts sur les revenus 1992, selon lequel les fonctionnaires de l'administration des contributions directes restent également dans l'exercice de leurs fonctions, lorsqu'ils accueillent une demande de consultation, d'explication ou de communication relative à la situation fiscale d'un contribuable, émanant de son conjoint sur les biens duquel l'imposition est mise en recouvrement, concerne uniquement la demande de consultation, d'explication ou de communication émanant du conjoint du contribuable et n'assortit par ailleurs pas de condition supplémentaire l'exercice de la mission du fonctionnaire de l'administration fiscale prévue à l'article 337, alinéa 1er, du Code des Impôts sur les revenus 1992 (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

SECRET PROFESSIONNEL - Impôts sur les revenus - Secret professionnel de celui qui intervient en application des lois fiscales - Fonctionnaire de l'administration fiscale qui reste dans l'exercice de ses fonctions - Code des Impôts sur les revenus 1992, article 337, alinéa 3

- Art. 337, al. 1er et 3 Côde des impôts sur les revenus 1992

IMPOTS SUR LES REVENUS - Divers - Secret professionnel - Secret professionnel de celui qui intervient en application des lois fiscales - Fonctionnaire de l'administration fiscale qui reste dans l'exercice de ses fonctions - Code des Impôts sur les revenus 1992, article 337, alinéa 3

- Art. 337, al. 1er et 3 Côde des impôts sur les revenus 1992

Blijft binnen de uitoefening van zijn ambt de fiscale ambtenaar die aan de belastingplichtige op diens adres of vermoedelijk adres brieven toezendt die betrekking hebben op de uitvoering van dit ambt; de omstandigheid dat de geadresseerde dit adres en daarbij zijn hoedanigheid van rijksinwoner betwist, doet daaraan niet af (1). (1) Zie conclusie O.M.

BEROEPSGEHEIM - Inkomstenbelastingen - Beroepsgeheim van hij die optreedt bij de toepassing van de belastingswetten - Fiscale ambtenaar die binnen de uitoefening van zijn ambt blijft - Toepassing

- Art. 337, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

INKOMSTENBELASTINGEN - Allerlei - Beroepsgeheim - Beroepsgeheim van hij die optreedt bij de toepassing van de belastingswetten - Fiscale ambtenaar die binnen de uitoefening van zijn ambt blijft - Toepassing

- Art. 337, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Reste dans l'exercice de ses fonctions le fonctionnaire de l'administration fiscale qui envoie au contribuable des lettres concernant l'exercice desdites fonctions à l'adresse de ce dernier ou à son adresse présumée, sans que puisse y faire obstacle la circonstance que le destinataire conteste cette adresse ainsi que sa qualité d'habitant du Royaume (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

SECRET PROFESSIONNEL - Impôts sur les revenus - Secret professionnel de celui qui intervient en application des lois fiscales - Fonctionnaire de l'administration fiscale qui reste dans l'exercice de ses fonctions - Application

- Art. 337, al. 1er Côde des impôts sur les revenus 1992

IMPOTS SUR LES REVENUS - Divers - Secret professionnel - Secret professionnel de celui qui intervient en application des lois fiscales - Fonctionnaire de l'administration fiscale qui reste dans l'exercice de ses fonctions - Application

- Art. 337, al. 1er Côde des impôts sur les revenus 1992

Conclusie van advocaat-generaal TIMPERMAN.

BEROEPSGEHEIM - Inkomstenbelastingen - Beroepsgeheim van de fiscale ambtenaar die optreedt bij de toepassing van de belastingswetten - Fiscale ambtenaar die binnen de uitoefening van zijn ambt blijft - Artikel 337 Wetboek van Inkomstenbelastingen

INKOMSTENBELASTINGEN - Allerlei - Beroepsgeheim - Beroepsgeheim van de fiscale ambtenaar die optreedt bij de

Conclusions de l'avocat général TIMPERMAN.

SECRET PROFESSIONNEL - Impôts sur les revenus - Secret professionnel du fonctionnaire fiscal qui intervient en application des lois fiscales - Fonctionnaire de l'administration fiscale qui reste dans l'exercice de ses fonctions - Code des Impôts sur les revenus 1992, articles 337

IMPOTS SUR LES REVENUS - Divers - Secret professionnel - Secret professionnel du fonctionnaire fiscal qui intervient en application des

toepassing van de belastingswetten - Fiscale ambtenaar die binnen de uitoefening van zijn ambt blijft - Artikel 337 Wetboek van Inkomstenbelastingen

lois fiscales - Fonctionnaire de l'administration fiscale qui reste dans l'exercice de ses fonctions - Code des Impôts sur les revenus 1992, articles 337

P.09.0850.N 15 december 2009 AC nr. 745

Artikel 1022, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de rechtsplegingsvergoeding een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en erelonen van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij; enkel de partijen die tijdens een aanleg de bijstand van een advocaat genoten of erdoor vertegenwoordigd werden, kunnen aanspraak maken op de voor die aanleg in die bepaling bedoelde rechtsplegingsvergoeding.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Allerlei - Rechtsplegingsvergoeding - Toekenning

L'article 1022, alinéa 1er, du Code judiciaire dispose que l'indemnité de procédure est une intervention forfaitaire dans les frais et honoraires d'avocat de la partie ayant obtenu gain de cause; seules les parties ayant eu recours en cours d'instance à l'assistance d'un avocat ou ont été représentées par lui, peuvent prétendre à l'indemnité de procédure visée à cette disposition pour cette instance.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Divers - Indemnité de procédure - Octroi

De in artikel 135, § 1, Wetboek van Strafvordering bepaalde mogelijkheid voor de burgerlijke partij om hoger beroep in te stellen tegen de beschikking van de raadkamer laat niet toe dat uitsluitend op haar eigen hoger beroep haar toestand wordt verzwaard; dit is het geval wanneer de burgerlijke partij, die door de beschikking van de raadkamer niet tot betaling van enige rechtsplegingsvergoeding werd veroordeeld, uitsluitend op haar eigen hoger beroep, door de appelrechters veroordeeld wordt tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding aan de inverdenkinggestelde voor wat betreft de rechtspleging voor de raadkamer (1). (1) DECLERCQ, R., Beginselen van Strafrechtspleging, 4de ed. 2007, p. 1262, nr. 2934.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Allerlei - Rechtsplegingsvergoeding - Burgerlijke partij - Procedure voor de raadkamer - Geen veroordeling tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding - Uitsluitend hoger beroep van de burgerlijke partij - Veroordeling in hoger beroep tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding voor de rechtspleging voor de raadkamer - Verzwaring van de toestand - Wettigheid

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Burgerlijke partij - Procedure voor de raadkamer - Geen veroordeling tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding - Uitsluitend hoger beroep van de burgerlijke partij - Veroordeling in hoger beroep tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding voor de rechtspleging voor de raadkamer - Verzwaring van de toestand - Wettigheid

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Burgerlijke partij - Procedure voor de raadkamer - Geen veroordeling tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding - Uitsluitend hoger beroep van de burgerlijke partij - Veroordeling in hoger beroep tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding voor de rechtspleging voor de raadkamer - Verzwaring van de toestand - Wettigheid

La possibilité dont dispose la partie civile en vertu de l'article 135, § 1er, du Code d'instruction criminelle, d'interjeter appel contre l'ordonnance de la chambre du conseil ne permet pas que sa situation soit aggravée du fait exclusif de son propre appel; c'est le cas lorsque la partie civile qui n'avait pas été condamnée par l'ordonnance de la chambre du conseil au paiement d'une quelconque indemnité de procédure, est condamnée par les juges d'appel, exclusivement du fait de son propre appel, au paiement à l'inculpé d'une indemnité de procédure en ce qui concerne la procédure devant la chambre du conseil (1). (1) DECLERCQ, R., Beginselen van Strafrechtspleging, 4ème éd. 2007, p. 1262, n° 2934.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Divers - Indemnité de procédure - Partie civile - Procédure devant la chambre du conseil - Pas de condamnation au paiement d'une indemnité de procédure - Appel exclusif de la partie civile - Condamnation en appel au paiement d'une indemnité de procédure pour la procédure devant la chambre du conseil - Aggravation de la situation - Légalité

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Partie civile - Procédure devant la chambre du conseil - Pas de condamnation au paiement d'une indemnité de procédure - Appel exclusif de la partie civile - Condamnation en appel au paiement d'une indemnité de procédure pour la procédure devant la chambre du conseil - Aggravation de la situation - Légalité

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Partie civile - Procédure devant la chambre du conseil - Pas de condamnation au paiement d'une indemnité de procédure - Appel exclusif de la partie civile - Condamnation en appel au paiement d'une indemnité de procédure pour la procédure devant la chambre du conseil - Aggravation de la situation - Légalité

Wanneer een partij een afwijking van het basisbedrag van de op te leggen rechtsplegingsvergoeding vraagt zonder daarover een specifiek verweer te voeren, miskent de rechter de motiveringsplicht niet door zonder opgave van redenen het basisbedrag op te leggen.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Allerlei - Rechtsplegingsvergoeding - Partij die een afwijking vraagt van het basisbedrag - Geen specifiek verweer - Motiveringsplicht van de rechter - Draagwijdte

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtsplegingsvergoeding - Partij die een afwijking vraagt van het basisbedrag - Geen specifiek verweer - Motiveringsplicht van de rechter - Draagwijdte

Lorsqu'une partie demande une dérogation au montant de base de l'indemnité de procédure à infliger, sans avancer une défense spécifique à cet égard, le juge ne vide pas le devoir de motivation en infligeant le montant de base sans en donner les motifs.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Divers - Indemnité de procédure - Partie qui demande une dérogation du montant de base - Pas de défense spécifique - Devoir de motivation du juge - Portée

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Indemnité de procédure - Partie qui demande une dérogation du montant de base - Pas de défense spécifique - Devoir de motivation du juge - Portée

---

P.09.0854.F 10 juni 2009 AC nr. 395

De betaling door de overtreder van de som die met toepassing van artikel 65, § 1, Wegverkeerswet, wordt geïnd, doet de strafvordering vervallen, tenzij het openbaar ministerie binnen de maand, te rekenen vanaf de dag van betaling, de betrokkene kennis geeft van zijn voornemen die vordering in te stellen.

STRAFVORDERING - Verval - Verval van de strafvordering tegen betaling van een som

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 65 - Verval van de strafvordering tegen betaling van een som

- Art. 65, § 2 KB van 1 dec. 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer

Le paiement par le contrevenant de la somme perçue en application de l'article 65, § 1er, de la loi relative à la circulation routière éteint l'action publique sauf si le ministère public notifie à l'intéressé, dans le mois à compter du jour du paiement, qu'il entend exercer cette action.

ACTION PUBLIQUE - Extinction - Extinction de l'action publique moyennant le paiement d'une somme

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 65 - Extinction de l'action publique moyennant le paiement d'une somme

- Art. 65, § 2 A.R. du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière

---

Op het cassatieberoep van de procureur-generaal, dat is ingesteld met toepassing van artikel 441 Sv., vernietigt het Hof, zonder verwijzing, een veroordeling wegens een misdrijf waarvoor de strafvordering vervallen was door betaling, binnen de voorgeschreven termijn, van een onmiddellijke inning (1). (1) Cass., 6 juni 2000, AR P.00.0584.F, AC, 2000, nr 344.

CASSATIE - Vorderingen tot vernietiging - Cassatieberoep in het belang van de wet - Vordering van de procureur-generaal - Wetboek van Strafvordering, artikel 441 - Strafvordering vervallen door betaling van een geldsom - Vernietiging zonder verwijzing

DADING - Strafzaken - Wegverkeerswet - Wetsbepalingen - Artikel 65 - Verval van de strafvordering tegen betaling van een som

Sur le pourvoi du procureur général fait par application de l'article 441 du Code d'instruction criminelle, la Cour annule sans renvoi une condamnation en raison d'une infraction pour laquelle l'action publique était éteinte suite au règlement, dans le délai prescrit, d'une perception immédiate (1). (1) Cass., 6 juin 2000, RG P.00.0584.F, Pas., 2000, n° 344.

CASSATION - Des demandes en annulation. des pourvois dans l'interet de la loi - Réquisitions du procureur général - Code d'instruction criminelle, article 441 - Action publique prescrite par le payement d'une somme d'argent - Cassation sans renvoi

TRANSACTION - Matière répressive - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 65 - Extinction de l'action publique moyennant le paiement d'une somme

---

P.09.0855.N 23 juni 2009 AC nr. 435

De kamer van inbeschuldigingstelling belast met de controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie, die afzonderlijk en buiten de aanwezigheid van de partijen de opmerkingen van de procureur-generaal hoort, kan, samen met de procureur-generaal, andere leden van het openbaar ministerie horen die de zaak behandelen, waaronder de vertrouwensmagistraat belast met de concrete opvolging van de uitvoering van de bijzondere opsporingsmethode.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Horen van de opmerkingen van de procureur-generaal buiten aanwezigheid van de partijen - Aanwezigheid van andere leden van het openbaar ministerie die de zaak behandelen - Toepassing

- Art. 235ter, § 2, tweede lid Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Horen van de opmerkingen van de procureur-generaal buiten aanwezigheid van de partijen - Aanwezigheid van andere leden van het openbaar ministerie die de zaak behandelen - Toepassing

- Art. 235ter, § 2, tweede lid Wetboek van Strafvordering

La chambre des mises en accusation chargée du contrôle de la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration qui entend, séparément et en l'absence des parties, le procureur général en ses observations, peut, avec le procureur général, entendre d'autres membres du ministère public qui traitent la cause, dont le magistrat de confiance chargé du suivi concret de la mise en œuvre de la méthode particulière de recherche.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Audition du procureur général en ses observations en l'absence des parties - Présence d'autres membres du ministère public qui traitent la cause - Application

- Art. 235ter, § 2, al. 2 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Audition du procureur général en ses observations en l'absence des parties - Présence d'autres membres du ministère public qui traitent la cause - Application

- Art. 235ter, § 2, al. 2 Code d'Instruction criminelle

Uit de artikelen 138, eerste lid, en 140 Gerechtelijk Wetboek en artikel 273 Wetboek van Strafvordering volgt dat de rechter in strafzaken voor alle gerechten, waaronder de kamer van inbeschuldigingstelling, zetelt in aanwezigheid van het openbaar ministerie (1). (1) Cass., 28 okt. 2008, AR P.08.0706.N, AC, 2009, nr. 587 met conclusie van advocaat-generaal DUINSLAEGER.

OPENBAAR MINISTERIE - Strafzaken - Openbaar ministerie bij de rechtbanken en hoven van beroep - Opdracht

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Aanwezigheid van het openbaar ministerie bij de behandeling van de zaak

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Strafvordering - Aanwezigheid van het openbaar ministerie bij de behandeling van de zaak

Il résulte des articles 138, alinéa 1er, 140 du Code judiciaire, et 273 du Code d'instruction criminelle que le juge en matière répressive siège en présence du ministère public au sein de toutes les juridictions, dont la chambre des mises en accusation (1). (1) Cass., 28 octobre 2008, RG P.08.0706.N, Pas., 2009, n° 587 avec les conclusions de M. l'avocat général Duinslaeger, publiées à leur date dans AC

MINISTERE PUBLIC - Matière répressive - Ministère public près les tribunaux et les cours d'appel - Mission

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Présence du ministère public à l'instruction de la cause

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Action publique - Présence du ministère public à l'instruction de la cause

---

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling belast met de controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie, de onderzoeksrechter hoort met toepassing van artikel 235ter, § 2, vierde lid, Wetboek van Strafvordering, is de aanwezigheid van het openbaar ministerie vereist, zoniet is de rechtspleging door nietigheid aangetast.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Rechtspleging - Horen van de onderzoeksrechter buiten aanwezigheid van de partijen - Vereiste van de aanwezigheid van het openbaar ministerie

- Art. 235ter, § 2, vierde lid Wetboek van Strafvordering

OPENBAAR MINISTERIE - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Rechtspleging - Horen van de onderzoeksrechter buiten aanwezigheid van de partijen - Vereiste

Lorsque la chambre des mises en accusation chargée du contrôle de la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration entend le juge d'instruction en application de l'article 235ter, § 2, alinéa 4, du Code d'instruction criminelle, la présence du ministère public est requise, à peine de nullité de la procédure.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Procédure - Audition du juge d'instruction en l'absence des parties - Présence requise du ministère public

- Art. 235ter, § 2, al. 4 Code d'Instruction criminelle

MINISTERE PUBLIC - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Procédure - Audition du juge d'instruction en l'absence des parties - Présence requise du ministère public

van de aanwezigheid van het openbaar ministerie

- Art. 235ter, § 2, vierde lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 235ter, § 2, al. 4 Code d'Instruction criminelle

P.09.0869.F 21 oktober 2009 AC nr. 600

De aanstelling van een curator ad hoc om activa te gelde te maken die in natura zijn opgedoken nà het vonnis dat de sluiting van het faillissement wegens ontoereikend actief uitspreekt ten aanzien van de niet verschoonbaar verklaarde gefailleerde, heeft niet tot gevolg dat de activa van de door de vereffening ontbonden vennootschap in juridisch opzicht verder blijven bestaan.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJK AKKOORD - Rechtspleging - Faillissement - Sluiting - Ontoereikend actief - Niet verschoonbaar verklaarde gefailleerde - Later opgedoken activa in natura - Tegeldemaking - Curator ad hoc - Aanwijzing - Ontbonden vennootschap

- Art. 1, tweede lid KB 25 mei 1999 betreffende de ondernemingsraden en de comités voor preventie en bescherming op het werk

- Art. 83 Wet 8 aug. 1997

La désignation d'un curateur ad hoc aux fins de réaliser un actif apparu en nature postérieurement au jugement qui prononce la clôture de la faillite pour insuffisance d'actif à l'égard d'un failli déclaré inexcusable, ne crée pas une survie juridique active en faveur de la société dissoute par suite de sa liquidation.

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Faillite - Clôture - Insuffisance d'actif - Failli déclaré inexcusable - Actifs en nature postérieurs - Réalisation - Curateur ad hoc - Désignation - Société dissoute

- Art. 1er, al. 2 A.R. du 25 mai 1999 relatif aux conseils d'entreprise et aux comités pour la prévention et la protection au travail

- Art. 83 L. du 8 août 1997 sur les faillites

De activa die in natura opduiken nà het vonnis dat de sluiting van het faillissement wegens ontoereikend actief uitspreekt ten aanzien van de niet verschoonbaar verklaarde gefailleerde, kunnen door een door de rechtbank van koophandel aangestelde curator ad hoc te gelde worden gemaakt; onder tegeldemaking van activa die in natura opduiken, wordt de verkoop verstaan van bezittingen en niet de rechtsvordering tot inning van een schuldvordering.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJK AKKOORD - Rechtspleging - Faillissement - Sluiting - Ontoereikend actief - Niet verschoonbaar verklaarde gefailleerde - Later opgedoken activa in natura - Tegeldemaking

- Art. 1, tweede lid KB 25 mei 1999 betreffende de ondernemingsraden en de comités voor preventie en bescherming op het werk

Les actifs qui apparaissent en nature postérieurement au jugement qui prononce la clôture de la faillite pour insuffisance d'actif à l'égard d'un failli déclaré inexcusable, peuvent être réalisés par un curateur ad hoc désigné par le tribunal de commerce; la réalisation d'un actif apparu en nature s'entend de la vente d'un bien et non de l'action en recouvrement d'une créance.

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Faillite - Clôture - Insuffisance d'actif - Failli déclaré inexcusable - Actifs en nature postérieurs - Réalisation

- Art. 1er, al. 2 A.R. du 25 mai 1999 relatif aux conseils d'entreprise et aux comités pour la prévention et la protection au travail

---

P.09.0879.F 17 juni 2009 AC nr. 414

Het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling is niet naar recht verantwoord, wanneer het een straf uitsluit zonder vast te stellen dat die niet meer volgens de wetten van de veroordelende Staat kan worden ten uitvoer gelegd, en aldus zijn beslissing steunt op een reden die geen verband houdt met de redenen die welke, met toepassing van artikel 6, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel, de weigering van tenuitvoerlegging mogelijk maken.

UITLEVERING - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Straf - Facultatieve weigering - Uitsluiting - Verjaring - Wet van de Veroordelende Staat

- Art. 6, 4° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees

N'est pas justifié légalement l'arrêt de la chambre des mises en accusation qui, en excluant une sanction sans constater qu'elle ne peut plus être exécutée selon les lois de l'Etat de condamnation, fonde sa décision sur un motif étranger à ceux qui permettent le refus d'exécution par application de l'article 6, 4°, de la loi relative au mandat d'arrêt européen.

EXTRADITION - Mandat d'arrêt européen - Exécution - Peine - Refus facultatif - Exclusion - Prescription - Loi de l'Etat de condamnation

- Art. 6, 4° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt

P.09.0884.N 3 november 2009 AC nr. 634

Het feit dat het bedrag van de onderhoudsuitkering "definitief" werd begroot dan wel slechts "provisioneel", doet geen afbreuk aan de verplichting tot betaling van de onderhoudsuitkering waartoe de schuldenaar is veroordeeld volgens een rechterlijke beslissing waartegen geen verzet of hoger beroep meer openstaat op het ogenblik van de hem ten laste gelegde feiten.

VERLATING VAN FAMILIE - Veroordeling tot betaling van een uitkering tot onderhoud - Aard van de beslissing
- Art. 391bis Strafwetboek

Le fait que le montant de la pension alimentaire ait été fixé "définitivement" ou "provisoirement", ne fait pas obstacle à l'obligation de paiement de la pension alimentaire à laquelle le débiteur est condamné par une décision judiciaire qui ne peut plus être frappée d'opposition ou d'appel au moment des faits mis à sa charge.

ABANDON DE FAMILLE - Condamnation au paiement d'une pension alimentaire - Nature de la décision
- Art. 391bis Code pénal

Voor het misdrijf verlating van familie dient de strafrechter na te gaan of er nog een gewoon rechtsmiddel openstaat tegen de rechterlijke beslissing van veroordeling tot betaling van een uitkering tot onderhoud; een voorafgaande ingebrekestelling van de schuldenaar is geen noodzakelijke voorwaarde om hem schuldig te verklaren aan het misdrijf van verlating van familie, zoals bepaald in artikel 391bis, eerste lid, Strafwetboek (1). (1) Cass., 24 nov. 1958, Arr. Verbr., 1959, 261.

VERLATING VAN FAMILIE - Veroordeling tot betaling van een uitkering tot onderhoud - Voorwaarde - Voorafgaande ingebrekestelling van de schuldenaar

Pour l'infraction d'abandon de famille, le juge pénal est tenu de vérifier s'il subsiste une voie de recours ordinaire contre la décision judiciaire condamnant au paiement d'une pension alimentaire; une mise en demeure préalable du débiteur ne constitue pas une condition nécessaire pour le déclarer coupable de l'infraction d'abandon de famille, telle que prévue à l'article 391bis, alinéa 1er, du Code pénal (1). (1) Cass., 24 nov. 1959, Verbr., 1959, 309.

ABANDON DE FAMILLE - Condamnation au paiement d'une pension alimentaire - Condition - Mise en demeure préalable du débiteur

P.09.0901.N 27 oktober 2009 AC nr. 621

Het recht op daadwerkelijke rechtshulp, bedoeld in artikel 13 E.V.R.M., houdt in dat wanneer de nationale instantie vaststelt dat de redelijke termijn, bedoeld in artikel 6.1 van dit verdrag, is overschreden, zij een passend rechtsherstel moet bieden, maar geen enkele verdragsrechtelijke of wettelijke bepaling stelt dat de overschrijding van de redelijke termijn de niet-ontvankelijkheid of het verval van de strafvordering voor gevolg heeft; de rechter beoordeelt welk het passende rechtsherstel is in het stadium van de rechtspleging waarin hij uitspraak doet en dit rechtsherstel kan, in het stadium van de regeling van de rechtspleging, bestaan in de loutere vaststelling van de overschrijding van de redelijke termijn, waarmede de verwijzingsrechter die ten gronde oordeelt dan rekening zal moeten houden bij de globale beoordeling van de zaak (1). (1) Cass, 24 jan. 1990, AR 7805, AC, 1989-90, nr. 323; Cass., 27 mei 1992, AR 9727, AC, 1991-92, nr. 508; Cass., 13 okt. 1993, AR P.93.0389.F, AC, 1993, nr. 407; Cass., 22 maart 2000, AR P.99.1758.F, AC, 2000, nr. 197; Cass., 17 mei 2000, AR P.00.0275.F, AC, 2000, nr. 302; Cass., 13 feb. 2001, AR P.99.0739.N, AC, 2001, nr. 86; Cass., 24 feb. 2004, AR P.03.1148.N, AC, 2004, nr. 97; Cass., 28 mei 2008, AR P.08.0216.F, AC, 2008, nr. 323 en Pas., 2008, I, nr. 323, met concl. adv.-gen. Vandermeersch.

Le droit à un recours effectif garanti à l'article 13 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales implique que l'instance nationale qui constate le dépassement du délai raisonnable visé à l'article 6.1 de ladite convention est tenue de proposer une réparation en droit adéquate, mais aucune disposition conventionnelle ou légale ne prévoit que le dépassement du délai raisonnable entraîne l'irrecevabilité ou l'extinction de l'action publique; le juge détermine la réparation en droit adéquate au stade de la procédure où il se prononce, laquelle peut consister, au stade du règlement de la procédure, en la simple constatation du dépassement du délai raisonnable, ce dont le juge de renvoi appelé à se prononcer sur le fond devra tenir compte lors de l'appréciation globale de la cause (1). (1) Cass., 24 janvier 1990, RG 7805.N, Pas., 1990, n° 323; Cass., 27 mai 1992, RG 9727, Pas., 1992, n° 508; Cass., 13 octobre 1993, RG P.93.0389.F, Pas., 1993, n° 407; Cass., 22 mars 2000, RG P.99.1758.F, Pas., 2000, n° 197; Cass., 17 mai 2000, RG P.00.0275.F, Pas., 2000, n° 302; Cass., 13 février 2001, RG P.99.0739.N, Pas., 2001, n° 86; Cass., 24 février 2004, RG P.03.1148.N, Pas., 2004, n° 97; Cass., 28 mai 2008, RG P.08.0216.F, Pas., 2008, n° 323 et Pas., 2008, I, n° 323, avec les conclusions de M. l'avocat général Vandermeersch.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Regeling van de rechtspleging - Vaststelling van de overschrijding van de redelijke termijn - Passend rechtsherstel - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Behandeling binnen een redelijke termijn - Overschrijding van de redelijke termijn - Passend rechtsherstel - Beoordeling door de rechter

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Behandeling binnen een redelijke termijn - Regeling van de rechtspleging - Kamer van inbeschuldigingstelling - Vaststelling van de overschrijding van de redelijke termijn - Passend rechtsherstel - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel - Daadwerkelijke rechtshulp voor een nationale instantie - Vaststelling door de nationale instantie van de overschrijding van de redelijke termijn

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Behandeling binnen een redelijke termijn - Overschrijding van de redelijke termijn

---

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Règlement de la procédure - Constatation du dépassement du délai raisonnable - Réparation en droit adéquate - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Examen dans un délai raisonnable - Dépassement du délai raisonnable - Réparation en droit adéquate - Appréciation par le juge

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Examen dans un délai raisonnable - Règlement de la procédure - Chambre des mises en accusation - Constatation du dépassement du délai raisonnable - Réparation en droit adéquate - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Droit à un recours effectif - Recours effectif devant une instance nationale - Constatation par l'instance nationale du dépassement du délai raisonnable

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Examen dans un délai raisonnable - Dépassement du délai raisonnable

---

P.09.0902.N 22 december 2009 AC nr. ...

Bij achtereenvolgende cassatieberoepen tegen dezelfde beslissing is ontvankelijk het tijdige tweede cassatieberoep, ingesteld voordat over het eerste cassatieberoep uitspraak is gedaan en voordat van het eerste cassatieberoep afstand zonder berusting is gedaan (1) (Impliciete oplossing). (1) Zie S. VAN OVERBEKE, Afstand van cassatieberoep in strafzaken, nr. 103 en S. SONCK, Cassatieberoep in strafzaken, nr. 13.7.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Afstand - Burgerlijke rechtsvordering - Ontvankelijkheid - Achtereenvolgende cassatieberoepen tegen dezelfde beslissing - Tweede cassatieberoep ingesteld vóór uitspraak en vóór afstand zonder berusting van eerste cassatieberoep

Lorsque des pourvois successifs sont formés contre une même décision, le second pourvoi formé en temps utile avant la décision rendue sur le premier pourvoi et avant que celui-ci fasse l'objet d'un désistement, sans acquiescement, est irrecevable (1) (Solution implicite). (1) Voir S. VAN OVERBEKE, Afstand van cassatieberoep in strafzaken, n° 103 et S. SONCK, Cassatieberoep in strafzaken, n° 13.7.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Désistement - Action civile - Recevabilité - Pourvois successifs contre une même décision - Second pourvoi formé avant décision sur premier pourvoi et avant désistement, sans acquiescement

---

P.09.0903.N 17 november 2009 AC nr. 673

Krachtens de artikelen 373 en 412 Wetboek van Strafvordering kan de burgerlijke partij slechts cassatieberoep instellen ten opzichte van de beschikkingen betreffende haar burgerlijke belangen en kan zij in geen geval de vernietiging vorderen van een beschikking van vrijspraak (1). (1) Cass., 15 feb. 1978, AC 1978, 714

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Burgerlijke rechtsvordering - Burgerlijke partij - Cassatieberoep tegen beslissing die geen uitspraak doet over de burgerlijke rechtsvordering - Ontvankelijkheid

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Burgerlijke rechtsvordering - Burgerlijke partij - Cassatieberoep tegen een beschikking van vrijspraak - Ontvankelijkheid

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Vrijspraak - Cassatieberoep van de burgerlijke partij - Ontvankelijkheid

HOF VAN ASSISEN - Burgerlijke rechtsvordering - Beslissing die geen uitspraak doet over de burgerlijke rechtsvordering - Cassatieberoep van de burgerlijke partij - Ontvankelijkheid

En vertu des articles 373 et 412 du Code d'instruction criminelle, la partie civile ne peut se pourvoir que quant aux dispositions relatives à ses intérêts civils et ne peut, en aucun cas, poursuivre l'annulation d'une ordonnance d'acquittement (1). (1) Cass., 15 février 1978, Bull. et Pas., I, 1978, 695

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action civile - Partie civile - Pourvoi contre la décision qui ne se prononce pas sur l'action civile - Recevabilité

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action civile - Partie civile - Pourvoi contre une ordonnance d'acquittement - Recevabilité

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Acquittement - Pourvoi de la partie civile - Recevabilité

COUR D'ASSISES - Action civile - Décision qui ne se prononce pas sur l'action civile - Pourvoi de la partie civile - Recevabilité

Naar luid van het arrest van 13 januari 2009 van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in zake Richard Taxquet tegen het Koninkrijk België houdt het recht op een eerlijke behandeling van de zaak, dat bij artikel 6.1 EVRM is gewaarborgd, voor het hof van assisen de verplichting in om in zijn uitspraak over de beschuldiging melding te maken van de overwegingen die de jury overtuigd hebben van de schuld of de onschuld van de beschuldigde alsook de concrete redenen te vermelden waarom op alle vragen ja of neen werd geantwoord; wegens het gezag van dat interpreterend arrest en de voorrang op het interne recht van de internationale rechtsregel die vervat is in een door België geratificeerd verdrag is het Hof verplicht de artikelen 342 en 348 Wetboek van Strafvordering buiten toepassing te laten in zoverre deze de regel vastleggen die het Europees Hof thans heeft veroordeeld en volgens dewelke de verklaring van de jury niet met redenen moet worden omkleed (1). (1) EHRM, 13 januari 2009, Taxquet t./ België, www.echr.coe.int; Cass., 10 juni 2009, AR P.09.0547.F, A.C., 2009, nr. ... met concl. adv.-gen. VANDERMEERSCH

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Gevolg - Motiveringsplicht

RECHTEN VAN DE MENS - Allerlei - Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Veroordeling van België - Gevolg - Buiten toepassing laten van de regel die door het Europees Hof werd veroordeeld

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Eerlijke behandeling van de zaak - Verplichting voor het hof van assisen om de uitspraak over schuld of onschuld te motiveren

Aux termes de l'arrêt du 13 janvier 2009 de la Cour européenne des droits de l'homme en cause de Richard Taxquet contre le Royaume de Belgique, le droit à un procès équitable garanti par l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales implique, en ce qui concerne la cour d'assises, que la décision rendue sur l'accusation mette en avant les considérations qui ont convaincu le jury de la culpabilité ou de l'innocence de l'accusé et indique les raisons concrètes pour lesquelles il a été répondu positivement ou négativement à chacune des questions; en raison de l'autorité de la chose interprétée qui s'attache à cet arrêt et de la primauté, sur le droit interne, de la règle de droit international issue d'un traité ratifié par la Belgique, la Cour est contrainte de rejeter l'application des articles 342 et 348 du Code d'instruction criminelle en tant qu'ils consacrent la règle, aujourd'hui condamnée par la Cour européenne, suivant laquelle la déclaration du jury n'est pas motivée (1). (1) Cour eur. D.H., 13 janvier 2009, Taxquet c/ Belgique, www.echr.coe.int; Cass., 10 juin 2009, RG P.09.0547.F, Pas., 2009, n° ... avec les conclusions de M. l'avocat général VANDERMEERSCH

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Conv. D.H., article 6, § 1er - Droit à un traitement équitable de la cause - Conséquence - Devoir de motivation

DROITS DE L'HOMME - Divers - Cour européenne des Droits de l'Homme - Condamnation de la Belgique - Conséquence - Rejet de l'application de la règle condamnée par la Cour européenne

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Traitement équitable de la cause - Obligation pour la cour d'assises de motiver la décision de prononcer ou non la culpabilité

P.09.0914.F 24 juni 2009 AC nr. 437

Het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling afwijst dat de eiser op grond van artikel 27, § 1, tweede lid, Wet Voorlopige Invrijheidstelling, heeft ingediend, is een beslissing waarbij de voorlopige hechtenis wordt gehandhaafd, in de zin van artikel 31, § 1, van deze wet; vermits het Hof niet binnen vijftien dagen te rekenen van het instellen van het cassatieberoep uitspraak heeft gedaan, moet de inverdenkinggestelde krachtens de wet in vrijheid worden gesteld en heeft zijn cassatieberoep geen bestaansreden meer (1). (1) Cass., 16 maart 1994, AR P.94.0216.F., AC, 1994, nr. 130.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Cassatieberoep - Verzoek tot invrijheidstelling - Afwijzing door het hof van beroep - Cassatieberoep - Termijn om over het cassatieberoep uitspraak te doen - Overschrijding

L'arrêt de la chambre des mises en accusation qui rejette la demande de mise en liberté provisoire formée par le demandeur en application de l'article 27, § 1er, alinéa 2, de la loi du 20 juillet 1990 relatif à la détention préventive est une décision par laquelle la détention préventive est maintenue au sens de l'article 31, § 1er de cette loi; dès lors que la Cour n'a pas statué dans le délai de 15 jours à compter de la date du pourvoi, l'inculpé doit être remis en liberté par l'effet de la loi et son pourvoi devient sans objet (1). (1) Cass., 16 mars 1994, RG P.94.0216.F, Bull. et Pas., 1994, n° 130.

DETENTION PREVENTIVE - Pourvoi en cassation - Requête de mise en liberté - Rejet par la cour d'appel - Pourvoi - Délai pour statuer sur le pourvoi - Dépassement

- Artt. 27, § 1, 2°, en 31, § 3, tweede lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 27, § 1er, 2°, et 31, § 3, al. 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P.09.0915.N 17 november 2009 AC nr. 670

Wanneer een verstekvonnis niet is betekend aan de persoon wordt bij het verstrijken van de gewone verzettermijn de verjaringstermijn van de strafvordering geschorst en vervangen door de verjaringstermijn van de straf; die geschorste termijn begint pas opnieuw te lopen vanaf de dag waarop tegen het verstekvonnis een later ontvankelijk verklaard verzet is gedaan (1). (1) Cass., 24 mei 1995, AR P.94.0080.N, AC, 1995, nr. 254.

Lorsqu'un jugement par défaut n'a pas été signifié à personne, le délai de la prescription de l'action publique est, à l'expiration du délai ordinaire d'opposition, suspendu et remplacé par le délai de prescription de la peine; le délai suspendu ne reprend son cours qu'à la date de l'opposition, déclarée recevable plus tard, au jugement par défaut (1). (1) Cass., 24 mai 1995, RG P.94.0080.N, Pas., 1995, n° 254.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Verstekvonnis - Betekening - Schorsing van de verjaring

- Art. 24 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Artt. 151 en 187 Wetboek van Strafvordering

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Jugement rendu par défaut - Signification - Suspension de la prescription

- Art. 24 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

- Art. 151 et 187 Code d'Instruction criminelle

P.09.0917.F 18 november 2009 AC nr. 674

De bij artikel 837, tweede lid, Ger.W., voorgeschreven vormvereisten zijn niet van toepassing op de wraking van de onderzoeksrechter, die door het derde lid van het voormelde artikel wordt geregeld; laatstgenoemde bepaling preciseert dat wanneer een onderzoeksrechter wordt gewraakt, diens vervanging wordt bevolen op vordering van het openbaar ministerie.

Les formalités prévues à l'article 837, alinéa 2, du Code judiciaire ne s'appliquent pas à la récusation du juge d'instruction qui est régie par l'alinéa 3 dudit article; cette dernière disposition précise que si la récusation vise un juge d'instruction, son remplacement est ordonné à la demande du ministère public.

ONDERZOEKSRECHTER - Wraking - Rechtspleging - Vervanging - Toepasselijke bepaling

WRAKING - Onderzoeksrechter - Rechtspleging - Vervanging - Toepasselijke bepaling

JUGE D'INSTRUCTION - Récusation - Procédure - Remplacement - Disposition applicable

RECUSATION - Juge d'instruction - Procédure - Remplacement - Disposition applicable

P.09.0919.F 17 juni 2009 AC nr. 415

Het verslag van de onderzoeksrechter aan de kamer van inbeschuldigingstelling, waar de zaak met toepassing van artikel 136ter, Wetboek van Strafvordering, aanhangig is gemaakt, is een substantieel vormvereiste.

Le rapport du juge d'instruction à la chambre des mises en accusation saisie en application de l'article 136ter du Code d'instruction criminelle constitue une formalité substantielle.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Kamer van inbeschuldigingstelling - Artikel 136ter Wetboek van Strafvordering - Onderzoeksrechter - Verslag

- Art. 136ter Wetboek van Strafvordering

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Chambre des mises en accusation - Code d'instruction criminelle, article 136ter - Juge d'instruction - Rapport

- Art. 136ter Code d'Instruction criminelle

P.09.0921.F 17 juni 2009 AC nr. 416

In het kader van het toezicht dat haar toekomt krachtens artikel 136ter, Wetboek van Strafvordering, moet de kamer van inbeschuldigingstelling, bij gebrek aan conclusie, niet vermelden waarom zij van mening is dat het onderzoek geen enkele onverantwoorde vertraging oploopt.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toezicht - Onderzoek - Duur - Motivering

- Art. 136ter Wetboek van Strafvordering

Dans le cadre du contrôle qui lui incombe en vertu de l'article 136ter du Code d'instruction criminelle, à défaut de conclusions, la chambre des mises en accusation n'est pas tenue d'indiquer pourquoi elle estime que l'instruction ne subit aucun retard injustifié.

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Chambre des mises en accusation - Contrôle - Instruction - Durée - Motivation

- Art. 136ter Code d'Instruction criminelle

P.09.0939.N 27 oktober 2009 AC nr. 622

Behoudens toepassing van de regeling bepaald in artikel 172 Stedenbouwdecreet 1999, blijven de bestemmingsvoorschriften van de geldende gewestplannen van kracht zolang zij niet door een ruimtelijk uitvoeringsplan worden gewijzigd (1). (1) Zie DE ROO, K., "Krachtlijnen van het decreet, planningsregime en nieuwe administratieve organisatie", p. 14, in "Ruimtelijke ordening en stedenbouw op nieuwe wegen ?", referatenbundel samengesteld door het Vlaams Pleitgenootschap - Balie van Brussel, uitg. Larcier, 2002.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Gewestplan - Bestemmingsvoorschriften - Geldigheidsduur

Sous réserve de l'application du prescrit de l'article 172 du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, les prescriptions d'affectation des plans de secteur en vigueur restent applicables tant qu'elles n'ont pas été modifiées par un plan d'exécution spatial (1). (1) Voir DE ROO, K., "Krachtlijnen van het decreet, planningsregime en nieuwe administratieve organisatie", p. 14, dans "Ruimtelijke ordening en stedenbouw op nieuwe wegen ?", Referatenbundel samengesteld door het Vlaams Pleitgenootschap - Balie Brussel, éd. Larcier, 2002.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'amenagement - Plan de secteur - Prescriptions d'affectation - Durée de la validité

De omstandigheid dat de redelijke termijn voor de berechting van een bouwmisdrijf is overschreden, staat niet eraan in de weg dat er bijzondere wettelijke dwingende redenen kunnen bestaan om alsnog het herstel in de vorige staat te bevelen; wel moet de rechter die alsnog het herstel in de vorige staat beveelt, deze redenen opgeven.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Stedenbouw - Herstelvordering - Herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand - Redelijke termijn - Overschrijding

La circonstance que le délai raisonnable pour trancher une infraction en matière de construction est dépassé n'empêche pas que la remise des lieux en leur état initial peut encore être ordonnée pour des raisons particulières légalement impérieuses, raisons que le juge est tenu d'énoncer.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Dépassement - Urbanisme - Demande de réparation - Remise des lieux en leur état initial

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Demande de réparation - Remise des lieux en leur état initial - Délai raisonnable - Dépassement

---

P.09.0941.N 22 december 2009 AC nr. 777

Artikel 96, §4, tweede lid, Stedenbouwdecreet 1999 stelt de toelaatbaarheid van het bewijsmateriaal tot weerlegging van het vermoeden van vergunning niet afhankelijk van zijn ontstaan binnen een bepaalde termijn vanaf het oprichten van de constructie; de omstandigheid dat dit bewijsmateriaal wordt toegelaten ofschoon het dateert van na de verjaring van het bouwmisdrijf of geruime tijd na de verwerving van het onroerend goed, houdt geen miskenning in van het vermoeden van onschuld (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

STEDENBOUW - Bouwvergunning - Vermoeden van vergunning - Tegenbewijs - Toelaatbaarheid

L'article 96, § 4, alinéa 2, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire ne subordonne pas l'admissibilité de la preuve en vue de renverser la présomption de permis au fait que cette preuve trouve son origine dans un certain délai à compter de la réalisation de la construction; la circonstance que cette preuve soit admise bien qu'elle soit postérieure à la prescription de l'infraction en matière d'urbanisme ou largement postérieure à l'acquisition de l'immeuble, ne donne pas lieu à la violation de la présomption d'innocence (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC

URBANISME - Permis de bâtir - Présomption de permis - Preuve contraire - Admissibilité

Conclusie van eerste advocaat-generaal DE SWAEF.

STEDENBOUW - Bouwvergunning - Vermoeden van vergunning - Tegenbewijs - Toelaatbaarheid

STEDENBOUW - Bouwvergunning - Vermoeden van vergunning - Tegenbewijs - Exploot van dagvaarding wegens stedenbouwmisdrijf - Toelaatbaarheid

Conclusions du premier avocat général DE SWAEF.

URBANISME - Permis de bâtir - Présomption de permis - Preuve contraire - Admissibilité

URBANISME - Permis de bâtir - Présomption de permis - Preuve contraire - Exploit de citation du chef d'infraction en matière d'urbanisme - Admissibilité

Het weerlegbare vermoeden van artikel 96, §4, tweede lid, Stedenbouwdecreet 1999 berust op de afwezigheid van enig daarmee strijdig bewijsmateriaal, getuigen uitgezonderd, waaruit het ontbreken van de vereiste vergunning kan worden afgeleid; een exploot van dagvaarding wegens een stedenbouwmisdrijf kan dit vermoeden weerleggen, ook al levert het als daad van vervolging op zich nog niet het materiële bewijs van het stedenbouwmisdrijf; dit geldt evenzeer wanneer de dagvaarding dagtekent van na de inwerkingtreding van voormeld artikel 96, §4, tweede lid, Stedenbouwdecreet 1999 (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

STEDENBOUW - Bouwvergunning - Vermoeden van vergunning - Tegenbewijs - Exploot van dagvaarding wegens stedenbouwmisdrijf - Toelaatbaarheid

La présomption réfutable visée à l'article 96, § 4, alinéa 2, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire se fonde sur l'absence d'un quelconque élément de preuve contraire, sauf témoignages, d'où peut être déduit le défaut du permis requis; un exploit de citation du chef d'infraction en matière d'urbanisme peut renverser cette présomption, même s'il ne constitue pas en soi en tant qu'acte de poursuites la preuve matérielle de l'infraction en matière d'urbanisme; cela vaut tout autant lorsque la citation est postérieure à l'entrée en vigueur de l'article 96, § 4, alinéa 4, précité du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC

URBANISME - Permis de bâtir - Présomption de permis - Preuve contraire - Exploit de citation du chef d'infraction en matière d'urbanisme - Admissibilité

P.09.0942.N 24 november 2009 AC nr. 690

Het naleven van de pleegvorm van artikel 149, § 4 Stedenbouwdecreet 1999, dat onder meer bepaalt dat de herstelvordering minstens de geldende voorschriften vermeldt, is niet voorgeschreven op straffe van nietigheid, noch substantieel; dit geldt eveneens voor een verkeerde vermelding van de geldende voorschriften (1). (1) Zie Cass., 3 april 2007, AR P.06.1586.N, AC, 2007, nr. 165.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Verkeerde vermelding van de geldende

L'observation de la formalité de l'article 149, § 4, alinéa 1er, du décret portant organisation de l'aménagement du territoire qui prévoit notamment que l'action en réparation mentionne au moins les prescriptions applicables, n'est pas prescrite à peine de nullité, ni substantielle; cela vaut également pour une mention erronée des prescriptions applicables (1). (1) Voir Cass., 3 avril 2007, RG P.06.1586.N, Pas., 2007, n° 165.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Mention erronée des prescriptions applicables - Action en réparation

voorschriften - Herstelvordering

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Vermelding van de geldende voorschriften - Aard van deze verplichting - Herstelvordering

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Mention des prescriptions applicables - Nature de cette obligation - Action en réparation

---

P.09.0944.N 24 november 2009 AC nr. 691

Artikel 96, § 4, tweede lid, Stedenbouwdecreet 1999 stelt de toelaatbaarheid van het bewijsmateriaal tot weerlegging van het vermoeden van vergunning niet afhankelijk van zijn ontstaan binnen een bepaalde termijn vanaf het oprichten van de constructie.

L'article 96, § 4, alinéa 2, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire ne subordonne pas l'admissibilité d'une preuve qui renverse la présomption de permis à sa naissance endéans un délai déterminé à compter de la réalisation de la construction.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Stedenbouw - Artikel 96, § 4, Stedenbouwdecreet 1999 - Constructies gebouwd na de wet van 29 maart 1962 maar vóór het definitief gewestplan - Vermoeden van vergunning - Tegenbewijs - Voorwaarden waaraan het bewijs moet voldoen - Termijn waarbinnen het bewijs is ontstaan

STEDENBOUW - Allerlei - Artikel 96, § 4, Stedenbouwdecreet 1999 - Constructies gebouwd na de wet van 29 maart 1962 maar vóór het definitief gewestplan - Vermoeden van vergunning - Tegenbewijs - Voorwaarden waaraan het bewijs moet voldoen - Termijn waarbinnen het bewijs is ontstaan

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Urbanisme - Article 96, § 4, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire - Constructions bâties postérieurement à la loi du 29 mars 1962 mais antérieurement au plan régional définitif - Présomption de permis - Preuve contraire - Conditions que la preuve doit observer - Délai endéans lequel la preuve est née

URBANISME - Divers - Article 96, § 4, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire - Constructions bâties postérieurement à la loi du 29 mars 1962 mais antérieurement au plan régional définitif - Présomption de permis - Preuve contraire - Conditions que la preuve doit observer - Délai endéans lequel la preuve est née

---

Artikel 96, § 4, tweede lid, Stedenbouwdecreet 1999 vereist niet dat voor een constructie, waarvan is aangetoond dat ze gebouwd werd na de inwerkingtreding van de Stedenbouwwet, dit is op een tijdstip waarop hoe dan ook krachtens die wet een bouwvergunning vereist was, het bewijsmateriaal tot weerlegging van het vermoeden van vergunning eveneens zou vermelden dat toen reeds voor dit onroerend goed een stedenbouwkundige vergunning vereist was.

L'article 96, § 4, alinéa 2, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire ne requiert pas, pour les constructions dont il a été démontré qu'elles ont été bâties après l'entrée en vigueur de la loi du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme, à savoir à un moment où, en vertu de cette loi, un permis de construction était en tout cas requis, que la preuve qui renverse la présomption de permis mentionne également qu'un permis d'urbanisme était alors déjà requis pour cet immeuble.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Stedenbouw - Artikel 96, § 4, Stedenbouwdecreet 1999 - Constructies gebouwd na de wet van 29 maart 1962 maar vóór het definitief gewestplan - Vermoeden van vergunning - Tegenbewijs - Voorwaarden waaraan het bewijs moet voldoen - Vereiste vermeldingen

STEDENBOUW - Allerlei - Artikel 96, § 4, Stedenbouwdecreet 1999 - Constructies gebouwd na de wet van 29 maart 1962 maar vóór het definitief gewestplan - Vermoeden van vergunning - Tegenbewijs - Voorwaarden waaraan het bewijs moet voldoen - Vereiste vermeldingen

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Urbanisme - Article 96, § 4, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire - Constructions bâties postérieurement à la loi du 29 mars 1962 mais antérieurement au plan régional définitif - Présomption de permis - Preuve contraire - Conditions que la preuve doit observer - Mentions requises

URBANISME - Divers - Article 96, § 4, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire - Constructions bâties postérieurement à la loi du 29 mars 1962 mais antérieurement au plan régional définitif - Présomption de permis - Preuve contraire - Conditions que la preuve doit observer - Mentions requises

---

De vrijwaring van een goede ruimtelijke ordening maakt deel uit van het algemeen belang, tot verwezenlijking waarvan de Staat, overeenkomstig artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol E.V.R.M., het recht op eigendom mag beperken en daarbij ondermeer met betrekking tot de te vorderen herstelmaatregel een beleids- en appreciatiebevoegdheid vermag toe te vertrouwen aan het bestuur, waarbij evenwel krachtens voormeld artikel 1 tussen de betrokken algemene en particuliere belangen een rechtmatig evenwicht moet worden geëerbiedigd (1). (1) Zie Cass., 24 nov. 2009, AR P.09.0278.N, AC, 2009, nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Artikel 1, Eerste Aanvullend Protocol E.V.R.M. - Recht op eigendom - Beperking - Stedenbouw - Bevoegdheid van de Staat - Herstelmaatregel - Mogelijkheid om beleids- en appreciatiebevoegdheid toe te vertrouwen aan het bestuur

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Artikel 1, Eerste Aanvullend Protocol E.V.R.M. - Recht op eigendom - Beperking - Bevoegdheid van de Staat - Mogelijkheid om beleids- en appreciatiebevoegdheid toe te vertrouwen aan het bestuur

La garantie d'un bon aménagement du territoire s'intègre dans l'intérêt général, dont la poursuite permet à l'Etat, en vertu de l'article 1er du Protocole additionnel n° 1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, de limiter le droit à la propriété et de confier à l'administration la compétence d'appréciation et de politique, notamment en ce qui concerne la mesure de réparation à demander, tout en garantissant cependant en vertu dudit article 1er un équilibre légitime entre les intérêts généraux et particuliers impliqués (1). (1) Voir Cass., 24 novembre 2009, RG P.09.0278.N, Pas., 2009, n° ...

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Article 1er du Protocole additionnel n° 1 de la Convention D.H. - Droit à la propriété - Limitation - Urbanisme - Compétence de l'Etat - Mesure de réparation - Possibilité de confier la compétence d'appréciation et de politique à l'administration

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Article 1er du Protocole additionnel n° 1 de la Convention D.H. - Droit à la propriété - Limitation - Compétence de l'Etat - Possibilité de confier la compétence d'appréciation et de politique à l'administration

---

Krachtens artikel 149 Stedenbouwdecreet 1999 beschikt het bevoegde bestuur over een beleids- en appreciatiebevoegdheid die de rechter moet eerbiedigen; de rechter die overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel dat besloten is in artikel 1, Eerste Aanvullend Protocol E.V.R.M. en artikel 159 Grondwet, vaststelt dat het gevorderde herstel beantwoordt aan de vereiste van een rechtmatig evenwicht tussen de goede ruimtelijke ordening en de eigendom van de betrokkene, vermag niet op grond van artikel 6 E.V.R.M. zich te mengen in het beleid van het bestuur door diens redelijk verantwoorde herstelvordering te verwerpen, alleen omdat een andere maatregel hem meer aangepast lijkt (1). (1) Zie Cass., 24 nov. 2009, AR P.09.0278.N, AC, 2009, nr. ...

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Bepaling van de herstelmaatregel - Beleids- en appreciatiebevoegdheid van het bestuur - Bevoegdheid van de rechter

En vertu de l'article 149 du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, l'administration compétente dispose d'une compétence d'appréciation et de politique que le juge est tenu de respecter; le juge qui, en vertu du principe de proportionnalité consacré aux articles 1er du Protocole additionnel n° 1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et 159 de la Constitution, constate que la mesure demandée répond à la condition d'un équilibre légitime entre un bon aménagement du territoire et la propriété de la personne concernée, ne peut, sur la base de l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, s'immiscer dans la politique de l'administration en rejetant sa demande de réparation raisonnablement justifiée, au seul motif qu'une autre mesure lui semble plus appropriée (1). (1) Voir Cass., 24 novembre 2009, RG P.09.0278.N, Pas., 2009, n° ...

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Détermination de la mesure de réparation - Compétence d'appréciation et de politique de l'administration - Compétence du juge

---

Wanneer de betrokken persoon de gevolgen van het stedenbouwmisdrijf voor zijn eigendom betwist, inzonderheid wat de "evenredigheid" van de daaraan te verbinden "herstelmaatregel" betreft, moet deze in ieder geval worden beoordeeld in het licht van artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol E.V.R.M. (1). (1) E.H.R.M., 29 april 2008, Brosset-Triboulet e.a. t/Frankrijk, nr. 34078/02, www.echr.coe.int; E.H.R.M., 29 april 2008 Depalle t/Frankrijk, nr. 34044/02, www.echr.coe.int.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Artikel 1, Eerste Aanvullend Protocol E.V.R.M. - Stedenbouw - Herstelmaatregel - Betwisting omtrent het evenredig karakter van de sanctie - Beoordeling

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Betwisting omtrent het evenredig karakter van de sanctie - Beoordeling - Artikel 1, Eerste Aanvullend Protocol E.V.R.M.

Lorsque la personne concernée conteste les conséquences de l'infraction en matière d'urbanisme pour sa propriété, plus précisément en ce qui concerne le "caractère proportionnel" de la "mesure de réparation" qu'il y a lieu d'y associer, cette mesure doit en tout cas être appréciée à la lumière de l'article 1er du Protocole additionnel n° 1 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (1). (1) Cour eur. D.H., 29 avril 2008, Brosset-Triboulet et crts c/France, n° 34078/02, www.echr.coe.int; Cour eur. D.H., 29 avril 2008, Depalle c/France, n° 34044/02, www.echr.coe.int.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Article 1er du Protocole additionnel n° 1 de la Convention D.H. - Urbanisme - Mesure de réparation - Contestation concernant le caractère proportionnel de la sanction - Appréciation

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Contestation concernant le caractère proportionnel de la sanction - Appréciation - Article 1er du Protocole additionnel n° 1 de la Convention D.H.

P.09.0946.N 22 december 2009 AC nr. 778

De regel volgens dewelke de rechter onafhankelijk en onpartijdig moet zijn, zoals neergelegd in de artikelen 6.1 E.V.R.M. en 14.1 I.V.B.P.R., wordt miskend wanneer de beslissing wordt gewezen of medegewezen door een rechter van wie terecht kan worden gevreesd dat hij in dat opzicht niet de vereiste waarborgen biedt; een gebrek aan onpartijdigheid van de rechter valt niet af te leiden uit de omstandigheid dat diezelfde magistraat gelijktijdig te oordelen had, eensdeels, in de echtscheidingsprocedure tussen partijen en, anderdeels, in een andere kamer van dat rechtscollege bij de behandeling van de burgerlijke gevolgen van een strafklacht van een van de partijen tegen de andere wegens opzettelijke slagen en verwondingen (1). (1) Cass., 2 juni 1992, AR 6649, AC, 1992, nr. 518; Cass., 24 okt. 1995, AR P.95.0319.N, AC, 1995, nr. 452.

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.1 - Strafzaken - Onafhankelijke en onpartijdige rechter - Begrip - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Onafhankelijke en onpartijdige rechter - Begrip - Toepassing

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Onafhankelijke en onpartijdige rechter - Begrip - Toepassing

La règle de l'indépendance et de l'impartialité du juge consacrée aux articles 6, § 1er de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et 14, § 1er du Pacte international relatif aux droits civils et politiques, est violée lorsque la décision est rendue, même collégialement, par un juge dont on peut légitimement craindre qu'il ne répond pas, à cet égard, aux garanties nécessaires; un défaut d'impartialité du juge ne saurait se déduire de la circonstance que ce même magistrat a été appelé à siéger concomitamment, d'une part, dans la procédure de divorce entre les parties, et, d'autre part, dans une autre chambre de cette juridiction, lors de l'examen des conséquences civiles d'une plainte déposée au pénal par l'une des parties contre l'autre du chef de coups et blessures volontaires (1). (1) Cass., 2 juin 1992, RG 6649, Pas., 1992, n° 518; Cass., 24 octobre 1995, RG P.95.0319.N, Pas., 1995, n° 452.

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 1er - Matière répressive - Juge indépendant et impartial - Notion - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Matière répressive - Juge indépendant et impartial - Notion - Application

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Juge indépendant et impartial - Notion - Application

---

P.09.0958.F 18 november 2009 AC nr. 675

Geen enkele wettelijke bepaling regelt de plaats die het gedeelte van het vonnis, dat de uitspraak van de rechter over het geschil bevat, moet innemen; een dictum kan zich dus tussen de redenen van het vonnis bevinden (1). (1) Cass., 5 okt. 2005, AR P.05.1265.F, AC, 2005, nr. 484, Rev.dr.pén.crim., 2006, p. 308.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Dictum - Beslissing over een betwisting - Plaats en vorm

Aucune disposition légale ne règle la place que doit occuper cette partie du jugement que constitue ce que le juge a décidé sur la contestation; un dispositif peut donc se trouver parmi les motifs du jugement (1). (1) Cass., 5 octobre 2005, RG P.05.1265.F, Pas., 2005, n° 484, Rev. dr. pén. crim., 2006, p. 308.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Dispositif - Décision sur une contestation - Place et forme

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Gebruik van valse stukken - Toezicht door het Hof

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken - Bestanddelen - Beoordeling door de rechter - Ontdekking van de fraude

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken - Bestanddelen - Beoordeling door de rechter - Toezicht door het Hof

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Appréciation souveraine par le juge du fond - Usage de faux - Contrôle par la Cour

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux - Eléments constitutifs - Appréciation du juge - Découverte de la fraude

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux - Eléments constitutifs - Appréciation du juge - Contrôle par la Cour

Uit de overweging volgens welke, na de ontdekking van de fraude, het fictieve dossier van offerteaanvraag alsook de overige, ter verhulling van de abnormale prijs, opgemaakte stukken, niet meer de uitwerking konden hebben die door de aannemers die aan de oorsprong van de valsheid liggen, werd gewenst, hebben de appelrechters naar recht kunnen afleiden dat de laatste factuur van de leverancier, die dagtekent van nà deze ontdekking, geen gebruik van een vals stuk was (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken - Bestanddelen - Beoordeling door de rechter - Ontdekking van de fraude

De la considération suivant laquelle, la fraude ayant été éventée, le dossier fictif d'appel d'offres ainsi que les autres écrits fabriqués pour masquer l'anomalie du prix ne pouvaient plus produire l'effet voulu par les entrepreneurs à l'origine du faux, les juges d'appel ont pu légalement déduire que la dernière facture du fournisseur, émise après cette découverte, ne constituait pas un usage de faux (1). (1) Voir les concl. du M.P.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux - Eléments constitutifs - Appréciation du juge - Découverte de la fraude

Aangezien de wet het gebruik van een vals stuk niet omschrijft, moet de rechter in feite beoordelen wat een dergelijk gebruik uitmaakt en moet hij met name onderzoeken of dit een ander blijft misleiden of schaden en aldus de door de vervalser gewenste uitwerking blijft hebben; het Hof gaat evenwel na of de rechter uit zijn vaststellingen wettig heeft kunnen afleiden of het vals stuk de gewenste uitwerking al dan niet blijft hebben(1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken - Bestanddelen - Beoordeling door de rechter - Toezicht door het Hof

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Gebruik van valse stukken - Toezicht door het Hof

La loi n'ayant pas défini l'usage de faux, il appartient au juge d'apprécier en fait ce qui constitue cet usage et, notamment, de vérifier si celui-ci continue à tromper autrui ou à lui nuire, et à produire ainsi l'effet voulu par le faussaire; la Cour vérifie toutefois si le juge a pu, de ses constatations, légalement déduire que le faux a cessé ou a continué d'engendrer l'effet utile recherché (1). (1) Voir les concl. du M.P.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux - Eléments constitutifs - Appréciation du juge - Contrôle par la Cour

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Appréciation souveraine par le juge du fond - Usage de faux - Contrôle par la Cour

Noch uit artikel 8 E.V.R.M., dat het recht op eerbiediging van het privéleven, familie- en gezinsleven, van de woning en de correspondentie waarborgt, noch uit een andere bepaling, volgt dat bewijs dat met miskenning van een door dit Verdrag of door de Grondwet gewaarborgd grondrecht werd verkregen, steeds ontoelaatbaar is (1). (1) Cass., 16 nov. 2004, AR P.04.0644.N, AC, 2004, nr 549, met concl. adv.-gen. Duinslaeger; Cass., 21 nov. 2006, AR P.06.0806.F, AC, 2006, nr 581.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onrechtmatig verkregen bewijs - Schending van een door het E.V.R.M. of de Grondwet gewaarborgd grondrecht

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Bewijs in strafzaken - Bewijsvoering - Onrechtmatig verkregen bewijs - Schending van een door het E.V.R.M. of de Grondwet gewaarborgd grondrecht

Il ne résulte ni de l'article 8 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, qui garantit le droit au respect de la vie privée et familiale, du domicile et de la correspondance, ni d'aucune autre disposition, que la preuve qui a été obtenue en méconnaissance d'un des droits fondamentaux garantis par cette convention ou par la Constitution, serait toujours inadmissible (1). (1) Cass., 16 novembre 2004, RG P.04.0644.N, Pas., 2004, n° 549 avec les conclusions de M. l'avocat général Duinslaeger; Cass., 21 novembre 2006, RG P.06.0806.F, Pas., 2006, n° 581.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Preuve obtenue irrégulièrement - Violation d'un droit fondamental garanti par la C.E.D.H. ou par la Constitution

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Preuve en matière répressive - Administration de la preuve - Preuve obtenue irrégulièrement - Violation d'un droit fondamental garanti par la C.E.D.H. ou par la Constitution

---

Het geheim van privécommunicatie en -telecommunicatie wordt, enerzijds, beschermd door artikelen 314bis, Sw., en anderzijds, door de artikelen 90ter tot 90decies, Sv.; laatstgenoemde bepalingen regelen de voorwaarden waarin de onderzoeksrechter en, bij ontdekking op heterdaad, de procureur des Konings, een maatregel kunnen nemen tot het afluisteren van privécommunicatie en -telecommunicatie, maar betreffen niet het geval waarin een particulier het geheim ervan zou schenden.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Geheim van privé-communicatie en -telecommunicatie - Maatregel tot afluisteren - Afluisteren door particulieren - Toepasselijke bepalingen

BEWIJS - Strafzaken - Allerlei - Geheim van privé-communicatie en -telecommunicatie - Afluisteren door particulieren - Toepasselijke bepalingen

Le secret des communications et télécommunications privées est protégé, d'une part, par l'article 314bis du Code pénal et, d'autre part, par les articles 90ter à 90 decies du Code d'instruction criminelle; ces dernières dispositions règlent les conditions dans lesquelles le juge d'instruction et, en cas de flagrant délit, le procureur du Roi peuvent ordonner une mesure de surveillance des communications ou télécommunications privées mais sont étrangères au cas où un particulier violerait ce secret.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Secret des communications et télécommunications privées - Mesure d'écoute - Ecoute réalisée par des particuliers - Dispositions applicables

PREUVE - Matière répressive - Divers - Secret des communications et télécommunications privées - Ecoute réalisée par des particuliers - Dispositions applicables

---

Wanneer de inverdenkinggestelde het bestaan van samenhang betwist dat zijn verwijzing naar het hof van assisen zou wettigen, werpt hij een geschil inzake bevoegdheid op, in de zin van de artikelen 416, tweede lid, en 539, Sv. (1). (1) R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Mechelen, Kluwer, 2007, p. 447 en 448.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Geschil inzake bevoegdheid - Begrip - Uitbreiding van de bevoegdheid wegens samenhang - Hof van assisen

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Geschil inzake bevoegdheid - Begrip - Uitbreiding van de bevoegdheid wegens samenhang - Hof van assisen

HOF VAN ASSISEN - Rechtspleging tot de verwijzing naar het hof - Uitbreiding van de bevoegdheid wegens samenhang - Bevoegdheidsbetwisting

Lorsque l'inculpé conteste l'existence d'un lien de connexité justifiant son renvoi devant la cour d'assises, il soulève une contestation de compétence au sens des articles 416, alinéa 2, et 539 du Code d'instruction criminelle (1). (1) R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Mechelen, Kluwer, 2007, p. 447 et 448.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Contestations relatives à la compétence; voir aussi: 376 reglement de juges - Notion - Extension de la compétence en raison de la connexité - Cour d'assises

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Litige en matière de compétence - Notion - Extension de la compétence en raison de la connexité - Cour d'assises

COUR D'ASSISES - Renvoi a la cour - Extension de la compétence en raison de la connexité - Contestation de compétence

---

Behoudens wanneer een verdragsrechtelijke of wettelijke bepaling zelf de rechtsgevolgen van de miskenning van een wettelijk voorgeschreven pleegvorm betreffende de bewijsverkrijging bepaalt, beslist de rechter welke gevolgen deze onrechtmatigheid meebrengt; de omstandigheid dat de pleegvorm, waarvan de miskenning is vastgesteld, betrekking heeft op een van de door artikel 8.1 gewaarborgde grondrechten, doet hieraan niets af (1). (1) Cass., 16 nov. 2004, AR P.04.0644.N, AC, 2004, nr 549, met concl. adv.-gen. Duinslaeger.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onrechtmatig verkregen bewijs - Toelaatbaarheid - Beoordeling van de rechter

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Bewijs in strafzaken - Bewijsvoering - Onrechtmatig verkregen bewijs - Toelaatbaarheid - Beoordeling van de rechter - Recht gewaarborgd door artikel 8.1 E.V.R.M.

Sauf dans le cas où une disposition conventionnelle ou légale prévoit elle-même les conséquences juridiques de la méconnaissance d'une formalité prescrite par la loi relative à l'obtention de la preuve, le juge décide quelles sont les conséquences de cette irrégularité; la circonstance que la formalité dont la méconnaissance est constatée, concerne un des droits fondamentaux garantis par l'article 8.1 C.E.D.H., n'y déroge pas (1). (1) Cass., 16 novembre 2004, RG P.04.0644.N, Pas., 2004, n° 549 avec les conclusions de M. l'avocat général Duinslaeger.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Preuve obtenue irrégulièrement - Admissibilité - Appréciation du juge

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Preuve en matière répressive - Administration de la preuve - Preuve obtenue irrégulièrement - Admissibilité - Appréciation du juge - Droit garanti par l'article 8.1 C.E.D.H.

P.09.0965.N 24 november 2009 AC nr. 692

"Ne bis in idem", dat inhoudt dat een beklaagde niet tweemaal voor dezelfde feiten kan vervolgd worden, is niet dienend wanneer de beklaagde voor hetzelfde feit, enerzijds het voorwerp uitmaakt van een tuchtprocedure en, anderzijds, strafrechtelijk wordt vervolgd; de omstandigheid dat de opgelegde tuchtstraf, in voorkomend geval, als een "straf" moet worden beschouwd in de zin van artikel 6 E.V.R.M. doet daaraan niet af (1). (1) VAN DEN WYNGAERT, C., Strafrecht, strafprocesrecht & internationaal recht, Maklu, 2006, p. 764.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Non bis in idem - Tuchtstraf - Strafrechtelijke veroordeling voor dezelfde feiten - Toepasselijkheid

STRAF - Allerlei - Tuchtstraf - Strafrechtelijke veroordeling voor dezelfde feiten - Non bis in idem - Toepasselijkheid

Le principe "Non bis in idem", qui implique qu'un prévenu ne peut être poursuivi une seconde fois du chef des mêmes faits, n'est pas pertinent lorsque, du chef d'un même fait, le prévenu fait l'objet, d'une part, d'une procédure disciplinaire, et, d'autre part, de poursuites pénales; la circonstance qu'il y a lieu de considérer, en l'occurrence, la peine disciplinaire infligée comme une "peine" au sens de l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'y change rien (1). (1) VAN DEN WYNGAERT, C., Strafrecht, strafprocesrecht & internationaal recht, Maklu, 2006, p. 764.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Non bis in idem - Peine disciplinaire - Condamnation pénale du chef des mêmes faits - Applicabilité

PEINE - Divers - Peine disciplinaire - Condamnation pénale du chef des mêmes faits - Non bis in idem - Applicabilité

P.09.0970.N 27 oktober 2009 AC nr. 623

Onder daden die de misdaad of het wanbedrijf vergemakkelijken of voltooien, in de zin van artikel 67, derde lid, Strafwetboek, moeten worden begrepen die handelingen waarbij een medeplichtige in voorafgaandelijk overleg met de daders, deze komt terughalen op de plaats der gepleegde feiten, ook al zijn de gestolen voorwerpen door andere medeplichtigen weggebracht; die handeling die de medeplichtige met kennis van zaken stelt, maakt immers deel uit van het plan waarbij de hoofddaders overgaan tot de diefstal in de overtuiging dat zij nadien veilig de plaats van de feiten kunnen verlaten en aldus vergemakkelijkt de medeplichtige het plegen en de voltooiing van het misdrijf totdat de hoofddaders de plaats van de feiten hebben verlaten (1). (1) Zie Cass., 12 mei 2004, AR P.04.0672.F, AC, 2004, nr. 256.

DIEFSTAL EN AFPERSING - Diefstal - Deelneming - Medeplichtigheid - Daden die de misdaad of het wanbedrijf vergemakkelijken of voltooien - Terughalen van de daders op de plaats van de feiten - Toepassing

MISDRIJF - Deelneming - Medeplichtigheid - Daden die de misdaad of het wanbedrijf vergemakkelijken of voltooien - Diefstal - Terughalen van de daders op de plaats van de feiten - Toepassing

Sont considérés comme des faits qui facilitent ou consomment le crime ou le délit au sens de l'article 67, alinéa 3, du Code pénal, les agissements du complice qui, en concertation préalable avec les auteurs, revient les chercher à l'endroit de la commission des faits, même si les objets volés ont été emportés par d'autres complices; cet agissement posé par le complice en connaissance de cause s'intègre en effet dans le plan des auteurs principaux qui ont procédé au vol avec la conviction qu'ils pourraient quitter les lieux en sécurité, le complice ayant ainsi facilité la commission et la consommation de l'infraction jusqu'à ce que les auteurs principaux aient quitté l'endroit des faits (1). (1) Voir Cass., 12 mai 2004, RG P.04.0672.F, Pas., 2004, n° 256.

VOL ET EXTORSION - Vol - Participation - Corréité - Faits qui facilitent ou consomment le crime ou le délit - Revenir chercher les auteurs sur les lieux des faits - Application

INFRACTION - Participation - Corréité - Faits qui facilitent ou consomment le crime ou le délit - Vol - Revenir chercher les auteurs sur les lieux des faits - Application

---

P.09.0972.F 4 november 2009 AC nr. 640

De betekening aan de procureur des Konings is ongedaan wanneer de partij op wiens verzoek zij werd verricht de woon- of verblijfplaats kende of diende te kennen van degene aan wie betekend wordt; het feit dat de eiser in een gevangenis in het buitenland werd verhoord, maakt van die inrichting niet de vermoedelijke verblijfplaats van betrokkene voor de betekening van de verdere akten van de rechtspleging (1). (1) Cass., 29 april 2009, AR P.09.0107.F, AC, 2009, nr ...

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - In het buitenland - Betekening aan de procureur des Konings - Geldigheid - De persoon aan wie betekend wordt is op het ogenblik van de betekening aangehouden om andere redenen - Opsluiting in het buitenland - Verhoor in het buitenland van de persoon aan wie betekend wordt

- Art. 40 Gerechtelijk Wetboek

La signification au procureur du Roi est non avenue lorsque la partie à la requête de laquelle elle a été accomplie connaissait ou devait connaître le domicile ou la résidence du signifié; la circonstance que le demandeur a été entendu dans une prison étrangère n'a pas fait, de cet établissement, la résidence présumée de l'intéressé pour la signification des actes ultérieurs de la procédure (1). (1) Cass., 29 avril 2009, RG P.09.0107.F, Pas., 2009, n° ...

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Etranger - Signification au procureur du Roi - Validité - Signifié détenu pour autre cause au moment de la signification - Détention à l'étranger - Audition du signifié à l'étranger

- Art. 40 Code judiciaire

De rechter beoordeelt in feite waar de verblijfplaats van een partij gelegen is, onder voorbehoud van het toezicht door het Hof op de eerbiediging van het wettelijk begrip verblijfplaats (1). (1) Cass., 29 april 2009, AR P.09.0107.F, AC, 2009, nr ...

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Algemeen - Verblijfplaats - Beoordeling door de rechter

- Art. 36 Gerechtelijk Wetboek

Le juge apprécie en fait où se situe le lieu de résidence d'une partie, sous réserve du contrôle par la Cour du respect de la notion légale de résidence (1). (1) Cass., 29 avril 2009, RG P.09.0107.F, Pas., 2009, n° ...

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Généralités - Résidence - Appréciation par le juge

- Art. 36 Code judiciaire

Anders dan artikel 420 Strafwetboek, zoals het thans van kracht is, vereiste artikel 420bis Strafwetboek, dat bij wet van 20 juli 2005 is opgeheven, dat een oorzakelijk verband niet alleen diende te bestaan tussen de fout en de letsels, maar tevens tussen de fout en het ongeval zelf.

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Onopzettelijk toebrengen van verwondingen en onopzettelijk doden - Bestanddelen - Verkeersongeval - Oorzakelijk verband tussen de fout en de geleden schade

Contrairement à l'article 420 du Code pénal dans sa rédaction actuelle, l'article 420bis du Code pénal, abrogé par la loi du 20 juillet 2005, exigeait l'existence d'un lien causal non pas seulement entre la faute et les lésions mais aussi entre la faute et l'accident lui-même.

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Involontaires - Eléments - Accident de roulage - Lien causal entre la faute et les conséquences dommageables

---

P.09.0984.F 18 november 2009 AC nr. 676

De raadkamer kan niet, op straffe van nietigheid van de beschikking, een inverdenkinggestelde naar het vonnisgerecht verwijzen op grond van gegevens die niet aan tegenspraak werden onderworpen of voor misdrijven, bestaande uit feiten die bij haar niet aanhangig zijn gemaakt (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Regeling van de rechtspleging - Verwijzing - Raadkamer - Bevoegdheden - Beginsel van de rechtspraak op tegenspraak - Beperkende werking van de aanhangigmaking

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Verwijzing - Raadkamer - Bevoegdheden - Beginsel van de rechtspraak op tegenspraak - Beperkende werking van de aanhangigmaking

A peine de nullité de l'ordonnance, la chambre du conseil ne peut pas renvoyer un inculpé devant la juridiction de jugement sur la base d'éléments qui n'ont pas été soumis à la contradiction ou pour des infractions constituées par des faits étrangers à sa saisine (1). (1) Voir les concl. du M.P.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Règlement de la procédure - Renvoi - Chambre du conseil - Pouvoirs - Principe du contradictoire - Effet limitatif de la saisine

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Renvoi - Chambre du conseil - Pouvoirs - Principe du contradictoire - Effet limitatif de la saisine

---

Geen enkele wettelijke bepaling verbiedt de raadkamer om, voor de beoordeling van de telastleggingen betreffende de in de vordering bedoelde feiten, acht te slaan op een stuk dat het openbaar ministerie daartoe, ter informatie, heeft gevoegd bij een gerechtelijk onderzoek dat reeds ter regeling van de rechtspleging was vastgesteld; aangezien een dergelijk stuk bedoeld is om het onderzoeksgerecht in te lichten over de feiten waarover het uitspraak moet doen, maakt het deel uit van het rechtsplegingsdossier, ook als de daarin vervatte inlichtingen niet werden vergaard door de onderzoeksmagistraat of door een officier van politie die hij daartoe opdracht zou hebben gegeven (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Rechtspleging - Samenstelling van het dossier - Door het openbaar ministerie ter informatie gevoegd stuk - In aanmerking genomen door de raadkamer

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Rechtspleging - Samenstelling van het dossier - Door het openbaar ministerie ter informatie gevoegd stuk - In aanmerking genomen door de raadkamer

Aucune disposition légale n'interdit à la chambre du conseil d'avoir égard, pour l'appréciation des charges relatives aux faits visés dans le réquisitoire, à une pièce que le ministère public a jointe à cette fin, pour information, à une instruction déjà fixée pour le règlement de la procédure; dès lors qu'elle vise à éclairer la juridiction d'instruction quant aux faits sur lesquels celle-ci doit statuer, pareille pièce fait partie du dossier de la procédure même si les renseignements qu'elle contient n'ont pas été recueillis par le magistrat instructeur ou par un officier de police qu'il aurait mandaté à cet effet (1). (1) Voir les concl. du M.P.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Procédure - Composition du dossier - Pièce jointe par le ministère public à titre d'information - Prise en compte par la chambre du conseil

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Procédure - Composition du dossier - Pièce jointe par le ministère public à titre d'information - Prise en compte par la chambre du conseil

---

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) -

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) -

Beslissingen en partijen - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Beschikking tot verwijzing - Hoger beroep - Ontvankelijkheid - Middel dat de onregelmatigheid van de beschikking van de raadkamer aanvoert

Décisions et parties - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi - Appel - Recevabilité - Moyen invoquant l'irrégularité de l'ordonnance de la chambre du conseil

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Rechtspleging - Samenstelling van het dossier - Door het openbaar ministerie ter informatie gevoegd stuk - Regelmatigheid

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Procédure - Composition du dossier - Pièce jointe par le ministère public à titre d'information - Régularité

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Regeling van de rechtspleging - Beschikking tot verwijzing - Hoger beroep - Ontvankelijkheid - Middel dat de onregelmatigheid van de beschikking van de raadkamer aanvoert

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi - Appel - Recevabilité - Moyen invoquant l'irrégularité de l'ordonnance de la chambre du conseil

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Rechtspleging - Samenstelling van het dossier - Door het openbaar ministerie ter informatie gevoegd stuk - In aanmerking genomen door de raadkamer

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Procédure - Composition du dossier - Pièce jointe par le ministère public à titre d'information - Prise en compte par la chambre du conseil

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Regeling van de rechtspleging - Verwijzing - Raadkamer - Bevoegdheden - Beginsel van de rechtspraak op tegenspraak - Beperkende werking van de aanhangigmaking

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Règlement de la procédure - Renvoi - Chambre du conseil - Pouvoirs - Principe du contradictoire - Effet limitatif de la saisine

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Beschikking tot verwijzing - Hoger beroep - Ontvankelijkheid - Middel dat de onregelmatigheid van de beschikking van de raadkamer aanvoert - Regeling van de rechtspleging - Beschikking tot verwijzing - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi - Appel - Recevabilité - Moyen invoquant l'irrégularité de l'ordonnance de la chambre du conseil - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi - Appel - Recevabilité

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Rechtspleging - Samenstelling van het dossier - Door het openbaar ministerie ter informatie gevoegd stuk - Regelmatigheid

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Procédure - Composition du dossier - Pièce jointe par le ministère public à titre d'information - Régularité

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Rechtspleging - Samenstelling van het dossier - Door het openbaar ministerie ter informatie gevoegd stuk - In aanmerking genomen door de raadkamer

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Procédure - Composition du dossier - Pièce jointe par le ministère public à titre d'information - Prise en compte par la chambre du conseil

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Verwijzing - Raadkamer - Bevoegdheden - Beginsel van de rechtspraak op tegenspraak - Beperkende werking van de aanhangigmaking

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Renvoi - Chambre du conseil - Pouvoirs - Principe du contradictoire - Effet limitatif de la saisine

---

Of de raadkamer rekening houdt met een stuk dat het openbaar ministerie daartoe, ter informatie, heeft gevoegd, hangt niet af van bijkomende vorderingen van het parket, wanneer de voeging van dat stuk niet tot doel heeft om andere strafbare feiten dan die welke het voorwerp van het debat uitmaken, bij de raadkamer aanhangig te maken (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

La prise en considération par la chambre du conseil d'une pièce jointe par le ministère public à titre d'information n'est pas subordonnée à des réquisitions complémentaires du parquet lorsque sa jonction n'a pas pour objet d'étendre la saisine de la chambre du conseil à d'autres infractions que celles faisant l'objet des débats (1). (1) Voir les concl. du M.P.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Rechtspleging - Samenstelling van het dossier - Door het openbaar ministerie ter informatie gevoegd stuk - Regelmatigheid

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Procédure - Composition du dossier - Pièce jointe par le ministère public à titre d'information - Régularité

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Rechtspleging - Samenstelling van het dossier - Door het openbaar ministerie ter informatie gevoegd stuk - Regelmatigheid

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Procédure - Composition du dossier - Pièce jointe par le ministère public à titre d'information - Régularité

Het hoger beroep van de inverdenkinggestelde tegen de beschikking tot verwijzing is ontvankelijk wanneer het tot staving van het voormelde hoger beroep aangevoerde middel, terecht aanvoert dat de voormelde beschikking onregelmatig is, vermits zij steunt op gegevens die niet aan tegenspraak werden onderworpen of de inverdenkinggestelde verwijst wegens misdrijven, bestaande uit feiten die niet bij de raadkamer aanhangig zijn gemaakt (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Beschikking tot verwijzing - Hoger beroep - Ontvankelijkheid - Middel dat de onregelmatigheid van de beschikking van de raadkamer aanvoert

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Regeling van de rechtspleging - Beschikking tot verwijzing - Hoger beroep - Ontvankelijkheid - Middel dat de onregelmatigheid van de beschikking van de raadkamer aanvoert

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Beschikking tot verwijzing - Hoger beroep - Ontvankelijkheid - Middel dat de onregelmatigheid van de beschikking van de raadkamer aanvoert - Regeling van de rechtspleging - Beschikking tot verwijzing - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

L'appel formé par l'inculpé contre l'ordonnance de renvoi est recevable lorsque le moyen invoqué à l'appui dudit appel fait valoir à bon droit que ladite ordonnance est irrégulière dès lors qu'elle se fonde sur des éléments qui n'ont pas été soumis à la contradiction ou renvoie l'inculpé pour des infractions constituées par des faits étrangers à la saisine de la chambre du conseil (1). (1) Voir les concl. du M.P.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi - Appel - Recevabilité - Moyen invoquant l'irrégularité de l'ordonnance de la chambre du conseil

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi - Appel - Recevabilité - Moyen invoquant l'irrégularité de l'ordonnance de la chambre du conseil

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi - Appel - Recevabilité - Moyen invoquant l'irrégularité de l'ordonnance de la chambre du conseil - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi - Appel - Recevabilité

P.09.0986.N 30 juni 2009 AC nr. 452

Eens het openbaar ministerie met toepassing van artikel 28septies Wetboek van Strafvordering, dat bepaalt dat de procureur des Konings de onderzoeksrechter kan vorderen een onderzoekshandeling te stellen waarvoor alleen de onderzoeksrechter bevoegd is en dat de onderzoeksrechter, na uitvoering van die onderzoekshandeling, beslist of hij het dossier terugzendt aan de procureur des Konings, dan wel of hij het gehele onderzoek voortzet, de onderzoeksrechter vordert een onderzoekshandeling te stellen, is de zaak bij de onderzoeksrechter aanhangig; de omstandigheid dat de onderzoeksrechter beslist het onderzoek zelf voort te zetten alvorens de hem gevorderde onderzoekshandeling te stellen, heeft geen invloed op de regelmatigheid van zijn saisine (1). (1) Zie Cass., 26 feb. 2008, AR P.07.1793.N, AC, 2008, nr. 133 met noot M.T.; BOSLY H.-D., VANDERMEERSCH D, BEERNAERT M.-A., Droit de la procédure pénale, 5° éd., 2008, p. 637 en 682.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Opsporingsonderzoek - Procureur des Konings - Vordering tot het stellen van een onderzoekshandeling waarvoor alleen de onderzoeksrechter bevoegd is - Onderzoeksrechter die onmiddellijk beslist het gehele onderzoek zelf voor te zetten - Saisine - Regelmatigheid

ONDERZOEKSRECHTER - Opsporingsonderzoek - Procureur des Konings - Vordering tot het stellen van een onderzoekshandeling waarvoor alleen de onderzoeksrechter bevoegd is - Onderzoeksrechter die onmiddellijk beslist het gehele onderzoek zelf voor te zetten - Saisine - Regelmatigheid

Lorsqu'en application de l'article 28septies du Code d'instruction criminelle en vertu duquel, d'une part, le procureur du Roi peut requérir du juge d'instruction l'accomplissement d'un acte d'instruction pour lequel seul le juge d'instruction est compétent et, d'autre part, après l'exécution dudit acte d'instruction, le juge d'instruction décide s'il renvoie le dossier au procureur du Roi ou s'il continue l'enquête, le ministère public requiert du juge d'instruction qu'il accomplisse un acte d'instruction, le juge d'instruction est saisi de l'affaire; la circonstance que le juge d'instruction décide de continuer lui-même l'enquête avant d'accomplir l'acte d'instruction qui a été requis n'a pas d'incidence sur la régularité de sa saisine (1). (1) Voir Cass., 26 février 2008, RG P.07.1793.N, Pas., 2008, n° 133 avec la note M.T.; BOSLY, H.-D., VANDERMEERSCH, D., BEERNAERT, M.-A., Droit de la procédure pénale, 5° éd., 2008, p. 637 et 682.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Enquête - Procureur du Roi - Accomplissement requis d'un acte d'instruction pour lequel seul le juge d'instruction est compétent - Juge d'instruction qui décide immédiatement de poursuivre lui-même toute l'enquête - Saisine - Régularité

JUGE D'INSTRUCTION - Enquête - Procureur du Roi - Accomplissement requis d'un acte d'instruction pour lequel seul le juge d'instruction est compétent - Juge d'instruction qui décide immédiatement de poursuivre lui-même toute l'enquête - Saisine - Régularité

P.09.0995.F 14 juli 2009 AC nr. 453

Het advies van de kamer van inbeschuldigingstelling aan de Regering, inzake uitlevering, is alleen maar raadgevend en is geen beslissing waartegen cassatieberoep mogelijk is (1). (1) Zie Cass., 5 okt. 2005, AR P.05.1265.F, AC, 2005, nr. 484, met concl. adv.-gen. VANDERMEERSCH.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Strafvordering - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Uitlevering - Kamer van inbeschuldigingstelling - Advies aan regering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Advies aan regering - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

UITLEVERING - Kamer van inbeschuldigingstelling - Advies aan regering - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

L'avis donné au Gouvernement par la chambre des mises en accusation, dans le cadre de la procédure d'extradition, ne présente qu'une valeur consultative et ne peut donner ouverture à cassation (1). (1) Voir Cass., 5 octobre 2005, RG P.05.1265.F, Pas., 2005, n° 484 avec les conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Décisions contre lesquelles on ne peut pas se pourvoir en raison de leur nature - Extradition - Chambre des mises en accusation - Avis au gouvernement

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Avis au gouvernement - Pourvoi en cassation - Recevabilité

EXTRADITION - Chambre des mises en accusation - Avis au gouvernement - Pourvoi en cassation - Recevabilité

P.09.0998.N 13 oktober 2009 AC nr. 579

De rechter die krachtens artikel 10 van de wet van 23 mei 1990 inzake de overbrenging tussen staten van veroordeelde personen en artikel 10.2 van het verdrag van 21 maart 1983 inzake de overbrenging van gevonniste personen door de procureur des Konings is gevorderd de in het buitenland uitgesproken straf of maatregel aan te passen, gaat alleen na of de aard en duur van die straf of maatregel overeenstemt met die welke voor dezelfde feiten in de Belgische wet is bepaald; de omstandigheid dat de rechter daarbij dezelfde feiten zoals zij vastgesteld werden door het vonnis van de vreemde Staat, naar Belgisch recht omschrijft als zijnde gepleegd met een verzwarende omstandigheid, brengt niet mee dat hij daardoor de in het buitenland uitgesproken straf of maatregel verzwaart (1). (1) Cass., 24 februari 2004, AR P.03.1652.N, AC, 2004, nr. 99.

STRAF - Allerlei - Overbrenging tussen staten van gevonniste personen - Omschrijving van het misdrijf

STRAF - Verzwarende omstandigheden - Overbrenging tussen staten van gevonniste personen - Aanpassing van de in het buitenland uitgesproken straf - Omschrijving van het misdrijf - Verzwarende omstandigheid - Toepassing

Le juge qui, en vertu des articles 10 de la loi du 23 mai 1990 sur le transfèrement inter-étatique des personnes condamnées et 10.2 de la Convention du 21 mars 1983 sur le transfèrement des personnes condamnées, est requis par le procureur du Roi d'adapter la peine ou la mesure prononcée à l'étranger, examine uniquement si la peine ou la mesure correspond, par sa nature et sa durée, à celle qui est prévue par la loi belge pour de mêmes faits; il ne résulte pas de la circonstance que le juge qualifie les mêmes faits déjà constatés dans le jugement rendu par un Etat étranger, comme des faits ayant été commis avec une circonstance aggravante selon la loi belge, qu'il aggrave ainsi la peine ou la mesure prononcée à l'étranger (1). (1) Cass., 24 février 2004, RG P.03.1652.N, Pas., 2004, n° 99.

PEINE - Divers - Transfèrement inter-étatique des personnes condamnées - Qualification du délit

PEINE - Circonstances aggravantes; voir aussi: 276/06 infraction - Transfèrement inter-étatique des personnes condamnées - Adaptation de la peine prononcée à l'étranger - Qualification du délit - Circonstance aggravante - Application

P.09.0999.F 16 september 2009 AC nr. 506

Het arrest dat met bevestiging van het bij verstek gewezen beroepen vonnis, geen uitspraak doet over de door de eiser aangevoerde nietigheid van de oorspronkelijke dagvaarding, aangezien aan de in het Frans gestelde akte van rechtspleging die in het Nederlandse taalgebied is betekend, geen Nederlandse vertaling werd toegevoegd, schendt de bepalingen Taalwet Gerechtszaken.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Strafzaken - In het Frans gestelde akte van de rechtspleging - Betekening in het Nederlands taalgebied, zonder vertaling - Nietigheid - Dekking - Verstekvonnis - Hoger beroep

- Artt. 38, tweede lid, en 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

Viole les dispositions de la loi sur l'emploi des langues en matière judiciaire l'arrêt qui, confirmant le jugement dont appel rendu par défaut, ne se prononce pas sur la nullité de la citation originaire que soutenait le demandeur, dès lors que l'acte de procédure rédigé en langue française et signifiée dans la région de langue néerlandaise n'était pas accompagné d'une traduction.

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En appel - Matière répressive - Acte en procédure rédigé en langue française - Signification dans la région de langue néerlandaise sans traduction - Nullité - Couverture - Jugement par défaut - Appel

- Art. 38, al. 2, et 40 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

---

P.09.1005.F 14 oktober 2009 AC nr. 581

Geen enkele wettelijke bepaling of algemeen rechtsbeginsel verbiedt dat iemand die reeds eerder als jurylid is opgetreden, deel uitmaakt van een nieuwe assisenjury, onverminderd het recht op wraking.

HOF VAN ASSISEN - Samenstelling van de jury en van het hof - Samenstelling van de jury - Gezworene die reeds eerder als jurylid is opgetreden - Wettigheid

Aucune disposition légale ni principe général du droit n'interdit qu'une personne ayant précédemment exercé les fonctions de juré fasse partie d'un nouveau jury d'assises, sans préjudice du droit de récusation.

COUR D'ASSISES - Composition de la cour et du jury - Composition du jury - Juré ayant précédemment exercé les fonctions de juré - Légalité

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Verweer dat de verschoningsgrond uitlokking aanvoert

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verweer dat de verschoningsgrond uitlokking aanvoert

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Verweer dat de verschoningsgrond uitlokking aanvoert

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Portée - Défense invoquant l'excuse de provocation

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08 peine - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Défense invoquant l'excuse de provocation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Portée - Défense invoquant l'excuse de provocation

---

Het veroordelend arrest dat overweegt dat eisers echtgenote "zonder verweer" was, dat hij haar ter dood heeft gebracht om te beletten dat zij zich aan zijn macht zou onttrekken terwijl zij "alle reden had om te ontsnappen aan het geweld dat hij haar opdrong" en dat de eventuele aan het slachtoffer verweten fouten niet werden aangetoond, vermeldt de redenen die de jury ertoe hebben gebracht om de verschoningsgrond uitlokking niet in aanmerking te nemen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verweer dat de verschoningsgrond uitlokking aanvoert

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Verweer dat de verschoningsgrond uitlokking aanvoert

En considérant que son épouse était "sans défense", que le demandeur l'a mise à mort pour l'empêcher de se soustraire à son influence alors qu'elle "s'éloignait à juste titre du contexte de violence qu'il lui imposait" et que les défauts éventuellement imputés à la victime n'étaient pas démontrés, l'arrêt de condamnation indique les motifs qui ont convaincu le jury de ne pas retenir l'excuse de provocation (1). (1) Voir les concl. du M.P.

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08 peine - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Défense invoquant l'excuse de provocation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Portée - Défense invoquant l'excuse de provocation

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Verweer dat de verschoningsgrond uitlokking aanvoert

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Portée - Défense invoquant l'excuse de provocation

P.09.1023.F 18 november 2009 AC nr. 677

Naar luid van artikel 25, eerste lid, V.T.Sv., zijn de bepalingen die aan dit artikel voorafgaan toepasselijk op de verjaring van de strafvordering betreffende de misdrijven door bijzondere wetten omschreven, voor zover die wetten niet anders bepalen.

STRAFVORDERING - Verjaring - Toepasselijke bepalingen - Overtredingen van de bijzondere wetten - Bepalingen van de V.T.Sv. - Toepassing

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Algemeen - Toepasselijke bepalingen - Overtredingen van de bijzondere wetten - Bepalingen van de V.T.Sv. - Toepassing

Aux termes de l'article 25, alinéa 1er, du titre préliminaire du Code de procédure pénale, les dispositions qui précèdent cet article sont applicables à la prescription de l'action publique relative aux infractions prévues par des lois particulières en tant que ces lois n'y dérogent pas.

ACTION PUBLIQUE - Prescription - Dispositions applicables - Infractions aux lois particulières - Dispositions du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Application

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Généralités - Dispositions applicables - Infractions aux lois particulières - Dispositions du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Application

De strafvermindering wegens de door de appelrechters vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn, wordt beoordeeld ten opzichte van de straf die de rechter zonder overschrijding van de termijn zou hebben uitgesproken en niet ten opzichte van de veroordeling die de eerste rechter hem had opgelegd (1). (1) Cass., 4 feb. 2004, AR P.03.1370.F, AC, 2004, nr. 57; Cass., 25 april 2007, AR P.06.1608.F, AC, 2007, nr. 208.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Sanctie - Strafverlichting - Mate en voorwaarden

- Art. 21ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

STRAF - Allerlei - Overschrijden van de redelijke termijn - Sanctie - Strafverlichting - Mate en voorwaarden

- Art. 21ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

La réduction de la peine consécutive au constat du dépassement du délai raisonnable par les juges d'appel s'apprécie par rapport à la peine que le juge aurait prononcée en l'absence d'un dépassement du délai et non, par rapport à la condamnation qui lui avait été infligée par le premier juge (1). (1) Cass., 4 février 2004, RG P.03.1370.F, Pas., 2004, n° 57; Cass., 25 avril 2007, RG P.06.1608.F, Pas., 2007, n° 208.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Dépassement - Sanction - Atténuation de peine - Mesure et modalités

- Art. 21ter L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

PEINE - Divers - Dépassement du délai raisonnable - Sanction - Atténuation de peine - Mesure et modalités

- Art. 21ter L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

Wanneer een nieuwe strafwet dezelfde aangelegenheid regelt als de wet die zij opheft, het feit onder dezelfde voorwaarden als die van de opgeheven wet strafbaar stelt en daarop dezelfde straffen stelt, pas de strafrechter naar recht de nieuwe wet toe op feiten die onder vigeur van de oude wet zijn gepleegd (1). (1) Cass., 21 nov. 1989, AR 1368, AC, 1990, nr. 179.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Strafwet - Nieuwe wet met dezelfde strafbaarstelling en dezelfde straf - Toepassing op feiten onder vroegere wet gepleegd

- Art. 2 Strafwetboek

Lorsqu'une loi pénale nouvelle règle la même matière que la loi qu'elle abroge, qu'elle punit le fait dans les mêmes conditions que la loi abrogée et qu'elle établit les mêmes peines, le juge pénal applique légalement la loi nouvelle aux faits commis sous l'empire de la loi ancienne (1). (1) Cass., 21 novembre 1989, RG 1368, Pas., 1990, n° 179.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Loi pénale - Loi nouvelle maintenant la même incrimination et la même peine - Application aux faits commis sous l'empire de la loi ancienne

- Art. 2 Code pénal

P.09.1041.N 14 juli 2009 AC nr. 455

De rechter die uitspraak doet over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel heeft niet te oordelen over de wettigheid en regelmatigheid van dit bevel en kan enkel nagaan of de voorwaarden van de tenuitvoerlegging zijn vervuld overeenkomstig de artikelen 4 tot 8 Wet Europees Aanhoudingsbevel; ingeval van tenuitvoerlegging worden de wettigheid en de regelmatigheid ervan beoordeeld door de uitvaardigende rechterlijke autoriteit aan dewelke de gezochte persoon wordt overgeleverd (1). (1) Zie: Cass., 25 jan. 2005, AR P.05.0065.N, AC, 2005, nr. 51; Cass., 21 sept. 2005, AR P.05.1270, AC, 2005, nr. 450; Zie: Cass., 21 aug. 2007, AR P.07.1268.N, AC, 2007, nr. 376 en Cass., 17 juni 2008, AR P.08.0914.N, AC, 2008, nr. 378.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Wettigheid - Regelmatigheid - Voorwaarden - Beoordeling door de rechter - Tenuitvoerlegging - Grenzen

- Artt. 2, § 4, en 4 tot 8 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

Il n'appartient pas au juge statuant sur l'exécution du mandat d'arrêt européen d'apprécier la légalité et la régularité de ce mandat; il ne peut que vérifier si les conditions de l'exécution sont remplies conformément aux articles 4 à 8 de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen; en cas d'exécution, la légalité et la régularité sont appréciées par l'autorité judiciaire d'émission et à laquelle la personne recherchée est livrée (1). (1) Voir: Cass., 25 janvier 2005, R.G. P.05.0065.N, Pas., 2005, n° 51; Cass., 21 septembre 2005, R.G. P.05.1270.N, Pas., 2005, n° 450; Voir: Cass., 21 août 2007, R.G. P.07.1268.N, Pas., 2007, n° 376 et Cass., 17 juin 2008, R.G. P.08.0914.N, Pas., 2008, n° 378.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Légalité - Régularité - Conditions - Appréciation par le juge - Exécution - Limites

- Art. 2, § 4, et 4 à 8 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

De voorwaarde dat de uitvaardigende rechterlijke autoriteit toereikende waarborgen verstrekt om de bij verstek veroordeelde persoon op wie het Europees aanhoudingsbevel betrekking heeft, ervan te verzekeren dat hij in de uitvaardigende Staat een nieuwe vonnisprocedure kan vragen en in zijn aanwezigheid wordt berecht, is facultatief en de onderzoeksgerechten zijn niet verplicht deze voorwaarde te stellen (1). (1) Zie; Cass., 8 dec. 2004, AR P.04.1540.F, AC, 2004, nr. 601; Cass., 2 aug. 2006, AR P.06.1128.F, AC, 2006, nr. 378.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Aard - Aflevering met het oog op de tenuitvoerlegging van een straf - Voorwaarde dat de uitvaardigende autoriteit toereikende waarborgen verstrekt - Veroordeling bij verstek

- Art. 7, eerste lid Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

ONDERZOEKSGERECHTEN - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Europees aanhoudingsbevel afgeleverd met het oog op de tenuitvoerlegging van een straf - Veroordeling bij verstek - Voorwaarde dat de uitvaardigende autoriteit toereikende waarborgen verstrekt - Aard

- Art. 7, eerste lid Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

La condition exigeant que l'autorité judiciaire d'émission donne des assurances jugées suffisantes pour garantir à la personne condamnée par défaut qui fait l'objet du mandat d'arrêt européen qu'elle aura la possibilité de demander une nouvelle procédure de jugement dans l'Etat d'émission et d'être jugée en sa présence, est facultative et les juridictions d'instruction ne sont pas tenues de poser cette condition (1). (1) Voir: Cass., 8 décembre 2004, R.G. P.04.1540.F, Pas., 2004, n° 601; Cass., 2 août 2006, R.G. P.06.1128.F, Pas., 2006, n° 378.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Nature - Remise aux fins d'exécution d'une peine - Condition exigeant que l'autorité d'émission donne des assurances jugées suffisantes - Condamnation par défaut

- Art. 7, al. 1er L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt européen - Exécution - Mandat d'arrêt européen aux fins d'exécution d'une peine - Condamnation par défaut - Condition exigeant que l'autorité d'émission donne des assurances jugées suffisantes - Nature

- Art. 7, al. 1er L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

P.09.1047.F 25 november 2009 AC nr. 695

De beslissing waarbij een beklaagde veroordeeld wordt om de burgerlijke partij een rechtsplegingsvergoeding te betalen is geen eindbeslissing in de zin van artikel 416, eerste lid, Sv., wanneer die rechtsplegingsvergoeding niet werd vereffend; onmiddellijk cassatieberoep tegen dergelijke beslissing is bijgevolg niet ontvankelijk.

La décision condamnant un prévenu au versement à la partie civile d'une indemnité de procédure n'est pas définitive au sens de l'article 416, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle lorsque cette indemnité n'a pas été liquidée; le pourvoi immédiat contre une telle décision est, dès lors, irrecevable.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Niet uitbetaalde rechtsplegingsvergoeding - Geen eindbeslissing

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Burgerlijke rechtsvordering - Voorbarig cassatieberoep (geen eindbeslissing) - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding - Niet uitbetaalde vergoeding

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Condamnation à l'indemnité de procédure - Pourvoi en cassation immédiat - Recevabilité - Indemnité de procédure non liquidée - Décision non définitive

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action civile - Pourvoi prématuré (pas de décision définitive) - Condamnation à l'indemnité de la procédure - Indemnité non liquidée

---

P.09.1050.F 22 juli 2009 AC nr. 459

Behalve wanneer hij de veiligheid van het land ernstig heeft geschaad, betreft het verbod op terugwijzing of uitzetting uit het Rijk, van de vreemdeling die niet werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van vijf jaar of meer en die het ouderlijk gezag als ouder of voogd uitoefent of die voldoet aan de onderhoudsverplichting die opgelegd is door artikel 203 B.W. ten aanzien van minstens één kind dat op regelmatige wijze in België verblijft, de besluiten van terugwijzing en uitzetting die in artikel 20 Vreemdelingenwet zijn bedoeld, maar is het niet toepasselijk op de vrijheidsberovende maatregel die tegen de vreemdeling op grond van artikel 7 van deze wet is genomen.

VREEMDELINGEN - Terugwijzing en uitzetting - Verbod - Toepassingsgebied - Onwettig verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vrijheidsberovende maatregel

- Artt. 7, 20 en 21, § 2, 2° Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

L'interdiction de renvoyer ou d'expulser du Royaume, sauf en cas d'atteinte grave à la sécurité nationale, l'étranger qui n'a pas été condamné à une peine de prison égale ou supérieure à cinq ans et qui exerce l'autorité parentale en qualité de parent ou de tuteur ou assume l'obligation d'entretien visée à l'article 203 du Code civil vis-à-vis d'au moins un enfant séjournant de manière régulière en Belgique, concerne les arrêtés de renvoi et d'expulsion visés à l'article 20 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, mais n'est pas applicable à la mesure privative de liberté prise à l'égard de l'étranger sur la base de l'article 7 de cette loi.

ETRANGERS - Renvoi et expulsion - Interdiction - Champ d'application - Séjour illégal - Ordre de quitter le territoire - Mesure privative de liberté

- Art. 7, 20 et 21, § 2, 2° L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

---

P.09.1060.N 24 november 2009 AC nr. 693

Artikel 442bis Strafwetboek stelt strafbaar hij die een persoon heeft belaagd terwijl hij wist of had moeten weten dat hij door zijn gedrag de rust van die bewuste persoon ernstig zou verstoren en bestraft aldus degene die door niet-aflatende of steeds terugkerende gedragingen iemands persoonlijke levenssfeer ernstig aantast door hem op irritante wijze lastig te vallen, daar waar hij dit gevolg van zijn gedrag kende of had moeten kennen.

MISDRIJF - Allerlei - Belaging

L'article 442bis du Code pénal punit quiconque aura harcelé une personne alors qu'il savait ou aurait dû savoir qu'il affecterait gravement par ce comportement la tranquillité de la personne visée, et donc celui qui porte gravement atteinte par des agissements incessants ou répétitifs à l'environnement personnel d'autrui en l'importunant de manière irritante, dès lors qu'il connaissait ou aurait dû connaître les conséquences de son comportement.

INFRACTION - Divers - Harcèlement

Het misdrijf van lasterlijke aangifte vereist een spontane daad van de verdachte die op eigen initiatief vrijwillig en ongedwongen aangifte doet.

LASTER EN EERROOF - Lasterlijke aangifte - Vereiste

- Art. 445 Strafwetboek

L'infraction de dénonciation calomnieuse requiert un acte spontané de l'inculpé qui, de sa propre initiative, fait une dénonciation volontaire et sans contrainte.

CALOMNIE ET DIFFAMATION - Dénonciation calomnieuse - Condition

- Art. 445 Code pénal

Het onderzoeksgerecht gaat na en beoordeelt of het onderzoek dat tegen één of meer personen werd gevoerd, voldoende bezwaren, dit zijn objectiveerbare aanwijzingen van schuld die een bepaalde graad van ernst vertonen, heeft opgeleverd om een verwijzing naar het vonnisgerecht te verantwoorden; hieruit volgt dat niet elk bezwaar, hoe onbeduidend ook, automatisch tot gevolg heeft dat het onderzoeksgerecht de inverdenkinggestelde naar het vonnisgerecht dient te verwijzen.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Bestaan van voldoende bezwaren

- Artt. 128, 129 en 130 Wetboek van Strafvordering

La juridiction d'instruction vérifie et apprécie si l'instruction menée à charge d'une ou plusieurs personnes, présente des charges suffisantes, à savoir des indices objectifs de culpabilité, et d'un certain degré de sérieux, justifiant le renvoi devant la juridiction de jugement; il en résulte que toute charge, fût-elle insignifiante, ne peut entraîner le renvoi systématique de l'inculpé par la juridiction d'instruction à la juridiction de jugement.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Existence de charges suffisantes

- Art. 128, 129 et 130 Code d'Instruction criminelle

P.09.1074.F 14 juli 2009 AC nr. 454

Geen enkele wettelijke bepaling verplicht de onderzoeksrechter om, wanneer hij de vrijlating onder voorwaarden beveelt van een persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd en die hij vooraf heeft gehoord, nadat hij hem binnen vierentwintig uur na zijn effectieve vrijheidsbeneming alle bij artikel 11, § 1, van de Wet Europees Aanhoudingsbevel, bepaalde inlichtingen heeft verschaft, die persoon toe te staan kennis te nemen van de stukken waarover hij beschikt vooraleer hij dergelijke beslissing neemt.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Onderzoeksrechter - Vrijlating onder voorwaarden van de persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd - Machtiging om kennis te nemen van de stukken waarover de onderzoeksrechter beschikt - Tenuitvoerlegging

- Art. 11, § 1, 2 en 4 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

ONDERZOEKSRECHTER - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Opdracht van de onderzoeksrechter - Vrijlating onder voorwaarden van de persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd - Machtiging om kennis te nemen van de stukken waarover de onderzoeksrechter beschikt

- Art. 11, § 1, 2 en 4 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

Aucune disposition légale n'impose au juge d'instruction, qui ordonne la libération sous conditions d'une personne qui fait l'objet d'un mandat d'arrêt européen et qu'il a préalablement entendue après lui avoir donné dans les vingt-quatre heures qui suivent sa privation effective de liberté toutes les informations prévues par l'article 11, § 1er de la loi, d'autoriser cette personne à prendre connaissance des pièces dont il dispose avant de prendre une telle décision.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Juge d'instruction - Libération sous conditions de la personne qui fait l'objet d'un mandat d'arrêt européen - Autorisation de prendre connaissance des pièces dont le juge d'instruction dispose - Exécution

- Art. 11, § 1er, 2 et 4 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

JUGE D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt européen - Exécution - Mission du juge d'instruction - Libération sous conditions de la personne qui fait l'objet d'un mandat d'arrêt européen - Autorisation de prendre connaissance des pièces dont le juge d'instruction dispose

- Art. 11, § 1er, 2 et 4 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

Uit het feit alleen dat de persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, met toepassing van artikel 11, Wet Europees Aanhoudingsbevel, geen inzage krijgt van het dossier bij zijn verhoor door de onderzoeksrechter, kan geen onherroepelijke miskenning van zijn recht van verdediging worden afgeleid, vermits hij op dat ogenblik alle voor zijn verweer gunstige gegevens kan aanvoeren en de voormelde inzage verplicht is wanneer het onderzoeksgerecht later uitspraak doet over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Verhoor door de

Du seul fait que la personne qui fait l'objet d'un mandat d'européen n'a pas accès au dossier lors de son audition par le juge d'instruction en application de l'article 11 de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen, il ne saurait se déduire une atteinte irrémédiable à ses droits de défense, dès lors qu'elle peut faire valoir à ce moment tout élément favorable à sa défense et que cette communication est prévue lorsque la juridiction d'instruction statue ultérieurement sur l'exécution du mandat d'arrêt européen.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Audition par le juge d'instruction -

onderzoeksrechter - Persoon tegen wie een aanhoudingsbevel is uitgevaardigd - Geen inzage van het dossier - Tenuitvoerlegging

- Art. 11 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Persoon tegen wie een aanhoudingsbevel is uitgevaardigd - Verhoor door de onderzoeksrechter - Geen inzage van het dossier

- Art. 11 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

Personne faisant l'objet du mandat d'arrêt - Défaut d'accès au dossier - Exécution

- Art. 11 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Mandat d'arrêt européen - Exécution - Personne faisant l'objet du mandat d'arrêt - Audition par le juge d'instruction - Défaut d'accès au dossier

- Art. 11 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

Uit het feit alleen dat de persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, met toepassing van artikel 13, Wet Europees Aanhoudingsbevel, geen inzage krijgt van het dossier wanneer hij, bijgestaan door zijn raadsman, door de procureur des Konings wordt gehoord, kan geen onherroepelijke miskenning van zijn recht van verdediging worden afgeleid.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Persoon tegen wie een aanhoudingsbevel is uitgevaardigd - Verhoor door de procureur des Konings - Geen inzage van het dossier

- Art. 13 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Persoon tegen wie een aanhoudingsbevel is uitgevaardigd - Geen inzage van het dossier - Verhoor door de procureur des Konings - Tenuitvoerlegging

- Art. 13 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

Du seul fait que la personne qui fait l'objet d'un mandat d'européen n'a pas accès au dossier lorsque cette personne est entendue, assistée de son conseil, par le procureur du Roi, en application de l'article 13 de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen, il ne saurait se déduire une atteinte irrémédiable à ses droits de défense.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Mandat d'arrêt européen - Exécution - Personne faisant l'objet du mandat d'arrêt - Audition par le procureur du Roi - Défaut d'accès au dossier

- Art. 13 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Personne faisant l'objet du mandat d'arrêt - Défaut d'accès au dossier - Audition par le procureur du Roi - Exécution

- Art. 13 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

Er is geen grond om het Grondwettelijk Hof een vraag te stellen over een wettelijke bepaling, wanneer het bestreden arrest niet op deze betwiste bepaling is gegrond (1). (1) Cass., 30 okt. 2002, AR P.02.0748.F, AC, 2002, nr. 573; zie Cass., 26 juni 2007, AR P.07.0402.N, AC, 2007, nr. 358.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Vraag over de grondwettigheid van een wettelijke bepaling - Bestreden arrest is niet gegrond op de betwiste bepaling

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Vraag over de grondwettigheid van een wettelijke bepaling - Bestreden arrest is niet gegrond op de betwiste bepaling

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

Il n'y a pas lieu d'interroger la Cour constitutionnelle au sujet d'une disposition légale lorsque l'arrêt attaqué ne se fonde pas sur cette disposition (1). (1) Cass., 30 octobre 2002, RG P.02.0748.F, Pas., 2002, n° 573; Voir Cass., 26 juin 2007, RG P.07.0402.N, Pas., 2007, n° 358.

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Question sur la constitutionnalité d'une disposition légale - Arrêt attaqué ne se fondant pas sur la disposition légale mise en question

- Art. 26 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Question sur la constitutionnalité d'une disposition légale - Arrêt attaqué ne se fondant pas sur la disposition légale mise en question

- Art. 26 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

---

Er is geen grond om het Hof van Justitie E.G. een vraag te stellen over de draagwijdte van een term in een artikel van een kaderbesluit, wanneer het bestreden arrest deze bepaling niet toepast.

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen - Term uit een bepaling van een kaderbesluit - Vraag over de draagwijdte van die term - Bestreden arrest past de betwiste bepaling niet toe

- Art. 35 Verdrag 7 feb. 1992 betreffende de Europese Unie

PREJUDICIEEL GESCHIL - Europese Unie - Hof van Justitie van de

Il n'y a pas lieu d'interroger la Cour de Justice des Communautés européennes sur la portée d'un terme figurant dans un article d'une décision-cadre lorsque l'arrêt attaqué ne fait aucune application de cette disposition.

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Cour de Justice des Communautés européennes - Terme figurant dans une disposition d'une décision-cadre - Question sur la portée de ce terme - Arrêt attaqué ne faisant aucune application de la disposition mise en question

- Art. 35 Tr. du 7 février 1992 sur l'Union européenne

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION

Europese Gemeenschappen - Term uit een bepaling van een kaderbesluit - Vraag over de draagwijdte van die term - Bestreden arrest past de betwiste bepaling niet toe

- Art. 35 Verdrag 7 feb. 1992 betreffende de Europese Unie

EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Union européenne - Cour de Justice des Communautés européennes - Terme figurant dans une disposition d'une décision-cadre - Question sur la portée de ce terme - Arrêt attaqué ne faisant aucune application de la disposition mise en question

- Art. 35 Tr. du 7 février 1992 sur l'Union européenne

De Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt niet dat het origineel of een afschrift van dat bevel aan de betrokkene moet worden overhandigd; de onderzoeksrechter moet deze wel in kennis stellen van het bestaan en de inhoud ervan, binnen vierentwintig uur na de effectieve vrijheidsbeneming.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Opdracht van de onderzoeksrechter - Overhandiging van het origineel of een afschrift van het bevel aan de betrokkene - Tenuitvoerlegging

- Art. 11, § 1 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

ONDERZOEKSRECHTER - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Overhandiging van het origineel of een afschrift van het bevel aan de betrokkene - Opdracht van de onderzoeksrechter

- Art. 11, § 1 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

La loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen ne prévoit pas la remise de l'original ou d'une copie de ce mandat à la personne concernée; le juge d'instruction informe toutefois celle-ci de l'existence et du contenu de ce mandat, dans les vingt-quatre heures qui suivent la privation effective de liberté.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Mission du juge d'instruction - Remise de l'original ou d'une copie du mandat à la personne concernée - Exécution

- Art. 11, § 1er L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

JUGE D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt européen - Exécution - Remise de l'original ou d'une copie du mandat à la personne concernée - Mission du juge d'instruction

- Art. 11, § 1er L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

Artikel 6 E.V.R.M. is niet toepasselijk op de onderzoeksgerechten die uitspraak moeten doen over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel, vermits zij op dat ogenblik geen uitspraak doen over de gegrondheid van een telastlegging in strafzaken (1). (1) Cass., 25 jan. 2005, AR P.05.0065.N, AC, 2005, nr. 51; Cass., 21 feb. 2006, AR P.06.0243.N, AC, 2006, nr. 103; Cass., 1 maart 2006, AR P.06.0280.F, AC, nr. 116.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - E.V.R.M. - Artikel 6 - Toepassing

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Onderzoeksgerechten - Toepassing

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Artikel 6 - Onderzoeksgerechten - Tenuitvoerlegging - Toepassing - EVRM

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

L'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'est pas d'application devant les juridictions d'instruction appelées à statuer sur l'exécution d'un mandat d'arrêt européen, dès lors qu'à cette occasion elles ne statuent pas sur le bien-fondé d'une accusation en matière pénale (1). (1) Cass. 25 janvier 2005, RG P.05.0065.N, Pas., 2005, n° 51; Cass., 21 février 2006, RG P.06.0243.N, Pas., 2006, n° 103; Cass., 1er mars 2006, RG P.06.0280.F, Pas., n° 116.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt européen - Exécution - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Application

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Mandat d'arrêt européen - Exécution - Juridictions d'instruction - Application

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Article 6 - Juridictions d'instruction - Exécution - Application - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Artikel 8, Wet Europees Aanhoudingsbevel, dat bepaalt dat indien de persoon op wie het Europees aanhoudingsbevel met het oog op de instelling van vervolging betrekking heeft, Belg is of in België verblijft, de overlevering afhankelijk kan worden gesteld van de voorwaarde dat de persoon, na te zijn berecht, naar België wordt teruggezonden teneinde aldaar de straf of de veiligheidsmaatregel te ondergaan die tegen hem in de uitvaardigende Staat is uitgesproken, is bij wet gewoon als mogelijkheid bepaald.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Artikel 8 - Aard - Overlevering onder voorwaarde - Wet Europees Aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging

- Art. 8 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

L'article 8 de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen, qui dispose que, lorsque la personne qui fait l'objet d'un mandat d'arrêt européen aux fins de poursuite est belge ou réside en Belgique, la remise peut être subordonnée à la condition que la personne, après avoir été jugée, soit renvoyée en Belgique pour y subir la peine ou la mesure de sûreté qui serait prononcée à son encontre dans l'Etat d'émission, n'est prévue par la loi qu'au titre de simple faculté.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Article 8 - Nature - Remise sous condition - Loi du 19 décembre 2003 - Exécution

- Art. 8 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

P.09.1075.N 14 juli 2009 AC nr. 456

Artikel 5.1 Benelux-verdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken, luidens hetwelk de verdragsluitende partijen hun onderdanen niet uitleveren, is niet toepasselijk op een door Nederland uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel dat onder de bepalingen valt van de Wet Europees Aanhoudingsbevel; de omstandigheid dat werd berust in het vonnis dat aan een door Nederland uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel ten grondslag ligt, op een ogenblik waarop artikel 5.1 Benelux-verdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken nog van toepassing was, doet daaraan niet af (1) Zie: Cass., 24 aug. 2004, AR P.04.1211.N, AC, 2004, nr. 374.

BENELUX - Verdragbepalingen - Benelux-Verdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken - Artikel 5.1 - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging in België - Betrokken persoon van Belgische nationaliteit - Berusting in vonnis dat aan het aanhoudingsbevel ten grondslag ligt op een ogenblik dat het Benelux-verdrag van toepassing is

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Toepasselijkheid - Tenuitvoerlegging in België - Betrokken persoon van Belgische nationaliteit - Artikel 5.1, Benelux-verdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken - Berusting in vonnis dat aan het aanhoudingsbevel ten grondslag ligt op een ogenblik dat het Benelux-verdrag van toepassing is

L'article 5.1 du Traité Benelux d'extradition et d'entraide judiciaire en matière pénale, suivant lequel les parties contractantes n'extradent pas leurs ressortissants, n'est pas applicable à un mandat d'arrêt européen délivré par les Pays-Bas et régi par les dispositions de la loi du 19 décembre 2003 précitée; la circonstance d'avoir acquiescé au jugement à l'origine d'un mandat d'arrêt européen délivré par les Pays-Bas, à un moment où l'article 5.1 du Traité Benelux d'extradition et d'entraide judiciaire en matière pénale était toujours applicable, n'y fait pas obstacle (1). (1) Voir: Cass., 24 août 2004, R.G. P.04.1211.N, Pas., 2004, n° 374.

BENELUX - Droit matériel - Traité Benelux d'extradition et d'entraide judiciaire en matière pénale - Article 5, § 1er - Mandat d'arrêt européen - Exécution en Belgique - Personne concernée de nationalité belge - Acquiescement au jugement à l'origine du mandat d'arrêt à un moment où le traité Benelux est d'application

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Applicabilité - Exécution en Belgique - Personne concernée de nationalité belge - Traité Benelux d'extradition et d'entraide judiciaire en matière pénale, article 5, § 1er - Acquiescement au jugement à l'origine du mandat d'arrêt à un moment où le traité Benelux est d'application

---

Behoudens de toepassing van artikel 44, § 1, tweede en derde lid, of §§ 2 en § 3 van de Wet Europees Aanhoudingsbevel, dienen de verzoeken om overlevering ontvangen na 1 januari 2004 uitsluitend te worden beoordeeld volgens die wet, zelfs indien het aan een verzoek ten grondslag liggende vonnis dat tot een vrijheidsbenemende straf veroordeelt, vóór 1 januari 2004 is gewezen (1). (1) Zie: Cass., 13 april 2004, AR P.04.0513.N, AC, 2004, nr. 195.

Sauf application de l'article 44, § 1, alinéas 2 et 3,ou §§ 2 et 3 de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen, les demandes de remise reçues après le 1er janvier 2004 doivent être exclusivement régies par la dite loi, même si le jugement qui se trouve à l'origine d'une demande et qui condamne à une peine privative de liberté, est rendu antérieurement au 1er janvier 2004 (1). (1) Voir: Cass., 13 avril 2004, R.G. P.04.0513.N, Pas., 2004, n° 195.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Vonnis dat veroordeelt tot een vrijheidsbenemende straf - Vonnis dat veroordeelt tot een vrijheidsbenemende straf - Vonnis gewezen vóór 1 januari 2004 - Grondslag van het verzoek om overlevering - Werking in de tijd

- Art. 44 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Jugement condamnant à une peine privative de liberté - Jugement condamnant à une peine privative de liberté - Jugement rendu avant le 1er janvier 2004 - Fondement de la demande de remise - Application dans le temps

- Art. 44 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

Behoudens de toepassing van artikel 44, § 1, tweede en derde lid, of §§ 2 en § 3 van de Wet Europees Aanhoudingsbevel, dienen de verzoeken om overlevering ontvangen na 1 januari 2004 uitsluitend te worden beoordeeld volgens die wet, zelfs indien het aan een verzoek ten grondslag liggende vonnis dat tot een vrijheidsbenemende straf veroordeelt, vóór 1 januari 2004 is gewezen (1). (1) Zie: Cass., 13 april 2004, AR P.04.0513.N, AC, 2004, nr. 195.

Sauf application de l'article 44, § 1, alinéas 2 et 3,ou §§ 2 et 3 de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen, les demandes de remise reçues après le 1er janvier 2004 doivent être exclusivement régies par la dite loi, même si le jugement qui se trouve à l'origine d'une demande et qui condamne à une peine privative de liberté, est rendu antérieurement au 1er janvier 2004 (1). (1) Voir: Cass., 13 avril 2004, R.G. P.04.0513.N, Pas., 2004, n° 195.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Europees aanhoudingsbevel - Grondslag van het verzoek om overlevering - Vonnis dat veroordeelt tot een vrijheidsbenemende straf - Vonnis gewezen vóór 1 januari 2004

- Art. 44 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Mandat d'arrêt européen - Fondement de la demande de remise - Jugement condamnant à une peine privative de liberté - Jugement rendu avant le 1er janvier 2004

- Art. 44 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

P.09.1076.N 14 juli 2009 AC nr. 457

Artikel 6 EVRM heeft in beginsel enkel betrekking op de uitoefening van het recht van verdediging voor de vonnisgerechten en niet op de rechtspleging inzake voorlopige hechtenis (1). (1) Zie: Cass., 14 mei 2003, AR P.03.0672.F, AC, 2003, nr. 295 en Cass., 28 dec. 2004, AR P.04.1647.F, AC, 2004, nr. 628; Zie ook: R., DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, Mechelen, 2007, nr. 1032.

En principe, l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales s'applique uniquement à l'exercice des droits de la défense devant les juridictions de jugement et non à la procédure en matière de détention préventive (1). (1) Voir: Cass., 14 mai 2003, R.G. P.03.0672.F, Pas., 2003, n° 295 et Cass., 28 décembre 2004, R.G. P.04.1647.F, Pas., 2004, n° 628; Voir aussi: R., DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, Malines, 2007, n° 1032.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Voorlopige hechtenis - Toepasselijkheid

- Art. 6.3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Détention préventive - Applicabilité

- Art. 6, § 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

De eventuele nietigheid van het bevel tot aanhouding bij verstek dat tegen de verdachte is uitgevaardigd of het gebrek aan betekening ervan, beletten niet dat wegens dezelfde feiten een nieuw aanhoudingsbevel geldig kan worden uitgevaardigd binnen de termijn van vierentwintig uren te rekenen van de effectieve vrijheidsbeneming (1). (1) Zie Cass., 17 maart 1993, Ar P.93.0381.F, AC, 1993, nr. 150 en Cass., 26 mei 2004, AR P.04.0772.F, AC, 2004, nr. 286.

La nullité éventuelle du mandat d'arrêt par défaut délivré à l'encontre de l'inculpé ou le défaut de sa signification, n'ont pas d'incidence sur la validité d'un nouveau mandat d'arrêt du chef des mêmes faits délivré dans les vingt-quatre heures de la privation de liberté effective (1). (1) Voir: Cass., 17 mars 1993, R.G. P.93.0381.F, Pas., 1993, n° 150 et Cass., 26 mai 2004, R.G. P.04.0772.F, Pas., 2004, n° 286.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding bij verstek - Nieuw bevel tot aanhouding - Geldigheid

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt par defaut - Nouveau mandat d'arrêt - Validité

De omstandigheid alleen dat de raadsman van de verdachte, met het oog op de rechtszitting van het onderzoeksgerecht waarop uitspraak moet worden gedaan over de handhaving van het bevel tot aanhouding, wegens de duur van de wettelijke termijn waarbinnen het dossier te beschikking wordt gehouden, en wegens de onmogelijkheid tot het verkrijgen van een kopie van het dossier, in de materiële onmogelijkheid verkeerde inzage te nemen van het gehele dossier en van de inhoud van de overtuigingsstukken, belet niet dat de verdachte zich kan verdedigen (1). (1) Zie: Cass., 6 jan. 1988, AR 6375, AC, 1987-1988, nr. 274.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Termijn waarbinnen het dossier ter beschikking wordt gehouden van de verdachte en zijn raadsman - Onmogelijkheid tot het nemen van inzage in het gehele dossier - Onmogelijkheid tot het verkrijgen van een kopie van het dossier

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Termijn waarbinnen het dossier ter beschikking wordt gehouden van de verdachte en zijn raadsman - Onmogelijkheid tot het nemen van inzage in het gehele dossier - Onmogelijkheid tot het verkrijgen van een kopie van het dossier

VOORLOPIGE HECHTENIS - Inzage van het dossier - Termijn waarbinnen het dossier ter beschikking wordt gehouden van de verdachte en zijn raadsman - Onmogelijkheid tot het nemen van inzage in het gehele dossier

La seule circonstance qu'en vue de l'audience de la juridiction d'instruction appelée à statuer sur le maintien du mandat d'arrêt, le conseil de l'inculpé se soit trouvé dans l'impossibilité matérielle de prendre connaissance de l'intégralité du dossier et du contenu des pièces à conviction en raison de la durée du délai légal durant lequel le dossier est tenu à la disposition, et en raison de l'impossibilité d'obtenir une copie du dossier, n'empêche pas l'inculpé de pouvoir se défendre (1). (1) Voir: Cass., 6 janvier 1988, R.G. 6375, Pas., 1988, n° 274.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Détention préventive - Maintien - Délai dans lequel le dossier est tenu à la disposition de l'inculpé et de son conseil - Impossibilité de prendre connaissance de l'intégralité du dossier - Impossibilité d'obtenir une copie du dossier

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Délai dans lequel le dossier est tenu à la disposition de l'inculpé et de son conseil - Impossibilité de prendre connaissance de l'intégralité du dossier - Impossibilité d'obtenir une copie du dossier

DETENTION PREVENTIVE - Communication du dossier - Délai dans lequel le dossier est tenu à la disposition de l'inculpé et de son conseil - Impossibilité de prendre connaissance de l'intégralité du dossier

---

Het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging, ontneemt de wetgever niet het recht om de uitoefening van het recht van verdediging in een welbepaalde aangelegenheid, zoals inzake voorlopige hechtenis, aan een bijzondere regeling te onderwerpen (1). (1) Cass., 6 jan. 1988, AR 6375, AC, 1987-1988, nr. 274; Zie: Cass., 7 juni 2006, Ar P.06.0795.F, AC, 2006, nr. 316.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Bevoegdheid van de wetgever

Le principe général du droit relatif au respect des droits de la défense n'interdit pas au législateur de régler spécialement l'exercice des droits de défense dans une matière déterminée telle que celle de la détention préventive (1). (1) Cass., 6 janvier 1988, R.G. 6375, Pas., 1988, n° 274; Voir: Cass., 7 juin 2006, R.G. P.06.0795.F, Pas., 2006, n° 316.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Détention préventive - Compétence du législateur

---

Het dossier dat overeenkomstig artikel 21, § 3, Voorlopige Hechteniswet ter beschikking van de verdachte en zijn raadsman wordt gesteld, moet niet de stukken bevatten van het proactief onderzoek dat is voorafgegaan aan het aanvankelijk proces-verbaal op grond waarvan het openbaar ministerie de vordering tot het instellen van een gerechtelijk onderzoek heeft genomen.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Terbeschikkingstelling van het dossier aan de verdachte en zijn raadsman - Samenstelling van het dossier - Stukken van het proactief onderzoek

- Art. 28bis, § 2 Wetboek van Strafvordering

- Art. 21, § 3 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Conformément à l'article 21, § 3 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, les pièces de l'enquête proactive précédant le procès-verbal initial sur la base duquel le ministère public a requis l'introduction de l'instruction judiciaire ne doivent pas figurer dans le dossier mis à la disposition de l'inculpé et de son conseil.

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Dossier mis à la disposition de l'inculpé et de son conseil - Composition du dossier - Pièces de l'enquête proactive

- Art. 28bis, § 2 Code d'Instruction criminelle

- Art. 21, § 3 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

---

Het dossier dat ter beschikking van de verdachte en zijn raadsman wordt gesteld met het oog op de rechtszitting van het onderzoeksgerecht waarop uitspraak moet worden gedaan over de handhaving van het bevel tot aanhouding, moet enkel de stukken bevatten die verband houden met die handhaving en waarover de onderzoeksrechter beschikt (1). (1)Cass., 29 nov. 1989, AR 7875, AC, 1989-1990, nr. 204; Zie: Cass., 20 juni 1990, Ar 8363, AC, 1989-1990, nr. 613.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Terbeschikkingstelling van het dossier aan de verdachte en zijn raadsman - Stukken die het dossier moet bevatten

Le dossier, mis à la disposition de l'inculpé et de son conseil en vue de l'audience de la juridiction d'instruction appelée à statuer sur le maintien du mandat d'arrêt, ne doit comprendre que les pièces relatives à ce maintien qui sont à la disposition du juge d'instruction. (1). (1) Cass., 29 novembre 1989, R.G. 7875, Pas., 1990, n° 204; Voir: Cass., 20 juin 1990, R.G. 8363, Pas., 1989, n° 613.

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Dossier mis à la disposition de l'inculpé et de son conseil - Pièces devant figurer au dossier

---

P.09.1080.N 24 november 2009 AC nr. 694

Artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering houdt in beginsel in dat niet het onderzoeksgerecht, maar het vonnisgerecht beoordeelt welk van de mogelijke wettelijke gevolgen aan de overschrijding van de redelijke termijn moet wordt verleend; bovendien is het vonnisgerecht overeenkomstig artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering alleen bevoegd recht te doen over de op de telastlegging gestoelde burgerlijke rechtsvordering.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Beoordeling van de mogelijke wettelijke gevolgen - Artikel 21ter V.T.Sv.

- Art. 21ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

En principe, l'article 21ter de la loi du 17 avril 1878 contenant le Titre préliminaire du Code de procédure pénale implique que la juridiction de jugement, et non la juridiction d'instruction, détermine celle des possibles conséquences légales qu'il y a lieu de donner au dépassement du délai raisonnable; de plus, conformément à l'article 4 de la loi du 17 avril 1878, seule la juridiction de jugement est compétente pour se prononcer sur l'action civile fondée sur la prévention.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Dépassement - Appréciation des conséquences légales possibles - Article 21ter du Titre préliminaire du Code de procédure pénale

- Art. 21ter L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

---

Artikel 6.1 E.V.R.M. verhindert niet dat het interne recht de mogelijke gevolgen bepaalt die een overschrijding van de redelijke termijn kan meebrengen, op voorwaarde dat die wettelijke gevolgen daadwerkelijk rechtsherstel voor de beklaagde kunnen inhouden; het komt de rechter toe het bepaalde wettelijke gevolg te kiezen dat in de zaak passend is.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Gevolg bepaald door het interne recht - Voorwaarde - Passend rechtsherstel - Beoordeling door de rechter

L'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'exclut pas que le droit interne détermine les conséquences possibles du dépassement du délai raisonnable, sous réserve que ces conséquences légales puissent effectivement impliquer la réparation en droit pour le prévenu; il appartient au juge de choisir la conséquence légalement prévue adéquate à la cause.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Dépassement - Conséquence prévue en droit interne - Condition - Réparation en droit adéquate - Appréciation par le juge

---

Conclusie van advocaat-generaal TIMPERMAN.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Redelijke termijn - Overschrijding - Ontslag van rechtsvervolging - Voorwaarden - Motivering - Doel

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Redelijke termijn - Overschrijding - Verval van de strafvordering

Conclusions de l'avocat général TIMPERMAN.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Conv. D.H., article 6, § 1er - Délai raisonnable - Dépassement - Non-lieu - Conditions - Motivation - Objectif

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Conv. D.H., article 6, § 1er - Délai raisonnable - Dépassement - Extinction de l'action publique

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Redelijke termijn - Overschrijding - Gevolg

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Redelijke termijn - Overschrijding - Ontslag van rechtsvervolging - Voorwaarden - Motivering - Doel

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Redelijke termijn - Overschrijding - Verval van de strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Redelijke termijn - Overschrijding - Gevolg

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Onderzoeksgerecht - Regeling van de rechtspleging - Overschrijding van de redelijke termijn - Gevolg

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Overschrijding van de redelijke termijn - Verval van de strafvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Overschrijding van de redelijke termijn - Ontslag van rechtsvervolging - Voorwaarden - Motivering - Doel

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Conv. D.H., article 6, § 1er - Délai raisonnable - Dépassement - Conséquence

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Conv. D.H., article 6, § 1er - Délai raisonnable - Dépassement - Non-lieu - Conditions - Motivation - Objectif

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Conv. D.H., article 6, § 1er - Délai raisonnable - Dépassement - Extinction de l'action publique

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Conv. D.H., article 6, § 1er - Délai raisonnable - Dépassement - Conséquence

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Juridiction d'instruction - Règlement de la procédure - Dépassement du délai raisonnable - Conséquence

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Dépassement du délai raisonnable - Extinction de l'action publique

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Dépassement du délai raisonnable - Non-lieu - Conditions - Motivation - Objectif

---

Geen enkele verdragrechtelijke of wettelijke bepaling stelt dat de overschrijding van de redelijke termijn bedoeld in artikel 6.1 E.V.R.M. de niet-ontvankelijkheid of het verval van de strafvordering voor gevolg heeft; de rechter beoordeelt welke het passende rechtsherstel is (1). (1) Cass., 27 okt. 2009, AR P.09.0901.N, AC, 2009, nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Gevolg - Passend rechtsherstel - Beoordeling door de rechter

Aucune disposition conventionnelle ou légale ne prévoit que le dépassement du délai raisonnable prévu par l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales entraîne l'irrecevabilité ou l'extinction de l'action publique; le juge détermine la réparation en droit adéquate (1). (1) Cass., 27 octobre 2009, RG P.09.0901.N, Pas., 2009, n° ...

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Dépassement - Conséquence - Réparation en droit adéquate - Appréciation par le juge

---

Het onderzoeksgerecht dat beslist over de regeling van de rechtspleging kan ook over de overschrijding van de redelijke termijn oordelen; het kan de verdachte alleen van rechtsvervolging ontslaan wanneer het oordeelt dat de overschrijding van de redelijke termijn de bewijsvoering en het recht van verdediging van de verdachte ernstig en onherstelbaar heeft aangetast, zodat geen eerlijk strafproces en beoordeling van de burgerlijke rechtsvordering meer mogelijk is (1). (1) Zie conclusie O.M.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Redelijke termijn - Overschrijding - Gevolg

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Redelijke termijn - Overschrijding - Gevolg

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Onderzoeksgerecht - Regeling van de rechtspleging - Overschrijding van de redelijke termijn - Gevolg

La juridiction d'instruction qui se prononce sur le règlement de la procédure peut également statuer sur le dépassement du délai raisonnable; elle ne peut prononcer le non-lieu à l'égard de l'inculpé que dans la mesure où elle décide que le dépassement du délai raisonnable a gravement et irrémédiablement porté atteinte à l'administration de la preuve et aux droits de défense de l'inculpé, rendant impossible un procès pénal équitable et l'appréciation de l'action civile (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Conv. D.H., article 6, § 1er - Délai raisonnable - Dépassement - Conséquence

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Conv. D.H., article 6, § 1er - Délai raisonnable - Dépassement - Conséquence

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Juridiction d'instruction - Règlement de la procédure - Dépassement du délai raisonnable - Conséquence

---

Het onderzoeksgerecht heeft niet de bevoegdheid om louter omwille van de overschrijding van de redelijke termijn het verval van de strafvordering uit te spreken waarbij de burgerlijke rechtsvordering zonder meer wordt ter zijde geschoven (1). (1) Zie conclusie O.M.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Redelijke termijn - Overschrijding - Verval van de strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Redelijke termijn - Overschrijding - Verval van de strafvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Overschrijding van de redelijke termijn - Verval van de strafvordering

La juridiction d'instruction n'a pas la compétence de prononcer l'extinction de l'action publique purement et simplement en raison du dépassement du délai raisonnable, sans plus faire cas de l'action civile (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Conv. D.H., article 6, § 1er - Délai raisonnable - Dépassement - Extinction de l'action publique

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Conv. D.H., article 6, § 1er - Délai raisonnable - Dépassement - Extinction de l'action publique

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Dépassement du délai raisonnable - Extinction de l'action publique

---

Wanneer het onderzoeksgerecht oordeelt dat de overschrijding van de redelijke termijn de bewijsvoering en het recht van verdediging van de verdachte ernstig en onherstelbaar heeft aangetast, zodat geen eerlijk strafproces en beoordeling van de burgerlijke rechtsvordering meer mogelijk is en hij van rechtsvervolging wordt ontslagen, moet het preciseren tegen welke bewijsmiddelen en waarom de verdachte zich niet meer behoorlijk zou kunnen verdedigen; deze motivering moet het Hof toelaten te toetsen of de kamer van inbeschuldigingstelling wettig heeft kunnen oordelen, zoals zij dat heeft gedaan (1). (1) Zie conclusie O.M.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Redelijke termijn - Overschrijding - Ontslag van rechtsvervolging - Voorwaarden - Motivering - Doel

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Redelijke termijn - Overschrijding - Ontslag van rechtsvervolging - Voorwaarden - Motivering - Doel

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Overschrijding van de redelijke termijn - Ontslag van rechtsvervolging - Voorwaarden - Motivering - Doel

Lorsque la juridiction d'instruction décide que le dépassement du délai raisonnable a gravement et irrémédiablement porté atteinte à l'administration de la preuve et aux droits de défense de l'inculpé, rendant impossible un procès pénal équitable et l'appréciation de l'action civile, et prononce le non-lieu, elle doit préciser les éléments de preuve à l'égard desquels et les raisons pour lesquelles l'inculpé ne pourrait plus assurer pleinement sa défense; cette motivation doit permettre à la Cour de contrôler si la chambre des mises en accusation a pu légalement se prononcer ainsi qu'elle l'a fait (1). (1) Voir les conclusions du M.P.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Conv. D.H., article 6, § 1er - Délai raisonnable - Dépassement - Non-lieu - Conditions - Motivation - Objectif

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Conv. D.H., article 6, § 1er - Délai raisonnable - Dépassement - Non-lieu - Conditions - Motivation - Objectif

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Dépassement du délai raisonnable - Non-lieu - Conditions - Motivation - Objectif

---

P.09.1087.F 2 december 2009 AC nr. 714

De vraag die betrekking heeft op bepalingen waarop de beslissing niet is gegrond, kan niet als een prejudiciële vraag worden beschouwd en hoeft bijgevolg niet te worden gesteld (1). (1) Cass., 14 juli 2009, AR P.98.1074.F, AC, 2009, nr ...

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Vraag over niet toegepaste bepalingen - Aard - Hof van Cassatie - Verplichting

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Vraag over niet toegepaste bepalingen - Aard - Hof van Cassatie - Verplichting

La question relative à des dispositions sur lesquelles une décision ne se fonde pas ne saurait être qualifiée de préjudicielle et ne doit dès lors pas être posée (1). (1) Cass., 14 juillet 2009, RG P.09.1074.F, Pas., 2009, n° ...

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Question relative à des dispositions non appliquées - Nature - Cour de cassation - Obligation

- Art. 26 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Question relative à des dispositions non

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

appliquées - Nature - Cour de cassation - Obligation

- Art. 26 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

---

P.09.1094.F 25 november 2009 AC nr. 696

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding - In het gelijk gestelde partij - Begrip - Beklaagde veroordeeld om de burgerlijke partij te vergoeden - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Niet-gegrond verklaard hoger beroep - Veroordeling van de beklaagde tot betaling van de echtsplegingsvergoeding in hoger beroep

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding - In het gelijk gestelde partij - Begrip - Beklaagde veroordeeld om de burgerlijke partij te vergoeden - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Niet-gegrond verklaard hoger beroep - Veroordeling van de beklaagde tot betaling van de echtsplegingsvergoeding in hoger beroep

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Condamnation à l'indemnité de procédure - Partie ayant gain de cause - Notion - Prévenu condamné à indemniser la partie civile - Appel de la partie civile - Appel déclaré non fondé - Condamnation du prévenu à l'indemnité de procédure d'appel

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Action civile (règles particulières) - Condamnation à l'indemnité de procédure - Partie ayant gain de cause - Notion - Prévenu condamné à indemniser la partie civile - Appel de la partie civile - Appel déclaré non fondé - Condamnation du prévenu à l'indemnité de procédure d'appel

---

De rechtsplegingsvergoeding is door de beklaagde verschuldigd aan de burgerlijke partij, zo hij veroordeeld werd om de schade te vergoeden, veroorzaakt door het misdrijf waaraan hij schuldig is verklaard; aangezien de aan de burgerlijke partij verschuldigde rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep door de voormelde wettelijke bepalingen enkel opgelegd wordt in geval van een veroordeling van de beklaagde, hangt zij niet af van de voorwaarde dat daarnaast, op haar hoger beroep het bedrag van de door de eerste rechter toegekende schadevergoeding werd verhoogd (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ....

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding - In het gelijk gestelde partij - Begrip - Beklaagde veroordeeld om de burgerlijke partij te vergoeden - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Niet-gegrond verklaard hoger beroep - Veroordeling van de beklaagde tot betaling van de echtsplegingsvergoeding in hoger beroep

- Artt. 162bis, 194 en 211 Wetboek van Strafvordering

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding - In het gelijk gestelde partij - Begrip - Beklaagde veroordeeld om de burgerlijke partij te vergoeden - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Niet-gegrond verklaard hoger beroep - Veroordeling van de beklaagde tot betaling van de echtsplegingsvergoeding in hoger beroep

- Artt. 162bis, 194 en 211 Wetboek van Strafvordering

L'indemnité de procédure est due par le prévenu à la partie civile s'il a été condamné à l'indemniser du dommage causé par l'infraction dont il a été déclaré coupable; dès lors qu'elle n'est associée qu'à une condamnation du prévenu, l'indemnité de procédure d'appel due à la partie civile n'est pas subordonnée à la condition qu'elle ait obtenue en outre, sur son appel, une majoration des dommages et intérêts alloués par le premier juge (1). (1) Voir les concl. du M.P.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Condamnation à l'indemnité de procédure - Partie ayant gain de cause - Notion - Prévenu condamné à indemniser la partie civile - Appel de la partie civile - Appel déclaré non fondé - Condamnation du prévenu à l'indemnité de procédure d'appel

- Art. 162bis, 194 et 211 Code d'Instruction criminelle

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Action civile (règles particulières) - Condamnation à l'indemnité de procédure - Partie ayant gain de cause - Notion - Prévenu condamné à indemniser la partie civile - Appel de la partie civile - Appel déclaré non fondé - Condamnation du prévenu à l'indemnité de procédure d'appel

- Art. 162bis, 194 et 211 Code d'Instruction criminelle

P.09.1097.N 8 december 2009 AC nr. 724

De artikelen 270 en 271 A.W.D.A. eisen slechts dat de in het proces-verbaal genoemde overtreders, dit zijn de personen die geverbaliseerd worden, uitgenodigd moeten worden om bij de opstelling ervan aanwezig te zijn, het te ondertekenen en er dadelijk een afschrift van te ontvangen, en in geval van afwezigheid een afschrift bij aangetekende brief te ontvangen; ze eisen niet dat alle andere in de zaak reeds opgestelde processen-verbaal aan de bekeurde worden medegedeeld.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Misdrijf, fraudes of overtredingen - Proces-verbaal - Mededeling van afschrift aan de overtreders - Algemene Wet douane en accijnzen - Artikelen 270 en 271

- Artt. 267, 270 en 271 Douane en accijnzenwet 18 juli 1977

Les articles 270 et 271 de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises requièrent uniquement que les contrevenants désignés dans le procès-verbal, à savoir les personnes verbalisées, soient invitées à assister à sa rédaction, à le signer et à en recevoir immédiatement une copie, et, en cas d'absence, à en recevoir une copie par lettre recommandée; ils ne requièrent pas que tous les autres procès-verbaux déjà dressés en la cause soient communiqués au contrevenant.

DOUANES ET ACCISES - Infractions, fraudes ou contraventions - Procès-verbal - Communication de la copie aux contrevenants - Loi générale sur les douanes et accises - Articles 270 et 271

- Art. 267, 270 et 271 L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises

---

P.09.1105.F 9 december 2009 AC nr. 730

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor het strafgerecht - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatieverplichting - Bestaansreden

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor het strafgerecht - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Rechtstreeks dagende partij - Consignatieverplichting - Verzuim

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor het strafgerecht - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatie - Daaropvolgende vordering tot onderzoek - Draagwijdte - Consignatieverplichting - Verzuim

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Openen - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatieverplichting - Bestaansreden

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Openen - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatie - Daaropvolgende vordering tot onderzoek - Consignatieverplichting - Verzuim

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Openen - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatieverplichting - Verzuim

STRAFVORDERING - Op gang brengen - Burgerlijke partij - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatieverplichting - Verzuim

STRAFVORDERING - Op gang brengen - Burgerlijke partij - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatie - Daaropvolgende vordering tot onderzoek - Draagwijdte - Consignatieverplichting - Verzuim

STRAFVORDERING - Op gang brengen - Burgerlijke partij - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatieverplichting - Bestaansreden

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

ACTION CIVILE - Action civile portée devant la juridiction répressive - Constitution de partie civile par action - Obligation de consignation - Raison d'être

ACTION CIVILE - Action civile portée devant la juridiction répressive - Constitution de partie civile par action - Partie citant directement - Obligation de consignation - Carence

ACTION CIVILE - Action civile portée devant la juridiction répressive - Constitution de partie civile par action - Consignation - Réquisitoire de mise à l'instruction subséquent - Portée - Obligation de consignation - Carence

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Ouverture - Constitution de partie civile par action - Obligation de consignation - Raison d'être

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Ouverture - Constitution de partie civile par action - Consignation - Réquisitoire de mise à l'instruction subséquent - Obligation de consignation - Carence

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Ouverture - Constitution de partie civile par action - Obligation de consignation - Carence

ACTION PUBLIQUE - Mise en mouvement - Partie civile - Constitution de partie civile par action - Obligation de consignation - Carence

ACTION PUBLIQUE - Mise en mouvement - Partie civile - Constitution de partie civile par action - Consignation - Réquisitoire de mise à l'instruction subséquent - Portée - Obligation de consignation - Carence

ACTION PUBLIQUE - Mise en mouvement - Partie civile - Constitution de partie civile par action - Obligation de consignation - Raison d'être

---

Het arrest dat vaststelt dat er nog steeds een grond is om niet te procederen en dat de kosten aanhoudt, is een eindbeslissing waartegen onmiddellijk cassatieberoep openstaat (impliciet).

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor het strafgerecht - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatieverplichting - Verzuim - Arrest stelt vast dat er nog steeds grond is om niet te procederen - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

Est définitif et peut donner lieu à un pourvoi immédiat l'arrêt qui constate la persistance d'une fin de non procéder et réserve les frais (solution implicite).

ACTION CIVILE - Action civile portée devant la juridiction répressive - Constitution de partie civile par action - Obligation de consignation - Carence - Arrêt constatant la persistance d'une fin de non procéder - Pourvoi en cassation - Recevabilité

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Eindbeslissing - Arrest stelt vast dat er nog steeds grond is om niet te procederen - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Décision définitive - Arrêt constatant la persistance d'une fin de non procéder - Pourvoi immédiat - Recevabilité

De voorafgaande consignatie van de kosten, als bepaald in artikel 108, K.B. 28 december 1950 houdende Algemeen Reglement Gerechtskosten in Strafzaken, is een borg die de burgerlijke partij wordt opgelegd om te garanderen dat zij met mate gebuik zou maken van het haar bij wet toegekende recht om de strafvordering op gang te brengen; de voormelde bepaling heeft vooral tot doel om de burgerlijke partijen wier klacht de uitsluitende of voornaamste reden van de rechtsvordering was, het vormvereiste van de voorafgaande consignatie op te leggen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor het strafgerecht - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatieverplichting - Bestaansreden

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Openen - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatieverplichting - Bestaansreden

STRAFVORDERING - Op gang brengen - Burgerlijke partij - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatieverplichting - Bestaansreden

La consignation préalable des frais, prévue à l'article 108 de l'arrêté royal du 28 décembre 1950 portant règlement général sur les frais de justice en matière répressive, est un cautionnement imposé à la partie civile pour garantir qu'elle usera avec modération du droit que la loi lui a reconnu de mettre l'action publique en mouvement; cette disposition a pour objet essentiel d'assujettir à la formalité de la consignation préalable des frais les parties civiles dont la plainte a été le seul ou le principal mobile de l'action (1). (1) Voir les concl. du M.P.

ACTION CIVILE - Action civile portée devant la juridiction répressive - Constitution de partie civile par action - Obligation de consignation - Raison d'être

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Ouverture - Constitution de partie civile par action - Obligation de consignation - Raison d'être

ACTION PUBLIQUE - Mise en mouvement - Partie civile - Constitution de partie civile par action - Obligation de consignation - Raison d'être

---

De nalatigheid van de klager om te voldoen aan de verplichting tot voorafgaande consignatie van de kosten, heeft geen invloed op de rechtspleging wanneer zij door de vordering van het openbaar ministerie is gedekt, wat aan de vervolging haar wettelijke basis verleent en wettigt dat de kosten ervan door de Schatkist worden voorgeschoten; daaruit volgt dat deze nalatigheid niet belet dat uitspraak wordt gedaan over de strafvordering die met een burgerlijke partijstelling is ingesteld, waarna een vordering tot onderzoek is ingesteld (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor het strafgerecht - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatie - Daaropvolgende vordering tot onderzoek - Draagwijdte - Consignatieverplichting - Verzuim

- Art. 108 KB 28 dec. 1950

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Openen - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatie - Daaropvolgende vordering tot onderzoek - Consignatieverplichting - Verzuim

- Art. 108 KB 28 dec. 1950

STRAFVORDERING - Op gang brengen - Burgerlijke partij - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatie - Daaropvolgende vordering tot onderzoek - Draagwijdte - Consignatieverplichting - Verzuim

- Art. 108 KB 28 dec. 1950

La défaillance du plaignant de satisfaire à l'obligation de consignation préalable des frais n'a pas d'influence sur la procédure lorsqu'elle est couverte par les réquisitions du ministère public donnant à la poursuite sa base légale et autorisant que les frais en soient avancés par le trésor; il en résulte que cette carence ne saurait faire obstacle au jugement de l'action publique intentée par une constitution de partie civile suivie d'un réquisitoire de mise à l'instruction (1). (1) Voir les concl. du M.P.

ACTION CIVILE - Action civile portée devant la juridiction répressive - Constitution de partie civile par action - Consignation - Réquisitoire de mise à l'instruction subséquent - Portée - Obligation de consignation - Carence

- Art. 108 A.R. du 28 décembre 1950

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Ouverture - Constitution de partie civile par action - Consignation - Réquisitoire de mise à l'instruction subséquent - Obligation de consignation - Carence

- Art. 108 A.R. du 28 décembre 1950

ACTION PUBLIQUE - Mise en mouvement - Partie civile - Constitution de partie civile par action - Consignation - Réquisitoire de mise à l'instruction subséquent - Portée - Obligation de consignation - Carence

- Art. 108 A.R. du 28 décembre 1950

Het openbaar ministerie of de beklaagde kunnen, zelfs voor het eerst in hoger beroep, aan de rechtstreeks dagende partij een grond tegenwerpen om niet te procederen, namelijk haar verzuim om de sommen te betalen die zij in consignatie moet geven (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor het strafgerecht - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Rechtstreeks dagende partij - Consignatieverplichting - Verzuim

- Art. 108 KB 28 dec. 1950

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Openen - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatieverplichting - Verzuim

- Art. 108 KB 28 dec. 1950

STRAFVORDERING - Op gang brengen - Burgerlijke partij - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Consignatieverplichting - Verzuim

- Art. 108 KB 28 dec. 1950

La partie citant directement peut se voir opposer par le ministère public ou le prévenu, y compris pour la première fois en degré d'appel, une fin de non procéder déduite de sa carence quant aux sommes qu'elle doit consigner (1). (1) Voir les concl. du M.P.

ACTION CIVILE - Action civile portée devant la juridiction répressive - Constitution de partie civile par action - Partie citant directement - Obligation de consignation - Carence

- Art. 108 A.R. du 28 décembre 1950

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Ouverture - Constitution de partie civile par action - Obligation de consignation - Carence

- Art. 108 A.R. du 28 décembre 1950

ACTION PUBLIQUE - Mise en mouvement - Partie civile - Constitution de partie civile par action - Obligation de consignation - Carence

- Art. 108 A.R. du 28 décembre 1950

P.09.1116.F 9 december 2009 AC nr. 731

Uit artikel 63, § 1, 2°, Wegverkeerswet, en de bepalingen waarnaar het verwijst, volgt dat de vermoedelijke dader van een verkeersongeval, ook als hij één van de slachtoffers is, een bloedproef moet ondergaan wanneer hij zich blijkbaar in een toestand van alcoholintoxicatie of dronkenschap bevindt en noch de ademtest noch de ademanalyse uitgevoerd konden worden.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 63 - Bloedproef - Vermoedelijke dader van een verkeersongeval

BLOEDPROEF - Wegverkeer - Vermoedelijke dader van een verkeersongeval

Il résulte de l'article 63, § 1er, 2°, de la loi relative à la police de la circulation routière et des dispositions auxquelles il renvoie, que l'auteur présumé d'un accident de roulage, même s'il en est l'une des victimes, doit subir un prélèvement sanguin, lorsqu'il se trouve apparemment en état d'imprégnation alcoolique ou d'ivresse et qu'il n'a pu être procédé ni au test ni à l'analyse de son haleine.

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 63 - Prélèvement sanguin - Auteur présumé d'un accident de roulage

PRELEVEMENT SANGUIN - Roulage - Auteur présumé d'un accident de roulage

---

De verplichting om de persoon van wie het bloed werd afgenomen, kennis te geven van zijn recht om een tweede analyse te laten verrichten, dient niet op het ogenblik van de bloedproef te gebeuren, maar wel bij de kennisgeving achteraf van de uitslagen van de analyse.

BLOEDPROEF - Wegverkeer - Analyse - Kennisgeving van de uitslagen - Informatie over het recht op een tweede analyse - Tijdstip

- Art. 9, derde lid KB 10 juni 1959

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 63 - Bloedproef - Analyse - Kennisgeving van de uitslagen - Informatie over het recht op een tweede analyse - Tijdstip

- Art. 9, derde lid KB 10 juni 1959

L'obligation d'avertir la personne sur laquelle le sang est prélevé, de son droit de faire procéder à une seconde analyse, doit être remplie au moment, non de la prise de sang, mais bien de la notification ultérieure des résultats de l'analyse.

PRELEVEMENT SANGUIN - Roulage - Analyse - Notification des résultats - Information du droit de faire procéder à une seconde analyse - Moment

- Art. 9, al. 3 A.R. du 10 juin 1959

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 63 - Prélèvement sanguin - Analyse - Notification des résultats - Information du droit de faire procéder à une seconde analyse - Moment

- Art. 9, al. 3 A.R. du 10 juin 1959

De verplichting om de getuigen ieder afzonderlijk te horen is niet substantieel noch op straffe van nietigheid voorgeschreven (1). (1) Cass., 19 april 2006, AR P.06.0227.F., AC, 2006, nr. 224.

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Politierechtbank - Getuigenis op de

L'obligation d'entendre les témoins séparément n'est ni substantielle ni prescrite à peine de nullité (1). (1) Cass., 19 avril 2006, RG P.06.0227.F, Pas., 2006, n° 224.

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Tribunal de

rechtszitting - Getuigenverhoor - Afzonderlijke getuigenverklaring - Substantieel of op straffe van nietigheid voorgescheven vormvereiste

- Art. 317 Wetboek van Strafvordering

police - Témoignage à l'audience - Audition des témoins - Déposition séparée - Formalité substantielle ou prescrite à peine de nullité

- Art. 317 Code d'Instruction criminelle

P.09.1121.N 22 december 2009 AC nr. 782

De kamer van inbeschuldigingstelling oefent haar bevoegdheid om ambtshalve vervolgingen te gelasten, zich de stukken te doen overleggen, de zaak te onderzoeken of te doen onderzoeken, en daarna te beschikken zoals het behoort, naar eigen goedvinden uit; een partij kan dit niet vorderen, zodat de kamer van inbeschuldigingstelling niet hoeft te beslissen over een door een partij gevorderde toepassing van artikel 235 Wetboek van Strafvordering en evenmin de redenen moet vermelden waarom ze op een desbetreffende vraag niet ingaat (1). (1) Zie: Cass., 25 okt. 2005, AR P.05.1063.N, AC, 2005, nr 538; Cass., 4 april 2006, AR P.05.1650.N, AC, 2006, nr 195.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bevoegdheid om ambtshalve vervolgingen te gelasten - Beoordeling

La chambre des mises en accusation exerce à son gré sa compétence d'ordonner d'office des poursuites, de se faire apporter les pièces, d'informer ou de faire informer, et de statuer ensuite ce qu'il appartiendra; une partie ne peut en faire la demande, de sorte que la chambre des mises en accusation n'est pas tenue de se prononcer sur l'application de l'article 235 du Code d'instruction criminelle à la demande d'une partie, et ne doit pas davantage préciser les motifs qui fondent son refus d'accéder à une telle demande (1). (1) Voir Cass., 25 octobre 2005, RG P.05.1063.N, Pas., 2005, n° 538; Cass., 4 avril 2006, RG P.05.1650.N, Pas., 2006, n° 195.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Compétence d'ordonner d'office des poursuites - Appréciation

---

P.09.1130.N 4 augustus 2009 AC nr. 460

Artikel 6.1 E.V.R.M., noch de artikelen 148 en 149 Grondwet zijn van toepassing op de onderzoeksgerechten die uitspraak doen over de handhaving van een ten aanzien van een vreemdeling genomen bestuurlijke maatregel van vrijheidsberoving (1). (1) Cass., 10 april 2002, AR P.02.0365.F, AC, 2002, nr 220; 28 jan. 1992, AR 6302, AC, 1991-1992, nr 278.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Antwoord op conclusies - Toepasselijke wetsbepalingen

- Art. 149 Grondwet 1994

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Ni l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, ni les articles 148 et 149 de la Constitution ne s'appliquent aux juridictions d'instruction statuant sur le maintien d'une mesure administrative de privation de liberté prise à l'égard d'un étranger (1). (1) Cass., 10 avril 2002, RG P.02.0365.F, Pas., 2002, n° 220; Cass., 28 janvier 1992, RG 6302, Pas., 1992, n° 278.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Privation de liberté - Réponse aux conclusions - Dispositions légales applicables

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Artikel 6.1 E.V.R.M., noch de artikelen 148 en 149 Grondwet zijn van toepassing op de onderzoeksgerechten die uitspraak doen over de handhaving van een ten aanzien van een vreemdeling genomen bestuurlijke maatregel van vrijheidsberoving (1). (1) Cass., 10 april 2002, AR P.02.0365.F, AC, 2002, nr 220; 28 jan. 1992, AR 6302, AC, 1991-1992, nr 278.

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Rechtsmiddelen - Onderzoeksgerechten - Antwoord op conclusies - Toepasselijke wetsbepalingen

Ni l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, ni les articles 148 et 149 de la Constitution ne s'appliquent aux juridictions d'instruction statuant sur le maintien d'une mesure administrative de privation de liberté prise à l'égard d'un étranger (1). (1) Cass., 10 avril 2002, RG P.02.0365.F, Pas., 2002, n° 220; Cass., 28 janvier 1992, RG 6302, Pas., 1992, n° 278.

ETRANGERS - Privation de liberté - Voies de recours - Juridictions d'instruction - Réponse aux conclusions - Dispositions légales applicables

- Art. 149 Grondwet 1994

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

P.09.1139.N 8 december 2009 AC nr. 725

De stuiting van de verjaring heeft betrekking op de zaak zelf en geldt voor alle daders van hetzelfde feit, al waren ze in feite vreemd aan de daad van onderzoek of van vervolging en al worden ze pas later en zelfs afzonderlijk vervolgd (1). (1) R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, Mechelen, 2007, nr. 215.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Stuiting - Probatieuitstel - Probatieopschorting - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden

L'interruption de la prescription concerne la cause même et s'applique à tous les auteurs du même fait, quand bien même ils seraient étrangers en fait à l'acte d'instruction ou de poursuite ou ne feraient personnellement et même séparément l'objet de poursuites que postérieurement (1). (1) R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, Malines, 2007, n° 215.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Interruption - Sursis probatoire - Suspension probatoire - Action en révocation pour inobservation des conditions imposées

---

P.09.1153.F 16 december 2009 AC nr. 753

Krachtens artikel 205, Strafvordering, beschikt het openbaar ministerie bij de rechtbank die van het hoger beroep kennis moet nemen, over een termijn van vijfentwintig dagen te rekenen vanaf de uitspraak van het vonnis om zijn beroep te betekenen; deze bepaling ontneemt de procureur des Konings het recht niet om hoger beroep in te stellen overeenkomstig artikel 203 van het voormelde wetboek, met een verklaring op de griffie, binnen vijftien dagen na de dag van de uitspraak van het vonnis of na de dag van de betekening ervan, naargelang het op tegenspraak of bij verstek werd gewezen.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Termijnen

En vertu de l'article 205 du Code d'instruction criminelle, le ministère public près le tribunal qui doit connaître de l'appel dispose d'un délai de vingt-cinq jours à compter de la prononciation du jugement pour notifier son recours; cette disposition ne prive pas le procureur du Roi du droit d'interjeter appel, conformément à l'article 203 dudit code, par déclaration au greffe dans les quinze jours de la prononciation du jugement ou de sa signification selon qu'il a été rendu contradictoirement ou par défaut.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Appel du ministère public - Délais

---

De vernietiging van het vonnis dat niet naar recht het hoger beroep van het openbaar ministerie ontvankelijk verklaart en de kosten ervan ten laste van de beklaagde legt, wordt zonder verwijzing uitgesproken (1). (1) Cass., 24 jan. 1990, AR 7870, AC, 1989-1990, nr. 324; Cass., 22 nov. 1994, AR P.94.0416.F, AC, 1994, nr. 506.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Openbaar ministerie en vervolgende partij - Niet-ontvankelijk hoger beroep van het openbaar ministerie - Vernietiging van de beslissing die het hoger beroep ten onrechte ontvankelijk verklaart - Vernietiging zonder verwijzing

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Laattijdig hoger beroep - Vernietiging van de beslissing die het hoger beroep ten onrechte ontvankelijk verklaart - Vernietiging zonder verwijzing

VERWIJZING NA CASSATIE - Strafzaken - Strafvordering - Niet-ontvankelijk hoger beroep van het openbaar ministerie -

Est prononcée sans renvoi la cassation du jugement qui ne décide pas légalement de recevoir l'appel du ministère public et d'en mettre les frais à charge du prévenu (1). (1) Cass., 24 janvier 1990, RG 7870, Pas., 1990, n° 324; Cass., 22 novembre 1994, RG P.94.0416.F, Pas., 1994, n° 506.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Ministère public et partie poursuivante - Appel non recevable du ministère public - Cassation de la décision déclarant à tort l'appel recevable - Cassation sans renvoi

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Appel du ministère public - Appel tardif - Cassation de la décision déclarant à tort l'appel recevable - Cassation sans renvoi

RENVOI APRES CASSATION - Matière répressive - Action publique - Appel non recevable du ministère public - Cassation de la décision

Vernietiging van de beslissing die het hoger beroep ten onrechte ontvankelijk verklaart - Vernietiging zonder verwijzing

déclarant à tort l'appel recevable - Cassation sans renvoi

Artikel 203, § 1, Strafvordering, schendt de artikelen 10 en 11, Gerechtelijk Wetboek niet, in zoverre het geen buitengewone termijn van hoger beroep ten voordele van de veroordeelde beklaagde invert (1). (1) Grondwettelijk Hof, 9 jan. 2002, arrest nr. 9/2002.

L'article 203, § 1er, du Code d'instruction criminelle, ne viole pas les articles 10 et 11 de la Constitution en ce qu'il n'institue pas un délai extraordinaire d'appel au bénéfice du prévenu condamné (1). (1) C.A., 9 janvier 2002, arrêt n° 9/2002.

GRONDWET - Art. 10 - Hoger beroep - Strafzaken - Termijn - Hoger beroep van de beklaagde - Veroordeling bij verstek - Geen buitengewone termijn - Gelijkheid en non-discriminatie

GRONDWET - Art. 11 - Hoger beroep - Strafzaken - Termijn - Hoger beroep van de beklaagde - Veroordeling bij verstek - Geen buitengewone termijn - Gelijkheid en non-discriminatie

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Hoger beroep van de beklaagde - Veroordeling bij verstek - Geen buitengewone termijn - Gelijkheid en non-discriminatie

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Appel - Matière répressive - Délai - Appel du prévenu - Condamnation par défaut - Absence de délai extraordinaire - Egalité et non-discrimination

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 11 - Appel - Matière répressive - Délai - Appel du prévenu - Condamnation par défaut - Absence de délai extraordinaire - Egalité et non-discrimination

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Appel du prévenu - Condamnation par défaut - Absence de délai extraordinaire - Egalité et non-discrimination

P.09.1157.F 16 december 2009 AC nr. 754

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Getuige - Horen op de rechtszitting - Eedaflegging - Verplichting - Als gewone inlichting horen

DESKUNDIGENONDERZOEK - Strafzaken - Horen van de deskundige op de rechtszitting - Eedaflegging - Verplichting - Als gewone inlichting horen

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Témoin - Audition à l'audience - Prestation de serment - Obligation - Audition à titre de simple renseignement

EXPERTISE - Matière répressive - Audition de l'expert à l'audience - Prestation de serment - Obligation - Audition à titre de simple renseignement

De omschrijving van een op de rechtszitting afgenomen verklaring als een gewone inlichting, maakt het niet mogelijk een getuige of een deskundige die de eed moeten afleggen, zonder eed te horen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

La qualification de simple renseignement attribuée à une déposition reçue à l'audience ne permet pas d'entendre sans serment un témoin ou un expert qui doit le prêter (1). (1) Voir les concl. du M.P.

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Getuige - Horen op de rechtszitting - Eedaflegging - Verplichting - Als gewone inlichting horen

DESKUNDIGENONDERZOEK - Strafzaken - Horen van de deskundige op de rechtszitting - Eedaflegging - Verplichting - Als gewone inlichting horen

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Témoin - Audition à l'audience - Prestation de serment - Obligation - Audition à titre de simple renseignement

EXPERTISE - Matière répressive - Audition de l'expert à l'audience - Prestation de serment - Obligation - Audition à titre de simple renseignement

P.09.1163.N 4 augustus 2009 AC nr. 461

Artikel 23, 4°, Voorlopige Hechteniswet 1990 is niet van toepassing op de onderzoeksgerechten die uitspraak doen over een hoger beroep tegen een vrijheidsberovende maatregel die genomen is met het oog op de verwijdering van een vreemdeling (1). (1) Cass., 31 juli 2001, AR P.01.1011.F, AC, 2001, nr 427.

L'article 23, 4°, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive n'est pas applicable aux juridictions d'instruction statuant en degré d'appel contre une mesure privative de liberté prise en vue de l'éloignement du territoire d'un étranger (1). (1) Cass., 31 juillet 2001, RG P.01.1011.F, Pas., 2001, n° 427.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Antwoord op conclusies - Toepasselijke wetsbepalingen

- Art. 23, 4° Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Privation de liberté - Réponse aux conclusions - Dispositions légales applicables

- Art. 23, 4° L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

- Art. 72, vierde lid Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Rechtsmiddelen - Onderzoeksgerechten - Antwoord op conclusies - Toepasselijke wetsbepalingen

- Art. 23, 4° Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 72, vierde lid Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 72, al. 4 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

ETRANGERS - Privation de liberté - Voies de recours - Juridictions d'instruction - Réponse aux conclusions - Dispositions légales applicables

- Art. 23, 4° L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

- Art. 72, al. 4 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

---

P.09.1166.F 16 december 2009 AC nr. 755

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

HELING - Witwassen - Vervolging wegens witwassen - Op de hoogte stellen van de vervolgde persoon van de hem ten laste gelegde feiten - Draagwijdte - Basismisdrijf in het buitenland gepleegd - Identificatie

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Op de hoogte stellen van de vervolgde persoon van de hem ten laste gelegde feiten

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Op de hoogte stellen van de vervolgde persoon van de hem ten laste gelegde feiten - Draagwijdte - Misdrijf van witwassen - Basismisdrijf in het buitenland gepleegd - Identificatie

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Op de hoogte stellen van de vervolgde persoon van de hem ten laste gelegde feiten

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Op de hoogte stellen van de vervolgde persoon van de hem ten laste gelegde feiten - Draagwijdte - Misdrijf van witwassen - Basismisdrijf in het buitenland gepleegd - Identificatie

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

RECEL - Blanchiment - Poursuites du chef de blanchiment - Information de la personne poursuivie des faits mis à sa charge - Portée - Infraction de base commise à l'étranger - Identification

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Information de la personne poursuivie des faits mis à sa charge

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Information de la personne poursuivie des faits mis à sa charge - Portée - Infraction de blanchiment - Infraction de base commise à l'étranger - Identification

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Information de la personne poursuivie des faits mis à sa charge

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Information de la personne poursuivie des faits mis à sa charge - Portée - Infraction de blanchiment - Infraction de base commise à l'étranger - Identification

---

Of de persoon tegen wie een vervolging wordt ingesteld, op de hoogte is gesteld van de hem ten laste gelegde feiten, kan niet alleen uit de beschikking tot verwijzing of uit de dagvaarding blijken, dergelijke informatie kan ook worden verstrekt door middel van de stukken uit het strafdossier of elk ander, regelmatig aan de beoordeling van de rechter voorgelegd gegeven, waarover de beklaagde zijn recht van verdediging vrij heeft kunnen uitoefenen voor de feitenrechters (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Op de hoogte stellen van de vervolgde persoon van de hem ten laste gelegde feiten

- Art. 6.3, a Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Op de hoogte stellen van de vervolgde persoon van de hem ten laste gelegde feiten

- Art. 6.3, a Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

L'information de la personne poursuivie quant aux faits mis à sa charge peut résulter non seulement de l'ordonnance de renvoi ou de la citation mais peut également être donnée au moyen des pièces du dossier répressif ou de tout élément régulièrement soumis à l'appréciation du juge et au sujet desquels le prévenu a pu librement exercer ses droits de la défense devant les juges du fond (1). (1) Voir les concl. du M.P.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Information de la personne poursuivie des faits mis à sa charge

- Art. 6, § 3, a Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Information de la personne poursuivie des faits mis à sa charge

- Art. 6, § 3, a Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Het misdrijf witwassen wordt voldoende duidelijk omschreven wanneer de akte die de zaak bij de rechter aanhangig maakt, de datum en de plaats van de feiten vermeldt, in de bewoordingen van de wet is omschreven en aldus vermeldt dat het voorwerp van het witwassen een onrechtmatige oorsprong heeft; ook als het basismisdrijf in het buitenland werd gepleegd, vereist die nauwkeurigheid niet dat de misdaad of het wanbedrijf wordt geïdentificeerd waarmee de vermogensvoordelen werden verkregen, mits de rechter, op grond van de feitelijke gegevens, elke wettelijke herkomst of oorsprong kan uitsluiten (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

HELING - Witwassen - Vervolging wegens witwassen - Op de hoogte stellen van de vervolgde persoon van de hem ten laste gelegde feiten - Draagwijdte - Basismisdrijf in het buitenland gepleegd - Identificatie

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Op de hoogte stellen van de vervolgde persoon van de hem ten laste gelegde feiten - Draagwijdte - Misdrijf van witwassen - Basismisdrijf in het buitenland gepleegd - Identificatie

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Op de hoogte stellen van de vervolgde persoon van de hem ten laste gelegde feiten - Draagwijdte - Misdrijf van witwassen - Basismisdrijf in het buitenland gepleegd - Identificatie

L'infraction de blanchiment est qualifiée de manière suffisamment précise lorsque l'acte qui saisit le juge mentionne la date et le lieu des faits, est formulé dans les termes de la loi et indique de la sorte que l'objet du blanchiment a une origine illicite; même si l'infraction de base a été commise à l'étranger, la précision requise n'exige pas l'identification du crime ou du délit à l'aide duquel les avantages patrimoniaux ont été obtenus, pour autant que, sur la base des données de fait, le juge puisse exclure toute provenance ou origine légale (1). (1) Voir les concl. du M.P.

RECEL - Blanchiment - Poursuites du chef de blanchiment - Information de la personne poursuivie des faits mis à sa charge - Portée - Infraction de base commise à l'étranger - Identification

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Information de la personne poursuivie des faits mis à sa charge - Portée - Infraction de blanchiment - Infraction de base commise à l'étranger - Identification

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Information de la personne poursuivie des faits mis à sa charge - Portée - Infraction de blanchiment - Infraction de base commise à l'étranger - Identification

---

P.09.1167.N 15 december 2009 AC nr. 746

De kamer van inbeschuldigingstelling doet enkel uitspraak met toepassing van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering wanneer zij de regelmatigheid van het haar voorgelegde strafonderzoek en van de ermee gepaard gaande strafvordering onderzoekt, dit is wanneer zij uitspraak doet over onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden als bedoeld in artikel 131, § 1, van voormeld wetboek of met betrekking tot de verwijzingsbeschikking of over een grond van niet-ontvankelijkheid of van verval van de strafvordering; daaruit volgt dat wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling uitspraak doet over het hoger beroep tegen de beschikking van de onderzoeksrechter die de vervreemding van een in beslag genomen vermogensbestanddeel beveelt, zij uitspraak doet met toepassing van artikel 6lsexies maar niet van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering, zodat dergelijk arrest geen eindbeslissing is en geen uitspraak doet in een der gevallen bedoeld in artikel 416, tweede lid van hetzelfde wetboek en het cassatieberoep niet ontvankelijk is (1). (1) Zie Cass., 11 mei 1999, AR P.99.0489.N, AC, 1999, nr. 278; Cass., 16 dec. 2003, AR P.03.1298.N, AC, 2003, nr. 652.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Strafvordering - Beslissingen uit hun aard niet

La chambre des mises en accusation se prononce uniquement en application de l'article 235bis du Code d'instruction criminelle, lorsqu'elle examine la régularité de l'instruction répressive qui lui est soumise et de l'action publique corrélative, à savoir lorsqu'elle se prononce sur les irrégularités, omissions ou causes de nullités visées à l'article 131, § 1er, dudit code ou relatives à l'ordonnance de renvoi ou sur une cause d'irrecevabilité ou d'extinction de l'action publique; il en résulte que, lorsque la chambre des mises en accusation se prononce sur l'appel dirigé contre l'ordonnance du juge d'instruction ordonnant l'aliénation d'un avantage patrimonial saisi, elle se prononce en application de l'article 61sexies, mais non de l'article 235bis du Code d'instruction criminelle, de sorte qu'un tel arrêt ne constitue pas un arrêt définitif, ne se prononce pas dans l'un des cas visés à l'article 416, alinéa 2, de ce même code, et que le pourvoi en cassation est irrecevable (1). (1) Voir Cass., 11 mai 1999, RG P.99.0489.N, Pas., 1999, n° 278; Cass., 16 décembre 2003, RG P.03.1298.N, Pas., 2003, n° 652.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Décisions contre

vatbaar voor cassatieberoep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Uitspraak met toepassing van artikel 61sexies Sv. - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Uitspraak met toepassing van artikel 61sexies Sv. - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Uitspraak met toepassing van artikel 235bis Sv. - Draagwijdte

lesquelles on ne peut pas se pourvoir en raison de leur nature - Chambre des mises en accusation - Décision en application de l'article 61 sexies du Code d'instruction criminelle - Pourvoi en cassation immédiat - Recevabilité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Décision en application de l'article 61 sexies du Code d'instruction criminelle - Pourvoi en cassation immédiat - Recevabilité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Décision en application de l'article 235bis du Code d'instruction criminelle - Portée

---

P.09.1179.F 23 december 2009 AC nr. 783

Art. 29, tweede lid, Sv., verbiedt de in deze bepaling vermelde ambtenaren om, zonder machtiging van de gewestelijk directeur onder wie zij ressorteren, bij de procureur des Konings de feiten aan te geven die naar luid van de belastingwetten en van de ter uitvoering ervan genomen besluiten, strafbaar zijn; de exceptie van niet-ontvankelijkheid van de vervolgingen die daaruit voortvloeit kan niet op de gemeenrechtelijke misdrijven worden toegepast.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Belastingambtenaren - Aangifte bij de procureur des Konings - Machtiging van de gewestelijk directeur - Toepassingsgebied - Gemeenrechtelijke misdrijven

- Art. 29, tweede lid Wetboek van Strafvordering

INKOMSTENBELASTINGEN - Allerlei - Belastingambtenaren - Aangifte bij de procureur des Konings - Machtiging van de gewestelijk directeur - Toepassingsgebied - Gemeenrechtelijke misdrijven

- Art. 29, tweede lid Wetboek van Strafvordering

STRAFVORDERING - Belastingambtenaren - Aangifte bij de procureur des Konings - Machtiging van de gewestelijk directeur - Toepassingsgebied - Gemeenrechtelijke misdrijven

- Art. 29, tweede lid Wetboek van Strafvordering

L'article 29, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle interdit aux fonctionnaires cités par cette disposition de dénoncer au procureur du Roi, sans autorisation du directeur régional auquel ils ressortissent, les faits pénalement punissables aux termes des lois fiscales et des arrêtés pris pour leur exécution; l'exception d'irrecevabilité des poursuites qui en découle ne peut être appliquée aux infractions de droit commun.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Fonctionnaires fiscaux - Dénonciation au procureur du Roi - Autorisation du directeur régional - Champ d'application - Infractions de droit commun

- Art. 29, al. 2 Code d'Instruction criminelle

IMPOTS SUR LES REVENUS - Divers - Fonctionnaires fiscaux - Dénonciation au procureur du Roi - Autorisation du directeur régional - Champ d'application - Infractions de droit commun

- Art. 29, al. 2 Code d'Instruction criminelle

ACTION PUBLIQUE - Fonctionnaires fiscaux - Dénonciation au procureur du Roi - Autorisation du directeur régional - Champ d'application - Infractions de droit commun

- Art. 29, al. 2 Code d'Instruction criminelle

Art. 29, tweede lid, Sv., slaat op de feiten die ter kennis van het parket worden gebracht door de ambtenaren die het aanwijst en niet op de inlichtingen die de procureur des Konings in de uitoefening van zijn algemene vervolgingsopdracht vraagt en verkrijgt, ook al worden de feiten die de belastingadministratie of de in het geding betrokken personen kennen, niet verduidelijkt door het vooronderzoek dat die magistraat heeft opgestart (1). (1) Zie Cass., 20 juni 2000, AR P.00.0200.N, AC, 2000, nr. 384 en Cass., 17 dec. 2008, AR P.08.0878.F, AC, 2008, nr. 736.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Belastingambtenaren - Belastingfraude - Aangifte bij de procureur des Konings

- Art. 29, tweede lid Wetboek van Strafvordering

INKOMSTENBELASTINGEN - Allerlei - Belastingambtenaren - Belastingfraude - Aangifte bij de procureur des Konings

- Art. 29, tweede lid Wetboek van Strafvordering

STRAFVORDERING - Belastingambtenaren - Belastingfraude - Aangifte bij de procureur des Konings

L'article 29, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle vise les faits portés à la connaissance du parquet par les fonctionnaires qu'il désigne et non les informations demandées et obtenues par le procureur du Roi dans l'exécution de sa mission générale de la poursuite, même si les faits connus de l'administration fiscale ou les personnes mises en cause ne sont pas précisés par l'information initiée par ce magistrat (1). (1) Voir Cass., 20 juin 2000, RG P.00.0200.N, Pas., 2000, n° 384 et Cass., 17 décembre 2008, RG P.08.0878.F, Pas., 2008, n° 739.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Fonctionnaires fiscaux - Fraude fiscale - Dénonciation au procureur du Roi

- Art. 29, al. 2 Code d'Instruction criminelle

IMPOTS SUR LES REVENUS - Divers - Fonctionnaires fiscaux - Fraude fiscale - Dénonciation au procureur du Roi

- Art. 29, al. 2 Code d'Instruction criminelle

ACTION PUBLIQUE - Fonctionnaires fiscaux - Fraude fiscale - Dénonciation au procureur du Roi

- Art. 29, tweede lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 29, al. 2 Code d'Instruction criminelle

P.09.1185.N 8 december 2009 AC nr. 726

Artikel 232 A.W.D.A. bepaalt niet dat bij de verbeurdverklaring van de goederen waarvoor bij invoer, uitvoer, of doorvoer waarvoor ten onrechte aanspraak wordt gemaakt op de toekenning van in artikel 1, 4°bis, A.W.D.A. bedoelde bedragen, welke een straf met een zakelijk karakter is, de veroordeling tot de terugbetaling van de tegenwaarde ervan bij niet-wederoverlegging van verbeurdverklaarde maar niet-aangehaalde goederen moet worden uitgesproken; deze veroordeling tot wederoverlegging is een louter civielrechtelijke veroordeling die slechts kan ingevorderd worden met civielrechtelijke uitvoeringsmaatregelen (1). (1) Zie: Cass., 12 feb. 2008, AR P.07.1562.N, AC, 2008, nr. 105.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Algemene Wet douane en accijnzen - Artikel 232

DOUANE EN ACCIJNZEN - Verbeurdverklaring - Veroordeling tot terugbetaling van de tegenwaarde bij niet-wederoverlegging - Aard

STRAF - Allerlei - Douane en accijnzen - Verbeurdverklaring - Veroordeling tot terugbetaling van de tegenwaarde bij niet-wederoverlegging - Aard

L'article 232 de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises ne prévoit pas que, lorsque la confiscation des marchandises est prononcée du chef de l'infraction à l'importation, à l'exportation ou au transit des marchandises pour lesquelles il est prétendu indûment à l'octroi des montants visés à l'article 1er, 4° bis, de ladite loi générale, ce qui constitue une peine réelle, il y a lieu de prononcer la condamnation au remboursement de sa contre-valeur en cas de non-représentation des biens confisqués mais non saisis; cette condamnation à la restitution constitue une simple condamnation de droit civil dont seules des mesures d'exécution de droit civil peuvent assurer le recouvrement (1). (1) Voir Cass., 12 février 2008, RG P.07.1562.N, Pas., 2008, n° 105.

DOUANES ET ACCISES - Loi générale sur les douanes et accises - Article 232

DOUANES ET ACCISES - Confiscation - Condamnation au remboursement de la contre-valeur en cas de non-représentation - Nature

PEINE - Divers - Douanes et accises - Confiscation - Condamnation au remboursement de la contre-valeur en cas de non-représentation - Nature

De veroordeling tot de betaling van de tegenwaarde bij de niet-wederoverlegging van overeenkomstig artikel 232 A.W.D.A. verbeurdverklaarde maar niet aangehaalde goederen, is de toepassing van het beginsel dat elke schuldenaar van een zaak als schadevergoeding de tegenwaarde ervan moet betalen indien hij ze heeft ontrokken aan zijn schuldeiser of wanneer hij, door zijn toedoen, tekort komt aan de verplichting de zaak te leveren (1). (1) Zie: Cass., 4 juni 1917, Pas., 1918, I, 30.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Verbeurdverklaring - Veroordeling tot terugbetaling van de tegenwaarde bij niet-wederoverlegging - Grondslag

La condamnation au paiement de la contre-valeur en cas de non-représentation de biens confisqués mais non saisis en vertu de l'article 232 de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises, est l'application du principe selon lequel tout débiteur d'une chose doit en payer la valeur à titre de dommages-intérêts, s'il l'a soustraite à son créancier ou lorsque, par son fait, il manque à l'obligation de livrer la chose (1). (1) Voir Cass., 4 juin 1917 (Bull. et Pas., 1918, I, 30).

DOUANES ET ACCISES - Confiscation - Condamnation au remboursement de la contre-valeur en cas de non-représentation - Fondement

P.09.1196.F 14 oktober 2009 AC nr. 582

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Verweer dat een rechtvaardigingsgrond of grond van niet-toerekenbaarheid aanvoert

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Grond van niet-toerekenbaarheid - Verweer dat een ernstige mentale stoornis aanvoert - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaarding - Verweer dat een rechtvaardigingsgrond aanvoert - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Portée - Défense invoquant une cause de justification ou de non-imputabilité

INFRACTION - Imputabilité - Personnes physiques - Cause de non-imputabilité - Défense invoquant un trouble mental grave - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation

INFRACTION - Justification et excuse - Justification - Défense invoquant une cause de justification - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Verweer dat een rechtvaardigingsgrond of grond van niet-toerekenbaarheid aanvoert

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Portée - Défense invoquant une cause de justification ou de non-imputabilité

Het veroordelend arrest dat verzachtende omstandigheden aanneemt die met name voortvloeien uit de jeugdige leeftijd van de beschuldigde en de straf met redenen omkleedt, met name rekening houdend met haar onvolwassen persoonlijkheid maar ook met haar vastberadenheid om de feiten te plegen waartoe zij had besloten, en tegelijkertijd de nadruk legt op de noodzaak om de beschuldigde te doen inzien dat "de aan het leven inherente moeilijkheden deel uitmaken van de te voorziene gebeurtenissen in het menselijk bestaan, maar geenszins het gebruik van geweld, inzonderheid extreem geweld, rechtvaardigt om deze te overwinnen", wijst erop dat het hof van assisen rekening heeft gehouden met de ontreddering van de eiseres, en sluit tegelijkertijd uit dat die van aard was om haar misdaad te rechtvaardigen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

En admettant des circonstances atténuantes résultant notamment du jeune âge de l'accusée et en motivant la peine compte tenu notamment de sa personnalité immature mais aussi de sa détermination à commettre les faits auxquels elle s'était résolue tout en insistant sur la nécessité de faire comprendre à l'accusée que "les difficultés inhérentes à la vie font partie des événements prévisibles de l'existence humaine, mais ne justifient en aucun cas le recours à la violence, et singulièrement à une violence extrême, pour les surmonter", l'arrêt de condamnation révèle que la cour d'assises a tenu compte du désarroi de la demanderesse, tout en excluant qu'il fut de nature à justifier son crime (1). (1) Voir les concl. du M.P.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Verweer dat een rechtvaardigingsgrond of grond van niet-toerekenbaarheid aanvoert

COUR D'ASSISES - Arrêt definitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Portée - Défense invoquant une cause de justification ou de non-imputabilité

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaarding - Verweer dat een rechtvaardigingsgrond aanvoert - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering

INFRACTION - Justification et excuse - Justification - Défense invoquant une cause de justification - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Grond van niet-toerekenbaarheid - Verweer dat een ernstige mentale stoornis aanvoert - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering

INFRACTION - Imputabilité - Personnes physiques - Cause de non-imputabilité - Défense invoquant un trouble mental grave - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering - Verplichting - Draagwijdte - Verweer dat een rechtvaardigingsgrond of grond van niet-toerekenbaarheid aanvoert

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation - Obligation - Portée - Défense invoquant une cause de justification ou de non-imputabilité

P.09.1201.N 15 december 2009 AC nr. 747

De termijn van 15 dagen om hoger beroep in te stellen tegen een verstekvonnis vangt aan vanaf de betekening van het vonnis, ongeacht of de betekening aan de persoon dan wel aan zijn woonplaats is geschied; de termijn van hoger beroep tegen een verstekvonnis valt samen met de gewone verzettermijn en niet met de buitengewone verzettermijn (1). (1) Cass., 16 sept. 1975, A.C., 1976, nr. 77; Cass., 3 okt. 1979, A.C., 1979-80, nr. 140; Cass., 3 mei 1988, AR 1563, A.C., 1987-88, nr. 537; Cass., 18 feb. 1998, AR P.97.1360.F, A.C., 1998, nr. 98.

Le délai d'appel de quinze jours contre un jugement rendu par défaut commence à courir à compter de la signification du jugement, qu'elle ait été faite à personne ou à domicile; le délai d'appel contre un jugement rendu par défaut coïncide avec le délai ordinaire d'opposition et non avec le délai extraordinaire (1). (1) Cass., 16 septembre 1975 (Bull. et Pas., 1976, I, 71); Cass., 3 octobre 1979 (Bull. et Pas., 1980, I, 152); Cass., 3 mai 1988, RG 1563, Pas., 1988, n° 537; Cass., 18 février 1998, RG P.97.1360.F, Pas., 1998, n° 98.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) -

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel

Principaal beroep - Vorm - Termijn - Termijn - Hoger beroep tegen een verstekvonnis - Aanvang

- Artt. 172, 174 en 203, § 1 Wetboek van Strafvordering

principal. forme. délai - Délai - Appel contre un jugement rendu par défaut - Point de départ

- Art. 172, 174 et 203, § 1er Code d'Instruction criminelle

P.09.1228.F 25 augustus 2009 AC nr. 463

De vordering tot verbetering veronderstelt een belang, dat bij strafzaken kan liggen in de noodzaak om de moeilijkheden te voorkomen bij de tenuitvoerlegging van het vonnis; in casu is een vordering tot verbetering van schrijffouten die geen gevolg hebben voor de tenuitvoerlegging van de beslissing, zonder belang.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Vordering tot verbetering - Grondslag - Schrijffouten

- Art. 794 Gerechtelijk Wetboek

La demande de rectification suppose un intérêt qui peut, en matière répressive, résider dans la nécessité de prévenir les difficultés que l'exécution du jugement pourrait susciter; en l'occurrence est dénuée d'intérêt une demande de rectification d'erreurs d'orthographiques sans incidence sur l'exécution de la décision.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Demande de rectification - Fondement - Erreurs orthographiques

- Art. 794 Code judiciaire

P.09.1230.F 21 oktober 2009 AC nr. 601

Wanneer hij die verzet doet, zich in hechtenis bevindt en het vereiste bedrag niet in zijn bezit heeft om de kosten van de akte van de gerechtsdeurwaarder te dekken, kan het verzet tegen de veroordelingen in strafzaken, uitgesproken door de hoven van beroep, de correctionele rechtbanken en de politierechtbanken, gedaan worden door middel van een verklaring aan de attaché-gevangenisdirecteur/adviseur-gevangenisdirecteur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde; het feit dat de gedetineerde die verzet doet niet het recht heeft om in de gevangenis contant geld in zijn bezit te hebben, betekent in de regel niet dat hij daarover niet kan beschikken op zijn individuele lopende rekening (1). (1) Zie Cass., 3 maart 1982, AR 2040, AC, 1981-1982, nr 796.

VERZET - Strafzaken - Strafvordering - Strafrechtelijke veroordeling - Gedetineerde - Recht om verzet aan te tekenen - Verklaring - Strafinrichting - Directeur - Voorwaarden om dit recht uit te oefenen

- Art. 2 KB nr 236 van 20 jan. 1936

Lorsque l'opposant est détenu et n'est pas détenteur de la somme nécessaire pour couvrir les frais de l'acte d'huissier de justice, l'opposition aux condamnations pénales prononcées par les cours d'appel, les tribunaux correctionnels et les tribunaux de police peut être faite par déclaration à l'attaché-directeur de prison/conseiller-directeur de prison de l'établissement pénitentiaire ou à son délégué; la circonstance que l'opposant détenu n'a pas le droit de posséder de l'argent comptant en prison, n'implique pas, en règle, qu'il ne puisse en disposer sur son compte courant individuel (1). (1) Voir Cass., 3 mars 1982, RG 2040 (Bull. et Pas., 1982, I, 796).

OPPOSITION - Matière répressive - Action publique - Condamnation pénale - Détenu - Droit de faire opposition - Déclaration - Etablissement pénitentiaire - Directeur - Conditions de ce droit

- Art. 2 A.R. n° 236 du 20 janvier 1936

P.09.1235.F 25 augustus 2009 AC nr. 464

Uit de artikelen 1 en 4 K.B. 2 augustus 2002, gewijzigd door dat van 8 juni 2009, blijkt dat de centra, beheerd door de Dienst Vreemdelingenzaken en ingericht voor de opvang van de personen tegen wie een vrijheidsberovende maatregel is uitgevaardigd, plaatsen zijn in het Rijk die met welbepaalde aan de grens gelegen plaatsen werden gelijkgesteld.

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberovende maatregel - Tenuitvoerlegging - Hechtenis - Centrum gelegen op het Belgisch grondgebied - Gelijkstelling

Il résulte des articles 1 et 4 de l'arrêté royal du 2 août 2002 modifié par celui du 8 juin 2009 que les centres gérés par l'Office des Etrangers et aménagés pour l'accueil des personnes soumises à une mesure privative constituent des lieux qui, situés à l'intérieur du royaume, ont été assimilés aux lieux déterminés aux frontières.

ETRANGERS - Mesure privative de liberté - Exécution - Détention - Centre situé à l'intérieur du Royaume - Assimilation

- Art. 74-5, § 2 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Artt. 1 en 4 KB 8 juni 2009 tot wijziging van het KB 2 aug. 2002

- Art. 74-5, § 2 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

- Art. 1er et 4 A.R. du 8 juin 2009 modifiant l'A.R. du 2 août 2002

P.09.1238.F 2 september 2009 AC nr. 470

De wrakingsgrond, bepaald bij artikel 828, 9°, Ger.W., is niet van toepassing op de gerechtelijke deskundige die herhaaldelijk in die hoedanigheid in dezelfde zaak is opgetreden.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Strafzaken - Deskundige - Opeenvolgende opdrachten - Wraking - Wrakingsgrond - Voorafgaande kennis van het geschil - Toepassing

WRAKING - Strafzaken - Deskundigenonderzoek - Deskundige - Opeenvolgende opdrachten - Wrakingsgrond - Voorafgaande kennis van het geschil - Toepassing

La cause de récusation prévue à l'article 828, 9°, du Code judiciaire n'est pas applicable à l'expert judiciaire qui est intervenu à plusieurs reprises, en cette qualité, dans la même cause.

EXPERTISE - Matière répressive - Expert - Missions successives - Récusation - Cause de récusation - Connaissance antérieure du différend - Application

RECUSATION - Matière répressive - Expertise - Expert - Missions successives - Cause de récusation - Connaissance antérieure du différend - Application

---

Het feit alleen dat de uitvoerder van een deskundigenonderzoek deel uitmaakt van het college dat met de tegenexpertise is belast, heeft niet tot gevolg dat dit college het gevraagde onderzoek niet meer onpartijdig zou kunnen voeren.

BEWIJS - Strafzaken - Allerlei - Deskundigenonderzoek - Tegenexpertise - College van deskundigen - Aanwijzing van de eerste deskundige als lid van het college - Onpartijdigheid

DESKUNDIGENONDERZOEK - Strafzaken - Tegenexpertise - College van deskundigen - Aanwijzing van de eerste deskundige als lid van het college - Onpartijdigheid

La seule circonstance que l'auteur d'une expertise fait partie du collège chargé de la contre-expertise n'a pas pour conséquence que ce collège ne pourrait effectuer l'examen demandé de manière impartiale.

PREUVE - Matière répressive - Divers - Expertise - Contre-expertise - Collège d'experts - Désignation du premier expert comme membre du collège - Impartialité

EXPERTISE - Matière répressive - Contre-expertise - Collège d'experts - Désignation du premier expert comme membre du collège - Impartialité

De strafrechter kiest vrij de deskundige die hij aanwijst; niets belet hem om herhaaldelijk een beroep te doen op dezelfde deskundige in dezelfde zaak of om hem een aanvullende opdracht te geven (1). (1) Zie H.-D. BOSLY, D. VANDERMEERSCH en M.-A. BEERNAERT, Droit de la procédure pénale, Brussel, Die Keure, 2008, p. 795.

BEWIJS - Strafzaken - Allerlei - Deskundigenonderzoek - Keuze van de deskundige - Opeenvolgende opdrachten

DESKUNDIGENONDERZOEK - Strafzaken - Keuze van de deskundige - Opeenvolgende opdrachten

Le juge pénal choisit librement l'expert qu'il désigne; rien ne l'empêche de recourir à plusieurs reprises aux lumières du même expert dans la même cause ou de l'investir d'une mission complémentaire (1). (1) Voir H.-D. BOSLY, D. VANDERMEERSCH et M.-A. BEERNAERT, Droit de la procédure pénale, Bruxelles, La Charte, 2008, p. 795.

PREUVE - Matière répressive - Divers - Expertise - Choix de l'expert - Missions successives

EXPERTISE - Matière répressive - Choix de l'expert - Missions successives

---

P.09.1253.N 15 december 2009 AC nr. 748

Artikel 221.1 C.D.W., dat bepaalt dat het bedrag van de rechten onmiddellijk na de boeking op een daartoe geëigende wijze aan de schuldenaar dient te worden medegedeeld, is een procedureregel die van toepassing is op de na 1 januari 1994 aangevatte invordering van een douaneschuld die vóór deze datum is ontstaan (1). (1) H.V.J., 23 feb. 2006, Belgische Staat t/Molenbergnatie, nr. C-201/04, P.B. 3 juni 2006, C 131/11; H.V.J., Beschikking van 9 juli 2008, Gerlach & Co, nr. C-477/07, P.B. 6 dec. 2008, C 313/11.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Communautair Douanewetboek - Artikel 221, eerste lid - Douaneschuld ontstaan vóór de inwerkingtreding van het communautair douanewetboek - Invordering aangevat na de inwerkingtreding van het communautair douanewetboek - Aard van deze bepaling - Gevolg - Toepassing in de tijd

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Communautair Douanewetboek - Artikel 221, eerste lid - Douaneschuld ontstaan vóór de inwerkingtreding van het communautair douanewetboek - Invordering aangevat na de inwerkingtreding van het communautair douanewetboek - Aard van deze bepaling

L'article 221, alinéa 1er du Code des douanes communautaire, selon lequel le montant des droits doit être communiqué au débiteur selon des modalités appropriées dès qu'il a été pris en compte, est une règle de procédure applicable au recouvrement mis en oeuvre postérieurement au 1er janvier 1994 d'une dette douanière née antérieurement à cette date (1). (1) C.J.C.E., 23 février 2006, État belge c/Molenbergnatie S.A., n° C-201/04, J.O. 3 juin 2006, C 131/11; C.J.C.E., Ordonnance du 9 juillet 2008, Gerlach & Co, n° C-477/07, J.O. 6 décembre 2008, C 313/11.

DOUANES ET ACCISES - Code des douanes communautaire - Article 221, al. 1er - Dette douanière née avant l'entrée en vigueur du Code des douanes communautaire - Recouvrement mis en oeuvre postérieurement à l'entrée en vigueur du Code des douanes communautaire - Nature de cette disposition - Conséquence - Application dans le temps

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Code des douanes communautaire - Article 221, al. 1er - Dette douanière née avant l'entrée en vigueur du Code des douanes communautaire - Recouvrement mis en oeuvre postérieurement à l'entrée en vigueur du Code des douanes communautaire - Nature de cette disposition

---

P.09.1256.N 22 december 2009 AC nr. 779

Om aan de door het Grondwettelijk Hof vastgestelde ongrondwettigheid te verhelpen, volstaat het de strafrechter ook rechtsmacht toe te kennen om de burgerlijke partij die de civielrechtelijk aansprakelijke partij rechtstreeks heeft gedagvaard en die in het ongelijk wordt gesteld, te veroordelen tot het betalen aan de civielrechtelijk aansprakelijke partij van de vergoeding bedoeld in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek (1). (1) GwH, 5 mei 2009, nr. 74/2009, B.S., 11 juni 2009, 41495.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - In het ongelijk gestelde rechtstreeks dagende burgerlijke partij - Rechtsplegingsvergoeding aan de civielrechtelijk aansprakelijke partij

- Art. 162, tweede lid Wetboek van Strafvordering

Afin de remédier à l'inconstitutionnalité constatée par la Cour constitutionnelle, il suffit d'accorder également au juge pénal le pouvoir juridictionnel de condamner la partie civile succombante ayant lancé la citation directe de la partie civilement responsable au paiement à ladite partie civilement responsable de l'indemnité visée à l'article 1022 du Code judiciaire (1). (1) C.const., 5 mai 2009, n° 74/2009, M.B., 11 juin 2009, 41495.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Partie succombante ayant lancé la citation directe - Indemnité de procédure à la partie civilement responsable

- Art. 162, al. 2 Code d'Instruction criminelle

P.09.1258.N 17 november 2009 AC nr. 671

De toepassing van de bijzondere opsporingsmethode van observatie door de douaneambtenaren moet worden gecontroleerd door de kamer van inbeschuldigingstelling (1). (1) Cass., 28 april 2009, AR P.08.1738.N, AC, 2009, nr. ...

DOUANE EN ACCIJNZEN - Onderzoek gevoerd door de ambtenaren van douane en accijnzen - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethode van observatie

La mise en œuvre de la méthode particulière de recherche d'observation par les fonctionnaires des douanes doit être contrôlée par la chambre des mises en accusation (1). (1) Cass., 28 avril 2009, RG P.08.1738.N, Pas., 2009, n° ...

DOUANES ET ACCISES - Instruction menée par les fonctionnaires des douanes et accises - Méthodes particulières de recherche - Contrôle de la mise en oeuvre de la méthode particulière de recherche d'observation

- Artt. 47, § 1, eerste en tweede lid, 47sexies, § 1, 235ter Wetboek van Strafvordering

- Art. 4, § 1 Wet 22 april 2003

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Douane en accijnzen - Onderzoek gevoerd door de ambtenaren van douane en accijnzen - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethode van observatie

- Artt. 47, § 1, eerste en tweede lid, 47sexies, § 1, 235ter Wetboek van Strafvordering

- Art. 4, § 1 Wet 22 april 2003

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Douane en accijnzen - Onderzoek gevoerd door de ambtenaren van douane en accijnzen - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethode van observatie

- Artt. 47, § 1, eerste en tweede lid, 47sexies, § 1, 235ter Wetboek van Strafvordering

- Art. 4, § 1 Wet 22 april 2003

- Art. 47, § 1er, al. 1er et 2, 47sexies, § 1er, 235ter Code d'Instruction criminelle

- Art. 4, § 1er L. du 22 avril 2003

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Douanes et accises - Instruction menée par les fonctionnaires des douanes et accises - Méthodes particulières de recherche - Contrôle de la mise en oeuvre de la méthode particulière de recherche d'observation

- Art. 47, § 1er, al. 1er et 2, 47sexies, § 1er, 235ter Code d'Instruction criminelle

- Art. 4, § 1er L. du 22 avril 2003

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Douanes et accises - Instruction menée par les fonctionnaires des douanes et accises - Contrôle de la mise en oeuvre de la méthode particulière de recherche d'observation

- Art. 47, § 1er, al. 1er et 2, 47sexies, § 1er, 235ter Code d'Instruction criminelle

- Art. 4, § 1er L. du 22 avril 2003

In de procedure van artikel 235ter Wetboek van Strafvordering is de douane niet gelijkgesteld met het openbaar ministerie, en moet ze worden beschouwd als een burgerlijke partij.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Onderzoek gevoerd door de ambtenaren van douane en accijnzen - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Procedure - Partijen - Douane - Hoedanigheid

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Douane en accijnzen - Onderzoek gevoerd door de ambtenaren van douane en accijnzen - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Procedure - Partijen - Douane - Hoedanigheid

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Douane en accijnzen - Onderzoek gevoerd door de ambtenaren van douane en accijnzen - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Procedure - Partijen - Douane - Hoedanigheid

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

Dans la procédure de l'article 235ter du Code d'instruction criminelle, les douanes ne doivent pas être assimilées au ministère public, mais considérées comme partie civile.

DOUANES ET ACCISES - Instruction menée par les fonctionnaires des douanes et accises - Méthodes particulières de recherche - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Procédure - Parties - Douane - Qualité

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Douanes et accises - Instruction menée par les fonctionnaires des douanes et accises - Méthodes particulières de recherche - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Procédure - Parties - Douane - Qualité

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Douanes et accises - Instruction menée par les fonctionnaires des douanes et accises - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Procédure - Parties - Douane - Qualité

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

Voor de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden door ambtenaren van de douane en accijnzen gelden dezelfde voorwaarden en moet dezelfde rechtspleging worden gevolgd als deze voor de toepassing van bijzondere opsporingsmethoden door elke daartoe bevoegde officier van gerechtelijke politie, zodat de procureur des Konings machtiging moet verlenen aan de douaneambtenaren tot het toepassen van de bijzondere opsporingsmethode van observatie.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Onderzoek gevoerd door de ambtenaren van douane en accijnzen - Toepassing van bijzondere opsporingsmethoden - Voorwaarden

- Artt. 47, § 1, eerste en tweede lid, 47sexies, § 1, 235ter Wetboek van Strafvordering

- Art. 4, § 1 Wet 22 april 2003

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Douane en accijnzen - Onderzoek gevoerd door de ambtenaren van douane en accijnzen - Toepassing van bijzondere opsporingsmethoden - Voorwaarden

Dans le cadre de la mise en œuvre de méthodes particulières de recherche, les fonctionnaires des douanes et accises doivent observer les mêmes conditions et suivre la même procédure que tout officier de police judiciaire qui y est habilité, de sorte que le procureur du Roi doit autoriser les fonctionnaires des douanes à mettre en oeuvre la méthode particulière de recherche d'observation.

DOUANES ET ACCISES - Instruction menée par les fonctionnaires des douanes et accises - Mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Conditions

- Art. 47, § 1er, al. 1er et 2, 47sexies, § 1er, 235ter Code d'Instruction criminelle

- Art. 4, § 1er L. du 22 avril 2003

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Douanes et accises - Instruction menée par les fonctionnaires des douanes et accises - Mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Conditions

- Artt. 47, § 1, eerste en tweede lid, 47sexies, § 1, 235ter Wetboek van Strafvordering

- Art. 4, § 1 Wet 22 april 2003

- Art. 47, § 1er, al. 1er et 2, 47sexies, § 1er, 235ter Code d'Instruction criminelle

- Art. 4, § 1er L. du 22 avril 2003

P.09.1271.N 8 december 2009 AC nr. 727

Wegens de aard van zijn bevoegdheden en die van het strafgerecht, kan het openbaar ministerie de nodige maatregelen treffen met het oog op de voortzetting van de rechtspleging tot aan de voltooiing ervan en heeft de procureur-generaal bij het hof van beroep de hoedanigheid om een arrest te betekenen, zodat de regelmatige betekening ervan de gewone verzettermijn doet ingaan, zelfs wanneer alleen de burgerlijke belangen nog in het geding zijn (1). (1) Cass., 30 sept. 2003, AR P.02.1415.N - P.03.0312.N, AC, 2003, nr. 464; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, Mechelen, 2007, nr. 3070.

En raison de la nature de ses attributions et de celles de la juridiction répressive, le ministère public a la faculté de prendre les mesures nécessaires en vue de la poursuite de la procédure jusqu'à son achèvement, et le procureur général près la cour d'appel a la qualité pour signifier un arrêt, de sorte que cette signification régulière fait courir le délai ordinaire d'opposition, même lorsque seuls les intérêts civils sont encore en cause (1). (1) Cass., 30 septembre 2003, RG P.02.1415.N - P.03.0312.N, Pas., 2003, n° 464; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, Malines, 2007, n° 3070.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Allerlei - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Verstekvonnis dat enkel nog op de burgerlijke rechtsvordering uitspraak doet - Bevoegdheid van het openbaar ministerie om die beslissing te doen betekenen

OPENBAAR MINISTERIE - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Verstekvonnis dat enkel nog op de burgerlijke rechtsvordering uitspraak doet - Bevoegdheid van het openbaar ministerie om die beslissing te doen betekenen

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Verstekvonnis dat enkel nog op de burgerlijke rechtsvordering uitspraak doet - Bevoegdheid van het openbaar ministerie om die beslissing te doen betekenen

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Divers - Matière répressive - Action civile - Jugement rendu par défaut ne statuant que sur l'action civile - Compétence du ministère public pour faire signifier cette décision

MINISTERE PUBLIC - Matière répressive - Action civile - Jugement rendu par défaut ne statuant que sur l'action civile - Compétence du ministère public pour faire signifier cette décision

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action civile - Jugement rendu par défaut ne statuant que sur l'action civile - Compétence du ministère public pour faire signifier cette décision

---

P.09.1279.F 14 oktober 2009 AC nr. 583

De regel "non bis in idem" staat niet eraan in de weg dat ten aanzien van één van de inverdenkinggestelden, zelfs bij een andere onderzoeksmagistraat dan die waarbij de zaak aanvankelijk aanhangig is gemaakt, opnieuw een gerechtelijk onderzoek wordt geopend betreffende een zaak waarvoor bij de regeling van de rechtspleging, een beschikking tot afsplitsing van de tegen deze inverdenkinggestelde ingestelde vervolgingen werd genomen.

La règle "non bis in idem" ne fait pas obstacle à la remise à l'instruction, en cause d'un des inculpés, fût-ce auprès d'un autre magistrat instructeur que celui initialement saisi, d'une affaire ayant fait l'objet, lors du règlement de la procédure, d'une ordonnance de disjonction quant aux poursuites mues à charge de cet inculpé.

ONDERZOEKSRECHTER - Aanhangigmaking - Regelmatigheid - Afsplitsing van de vervolgingen bij de regeling van de rechtspleging - Vervolgingen blijven aanhangig bij de onderzoeksrechter - Tweede gerechtelijk onderzoek bij een andere rechter - Regel "non bis in idem" - Toepassing

STRAFVORDERING - Verval - Regel "non bis in idem" - Draagwijdte - Onderzoek in strafzaken - Afsplitsing van de vervolgingen bij de regeling van de rechtspleging - Vervolgingen blijven aanhangig bij de onderzoeksrechter - Tweede gerechtelijk onderzoek bij een andere rechter

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Afsplitsing van de vervolgingen bij de regeling van de rechtspleging - Vervolgingen blijven aanhangig bij de onderzoeksrechter - Tweede gerechtelijk onderzoek bij een andere rechter - Regel "non bis in idem" - Toepassing

JUGE D'INSTRUCTION - Saisine - Régularité - Disjonction des poursuites lors du règlement de la procédure - Juge d'instruction resté saisi des poursuites - Remise à l'instruction auprès d'un autre juge - Règle "non bis in idem" - Application

ACTION PUBLIQUE - Extinction - Règle "non bis in idem" - Portée - Instruction en matière répressive - Disjonction des poursuites lors du règlement de la procédure - Juge d'instruction resté saisi des poursuites - Remise à l'instruction auprès d'un autre juge

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Disjonction des poursuites lors du règlement de la procédure - Juge d'instruction resté saisi des poursuites - Remise à l'instruction auprès d'un autre juge - Règle "non bis in idem" - Application

Wanneer de afluistermaatregel uitsluitend de draagbare telefoon van de beklaagde betrof en uit de transcriptie van het telefoongesprek tussen hem en een advocatenkantoor blijkt dat hij met een bediende heeft gesproken, dat de inhoud geen verband houdt met de feiten waarvan hij werd verdacht de dader te zijn en dat bij die gelegenheid geen enkele vertrouwelijke mededeling met betrekking tot die feiten werd gedaan, kan de rechter wettig beslissen dat het feit van de naam te vernemen waaronder de beklaagde zich voorstelde, door middel van de transcriptie van het gesprek dat hij voerde met het secretariaat van een advocatenkantoor om een afspraak te maken voor zijn broer, het beroepsgeheim niet schendt.

BEROEPSGEHEIM - Schending - Afluisteren van telefoongesprekken - Telefoongesprek van de beklaagde met het secretariaat van een advocatenkantoor - Het maken van een afspraak - Niet-vertrouwelijk karakter van het gezegde

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Afluisteren van telefoongesprekken - Telefoongesprek van de beklaagde met het secretariaat van een advocatenkantoor - Het maken van een afspraak - Niet-vertrouwelijk karakter van het gezegde - Schending van het beroepsgeheim

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Regelmatigheid - Afluisteren van telefoongesprekken - Telefoongesprek van de beklaagde met het secretariaat van een advocatenkantoor - Het maken van een afspraak - Niet-vertrouwelijk karakter van het gezegde - Schending van het beroepsgeheim

Lorsque la mesure de mise sur écoutes concernait exclusivement le téléphone portable du prévenu et qu'il ressort de la retranscription de la communication passée entre lui et un cabinet d'avocats que l'entretien a eu lieu avec un préposé, que sa teneur est étrangère aux faits dont il était soupçonné être l'auteur et qu'aucune confidence en relation avec ces faits n'a été livrée à cette occasion, le juge peut légalement décider que le fait de prendre connaissance du nom sous lequel le prévenu se présentait grâce à cette retranscription de la conversation tenue avec le secrétariat d'un cabinet d'avocats afin de prendre un rendez-vous pour son frère, ne constitue pas une violation du secret professionnel.

SECRET PROFESSIONNEL - Violation - Ecoutes téléphoniques - Communication du prévenu avec le secrétariat d'un cabinet d'avocats - Fixation d'un rendez-vous - Caractère non-confidentiel des propos

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Ecoutes téléphoniques - Communication du prévenu avec le secrétariat d'un cabinet d'avocats - Fixation d'un rendez-vous - Caractère non-confidentiel des propos - Violation du secret professionnel

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Régularité - Ecoutes téléphoniques - Communication du prévenu avec le secrétariat d'un cabinet d'avocats - Fixation d'un rendez-vous - Caractère non-confidentiel des propos - Violation du secret professionnel

P.09.1280.F 28 oktober 2009 AC nr. 625

De nietigverklaring van een bijzondere opsporingsmethode observatie of infiltratie, wegens miskenning van de subsidiariteitsvoorwaarde, veronderstelt dat de kamer van inbeschuldigingstelling de gewone opsporingsmethoden aanwijst die volgens haar ter beschikking stonden van de magistraat, waarmee hij hetzelfde resultaat had kunnen boeken en die hij bijgevolg boven observatie of infiltratie had moeten verkiezen (1). (1) Zie Cass., 21 april 2009, AR P.09.0353.F, AC, 2009, nr ...

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethode observatie of infiltratie - Subsidiariteit - Toezicht door de kamer van inbeschuldingstelling - Nietigverklaring - Opdracht van het Hof

- Art. 235ter Wetboek van Strafvordering

L'annulation d'une méthode particulière d'observation ou d'infiltration au titre de la méconnaissance de la condition de subsidiarité suppose que la chambre des mises en accusation relève les procédés d'investigation ordinaires qui, selon elle, se trouvaient à la disposition du magistrat, lui auraient permis d'atteindre le même résultat et auraient dû, par conséquent, être choisis par lui de préférence à l'observation ou l'infiltration (1). (1) Voir Cass., 21 avril 2009, RG P.09.0353.N, Pas., 2009, n° ...

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Méthode particulière d'observation ou d'infiltration - Subsidiarité - Contrôle par la Chambre des mises en accusation - Annulation - Mission de la Cour

- Art. 235ter Code d'Instruction criminelle

P.09.1286.N 25 augustus 2009 AC nr. 465

De toevoeging door de strafuitvoeringsrechter in een door hem gewezen beslissing van een nieuwe voorwaarde maakt geen verbetering uit in de zin van artikel 794 van het Gerechtelijk Wetboek.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Verbetering

L'ajout d'une nouvelle condition par le juge de l'application des peines dans une décision qu'il a rendue ne constitue pas une rectification au sens de l'article 794 du Code judiciaire.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités -

- Art. 794 Gerechtelijk Wetboek

Rectification

- Art. 794 Code judiciaire

P.09.1300.F 2 september 2009 AC nr. 471

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Algemeen - Onmiddellijk cassatieberoep tegen een arrest tot verwijzing naar het hof van assisen - Middel dat de afwijzing van een verschoningsgrond aanvoert - Ontvankelijkheid

HOF VAN ASSISEN - Rechtspleging tot de verwijzing naar het hof - Onmiddellijk cassatieberoep tegen het arrest tot verwijzing - Middel dat de afwijzing van een verschoningsgrond aanvoert - Ontvankelijkheid

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Généralités - Pourvoi immédiat dirigé contre un arrêt de renvoi à la cour d'assises - Moyen invoquant le refus du bénéfice d'une cause d'excuse - Recevabilité

COUR D'ASSISES - Renvoi a la cour - Pourvoi immédiat dirigé contre l'arrêt de renvoi - Moyen invoquant le refus du bénéfice d'une cause d'excuse - Recevabilité

Het middel dat het bestreden arrest verwijt dat het hem het voordeel van de wettelijke verschoningsgrond niet toekent die hij aanvoerde en dat het die afwijzing niet met redenen omkleedt, heeft geen betrekking op de toetsing die het Hof, op het onmiddellijk cassatieberoep van een inverdenkinggestelde, dient te verrichten tegen een arrest tot verwijzing naar het hof van assisen, dat niet met toepassing van de artikelen 135 en 235bis Sv. uitspraak heeft gedaan (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Algemeen - Onmiddellijk cassatieberoep tegen een arrest tot verwijzing naar het hof van assisen - Middel dat de afwijzing van een verschoningsgrond aanvoert - Ontvankelijkheid

- Artt. 292bis, tweede lid, en 416, tweede lid Wetboek van Strafvordering

HOF VAN ASSISEN - Rechtspleging tot de verwijzing naar het hof - Onmiddellijk cassatieberoep tegen het arrest tot verwijzing - Middel dat de afwijzing van een verschoningsgrond aanvoert - Ontvankelijkheid

- Artt. 292bis, tweede lid, en 416, tweede lid Wetboek van Strafvordering

Le moyen qui reproche à l'arrêt attaqué de ne pas lui accorder le bénéfice de l'excuse légale qu'il invoquait et de ne pas motiver ce refus, ne ressortit pas au contrôle déféré à la Cour sur le pourvoi immédiat d'un inculpé contre un arrêt de renvoi à la cour d'assises qui n'a pas statué en application des articles 135 et 235bis du Code d'instruction criminelle (1). (1) Voir les concl. du M.P.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Généralités - Pourvoi immédiat dirigé contre un arrêt de renvoi à la cour d'assises - Moyen invoquant le refus du bénéfice d'une cause d'excuse - Recevabilité

- Art. 292bis, al. 2, et 416, al. 2 Code d'Instruction criminelle

COUR D'ASSISES - Renvoi a la cour - Pourvoi immédiat dirigé contre l'arrêt de renvoi - Moyen invoquant le refus du bénéfice d'une cause d'excuse - Recevabilité

- Art. 292bis, al. 2, et 416, al. 2 Code d'Instruction criminelle

---

P.09.1303.N 22 september 2009 AC nr. 516

Artikel 2, eerste lid, koninklijk besluit van 20 januari 1936 tot vereenvoudiging van sommige vormen van de strafvordering ten opzichte van de gedetineerde, kent aan de gedetineerde veroordeelde het recht toe verzet te doen door een verklaring afgelegd aan de directeur van de strafinrichting wanneer hij niet in het bezit is van het vereiste bedrag om de kosten van de akte van gerechtsdeurwaarder te dekken; dit recht vereist niet dat hij die verzet doet, onvermogend is als bedoeld in de artikelen 508/13 en 664 en volgende Gerechtelijk Wetboek.

VERZET - Strafzaken - Gedetineerde - Artikel 2, eerste lid, K.B. 20 januari 1936 - Verzet door verklaring aan de bestuurder van de strafinrichting - Voorwaarde - Artikelen 580/13 en 664, Gerechtelijk Wetboek - Niet beschikken over voldoende inkomsten - Toepasselijkheid

L'article 2, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 20 janvier 1936 simplifiant certaines formes de la procédure pénale à l'égard des détenus, accorde au condamné détenu le droit de faire opposition par déclaration au directeur de l'établissement pénitentiaire lorsqu'il n'est pas détenteur de la somme nécessaire pour couvrir les frais de l'acte d'huissier; ce droit ne requiert pas que celui qui fait opposition soit insolvable dans le sens des articles 508/13 et 664 du Code judiciaire.

OPPOSITION - Matière répressive - Détenu - Article 2, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 20 janvier 1936 - Opposition par déclaration au directeur de l'établissement pénitentiaire - Condition - Articles 580/13 et 664 du Code judiciaire - Manque de revenus suffisants - Applicabilité

Artikel 674bis, Gerechtelijk Wetboek, dat betrekking heeft op het recht van hij die onvermogend is om rechtsbijstand te krijgen teneinde afschrift van stukken van een dossier te verkrijgen, heeft geen uitstaan met het recht bepaald in artikel 2, eerste lid, koninklijk besluit van 20 januari 1936 tot vereenvoudiging van sommige vormen van de strafvordering ten opzichte van de gedetineerde, voor de gedetineerde veroordeelde om verzet te doen door een verklaring afgelegd aan de directeur van de strafinrichting wanneer hij niet in het bezit is van het vereiste bedrag om de kosten van de akte van gerechtsdeurwaarder te dekken.

RECHTSBIJSTAND - Artikel 674bis, Gerechtelijk Wetboek - Rechtsbijstand met het oog op het verkrijgen van afschriften van stukken uit het dossier

L'article 674bis du Code judiciaire relatif au droit de la personne insolvable à recevoir l'assistance judiciaire en vue d'obtenir copie de pièces du dossier, ne concerne nullement le droit accordé au condamné détenu de faire opposition par déclaration au directeur de l'établissement pénitentiaire lorsqu'il n'est pas détenteur de la somme nécessaire pour couvrir les frais de l'acte d'huissier ainsi que le prévoit l'article 2, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 20 janvier 1936 simplifiant certaines formes de la procédure pénale à l'égard des détenus.

ASSISTANCE JUDICIAIRE - Article 674bis du Code judiciaire - Assistance judiciaire en vue d'obtenur copie de pièces du dossier

De artikelen 664 en 665, Gerechtelijk Wetboek, die betrekking hebben op de rechtsbijstand, waarop zij die onvermogend zijn recht hebben, bevatten geen algemeen rechtsbeginsel houdende het recht op kosteloosheid van de akten van rechtspleging voor onvermogenden.

RECHTSBIJSTAND - Artikelen 664 en 665, Gerechtelijk Wetboek

Les articles 664 et 665 du Code judiciaire relatifs à l'assistance judiciaire à laquelle les personnes insolvables peuvent prétendre, ne comportent pas de principe général du droit impliquant le droit à la gratuité des actes de procédure pour les personnes insolvables.

ASSISTANCE JUDICIAIRE - Articles 664 et 665 du Code judiciaire

Het koninklijk besluit van 18 december 2003 tot vaststelling van de voorwaarden voor de volledige of gedeeltelijke kosteloosheid van de juridische tweedelijnsbijstand en de rechtsbijstand is genomen ter uitvoering van de artikelen 508/13 en 676 Gerechtelijk Wetboek, welke betrekking hebben op de juridische tweedelijnsbijstand en de rechtsbijstand en is enkel van toepassing op zij die onvermogend zijn als bedoeld in die bepalingen; hieruit volgt dat die bepalingen geen verband houden met het recht bepaald in artikel 2, eerste lid, koninklijk besluit van 20 januari 1936 tot vereenvoudiging van sommige vormen van de strafvordering ten opzichte van de gedetineerde, voor de gedetineerde veroordeelde om verzet te doen door een verklaring afgelegd aan de directeur van de strafinrichting wanneer hij niet in het bezit is van het vereiste bedrag om de kosten van de akte van gerechtsdeurwaarder te dekken.

RECHTSBIJSTAND - Juridische tweedelijnsbijstand en rechtsbijstand - K.B. 18 december 2003 - Volledige of gedeeltelijke kosteloosheid van de bijstand - Toepassingsgebied

L'arrêté royal du 18 décembre 2003 déterminant les conditions de la gratuité totale ou partielle du bénéfice de l'aide juridique de deuxième ligne et de l'assistance judiciaire est pris en exécution des articles 508/13 et 676 du Code judiciaire qui concernent l'aide juridique de deuxième ligne et l'assistance judiciaire et n'est applicable qu'aux personnes insolvables au sens de ces dispositions; il en résulte que ces dispositions ne concernent pas le droit accordé au condamné détenu de faire opposition par déclaration au directeur de l'établissement pénitentiaire lorsqu'il n'est pas détenteur de la somme nécessaire pour couvrir les frais de l'acte d'huissier ainsi que le prévoit l'article 2, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 20 janvier 1936 simplifiant certaines formes de la procédure pénale à l'égard des détenus.

ASSISTANCE JUDICIAIRE - Aide juridique de deuxième ligne et assistance judiciaire - Arrêté royal du 18 décembre 2003 - Gratuité totale ou partielle de l'assistance - Champ d'application

Het staat de rechter op grond van de feitelijke gegevens die hij vaststelt, te oordelen of hij die, overeenkomstig artikel 2, eerste lid, van het koninklijk besluit van 20 januari 1936 tot vereenvoudiging van sommige vormen van de strafvordering ten opzichte van de gedetineerde, verzet doet door middel van een verklaring aan de bestuurder van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde, in het bezit was van het nodige bedrag om de kosten van de akte van de deurwaarder te dekken (1). (1) Zie Cass., 3 maart 1982, AC, 1981-82, nr 389; RW, 1983-84, 2918 met noot VANDEPLAS, A.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Verzet - Strafzaken - Gedetineerde - Artikel 2, eerste lid, K.B. 20 januari 1936 - Verzet door verklaring aan de bestuurder van de strafinrichting - Voorwaarde - Niet in het bezit zijn van het nodige bedrag om de kosten van de akte van de deurwaarder te dekken - Beoordeling van het vervuld zijn van deze voorwaarde

VERZET - Strafzaken - Gedetineerde - Artikel 2, eerste lid, K.B. 20 januari 1936 - Verzet door verklaring aan de bestuurder van de strafinrichting - Voorwaarde - Niet in het bezit zijn van het nodige bedrag om de kosten van de akte van de deurwaarder te dekken - Beoordeling van het vervuld zijn van deze voorwaarde - Bevoegdheid van de rechter

Il appartient au juge d'apprécier, sur la base des éléments de fait qu'il constate, si celui qui fait opposition par déclaration au directeur de l'établissement pénitentiaire ou à son délégué conformément à l'article 2, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 20 janvier 1936 simplifiant certaines formes de la procédure pénale à l'égard des détenus, était détenteur de la somme nécessaire pour couvrir les frais de l'acte d'huissier (1). (1) Voir Cass., 3 mars 1982, RG 7008 (Bull. et Pas., 1982, I, 796); R.W., 1983-84, 2918 avec la note de VANDEPLAS, A.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR AUSSI: 810 MOYEN DE CASSATION - Opposition - Matière répressive - Détenu - Article 2, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 20 janvier 1936 - Opposition par déclaration au directeur de l'établissement pénitentiaire - Condition - Non détention de la somme nécessaire pour couvrir les frais de l'acte d'huissier - Appréciation de l'observation de cette condition

OPPOSITION - Matière répressive - Détenu - Article 2, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 20 janvier 1936 - Opposition par déclaration au directeur de l'établissement pénitentiaire - Condition - Non détention de la somme nécessaire pour couvrir les frais de l'acte d'huissier - Appréciation de l'observation de cette condition - Compétence du juge

---

P.09.1304.F 9 december 2009 AC nr. 732

Splitsing door overneming betekent dat het gehele vermogen van de ontbonden en gesplitste vennoootschap overgaat op de verkrijgende vennootschappen, waarbij de vennoten van eerstgenoemde vennootschap aandelen of deelbewijzen krijgen van de vennootschappen waarin ten gevolge van de splitsing activa zijn ingebracht; het behoud van een deel van het actief vermogen van de verkochte vennootschap maakt van die vennootschap geen gesplitste vennootschap door overneming, en kan bijgevolg niet worden omschreven als een overtreding van de in geval van splitsing te volgen procedure.

VENNOOTSCHAPPEN - Algemeen - gemeenschappelijke regels - Herstructurering van vennootschappen - Splitsing door overneming

- Art. 673 Wetboek van vennootschappen

La scission par absorption implique le transfert, aux sociétés bénéficiaires, de tout le patrimoine de la société dissoute et scindée, moyennant l'attribution aux associés de celle-ci d'actions ou de parts des sociétés ayant bénéficié des apports résultant de la scission; la rétention d'un élément du patrimoine actif de la société vendue ne fait pas, de celle-ci, une société scindée par absorption, et ne peut dès lors pas être qualifiée de contravention à la procédure à suivre pour réaliser la scission.

SOCIETES - Généralités. regles communes - Restructuration de sociétés - Scission par absorption

- Art. 673 Code des sociétés

Valsheid in geschriften veronderstelt met name een verdraaiing van de waarheid; uit het feit dat een overeenkomst niet wettig is aangegaan, dat zij niet het door de partijen gewenste gevolg kan hebben of dat zij één van de medecontractanten schaadt, volgt niet dat de desbetreffende akte een valsheid in geschriften is.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Valsheid in geschriften - Begrip - Verdraaiing van de waarheid

Le faux en écritures suppose notamment une altération de la vérité; de la circonstance qu'une convention n'a pas été légalement formée, qu'elle est inapte à sortir les effets voulus par les parties ou qu'elle lèse un des cocontractants, il ne résulte pas que l'acte qui la contient constitue un faux en écritures.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux en écritures - Notion - Altération de la vérité

De rechter hoeft de misdaden of wanbedrijven met het oog waarop de vereniging van boosdoeners werd opgericht, niet specifiek te vermelden; vereniging van boosdoeners is strafbaar zelfs als de voormelde misdrijven niet daadwerkelijk of slechts gedeeltelijk werden gepleegd (1). (1) Cass., 6 mei 1998, AR P.98.0117.F, AC, 1998, nr. 225.

VERENIGING VAN BOOSDOENERS - Bestanddelen - Misdaden of wandebedrijven met het oog waarop de vereniging werd opgericht - Daadwerkelijk plegen van de misdrijven

- Artt. 322 en 323 Strafwetboek

VERENIGING VAN BOOSDOENERS - Bestanddelen - Misdaden of wandebedrijven met het oog waarop de vereniging werd opgericht - Vermelding in het vonnis

- Artt. 322 en 323 Strafwetboek

Le juge n'est pas tenu de désigner de manière spécifique les crimes et délits en vue desquels l'association de malfaiteurs s'est constituée et celle-ci est punissable même si lesdites infractions n'ont pas été commises effectivement ou ne l'ont été qu'en partie (1). (1) Cass., 6 mai 1998, RG P.98.0117.F, Pas., 1998, n° 225.

ASSOCIATION DE MALFAITEURS - Eléments - Crimes ou délits en vue desquels l'association s'est constituée - Commission effective des infractions

- Art. 322 et 323 Code pénal

ASSOCIATION DE MALFAITEURS - Eléments - Crimes ou délits en vue desquels l'association s'est constituée - Indication dans le jugement

- Art. 322 et 323 Code pénal

Roerende zaken waarop het misbruik van vertrouwen betrekking kan hebben, worden op beperkende wijze opgesomd in artikel 491 Strafwetboek; aangezien de handelszaak een onlichamelijk roerend goed is, kan zij niet het voorwerp uitmaken van het in deze bepaling bedoelde misdrijf (1). (1) Zie Cass., 31 mei 2006, AR P.06.0028.F., AC, 2006, nr. 299; A. DE NAUW, Initiation au droit pénal spécial, Kluwer, 2008, p. 457 ; H.-D. BOSLY, "L'abus de confiance", in Les infractions contre les biens, Brussel, Larcier, 2008, p. 216.

MISBRUIK VAN VERTROUWEN - Bestanddelen - Voorwerp van de verduistering - Roerende zaken

Les choses mobilières sur lesquelles peut porter l'abus de confiance sont celles qu'énumère limitativement l'article 491 du Code pénal; étant un meuble incorporel, le fonds de commerce ne peut faire l'objet de l'infraction visée par cette disposition (1). (1) Voir Cass., 31 mai 2006, RG P.06.028.F, Pas., 2006, n° 299; A. DE NAUW, Initiation au droit pénal spécial, Kluwer, 2008, p. 457; H.-D. BOSLY, "L'abus de confiance", in Les infractions contre les biens, Bruxelles, Larcier, 2008, p. 216.

ABUS DE CONFIANCE - Eléments - Objet du détournement - Choses mobilières

P.09.1306.N 22 december 2009 AC nr. 780

Conclusie van eerste advocaat-generaal DE SWAEF.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 62 - Artikel 62bis - Opsporing van radardetector - Gebruik van radardetector-detector - Wettigheid

WEGVERKEER - Allerlei - Opsporing van radardetector - Gebruik van radardetector-detector - Wettigheid

Conclusions du premier avocat général DE SWAEF.

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 62 - Article 62bis - Recherche de détecteurs de radar - Utilisation d'un détecteur de détecteurs de radars - Légalité

ROULAGE - Divers - Recherche de détecteurs de radar - Utilisation d'un détecteur de détecteurs de radars - Légalité

De opsporing van radardetectoren door de politiediensten middels het gebruik van een radardetector-detector is strijdig noch met Richtlijn 1999/5/EG van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 1999 betreffende radioapparatuur en telecommunicatie-eindapparatuur en de wederzijdse erkenning van hun conformiteit, noch met de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 62 - Artikel 62bis - Opsporing van radardetector - Gebruik van radardetector-detector - Wettigheid

- Art. 1.5 Richtlijn 1999/5/EG van het Europees Parlement en de

La recherche de détecteurs de radars par les services de police par l'utilisation d'un détecteur de détecteurs de radars n'est contraire ni à la Directive 1999/5/CE du Parlement européen et du Conseil, du 9 mars 1999, concernant les équipements hertziens et les équipements terminaux de télécommunications et la reconnaissance mutuelle de leur conformité, ni à la loi du 13 juin 2005 relative aux communications électroniques (1). (1) Voir les conclusions du M.P., publiées à leur date dans AC

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 62 - Article 62bis - Recherche de détecteurs de radar - Utilisation d'un détecteur de détecteurs de radars - Légalité

- Art. 1.5 Directive 1999/5/CE du Parlement Européen et du Conseil

Raad van 9 maart 1999 betreffende radioapparatuur en telecommunuciatie-eindapparatuur en de wederzijdse erkenning van hun conformiteit

- Art. 34, 1° Wet 13 juni 2005

WEGVERKEER - Allerlei - Opsporing van radardetector - Gebruik van radardetector-detector - Wettigheid

- Art. 1.5 Richtlijn 1999/5/EG van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 1999 betreffende radioapparatuur en telecommunuciatie-eindapparatuur en de wederzijdse erkenning van hun conformiteit

- Art. 34, 1° Wet 13 juni 2005

du 9 mars 1999

- Art. 34, 1° L. du 13 juin 2005

ROULAGE - Divers - Recherche de détecteurs de radar - Utilisation d'un détecteur de détecteurs de radars - Légalité

- Art. 1.5 Directive 1999/5/CE du Parlement Européen et du Conseil du 9 mars 1999

- Art. 34, 1° L. du 13 juin 2005

P.09.1321.N 10 november 2009 AC nr. 651

Het recht getuigen à décharge te laten oproepen houdt niet in dat de rechter zelf een onderzoek moet doen teneinde de identiteit van die getuigen te achterhalen, maar het staat de beklaagde die om dit verhoor verzoekt, aan de rechter alle nuttige gegevens te verlenen opdat de oproeping van de getuige mogelijk zou zijn; bij gebrek aan dergelijke nauwkeurige gegevens, levert de weigering in te gaan op een verzoek getuigen te horen of te laten horen geen schending op van artikel 6.3.d, E.V.R.M.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Recht om getuigen te ondervragen of te doen ondervragen - Verzoek om getuigen te verhoren - Verplichting van de verzoeker

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Recht om getuigen te ondervragen of te doen ondervragen

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Recht om getuigen te ondervragen of te doen ondervragen - Opdracht van de rechter

Le droit de faire convoquer des témoins à décharge n'implique pas que le juge doit lui-même s'enquérir de l'identité de ces témoins, mais il appartient au prévenu qui demande cette audition de fournir au juge tous les éléments utiles à la citation du témoin; de tels éléments n'ayant été précisés, le refus d'accéder à la demande d'audition de témoins ne constitue pas une violation de l'article 6.3.d de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3.d - Droit d'interroger ou de faire interroger des témoins - Demande d'audition de témoins - Obligation du demandeur

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3.d - Droit d'interroger ou de faire interroger des témoins

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3.d - Droit d'interroger ou de faire interroger des témoins - Mission du juge

---

P.09.1358.F 9 september 2009 AC nr. 487

Art. 28, Wet Voorlopige Hechtenis, dat de gevallen bepaalt waarin de onderzoeksrechter in elke stand van het geding een bevel tot aanhouding kan uitvaardigen tegen de in vrijheid gelaten of gestelde inverdenkinggestelde, is niet van toepassing op de minderjarige ten aanzien waarvan de jeugdrechter eerder een beschermende maatregel tot plaatsing in een gesloten afdeling heeft genomen.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Minderjarige - Eerdere beschermingsmaatregel - Artikel 28, Wet Voorlopige Hechtenis - Toepassing

L'article 28 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, qui définit les cas dans lesquels le juge d'instruction peut décerner un mandat d'arrêt en tout état de cause contre l'inculpé laissé ou remis en liberté, ne s'applique pas au mineur à l'égard duquel une mesure protectionnelle de placement en section fermée a été prise précédemment par le juge de la jeunesse.

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Mineur - Précédente mesure de protection - L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, article 28 - Application

---

Wanneer de jeugdrechtbank de voorlopige tenuitvoerlegging niet beveelt van de beslissing tot uithandengeving die zij met toepassing van artikel 57bis, § 1, Jeugdbeschermingswet heeft genomen, kunnen de prerogatieven die deze beslissing aan het openbaar ministerie verleent, worden uitgeoefend zodra het vonnis kracht van gewijsde heeft.

JEUGDBESCHERMING - Jeugdrechter - Minderjarige van meer dan zestien en minder dan achttien jaar oud - Uithandengeving - Voorlopige tenuitvoerlegging - Prerogatief van het openbaar ministerie - Uitoefening - Tijdstip

Lorsque la juridiction de la jeunesse n'ordonne pas l'exécution provisoire de la décision de dessaisissement qu'elle a prise en application de l'article 57bis, § 1er, de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, les prérogatives que cette décision confère au ministère public peuvent être exercées à partir du moment où le jugement est passé en force de chose jugée.

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Juge de la jeunesse - Mineur d'âge de plus de seize ans et de moins de dix-huit ans - Dessaisissement - Exécution provisoire - Prérogative du ministère public - Exercice - Moment

---

P.09.1359.F 23 september 2009 AC nr. 522

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Voorbarig cassatieberoep (geen eindbeslissing) - Strafuitvoeringsrechtbank - Vonnis tot intrekking van een uitvoeringsmodaliteit van de straf - Rechtbank die bij verstek uitspraak heeft gedaan - Beslissing vatbaar voor verzet - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

STRAFUITVOERING - Beslissing vatbaar voor verzet - Strafuitvoeringsrechtbank - Vonnis tot intrekking van een uitvoeringsmodaliteit van de straf - Rechtbank die bij verstek uitspraak heeft gedaan

STRAFUITVOERING - Beslissing vatbaar voor verzet - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Strafuitvoeringsrechtbank - Vonnis tot intrekking van een uitvoeringsmodaliteit van de straf - Rechtbank die bij verstek uitspraak heeft gedaan

VERZET - Beslissingen vatbaar voor verzet - Strafuitvoeringsrechtbank - Vonnis tot intrekking van een uitvoeringsmodaliteit van de straf - Rechtbank die bij verstek uitspraak heeft gedaan

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Pourvoi prématuré (pas de décision définitive) - Tribunal de l'application des peines - Jugement de révocation d'une modalité d'exécution de la peine - Tribunal ayant statué par défaut - Décision susceptible d'opposition - Pourvoi immédiat - Recevabilité

APPLICATION DES PEINES - Décision susceptible d'opposition - Tribunal de l'application des peines - Jugement de révocation d'une modalité d'exécution de la peine - Tribunal ayant statué par défaut

APPLICATION DES PEINES - Décision susceptible d'opposition - Pourvoi immédiat - Recevabilité - Tribunal de l'application des peines - Jugement de révocation d'une modalité d'exécution de la peine - Tribunal ayant statué par défaut

OPPOSITION - Décisions susceptibles d'opposition - Tribunal de l'application des peines - Jugement de révocation d'une modalité d'exécution de la peine - Tribunal ayant statué par défaut

---

Uit arrest nr. 37/2009 van het Grondwettelijk Hof van 4 maart 2009, volgt dat artikel 96 Wet Strafuitvoering, in die zin uitgelegd moet worden dat het geen verbod inhoudt op verzet tegen een door de strafuitvoeringsrechtbank bij verstek gewezen vonnis tot herroeping van een strafuitvoeringsmodaliteit (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

VERZET - Beslissingen vatbaar voor verzet - Strafuitvoeringsrechtbank - Vonnis tot intrekking van een uitvoeringsmodaliteit van de straf - Rechtbank die bij verstek uitspraak heeft gedaan

STRAFUITVOERING - Beslissing vatbaar voor verzet - Strafuitvoeringsrechtbank - Vonnis tot intrekking van een uitvoeringsmodaliteit van de straf - Rechtbank die bij verstek uitspraak heeft gedaan

Il résulte de l'arrêt n° 37/2009 rendu par la Cour constitutionnelle le 4 mars 2009, que l'article 96 de la loi du 17 mai 2006 doit être interprété comme n'interdisant pas l'opposition à un jugement de révocation d'une modalité d'exécution de la peine rendu par le tribunal de l'application des peines statuant par défaut (1). (1) Voir les concl. du M.P.

OPPOSITION - Décisions susceptibles d'opposition - Tribunal de l'application des peines - Jugement de révocation d'une modalité d'exécution de la peine - Tribunal ayant statué par défaut

APPLICATION DES PEINES - Décision susceptible d'opposition - Tribunal de l'application des peines - Jugement de révocation d'une modalité d'exécution de la peine - Tribunal ayant statué par défaut

---

Wanneer tegen het vonnis tot herroeping van de strafuitvoeringsmodaliteit verzet kan worden aangetekend, is cassatieberoep uitgesloten zolang het gewone rechtsmiddel mogelijk is (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

Lorsque le jugement de révocation d'une modalité d'exécution de la peine est susceptible d'opposition, le pourvoi en cassation est exclu aussi longtemps que la voie de recours ordinaire est possible (1). (1) Voir les concl. du M.P.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Voorbarig cassatieberoep (geen eindbeslissing) - Strafuitvoeringsrechtbank - Vonnis tot intrekking van een uitvoeringsmodaliteit van de straf - Rechtbank die bij verstek uitspraak heeft gedaan - Beslissing vatbaar voor verzet - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

STRAFUITVOERING - Beslissing vatbaar voor verzet - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Strafuitvoeringsrechtbank - Vonnis tot intrekking van een uitvoeringsmodaliteit van de straf - Rechtbank die bij verstek uitspraak heeft gedaan

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Pourvoi prématuré (pas de décision définitive) - Tribunal de l'application des peines - Jugement de révocation d'une modalité d'exécution de la peine - Tribunal ayant statué par défaut - Décision susceptible d'opposition - Pourvoi immédiat - Recevabilité

APPLICATION DES PEINES - Décision susceptible d'opposition - Pourvoi immédiat - Recevabilité - Tribunal de l'application des peines - Jugement de révocation d'une modalité d'exécution de la peine - Tribunal ayant statué par défaut

---

P.09.1363.N 15 september 2009 AC nr. 500

Uit de bepalingen betreffende het Europees aanhoudingsbevel blijkt niet dat de overlevering "met het oog op de instelling van strafvervolging" zoals bepaald in artikel 2, § 1 en § 3 Wet Europees Aanhoudingsbevel, alleen mogelijk is wanneer de toelaatbaarheid van de strafvordering in de uitvaardigende Staat afhankelijk is van de aanwezigheid van de over te leveren persoon.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Aanhouding en overlevering met het oog op de instelling van strafvervolging

Il ne ressort pas des dispositions relatives au mandat d'arrêt européen que la remise "pour l'exercice de poursuites pénales" telle que le prévoit l'article 2, § 1er et 3, de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen, ne soit possible que lorsque l'ouverture de l'action publique dans l'Etat d'émission est subordonnée à la présence de la personne à remettre.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Arrestation et remise pour l'exercice de poursuites pénales

---

Uit de bepalingen betreffende het Europees aanhoudingsbevel blijkt niet dat een reeds ingestelde strafvervolging het uitvaardigen van een Europees aanhoudingsbevel zou belemmeren; de uitvaardiging van een Europees aanhoudingsbevel met het oog op de overlevering van een gezochte persoon vereist dat vooraf tegen hem een strafvervolging is ingesteld.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Reeds ingestelde strafvervolging - Toepassing

Il ne ressort pas des dispositions relatives au mandat d'arrêt européen que les poursuites pénales déjà engagées puissent entraver l'émission d'un mandat d'arrêt européen; l'émission d'un mandat d'arrêt européen en vue de la remise d'une personne recherchée requiert que des poursuites pénales soient préalablement engagées à son encontre.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Poursuites pénales déjà engagées - Application

---

Wanneer prima facie het Europees aanhoudingsbevel door een bevoegde rechterlijke autoriteit van een lidstaat van de Europese Unie is uitgevaardigd, blijft het onderzoek naar de tenuitvoerlegging ervan beperkt tot de voorwaarden bepaald in de artikelen 4 tot 8 Wet Europees Aanhoudingsbevel, zonder dat artikel 2, § 2 en § 3 Wet Europees Aanhoudingsbevel noch andere wets- en verdragsbepalingen daarenboven een verder onderzoek naar de wettelijke bevoegdheid van de uitvaardigende autoriteit vereisen.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Beoordeling - Bevoegde uitvaardigende rechterlijke autoriteit

ONDERZOEKSGERECHTEN - Tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel - Bevoegde uitvaardigende rechterlijke autoriteit - Beoordeling

Lorsque le mandat d'arrêt européen est émis de prime abord par l'autorité judiciaire compétente d'un Etat membre de l'Union européenne, l'examen de son exécution reste subordonné aux conditions établies aux articles 4 à 8 de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen, sans que l'article 2, § 2 et 3, de ladite loi ni aucune autre disposition légale ou conventionnelle ne puissent requérir de surcroît un nouvel examen de la compétence légale de l'autorité d'émission.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Appréciation - Autorité judiciaire d'émission compétente

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Exécution du mandat d'arrêt européen - Autorité judiciaire d'émission compétente - Appréciation

---

P.09.1365.N 22 september 2009 AC nr. 517

Krachtens artikel 635, § 1, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, dat bepaalt dat de strafuitvoeringsrechtbanken, behoudens de door de Koning bepaalde uitzonderingen, bevoegd zijn voor de tot één of meerdere vrijheidstraffen veroordeelden die gedetineerd zijn in de strafinrichtingen in het rechtsgebied van het hof van beroep waarin zij zijn gevestigd en dat deze strafuitvoeringsrechtbanken bevoegd blijven voor elke beslissing tot op het moment van de definitieve invrijheidstelling, blijft de oorspronkelijk territoriaal bevoegde strafuitvoeringsrechtbank, waarvoor de gedetineerde eerder reeds verscheen, in beginsel bevoegd voor elke nieuwe beslissing tot op het moment van zijn definitieve invrijheidstelling (1). (1) Artikel 635, § 1, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de strafuitvoeringsrechtbank het in uitzonderlijke gevallen voor een bepaalde veroordeelde aangewezen kan achten om de bevoegdheid over te dragen aan een andere strafuitvoeringsrechtbank.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Strafuitvoeringsrechtbank - Territoriale bevoegdheid - Gedetineerde die eerder voor de territoriaal bevoegde strafuitvoeringsrechtbank verscheen - Overplaatsing naar een strafinrichting gevestigd in het rechtsgebied van een ander hof van beroep

STRAFUITVOERING - Strafuitvoeringsrechtbank - Gedetineerde die eerder voor de territoriaal bevoegde strafuitvoeringsrechtbank verscheen - Overplaatsing naar een strafinrichting gevestigd in het rechtsgebied van een ander hof van beroep - Territoriale bevoegdheid

En vertu de l'article 635, § 1er, alinéa 1er, du Code judiciaire qui prévoit que, sauf les exceptions prévues par le Roi, les tribunaux de l'application des peines sont compétents pour les personnes condamnées à une ou plusieurs peines privatives de liberté détenues dans les établissements pénitentiaires situés dans le ressort de la cour d'appel où ils sont établis, et que ces tribunaux de l'application des peines restent compétents pour toute décision jusqu'au moment où la libération devient définitive, le tribunal de l'application des peines territorialement compétent à l'origine devant lequel le détenu a déjà comparu préalablement reste en principe compétent pour toute nouvelle décision jusqu'au moment où sa libération devient définitive (1). (1) L'article 635, § 1er, alinéa 2, du Code judiciaire prévoit que le tribunal de l'application des peines peut estimer, à titre exceptionnel, qu'il est indiqué de transférer la compétence à un autre tribunal de l'application des peines.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Tribunal de l'application des peines - Compétence territoriale - Détenu ayant comparu préalablement devant le tribunal de l'application des peines territorialement compétent - Transfert dans un établissement pénitentiaire établi dans le ressort d'une autre cour d'appel

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Détenu ayant comparu préalablement devant le tribunal de l'application des peines territorialement compétent - Transfert dans un établissement pénitentiaire établi dans le ressort d'une autre cour d'appel - Compétence territoriale

---

P.09.1385.F 23 september 2009 AC nr. 523

Artikel 1, 3°, Wet Voorlopige Hechtenis, staat de vrijheidsbeneming door een particulier alleen toe in het geval van artikel 41, eerste lid, Sv., te weten, ontdekking van het misdrijf terwijl het gepleegd wordt of terstond nadat het gepleegd is (1). (1) C. DE VALKENEER, "L'arrestation", in La détention préventive, Brussel, Larcier, 2002, p. 68.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Aanhouding - Aanhouding door een particulier - Aanhouding bij ontdekking op heterdaad

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Gerechtelijke aanhouding - Aanhouding door een particulier - Aanhouding bij ontdekking op heterdaad

L'article 1er, 3°, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive n'autorise la privation de liberté par un particulier que dans le cas visé à l'article 41, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, soit le délit qui se commet actuellement ou qui vient de se commettre (1). (1) C. DE VALKENEER, "L'arrestation", in La détention préventive, Bruxelles, Larcier, 2002, p. 68.

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation - Arrestation par un particulier - Arrestation en cas de flagrant délit

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Arrestation judiciaire - Arrestation par un particulier - Arrestation en cas de flagrant délit

Heterdaad, waarvoor de tussenkomst van een particulier is toegestaan, wordt niet beoordeeld met inachtneming van de tijd die is verlopen tussen het misdrijf en de eerste daden van onderzoek die het vereist; opdat een misdrijf dat net is gepleegd, een op heterdaad ontdekt misdrijf zou zijn in de zin van artikel 1, 3°, Wet Voorlopige Hechtenis, is vereist dat het nog actueel is, dat er gegevens zijn vergaard waaruit het misdrijf objectief kan worden afgeleid en dat de tijd die verloopt tussen het plegen van het misdrijf en het onderscheppen van de verdachte, beperkt is tot de tijd die voor de particulier materieel noodzakelijk is om de persoon die de voormelde elementen aanwijzen, hem aanwijzen van zijn vrijheid te beroven.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Gerechtelijke aanhouding - Aanhouding door een particulier - Aanhouding bij ontdekking op heterdaad

VOORLOPIGE HECHTENIS - Aanhouding - Aanhouding door een particulier - Aanhouding bij ontdekking op heterdaad

L'état de flagrance autorisant l'intervention d'un particulier ne s'apprécie pas au regard du temps écoulé entre le délit et les premiers actes d'instruction qu'il nécessite; pour qu'un délit qui vient de se commettre soit flagrant au sens de l'article 1er, 3°, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, il faut qu'il soit encore actuel, que des éléments objectivant son existence aient été recueillis et que le délai séparant la commission du délit de l'interpellation du suspect ne soit que le temps matériellement nécessaire au particulier pour s'assurer sur-le-champ de la personne que les éléments précités lui désignent.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Arrestation judiciaire - Arrestation par un particulier - Arrestation en cas de flagrant délit

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation - Arrestation par un particulier - Arrestation en cas de flagrant délit

---

P.09.1389.N 22 september 2009 AC nr. 518

De kamer van inbeschuldigingstelling die de voorlopige hechtenis handhaaft na een prima facie onderzoek van de door de verdachte aangevoerde onregelmatigheid van een onderzoekshandeling, blijft geadieerd om alsnog uitspraak te doen over de regelmatigheid van het gerechtelijk onderzoek met toepassing van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering (1). (1) Cass., 20 feb. 2001, AR P.01.0235.N, AC, 2001, nr 106 met noot M.D.S.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Voorlopige hechtenis - Conclusie waarbij de nietigheid van een onderzoekshandeling wordt aangevoerd - Prima facie onderzoek van aangevoerde onregelmatigheid - Uitspraak over de handhaving van de voorlopige hechtenis - Geen verdere uitspraak over de regelmatigheid van de procedure

La chambre des mises en accusation qui maintient la détention préventive ensuite d'un examen de prime abord de l'irrégularité de l'acte d'instruction invoquée par l'inculpé, reste saisie pour encore se prononcer sur la régularité de l'instruction, en application de l'article 235bis du Code d'instruction criminelle (1). (1) Cass., 20 février 2001, RG P.01.0235.N, Pas., 2001, n° 106 avec note signée de M.D.S.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Détention préventive - Conclusions invoquant la nullité d'un acte d'instruction - Examen de prime abord de l'irrégularité invoquée - Décision sur le maintien de de la détention préventive - Pas de décision ultérieure sur la régularité de la procédure

---

Wanneer de verdachte voor het onderzoeksgerecht dat uitspraak doet over de handhaving van zijn voorlopige hechtenis, in conclusie de nietigheid van een onderzoekshandeling en van de hierop gesteunde procedure aanvoert om hieruit af te leiden dat er geen schuldaanwijzingen bestaan die de handhaving van de voorlopige hechtenis verantwoorden, is het onderzoeksgerecht slechts gehouden tot een prima facie onderzoek van de aangevoerde onregelmatigheid (1). (1) Cass., 24 okt. 2000, AR P.00.1387.N, AC, 2000, nr 573; 20 feb. 2001, AR P.01.0235.N, AC, 2001, nr 106 met noot M.D.S.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Aanwijzingen van schuld - Conclusie waarbij de nietigheid van een onderzoekshandeling wordt aangevoerd - Opdracht van het onderzoeksgerecht

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Aanwijzingen van schuld -

Lorsque, devant la juridiction d'instruction appelée à se prononcer sur le maintien de sa détention préventive, l'inculpé invoque dans des conclusions la nullité d'un acte d'instruction et de la procédure fondée sur cet acte afin d'en déduire qu'il n'existe aucun indice de culpabilité justifiant le maintien de la détention préventive, la juridiction d'instruction n'est tenue qu'à un examen de prime abord de l'irrégularité invoquée (1). (1) Cass., 24 octobre 2000, RG P.00.1387.N, Pas., 2000, n° 573; 20 février 2001, RG P.01.0235.N, Pas., 2001, n° 106 avec note signée M.D.S.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Détention préventive - Maintien - Indices de culpabilité - Conclusions invoquant la nullité d'un acte d'instruction - Mission de la juridiction d'instruction

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Indices de culpabilité -

P.09.1390.F 4 november 2009 AC nr. 637

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Persoonlijke bevoegdheid - Jeugdbescherming - Beslissing tot onttrekking - Correctionaliseerbare misdaad of wanbedrijf - Bevoegd vonnisgerecht - Jeugdrechtbank - Kamer van de jeugdrechtbank, met bijzondere samenstelling, bestaande uit drie rechters - Vervolgingen tegen een minderjarige en tegen meerderjarigen - Samenhang

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Persoonlijke bevoegdheid - Jeugdbescherming - Beslissing tot onttrekking - Correctionaliseerbare misdaad of wanbedrijf - Bevoegd vonnisgerecht - Jeugdrechtbank - Kamer van de jeugdrechtbank, met bijzondere samenstelling, bestaande uit drie rechters - Artikelen 76, vijfde lid, en 97, § 1, 7°, Ger.W.

JEUGDBESCHERMING - Jeugdrechtbank - Persoonlijke bevoegdheid - Beslissing tot onttrekking - Correctionaliseerbare misdaad of wanbedrijf - Bevoegd vonnisgerecht - Kamer van de jeugdrechtbank, met bijzondere samenstelling, bestaande uit drie rechters - Vervolgingen tegen een minderjarige en tegen meerderjarigen - Samenhang

JEUGDBESCHERMING - Jeugdrechtbank - Persoonlijke bevoegdheid - Beslissing tot onttrekking - Correctionaliseerbare misdaad of wanbedrijf - Bevoegd vonnisgerecht - Kamer van de jeugdrechtbank, met bijzondere samenstelling, bestaande uit drie rechters - Artikelen 76, vijfde lid, en 97, § 1, 7°, Ger.W. - Toepassing in de tijd

SAMENHANG - Strafzaken - Persoonlijke bevoegdheid - Jeugdbescherming - Beslissing tot onttrekking - Correctionaliseerbare misdaad of wanbedrijf - Bevoegd vonnisgerecht - Jeugdrechtbank - Kamer van de jeugdrechtbank, met bijzondere samenstelling, bestaande uit drie rechters - Vervolgingen tegen een minderjarige en tegen meerderjarigen - Samenhang

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Wetten van rechterlijke organisatie, bevoegdheid en rechtspleging - Persoonlijke bevoegdheid - Jeugdbescherming - Beslissing tot onttrekking - Correctionaliseerbare misdaad of wanbedrijf - Bevoegd vonnisgerecht - Jeugdrechtbank - Kamer van de jeugdrechtbank, met bijzondere samenstelling, bestaande uit drie rechters - Artikelen 76, vijfde lid, en 97, § 1, 7°, Ger.W.

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Compétence personnelle - Protection de la jeunesse - Décision de dessaisissement - Crime correctionnalisable ou délit - Juridiction de jugement compétente - Tribunal de la jeunesse - Chambre à trois juges du tribunal de la jeunesse à composition spéciale - Poursuites à charge d'un mineur d'âge et de majeurs - Connexité

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Compétence personnelle - Protection de la jeunesse - Décision de dessaisissement - Crime correctionnalisable ou délit - Juridiction de jugement compétente - Tribunal de la jeunesse - Chambre à trois juges du tribunal de la jeunesse à composition spéciale - Articles 76, al. 5, et 97, § 1er, 7° du Code judiciaire

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Tribunal de la jeunesse - Compétence personnelle - Décision de dessaisissement - Crime correctionnalisable ou délit - Juridiction de jugement compétente - Chambre à trois juges du tribunal de la jeunesse à composition spéciale - Poursuites à charge d'un mineur d'âge et de majeurs - Connexité

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Tribunal de la jeunesse - Compétence personnelle - Décision de dessaisissement - Crime correctionnalisable ou délit - Juridiction de jugement compétente - Chambre à trois juges du tribunal de la jeunesse à composition spéciale - Articles 76, al. 5, et 97, § 1er, 7° du Code judiciaire - Application dans le temps

CONNEXITE - Matière répressive - Compétence personnelle - Protection de la jeunesse - Décision de dessaisissement - Crime correctionnalisable ou délit - Juridiction de jugement compétente - Tribunal de la jeunesse - Chambre à trois juges du tribunal de la jeunesse à composition spéciale - Poursuites à charge d'un mineur d'âge et de majeurs - Connexité

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Lois d'organisation judiciaire, de compétence et de procédure - Compétence personnelle - Protection de la jeunesse - Décision de dessaisissement - Crime correctionnalisable ou délit - Juridiction de jugement compétente - Tribunal de la jeunesse - Chambre à trois juges du tribunal de la jeunesse à composition spéciale - Articles 76, al. 5, et 97, § 1er, 7° du Code judiciaire

Feiten die tot de bevoegdheid van de jeugdrechtbank behoren, kunnen niet samenhangend zijn met feiten waarvoor de correctionele rechtbank bevoegd is, aangezien samenhang veronderstelt dat een zelfde rechter bevoegd is om over alle hem voorgelegde feiten uitspraak te doen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

Des faits ressortissant à la compétence du tribunal de la jeunesse ne peuvent être connexes à des faits relevant du tribunal correctionnel dès lors que la connexité suppose qu'un même juge puisse être compétent pour statuer sur l'ensemble des faits qui lui sont soumis (1). (1) Voir les concl. du M.P.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Persoonlijke bevoegdheid - Jeugdbescherming - Beslissing tot onttrekking - Correctionaliseerbare misdaad of wanbedrijf - Bevoegd vonnisgerecht - Jeugdrechtbank - Kamer van de jeugdrechtbank, met bijzondere samenstelling, bestaande uit drie rechters - Vervolgingen tegen een minderjarige en tegen meerderjarigen - Samenhang

JEUGDBESCHERMING - Jeugdrechtbank - Persoonlijke bevoegdheid -

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Compétence personnelle - Protection de la jeunesse - Décision de dessaisissement - Crime correctionnalisable ou délit - Juridiction de jugement compétente - Tribunal de la jeunesse - Chambre à trois juges du tribunal de la jeunesse à composition spéciale - Poursuites à charge d'un mineur d'âge et de majeurs - Connexité

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Tribunal de la jeunesse -

Beslissing tot onttrekking - Correctionaliseerbare misdaad of wanbedrijf - Bevoegd vonnisgerecht - Kamer van de jeugdrechtbank, met bijzondere samenstelling, bestaande uit drie rechters - Vervolgingen tegen een minderjarige en tegen meerderjarigen - Samenhang

SAMENHANG - Strafzaken - Persoonlijke bevoegdheid - Jeugdbescherming - Beslissing tot onttrekking - Correctionaliseerbare misdaad of wanbedrijf - Bevoegd vonnisgerecht - Jeugdrechtbank - Kamer van de jeugdrechtbank, met bijzondere samenstelling, bestaande uit drie rechters - Vervolgingen tegen een minderjarige en tegen meerderjarigen - Samenhang

Compétence personnelle - Décision de dessaisissement - Crime correctionnalisable ou délit - Juridiction de jugement compétente - Chambre à trois juges du tribunal de la jeunesse à composition spéciale - Poursuites à charge d'un mineur d'âge et de majeurs - Connexité

CONNEXITE - Matière répressive - Compétence personnelle - Protection de la jeunesse - Décision de dessaisissement - Crime correctionnalisable ou délit - Juridiction de jugement compétente - Tribunal de la jeunesse - Chambre à trois juges du tribunal de la jeunesse à composition spéciale - Poursuites à charge d'un mineur d'âge et de majeurs - Connexité

De artt. 76, vijfde lid, en 97, § 1, 7°, Ger.W., krachtens welke de personen ten aanzien van wie een beslissing tot uithandengeving is genomen overeenkomstig de Jeugdbeschermingswet, worden berecht, ingeval van een correctionaliseerbare misdaad of een wanbedrijf, door een kamer bestaande uit drie rechters van de jeugdrechtbank, samengesteld zoals in artikel 78, derde lid, van het voormelde wetboek is bepaald, zijn van toepassing op de hangende rechtsgedingen, zonder dat die worden onttrokken aan de instantie van het gerecht waarvoor zij op geldige wijze aanhangig zijn, en behoudens de uitzonderingen bij de wet bepaald (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

Les articles 76, alinéa 5, et 97, § 1er, 7°, du Code judiciaire, en vertu desquels les personnes ayant fait l'objet d'une décision de dessaisissement en application de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, sont jugées, s'il y va d'un crime correctionnalisable ou d'un délit, par une chambre à trois juges du tribunal de la jeunesse composée comme il est dit à l'article 78, alinéa 3, dudit code, sont applicables aux procès en cours sans dessaisissement, cependant, de la juridiction qui, à son degré, en avait été valablement saisie et sauf les exceptions prévues par la loi (1). (1) Voir les concl. du M.P.

JEUGDBESCHERMING - Jeugdrechtbank - Persoonlijke bevoegdheid - Beslissing tot onttrekking - Correctionaliseerbare misdaad of wanbedrijf - Bevoegd vonnisgerecht - Kamer van de jeugdrechtbank, met bijzondere samenstelling, bestaande uit drie rechters - Artikelen 76, vijfde lid, en 97, § 1, 7°, Ger.W. - Toepassing in de tijd

- Art. 3 Strafwetboek

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Persoonlijke bevoegdheid - Jeugdbescherming - Beslissing tot onttrekking - Correctionaliseerbare misdaad of wanbedrijf - Bevoegd vonnisgerecht - Jeugdrechtbank - Kamer van de jeugdrechtbank, met bijzondere samenstelling, bestaande uit drie rechters - Artikelen 76, vijfde lid, en 97, § 1, 7°, Ger.W. - Werking in de tijd

- Art. 3 Strafwetboek

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Wetten van rechterlijke organisatie, bevoegdheid en rechtspleging - Persoonlijke bevoegdheid - Jeugdbescherming - Beslissing tot onttrekking - Correctionaliseerbare misdaad of wanbedrijf - Bevoegd vonnisgerecht - Jeugdrechtbank - Kamer van de jeugdrechtbank, met bijzondere samenstelling, bestaande uit drie rechters - Artikelen 76, vijfde lid, en 97, § 1, 7°, Ger.W.

- Art. 3 Strafwetboek

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Tribunal de la jeunesse - Compétence personnelle - Décision de dessaisissement - Crime correctionnalisable ou délit - Juridiction de jugement compétente - Chambre à trois juges du tribunal de la jeunesse à composition spéciale - Articles 76, al. 5, et 97, § 1er, 7° du Code judiciaire - Application dans le temps

- Art. 3 Code pénal

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Compétence personnelle - Protection de la jeunesse - Décision de dessaisissement - Crime correctionnalisable ou délit - Juridiction de jugement compétente - Tribunal de la jeunesse - Chambre à trois juges du tribunal de la jeunesse à composition spéciale - Articles 76, al. 5, et 97, § 1er, 7° du Code judiciaire - Application dans le temps

- Art. 3 Code pénal

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Lois d'organisation judiciaire, de compétence et de procédure - Compétence personnelle - Protection de la jeunesse - Décision de dessaisissement - Crime correctionnalisable ou délit - Juridiction de jugement compétente - Tribunal de la jeunesse - Chambre à trois juges du tribunal de la jeunesse à composition spéciale - Articles 76, al. 5, et 97, § 1er, 7° du Code judiciaire

- Art. 3 Code pénal

P.09.1399.N 29 september 2009 AC nr. 534

De dubbele incriminatie vereist bij artikel 5, § 1, Wet Europees Aanhoudingsbevel houdt in dat het feit waarvoor de uitvaardigende staat een Europees aanhoudingsbevel aflevert, ook door de Belgische wet strafbaar is gesteld, en bedoelt de essentie van het feit; ze vereist niet dat de kwalificatie van het feit in de respectieve wetgevingen dezelfde is noch dat het strafbare feit volgens de beide wetgevingen een misdrijf oplevert met dezelfde constitutieve bestanddelen (1). (1) Zie: Cass., 15 feb. 2006, AR P.05.1594.F, AC, 2006, nr 96 met conclusie adv.-gen. VANDERMEERSCH.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Voorwaarden - Dubbele incriminatie - Tenuitvoerlegging

- Art. 5, § 1 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

La double incrimination requise par l'article 5, § 1er, de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen implique que le fait à la base du mandat d'arrêt européen délivré par l'Etat d'émission constitue également une infraction au regard de la loi belge et vise l'essence du fait; elle ne requiert pas que la qualification du fait dans les législations respectives soit identique ni que le fait punissable constitue au regard des deux législations une infraction composée des mêmes éléments constitutifs (1). (1) Voir: Cass., 15 février 2006, RG P.05.1594.F, Pas., 2006, n° 96 avec les conclusions de M. l'avocat général VANDERMEERSCH.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Conditions - Double incrimination - Exécution

- Art. 5, § 1er L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

P.09.1409.F 30 september 2009 AC nr. 538

De verklaring van een gedetineerde aan een penitentiaire beambte is geen cassatieberoep, wanneer niet blijkt dat die beambte een gemachtigde is van de directeur.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Voorlopige hechtenis - Verklaring van cassatieberoep aan een penitentiaire beambte - Ontvankelijkheid

- Art. 1 Wet 25 juli 1893

VOORLOPIGE HECHTENIS - Cassatieberoep - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Verklaring van cassatieberoep aan een penitentiaire beambte - Ontvankelijkheid

- Art. 1 Wet 25 juli 1893

La déclaration faite par un détenu à un agent pénitentiaire n'est pas un pourvoi s'il n'apparaît pas que cet agent est un délégué du directeur.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Détention préventive - Déclaration de pourvoi à un agent pénitentiaire - Recevabilité

- Art. 1er L. du 25 juillet 1893

DETENTION PREVENTIVE - Pourvoi en cassation - Formes - Forme du pourvoi et indications - Déclaration de pourvoi à un agent pénitentiaire - Recevabilité

- Art. 1er L. du 25 juillet 1893

P.09.1416.F 9 december 2009 AC nr. 733

Het gezag van gewijsde dat beslissingen op de strafvordering hebben ten opzichte van beslissingen op de burgerlijke rechtsvordering, geldt voor eindbeslissingen en onherroepelijke beslissingen; de onherroepelijkheid van een veroordeling vloeit voort uit het feit dat geen gewone rechtsmiddelen of cassatieberoep ertegen nog mogelijk zijn, ofwel omdat ze werden ingesteld, ofwel omdat de termijnen zijn verstreken (1). (1) Cass., 9 juni 2009, AR P.09.0023.F., AC, 2009, nr. ...

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Eindbeslissingen en onherroepelijke beslissingen

L'autorité de la chose jugée au criminel sur le civil s'applique aux décisions définitives et irrévocables; l'irrévocabilité d'une condamnation résulte de ce qu'elle n'est plus passible de recours ordinaires ou de pourvoi en cassation, soit parce qu'ils ont été exercés, soit parce que les délais sont expirés (1). (1) Cass., 9 juin 2009, RG P.09.0023.F, Pas., 2009, n° ...

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Décisions définitives et irrévocables

---

Het feit dat het slachtoffer van een misdrijf feiten of daden worden verweten die geen fout opleveren maar tot het ontstaan van de schade hebben bijgedragen, verantwoordt niet dat het een deel van die schade moet dragen.

L'imputation, à la victime d'une infraction, de faits ou d'actes non fautifs ayant contribué à la survenance de son dommage, ne justifie pas de lui en faire supporter une partie.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Medeaansprakelijkheid van getroffene - Begrip - Geen foutieve handeling

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Victime coresponsable - Notion - Absence d'acte fautif

Een verzoekschrift bij het Hof Mensenrechten is geen rechtsmiddel tegen een nationaalrechtelijke beslissing, omdat het voormelde Hof niet bevoegd is om die beslissing nietig te verklaren, in te trekken of te wijzigen; aangezien het feit dat bij de Europese controleorganen een zaak aanhangig is gemaakt, geen schorsende uitwerking heeft in het nationaal recht, belet het niet dat een burgerlijke rechtsvordering wordt ingesteld, verplicht het de geadieerde rechter niet om het onderzoek ervan te verdagen tot de procedure voor het Europees Hof ten einde is, en ontslaat het die rechter evenmin van de verplichting om, wat in strafzaken onherroepelijk is beslist, voor waar te houden (1). (1) H.-D. BOSLY, D. VANDERMEERSCH en M.-A. BEERNAERT, Droit de la procédure pénale, Brussel, Die Keure, 2008, p. 1703.

Une requête introduite devant la Cour européenne des droits de l'homme ne constitue pas une voie de recours contre une décision judiciaire interne puisqu'il n'entre pas dans les attributions de ladite Cour d'annuler, de rapporter ou de réformer cette décision; ne produisant en droit interne aucun effet suspensif, la saisine des organes européens de contrôle ne saurait faire obstacle à l'exercice de l'action civile, ni obliger le juge qui en est saisi à en différer l'examen jusqu'à la conclusion de la procédure devant la Cour européenne, ni l'exonérer de l'obligation de tenir pour vraie la chose irrévocablement jugée au pénal (1). (1) H.-D. BOSLY, D. VANDERMEERSCH et M.-A. BEERNAERT, Droit de la procédure pénale, Bruxelles, La Charte, 2008, p. 1703.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Eindbeslissing en onherroepelijke beslissing - Beslissing waartegen geen rechtsmiddel meer openstaat - Verzoekschrift bij Hof Mensenrechten - Opschortende werking - Gevolg voor de beslissing over de burgerlijke rechtsvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Hof Mensenrechten - Verzoekschrift bij Hof Mensenrechten - Draagwijdte - Opschortende werking - Gevolg voor de beslissing over de burgerlijke rechtsvordering

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor het strafgerecht - Beslissing over de strafvordering - Gezag van gewijsde in strafzaken t.a.v. het latere burgerlijke geding - Eindbeslissing en onherroepelijke beslissing - Beslissing waartegen geen rechtsmiddel meer openstaat - Verzoekschrift bij Hof Mensenrechten - Opschortende werking - Gevolg voor de beslissing over de burgerlijke rechtsvordering

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Décision définitive et irrévocable - Décision qui n'est plus passible de recours - Requête introduite devant la Cour européenne des droits de l'homme - Effet suspensif - Incidence sur le jugement de l'action civile

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Cour européenne des droits de l'homme - Requête introduite devant la Cour européenne des droits de l'homme - Portée - Effet suspensif - Incidence sur le jugement de l'action civile

ACTION CIVILE - Action civile portée devant la juridiction répressive - Décision sur l'action publique - Autorité de la chose jugée au répressif sur le procès civil ultérieur - Décision définitive et irrévocable - Décision qui n'est plus passible de recours - Requête introduite devant la Cour européenne des droits de l'homme - Effet suspensif - Incidence sur le jugement de l'action civile

P.09.1447.N 15 december 2009 AC nr. 749

De feitenrechter bepaalt op onaantastbare wijze, binnen de grenzen van de wet, op een wijze die beknopt mag zijn maar nauwkeurig moet zijn, de redenen van zijn keuze voor de strafmaat die hij in verhouding acht tot de zwaarte van de bewezen verklaarde misdrijven en de individuele strafwaardigheid van elke beklaagde, zonder dat hij de redenen dient op te geven waarom hij de medebeklaagden al dan niet tot een gelijke straf veroordeelt (1). (1) Cass., 7 nov. 2007, AR P.07.0993.F, AC, 2007, nr. 532.

Le juge du fond détermine souverainement, dans les limites de la loi, de manière éventuellement succincte mais précise, les motifs de son choix du taux de la peine qu'il estime être en rapport avec la gravité des infractions déclarées établies et avec la culpabilité individuelle de chaque prévenu, sans être tenu d'indiquer les motifs pour lesquels il condamne ou non les coprévenus à une peine identique (1). (1) Cass., 7 novembre 2007, RG P.07.0993.F, Pas., 2007, n° 532.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Motivering van de strafmaat - Meerdere beklaagden - Draagwijdte van de motiveringsplicht

- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

STRAF - Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Meerdere beklaagden - Mededaders - Zelfde strafmaat - Motivering

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Motivation du taux de la peine - Pluralité de prévenus - Portée du devoir de motivation

- Art. 195, al. 2 Code d'Instruction criminelle

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Pluralité de prévenus - Coauteurs - Taux de la peine identique - Motivation

P.09.1457.F 4 november 2009 AC nr. 638

Krachtens artikel 72, tweede lid, Vreemdelingenwet, gaan de onderzoeksgerechten na of de maatregelen van vrijheidsberoving of tot verwijdering van het grondgebied in overeenstemming zijn met de wet, zonder zich te mogen uitspreken over hun gepastheid; door de rechter te verbieden uitspraak te doen over de opportuniteit, heeft de wet hem alleen de bevoegdheid toegekend om de werkelijke toedracht en de juistheid van de door de administratieve overheid aangevoerde feiten na te gaan (1). (1) Zie C. DEVALKENEER en A. WINANTS, "Les régimes particuliers de détention", in La détention préventive, o.l.v. B. DEJEMEPPE, Larcier, 1992, p. 368.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Bevel om het grondgebied te verlaten - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Omvang van het toezicht

VREEMDELINGEN - Bevel om het grondgebied te verlaten - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Omvang van het toezicht

En vertu de l'article 72, alinéa 2, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, les juridictions d'instruction vérifient si les mesures privatives de liberté et d'éloignement du territoire sont conformes à la loi sans pouvoir se prononcer sur l'opportunité; en lui interdisant de statuer en opportunité, la loi a seulement attribué au juge le pouvoir de vérifier la réalité et l'exactitude des faits invoqués par l'autorité administrative (1). (1) Voir C. DEVALKENEER et A. WINANTS, "Les régimes particuliers de détention", in La détention préventive, s.l.d. B. DEJEMEPPE, Larcier, 1992, p. 368.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Ordre de quitter le territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Etendue du contrôle

ETRANGERS - Ordre de quitter le territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Etendue du contrôle

De maatregel van vrijheidsberoving die op grond van artikel 7, eerste, tweede en derde lid, Vreemdelingenwet, is bevolen, houdt in dat de persoon op wie hij van toepassing is, in het Rijk verblijft zonder in het bezit te zijn van de vereiste documenten, en kan worden bevolen in de gevallen waarin de minister of zijn gevolmachtigde het nodig achten de betrokkene zonder verwijl naar de grens terug te geleiden; de voormelde wettelijke bepaling noch enige andere bepaling doen de inhechtenisneming van de vreemdeling, wiens verwijdering nodig wordt geacht en die weigert daarop in te gaan, afhangen van de verplichting voor de overheid om het bestaan vast te stellen van het gevaar dat hij zal vluchten indien hij in vrijheid werd gelaten gedurende de tijdspanne waarin de gedwongen repatriëring wordt georganiseerd.

VREEMDELINGEN - Bevel om het grondgebied te verlaten - Maatregel van vrijheidsberoving - Voorwaarden - Risico op vluchten

La mesure privative de liberté ordonnée sur la base de l'article 7, alinéas 1er, 2 et 3, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, suppose que la personne qui en est l'objet demeure dans le Royaume sans détenir les documents requis et peut être ordonnée dans les cas où le ministre ou son délégué estime nécessaire de faire ramener l'intéressé sans délai à la frontière; ni cette disposition légale ni aucune autre ne subordonnent la mise en détention de l'étranger dont l'éloignement est jugé nécessaire, et qui s'y refuse, à l'obligation pour l'administration de constater l'existence, dans son chef, d'un risque de fuite s'il était laissé en liberté pendant le temps consacré à l'organisation du rapatriement forcé.

ETRANGERS - Ordre de quitter le territoire - Mesure privative de liberté - Conditions - Risque de fuite

P.09.1524.F 4 november 2009 AC nr. 639

Naar luid van artikel 4, 5°, Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel, wordt de tenuitvoerlegging van het aanhoudingsbevel geweigerd ingeval er redenen bestaan te denken dat zij afbreuk zou doen aan de fundamentele rechten van de betrokken persoon, zoals die worden bevestigd door artikel 6 van het Verdrag Europese Unie; de weigering tot overlevering moet met omstandige gegevens worden verantwoord die wijzen op een kennelijk gevaar voor de rechten van betrokkene, met name bekeken vanuit het standpunt van de eerbiediging van de juridische waarborg in de zin van artikel 6, E.V.R.M. (1). (1) Cass., 27 juni 2007, AR P.07.0867.F, AC, 2007, nr 363; Cass., 24 juni 2008, AR P.08.0967.N, AC, 2008, nr 393; B. DEJEMEPPE, "Deux années d'application du mandat d'arrêt européen", in Colloque en droit pénal et en procédure pénale, Brussel, Uitg. Jeune Barreau de Bruxelles, 2006, p. 144-145.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging in België - Aantasting van de grondrechten - Dwingende grond tot weigering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging in België - Dwingende grond tot weigering - Aantasting van de grondrechten

Aux termes de l'article 4, 5°, de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen, l'exécution du mandat d'arrêt est refusée s'il y a des raisons de croire qu'elle aura pour effet de porter atteinte aux droits fondamentaux de la personne concernée, tels qu'ils sont consacrés par l'article 6 du traité sur l'Union européenne; le refus de remise doit être justifié par des éléments circonstanciés indiquant un danger manifeste pour les droits de la personne, en particulier sous l'angle du respect de la garantie judiciaire au sens de l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (1). (1) Cass., 27 juin 2007, RG P.07.0867.F, Pas., 2007, n° 363; Cass., 24 juin 2008, RG P.08.0967.N, Pas., 2008, n° 393; B. DEJEMEPPE, "Deux années d'application du mandat d'arrêt européen", in Colloque en droit pénal et en procédure pénale, Bruxelles, Ed. Jeune Barreau de Bruxelles, 2006, p. 144-145.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution en Belgique - Atteinte aux droits fondamentaux - Cause de refus obligatoire

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Mandat d'arrêt européen - Exécution en Belgique - Cause de refus obligatoire - Atteinte aux droits fondamentaux

---

P.09.1539.N 17 november 2009 AC nr. 672

Behoudens de door de Koning bepaalde uitzonderingen is de strafuitvoeringsrechtbank bevoegd voor de veroordeelden die gedetineerd zijn in de strafinrichtingen in het rechtsgebied van het hof van beroep waarin hij gevestigd is, en blijft hij bevoegd voor elke beslissing tot op het ogenblik van de definitieve invrijheidstelling, wat inhoudt dat om bevoegd te blijven, de strafuitvoeringsrechtbank, overeenkomstig zijn op het ogenblik van de eerste adiëring geldende territoriale bevoegdheid, reeds uitspraak heeft gedaan over een strafuitvoeringsmodaliteit; indien dit niet het geval is, zal enkel die strafuitvoeringsrechtbank bevoegd zijn die op het ogenblik van het indienen van het verzoek van de veroordeelde of van het advies van de gevangenisdirecteur, territoriaal bevoegd is.

STRAFUITVOERING - Strafuitvoeringsrechtbank - Behoud van bevoegdheid tot bij de definitieve invrijheidstelling - Voorwaarde - Territoriale bevoegdheid

- Art. 635, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Sauf les exceptions prévues par le Roi, le tribunal de l'application des peines est compétent pour les condamnés détenus dans les établissements pénitentiaires situés dans ressort de la cour d'appel où il est établi et reste compétent pour toute décision jusqu'au moment où la libération devient définitive, ce qui implique que pour rester compétent, le tribunal de l'application des peines s'est déjà prononcé sur une modalité d'exécution de la peine, conformément à la compétence territoriale dont il jouit au moment de la première saisine; si tel n'est pas le cas, la compétence reviendra au seul tribunal de l'application des peines territorialement compétent au moment de l'introduction de la demande du condamné ou de l'avis du directeur de prison.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Maintien de la compétence jusqu'au moment où la libération devient définitive - Condition - Compétence territoriale

- Art. 635, al. 1er Code judiciaire

P.09.1543.N 3 november 2009 AC nr. 635

Artikel 20, § 1, Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat de beschikking van de onderzoeksrechter gegeven overeenkomstig artikel 11 van die wet blijft gevolg hebben tot het besluit tot uitvoering van het Europees aanhoudingsbevel definitief is geworden; bij definitieve afwijzing van de tenuitvoerlegging is het bevel tot aanhouding met het oog op overlevering vervallen.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Bevel tot aanhouding met het oog op overlevering - Afwijzing van de vraag tot tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel

L'article 20, § 1er, de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen dispose que l'ordonnance du juge d'instruction prise en vertu de l'article 11 de cette loi garde son effet jusqu'à ce que la décision sur l'exécution du mandat d'arrêt européen soit devenue définitive; le mandat d'arrêt en vue d'une remise s'éteint par le rejet définitif de son exécution.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Mandat d'arrêt en vue d'une remise - Rejet de la demande d'exécution du mandat d'arrêt européen

---

P.09.1548.N 10 november 2009 AC nr. 652

Het Europees aanhoudingsbevel vormt een autonome titel van vrijheidsberoving en artikel 12 van het Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat wanneer een persoon aangehouden wordt op grond van een Europees aanhoudingsbevel, het de uitvoerende rechterlijke autoriteit is die beslist of de betrokkene in hechtenis blijft overeenkomstig het recht van de uitvoerende Lidstaat en dat die persoon op elk tijdstip overeenkomstig het interne recht van de uitvoerende Lidstaat in voorlopige vrijheid kan worden gesteld; hieruit volgt dat de betrokken persoon, die in uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel in de uitvoerende Staat is aangehouden, zijn invrijheidstelling in de verzoekende Staat niet kan aanvragen en dat hij dat evenmin kan doen door in de verzoekende Staat een andere titel van vrijheidsberoving aan te vechten dan het Europees aanhoudingsbevel, ook al is dit ingevolge die andere titel uitgevaardigd (1). (1) Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - België als verzoekende Staat - Veroordeelde die in België het voorwerp uitmaakt van een bevel tot onmiddellijke aanhouding - Europees aanhoudingsbevel gesteund op het bevel tot onmiddellijke aanhouding - Aanhouding in het buitenland op grond van het Europees aanhoudingsbevel - Handhaving of opheffing van de vrijheidsberoving - Artikel 12, Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel - Bevoegdheid van de uitvoerende rechterlijke macht

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Ontvankelijkheid - België als verzoekende Staat - Veroordeelde die in België het voorwerp uitmaakt van een bevel tot onmiddellijke aanhouding - Europees aanhoudingsbevel gesteund op het bevel tot onmiddellijke aanhouding - Aanhouding in het buitenland op grond van het Europees aanhoudingsbevel - Verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling voorgelegd aan de Belgische rechter - Verzoekschrift gericht tegen het bevel tot onmiddellijke aanhouding

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - België als verzoekende Staat - Veroordeelde die in België het voorwerp uitmaakt van een bevel tot onmiddellijke aanhouding - Europees aanhoudingsbevel gesteund

Le mandat d'arrêt européen constitue un titre autonome de privation de liberté et l'article 12 de la Décision-cadre du Conseil du 13 juin 2002 relative au mandat d'arrêt européen et aux procédures de remise entre États membres prévoit que, lorsqu'une personne est arrêtée sur la base d'un mandat d'arrêt européen, c'est l'autorité judiciaire d'exécution qui décide s'il convient de la maintenir en détention conformément au droit de l'État membre d'exécution et que la mise en liberté provisoire est possible à tout moment conformément au droit interne de l'État membre d'exécution; il en résulte que la personne concernée détenue en exécution d'un mandat d'arrêt européen dans l'Etat d'exécution, ne peut demander sa mise en liberté dans l'Etat requérant et qu'il ne peut davantage le faire en contestant dans l'Etat requérant un titre privatif de liberté autre que le mandat d'arrêt européen, même si celui-ci a été décerné en vertu de cet autre titre (1). (1) Décision-cadre 2002/584/JAI du Conseil du 13 juin 2002 relative au mandat d'arrêt européen et aux procédures de remise entre États membres.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - La Belgique comme Etat requérant - Condamné faisant l'objet en Belgique d'un mandat d'arrestation immédiate - Mandat d'arrêt européen fondé sur le mandat d'arrestation immédiate - Arrestation à l'étranger sur la base du mandat d'arrêt européen - Maintien ou levée de la privation de liberté - Art. 12, Décision-cadre du Conseil du 13 juin 2002 relative au mandat d'arrêt européen et procédures de remise entre Etats membres - Compétence du pouvoir judiciaire d'exécution

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Recevabilité - La Belgique comme Etat requérant - Condamné faisant l'objet en Belgique d'un mandat d'arrestation immédiate - Mandat d'arrêt européen fondé sur le mandat d'arrestation immédiate - Arrestation à l'étranger sur la base du mandat d'arrêt européen - Requête de mise en liberté provisoire adressée au juge belge - Requête dirigée contre le mandat d'arrestation immédiate

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - La Belgique comme Etat requérant - Condamné faisant l'objet en Belgique d'un mandat d'arrestation immédiate - Mandat d'arrêt européen fondé sur le mandat

op het bevel tot onmiddellijke aanhouding - Aanhouding in het buitenland op grond van het Europees aanhoudingsbevel - Autonome titel

VOORLOPIGE HECHTENIS - Onmiddellijke aanhouding - Voortvluchtige veroordeelde - Aflevering van een Europees aanhoudingsbevel door de Belgische gerechtelijke autoriteiten - Europees aanhoudingsbevel gesteund op het bevel tot onmiddellijke aanhouding - Aanhouding in het buitenland op grond van het Europees aanhoudingsbevel - Handhaving of opheffing van de vrijheidsberoving - Artikel 12, Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel - Bevoegdheid van de uitvoerende rechterlijke macht

VOORLOPIGE HECHTENIS - Onmiddellijke aanhouding - Voortvluchtige veroordeelde - Aflevering van een Europees aanhoudingsbevel door de Belgische gerechtelijke autoriteiten - Europees aanhoudingsbevel gesteund op het bevel tot onmiddellijke aanhouding - Aanhouding in het buitenland op grond van het Europees aanhoudingsbevel - Verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling voorgelegd aan de Belgische rechter - Verzoekschrift gericht tegen het bevel tot onmiddellijke aanhouding - Ontvankelijkheid

VOORLOPIGE HECHTENIS - Onmiddellijke aanhouding - Voortvluchtige veroordeelde - Aflevering van een Europees aanhoudingsbevel door de Belgische gerechtelijke autoriteiten - Europees aanhoudingsbevel gesteund op het bevel tot onmiddellijke aanhouding - Aanhouding in het buitenland op grond van het Europees aanhoudingsbevel - Autonome titel

d'arrestation immédiate - Arrestation à l'étranger sur la base du mandat d'arrêt européen - Titre autonome

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation immediate - Condamné en fuite - Emission d'un mandat d'arrêt européen par les autorités judiciaires belges - Mandat d'arrêt européen fondé sur le mandat d'arrestation immédiate - Arrestation à l'étranger sur la base du mandat d'arrêt européen - Maintien ou levée de la privation de liberté - Art. 12, Décision-cadre du Conseil du 13 juin 2002 relative au mandat d'arrêt européen et procédures de remise entre Etats membres - Compétence du pouvoir judiciaire d'exécution

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation immediate - Condamné en fuite - Emission d'un mandat d'arrêt européen par les autorités judiciaires belges - Mandat d'arrêt européen fondé sur le mandat d'arrestation immédiate - Arrestation à l'étranger sur la base du mandat d'arrêt européen - Requête de mise en liberté provisoire adressée au juge belge - Requête dirigée contre le mandat d'arrestation immédiate - Recevabilité

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation immediate - Condamné en fuite - Emission d'un mandat d'arrêt européen par les autorités judiciaires belges - Mandat d'arrêt européen fondé sur le mandat d'arrestation immédiate - Arrestation à l'étranger sur la base du mandat d'arrêt européen - Titre autonome

---

P.09.1549.N	22 december 2009	AC nr. 781

Wanneer de strafrechter oordeelt dat misdrijven die reeds het voorwerp waren van een in kracht van gewijsde gegane beslissing en andere feiten die bij hem aanhangig zijn en die aan die beslissing voorafgaan en samen met de eerste misdrijven de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet, en hij bij toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek een bijkomende straf uitspreekt, kan hij de veroordeelde niet opnieuw veroordelen tot betaling van de bij artikel 29, Wet 1 augustus 1985 bepaalde bijdrage tot het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders (1). (1) Artikel 65, eerste lid, Strafwetboek bepaalt dat wanneer verscheidene feiten door éénzelfde persoon, zelfs op verschillende tijdstippen werden gepleegd en die feiten de opeenvolgende en voortdurende uitvoering zijn van éénzelfde misdadig opzet, de feiten dan als een geheel worden beschouwd en slechts één enkele straf wordt toegepast, de zwaarste. Het gaat om de zogenaamde voortgezette of collectieve misdrijven. Het Hof oordeelde dat de strafrechter slechts eenmaal de bijdrage tot de financiering van het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden (artikel 29, tweede lid, Wet van 1 augustus 1985) kan opleggen wanneer hij met toepassing van artikel 65, eerste lid, Strafwetboek de zwaarste straf oplegt (Cass., 17 sept. 2002, AR P.01.0820.N, AC, 2002, nr 452). De straftoemetingsregel van de zwaarste straf (zie C. VAN DEN WYNGAERT, Strafrecht, strafprocesrecht en internationaal strafrecht in hoofdlijnen, Maklu, Kluwer, 2003, 413) werd ook ingeschreven in artikel 65, tweede lid, Strafwetboek voor wat betreft de "laattijdig" vastgestelde voortgezette of collectieve misdrijven (A. DE NAUW, Inleiding tot het algemeen strafrecht, 2006, die Keure, 180). Wanneer de rechter vaststelt dat het feit dat bij hem aanhangig is, de voortzetting is van een misdrijf waarvoor in het verleden reeds een vonnis is uitgesproken, zal hij bij de straftoemeting rekening houden met de straffen die in het verleden werden uitgesproken voor dit misdrijf. Indien deze hem voldoende lijkt voor een juiste bestraffing van het geheel, zal hij enkel beslissen over de schuldvraag en verder verwijzen naar de reeds uitgesproken straffen. Het geheel van de straffen uitgesproken met toepassing van dit artikel mag in ieder geval het maximum van de zwaarste straf niet te boven gaan. Aldus wordt voorkomen dat feiten gepleegd met een zelfde opzet, maar die om een of andere reden niet bekend waren voor de rechter op het ogenblik van de uitspraak, achteraf niet meer strafbaar zijn zodat een mogelijk slachtoffer zonder verhaal blijft (Ch. HENAU, J. VERHAEGEN, Droit pénal général, Bruylant, 2003, 439-440. Zie ook J. de CODT, "Le nouvel article 65 du Code pénal ou la législation du délit collectif", J.T., 1995, 289; M.-A. BEERNAERT, "Le nouvel article 65 du Code pénal, R.D.P.C., 1995, 681; O. KLEES, "La loi du 11 juillet

Lorsque le juge répressif décide que des infractions ayant antérieurement fait l'objet d'une décision coulée en force de chose jugée et d'autres faits dont il est saisi et qui sont antérieurs à ladite décision, constituent avec les premières infractions la manifestation successive et continue de la même intention délictueuse, et lorsqu'il prononce une peine accessoire en application de l'article 65, alinéa 2, du Code pénal, il ne peut condamner une nouvelle fois le condamné à verser au Fonds spécial d'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence et aux sauveteurs occasionnels la somme prévue à l'article 29 de la loi du 1er août 1985 (1). (1) L'article 65, alinéa 1er, du Code pénal dispose que lorsque plusieurs faits ont été commis par une seule personne, même à différents moments et que ces faits constituent la manifestation successive et continue de la même intention délictueuse, les faits sont alors considérés comme un ensemble auquel n'est appliquée qu'une seule peine, la plus forte. Il s'agit d'infractions dites continues et collectives. La Cour a décidé que le juge pénal ne peut imposer qu'une seule fois la contribution au financement du Fonds spécial d'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence et aux sauveteurs occasionnels (article 29, alinéa 2, de la loi du 1er août 1985) lorsque en application de l'article 65, alinéa 1er, du Code pénal, il prononce la peine la plus forte (Cass., 17 septembre 2002, RG P.01.0820.N, Pas., 2002, n° 452). La règle de la fixation de la peine la plus forte (voir C. VAN DEN WYNGAERT, Strafrecht, strafprocesrecht en internationaal strafrecht in hoofdlijnen, Maklu, Kluwer, 2003, 413) a été également inscrite à l'article 65, alinéa 2, du Code pénal en ce qui concerne les infractions collectives et continues constatées "tardivement" (A. DE NAUW, Inleiding tot het algemeen strafrecht, 2006, die Keure, 180). Lorsque le juge constate que le fait dont il est saisi, constitue la continuation d'une infraction ayant déjà fait antérieurement l'objet d'un jugement, il tient compte, pour la fixation de la peine, des peines déjà prononcées du chef de cette infraction. Si celles-ci lui paraissent suffire à une juste répression de l'ensemble, il se prononce uniquement sur la culpabilité et renvoie aux peines déjà prononcées. Le total des peines prononcées en application de cet article ne peut en aucun cas excéder le maximum de la peine la plus forte. On évite ainsi, d'une part, que des faits commis avec une même intention, mais dont le juge n'avait pas pris connaissance pour l'une ou l'autre raison au moment de sa décision, ne soient plus punissables par la suite, privant une éventuelle victime de tout recours (Ch. HENAU, J. VERHAEGEN, Droit pénal général, Bruylant, 2003, 439-440. Voir également J. de CODT, "Le nouvel article 65 du Code pénal ou la législation du délit collectif", J. T., 1995, 289; M.-A. BEERNAERT, "Le nouvel article 65 du Code pénal, R.D.P.C., 1995, 681; O. KLEES, "La loi du 11 juillet 1994 relative aux tribunaux de police et portant certaines dispositions relatives à

1994 relative aux tribunaux de police et portant certaines dispositions relatives à l'accélération et la modernisation de la justice pénale, J.T., 1994, 787; Parl. St. Senaat, Verslag namens de commissie voor de Justitie, Stuk nr 209/2 (1991-1992), 150) of dat voor deze feiten een gevoel van straffeloosheid ontstaat (J. de CODT, l.c., 289. Zie ook Parl. St. Kamer, Verslag namens de commissie voor de Justitie, Stuk nr 1480/3-93/94, p. 5-6). Gelet op het feit dat artikel 65, tweede lid, Strafwetboek dezelfde straftoemetingsregel toepast als artikel 65, eerste lid, Strafwetboek, maar dan voor het "laattijdig" vastgesteld voortgezet of collectief misdrijf (A. DE NAUW, o.c., 180) lijkt het er op dat de straffen als één geheel moeten worden beschouwd. Niettemin verwijst de rechtsleer naar deze bijkomende straf als naar de "nieuwe straf" (zie bv. A. DE NAUW, o.c., 180; zie C. VAN DEN WYNGAERT, o.c., 413: "Indien deze hem voldoende lijkt voor een juiste bestraffing van het geheel, dan zal hij geen nieuwe straf meer uitspreken.", J. de CODT, l.c., 1995, 292), waarbij dan het geheel van de straffen (meervoud) het maximum van de zwaarste straf niet te boven mag gaan. In de voorbereidende werken gebruikte men eveneens de aanduiding "nieuwe straf" (Parl. St. Senaat, Verslag namens de commissie voor de Justitie, Stuk nr 209/2 (1991-1992), 151) maar ook het begrip "afzonderlijke straf" (Parl. St. Kamer, Verslag namens de commissie voor de Justitie, Stuk nr 148/3-93/94, p. 6). Anders dan in het eerste lid worden dus in zekere zin wel twee straffen opgelegd (zie hierover J. de CODT, l.c., 1995, 292). Niettemin wordt deze nieuwe straf opgelegd in functie van de reeds uitgesproken straf aangezien de rechter bij de straftoemeting de zwaarste straf niet te boven mag gaan (zie Parl. St. Kamer, Verslag namens de commissie voor de Justitie, Stuk nr 1480/3-93/94, p. 5-6). In die zin gaat het niet echt om een straf die geheel autonoom op zichzelf staat of als een nieuwe hoofdstraf moet worden beschouwd, maar veeleer om een aanvullende straf (M.-A. BEERNAERT, l.c., 684). Het is inderdaad zo dat de rechter zich moet afvragen hoe de "eerste" rechter zou hebben geoordeeld indien hij op de hoogte zou zijn geweest van de bijkomende feiten (J. de CODT, l.c., J.T., 1995, 292; S. VANDROMME, "Kan bij toepassing van artikel 65, tweede lid, Sw. nog een werkstraf als bijkomende veroordeling worden uitgesproken?", T. Strafr., 2004, 301, nr 3). Als ratio legis van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek wordt aangemerkt het gelijkstellen van de beklaagde die door een rechter wordt veroordeeld wegens misdrijven, verbonden door eenheid van misdadig opzet enerzijds met de beklaagde die voor een gelijkaardig misdrijvencomplex het voorwerp uitmaakt van opeenvolgende vervolgingen anderzijds (Cass., 31 mei 2006, AR P.06.0403.F, AC, 2006, nr 300 met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH). Indien men er van uitgaat dat de straf die de rechter oplegt in toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek deel

l'accélération et la modernisation de la justice pénale, J.T., 1994, 787; doc. Sénat, Rapport au nom de la commission de la Justice, Pièce n° 209/2 (1991-1992), 150) ou, d'autre part, que naisse pour ces faits un sentiment d'impunité (J. de CODT, l.c., 289. Voir également doc. Chambre, Rapport au nom de la commission de la Justice, Pièce n° 1480/3-93/94, p. 5-6). Compte tenu du fait que l'article 65, alinéa 2, du Code pénal applique la même règle du taux de la peine que l'article 65, alinéa 1er, du Code pénal, mais pour l'infraction continue ou collective constatée "tardivement" (A. DE NAUW, o.c., 180), il semble qu'il y ait lieu de considérer les peines comme un ensemble. Néanmoins, la doctrine considère cette peine accessoire comme à une "nouvelle peine" (voir par exemple A. DE NAUW, o.c., 180; voir C. VAN DEN WYNGAERT, o.c., 413: "Indien deze hem voldoende lijkt voor een juiste bestraffing van het geheel, dan zal hij geen nieuwe straf meer uitspreken", J. de CODT, l.c., 1995, 292), le total des peines (pluriel) ne pouvant excéder le maximum de la peine la plus forte. Dans les travaux préparatoires, le terme de "nouvelle peine" était également utilisé (doc. Sénat, Rapport au nom de la commission de la Justice, Pièce n° 209/2 (1991-1992), 151) mais également la notion de "peine distincte" (doc. Chambre, Rapport au nom de la commission de la Justice, Pièce n° 148/3-93/94, p. 6). Contrairement au texte du premier alinéa, deux peines sont bien infligées dans un certain sens (voir à ce propos J. de CODT, l.c., 1995, 292). Néanmoins, cette nouvelle peine est infligée en fonction de la peine déjà prononcée dès lors que le juge ne peut, pour fixer la peine, excéder la peine la plus forte (voir doc. Chambre, Rapport au nom de la commission de la Justice, Pièce n° 1480/3-93/94, p. 5-6). En ce sens, il ne s'agit pas réellement d'une peine totalement autonome en soi ou qu'il y a lieu de considérer comme une nouvelle peine principale, mais plutôt comme une peine accessoire (M.-A. BEERNAERT, l.c., 684). En effet, le juge doit se poser la question de savoir comment le "premier" juge aurait statué s'il avait eu connaissance des faits complémentaires (J. de CODT, l.c., J.T., 1995, 292; S. VANDROMME, "Kan bij toepassing van artikel 65, tweede lid, Sw. nog een werkstraf als bijkomende veroordeling worden uitgesproken?", T. Straf. 2004, 301, n° 3). La ratio legis de l'article 65, alinéa 2, du Code pénal est de mettre sur un pied d'égalité, d'une part, le prévenu qui est condamné par un juge du chef d'infractions liées par une unité d'intention délictueuse, et, d'autre part, le prévenu qui fait l'objet, pour un ensemble d'infractions similaires, de poursuites successives. (Cass., 31 mai 2006, RG P.06.0403.F, Pas., 2006, n° 300, avec les conclusions de M. l'avocat général VANDERMEERSCH). Si on part du principe que la peine infligée par le juge en application de l'article 65, alinéa 2, du Code pénal, fait partie d'une seule et même sanction, alors le juge ne peut infliger qu'une seule fois la contribution prévue sur

uitmaakt van één bestraffing, dan kan de rechter slechts éénmaal de bijdrage op grond van artikel 29 van de Wet Vergoeding Slachtoffers Gewelddaden van 1 augustus 1985 opleggen.

la base de l'article 29 de la loi du 1er août 1985.

STRAF - Samenloop - Gescheiden berechting - Bijkomende straf bij toepassing artikel 65, tweede lid, Strafwetboek - Bijdrage tot het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders - Veroordeling - Wettigheid

PEINE - Concours - Jugement distinct - Peine accessoire en application de l'article 65, alinéa 2, du Code pénal - Contribution au Fond d'aide aux victimes d'actes intentionnels de violences et aux sauveteurs occasionnels - Condamnation - Légalité

P.09.1569.N 15 december 2009 AC nr. 750

Uit artikel 47sexies, § 3, 5°, Wetboek van Strafvordering, dat bepaalt dat de machtiging tot observatie schriftelijk is en dat zij de periode vermeldt tijdens dewelke de observatie kan worden uitgevoerd en die niet langer mag zijn dan één maand te rekenen vanaf de datum van de machtiging, en artikel 47sexies, § 5 van hetzelfde wetboek, dat bepaalt dat in spoedeisende gevallen de machtiging tot observatie mondeling kan worden verstrekt en deze machtiging daarna zo spoedig mogelijk moet worden bevestigd in de vorm bepaald in het eerste lid, volgt dat het ogenblik van het opstellen van de schriftelijke machtiging enerzijds en de aanvang van de periode van de machtiging anderzijds niet noodzakelijk dezelfde moeten zijn; de onderzoeksrechter of, in voorkomend geval, de procureur des Konings kan de periode tijdens dewelke de observatie mag worden uitgevoerd ook laten ingaan op een andere datum zonder dat de duur van de periode evenwel één maand kan overschrijden.

Il résulte des articles 47sexies, § 3, 5°, du Code d'instruction criminelle, selon lequel l'autorisation de procéder à l'observation est écrite et contient la période au cours de laquelle l'observation peut être exécutée et laquelle ne peut excéder un mois à compter de la date de l'autorisation, et 47sexies, § 5, dudit code, selon lequel, en cas d'urgence, l'autorisation d'observation peut être accordée verbalement et doit être confirmée dans les plus brefs délais dans la forme prévue à l'alinéa 1er, que, d'une part, le moment où l'autorisation écrite a été formulée par écrit et, d'autre part, le début de la période de l'autorisation ne doivent pas nécessairement coïncider; le juge d'instruction ou, en l'occurrence, le procureur du Roi peut également faire débuter la période au cours de laquelle l'observation peut être exécutée à une autre date, sans que sa durée ne puisse cependant excéder un mois.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie - Machtiging tot observatie - Verschil tussen datum van opstellen van schriftelijke machtiging en aanvangsdatum van periode van uitvoering van observatie - Wettigheid

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Méthodes particulières de recherche - Observation - Autorisation d'observation - Différence entre la date de la rédaction de l'autorisation écrite et le début de la période d'exécution de l'observation - Légalité

P.09.1581.F 2 december 2009 AC nr. 715

Het feit dat er ten laste van eenzelfde persoon twee veroordelingen bestaan die deze niet kan aanvechten en die op hetzelfde feit betrekking hebben, schept een toestand die onverenigbaar is met het algemeen rechtsbeginsel "non bis in idem"; het is niet vereist dat de eerste beslissing kracht van gewijsde heeft op het ogenblik dat de tweede rechter uitspraak moet doen; het volstaat dat dit het geval is op het ogenblik dat de tweede beslissing voor wettigheidtoezicht aan het Hof wordt voorgelegd.

L'existence, à charge d'une même personne, de deux condamnations qu'elle ne peut entreprendre et qui visent le même fait crée une situation incompatible avec le principe général du droit "non bis in idem"; s'il n'est pas requis que la première décision soit passée en force de chose jugée au moment où le second juge doit statuer; il suffit qu'elle le soit au moment où la légalité de la seconde décision est soumise à la Cour.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Algemeen - Algemeen rechtsbeginsel "non bis in idem" - Miskenning

CASSATIE - Vorderingen tot vernietiging - Cassatieberoep in het belang van de wet - Omvang - Strafzaken - Algemeen rechtsbeginsel

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Généralités - Principe général du droit "non bis in idem" - Violation

CASSATION - Des demandes en annulation. des pourvois dans l'interet de la loi - Etendue - Matière répressive - Principe général du

"non bis in idem" - Miskenning - Rechterlijk gewijsde - Gezag van gewijsde

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafzaken - Algemeen rechtsbeginsel "non bis in idem" - Miskenning - Rechterlijk gewijsde - Gezag van gewijsde

droit "non bis in idem" - Violation - Chose jugée - Autorité de chose jugée

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS DE DROIT - Matière répressive - Principe général du droit "non bis in idem" - Violation - Chose jugée - Autorité de chose jugée

---

P.09.1584.F 10 november 2009 AC nr. 653

Art. 88bis werd bij wet van 11 februari 1991 ingevoegd om een wettelijke basis te bezorgen aan de inmenging in het recht op eerbiediging van het privé-leven. Die inmenging bestaat erin om buiten medeweten van de abonnee van een telecommunicatienetwerk en de door hem opgebelde persoon, tijdens de uitwisseling van de telecommunicatie, de oorsprong of de bestemming ervan te lokaliseren; de bewoordingen van deze bepaling houden in dat het bevelschrift dat van de onderzoeksrechter wordt vereist alleen een verplicht vormvereiste is ten aanzien van de uitwisseling van telecommunicatie en niet voor het nauwkeurig lokaliseren van een mobiele telefoon door het Belgisch Instituut van Posterijen en Telecommunicatie, wat mogelijk is door alleen maar het signaal van dat toestel op te sporen terwijl het in werking is, zonder dat vereist is dat er tijdens het opsporen telecommunicatie uitgaat of inkomt.

L'article 88bis a été inséré dans le Code d'instruction criminelle par la loi du 11 février 1991 à l'effet de donner une base légale à l'ingérence dans l'exercice du droit au respect de la vie privée consistant, à l'insu de l'abonné d'un réseau de télécommunications et de son correspondant, à repérer, au moment où elles s'échangent, l'origine ou la destination de télécommunications; les termes de cette disposition impliquent que l'ordonnance requise du juge d'instruction n'est prévue à titre de forme obligatoire qu'à l'égard de l'échange de télécommunications et non pas pour la localisation précise d'un téléphone portable par l'Institut belge des services postaux et télécommunications, qui peut s'opérer par la détection du seul signal émis par cet appareil lorsqu'il est en fonctionnement, sans qu'il soit nécessaire qu'une télécommunication soit émise ou reçue pendant le repérage.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Opsporing van telefoongesprekken - Lokaliseren van een mobiele telefoon - Tussenkomst van het BIPT

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Opsporing van telefoongesprekken - Uitwisseling van telecommunicatie - Regelmatigheid

TELEGRAAF EN TELEFOON - Strafzaken - Gerechtelijk onderzoek - Opsporing van telefoongesprekken - Uitwisseling van telecommunicatie - Regelmatigheid

TELEGRAAF EN TELEFOON - Strafzaken - Gerechtelijk onderzoek - Opsporing van telefoongesprekken - Lokaliseren van een mobiele telefoon - Tussenkomst van het BIPT

ONDERZOEKSRECHTER - Bewijsvoering - Opsporing van telefoongesprekken - Uitwisseling van telecommunicatie - Regelmatigheid

ONDERZOEKSRECHTER - Bewijsvoering - Opsporing van telefoongesprekken - Lokaliseren van een mobiele telefoon - Tussenkomst van het BIPT

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Opsporing van telefoongesprekken - Uitwisseling van telecommunicatie - Regelmatigheid

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Opsporing van telefoongesprekken - Lokaliseren van een mobiele telefoon - Tussenkomst van het BIPT

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Repérage de communications téléphoniques - Localisation d'un téléphone portable - Intervention de l'IBPT

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Repérage de communications téléphoniques - Echange de télécommunications - Régularité

TELEGRAPHES ET TELEPHONES - Matière répressive - Instruction - Repérage de communications téléphoniques - Echange de télécommunications - Régularité

TELEGRAPHES ET TELEPHONES - Matière répressive - Instruction - Repérage de communications téléphoniques - Localisation d'un téléphone portable - Intervention de l'IBPT

JUGE D'INSTRUCTION - Administration de la preuve - Repérage de communications téléphoniques - Echange de télécommunications - Régularité

JUGE D'INSTRUCTION - Administration de la preuve - Repérage de communications téléphoniques - Localisation d'un téléphone portable - Intervention de l'IBPT

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Repérage de communications téléphoniques - Echange de télécommunications - Régularité

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Repérage de communications téléphoniques - Localisation d'un téléphone portable - Intervention de l'IBPT

Het dossier dat ter beschikking wordt gehouden van de inverdenkinggestelde en zijn raadsman, alvorens te verschijnen voor het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de handhaving van de voorlopige hechtenis, moet in de regel volledig zijn (1). (1) Cass., 19 sept. 2001, AR P.01.1274.F, AC, 2001, nr 476; 30 april 2003, AR P.03.0590.F, AC, 2003, nr 273.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Dossier dat ter beschikking wordt gehouden van de inverdenkinggestelde - Inhoud

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Onderzoeksgerecht - Dossier dat ter beschikking wordt gehouden van de inverdenkinggestelde - Inhoud

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Onderzoeksgerecht - Dossier dat ter beschikking wordt gehouden van de inverdenkinggestelde - Inhoud

Le dossier mis à la disposition de l'inculpé et de son conseil avant sa comparution devant la juridiction d'instruction appelée à statuer sur le maintien de la détention préventive doit, en règle, être complet (1). (1) Cass., 19 septembre 2001, RG P.01.1274.F, Pas., 2001, n° 476; 30 avril 2003, RG P.03.0590.F, Pas., 2003, n° 273.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Détention préventive - Maintien - Dossier mis à la disposition de l'inculpé - Contenu

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Détention préventive - Maintien - Juridiction d'instruction - Dossier mis à la disposition de l'inculpé - Contenu

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Juridiction d'instruction - Dossier mis à la disposition de l'inculpé - Contenu

---

P.09.1615.F 2 december 2009 AC nr. 716

De termijn van vijftien dagen waarin de veroordeelde cassatieberoep moet instellen tegen een beslissing van de strafuitvoeringsrechtbank, is geen vrije termijn, hij wordt gerekend vanaf de dag na die van de akte die hem doet ingaan en de vervaldag is daarin begrepen.

STRAFUITVOERING - Cassatieberoep - Termijn - Berekening - Beslissing

- Art. 97, § 1, tweede lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

- Artt. 52 en 53 Gerechtelijk Wetboek

Le délai de quinze jours dans lequel le condamné doit se pouvoir contre une décision du tribunal d'application des peines n'étant pas un délai franc, il se calcule depuis le lendemain du jour de l'acte qui y donne cours, et le jour de l'échéance s'y trouve compris.

APPLICATION DES PEINES - Pourvoi en cassation - Délai - Calcul - Décision

- Art. 97, § 1er, al. 2 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

- Art. 52 et 53 Code judiciaire

De termijn van vijftien dagen waarin de veroordeelde cassatieberoep moet instellen tegen een beslissing van de strafuitvoeringsrechtbank, is geen vrije termijn, hij wordt gerekend vanaf de dag na die van de akte die hem doet ingaan en de vervaldag is daarin begrepen.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Allerlei - Strafuitvoeringsrechtbank - Cassatieberoep - Termijn - Berekening

- Art. 97, § 1, tweede lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

- Artt. 52 en 53 Gerechtelijk Wetboek

Le délai de quinze jours dans lequel le condamné doit se pouvoir contre une décision du tribunal de l'application des peines n'étant pas un délai franc, il se calcule depuis le lendemain du jour de l'acte qui y donne cours, et le jour de l'échéance s'y trouve compris.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Divers - Tribunal de l'application des peines - Pourvoi - Délai - Calcul

- Art. 97, § 1er, al. 2 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

- Art. 52 et 53 Code judiciaire

P.09.1616.N 1 december 2009 AC nr. 711

De strafuitvoeringsrechtbank vermag bij eenzelfde vonnis en zonder dat de raadsman van de veroordeelde die niet verscheen, hem kon vertegenwoordigen, uitspraak doen over haar bevoegdheid te beslissen over de toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit en over die strafuitvoeringsmodaliteit zelf.

STRAFUITVOERING - Strafuitvoeringsrechtbank - Uitspraak over de bevoegdheid - Vertegenwoordiging van veroordeelde door raadsman

- Art. 53 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Il appartient au tribunal de l'application des peines de statuer, par un seul jugement et sans représentation du condamné non comparu par son conseil, sur sa compétence de décider sur l'octroi d'une modalité d'exécution de la peine et de cette modalité d'exécution de la peine même.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Décision sur la compétence - Représentation du condamné par un conseil

- Art. 53 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

---

Overeenkomstig artikel 635, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek blijft de strafuitvoeringsrechter of strafuitvoeringsrechtbank in de regel bevoegd voor de gedetineerde veroordeelde over wie ze reeds een eerdere beslissing betreffende een strafuitvoeringsmodaliteit heeft genomen waarvoor ze zich toen bevoegd heeft geoordeeld (1). (1) Zie Cass., 17 nov. 2009, AR P.09.1539.N, AC, 2009, nr. ...

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Strafuitvoeringsrechtbank - Territoriale bevoegdheid

STRAFUITVOERING - Strafuitvoeringsrechtbank - Territoriale bevoegdheid

Conformément à l'article 635, alinéa 1er, du Code judiciaire, le juge ou le tribunal de l'application des peines reste, en principe, compétent pour les condamnés détenus à l'égard desquels il s'est déjà prononcé antérieurement sur une modalité d'exécution de la peine pour laquelle il s'était alors déclaré compétent (1). (1) Voir Cass., 17 novembre 2009, RG P.09.1539.N, Pas., 2009, n°...

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Tribunal de l'application des peines - Compétence territoriale

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Compétence territoriale

---

P.09.1624.F 25 november 2009 AC nr. 697

Naar luid van artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel, wordt de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel geweigerd ingeval er ernstige redenen bestaan te denken dat dit afbreuk zou doen aan de fundamentele rechten van betrokkene, zoals die in artikel 6 Verdrag Europese Unie zijn vastgelegd; rekening houdend met het beginsel van het wederzijdse vertrouwen tussen de lidstaten, moet de weigering tot overlevering worden verantwoord met omstandige gegevens die wijzen op een kennelijk gevaar voor de rechten van betrokkene en die het vermoeden van eerbiediging van de voormelde rechten, dat de uitvaardigende lidstaat geniet, kunnen weerleggen (1). (1) Cass., 27 juni 2007, AR P.07.0867.F., AC, 2007, nr. 363; Cass., 24 juni 2008, AR P.08.0967.N, AC, 2008, nr. 393; Cass., 4 nov. 2009, AR P.09.1524.F, AC, 2009, nr. ...; B. DEJEMEPPE, "Deux années d'application du mandat d'arrêt européen", in Colloque en droit pénal et en procédure pénale, Brussel, Uitg. Jeune Barreau de Bruxelles, 2006, p. 144-145.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging in België - Dwingende weigeringsgrond - Aantasting van de fundamentele rechten

Aux termes de l'article 4, 5°, de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen, l'exécution du mandat d'arrêt est refusée s'il y a des raisons de croire qu'elle aura pour effet de porter atteinte aux droits fondamentaux de la personne concernée, tels qu'ils sont consacrés par l'article 6 du traité sur l'Union européenne; compte tenu du principe de confiance mutuelle entre les Etats membres, le refus de remise doit être justifié par des éléments circonstanciés indiquant un danger manifeste pour les droits de la personne et aptes à renverser la présomption de respect de ces droits dont l'Etat d'émission bénéficie (1). (1) Cass., 27 juin 2007, RG P.07.0867.F, Pas., 2007, n° 363; Cass., 24 juin 2008, RG P.08.0967.N, Pas., 2008, n° 393; Cass., 4 novembre 2009, RG P.09.1524.F, Pas., 2009, n° ... ; B. DEJEMEPPE, "Deux années d'application du mandat d'arrêt européen", in Colloque en droit pénal et en procédure pénale, Bruxelles, Ed. Jeune Barreau de Bruxelles, 2006, p. 144-145.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution en Belgique - Cause de refus obligatoire - Atteinte aux droits fondamentaux

---

Uit het feit dat het Europees aanhoudingsbevel betrekking heeft op een strafbaar feit dat niet alleen op het grondgebied van de uitvaardigende Staat, doch eveneens, gedeeltelijk, in België werd gepleegd, volgt niet dat het onderzoeksgerecht de tenuitvoerlegging ervan moet weigeren.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging in België - Facultatieve weigeringsgrond - Strafbaar feit deels in de uitvaardigende Staat deels in België gepleegd

- Art. 6, 5° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

De la circonstance que le mandat d'arrêt européen porte sur une infraction qui n'aurait pas été commise uniquement sur le territoire de l'Etat d'émission mais également pour partie, en Belgique, il ne résulte pas que la juridiction d'instruction soit contrainte d'en refuser l'exécution.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution en Belgique - Cause de refus facultative - Infraction partiellement commise dans l'Etat d'émission et en Belgique

- Art. 6, 5° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

Krachtens artikel 6, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel, mag de tenuitvoerlegging van het aanhoudingsbevel worden geweigerd wanneer de betrokken persoon Belg is of in België verblijft en de bevoegde Belgische autoriteiten zich ertoe verbinden de straf of veiligheidsmaatregel die in de uitvaardigende Staat is opgelegd, overeenkomstig de Belgische wetgeving ten uitvoer te leggen; de weigering van tenuitvoerlegging die door deze bepaling is toegestaan, heeft alleen betrekking op de titel die door de autoriteiten van de veroordelende Staat is afgeleverd om de gezochte persoon te dwingen de tegen hem uitgesproken straf of maatregel aldaar te ondergaan.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging in België - Facultatieve weigeringsgrond - Betrokkene is Belg of verblijft in België - Verbintenis om de straf of de maatregel in België uitvoer te leggen - Toepassingsgebied

L'article 6, 4°, de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen permet de refuser l'exécution du mandat lorsque la personne concernée est belge ou réside en Belgique et que les autorités belges compétentes s'engagent à exécuter, conformément à la loi belge, la peine ou la mesure de sûreté infligée dans l'Etat d'émission; le refus d'exécution permis par cette disposition ne concerne que le titre délivré par les autorités de l'Etat de condamnation à l'effet de contraindre la personne recherchée à y subir la peine ou la mesure prononcées contre elle.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution en Belgique - Cause de refus facultative - Personne concernée de nationalité belge ou résidant en Belgique - Engagement d'exécuter la peine ou la mesure en Belgique - Champ d'application

---

Het actief personaliteitsbeginsel dat in artikel 7, § 1, V.T.Sv., is bepaald, houdt geen dwingende of facultatieve weigeringsgrond in om de tenuitvoerlegging te weigeren van het Europees aanhoudingsbevel dat is afgeleverd door een Staat die bevoegd is om het onderzoek te voeren.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging in België - Facultatieve weigeringsgrond - Actief personaliteitsbeginsel

- Artt. 4, 5 en 6 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging in België - Dwingende weigeringsgrond - Actief personaliteitsbeginsel

- Artt. 4, 5 en 6 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

Le principe de personnalité active prévu à l'article 7, § 1er, de la loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale ne constitue ni une cause de refus obligatoire ni une cause de refus facultative d'exécution du mandat d'arrêt européen délivré par un Etat qui a juridiction pour instruire.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution en Belgique - Cause de refus facultative - Principe de personnalité active

- Art. 4, 5 et 6 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution en Belgique - Cause de refus obligatoire - Principe de personnalité active

- Art. 4, 5 et 6 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

P.09.1675.N 1 december 2009 AC nr. 712

De beslissing waarbij met toepassing van artikel 27, § 3, Voorlopige Hechteniswet een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling wordt verworpen na aanhouding ingevolge het bevelschrift tot onmiddellijke aanhouding, moet enkel worden gemotiveerd met inachtneming van hetgeen in artikel 16, § 5, eerste en tweede lid, Voorlopige Hechteniswet is voorgeschreven (1). (1) Cass., 30 dec. 1997, AR P.97.1649.N, AC, 1997, nr. 580

VOORLOPIGE HECHTENIS - Voorlopige invrijheidstlling - Aanhouding ingevolge onmiddellijke aanhouding - Verwerping van het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling

VOORLOPIGE HECHTENIS - Onmiddellijke aanhouding - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Verwerping

En application de l'article 27, § 2, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, la décision rejetant une demande de mise en liberté provisoire à la suite d'une arrestation en vertu d'un ordre d'arrestation immédiate, ne doit être motivée qu'en observant les prescriptions de l'article 16, § 5, alinéas 1er et 2, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive (1). (1) Cass., 30 décembre 1997, RG P.97.1649.N, Pas., 1997, n° 580.

DETENTION PREVENTIVE - Mise en liberté provisoire - Arrestation à la suite d'une arrestation immédiate - Rejet de la demande de mise en liberté provisoire

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation immediate - Demande de mise en liberté provisoire - Rejet

---

P.09.1681.N 15 december 2009 AC nr. 751

Artikel 6 E.V.R.M. verbiedt niet de uitoefening van het recht van verdediging en het recht op een eerlijk proces in bepaalde gevallen te regelen en te beperken; dergelijke beperking kan verantwoord zijn indien zij evenredig is met het belang van de te bereiken doelstellingen, zoals de noodzaak bepaalde vormen van zware criminaliteit te bestrijden of de veiligheid en de afscherming van de identiteit van de informant en van de politieambtenaren die belast zijn met de uitvoering van de observatie te vrijwaren (1). (1) Cass., 23 aug. 2005, AR P.05.0805.N, AC, 2005, nr. 399 met concl. adv.-gen. Vandermeersch; Cass., 25 sept. 2007, AR P.07.0677.N, AC, 2007, nr. 433.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Artikel 6.3 E.V.R.M. - Beperking

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht van verdediging - Beperking

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Beperking

L'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'interdit pas de réglementer et de restreindre l'exercice des droits de la défense et du droit à un procès équitable dans certains cas; une telle restriction peut être justifiée lorsqu'elle est proportionnelle à l'intérêt des objectifs à réaliser, ainsi qu'à la nécessité de lutter contre certaines formes de grande criminalité ou de préserver la sécurité et la confidentialité de l'identité de l'infiltrant et des agents de police chargés de la mise en œuvre de l'observation (1). (1) Cass., 23 août 2005, RG P.05.0805.N, Pas., 2005, n° 399, avec les conclusions de M. l'avocat général Vandermeersch, publiées à leur date dans AC; Cass., 25 septembre 2007, RG P.07.0677.N, Pas., 2007, n° 433.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Conv. D.H., article 6, § 3 - Restriction

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Droits de la défense - Restriction

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Restriction

---

Het onderzoek van de regelmatigheid van de observatie aan de hand van het strafdossier en het vertrouwelijk dossier door de kamer van inbeschuldigingstelling waarborgt volkomen de eerbiediging van het recht van verdediging (1). (1) Zie Grondwettelijk Hof, arrest nr. 202/2004 van 21 dec. 2004, B.28 en B.29; Cass., 24 jan. 2006, AR P.06.0082.N, AC, 2006, nr. 52.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethode van observatie - Controle aan de hand van het strafdossier en van het vertrouwelijk dossier - Artikel 235ter Sv. - Artikel 6.3 E.V.R.M. - Recht van verdediging - Verzoenbaarheid

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Onderzoek in strafzaken -

L'examen de la régularité de l'observation à la lumière du dossier répressif et du dossier confidentiel par la chambre des mises en accusation garantit pleinement le respect des droits de la défense (1). (1) Voir C.A., arrêt n° 202/2004 du 21 décembre 2004, B.28 et B.29; Cass., 24 janvier 2006, RG P.06.0082.N, Pas., 2006, n° 52.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la méthode particulière de recherche d'observation - Contrôle à la lumière du dossier répressif et du dossier confidentiel - Code d'instruction criminelle, article 235ter - Conv. D.H., article 6, § 3 - Droits de la défense - Compatibilité

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Instruction en matière

Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethode van observatie - Controle aan de hand van het strafdossier en van het vertrouwelijk dossier - Artikel 235ter Sv. - Artikel 6.3 E.V.R.M. - Verzoenbaarheid

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht van verdediging - Onderzoek in strafzaken - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethode van observatie - Controle aan de hand van het strafdossier en van het vertrouwelijk dossier - Artikel 235ter Sv. - Verzoenbaarheid

répressive - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la méthode particulière de recherche d'observation - Contrôle à la lumière du dossier répressif et du dossier confidentiel - Code d'instruction criminelle, article 235ter - Conv. D.H., article 6, § 3 - Compatibilité

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Droits de la défense - Instruction en matière répressive - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la méthode particulière de recherche d'observation - Contrôle à la lumière du dossier répressif et du dossier confidentiel - Code d'instruction criminelle, article 235ter - Compatibilité

Het recht van verdediging houdt niet noodzakelijk in dat de verdediging zelf in staat moet worden gesteld de regelmatigheid van de machtiging tot observatie en van de uitgevoerde machtiging te controleren; in dergelijk geval kan het volstaan dat een onafhankelijke en onpartijdige rechter op grond van de hem regelmatig overgelegde stukken en bekende feiten oordeelt dat de observatie is geschied met naleving van de wettelijke voorschriften (1). (1) Cass., 24 jan. 2006, AR P.06.0082.N, AC, 2006, nr. 52; Cass., 25 sept. 2007, AR P.07.0677.N, AC, 2007, nr. 433.

Les droits de la défense n'impliquent pas nécessairement que la possibilité soit octroyée à la défense de contrôler elle-même la régularité de l'autorisation d'observation et de l'autorisation mise en oeuvre; en ce cas, il suffit que, sur la base des pièces lui ayant été régulièrement soumises et des faits connus, un juge indépendant et impartial décide que l'observation s'est déroulée dans le respect des prescriptions légales (1). (1) Cass., 24 janvier 2006, RG P.06.0082.N, Pas., 2006, n° 52; Cass., 25 septembre 2007, RG P.07.0677.N, Pas., 2007, n° 433.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethode van observatie - Artikel 235ter Sv. - Artikel 6.3 E.V.R.M. - Recht van verdediging - Verzoenbaarheid

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Artikel 6.3 E.V.R.M. - Onderzoek in strafzaken - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethode van observatie - Artikel 235ter Sv. - Verzoenbaarheid

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht van verdediging - Onderzoek in strafzaken - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethode van observatie - Artikel 235ter Sv. - Verzoenbaarheid

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la méthode particulière de recherche d'observation - Code d'instruction criminelle, article 235ter - Conv. D.H., article 6, § 3 - Droits de la défense - Compatibilité

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Conv. D.H., article 6, § 3 - Instruction en matière répressive - Méthodes particulières de recherche - Observation - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la méthode particulière de recherche d'observation - Code d'instruction criminelle, article 235ter - Compatibilité

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Droits de la défense - Instruction en matière répressive - Méthodes particulières de recherche - Observation - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la méthode particulière de recherche d'observation - Code d'instruction criminelle, article 235ter - Compatibilité

Noch artikel 56bis, zesde lid, Wetboek van Strafvordering met betrekking tot het bevelschrift van de onderzoeksrechter tot bevestiging van het bestaan van een machtiging tot observatie, noch artikel 47septies, § 2, derde lid, Wetboek van Strafvordering dat met verwijzing naar artikel 47sexies, § 3, 1°, 2°, 3° en 5° van hetzelfde wetboek, de verplichte vermeldingen van het proces-verbaal van uitvoering van de observatie opsomt, vereisen dat de datum van de machtiging tot observatie in het bevelschrift of in het proces-verbaal van uitvoering moet worden vermeld.

Ni l'article 56bis, alinéa 6, du Code d'instruction criminelle concernant l'ordonnance du juge d'instruction confirmant l'existence de l'autorisation d'observation, ni l'article 47septies, § 2, alinéa 3, dudit code, qui, en référence à l'article 47sexies, § 3, 1°, 2°, 3° et 5°, fait mention des indications obligatoires du procès-verbal de la mise en œuvre de l'observation, ne requièrent que la date de l'autorisation d'observation soit énoncée dans l'ordonnance écrite ou dans le procès-verbal de la mise en œuvre.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie - Bevelschrift van de onderzoeksrechter tot bevestiging van het bestaan van een machtiging tot observatie - Proces-verbaal van uitvoering van de observatie - Verplichte vermeldingen - Datum van de machtiging

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Méthodes particulières de recherche - Observation - Ordonnance du juge d'instruction confirmant l'existence d'une autorisation d'observation - Procès-verbal de la mise en oeuvre de l'observation - Indications obligatoires - Date de l'autorisation

Op welke datum de machtiging tot observatie werd verleend en of deze voorafgaand aan de uitgevoerde observatie werd verleend, zoals vereist door de wet, maakt het voorwerp uit van de controle door de kamer van inbeschuldigingstelling, overeenkomstig artikel 235ter Wetboek van Strafvordering (1). (1) Zie Cass., 10 maart 2009, AR P.09.0061.N, AC, 2009, nr. ...

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie - Controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethode van observatie

La détermination, prévue par la loi, de la date de l'autorisation d'observation ou de celle à laquelle l'autorisation a été délivrée préalablement à la mise en œuvre de l'observation, fait l'objet du contrôle par la chambre des mises en accusation, en vertu de l'article 235ter du Code d'instruction criminelle (1). (1) Voir Cass., 10 mars 2009, RG P.09.0061.N, Pas., 2009, n° ...

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche - Observation - Contrôle de la régularité de la méthode particulière de recherche d'observation

Wanneer cassatieberoep wordt ingesteld tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling, die met toepassing van artikel 235ter Wetboek van Strafvordering de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie controleert en er in de zaak inverdenkinggestelden van hun vrijheid zijn beroofd, is de zaak spoedeisend omdat de aangehoudenen overeenkomstig artikel 5.3 E.V.R.M. recht hebben op een spoedige behandeling van hun zaak, zodat er geen reden is dat het Hof een prejudiciële vraag zou stellen aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Cass., 21 april 2009, AR P.09.0396.N, AC, 2009, nr. ...

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Arrest - Cassatieberoep - Zaak waarin inverdenkinggestelden van hun vrijheid zijn beroofd - Verplichting voor het Hof

- Art. 26, § 3 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag - Grondwettelijk Hof - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Arrest - Cassatieberoep - Zaak waarin inverdenkinggestelden van hun vrijheid zijn beroofd - Verplichting voor het Hof

- Art. 26, § 3 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

Lorsqu'un arrêt de la chambre des mises en accusation qui contrôle la régularité des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration en application de l'article 235ter du Code d'instruction criminelle, fait l'objet d'un pourvoi en cassation et qu'en cette cause, des inculpés sont privés de liberté, la cause est réputée urgente dès lors qu'en vertu de l'article 5.3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, les personnes détenues ont droit à l'examen urgent de leur cause, de sorte qu'il n'y a pas lieu pour la Cour de poser une question préjudicielle à la Cour constitutionnelle (1). (1) Cass., 21 avril 2009, RG P.09.0396.N, Pas., 2009, n° ...

COUR CONSTITUTIONELLE - Question préjudicielle - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Arrêt - Pourvoi en cassation - Cause en laquelle les inculpés ont été privés de liberté - Obligation de la Cour

- Art. 26, § 3 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Question préjudicielle - Cour constitutionnelle - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Arrêt - Pourvoi en cassation - Cause en laquelle les inculpés ont été privés de liberté - Obligation de la Cour

- Art. 26, § 3 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

P.09.1694.F 16 december 2009 AC nr. 756

Conclusie van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Strafuitvoeringsrechtbank - Vonnis - Cassatieberoep - Vorm - Verklaring ondertekend door een advocaat

STRAFUITVOERING - Cassatieberoep - Strafuitvoeringsrechtbank - Verklaring ondertekend door een advocaat - Vonnis - Vorm

Conclusions de l'avocat général VANDERMEERSCH.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Tribunal de l'application des peines - Jugement - Pourvoi en cassation - Forme - Déclaration signée par un avocat

APPLICATION DES PEINES - Pourvoi en cassation - Tribunal de l'application des peines - Déclaration signée par un avocat - Jugement - Forme

Zoals blijkt uit artikel 97, § 1, tweede lid, Wet Strafuitvoering, moet, wanneer de verklaring van cassatieberoep door de veroordeelde zelf is gedaan, het origineel van die verklaring, opdat dit cassatieberoep ontvankelijk zou zijn, diezelfde dag door een advocaat worden ondertekend (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

STRAFUITVOERING - Cassatieberoep - Strafuitvoeringsrechtbank - Verklaring ondertekend door een advocaat - Vonnis - Vorm

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Strafuitvoeringsrechtbank - Vonnis - Cassatieberoep - Vorm - Verklaring ondertekend door een advocaat

Il résulte de l'article 97, § 1er, alinéa 2, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées, que, lorsque la déclaration de pourvoi est faite par le condamné lui-même, l'original de cette déclaration doit, pour que le pourvoi soit recevable, être signé par un avocat à la même date (1). (1) Voir les concl. du M.P.

APPLICATION DES PEINES - Pourvoi en cassation - Tribunal de l'application des peines - Déclaration signée par un avocat - Jugement - Forme

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Tribunal de l'application des peines - Jugement - Pourvoi en cassation - Forme - Déclaration signée par un avocat

---

P.09.1826.F 29 december 2009 AC nr. 790

Noch artikel 6.1, noch artikel 6.3, c, E.V.R.M., noch artikel 235bis Sv., ontnemen de onderzoeksgerechten die uitspraak moeten doen over de eventuele handhaving van de voorlopige hechtenis, de bevoegdheid om te onderzoeken of de aangevoerde schending al dan niet van dien aard is dat ze aan de eerlijke behandeling van een zaak in de weg staat.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Rechten van de Mens - EVRM - Artikel 6 - Artikel 6.3 - Artikel 6, § 3.c - Artikel 6.1 - Voorbereidend onderzoek - Verhoor - Eerste verhoor door de politie - Recht op bijstand van een advocaat - Miskenning - Bekentenis - Voorlopige hechtenis - Eerlijke behandeling van de zaak - Onderzoeksgerechten - Beoordelingsbevoegdheid

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6, § 3.c - Artikel 6.1 - Voorbereidend onderzoek - Verhoor - Eerste verhoor door de politie - Recht op bijstand van een advocaat - Miskenning - Bekentenis - Voorlopige hechtenis - Eerlijke behandeling van de zaak - Onderzoeksgerechten - Beoordelingsbevoegdheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Rechten van de Mens - EVRM - Artikel 6 - Artikel 6.3 - Artikel 6, § 3.c - Artikel 6.1 - Voorbereidend onderzoek - Verhoor - Eerste verhoor door de politie - Recht op bijstand van een advocaat - Miskenning - Bekentenis - Voorlopige hechtenis - Eerlijke behandeling van de zaak - Onderzoeksgerechten - Beoordelingsbevoegdheid

Ni l'article 6, § 1er ni 6, § 3, c, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ni l'article 235bis, du Code d'instruction criminelle, n'enlèvent aux juridictions d'instruction appelées à statuer sur le maintien éventuel de la détention préventive le pouvoir d'examiner si la violation alléguée est ou non de nature à empêcher le déroulement d'un procès équitable.

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6, § 3 - Article 6, § 3.c - Article 6, § 1er - Information - Audition - Premier interrogatoire de police - Droit à l'assistance d'un avocat - Méconnaissance - Aveu - Détention préventive - Procès équitable - Juridictions d'instruction - Pouvoir d'appréciation

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3.c - Article 6, § 1er - Information - Audition - Premier interrogatoire de police - Droit à l'assistance d'un avocat - Méconnaissance - Aveu - Détention préventive - Procès équitable - Juridictions d'instruction - Pouvoir d'appréciation

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6, § 3 - Article 6, § 3.c - Article 6, § 1er - Information - Audition - Premier interrogatoire de police - Droit à l'assistance d'un avocat - Méconnaissance - Aveu - Détention préventive - Procès équitable - Juridictions d'instruction - Pouvoir d'appréciation

---

Noch artikel 6.1, noch artikel 6.3, c, E.V.R.M., zoals zij momenteel worden uitgelegd door het Hof Mensenrechten, verplichten de onderzoeksgerechten om onmiddellijk het bevel tot aanhouding op te heffen dat is uitgevaardigd tegen iemand die van moord wordt verdacht, alleen op grond dat hij, vóór zijn verschijning voor de onderzoeksmagistraat door de politie werd verhoord en daar een bekentenis heeft afgelegd zonder dat hij vanaf het eerste verhoor werd bijgestaan door een advocaat.

Ni l'article 6, § 1er ni 6, § 3, c, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, tels qu'interprétés actuellement par la Cour européenne des droits de l'homme, n'obligent les juridictions d'instruction à donner sur-le-champ mainlevée du mandat d'arrêt délivré à charge d'une personne inculpée d'assassinat, au seul motif qu'avant sa comparution devant le magistrat instructeur, cette personne a été entendue par la police et y a consenti un aveu sans que l'accès à un avocat lui ait été ménagé dès le premier interrogatoire.

ONDERZOEK (IN STRAFZAKEN) - Rechten van de Mens - EVRM - Artikel 6 - Artikel 6.3 - Artikel 6, § 3.c - Artikel 6.1 - Voorbereidend onderzoek - Verhoor - Eerste verhoor door de politie - Recht op bijstand van een advocaat - Miskenning - Bekentenis - Eerlijke behandeling van de zaak

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6, § 3.c - Artikel 6.1 - Voorbereidend onderzoek - Verhoor - Eerste verhoor door de politie - Recht op bijstand van een advocaat - Miskenning - Bekentenis - Eerlijke behandeling van de zaak

ADVOCAAT - Onderzoek in strafzaken - Rechten van de Mens - EVRM - Artikel 6 - Artikel 6.3 - Artikel 6, § 3.c - Artikel 6.1 - Voorbereidend onderzoek - Verhoor - Eerste verhoor door de politie - Recht op bijstand van een advocaat - Miskenning - Bekentenis - Eerlijke behandeling van de zaak

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6, § 3 - Article 6, § 3.c - Article 6, § 1er - Information - Audition - Premier interrogatoire de police - Droit à l'assistance d'un avocat - Méconnaissance - Aveu - Procès équitable

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3.c - Article 6, § 1er - Information - Audition - Premier interrogatoire de police - Droit à l'assistance d'un avocat - Méconnaissance - Aveu - Procès équitable

AVOCAT - Instruction en matière répressive - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6, § 3 - Article 6, § 3.c - Article 6, § 1er - Information - Audition - Premier interrogatoire de police - Droit à l'assistance d'un avocat - Méconnaissance - Aveu - Procès équitable

---

P.09.1830.N 29 december 2009 AC nr. 791

De uiteenzetting van de Nederlandse Officier van justitie, waaruit blijkt dat de voorlopige hechtenis naar Nederlands recht en rekening houdend met de specifieke omstandigheden van de zaak verlengd werd op basis van het vonnis van de arrondissementsrechtbank, is een uitvoerbare titel van voorlopige hechtenis die deel uitmaakt van het genoemde vonnis, zodat het Europees aanhoudingsbevel hierop wordt gesteund.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Uitvoerbare titel - Tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel, uitgaande van een andere Lidstaat

- Art. 2, § 4, 3° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

UITLEVERING - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel, uitgaande van een andere Lidstaat - Uitvoerbare titel

- Art. 2, § 4, 3° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

L'exposé de l'Officier de Justice néerlandais dont il appert que la détention provisoire, selon le droit néerlandais et compte tenu des circonstances spécifiques de la cause, a été prolongée sur la base du jugement du tribunal d'arrondissement, est un titre exécutoire de la détention préventive qui fait partie dudit jugement sur lequel se fonde, de ce fait, le mandat d'arrêt européen.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Titre exécutoire - Exécution d'un mandat d'arrêt européen émanant d'un autre Etat membre

- Art. 2, § 4, 3° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

EXTRADITION - Mandat d'arrêt européen - Exécution d'un mandat d'arrêt européen émanant d'un autre Etat membre - Titre exécutoire

- Art. 2, § 4, 3° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

---

S.04.0129.F 21 december 2009 AC nr. 773

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

IMMUNITEIT - Rechten van de Mens - EVRM - Artikel 6 - Artikel 6.1 - Rechtstoegang - Beperkingen - Internationale organisaties - Vrijstelling van rechtsvervolging - Voorwaarden - Beoordeling

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Internationale organisaties - Vrijstelling van rechtsvervolging - EVRM - Artikel 6 - Artikel 6.1 - Rechtstoegang - Beperkingen - Voorwaarden - Beoordeling

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Rechten van de Mens - EVRM - Artikel 6 - Artikel 6.1 - Rechtstoegang - Beperkingen - Internationale organisaties - Vrijstelling van rechtsvervolging - Voorwaarden - Beoordeling - Bevoegdheid van de rechter

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 -

Conclusions de l'avocat général GENICOT.

IMMUNITE - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6, § 1er - Droit d'accès aux tribunaux - Restrictions - Organisations internationales - Immunité de juridiction - Conditions - Appréciation

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: 143 UNION EUROPEENNE; 364 DROITS DE L'HOMME; 544 BENELUX - Organisations internationales - Immunité de juridiction - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6, § 1er - Droit d'accès aux tribunaux - Restrictions - Conditions - Appréciation

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6, § 1er - Droit d'accès aux tribunaux - Restrictions - Organisations internationales - Immunité de juridiction - Conditions - Appréciation - Pouvoir du juge

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de

Art. 6.1 - Rechtstoegang - Beperkingen - Internationale organisaties - Vrijstelling van rechtsvervolging - Voorwaarden - Beoordeling

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Rechtstoegang - Beperkingen - Vrijstelling van rechtsvervolging - Voorwaarden - Beginselen

l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit d'accès aux tribunaux - Restrictions - Organisations internationales - Immunité de juridiction - Conditions - Appréciation

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit d'accès aux tribunaux - Restrictions - Immunité de juridiction - Conditions - Principes

---

De regel van de vrijstelling van rechtsvervolging van de internationale organisaties streeft een gewettigd doel na; om te bepalen of de aantasting van de basisrechten aanvaardbaar is in het licht van artikel 6.1, moet, overeenkomstig de rechtspraak van het E.V.R.M., worden onderzocht of de persoon tegen wie de vrijstelling van rechtsvervolging wordt aangevoerd, over andere redelijke rechtsmiddelen beschikt om de hem bij het Verdrag gewaarborgde rechten op een efficiënte wijze te vrijwaren (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

La règle de l'immunité de juridiction des organisations internationales poursuit un but légitime. Pour déterminer si l'atteinte portée aux droits fondamentaux est admissible au regard de l'article 6, § 1er, il importe d'examiner, conformément à la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme, si la personne contre laquelle l'immunité de juridiction est invoquée dispose d'autres voies raisonnables pour protéger efficacement les droits que lui garantit la Convention (1). (1) Voir concl. écrites du ministère public.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Rechtstoegang - Beperkingen - Internationale organisaties - Vrijstelling van rechtsvervolging - Voorwaarden - Beoordeling

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

IMMUNITEIT - Rechten van de Mens - EVRM - Artikel 6 - Artikel 6.1 - Rechtstoegang - Beperkingen - Internationale organisaties - Vrijstelling van rechtsvervolging - Voorwaarden - Beoordeling

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Internationale organisaties - Vrijstelling van rechtsvervolging - EVRM - Artikel 6 - Artikel 6.1 - Rechtstoegang - Beperkingen - Voorwaarden - Beoordeling

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit d'accès aux tribunaux - Restrictions - Organisations internationales - Immunité de juridiction - Conditions - Appréciation

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

IMMUNITE - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6, § 1er - Droit d'accès aux tribunaux - Restrictions - Organisations internationales - Immunité de juridiction - Conditions - Appréciation

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: 143 UNION EUROPEENNE; 364 DROITS DE L'HOMME; 544 BENELUX - Organisations internationales - Immunité de juridiction - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6, § 1er - Droit d'accès aux tribunaux - Restrictions - Conditions - Appréciation

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

De bij artikel 6.1 E.V.R.M. gewaarborgde rechtstoegang is geen absoluut recht: de toegepaste beperkingen kunnen de aan een persoon toegekende rechtstoegang echter niet op een dergelijke wijze of in een dergelijke mate beperken dat het recht zelf erdoor aangetast wordt; dergelijke beperkingen zijn daarenboven slechts verenigbaar met artikel 6.1 voor zover ze een gewettigd doel nastreven en er een redelijke verhouding van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het nagestreefde doel (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

Le droit d'accès aux tribunaux garanti par l'article 6, § 1er de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'est pas absolu: les limitations mises en oeuvre ne peuvent toutefois restreindre l'accès offert à l'individu d'une manière ou à un point tel que le droit s'en trouve atteint dans sa substance même. En outre, pareilles limitations ne se concilient avec l'article 6, § 1er, que si elles tendent à un but légitime et s'il existe un rapport raisonnable de proportionnalité entre les moyens employés et le but visé (1). (1) Voir concl. écrites du ministère public.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Rechtstoegang - Beperkingen - Vrijstelling van

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit

rechtsvervolging - Voorwaarden - Beginselen

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

d'accès aux tribunaux - Restrictions - Immunité de juridiction - Conditions - Principes

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Wanneer de rechter, die van de zaak heeft kennisgenomen, in antwoord op de vraag of de door een internationale organisatie aangevoerde vrijstelling van rechtsvervolging kan worden aangenomen in het licht van artikel 6.1, vaststelt dat de persoon tegen wie de immuniteit van tenuitvoerlegging wordt aangevoerd, het geschil aan een beroepscommissie kan voorleggen, kan hij zich niet ertoe beperken akte te nemen van het feit dat de instrumenten die deze commissie invoeren, haar als onafhankelijk omschrijven.

Lorsque, pour déterminer si l'immunité de juridiction invoquée par une organisation internationale est admissible au regard de l'article 6, § 1er, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, le juge saisi de la contestation constate que la personne à laquelle cette immunité est opposée dispose de la possibilité de soumettre le litige à une commission de recours, il ne peut se limiter à prendre acte que les instruments qui instituent cette commission la qualifient d'indépendante (1). (1) Voir concl. écrites du ministère public.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Rechten van de Mens - EVRM - Artikel 6 - Artikel 6.1 - Rechtstoegang - Beperkingen - Internationale organisaties - Vrijstelling van rechtsvervolging - Voorwaarden - Beoordeling - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6, § 1er - Droit d'accès aux tribunaux - Restrictions - Organisations internationales - Immunité de juridiction - Conditions - Appréciation - Pouvoir du juge

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

S.04.0134.N 30 november 2009 AC nr. 709

Artikel 579, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek dient in die zin te worden begrepen dat de vorderingen betreffende de schade wegens arbeidsongevallen, wat betreft de bevoegdheid van de arbeidsgerechten om daarvan kennis te nemen, niet verschillend geregeld zijn voor de in artikel 126 van het besluit van de Vlaamse executieve van 21 december 1988 bepaalde cursisten die door de werkgever moeten verzekerd zijn onder dezelfde voorwaarden als waren zij in het aan te leren beroep in loondienst tewerkgesteld in de onderneming, en voor de werknemers, leerjongens of andere door de Koning gelijkgestelde personen, waarop de Arbeidsongevallenwet wel toepasselijk is of krachtens een andere wet toepasselijk is gemaakt (1) (2). (1) Zie de conclusie van het openbaar ministerie. (2) Zie Cass., 26 juni 2008, voltallige rechtszitting, AR S.04.0134.N, AC, 2008, nr 408, met conclusie O.M.

Il y a lieu d'interpréter l'article 579, 1°, du Code judiciaire en ce sens qu'en ce qui concerne la compétence des juridictions du travail, le sort des demandes relatives aux indemnités pour accidents du travail n'est pas réglé différemment selon que ces demandes intéressent les stagiaires participant à une formation professionnelle au sens de l'article 126 de l'arrêté de l'Exécutif flamand du 21 décembre 1988 portant organisation de l'Office flamand de l'Emploi et de la Formation professionnelle que l'employeur est tenu d'assurer aux mêmes conditions que s'ils étaient occupés dans l'entreprise en qualité de travailleurs salariés dans la profession à laquelle ils sont formés ou qu'elles intéressent les travailleurs, les apprentis ou autres personnes assimilées par le Roi auxquelles la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail est applicable ou rendue applicable par une autre loi (1) (2). (1) Voir les conclusions du ministère public publiées avant cet arrêt dans AC (2) Voir Cass., 26 juin 2008, audience plénière, RG S.04.0134.N, Pas., 2008, n° 408 et les conclusions du ministère public publiées avant cet arrêt dans AC

ARBEIDSONGEVAL - Rechtspleging - Algemeen - Materiële bevoegdheid - Arbeidsrechtbank - Artikel 579, 1°, Ger.W. - Draagwijdte ratione personae - Cursist in opleiding in een onderneming - Toepassing

- Art. 579, 1° Gerechtelijk Wetboek

ACCIDENT DU TRAVAIL - Procédure - Généralités - Compétence matérielle - Tribunal du travail - C.jud., article 579, 1° - Portée ratione personae - Stagiaire participant à une formation professionnelle au sein d'une entreprise - Application

- Art. 579, 1° Code judiciaire

- Art. 126 Besluit van de Vlaamse Executieve 21 dec. 1988 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Algemeen - Materiële bevoegdheid - Arbeidsrechtbank - Artikel 579, 1°, Ger.W. - Draagwijdte ratione personae - Cursist in opleiding in een onderneming - Toepassing

- Art. 579, 1° Gerechtelijk Wetboek

- Art. 126 Besluit van de Vlaamse Executieve 21 dec. 1988 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding

- Art. 126 Arrêté de l'Exécutif flamand du 21 décembre 1988 portant organisation de l'Office flamand de l'emploi et de la formation professionnelle

COMPETENCE ET RESSORT - Généralités - Compétence matérielle - Tribunal du travail - C.jud., article 579, 1° - Portée ratione personae - Stagiaire participant à une formation professionnelle au sein d'une entreprise - Application

- Art. 579, 1° Code judiciaire

- Art. 126 Arrêté de l'Exécutif flamand du 21 décembre 1988 portant organisation de l'Office flamand de l'emploi et de la formation professionnelle

---

Concl. adv.-gen. MORTIER, Cass., 26 juni 2008, AR S.04.0134.N, AC, 2008, nr ...

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Algemeen - Ongeval overkomen aan een cursist in opleiding in de onderneming - Verzekering tegen ongevallen - Waarborg

ARBEIDSONGEVAL - Rechtspleging - Algemeen - Materiële bevoegdheid - Arbeidsrechtbank - Artikel 579, 1°, Ger.W. - Draagwijdte ratione personae

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Algemeen - Materiële bevoegdheid - Arbeidsrechtbank - Artikel 579, 1°, Ger.W. - Draagwijdte ratione personae

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële bevoegdheid - Schending van het Grondwettelijk gewaarborgd gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel - Bevoegdheid arbeidsgerechten - Ongevallen overkomen aan cursisten - Wettelijk verplichte verzekering die in dezelfde waarborgen voorziet als de arbeidsongevallenwet

Conclusions de Mme. l'avocat général MORTIER, Cass., 26 juin 2008, RG S.04.0134.N, publiée à leur date dans AC, 2008, n° ...

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Généralités - Accident survenu à un stagiaire en formation dans l'entreprise - Assurance contre les accidents - Garantie

ACCIDENT DU TRAVAIL - Procédure - Généralités - Compétence matérielle - Tribunal du travail - C.jud., article 579, 1° - Portée ratione personae

COMPETENCE ET RESSORT - Généralités - Compétence matérielle - Tribunal du travail - C.jud., article 579, 1° - Portée ratione personae

COUR CONSTITUTIONELLE - Compétence préjudicielle - Violation du principe d'égalité et de non-discrimination garanti par la Constitution - Compétence des juridictions du travail - Accidents survenus aux stagiaires - Assurance légalement obligatoire offrant les mêmes avantages que la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

---

Conclusie van advocaat-generaal MORTIER.

ARBEIDSONGEVAL - Rechtspleging - Algemeen - Materiële bevoegdheid - Arbeidsrechtbank - Artikel 579, 1°, Ger.W. - Draagwijdte ratione personae - Cursist in opleiding in een onderneming - Toepassing

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Algemeen - Materiële bevoegdheid - Arbeidsrechtbank - Artikel 579, 1°, Ger.W. - Draagwijdte ratione personae - Cursist in opleiding in een onderneming - Toepassing

Conclusions de l'avocat général MORTIER.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Procédure - Généralités - Compétence matérielle - Tribunal du travail - C.jud., article 579, 1° - Portée ratione personae - Stagiaire participant à une formation professionnelle au sein d'une entreprise - Application

COMPETENCE ET RESSORT - Généralités - Compétence matérielle - Tribunal du travail - C.jud., article 579, 1° - Portée ratione personae - Stagiaire participant à une formation professionnelle au sein d'une entreprise - Application

---

De krachtens artikel 126, van het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 december 1988, naar gemeenrecht te sluiten verzekering tegen ongevallen dient aan de cursist die een beroepsopleiding volgt in de onderneming, dezelfde waarborgen te verlenen als de arbeidsongevallenverzekering (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Algemeen - Ongeval overkomen aan een cursist in opleiding in de onderneming - Verzekering tegen ongevallen - Waarborg

- Art. 126 Besluit van de Vlaamse Executieve 21 dec. 1988 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding

L'assurance qu'il faut conclure, en droit commun, contre les accidents en vertu de l'article 126, de l'arrêté de l'Exécutif flamand du 21 décembre 1988, doit offrir au stagiaire suivant une formation dans l'entreprise les mêmes garanties que l'assurance contre les accidents du travail (1). (1) Voir les conclusions du ministère public, publiées à leur date dans AC, 2008, n° ...

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Généralités - Accident survenu à un stagiaire en formation dans l'entreprise - Assurance contre les accidents - Garantie

- Art. 126 Arrêté de l'Exécutif flamand du 21 décembre 1988 portant organisation de l'Office flamand de l'emploi et de la formation professionnelle

---

In het geval van de uitlegging van artikel 579, 1°, Ger.W., dat de in dit artikel bedoelde arbeidsongevallen die zijn, waarvoor een wettelijke verzekering krachtens de arbeidsongevallenwet of een wet die de arbeidsongevallenwet daarop toepasselijk maakt, verplicht is, rijst de vraag of het strijdig is met de artikelen 10 en 11 G.W., dat de vorderingen betreffende schade wegens arbeidsongevallen, wat betreft de bevoegdheid van de arbeidsgerechten om daarvan kennis te nemen, verschillend geregeld zijn voor de in artikel 126, van het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 december 1988 bepaalde cursisten die door de werkgever moeten verzekerd zijn onder dezelfde voorwaarden als waren zij in het aan te leren beroep in loondienst tewerkgesteld in de onderneming, en voor de werknemers waarop de Arbeidsongevallenwet wel toepasselijk is of krachtens een andere wet toepasselijk is gemaakt; vraag waarop het Grondwettelijk Hof overeenkomstig artikel 26, § 3, 1°, van de Bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof uitspraak doet bij wege van arrest (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële bevoegdheid - Schending van het Grondwettelijk gewaarborgd gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel - Bevoegdheid arbeidsgerechten - Ongevallen overkomen aan cursisten - Wettelijk verplichte verzekering die in dezelfde waarborgen voorziet als de arbeidsongevallenwet

- Art. 579, 1° Gerechtelijk Wetboek

- Art. 126 Besluit van de Vlaamse Executieve 21 dec. 1988 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding

- Art. 26, § 3, 1° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

Dans l'interprétation de l'article 579, 1°, C. jud., suivant laquelle les accidents du travail visés par cet article sont ceux pour lesquels une assurance légale est obligatoire en vertu de la loi sur les accidents du travail ou d'une loi la rendant applicable en la matière, la question se pose de savoir s'il est contraire aux articles 10 et 11, Const., que les demandes relatives à un dommage subi en raison d'accidents du travail, en ce qui concerne la compétence des juridictions du travail pour en connaître, font l'objet d'une réglementation différente selon qu'il s'agit des stagiaires prévus à l'article 126 de l'arrêté de l'Exécutif flamand du 21 décembre 1988 que l'employeur doit assurer aux mêmes conditions que s'ils étaient occupés dans l'entreprise en qualité de travailleurs salariés dans la profession à laquelle ils sont formés, ou des travailleurs auxquels la loi sur les accidents du travail s'applique ou a été rendue applicable en vertu d'une autre loi; question à laquelle la Cour constitutionnelle répond, conformément à l'article 26, § 3, 1° de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, par voie d'arrêt (1). (1) Voir les conclusions du ministère public, publiées à leur date dans AC, 2008, n° ...

COUR CONSTITUTIONELLE - Compétence préjudicielle - Violation du principe d'égalité et de non-discrimination garanti par la Constitution - Compétence des juridictions du travail - Accidents survenus aux stagiaires - Assurance légalement obligatoire offrant les mêmes avantages que la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

- Art. 579, 1° Code judiciaire

- Art. 126 Arrêté de l'Exécutif flamand du 21 décembre 1988 portant organisation de l'Office flamand de l'emploi et de la formation professionnelle

- Art. 26, § 3, 1° Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

---

Krachtens artikel 579, 1°, Ger.W., worden de geschillen inzake vergoeding van arbeidsongevallen aanhangig gemaakt bij de arbeidsgerechten wanneer deze betrekking hebben op ongevallen waarvan werknemers, leerjongens of andere door de Koning gelijkgestelde personen het slachtoffer worden (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

ARBEIDSONGEVAL - Rechtspleging - Algemeen - Materiële bevoegdheid - Arbeidsrechtbank - Artikel 579, 1°, Ger.W. - Draagwijdte ratione personae

- Art. 579, 1° Gerechtelijk Wetboek

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Algemeen - Materiële bevoegdheid - Arbeidsrechtbank - Artikel 579, 1°, Ger.W. - Draagwijdte ratione personae

- Art. 579, 1° Gerechtelijk Wetboek

En vertu de l'article 579, 1° du Code judiciaire, les contestations relatives aux indemnités pour accident du travail doivent être portées devant les juridictions du travail lorsque les victimes de ces accidents sont des travailleurs, des apprentis ou d'autres personnes désignées par le Roi (1). (1) Voir les conclusions du ministère public, publiées à leur date dans AC, 2008, n° ...

ACCIDENT DU TRAVAIL - Procédure - Généralités - Compétence matérielle - Tribunal du travail - C.jud., article 579, 1° - Portée ratione personae

- Art. 579, 1° Code judiciaire

COMPETENCE ET RESSORT - Généralités - Compétence matérielle - Tribunal du travail - C.jud., article 579, 1° - Portée ratione personae

- Art. 579, 1° Code judiciaire

Het enkele vakantiegeld dat verdiend werd gedurende de twaalf maanden die voorafgaan aan de maand waarin de vakantie wordt genomen, kan niet worden uitgesloten uit de berekening van het enkele en het dubbele vakantiegeld van de bediende wiens loon veranderlijk is (1). (1) Cass., 15 jan. 1996, AR S.95.0093.N, A.C., 1996, nr 31.

JAARLIJKSE VAKANTIE - Vakantiegeld - Enkel en dubbel vakantiegeld - Bediende - Veranderlijk loon - Berekening

- Art. 19, § 1 KB 28 nov. 1969

- Artt. 39, 41 en 42 KB 30 maart 1967 tot bepaling van de algemene uitvoeringsmodaliteiten van de wetten betreffende de jaarlijkse vakantie

Le simple pécule de vacances gagné au cours des 12 mois qui précèdent celui au cours duquel les vacances sont prises, ne peut être exclu du calcul du simple et du double pécule de vacances de l'employé dont la rémunération est variable (1). (1) Cass., 15 janvier 1996, RG S.95.0093.N, Pas., 1996, n° 31.

VACANCES ANNUELLES - Pécule de vacances - Simple et double pécule de vacances - Employé - Rémunération variable - Calcul

- Art. 19, § 1er A.R. du 28 novembre 1969

- Art. 39, 41 et 42 A.R. du 30 mars 1967

S.07.0080.N 5 oktober 2009 AC nr. 553

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat met opdrachten die het Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw (IWONL) als "lasthebber" van een Gemeenschap of Gewest heeft uitgevoerd, worden bedoeld: de statutaire opdrachten, zoals het verlenen van toelagen of beurzen, die het Instituut na de regionalisering van het wetenschapsbeleid en het technologiebeleid verder heeft uitgevoerd met betrekking tot wetenschappelijk onderzoek in aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen of Gewesten behoren, en dit met financiële middelen ter beschikking gesteld door de Gemeenschappen en Gewesten. Met lastgeving heeft de wetgever aldus een bevoegdheidsdelegatie bedoeld.

GEMEENSCHAP EN GEWEST - Verlenen van toelagen aan het IWONL - Statutaire opdracht van IWONL - Toekennen van beurzen - Lastgeving

- Art. 74, § 3, tweede lid Wet 6 aug. 1993

LASTGEVING - Gemeenschap en Gewest - Verlenen van toelagen aan het IWONL - Statutaire opdracht van IWONL - Toekennen van beurzen - Lastgeving

- Art. 74, § 3, tweede lid Wet 6 aug. 1993

Il ressort des travaux préparatoires qu'il y a lieu d'entendre par les missions exercées par l'Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'industrie et l'agriculture (I.R.S.I.A.) comme "mandataire" d'une Communauté ou d'une Région: les missions statutaires, notamment l'octroi de subsides ou de bourses, dont l'Institut a poursuivi l'exercice postérieurement à la régionalisation des politiques scientifique et technologique concernant la recherche scientifique dans les matières relevant des compétences des Communautés ou des Régions et ce, grâce aux moyens financiers mis à sa disposition par les Communautés ou les Régions. Ainsi, par le mandat précité, le législateur entendait une délégation de compétence.

COMMUNAUTE ET REGION - Octroi de subsides à l'Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'industrie et l'agriculture - Mission statutaire de cet Institut - Octroi de bourses - Mandat

- Art. 74, § 3, al. 2 L. du 6 août 1993

MANDAT - Communauté et Région - Octroi de subsides à l'Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'industrie et l'agriculture - Mission statutaire de cet Institut - Octroi de bourses - Mandat

- Art. 74, § 3, al. 2 L. du 6 août 1993

S.07.0086.F 9 november 2009 AC nr. 646

Conclusie van procureur-generaal J.F. LECLERCQ.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Bestreden beslissing - Rechter - Onpartijdigheid - Middel - Ontvankelijkheid

WRAKING - Cassatiemiddel - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Bestreden beslissing - Rechter - Onpartijdigheid - Middel - Ontvankelijkheid

Conclusions du procureur général J.F. LECLERCQ.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Décision attaquée - Juge - Impartialité - Moyen - Recevabilité

RECUSATION - Moyen de cassation - Matière civile - Moyen nouveau - Décision attaquée - Juge - Impartialité - Moyen - Recevabilité

Het middel dat het gebrek aan onpartijdigheid van de rechter die de bestreden beslissing gewezen heeft, afleidt uit de aangevoerde persoonlijke positie van die rechter t.a.v. de partijen of t.a.v. een van hen, kan voor het eerst voor het Hof van Cassatie worden aangevoerd, wanneer het middel omstandigheden vermeldt die de onpartijdigheid van de rechter in het gedrang kunnen brengen en uit de stukken waarop het Hof van Cassatie vermag acht te slaan, niet blijkt dat de eiser, met kennis van zaken, afstand zou hebben gedaan van zijn fundamenteel recht om door een onpartijdige rechterlijke instantie berecht te worden (1) (Impliciete oplossing). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Bestreden beslissing - Rechter - Onpartijdigheid - Middel - Ontvankelijkheid

WRAKING - Cassatiemiddel - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Bestreden beslissing - Rechter - Onpartijdigheid - Middel - Ontvankelijkheid

Peut être proposé pour la première fois devant la Cour de cassation le moyen qui déduit le défaut d'impartialité du juge qui a rendu la décision attaquée de la situation personnelle alléguée de ce juge à l'égard des parties ou de l'une d'elles, lorsque le moyen relève des circonstances de nature à discuter l'impartialité du juge et qu'il n'apparaît pas des pièces auxquelles la Cour de cassation peut avoir égard que le demandeur aurait, en pleine connaissance de cause, renoncé à son droit fondamental d'être jugé par un tribunal impartial (1) (Solution implicite). (1) Voir les concl. du M.P.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Décision attaquée - Juge - Impartialité - Moyen - Recevabilité

RECUSATION - Moyen de cassation - Matière civile - Moyen nouveau - Décision attaquée - Juge - Impartialité - Moyen - Recevabilité

S.07.0096.F 9 februari 2009 AC nr. 104

Conclusie van procureur-generaal LECLERCQ.

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Onderwijs - Gesubsidieerde instellingen - Leerkracht - Medische en farmaceutische kosten - Bepaling - Franse Gemeenschap

ONDERWIJS - Gesubsidieerde instellingen - Weddetoelage - Leerkracht - Vordering tot betaling tegen de Gemeenschap - Subjectief recht

Conclusions du procureur général LECLERCQ.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. regles particulières - Enseignement - Etablissements subventionnés - Enseignant - Frais médicaux et pharmaceutiques - Détermination - Communauté française

ENSEIGNEMENT - Etablissements subventionnés - Subvention-traitement - Enseignant - Demande de payement dirigée contre la Communauté - Droit subjectif

Inzake het arbeidsongeval van een personeelslid van een gesubsidieerde instelling staat het niet aan de Franse Gemeenschap om het bedrag te bepalen van de vergoeding voor de medische en farmaceutische kosten waarop de getroffene recht heeft (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Onderwijs - Gesubsidieerde instellingen - Leerkracht - Medische en farmaceutische kosten - Bepaling - Franse Gemeenschap

- Art. 25 KB 24 jan. 1969

En matière d'accident du travail dont a été victime un membre du personnel d'un établissement subventionné, la détermination du montant des indemnités pour frais médicaux et pharmaceutiques revenant à la victime, n'incombe pas à la Communauté française (1). (1) Voir les concl. du M.P.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. regles particulières - Enseignement - Etablissements subventionnés - Enseignant - Frais médicaux et pharmaceutiques - Détermination - Communauté française

- Art. 25 A.R. du 24 janvier 1969

De Gemeenschap betaalt aan de personeelsleden van de gesubsidieerde instellingen rechtstreeks en maandelijks de weddetoelagen uit; die verplichting van de Gemeenschap t.a.v. die personeelsleden gaat, in hoofde van die personeelsleden, gepaard met een subjectief recht t.a.v. de Gemeenschap (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

ONDERWIJS - Gesubsidieerde instellingen - Weddetoelage - Leerkracht - Vordering tot betaling tegen de Gemeenschap - Subjectief recht

La Communauté paie directement et mensuellement les subventions-traitements aux membres du personnel des établissements subventionnés; à cette obligation de la Communauté envers ces membres du personnel correspond, dans le chef de ceux-ci, un droit subjectif à l'égard de la Communauté (1). (1) Voir les concl. du M.P.

ENSEIGNEMENT - Etablissements subventionnés - Subvention-traitement - Enseignant - Demande de payement dirigée contre la Communauté - Droit subjectif

- Artt. 25, tweede lid, en 36, tweede lid Wet 29 mei 1959

- Art. 25, al. 2, et 36, al. 2 L. du 29 mai 1959

S.07.0110.F 11 mei 2009 AC nr. 306

Conclusie van procureur-generaal J.F. LECLERCQ.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijskracht - Conclusie - Beslissing - Verwerping - Miskenning van de bewijskracht van de conclusie - Geen

De rechter, die de in de conclusie voorgestelde middelen verwerpt door ze tegen te spreken, miskent de bewijskracht van die conclusie niet (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijskracht - Conclusie - Beslissing - Verwerping - Miskenning van de bewijskracht van de conclusie - Geen

- Artt. 1319, 1320 en 1322 Burgerlijk Wetboek

Conclusions du procureur général J.F. LECLERCQ.

PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Foi due aux actes - Conclusions - Décision - Rejet - Violation de la foi due aux conclusions - Pas

Ne viole pas la foi due à des conclusions le juge qui rejette, en les contredisant, les moyens proposés dans ces conclusions (1). (1) Voir les concl. du M.P.

PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Foi due aux actes - Conclusions - Décision - Rejet - Violation de la foi due aux conclusions - Pas

- Art. 1319, 1320 et 1322 Code civil

S.07.0112.F 11 mei 2009 AC nr. 307

Conclusie van procureur-generaal J.F. LECLERCQ.

BEROEPSZIEKTE - Zwangere werkneemster - Arbeidsongeschiktheid - Tijdelijke volledige arbeidsongeschiktheid - Vergoedingen - Recht - Zwangerschapsverlof - Periode erna

Wanneer een aanvraag tot tijdelijke stopzetting van de activiteiten tijdens de zwangerschap van de werkneemster ingediend wordt, heeft de zwangerschap tot gevolg dat het recht op de vergoedingen tijdens die zwangerschap beperkt wordt tot de periode die valt tussen het begin ervan en het begin van de zeven weken die voorafgaan aan de vermoedelijke datum van de bevalling; zelfs bij gebrek aan hernieuwing van de aanvraag na de bevalling, leidt die aanvraag, in voorkomend geval, tot de betaling van de vergoedingen voor tijdelijke volledige arbeidsongeschiktheid na de voormelde periode van het zwangerschapsverlof (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...; artikel 37, zoals het van toepassing was na de W. 20 juli 1991, Beroepsziektenwet.

BEROEPSZIEKTE - Zwangere werkneemster - Arbeidsongeschiktheid - Tijdelijke volledige arbeidsongeschiktheid - Vergoedingen - Recht - Zwangerschapsverlof - Periode erna

- Art. 37 Wetten betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten, gecoördineerd op 3 juni 1970

- Art. 1 KB 9 maart 1965

Conclusions du procureur général J.F. LECLERCQ.

MALADIE PROFESSIONNELLE - Travailleuse enceinte - Incapacité de travail - Incapacité temporaire totale - Indemnités - Droit - Repos d'accouchement - Période postérieure

Lorsqu'une demande de cessation temporaire des activités est introduite alors que la travailleuse est enceinte, la grossesse a pour conséquence de limiter le droit aux allocations durant celle-ci à la période s'écoulant entre son début et le début des sept semaines qui précèdent la date présumée de l'accouchement; même à défaut d'avoir été renouvelée après l'accouchement, cette demande entraîne, s'il y a lieu, le paiement des indemnités d'incapacité temporaire totale de travail au-delà de la période précitée de repos d'accouchement (1). (1) Voir les concl. du M.P.; L. coord. du 3 juin 1970 relatives à la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles, article 37 dans sa version postérieure à la L. du 20 juillet 1991.

MALADIE PROFESSIONNELLE - Travailleuse enceinte - Incapacité de travail - Incapacité temporaire totale - Indemnités - Droit - Repos d'accouchement - Période postérieure

- Art. 37 Lois relatives à la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles, coordonnées le 3 juin 1970

- Art. 1er A.R. du 9 mars 1965

S.07.0115.F 23 november 2009 AC nr. 685

Conclusie van procureur-generaal J.F. LECLERCQ.

SOCIALE ZEKERHEID - Algemeen - Handvest van de sociaal verzekerde - Socialezekerheidsinstellingen - Verplichtingen - Sociaal

Conclusions du procureur général J.F. LECLERCQ.

SECURITE SOCIALE - Généralités - Charte de l'assuré social - Institutions de sécurité sociale - Devoirs - Assuré social -

verzekerde - Mededeling uit eigen beweging - Bijkomende informatie

De verplichting van de socialezekerheidsinstelling om uit eigen beweging aan de sociaal verzekerde bijkomende informatie te verstrekken die nodig is voor de behandeling van zijn verzoek of het behoud van zijn rechten, hangt niet af van de voorwaarde dat die verzekerde haar vooraf schriftelijk heeft verzocht om hem informatie over zijn rechten en verplichtingen te geven (1). (1) Zie andersl. concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

SOCIALE ZEKERHEID - Algemeen - Handvest van de sociaal verzekerde - Socialezekerheidsinstellingen - Verplichtingen - Sociaal verzekerde - Mededeling uit eigen beweging - Bijkomende informatie

- Art. 3, eerste lid Wet 11 april 1995
- Art. 2, eerste lid Wet 19 dec. 1997

Communication d'initiative - Complément d'information

L'obligation pour l'institution de sécurité sociale de communiquer d'initiative à l'assuré social un complément d'information nécessaire à l'examen de sa demande ou au maintien de ses droits n'est pas subordonnée à la condition que cet assuré lui ait préalablement demandé par écrit une information concernant ses droits et obligations (1). (1) Voir les concl. contr. du M.P.

SECURITE SOCIALE - Généralités - Charte de l'assuré social - Institutions de sécurité sociale - Devoirs - Assuré social - Communication d'initiative - Complément d'information

- Art. 3, al. 1er L. du 11 avril 1995
- Art. 2, al. 1er L. du 19 décembre 1997

S.08.0002.F 6 april 2009 AC nr. 245

De verplichting, voor de overheid, om de verzekeringsinstelling op de hoogte te brengen, met name wanneer zij weigert, en ongeacht de reden ervan, om een ongeval ten laste te nemen, is zowel van toepassing wanneer de overheid op de hoogte wordt gebracht van het ongeval, als wanneer zij, na hervatting van het werk, op de hoogte wordt gebracht van een nieuwe arbeidsongeschiktheid die de werknemer aan het ongeval toeschrijft (1). (1) Vgl. artikel 63, § 2, Arbeidsongevallenwet, en Cass., 14 dec. 1981, AC, 1981-82, nr. 247.

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Ongeschiktheid - Hervatting van het werk - Nieuwe ongeschiktheid - Door de Koning aangewezen overheid - Weigering tot tenlasteneming - Verwittiging van de verzekeringsinstelling - Verplichting

- Art. 2bis, eerste lid Wet van 3 juli 1967 betreffende de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector

L'obligation imposée à l'autorité d'avertir l'organisme assureur notamment en cas de refus, quel qu'en soit le motif, de prendre un cas en charge, est applicable aussi bien lorsque l'autorité est avertie de la survenance de l'accident que lorsqu'elle est informée de l'existence, après la reprise du travail, d'une nouvelle incapacité de travail que le travailleur attribue à l'accident (1). (1) Comp. artikel 63, § 2, L. du 10 avril 1971 sur les accidents du travail et Cass., 14 décembre 1981, RG 6378, Pas., 1982, p. 506.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. regles particulières - Incapacité - Reprise du travail - Nouvelle incapacité - Autorité désignée par le Roi - Refus de prise en charge - Avertissement de l'organisme assureur - Obligation

- Art. 2bis, al. 1er L. du 3 juillet 1967 sur la réparation des dommages résultant des accidents du travail, des accidents survenus sur le chemin du travail et des maladies professionnelles dans le secteur public

---

S.08.0005.N 21 september 2009 AC nr. 512

Om te bepalen of de werknemer die zijn tewerkstelling als mijnwerker heeft stopgezet ingevolge de sluiting van de Kempense steenkoolmijnen die in de periode van 1987 tot 1989 werd afgewikkeld, bij de stopzetting ten minste tien jaar gewoonlijke en hoofdzakelijke tewerkstelling in de steenkoolmijnen bewijst zoals bedoeld bij artikel 35, § 1, A, tweede lid, 2°, van het Algemeen Reglement Werknemerspensioenen, kan er geen toepassing gemaakt worden van artikel 29, § 1, 3°, van het Algemeen Reglement Werknemerspensioenen, zoals gewijzigd bij artikel 50 van het koninklijk besluit van 10 juni 2001, ook al zou het pensioen daadwerkelijk en voor de eerste maal ten vroegste op 1 januari 2005 ingaan. Of de bedoelde werknemer bij de stopzetting ten minste tien jaar gewoonlijke en hoofdzakelijke tewerkstelling bewijst, moet integendeel worden bepaald met toepassing van artikel 29 van het Algemeen Reglement Werknemerspensioenen zoals van kracht vóór zijn wijziging bij artikel 50 van voormeld koninklijk besluit.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Mijnwerker - Pensioen - Berekening van de gewoonlijke en hoofdzakelijke tewerkstelling - Toepasselijke wettelijke bepaling

- Artt. 29 en 35, § 1, A, tweede lid, 2° KB 21 dec. 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

Pour déterminer si le travailleur occupé comme ouvrier mineur qui a cessé son activité en raison de la fermeture des charbonnages campinois survenue entre 1987 et 1989, prouve au moment de la cessation une occupation habituelle et principale dans les mines d'au moins dix années au sens de l'article 35, § 1er, A, alinéa 2, 2°, de l'arrêté royal du 21 décembre 1967 portant règlement général du régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés, il ne peut être fait application de l'article 29, § 1er, 3°, de l'arrêté royal du 21 décembre 1967 précité, dans la version applicable après sa modification par l'article 50 de l'arrêté royal du 10 juin 2001, même si la pension prend cours effectivement et pour la première fois au plus tôt le 1er janvier 2005. La question de savoir si ce travailleur prouve au moment de la cessation une occupation habituelle et en ordre principal d'au moins dix années doit au contraire être appréciée à la lumière de l'article 29 de l'arrêté royal du 21 décembre 1967 précité, dans la version applicable avant sa modification par l'article 50 de l'arrêté royal du 10 juin 2001.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Ouvrier mineur - Pension de retraite - Calcul de l'activité habituelle et principale - Disposition légale applicable

- Art. 29 et 35, § 1er, A, al. 2, 2° A.R. du 21 décembre 1967 portant réglement général du régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés

---

Uit het geheel van de bepalingen van artikel 2, § 1, § 2, eerste lid, 1° en 2°, en tweede lid, van het koninklijk besluit van 23 december 1996; artikel 35, § 1, A, eerste en tweede lid en 35, § 3, eerste lid, van het Algemeen Reglement Werknemerspensioenen, en uit de aard van de regeling volgt dat de omstandigheid of het pensioen van de werknemer die als mijnwerker was tewerkgesteld en dit werk heeft stopgezet wegens het stilleggen van de opdelving, al dan niet berekend wordt volgens de bijzondere regels voor de mijnwerkers, bedoeld bij de artikelen 9 en 9bis van het koninklijk besluit nr. 50 en bij de artikelen 2 en 5 van het koninklijk besluit van 23 december 1996, onherroepelijk is vastgesteld uiterlijk 3 maanden nadat hij het voornoemde werk heeft stopgezet.

PENSIOEN - Werknemers - Rustpensioen voor mijnwerkers - Stopzetting van de activiteit wegens stillegging van de opdelving - Wijze van berekening - Datum van vaststelling

- Artt. 2, §§ 1 en 2, eerste lid, 1° en 2°, en tweede lid KB 23 dec. 1996 tot uitvoering van de artikelen 15, 16 en 17 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring

Il suit de l'ensemble des dispositions des articles 2, § 1er et 2, alinéas 1er, 1° et 2°, et 2, de l'arrêté royal du 23 décembre 1996 portant exécution des articles 15, 16 et 17 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions, 35, § 1er, A, alinéas 1er et 2, et 35, § 3, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 21 décembre 1967 portant règlement général du régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés et de la nature de la réglementation que le fait que la pension du travailleur occupé comme ouvrier mineur qui a cessé son activité en raison de l'arrêt de l'extraction est éventuellement calculée conformément aux règles spéciales relatives aux ouvriers mineurs, visées aux articles 9, 9bis de l'arrêté royal n° 50 du 24 octobre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs salariés, 2 et 5 de l'arrêté royal du 23 décembre 1996 précité, est irrévocablement constaté dans les trois mois suivant la cessation de l'activité précitée.

PENSION - Travailleurs salariés - Pension de retraite des ouvriers mineurs - Cessation de l'activité en raison de l'arrêt de l'extraction - Mode de calcul - Date de constatation

- Art. 2, § 1er et 2, al. 1er, 1° et 2°, et al. 2 A.R. du 23 décembre 1996

van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenen

- Art. 35, § 1, A, eerste en tweede lid KB 21 dec. 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

- Art. 35, § 3, eerste lid KB 21 dec. 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

- Art. 35, § 1er, al. 1er et 2 A.R. du 21 décembre 1967 portant réglement général du régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés

- Art. 35, § 3, al. 1er A.R. du 21 décembre 1967 portant réglement général du régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés

---

S.08.0009.N 25 mei 2009 AC nr. 341

Artikel 796 Ger.W. sluit niet uit dat wanneer de rechter zijn rechtsmacht nog niet volledig heeft uitgeput, een vordering tot uitlegging of verbetering met betrekking tot een reeds door die rechter beoordeeld geschilpunt als tussenvordering kan worden ingesteld bij conclusie, voor zover de termijnen van hoger beroep of voorziening in cassatie tegen die beslissing verstreken zijn en waarbij de neerlegging ter griffie van de conclusie als betekening geldt, overeenkomstig artikel 746 Ger.W. (1). (1) Zie de conclusie van het openbaar ministerie.

VORDERING IN RECHTE - Burgerlijke zaken - Vordering tot uitlegging - Aard van de procesregel

- Art. 796 Gerechtelijk Wetboek

L'article 796 du Code judiciaire n'exclut pas que, lorsque le juge n'a pas entièrement épuisé son pouvoir de juridiction, une demande d'interprétation ou de rectification relative à un chef de contestation tranché par ce juge soit introduite par voie de demande incidente formée par conclusions pour autant que les délais d'appel ou de pourvoi en cassation contre cette décision soient arrivés à expiration; dans ce cas, la remise des conclusions au greffe vaut signification, conformément à l'article 746 du Code judiciaire (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

DEMANDE EN JUSTICE - Matière civile - Demande d'interprétation - Nature de la règle procédurale

- Art. 796 Code judiciaire

Conclusie van advocaat-generaal MORTIER.

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Europees socialezekerheidsrecht - Verordening (EEG) nr. 1408/71 - Begrip "ambtenaar of een met hem gelijkgestelde" - Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie

PREJUDICIEEL GESCHIL - Europese Unie - Europees socialezekerheidsrecht - Verordening (EEG) nr. 1408/71 - Begrip "ambtenaar of een met hem gelijkgestelde" - Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Europees socialezekerheidsrecht - Verordening (EEG) nr. 1408/71 - Begrip "ambtenaar of een met hem gelijkgestelde"

VORDERING IN RECHTE - Burgerlijke zaken - Vordering tot uitlegging - Aard van de procesregel

Conclusions de l'avocat général MORTIER.

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Droit de sécurité sociale européen - Règlement (CEE) n° 1408/71 du Conseil du 14 juin 1971 - Notion de "fonctionnaire et personnel assimilé" - Question préjudicielle posée à la Cour de Justice des Communautés européennes

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Union européenne - Droit de sécurité sociale européen - Règlement (CEE) n° 1408/71 du Conseil du 14 juin 1971 - Notion de "fonctionnaire et personnel assimilé" - Question préjudicielle posée à la Cour de Justice des Communautés européennes

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Droit de sécurité sociale européen - Règlement (CEE) n° 1408/71 du Conseil du 14 juin 1971 - Notion de "fonctionnaire et personnel assimilé"

DEMANDE EN JUSTICE - Matière civile - Demande d'interprétation - Nature de la règle procédurale

---

De vraag of het begrip "ambtenaar of een met hem gelijkgestelde" in artikel 13 tweede lid, d), van de Verordening nr. 1408/71 verwijst naar de omschrijving die daaraan wordt gegeven in het nationale stelsel van sociale zekerheid waarbij de betrokkene is aangesloten en de vraag of een persoon die krachtens een arbeidsovereenkomst tewerkgesteld is door een werkgever uit de publieke sector en die op grond van het nationale stelsel van sociale zekerheid voor sommige takken van sociale zekerheid bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de Verordening nr.1408/71 onderworpen is aan de algemene sociale zekerheidsregeling voor werknemers, terwijl hij voor bepaalde andere takken van sociale zekerheid bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderworpen is aan een bijzondere regeling voor ambtenaren, beschouwd dient te worden als een met ambtenaar gelijkgestelde voor de toepassing van artikel 13, tweede lid, d), van de Verordening nr. 1408/71, kunnen slechts opgelost worden door een uitlegging van de Verordening nr. 1408/71 zodat het middel een vraag opwerpt die tot de uitsluitende bevoegdheid van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap behoort en het Hof ingevolge artikel 234, derde lid, van het EG-Verdrag in de regel verplicht is aan het Hof van Justitie een prejudiciële vraag te stellen (1). (1) Zie de conclusie van het openbaar ministerie.

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Europees socialezekerheidsrecht - Verordening (EEG) nr. 1408/71 - Begrip "ambtenaar of een met hem gelijkgestelde" - Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie

- Art. 13, tweede lid, d) Verordening Raad E.G. nr. 1408/71 van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen

PREJUDICIEEL GESCHIL - Europese Unie - Europees socialezekerheidsrecht - Verordening (EEG) nr. 1408/71 - Begrip "ambtenaar of een met hem gelijkgestelde" - Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie

- Art. 13, tweede lid, d) Verordening Raad E.G. nr. 1408/71 van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Europees socialezekerheidsrecht - Verordening (EEG) nr. 1408/71 - Begrip "ambtenaar of een met hem gelijkgestelde"

- Art. 13, tweede lid, d) Verordening Raad E.G. nr. 1408/71 van 14

La question de savoir si la notion de "fonctionnaires et personnel assimilé" visée à l'article 13.2.d. du Règlement (CEE) n° 1408/71 du Conseil du 14 juin 1971 relatif à l'application des régimes de sécurité sociale aux travailleurs salariés et à leur famille qui se déplacent à l'intérieur de la Communauté renvoie à la définition de la notion utilisée dans le régime national de sécurité sociale dont l'intéressé relève et la question de savoir si une personne engagée dans les liens d'un contrat de louage de travail par un employeur du secteur public qui, en vertu du régime national de sécurité sociale, est assujettie au régime général de sécurité sociale pour les travailleurs salariés en ce qui concerne certaines branches de sécurité sociale visées à l'article 4.1 du Règlement (CEE) n° 1408/71 du Conseil du 14 juin 1971 précité et est assujettie à certains régimes déterminés de sécurité sociale pour les fonctionnaires en ce qui concerne certaines autres branches de sécurité sociale visées à l'article 4.1 du même règlement doit être considérée comme assimilée à un fonctionnaire pour l'application de l'article 13.2.d (lire : c) du Règlement (CEE) n° 1408/71 du Conseil du 14 juin 1971 précité, ne peuvent être résolues qu'à la suite d'une interprétation de ce règlement, de sorte que le moyen soulève une question qui relève de la compétence exclusive de la Cour de Justice des Communautés européennes et qu'en principe, en vertu de l'article 234, alinéa 3, du Traité du 25 mars 1957 instituant la Communauté européenne, la Cour est tenue de poser à la Cour de Justice des Communautés européennes une question préjudicielle à cet égard (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Droit de sécurité sociale européen - Règlement (CEE) n° 1408/71 du Conseil du 14 juin 1971 - Notion de "fonctionnaire et personnel assimilé" - Question préjudicielle posée à la Cour de Justice des Communautés européennes

- Art. 13, al. 2, d) Règlement C.E.E. n°1408/71 du Conseil du 14 juin 1971 relatif à l'application des régimes de sécurité sociale aux travailleurs salariés, aux travailleurs non salariés et aux membres de leur famille qui se déplacent à l'intérieur de la Communauté

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Union européenne - Droit de sécurité sociale européen - Règlement (CEE) n° 1408/71 du Conseil du 14 juin 1971 - Notion de "fonctionnaire et personnel assimilé" - Question préjudicielle posée à la Cour de Justice des Communautés européennes

- Art. 13, al. 2, d) Règlement C.E.E. n°1408/71 du Conseil du 14 juin 1971 relatif à l'application des régimes de sécurité sociale aux travailleurs salariés, aux travailleurs non salariés et aux membres de leur famille qui se déplacent à l'intérieur de la Communauté

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Droit de sécurité sociale européen - Règlement (CEE) n° 1408/71 du Conseil du 14 juin 1971 - Notion de "fonctionnaire et personnel assimilé"

- Art. 13, al. 2, d) Règlement C.E.E. n°1408/71 du Conseil du 14 juin

juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen

1971 relatif à l'application des régimes de sécurité sociale aux travailleurs salariés, aux travailleurs non salariés et aux membres de leur famille qui se déplacent à l'intérieur de la Communauté

S.08.0013.N 5 januari 2009 AC nr. 3

Conclusie van advocaat-generaal MORTIER

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Opzeggingsvergoeding - Ontstaan van het recht - Tijdstip

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Opzeggingsvergoeding - Gerechtvaardigd ontslag om dringende reden tijdens de opzeggingstermijn

Dit recht op een aanvullende opzeggingsvergoeding, dat ertoe strekt de hem ter kennis gebrachte ontoereikende opzeggingstermijn te compenseren, heeft geen bestaansreden meer indien de arbeidsovereenkomst niet meer eindigt ten gevolge van de opzegging gegeven met een ontoereikende opzeggingstermijn, maar wel van een later door de werkgever terecht gegeven ontslag om dringende redenen, zodat de werknemer die zich gedurende de in acht genomen opzeggingstermijn schuldig maakt aan een ernstige tekortkoming die zijn ontslag om dringende reden rechtvaardigt, door zijn toedoen het recht verliest op de vergoeding die de ontoereikende duur van die termijn compenseert (1). (1) Zie de strijdige conclusie van het openbaar ministerie.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Opzeggingsvergoeding - Gerechtvaardigd ontslag om dringende reden tijdens de opzeggingstermijn

- Art. 39, § 1 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

Wanneer een werknemer die door een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur gebonden is, ontslagen wordt met een ontoereikende opzeggingstermijn, ontstaat in zijn hoofde overeenkomstig artikel 39,§ 1, van de Arbeidsovereenkomstenwet, een recht op een aanvullende opzeggingsvergoeding vanaf de kennisgeving van het ontslag, hoewel de arbeidsovereenkomst blijft voortbestaan totdat de in acht genomen opzeggingstermijn verstrijkt (1). (1) Zie de strijdige conclusie van het openbaar ministerie.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Opzeggingsvergoeding - Ontstaan van het recht - Tijdstip

- Art. 39, § 1 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

Conclusions de l'avocat général MORTIER

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Indemnité de congé - Naissance du droit - Moment

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Indemnité de congé - Congé pour motif grave régulièrement notifié au cours du délai de préavis

Ce droit à l'indemnité complémentaire qui tend à compenser l'insuffisance du délai de préavis notifié s'éteint si le contrat de travail prend finalement fin non par le congé au délai de préavis insuffisant mais par un congé pour motif grave ultérieur régulièrement notifié par l'employeur, de sorte que le travailleur qui, au cours du délai de préavis notifié, se rend coupable d'un manquement grave justifiant un congé pour motif grave perd de son propre fait son droit à l'indemnité compensant l'insuffisance du délai de préavis originairement notifié (1). (1) Voir les conclusions contraires du ministère public, publiées à leur date dans AC

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Indemnité de congé - Congé pour motif grave régulièrement notifié au cours du délai de préavis

- Art. 39, § 1er L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

Conformément à l'article 39, § 1er, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, le travailleur lié par un contrat de travail à durée indéterminée qui est licencié moyennant un délai de préavis insuffisant, a droit à une indemnité de congé complémentaire dès la notification du congé, même si le contrat de travail perdure jusqu'à l'expiration du délai de préavis notifié (1). (1) Voir les conclusions contraires du ministère public, publiées à leur date dans AC

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Indemnité de congé - Naissance du droit - Moment

- Art. 39, § 1er L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

S.08.0015.N 20 april 2009 AC nr. 260

Artikel 26, van de wet van 17 april 1878, houdende de Voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering, is van toepassing op elke burgerlijke rechtsvordering die tot een veroordeling strekt en die steunt op feiten die het bestaan van een misdrijf doen blijken, zelfs wanneer die feiten eveneens een contractuele tekortkoming uitmaken en het voorwerp van de vordering in de uitvoering van de contractuele verbintenis bestaat, zodat het arrest dat de vordering tot betaling van achterstallig loon en vakantiegeld verjaard verklaart op grond van artikel 15 van de arbeidsovereenkomstenwet, dat geen bijzondere afwijkende wetsbepaling is in de zin van artikel 26 van de Voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering, zonder de toepassing te onderzoeken van de verjaring bepaald in artikel 26 van de Voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering, de wet schendt (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Algemeen - Vordering wegens niet betalen loon - Vordering ex contractu - Taak van de rechter - Onderzoek van de verjaring - Ambtshalve aanvullen van rechtsgronden - Vordering ex delicto

- Art. 15 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

- Artt. 3, 4 en 26 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 2244 en 2262bis Burgerlijk Wetboek

- Artt. 2, eerste lid, 9 en 42 Wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers

VORDERING IN RECHTE - Vordering wegens niet betalen loon - Taak van de rechter - Ambtshalve aanvullen van rechtsgronden - Vordering ex contractu - Vordering ex delicto - Verjaring

- Art. 15 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

- Artt. 3, 4 en 26 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Artt. 2244 en 2262bis Burgerlijk Wetboek

- Artt. 2, eerste lid, 9 en 42 Wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers

L'article 26 de la loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale est applicable à toute action civile tendant à une condamnation fondée sur des faits révélant l'existence d'une infraction, même si ces faits sont également constitutifs d'un manquement contractuel et si l'action tend à l'exécution de l'obligation contractuelle, de sorte que l'arrêt qui déclare l'action en paiement d'arriérés de salaire et de pécule de vacances prescrite en application de l'article 15 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, qui n'est pas une disposition particulière dérogatoire au sens de l'article 26 de la loi du 17 avril 1878 précitée, sans examiner si la prescription visée à ce même article 26 est applicable, viole la loi (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

PRESCRIPTION - Matière civile - Généralités - Action fondée sur le non-paiement de la rémunération - Action ex contractu - Mission du juge - Examen de la prescription - Motifs juridiques suppléés d'office - Action ex delicto

- Art. 15 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

- Art. 3, 4 et 26 Code d'Instruction criminelle

- Art. 2244 et 2262bis Code civil

- Art. 2, al. 1er, 9 et 42 L. du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs

DEMANDE EN JUSTICE - Action fondée sur le non-paiement de la rémunération - Mission du juge - Motifs juridiques suppléés d'office - Action ex contractu - Action ex delicto - Prescription

- Art. 15 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

- Art. 3, 4 et 26 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

- Art. 2244 et 2262bis Code civil

- Art. 2, al. 1er, 9 et 42 L. du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs

Conclusie van advocaat-generaal MORTIER.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Taak van de rechter - Ambtshalve aanvullen van rechtsgronden

VERJARING - Burgerlijke zaken - Algemeen - Vordering wegens niet betalen loon - Vordering ex contractu - Taak van de rechter - Onderzoek van de verjaring - Ambtshalve aanvullen van rechtsgronden - Vordering ex delicto

VORDERING IN RECHTE - Vordering wegens niet betalen loon - Taak van de rechter - Ambtshalve aanvullen van rechtsgronden - Vordering ex contractu - Vordering ex delicto - Verjaring

Conclusions de l'avocat général MORTIER.

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Mission du juge - Motifs juridiques suppléés d'office

PRESCRIPTION - Matière civile - Généralités - Action fondée sur le non-paiement de la rémunération - Action ex contractu - Mission du juge - Examen de la prescription - Motifs juridiques suppléés d'office - Action ex delicto

DEMANDE EN JUSTICE - Action fondée sur le non-paiement de la rémunération - Mission du juge - Motifs juridiques suppléés d'office - Action ex contractu - Action ex delicto - Prescription

De rechter is gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de daarop van toepassing zijnde rechtsregels. Hij moet de juridische aard van de door de partijen aangevoerde feiten en handelingen onderzoeken en mag, ongeacht de juridische omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven, de door hen aangevoerde redenen ambtshalve aanvullen op voorwaarde dat hij geen betwisting opwerpt waarvan de partijen bij conclusie het bestaan hebben uitgesloten, dat hij enkel steunt op elementen die hem regelmatig zijn voorgelegd, dat hij het voorwerp van de vordering niet wijzigt en dat hij daarbij het recht van verdediging van partijen niet miskent. Het enkele feit dat de partijen de toepassing van een bepaalde wetsbepaling niet hebben opgeworpen, betekent niet dat zij die mogelijkheid bij conclusie hebben uitgesloten (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Taak van de rechter - Ambtshalve aanvullen van rechtsgronden

- Artt. 780, 3°, en 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

Le juge est tenu de statuer sur la contestation conformément aux règles de droit qui lui sont applicables. Il doit examiner la nature juridique des faits et actes invoqués par les parties et peut, quelle que soit la qualification juridique que les parties leur ont donnée, suppléer d'office aux motifs qu'elles ont proposés à condition de ne pas soulever une contestation dont les parties ont exclu l'existence dans leurs conclusions, de se fonder uniquement sur des éléments régulièrement soumis à son appréciation, de ne pas modifier l'objet de la demande et de ne pas violer les droits de défense des parties. Le seul fait que les parties n'ont pas invoqué l'application d'une disposition légale déterminée ne signifie pas qu'elles ont exclu cette possibilité dans leurs conclusions (1). (1) Voir les conclusions du M.P. publiées à leur date dans AC

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Mission du juge - Motifs juridiques suppléés d'office

- Art. 780, 3°, et 1138, 2° Code judiciaire

S.08.0055.N 19 oktober 2009 AC nr. 593

Conclusie van advocaat-generaal MORTIER.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - Europees sociaal recht - Verordening (E.G.) nr. 883/2004 van 29 april 2004 - Coördinatie sociale zekerheidsstelsels - Pensioenen - Werknemers - Rustpensioen - Invloed op bedrag gezinspensioen

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - Vrij verkeer van werknemers - Sociale zekerheid - Pensioenen - Werknemers - Rustpensioen - Invloed op bedrag gezinspensioen

PENSIOEN - Werknemers - Toekenning rustpensioen - Nationale wetgeving - Invloed op bedrag gezinspensioen - Gemeenschapsrecht - Doelstelling van het Verdrag - Vrij verkeer van werknemers

Conclusions de l'avocat général MORTIER.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Droit social européen - Règlement (C.E.) n° 883/2004 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2004 - Coordination des systèmes de sécurité sociale - Pensions - Travailleurs salariés - Pension de retraite - Incidence sur le montant de la pension de ménage

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Libre circulation des travailleurs - Sécurité sociale - Pensions - Travailleurs salariés - Pension de retraite - Incidence sur le montant de la pension de ménage

PENSION - Travailleurs salariés - Octroi de la pension de retraite - Législation nationale - Incidence sur le montant de la pension de ménage - Droit communautaire - Objectif du Traité instituant la Communauté européenne - Libre circulation des travailleurs

---

Er bestaat een benadeling van de communautaire werknemer die hem ervan kan weerhouden zijn recht op vrij verkeer uit te oefenen wanneer die werknemer een minder voordelig alleenstaandenpensioen ontvangt en geen gezinspensioen, enkel en alleen doordat rekening wordt gehouden met het krachtens de wetgeving van een ander land van de Europese Gemeenschap aan zijn echtgenoot toegekende pensioen, hoewel die laatste uitkering verlaagd werd met het bedrag van het eigen pensioen dat aan die werknemer krachtens de wetgeving van diezelfde staat is toegekend (1). (1) Zie de deels strijdige conclusie van het openbaar ministerie.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - Vrij verkeer van werknemers - Sociale zekerheid - Pensioenen - Werknemers - Rustpensioen - Invloed op bedrag gezinspensioen

Le travailleur salarié communautaire subit un préjudice susceptible de le dissuader d'exercer son droit de libre circulation lorsqu'une pension d'isolé moins avantageuse lui est octroyée, et non une pension de ménage, par le seul et unique motif qu'il a été tenu compte de la pension octroyée à son conjoint en application de la législation d'un autre Etat de la Communauté européenne, alors que cette pension a été réduite à concurrence du montant de la pension octroyée personnellement à ce travailleur en application de la législation de ce même Etat (1). (1) Voir les conclusions partiellement contraires du ministère public, publiées avant cet arrêt dans AC

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Libre circulation des travailleurs - Sécurité sociale - Pensions - Travailleurs salariés - Pension de retraite - Incidence sur le montant de la pension de

	ménage
- Art. 5, § 1, eerste lid en § 8 KB 23 dec. 1996 tot uitvoering van de artikelen 15, 16 en 17 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenen	*- Art. 5, § 1er, al. 1er et § 8 A.R. du 23 décembre 1996*
- Artt. 39 en 42 Verdrag van 25 maart 1957 tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap	*- Art. 39 et 42 Traité du 25 mars 1957 instituant la Communauté Economique Européenne*
EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - Europees sociaal recht - Verordening (E.G.) nr. 883/2004 van 29 april 2004 - Coördinatie sociale zekerheidsstelsels - Pensioenen - Werknemers - Rustpensioen - Invloed op bedrag gezinspensioen	*UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Droit social européen - Règlement (C.E.) n° 883/2004 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2004 - Coordination des systèmes de sécurité sociale - Pensions - Travailleurs salariés - Pension de retraite - Incidence sur le montant de la pension de ménage*
- Art. 5, § 1, eerste lid en § 8 KB 23 dec. 1996 tot uitvoering van de artikelen 15, 16 en 17 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenen	*- Art. 5, § 1er, al. 1er et § 8 A.R. du 23 décembre 1996*
- Artt. 39 en 42 Verdrag van 25 maart 1957 tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap	*- Art. 39 et 42 Traité du 25 mars 1957 instituant la Communauté Economique Européenne*
PENSIOEN - Werknemers - Toekenning rustpensioen - Nationale wetgeving - Invloed op bedrag gezinspensioen - Gemeenschapsrecht - Doelstelling van het Verdrag - Vrij verkeer van werknemers	*PENSION - Travailleurs salariés - Octroi de la pension de retraite - Législation nationale - Incidence sur le montant de la pension de ménage - Droit communautaire - Objectif du Traité instituant la Communauté européenne - Libre circulation des travailleurs*
- Art. 5, § 1, eerste lid en § 8 KB 23 dec. 1996 tot uitvoering van de artikelen 15, 16 en 17 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenen	*- Art. 5, § 1er, al. 1er et § 8 A.R. du 23 décembre 1996*
- Artt. 39 en 42 Verdrag van 25 maart 1957 tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap	*- Art. 39 et 42 Traité du 25 mars 1957 instituant la Communauté Economique Européenne*

S.08.0057.F 15 juni 2009 AC nr. 407

Alleen het federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers heeft tot opdracht materiële hulp, met inbegrip van huisvesting, te verstrekken en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn moet het Agentschap pas op de hoogte brengen dat de aanvrager die hulp kan genieten indien deze zich ertoe verbonden heeft de huisvesting in een federaal opvangcentrum te aanvaarden (1). (1) Artikel 57, § 2, eerste en tweede lid, O.C.M.W.-wet, zoals het te dezen van toepassing is; artikel 4, tweede lid, K.B. 24 juni 2004, zoals het van toepassing was vóór en na de wijziging ervan bij K.B. 1 juli 2006; artikel 7, K.B. 24 juni 2004, zoals het van toepassing was vóór de wijziging ervan bij K.B. 1 juli 2006.	Seule l'agence fédérale pour l'accueil des demandeurs d'asile est chargée de dispenser l'aide matérielle comprenant l'hébergement et le centre public d'action sociale ne doit informer l'agence que le demandeur peut bénéficier de cette aide que dans le cas où celui-ci s'est engagé à accepter un hébergement dans un centre fédéral d'accueil (1). (1) L. 8 juillet 1976, article 57, § 2, alinéas 1 et 2, dans sa version applicable à l'espèce; A.R. 24 juin 2004, article 4, alinéa 2, dans sa version antérieure et postérieure à sa modification par l'arrêté royal du 1er juillet 2006; A.R. 24 juin 2004, article 7, dans sa version antérieure à sa modification par l'A.R. du 1er juillet 2006.
MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Vreemdelingen - Illegaal verblijf - Ouders - Minderjarig kind - Onderhoudsplicht - Verzuim - Maatschappelijke hulp - Toekenning - Huisvesting in een federaal opvangcentrum - Geïndividualiseerd opvangproject - Voorwaarde - Aanvaarding	*AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Etrangers - Séjour illégal - Parents - Enfant mineur - Obligation d'entretien - Manquement - Aide sociale - Octroi - Hébergement dans un centre fédéral d'accueil - Projet d'accueil individualisé - Condition - Acceptation*
- Art. 57, § 2, eerste en tweede lid Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn	*- Art. 57, § 2, al. 1er et 2 Loi organique des centres publics d'aide sociale (8 juillet 1976)*
- Artt. 4, tweede lid, en 7 KB 24 juni 2004	*- Art. 4, al. 2, et 7 A.R. du 24 juin 2004*
VREEMDELINGEN - Maatschappelijke hulp - Illegaal verblijf - Ouders - Minderjarig kind - Onderhoudsplicht - Verzuim - Maatschappelijke hulp - Toekenning - Huisvesting in een federaal opvangcentrum - Geïndividualiseerd opvangproject - Voorwaarde - Aanvaarding	*ETRANGERS - Aide sociale - Séjour illégal - Parents - Enfant mineur - Obligation d'entretien - Manquement - Aide sociale - Octroi - Hébergement dans un centre fédéral d'accueil - Projet d'accueil individualisé - Condition - Acceptation*

- Art. 57, § 2, eerste en tweede lid Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

- Artt. 4, tweede lid, en 7 KB 24 juni 2004

- Art. 57, § 2, al. 1er et 2 Loi organique des centres publics d'aide sociale (8 juillet 1976)

- Art. 4, al. 2, et 7 A.R. du 24 juin 2004

S.08.0064.N 5 januari 2009 AC nr. 4

Uit de omschrijving van het loonbegrip in de Loonbeschermingswet volgt echter dat van een gift slechts sprake kan zijn wanneer het voordeel niet is toegekend wegens de ter uitvoering van de arbeidsovereenkomst verrichte arbeid en dus niet ingevolge de dienstbetrekking, maar bij gelegenheid van de beëindiging van de arbeidsovereenkomst, naar aanleiding van een arbeidsonderbreking of wegens bijzondere omstandigheden zoals de persoonlijke genegenheid of de waardering van de werkgever of van een andere gebeurtenis in het persoonlijk leven of dat van de familie van de werknemer.

LOON - Recht op loon - Loonbegrip in de Loonbeschermingswet - Gift

- Art. 2 Wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers

Il suit toutefois de la définition de la rémunération au sens de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs que seul l'avantage accordé à l'occasion de l'expiration du contrat de travail, d'une interruption de travail ou de circonstances particulières, telles qu'une marque de sympathie ou de considération de la part de l'employeur ou un événement particulier dans la vie privée ou familiale du travailleur, et non l'avantage accordé à la suite de prestations fournies en exécution du contrat de travail et, en conséquence, découlant de l'occupation, peut être considéré comme une gratification.

REMUNERATION - Droit a la rémunération - Notion de la rémunération au sens de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs - Gratification

- Art. 2 L. du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs

---

Waar betalingen door de werkgever aan zijn werknemer gedaan, in beginsel beschouwd worden als betalingen verschuldigd ingevolge de dienstbetrekking, dus als loon waarop de sociale zekerheidsbijdragen worden berekend, heeft de wetgever evenwel de bedoeling gehad de door de werkgever aan de werknemer toegekende giften uit te sluiten van het begrip loon.

LOON - Recht op loon - Loon als berekeningsbasis voor socialezekerheidsbijdragen - Giften - Toepassing

- Art. 2 Wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers

S'il a en principe considéré les paiements effectués par l'employeur au bénéfice de son travailleur comme des paiements découlant de l'occupation et, en conséquence, comme des rémunérations servant de base au calcul des cotisations de sécurité sociale, le législateur a toutefois voulu écarter les gratifications accordées par l'employeur au travailleur de la notion de la rémunération.

REMUNERATION - Droit a la rémunération - Rémunération servant de base au calcul des cotisations de sécurité sociale - Gratifications - Application

- Art. 2 L. du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs

---

S.08.0067.F 9 februari 2009 AC nr. 105

Conclusie van procureur-generaal LECLERCQ.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechter - Beslissing - Verjaring - Controle - Feiten die aan de vordering ten grondslag liggen - Vaststelling

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Duur - Schade t.g.v. een misdrijf - Vordering tot vergoeding - Burgerlijke rechter - Beslissing - Feiten die aan de vordering ten grondslag liggen - Vaststelling

Conclusions du procureur général LECLERCQ.

ACTION CIVILE - Juge civil - Décision - Prescription - Vérification - Faits servant de base à la demande - Constatation

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature. durée. point de départikel fin) - Durée - Dommage résultant d'une infraction - Demande en réparation - Juge civil - Décision - Faits servant de base à la demande - Constatation

---

De burgerlijke rechter die uitspraak doet over een op een misdrijf gegronde vordering en nagaat of de vordering verjaard is, moet vaststellen dat de feiten die aan de vordering ten grondslag liggen, onder de toepassing van de strafwet vallen; hij moet melding maken van de bestanddelen van het misdrijf die de beoordeling van de verjaring beïnvloeden (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Duur - Schade t.g.v. een misdrijf - Vordering tot vergoeding - Burgerlijke rechter - Beslissing - Feiten die aan de vordering ten grondslag liggen - Vaststelling

- Art. 26 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechter - Beslissing - Verjaring - Controle - Feiten die aan de vordering ten grondslag liggen - Vaststelling

- Art. 26 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Le juge civil qui statue sur une demande fondée sur une infraction et vérifie si la demande est prescrite, doit constater que les faits qui servent de base à cette demande tombent sous l'application de la loi pénale; il est tenu de relever les éléments constitutifs de cette infraction qui ont un effet sur l'appréciation de la prescription (1). (1) Voir les concl. du M.P.

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature. durée. point de départikel fin) - Durée - Dommage résultant d'une infraction - Demande en réparation - Juge civil - Décision - Faits servant de base à la demande - Constatation

- Art. 26 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

ACTION CIVILE - Juge civil - Décision - Prescription - Vérification - Faits servant de base à la demande - Constatation

- Art. 26 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

---

S.08.0069.F 26 januari 2009 AC nr. 64

De omstandigheid dat een beslissing betreffende de bijzondere ontslagregeling voor personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités van veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen, alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden, genomen wordt door een onregelmatig samengestelde raad van bestuur van een naamloze vennootschap, heeft niet tot gevolg dat die beslissing, zelfs al kon ze worden nietig verklaard, niet bindend zou zijn voor de vennootschap die door dat college wordt vertegenwoordigd (1). (1) Artikel 61, Wetboek van vennootschappen, zoals het te dezen van toepassing is.

ONDERNEMINGSRAAD EN VEILIGHEIDSCOMITE - Beschermde werknemers - Ontslag - Beslissing - Rechtspersoon - Bevoegd orgaan - Raad van bestuur - Onregelmatige samenstelling - Beslissing die nietig verklaard kan worden - Gevolg - Grens - Verbintenis van de rechtspersoon

- Artt. 2, 3, § 1, 14, 16 en 17 Wet 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden

- Art. 61 Wetboek van vennootschappen

La circonstance qu'une décision relative au licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi que des candidats délégués du personnel, soit arrêtée par le conseil d'administration d'une société anonyme alors qu'il n'est pas régulièrement composé n'a pas pour effet que cette décision, fût-elle de nature à être annulée, n'engagerait pas la société que représente ce collège (1). (1) Code des sociétés, article 61 dans sa rédaction applicable aux faits.

CONSEIL D'ENTREPRISE ET COMITE DE SECURITE ET D'HYGIENE - Travailleurs protégés - Licenciement - Décision - Personne morale - Organe compétent - Conseil d'administration - Composition irrégulière - Décision annulable - Effet - Limite - Engagement de la personne morale

- Art. 2, 3, § 1er, 14, 16 et 17 L. du 19 mars 1991portant un régime de licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi que pour les candidats délégués du personnel

- Art. 61 Code des sociétés

De omstandigheid dat een beslissing betreffende de bijzondere ontslagregeling voor personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités van veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen, alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden, genomen wordt door een onregelmatig samengestelde raad van bestuur van een naamloze vennootschap, heeft niet tot gevolg dat die beslissing, zelfs al kon ze worden nietig verklaard, niet bindend zou zijn voor de vennootschap die door dat college wordt vertegenwoordigd (1). (1) Artikel 61, Wetboek van vennootschappen, zoals het te dezen van toepassing is.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Naamloze vennotschappen - Ondernemingsraad en veiligheidscomité - Beschermde werknemers - Ontslag - Beslissing - Bevoegd orgaan - Raad van bestuur - Onregelmatige samenstelling - Beslissing die nietig verklaard kan worden - Gevolg - Grens - Verbintenis van de rechtspersoon

- Artt. 2, 3, § 1, 14, 16 en 17 Wet 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden

- Art. 61 Wetboek van vennootschappen

La circonstance qu'une décision relative au licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi que des candidats délégués du personnel, soit arrêtée par le conseil d'administration d'une société anonyme alors qu'il n'est pas régulièrement composé n'a pas pour effet que cette décision, fût-elle de nature à être annulée, n'engagerait pas la société que représente ce collège (1). (1) Code des sociétés, article 61 dans sa rédaction applicable aux faits.

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés anonymes - Conseil d'entreprise et comité de securité et d'hygiène - Travailleurs protégés - Licenciement - Décision - Organe compétent - Conseil d'administration - Composition irrégulière - Décision annulable - Effet - Limite - Engagement de la personne morale

- Art. 2, 3, § 1er, 14, 16 et 17 L. du 19 mars 1991portant un régime de licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi que pour les candidats délégués du personnel

- Art. 61 Code des sociétés

Het feit dat artikel 3, § 1, eerste lid, W. 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden de openbare orde raakt, heeft geen weerslag op de regel betreffende de vertegenwoordiging van de rechtspersoon, die optreedt door zijn orgaan waarvan de bevoegdheden worden vastgesteld in het Wetboek van vennootschappen, conform zijn maatschappelijk doel en in zijn statuten (1). (1) Artikel 61, Wetboek van vennootschappen, zoals het te dezen van toepassing is.

OPENBARE ORDE - Wet 19 maart 1991 - Ontslag van de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraad, comité voor veiligheid, gezondheid, verfraaiing van werkplaatsen - Bepaling van openbare orde - Vertegenwoordiging van de rechtspersoon - Werkgever

- Art. 61 Wetboek van vennootschappen

- Art. 3, § 1, eerste lid Wet 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden

Le caractère d'ordre public de l'article 3, § 1er, al. 1er, de la loi du 19 mars 1991 relative au licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement du travail, ainsi que des candidats délégués du personnel, n'affecte pas la règle relative à la représentation de la personne morale qui agit par son organe dont les pouvoirs sont déterminés par le code des sociétés, l'objet social et les clauses statutaires (1). (1) Code des sociétés, article 61 dans sa rédaction applicable aux faits.

ORDRE PUBLIC - Loi du 19 mars 1991 - Licenciement des délégués du personnel au conseil d'entreprise et au comité de sécurité, d'hygiène et d'embellissement du travail - Disposition d'ordre public - Représentation de la personne morale - Employeur

- Art. 61 Code des sociétés

- Art. 3, § 1er, al. 1er L. du 19 mars 1991portant un régime de licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi que pour les candidats délégués du personnel

---

Onder "overdracht van personeel" in de zin van artikel 6, eerste lid van de wet van 3 april 1995 dient te worden verstaan, elke feitelijke overgang van personeel tussen werkgevers.

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Socialezekerheidsbijdragen werkgever - Vermindering - Vordering tot terugbetaling van ten onrechte ontvangen voordelen - Overdracht van personeel

- Art. 6, eerste lid Wet 3 april 1995

Il y a lieu d'entendre par le "transfert de personnel" visé à l'article 6, alinéa 1er, de la loi du 3 avril 1995 portant des mesures visant à promouvoir l'emploi, tout transfert réel de personnel entre employeurs.

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Cotisations patronales de sécurité sociale - Réduction - Répétititon des avantages indûment perçus - Transfert de personnel

- Art. 6, al. 1er L. du 3 avril 1995

Uit de wetsgeschiedenis volgt dat artikel 6, eerste lid van de wet van 3 april 1995, onder meer tot doel heeft te verhinderen dat een loutere wijziging van de werkgever zonder enige reële werkgelegenheidsschepping, recht geeft op het voordeel van de in artikel 2, § 1, van die wet bepaalde maatregel.

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Socialezekerheidsbijdragen werkgever - Vermindering - Vordering tot terugbetaling van ten onrechte ontvangen voordelen - Doel van de maatregel

- Art. 2, § 1, eerste lid en 6, eerste lid Wet 3 april 1995

Il suit des travaux préparatoires que l'article 6, alinéa 1er, de la loi du 3 avril 1995 portant des mesures visant à promouvoir l'emploi tend notamment à éviter qu'un simple changement d'employeur non assorti d'une réelle création d'emplois ne donne droit au bénéfice de la mesure visée à l'article 2, § 1er, de la loi précitée.

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Cotisations patronales de sécurité sociale - Réduction - Répétititon des avantages indûment perçus - But de la mesure

- Art. 2, § 1er, al. 1er et 6, al. 1er L. du 3 avril 1995

S.08.0075.N 5 oktober 2009 AC nr. 554

Het begrip "jaarlijkse vakantie" zoals bedoeld in artikel 28, 1° van de Arbeidsovereenkomstenwet heeft een ruime betekenis en omvat niet alleen de vakantie die wordt toegekend krachtens de Vakantiewet maar ook de bijkomende vakantie die wordt verleend door een collectieve of individuele arbeidsovereenkomst of door een beslissing van de werkgever (1). (1) Zie Cass., 7 jan. 1985, AC, 1984-85, nr 265 met generaal H. Lenaerts.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Schorsing van de overeenkomst - Jaarlijkse vakantie

- Art. 28, 1° Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

La notion de "vacances annuelles" visée à l'article 28, 1°, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail doit être interprétée largement et comprend non seulement les jours de vacances accordés par les lois relatives aux vacances annuelles des travailleurs salariés, coordonnées le 28 juin 1971, mais aussi les jours de congé complémentaires accordés par convention collective de travail, par contrat de travail individuel ou par décision patronale (1). (1) Voir Cass., 7 janvier 1985, RG 4566, Pas., 1985, n° 265 et les conclusions de monsieur le procureur général Lenaerts, alors avocat général, publiées avant cet arrêt dans AC

CONTRAT DE TRAVAIL - Suspension - Vacances annuelles

- Art. 28, 1° L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

Uit de artikelen 28, 1°, 38, §§ 1 en 2 en 38bis van de Arbeidsovereenkomstenwet volgt dat inhaalverlofdagen, andere dan de dagen inhaalrust die bij toepassing van artikel 26bis van de Arbeidswet worden toegekend, de opzeggingstermijn slechts schorsen indien zij begrepen zijn in de jaarlijkse vakantie bedoeld in artikel 28, 1° van de arbeidsovereenkomstenwet.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Opzegging - Schorsing van de opzeggingstermijn - Jaarlijkse vakantie - Inhaalverlofdagen

- Artt. 28, 1°, 38, §§ 1 en 2, en 38bis Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

Il suit des articles 28, 1°, 38, §§1er et 2, et 38bis de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail que les jours de congé compensatoires, autres que le repos compensatoire accordé en application de l'article 26bis de la loi du 16 mars 1971 sur le travail, ne suspendent le délai de préavis que s'ils relèvent de la notion de vacances annuelles visée à l'article 28, 1°, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Préavis - Suspension du délai de préavis - Vacances annuelles - Jours de congé compensatoires

- Art. 28, 1°, 38, § 1er et 2, et 38bis L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

Voor zover zij de bewijskracht van de akte niet miskent, is de uitlegging die de feitenrechter geeft van een niet algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst in cassatie onaantastbaar, zodat het middel dat zulke miskenning niet aanvoert, in zoverre niet ontvankelijk is (1). (1) Cass., 21 dec. 1981, AC, 1981-1982, nr 262.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijskracht - Niet algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst - Uitlegging door de feitenrechter - Ontvankelijkheid van het cassatiemiddel

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

CASSATIEMIDDELEN - Algemeen - Collectieve arbeidsovereenkomst - Niet algemeen verbindend verklaard - Uitlegging door de feitenrechter - Cassatiemiddel - Ontvankelijkheid

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST - Niet algemeen verbindend verklaard - Uitlegging door de feitenrechter - Cassatiemiddel - Ontvankelijkheid

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

Dans la mesure où elle ne viole pas la foi due aux actes, l'interprétation donnée par le juge du fond à une convention collective de travail qui n'a pas été rendue obligatoire, n'est pas susceptible de cassation, de sorte que, dans la mesure où il n'invoque pas une telle violation, le moyen de cassation est irrecevable (1). (1) Cass., 21 décembre 1981, RG 3688, Pas., 1982, p. 531.

PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Foi due aux actes - Convention collective de travail n'ayant pas été rendue obligatoire - Interprétation par le juge du fond - Recevabilité du moyen de cassation

- Art. 1080 Code judiciaire

MOYEN DE CASSATION - Généralités - Convention collective de travail - Pas rendue obligatoire - Interprétation par le juge du fond - Moyen de cassation - Recevabilité

- Art. 1080 Code judiciaire

CONVENTION COLLECTIVE DE TRAVAIL - Pas rendue obligatoire - Interprétation par le juge du fond - Moyen de cassation - Recevabilité

- Art. 1080 Code judiciaire

S.08.0080.N 4 mei 2009 AC nr. 292

De arbeidsrechtbank beschikt bij de aanduiding van de bijslagtrekkende over een beoordelingsbevoegdheid die haar toelaat, in het belang van het kind, de andere ouder aan te duiden dan degene die uit de loutere toepassing van de voormelde wetsbepaling zou volgen.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Sociaal procesrecht (bijzondere regels) - Kinderbijslag - Bijslagtrekkende - Onenigheid tussen de ouders - Vordering voor de arbeidsrechtbank - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 69, § 1, derde lid Gecoördineerde wetten van 19 dec. 1939 betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders

Le pouvoir d'appréciation dont le tribunal du travail appelé à désigner le bénéficiaire des allocations familiales dispose lui permet de désigner, dans l'intérêt de l'enfant, un parent autre que le parent qui serait désigné en cas de simple application de la disposition légale précitée.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Droit social (règles particulières) - Allocations familiales - Attributaire - Dissension entre les parents - Action devant le tribunal du travail - Compétence du juge

- Art. 69, § 1er, al. 3 Lois coordonnées du 19 décembre 1939 relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés

---

Wanneer beide ouders niet overeenkomen met betrekking tot de verschillende hypothesen van het derde lid van artikel 69, § 1 van de Kinderbijslagwet Werknemers, kan elk van hen zich wenden tot de arbeidsrechtbank om de bijslagtrekkende te doen aanduiden in het belang van het kind.

GEZINSBIJSLAG - Werknemers - Kinderbijslag - Bijslagtrekkende - Onenigheid tussen de ouders - Vordering voor de arbeidsrechtbank

- Art. 69, § 1, derde lid Gecoördineerde wetten van 19 dec. 1939 betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders

Lorsqu'ils ne peuvent trouver un accord quant aux différentes hypothèses émises au troisième alinéa de l'article 69, § 1er, des lois coordonnées du 19 décembre 1939 relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés, les deux parents peuvent chacun saisir le tribunal du travail afin d'entendre désigner l'attributaire des allocations dans l'intérêt de l'enfant.

PRESTATIONS FAMILIALES - Travailleurs salariés - Allocations familiales - Attributaire - Dissension entre les parents - Action devant le tribunal du travail

- Art. 69, § 1er, al. 3 Lois coordonnées du 19 décembre 1939 relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés

---

S.08.0082.F 25 mei 2009 AC nr. 338

Wanneer het arrest beslist dat de daarin vermelde gegevens, afzonderlijk of samen beschouwd, niet verenigbaar zijn met een aannemingsovereenkomst, vormt het bestaan van een ander gegeven, dat hieraan wel is tegengesteld maar geen weerslag heeft op de andere gegevens, waarvan elk op zich volstaat om de beslissing tot erkenning van het bestaan van een gezagsverhouding te verantwoorden, geen tegenstrijdigheid die tot cassatie kan leiden.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Arbeidsovereenkomst - Gezagsverhouding - Voorwaarden - Bestanddelen - Tegengesteld gegeven - Geen tegenstrijdigheid

Dès lors que l'arrêt considère que les éléments qu'il relève, pris isolément ou ensemble, sont incompatibles avec un contrat d'entreprise, l'existence d'un autre élément, fût-il contraire mais sans incidence sur les autres qui suffisent chacun à justifier la décision de reconnaître l'existence d'un lien de subordination, ne constitue pas une contradiction susceptible d'entraîner la cassation.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Contrat de travail - Lien de subordination - Conditions - Eléments constitutifs - Elément contraire - Absence de contradiction

---

Indien de gegevens waarover de feitenrechter moet oordelen, de benaming kunnen uitsluiten die de partijen aan de tussen hen gesloten overeenkomst hebben gegeven, kan hij deze door een andere benaming vervangen (1). (1) Cass., 22 mei 2006, AC, nr. 284; Cass., 16 maart 1998, AC, 1998, nr. 150; Cass., 10 dec. 1984, AR 6892, AC, 1985, nr. 222.

OVEREENKOMST - Uitlegging - Bevoegdheid van de rechter - Rechtsgevolg - Benaming

Lorsque les éléments soumis à son appréciation permettent d'exclure la qualification donnée par les parties à la convention qu'elles ont conclue, le juge du fond peut y substituer une qualification différente (1). (1) Cass., 22 mai 2006, Pas., 2006, n°284; Cass., 16 mars 1998, Pas., 1998, p. 345; Cass., 10 décembre 1984, RG 6892, Pas. 1985, n° 222.

CONVENTION - Interprétation; voir aussi: 077/03 preuve - Pouvoir du juge - Conséquence juridique - Qualification

---

Ook al hebben de partijen hun overeenkomst aannemingsovereenkomst genoemd, kan de rechter, op grond van gegevens en omstandigheden die hij vermeldt en waaruit een gezagsverhouding blijkt, toch wettig beslissen dat die partijen gebonden waren door een arbeidsovereenkomst (1). (1) Charles Eric Clesse, "Pratique du droit, L'assujettissement à la sécurité sociale des travailleurs salariés et indépendants", Vol. I, uitg. Kluwer, nr. 126; Jamoulle, "Le contrat de travail", Dl.I, nr. 145, p. 193.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Begrip - Bestaansvereisten - Vorm - Begrip en bestaansvereisten - Beoordeling van de rechter - Gezagsverhouding - Aannemingsovereenkomst - Onderscheid

Nonobstant la qualification de contrat d'entreprise donnée par les parties à leur convention le juge peut légalement décider que ces parties étaient liées par un contrat de travail sur la base d'éléments et circonstances de fait qu'il relève et qui révèlent un lien de subordination (1). (1) Charles Éric Clesse, "Pratique du droit, L'assujettissement à la sécurité sociale des travailleurs salariés et indépendants", Vol. I, éd. Kluwer, n° 126; Jamoulle, "Le contrat de travail", T.I, n° 145, p. 193.

CONTRAT DE TRAVAIL - Notion. élements constitutifs. forme - Notion et conditions d'existence - Appréciation du juge - Lien de subordination - Contrat d'entreprise - Distinction

---

S.08.0086.N 5 januari 2009 AC nr. 5

De rechter die de aan de bediende toekomende opzeggingstermijn en de forfaitaire opzeggingsvergoeding moet bepalen, dient dit te doen met inachtneming van het loon op het tijdstip van de kennisgeving van het ontslag of van de vaststelling van de onregelmatige beëindiging van de overeenkomst en met inachtneming van de voor de bediende op dat ogenblik bestaande kans om een gelijkwaardige, passende betrekking te vinden, gelet op zijn leeftijd, zijn anciënniteit in het bedrijf en zijn functie (1). (1) Zie Cass., 3 feb. 2003, AR S.02.0090.N, AC, 2003, nr. 78.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Opzeggingsvergoeding - Bepaling

Le juge appelé à déterminer le délai de préavis et l'indemnité forfaitaire auxquels un employé a droit, est tenu d'avoir égard à la rémunération perçue au moment de la notification du congé ou au moment où l'irrégularité de la résiliation du contrat a été constatée, ainsi qu'aux chances existant à ce moment dans le chef de l'employé de retrouver un emploi équivalent convenant à son âge, son ancienneté au sein de l'entreprise et ses fonctions (1). (1) Voir Cass., 3 février 2003, RG S.02.0090.N, Pas., 2003, n° 78.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Indemnité de congé - Détermination du

van de opzeggingstermijn en de opzeggingsvergoeding - Door de rechter in acht te nemen elementen

- Artt. 39, § 1, en 82, § 3 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

montant de l'indemnité de congé - Eléments à prendre en considération par le juge

- Art. 39, § 1er, et 82, § 3 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

Voor het bepalen van de hoegrootheid van de opzeggingsvergoeding mag, gelet op het forfaitair karakter ervan, geen rekening gehouden worden met omstandigheden die zich na de kennisgeving van het ontslag of na de vaststelling van de onregelmatige beëindiging van de overeenkomst hebben voorgedaan (1). (1) Zie Cass., 3 feb. 2003, AR S.02.0090.N, AC, 2003, nr. 78.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Opzeggingsvergoeding - Bepaling van de hoegrootheid van de opzeggingsvergoeding - Invloed van omstandigheden die zich na de opzegging voordoen

- Artt. 39, § 1, en 82, § 3 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

Dès lors qu'elle est forfaitaire, l'indemnité de congé ne peut être calculée à la lumière de circonstances ultérieures au congé ou au moment où l'irrégularité de la résiliation du contrat a été constatée (1). (1) Voir Cass., 3 février 2003, RG S.02.0090.N, Pas., 2003, n° 78.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Indemnité de congé - Détermination du montant de l'indemnité de congé - Incidence de circonstances ultérieures au congé

- Art. 39, § 1er, et 82, § 3 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

S.08.0088.N 30 maart 2009 AC nr. 222

Artikel 23, eerste lid van de wet van 4 december 2007 betreffende de sociale verkiezingen van het jaar 2008, is een wetsbepaling die steunt op het aantal werknemers dat door een onderneming wordt tewerkgesteld, zoals bedoeld in artikel 25, eerste lid van de Uitzendarbeidswet, zodat de uitzendkrachten die op de datum van de aanplakking van het bericht waarbij de datum van de verkiezingen wordt aangekondigd, ter beschikking van een gebruikende onderneming zijn gesteld, eveneens in aanmerking komen voor de berekening van de personeelssterkte van die onderneming en dus voor de vaststelling van het aantal leden en plaatsvervangende leden van de personeelsafvaardiging in de ondernemingsraad en in het comité voor preventie en bescherming op het werk (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

ONDERNEMINGSRAAD EN VEILIGHEIDSCOMITE - Verkiezingen - Bedrijfsorganisatie - Algemeen - Bepaling van het aantal mandaten - In aanmerking nemen van ter beschikking van een gebruiker gestelde uitzendkrachten

- Art. 25, eerste lid Wet 24 juli 1987

- Art. 23, eerste lid Wet 4 dec. 2007 betreffende de sociale verkiezingen van het jaar 2008

L'article 23, alinéa 1er, de la loi du 4 décembre 2007 relative aux élections sociales de l'année 2008 est une disposition légale qui se fonde sur le nombre de travailleurs occupés par une entreprise au sens de l'article 25, alinéa 1er, de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs, de sorte que les travailleurs intérimaires mis à la disposition d'une entreprise utilisatrice à la date de l'affichage de l'avis annonçant la date des élections entrent également en ligne de compte pour le calcul de l'effectif du personnel de cette entreprise et, en conséquence, pour la détermination du nombre des membres effectifs et suppléants de la délégation du personnel au sein du conseil d'entreprise et du comité pour la prévention et la protection au travail (1). (1) Voir les concl. du M.P. publiées à leur date dans AC

CONSEIL D'ENTREPRISE ET COMITE DE SECURITE ET D'HYGIENE - Elections - Organisation de l'économie - Généralités - Détermination du nombre de mandats - Prise en compte des intérimaires mis à la dispositon d'un utilisateur

- Art. 25, al. 1er L. du 24 juillet 1987

- Art. 23, al. 1er L. du 4 décembre 2007 relative aux élections sociales de l'année 2008

Conclusie van advocaat-generaal MORTIER.

ARBEID - Tijdelijke arbeid - Uitzendarbeid - Toepassing van wetten die steunen op het aantal werknemers - In aanmerking nemen van ter beschikking van een gebruiker gestelde uitzendkrachten

ONDERNEMINGSRAAD EN VEILIGHEIDSCOMITE - Verkiezingen - Bedrijfsorganisatie - Algemeen - Bepaling van het aantal mandaten - In aanmerking nemen van ter beschikking van een gebruiker gestelde uitzendkrachten

Conclusions de l'avocat général MORTIER.

TRAVAIL - Travail temporaire - Travail intérimaire - Application des lois qui se fondent sur le nombre de travailleurs - Prise en compte des intérimaires mis à la dispositon d'un utilisateur

CONSEIL D'ENTREPRISE ET COMITE DE SECURITE ET D'HYGIENE - Elections - Organisation de l'économie - Généralités - Détermination du nombre de mandats - Prise en compte des intérimaires mis à la dispositon d'un utilisateur

Het bepaalde in artikel 25, eerste lid van de Uitzendarbeidswet geldt blijkens zijn uitdrukkelijke bewoordingen voor alle wettelijke bepalingen die steunen op het aantal werknemers dat door een onderneming wordt tewerkgesteld, dit is zowel voor wettelijke bepalingen die de drempel bepalen voor de oprichting van een orgaan als voor wettelijke bepalingen die de drempel bepalen voor andere of ondergeschikte verplichtingen; het geldt ook zowel voor wettelijke bepalingen die steunen op het "aantal werknemers" dat door een onderneming wordt tewerkgesteld als voor wettelijke bepalingen die steunen op het "gemiddeld aantal werknemers" dat door een onderneming wordt tewerkgesteld (1). (1) Zie de conclusie van het O.M.

ARBEID - Tijdelijke arbeid - Uitzendarbeid - Toepassing van wetten die steunen op het aantal werknemers - In aanmerking nemen van ter beschikking van een gebruiker gestelde uitzendkrachten

- Art. 25, eerste lid Wet 24 juli 1987

Il ressort de ses termes même que la disposition de l'article 25, alinéa 1er, de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs est applicable à toutes les dispositions légales qui se fondent sur le nombre de travailleurs occupés par une entreprise, qu'elles fixent les seuils pour l'institution d'un organe ou les seuils portant sur d'autres obligations ou sur des obligations subordonnées; cette disposition s'applique également aux dispositions légales qui se fondent sur "le nombre de travailleurs" occupés par une entreprise et aux dispositions légales qui se fondent "sur la moyenne des travailleurs" occupés par une entreprise (1). (1) Voir les concl. du M.P. publiées à leur date dans AC

TRAVAIL - Travail temporaire - Travail intérimaire - Application des lois qui se fondent sur le nombre de travailleurs - Prise en compte des intérimaires mis à la dispositon d'un utilisateur

- Art. 25, al. 1er L. du 24 juillet 1987

S.08.0090.F 9 februari 2009 AC nr. 106

Conclusie van procureur-generaal LECLERCQ.

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Opdrachten - Algemene opdracht - Maatschappelijke dienstverlening - Hulpverzoeker - Toekenning - Voorwaarden - Bewijs - Overlegging - Datum - Gevolgen - Recht op betaling

Conclusions du procureur-général LECLERCQ.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Missions - Mission générale - Aide sociale - Demandeur d'aide sociale - Octroi - Conditions - Preuve - Production - Date - Conséquences - Droit au paiement

Wanneer een hulpverzoeker de voorwaarden voor toekenning van maatschappelijke dienstverlening vervult, hangt het recht van betaling ervan niet af van de datum waarop hij het bewijs daarvan heeft overgelegd (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Opdrachten - Algemene opdracht - Maatschappelijke dienstverlening - Hulpverzoeker - Toekenning - Voorwaarden - Bewijs - Overlegging - Datum - Gevolgen - Recht op betaling

- Art. 1, eerste lid Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Lorsque le demandeur d'aide sociale remplit les conditions d'octroi du droit à l'aide sociale, le droit au paiement de celle-ci ne dépend pas de la date à laquelle il a produit la preuve de la réunion de ces conditions (1). (1) Voir les concl. du M.P.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Missions - Mission générale - Aide sociale - Demandeur d'aide sociale - Octroi - Conditions - Preuve - Production - Date - Conséquences - Droit au paiement

- Art. 1er, al. 1er Loi organique des centres publics d'aide sociale (8 juillet 1976)

S.08.0091.N 2 februari 2009 AC nr. 85

Uit artikel 91, § 4, eerste lid van het koninklijk besluit van 19 december 1967, volgt dat de enkele omstandigheid dat de aanvraag tot vrijstelling slechts de op het ogenblik van de aanvraag vervallen bijdragen uitdrukkelijk viseert, niet inhoudt dat de Commissie voor vrijstelling van bijdragen niet rechtsgeldig vrijstelling zou kunnen verlenen voor de bijdragen die vervallen zijn tussen het ogenblik van de aanvraag en het ogenblik waarop zij haar beslissing neemt.

SOCIALE ZEKERHEID - Zelfstandigen - Aanvraag tot vrijstelling - Geviseerde vervallen bijdragen - Beslissing van de Commissie voor vrijstelling

- Art. 91, § 4, eerste lid KB 19 dec. 1967

Il suit de l'article 91, § 4, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 19 décembre 1967 portant règlement général en exécution de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants qu'il ne résulte pas de la seule circonstance que la demande de dispense ne porte de manière expresse que sur les cotisations échues au moment de la demande que la commission des dispenses de cotisations ne peut valablement accorder dispense pour les cotisations échues entre le moment de la demande et le moment où elle statue.

SECURITE SOCIALE - Indépendants - Demande de dispense - Cotisations échues visées - Décision de la commission des dispenses de cotisations

- Art. 91, § 4, al. 1er A.R. du 19 décembre 1967

S.08.0093.N 25 mei 2009 AC nr. 342

De Herstelwet van 10 februari 1981 bevat geen opsomming van instellingen die voor de toepassing van deze wet beschouwd moeten worden als instellingen van openbaar nut of openbare instellingen, evenmin verwijst deze wet naar regelgeving waarin een dergelijke opsomming is opgenomen, zodat de omstandigheid dat een organisme niet voorkomt in een lijst vermeld in artikel 1, A en B van de wet van 16 maart 1954, betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, niet uitsluit dat zij voor de toepassing van de Herstelwet als een instelling van openbaar nut of openbare instelling kan worden beschouwd.

SOCIALE ZEKERHEID - Allerlei - Solidariteitsbijdrage - Herstelwet 10 februari 1981 - Instelling van openbaar nut of openbaar isntelling

- Art. 1, § 3 Herstelwet 10 feb. 1981 tot invoering van een solidariteitsbijdrage ten laste van de personen rechtstreeks of onrechtstreeks bezoldigd door de openbare sector

La loi de redressement du 10 février 1981 instaurant une cotisation de solidarité à charge des personnes rémunérées directement ou indirectement par le secteur public n'énumère pas les institutions qui, pour son application, doivent être considérées comme des organismes d'intérêt public ou des établissements publics et ne se réfère pas davantage à une quelconque réglementation qui contiendrait une telle énumération, de sorte que la circonstance qu'un organisme n'est pas cité dans une liste reproduite à l'article 1er, A et B, de la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public n'exclut pas que, pour l'application de la loi de redressement du 10 février 1981 précitée, cet organisme soit considéré comme un organisme d'intérêt public ou établissement public.

SECURITE SOCIALE - Divers - Cotisation de solidarité - Loi de redressement du 10 février 1981 - Organisme d'intérêt public ou établissement public

- Art. 1er, § 3 L. de redressement du 10 février 1981 instaurant une cotisation de solidarité à charge des personnes rémunérées directement ou indirectement par le secteur public

Een organisme opgericht als privaatrechtelijke vennootschap kan als een instelling van openbaar nut of openbare instelling worden beschouwd in de zin van artikel 1, § 3, c, van de Herstelwet van 10 februari 1981 wanneer, ondanks haar private rechtsvorm, aan voldoende criteria is voldaan om haar als zodanig te beschouwen; daaronder kunnen onder meer in acht genomen worden de uitdrukkelijke kwalificatie door de regelgever, de nagestreefde doelstelling van algemeen belang, de oprichting of erkenning door de overheid, de eenzijdig verbindende beslissingsbevoegdheid en het voorhanden zijn van een geëigende vorm van toezicht door de overheid, zonder dat aan al deze criteria dient voldaan te zijn.

SOCIALE ZEKERHEID - Allerlei - Solidariteitsbijdrage - Herstelwet 10 februari 1981 - Instelling van openbaar nut of openbaar isntelling - Privaatrechtelijke vennootschap - Toepassing - Criteria

- Art. 1, § 3, c Herstelwet 10 feb. 1981 tot invoering van een solidariteitsbijdrage ten laste van de personen rechtstreeks of onrechtstreeks bezoldigd door de openbare sector

Un organisme sous forme de société de droit privé peut être considéré comme un organisme d'intérêt public ou un établissement public au sens de l'article 1, § 3, c, de la loi de redressement du 10 février 1981 instaurant une cotisation de solidarité à charge des personnes rémunérées directement ou indirectement par le secteur public si, nonobstant sa forme de droit privé, il satisfait à un nombre de critères suffisant pour être considéré comme tel; ces critères sont, notamment, la qualification expresse du législateur, le but d'intérêt public poursuivi, la fondation ou l'agréation par un pouvoir public, le pouvoir de décision unilatérale impérative et l'exercice d'un contrôle particulier par le pouvoir public, mais ne doivent pas nécessairement être simultanément remplis.

SECURITE SOCIALE - Divers - Cotisation de solidarité - Loi de redressement du 10 février 1981 - Organisme d'intérêt public ou établissement public - société de droit privé - Application - Critères

- Art. 1er, § 3, c L. de redressement du 10 février 1981 instaurant une cotisation de solidarité à charge des personnes rémunérées directement ou indirectement par le secteur public

---

Het feit dat artikel 29 van de Herstelwet van 31 juli 1984 het koninklijk besluit van 12 februari 1981 bekrachtigt in zoverre dit laatste alleen voor de bij contract aangeworven personeelsleden die zijn tewerkgesteld in de instellingen van openbaar nut bedoeld bij artikel 1, A en B, van de wet van 16 maart 1954 een uitzondering maakt op de bij de Herstelwet van 10 februari 1981 bepaalde solidariteitsbijdrage, maar niet voor de bij contract aangeworven personeelsleden die zijn tewerkgesteld in de andere instellingen naar openbaar nut, doet de vraag rijzen naar de bestaanbaarheid van artikel 29, § 1 en § 2, van de Herstelwet van 31 juli 1984, juncto artikel 1, c) van het in Ministerrraad overlegd koninklijk besluit van 12 februari 1981, met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, zodat het Hof overeenkomstig het bepaalde in artikel 26, § 1,3° en § 2 van de Bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof verplicht is de vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof.

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Sociale zekerheid - Solidariteitsbijdrage - Herstelwet 10 februari 1981 - Toepassingsgebied

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

- Art. 29 Herstelwet 31 juli 1984

Le fait que l'article 29 de la loi de redressement du 31 juillet 1984 ratifie l'arrêté royal du 12 février 1981 portant exécution de l'article 1er, § 6, de la loi de redressement du 10 février 1981 instaurant une cotisation de solidarité à charge des personnes rémunérées directement ou indirectement par le secteur public dans la mesure où il prévoit une exception à la cotisation de solidarité instaurée par la loi de redressement du 10 février 1981 précitée uniquement à l'égard des membres du personnel occupés dans les liens d'un contrat par les organismes d'intérêt public visés à l'article 1er, A et B, de la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public et non à l'égard des membres du personnel occupés dans les liens d'un contrat par d'autres organismes d'intérêt public, suscite la question de la compatibilité de l'article 29, §1er et 2, de la loi de redressement du 31 juillet 1984, joint à l'article 1er, c, de l'arrêté royal du 12 février 1981, délibéré en conseil des ministres, avec les articles 10 et 11 de la Constitution, de sorte que, conformément à la disposition de l'article 26, §1er, 3°, et 2, de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, la Cour est tenue de poser à la Cour constitutionnelle une question préjudicielle à cet égard.

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION EUROPEENNE; 544 BENELUX; 555 COUR D'ARBITRAGE - Cour constitutionnelle - Sécurité sociale - Cotisation de solidarité - Loi de redressement du 10 février 1981 - Champ d'application

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

- Art. 29 L. du 31 juillet 1984

S.08.0095.F 11 mei 2009 AC nr. 308

Conclusie van procureur-generaal J.F. LECLERCQ.

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Arbeidsongeschiktheid - Zelfstandigen - Invaliditeitsperiode - Geneeskundige Raad voor invaliditeit - Beslissing - Werking in de tijd

De beslissing van de geneeskundige raad voor invaliditeit, die de staat van invaliditeit van een zelfstandige niet erkent, kan geen uitwerking hebben vanaf het einde van de periode van vergoedbare primaire ongeschiktheid, wanneer de beslissing is genomen na het verstrijken van die periode (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Arbeidsongeschiktheid - Zelfstandigen - Invaliditeitsperiode - Geneeskundige Raad voor invaliditeit - Beslissing - Werking in de tijd

- Artt. 7 en 62 KB van 20 juli 1971 houdende instelling van een verzekering tegen arbeidsongeschiktheid ten voordele van zelfstandigen

- Art. 177, § 1, 1°, en § 2 KB 3 juli 1996

Conslusions du procureur général J.F. LECLERCQ.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance indemnités - Travailleurs indépendants - Période d'invalidité - Conseil médical de l'invalidité - Décision - Application dans le temps

La décision du Conseil médical de l'invalidité, qui ne reconnaît pas l'état d'invalidité d'un travailleur indépendant, ne peut sortir ses effets à partir de la fin de la période d'incapacité primaire indemnisable, lorsque la décision a été prise après l'expiration de cette période (1). (1) Voir les concl. du M.P.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance indemnités - Travailleurs indépendants - Période d'invalidité - Conseil médical de l'invalidité - Décision - Application dans le temps

- Art. 7 et 62 A.R. du 20 juillet 1971 instituant un régime d'assurance contre l'incapacité de travail en faveur des travailleurs indépendants

- Art. 177, § 1er, 1°, et § 2 A.R. du 3 juillet 1996

S.08.0098.N 19 januari 2009 AC nr. 44

De aangifte van schuldvordering in het faillissement van de schuldenaar stuit de verjaring zowel ten aanzien van de faillissementsboedel als tegen de gefailleerde schuldenaar.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Aangifte van een schuldvordering in het faillissement - Stuiting van de verjaring

- Art. 2244 Burgerlijk Wetboek

Het indienen door een schuldeiser van zijn schuldvordering in het faillissement van een hoofdelijke schuldenaar stuit de verjaring ten aanzien van alle hoofdelijke schuldenaars, maar schorst vanaf dan enkel de verjaring tot de sluiting van het faillissement ten aanzien van de failliet verklaarde hoofdelijke schuldenaar.

SOCIALE ZEKERHEID - Algemeen - Beroep op niet-geregistreerde aannemer - Hoofdelijke aansprakelijkheid voor de betaling van de sociale schulden - Aangifte van een schuldvordering in het faillissement - Verjaring - Stuiting - Schorsing

- Art. 452 Wet 18 april 1851

- Art. 24 Wet 8 aug. 1997

- Artt. 1206 en 2251 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 30bis, § 3, eerste lid, en 42, eerste en derde lid Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 dec. 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Schorsing - Aangifte van een schuldvordering in het faillissement van een hoofdelijke schuldenaar

- Art. 452 Wet 18 april 1851

- Art. 24 Wet 8 aug. 1997

La déclaration de créance à la faillite du débiteur interrompt la prescription tant à l'égard de la masse qu'à l'égard du débiteur en faillite.

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Déclaration de créance à la faillite - Interruption de la prescription

- Art. 2244 Code civil

Si elle interrompt la prescription à l'égard de tous les débiteurs solidaires, la déclaration de créance faite par un créancier à la faillite d'un débiteur solidaire suspend seulement la prescription de ce moment à la clôture de la faillite à l'égard du débiteur solidaire déclaré en état de faillite.

SECURITE SOCIALE - Généralités - Appel fait à un entrepreneur non enregistré - Responsabilité solidaire quant au paiement des dettes sociales - Déclaration de créance à la faillite - Prescription - Interruption - Suspension

- Art. 452 L. du 18 avril 1851 sur les faillites, banqueroutes et sursis

- Art. 24 L. du 8 août 1997 sur les faillites

- Art. 1206 et 2251 Code civil

- Art. 30bis, § 3, al. 1er, et 42, al. 1er et 3 L. du 27 juin 1969 révisant l'A.-L. du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Suspension - Déclaration de créance à la faillite d'un débiteur solidaire

- Art. 452 L. du 18 avril 1851 sur les faillites, banqueroutes et sursis

- Art. 24 L. du 8 août 1997 sur les faillites

- Artt. 1206 en 2251 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 30bis, § 3, eerste lid, en 42, eerste en derde lid Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 dec. 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Art. 1206 et 2251 Code civil

- Art. 30bis, § 3, al. 1er, et 42, al. 1er et 3 L. du 27 juin 1969 révisant l'A.-L. du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

---

Uit artikel 2251 B.W., artikel 452, van de oude Faillissementswet en artikel 24, van de Faillissementswet van 8 augustus 1997 volgt dat tegen de schuldeiser die aangifte heeft gedaan van zijn schuldvordering, de verjaring ten aanzien van de gefailleerde geschorst is.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Schorsing - Aangifte van een schuldvordering in het faillissement - Schorsing van de verjaring

- Art. 452 Wet 18 april 1851

- Art. 2251 Burgerlijk Wetboek

- Art. 24 Wet 8 aug. 1997

Il suit des articles 2251 du Code civil, 452 de l'ancienne loi du 18 avril 1851 sur les faillites, banqueroutes et sursis et 24 de la loi du 8 août 1997 sur les faillites que la prescription à l'égard du failli est suspendue à l'égard du créancier qui a déclaré une créance à la faillite.

PRESCRIPTION - Matière civile - Suspension - Déclaration de créance à la faillite - Suspension de la prescription

- Art. 452 L. du 18 avril 1851 sur les faillites, banqueroutes et sursis

- Art. 2251 Code civil

- Art. 24 L. du 8 août 1997 sur les faillites

S.08.0099.N 19 januari 2009 AC nr. 45

Het onderdeel dat ervan uitgaat dat een aangetekende brief van de R.S.Z., gericht aan de medecontractant van de werkgever tot gevolg heeft dat de verjaring van de schuldvordering tegen deze medecontractant wordt gestuit, berust op een onjuiste rechtsopvatting.

SOCIALE ZEKERHEID - Algemeen - Beroep op niet-geregistreerde aannemer - Hoofdelijke aansprakelijkheid voor de betaling van de sociale schulden - Schuldvordering van de RSZ - Verjaring - Stuiting - Aangetekende brief gericht aan de medecontractant van de werkgever

- Artt. 30bis, § 3, eerste lid, en 42, eerste en derde lid Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 dec. 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

VERJARING - Burgerlijke zaken - Algemeen - Hoofdelijke aansprakelijkheid voor de betaling van de sociale schulden - Schuldvordering van de RSZ - Verjaring - Stuiting - Aangetekende brief gericht aan de medecontractant van de werkgever

- Artt. 30bis, § 3, eerste lid, en 42, eerste en derde lid Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 dec. 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

La branche du moyen faisant valoir qu'une lettre recommandée envoyée par l'O.N.S.S. au cocontractant de l'employeur, a pour effet d'interrompre la prescription de la créance à l'égard de ce cocontractant, est fondée sur une conception de droit erronée.

SECURITE SOCIALE - Généralités - Appel fait à un entrepreneur non enregistré - Responsabilité solidaire quant au paiement des dettes sociales - Créance de l'ONSS - Prescription - Interruption - Lettre envoyée par recommandé au cocontractant de l'employeur

- Art. 30bis, § 3, al. 1er, et 42, al. 1er et 3 L. du 27 juin 1969 révisant l'A.-L. du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

PRESCRIPTION - Matière civile - Généralités - Responsabilité solidaire quant au paiement des dettes sociales - Créance de l'ONSS - Prescription - Interruption - Lettre envoyée par recommandé au cocontractant de l'employeur

- Art. 30bis, § 3, al. 1er, et 42, al. 1er et 3 L. du 27 juin 1969 révisant l'A.-L. du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

---

S.08.0100.F 11 mei 2009 AC nr. 309

Conclusie van procureur-generaal J.F. LECLERCQ.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Hof van beroep - Eindbeslissing over een geschilpunt - Verwijzing naar de eerste rechter tot verdere behandeling van de zaak - Vonnis over hetzelfde punt in een andere betekenis - Hoger beroep - Kritiek van de eiser op dat vonnis - Niet-gegrond verklaard hoger beroep - Beslissing die de eiser benadeelt - Middel van openbare orde - Ontvankelijkheid

OPENBARE ORDE - Verjaring - Burgerlijke zaken - Stuiting - Burgerlijke stuiting - Dagvaarding voor het gerecht - Bevel tot betaling - Openbare orde

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Burgerlijke stuiting - Dagvaarding voor het gerecht - Bevel tot betaling - Openbare orde - Dwingende wet

Conclusions du procureur général J.F. LECLERCQ.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Cour d'appel - Décision définitive sur le chef de la contestation - Renvoi devant le premier juge en prosécution de cause - Jugement sur le même chef dans un sens différent - Appel - Critique de ce jugement par le demandeur - Appel déclaré non fondé - Décision causant grief au demandeur - Moyen d'ordre public - Recevabilité

ORDRE PUBLIC - Prescription - Matière civile - Interruption - Interruption civile - Citation en justice - Commandement - Ordre public

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Interruption civile - Citation en justice - Commandement - Ordre public - Loi impérative

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Verjaring - Burgerlijke zaken - Stuiting - Burgerlijke stuiting - Dagvaarding voor het gerecht - Bevel tot betaling - Dwingende wet

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Prescription - Matière civile - Interruption - Interruption civile - Citation en justice - Commandement - Loi impérative

---

Het tot staving van een cassatieberoep in burgerlijke zaken aangevoerde middel is nieuw en derhalve niet ontvankelijk, wanneer het gegrond is op wettelijke bepalingen of een rechtsbeginsel die noch de openbare orde raken, noch van dwingend recht zijn, die niet aan de appelrechter zijn voorgelegd en waarover deze evenmin op eigen initiatief heeft beslist (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Hof van beroep - Eindbeslissing over een geschilpunt - Verwijzing naar de eerste rechter tot verdere behandeling van de zaak - Vonnis over hetzelfde punt in een andere betekenis - Hoger beroep - Kritiek van de eiser op dat vonnis - Niet-gegrond verklaard hoger beroep - Beslissing die de eiser benadeelt - Middel van openbare orde - Ontvankelijkheid

Est nouveau et, partant, irrecevable à l'appui d'un pourvoi en matière civile, le moyen fondé sur des dispositions légales ou un principe du droit qui ne sont ni d'ordre public ni impératifs, qui n'a pas été soumis au juge d'appel et dont celui-ci ne s'est pas saisi de sa propre initiative (1). (1) Voir les concl. du M.P.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Cour d'appel - Décision définitive sur le chef de la contestation - Renvoi devant le premier juge en prosécution de cause - Jugement sur le même chef dans un sens différent - Appel - Critique de ce jugement par le demandeur - Appel déclaré non fondé - Décision causant grief au demandeur - Moyen d'ordre public - Recevabilité

De regel volgens welke een dagvaarding voor het gerecht of een bevel tot betaling, betekend aan hem die men wil beletten de verjaring te verkrijgen, een burgerlijke stuiting van de verjaring vormen, raakt de openbare orde niet en is evenmin van dwingend recht (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

OPENBARE ORDE - Verjaring - Burgerlijke zaken - Stuiting - Burgerlijke stuiting - Dagvaarding voor het gerecht - Bevel tot betaling - Openbare orde

- Art. 2244 Burgerlijk Wetboek

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Burgerlijke stuiting - Dagvaarding voor het gerecht - Bevel tot betaling - Openbare orde - Dwingende wet

- Art. 2244 Burgerlijk Wetboek

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Verjaring - Burgerlijke zaken - Stuiting - Burgerlijke stuiting - Dagvaarding voor het gerecht - Bevel tot betaling - Dwingende wet

- Art. 2244 Burgerlijk Wetboek

N'est ni une disposition d'ordre public ni une disposition impérative, la règle suivant laquelle une citation en justice ou un commandement, signifiés à celui qu'on veut empêcher de prescrire, forment une interruption civile de la prescription (1). (1) Voir les concl. du M.P.

ORDRE PUBLIC - Prescription - Matière civile - Interruption - Interruption civile - Citation en justice - Commandement - Ordre public

- Art. 2244 Code civil

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Interruption civile - Citation en justice - Commandement - Ordre public - Loi impérative

- Art. 2244 Code civil

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Prescription - Matière civile - Interruption - Interruption civile - Citation en justice - Commandement - Loi impérative

- Art. 2244 Code civil

S.08.0101.N 5 januari 2009 AC nr. 6

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat het bepaalde in de slotzin van artikel 33,§ 1, vierde lid, van de wet van 4 december 2007, dat "het behoren tot een categorie van werknemers wordt vastgesteld in functie van de kiezerslijst waarop de werknemer is ingeschreven", er enkel toe strekt problemen te vermijden die kunnen ontstaan wanneer een kandidaat in de loop van de verkiezingsprocedure van werknemerscategorie verandert, in het bijzonder wanneer de wijziging van categorie plaatsvindt nadat de kandidatenlijst definitief is geworden, maar niet tot doel heeft een bijkomende verkiesbaarheidsvoorwaarde die niet in de Bedrijfsorganisatiewet en de Wet Welzijn Werknemers is bepaald, namelijk op een kiezerslijst ingeschreven zijn, in te voeren.

ONDERNEMINGSRAAD EN VEILIGHEIDSCOMITE - Verkiezingen - Voorwaarden voor verkiesbaarheid - Behoren tot een werknemerscategorie - Inschrijving op een kiezerslijst

- Art. 33, § 1, vierde lid Wet 4 dec. 2007 betreffende de sociale verkiezingen van het jaar 2008

Il ressort des travaux préparatoires de la loi du 4 décembre 2007 relative aux élections sociales de l'année 2008 que la disposition finale de l'article 33, § 1er, alinéa 4, de cette loi, suivant laquelle "l'appartenance à une catégorie de travailleurs est déterminée en fonction de la liste électorale sur laquelle est inscrit le travailleur", tend uniquement à éviter toutes complications susceptibles de naître à la suite d'un changement de catégorie de travailleurs par un candidat au cours de la procédure électorale, plus spécialement un changement de catégorie postérieur à la clôture définitive de la liste électorale, et non à instaurer la condition d'éligibilité supplémentaire de l'inscription sur une liste électorale, qui n'est prévue ni par la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie ni par la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail.

CONSEIL D'ENTREPRISE ET COMITE DE SECURITE ET D'HYGIENE - Elections - Conditions d'éligibilité - Appartenance à une catégorie de travailleurs - Inscription sur une liste électorale

- Art. 33, § 1er, al. 4 L. du 4 décembre 2007 relative aux élections sociales de l'année 2008

Zelfs al raakt een middel de openbare orde of is het van dwingend recht ten voordele van de eiser in cassatie, toch is het nieuw en derhalve niet ontvankelijk wanneer uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, niet blijkt dat voor de feitenrechter enig feit is aangevoerd dat met de als geschonden aangewezen bepaling verband houdt en uit de bestreden beslissing evenmin blijkt dat die beslissing feitelijke gegevens vaststelt die hierop betrekking hebben.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Niet aangevoerd middel voor de appelrechter - Rechtsregel die noch van openbare orde noch van dwingend recht is - Ontvankelijkheid

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

Même s'il est d'ordre public ou de droit impératif en faveur du demandeur en cassation, le moyen est nouveau et, en conséquence, irrecevable, lorsqu'il ne ressort pas des pièces auxquelles la Cour peut avoir égard qu'un fait lié à la disposition dont la violation est invoquée a été allégué devant le juge du fond et qu'il ne ressort pas davantage de la décision attaquée qu'elle a constaté des éléments de fait s'y rapportant.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Moyen non invoqué devant le juge d'appel - Règle de droit qui n'est ni d'ordre public, ni impérative - Recevabilité

- Art. 1080 Code judiciaire

S.08.0102.F 9 februari 2009 AC nr. 107

Conclusie van procureur-generaal LECLERCQ.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Sociale zaken (bijzondere regels) - Ziekte- en invaliditeitsverzekering - Arbeidsongeschiktheidsverzekering - Arbeidsongeschiktheid - Arbeidsrechtbank - Aanhangigmaking

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Arbeidsongeschiktheid - Arbeidsongeschiktheid - Arbeidsrechtbank - Aanhangigmaking

Conclusions du procureur général LECLERCQ.

TRIBUNAUX - Matière civile - Matière sociale (règles particulières) - Assurance maladie-invalidité - Assurance indemnités - Incapacité de travail - Tribunal du travail - Saisine

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance indemnités - Incapacité de travail - Tribunal du travail - Saisine

---

Wanneer een begunstigde voor de arbeidsrechtbank beroep instelt tegen de beslissing van de gewestelijke commissie van de geneeskundige raad voor invaliditeit, die vanaf een bepaalde datum een einde heeft gemaakt aan zijn arbeidsongeschiktheid, omdat de bij wet bepaalde voorwaarden niet meer waren vervuld, is het aldus aan de arbeidsrechtbank voorgelegde geschil niet beperkt tot de vraag of de voorwaarden van de arbeidsongeschiktheid vervuld waren op die bepaalde datum, maar omvat het ook de vraag of de begunstigde zich sinds die datum in een toestand bevond waarin hij aan die voorwaarden voldeed (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Arbeidsongeschiktheid - Arbeidsongeschiktheid - Arbeidsrechtbank - Aanhangigmaking

- Art. 580, 2° Gerechtelijk Wetboek

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Sociale zaken (bijzondere regels) - Ziekte- en invaliditeitsverzekering - Arbeidsongeschiktheidsverzekering - Arbeidsongeschiktheid - Arbeidsrechtbank - Aanhangigmaking

- Art. 580, 2° Gerechtelijk Wetboek

Lorsqu'un bénéficiaire a saisi le tribunal du travail d'un recours contre la décision de la commission régionale du conseil médical de l'invalidité mettant fin à son incapacité de travail à partir d'une date déterminée parce que les conditions légales prévues n'étaient plus réunies, le litige ainsi soumis au tribunal du travail n'est pas limité à la question de savoir si les conditions de l'incapacité de travail étaient réunies à la date déterminée précitée mais comprend la question de savoir si le bénéficiaire se trouvait depuis cette date déterminée dans un état où ces conditions étaient réunies (1). (1) Voir les concl. du M.P.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance indemnités - Incapacité de travail - Tribunal du travail - Saisine

- Art. 580, 2° Code judiciaire

TRIBUNAUX - Matière civile - Matière sociale (règles particulières) - Assurance maladie-invalidité - Assurance indemnités - Incapacité de travail - Tribunal du travail - Saisine

- Art. 580, 2° Code judiciaire

S.08.0105.F 23 februari 2009 AC nr. 150

Artikel 55, 4°, Werkloosheidsbesluit, legt een uitsluitingsmaatregel op aan de werknemer die de voorwaarden tot toekenning van de werkloosheidsuitkeringen niet vervult, maar vormt geen voorwaarde tot toekenning van die uitkeringen in de zin van artikel 29, § 2, 1°, a), van datzelfde koninklijk besluit.

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Toekenningsvoorwaarden - Vrijwillige verlating van een betrekking - Vrijwillige verlating van een betrekking om een kind op te voeden - Uitsluiting

- Artt. 55, 4° en 29, § 2, 1°, a) KB 25 nov. 1991 betreffende de arbeidsvoorziening en werkloosheid

L'article 55, 4°, de l'arrêté royal du 25 novembre 1991, édicte une mesure d'exclusion à l'égard d'un travailleur qui ne remplit pas les conditions d'octroi des allocations chômage mais ne constitue pas une condition d'octroi desdites allocations au sens de l'article 29, § 2, 1°, a), du même arrêté royal.

CHOMAGE - Droit aux allocations de chomage - Conditions d'octroi - Abandon volontaire d'emploi - Abandon volontaire d'emploi pour élever un enfant - Exclusion

- Art. 55, 4° et 29, § 2, 1°, a) A.R. du 25 novembre 1991 relatif à l'emploi et au chômage

---

S.08.0106.F 9 november 2009 AC nr. 647

Conclusie van procureur-generaal J.F. LECLERCQ.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Opzeggingsvergoeding - Aard - Forfaitaire vergoeding

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Opzegging - Termijn - Berekening - In overeenstemming met de wettelijke minimumtermijn

Conclusions du procureur général J.F. LECLERCQ.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Indemnité de congé - Nature - Réparation forfaitaire

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Préavis - Délai - Calcul - En conformité avec le délai minimum légal

---

De omstandigheid dat de tussen de partijen overeengekomen en door de werkgever na te leven opzeggingstermijn langer is dan de in artikel 82, § 2, eerste lid, Arbeidsovereenkomstenwet, bepaalde termijn, belet niet dat de opzeggingstermijn is berekend in overeenstemming met die bepaling (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

La circonstance que le délai de préavis prévu entre parties et à observer par l'employeur excède le délai minimum légal prévu à l'article 82, § 2, alinéa 1er, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, n'empêche pas que le délai de préavis a été calculé en conformité avec cette disposition (1). (1) Voir les concl. du M.P.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Opzegging - Termijn - Berekening - In overeenstemming met de wettelijke minimumtermijn

- Art. 82, § 2, eerste lid Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Préavis - Délai - Calcul - En conformité avec le délai minimum légal

- Art. 82, § 2, al. 1er L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

De opzeggingsvergoeding strekt tot forfaitaire vergoeding van de materiële en morele schade t.g.v. het verlies van de dienstbetrekking door onrechtmatige beëindiging van de arbeidsovereenkomst (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

L'indemnité de congé tend à réparer de manière forfaitaire le dommage matériel et moral résultant de la perte du travail à la suite d'une résiliation illicite du contrat de travail (1). (1) Voir les concl. du M.P.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Opzeggingsvergoeding - Aard - Forfaitaire vergoeding

- Art. 39, § 1 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Indemnité de congé - Nature - Réparation forfaitaire

- Art. 39, § 1er L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

S.08.0113.N 18 mei 2009 AC nr. 326

Noch uit artikel 168 van de wet van 20 juli 1991, noch uit de overige als geschonden aangewezen bepalingen volgt dat het niet aanpassen van de statuten van een bestaande coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid aan het door de wet van 20 juli 1991 ingevoerd minimum bedrag van het vast gedeelte van het maatschappelijk kapitaal van dergelijke vennootschap, het verlies van het voordeel van de beperkte aansprakelijkheid tot gevolg heeft.

Il ne suit ni de l'article 168 de la loi du 20 juillet 1991 portant des dispositions sociales et diverses ni des autres dispositions dont la violation est invoquée que le défaut d'adaptation des statuts d'une société coopérative à responsabilité limitée existante au montant minimum de la part fixe du capital social requis pour une telle société depuis la loi du 20 juillet 1991 précitée entraîne la perte du bénéfice de la responsabilité limitée.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Coöperatieve vennootschappen - Minimumkapitaal - Niet tijdige aanpassing van de statuten aan de bepalingen van de wet van 20 juli 1991

- Art. 168 Wet 20 juli 1991 houdende sociale en diverse bepalingen

- Art. 141, § 3 (nà de wijziging bij wet 13 april 1995) Wet van 30 nov. 1935 houdende samengeschakelde wetten op de handelsvennootschappen

- Art. 141, § 4 (vóór de wijziging bij wet 13 april 1995) Wet van 30 nov. 1935 houdende samengeschakelde wetten op de handelsvennootschappen

- Art. 147bis Wet van 30 nov. 1935 houdende samengeschakelde wetten op de handelsvennootschappen

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés coopératives - Capital minimum - Adaptation tardive des statuts aux dispositions de la loi du 20 juillet 1991 portant des dispositions sociales et diverses

- Art. 168 L. du 20 juillet 1991

- Art. 141, § 3 (après la mod. apportée par la L. du 13/04/95) Lois sur les sociétés commerciales coordonnées par arrêté royal du 30 novembre 1935

- Art. 141, § 4 (avant la mod. apportée par la L. du 13/04/95) Lois sur les sociétés commerciales coordonnées par arrêté royal du 30 novembre 1935

- Art. 147bis Lois sur les sociétés commerciales coordonnées par arrêté royal du 30 novembre 1935

S.08.0114.F 29 juni 2009 AC nr. 449

De schorsende werking van de beroepen bedoeld in de artt. 63/3, eerste lid, en 57/11, § 1, derde lid, Vreemdelingenwet, zoals die artikelen door het arbeidshof zijn toegepast, op de maatregelen tot verwijdering van het grondgebied, die t.a.v. de vreemdeling zijn genomen op grond van de feiten die tot de betwiste beslissing hebben geleid, impliceert niet dat het bevel om het grondgebied te verlaten, dat samen met een dergelijke beslissing is gegeven, alleen al door de verwerping van het beroep opnieuw uitwerking krijgt. Het nieuwe bevel om het grondgebied te verlaten, dat na de beslissing tot verwerping van het beroep ter kennis wordt gebracht, vervangt, t.g.v. dat nieuwe onderzoek, het bevel om het grondgebied te verlaten dat samen met de betwiste beslissing werd gegeven en dat deze beslissing niet zomaar bevestigt (1). (1) Vóór de opheffing ervan bij W. 27 dec. 2006.

VREEMDELINGEN - Beslissing tot weigering van verblijf met bevel om het grondgebied te verlaten - Beroep - Verwerping - Nieuwe beslissing

- Artt. 63/3, eerste lid, en 57/11, § 1, derde lid Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 77, tweede lid KB 8 okt. 1981

L'effet suspensif des recours visés par les articles 63/3, alinéa 1er, et 57/11, § 1er, alinéa 3, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, dans leur version appliquée par la cour du travail, sur les mesures d'éloignement du territoire prises à l'égard de l'étranger en raison des faits qui ont donné lieu à la décision contestée n'implique pas que l'ordre de quitter le territoire, qui accompagnait une telle décision, retrouve effet du seul fait du rejet du recours. Le nouvel ordre de quitter le territoire notifié à la suite de la décision qui rejette le recours se substitue, ensuite de ce nouvel examen, à l'ordre de quitter le territoire qui accompagnait la décision contestée et dont il n'est pas un simple acte confirmatif (1). (1) Avant son abrogation par la loi du 27 décembre 2006.

ETRANGERS - Décision de refus de séjour avec ordre de quitter le territoire - Recours - Rejet - Nouvelle décision

- Art. 63/3, al. 1er, et 57/11, § 1er, al. 3 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

- Art. 77, al. 2 A.R. du 8 octobre 1981

S.08.0115.F 26 januari 2009 AC nr. 65

De beslissing van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn om in rechte op te treden en hoger beroep in te stellen, wordt genomen door de raad voor maatschappelijk welzijn.

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Vordering in rechte - Bevoegd orgaan - Raad voor maatschappelijk welzijn

- Artt. 24, 28, § 1, vierde lid, en 115, § 2 Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

VORDERING IN RECHTE - Maatschappelijk welzijn (openbare centra voor) - Bevoegd orgaan - Raad voor maatschappelijk welzijn

- Artt. 24, 28, § 1, vierde lid, en 115, § 2 Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

La décision du centre public d'action sociale d'ester en justice et d'interjeter appel est prise par le conseil de l'aide sociale.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Action en justice - Organe compétent - Conseil de l'aide sociale

- Art. 24, 28, § 1er, al. 4 et 115, § 2 Loi organique des centres publics d'aide sociale (8 juillet 1976)

DEMANDE EN JUSTICE - Aide sociale (centres publics d') - Organe compétent - Conseil de l'aide sociale

- Art. 24, 28, § 1er, al. 4 et 115, § 2 Loi organique des centres publics d'aide sociale (8 juillet 1976)

S.08.0119.N 2 maart 2009 AC nr. 165

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de wetgever in het kader van artikel 70, § 3, in fine van de Z.I.V.-wet en artikel 27, b) van het koninklijk besluit van 20 juli 1971, heeft bedoeld dat de arbeidsongeschiktheid door een opzettelijke fout is veroorzaakt, wanneer de gerechtigde die fout willens heeft begaan, ook al heeft hij de gevolgen ervan niet gewild, wat inhoudt dat wanneer de arbeidsongeschiktheid het gevolg is van letsels opgelopen bij een verkeersongeval, de uitkeringen moeten geweigerd worden wanneer het ongeval door de gerechtigde willens werd veroorzaakt, ook al heeft hij de gevolgen ervan niet gewild (1). (1) Zie Cass., 5 nov. 1990, AR 8951, AC, 1990-1991, nr 127.

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Arbeidsongeschiktheid - Prestaties - Uitkering en verzorging - Weigering - Fout van de gerechtigde - Opzettelijke fout

- Art. 70, § 3, in fine KB 14 juli 1994 houdende coördinatie van de Wet van 9 aug. 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

- Art. 27, b) KB van 20 juli 1971 houdende instelling van een verzekering tegen arbeidsongeschiktheid ten voordele van zelfstandigen

Il ressort des travaux préparatoires que, suivant la volonté du législateur quant aux dispositions des articles 70, § 3, in fine, de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire soins de santé et indemnités et 27, b, de l'arrêté royal du 20 juillet 1971 instituant un régime d'assurance contre l'incapacité de travail en faveur des travailleurs indépendants, l'incapacité de travail résulte d'une faute intentionnelle, lorsque le bénéficiaire a délibérément provoqué la faute, même s'il n'en a pas voulu les conséquences, de sorte qu'en cas d'incapacité de travail résultant de lésions causées par un accident de roulage, les prestations doivent être refusées lorsque le bénéficiaire a délibérément provoqué l'accident même s'il n'en a pas voulu les conséquences (1). (1) Voir Cass., 5 novembre 1990, RG 8951, Pas., 1991, n° 127.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance indemnités - Prestations - Indemnités et soins de santé - Refus - Faute du bénéficiaire - Faute intentionnelle

- Art. 70, § 3, in fine A.R. du 14 juillet 1994 portant coordination de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire soins de santé et indemnités

- Art. 27, b) A.R. du 20 juillet 1971 instituant un régime d'assurance contre l'incapacité de travail en faveur des travailleurs indépendants

---

S.08.0120.F 9 november 2009 AC nr. 648

Conclusie van procureur-generaal J.F. LECLERCQ.

GRONDWET - Art. 10 - Gelijkheid van de Belgen voor de wet - Overeenstemming - Werkloosheid - Recht op werkloosheidsuitkeringen - Arbeidsmarkt - Beschikbaarheid - Schriftelijke overeenkomst - Verbintenis - Niet-naleving - Uitkeringen - Ontzegging - Jonge werknemer - Wachtuitkeringen - Werkloze - Werkloosheidsuitkeringen - Al dan niet vergelijkbare situatie

GRONDWET - Art. 11 - Niet-discriminatie in het genot van de aan de Belgen toegekende rechten en vrijheden - Overeenstemming - Werkloosheid - Recht op werkloosheidsuitkeringen - Arbeidsmarkt - Beschikbaarheid - Schriftelijke overeenkomst - Verbintenis - Niet-naleving - Uitkeringen - Ontzegging - Jonge werknemer - Wachtuitkeringen - Werkloze - Werkloosheidsuitkeringen - Al dan niet vergelijkbare situatie

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Arbeidsmarkt - Beschikbaarheid - Schriftelijke overeenkomst - Verbintenis - Niet-naleving - Uitkeringen - Ontzegging - Jonge werknemer - Wachtuitkeringen - Werkloze - Werkloosheidsuitkering - Al dan niet vergelijkbare situatie

Conclusions du procureur général J.F. LECLERCQ.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Egalité des Belges devant la loi - Conformité - Chômage - Droit aux allocations de chômage - Marché de l'emploi - Disponibilité - Contrat écrit - Engagement - Non-respect - Allocations - Privation - Jeune travailleur - Allocations d'attente - Chômeur - Allocations de chômage - Situation comparable ou non

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 11 - Non-discrimination dans la jouissance des droits et libertés reconnus aux Belges - Conformité - Chômage - Droit aux allocations de chômage - Marché de l'emploi - Disponibilité - Contrat écrit - Engagement - Non-respect - Allocations - Privation - Jeune travailleur - Allocations d'attente - Chômeur - Allocations de chômage - Situation comparable ou non

CHOMAGE - Droit aux allocations de chomage - Marché de l'emploi - Disponibilité - Contrat écrit - Engagement - Non-respect - Allocations - Privation - Jeune travailleur - Allocations d'attente - Chômeur - Allocations de chômage - Situation comparable ou non

Hoewel het Werkloosheidsbesluit in verschillende voorwaarden voorziet waaronder voltijdse werknemers op werkloosheidsuitkeringen en jonge werknemers op wachtuitkeringen recht hebben, wordt elke vergelijking tussen die twee categorieën van werknemers niet uitgesloten door het onderscheid dat in die bepalingen wordt gemaakt, wanneer het de bedoeling is om de gevolgen van de niet-naleving van de in een activeringscontract aangegane verbintenissen te onderzoeken (1). (1) Zie andersl. concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

GRONDWET - Art. 11 - Niet-discriminatie in het genot van de aan de Belgen toegekende rechten en vrijheden - Overeenstemming - Werkloosheid - Recht op werkloosheidsuitkeringen - Arbeidsmarkt - Beschikbaarheid - Schriftelijke overeenkomst - Verbintenis - Niet-naleving - Uitkeringen - Ontzegging - Jonge werknemer - Wachtuitkeringen - Werkloze - Werkloosheidsuitkeringen - Al dan niet vergelijkbare situatie

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

- Artt. 30, 36 en 59quinquies, § 6, eerste en tweede lid KB 25 nov. 1991 betreffende de arbeidsvoorziening en werkloosheid

GRONDWET - Art. 10 - Gelijkheid van de Belgen voor de wet - Overeenstemming - Werkloosheid - Recht op werkloosheidsuitkeringen - Arbeidsmarkt - Beschikbaarheid - Schriftelijke overeenkomst - Verbintenis - Niet-naleving - Uitkeringen - Ontzegging - Jonge werknemer - Wachtuitkeringen - Werkloze - Werkloosheidsuitkeringen - Al dan niet vergelijkbare situatie

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

- Artt. 30, 36 en 59quinquies, § 6, eerste en tweede lid KB 25 nov. 1991 betreffende de arbeidsvoorziening en werkloosheid

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Arbeidsmarkt - Beschikbaarheid - Schriftelijke overeenkomst - Verbintenis - Niet-naleving - Uitkeringen - Ontzegging - Jonge werknemer - Wachtuitkeringen - Werkloze - Werkloosheidsuitkering - Al dan niet vergelijkbare situatie

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

- Artt. 30, 36 en 59quinquies, § 6, eerste en tweede lid KB 25 nov. 1991 betreffende de arbeidsvoorziening en werkloosheid

Si l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage établit, certes, des conditions d'admissibilité distinctes pour les travailleurs à temps plein au bénéfice des allocations de chômage et pour les jeunes travailleurs pour les allocations d'attente, la différence qu'implique ces dispositions ne suffit pas à exclure toute comparaison entre ces deux catégories de travailleurs lorsqu'il s'agit d'examiner les conséquences d'un non-respect d'engagements pris dans un contrat d'activation (1). (1) Voir les concl. contr. du M.P.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 11 - Non-discrimination dans la jouissance des droits et libertés reconnus aux Belges - Conformité - Chômage - Droit aux allocations de chômage - Marché de l'emploi - Disponibilité - Contrat écrit - Engagement - Non-respect - Allocations - Privation - Jeune travailleur - Allocations d'attente - Chômeur - Allocations de chômage - Situation comparable ou non

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

- Art. 30, 36 et 59quinquies, § 6, al. 1er et 2 A.R. du 25 novembre 1991 relatif à l'emploi et au chômage

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Egalité des Belges devant la loi - Conformité - Chômage - Droit aux allocations de chômage - Marché de l'emploi - Disponibilité - Contrat écrit - Engagement - Non-respect - Allocations - Privation - Jeune travailleur - Allocations d'attente - Chômeur - Allocations de chômage - Situation comparable ou non

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

- Art. 30, 36 et 59quinquies, § 6, al. 1er et 2 A.R. du 25 novembre 1991 relatif à l'emploi et au chômage

CHOMAGE - Droit aux allocations de chomage - Marché de l'emploi - Disponibilité - Contrat écrit - Engagement - Non-respect - Allocations - Privation - Jeune travailleur - Allocations d'attente - Chômeur - Allocations de chômage - Situation comparable ou non

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

- Art. 30, 36 et 59quinquies, § 6, al. 1er et 2 A.R. du 25 novembre 1991 relatif à l'emploi et au chômage

---

S.08.0122.F 23 maart 2009 AC nr. 212

De werkzoekende, die tewerkgesteld wordt door een plaatselijk werkgelegenheidsagentschap en die getroffen wordt door een arbeidsongeval, heeft geen recht op de prestaties van de ziekte- en invaliditeitsverzekering, maar wel op die van de verzekeringsmaatschappij, die dezelfde bescherming als die van de Arbeidsongevallenwet waarborgt.

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Algemeen - Werkloosheid - Plaatselijk werkgelegenheidsagentschap - Werkzoekende - Werknemer - Arbeidsongeval - Tijdelijke ongeschiktheid - Gevolg - Vergoeding - Toepasselijke regeling

- Artt. 61, § 1, eerste lid, en 79, § 10, derde lid KB 25 nov. 1991 betreffende de arbeidsvoorziening en werkloosheid

Le demandeur d'emploi, travailleur d'une agence locale pour l'emploi et victime d'un accident de travail, n'a pas droit aux prestations de l'assurance maladie invalidité mais bien à celle de la société d'assurance garantissant une protection équivalente à celle qu'accorde la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Généralités - Chômage - Agence locale pour l'emploi - Demandeur d'emploi - Travailleur - Accident du travail - Incapacité temporaire - Conséquence - Indemnisation - Régime applicable

- Art. 61, § 1er, al. 1er, et 79, § 10, al. 3 A.R. du 25 novembre 1991 relatif à l'emploi et au chômage

- Art. 136, § 2, vierde lid Koninklijk Besluit van 14 juli 1994 houdende coördinatie van de wet van 9 aug. 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Plaatselijk werkgelegenheidsagentschap - Werkzoekende - Werknemer - Arbeidsongeval - Tijdelijke ongeschiktheid - Gevolg - Vergoeding - Ziekte- en invaliditeitsverzekering - Toepasselijke regeling

- Artt. 61, § 1, eerste lid, en 79, § 10, derde lid KB 25 nov. 1991 betreffende de arbeidsvoorziening en werkloosheid

- Art. 136, § 2, vierde lid Koninklijk Besluit van 14 juli 1994 houdende coördinatie van de wet van 9 aug. 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

- Art. 136, § 2, al. 4 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

CHOMAGE - Droit aux allocations de chomage - Agence locale pour l'emploi - Demandeur d'emploi - Travailleur - Accident du travail - Incapacité temporaire - Conséquence - Indemnisation - Assurance maladie-invalidité - Régime applicable

- Art. 61, § 1er, al. 1er, et 79, § 10, al. 3 A.R. du 25 novembre 1991 relatif à l'emploi et au chômage

- Art. 136, § 2, al. 4 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

De verzekeringsinstelling die aan de door een arbeidsongeval getroffen werknemer van een plaatselijk werkgelegenheidsagentschap verzekeringsprestaties heeft toegekend, terwijl deze hierop geen recht had, wordt niet in de plaats van de getroffene gesteld om die prestaties terug te vorderen van de verzekeringsmaatschappij, die dezelfde bescherming als die van de Arbeidsongevallenwet waarborgt.

L'organisme assureur qui a octroyé à un travailleur d'une agence locale pour l'emploi victime d'un accident de travail, des prestations de l'assurance alors que celui-ci n'y avait pas droit, n'est pas subrogé à la victime pour réclamer le remboursement de ces prestations à la société d'assurance garantissant une protection équivalente à celle qu'accorde la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail.

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Arbeidsongeschiktheid - Werkloosheid - Plaatselijk werkgelegenheidsagentschap - Werkzoekende - Werknemer - Arbeidsongeval - Verzekeringsinstelling - Vergoeding - Gevolg - Subrogatoire vordering

- Artt. 61, § 1, eerste lid, en 79, § 10, derde lid KB 25 nov. 1991 betreffende de arbeidsvoorziening en werkloosheid

- Art. 136, § 2, vierde lid Koninklijk Besluit van 14 juli 1994 houdende coördinatie van de wet van 9 aug. 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance indemnités - Chômage - Agence locale pour l'emploi - Demandeur d'emploi - Travailleur - Accident du travail - Organisme assureur - Indemnisation - Conséquence - Action subrogatoire

- Art. 61, § 1er, al. 1er, et 79, § 10, al. 3 A.R. du 25 novembre 1991 relatif à l'emploi et au chômage

- Art. 136, § 2, al. 4 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

S.08.0123.N — 21 september 2009 — AC nr. 513

De appelrechters die het hoger beroep van eiser ongegrond verklaren nadat zij de appelconclusie van de eiser nietig verklaren op grond van een schending van de Taalwet Gerechtszaken, zonder het debat op dat punt te heropenen, miskennen het recht van verdediging van de partijen.

Violent les droits de défense des parties, les juges d'appel qui déboutent le demandeur de son appel après avoir annulé ses conclusions d'appel en raison de la violation de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, sans avoir ordonné préalablement la réouverture des débats à cet égard.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Schending van de Taalwet Gerechtszaken - Ambtshalve opgeworpen nietigheid - Rechten van verdediging - Heropening van het debat

- Art. 774, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Schending van de Taalwet Gerechtszaken - Ambtshalve opgeworpen nietigheid - Rechten van verdediging - Heropening van het debat

- Art. 774, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Violation de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire - Nullité invoquée d'office - Droits de la défense - Réouverture des débats

- Art. 774, al. 2 Code judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Violation de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire - Nullité invoquée d'office - Droits de la défense - Réouverture des débats

- Art. 774, al. 2 Code judiciaire

S.08.0126.F — 11 mei 2009 — AC nr. 310

Conclusie van procureur-generaal J.F. LECLERCQ.

MINDERJARIGHEID - Franse Gemeenschapscommissie - Gehandicapten - Sociale en professionele integratie - Individuele bepalingen - Individuele bijstand - Hulpmiddelen voor de mobiliteit - Rolstoel - Aanpassingen

Artikel 29bis, besluit 99/262/A, 25 februari 2000 van het College van de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de individuele bepalingen van de Brusselse Franstalige Dienst voor Mindervaliden voor de sociale integratie van gehandicapte personen en hun inschakeling in het arbeidsproces, bepaalt dat, voor de gevallen die niet voorzien zijn in bijvoegsel 1 en binnen de budgettaire beperkingen, het pluridisciplinair team bevoegd is om te bepalen of de gevraagde tussenkomst tegemoetkomt aan de algemene voorwaarden van het decreet van 4 maart 1999 van de vergadering van de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de sociale integratie van de gehandicapten en hun inschakeling in het arbeidsproces, en van het besluit, en of deze nodig en onmisbaar is voor de sociale en professionele integratie; de gevallen die niet opgesomd zijn in bijlage 1, en die bedoeld worden in voornoemd artikel 29bis, eerste lid, zijn niet beperkt tot de gevallen waarin geen tegemoetkoming was voorzien op het ogenblik dat die bijlage werd opgemaakt, omdat de betrokken uitrusting niet bij de administratie bekend was, maar omvatten alle aanpassingen aan de rolstoel die niet opgesomd worden in artikel 5.1, g. van die bijlage 1 (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

MINDERJARIGHEID - Franse Gemeenschapscommissie - Gehandicapten - Sociale en professionele integratie - Individuele bepalingen - Individuele bijstand - Hulpmiddelen voor de mobiliteit - Rolstoel - Aanpassingen

- Art. 29bis Besl. 99/262/A 25 feb. 2000 van het College van de Franse Gemeenschapscommissie

Conclusions du procureur général J.F. LECLERCQ.

HANDICAPES - Commission communautaire française - Personnes handicapées - Intégration sociale et professionnelle - Dispositions individuelles - Aides individuelles - Aides à la mobilité - Voiturette - Accessoires

L'article 29bis de l'arrêté 99/262/A du 25 février 2000 du Collège de la Commission communautaire française relatif aux dispositions individuelles d'intégration sociale et professionnelle des personnes handicapées mises en œuvre par le Service bruxellois francophone des personnes handicapées, prévoit que, pour les cas non prévus à l'annexe 1 et dans les limites budgétaires, l'équipe pluridisciplinaire est compétente pour déterminer si l'intervention demandée répond aux conditions générales du décret du 4 mars 1999 de l'Assemblée de la Commission communautaire française relatif à l'intégration sociale et professionnelle des personnes handicapées et de l'arrêté et si elle est nécessaire et indispensable à l'intégration sociale et professionnelle; les cas non prévus à l'annexe 1, visés à l'article 29bis précité, ne se limitent pas à ceux où l'intervention n'a pas été envisagée au moment de l'élaboration de cette annexe parce que l'équipement concerné n'était pas connu de l'administration mais ils comprennent tous les accessoires de voiturette qui ne sont pas énumérés à l'article 5.1.g. de ladite annexe 1 (1). (1) Voir les concl. du M.P.

HANDICAPES - Commission communautaire française - Personnes handicapées - Intégration sociale et professionnelle - Dispositions individuelles - Aides individuelles - Aides à la mobilité - Voiturette - Accessoires

- Art. 29bis Arrêté 99/262/A du 25 février 2000 du Collège de la Commission communautaire francaise

S.08.0127.N 2 februari 2009 AC nr. 86

De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze in feite de bewijswaarde van medische attesten, voor zover hij de bewijskracht van die stukken niet miskent, zodat het onderdeel dat aanvoert dat het arrest, waar het niet oordeelt dat het attest vervalst was of enig "(wils) gebrek" vertoonde, het ondertekend getuigschrift overeenkomstig de artikelen 1319 en 1322 BW als bewijskrachtig had moeten beschouwen zoals een authentieke akte en tussen de partijen alleszins bewijs opleverend krachtens artikel 1320 BW, faalt naar recht (1). (1) Zie Cass., 21 feb. 1984, AR nr 8443, AC, 1983-1984, nr 347.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijskracht - Akten -

Le juge apprécie souverainement en fait la valeur probante des certificats médicaux, pour autant qu'il ne viole pas la foi due à ces actes, de sorte que la branche du moyen qui fait valoir que, ayant omis de décider que le certificat était faux ou affecté d'un "vice (de volonté)", l'arrêt aurait dû, conformément aux articles 1319 et 1322 du Code civil, accorder au certificat signé la même foi qu'à l'acte authentique et qu'en tout cas, conformément à l'article 1320 du Code civil, il faisait foi entre les parties, manque en droit (1). (1) Voir Cass., 21 février 1984, RG 8443, Pas., 1984, n° 347.

PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Foi due aux actes - Actes -

Medisch attest - Bewijswaarde - Beoordeling

- Artt. 1319, 1320 en 1322 Burgerlijk Wetboek

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijswaarde - Medisch attest - Beoordeling

- Artt. 1319, 1320 en 1322 Burgerlijk Wetboek

Certificat médical - Valeur probante - Appréciation

- Art. 1319, 1320 et 1322 Code civil

PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Valeur probante - Certificat médical - Appréciation

- Art. 1319, 1320 et 1322 Code civil

S.08.0128.F 9 november 2009 AC nr. 649

Conclusie van procureur-generaal J.F. LECLERCQ.

PENSIOEN - Werknemers - Rustpensioen - Recht - Beroepsloopbaan - Tewerkstelling - Bewijs - Periode na 31 december 1945 - Pensioenbijdrage - Bijdragen in een andere sector

Voor de periode na 31 dec. 1945 levert de overlegging van een document ten bewijze van de inhouding van bijdragen in een andere sector, te dezen die van de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, niet het vereiste en afdoende bewijs van de inhouding van pensioenbijdragen om een tewerkstelling aan te tonen die het recht op het rustpensioen voor werknemers opent (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

PENSIOEN - Werknemers - Rustpensioen - Recht - Beroepsloopbaan - Tewerkstelling - Bewijs - Periode na 31 december 1945 - Pensioenbijdrage - Bijdragen in een andere sector

- Art. 32, § 1, b KB 21 dec. 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

Conclusions du procureur général J.F. LECLERCQ.

PENSION - Travailleurs salariés - Pension de retraite - Droit - Carrière professionnelle - Occupation - Preuve - Période postérieure au 31 décembre 1945 - Cotisations de pension - Cotisations dans un autre secteur

Pour la période postérieure au 31 décembre 1945, la production d'un document attestant que des cotisations ont été retenues dans un autre secteur, en l'occurrence celui de l'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité, n'apporte pas la preuve nécessaire et suffisante que des cotisations de pension ont été retenues, en vue d'établir l'existence d'une occupation donnant ouverture au droit à la pension de retraite de travailleur salarié (1). (1) Voir les concl. du M.P.

PENSION - Travailleurs salariés - Pension de retraite - Droit - Carrière professionnelle - Occupation - Preuve - Période postérieure au 31 décembre 1945 - Cotisations de pension - Cotisations dans un autre secteur

- Art. 32, § 1er, b) A.R. du 21 décembre 1967 portant réglement général du régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés

---

S.08.0129.N 8 juni 2009 AC nr. 381

Aan de regel dat een rechtsgeldig cassatieberoep niet kan ingesteld worden indien de eiser geen belang heeft in de zin van artikel 17 en 18, Ger.W. om dit rechtsmiddel in te stellen, wordt geen afbreuk gedaan wanneer het cassatieberoep wordt ingesteld op grond van artikel 33 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, dat in het tweede lid bepaalt dat het cassatieberoep wordt ingesteld bij verzoekschrift van de belanghebbende partij en overeenkomstig het Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Door afdelingsvoorzitter Robert Boes werd in deze zaak verslag uitgebracht op de rechtszitting van 20 april 2009, waarna een tussenarrest werd geveld op 27 april 2009 waarbij de verdaging van de zaak werd bevolen naar de rechtszitting van 18 mei 2009.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Gemis aan belang of bestaansreden - Voorziening tegen beslissing van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op grond van artikel 33 W. - Belang

- Artt. 17 en 18 Gerechtelijk Wetboek

Il ne saurait être porté atteinte à la règle que le pourvoi en cassation n'est pas régulièrement introduit si le demandeur n'a pas intérêt pour introduire celui-ci au sens des articles 17 et 18 du Code judiciaire par un pourvoi formé en application de l'article 33 des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat qui prévoit en son deuxième alinéa que le pourvoi est formé par requête de la partie intéressée, introduite conformément au Code judiciaire (1). (1) Le président de section Robert Boes a fait rapport en l'espèce à l'audience du 20 avril 2009, un arrêt interlocutoire a été rendu le 27 avril 2009, remettant la cause à l'audience du 18 mai 2009.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoi - Défaut d'intérêt ou défaut d'objet - Pourvoi contre décision section du contentieux administratif du Conseil d'Etat en appl. de l'artikel 33 des lois coordonnées Conseil - Intérêt

- Art. 17 et 18 Code judiciaire

- Art. 33 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Art. 33 Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

S.08.0130.F 15 juni 2009 AC nr. 408

Het arrest schendt artikel 1, eerste lid, 3°, K.B. nr. 33 van 30 maart 1982 betreffende een inhouding op invaliditeitsuitkeringen en brugpensioenen, wanneer het beslist dat die inhoudingen niet kunnen worden gedaan op de aanvullende voordelen m.b.t. een overeengekomen brugpensioen die zijn toegekend door een ondernemingsC.A.O., die zelf voordeliger is dan de aanvullende vergoeding die toegekend is op grond van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 17, en die in beginsel moeten worden toegevoegd aan het bedrag dat als grondslag voor de berekening van de bij dat K.B. bepaalde inhoudingen diende, omdat zij zijn opgeslorpt door een nog voordeliger individueel akkoord tussen de verweerder en zijn werkgever.

PENSIOEN - Werknemers - Brugpensioen - Aanvullende vergoeding - Inhouding - Collectieve arbeidsovereenkomst - OndernemingsC.A.O. - Individuele overeenkomst

- Art. 1, eerste lid, 3° KB nr 33 van 30 maart 1982

ARBEIDSVOORZIENING - Brugpensioen - Werknemers - Aanvullende vergoeding - Inhouding - Collectieve arbeidsovereenkomst - OndernemingsC.A.O. - Individuele overeenkomst

- Art. 1, eerste lid, 3° KB nr 33 van 30 maart 1982

Viole l'article 1er, alinéa 1er, 3°, de l'arrêté royal n° 33 du 30 mars 1982 relatif à une retenue sur des indemnités d'invalidité et des prépensions, l'arrêt qui décide que les avantages complémentaires afférents à la prépension conventionnelle octroyés par la convention collective d'entreprise, elle-même plus avantageuse que l'indemnité complémentaire allouée sur la base de la convention collective n° 17, et qui devraient en principe être inclus dans l'assiette servant de calcul pour les retenues prévues par cet arrêté royal, ne sont pas soumis aux dites retenues parce qu'ils ont été aspirés par un accord individuel encore plus avantageux conclu entre le travailleur et son employeur.

PENSION - Travailleurs salariés - Prépension - Indemnité complémentaire - Retenue - Convention collective de travail - Convention collective d'entreprise - Accord individuel

- Art. 1er, al. 1er, 3° A.R. n° 33 du 30 mars 1982

EMPLOI - Prépension; voir aussi: 387/01 pension - Travailleurs salariés - Indemnité complémentaire - Retenue - Convention collective de travail - Convention collective d'entreprise - Accord individuel

- Art. 1er, al. 1er, 3° A.R. n° 33 du 30 mars 1982

S.08.0132.N 16 februari 2009 AC nr. 128

Het in artikel 22ter van de R.S.Z.-Wet van 27 juni 1969 bepaalde vermoeden van voltijdse tewerkstelling van de deeltijdse werknemers bij ontstentenis van openbaarmaking van hun normale werkroosters geldt niet alleen voor de dag van de vaststelling van de bedoelde ontstentenis, maar voor de ganse voorafgaande periode van tewerkstelling (1). (1) Zie Cass., 20 okt. 2008, AR S.08.0014.N, A.C, 2008, nr ...

ARBEID - Arbeidstijden en rusttijden - Deeltijdse arbeid - Ontstentenis van openbaarmaking van werkroosters - Vermoeden van voltijdse tewerkstelling

- Art. 22ter Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 dec. 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Onregelmatige deeltijdse tewerkstelling - Vermoeden van voltijdse tewerkstelling

- Art. 22ter Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 dec. 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

La présomption d'emploi à temps plein instaurée dans le chef des travailleurs à temps partiel par l'article 22ter de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs à défaut de publication des horaires de travail normaux des travailleurs à temps partiel, est applicable non seulement au jour de la constatation du défaut précité mais aussi à la totalité de la période d'occupation antérieure (1). (1) Voir Cass., 20 octobre 2008, RG S.08.0014.N, Pas., 2008, n° ...

TRAVAIL - Durée du travail et repos - Travail à temps partiel - Défaut de publicité des horaires de travail - Présomption de travail à temps plein

- Art. 22ter L. du 27 juin 1969 révisant l'A.-L. du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Emploi à temps partiel irrégulier - Présomption de travail à temps plein

- Art. 22ter L. du 27 juin 1969 révisant l'A.-L. du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

De omstandigheden dat aan een partij gevraagd wordt om visitekaartjes te vervaardigen, dat zij instructies ontvangt om de post door te sturen en om de leden voorschotten te vragen, dat zij de brieven van de voorzitter herwerkt, dat zij taken moet afwerken, dat zij informatie moet doorgeven en binnen de structuren van de eiseres moet samenwerken met de voorzitter en met de raad van bestuur van de eiseres, zijn noch apart, noch samen beschouwd, onverenigbaar met het bestaan van een aannemingsovereenkomst.

HUUR VAN DIENSTEN - Begrip - Bestanddelen - Benaming - Niet onverenigbare gegevens

ARBEIDSOVEREENKOMST - Begrip - Bestaansvereisten - Vorm - Begrip en bestaansvereisten - Gegevens niet onverenigbaar met een aannemingsovereenkomst

Les circonstances qu'il est demandé à une partie de faire établir des cartes de visite, qu'elle reçoit des instructions pour faire suivre le courrier et pour les provisions à demander aux membres, qu'elle retravaille des lettres du président, doit achever des tâches, transmettre l'information et agir dans le cadre des structures de la demanderesse en relation avec le président et le conseil d'administration de la demanderesse, ne constituent, ni séparément ni conjointement, des éléments incompatibles avec l'existence d'un contrat d'entreprise.

LOUAGE D'INDUSTRIE - Notion - Eléments constitutifs - Qualification - Eléments non inconciliables

CONTRAT DE TRAVAIL - Notion. élements constitutifs. forme - Notion et conditions d'existence - Eléments non inconciliables avec un contrat d'entreprise

Wanneer de aan de feitenrechter ter beoordeling voorgelegde gegevens de benaming die de partijen aan de tussen hen gesloten overeenkomst hebben gegeven, niet kunnen uitsluiten, kan hij deze niet door een andere benaming vervangen en evenmin uit extrinsieke omstandigheden gegevens afleiden die deze kunnen verantwoorden (1). (1) Cass., 28 april 2003, AR S.01.0184.F, AC, 2003, nr. 266; zie Cass., 21 nov. 1975, AC, 1976, p. 375.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Begrip - Bestaansvereisten - Vorm - Begrip en bestaansvereisten - Door de partijen gegeven benaming - Aannemingsovereenkomst - Niet onverenigbare gegevens - Bevoegdheden van de rechter

- Art. 1134, eerste lid Burgerlijk Wetboek

HUUR VAN DIENSTEN - Door de partijen gegeven benaming - Aannemingsovereenkomst - Niet onverenigbare gegevens - Herkwalificatie - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 1134, eerste lid Burgerlijk Wetboek

OVEREENKOMST - Bestanddelen - Algemeen - Door de partijen gegeven benaming - Niet onverenigbare gegevens - Herkwalificatie - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 1134, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Lorsque les éléments soumis à son appréciation ne permettent pas d'exclure la qualification donnée par les parties à la convention qu'elles ont conclue, le juge du fond ne peut y substituer une qualification différente, ni rechercher dans des circonstances extrinsèques des éléments susceptibles de justifier celle-ci (1). (1) Cass., 28 avril 2003, RG S.01.0184.F, Pas., 2003, n° 266; Voir Cass., 21 novembre 1975, Pas., I, 1976, p. 371.

CONTRAT DE TRAVAIL - Notion. élements constitutifs. forme - Notion et conditions d'existence - Qualification donnée par les parties - Contrat d'entreprise - Eléments non incompatibles - Pouvoirs du juge

- Art. 1134, al. 1er Code civil

LOUAGE D'INDUSTRIE - Qualification donnée par les parties - Contrat d'entreprise - Eléments non incompatibles - Requalification - Pouvoir du juge

- Art. 1134, al. 1er Code civil

CONVENTION - Eléments constitutifs - Généralités - Qualification donnée par les parties - Eléments non incompatibles - Requalification - Pouvoir du juge

- Art. 1134, al. 1er Code civil

S.08.0137.F 25 mei 2009 AC nr. 339

De buitengerechtelijke bekentenis in de zin van de artikelen 1354 en 1355 B.W., impliceert niet dat ze door de tegenpartij als bewijs gebruikt moet kunnen worden (1). (1) Zie Cass., 1 juni 2007, AR C.05.0385.N, AC, 2007, nr. 290; Cass., 20 dec. 2007, AR C.07.0161.N, AC, 2007, nr. 652; Cass., 7 feb. 1997, AR C.95.0127.N, AC, 1997, nr. 71; Cass., 2 mei 1988, AR 8302, AC, 1987-88, nr. 532, m.b.t. de buitengerechtelijke bekentenis.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bekentenis - Buitengerechtelijke bekentenis

- Artt. 1354 en 1355 Burgerlijk Wetboek

L'aveu extrajudiciaire au sens des articles 1354 et 1355, du Code civil n'implique pas qu'il soit destiné à servir de preuve à la partie adverse (1). (1) Voir Cass., 1er juin 2007, RG C.05.0385.N, Pas., 2007, n°290; Cass., 20 décembre 2007, RG C.07.0161.N, Pas., 2007, n° 652; Cass., 7 février 1997, RG C.95.0127.N, Pas., 1997, n° 71; Cass., 2 mai 1988, RG 83 02, Pas., 1988, n° 532, à propos de l'aveu judiciaire.

PREUVE - Matière civile - Aveu - Aveu extrajudiciaire

- Art. 1354 et 1355 Code civil

Conclusie van advocaat-generaal MORTIER.

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Algemeen - Prothese - Inrichting van een aangepaste badkamer - Toepassing

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Algemeen - Rechtspleging in hoger beroep - Devolutieve kracht - Deskundigenonderzoek - Verwijzing naar de eerste rechter - Geheel of gedeeltelijk bevestigen van een onderzoeksmaatregel - Herdefiniëren van de opdracht aan de deskundige - Toepassing

DESKUNDIGENONDERZOEK - Rechtspleging in hoger beroep - Bevoegdheid - Geheel of gedeeltelijk bevestigen van een onderzoeksmaatregel - Verwijzing naar de eerste rechter - Herdefiniëren van de opdracht aan de deskundige - Toepassing

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Deskundigenonderzoek - Geheel of gedeeltelijk bevestigen van een onderzoeksmaatregel - Verwijzing naar de eerste rechter - Herdefiniëren van de opdracht aan de deskundige - Toepassing

Conclusions de l'avocat général MORTIER.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Généralités - Prothèse - Adaptation d'une salle de bains - Application

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Généralités - Procédure en appel - Effet dévolutif - Expertise - Renvoi au premier juge - Confirmation totale ou partielle d'une mesure d'instruction - Redéfinition de la mission de l'expert - Application

EXPERTISE - Procédure en appel - Compétence - Confirmation totale ou partielle d'une mesure d'instruction - Renvoi au premier juge - Redéfinition de la mission de l'expert - Application

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Expertise - Confirmation totale ou partielle d'une mesure d'instruction - Renvoi au premier juge - Redéfinition de la mission de l'expert - Application

---

Het middel dat ervan uitgaat dat de appelrechters die de beslissing van de eerste rechter over het geschil integraal bevestigen, maar ingevolge het hoger beroep van eiseres de bewoordingen van de opdracht aan de deskundige gedeeltelijk herdefiniëren overeenkomstig de rechtsopvatting waarvan de eerste rechter is uitgegaan, meer doen dan de bevolen onderzoeksmaatregel geheel of gedeeltelijk bevestigen, mist feitelijke grondslag (1). (1) Zie de andersluidende conclusie van het openbaar ministerie.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Rechtspleging in hoger beroep - Bevoegdheid - Geheel of gedeeltelijk bevestigen van een onderzoeksmaatregel - Verwijzing naar de eerste rechter - Herdefiniëren van de opdracht aan de deskundige - Toepassing

- Art. 1068, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Algemeen - Rechtspleging in hoger beroep - Devolutieve kracht - Deskundigenonderzoek - Verwijzing naar de eerste rechter - Geheel of gedeeltelijk bevestigen van een onderzoeksmaatregel - Herdefiniëren van de opdracht aan de deskundige - Toepassing

- Art. 1068, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Deskundigenonderzoek - Geheel of gedeeltelijk bevestigen van een onderzoeksmaatregel - Verwijzing naar de eerste rechter - Herdefiniëren van de opdracht aan de deskundige - Toepassing

- Art. 1068, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Manque en fait, le moyen suivant lequel les juges d'appel qui confirment intégralement la décision du premier juge sur la contestation, mais qui, sur l'appel de la demanderesse, redéfinissent partiellement les termes de la mission de l'expert à la lumière de l'opinion juridique du premier juge, statuent outre la confirmation totale ou partielle de la mesure d'instruction ordonnée (1). (1) Voir les conclusions contraires du ministère public publiées à leur date dans AC

EXPERTISE - Procédure en appel - Compétence - Confirmation totale ou partielle d'une mesure d'instruction - Renvoi au premier juge - Redéfinition de la mission de l'expert - Application

- Art. 1068, al. 2 Code judiciaire

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Généralités - Procédure en appel - Effet dévolutif - Expertise - Renvoi au premier juge - Confirmation totale ou partielle d'une mesure d'instruction - Redéfinition de la mission de l'expert - Application

- Art. 1068, al. 2 Code judiciaire

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Expertise - Confirmation totale ou partielle d'une mesure d'instruction - Renvoi au premier juge - Redéfinition de la mission de l'expert - Application

- Art. 1068, al. 2 Code judiciaire

Voor de toepassing van artikel 28 van de arbeidsongevallenwet en van artikel 35 van het koninklijk besluit van 21 december 1971 hebben prothesen en orthopedische toestellen de betekenis van kunst- en hulpmiddelen die een valide persoon niet behoeft en die als gevolg van het arbeidsongeval nodig zijn om aangetaste of verzwakte lichaamsdelen te steunen of te vervangen dan wel het gebruik of de functies ervan te bevorderen; de bouw van een aangepaste badkamer kan in bepaalde omstandigheden een hulpmiddel zijn dat nodig is om het gebruik of de functies van de aangetaste of verzwakte lichaamsdelen van het slachtoffer van een arbeidsongeval te bevorderen, zodat het middel dat er van uitgaat dat de aanpassing van de inrichting van een badkamer aan de invaliditeit van de getroffene in geen geval kan beschouwd worden als prothese, faalt naar recht (1). (1) Zie de conclusie van het openbaar ministerie.

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Algemeen - Prothese - Inrichting van een aangepaste badkamer - Toepassing

- Art. 28 Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

- Art. 35 KB 21 dec. 1971

- vóór zijn wijziging bij KB 5 juni 2007 houdende diverse bepalingen inzake arbeidsongevallen

Pour l'application des articles 28 de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail et 35 de l'arrêté royal du 21 décembre 1971 portant exécution de certaines dispositions de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail, il y a lieu d'entendre par appareils de prothèse et d'orthopédie les moyens d'assistance artificiels dont une personne valide n'a pas besoin et qui, à la suite d'un accident du travail, sont nécessaires pour soutenir ou remplacer des parties du corps déficientes ou affaiblies ou pour en favoriser l'usage ou les fonctions; dans certaines circonstances, l'adaptation d'une salle de bains peut constituer un moyen d'assistance nécessaire pour favoriser l'usage ou les fonctions des parties du corps déficientes ou affaiblies de la victime d'un accident du travail, de sorte que le moyen suivant lequel l'adaptation d'une salle de bains en fonction de l'invalidité de la victime ne peut en aucun cas être considéré comme un appareil de prothèse manque en droit (1). (1) Voir les conclusions du ministère public publiées à leur date dans AC

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Généralités - Prothèse - Adaptation d'une salle de bains - Application

- Art. 28 L. du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

- Art. 35 A.R. du 21 décembre 1971

- dans la version antérieure à sa modification par A.R. du 5 juin 2007 portant des dispositions diverses en matière d'accidents du travail

---

S.08.0142.N 8 juni 2009 AC nr. 380

De verplichting tot duidelijke omschrijving van de ingeroepen feiten wordt verantwoord door de omstandigheid dat overeenkomstig artikel 32tredecies, § 2, van de voormelde wet, de bewijslast van de in paragraaf 1 van dit artikel bedoelde redenen die vreemd zijn aan de klacht van de werknemer, bij de werkgever berust.

ARBEID - Arbeidsbescherming - Welzijnswet werknemers - Pesterijen - Een met redenen omklede klacht - Duidelijke omschrijving van de ingeroepen feiten - Verantwoording

- Art. 32tredecies, § 1, 1° Wet 4 aug. 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

L'obligation de décrire avec précision les faits invoqués est justifiée par la circonstance que, conformément à l'article 32tredecies, § 2, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, la charge de la preuve des motifs visés au premier paragraphe de cet article qui sont étrangers à la plainte du travailleur, incombe à l'employeur.

TRAVAIL - Protection du travail - A.R. du 17 mai 2007 relatif à la prévention de la charge psychosociale occasionnée par le travail - Harcèlement moral - Plainte motivée - Description précise des faits invoqués - Justification

- Art. 32tredecies, § 1er, 1° L. du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail

Ook voor de inwerkingtreding van artikel 27 van het koninklijk besluit van 17 mei 2007 betreffende de voorkoming van de psychosociale belasting veroorzaakt door het werk, waaronder geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk, diende de voormelde met redenen omklede klacht van de werknemer voldoende duidelijk de omschrijving te geven van de als geweld, pesterij of seksueel gedrag ingeroepen feiten, met vermelding van de identiteit van de aangeklaagde dader en van het ogenblik en de plaats waar deze feiten zich hebben voorgedaan.

ARBEID - Arbeidsbescherming - Welzijnswet werknemers - Pesterijen - Een met redenen omklede klacht

- Art. 32tredecies, § 1, 1° Wet 4 aug. 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

Même antérieurement à l'entrée en vigueur de l'article 27 de l'arrêté royal du 17 mai 2007 relatif à la prévention de la charge psychosociale occasionnée par le travail dont la violence, le harcèlement moral ou sexuel au travail, le travailleur était tenu de motiver sa plainte en décrivant avec suffisamment de précision les faits de violence, de harcèlement moral ou de harcèlement sexuel invoqués, en mentionnant l'identité de la personne mise en cause et en détaillant les moments et endroits où les faits se sont déroulés.

TRAVAIL - Protection du travail - A.R. du 17 mai 2007 relatif à la prévention de la charge psychosociale occasionnée par le travail - Harcèlement moral - Plainte motivée

- Art. 32tredecies, § 1er, 1° L. du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail

S.08.0143.F — 11 mei 2009 — AC nr. 311

Conclusie van procureur-generaal J.F. LECLERCQ.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Getuigen - Beoordelingsvrijheid

Wanneer de wet dat bewijsmiddel niet verbiedt, beslist de rechter op onaantastbare wijze en in feite of het bewijs door getuigen op nuttige wijze kan worden geleverd, mits hij het recht van de partijen om een dergelijk bewijs te leveren, niet miskent (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Getuigen - Beoordelingsvrijheid

- Art. 915 Gerechtelijk Wetboek

Conclusions du procureur général J.F. LECLERCQ.

PREUVE - Matière civile - Preuve testimoniale - Liberté d'appréciation

Lorsque la loi n'interdit pas ce mode de preuve, le juge décide souverainement en fait si la preuve par témoin peut être apportée utilement, pour autant qu'il ne méconnaisse pas le droit des parties d'apporter pareille preuve (1). (1) Voir les concl. du M.P.

PREUVE - Matière civile - Preuve testimoniale - Liberté d'appréciation

- Art. 915 Code judiciaire

S.08.0144.F — 28 september 2009 — AC nr. 531

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Persoonlijke rechtsvordering - Nieuwe wet - Nieuwe termijn - Werking van de wet in de tijd - Overgangsbepaling - Aanvang

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Overgangsrecht - Verjaring - Burgerlijke zaken - Persoonlijke rechtsvordering - Termijnen - Nieuwe wet - Nieuwe termijnen - Aanvang

Wanneer de rechtsvordering is ontstaan vóór de inwerkingtreding van W. 10 juni 1998 tot wijziging van artikel 2262bis B.W., beginnen de nieuwe verjaringstermijnen waarin zij voorziet slechts te lopen vanaf haar inwerkingtreding, zonder dat de totale duur van de verjaringstermijn meer dan dertig jaar mag bedragen (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de

Conclusions de l'avocat général GENICOT.

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature. durée. point de départikel fin) - Action personnelle - Nouvelle loi - Nouveau délai - Application de la loi dans le temps - Disposition transitoire - Point de départ

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Droit transitoire - Prescription - Matière civile - Action personnelle - Délais - Nouvelle loi - Nouveaux délais - Point de départ

Lorsque l'action a pris naissance avant l'entrée en vigueur de la loi du 10 juin 1998 modifiant l'article 2262bis du Code civil, les nouveaux délais de prescription qu'elle institue ne commencent à courir qu'à partir de cette entrée en vigueur sans que toutefois, la durée totale du délai de prescription ne puisse dépasser trente ans (1). (1) Voir conclusions écrites du ministère public.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le

tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Overgangsrecht - Verjaring - Burgerlijke zaken - Persoonlijke rechtsvordering - Termijnen - Nieuwe wet - Nieuwe termijnen - Aanvang

- Art. 2262bis Burgerlijk Wetboek

- Artt. 5 en 10 Wet 10 juni 1998 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de verjaring

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Persoonlijke rechtsvordering - Nieuwe wet - Nieuwe termijn - Werking van de wet in de tijd - Overgangsbepaling - Aanvang

- Art. 2262bis Burgerlijk Wetboek

- Artt. 5 en 10 Wet 10 juni 1998 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de verjaring

temps et dans l'espace - Application dans le temps - Droit transitoire - Prescription - Matière civile - Action personnelle - Délais - Nouvelle loi - Nouveaux délais - Point de départ

- Art. 2262bis Code civil

- Art. 5 et 10 L. du 10 juin 1998 modifiant certaines dispositions en matière de prescription

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature. durée. point de départikel fin) - Action personnelle - Nouvelle loi - Nouveau délai - Application de la loi dans le temps - Disposition transitoire - Point de départ

- Art. 2262bis Code civil

- Art. 5 et 10 L. du 10 juin 1998 modifiant certaines dispositions en matière de prescription

---

S.08.0145.N 14 december 2009 AC nr. 742

Conclusie van advocaat-generaal MORTIER.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Te voegen stukken - Nummering en parafering - Aan het stuk gehecht document - Ontvankelijkheid van het middel

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Aard van voorwerp en oorzaak van de rechtsvordering

Conclusions de l'avocat général MORTIER.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Pièces à joindre - Numérotation et paraphe - Document joint à une pièce - Recevabilité du moyen

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière civile - Nature de l'objet et de la cause de la demande

---

De artikelen 23 tot en met 27 van het Gerechtelijk Wetboek houden niet in dat wanneer het voorwerp en de oorzaak van een rechtsvordering waarover definitief is beslist, niet identiek zijn aan die van een latere rechtsvordering tussen dezelfde partijen, de rechter een aanspraak kan aannemen waarvan de grondslag onverenigbaar is met het vroegere gewijsde (1). (1) Zie de conclusie van het openbaar ministerie.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Aard van voorwerp en oorzaak van de rechtsvordering

- Artt. 23 tot en met 27 Gerechtelijk Wetboek

Les articles 23 à 27 inclus du Code judiciaire n'impliquent pas que s'il existe une différence entre l'objet et la cause d'une demande qui a fait l'objet d'une décision définitive et l'objet et la cause d'une demande ultérieure entre les mêmes parties, le juge peut accueillir une réclamation dont le fondement est inconciliable avec la décision antérieure (1). (1) Voir les conclusions du ministère public publiées avant cet arrêt dans AC

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière civile - Nature de l'objet et de la cause de la demande

- Art. 23 à 27 inclus Code judiciaire

De grond van niet-ontvankelijkheid die door verweerder wordt opgeworpen en inhoudt dat eiser zijn middel laat steunen op een stuk dat niet regelmatig aan het Hof werd voorgelegd nu het niet werd genummerd, noch geparafeerd door een advocaat bij het Hof, dient verworpen te worden wanneer de stukken die bij het verzoekschrift van eiser zijn gevoegd tot staving van zijn middel door de advocaat bij het Hof die dat verzoekschrift heeft ondertekend, zijn genummerd en geparafeerd op een aan die stukken gehecht document dat er een geheel mede uitmaakt (1). (1) Zie de conclusie van het openbaar ministerie.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Te voegen stukken - Nummering en parafering - Aan het stuk gehecht document - Ontvankelijkheid van het middel

- Art. 1098 Gerechtelijk Wetboek

La fin de non-recevoir soulevée par la partie défenderesse déduite de ce que la pièce sur laquelle la partie demanderesse fonde son pourvoi n'a pas été soumise régulièrement à la Cour, en ce qu'elle n'a été ni numérotée ni paraphée par un avocat à la Cour, ne peut être accueillie lorsque l'avocat à la Cour signataire de la requête en cassation a numéroté et paraphé les pièces jointes à la requête par la partie demanderesse à l'appui de son moyen sur un document annexé aux pièces et en faisant partie intégrante (1). (1). Voir les conclusions du ministère public publiées avant cet arrêt dans AC

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Pièces à joindre - Numérotation et paraphe - Document joint à une pièce - Recevabilité du moyen

- Art. 1098 Code judiciaire

S.08.0146.F 26 oktober 2009 AC nr. 618

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

ARBEIDSONGEVAL - Schade - Blijvende arbeidsongeschiktheid

Blijvende arbeidsongeschiktheid t.g.v. een arbeidsongeval bestaat in de vermindering van de economische waarde van de getroffene op de algemene arbeidsmarkt (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ... .

ARBEIDSONGEVAL - Schade - Blijvende arbeidsongeschiktheid

- Art. 24 Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

Conclusions de l'avocat général GENICOT.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Dommage - Incapacité permanente de travail

L'incapacité permanente de travail résultant d'un accident du travail consiste dans la diminution de la valeur économique de la victime sur le marché général du travail (1). (1) Voir conclusions écrites du ministère public.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Dommage - Incapacité permanente de travail

- Art. 24 L. du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

S.09.0001.N 22 juni 2009 AC nr. 430

Wanneer de werkgever de werkman heeft ontslagen om een dringende reden, maar er niet in slaagt het bewijs te leveren van het als dringende reden aangevoerde feit, is bij ontstentenis van andere reden, het ontslag willekeurig in de zin van artikel 63 van de Arbeidsovereenkomstenwet. Die aangevoerde reden is dan niet bestaande; de omstandigheid dat de werkgever in dat geval ernstige vermoedens had dat de werkman het als dringende reden aangevoerde feit had gepleegd en duidelijk omlijnde beweegredenen had om tot ontslag over te gaan, doet niet af aan het willekeurig karakter van het ontslag in de zin van artikel 63 van de Arbeidsovereenkomstenwet.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Willekeurig ontslag - Aangevoerde dringende reden - Falen in de bewijslast

- Art. 63 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

Le licenciement est abusif au sens de l'article 63 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail lorsqu'un employeur licencie un ouvrier pour motif grave mais n'apporte pas la preuve du fait invoqué à titre de motif grave et n'invoque aucune autre justification. Le motif ainsi invoqué est considéré comme inexistant; la circonstance qu'en l'espèce, l'employeur pouvait raisonnablement présumer que l'ouvrier avait commis le fait invoqué à titre de motif grave et disposait de motifs précis pour procéder au licenciement, est sans incidence sur le caractère abusif du licenciement au sens de l'article 63 précité.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Licenciement abusif - Motif grave invoqué - Preuve non apportée

- Art. 63 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

---

S.09.0002.F 25 mei 2009 AC nr. 340

Buiten de in de wet bepaalde gevallen, is het openbaar ministerie, op grond van artikel 138, § 1, Ger. W., alleen bevoegd om tegen een beslissing in burgerlijke zaken, waarin het geen partij bij is, cassatieberoep in te stellen, indien de openbare orde in gevaar is gebracht door een toestand die verholpen moet worden; dit is niet het geval wanneer de rechter, na een administratieve beslissing te hebben vernietigd die de werkloze een straf van uitsluiting uit het recht op uitkering had opgelegd, ondanks die vernietiging beslist om zelf een straf van uitsluiting op te leggen (1). (1) Cass., 3 april 1995, AR S.94.0159.F, AC, 1995, nr. 183; Cass., 29 maart 1982, nr. 6435, AC, 1981-82, nr. 6435, AC, 1981-82, nr. 456.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Openbare orde in gevaar gebracht - Begrip - Ontvankelijkheid

En dehors des cas spécifiés par la loi, le ministère public n'est, sur le fondement de l'article 138, § 1er, du Code judiciaire, recevable à se pourvoir en cassation contre une décision rendue en matière civile à laquelle il n'est pas partie que lorsque l'ordre public est mis en péril par un état de choses auquel il importe de remédier; tel n'est pas le cas lorsque après avoir annulé une décision administrative infligeant une sanction d'exclusion aux droits des allocations de chômage et rétabli le chômeur dans ses droits, le juge décide, nonobstant cette annulation, d'infliger lui-même une sanction d'exclusion (1). (1) Cass., 3 avril 1995, RG S.94.0159.F, Pas., 1995, n° 183; Cass., 29 mars 1982, n° 6435, Pas., 1982, I, p. 889.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Pourvoi du ministère public - Ordre public mis en péril - Notion - Recevabilité

- Art. 138, § 1 Gerechtelijk Wetboek

OPENBAAR MINISTERIE - Burgerlijke zaken - Cassatieberoep - Openbare orde - Ontvankelijkheid - Voorwaarden

- Art. 138, § 1 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 138, § 1er Code judiciaire

MINISTERE PUBLIC - Matière civile - Pourvoi en cassation - Ordre public - Recevabilité - Conditions

- Art. 138, § 1er Code judiciaire

S.09.0003.N 22 juni 2009 AC nr. 431

De omstandigheid dat de Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden van openbare orde is brengt niet mee dat de door de werkgever op regelmatige wijze gegeven opzegging, ter kennis gebracht gedurende de beschermingsperiodes bedoeld in de paragrafen 2 en 3 van artikel 2 van deze wet, nietig is, maar heeft tot gevolg dat de in artikelen 16 en 17 van deze wet bepaalde vergoedingen verschuldigd zijn van zodra de arbeidsovereenkomst effectief ten einde komt ingevolge die opzegging van de werkgever.

La circonstance que la loi du 19 mars 1991 portant un régime de licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi que pour les candidats délégués du personnel intéresse l'ordre public a pour effet non d'entacher de nullité le licenciement régulièrement effectué par l'employeur, notifié au cours des périodes de protection visées aux paragraphes 2 et 3 de l'article 2 de la loi, mais de rendre les indemnités visées aux articles 16 et 17 de la loi exigibles dès le moment où le contrat de travail prend effectivement fin à la suite du licenciement effectué par l'employeur.

ARBEID - Arbeidsbescherming - Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden - Regelmatig gegeven opzegging door de werkgever

- Art. 2, § 1, eerste en tweede lid, 1°, 2, § 6 Wet 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden

- Artt. 14, 16 en 17, § 1 Wet 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden

TRAVAIL - Protection du travail - Loi du 19 mars 1991 - Licenciement régulièrement effectué par l'employeur

- Art. 2, § 1er, al. 1er et 2, 1°, 2, § 6 L. du 19 mars 1991portant un régime de licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi que pour les candidats délégués du personnel

- Art. 14, 16 et 17, § 1er L. du 19 mars 1991portant un régime de licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi que pour les candidats délégués du personnel

---

Het arrest dat vaststelt dat de arbeidsovereenkomst tussen partijen effectief beëindigd werd ingevolge de door de werknemer zelf gegeven opzegging, dus op een wijze bedoeld in artikel 2, § 6, van de Wet ontslagregeling Personeelsafgevaardigden, en de werkgever veroordeelt tot betaling aan de werknemer van de beschermingsvergoeding bepaald in artikel 16 van deze wet, schendt de bepalingen van de Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden.

Viole les dispositions de la loi du 19 mars 1991 portant un régime de licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi que pour les candidats délégués du personnel, l'arrêt qui constate que le contrat de travail entre parties a effectivement pris fin à la suite du congé donné par le défendeur même, soit suivant un mode de cessation visé à l'article 2, § 6, de la loi et condamne l'employeur à payer au travailleur l'indemnité de protection visée à l'article 16 de la loi.

ARBEID - Arbeidsbescherming - Beëindiging van de arbeidsovereenkomst - Beschermde werknemer - Personeelsafgevaardigde - Ontslagbescherming - Beschermingsvergoeding - Beëindiging van de arbeidsovereenkomst ingevolge opzegging gegeven door de werknemer

- Art. 2, § 1, eerste en tweede lid, 1°, 2, § 6 Wet 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden

TRAVAIL - Protection du travail - Fin du contrat de travail - Travailleur protégé - Délégué du personnel - Protection en matière de licenciement - Indemnité de protection - Contrat de travail ayant pris fin à la suite du congé donné par le travailleur

- Art. 2, § 1er, al. 1er et 2, 1°, 2, § 6 L. du 19 mars 1991portant un régime de licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi que pour les candidats délégués du personnel

- Artt. 14, 16 en 17, § 1 Wet 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Algemeen - Beschermde werknemer - Personeelsafgevaardigde - Ontslagbescherming - Beschermingsvergoeding - Beëindiging van de arbeidsovereenkomst ingevolge opzegging gegeven door de werknemer

- Art. 2, § 1, eerste en tweede lid, 1°, 2, § 6 Wet 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden

- Artt. 14, 16 en 17, § 1 Wet 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden

- Art. 14, 16 et 17, § 1er L. du 19 mars 1991portant un régime de licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi que pour les candidats délégués du personnel

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Généralités - Travailleur protégé - Délégué du personnel - Protection en matière de licenciement - Indemnité de protection - Contrat de travail ayant pris fin à la suite du congé donné par le travailleur

- Art. 2, § 1er, al. 1er et 2, 1°, 2, § 6 L. du 19 mars 1991portant un régime de licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi que pour les candidats délégués du personnel

- Art. 14, 16 et 17, § 1er L. du 19 mars 1991portant un régime de licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi que pour les candidats délégués du personnel

---

S.09.0007.F 21 december 2009 AC nr. 774

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Wettelijke bepaling - Miskenning van de bewijskracht van de akten - Ontvankelijkheid

GEZINSBIJSLAG - Gewaarborgde gezinsbijslag - Kind dat geen recht heeft op gezinsbijslag krachtens een Belgische, buitenlandse of internationale regeling - Kind dat reeds recht heeft op gezinsbijslag krachtens een Belgische, buitenlandse of internationale regeling - Onderscheid - Bedrag - Verwijzing - Regeling voor werknemers - Regeling voor zelfstandigen - Relevant en niet discriminerend criterium van onderscheid

GEZINSBIJSLAG - Gewaarborgde gezinsbijslag - Stelsel - Aard - Residuaal karakter

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Gelijkheid - Non-discriminatie - Gezinsbijslag - Gewaarborgde gezinsbijslag - Kind dat geen recht heeft op gezinsbijslag krachtens een Belgische, buitenlandse of internationale regeling - Kind dat reeds recht heeft op gezinsbijslag krachtens een Belgische, buitenlandse of internationale regeling - Onderscheid - Bedrag - Verwijzing - Regeling voor werknemers - Regeling voor zelfstandigen - Relevant en niet discriminerend criterium van onderscheid

Conclusions de l'avocat général J.-M. GENICOT.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Disposition légale - Violation de la foi due aux actes - Recevabilité

PRESTATIONS FAMILIALES - Prestations familiales garanties - Enfant non bénéficiaire d'allocations familiales en vertu d'un régime belge, étranger ou international - Enfant déjà bénéficiaire d'allocations familiales en vertu d'un régime belge, étranger ou international - Distinction - Taux - Référence - Régime salarié - Régime indépendant - Critère de distinction pertinent et non discriminatoire

PRESTATIONS FAMILIALES - Prestations familiales garanties - Régime - Nature - Caractère résiduel

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Article 11 - Egalité - Non-discrimination - Prestations familiales - Prestations familiales garanties - Enfant non bénéficiaire d'allocations familiales en vertu d'un régime belge, étranger ou international - Enfant déjà bénéficiaire d'allocations familiales en vertu d'un régime belge, étranger ou international - Distinction - Taux - Référence - Régime salarié - Régime indépendant - Critère de distinction pertinent et non discriminatoire

---

Wanneer de Koning bepaalt dat wanneer het kind reeds recht heeft op gezinsbijslag krachtens een Belgische, buitenlandse of internationale regeling, de maandelijkse bedragen van de gewaarborgde gezinsbijslag overeenstemmen met het bedrag dat vastgesteld is door de regeling van de gezinsbijslag voor zelfstandigen, slaat Hij alleen acht op het criterium volgens hetwelk het kind recht heeft op gezinsbijslag in een andere regeling, zonder een onderscheid tussen de kinderen te maken naar gelang van hun feitelijke situatie; dit criterium behoudt het residuaal karakter van de regeling van de gewaarborgde gezinsbijslag en is relevant voor het doel dat de genomen maatregel nastreeft, zonder dat die maatregel het grondwettelijk beginsel van de gelijkheid van de Belgen voor de wet en de niet-discriminatie t.a.v. de hen erkende rechten aantast (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Gelijkheid - Non-discriminatie - Gezinsbijslag - Gewaarborgde gezinsbijslag - Kind dat geen recht heeft op gezinsbijslag krachtens een Belgische, buitenlandse of internationale regeling - Kind dat reeds recht heeft op gezinsbijslag krachtens een Belgische, buitenlandse of internationale regeling - Onderscheid - Bedrag - Verwijzing - Regeling voor werknemers - Regeling voor zelfstandigen - Relevant en niet discriminerend criterium van onderscheid

- Art. 8, §§ 1 en 1bis KB 25 okt. 1971

- Artt. 2, eerste lid, 2°, en 4, tweede lid Wet 20 juli 1971 tot instelling van een gewaarborgde gezinsbijslag

- Art. 17 KB 8 april 1976

GEZINSBIJSLAG - Gewaarborgde gezinsbijslag - Kind dat geen recht heeft op gezinsbijslag krachtens een Belgische, buitenlandse of internationale regeling - Kind dat reeds recht heeft op gezinsbijslag krachtens een Belgische, buitenlandse of internationale regeling - Onderscheid - Bedrag - Verwijzing - Regeling voor werknemers - Regeling voor zelfstandigen - Relevant en niet discriminerend criterium van onderscheid

- Art. 8, §§ 1 en 1bis KB 25 okt. 1971

- Artt. 2, eerste lid, 2°, en 4, tweede lid Wet 20 juli 1971 tot instelling van een gewaarborgde gezinsbijslag

- Art. 17 KB 8 april 1976

En disposant que lorsque l'enfant est déjà bénéficiaire d'allocations familiales en vertu d'un régime belge, étranger ou international, les montants mensuels des allocations familiales garanties correspondent au montant fixé par le régime des prestations familiales en faveur des travailleurs indépendants, le Roi n'a égard qu'au seul critère du droit de l'enfant à des prestations familiales dans un autre régime, sans faire de distinction entre les enfants suivant leur situation de fait; ce critère préserve le caractère résiduel du régime des prestations familiales garanties et est pertinent par rapport à l'objectif de la mesure prise qui n'emporte aucune atteinte au principe constitutionnel de l'égalité des Belges devant la loi et de la non-discrimination dans les droits qui leur sont reconnus (1). (1) Voir concl. écrites du ministère public.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Article 11 - Egalité - Non-discrimination - Prestations familiales - Prestations familiales garanties - Enfant non bénéficiaire d'allocations familiales en vertu d'un régime belge, étranger ou international - Enfant déjà bénéficiaire d'allocations familiales en vertu d'un régime belge, étranger ou international - Distinction - Taux - Référence - Régime salarié - Régime indépendant - Critère de distinction pertinent et non discriminatoire

- Art. 8, § 1er et 1bis A.R. du 25 octobre 1971

- Art. 2, al. 1er, 2°, et 4, al. 2 L. du 20 juillet 1971 instituant des prestations familiales garanties

- Art. 17 A.R. du 8 avril 1976

PRESTATIONS FAMILIALES - Prestations familiales garanties - Enfant non bénéficiaire d'allocations familiales en vertu d'un régime belge, étranger ou international - Enfant déjà bénéficiaire d'allocations familiales en vertu d'un régime belge, étranger ou international - Distinction - Taux - Référence - Régime salarié - Régime indépendant - Critère de distinction pertinent et non discriminatoire

- Art. 8, § 1er et 1bis A.R. du 25 octobre 1971

- Art. 2, al. 1er, 2°, et 4, al. 2 L. du 20 juillet 1971 instituant des prestations familiales garanties

- Art. 17 A.R. du 8 avril 1976

Het middel dat de bestreden beslissing verwijt dat het de bewijskracht van beroepen vonnis miskent maar alleen artikel 149 Gw. als geschonden wetsbepaling vermeldt, is niet ontvankelijk.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Wettelijke bepaling - Miskenning van de bewijskracht van de akten - Ontvankelijkheid

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

Est irrecevable le moyen qui fait grief à la décision attaquée de méconnaître la foi due au jugement entrepris mais n'indique comme étant violé que l'article 149 de la Constitution.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Disposition légale - Violation de la foi due aux actes - Recevabilité

- Art. 1080 Code judiciaire

De bepalingen die de gewaarborgde gezinsbijslag invoeren, leggen het residuaal karakter van de regeling van de gewaarborgde gezinsbijslag t.a.v. de andere gezinsbijslagen vast (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr ...

GEZINSBIJSLAG - Gewaarborgde gezinsbijslag - Stelsel - Aard -

Les dispositions qui instituent des prestations familiales garanties consacrent le caractère résiduel par rapport aux autres prestations familiales, du régime des prestations familiales garanties (1). (1) Voir les concl. écrites du ministère public.

PRESTATIONS FAMILIALES - Prestations familiales garanties -

Residuaal karakter

- Art. 8, §§ 1 en 1bis KB 25 okt. 1971

- Artt. 2, eerste lid, 2°, en 4, tweede lid Wet 20 juli 1971 tot instelling van een gewaarborgde gezinsbijslag

Régime - Nature - Caractère résiduel

- Art. 8, § 1er et 1bis A.R. du 25 octobre 1971

- Art. 2, al. 1er, 2°, et 4, al. 2 L. du 20 juillet 1971 instituant des prestations familiales garanties

---

S.09.0012.F 28 september 2009 AC nr. 532

Conclusie van advocaat-generaal GENICOT.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Devolutieve kracht - Draagwijdte - Beperking

Conclusions de l'avocat général GENICOT.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Effet dévolutif - Portée - Limitation

---

Hoewel, luidens artikel 1068, eerste lid, Ger. W., hoger beroep tegen een eindvonnis of tegen een vonnis alvorens recht te doen het geschil zelf bij de rechter in hoger beroep aanhangig maakt, zijn het de partijen zelf die, door hun hoofdberoep of incidenteel beroep, de grenzen bepalen waarbinnen de rechter in hoger beroep uitspraak moet doen over de betwistingen die bij de eerste rechter aanhangig zijn gemaakt (1). (1) Zie concl. O.M. in Pas., 2009, nr. ...

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Devolutieve kracht - Draagwijdte - Beperking

- Art. 1068, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Si, aux termes de l'article 1068, alinéa 1er, du Code judiciaire, tout appel d'un jugement définitif ou avant dire droit saisit du fond du litige le juge d'appel, ce sont toutefois les parties elles-mêmes qui, par l'appel principal ou incident, fixent les limites dans lesquelles le juge d'appel doit statuer sur les contestations dont le premier juge a été saisi (1). (1) Voir conclusions écrites du ministère public.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Effet dévolutif - Portée - Limitation

- Art. 1068, al. 1er Code judiciaire

S.09.0014.N 21 september 2009 AC nr. 514

De schade staat slechts in oorzakelijk verband tot een fout indien deze schade zonder de fout niet zou zijn ontstaan, zodat de appelrechters die eiseres veroordelen tot vergoeding van schade wegens het betalen van bijdragen die de verweerder ook zonder de fout van de eiseres aan de R.S.Z. verschuldigd was, het wettelijk begrip van het oorzakelijk verband miskennen.

VERBINTENIS - Verbintenis uit onrechtmatige daad - Fout - Schade - Bestaan van oorzakelijk verband

Le dommage n'est en relation causale avec la faute que s'il ne s'était pas produit sans la faute, de sorte que les juges d'appel qui condamnent la demanderesse à réparation, pour des cotisations que le défendeur aurait dû payer à l'Office national de sécurité sociale même sans la faute de la demanderesse, violent la notion légale du lien de causalité.

OBLIGATION - Obligation résultant d'un acte illicite - Faute - Dommage - Existence du lien de causalité

S.09.0019.N 30 november 2009 AC nr. 710

Uit artikel 19 van de Leefloonwet volgt dat de toekenning van het recht op maatschappelijke integratie afhankelijk is van de resultaten van het onderzoek van de aanvraag waaraan de aanvrager zijn medewerking moet verlenen, zodat het O.C.M.W. de toekenning van het recht op maatschappelijke integratie kan weigeren voor de periode dat het niet over de nodige elementen beschikt om het onderzoek naar de aanvraag te voeren als gevolg van een gemis aan medewerking van de aanvrager.

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Recht op

Il suit de l'article 19 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale que l'octroi du droit à l'intégration sociale est subordonné aux conclusions de l'examen de la demande auquel l'intéressé est tenu de collaborer, de sorte que le C.P.A.S. peut refuser d'octroyer le droit à l'intégration sociale pour la période durant laquelle il ne dispose pas des éléments nécessaires à l'examen de la demande en raison du défaut de coopération de l'intéressé.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Droit à l'intégration sociale -

maatschappelijke integratie - Onderzoek door het O.C.M.W. - Houding van de aanvrager

- Art. 19 Wet 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie

Enquête sociale du C.P.A.S. - Comportement du demandeur

- Art. 19 L. du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale

---

S.09.0037.N 19 oktober 2009 AC nr. 594

Het verzuim de juiste rechtspleging toe te passen bij het cassatieberoep houdt niet in dat het cassatieberoep tergend en roekeloos is.

VORDERING IN RECHTE - Voorziening in cassatie - Verzuim de juiste rechtspleging toe te passen - Tegenvordering - Schadevergoeding wegens tergend en roekeloos cassatieberoep

- Artt. 14, 1080 en 1093 Gerechtelijk Wetboek

La non-application de la procédure en cassation prévue n'implique pas que le recours en cassation soit téméraire et vexatoire.

DEMANDE EN JUSTICE - Pourvoi en cassation - Non-application de la procédure prévue - Demande reconventionnelle - Dommages-intérêts pour recours en cassation téméraire et vexatoire

- Art. 14, 1080 et 1093 Code judiciaire

S.09.0043.N 5 oktober 2009 AC nr. 555

De ratio legis van artikel 82, § 3, eerste lid van de Arbeidsovereenkomstenwet, is dat in zake arbeidsovereenkomsten de verzaking van het recht door de werknemer slechts mogelijk is vanaf het ogenblik waarop elk risico van uitoefening van druk op de werknemer verdwijnt, dit is vanaf de beëindiging van de arbeidsovereenkomst met de haar kenmerkende gezagsverhouding.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Opzegging - Hogere bediende - Opzeggingstermijn - Duur - Bepaling - Overeenkomst tussen partijen - Tijdstip

- Art. 82, § 3, eerste lid Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

La ratio legis de l'article 82, § 3, alinéa 1er, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail est qu'en matière de contrats de travail, la renonciation à un droit par le travailleur n'est valable qu'à partir du moment où tout risque de pression sur le travailleur disparaît, c'est-à-dire à partir du moment où le contrat de travail et le lien de subordination qui le caractérise prennent fin.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Préavis - Employé supérieur - Délai de préavis - Durée - Détermination - Convention entre les parties - Moment

- Art. 82, § 3, al. 1er L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

---

Uit de ratio legis van artikel 82, § 3, eerste lid van de Arbeidsovereenkomstenwet volgt dat in geval van onmiddellijk ontslag door de werkgever van een in dit artikel bedoelde bediende met betaling van een opzeggingsvergoeding, de overeenkomst tussen de werkgever en de bediende over de duur van de in aanmerking te nemen opzeggingstermijn, die overeenkomstig artikel 39 van de Arbeidsovereenkomstenwet bepalend is voor de grootte van de verschuldigde opzeggingsvergoeding, slechts ten vroegste kan worden gesloten op het ogenblik waarop het ontslag wordt gegeven. Zulke overeenkomst mag derhalve tegelijkertijd met de kennisgeving van het ontslag gesloten worden.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Opzegging - Hogere bediende - Kennisgeving van het ontslag - Opzeggingstermijn - Duur - Bepaling - Overeenkomst tussen partijen - Tijdstip

- Art. 82, § 3, eerste lid Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

Il suit de la ratio legis de l'article 82, § 3, alinéa 1er, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail qu'en cas de congé immédiat moyennant le paiement d'une indemnité de congé notifié par un employeur à un employé visé à cet article, la convention entre l'employeur et l'employé concernant le délai de préavis à observer qui, en vertu de l'article 39 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, est déterminant pour le montant de l'indemnité de congé due, ne peut être conclue, au plus tôt, qu'au moment de la notification du congé. Ainsi, la convention précitée peut être conclue lors de la notification du congé.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Préavis - Employé supérieur - Notification du congé - Délai de préavis - Durée - Détermination - Convention entre les parties - Moment

- Art. 82, § 3, al. 1er L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

---

S.09.0044.N 16 november 2009 AC nr. 668

Betalingen waartoe de werkgever zich verbonden heeft als tegenprestatie van de in het kader van de arbeidsovereenkomst uitgevoerde arbeid zijn loon in de zin van artikel 2, § 1, 1° van de Sluitingswet 1967.

ARBEIDSVOORZIENING - Sluiting van onderneming - Opdracht van het Fonds - Betalen van loon

- Art. 2, § 1, 1° Wet van 10 juni 1967 tot verruiming van de opdracht van het Fonds tot vergoeding van de ingeval van sluiting van ondernemingen ontslagen werknemers

Les paiements auxquels l'employeur s'est engagé en contrepartie de prestations de travail fournies en vertu du contrat de travail constituent des rémunérations au sens de l'article 2, § 1er, 1°, de la loi du 30 juin 1967 portant extension de la mission du Fonds d'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises.

EMPLOI - Fermeture d'entreprises - Mission du Fonds - Paiement de la rémunération

- Art. 2, § 1er, 1° L. du 30 juin 1967 portant extension de la mission du Fonds d'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises